J. Eschuid. Summa astrologiae

92/216 1489.

Del Conv.do de N.S. de los Remedios de Triana

AD LECTOREM

¶ Existimare necesse est ueluti deorum munere datum esse: ne cuncta penitus. Iohãnis Eschuid astrologi peritissimi exemplaria interirent. Nam cum cætera ferme omnia quorũdã hominũ inscitia: aut negligentia ad quos ea peruenere æuo absumpta sint: Vnum potuit & ab iniuria defendi & ad nostrã posteritatisq; utilitatem seruari: tot enim ex eo nunc factæ sunt (ut sic dicamus) propagines: ut nullam posthac temporis iniuriam metuamus: Est autor recentior sed qui inter recentiores astrologos obtineat principatum. Scribit enim eruditius & copiosius: q̃ quisq̃ alius faciat ut ex eius lectione cognosci licet: Opus ipsum Summam anglicanam uulgo appellant. Debemus igitur fato. Debem⁹ etiam qui fato paruere: Factũ est tum diligentia tum impensa Francisci Bolani Patritii Veneti: uiri certe bonaę artium studiosi Clarissimi quondam Oratoris Candiani. Nec defuit impressoris. Iohãnis Lucilii. Santritter Helbrónensis Germani: maxima lucubratio: maximus labor & diligentia: qui in tanta exemplarium penuria uehementer laborauit ut nobis absolutum perfectumq; ex omni parte opus æderet: Idq; fecit pro uirili parte: ut astrologiæ studiosis maxime prodesset. Quos oratos uelit: ut si quo i loco aberratum fuerit: nõ eius negligentiæ sed potius exemplarium inopiæ tribuatur.

¶ Summa astrologiæ iudicialis de accidentibus mundi quæ anglicana uulgo nuncupatur Ioannis eshcuidi uiri anglici peritissimi sciētiæ astrologiæ fœlici sidere inchoat.

I Ntentio mea ī hoc libro est compilare sententias astrologorum de accidētiū mūdi pnosticatiōe: qui accidunt in hoc mundo ex corporū superiorum uolubilitate secūm diuersaʒ aeris dispositionem in calore frigore humiditate & siccitate Sed in hoc opere tam grandi q̄j arduo tria sunt q̄ multipliciter me perterrent & animū meum perturbant. s. inuidia ac detestanda imperitorū in accidentibus mundi secūm astrologie scientiam pronosticatio. Atq3 librorum astrologiæ & cōtrariorum opinionū astrologorū honerosa multitudo Primū itaq3 istorum qui me in hoc opere infestāt & impediunt ē inuidia et tā detestanda imperitorum in astrologia detractio. Ista enī sciētia astrologiæ tam nobilis est & tam alta & quicquid sibi inheret & eius fructus uberrimos acquirunt tot habet despicientes quæ ipsam scientiam sūt ignorantes: uideant tamē omnes tres priusq̄ ipsam cōtennant si aliqualem scintillam de ipsa possint cōprehendere: quā si apprehēdere possint si exinde emolumentum inueniant non eam contēnunt: si autē nullum emolumentum uel fructū reportant hoc eorū ignorantiæ & magis eorū obtusitati imputandum est & non scientiæ: cū multa miranda & pene incredibilia per ipsam scientiam prescuntur. Narrat eni magister exodi .ca de uxore moysi æthyopissa q̄ moyses qui sequebat ethyopes et fugiebant in ciuitatem regiam sabba cūq3 carib filia regis ethyopum iniecisset oculos i eū ex cōducto tradidit ei ciuitatem si duceret eam in uxoreʒ & ita factum ē. Cū autem rediret in ægyptum nō acquieuit uxor inde moyses tanq̄ uir perit⁹ astrorū duas imagines sculpsit i gēmis hui⁹mōi efficaciæ ut altera memoriam altera obliuionem cōferret. Cūq3 pluribus annis conseruasset eas ānulum obliuionis tradidit uxori: alium anulum secū tulit. Cepit igitur mulier amorem uiri obliuisci & ipse moyses libere in ægyptum regressus est. Narrat autem hali super propositionē .9. centiloquii ptolemei de quodā satellite sarraceno in astrologia & geometria perito q̄ cum ipsius armigerum quidam scorpi⁹ pupugerat statim ex marsupio sigilla odorem incensi habentia extraxit & armigero unum eorum porrexit & tritum potare iussit statimq3 ut bibit armiger requieuit. tunc hali aspexit sigilla & in quolibet illorū uidit imaginē scorpionis impressum interrogauitq3 satellitē qua hora lapidem istum sculpserat. Respōdit q̄ luna existente in scorpione & q̄ scorpio erat tunc un⁹ ex quattuor angulis & sigillaui cū eo incensum masticatū eadem hora. Aliud exemplum quidā uir fide dignus sacre theologiæ professor mihi retulit q̄ cum esset parisius habuit quendam socium qui fuit peritus ualde in astrologia & in arte imaginū contigit quoq3 ut quidam burgensis ciuitatis illius ex gutta grauissime infirmabatur: & statim ille burgensis misit pro illo medico & conuenit cum eo pro solutione competenti ut ipsum de infirmitate sua curaret: & medicus tradidit sibi unā imaginem in panno inuolutam & dixit ei ut eam secum portaret & ita fecit & statim conualuit: uenit igitur medicus postq̄ burgensis fuerat curatus & petiit salarium suum: ac ille burgensis denegauit quo facto medicus petiit imaginem quem sibi dederat & burgensis eaʒ sibi obtulit & statim postea de illa infirmitate languebat nec curari poterat priusq̄ ab illo medico illam imaginem emeret Et Ar. primo politicorum. ca. 10. refert de quodam astrologo qui amore philosophiæ & astrologiæ omnes diuitias mundi contempsit q̄ nihil habebat quem cum amatores diuitiarum exprobrassent euʒ quodam tempore pronosticauit per astrologiam ubertatem oliuarum futurā & conduxit omnes oliuas illius prouintiæ pro illo āno: in tempore uindemiæ totus populus confluebat ad eum pro oleo redimendo ex quo ditissimus factus est ostendens q̄ philosophus potest ditari si uelit sed non est hoc circa q̄ student. Et eodē modo refert Ar. de quodam alio astrologo in sicilia qui reposito numismate ademit omne ferrum i illa prouintia: post hoc autem aduenerunt de nundinis mercatores & ipse solus uendebat eis ferrū non malum faciens excessum precii sed tantū. quinquaginta talenta semper assumpsit. 100. Itē Iosephus antiqtatis ca. 7. dicit q̄ abraham uirtute supercælestium & prouidentia uirtutis eorum tunc certa dispositione docebat. Ex his omnibus potest liquere q̄ scientia astrologiæ ardua est & nobilis & sūmæ utilis & necessaria. Et quia constat difficilius fuisse primo inuenire stellarum cursus q̄j diffamare q̄ faciūt multi rudes & agrestes hui⁹ experiuntur sed de inuento eorum cursu nulla accidit dubitatio. Cur igitur pessimi detractores hanc scientiam tam uenerandā & quā animo proditores & perfidi accusatores maliciose accusant ut eam maliuolo mentis instinctu & pugna scuto impugnāt dicentes ipsam fore inutilem & ipsius pronosticationes omnino fore impossibiles certe quia de eius fonte modicū uel nihil gustare possunt. Iniusti autem sicut nouimus sunt iudices qui de incognitis sermonibus pronunciant & rebus. nec ad iudicandū sunt idonei qui fauore uel odio

Aristoteles

Iosephus

rnori examinatis partibus ad sententiã temere prorumpunt: igitur qui astrologiæ subtiles inuestigationes ignorant & ipsam inuidiæ dentibus dilacerant & contemnunt omni pena imaginabili rationabiliter sunt puniendi: omni enim malo dignus est per quẽ fit ut præclare scientiæ studiũ falsis persuasionibus obumbretur. Sunt quidam igitur tales inuidi detractores qui hoc opusculũ meum uoluerunt impugnare. Impugnẽt primo ptole. & dorotheũ messahalã & alchindũ. aomar & albumazar. & iafar. & iergen. hermeten alodemon. & hermetẽ trimegest. hali. habẽragel. & hali medicum. zael & iulium. firmicum. linconiensẽ. & hermãnũ. ac etiam alios astrologos quam plures: quorum sententias in hoc libro meo intendo cõpilare nihil de capite proprio pro posse meo addendo nisi ea quæ ex eorum dictis uidentur sequi nolens in hoc opere omnino auctor sed compilator reputari. Secundũ uero q ab istius operis studio nimia timiditate me perturbat est difficilis ac miranda de accidentibus in mundo secũdm astrologiam: pronosticatio: Ea itaque sunt res arduæ difficiles & mirandæ que p astrologiã prescuntur quas non poterit prescire anima terrenis laqueis impedita licet sit imortalis. facili inquisitione particulari. Anima enim humana si sempiterna agitatione substentatur dũ ipsa in isto corpore fuerit inclusa diminutionem quandam sitæ perfectionis patitur temporalem dum uis eius atque substantia comunctione & societate terreni corporis & assidua dissolutione moram habet: Vnde accidit q omnia quæ ad inuestigationem scientiarum sub lunæ globo pertinent & precipue preclarissimæ scientiæ astrologiæ difficilis semper nobis cognitione tradantur. igitur si ipsa anima quæ imortalis a uitiis & corruptionibus terreni corporis fuerit separata ac suæ originis constantiam retinens uim atque uirtutem suæ essentiæ agnouerit omnia quæ difficilia sunt & miranda in astrologia & in quacunque alia scientia mirabilia apprehendit & quæ ardua facili mentis inuestigatione cõsequit: Sed in pronosticatione temporis circa quã in hoc libro uersat intẽtio magna consistit difficultas ut mihi uisum est incertitudo pronosticandi siue potius impossibilitas cũ propter pronosticationis uarios & frequentissimos errores tum propter stellarum cæli & partium cæli seu zodiaci diuersas qualitates & uirtutes quia earũdem uirtutũ inumerabiles cõmixtiones: tum etiã propter terrarum & mariũ & fluuiorũ uarias & inordinatas situationes. Dixit enĩ ptolemeus in libro de dispositione orbis & temporis. capitulo primo q sic incipit. Sermo de nubilis apud homines uulgares q iudicia de duabus nubilis non inueniuntur ex scientia artificiali: nec certificantur eo q diuersificantur dispositiones aeris per diuersitatem locorũ: unde dicit q fortasse tardabitur accidens nubili in diebus a quibus ab eo die pro quo iudicatũ est & forte ĩ ciuitate erit claritas in diocesi pluuiæ multæ sunt: & ideo nõ certificantur iudicia de nubibus propter hæc similia & maxime propter dictas rationes ptolemei multi probabiliter edocti in astrologia quasi totaliter desperantes recedunt a pronosticatione temporis credentes eã nullam certitudinem habere. Sed si bene aduerterẽt ad intentionem ptolemei in illo libro primo prædicto & ad ea quæ dicit ptolemeus. 2. quadriparciti. cap. ulti. & penultimo. faciliter uideretur q omnes rationes ĩ illo libro primo de orbe & tempore non mouebit eos recedere a temporis pronosticatione. neque per totũ processũ illius libri inter illũ capit. preallegatũ de dispositiõe orbis procedit ptol. per rationes geometricas & demõstratiões. determinat enĩ in illo libro de natura sphæræ cælestis: ac eius circulis ac ẽt de eiusdem spheræ & stellarum motibus quæ oẽs super certas demõstrationes fundant de iudiciis nubilis. unde cum dicit ptolemeus q illa iudicia de nebulis non inueniuntur ex scientia artificiali nec certificantur: uult intelligere per scientiam artificialẽ scientiam declaratiuam uel geometricam ut ipsemet exponit seipsum in eodẽ cap. circa medium. unde iudicia nubilis non certificantur huiusmodi certificatione demõstratiua sicut alia de quibus idem determinat: & ideo excusat ptolemeus iudicantes nubiles eo q non sequitur eos uituperatio apud errorem. In hoc autem q dicit nubilũ recordatur ac si quandoque contingit eos errare. Iudicia enim nubilis: ut ait ptolemeus nõ sunt necessaria sed sunt ex eis quæ sunt secũdm plurimũ. Preterea cum dicit ptolemeus q forte in ciuitate est claritas & in diocesi sunt pluuiæ multæ: & iõ non certificantur iudicia de nubilis rationabiliter potest sciri q ptolemeus de partibus iudicii nubilis ut si quis uoluerit iudicare de pluuiis seu nubilis crastine diei seu duorũ dierum uel triũ sequẽtium cuiusmodi iudicia ex nubibus circa solem & lunam cum eorum ortu & occasu sumuntur: etiã ex animalibus irrationalibus & ex multis aliis signis quæ ponuntur in tractatu secundo istius libri: sicut expresse patet eodem capi. prius allegato libri ptolemei de dispositione orbis & temporis ut dicit ptolemeus in libro quadripartiti. cap. ultimo. ubi expresse ponit modum iudicãdi p huiusmodi signum de pluuia uel serenitate particulari. Sed capitulo precedẽti uidelicet penultimo secundi quadripartiti. ponit iudicia uniuersalia quæ sumuntur per introitus quartarum anni. & per coniunctiones & oppositiones luminarium & eorũ quadraturas: nequaquam ulterius ad minus tempus descendendo: quæ quidem iudicia certificari possũt quandoque ex stellis quẽadmodum nõ possunt iudicia particularia nisi in talibus casibus duntaxat exceptis si contingat crastina die q luna coniun-

1 ptolemeũ
2 dorotheũ
3 messahalam
4 alkindum
5 aomar
6 albumazar
7 iafar
8 iergen
9 hermetẽ alodemon
10 hermetẽ trimegistum
11 hali
12 habenragel
13 hali medicum
14 zael
15 iuliũ firmicum
16 linconiensem
17 hermanum
Astrologos

gatur aliquibus stellis uel planetis humidis in loco humido cum aspectibus aliarum planetarum promouentium ad humorem iudicamus tunc ex stellis humorem futurum eras sed nō ita certe hoc eueniet sicut in iudiciis uniuersalibus contingat. nam forte tardabit per aliquos dies post cras: & forte ille humor uel pluuia descendit in uno loco & non in alio propter uariationem loci ut dictū est: sed iudicia uniuersalia aut humores uel pluuiæ annuales uel quartæ anni certificant magis ex stellis: & accidunt illæ pluuiæ per totam unam regionem uel per totum unum clima ꝙ non est uerum de partibus pluuiis. Ex his igitur satis liquet ꝙ pronosticationes temperiei non sunt paruipendendæ: sed propter maximam earum utilitatē diligenti studio & experientia diuturna a nobis sūt perquirendæ. Tertiū uero ꝙ me ab isto scribendi studio dubia trepidatione reuocat & retardat est librorum astrologiæ & contrariarum opinionum astrologorū honerosa multitudo. tot enim sunt libri inutiles & tot auctores imperiti quæ regulas superstitiosas & uarias inconsultis antiquis astrologis prenominatis continue multiplicāt in experti ad iudicia tam temere procedunt ꝙ ipsaꝫ scientiam preclarissimā turpiter dehonestāt & suis monstruosis iudiciis miserabiliter diffamāt: utinam igitur omnes tales auctores ab actu scribendi i ista facultate forent furca suspensi: ꝙ oēs eorū libri eēnt cōbusti: tunc enī scientia astrologiæ quæ nūc suspenditur & cōtēnitur redderet magis preciosa & facilius cum minori tedio ac profundius foret inuestigata: & scripta profectuosa antiquorū astrologorum diligenti studio forent inspecta & a ꝗ̄plurimis intellecta: sed in antiquorū libris tot ambiguitates & tot contrarias opiniones reperio: tot etiam materias difficiles de aeris mutatione perpendo ꝙ dū intimo mentis stupeo ingenium mei tenuitatem ac fragilitatem meam quia omniū insufficientiam reminiscens contremisco & contremescens palesco in hoc tantum ꝙ i hoc libro dubitationis desperatiōe conturbatus ꝙ nō audeo de tempore aliquam regulam de nouo condere nec aliquam sententiam de capite meo promulgare: & si auderē non sufficio. sed antiquoruꝫ astrologorū opiniones & sententias ac regulas tā uniuersales ꝗ̄ particulares intendo meliori ordine quo potero ad cōmunē utilitatē in hac scientia studientium in quandā sūmā redigere. Et uocabitur ille liber sūma iudicialis de accidentibus mundi. Maxima uero causa quare hoc opus agressus sum est ista ꝙ modo sunt multi astrologi antiqui & moderni multa & bona de tempestate aeris: & de his quæ contingunt in mundo documenta scribunt & modū pronosticandi docēt: sed inter omnes nullum inuenio quin in suis libris omittant aliqua quæ in huiusmodi iudiciis forent necessaria: & iudicantibus multipliciter possent ualere. Ptolemeus quē inter omnes reputamus ualentiorem in libro quadripartiti ualde rationabilis procedit: in hac enim materia docet regulas generales pronosticandi per eclipsiꝫ: deinde ꝑ quartas anni: & postmodum per coniunctiōes & oppositiones luminarium: deinde per eorū quadraturas: sed de coniunctionibus magnis uidelicet sextū sententiarū planetarum: & de reuolutiōibus annorū mundi nihil penitus determinat. Albumazar tamen in maiori introductorio multas de tēperie dat regulas notabiles: eas nō tamē ponit ī aliquo ordine: & licet de coniunctiōibus magnis pertractet de eclipsi luminariū parū loquitur nec earū iudicia manifestat. Alebindus uero ꝗ̄uis notabiliter procedat nihil tamen loquitur de coniunctionibus magnis nec de eclipsibus. Messahalla etiam quasi totaliter de magnis effectibus pertractat. Sed dorothius & aomar & gerdis paucas regulas sed notabiles: de eclipsib⁹ uero & magnis coniunctionibus nihil loquūtur. Lincoñ. autēꝫ & moderni secūdm dignitates planetarum & essentiales & accidentales tantūmodo de aeris mutatione iudicant: & sic discurrēdo per singulos nullus eorum de temperie sufficienter loquitur. Et qa de eorum libris uia naturalis & recta pro temperie ut mihi uidere posset elici: eorū omniū sententias ac regulas secūdm naturalē ordinem in hoc libro meo pro operis facilitate iudicādi pro posse meo iudicabo. Primo enim determinabo de principio mundi: deinde ponam ætatem mundi iuxta opinionem theologorū & astrologorū & secūdm diuersas cronicas. Et ex annis mundi ostendā qualiter sciemus in quo orbe magno sumus & i quo to anno illius orbis mundi constituamur: & qualiter deueniemus ad planetā & signum in illo orbe determinantem: ac etiā diuisorē & signū profectionis illius anni in quo sumus consequenter inuestigabo. deinde ponam qualiter sit pronosticādum per introitus annorū & quartarum anni: & per omnes coniunctiones & oppositiōes & quadraturas luminarium secūdm uiā ptolemei: & postmodū ponam uiam pronosticandi secūdm uiam albuma. alchindi. linconien. & aliorum. & ponam unā cum his dignitates planetarum essentiales & accidentales: & qualitates planetarū & signoruꝫ & eorum complexiones & naturas: & etiam naturas partium circuli & planetarū habitationes. Et sic plures regulas uniuersales de accidētib⁹ mūdi in illo primo tractatu libri mei compilabo. Deinde in secundo tractatu huius libri particulares regulas de unoquoqꝫ accidēte mundi: siue de unaquaqꝫ parte temperiei aeris per se: de qualibet in illo libro meo uoluero pertractare intēdo pro posse meo ex diuersis libris predictorum astrologorum sūmarie recolligere: & sic ab uniuersalib⁹ ad particularia recto tramite & ordine naturali iuxta ap. & aliorum omnium philosophorum do

ctrinam in hoc libro procedam deo adiuuante.

¶ Tractat⁹ primus summæ iudicialis astrologie de accidentibus mundi per regulas uniuersales.i.de accidentibus in generali Iohannis eschuidi in ea arte iuditiali uiri peritissimi anglici incipit.

T

Ractatus primus qualiter sit pronosticandum de accidentibus mundi secūdū regulas astrologiæ. Et diuidit᷑ iste tractatus ī duodecim distinctiōes ¶ Prima distinctio est de principio mundi & ætate mundi: & qualiter sciemus in quo orbe magno simus a principio mundi & quis planeta & quod signum dominetur in uno quoq; orbe:& quis sit diuisor & quis gradus profectionis cuiuslibet orbis.

¶ Secunda distinctio qualiter sit iudicandu3 de accidentibus mundi per magnas coniunctiones triū planetarum superiorum.

¶ Tertia distinctio qualiter sit iudicandū de accidentibus mundi per eclipses luminarium.

¶ Quarta distinctio de significationibus planetarum dum fuerint domini orbium magnarū:uel cum fuerint diuisores annorum orbis magni: uel cum dominantur super coniunctiones magnas & super eclipses:uel cum dominantur super ascēdentia inceptionum quorūcumq; temporum reuolubilium.

¶ Quinta distinctio de significationibus omnium planetarum cum aliquis eleuatur super alium & quid significet planeta cum super alias planetas eleuatur.

¶ Sexta distinctio de significationibus stellaru3 quæ sunt in diuersis imaginibus cæli.

¶ Septima distinctio de naturis signorū & duodecim domorum cæli cum loca coniunctionum magnarū uel eclipsiū fuerint in eis: aut cum anni peruenerint ad ipsa a locis ascendeñ.inceptionu3 precedentium a locis coniunctionum uel eclipsiū & de naturis signorum cum fuerint ascendentia aliquorum temporum reuolubiliū.

¶ Octaua distinctio de dominiis planetarū & signorum circuli super climata & prouincias & regiones & ciuitates terræ.

¶ Nona distinctio qualiter sit pronosticandum de accidentibus mundi per reuolutiones annorū mundi & per introitus quartarum anni & p coniunctiones & oppositiones & quadraturas luminarium

¶ Decima distinctio qualiter sit pronosticandū de accidentibus mundi: & precipue de temperie aeris secūdm opinionem diuersorū astrologorū.

¶ Vndecima distinctio qualiter sit pronosticandum de accidentibus mūdi per sectas stellas.s.per cursus siderū & per stellas comatas & huiusmodi

¶ Duodecima distinctio de qualitatibus & naturis planetarum & signorum partium circuli:& de dignitatibus planetarum essentialibus & accidentalibus & eorum habitudinibus ad inuicem breuiter & compendiose secūdm modum introductorii. Sequitur igitur prima distinctio.

¶ Distinctio prima de principio mundi & eius ætate: & qualiter sciemus in quo orbe sumus: & quis planetarum & quod signum dominetur in orbe in quo sumus & quis sit diuisor & gradus profectionis orbis incipit. Et continet quattuor capitula.

¶ Capitulum primū est de mundi principio.

Icut dicit Iulius firmicus in libro tertio in principio. Et hermes trimegistus libro suo.cap.i. nō sumunt ista genitura mundi nec mundus certum diē habuit ortus sui nec aliquis iterfuit eo tēpore quo mundus diuinæ mentis ac puidi numinis ratione fuit formatus: nec illuc usq; potest se intentio fragilitatis humanæ extendere ut originem mundi faciliter possit ratione aut cōcipere aut explicare:hæc Iulius. Difficile est igitur principium mundi intendere aut in quo tempore anni mundus incepit originem:uel in quo tempore ipsius anni principium mundi sit ponendū Vnde ex hoc magna dubietas emergit & icertitudo operis seu iudiciorū in reuolutionibus annorum mundi. Omnes autem astrologi docent reuoluere annos ab origine mundi ab introitu solis in arietē. & cum eis concordat maxima pars theologorum loquentium de principio mundi & maxima pars computistarum quæ dicunt mūdum fuisse creatum in æquinoctio uernali. Quorum sententias in hoc capitulo primo intendo cōpilare:& postmodum omnes positiones recitare huic positioni contrarias. Dicit enim linconiē. in sua exasenon de opere primæ diei q mundus fuit factus in mense nisan.i.aprilis in uernali æquinoctio de quo mense scriptū est in exameron mē

lincomensis

sis ille uocabitur principium mensium. Et insinuauit itaq; moyses ꝙ mundi moles facta est i primo in instanti temporũ ꝙ in eo fuit principium mensis nisan. Et decuit mundum tẽpore uernali æquinoctio incipere ut dicit linconiensis quia est tẽperatissimũ temporum & tempus generationis & perfectionis: & dies æquinoctialis habet priuilegium speciale inter cæteros dies ꝙ sol in puncto æquinoctiali circuitu diurno totã terram illuminat & nullam partem terræ. relinquit quin eam illuminet in aliqua parte diei naturalis æquinoctialis. In alia uero die naturali relinquit sol aliquam partem terræ per totam etiã diem non illuminatã. Plenior igitur est dies æquinoctialis quo ad actũ illuminandi terrã diebus cæteris. Dies autẽ æquinoctialis autũnalis est in tempore elõgationis solis & corruptionis: & ideo ab illo æquinoctio nõ fuit mundi perfectio inchoanda: hæc linco. Item (Raban9) rabanus super illud exodi.12. mensis ille scz martius principium nobis mensium &c. dicit ꝙ hunc mensem martium hebrei primũ mensem habent: quia.15. kl. eius prima dies seculi fuit: decimaquarta uero dies scd'a. decimatertia dies tertia. & duodecima dies seculi fuit quarta &c. qua sol & luna condita sunt & circa principium æquinoctiĩ fuit Sol enim in oriente & luna in occidente spheraz mundi ex æquo diuidebant: hæc ille. Et huic dicto concordat magister historiarum super exodi: de agno paschali diceñs. mensis ille erit primus in mensibus anni: hoc est marti9.i. lunatio aprilis ꝙ nobis in martio sæpe incipit: & dicitur ab hebreis nisan. Et post in eodem capitulo dicit magister ꝙ romani populi primũ mensem ponunt ianuarium: quia tunc incipit sol ascendere post solstitium hiemale. cõgruẽtius tamen uidetur fieri ab hebreis a martio in quo & mundus esse conditus legitur: hæc magister. Item uincentius ĩ speculo historiali. parte prima in principio. s. de opere quartæ diei dicit ꝙ iudei a martio annũ incipiũt quia sol in eo factus est. Et isidorus libro quinto. ca. de temporibus dicit sic. Constat autem post factum mundũ ex qualitate cursus solis inter nos p menses fuisse diuisa quorum temporum distinctionez talem ueteres faciunt ut primo mense uer nouum dicatur. Et huic concordat super georgica uirgilii seruius libro primo sic dicens. Initium mensis est martius: & paulo post dicit ꝙ uer nouum & anni initium & primam partem mensis est martius: hæc ille. Item Iohannes de sacro busto, capitulo de regulari solari: dicit ꝙ mundus factus fuit.15°. kl'. martii, unde & ibi solet uocari primus dies mũdi: & sol in ariete. & .g. dominicalis littera. Item frater gualterus de educoñ. monachus de eueschã in quodam tractatu quem scripsit de ætate mundi dicit sic. Constat autem inuestigatione catholicorum doctorum caput mundi fuisse caput aries in presagio anni qui tollet peccata mundi in eius exordio uice solis lucida nubes mundum triduo illustrauit: & tunc quarto die & mane ascendit sol super hemispериum a sectione circulari deferrentis constituta faciens æquinoctium uernale iuxta illud germinauit terra &c. & uespere luna plena & preesset nocti institutã scd'm theologos: hæc ille.

(Elpaeus) Item elpacus in quodaz libro quem scripsit de astrologia dicit ꝙ hismaelite & chaldei dicunt solem in prima parte arietis esse creatum. saturnus ĩ prima parte capricorni remotus a sole.90. gradibus. iouem in prima parte sagictarii remotus a sole.120. partibus: martem in prima parte scorpiõis remotus a sole.150. gra. mercurius in prima geminorum remotus a sole.60. partibus luna in prima parte cancri remotus a sole.90. partibus. Et leistetensis in computo suo parte quarta. cap. primo dicit sic. Quo autem die mundus creatus est nihil nobis certum ex sacra scriptura relinquitur igitur ꝙ cum dies septima sabbatum fuit prima dies erit dominica qua deus lucem condidit & tenebras diuisit: licet autem hebrei & greci qui ab.8. kl'. septẽbris annũ inchoant uideantur supponere ꝙ mundum deus fecerit in autũno. Hieronymus tamẽ & beda ambrosius quoq; in sua prima exameron & consimiliter basilius & damascenus capit. duodecimo. magis arbitrantur mundum incepisse in uere. Item dicunt mundum incepisse i martio die.18. super litteraz.g.15. kl'. aprilis ubi in klis scribitur primus dies seculi. Dicit etiam damascenus. capitulo.12. ꝙ mundus factus est in uernali æquinoctio & luna creata est.15.i. plena quarta die: hæc idem. Tot igitur doctores & sancti uiri hanc opinionem de p.incipio mundi affirmant & multo plures his & una cum his & uidetur ipsam appropriare. ¶ Aliquæ tamen rationes contra eam possent adduci. Dicit eniz leitestensis ubi supra ꝙ si hæc fuerint uera quæ iam dicta sunt .g. fuerit littera dominicalis primi anni mundi & .15 kl'. aprilis uernale æquinoctium: & etiam plenilunium primi mensis: & per consequens in nonis illius mensis martii in prima mane apparuisse fuisse luminarium coniunctionem: quæ omnia simul stare non possunt: tamen satis constare possit uernale æquinoctium non fuisse in martio in anno creationis mundi sed in aprili tamẽ sancti doctores posuerunt ratum & firmum esse usũ in computo quo ad anni quantitatem æquinoctiorum & solstitiorum fere in chalendis mutabitur. Itez sequitur ꝙ aureus numerus chalendario inscript9 unicus mundi principium locum suum obtinnerit & locum suum unicus in perpetuum obseruauit qd' est improbatum. Sciendum igitur ꝙ.g. littera non est nec potest esse littera dominicalis nec in sexto anno uel duodecimo undecimo decimo septimo uel uigesimotertio cycli solaris. Item tẽpus quo iudei ponunt principium mundi qui minus cæteris ponunt nec æquinoctium potuit es-

se in martio nec etiam plenilunium primi mensis nisi forte fuisset annus decimusſextus cycli lunaris ut patet: nec etiam primus mensis potuit incipere dicto die uel anno nisi decimosexto anno lunaris cycli. Si ergo dicto die incepit mundus nullo modo incepit in æquinoctio nec in plenilunio primi mensis. imo si incepit in primo mense aliquo modo oportet ꝙ homo fuisset prio die mensis. Item tantūmodo in decimosexto cycli lunaris dies æquinoctii uernalis potest esse in plenilunio primi mensis adhuc igitur ꝙ cum sidera facta fuissent in æquinoctio & plenilunio primi mensis oportet mundum incepisse decimosexto numero cycli lunaris: & per consequens esse i anno decimi cycli decēnoualis. Itē sequitur ꝙ si in plenilunio creata fuissent sidera necesse est mensem illum p imaginationē incepisse quarta feria: hæc omnia falsa sunt. igitur &c. omnes istas rationes ponit leitestensis in compoto suo ubi supra.

Quidam nituntur mundum probare creatum fuisse in autūnali æquinoctio & assignant tunc lunam fuisse coniunctā soli: Quorū sententias intēdo compilare: sed primo de ipsius lunæ ætate in prima sui creatione aliqua ex doctorum sententiis intendo perscrutari. Rabanus uero super id exodi duodecimo sicut prius allegatum est asserit lunam in sui creatione factam fuisse plenam. Et linconiensis in suo exasenon in opere quartæ diei dicit sic: translatio. 70. secūdm quosdam qui ex græco in latinum transtulerunt sic habet luiare maius inchoationem diei & luminare minus inchoationem noctis: secūdm quā litteram uidetur ꝙ luna in principio creationis suæ non facta sit plena lumine: aliis tamen omni uicibus nisi in plenilunio non inchoat luna oriens noctis spacium sed in plenilunio ipsa peragit noctis spacium oriens cum noctis initio & occidens cū noctis fine quēadmodum sol peragit spacium diurnū: luna igitur cū plena est tempore illo ex equo diuidit cum sole spheram: & propter hanc litteram quidam affirmant lunā factam plenā lumine. assumunt quidam rationem ꝙ luna sit facta plena lumine: quia non decebat ut deus illo die aliquid imperfectum faceret. Alii econtra arguunt dicit linconiensis ꝙ luna. s. in sui creatione non decebat fuisse quartam sed primā: uterq; autem dicit ipse he rationes infirmæ sunt ualde. plenitudo enim lunæ & eius defectus quo ad menses nostros solūmodo sequitur ipsa cum semper habet medietatem qua respicit solem plenam illuminatam nisi cū patitur eclipsim: nūerus quoq; quē eius ætati tribuimus nō computatur a sui creatione sed a prima mansione luminis ad nos cum exit de sub radiis: propter hoc augustinus inter utranq; partem melius est neutram positionē probans nec reprobans: hæc linconiensis. Dicit itaq; augustinus super genesi ad litteram libro. 3. capitulo quinto. Qualis autē luna facta sit multi locuti me inquirunt dicunt iō factam plenam quia non decebat ut deus imperfectū aliquid illo die faceret in sideribus quo scriptum sed ꝙ facta sunt sidera. Qui autem resistūt hoc dicunt ipsa igitur debuit prima luna dici & non quarta quis sic incipit numerare. Ego autem medius inter illos sum ut neutrū asserā; sed plane dicam siue plenam siue ipsam lunam deus fecerit perfectam: ipsarum enim naturarum est deus auctor & conditor. Postmodū in eodem ca. beatus augustinus dicit sic. Si lumen in luna crescit uel minuitur non luminare ipsū: sed illud qđ actiue est uariatur. Si autem ex una suæ sphærulæ parte semper lucet sed dum eam conuertit ad terram donec tota materia conuerterit ꝙ a prima usq; ad quartam facit crescere uidetur ꝙ semper est plena. sed certe habitantibus non semper appare: huius ratio est quia a solis radiis illustratur: hæc augustinus. Preterea dicit linconiensis ubi supra ꝙ superior littera translationis. 70. interpretū non multum cogit ut luna facta sit plena ut cū plena esset ꝙ in principio facta sit ut cum esset inchoatio noctis ꝙ plena esset. cum uero quia uerbū græcum quod est arche sonat tam inchoationem q̄ principium: significat enī suum prouerbium ꝙ potest referri tam ad principium rei q̄ ad principiatum: hæc linconiensis. Huic sententiæ concordat Augustinus loco preallegato sic dicens. non deficit tamen qui ex eo se arbitrari dicunt lunam primitus decimāquartā factam a deo quia facta plena credenda est sed quia in scripturis dei uerba sunt hunc lunam factam in inchoatione noctis tunc aut in noctis exordio uidetur: cum plena est alias non: & per diem incipit uideri ante plenitudinem & in progressu noctis tanto ampliori quanto minuitur: sed qui per inchoationē noctis non incipit principiū, nam & græcum uerbum hoc magis inducit ꝙ cum dictū est archi uel archem: hæc augustinus. Itē in quodā computo qui sic incipit omnis computiste uidentur innui ꝙ luna facta sit soli coniuncta. dicit enī in eodē capitu. de numero aureo: sicut sol & luna creati sunt die tertia ante plasmationē adæ ut patet in genesi & adā primo lunā uidit & eā appropinquauit: hæc ibi. Et monachus de euescham in suo libro de ætate mundi dicit sic: omnes philosophi & præcipue indi omnes planetas in capite arietis & in principio creationis eorum esse constitutos: & sic luna fuit in cōiunctione solis: & sic plena potest dici quia semper eius medietas a sole est respecta: et sic luna tertia conditus est homo & hoc habetur ex auctoritate iudeorū & christianorum: quia iudei dicunt lunam primā a prima eius uisiōe de sub radiis solis: christiani uero a prima eius uisione sicut adā quando primo uidit eā ipsam primā uocauit: hæc iste. Iste horestes computo suo preallegato parte quarta ca. primo in fi

ne dicit sic. Cũ nihil certum habere possum⁹ quis fuerit primus dies seculi & dictis sanctorũ & patrum presentibus rationem indorum super hoc uideamus. Notandũ q̃ hebrei ponunt iam anno illo incarnatiõis scd'; dionysiũ. 1294. secũda septẽbris feria quarta futurũ diem super ultima die. 266 reuolutionibus a principio mũdi: ita q̃ prima reuolutio ĩ septima die octobris & q̃ ipso die fuerit coniunctio ad. 5. horas: & istũ annũ primũ reuolutionis illius primo ponunt tantũ fuisse in imaginatiõe. 6. diebus ultimis. Vnde annũ illum uocant annũ natiuitatis domini imaginatũ & ultimã diem dicunt fuisse diem sextæ feriæ: & in illo fuisse creatus adam: & in eodem fuisse primã coniunctionẽ mundi talẽ post horas. 14. ita q̃ primus homo in ipso die creatõis suæ in uespere uidit primã nouã lunã: & in sequẽti sabbato. i. in crastino incepit secundus ãnus primæ reuolutionis siue circuli lunaris. Quod aũt pro. 6. diebus ultimis totũ annum imaginatũ est quoniam regula habetur q̃ in computando ãnos quos sphera & certo incipiunt mense pro uno tantum die anni. Vlterius annũ totum ponunt in numero ut si quis regnauerit die alicuius ex anno sequenti dicatur duobus annis regnasse. Cum igitur dicta coniunctio primi anni. secũdo anno primæ reuolutionis fuit. 16. septembris ad. 14. horas. ut patet in premissa annorum serie apparet euidenter primũ diẽ annorum mundi fuisse. 22. die septembris. ut super. e. litteram ubi inscribitur festum sancti mathei apl'i: hæc leitest. ibidẽ. Ex his igitur dictis apparet q̃ luna fuit creata soli cõiuncta & cũ hoc q̃ mũdi creatio fuerit ĩ septembri. Et uincẽtius ĩ speculo historiali parte prima. ca. 3. in principio. s. de opere quartæ diei dicit q̃ arabes & egiptii incipiunt ãnũ a septembri quia ĩ creatiõe mundi legitur arbores fructus habuisse. Romani uero ut dicit magister historiarũ ĩ exodi de agno paschali a ianuario ãnũ ĩcipiũt quia tũc sol incipit nobis apparere uel paulo ante. Et arabes post solstitiũ æstiuũ ĩcipiunt annũ: hæc magister. Alii aũt in octobri ponũt mundũ incepisse. dicit eni lincoñ. in suo libro quẽ scripsit ad clementẽ papã ĩ prima parte ubi loquitur de prĩcipio mũdi q̃ aprilis prim⁹ mẽsis ẽ ãni quãtũ ad inceptionẽ festoꝝ legaliũ sicut dicit ioseph⁹ lib. 1. antiq̃tatũ. ca. 3. dicit eni q̃ moyses primũ mẽsẽ. s. martiũ ĩ festiuitatib⁹ diffinit ĩ quo ex egypto hebreos eduxit: sed q̃ mundus factus sit ĩ octobri nititur ipse bathõ probare ꝑ textũ exodi. 23. solẽnitates celebrãt ĩ exitu ãni. Et ibidẽ. 34. solẽnitatẽ celebrant qñ redeũte ãni tempore ĩ illa cõdncunt. Si autẽ dicit bathon. sext⁹ ãnus fert ad aprilẽ cuꝫ fructus nõ colligent sed peribũt: quia alius annus est ferialis ĩ quo nõ licet metere: & tũc ãn⁹ octauus ĩcipit ab aprili & nihil metere in eo quia nihil fuit seiatũ ĩ ãno alio. Itẽ dicit bathõ illud idẽ patet in principio neemiæ: & hoc dicit hiero. ĩ epl'a ĩ festiuitatib⁹. & ĩ primæ ezechielis ẽ idẽ. & dicit bathõ ultra q̃ nõ est dubiũ qn scd'm ordinẽ tẽpm naturalẽ principiũ ãni ĩ lunatiõe octobris ẽ. Et hoc astrologi oriẽtales & egiptii & græci & psi & oẽs q̃si cõsiderãt, qui a patriarchis & prophetis habuerũt astrologiã. Et licet moyses cõstituit ãni principiũ ĩ aprili quãtũ ad initia solẽnitatum ut ait ioseph⁹: tñ ĩ aliis seruauit principiũ mũdi fuisse sole existente ĩ. 15. gta. leõis uidelꝫ ĩ æstate. Dicit eni iulius firmic⁹ lib. 2. ĩ prin. q̃ mũdi geniturã dñi in hãc, uoluerit esse secuti æsculapiũ & arabũ quibus potissima illius scientiæ secreta cõmisit. Cõstituerũt eni solẽ ĩ leone pte. 15. lunã ĩ parte cancri. 15. saturnũ ĩ capricorno ĩ. 15. pte. ueuerẽ ĩ libra ĩ pte. 15. mercuri⁹ ĩ uirgie pte. 15. mars in scorpi. pte. 15. hæc iuli⁹ ibidẽ. Et hoc idẽ dicit macrobi⁹ sup sõno scipiõis circa mediũ q̃ sic incipit. natura lũæ frigidæ coloris argẽtei. Itẽ dicit q̃ hæc eadẽ est sñia uniuersorũ ægiptiorũ & cũ eis cõcordat lincoñ. ĩ tractatu suo de tẽpe aeris q̃ sic ĩcipit ad ꝑnosticãdũ diuersã dispõnẽ aeris ubi sic ait: dom⁹ igit' plædicitur signũ ĩ quo erat creat⁹ ĩ mũdi origine: est igit' domus solis leo: cãcer lunæ: uirgo mercurii: libra ueneris: aries martis: sagitta iouis: capricorn⁹ saturni. Et nota q̃ loquitur lincontẽ. hic solum de domib⁹ p̃ricipalib⁹ plãꝫ. Tot igit' sũt uariæ opiniões antiquoꝝ astrologoꝝ doctorũq̃ de principio mũdi: q̃ aũt prædictaꝝ opiõnũ sit uera nescio nec aliqs scire põt nisi ex sci spũs reuelatione spãli sibi fuerit ĩtimatum. Et credo tñ q̃ tenẽtes mũdũ fuisse creatũ. 15. kl'. aprilis primũ uernale æquinoctiũ fuisse. 13. kl. martii. & ẽt tũc tpis' fuisse plenluniũ cũ. g. littera dñicali. Et sic licet dicere ecclesia errat ĩ hac parte sicut satis patet ex prædictis rõnib⁹ leitest. & ꝑcipue quia in principio mundi nõ potuit fuisse uernale ægnoctiũ. 12. kl'. aprilis. s. ĩ martio. nã sicut solstitia ãticipãt tp̃s sicut ẽt æquinoctia: sed tñ solstitiũ hiemale ĩ natiuitate xp̃i fuerat eadẽ die qua xp̃s nat⁹ ut oẽs asserũt. uidelꝫ. 25. die decẽbris ãnos christi. 1347. quo hoc opusculuꝫ. 15. die decembris expletũ fuit solstitiũ hiemale fuit in decembri completis. 13. dieb⁹. 5. horis. &. 25. mi. igitur ĩ primo ãno mũdi fuerat solstitiũ in ianuario cũ multo maius tp̃s fuerit a principio mũdi usq; ad natiuitatẽ christi q̃ a natiuitate xp̃i ad p̃redictũ annũ christi. 1347. ut patebit in ca. sequẽti: ergo eadẽ rõne cũ ĩ p̃dicto ãno. 1347. fuit æquinoctiũ uernale in martio cõpleto sed in aprili. Et hoc idẽ patet per illud ioãnis. 3º. ipsum autem crescere me aũt minui &c. quod exponẽs augu. super iohãnẽ. omelia. 14. aũ mediũ: dicit q̃ natus ẽ christus cũ iam incipit crescere dies & natus est iohannes qñ incipit minui dies: Et magister historiarũ dicit de cantico angelorũ q̃ pastores erãt uno miliari a bethleem custodientes uigilias super gregem suũ. Mos enim fuit ab antiquis in utroq; solstitio uigilias noctis custodire ob solis ueneratio

mē q̄ forte apud iudeos ex usu cohabitātiū soleue
rat hoc idē. Sic igitur patet ꝙ errore īseritur pri
mus dies seculi.15.kl.aprilis. Silr etiaꝫ errores se/
quuntur ex hoc ꝙ ipsi posuerunt tūc temporis fu
isse pleniluniū & primū æquinoctium cum.g.lit/
tera dominicali quæ satis patent ex rationibꝰ lei/
test.prius positis. Cōtra hanc positionē an mun
dus fuit creatus in æquinoctio uernali aut autūna
li non audeo determinare sed si auderem nō suffi
cio: sed rationes ut mihi uidetur plures & fortio/
res sunt pro illa parte.s.ꝙ mundus fuit creatus in
æquinoctio uernali quæ rōes prius ponūtur a lin
conié.& ab aliis: & cum hoc ecclia asserit id: & si
milr maior ps astrologorū i reuoluēdo ānos mū
di ab itroitu solis I arietē. Fortior uero rō ꝙ mū
dus factus fuit i autūnali æqnoctio est ista ꝙ dicit
uincentius auctor speculi historialis quē prius al/
legaui.s.ꝙ arabes & egyptii icipiūt ānum a septē
bri siue i octobri sequit̄ ꝙ arbores in æquinoctio
autūnali fructus habebāt: igitur uidetur ꝙ tūc oīa
hic inferius fuerūt i maxima sua perfectione & in
tali tempore decuit mundū fuisse creatum igit̄ ra
tionabilius mundus debuit fuisse creatus in æqui
noctio autūnali q̄ uernali. Pro isto dici pōt ꝙ in
æquinoctio autūnali fructꝰ nō sūt i sua maxīa per
fectione quia tunc perfectū est i diminutiōe & nō
obstante ꝙ tūc arbores fructus habeant maturos
& cæteræ plātæ eorūꝫ tū pfectio cito deficit eo ꝙ
tempus illud appropinquat hiems q̄ corruptiōis
occasio est rerū inferiorū: sed in æquinoctio uer/
nali oīa tendunt ad suā perfectionē & ad crēmen
tū nec ex tunc ex maiori parte anni uernalis tem/
pestas nocebit Vnde ex simili cā dicūt oēs astrolo
gi domos et sequētes angulos maioris eē pfectio
ris & fortioris domibus cadētibus ab angulis: eo
ꝙ sequētes sunt in acquirēdo suas perfectiōes. Ca
dētes uero ide perdendo: sic & ista iferiora in uer
nali æquinoctio acquirunt suas perfectiōnes & in
autūnali deperdunt eas: cuius signum est quia sta/
tim post illud æquinoctium autumnale folia inci/
piunt cadere de arboribus & omnia uirentia mar
cescunt. Item in quibusdam terris & regionibus
fructus sunt maturi in æquinoctio autumnali & i
quibusdam diu ante & in quibusdam diu post: ut
satis patet: & ideo non procedit illud argumentū
ꝙ recitatum est a uincentio. Aliud argumentum
uero illius bathon per quod ipse incipit probare
ꝙ mundus factus fuit in octobri faciliter potest
responderi. nam quando dicitur si sextus annus fi
nitur ad aprilem tunc fructus non colligerentur
sed perirent: quia alius annus est ferialis i quo nō
licet metere & tunc octauus icipiet ab aprili & ni
hil metetur in eo quia nihil seminatum fuit i alio
anno. dico ꝙ argumentū suum non plus probat
nisi ꝙ hebrei debuerunt incipere annum suum ab
octauo quantum ad ea quæ concernunt collectio
nem frugū & agriculturæ & huiusmodi: & ex
hoc non sequitur ꝙ mundus incipiet in eo tempo
re: nam uno modo incipiunt annum in aprili. s.
quantum ad initia solstitiorum sicut dicit iosephꝰ
in primo antiquitatū.cap.3.& exodi cap.23.dici
tur sic tribus uicibus per singulos annos inde festa
celebrantur & postea exprimentur eū dicit a die/
bus comedetis azima: & sic precepit tempore mē
sis nouorum qn̄ egressus est de egipto & solēni/
ter messis primitiorū operis tui quodcūq; semina
ueris in agro solēniter quoq; in exitu anni quan/
do congregaueris omnes fruges tuas de agro.
Ex his igitur patet ꝙ quater in anno filii isrl̄ ce/
lebrant solēnitates. seꝫ in aprili. iunio. & octobri
& septembri.s.in exitu anni & non sequitur ꝙ si
in quolibet illorum trium temporum incipiūt an
num ꝙ uoluerunt asserere in quolibet temporum
triū mundū incepisse: sed qua ratione inceperunt
in uno illorum trium temporum propter solēni/
tatem festi ut in aprili eadem ratione in quolibet
illorum trium dictorum debuerunt incepisse ex si
mili causa. Item sicut preallegatuꝫ est a magistro
historiali, Romani iceperunt annum a ianuario:
quia tunc incipit sol nobis apparere ex hoc tamē
non sequitur ꝙ mundus incepit a ianuario. Ex
his igitur patet ꝙ argumentum bathon in quo tā
tum confidit non directe probat mundum fuisse
factum in octobri: sed tantum probat hebreos in
cipere annum a septembri pro his quæ concernūt
collectiones fructuum & agriculturam & singula
Nunquid tamen mundus tunc incepit uel i aprili
nescio nec asserere uolo propter tot uarias & con
trarias opiniones doctorum. Nunquid in crea/
tione mundi luna fuerit creata plena uel soli con/
iuncta dubito: nam augustinus & linconiensis re
linquunt hoc sub dubio sicut predictum est eudē
tius tamen apparet ꝙ fuerit creata soli coniuncta
Et iudei dicunt ꝙ adam in die creationis suæ i ue
spere uidit primam nouam lunam sicut preallega
tum est. Quidam etiaꝫ dixerunt omnes plane/
tas fuisse creatos simul cum sole in ariete ut dictuꝫ
est. ¶ Nunquid tamen sunt ista uera nescio & e/
que stat lunam creatam fuisse coniunctam soli si/
cut plenaꝫ & econtra pro aliquo ꝙ ego. Et tanta
est ratio ad unam partem sicut ad aliam: quia qua
litercūq; deus creauit omnia satis perfecte fuerunt
ipsa creata. unde per rationes non possumus de/
uenire ad ueritatem unius: & si ueritas inquiritur
hoc erit solum per reuelationem uel per inspira/
tionem spiritus sancti: nec etiaꝫ per alias rationes
scire possumus quo tēpore anni mundus fuit crea
tur ideo non uidetur melius q̄ relinquere hoc sub
dubio. Cur autem antiqui reuoluebant annos
mundi ab introitu solis in arietem & initium si/
gnorū.12.in arietis capite esse uoluerūt cū in prin
cipio nullū signū esse uidetur illam explicare intē
do. Dicit iulius firmicus libro.3.in principio.
& macrobius in de somno scipionis determinat

ubi supra medium cæli in ariete positum ob hanc causam quia figure quæ sũt mediũ cælum in omnibus genituris obtinet principatũ. Et quia medium cælũ est quasi mundi uertex & quasi mũdi caput in exordio lucis esse appuit. Et quia ex hoc loco totius geniture fundamenta colligimus: oportune ex hoc signo initium omnibus signis datum est presertim cũ maxima pars stellaꝝ & amboꝝ luminarium radios in hoc signo miserunt hec iulius & macrobius. Item dicit albu.2. maioris introductorii differentia quinta in principio ꝙ quidã dixerunt ꝙ omne rotũdum caret initio quare incipiunt ab ariete & quare ibi ponunt initiũ signorum. Quibus diximus ꝙ cum sint quatuor qualitates quæ sunt calor frigus humiditas & siccitas & compositi sunt hec.4. Similiter quædaꝫ eoꝝ figunt effectum & quædam eoꝝ corruptionem & cum in quibusdam temporibus anni efficitur & accidit res in quibus non corrumpantur ponunt initium in signo ꝙ cum intraret sol fieret natura eiusdem temporis concors & congrua naturæ elemẽti compositi signans initium effectus & nutrimenti iuuentutis quoqꝫ ac pueritie. Et postea in eodem ca. dicit albu. ꝙ post hæc inspexerunt omne tempus & inuenerunt ꝙ dum ingredit̃ sol primum punctum arietis immutatur tempus per calorem & humiditatem temperatam & incipiunt dies augeri. Et in fine capituli dicit sic ꝙ tunc incipiunt effectus rerum germinant ꝙ semina educit ꝙ terra suos flores arbores frondescũt: & hoc tempus assimulatur naturæ pueritiæ ac iuuentutis & initium effectus: hæc albu. Propter has causas astrologi ab introitu solis in arietem annos mundi reuoluunt & annum incipiunt nõ obstante ꝙ aliqui dicunt mũdũ incepisse aliquo tempore an numiator tamen pars theologoꝝ concordat cum hac uia astrologoꝝ. Et propter hoc ecclesia asserit initium seculi fuisse eodem tempore anni. Vnde hæc positio auctoritatibus pluribus aliis fulcitã ac etiam rationibus prædictaꝝ positionũ plus sapit de ueritate ad me non pertinet determinare sed sub dubio hoc relinquo.

¶ Capitulum scd̃m de etate mundi scd̃m diuersas opiniones.

POstq̃ locutus sum in ca. precedẽti de principio mundi nunc i hoc ca. intendo determinare de etate mundi & de etate ab ipsius mundi origine scd̃m antiquorum patrum & astrologoꝝ opinionem: sed in hoc maxima dubietas emergit plures enim antiqui uiri & sancti etatem mundi inuestigare conabantur sed de ipsa nullo modo poterant certificari. Nam iosephus & orosius methodius & eusebius hieronimus & isidorus beda & augustinus dyonisius & gerãdus marianus & etheus hebrei.70. interpretes & alii q̃ plures annos ab origine mundi numerant sed i eorum annoꝝ numero uariantur nec de eorum omnib⁹ calculatõib⁹ aliqua sententia colligit̃ quæ a nobis possit cogitari uera & certa: nihilomin⁹ eorũ omniũ sententias ĩtendo proposse meo cõpilare. Isidorus utiqꝫ etymologiaꝝ libro .5. beda de temporibus in principio & rabanus ibi de proprietatibus libro.10. & omnes quæ de tempore pertractant ab origine mundi ipsum in .6. etates diuidunt & earum etatum annos numerant & exinde annos a mũdi creatiõe recolligunt. Prima autẽ mundi etas ut ipsi dicunt incipiebat a mundi creatione usqꝫ ad diluuium per .10. generationes ut dicit rabanus libro.10. de proprietatibus libro 74. & cõtinet hæc etas scd̃m hebreos annos.1656. ut dicit rabanus ubi supra & prout dicit leitest sũt 8. cicli lunaria &.13. anni. Vlterius dicit leitest ꝙ aũt oportet ꝙ diluuium incepit mense.2. a nisan. & sic embolisinus precessit nisan. s. in mense a nisan. incipiendo annum a nisan & illum modum tenet magister historiarum & doctores comuniter. Et similiter rabi iosue scd̃m glosatorem hebreorum aũt oportet ꝙ illi.1656. usqꝫ ad diluuiũ scd̃m hebreos integri completi fuerunt antediluuium ennumerato anno natiuitate.1. anno imaginato in principio mundi & illud est uerius. Et hunc modum proponit glosator hebreorum & allegat pro se rabi sieliezer. Secundum primum modum ãnus diluuii erat.1656. & per cõsequens annus tertius.88. reuolubilium a principio mundi: Vlterius in eodẽ ca. dicit leitest. itaqꝫ anni diluuii inchoatus a mense nisan icepit quarta die.1. prima dies nonis aprilis feria tertia computatur tribus diebus pro mense illo incepit sequens menses. s. nisan.4. die madii. s. feria q̃rta quĩta cuius.7. die & scd̃a die madii siue.3. klãs iunii die sabbati rupti sũt fontes abissus & incepit diluuiũ. Scd̃m aliũm modum ãnus diluuii.1656. a mundi creatione.28. die septembri quinta feria illo primo die incepit annus iste adhuc anno.5. solaris cicli & per consequens littera dominicalis menses igitur ille iuncta solari quẽ alio nomine uocant bul. quod interpretatur mixtio siue confusio propter quod diluuium inundauit in coꝙ diluuium uocãt mabul. hebraice omnia miscens & confundens iste i q̃ mensis incipit uigesimo octauo die octobris.8. diem sabbati ubi in kalendis inscribitur festum apostolorum symonis & iude & decima tertia die nouembris feria scd̃a rupti sunt fontes & incepit diluuium sed hunc diem non computat glosator pro prima die pluuiæ: hæc leitestẽsis. Primo modo cõcordat scriptura cum genesis septimo sic dicẽs ãno sexcẽtesimo uite noe. s. scd̃o mẽse nisan.17 die mẽsis nisan rupti sũt fõtes & oẽs abissi magne & cataractæ cæli apti sũt & facta est pluuia super

terram.40.diebus & .40.noctibus & i articulo di ei illius ingressus est noe in archam, Sed scd'z alfõsium regem castelle differentia inter diluuium & natiuitatem christi fuit.3101.anni cum quartis annorum & .318.dies: resoluendo igitur illos annos ad dies inquã.s.a christo ad diluuium & supponẽdo qualiter q̃rtus ãnus sit bisextilis & supponẽdo annũ cõmunẽ cõtinere.365.dies & .6.horæ. Sic φ primus dies ãnorũ diluuii fuit.18.diei februarii de mẽsibus christi: & feria.5.ut patet cuicunq; uolenti calculare. Sed hic discordat a prædictis & in fine eiusdem capitulo.9. genesis dicitur φ operuerunt aquæ terras.58. diebus & cap. 8.dicitur φ ceperunt aquæ minui post.150.dies. Requieuit φ archa mense.7.prima die mensis supra montem arath at uero aquæ ibant & descendebant usq; ad 10. menses.10. uero mense primo die mensis apparuerunt cacumina montiuz. Vlterius in illo alio ca. dicitur φ .950.anno uite noe primo mense primo die mẽsis minutæ sunt aquæ; mẽse ueto.2. 27.dies mensis arefacta ẽ terra: locutus φ est deus ad noe.d. Egredere de archa tu & uxor tua. Et dicit leitest. ubi supra φ primo diei mẽses sequentis anni exsiccata est terra .s.18.die mensis septẽbris feria tertia: quãdo.g. fuit littera dominicalis.27.die mensis & .3. die nouembris die sabbati egressus est noe de archa licet nostra littera dicat .27. die scd'm hebreũ licet.17. die ut patet per hieronimũ, 90. super ezechielẽ. Ex his igitur patet φ diluuium durauit uno anno integro: & hic uidet magister histonaz asserere supra eodem capi. 8.geñ. sicut.d. egressus est noe cum uniuersis qui etãt cum eo die qua ingressus fuerat reuoluente anno: igressus est enim.17. luna mensis ibi licet etiam alia trãslatio habeat.27. & egressus est.28. luna eadẽ die q̃ coniuncta est luna hic est si enim addas tota etiã eadem die reuoluente anno si hora prima eadem die sequenti anno.12. hæc magister. Et isidorus etymol.li.5. dicẽ i fine φ archa edificat anno.2242. ab origine mundi: noe aũt anno.600. factũ est diluuium: & incepit scd'a etas anno a creatione mũdi.2242. igitur uidetur iuxta sententiam isidorus, φ diluuiũ durauit p unũ ãnũ. Et quia scd'a etas incepit in fine diluuii.s. in anno sequenti annũ diluuii tamen alii dicunt incepisse scd'ã etatẽ q̃n aquæ diluuii inundauerunt. Causa autẽ quare isidor⁹ hæc dicit potest esse ista: nam prout dictũ est mense.2.27. die mensis ãni sequentis illũ ãnũ in quo incepit diluuiũ.s. anni etatis noe.601. arefacta est terra & est egressus noe de archa ió forte isidorus q̃ tunc forte incipiebat inhabitatio terræ facto pri⁹ diluuio incepit scd'ã etatẽ.2. ãno ab inchoatione pluuiæ.s. ab ãno etatis noe.601. & p cõsequens sequit' φ iuxta sententiã isidori prima etas mundi incipiebat ãno.2243. Itẽ dicit augustin⁹.15. de ciuitate dei.2. ab adã usq; ad diluuiũ cõputant' anni scd'm codices nostros.2262. sed scd'm.70. interpretes ut oẽs dicunt qui loquũt' de hac materia hæc etas continebat annos.2242. & p.10. generationes scd'm traditiones hebreoz & .70. iterpretũ. Itẽ scd'm uincẽtiũ prima parte speculi historialis lib. 7.ca.88. ut ait eusebi⁹ qui antiquã trãslationẽ sequebatur ab adã usq; ad diluuiũ fluxerũt ãni 2243. Et bathon i li. suo quod scripsit ad clemẽtis papã parte quarta ubi tractat cognitionẽ locoz mũdi dicit sup quod eusebi⁹ i cronicis suis q̃s hieronim⁹ trãstulit & quib⁹ maxime utit' ecclesia numerauit ab adã usq; ad diluuiũ ãnos.2242. & i hoc nõ concordat beda li. de tpibus i principio sed scd'm hieronimũ sicut dicit auctor policratus li.2. hæc etas cõtinet nõ plene.2000. ãnos: scd'z methodiũ uero ut dicit ille auctor hæc etas cõtinet.2000. ãnos ipse tñ methodi⁹ enumerat ãnos alios si supfuerit q a q miriades.i. mille annos scli disponit: hæc policraton. Et dicit albu. primo de magnis coniunctionib⁹ differẽtia pria φ iã narrauit betẽniũ uel beneniz & alii extra eum φ inter creationem adẽ & noctẽ diei ueneris i qua fuerit diluuiũ fuerunt. 2226. & mensis un⁹.13. dies & .4. horæ quomõ uero hebrei & .70. iterpretes se discordant & eis discordie eoz quã breui⁹ potero elucidabo. Scd'z φ i sacris scripturis repertũ est adã scd'm hebreos.13. ãnoz genuit seth. Itẽ adã.15. ãnoz caym & ãno.13. caym occidit fratrẽ suũ: & uixit adã.100. ãnis. Seth uero scd'm hebreos 105. ãnoz. Enoch scd'm hebreos.90. ãnoz genuit. Caynã sed scd'm.70.100. malchiol.65. annorum genuit lareth sed scd'm.70.165. Iareth scd'm utrũq; editionẽ.162. genuit enoch. Enoch uero.65. ãnoz genuit mathusalem: sed scd'm.70. mathusale.181. annoz genuit lameth. sed scd'm.70.167. lameth uero scd'm hebreos.182. ãnoz genuit noe scd'm.70.188. noe uero.600. existente aquæ diluuii inundauerunt.

Nunc igitur scd'm hebreos ab adã usq; diluuiũ ãni.1656. sed scd'm.70.2242. ut prius dictũ est & sic patet qualiter hebrei in hac prima etate discordãt a.70. interpretib⁹. Et insuper alia discordia i hac etate inter iosephũ & hebreos & nititur eos concordare. Nã scd'm iosephũ libro primo ca.3. hæc etas continet ãnos.1656. Vnde dicit iosephus ibidẽ φ pluuia incepit scd'a die mẽsis aprilis & usq; ad hũc diẽ fuerunt tot ãni quot prediximus quod quidẽ tempus ut dicit iosephus in sacris libris scriptis multa in cognitione significatũ est una cũ & natiuitatibus in significationibus uetis simul etiã hæc iosephus. Sed scd'z hebreos ut dictũ est hæc etas cõtinet ãnos.1656. & a licõ. tractatu suo quẽ scripsit de etate mũdi q icipit has duas opioes multis concordare.s. ioseph & hebreoz sic dicẽs. In priã etate ẽ maxima discordia q̃ ut uidet' potest concordari. Prima enim habitatio incepit sub æquinoctiali circulo uel iuxta tãq; sub dominio tẽperatissimo reddente terram fecundissimam ubi sunt.2. ima solstitia & .2. alta. ipsi igit' hñt.2. esta-

tes & duas hiemes qua propter de uno annorum nostrorum fecerunt duos & sic superfluit ille mil lenarius super additus hebraice ueritati. Vnde cōmemorat dominus beda & iosephus antiquo/ rum uita tam diuturna apud modernos est iopi/ nabilis nisi per illam uiam.s.ut unus annus com/ putetur pro duobus uel quatuor unum subiungi tur: quæ propter opera magnifica quib⁹ isudabāt concessit eis prolixiora tempora ad quæ pertinge re non possent nisi.600.annis uiuere possent in quibus ut aiunt magnus ciclus completur planeta rum: & sic abstracto millenario concordat io/ sephus cū hebreis. Et.70. computauerunt annos lunares. Eusebius uero solares cum tamen non habuerunt quinq; anni quātitates dēpto sicut pri us millenario: hæc eduicontensis. Ex prædictis patet ꝙ iuxta sententiam leitest & prout eduico/ nieū tam prosuasit prima etas continet..1656.an nos secūdm ꝙ assūpserunt hebrei & ꝙ hæc opinio sit uerior aliis opinionibus prædictis cum tamen 70.& eusebius in croniceis suis ponit hanc etatem continere.2242.annos. Cuȝ eis uidetur concorda re isidorus qui dicit annos a creatione ade usq; ad inceptionem primam diluuii fuisse.1241.& augu stinus non nihil discrepat ab eis in hoc ꝙ ponit hanc etatem continere.2262 annos. Quæ autem dictarum opinionum sit uera sub dubio relinquo eo ꝙ in hac materia nihil determinare intendo sed sufficiat ad presens diuersitatatem opinionū recitare pro comuni utilitate eorum qui hanc ma teriam uoluerunt pertractare. Secūda uero ætas ut ipsi dicūt fuit a diluuio usq; ad natiuitatem a/ brahe & prout dicitur in computo quæ sic incipit omnis computiste parte secūda ca.ultimo hæc secūda etas est quasi pueritia & iō i ea lingua hebrea est i uenta: & ut ponitur libro.2.hæc etas secūdm hiero nimum & iosephū & hebreos continebat annos. 292.& per.10.generationes. Et similiter dicit ra/ banus ꝙ hebrei sic ponunt sed secūdm.70.interpre ter & beatum augustinum hæc etas continebat an nos.1072.& ꝑgenies duas. Vnde augustinus.16. de ciuitate dei ca.10.ꝙ a diluuio secūdm uulgatam editionem.70.fuerunt anni.1072. In hebreis autē codicibus longe pauciores annos perhibent inue stigare de quibus rationem cieli nullam aut diffi/ niam reddunt hæc augustinus. Causa diuersitatis inter hebreos.70.interpretes & ꝑut dicit policra ton & similiter cōcordat aliqd lineoniēsis tracta tu suo de etate mūdi est hoc qd narrabo. Nā.70. & augustin⁹ addūt centū ānos ad etatē cuiuslibet generatōis ab arphaxat usq; ad nabuchodonosoc sed ab arphaxat ad nabuchodonosor fuerūt.6.ge neratiōes secūȝ hebreos iō addūt septuagita sup he breos sexcentos annos & preter hoc hebrei dimi/ serunt unam generationem inter arphaxat & za le ubi septuaginta interpretes dicunt sic arphaxat sexcētū & trigintaquinq; annorū genuit Cay nā cayna uero centū & triginta annorū genuit zale. Vnde hebrei omittunt centum triginta annos.

Ex his patet ꝙ hebrei omittunt centumtriginta ānos quos ponūt septuaginta. Sed dicit eduicoñ. secundum ꝙ fas non est dicere uel extimare quic/ quid euangelicum fuisset mentiri & allegatur hic ab augustino. Cum igitur lucas in generatione sic dicit: qui fuit zale quæ fuit cayna q fuit arpha/ xat sequitur ꝙ hebrei male pretermittunt caynā & in illis generationibus male enumerant annos & precipue quia augustinus hoc nititur asserere.

Item in fine secūdæ etatis illius omittūt hebrei qu q̄ginta ānos quos ponūt septuaginta dicūt eni sic nabuchodonosor septuaginta ānoꝝ genuit caya & sic hebrei omittūt i toto septuagitaocto ānos i illa etate quos ponunt septuaginta: & hic uidetur maxia discordia. Quod autē hebrei min⁹ sufficiē ter loquūtur patet auctoritate lucæ euangelistæ & sancti augustini ut preallegatum est & patet etiam per bedam & martianū. Nam ut dicit eduicoñ. hic etiam secūdm eos hac uera suppositione ānos. 55.addunt eduicoñ. enīȝ.130.annos ab hebreis ꝑ termissos secūdm lucam &.70.falluntur in quanti/ tate anni sicut in prima etate hæc eduicoñ. Sed il/ la positio bedæ & martiani discordat ab utraq; positione precedente. Sed secūdm eusebiuȝ ut dicit bathon in libro suo ad clementem papam ubi su pra a diluuio usq; ad habraham fuerunt āni.942. sed tamen sequitur eduicoñ.70.interpretes ut pla num est & hunc numerum assignat beda in libro de temporibus secūdm eduicoñ.70.per agregatio/ nem annorum singularum generationum prædi/ ctum eusebium in secūda etate in.130.annis dimi/ nutum esse a prima, per augustinum.16.de ciuita te dei ca.10.quæ dicit a diluuio usq; ad abraham. 1072. annos fuisse secūdm uulgarem editionem. 70.interpretū sed eusebius ponit nisi.942.annos hoc est in.130.ut patet. Deinde sic ulterius in cadē ꝑte libri dicit bathō ꝙ i secūda etate generatiōes.n. ut habetur in codicibus laycorum ꝙ uixit arpha xat postq; genuit zale.330. ānis & hebrei habent. 403.ānis & generatōnē secūȝ.70.iter arphaxat & zale interponit etatem caynam in.130.annis de quo lucas meminit in generatione domini: hæc bathon. Ex prædictis igit̄ patet ꝙ hæc secūda etas continet secūdm iosephum primum & hebreos an nos.292.& tunc eorum uariatio patet supra ex ꝑ/ dictis secūdm hoc uero hæc etas habet aliadem pro ut agꝛ.in politicis. Quæ autem istarum opinionū sit uera relinquo sub dubio sicut prius. Tertia au tem etas prout dixerunt rabanus & eduicoñ ubi supra & politicis super libro.2.ubi supra de tertia etate tractat fuit ab ortu abrahe ad regem dauid & beda in libro de tēporibus habens ānos secūdm utrāq; editionē.941.& ꝑ generatōnes.14. & dicit eduicoñ. ꝙ hæc etas nullā hēt repugnātiā & itelli/ gēdū ē inter hebreos &.70.nō repugnātiā de hac

etate secd'm quosdam isidorus tamen ethymolog.
libro. 5°. uariat ab aliis in fine huius tertiæ etatis
illa autem uarietas ut dicit politic. libro. 2. emergit
ex eo q isidorus dicit samuelem & saul prefuisse
populo israel. 4. annis: cum tamē iosephus & ma
gister historiarum primo regum dicunt samuelem
pfuisse populo israel. 12. ānos solis saul uero post
modum. 20. annis regnasse hæc ille. Item dubita
tio est de annis abrahe dicit. n. bathon ubi supra
q. 75. ānorum erat abraham cum regrederetur ab
aaron. Vt dicit tex. genes. 12. ca. sed cum post mor
tem patris exiuit quæ. 105. annis uixit in thar. exi/
stens. 70. annorum genuit abraham constat quia
mortuo patre erat. 135. annorum nam tot rema/
nent demptis. 70. de. 205. hæc bathon. Ex his se
quitur q habraam quando exiuit de aaron fuit.
135 annorum: cum textus dicat q solum erat. 15. ā
notum cum regrederetur de aaron. Et dicit bathō
q augustinus nititur hic soluere & hieronimus &
hebrei secd'm ualidatiōes & isolubilia ad huc fuit
argumētū contra quēdā solutionem hæc bathon.

Quarta mundi etas fuit a principio regis danie
lis usq ad destructionem templi siue usq ad trans
migrationē babilonis: & cōtinet hæc etas secd'm
theologos annos. 473. menses. 6. 10. dies secd'm q
dicit rabanus. 10. de proprietatibus rerum ubi
supra: & auctor policraton libro. 2. i fine & edui
coñ. ubi prius sup declaratiōe hieremie ut dicit ed
uicoñ. hæc etas continet. 474. annos itegros & hu
ic concordat beda ubi supra. Vnde pro fractiōe.
6. mensium & decem dierum computat annum.

Item hæc etas continet iuxta sententiam hebreo
rum & etiā. 70. 17. generationes quas cum mathe⁹
ponit. 14. dicit in policraton ubi supra: sed secd'm
70. hæc etas continet annos. 12. plures q ponūt he
brei. Et sicut dicit rabanus ubi supra & hæc di/
uersitas emergit iter hebreos &. 70. iuxta eduicō.
ex eo q romanis editio dicit amon regnasse. 29.
annis sed. 70. dicunt eum regnasse. 12. annis. Itē
sic in principio illius etatis dicunt hebrei q post
azariā achalia filia achal. uayn azarus regnauit ā/
nis. 6. sed 70. dicunt eam regnasse annis. 7. Item
secd'm hebreos iosias filius amon. regnauit. 31. ānis
sed secd'm. 70. 32. ānis & secd'm eusebium. 33. & di/
cit eduicoñ. q hieremias inde pandit ueritatē qui
se prohibet pphasse a. 13. anno usq ad quartū ioa
chim regnare icepisse & sic sunt inter iosiā & ioa
chim. 23. āni & nabuchodonosor. 40. āni. añ Ioa
chi regnare icepisse & sic sunt iter iosiā & ioachi.
32. anni. Ex his igitur patet qualiter. 70. addunt
super hebreos i hac etate. 12. annos. s. tēpore amō.
addūt. 70. 10. ānos & tempore archolie, unū
annum & supra tempus iosue filii amon addunt i
fine unum annum. Et dicit auctor policraton li.
2. q si addantur illi anni. 23. quibus regnauit iuda
dicitur fuisse sine rege post tempora amasie erant
anni. 4. quartæ etatis. 496. uidelicet. 13. anni plēs q

ponunt. 70. nam ille auctor ponit q. 70. ponunt
hanc etatem continere solum. 483. s. 10. mēses plu
res q hebrei ponunt: cū tamen alii dicunt eos po/
nere. 12. Plures habere ponūtur & huius causa est
quia auctor policraton non percepit q. 70. addi/
derunt unum annum supra hebreos tempore ar/
chalie & illum alium tempore amon ut prædictū
est. Item aliter dicit auctor eodē. 2. libro primo
q post amasiam regnum iuda fuit sine rege. 13. an
nis forte q amasias adhuc uiuens regnum dimise
rat & ozias filius eius ut puto secd'm annorum ad
huc paruulus regnare nō poterat qd patet ex eo q
mortuo amasio ozias filius eius. 16. solūmodo e/
rat annorum cuz regnare cepisset: & dicit auctor
illos annos. 13. quibus regnum iuda dicitur fuisse
sine rege nō nulli historia aut non omnino sic eō
numerant erit ita. 29. annos quibus amasias regna
uit super iudam continere putatur & inde est q ā
ni huius quartæ etatis diuersimode computantur

Sed pro cuius dubio historia romana cogit nos
illos. 13. annos calculare alioquin tot aut compu/
tatur ibidem quot computat macrobius. 745. ānos
latini regis quo terra euersa est usq ad urbē roma
nam conditam sub romulo quæ sunt in uniuerso.
432. anni hæc ille. Ex prædictis patet quot anni
fuerunt in hac etate. s. a principio regis dauid usq
ad uastationem templi secd'm hebreos & .70. inter
pretes & qualiter de ipsa discordant. Alii uero
annos ab origine mundi usq ad quartam etatem
calculant non tamen transeundo per omnes eta/
tes quēadmodum facit iosephus in libro antiqta
tū ca. 11. q a diluuio usq ad uastationem templi
fuerunt anni. 1057. menses. 6. & dies. 10. Sed lei/
test in computo suo annos a diluuio usq ad ua/
stationem templi alio modo iuestigat: dicit enim
ibidem quarta parte ca. 3. q inuenta sunt post di/
luuium per successionem generatiuū āni. 392. usq
ad ortū ysaac quousq ad exitum filiorum israhel
de egipto fuerunt secd'm hebreos. 400. anni sed no
stri dicant. 405. alioquin ab igressu abraham de a
aaron nō fuerunt usq ad exitum israel de egipto.
430. anni quos commemorat scriptura exodi.
12. ad gal. 3. actu. 7. & uolunt scripturam non po/
suisse nisi numerum magnum & notabilem. Et
forte hebrei illos annos computant ab alio termi
no utputa de eductione. de ur chaldeorum ponē
do ergo cum hebreis annos. 400. a natiuitate isa/
ac usq ad exitum ysaac &c. addendo. 492. a dilu/
uio usq ad natiuitate ysaac & fiunt. 792. anni ad/
dendo annos. 1656. a creatione mundi usq ad di/
luuium & fiunt. 1448. a creatione mundi usq ad e
xitum hebreorum de egipto in quibus sunt. 128.
reuolutiones & .6. anni: Et i fine capituli dicit o
portet dicere uolūt hēi q āni. 1656. a creatiōe usq
ad diluuiū nō includūt annū diluuii nec āni. 702.
a diluuio usq ad hebreorum exitum cū ceteris fie
rēt in uniuerso. 1450. a creatione & inuenitur mē

sem nisan illius anni incepisse .18. die martii super g. ubi inscribitur primus dies seculi. Feria quinta anno .15. cicli solaris .c. existēte littera dominicali & eodē die fuit cōiūctio ad .2. horas & .33. ptis & per consequens filii israel exierūt de egipto primo die mēses aprilis unde hæc leitest. Et ca. sequēti dicit sic .s. ca .4. āno egressionis israel de egipto .480. mensis .10. s. menses nisan incepit salomon edificare templum & intelligo hoc numero cōprehendi tam annum egressionis q̄ annum in quo incepit edificare: & huic sentētiæ cōcordat auctor policraton libro .2. ubi supra ubi determinat de .2. etate. Et ulteri⁹ dicit leitest durauit autem templū a tempore quo incepit simul cum illo anno edificationis .410. annis addendo etiam annos a creatione mundi usq; exitum hebreorum .s. 2449. no bis computetur ānus egressionis & unum subtrahe de annis durationis templi ne primus annus egressionis bis computetur nunc in uniuerso a creatione mundi usq; ad finem quartæ etatis .s. ad destructionem templi fuerunt anni .3338. duratione autem templi salomonis fuisse per .410. ānos supponit ut dicit leitest. Ex approbatione libri cuiusdam uocati codat cohalam corde seculi non tantum ponunt templum plus durasse. 28. ānos credo tamen q̄ minus ponūt. Nam hieronymus super iosie in principio dicit regnum israhel durasse .15. annis quib⁹ si adderetur .37. salamonis preteritis & .131. anni regis iuda sequentis usq; ad templi durationem non erunt in sūma nisi .8. plures. Unde breuiter ponendum est destructionem primi templi fuisse anno scd'i .3338. ut dicunt iudei hæc leitest. Ex prædictis igitur patet ex dictis leitest & aliorum quot anni fluxerūt ab origine mūdi usq; ad uastationem templi & quot annos continebat hæc etas quarta scd'm sententiam tam hebreorum q̄ .70. interpretum. Et dicit leitest in fine illius capituli .4. q̄ cōputatis his diebus quartā mensium inuenimus quintum mensem .s. incepisse .s. sexta die iulii i uigilia apostolorū petri & pauli. Igitur .15. die eiusdem iulii feria secunda .s. i die sanctorum quirini & iulite templum salomonis succensum est & ibidem finitur sexta etas. Quinta uero mundi etas scd'm bedam & rabanum & isidorum & alios sequentes de hac materia fuit a transmigratione babilonis usq; ad natiuitatē christi: hoc est ut dicit policraton cum ante cōbustionem templi i autūno factam usq; ad k'las aprilis uel martii unde hebrei īcipiunt & cōtinet hæc etas scd'm rabanum ubi supra annos .589. Nā dicit rabanus q̄ quinta etas fuit a uastatione templi usq; ad natiuitatem domini per .13. generationes annis .589. extenta. Et cum hoc concordat cū eduicoñ ubi supra qui recolligendo omnis generationes & omnia regna illius etatis quintæ dicit eā continere .589. ānos .2. mēses quinq;. Sed dicit policraton libro .4. in principio q̄ hæc etas mundi semper crebris malis quassata sub generationibus .14. habet scd'm bedam .541. annos scd'm isodorū .545. scd'm eipuschum .545. sed scd'm tradi tionem ut dicit ille auctor sunt anni .591. nam isidorus libro ethymol .5. inter ptolemeum ephipha & ptolemeum euergetis scd'm omittit ptolemeū philo qui regnauit egiptis .35. annis & obmittit ptolemeū zocher in .2. loco qui regnauit per matrem suā occisam .8. annis hæc ille. Ex his igitur patet q̄ isidorus obimittit in toto .43. annos in hac etate & si illi .43. anni addantur .545. q̄ ponit isidorus resultant anni quinq; huius quintæ etatis .588. & ille numerus non concordat cum illo numero quem ponit rabanus & cū eduicoñ, qui est .589. eo q̄ ille numerus continet unum annū minus nisi illi quinq; mēses quos addit cum eduicoñ. computentur pro uno anno & tunc illi .2. numeri prædicti equiualent & sic finitur etas quinta usq; ad natiuitatē christi. Et dicit leitest in computo suo quarta parte ca .5. q̄ annus īcarnationis erat .559. cycli decemnoualis. Et dicit magister in historiis super euangelium. de natiuitate domini q̄ natus est dominus in nocte dominice diei anno ab urbe condita .752. quia si retro protractas inuenies eius annum concurrētem .5. rationi est ianuarii .3. quibus coniunctis & sabbatis .17. remanent itaq; calendas ianuarii in dominica die inuenies: erat nāq; in eadem die in qua fit lux dicit uisitauit nos oriens ex alto hæc ille. Et dicit policratō libro .4. in principio q̄ christo nato inchoata est scd'i sexta etas quæ nulla generatione ac temporum sic circa sed illud decrepita totius seculi morte erit finienda. Hanc aūt sextā etatem ut dicit ille auctor uolunt quidam inchoare ab incarnatione christi qua uisitauit nos oriens ex alto: alii a natiuitate christi scd'z illud ap'li cum aūt uenerit plenitudo tpis: & alii a baptismo christi propter uim regeneratiuā aquis datā alii circūcisione eam terminātialii quoq; a passione christi quia tunc aperte fuerunt porte paradisi & multiplicabat' tunc .6. etas quielcentiū: hæc ille. Et huic dicto concordat uincentius in speculo parte .2. li .7. ca .88. ubi sic dicit a natiuitate christi inchoata est sexta etas mundi scd'm apostolū qui sic dicit cū uenit plenitudo temporis: scd'm uero alios die qua baptizatus est propter uim regeneratiuam datam aquis: scd'm uero alios a passione domini q̄ a tunc aperte fuit porta cæli: hæc ille. Ex p̄dictis usq; ad hanc sextā etatem discurrendo per omnes alias quinq; etates recolligūt anni ab origine mūdi usq; ad natiuitatē christi. Nā scd'm uulgatā opinionem & magis famosā tunc incipiebat .6. etas mūdi & uincēti⁹ p̄dict⁹ & silr auctor libri policraton hoc tenet. d. igit' q̄ a pria mūdi creatiōe usq; ad natiuitatē xp̄i fluxerūt āni iuxta hebraicā ueritatē: scd'm magistrū historiaꝝ super euangelio de baptismo iohānis .3972. dicit eni magister q̄ usq;

ad annum.15.tiberii in quo christus fuit baptizatus computantur ab adam ãni.4000.& cum hoc concordat beda de temporibus.d.ꝙ a principio mundi usq; ad.15 annum tyberii in quo christus fuit baptizatus secd̃m hebreos secd̃m ꝙ eusebius in croniois suis significat fuerant anni.4000.& notando ꝙ.16.anno tyberii fuerat principium.18. anni iubilei secd̃m hebreos sed dicit magister historiarum super euangelium ca.33.s.ea.primo de iesu baptismo ꝙ ipse iesus erat icipiens quasi ãnorum.30.in.15.anno tyberii quando.s.fuerat baptizatus infra.30.annum inceperat ut dicit magister.13°.tantum diebus illius anni peractis: & dicit ꝙ secd̃m hoc uixit ihesus.32.annos & dimidium quia eodem anno die reuoluto conuertit aquam in uinum & in consequenti paschate.s.32.ãni decollatus est iohannes in.3.pascate trigesimitertii sui passus est dominus & ita uixit.32.annis integris de.33.anno quãtũ fluxit tempus a natiuitate domini usq; ad pascha ꝙ pro dimidio anno computatur. Crisostomus tamen dicit eum iam compleuisse trigesimum annum omelia sua decima super math.sic.d.post.30.annos uenit ih̃s ad baptismum legem ueterem saluans propterea usq; in hanc etatem quæ omnia solet capere peccata in legis obseruatione permãsit ne quis diceret illum soluisse legem quia eam nõ poterat adimplere nisi per.30.annos iustitiam legis impleuerat hæc autem dicit crisostomus occasione illius uerbi ꝙ dicit dominus sicut docet nos implere omnem iustitiam:hæc magister in historiis. Ex prædictis patet ꝙ a natiuitate christi usq; ad decimumquintũ annum tiberii.29.anni completi si igitur illos.29. annos subtraxeris a.4000.annis qui fuerunt anni a creatione mundi usq; ad decimumquintũ annum tiberii remanebunt anni secd̃m hebreos.2971 Sed secd̃ꝫ ꝙ dicit edu.coñ.ubi supra ab initio mũdi usq; ad natiuitatem christi secd̃m hebraicam ueritatem computantur anni.3952. Et dicit bathõ ubi supra ꝙ secd̃m hebraicam ueritatem sicut beda scribit in libro temporum fuerunt anni.3952. usq; ad christum ab adam:& ille numerus examinatur discurrẽdo per omnes etates secd̃m hebraicã ueritatẽ. Et dicit leiteſt parte quarta computi sui capi.5.ꝙ annum incarnationis secd̃m dionisium precesserunt anni a creatione mundi secd̃m calculationem sepe calculatam iudeorum.3760.iõ dicit leiteſt in eodem ca.ꝙ precesserunt annum icarnationis secd̃m computationem iudeorum circiter ãni.3752.uel secd̃m translationem hebraicam Tot ag.ĩr sunt uarie opiones hebraice ueritatis de annis a mũdi creatione usq; ad christũ. Secd̃m uero interpretes.70.usq; ad christum precesserunt ãni ab origine mundi iuxta sententiam magistri historiarum super euangeliũ ubi supra.5296.Dicit enim ibidem magister de baptismo iohannis ꝙ usq; ad decimumquintum annum tyberii fuerunt anni a creatione mundi.5225.secd̃m.70.interpretes a quibus si subtraxeris.29.qui fuerunt ãni etatis christi eodẽ anno.qndecimo ãno tiberii remanent anni ab adam usq; ad christũ secd̃m edu.coñ.70.interpretes.5296. Item auctor libri policratõ asserit.70.posuisse hunc numerum annorum usq; ad christum secd̃m edu.coñ.ubi supra discurrendo per omnes etates.5.& per generationes & per regna earũdẽ etatum recolligit usq; ad natiuitatẽ christi ab initio mundi secd̃m opinionem.70.interpretum annos.5330.& ille numerus examinatur per omnes prædictas etates. Sed dicit bathon in libro suo ad clementem papam in illa parte ubi loquitur de creatione mundi scilicet parte quarta secd̃m ꝙ reperitur in cronicis eusebii quas hieronimus transtulit & quibus maxime utitur eclesia ab adam usq; ad natiuitatem christi primo ãno christi incluso fuerunt anni.5198.hæc autem declarat sic:ab adam usq; ad diluuium ãni fuerunt.2242.a diluuio usq; ad abraham.942.ab abrahã usq; ad natiuitatem christi.2014.anni hæc bathon.Ex his igitur colliguntur anni secd̃m eusebiũ usq; ad christum a principio mundi.5198. Sed uincentius in speculo parte prima libro.7.ca.88°.dicit sicut ait eusebius ab adam usq; ad diluuium fuerunt anni.2242.a diluuio ad abraham.942.qui simul faciũt.3184.usq; quæ cum tamen in nostra editione tantum legitur.1948.Vnde ante tempus abrahe tam ante diluuium ꝗ̃ post multo plures anni i editione.70.interpretũ leguntur ꝗ̃ in nostro reperiuntur:ita ꝙ si maiorem istum numerum sequi noluẽris & iuxta librum iudicũ ab exitu de egipto usq; ad edificationem templi.60.annos numeramus:i super & in regno.Amon regis iuda.12.ãnos quorũ.10.tantum apud hebreos habent̃ acceptis his omnibus computant̃ anni.5199.ab origine mundi usq; ad natiuitatem domini hec uincentius. Et hunc numerum assignat beda quem etiam & usualis tenet ecclesia. Dicit beda de temporib⁹ i principio ꝙ iuxta cronicã quã composuit ipse eusebius de utraq; editione numerant̃ ab adam anni usq; ad decimũquintũ annum tyberii.5228. Et girlandus de histo. dicit illud Si igitur de annis.5228 subtrahant̃.29.anni etatis isto anno tyberii.15.remanent.5199.anni a principio mundi usq; ad natiuitatem christi secd̃m eusebiũ bedã & horosiũ & girlan.& in hoc numero annoꝝ similiter cõcordat horosi⁹ de mundi in libro.2.in prologo.d.ꝙ ab adam usq; ad annũ natiuitatis abrahe fuerunt anni.3184. Porro ab abrahã usq; ad natiuitatem christi.2015.Et in fine eiusdẽ primi libri. dicit horosius ꝙ ab origine mundi usq; ad aduentum domini fuerunt.5199. Et bathon ubi supra. dicit ꝙ horosi⁹ cõscribẽs beato augustio põit hũc numerũ ãnoꝝ ab adã usq; ad natiuitatẽ christi:q numerus licet uideat̃ inclusiue itelligi tñ exclusiue scribit̃ i tpe paschali hæc bathõ. Itẽ martia⁹ icro

nica sua ī principio illud idem mult afferere. Dicit
enim q̄ horosius scribens ad beatū augustinū di/
cit q̄ a mundi creatione usq; ad urbem conditam
sunt anni.4484.& ab urbe condita usq; ad natiui
tatem christi ann.751.& ita ab origine mūdi usq;
ad natiuitatem christi fluxerunt anni.5199. Item
ut dicit auctor policraton libro.4.in principio a
principio mūdi usq; ad natiuitatem christi secūdm
martianum fuerunt anni.5199. Item in compu/
to quæ sic incipit omnis computiste &c.ca.14.di/
cit q̄ ab condito orbe usq; ad urbem conditam
fuerunt.4484.anni & ab urbe condita usq; ad na/
tiuitatem christi fuerunt āni 715.collige igitur ab
origine mūdi usq; ad aduentū christi: & sunt āni
5199. Vnde uersus. Annus tibi consentit horosius
his decies deni. Centum quinquagesies anni a pe/
tre primeno sunt ad christum uel minus uno: hæc
ille. Et uincentius parte prima libro.i°.ca.88.po
nit alios uersus qui asserunt q̄ a mundi creatione
usq; ad natiuitatē christi fuerunt anni.5199.secūdm
opinionem bedæ & aliorum & sunt isti. Vnum
tolle quinq; a milia quoq; ducentes. Nascente do
mino tot ꝑthoplausto. Ex prædictis igi/
tur satis patet q̄ tot sunt asserentes annos ab ori/
gine mundi usq; ad natiuitatem christi fuisse.5199
quot prediximus. s. horozius beda & girlandus
bathon uincētius & martianus & augustin⁹ aure
li⁹ quoq; & computista qui scripsit computum il
lum qui sic incipit: omnes computiste &c.cuius
nomē ignoratur cuius tamen computus multum
utilis est. Secūdm isodorum in libro.5.ethymol.in
fine a creatione mundi usq; ad natiuitatem domi
ni fluxerunt anni.5210. Vnde isodorus ibidem q̄
secūda seculi etas incipit post annos ab origine mun
di.2243.tertia etas post annos.3244.quarta etas
post annos.4164:& quinta etas post annos.9679.
Et sexta etas post annos incipit.5210.ab origine
mūdi. Vnde uersus. Anni ducenti minus uno mi
lia quinq;. Precessere tue nouitatis gaudia christe.

Et uincētius pria parte speculi historialis libro.
7.ca.88.recolligit annos mundi alios sic.d.a nati
uitate christi inchoata est sexta etas mundi secūdm
apostolum uenit plenitudo temporis &c.unde di
cit q̄ annus quo christus natus est fuit ab initio re
gis dauid.1159.a prima promissione facta abrahe
2015.a diluuio.2306.ab initio uero mundi.3963.
& hæc taxat secūdm nos: ut dicit uincenti⁹. Quia ab
adā usq; ad abrahā ex diuina historia iuxta beati
Hieronymi translationem annos accepimus ab
habraā quousq; ad christū iuxta eiusdē hierōymi
& cesariēsis eusebii & ipsorum hebreorū compu
tationem quæ omnis historias concordant genti
lium annos accepimus hæc uincentius. Et dicit
eduicoñ. q̄ secūdm dionisium usq; ad christum fue
runt anni.4204. Sed leitest ī cōputo suo parte q̄r
ta ca.5.dicit q̄ annum incarnationis secūdm dioni
sium precesserunt anni a creatione secūdm compu/
tationem sepe calculatam iudeorum.2760.nō ta/
men secūdm opinionem suam propriam ut credo
sed secūdm iudeos hūc numerum collegit dionisi⁹:
& huic concordat bathon ubi supra dicens q̄ si/
cut colligitur ex modernorū hebreorum compu/
tatione ab adam usq; ad tempus quo nos ponim⁹
natiuitatem christi fuerunt.3769.anni. Et dicit lei
test ulterius secūdm bedam & gerlandus dionisio su
peraddit & precesserunt.3768.uel.3769. Eusebius
uero dionisio dimittit quatuor annos: martianus
uero.22. Quæ opiniōes suas sic sanctorum auctori
tatibus euangelica doctrina & consuetudine san/
xiuit ut omnes contrariū sentientes hereticos scis/
maticos iudicare uoluit. precesserunt igitur anni
a creatione mundi annū incarnationis secūdm be
dam.3768.& secūdm gerlandū.3760.secūdm eusebi
um.3756.secūdm martianū uero.3738.secūdm iudeos
ut ait leitest precesserunt annum ī carnationis āni
circiter.3752. hæc leitest. Sed eduicoñ. ubi supra
sic ait colligendo itaq; omes etates habebimus a
initio mundi ad incarnationē.4242.ānos & mē
ses.5.secūdm martianum prout ipse martianus mul
tis cronicis nitit̄ cōfirmare. Et dicit eduicoñ q̄
dionisius addit super hæc.22.annos gerlandus ue
ro.30. Quarta autem gerlandus addit.30.ut dicit
eduicoñ. potest haberi ex illo q̄ eusebius scribit q̄
7.libro iudicū ca.11.q̄ inter moisem & semetip/
sum.70.supponenendum annos.300. hæc est.30
plus iam habēt hebrei. Quare dionisius addit.22
potest causa haberi quia cassiodorus cōputat.30.
sampsonis qui fuit annus octauus post terram ca/
ptam usq; ad annū.9.darii regis persarum.i.usq;
ad ānum.78.quintæ etatis.666.annos ubi hebrei
computant.640.ut exclusiue teneantur anni ter/
minales annis.s.tertius sampsonis & darii cassio
dorus habet.26.annos plures quem hebrei pro q̄/
bus computat dionisius.22.tantū & sic ibidē ed/
uicoñ ut uidetur.8.annos computat plures q̄ dio
nisius & per consequens.26.supra martianū &.3.
similiter super martianum & gerlandū. Vlterius
dicit eduicoñ. Josephus uero sicut dicit āno.4.ge/
deonis tyrus condita est ante templum salomōis
annis.348.hæc est.10.plus q̄ hebrei & scripsit ibi/
dem.100.ab euersione ierusalē usq; ad tyrū.70.an
nos plus q̄ hebrei. Affrican⁹ uero a capite iudeo
rum usq; ad tyrum computat.70.sed hos non ad
dit eduicoñ. super martianū: colligendo igitur ola
ista super martianum dicit eduicoñ. preter q̄ istos
70.annos ultimos quos assignat affricanus: habe
bis annos ab initio mundi usq; ad christum.4218
& mensis.6.addendo illa super istū martiorem
quem assignat eduicoñ. quæ supra.4182 & mēses
5. Et ulterius dicit eduicoñ. q̄ si ille ānus addatur
de quo facta fuit mentio in prima ætate fiunt an/
ni.4320.addunt computando illos quinq; men/
ses pro uno anno: aliter non erunt nisi tantum.
4319. anni duo menses quinq; & huic numero

annorum.4320. finaliter initiū eduicoñ. & etiā pbat
aperte ut ipse dicit p ānos a nabuchodonosor ad
christū: unde ut non putetur hic ānos idē bis cōpu
tari cōputando non sit circa idē ita q unus addit
alius subtrahit hæc eduicoñ. Itē ut ipsemet i prin
cipio illius tractatus de annis mundi dicit scd'm
quosdam codices fuerunt a mundi creatione us/
q ad christū.5530 scd'm grecos.5500.scd'm dio/
nisiū.4204.scd'm gerlandum.4212.scd'm isodorum
ānos.5210. quare aut eduicoñ. sic pōit nescio. Ra
bi moises de duce dubiorum ca.18.dicit q nō fecit i
ter adā & moisē ultra.2500 annos & auctor po/
licraton ubi supra de tertia ætate dicit q cum
moises cū.8.esset annorum quo die in egiptū ingres
sus est israhel eodē die duxit eū ex egipto luna exi
stente.15.addantur igitur illi.8.anni etatis moysi
tempore exitus ad annos.2500.quem posuit rabi
moyses ad moysem colliguntur usq ad exitū isra/
el de egipto a creatione mundi āni.2580.scd'm q
allegatū ē prius ex leitest ab exitu israel usq ad de/
uastationē templi fuerunt anni.3469 annos addē
do.5.etatis mundi rabanus & eduicoñ.569.resul
tant anni a creatione mūdi ad christū.4058.scd'm
eduicoñ in quinta ætate addit.5.menses. Scd'm
iosephum de antiquitate libro.1°.ca.3.ut prius di
ctū est a mundi creatione usq ad diluuiū fuerunt
anni.2656.& .10. se antiqui ca.11.ut prius allega/
tum est dicit iosephus q a diluuio usq ad uasta/
tionē templi fuerunt anni.1917.menses.6.dies.10.

Ex quo uero factus est adā ut dicit iosephus usq
ad templi deuastationē fuerunt anni.3513.men/
ses.6. dies.10. quibus si addant quinq anni cum
prius positis cū rabano & eduicoñ.quæ sūt.589.
fiunt āni a principio mundi usq ad christū.4102.
menses.6.dies.10.quibus etiā fractionibus si addā
tur quinque menses quos super addit eduicoñ.fi/
unt.11. menses & .10.dies. Ex his igitur colligun
tur scd'm iosephum & alios āni ab adā ad christū
4103.fore sed leitest in computo suo parte quarta
ca.4.ab adam usq ad destructionē templi fuerunt
anni.3338.quibus si adideris annos prius positos
scd'm rabanū.& eduicoñ.i quinta ætate mundi re
sultant anni ab origine mundi ad christū.3917.&
policraton lib.5.i principio dicit auctor q scd'm
unam calculationē fiunt ab adam usq ad natiuita
tem christi anni.5106. & ille numerus multū con
cordat cū numero pri' posito ab eusebio horosio
& beda & aliis & ille numerus prius a magistro
historiarum scd'm ueritatem.70. interpretum. Ex
prædictis igitur apparet quibus fiunt anni priorum
doctorum & theologorum aut etiam computista
rum cronicorum & annos mundi primo uideli/
cet q ab adam usq ad christū scd'm hebreos pro
ut dicit magister historarū fluxerunt anni.3971.

Item scd'm hebreos prout dicunt bathon & ed/
uicoñ.3952. Item ut dicit leitste.scd'm dyonisi/
um iuxta computationem iudeorum sepe calcula
tam.3760. Item ut dicit leitste.scd'm opinionem
iudeorum siue scd'm translationē hebraicam fue
runt circiter āni.3752.scd'm.70.interpretes pro/
ut dicit magister historiarum.5196.& policra/
ton asserit. hunc numerū. Item scd'm.70.prout
dicit eduicoñ.5330.scd'm eusebiū ut dicit bathō.
5198.scd'm eusebium prout dicit uincentius.5199.
& huic numero silr concordat beda horosius au
gustin' girlādus martian' marcus & similiter uin
centius uidet hunc numerum asserere & huic nu/
mero multum concordat quem ponit.70.interp/
tes scd'm magistrum historiarum & auctoris po/
licraton.5196.sed scd'm isodorū.5210.scd'm uin/
cētiū.3962.scd'm dionisium prout dicit.eduicoñ.
4204.scd'm martianū put dicit leytste.3756.scd'm
gerlandum prout dicit leytste.3767.scd'm eusebiū
ut dicit leitest. Et isti numeri concordant multum
cum duobus numeris prius positis a iudeis prout
dicit leytest qui sunt.3752.de quibus prius locutus
est scd'm martianū prout dicit eduicoñ.4181.men
ses.5.scd'm gerlādum ut dicit eduicoñ.4212.scd'm
grecos ut dicit eduicoñ.5500.Et isti.2.numeri cō
cordant multum scd'm calculationē eduicoñ.quē
reputat unam. Et ipse fundauit suū caput a maria/
no addendo eum aliis annos super eum scd'm rab
bi moysis.4058.& mensis.5.scd'm iosephum & a
lios.4103.siliter: sed scd'm leytest & alios.3927.&
mēsis.5.¶Tot igitur sunt opiniones doctorum &
cōputistarum cronicorum diuersarum loquentiū
de hac materia de quibus recolo ad presens nec ua
cabit mihi plēs inuestigare propter tedium ope/
ris. Nullus igitur astrologorum quorum libros
ego uidi calculauerunt annos ab origine mundi
usq ad christum sed solum a tempore diluuii pre/
ter q albu.primo tractatu de magnis coniunctio
nibus differentia prima enumerat ānos a mundi
creatione usq ad diluuium.d. sic iam narrauit be
lenus uel betēnair & alii extra eū q inter creatio/
nem ade & noctem diei ueneris in quo fuit diluui
um fuerunt ani.2226.mensis unus.23.dies.4.horæ
¶Sed scd'm alfonsium regem castelle differentia i
ter diluuium & incarnationem christi fuit.3101.
anni cum quartis annorum &.319.diebus: & si addi
deris annos & dies temporis inter creationem a
de & diluuium qui scd'm albu.fiunt.2226.anni mē
sis unus.23.dies &.4.horæ. Erant anni ab origi/
ne mundi usq ad natiuitatem christi.5328.dies.
6.horæ.22.minutis.30.horæ unius: supponendo
s.q annus contineat.365.dies & quartam unius
diei.s.6.horas. Et iste numerus discordat a quocū
q alio numero prius posito ¶Sed firmiter credo
q tempus quod ponit alfonsius a diluuio usq ad
christum sint uerū & precisum ut multi dicūt: sed
de tempore precedenti hoc tempus.s.de tempore
usq ad diluuiū est multo mai' dubiū īter doctores
& auctores pdictos: maior tū ps cōcordat i.2242.
ānis asq ad diluuiū.s.2226.āni mēsis un'.23.dies

& quatuot horæ ab illo nũero quẽ ponũt.70.uide licet.2242. Si igit̃.2242.annos ante diluuium addi deris annis a diluuio ad christũ quos ponit alfon sus i tabulis suis quæ sunt ãni.3101.cũ quartis an/ norũ & .319.dies erũt.5343.ãni.319.dies: & ille nu merus discrepat a numero pri⁹ posito ab eusebio horosio & aliis.s.5199: & magis concordat cũ nu mero pri⁹ positus astrologorũ.s.5328.ãni: dies.16. & .8.horæ. Et albu.i primo tractatu de cõiũctio nib⁹ magnis differẽtia prima dicit q̄ iter creatio nem ade & primũ diẽ in quo fuit cõiunctio signi ficans sectã arabũ ãni.5897.mẽsis unus & .23.dies & .4.horæ. Sed ut patet ex s̃nia albu.ex eadẽ diffe rentia q̄ cõiunctio quæ significauit diluuiũ cõiun ctionẽ significantẽ sectã arabũ p.3958.ãnos p̄ces/ sit sicut magis in secũda distinctione ca.12.libri pri/ mi mei uidebit̃. Et albu.ubi supra dicit ibidẽ q̄ diluuiũ fuit post cõiunctionẽ significantẽ diluuiũ p ãnos .287.addo igit̃ illis.287.ãnis ãnos prius po sitos ab alfonsio a diluuio ad christũ.s.3101.ãnos & .318.dies: & tunc a cõiunctione significãte dilu uium anni.3388.& dies.318.quos si subtraxeris a. 3958.qui fuerũt ãni a cõiunctione significante di/ luuiũ ad coniunctionẽ significantẽ sectã arabũ ut dictũ est prius: remanẽt a natiuitate christi usq̃ ad cõiunctionẽ significantẽ sectã arabũ ãni.659.&. 47.dies. Vel sic dic̃ albu.ibidẽ q̄ iter primũ.diẽ ãni diluuii & primũ diẽ ãni cõiunctionis signifi/ cantẽ sectã arabũ fuerunt ãni .3671.a quibus si sub traxeris tẽpus prius positũ ab alfonsio a diluuio ad christũ remanẽt ãni.569.& .47.dies & .6.horæ & hocẽ differẽtia iter natiuitatẽ christi & primũ diẽ ãni cõiunctionis significantẽ sectã arabum ut pri⁹. Si igit̃ istos ãnos.569.& .47.dies & .6.horæ subtraxeris a.5897.ãnis & uno mẽse & .23.dieb⁹ & .4.horæ: quæ fuerũt tẽpus iter creationẽ ade & natiuitatis christi remanẽt.5328.ãni dies.6.& ho ræ.8.& minu.30.unius horæ & hoc.s.supponen do q̄ mẽsis ille cõtinebat.30.dies & .10.horas & .3.minu. Et illud iã collectũ ex itentione astrologo rũ a principio mũdi ad christũ nõ cõtinet nisi.10. dies minus q̃ illud tempus quod pri⁹ ponebat̃ ab astrologis.s.5328.ãni dies.16.horæ.8.& .30.miu. unius horæ. Et iõ supponendũ est q̄ ista duo tem pora multũ accedũt ueritati. Sed aduertendum est q̄ secũdm aomar & alios cõiunctio.significans diluuiũ p̄cessit diluuiũ tantũ p.279.ãnos sic dice/ tur exp̄ssius in ca.4.hui⁹ distinctionis. Vnde si uo lueris operari p illũ numerũ: erit differẽtia iter na tiuitatẽ christi & cõiunctionẽ significantẽ sectã a rabũ.597.ãni.47.dies & .6.horæ q̃ differentia sub tracta a.5897.ãnis & uno mẽse.23.dieb⁹ & .4.ho ræ remanẽt.5328.ãni dies.6.hore.8.& .30.minu. a creatione ade usq̃ ad christũ. Plures autẽ opio nes astrologorũ de ãnis mũdi non uidi. Tot sunt opinões doctorũ cõputistarũ astrologorũ & de ãnis mũdi a creatõe mundi usq̃ ad natiuitatẽ xp̄i sed nũq̃d aliq̃ prædictarũ op̄.sit uera: ac si aliqua istarũ sit uera quæ illarũ sit nescio nec ad p̄ns deter minare intendo sed i sequẽti ca.faciã rationes iter p̄dictas opiniões & dicã iuxta itẽnonẽ augustini & aliorũ quæ p̄dictarũ op̄.appareat magis ratio/ nabilis.

¶ Capitulũ tertiũ de.10.erroribus quib⁹ errabãt hi qui de etate mũdi loquebant̃ & de etate mundi secũdm.q̄ magis uidetur accedere ueritati.

p Ostq̃ i p̄cedenti ca.recitate sunt di uerse opiniões doctorũ cõputista/ rũ & astrologorũ de tẽpe a mundi creatiõe usq̃ ad xp̄i natiuitatẽ iã in hoc ca.intẽdo ponere errores illo/ rũ.s.q̃liter p̄res eorũ errauerunt i calculãdo tp̄s p̄/ dictũ. Eotũ uero errores quos ad p̄ns intẽdo re citare sunt.10. Prim⁹ aũt error ẽ qui eos fecit erra/ re in calculatiõe tp̄is prædicti. Quod p̄res nãq̃ cõ putantes ãnũ ab origine mundi quantitatẽ ãni di uersimode sumpserũt: ac ẽt in quãtitate ãni multi discordabant nec uerã ãni quãtitatẽ iuestigare po terant. Dicit itaq̃ aug. i lib.de ciuitate dei.ca.12. q̄ apud p̄res scriptores historiæ reperit̃ egiptios habuisse ãnos q̃ttuor mensiũ lauinii.13. mensiũ. Et ph.2.dicit q̄ alii æstate terminabãt ãnũ unũ & alterũ ãnũ in hieme: alii q̃dã parte circuli sicut ar/ chades quorũ ãni quattuor mẽsiũ fuerunt: hæc au gu. Et solin⁹ de mirabilib⁹ mũdi circa principiũ. ca.7.dicit sic ante cæsarẽ icerto mõ ãnũ computa bant: qui apud egiptios q̃ttuor mẽsib⁹ termina/ bat̃: apud archades trib⁹: apud arcannas.6. apud laninios.13.quorũ ãn⁹.374.dieb⁹ ferebat̃. Romã i initio ãnũ.10.mensib⁹ cõputabant i.304. diebus. Sed nũma pompilius computauit ãnũ.12.mẽsiũ s.355.dierũ. Postmodũ Caius Iuli⁹ Cæsar cũ per/ spiceret solis meatum nõ ante.365.dies & quadrã te cõficere decursũ.10.dies addidit & q̃drãtẽ. Cũ itaq̃ hic diffinito toto orbe placuisset custodiẽdi q̃drantis gratia a diuersis gentib⁹ uaria intercala/ bat̃ nec unq̃ tũ ad liquidũ fiebat tpum adequatio greci nãq̃.11.dies & quadrãtẽ singulis ãnis detra hebant eum octies multiplicat̃ in ãnũ nonũ refer uabat & ãno nono restituti efficiebant dies .444. quos embolisinos nominabant: Romanorũ ue re sacerdotes quib⁹ calculãdi data sunt potestas ple risq̃ rationibus publice gratificabãt plures dies q̃ fuerunt intercalãdi p̄teriebant & al'super flue itet calabant. Cũq̃ hanc aduerteret p turbationẽ. Ca ius iulius cesar ut p̄dictus error stati recuperaret̃. 21.dies simul & quadrãte intercalauit: ille igit̃ an nus solus.344.habuit dies: alii deiceps.365.et qua drantẽ: sed & postea p sacerdotes i uitiũ admissũ est q̄ cũ p̄ceptũ esset ut.4.ãno itercalarẽt diẽ unũ & oporteret cõfecto.4. ãno illud obseruari illi ici piente.4.anno intercalabant anteq̃ quintus an/ nus auspicaret̃ unde p.36.ãnos: cũ eni.9.dies suffi cere debuissent itercalati sunt.12. quæ sẽper uisit

augustus Cæsar.12.annos inserere siue intercalaret.43.illi dies quæ ultra.9.necessarii fuerant temere intercalati hoc modo possent recōpensari: hæc solinus ibidē. ¶ Pront sumūt cōpotiste ānū Alius ē solaris: alius est lunaris. Anni solaris alius naturalis quæ cōtinet.305.dies & quadrantē: alius est comunis cōtinens.365.dies tātū: ut patet i kl'ariis: alius est bisextilis qui cōstat ex.366.dieb': hæc patet in illo cōputo qui sic icipit omnis cōputiste parte prima ca.12. Ann' uero lunaris alius comunis.s.354.dierū cōtinens.12.lunationes ut patet in eodē cōputo pte sc'da.ca.2. Itē ali' ē ānus embolismal' cōtinens.374.dies: hæc patet ibidē sc'da parte ca.8. Et ibidē ca.3.dicit' q a.235.lunatiōes sūt i 19.ānis solaribus. Et linco.i tractatu suo ca.7.dicit q illi āni lunares equantur illis ānis solaribus. Et leitest.i cōputo suo parte prima.c.3.dicit q anni lunaris: alius simplex.s.12.mensiū pcipue lunariū. Et alius ānus est embolisinalis uel ut hebrei uocant pgnat'.13.mensiū: & uocat' pgnat' quia ille mēsis.13'.resultat ex sup habūdantia āni solaris similiter lunarē in plurib' ānis. Et parte sc'da ca.2. dicit q ānorū simpliciū quidā sunt pfecti.s.354.q dā diminuti.s.353.dierū & qdā supflui.s.355.dierum. Et similiter ānorū alius est.384.& est pfectus alius est.383.dierū & est diminut': alius ē.385.& est supflu' & est scd'm hebreos: hæc leites.ibidē & parte tertia ca.primo. Annus lunaris cōis p rout seruat eccl'ia ē.354 dierū: & embolisinalis.384.dierū pterq i bisexto i quo āno lūari addit' un' dies et ē spālis exceptio de illi' āno cicli. decēnoual'. q nō est pterq i bisexto nisi.383.dierū hæc leites.ibidē.

Ann9 lunaris 354 dies

embolismalis .384.

Ex pdictis patet quot modis ātiqui discordabāt ad inicē de quātitate āni: uidet' tamen ex hoc q q plures eorū qui ānos mūdi cōputabant pessime errauerunt eo q āni quātitatē nō bene posuerunt.

Quidā eni eorū ab una generatione cōputauerūt ānos sumendo ānū uno pdictorū modorū: & alii forte in generatione sequenti sumēdo ānū.1°. modo cōputauerūt: & ex hoc in ānis mūdi pessime errauerūt. Sec'do errauerūt multi i tempore a principio mūdi usq ad natiuitatē christi in. hoc q et si posuissēt oēs ānū cōtinere.365.dies & q'rtā ad huc nō bene posuerūt nec āni quātitatē certitudinaliter cōprehendere potuerūt sicut prius patet ex dictis solini: nā ānus sicut cōstat nō pcise continet.365.dies.9.quarta unius. Et hoc euidenter pōt apperere ex hoc q solstitia.& equoctia cōtinue anticipant tempus. Et dicit linconien. q per se nō p cipiebant fractionē iā neq egiptii usq ad tēp' augusti qui fuit post icarnationē plus q.20.ānis. Et alibi dicit eduitionē i eodē tractatu de etate mūdi q quidā dicunt cōtinere ānū.365.dies & quartā diei tantū: sed inquit abachuc.q dixerunt minutā & .Amon q longitudo temporis āni est.365.dies & quarta diei & dimidia diuisi in.76.quæ pars ē quasi simul pars diei: nos autē dicit ad lincō: lunationes inuenius itegras contineri in.19.ānis quēadmodū illi. Lōgitudinē uero āni inuenimus' iā minorē quarta p unā.300. Ptole.inuenit sicut abatiseh 100.diei partem. Sed albategni.10.quartæ.106. partē diei. Thebit uero beneorath in uno li.de anno solari dicit deesse quartæ.106.partē diei & in alia sup esse.15.partes diei. Et iudei dicunt supesse quartæ.120.partē diei & scd'm hoc facta sunt tabulæ alignosin abnefazar & messanie quib' utuntur christiani. Et pse dicūt additamentū sup quartā esse.115.partē diei: & sic sicut sunt tabulæ messahalla & albu. scd'z cōputū iudeorū de festis mobilib' suis deesse quartæ diei.12.pars.730. Phil' & auaricius & azarchel dicūt deesse quartæ.130.ptem diei: hæc lincomē.ibidē. Sed scd'm alfonsiū in tabulis suis ānus solaris cōtinet.365.dies.5.horas.49.minutas & .16 sc'da: Et quātitas ista āni est pcisior omnib' aliis pdictis: nullus tamen adhuc adinuenire potuit uerā āni quātitatē & iō mirum nō est si illi qui de tempore ab origine mundi tractauerunt in huiusmodi tēporū calculatione errauerūt. Tertio errauerūt i hoc q diuersimode acceperunt ānū ut patet in ca.primo huius distinctionis. Quidā eni cōputauerūt ānos alicuius generationis siue aliquarū generationū usq ad unā generationē certā & forte inceperant ānū a ianuario: Alii uero postmodū ab alia generatione ulterius nō calculauerunt ānos usq ad aliquod tempus incipiendo ānū a martio: Et alii adhuc forte icipiendo ānū alio tempore ab istis ulterius calculauerūt tempus. Et p partes temporis silr ab aliis mensibus & sic per talia in maximū errorē deuenerunt Nā & aliq alii aliquos mēses uel aliquē mēsē pter miserunt in cōputando ānos ac supflua aliqua intercalabant: Cū āni ab origine mūdi i diuersis sententiis diuersorū hominū fuerint collecti p diuersas generationes & nō ab uno solo p omnes generationes & omnes etates ut patet ex pdictis in ca. pcedenti. Vnde cū diuersi sic cōputauerunt ānos diuersorū temporū diuersimode ānū inceperint mirū nō est si nullū pcisū tempus a mundi origine ab eisdem fuerat inuentū. Quartus error fuit in hoc q qdā ptermiserūt aliqs generatiōes & i aliqbus generationibus pter miserūt plures ānos: sicut hebrei qui prima etate plures ānos ptermiserūt & in sc'da etate generationē cainā & alios ānos ptermiserūt & in aliis etatib' ut patet i.c.pcedēti & sic defecerunt. Quintus error fuit in hoc q multæ fractiones cū acciderāt cōputabant pro uno āno integro cū ultimus ānus datus sit primus alterius imediate sequentis sicut dicit eduiconien.70. hoc frequenter fecerūt: quoniā cū aliquis regnauit per duos mēses alicuius āni quidā calculātes anno dixerunt eū regnauisse p unū ānū & sic tūc bis computabant ānū & iste fuit magnus error. Sext' error fuit i hoc q āni in sacra scriptura a q pluribus numerati magis erant mystici enigmatici q ueri

āni sicut explicat educō. de ānis method⁹.6000. quæ poti⁹ habet significare.6.etates & finis intentionis q̄ȝ numerū ānoꝝ: & sicut explicat etiā de.7. ebdomadibus danielis abbreuiatis quæ sunt.490. āni lunaris cōputatis a.2. mēse arthaxersis quando permissū est templum edificari ad pacem hæc educō. Septimus error fuit ꝙ quidā uoluerūt ꝙ antiqui plures ante diluuiū uixerunt ꝑtantū tp̄s sicut īseritur in sacra scriptura & iō auferebant de q̄rta etate.1000.ānos. Vū & ī hoc pessime errauerunt sicut patet primo ca. Octauus error fuit in hoc ꝙ in tp̄e diluuii nō remāserūt nisi.8.aīe de uiris & mulieribus unde uerisimile est tunc illi qui remāserunt nō multū aduerterent ad ānos quæ ꝑfuerūt ab origine mūdi ad illud tp̄s sed magis fuit cura de aliis q̄ȝ de ānis mūdi. Vnde difficile fuit certū post diluuiū ānos ante diluuiū ꝑcise calculare. Nonus error fuit in hoc ꝙ quidā calculatores de ānis mūdi nihil loquebant̄ de tp̄e durationis diluuii q̄ȝ cōtinebat & iō ut uidetur illū ānū nō cōputabant. Decim⁹ error fuit in hoc ꝙ ī tp̄e iosue sol stetit p spatiū uni⁹ diei & silr̄ tp̄e ezechie reuertebat̄ sol spatio.10.horaꝝ de quib⁹ nō cōmemorat aliquis qui tp̄s a principio mūdi usq̄ȝ ad christū nititur calculare. Scribitur itaq̄ȝ iosue.10.sol cōtra galeon.nemouearis: & lūa quia realē haron.&c. stetit igit̄ sol ī medio cæli & nō festinauit occūbere & nō fuit ante nec post tā longa dies obediēte dño uoto hoī hæc ille. Et q̄rto regū ca.28. Inuocauit. Isaias ꝑpheta dñum & reduxit umbrā p lineas q̄b⁹ iā descēderat ī horologio achaz retrorsū.10. g̃ra. Et magister historiaꝝ.4.regū de orōne ezechie dic̄ sic dedit itaq̄ȝ. Isa.regi optionē utrū uellet ꝙ sol staret p spatiū.10.horaꝝ īmobilis ul̄ rediret ad orientē & iteꝝ īchoaret diē quodlibet aūt illorū fieret addeient̄.12.horæ diei.10.horæ. Et post mōȝ dic̄ magister ꝙ elegit rex ꝙ sol rediret ad orientē & stati sol stans ī hoc oriēte reuersus est iteꝝ p.10.horas p quas descēderat hæc ibidē. Istā uero stationē solis nec reuersionē eius cōputat aliqs de tp̄e a principio mūdi ad christū qui illud idē tēpus nitit̄ calculare ut in hoc ut uidet̄ q̄si oēs cōsiderator es de tp̄e mūdi errauerūt. Isti antē igit̄.10.errores quib⁹ q̄ȝ plures errauerūt & īter se pessime discordabant de tp̄e ab origine mūdi plures etiā possent adduci errores: sed isti.10.sufficiūt ad tp̄s p hos.n.10.errores diligēter cōsiderās uidet̄ q̄liter plures errauerūt ī ānis mūdi siue ī tp̄e a mūdi creatione & q̄liter ab inuicē discordabāt. Iā intendo scire rōnes īter opiniōes ꝑdictas de tp̄e prædicto & uidet̄ quæ dictaꝝ opinionū sit magis rationales sc̄dm s̄niam doctorū: & primo intendo tractare de dictis opio. hebreoꝝ.&.70.īterꝑtū uidēdo magis rōnalē. E duicōn.uero & leistet ī cōputo sito & plures alii plus se tenēt cū s̄niis hebreorū eo ꝙ ipsi melius habere debuerūt noticiā de ānis mūdi q̄ȝ aliq alii. Dicit eni educōn.ubi supra ꝙ si fas sit dicere cōtra ueritatē hebraicā ipsa ēpotius reuelata q̄ȝ probata qs numerauit dies durante diluuio: nō autē ille qui post.372.ānos.7.dormiētes excitauit a sōno. Anni q̄ ī sacra script̄a nūerāt̄ pleni sūt mystici & enigmatici & ñ ueri: ūde dicit post si ī ꝑiudicio obseruatiōis ecclesie date datis ꝑdictis alioꝝ philosophoꝝ uidet̄ ītelligēdū.i. date eoꝝ quæ sup ueritate hebraica fundat̄ prius positionē. Et leistet ī computo tota se habita ueritate. Vnde dicit parte sc̄da ca.2. ī principio licet autem sc̄dm scōs quæ cōputat̄ ānos sc̄dm.70.īterꝑtes ab initio mūdi fuerūt usq̄ȝ ad diluuiū āni.2243.tamen sc̄dm ueritatē hebraicā q̄ ex textu colligunt̄ fuerūt āni.1616.in quib⁹ sūt.78.cicli & .3.āni hæc ille. Et ulteri⁹ augustin⁹.15.de ciuitate dei recitat opiōnē.quorūdā ītētū hebraice ueritati & ponit ꝙ cā q̄re posuerūt mlto pauciores mūdi q̄ȝ posuerunt.70.fuit hoc quia ipsi dixerūt ꝙ ante diluuiū posuerūt ānū cōtinere multomi⁹ q̄ȝ nos mō ponim⁹. Nā ī eodē li.15.ca 12.dicit augusti⁹ ꝙ ī illis tp̄ibus.s.ante diluuiū ānos quidā putabāt fuisse tāte breuitatis ut un⁹ ān⁹ noster.10.illoꝝ habuisse credatur q̄ꝑpter inquiunt cū audierit quisq̄ȝ ul legeret.900.annos quēq̄ȝ uixisse debet intelligere 90. q̄propter.10.illoꝝ ān⁹ unus ē noster & .10.nostri 100.illoꝝ faciūt hæc ibideȝ. Et huic s̄niæ quodāmodo cōcordat educōn.ꝙ si ipsi quæ fuerūt ante diluuiū de uno ānoꝝ nostroꝝ fecerūt duos & sic supfluit ille millenari⁹ supadditas ueritati hebraice sic pri⁹ dictū ē ī ca.ꝑcedēti. Et btūs augustin⁹ de ciuitate dei ca.12. omnes has opiniōes nitit̄ destruere ille sic.d. Neq̄ȝ eni ullo mō audiēdi sūt qui putant ānos taliter illis tp̄ib⁹ cōputatos.s.tāte breuitatis ut un⁹ ān⁹ noster.10.illoꝝ.credat̄ habuisse. Et ulteri⁹ ī codē ca. dicit Poteram⁹ certe hāc asseuerationē propter ex hebreis codicib⁹ redarguere atq̄ȝ cōuincere ubi adā nō.230.ānoꝝ ut dicūt.70 sed.130.annoꝝ habuisse reperit̄ q̄ñ tertiū genuit filiū qui anni.13.nostri sunt procul dubio primū genuit q̄ñ.12.ul̄ nō amplius ānoꝝ finit. Quis potest hac etate generare usitata ista nobisq̄ȝ notissimi⁹ lege nature sed hūc omittam⁹ q forte q̄ñ genit⁹ est potuit generasse Nō eni cū tā paruū īfātes nostri sūt.factū fuisse credibile est. Seth uero filius eius non dū.205.ānoꝝ sicut nos legimus imo 105. ānos fuit iuxta hebreos q̄ñ genuit enos p hoc solū illos nō dū habebat.11.ānos etatis. Quid dicā de caynā eius filio: qui cū apud nos.170.reperiat̄ annoꝝ apud hebreos.70.legit̄ habuisse q̄ñ gēuit malalhel. Quis generat hō septēnis si tūc.70.āni cōputabāt̄ q̄ñ tantū.7.ponūt̄ hæc augusti⁹. Itē eodē li.15.ca.14.dicit augusti⁹ sic 600.quippe anno uite noe.&.27.die sc̄di mēsis si ān⁹ ille mini⁹ q̄les.10.faciūt unū.nostrū.36.dies hēbat Tātill⁹ quippe ille ān⁹ si antiquo more hoc nomē accepit aut non habet mēses aut mēsis ille ei⁹ est triduū ut hēbat.12. mēses. Quomō igit̄ hic dictū ē 600.anno secundi

mẽses.27.die mensis nisi qa tales q̃les nunc sũt etiã
tũc erant mẽses. Si igit̃ tales mẽses erant tales pfe
cto & ãni erant q̃les nũc hẽm⁹. Mẽses q ppe illi tri
duũ.27.dies habere nõ poterãt aut si pars.30.tri/
dui tũc appellabant̃ dies ut oẽs proportiones mi
nuant̃: ergo nec toto q̃triduo nostro factũ ẽ illud
tã grande diluuiũ quod memorat̃ factũ.40.dieb⁹
& .40.noctib⁹. Quis hãc absurditatẽ & uanitatẽ
ferat: pinde remoueat̃ hic error qui cõiectura fal
sa ita uult astruere scripturaꝝ nostraꝝ fidẽ ut ali/
bi destruat: ac prsus tãt⁹ ẽt tũc fuit dies q̃t⁹ & nũc
ẽ: quẽ.24. horæ diurno curiculo nocturno quoq;
determinãt: tantus ẽt & mẽsis q̃tus & nũc est quẽ
luna icepta & finita cõclusit. Et tãt⁹ sil'r ãnus q̃tus
& nũc est quẽ.12.mẽses lunares additis ppter cur
sũ solarẽ quinq; dieb⁹ & q̃drante & æq̃liter cõsu/
mant. Tant⁹ ãni.600.uite noe sed'us erat mensis
eiusq; mẽsis.27: dies qñ icepit esse diluuiũ i quo p
dies.40.cõtinuate igentes pluuiæ cõmemorant̃:
qui dies non binas ac paulo ãplius horas hẽbant
sed uicenas & quaternas die noctuq; trãsactas. Ae
p hoc tã magnos ãnos uixerunt illi antiqui usq; ãpli
us q̃. 90. quantos postea uixit abrahã.175: & post
eũ filius ei⁹ isaac.180.& cui⁹ fili⁹ iacob ppe.150.
& q̃tos iterposita aliquanta etate moyses.120.&
q̃tos & nũc uiuũt hoies.70.l.80 uel nõ multo am
plius hæc augustinus. Ex his igit̃ rõibus bti augu
sti satis euidẽter patet ꝙ oẽs illi qui posuerũt unũ
ãnũ nostrũ cõtinere.10.ul' q̃tuor ul'.3.ãnos eoꝝ q̃
ante diluuiũ fuerũt q̃titatẽ ãni male suspserunt: &
in numero ãnoꝝ a principio mũdi usq; ad diluui
um pessime errauerũt quẽadmodũ fecerunt & he
brei & oẽs illi qui sup eoꝝ opiniones se fũdabãt
unde iuxta sniam bti augustini.70. iterpretes ueri
us inuestigabant annos mundi q̃ ipsi hebrei fece/
runt. Dicit eni btũs augustin⁹.15°.de ciuitate dei
ca.11.ꝙ nõ est credibile ꝙ.70 iterpretes q uno sib
tpe uno quoq; sensu iterpretati sũt errare potuisse
aut ubi nil eorũ itererat noluisse mẽtiri. Iudeos ue
ro dũ nobis inuiderẽt ꝙ lex & pphẽ ad nos interp
tãdo trãsierũt mutasse q̃dã i codicib⁹ suis ꝙ in no
stris minueret̃ auctoritas: satis credibile est ibi. Sic
igit̃ patet ꝙ snia.70.iterptũ de etate mundi ẽ ma/
ior & credibilior snia iudeoruz & magis accedit
ueritati: et ꝙ opio hebreorũ de pdictis nõ põt sta
re ullo mõ. Sed ipse eduicoñ i tractatu suo de an
nis mũdi siue de etatib⁹ fundãs se sup opi. hebreo/
rũ & sup opionẽ marriani addẽdo tñ aliquos an
nos ut pdictũ est dicit ab origie mũdi ad natiuita
tẽ xpi fuisse ãnos.4320.& ꝙ ille nũer⁹ sit uer⁹ nitit̃
sic pbare. Nã dicit ꝙ anni q fuerũt añ diluuium
de uno nostroꝝ ãnoꝝ fecerunt.20.& sic supfluit
millenari⁹ hebraice ueritati: & hoc cõfirmat ipse p
hoc ꝙ ãtiquoꝝ uita tã diuturna apud modernos
ẽ iopinabilis nisi p istã mã. s. ut un⁹ ãn⁹ cõputet̃ p
duob⁹ uel p q̃ttuor. Et subiũgit ꝙ ppter opa ma/
gnifica q̃b⁹ isudabãt illi antiq cõcessit eis de⁹ tẽpa
uitæ plixiora ad quæ ptingere nõ possent nisi ad
600.ãnos i q̃b⁹ cõplet̃ magn⁹ ciclus plaꝝ: hæc ed
uicoñ. Istã uero opionẽ scd'm educoñ.destrue/
re posse uidet̃. Nã q̃d ipse assumit.s. illi qui fuerũt
añ diluuiũ de uno ãnorũ nostrorũ fecerũt.20. &
ꝙ millenari⁹ supaddit⁹ hebraice ueritati scripserũt
hoc totũ iprobatũ ẽ satis pri⁹ a beato augustio. Et
sil'r cõfirmat̃ ꝙ null⁹ põt attigere nisi ad.600.an/
nos. Sil'r destruit. Augustinus.15.de ciuitate dei.c.
8.sic.d. tã longa q ppe istoꝝ hoium uita fuit: ut il/
lic memoratoꝝ quoꝝ & ãni tãti nõ fuirit ut q mi
nimũ uixit añ diluuiũ ad.753.ãnos pueniret. Nã
plẽs.900.trãsierũt ãnos q̃uis nemo ad mille ãnos
puenerit. Et ca.9.cõfirmat hoc aug.p magnos cor
porũ hoiũm q lõge ampliores fuerũt añ diluuiũ
q̃ nũc sũt ut patet p ossa eoꝝ q apparuerunt post
diluuiũ nudata p uetustatẽ siue p ui fluuii uarios
q; alios casus ac i sepulcris appet unde ceciderũt in
credibilis magitudinis ossa mortuoꝝ. Et dicit au
gustius uidi ipse nõ solus sed & aliq mecũ i uticẽsi
littore molarẽ dẽtẽ hois tã ingentẽ ut si i nostroꝝ
dentiũ modulos minutatĩ cõcideret.100. nobis
facere uideret̃ potuisse. Et dicit augusti. i fine hui⁹
capituli ꝙ plini⁹.2⁹. dicit adhuc eẽ gẽtẽ ubi.200.
ãnis uiuit̃. Si igit̃ dicit augustius hũanaꝝ uitaꝝ
diuturnitates q̃s experti nõ sum⁹ hodie hẽre credũ/
tur icognita loca cur nõ habuisse credant̃ & tpa
an uero credibile est alicubi esse ꝙ hic nõ fit: & in
credibile ẽ aliqñ fuisse ꝙ nũc nõ est hæc ibidẽ. Sic
igit̃ patet pdictã opinionẽ educõn fuisse falsã.

Itẽ dicit educõn. ꝙ p cõfirmatione opinionis
sue & opinionũ hebreoꝝ & ad destruẽdũ opinio
ne.70. ꝙ si fas sit dubitare cõtra hebraicã ueritatẽ
ipsa poti⁹ est reuelata q̃ pbata &c. hic dico ꝙ satis
licitũ est nõ tñ dubitare cõtra hebraicã ueritatem
sed etiã & ipsoꝝ hæbreoꝝ dicta expresse notare
quẽadmodũ fecit btũs augusti. & plures alii sãcti
uiri. Et cũ dicit eduicon ꝙ ipsa ebraica ueritas po
tius est reuelata q̃ pbata: dico ꝙ beat⁹ augustinus
poti⁹ uult asserere opinionẽ.70. fuisse reuelatã q̃
opionẽ hebreoꝝ: dicit. n. btũs augustin⁹.15°.de ci
uitate dei ca.14 nõ tñ uacat ꝙ.70.iterptes i plimis
q̃ diuersa dicere uident̃ ex codicib⁹ hebreis emen
dasse ausus ẽ nemo. Nõ eni ẽ ita diuersitas supple
quã ponũt.70. putata mẽdositas nec ego ullo mõ
putãdũ eẽ existio. Et dicit btũs augusti. Sed ubi ñ
ẽ scriptoris error aliqd eos diuino spiritu ubi sen
sus esset cõsentane⁹ ueritati & pdicãs ueritatẽ nõ
iterpretantiũ more sed pphetãtiũ libertate aliter
dicere uoluisse credẽdũ ẽ. Ex his uerbis augustin⁹
uidet̃ plus inniti ꝙ opinio.70. potius fuit reuela/
ta a spũ scõ quẽ ipsoꝝ hebreoꝝ põ. Et eodẽ lib.
15.c.8. dicit augustin⁹ sic. Cũ igit̃ scriptura diuina
ubi et nũerũ ãnoꝝ illoꝝ quos illi hoies.s. añ dilu
uiũ uixerũt cõmemorat ita icludat ut dicat de illo
de quo loq̃bat̃. Et genuit filios & filias & fuerũt
oẽs dies ei⁹ & ãni quos uixit tot & mortuus ẽ nũ

quid qa eosdē filios & filias nō noiat: iō itelligere nō debemꝰ p tā multos ānos qbꝰ tūc i seculi huius prima etate uiuebant: nasci potuisse plurimos homines quoꝝ cetibus condi possent etiā plurime ciuitates. Sed ptinuit ad deū quo ista ispirāte conscripta sunt has duas societates suis diuersis generationibꝰ primitꝰ dirigere atq; distiguere ut seorsū hoīum hic est scd'm hoiem uiuētiū: seorsū aūt filioꝝ dei .i. hoīum scd'm deū uiuētiū generationes cōtexerent' usq; ad diluuiū: hæc ibidē. Sic igit' patet q̄liter ipsa hebreoꝝ opinio destruit': & p consequēs opinio ipsiꝰ educiōn. q sup hebraica ueritatem si iuxta modū loquēdi debeat dici cū tñ in re nō ita sit radicat' ut fūdat suā opinionē. Et aduertendū est q̄ ille educion. addit supra illū numeꝝ ānoꝝ .s. 4320. a principio mūdi usq; ad natiuitatē dñi diligēter cōfirmare conat' & ualde subtiliter psuadet. dicit utiq; si concludo p oēs .s. etates usq; ad christū habebimꝰ ab initio mūdi ad icarnationē. 4183. s. ānos fere sicut priꝰ dictū est i ca. p̄cedēti iuxta opinionē martiani quā opiniōem ipse martianus nitit' p multas cronicas cōfirmare: sed dionisiꝰ addit sibi hic. 22. ānos & girlandꝰ. 30. Cā uero q̄re dioni. & girlandꝰ sic addūt sup martianū uisa est priꝰ i ca. p̄cedēte scd'm educion. adhuc sup illos. 22. ānos quos addit dioni. martiano. 4. ānos Vnde & .26. ānos unacū .30. ānis quos addit girlandꝰ addit ipse educion. sup martianū sicut dictū est i ca p̄cedēti magis exp̄sse. Itē dicit educiōn. q̄ scd'm iosephū āno .4. gedeonis tirꝰ cōdita est ante tēplū salomōis ānis. 340. hoc est .10. plus q̄ habuerūt hebrei. Colligēdo igit' ista sup martianū hēbis ānos ab originē mūdi usq; ad christū. 4319. & si ille ānꝰ ieremie addat' de quo dictū est priꝰ fiūt āni. 4320. ad quod nitit' hæc educion. Et nota maxima cā q̄re ipse educiō. auferet a prima etate. 1000. ānos est q̄ cū prima hītatio hoium ut ipse dicit cepit sub equinoctiali circulo uł iuxta tāq; sub dño tpatissimo redderetur terrā fecūdissimā ubi sūt. 2. ima solstitia & duo alta: ipsi igit' hñt. 2. æstates & 2. hiemes q̄ ppter de uno ānoꝝ nostroꝝ fecerunt duos & sic supfluit ille millenarius i prima etate.

Huic uero rōi pōt satis rōabilr' rñderi negādo. s. q̄ prima habitatio hoium nō icepit ubi habuerūt 2. solstitia alta & c. nā scribit' geñ. 3. Emisit deꝰ adā & c. ut cōparet terrā de q̄ superꝰ. i. scd'z magistrū historiaꝝ sup geñ. e. de eiectiōe hoīs de paradiso i agrū damasceñ. de qbꝰ sūptus fuerat i quo caym abel fratrē suū iterfecit: & iuxta quā adā & eua sepulti sūt i sepultura duplici: sed iste ager damascenꝰ est i ualle mābre iuxta ebron stadio distās ab ebrō sicut dicit archulꝰ galliaꝝ epūs i quodā libro qd' scripsit de locis terræ hītabilis: & silr' i hoc cōcordat bathon i quodā libro qd scripsit de eadē materia. d cāpū damascenū noiat' a damasco seruo abrahe. Vñ nō ē ager ille pp ciuitatē illā magnā damascū quæ cāpus sine est: nā ab illo distat p .5. dietas sed est iuxta ebron i loco i quo adā plasmatus fuit & i quo caym interfecit abel fratrē suū Itē cū eis cōcordat etiā guilhelmꝰ i li. suo qd scripsit dño benedicto papę. 12. de locis terræ scē. d. q̄ regina sabeæ uenit i una die i ciuitatem ebron q̄ alio noie uallis mābre noiatur ubi dauid regnauit & ubi sepulti sūt scīssimi priarche. s. abrahā isaac & iacob. sarra quoq; & rebeca atq; lia i sepltura agri dupli ci quē emit abrahā i sepulturā ut i geñ. reperit' hæc ibidē. Sed dicit ibidē guilel. paulo post q̄ in una die uenit ab ebron i scām ciuitatē bethleem. Et bathon ubi supra dicit q̄ ab ebron .4. milliaria uersus septētrionē est bethleē scd'z alcubiū galliaꝝ episcopū: bethleem .6. miliaribꝰ i austro ab ierosolimis a dorso situata est. Et magis archidiaconꝰ in libro suo de locis terræ scē dicit q̄ & .4. miliaribꝰ a bethleem est ierusalē. Ex his igit' satis patet q̄ ebron nō distat a ierusalē p duas dietas sed ut priꝰ dictū est adā coluit terrā iuxta ebron i terra. s. ubi plasmatꝰ erat: igit' prima hītatio hoīum icepit circa ebron & bethleem & ierusalē ihītantes & terrā plꝰ cōtinue accesserūt ad septētrionē & plus p processū tpis ut dicit p̄dictꝰ petrꝰ archidiaconꝰ. Quomō igit' saluabit' q̄ opatꝰ est christꝰ salutē i medio terræ psalmꝰ sicē patet p azachelē i capitulis suis latitudo ierusalē est. 32. gra. & eiꝰ lōgitudo. 56. gra. sed maxima solis eleuatio fuit anno domini. 1345 23. gra. 29. minutis. scd'm q̄ iuenit educioñ. codē āno p magnā & solidam iquisitionē igitur latitudo ierusalē maior i maxima solis declinatione p. 8. gra. & .31. minu. pessime igit' errauit ille educiō. in fūdamēto suę pōnis i quo tñ cōsidebat. s. q̄ prima hītatio hoīum icepit sub equinoctiali uel ppe uidelicet ubi habuerūt. 2. estates & .2. hiemes cū iā pbatū sit primā hītatiōnē fuisse circa tropicū æstiuū p tantū spatium terræ quātū uerbi gratia i cælo scilicet p. 453. miliaria ad minꝰ: & hoc supponendo q̄ uni gradui corrñdeat i terra .56. miliaria & due tetie uniꝰ miliaris sicē dicit cāpanꝰ in theorica sua i pricipio: & sic destiteret' ipiꝰ scd'z se & scd'm qd'libet fūdamētū suū & qd'libet sui ptē. Sed ipse mirabili & ualde subtiliter opiōnē suā psuadet: cuius psuasiōnē suā adhuc restat i pugnare. Dicit enī sicut plī debēt & experiētia docet q̄ signa & platæ dñant' orbibꝰ & unꝰ pla & unū signū regit mundū ulteriꝰ p. 360. ānos: & dicit q̄ prio orbi dñabitur aries tāq; circuli principiū & sol p̄ aliis plis qa oēs alii ple imitantur motū solis: ad talem igit' signoꝝ reuolutionē requirunt' necessario āni solares eq̄ti. 4320. & tot erūt dicit ipse adhuc q̄ incarnatio christi corrñdeat primi homis plasmationi sic igit' dicit ipse. 4320. diserimꝰ p. 12. nichil remanebit p̄fuerūt tūc orbi icarnationis & silr' passioni xp̄i signū arietis & Iuppiter fidei p̄latus. s. p. 7. plas duuisetis si igit' his: 4320. ānis usq; ad xp̄m dicit ipse addamꝰ. 33. quibꝰ fuit i carne fiēt. 4353. ānī usq; ad xp̄i passionē: nā ipse xp̄us icipiens q̄si āno

rii.30.baptizat⁹ est quos cōpleuit i pascha sequē/
ti:& trib⁹ ānis itegris seqtib⁹ ꝑdicauit: & .4.inci/
piēte āno passus ē:si igit̄ 4353.ānos usq; ad passio
nē diuidas p.19 & remanēt.2.& sic ē ān⁹ passiōis
2⁹. ciclus decēnoualis:hæc educioñ. Sed i hac ꝑ/
suasione opinionis suæ de āno mūdi oio cōtraria
tur opio uulgaris q̄si oīu3 astrologoꝝ. Oēs eni a/
strologi qui reuoluūt orbes magnos dicūt ꝙ i cō/
iūctione significāte diluuiū p.279. ānos icipiebat
non⁹ orbis. Dicit eni aomar i fine libri sui de nati
uitatib⁹ sic dicit ranea fraudus ꝙ initiū orbis fuit
ante die3 iouis qui fuit initiū ānoꝝ diluuii p.729.
ānos & illi orbi ꝑfuit saturnus cū signo cācri & ꝙ
initiū eiusdē orbis puenit oio atq; directio ad pri
mū gra. signū arietis. Huic sniæ cōcordat albu.
primo de cōiūctionib⁹ magnis dif.prima ubi po
nit ꝙ i cōiūctione significāte diluuiū icipiebat no
n⁹ orbis & ꝙ illi orbi ꝑfuit saturn⁹ cū signo cācri
sed ipse albu. ponit illā cōiūctionē significātē dilu
uium ꝑcedere diluuiū p.287.cū tū aomar & alii a
strologi ponūt illā cōiūctionē significantē diluui
um p.279.ānos. Sed p hūc numerū quem pōit ao
mar operat̄ q̄si maxima ps astrologoꝝ qui reuol
uūt orbes magnos ab illa cōiūctiōe significāte di/
luuiū. Si igit̄ illi.3101.āni addant̄ tpi diluuii us/
q; ad christū.f.3101.ānis cū.318.dieb⁹ qđ quidem
tps ponit alfonsi⁹ ut primo dictū est resultāt a cō/
iūctione significāte diluuiū.3380.āni & .318.dies
usq; ad natiuitatē xp̄i. Si igit̄ istos annos.f.3380.
cōpletos a cōiūctione significante diluuiū usq; ad
christū p.360.diuiserim⁹ quæ sūt q̄titates uni⁹ or
bis sit numer⁹ quotiēs.9.& remanēt āni indiuisi.
140.Cūq; igit̄ i cōiūctione significāte diluuiū ice
pit non⁹ orbis & illi orbi ꝑfuit saturn⁹ cū signo cā
cri:sequit̄ ꝙ orbi i quo christ⁹ fuit nat⁹ ꝑfuit mars
cū signo arietis:& ꝙ ān⁹ natiuitatis xp̄i fuit .1419.
10.orbis a cōiūctiōe significāte diluuiū: hæc oia sa
tis patēt ituēti diligēter. Ex isto igit̄ patet ꝙ ipse
educioñ ponēdo ꝙ i āno natiuitatis icipiebat no
n⁹ orbis & ꝙ illi orbi ꝑfuit iuppiter repugnat ma
iori pti astrologoꝝ loquentiū de hac materia: sed
q̄a ipsi astrologi sūt maioris auctoritatis q̄3 sit ipse
credēdū est ipsis magis i illa pte: ūde reputo ꝙ nu/
mer⁹ ānoꝝ quē ipse posuit a principio mūdi usq;
ad christū poti⁹ fuit fict⁹ q̄3 uer⁹ & pl⁹ ex imagina
tione ꝓcessisse q̄3 ex alia uera calculatione seu etiā
experientia: & ideo hunc numerū annoꝝ .f.4320.
a principio mundi usq; ad natiuitatē christi quæ
ipse educioñ nitit̄ asserere & cōfirmare reicio &
opinionē suā totā i hac materia reputo cassā & ua
nā ꝓ maiori sua pte sacre scripture cōtrariā ut pa/
tet ex ꝑdictis. Per hæc itaq; q̄ dicta sūt satis ꝓba/
tū est nō posse stare opiniōe3 hebreoꝝ nec etiā o/
piniōe3 educioñ. eo ꝙ neutra opinio pōit usq; ad
christū.5.millenarios ānos sed tm̄.4.uel.3.cū tamē
satis cōstet ex his q̄ dicta sūt ꝓcessisse christū plures
ānos q̄3 .5000. Nā sicut satis declaratū est ex rō/
nib⁹ beati augustini ꝓcesserunt diluuiū plures q̄3.
2000.āni:& a diluuio usq; ad christū ꝓut multū
ꝓpe ueritatē ꝓcisū tps calculauit alfonsi⁹ fuerit an
ni.3101.& dies.318.igit̄ necessario usq; ad christū
ab origine mūdi optet plus ponere q̄3.5000.ānos

Itē apocalipsi.2.scribit̄ uidi āgelū descēdentē de
cælo habētē clauē abissi & cathenā magnā i manu
sua & apphēdit draconē serpētē antiquū q est dia
bol⁹ & sathanas & ligauit illū p ānos.1000.& mi
sit eū i abissū & clausit & signauit sup istu3 ut non
seduceret āplius gētes donec cōsumerentur.1000.
post hoc optet illū dissoluere modico tpe. Hunc
tex.exponit beat⁹ augustin⁹.19. de ciuitate dei ca.
7.dicit sic. Post laborē.f.1000. ānoꝝ ex quo crea
tus est hō ut qm̄ scriptū est secđa petri .3.ca.unus di
es apud dñum sicut.1000.āni & .1000.āni sicut u
nus dies: etiā.6.ānoꝝ milib⁹ tāq; sex dieb⁹ iplet̄ se
quit̄ uelut a sabbatis i ānis mille posteri⁹ adhuc.f.
sabbatū celebrarem⁹ resurgētib⁹ sanctis. Et huic
sniæ cōcordat.ph̄s.de alunia de side & legib⁹ li.2.
ca.23.d.quicūq; etatē uēturā.7.ætate est si.7.mille
natio ānoꝝ secli ꝙ credat̄.7.milib⁹ finiendū. Sed
dicit apl̄us ad chor.10.ca.scripta sunt aut ad coro
nationē meā i quos fines seculoꝝ deueniet sed ipse
apl̄us post christum nō multo tempe scripsit hoc.

Nā uincenti⁹ i secđa pte speculi historialis libro.
9.ca.9.dicit paulū ad fidē fuisse cōuersū eodē āno
cū passus est dn̄s cū cōstet petrū & paulū.4.āno a
passiōe dn̄i q̄ fuit ultim⁹ neronis passos fuisse mar
tirīu:Hic sequit̄ igit̄ ex his auctoritatib⁹.ꝙ chri
stus fuit pass⁹ i fine seculoꝝ sicut mihi affirmāt au/
ctores ꝑdicti.7.milib⁹ ānoꝝ erit seculū finiēdū:o/
portuit eo ꝙ āni fluxerūt ad min⁹ Reiciēdi sūt igi
tur oēs numeri ānoꝝ positi i ca.ꝑcedēti a creatiōe
mūdi ūde ad natiuitatē christi q se nō extēdūt ad
5000.& ego oēs illos numeros reicio.f.oēs posi/
tos ab hebreis: & oēs nūeros quos ponit leitest in
cōputo suo q oēs nō cōtinent.4000.ānos. Item
reicio opinionē ipi⁹ educioñ q̄ satis destructa est.
Reicio etiā ānos quos ponūt martian⁹ diōisi⁹ gir
land⁹ & uincenti⁹:& breuiter oēs illos numeros
reicio q̄ usq; ad.5000. nullaten⁹ se extēdunt:& re
manēt de numeris i ca.ꝑcedēti tātū numer⁹ quem
posuerūt eusebius.f.& horosi⁹.5199.& secđm.70.
5169.ꝓut dic̄ magister historiaꝝ.25330.secđ3.70.
Sil'r ꝓut dicit educioñ.5210.secđm isidoꝝ .5500.
secđm grecos:&.5530.& secđm quosdā codices ut
dicit educioñ.Et.5328.āni dies.16.horæ.8.&.30.
minu. secđm albu. Et secđm alfonsiū.5343.anni &
318.dies:secđ3.70. & alfon.&.5328.āni dies.6.ho
ræ.8.&.30.minutis supposito.f.ꝙ cōiūctio signi
ficās diluuiū idē ꝓcessit diluuiū.278.ānos ut dicit
aomar. Item addant̄ illi āni quos ponit augusti
nus.15.de ciuitate dei ca.2.ab adā usq; ad diluuiū.
f.2261.āni prius positis ab alfon. a diluuio ad chri
stū fiēt ani.5303.& dies.318. Isti sunt enim nume
ri quoꝝ quida3 excedit.5000.nihilominus inter

eos est magis discordia: unde dicẽdo ꝙ uerisimile est ꝙ ille numerus quẽ ponit eusebiꝰ & horosiꝰ & alii multi accedit ueritati .s.5199.&.70.nõ discre/pant ĩ illo nũero nisi ĩ hoc ꝙ ponũt.3. ãnos minꝰ sicut prius dictũ ẽ:ponũt.n.sic ꝑut dicit magister historiaꝶ.5199.& ĩ hoc numero.5199.cõcordant eusebiꝰ & horosius beda augustĩus martianꝰ marcus & gerlãdus ĩ cronicis suis. Vnde qa tot doctores & sci uiri cõsentiũt ĩ hoc numero ãnoꝶ est maxima euidẽtia ꝙ ille numerꝰ mltũ appropinqt ueritati. ℂ Sed astrologi qꝫ oibꝰ calculatoribꝰ tpm ꝑdictoꝶ maxĩe nitant̃ ꝑcisioni opis ĩ oĩ materia ab illo numero aliqlr discordãt. Nam iuxta albu. & alfõsiũ iuxta duplicẽ calculatõnẽ ponuntur.2. numeri ꝑdicti.s.scdm unã calculationẽ.5328.ãni & dies.16.&.8.horæ &.30.minuta. Et iuxta cal/culationẽ aliã ãni.5328.dies.6.horæ.8.&.30.mi/nuta:& isti.2.nũeri nõ discordãt nisi ĩ.10.diebus. & ĩ istis duobꝰ numeris nõ differt ille.3.numerꝰ ꝑdictꝰ assignatꝰ ab eis.s.5320.anni dies.6.horæ.8.30.minu.ponẽdo.279.ãnos iter cõiũctionẽ significantẽ diluuiũ. Itẽ igit̃ ille numerꝰ q colligit̃ a.70.& ab alfõsio.s.5343.& dies.318.silr cõcordat multũ cũ illis duobꝰ numeris positis ab astrologis ille numerꝰ ab alfon.& augustino.s.5363.& dies.318.& maxime cõcordat cũ istis duobꝰ numeris astrologoꝶ:nũerꝰ ille quã assignat editicoñ.scdm opinione.70.s.5330.& ille numerꝰ examiat̃ põẽs etates. Vnde isti numeri s.ulteriꝰ positi sũt tributi ĩter oẽs alios numeros ꝑdictos & iõ oẽs alii nũeri sũt reiciendi. Nunquid tñ aliqs numerus de ãnis mundi istoꝶ.s.sit uerus & ꝑcisus nescio nec determinare uolo nec audeo nec sufficio. Credo tñ ꝙ illi.3.numeri collecti ab astrologis ab albu.& al/fon.quoꝶ ꝑspicatio non uidet̃ somniasse & qui multũ nitebant̃ ꝑcisioni & ĩ oĩ materia maxime ĩter ceteros numeros accedũt ueritati sicut suppo/nendũ est:nũqꝗ tñ illi nũeri sint ueri aut qs eoꝶ sit uerꝰ aut plus accedit ueritati nescio & oĩa ꝓ dubio relinquo ut ĩ hac materia aliqꝗ uerã sciẽtiã scio ꝓ/uulgare:nec aliqs hõ terrenꝰ scire põtut estimo nisi diuinitꝰ sibi fuerit ĩspiratũ:hæc est cã magne erroris ĩ astrologia ꝙ q̃si ĩpossibile ẽ scire in quo orbe magno simꝰ a mũdi creatiõe. Ad uerificãdũ tamen radicem diluuii per tabulas alphonsii opor/tet ꝙ a creatione ade usqꝫ ad diluuiũ fluxerint anni.3882.menses.8.dies.24.hore.16. Sed q̃liter operantur astrologi ĩ illo ca. dicã tibi in sequenti ca. si deus uoluerit.

ℂ Capitulũ q̃rtũ q̃liter totũ tẽpus a mundi crea/tione diuidit̃ ĩ magnos orbes:& q̃liter sciemus in quo orbe simꝰ:& qs pl̃a & qđ signũ dñet̃ in uno quoqꝫ orbe:& qs sit diuisor & gradus ꝓfectionis uniuscuiusqꝫ orbis etiã de aliis totius tpis a mũdi creatione usqꝫ ad finẽ eius diuisionibus scdm antiquorum opiniones.

s

Icut dicit aomar in fine sui libri de natiuitatibꝰ & allegat hic albara/sac initiũ orbis fuit añ diẽ iouis q̃ fuit añ initiũ ãnoꝶ diluuii ꝑ.279 ã/nos:qa ĩ pricipio illoꝶ ãnoꝶ fuit cõiunctio significãs diluuiũ:& illi orbi ut ipsi di/cũt ꝑfuit saturnꝰ cũ signo cãcri:& hoc idẽ asserit albu.primo de cõiũctionibꝰ magnis dif.prima ꝑter hoc ꝙ albu.ponit illã cõiunctionẽ significãtẽ diluuiũ ꝑcessisse diluuiũ ꝑ.287. ãnos nihilominꝰ ꝑ aliũ numeꝶ priorẽ q̃si oẽs astrologi operant̃.

Vlterius dicit aomar ꝙ initio orbis ꝑuenit diuisio atqꝫ directio ad primũ gra.signi arietis. Cũ i/git̃ uolueris scire q̃n ꝑficiet̃ idẽ orbis accipe ãnos diluuii & adde sup eos.279:ãnos:& qđ collectuꝫ fuerit diuide ꝑ.360.q̃ sũt q̃ntitas uniꝰ orbis: & si finitus fuerit nũerꝰ iã ꝑfectus est orbis:& si remãse/rit̃ aliqd erũt ãni trãsacti ex orbe q nõ dũ finitꝰ ẽ: & dũ ꝓicias.360. scito quot uicibus ꝓiecisti hunc nũeꝶ:& ꝓice unicuiqꝫ uici unũ signũ:& icipe a signo cãcri ĩ quo finitꝰ fuerit ille numerꝰ ipsũ signũ dñabit̃ orbi. Et si ꝓieceris unicuiqꝫ uici pl̃am inci/piendo a saturno ad pl̃am ad quẽ uenerit ꝓfectio dñs orbis uel ãni. Itẽ si addideris sup ãnos a dilu/uio.279.ãnos & diuiseris ꝑ.360. remãserit qꝫ tibi numerꝰ ꝓice ipsũ numerũ a principio arietis ad u/nũquodqꝫ gradũ ãni.1.ꝓ unoquoqꝫ gra.unũ ãnũ: & quo ꝑuenerit numerꝰ ex gra.ipse gra.est ad quẽ ꝑtenerit directio & diuisio. Itẽ si ut priꝰ addideris ad ãnos diluuii.279.ãnos & diuiseris ꝑ.7.q̃ sũt pl̃æ:& si ꝓ q̃libet unitate subseris unã pl̃am icipiẽdo a saturno si tũc facta diuisione nihil remãserit erit diuisor ãni seqẽtis saturnꝰ & ꝑueniet ꝓ/fectio ad eũ exclusiue: & si maneãt unitas ꝑuenit ꝓfectio ad iouẽ exclusiõe. Et si duo remanent ꝑueniet ꝓfectio ad martẽ exclusiue & sic deinceps. Et pl̃a ad quẽ ꝑuenit ꝓfectio scdm hũc modũ di/citur esse diuisor. Et ponã tibi exẽplũ de ãno dñi.1345.ĩ quo ãno cõuenerũt.3.pl̃æ supiores ĩ aq̃rio ĩ eadẽ facie eiusdẽ signi ĩ mẽse martii eiusdẽ ãni:& ꝓpter hoc fuit eclipsis lunæ ĩ tis eo tpe.s.ꝑ duos dies &.9.horas añ cõiũctionẽ magnã saturni & iouis q̃ tũc apparuit ĩ eodẽ mẽse:& illa eclipsis cũ illis cõiunctionibꝰ magnis q̃ tũc apparuerũt significabãt magnos effectꝰ durabiles scdm diuersoꝶ astrologoꝶ sñias sicut satis patet ꝑ ea q̃ scripsit de eisdẽ cõiũctionibꝰ & eclipsibꝰ eodẽ ãno.1345. Dico utiqꝫ ꝙ ad ꝑdictũ ãnũ dñi iperfectũ 1345. adiũctis ãnis.279.& ãnis q̃ fuerit a diluuio usqꝫ ad ꝑdictũ ãnũ tempore sũt ĩ toto.4725.ãni:sicut patet ex sñia archaꝑ.ĩ quodã li.suo de magnis reuolutionibus. Nã ãni a diluuio ad christũ scdm eũ fuerunt.3102.& hꝰ idẽ dicẽ edutcoñ.ubi supra. Cũ tñ scdꝫ alfon.ut priꝰ dictũ est fuerũt ãni.3101.& dies.318. Vnde credo ꝙ cõputãdo.318.dies & oẽs fractiones q̃ resultãt ĩ eodẽ tpe supaddi põt unus ãnꝰ integer sup ãnos positos ab alfon. Si igit̃ illis.3102.ã

nis addant᷑.279.āni a cōiūctione significāte dilu/
uiū usq; ad diluuiū: & sūt.1344.āni a diluuio usq;
ad pdictū ānū christi.1345.iperfectū fuerūt i toto
tot āni quot pdiximus.4725. Ex his igitur patet
scdm archap. & aomar & Ramasas anno dñi.
1345.iperfecto puenit signū magni orbis ad leonē
& eiusdē orbis dñs de plīs fuit lūa: gradus aūt ad
quē puenit directio uel diuisio fuit.16.tauri & ei/
us diuisor fuit saturnus. Quod patere pōt sic. Si
enī.4725.diuiseris p.360.fit numerus quotiēs.13.&
45.remāet indiuisi. Patet igit᷑ q̄ si p quolibet uni
tate sumas unū signū icipiēdo a cācro tunc.12.ter
minat᷑ i fine geiorū & .13.signū est cācer: & .14.leo
patet tūc q̄ leo deseruit. Et corespōdet.14.reuolu
tioni iperfecte. Itē si p q̄lib; unitate numeri quo
tiens sūpseris unū plām icipiendo a saturno.13.co
rūdet mercurio & .14.impfecte: sed si pficiēdo co/
respōdet lūa & durabit id signū leonis: & ille pla
usq; ad ānos dñi pfectos.1659.& tūc erunt.14.re/
uolutiones pfecte: & dñabit᷑ tūc saturnus cū signo
uirginis.15.reuolutionis. Itē si.4725.diuiseris p.
7.quæ sūt.7.plæ nihil remāebit. Vnde āno christi.
1344.puenit pfectio ad lunā qui deseruiebat anno
christi.1344.pdicto. Vnde & āno christi.1345.de
seruiebat saturnus. Itē post diuisionē.4725.per.
360.remanet.45.p quorū q̄libet unitate si sumpse
ris unū gradū icipiēdo ab ariete fuerit gradus pfe
ctōnis āno.1344.15.tauri. anno uero christi.1345.
16.gra. tauri: & illo mō diuidant᷑ orbes magni a
principio mūdi. Sūt etiā & alie reuolutiōes ma/
gne tpm q̄ sciunt᷑ p cōiunctiones plārū superiorū:
Et alie sūt reuolutiones tpm mūdi de quibus dicet᷑
post i isto li. sed de reuolutiōe magnorū orbiū ad
pñs hec dicta sufficiāt. ¶ Preter etiā illos modos
diuidit᷑ hoc totū tps a mūdi creatione usq; ad finē
eius in.6.tpa & cuicūq; horū tpum attribuit᷑ dñiū
unius plæ scdm q̄ satis declarat ouidius.i li.de uetu
la: & albu.primo de cōiunctōnibus magnis dif.q̄r
ta. Primū enim tps etatis mūdi ut ipsi dicunt attri
buebat᷑ saturno: eo q̄ iuppiter q̄ significator est fi
dei primo sibi cōplectebat᷑ & i illo tpe pualuit fi/
des illa q̄ appellata est fides iudaica: quæ nullā aliā
fidē cōsitet᷑ sed oēs alie cōfitent᷑ eā. Ita est saturnus
eo q̄ maxie pōderosus & nulli iungit᷑ sed oēs alii
plæ sibi iungunt᷑. Si aūt Iuppiter cōplectat᷑ mar
ti. significat chaldeā fide; q̄ docet adorare ignea q̄
sūt de martis natura. Si uero cōplectat᷑ Iuppiter
soli sequit᷑ q̄ hoies adorāt militiā cæli cuius pticeps
& dñs est sol eiusmōi est fides egiptiorū. Et si
ueneri ɔplectat᷑ sigificat fidē q̄ ponūt q̄ cuicūq; li
ceret facere quod sibi libeat & est fides sarraceno
rum. Et dicit ouidius q̄ hec q̄tuor fides iā pcesserūt
tps nostrū & alias duas.s.fides credidit ipe ouidius
esse uēturas.s.fidē mercurii & fidē lunæ. Fides aūt
mercurii ut rō dicta in istis tpibus pualere seu dña
ri uidet᷑ q̄ ut ait ouidius difficilis est ad credendū
ppter tot eius iflexus & reflexus: & tot eius uariatio
nes & dubitationes cū multis argumētis & rōibus
roborabit᷑: & stabit donec tollat eā fides lunæ. Et
lex lunæ q̄ postema erit: & tollet oēm fidē & legē
tā legalē q̄ euāgelicā, atq; nitit᷑ sibi usurpare cultū
diuinū & corruptionē ois legis sigificat: eo q̄ cir/
culus lune ifimus & eius motus uelocissimus: & erit
fides añchristi: qui ut ait ouidius diu durare non
potest propter conuenientiā eius cū luna quæ fre
quenter mutat᷑ i eius motu & luie. Ex pdictis igit᷑
patet q̄ hi.6.plæ dñant᷑ pticulariter sup toto tpe a
mūdi pricipio siue creatiōe usq; ad finē eius: & q̄ i
hoc tpe mūdi dñat᷑ mercurius & q̄ i fine mūdi dña
bit᷑ lūa. ¶ Sed iulius firmicus li.3.i prin. silr hermes
trimegestus li.4.i fine ascribūt dñiū totius tpis a mū
di creatōne usq; ad finē eiusdē tm̄.5.plīs retrogra
dis. Volūt.n.dñiū uni ut iulius ait lūa sit constitue
re ut primū de saturno coniungent eius q; tempo
rum principatū crediderunt nec imerito: quia enī
prima origo mūdi inculta fuit & horrida & agre
sti cōuersatione & fera: & q̄a primo rudes hoies
prima & incognita uestigia lucis ingressi postmo
dū humānitatis rō differebat. Saturno igit᷑ agreste
& horridū tempus uolūt esse ut ad imaginatiōe
huius sideris initio constitere quando agresta con
uersatione & ihumana ferocitatis exasperatione
duraret. Post saturnū uero Iuppiter accepit tem
porū potestatē. Nā huic.2.loco luna cōiungit᷑ ut
deserto pristini squaloris horroris & agrestis con
uersatōis ferocitate derelicta cultior uitā hominis
purgatus moribus redderet᷑. 3.uero loco marti
luna coniungit᷑ ei tempus traddit potestatē ut re/
ctum iter uite igressa mortalitati sodalitate robu/
stitati & humanitatis rōne seu quadā moderatio
ne cōposita oia: hac fabricatione altius cōcipet or
namēta. Post martē durādi tps uenus accepit ut q̄
p gradus crescēs hoīum discipline & prudentie orna
mēta cōcepit hoc tpe quō res hoīum sermo doctus
excoluit i quo hoies singularū disciplinarū natural
scia formati sūt ueneris eē coluerūt ut leti ac salutā
ri numerus maiestate puecti errātes actus puidētie
magisterio gubernarēt. Vlterius uero tps mercu
rio dādū esse cōputauerunt cui se luna nouissime
cōiungit qd i hac pōt iueniri dispōne subtilius pur
gatis agrestibus studiis repertis artibus disciplinis: q̄a
cōpositus p diuersos actus hūani se generis acuit in
tētio. Et q̄a nobile igeniū i hūe unū q̄uite cursū ser
uare nō pōt ex uariis istitutis moribus ut patet ma/
litie creuit i pbitas: & inte scelerū flagitia genus ho
minū: hæc tpe facinorosā machinationibus adinue
nit & tradidit hac ex cā ultimū hoc tps: i quo tā si
mus mercurio tradere eē putauerūt & mutatione
babēdi sideris genus hoium plenā malitie cōcitare
potestatē. Ex his itaq; q̄ p ordinē gesta sūt & i his
quoq; hominū successionē tpum mutationē fece/
rūt genitura mūdi dicta cōtinue interptatione cō
posita est ut cū nobis hactenus & origo & cursus
humani generis traderetur: & ut esset q̄ ingenitur

hoīum seqᷣ exēplū: hæc iuli⁹ ibidē. Ex his patet q̄lr diuidūtᷣ tpa a pricipio usq̄ ad finē ei⁹ & q̄lr deueniemus ī cognitionem orbis magni in quo sumus. Et in hoc finitur distinctio prima.

¶ Incipit distīctio.2. q̄lr sit pnosticādū de accidētib⁹ mūdi p cōiūctiōes magnas. Et cōtinet.12. capitula. Capitulum.1. q̄lr referūtᷣ mot⁹ plāra ad tres motus naturales. & de.5. principijs ex quib⁹ sciūtᷣ effectus naturales futuri.

Lbumazar ili. suo de magnis cōiūctiōnib⁹. tractatu prio. differ. pria dicit. ꝙ mot⁹ plaruꝫ ad tres motus naturales referūtᷣ q̄ sūt mot⁹ supra mediū & a medio & ad medium Et dicit ꝙ mot⁹ primus q ē supra medium referri debet ad tres plās supiores tpis plixi pp affinitatē mot⁹ eorū cū motu prio & ei⁹ plixitatē. Et relata ē significatio saturni ad res iceptibiles ut sūt secte uices & regna & qđcūq̄ fieret ī tpib⁹ plixis. Et relata ē significatio iouis sup obseruatiōes legis atq̄ decreta: horū q̄ silia. Et relata ē sigificatio martis ad bella & ad guerras & ad uictorias & cōsilia q̄ sᷣ q̄si fines rerū & fines q̄ significāt dissolutiuā earū. nā bella nō accñt nisi p obseruationē legis uel earum mutationē sectarꝫ uel regnorꝫ. Et sic pcedas econuerso pcedēdo a prio usq̄ ad tertiū. Itē relata ē significatio solis ad motū secūdū naturalē q̄ ē a medio: unde res q̄ referunᷣ ad illū motū sunt mediæ iter primū motū & tertiū: & referᷣ ei⁹ significatō sup reges & principes eleuatos. Relati quoq̄ sūt plē iferiores & eorꝫ effect⁹ ad motū tertiū naturalē q ē ad mediū pꝑter elōgationē a motu prio q ē supra mediū. Facta quoq̄ ē sigificatio eorꝫ sup effect⁹ rerꝫ breui tpis pp uelocitatē motus eoruꝫ. Et corrñdēt significatiōes triū iferiorꝫ significatōib⁹ triū supiorꝫ: uñ uen⁹ sigificat cōiugia & idumēta: & silia q̄ opātᷣ diuisiōi priē sup iceptiōes. Et mercuri⁹ signifi. scripturas & numerū & his siles effectus q referūtᷣ scđe dīoi significāti plectiōes & leges. Et lūa signifi. mot⁹ mutatōes atq̄ pegriatiōes & silia: eo ꝙ sit cōuentēs dīoni tertiæ sig. diminu. Et nō relatæ sūt hæc significatōes ad hos tres plās nisi cā necessitatis cōuenientes significatiōib⁹ triuꝫ superiorꝫ: eo ꝙ sunt illi tres supiores uelut scđarii pp cōiunctōnē eorꝫ cū eē prio & necessitatē prioris eē ad eos. Itē dicit albu. ubi supra ꝙ effect⁹ naturales futuri & eorū partes sciūtᷣ ex.6. principijs Primū ē ex pte pōnis iduiduorꝫ altiorū apud ascētia reuolutionū ānorꝫ ī qb⁹ accidit cōiunctio duarꝫ plarꝫ altiorū ī ariete quæ fit ī oib⁹.360. ānis solarib⁹. Secūdū uero ī reuolutiōe ānorū ī qb⁹ accidit mutatio cōiunctiōis eiusdē a triplicitate ī triplicitatē qđ accidit ī oib⁹.240. ānis solarib⁹. Tertiū uero in reuolutiōe annorū ī qb⁹ accidit cōiūctio duorꝫ iferiorꝫ ī cācto q̄ fit ī oibus.30. annis. Quartū ī reuolutiōib⁹ ī qb⁹ accidit cōiūctiōis mutatio duorꝫ altiorū ī oī signo ꝙ accidit ī oib⁹.12. ānis fere. Quītū uero ē ex pte pōnū altiorꝫ īdiuiduorꝫ apud ascētiā tpm ī qb⁹ fiunt iceptiōes coniūctiōales uel ipletiōales pcedētes ad directū luminaris maioris ī principijs signorꝫ mobiliū & ī tpe in quo fuerit ī directo capitis eorꝫ. Sextū ē ex pte pōnū altiorꝫ īdiuiduorū apud ascētiū tpm cū qb⁹ fiunt iceptiōes cōiūctiōales uel ipletiōales pcedentes ī troitū solis ī capitib⁹.12. signorū & ī tpe ī quo fuerit ī directo pūcti capitis eorū. Et extracta ē significatio oium illorū ab albu. s. q̄ hūt dñium sup loca capitalia & quātitates significatiōes eorū secūdū illud ad qđ inuūt significatores. Ex hoc deinde cōsideratᷣ significatio eorū radicū.6. q̄ diuiditᷣ trib⁹ dioib⁹. Vna ē ulis & ē proprietas significatorū iceptionū significātiū tpe cōiūctiōis utrorūq̄ altiorū ī ariete: & ī tpe cōiūctiōis eorūdem qñ mutantᷣ a triplicitate ī triplicitatē in reb⁹ ulib⁹ ut sūt diluuia uices & sectæ & his silia. Secūda pprietas ē significatorū cōiūctiōis utrarūq̄ īfortunarū ī cācto & cōiūctiōis utrorūq̄ altiorū ī oib⁹ signis alijs ī esse sublimatorū ex regib⁹. s. & nobilib⁹ ī eodem profectu & cōiūctiōis. Tertia uero pprietas diuiditᷣ p plib⁹ diuisionib⁹ ī q̄ participant ceteræ significatiōes sup partes ipsarū partiū ulium ut participatio signorū annorū & quartarū atq̄ mensium super esse hominum & aliorū ceterorum & effectuum altiorum: sterilitatem quoq̄ & penuriaꝫ & similia. Et dicit albuma. ubi supra ꝙ aliquādo augentur anni coniunctionis eorū superioruꝫ in capite arietis & in triplicitatibus & unoquoq̄ signo & minuentᷣ. Et fit cū saturnus & iuppiter iūcti fuerint scđm mediū cursum in initio alicui⁹ signi triplicitatis erit coniunctio postea eorū super sūmitatē arcus cuius quantitas erat graduuꝫ .242. minu.25. secunda.17. & .10. tertia & .6. quarta. Et non augentᷣ ī unoquoq̄ signo quo iungantur super id quo iuncti fuerint ī primo signo nisi.2. gradus.25. minu.17. secunda.10. quoq̄ tertia & .6. q̄rta. Erunt quoq̄ coniunctiōes eorū in signis triplicitatis scđm hunc modum.13. Eritq̄ hoc ex tempore plus q̄titate. s.240. q̄ diffinimus & maxie si fuerit coniunctio eorū ī initio alicuius signorū triplicitatis ad quē nūerū addim⁹.54. minu. quia tūc cōiungūtᷣ ī eadē triplicitate terdecies. Si uero fuerit cōiūctō eorū ī initio alicui⁹ signorū triplicitatis plus.56. miñ. & .33. secūdis.18. tertiis. & .48. q̄rtis iunguntᷣ ī eadē triplicitate duodecies. Et qñ iūcti fuerint ī una triplicitate duodecies & in alia tarde erit. Et fiet cōiunctio eorū in.12. triplicitatibus.25 uicibus. Erunt quoq̄ cōiunctiōes eorū ī oibus triplicitatibus.50. Et erūt iter coniunctionē & coniunctionē.19. anni.314. dies,14. horæ.23. minu.37. secunda,18. tertia.6. quarta.48. quinta per annos

medii cursus solis qui sunt.365.dies absq; introitu
q̃rtæ i hoc. Cũq; i eo qđ ẽ iter cõiũctionẽ & cõiũ
ctionẽ multiplicauerim⁹ has.50.cõiũctiões ex tpi
bus & eaꝝ fractiõib⁹ pueniet hoc ad.360. Augẽt
quoq; sup hoc qđ pdiximus ex q̃ntitate tpm exũti
um ab hora cõiũctiõis eaꝝ i capite arietis usq; in
horã reuersiõis eoꝝ ad eũ. Cũq; fuerint iũcti i tri
plicitate duodecies pueniet cõiũctio ad.29.gra.et
3.mi.26.sedа.1.tertia &.12.q̃rta erit qđ remãserit
usq; i pfectionẽ.30.gra. Quod cũ infra eũ iũcti fue
rint i minori illo.i.si fuerit cõiunctio eoꝝ i initio
alicui⁹ signi tripliciter ad qđ mittat̃ min⁹.54.mi.
ut dcẽ ẽ: necesse ẽ ut iũgat̃ terdecies. Cui⁹ rei exẽ
pliũ ẽ fuit qdẽ cõiũctio i principio cãcri cũq; addi
tũ fuerit sup hoc qđ ẽ iter cõiũctionẽ & cõiũctio
nẽ ex gradu & eoꝝ fractiõibus ut pdictũ ẽ. cadet
cõiũctio eoꝝ i.2.gra.signi piscĩũ.25.minu.17.se
cũdis.10.tertiis.6.q̃rtis. Tertio cadet cõiũctio i.4.
gra scorpi.50.minu.34.scđis.20.tertiis:12.q̃rtis
Quarta cõiũctio cadet i.7.gra.cancri.15.miu.51.
secũdis.30.tertiis.18.q̃rtis. Quĩta cadet cõiũctio
i.9.gra.pisci.41.minu.8.secũdis.40.tertiis.24.q̃r
tis. Sexta cõiũctio cadet i.12.gra.scorp.6.minu.
26.secũdis.50.tertiis.30.q̃rtis. Septia cadet cõiũ
ctio i.14.gra.cancri.31.minu.43.secũdis.0.i tertiis
36.q̃rtis. Octaua cadet cõiũctio i.16.gra.pisci.57.
minu cyfre i secũdis.10.tertiis.42.q̃rtis. Nona ca
det cõiũctio i.19.gra.scorp.22.miu.17.secũdis.20
tertiis.48.q̃rtis. Decima cadet cõiũctio i.21.cãcri.
47.minu.34.scđis.30.tertiis.54.q̃rtis. Vndecima
cadet cõiũctio i.24.pisci.12.minu.51.scđis.41.ter
tiis.0.i q̃rtis. Duodecĩa cadet cõiũctõ i.26.scorp.
38.minu.4.scđis.51.tertiis.6.q̃rtis. Tertiadecĩa ca
det cõiũctio ad.29.gra.cancri.&.3.minutis.26.i
scđis.1.tertiis.13.q̃rtis. Sũt igit̃ i hac triplicitate
13.cõiũctiões eo q̃ pria cõiũctio fuerat i pricipio
cãcri & ultima i fine eiusdẽ. Deide cadit cõiũctio
i primũ gradũ arietis.&.28.minu.43.scđis.11.ter
tiis.& i.18.q̃rtis.uidelicet i signũ.10.ab illo quo i
cepat: & fit mutatio ab aq̃ticis i igneã eũ debuerit
mutari ad leonẽ siue ad signũ.10 & cũ additũ fue
rit sup hoc qđ cadit i.13.cõiũctõib⁹.29.gra.3.mi.
26.secũda.1.tertia.12.q̃rta i ariete.& cõiũctio eo
rũ mutabũt̃ ad taurũ succedẽtẽ arietẽ: eritq; cõiũ
ctio eorũ i.32⁹.minu.eius.9.secũdis.13.tertiis.30.
q̃rtis. Et nota q̃n iũgũt̃ i triplicitate terdecies iũ
gunt̃ i signo.10.ab eo quo iũcti fuerint i triplicita
te duodecies iũgũt̃ i.2.signo ab eo q̃ iũcti fuerãt.

¶ Caplm.2.de mutatõe saturni & iouis cõiũctõ
nis scđm hali.& de magnis reuolutiõib⁹ siue de
magno anno.

Ali.2ⁿ.q̃dripartiti ptolemei.c.4.i pri
cipio loquẽs de cõiũctõib⁹ magnis.di
h cit sic. Saturn⁹ & iuppiter cõiũgũt̃ oi
b⁹.20.ãnis sel̃ & cõiũgunt̃ i quolibet
trigono duodecies.& i quolib; signo
q̃ter: & accidit aliq̃n q̃ q̃nqes iũgũt̃ i signo & si

unt cõiũctiões.13.i ipso trigono. Et eis accidit ali
q̃n & iũgũt̃ i alio trigono: & postea redeũt & iũ
gunt̃ i primo trigono anteq; ađ aliũ trigonum
mutẽt̃. Et pp̃ter hoc euenit q̃ p raiuice q̃ iungũt̃
i trigono & cũ de alio se mutat̃ hæc cõiũctio iur
turẽ hẽat magnã & maiorẽ q̃ aliæ cõiũctiões. Et
eũ iungũt̃ sel̃ i oib⁹.20.ãnis ul̃ circa: & duodecies
uel circa i quolibet trigono accidit.240.ãnis ul̃ cir
ca q̃ nũq; de trigono mutat̃ de uno i aliũ ulla uir
ce i.13.cõiũctiõib⁹ de certo. Sed scđm albu.& co
cordat cũ eo ouidi⁹ de uetula li.3.aliq̃n uero muta
tur de uno trigono ad aliũ.nisi in.44.cõiũctioni
bus. Et dicit hali q̃ cõiunguntur in oĩbus signis q̃
ter i quo signo i.959.ãnis.& scđm albu.i.960.an
nis q̃a forte hali cõputat put iũgũt̃ i.19.annis.&
314.dieb⁹ cũ sole & nõ i.20.ãnis.& eoꝝ cõiũctio
semp mutat̃ de uno trigono ad aliũ subsequẽtẽ: et
de signo a quo icepit ad signũ subseq̃ns. Verbi gra
tia q̃n mutatio cõiũctionis fuerit i signo arietis &
pricipiũ scđe cõiũctiõis ad caput dracõis.240.an
nis i signo tauri: sed hoc ẽ cõtrariũ huic q̃ dicit al
bu.pp̃ri⁹.s.q̃ q̃n iũgunt̃ i uno trigono tredecies
mutat̃ quo ad decimũ ad eo q̃ nõ ad.2. Itẽ dicit
hali q̃ q̃nta mutatio est de trigono.s.ad trigonũ
fiet post.950.ãnos q̃a i tot ãnis erũt iũcti in quolj;
signo q̃ter & redibit mutatio p oĩa signa & p oẽs
triplicitates ad cõtrariũ signũ ad caput dracõis in
1912.ãnis uel circa. Et redibit iterato tertia uice cõ
iũctio eoꝝ p oĩa signa ad primũ signũ ad caput a
rietis.2888.ãnis uel circa. Et i tot ãnis erũt cõiũcti
144.uicib⁹.& hic supple si solũmõ iũgãt̃ sel̃ q̃libet
triplicitate.duodecies. Et q̃n duplicam⁹ nũeꝝ cõ
iũctionũ p nũeꝝ signoꝝ: & q̃n duplicam⁹ siĩr nu
meꝝ ãnoꝝ p nũeꝝ signoꝝ erũt cõiũctiões ut dĩc
hali.1628.sed scđm unã calculationẽ p ipsm debẽt
eẽ cõiunctiões.1728.& erunt ãni ut ipse dicit circa
2000.sed scđm aliã calculationẽ erũt pmanet et⁹
34416. Et i tãto tpe reuertit̃ pricipiũ mutatiõis ad
qđlibet signũ duodecies.& totiẽs.s.quot⁹ ẽ nũer⁹
signoꝝ: Et pp h⁹ cõiũctio saturni & iouis magnã
cõiũctionẽ hñt ualde i regnis & sectis mũdi: & ha
bitatiõib⁹ de uno loco ad aliũ: q̃a uterq; plaꝝ ẽ su
pm⁹ & uirtutis magnæ. Et ille ẽt nũer⁹ magn⁹ ãno
rũ ultim⁹ uidel;.34000.uel.3441.ł ẽ circa nũeꝝ an
noꝝ q̃b⁹ stellæ fixæ cõplẽt cursũ suũ p totã spheram
quoꝝ ãnoꝝ spatiũ uocat̃ a q̃ plurimis ãnus pfectus
q̃ cõtinet.36000.ãnos sicut uult aꝝ.i li.de pprie
tatib⁹ elorũ.uñ dicit q̃ hoc tps est ultima res oĩu
rerũ sup quã imitat̃ auctores recidiuatiões. Et pli.
i thy.lib.2.i fine loquẽs de magno ãno dicit sic: et
itellectui facile q̃ pfect⁹ tpis nũc pfectũ ãnũ cõplet
cũ demũ oĩu;.7.plaꝝ & ceteraꝝ stellaꝝ circuitio
nẽ cursũ pacti uelut ad exordiũ circuitiõis alteri⁹
reuertẽt̃. Er dicit calcidi⁹ q̃ hoc tpe pterito oĩa de
itegro ad pñtes cõdictiones redeunt. Et nec plato
nec calcidi⁹ ponũt quãtitatẽ hui⁹ tpis: sed un⁹ alĩ⁹
expositor illi⁹ li. Dicit id tps cõticere.15000.ãnos.

Aristotelis citat in libro de proprietatibus
elementorum

Et macrobi⁹ i de sõno scipionis i illa pte ubi deter
minat de ãno pfecto põit simr illũ ãnũ pfectũ cõtie
re solũ .15000. ãnos. sic.d. mũdani igit̃ ãni finis ẽ
cũ oẽs stellæ a certo loco ad eũdem locum ita re/
meauerint ut nec una quidẽ stella in aliquo alio
sit q̃ in quo fuit: cũ oẽs aliæ ex eo loco motæ sunt
ad quẽ reuersæ ãno suo finẽ dederunt ita ut luiaria
ẽt cũ erraticis .5. i eisdem signis & ptib⁹ signorũ
sint i qb⁹ iceptei mundano ãno fuerint. Hoc aũtẽ
ut phi uolũt post ãnorũ .15000. peracta cõtinet:
hæc macrobi⁹. Et Iohãnes de sacro busto i cõpu
to suo. ca. de ãno. & de ãni diuisiõe dicit sic. Ma/
gn⁹ qdẽ ãnus ẽ spaciũ tpis in quo plẽ simr cũ stellis fi
xis firmamẽti uniuersi ad loca q̃ i prio mũdi ordi
ne tenuerũt reuertunt̃. de quo Iosue proph a sic in
quit. Nullus ad uitã mundanã & ãnorũ nostro/
rũ breuiter dicã cõparãs antiquorũ flagitio: puta
eorũ scripta q̃ nũc aliqs addiscere posset nisi oino
uiueret ãnos tot quot ãnorũ circul⁹ magn⁹ ãn⁹ cõ
plet̃. Sed phorũ uerior exiſtit sñia quæ magnum
ãnũ .15000. ãnorũ sñiaꝫ diffiniũt. Vñ uersus. Mil
lia ter qnq̃ mũd⁹ cõplectit̃ ãnos: ut pso testat̃ ma
gnũ q̃ nũcupat ãnũ. Verũtñ ãnus mundi pfectus
36000. solis reuolutionũ cuiusdã rõe subtilitatib⁹
cõtinere uidet̃: hæc ibidẽ. Et i cõputo quæ sic inci
pit. Oẽs cõputistæ &c. dicit̃ q̃ pigeñ. ẽ maximũ
tps a phis denotatũ. & dicit̃ pygeñ. a pari qd' est
certũ & geñ. natura. q̃si circuitio seu reuolutio na
turalis. Et ut dicũt phi oẽs stellæ & oẽs plæ post
tãtũ tps redibũt ad eosdẽ punctos i qb⁹ creati fue/
rũt. uñ Virgili⁹. Nũc redit & uirgo redeũt satur/
nia regna. Et dicũt phi tũc euenire diẽ cõsecratõis
sed huic fidẽ neq̃ q̃ adhibem⁹. dicit eni ipsa ueritas
i euãgelio q̃ de die illo nẽo nouit neq̃ ãgeli i cælo
nisi pater solus. Et alibi dies dñi sicut fur ueniet
&c. Et dicit̃ i eodẽ ca. q̃ hoc tps p macrobiũ est
spaciũ .1400. ãnorũ. scd'm tñ magistrũ alexãdrum
multo plus. Dicit eni q̃ stellæ eo dicũt̃ fixæ i cælo
q̃a mot⁹ earũ uix cõprehẽdit̃ cẽtũ eni ãnorũ circu
lis plabunt̃ cũ unicũ gradũ i firmamẽto aeqrunt.
Patet igit̃ q̃ stellæ i .3000. ãnis unũ signũ ptrãse/
unt cũ quodlibet signũ .30. grad⁹ i se hẽat. Cũ etiã
uulgo cõstet .12. eẽ signa stellas 36000. ãnorũ cur/
sũ suũ pficere. Et hoc ẽ magn⁹ ãn⁹ de quo phi dixe
rũt. Decept⁹ igit̃ fuit macrobi⁹ estimãs magnũ an
nũ ex .15000. ãnis existere: hæc ibidẽ. Ex his igit̃
q̃ dicta sũt patet q̃ iuxta sñiam aliorũ. & iuxta sñiaꝫ
iohãnis de sacrobusto & alioꝛũ ãn⁹ pfect⁹ siue ma
gn⁹ cõtinet .36000. ãnos. cũ tñ macrobius: & alii
ponũt aliter. Sed q̃ sit uera quãtitas ãni magni si/
ue ãni pfecti si aliqs sit talis nescio: sed p dubio re
linquo. Sed in policrat. li. 3 ubi determiat auctor
de tertia ætate mũdi sic dicit̃ iubileus qdã anus in
stituit̃ ab abrahã i .50. ãno aut q̃a tñc loth fuit. 50
ãnorũ uel q̃a abrahã astrologorũ pit⁹ nouerat q̃
intemperies q̃ pueniẽt a plis eleuatis seu depressis
usq̃ ad .50. ãnũ ad tẽperiẽ redeũt: & q̃ abrahã ui/
dit i astris mutat⁹ est i terris: hec ibidẽ. Et magister
iohãnes eretẽsis dic̃ q̃ post .525. ãnos oẽs stellæ &
oẽs plæ ad eundẽ pũctũ redeũt & p easdem lineas
ut prius uadũt: hæc ille. Et pso i timeo lib .1. phæ/
tontẽ solis filiũ affectãtẽ patris officiũ currus ascẽ
disse luciferos nec seruatis solẽnitatib⁹ aurigatiõis
obiter emisissei terrẽa: ipsũq̃ flãmis celestib⁹ cõsta
grasse. fabula quædã hec putat̃. sed ẽ res uera. Sic i
natura lõgo iteruallo mũdi circuitiõis q̃dã exor/
bitatio q̃ inflãmationis uastitas cõsequat̃: necess/
se igit̃ ẽ tpe h q̃ in siccis & editis locis hitãt magis
pereũt q̃ q̃ uicinis littorib⁹ & fluuiis: hæc pso. Et
q̃ ibidẽ phæton q̃ fabulose fili⁹ solis dicit̃ i ueri ta
te calor solis ẽ q̃ post spaciũ .10000. ãnorũ qd' spa
tiũ magnus ãn⁹ uocat̃ ad solẽ uidet̃ ascẽdere ua/
statiõis tunc hũorib⁹ terræ: terrã cõburit: & ita fit
exorbitatio q̃a cursũ solitũ uidet̃ dimittere l3 ibi
dẽ i glosa. Hermes trimegi. li. 2. i prin. & simr iulius
firmic⁹ li. 3. i prin. dicũt q̃ intẽtio hũanæ fragilita
tis nõ potuit se extẽdere ut originẽ mũdi facili rõ
ne tñ cõcipere aut explicare ueritatẽ psertim cum
tercẽtorũ nullũ ãnorũ maior apostasis .i. reitegra
tio p aresim aut p cathaclismũ fieri consueuit. His
eni duob⁹ generib⁹ apostasis tũc igit̃ exustionẽ di
luuii .i. chirasi i cathaclismo. sequit̃ .n. re exũte ab
alia exũte res poterãt renasci nec ulla re alia ad pri
stinã formã renouat nõ admixtiõe aq̃ contractus
pulius famulorũ oium genitaliũ seminũ collectaꝫ
exceperit secũditatẽ. Alii ẽ r ponũt magnũ ãnuꝫ
cõtinere .640. ãnos i quo .s. tpe debẽt cõtigere mu
tatiões regnorũ & sectarũ & illud sumũt accessio
nis & recessiõis octaue spheræ scd'm uiã thebith, t
ut patet i ouidio de uetula li. 3. simr ex albu. de cõiũ
ctõib⁹ magnis. li. 2. ca. 8. uersus fineꝫ ubi dicit sic.
Et iã dixerũt imaginũ dñi q̃ orbis celestis hẽt mo
tũ. 8. gra. i qb⁹ accedit & recedit & q̃ accessus eius
in oi gra. & recessus erit i oib⁹ .80. ãnis: & qñ i ac
cessiõe & recessiõe illud tps cũ ẽ mutat̃ saturn⁹ de
signo i signũ & pcipue ad signa designata. nã euꝫ
secũda fuerit signifi. accitia i mũdo & signa terre
stria & cælestia, & mutatiões sectarũ & regnorũ et
bella & ifirmitates & terremot⁹. Et qd' ẽ uert⁹ ad
huc cũ fuerit tps cõpletũ .80. ãnorũ qñ accedit or/
bis ad gradũ pfectũ aut qñ recedit. Nã & iã fiet si
militer alteratio ulis maior cũ compleuerit orbes
istos .8. gra. eũdo sive reeundo & id cõtingit i oi/
bus .644. ãnis. Cũq̃ uolueris scire aduẽtũ ei⁹ aut re
ditũ in quo tpe erit illud & quantitatẽ graduũ ad
uent⁹ aut reditus adde sup annos iezdagert perse/
ctos .9894. & qd' aggregatũ fuerit diuidat̃ p .640.
& de eo qd' exierit demat̃ unũ: & icipiat̃ a reditu
orbis: & postea ab aduentu eius: & consideretur
ubi desinit: & si desierit in aduentu orbis est ad/
ueniẽs: & si desierit i reditu orbis ẽ rediẽs. De
inde cõsidera qd remanet de nũero q̃ nõ diuidit̃
& diuide per .80. & q̃ exierit erũt grad⁹ & qd' re
manet min⁹ .8. sũt ptes graduũ & fuit orbis per

tientio i aductu i principio āni.265. Iesdagert us/
q3 ad.5.gradꝰ.12.minu.43.secūda & iā additꝰ q̄/
titate graduū ꝑuenientiū ex motu orbis locis pla/
rū i cursibꝰ septētriōis & meridiei:& locis stellaꝝ
fixaꝝ si orbis fuerit ueniēs:& si fuerit rediēs dimi
nuet̃ ꝙ ꝑuenit.s.a locis plarū ex gradibꝰ reditꝰ eiꝰ
& minu.ex gra.8.& addit̃ qđ remāet ex locis pla
netarū ut certificemꝰ loca ipsaꝝ scđm ꝙ contige/
rit plis de augmēto i tpe nostro. Ad uerificādū tū
tabulas alphōsi motꝰ ille trepidationis in.7000.
ānis nō citiꝰ cōplet̃.Motusq3 stellarū fixarū scđm
longitudinē nō citius q̄3 i.49000.ānis cōpleris p/
fieiet̃ qđ ē rectiꝰ anni magni tpus. Et eodē.c.8.
secūdi tractatꝰ dicit albu.ꝙ quātitas tpm uicis re/
gni i oi secta erit scđm quātitatē.10.reuolutionu3
saturninatū q̄ cōtinet.300.ānos:eo ꝙ reuolutio
saturnina cōtinet.30.ānos & illud tps ꝓpinquū ē
i quo mutat̃ cōiūctio duoꝝ supioꝝ de una tripli
citatē in aliā qđ ē spaciū.240.ānoꝝ i quo accidit
silr mutatio sectarū & regionū ut pdictū ē: uñ &
pmutatio erit cū cōpletæ fuerit.10. reuolutiōes sa
turninæ & ꝓcipue si coueniat illi saturno pmuta/
tio ad signa mobilia & fuerūt ascētes eoꝝ tpm si
gna mobilia.Nā hoc festinabit permutationē &
forte accideret ex istis horis i qbꝰ pmutant̃ prodi
gia supiora & iferiora ut iaculatio stellarū & ꝓter/
remotꝰ & silia:& ꝓcipue si fuerit cadēs ab eo iup
piter:qm mutabunt̃ res p eū:& multotiēs cōside/
rat̃ ānꝰ i quo pmutat̃ saturnus ad signa cōuersiua
seu mobilia.Et si iuppiter aspiciet eū & fuerit eu3
eo i illo signo minuet̃ multum mali & si ceciderit
iuppiter ab eo & debilitat̃. Aut corroborat̃ mars
i descēsu suo i āglos descēdētes signisi.pmutatōnē
plm eēntiarū uel dispōnū & dimiutionē eaꝝ. Et
descēsus ipsiꝰ saturni nō erit i capita signoꝝ mo/
biliū nisi oibus.7.annis & medio:& iā accīt cum
cōplent̃.10.reuolutionū dispōnū & pmutatiōes
& dispōnes multæ ex appitiōe prophīe & pmuta
tiōe uicis sectaꝝ & cōsuetudinū sicut ponit̃ albu.
Exēplū de pmutatiōe uicis psarū p alexādrū filiū
philippi: & de mutatōe sectæ p xp3 saluatorē no
strū:& de mltis aliis pmutatiōibꝰ q̄rū qlibet cōti/
gebāt successiue pꝰ aliā post reuolutiōes saturnias

Et qdā alii dixerūt ꝙ quātitates tpm seu ānoru3
datorū plis significātibꝰ uices uicis & sūt āni illi eo
rū maximi āni. Et ponā tibi tabulā ānorū iuxta
uiā albu.7.maioris itroductorii.dif.8. Itē i reuo
lutiōe cuiuscūq3 orbis accīt multæ pmutatōes ma
gnæ scđm significatōnē dñi orbis:& silr post mu
tationē cōiūctiōis duorū supiorū a capite arietis:
& etiā a triplicitate i triplicitatē.& post mutatio/
nē duorū iferiorū ad signū cācri fiūt multa ꝓlia &
guerræ & pmutatiōes regnorū multæ ut post pa/
tebit. Hæc igit̃ sūt tpa magnæ reuolutōis i qbꝰ q̄3
plures pmutatiōes magneq3 fiūt effcūs ules & grā
des cōtingūt:q̄3 ꝓplima iaudita & mirāda i mundo
manifestāt̃:q̄ qdē tpa seu reuolutiōes corpm cele
stiū motꝰ uarios cōsequūt̃:& ꝓcipue motꝰ triū su
periorū planetarū & stellarū fixarū propter earū
motuum tarditatem.

	☉	☽	♄	♃	♂	♀	☿	☊	☋
Anni firda.	10	9	11	12	7	8	13	3	2
āni maximi	1461	520	265	427	284	551	480	0	0
āni maiores	120	108	57	79	66	82	76	0	0
āni medii	39	39	43	52	40	42	48	0	0
āni minores	19	25	30	12	15	8	20	0	0

℄ Capitulū.3.de mutatiōe cōiunctiōis saturni et iouis de triplicitate i triplicitatē scđm albuma.

T scđm albū.lib.1.eiusdē ca.2.ex cōi
iunctiōe saturni & iouis aliqñ accidit
appitio ꝓphetaꝝ.Dicit eni ꝙ qñ mu
tat̃ cōiūctio eoꝝ a triplicitate i tripli
citatē si tunc fuerit aliqs triū superiorū i nono uel
i.3°.ab ascēte eiusdē cōiunctiōis signifi. appitio/
nē eorū:& maxīe saturnꝰ significat hoc natiuita/
tes prophetaꝝ. Si aūt fuerit diuisiōes gra.ascētes
aut cōiūctiōi & luna i signis cōibꝰ signisi.ꝙ nati/
uitates eorū fiūt i cōiunctiōe secūda eiusdē cōiun
ctiōis uel tpe ꝑfectiōis i locū coniūctiōis orbis se
cūdi ab ascēte coniūctiōis eorū. Scia āt morū ac/
cipit̃ ab eē lunæ i reuolutiōe āni significātis nati/
uitates eorū.unde si luna fuerit in suo ornatu.i.in
sua dignitate uel i suo haiz signifi.hōestatē morū.
Si uero fuerit i eōtrario huic significat ecōuerso.
Scia āt signoꝝ.s.ꝓphīe eoꝝ accītiū ab almutaz
super ascēsiōes natiuitatis eoꝝ. Si uero fuerit al/
mutaz sup hoc saturnꝰ oñdit res difficiles & mira
biles. Si uero iuppiter erit oñsio eoꝝ religio. Et si
fuerit aliqđ luiariū almutaz & fuerit i loco lauda
bili ab ascēte significat patefactionē & lucidatio
nē eaꝝ ꝑdicationū q̄ ꝑferunt p uim miraculoru3
& appitionē eoꝝ. Et si fuerit loca eoꝝ optia erit
fortius ad hoc. Et maxime si fuerit luna signisica/
trix sup hoc tūc luna i loco.s.sepatiōis eiꝰ a nodo i
puncto cōiūctiōis: qa tūc significabit certitudinē
eoꝝ ꝙ narrauimꝰ & erūt de his q̄ hereditabūt sa/
pientiā i iuuētute eoꝝ. Et silr eu3 sepata fuerit luna
a nodo cōiunctiōis & iūcta fuerit plē q eū recipi/
at significat ꝙ eoꝝ loqla & ꝑdicatio erit credita
& recepta. Scia eni tpis quo appebūt ꝓphīæ eo
rū accipit̃ ab ascēte cōiunctiōis & a loco cōiun
ctiōis q̄ sigificat appitionē eoꝝ. Si eni fuerit ascēs
aliquoꝝ domorū triū superioꝝ plarū uel exalta/
tio iouis & domus lunæ:& fuerit saturnꝰ i āgulo
p gradꝰ æqles & erit directio ab ascēte cōiunctiōis
& ad locū cōiūctiōis ad unūquodq3 signū ānum
unū. Si uero nō fuerit ascēs unū eoru3 q̄ diximus
erit directio a cōiunctiōe i ascēs coniūctionis ad
unūquodq3 signū annū unū nisi signū cōiunctiōis
sit signu3 cōe qa hoc significat ꝙ hora natiuitatis
eorū erit i hora reuersiōis orbis ab ascēte.s.icipie
do ab ascēte eodē & reuertēdo ad ip3 p ꝑfectiōē
et hæc erit i.12.domo. Eritq3 appitō eoꝝ tpe reuer
siōis cōiūctiōis ad signū i quo fuit ꝯ tpe natiuitat

eoꝝ: & forte erit in sequenti coniunctione eiusdē coniunctionis Et erit quātitatis eoꝝ ānoꝝ eq̄lis tpīs qd̄ fuerit īter horā natiuitatis & horā appitōis eoꝝ. Et hut exit⁹ eoꝝ ad ciuitatē signi in quo ceci derit cōiunctio. Act⁹ quoq3 eorū erūt in ciuibus si gnorū q̄ sunt i q̄ito aspectu ascētis cōiunctionis. Et ūsq3 dies spacii regni eorū scd̄m quātitatē nūe rorū ānorū dn̄i signi ciuitatis ī quo appebūt actus eoꝝ. Decreta quoq3 & leges eoꝝ ponit albu. dif. 4. eiusdē tractat⁹ primi. d. ꝙ cū iuppiter p natura3 significat fidē & diuersitatē fidei seu legū i tpibus & uicib⁹ atq3 sectis nō erit nisi ex cōplone saturni & ex cōplexionib⁹ aliorū plāꝝ cū eo: necesse ē ut aspiciam⁹ iouē q si fuerit i loco fidei ab ascēte coniunctionis q̄ significat mutationē & alinutaz sup locū fidei fuerit ei cōplexus erit iudiciū i hoc scd̄3 ipsum. Si eni fuerit cōplex⁹ saturno erit fides eiusdē ciuiū Iudaism⁹ ꝙ cōuenit naturæ saturni eo ꝙ oēs plæ cōiungūt ei & ipse nulli eorū. Eodē modo iudaica fides nullā aliā fide3 cōfitet̄ sed oēs aliæ cōfitent̄ eā. Et si cōplexus fuerit ei mars significat culturā igneā & fidē pagana3. Et si cōplexus fuerit ei sol significat culturā stellarū & militię cælestis: cui⁹ princeps est sol & signifi. culturā idolorū & eoꝝ q̄ ponunt̄ paria creatori uel pōt credūtur paria creatori. Et si cōplexa fuerit ei uen⁹ significat fidē fedā & īmūdā ut est fides sarracenorum.

Et si cōplexus fuerit ei mercu. significat fidē xpianā & oēm fidē ī q̄ fuerit occliatio & dubietas seu grauitas & labor. Et si cōplexa fuerit ei lūa significat dubitatōnē ac uolutionē & mutationē & expoliationē a fide: & hoc fit ꝓpter uelocitatē corruptiōis lunæ & celeritatē mot⁹ eius & paucitatē morę ī signis. Accipit̄ aliq̄ū scia huius rei ex pte naturæ dn̄i ascētis cōiunctiōis ꝙ si fuerit saturn⁹ significat laborē ciuiū eiusdē sectæ. Et si fuerit iuppiter erunt religiosi cultores unitatis. Et si fuerit mars erūt auctores pegrinationū effundētes sanguinē & paucæ hūilitatis. Et si fuerit sol erūt habitu uenusti uel pulchræ appitionis uel decori. Et si fuerit uenus erūt diligentes ludos uel delectatiōes uoluptates. Et si fuerit mercurius erūt sapiētes exercētes disputatiōes. Et si fuerit luna erūt scd̄3 quātitatē plæ cui cōplectit̄ luna. Et code3 mō poterit indicare de cōiūctiōib⁹ ppli uel ciuiū i regno p naturā dn̄i ascētis cōiūctiōis significātis mutationē regni. Et hæc sufficiāt ad pn̄s ex appitiōe ꝓphetarū & de mutatione sectarum.

¶ Capitulū. 4. de mutationibus regnorum.

MOdo restat aliqd tractare de mutatiōe regni sed ualde breuiter q̄a itentio mea i hoc libro nō uersat̄ circa hāc materiā. Principaliter tn̄ narrabo hic aliq̄s reglas quas ponit albu. tractatu. 2. de cōiunctionib⁹ magnis. Dictū ē pri⁹ ꝙ pmutatio cōiūctiōis saturni & iouis a capite arietis ad caput arietis & de triplicitate i triplicitatē mutatōnē significat regnorū & sectaꝝ: sed optet hic plura addere Dicit albu. lib. eodē tractatu. 2. dif. 1. ꝙ in adinuētione sciē hui⁹ pmutatiōis necessaria ē scia ascētuū inceptionū ab almanareth. i. transitus i q̄bus fuit initiū uicis: & scia ascētionū cōiunctionū i q̄bus accidit illa uicissitudo: & ascēsionū ānorū & q̄rtarū & ubi dirigat̄ uniciuiq3 rei de loco suo & dicitur scd̄m cōplexionē eoꝝ & ubi fuerit pmutatio uicis de pplo ad pplm de secta ad sectā apud fine3 reuolutiōis seu q̄n finiet̄ orbis & q̄n ceciderit primæ sectæ uel uicis in triplicitate seu triplicitatē ascendētis cōiunctiōis de triplicitate ī triplicitate3 aut in sextilē eius aut i angulis anguloꝝ ei⁹. Nā si res fuerit sicut narrauim⁹ significat uicis uel regni pmutationē & appitionē ciuiū gentis sup quā significat pmutatio almanareth trāsit⁹ & cōuersio uicis regni ad eos i eis. Cūq3 finiret reuolutio permutatiōis uicis regni. Cōsidera ad qd̄ signū puenerit ānus cū permutat̄ cōiunctio de triplicitate i triplicitatē & signū i quo coniūgūt̄. nā hoc gentē & ptes eorū ad quos pmutatur regni uicissitudo portēdit: & signū ad quod puenerit ān⁹ ab ascēte nouæ cōiunctiōis signifi. cām ei⁹ ꝙ pmutat̄ uicissitudo. Nā si fuerit ei⁹ puentio ad. 9. aut ad tertium. hoc qdē erit cā fidei. psertum si fuerit dn̄s dominus cōiūctiōis i illo signo aut puenerit ad aliā q̄ supradicta loca & ꝙppe res sic se hn̄t hēbūt i isto scd̄m loci significationē. Et oportet ut scias pfectionē āni cū pmutat̄ cōiūctio de triplicitate i triplicitatē. Nā si uenerit dn̄s ad aliquem ex angulis ascētis secte & fuerit ascēs i alia secta fixū significat cōstantiā uicis regis usq3 ad horā cōplemēti reuolutionis pserti si puenerit ann⁹ ad domū plæ almutaz. i. dn̄um sup esse gētis q est dn̄s cōiūctionis & significator uici s & regni & secte eoꝝ nisi fortecadat cōtrarietas i regno ab hora pmutationis cōiūctionis ex triplicitate i triplicitatē multiplicē tut genere i extremis cōiunctio & remoueat̄ eoꝝ bonū & delectatio apud cōiunctionē seu i horas cōiūctiōis sup quā triplicitas significat qcquid pmisimus. Et q̄n fuerit saturnus i hora coniunctionis trāsiens sup iouē significat ꝙ mutationes quæ fient in illa hora erunt per ensē & per iustitiam. Et si fuerit Iuppiter transies super saturnum erūt ille mutationes supra iustitiā & eqüitatē. Et si fuerit dn̄s termi aut cōiūctiōis aut oppōnis aut itroitus āni aut reuolutionis ānnoꝝ aut quartaꝝ isfortunatus significat exitū insurgentiū in reges & cōtrarioꝝ eoꝝ in temporibus futuris. Et q̄n fuerit cōiūctio eoꝝ i mobilib⁹ signis significat mutationes cōiūctiōes. Et q̄n fuerit i signis fixis significat stabilitatē rei & fixam. Et quando fuerit in signis duoꝝ corporum erit res medioeris & significat quando coniungentur ꝙ q̄plurimum prosperitatis erit in regionibus iouis & destructio i terris saturni. Cū aūt puenerit ān⁹ ad aliā ascendētis se-

ctæ & fuerit dñs septimi ifortunat⁹ illud significat
dissensioné. Et si fuerit fortuna significator gétis
& fuerit dissensio iter eos erūt ipsi destructores in
cis suæ & dissensoꝝ i eadé: deide reprobabit̄ esse
eoꝝ in illo. Quod si fuerit pmutatio almaā .i. trā
sit⁹ i aliquo ānoꝝ & nō fuerit ex ānis pmutatiōe
secte significātib⁹ ispiciat̄ ab ascēte pmutatiōis al
manæ .i. q̄ fuerit secta cū pmutatiōe secda. Et si fue
rit pmutatio almana .supioris pmutatio uicis re/
gis excusabilis igit̄ cū ascēte ei⁹ ab ascēte alma. pri
mi qm̄ pmutatio secūda facta ē ei initiū sed pmu/
tatio uicis regnū uno pp̄so & ex una generatiōe
ad aliā generationé erit hic cū dñat̄ reuolutiōi ali
q's plaꝝ isenorū & erit pmutatio cū puenerit re/
uolutio u̅ orbis ad aliqu i q̄rtaꝝ. Et cū significaue
rit coiūctio pmutationé & fuerit i signo duoruꝫ
corpm & ascēs significat ꝙ pmutatio erit qū pue
nerit ān⁹ cū directiōe ad locū cōiūctiōis. Et si non
fuerit i illa hora erit i cōiūctiōe secūda. Et si fuerit
cōiūctio i principio signi erit pmutatio i cōiūctio
ne tertia. Et si fuerit i medio ei⁹ erit i cōiūctiōe secda
Et si fuerit i fine erit illd̄ i cōiūctōe pria. Et cōside
ra iterū ptes regni si ceciderit i principio signorū.
ciues ei⁹ secte itersiciét se ad iuicé. Et si ceciderit in
medio eoꝝ regnū eorū durabit. Et si i finib⁹ eorū
signifi. ꝙ gétes exibūt cōtra eos ex alia secta q̄ren
tes regnū. Et si uoluens scire q̄litaté gentiū ad q̄s
pmutabit̄ uicissitudo. Cōsidera pté regni cui pla
rū pulsat: & scias ꝙ ipm regnū pmutabit̄ ad gétes
q̄s ipse pla cui i pulsat significator existit. Et scias
ꝙ ps regni ut dicit albu. dif. 4. tractat⁹ primi é illa
q̄ accipit̄ a marte i lunā sup quā auget̄ gra. ascētis
pfectiōis significātis mutationé & picit̄ ab eo &
quo puenerit ibi erit pars. Alio mō accipit̄ locus
ptis .s. ut accipias a gradu ascētis cōiūctiōis in gra
dū cōiūctiōis. & auget̄ sup ascēs reuolutionis et
proicit̄ ab eo & quo puenerit ibi erit pars regni.
Tertio mō extrahit̄ ps: sic .s. a gradu medii cæli eē
solis i mediū cæli reuolutiōis idicat nocte & augé
tur super gradus iouis & proicit̄ ab eo & quo p/
uenerit ibi erit ps fortunæ. Exercent̄ aūt he tres
ptes in oīb⁹ reuolutiōib⁹ cōiunctiōib⁹: & inde di
cat̄ de his scdm pōné eaꝝ i circulo: & scdm aspe
ctū fortunaꝝ & ifortunaꝝ ad eas. Qualr autēꝫ
sciem⁹ ad quā pté pmutabit̄ regnū & loca ciuita/
tū i ea existétia. oñdit albu. dif. 2. tractatu. 2. de cō
iūctiōib⁹ magnis. sic. d. Cōsidera pté regni quæ si
fuerit i pte oriétis erit pmutatio ad eā. Et si fuerit i
pte occidétis erit pmutatio ad eā. Et si i angulo ter
ræ erit pmutatio ad pté septétriōis & extremitaté
terræ latinorū. Et si fuerit i medio cæli erat pmuta
tio ad pté meridiei. Et si fuerit iter illos angulos p
portionabilr pmutatio ad pté q̄ fuerit ppinquior
uni duorū angulorū q̄cūq; fuerit. Et si q̄litaté scie
locorū ciuitatū eorū scire desideras. considera de/
scensū dñi ptis regni i circulo q̄ sic fuerit in medio
cæli erit in medio climatis. Et si fuerit remotus re/
mouent̄ ciuitates eoꝝ ab illo termio scdm qd̄ est
locus ei⁹ ab oriéte meridie occidéte septétriōe aut
ciuitates erūt i hoc .i. i illa pte. Et si fuerit aq̄ticū e/
runt eoꝝ ciues sup litora maris & sup flūia. Et o/
portet ut cōsideres i reuolutiōe ānorū i qb⁹ aliqs
plaꝝ sit i minuto exaltatōis suæ: & luna iūcta. nā
cū ita fuerit signif. apparétiā illi⁹ plæ i toto mūdo:
pcipue si fuerit dñs āni: & fortasse trāsportabit re
gū hītatiōes ad climata quoꝝ significator existit.
De mora regis sui uicis in ciuib⁹ sectæ cōuersæ ad
regé determiat albu. i. 3. dif. eiusdé tractat⁹ secūdi
sic. d. Cōsidera pté regni ab ascēte pmutatōis cō
iūctōis significāt̄ eorū uicissitudiné. Si fuerit i an
gulo & dñs ei⁹ i angulo dic morā eoꝝ fore scdm
quātitaté tpm reuolutōis magnæ seu orbis magni
q̄ é. 360. āni solares. Et si fuerit ps remota ab āglo
& dñs ei⁹ fuerit i angulo signif. ꝙ mora eorū erit
scdm quātitaté reuolutiōis mediæ uel orbis medii
q̄ est. 240. āni solares. Et si fuerint ābo cadentes ab
angulis nō aspiciétes ambo ascēs erit mora eoruꝫ
scdm quātitaté reuolutiōis ānorū uel orbis q̄ é. 20
ānorū solariū. Et forsan addet mora eorū sup ista
tria tpa aut minuet ab eis scdm ꝙ sunt necessariuꝫ
pmutatio cōiunctiōis ex triplicitate nō triplicita
té de cōstātia seu fixione uicis & remotiōe ei⁹. Et
ét scia tpm quātitatis more eorū extrahit̄ ab alia
pte .s. ut cōsideres cōiūctioné & loca almutaz ex
plīs & luna pprie. Et si fuerit descédétes i āgulos
.s. exītes i angulis scdm tpa quātitatis more eoruꝫ
scdm quātitaté orbis magni. Et si fuerint i succe/
détib⁹ erūt scdꝫ quātitaté orbis medii. Et si fuerit
remot⁹ erūt scdm quātitaté orbis minoris. Et ali
qn̄ extrahit̄ snia hui⁹ ex scia fortitudinis uel debi/
litatis ciuiū ex pte descésus cōiūctiōis & dñi ei⁹ &
diuisorib⁹ circularib⁹. Quod si fuerit cōiūctio si/
gnificās uicissitudiné & dñs ei⁹ saluus a nocumé/
tis. locū quoq; descésus i circulo & nō ifortunati
tūc hoc signifi. fortitudiné ciuiū uicis illi⁹ & uicto
riā eoꝝ & augmétationé rerū eoꝝ & diuturnita
té more eorū. Et si fuerit cōiūctio & dñs ei⁹ i an
gulis ifortunii aut i angulis plarū retrogradātium
aut cadétiū: tūc illud signifi. breuitaté more eoruꝫ
ac remotioné uicis eorū & morté eorū. Et pl⁹ ap/
parebūt illæ significatōes i terris & regionib⁹ q̄rū
signū illi⁹ cōiūctiōis erit significatiuū. Scia uero
morū & condictionū ciuiū accipit̄ ex natura dñi
ascētis cōiūctiōis: & recte ponunt̄ ad hoc prius
i fine capituli ubi determinatū é de appitiōe pplia
rū. Scia uero q̄liter ciues sectæ cōuersæ ad regem
se héant cū ciuib⁹ secte ab eis remotæ extrahit̄ ex
pte dñi ptis regni. Qui si aspiciat significatorem
secte priæ ex figura formata ex trino uel sextili sal
uant̄ ab horronb⁹: & si aspexerit ex ifortunata fi
gura ut ex q̄rto uel opposito signifi. ꝙ bella erunt
iter eos & sanguinis effusio: pcipue si fuerit mar/
tis i aliquo angulorū fortitudo q̄a hic fortitudiné
i re & uehemétiā eius i illo portédit. Qualr āt sit

uidēdū p natiuitatē regni & per eorū eleuationes
& eorū motib⁹ pfectūq; apud ciues eoruz & de
mora eorū i regno & eorū detrimēto & de alus q̄
cōtingūt i regib⁹ & ciuib⁹ eorū satis diffuse ptra/
ctat albu. de differētia. 3. usq; ad differentia. 8. &
tractat⁹ de cōiunctiōib⁹ magnis. & hali haben. li.
8. per magnum processum nec uacat plā scribere
de hac materia eo q̄ est oīo extra ppositum iudi/
ciorū q̄ contingunt ex aeris mutatione.

¶ Capitulū. 5. quid sentiebat messalla de coniun
ctione trium superiorum.

u Olo redire ad significationē triuz
superiorū & ondere qd sentiebat
messal. de illis cōiūctionib⁹. c. 9. q̄
res maxime eueniūt de cōiūctioni
b⁹ plarū superiorū: & hoc fit ex tar
ditate motus eorū. Cū coniūcti fuerint oēs tres in
uno termino uel facie & aspexerit eos sol signi/
cat hoc destructionē sectarū & regnorū & eoruz
mutationē: necnō & res maxias scd̄m quantitatē
fortitudinis eorū & scd̄m eū q̄ uincit i signis eoꝝ
& hoc est maxima eorū cōiūctio qa significat p/
phas. i. aduent⁹ propharū & destructionē quorū
dā climatū necnō & res maxias & maxiē si auxi/
liatus fuerit aliqs plarū iferiorū. Et scito q̄ for/
tior eorū fit significator: q̄ si fuerit fortuna signifi
cabit fortunā. Si uero fuerit mal⁹ tribulatōnē & i
pedimētū. Et scito q̄ hi plāe cū fuerit i exaltatōib⁹
suis significāt bonū & tpis aptationē & multitu/
dinē bellorū & cōmotiōis & ostēsionē miraculo
rū. Si uero cōiūcti fuerint i descēsionib⁹ suis signi
ficāt detrimentū & corruptionē & siccitatē & fa
mē nisi fuerint fortunati. Et dicit mess. eodē ca. 9.
q̄ maxia cōiunctio ē q̄ oēs tres supiores cōiūgūt
i eodē termino uel facie & aspexerit eos sol ut di/
ctū est. & hæc cōiunctio signi fi. mutationē regno
rū & sectarū & destructionē climatis & appitio/
nes pphetarū. Cōiunctio media ut dicit ca. 11. est
satur. & martis & signifi. euētus & res maxias: sz
cōiunctio saturni & iouis ut dicit mess. ca. 10. est
maior & signifi. euent⁹ i mundo & sectas q̄ fiūt ex
guerra & bellis & cōtrarietatib⁹. Et cū eo cōcor/
dat albu. li. 2. de coniūctiōib⁹ magnis. dif. 9. Cōiū
ctio iouis & martis ut dicit mess. ca. 12. est coniun
ctio minor & signifi. euent⁹ ex pluuiis & corrup/
tione aeris signifi. atq; guerrā. Silr abrahā auēzo/
ar i suo lib. de cōiunctiōib⁹ ānorū reuolutionib⁹.
ca. 2. Sed ptole. & hali in centiloquio. ppōne. 58.
& . 64. uolūt intelligi p coniunctionē maiorē con
iunctionē saturni & iouis i ariete & coniūctionē
& mediaz coniunctio est eorum cum mutatur in
nouā triplicitatē. Et coniunctionē minorē cū cō/
iunguntur i reliquis signis. Et illud idē dicit ouidi
us de uetula. lib. 3. Et dicit ptole i centilogo ppō
ne. 64 q̄ i coniunctiōe minori scd̄m modū ultio
supple dictū est diuisio cōiunctionis mediæ & in
media magnæ. i. scd̄z hali semp debes scire ubi ap
plicuit maioris coniunctiōis profectio qū fit con
iunctio media & nō pfectio mediæ qū fuerit mi/
nor. Et scd̄m hoc iudicabis.

¶ Capitulū. 6. de coniunctiōe duaꝝ ifortunarū
in omnibus signis.

e T quia iā dictū est q̄ coniūctio satur
ni & martis specialiter significat bel
la & guerras. ipsa tñ coniūctio eadē
maxiē fortit̄ effectū cū fuerit i signo
cancri qa hoc signū ē detrimentū sa
turni & casus martis. Et ut dicit albu. eadē diff. 4
secūdi tractat⁹. Et hali quadripartiti. 4. ca. dicit q̄
cū duæ ifortunæ iungūt̄ i signo cancri. dānāt bo/
nā significationē suā eo q̄ opponit̄ cācri domui
suius: & ille idē casus alterius: & iō crescit maluz
suū & corruptio: ita q̄ hæc cōiunctio hēt signifi/
cationē magnā corruptiōis & depopulandi habi
tationū & phorū & guerrarū: & maxiē si ei⁹ uirt⁹
cū uirtute duorū luminariū misceat̄. & pcipue si
eclipsis magna cū coniūctiōe certificat̄ recta linea
Et albu. eadē dif. 8. secūdi tractat⁹ enumerat. 12. ef
fectus magnos. s. ex guerris & ex morte regū & ex
aliis causis q̄ cōtingebāt semp statim post cōiūctō
nē duaꝝ ifortunarū i cancro: per hoc igit̄ patet q̄
ista cōiunctio fit magnæ significationis & magni
effect⁹ cū fuerit i cācro. Mō narrabo quid signif.
eadē cōiunctio i reliquis signis scd̄m sniam albu.
i eadē dif. 8. dicit eni q̄ cū hæc coniunctio fuerit i
ariete signif. guerras. Et si iuppiter & luna testifi/
cant̄ eis significāt siccitatē & apparētiā iustitiæ et
significat i aere appere. Si fuerint cōiuncti i cācro
significāt guerras: & si iuppiter cōiūct⁹ sit cū eis si
gnificat mortē bestiarū & ifirmitatē earū & mul
tiplicabit̄ mors mulieruz & uincet colera sup eas
q̄ si fuerit illud cū testimonio duoꝝ luiarū & io
uis & ueneris significat illud iter falsitates & dece
ptiōes in gentib⁹ & rumores terribiles & augmē
tū aquaꝝ: q̄ mortē regū & oppressionē iferiorū
& dispersionē bestiarū & caristiā earū & effusio
nē sanguinis & detrimentū i arborib⁹ plātis cum
multo flatu uētorū. Et cōiūctio eorū i geīs signifi.
guerras iter occidētales: & si fuerit cū testimonio
duorū luiarū & ueneris & martis cōmouebūtur
milites sup reges & diminutio aiuū & fertilitas in
aīalibū. Et cōiunctio eorū i cancro sicut pri⁹ dixi:
& si fuerit cōtestatio duorū luiarū ad eos signifi.
siccitatē & in oīb⁹ horizontib⁹. Et cōiunctio eo/
rū in leone signifi. guerras cū timore gentiū ex re/
ge & significat coleras & terremot⁹ cū destructiōe
arborū & aīalū. Et si fuerit cū eis luna signifi. in/
terfectiōes regū ad inuicē & uehementiā caloris.

Et cōiunctio eorū i uirgine signifi. guerras & in
terfectiōes. Et si mercuri⁹ testificet̄ eis sigif. destru
ctionē fructuū & erit destructio i mlierib⁹. Et cō
iūctio eoꝝ i libra signifi. guer & si iuppiter testifi
cat̄ eis sigifi. malū euēire nobilib⁹ & laicus. & in
tūi & accidit rubedo i cælo i illo āno. Et p⁹ eoꝝ

ī scorpiōe signi.guerras.& si fuerit iuppiter cū eis & luna signifi.multas pluuias ī plib⁹ locis & cōmotionē mariū:& si cū eis fuerit uen⁹ signifi. multitudinē uermiū & serpentū & multitudinē iniuriæ.

Et cōiūctio eoꝝ in sagittario signifi.guerras & cū testimonio iouis mercur.& lunæ signifi. mlta bella & cōturbationē regū nobiliū sapiētū & scriptorū & mercatoꝝ. Et cōiūctio eoꝝ ī capricorno signifi.guerras.& si testificat̃ sol & mercurius erunt infirmitates & uulnera tegib⁹ cū multitudine uentoꝝ fulminū & nubiū & combustionū & paucitatē pluuiaꝝ & multos latrones. Et cōiunctio eoꝝ ī aq̃rio signifi.guerras.& si testificat̃ luna erit paucitas pluuiarum & rubedo nubium & mors mulierū & abscisio ī itinerib⁹. Et cōiunctio eorū in piscibus signifi.guerras.Et si iuppiter testificat̃ uterq; signifi.mortē nobiliū. Et si fuerit sol ī fortunat⁹ cū marte erit īterfectio regū. & si illud ī fortunatū erit ex cōiunctiōe erit paucitas rerū & multitudo aialiū marinorū. Et multotiēs cōsideraf̃ cōiunctio eoꝝ ī reliquis signis hōribus exaltationē. Vñ si cōiūctio fuerit ī gra.exaltatiōis plæ significat q cines illi⁹ climatis cui⁹ ille pla est significator cōsequent̃ malū & īterfectionē & destructionē:& pcipue si dñs exaltationis eos respiciat:& si aspexerit eos ex signo fixo signifi.lōgitudinē isti⁹ mali & fixionē.Et si ex signo cōi signif.mediocritatē rei in illo.Et si ex signo imobili signifi. festinationē finis ei⁹:& paucā cōstantiā ei⁹.Et si nō aspexerit illū gradū sed reddidit ali⁹ pla lumē utriusq; plæ ad eū consequunt̃ ciues illi⁹ climatis difficultatē & corruptionē ꝓpter quosdā hoīes ignotos q bus indigeāt ꝓpter quosdā hoīes q nō eruot de climate eoꝝ.Sed si nō aspexerit eos ut aliqs pla reddet lumē utriusq; mittet sup ciues illi⁹ climatis angustias & tristitias:deinde remouebit̃ illud ab eis & nō consequent̃ aliqđ horribile. Et multotiens extrahit̃ qualiter scia ex signis duarū infortunaꝝ ex pte descensus utriusq; in oēs triplicitates sup accidētia īferiora q cū fuerit aliqs eoꝝ ī angulis aut ī aliis locis apparet ei ꝓprietas ex significatiōib⁹ ꝑ dispositionē aliquā & erit illud īfortunatione & debilitate & ꝓprietate aliaꝝ specieruȝ secđm spūs eorum & durationem eorum.

¶ Capitulū.7.de coniūctione duarum infortunarū in singulis domibus circuli.

ET cōsideref̃ coniūctio duaꝝ infortunaꝝ cū fuerint ī singulis domibus.Cū enim cōiungant̃ ī ascente signifi.illud plebis nocumētū cōtinue.& si iungunt̃ ī secūdo aut 8⁰ significat destructionem censuū & malā famā diuitū egestatē & paucitatē & debilitatē in uulgo.Et si iūgant̃ ī tertio aut ī.9.signi.malū ī terris:& accidētia horribilia & discordias:& cū cōiūgūt ī.4⁰.adueniet freq̄nter ī ciuib⁹ rnia. Et cū iungunt̃ ī.5⁰.aut in.11.erit destructio filioꝝ & multitudo militū & armorū.Et cū iungunt̃ in.6.aut.12.signifi.multitudinē depredationis bestiarū.Et cū iungunt̃ in.7⁰.exibunt inimici ad plures partes.Et cū coniungūt̃ in medio tūc signifi.mortē maiorū regū in climatib⁹ & pcipue regu꜀ quos signifi.signū in quo coniungūt̃.Et hæc sunt dicta albu.ibidem de coniunctione duaꝝ īfortunaruȝ in singulis signis & domibus. Scia uero significatiōis cōiunctiōis saturni & iouis in quolibet signo satis apparebit post q̄ꝫ tractabit̃ de significatiōe cuiuslibet signi uel dom⁹ cū fuerit loc⁹ cōiunctiōis uel locus eclipsis uel ascēs alicuius iceptiōis uel uenerit profectio ad illud.

¶ Capitulū.8.de coniunctione minori .s.iouis & martis.

IAm mōstraui tibi significationes duoꝝ superiorū & silr duorū īferiorū iuxta sniam albu.& messala.Sed de cōiunctiōe minori .s.iouis & martis nihil penitus locutus est albu.ī libro suo de cōiunctionibus magnis.sed messal.ī lib.cōiūctionū.ca.ultio.breuiter loquit̃ de ista cōiunctione dicēs q cōiunctio minor.s.iouis & martis signifi.euent⁹ q̄ fiunt ex pluuiis & nubib⁹ & corruptiōe aeris & significat guerras:quoꝝ coniunctiōi si præfuerit fortuna significat ipsa coniūctio fortunā:& si prefuerit malus significat impedimētū. Et scito q cū iūgūt̃ iuppiter & mars ī ascēte anguli ul' ī aliquo anguloꝝ ei⁹ signifi.cōmotionē & discordiā regū nisi aspiciāt fortūæ. Et scito q si cōiūcta fuerit fortuna cū malo appebit natura illius q̄ fuerit fortior & si iunctus fuerit malus cū malo uincet malū in effectu nisi ꝑfuerint cōiunctiōi fortunæ multæ.

¶ Capitulū.9.de significatione coniunctiōis omnium planetarum in uniuersali.

Olo tibi tradere sciam de significatiōe cōiūctiōis oīm plaꝝ ad inuicē ī uli tā coniūctionū altroꝝ plaꝝ q̄ꝫ inferioꝝ.Iuxta sniam messal.in lib.ptio de cōiunctiōib⁹.ca.3.ubi dicit q cōiūctio plaꝝ signifi.euēt⁹ & res maiores & significāt fortunā & euēt⁹ bonoꝝ hoc ē cū ui ͛cerint ī figura cōiunctiōis plaꝝ fortunæ:si āt mali uicerint significāt ipedimētū & euēt⁹ malorum.

Et scito q cōiūcti significāt cū fuerit ī aliquo anguloꝝ mali significāt multitudinē corruptiōis & ī.2.eiusdē signi hoc ē si fuerit cōiūctio in ascēte significāt corruptionē ex pluuia & sic de cæteris signis.Et si iūcti fuerint ī signis femineis signifi.pestilētias & mortalitates ī femininis aīalib⁹:& similiter erit narratio ī masculis. Et scito q cōiūctiones plaꝝ & eclipses lunares cū fuerit ī signis fixis significāt stabilitatē mali & ei⁹ corruptionē:& cū fuerit ī signis mobilib⁹ significāt paucitatē stabilitatis mali:& eius corruptionē:& ī signis cōib⁹ significāt mediocritatē.s.ī malo & in bono.

¶ Capitulú.10.qualiter sit iudicandum p cōiūctiones triū supiorū.

Postquā determinatū ē de significationibus magnarū coniūctionum uolo ostēdere modo qualiter sit iudicandū de accidentibꝰ in mūdo p illas cōiūctiōes: & intēdo obseruare eūdē modū iudicādi p illas coniūctiōes: quē obseruat Ptolæmeꝰ secundo quadripriti: ubi docet iudicare p eclipsim: sicut mihi uidet᷑ rōnabiliter faciendū. ¶ Vnde scd̄m doctrinā Ptolæmei Cū uolueris iudicare per illas coniūctiones magnas: quattuor sūt principaliter cōsiderāda ut finale iudiciū exinde habeat᷑. Primū enī ē scire in quibus locis uel terris uel regionibꝰ contingēt effectus significari p aliquā coniūctionē magnam. Secūdū ē scire qñ euenit effectꝰ eius & q̄ diu durabit. Tertiū ē scire in quo genere rerū huiꝰ mundi inferioꝝ contingit effectus. Quartū ē scire q̄liter effectus cōiūctiōis: & cuiusmodi sit effectꝰ: uel bonꝰ uel malus. ¶ Primū aūt istoꝝ ē scire i q̄bꝰ terris uel regiōibꝰ cōtigit effectꝰ coniūctiōis: hoc sciemꝰ iuxta miā Ptolæ. secūdo q̄driptiti. c.7. considerandū signū i quo fuerit cōiūctio: necnō & terras & regiōes & ciuitates q̄ triplicitati illiꝰ signi & illi signo cōueniūt: uel sub euisdē signi & eiusdē triplicitatis dñio fuerit: terras & ciuitates q̄ signo cōiūctiōis assimilant᷑. s. quod signū coniūctionis sit ascendēs hora edificationis harum terrarū & ciuitatū. uel si ignoret᷑ ascendēs edificationis earū: quod signū coniūctionis sit mediū celi in illius regiōis natiuitate: qd᷑ tūc eisdē terris seu regionibꝰ uel ciuitatibꝰ dñabit᷑: In q̄buscūq; uero terris uel regionibus uel ciuitatibꝰ dñabit᷑: hec quæ dixi contingēt: seu maior pars eoꝝ i eis oēs significationes futuræ illius coniūctionis euenient: & maxime in illis terris seu regionibꝰ quæ signo coniūctionis assimilāt᷑: eo mō quo p̄dixi: uel sub eius dñio fuerint. Et Albumazar tractatu p̄rio de coniūctionibꝰ magnis: drā.2. dicit: q̄ cū ceciderit cōiūctio magna in triplicitate ignea & p̄cipue coniunctio duorū altiorum: significat hoc fortitudinē ciuiū: plagæ orientis: & fortiꝰ signū de signis eius ē sagittariꝰ: mediocre leo: debiliꝰ aries. Et cum ceciderit in triplicitate terrea: significat fortitudinem meridiei: & fortius signū de signis eius est capricornus: mediocre uero est uirgo: & debilius taurus: Et cū fuerit coniūctio in triplicitate aerea: significat fortitudinē ciuium plagæ occidentalis: & fortiꝰ ex signis eius ē aquarius: mediocre libra: & debilius sūt gemini: Et si fuerit cōiūctio i triplicitate aquea: significat fortitudinē ciuiū ptis septētrionalis. & fortiꝰ signū ex signis eius ē piscis: mediocre ē scorpio: & debilius cācer. Et dicit Messehala. c.10. de cōiūctiōibus: q̄ cōiunctio saturni & iouis si fuerit in aliquo angulorū & maxime in medio celi: significat eleuationē regis: aut p̄phetæ ex pte euisdem signi. ¶ Secūdū uero quod in proposito pricipaliter ē cōsiderandū: ē scire qñ effectus cōiūctiōis eueniet & q̄ diu durabit: sicut Albu. dicit eadē.2. drā tractatꝰ primi: q̄ tēpꝰ apparitiōis significatōis triplicitatis priæ. s. igneæ erit ad.3. cōiūctōes pꝰ reuersionē cōiūctiōis ad signū triplicitatis ad qd᷑ mutata ē cōiūctō. In triplicitate aūt aerea & terrea ad.4. cōiūctōes. s. accidit quoq; ut sit mutatō ex pte vniuersitatis u᷑ plurium significatōnū mutatōis cōiūctōis ad triplicitatē igneā secūdū hūc ordinē pꝰ.7. cōiūctōes ab hora mutatiōis In aereis quoq; & terreis pꝰ.4. cōiūctōnes: & in triplicitate aquea post.6. coniūctiones. Item dicit Ptolæ. in cētiloquio: & ē ppō.58. aspice quantū ē inter coniūctionē minorē & ascēdēs anni in quo ē. & intellige hic p coniūctionē minorē coniūctōem Saturni: & Iouis cū mutat᷑ de uno signo ad aliud s. in.30. annis: & quot signa fuerit inter illa duo loca: ad tot ānos erit maior significatio quā ipsa significat. Et hanc regulā sil᷑r intellige de coniunctione Iouis & Martis. Item secūdū sniam Ptolæmei secūdo quadripartiti. c.6. uide quot sunt horæ æquales inter ascēdēs & locū coniūctionis magnæ uel maioris uel mediæ: & pꝰ tot ānos eueniet effectus: & pticulares augmētationes & diminutiōes dep̄hēdūt᷑ ex motibꝰ planetarū dñantiū tūc tpis: uidelicet in loco cōiūctionis & i ascēdente cōiūctionis: et si sūt oriētales uel occidētales seu stationarii: uel ascendēte in principio noctis uel in figura significationis q̄ sūt occasiōes futurorū p̄ticipent. Cū enī oriētales fuerint uel stationarii augebūt & festinabūt futura: & cū occidētales uel sub radiis fuerint uel ascēdētes i uespe uel retrogradi futura minorabūt & tardabūt. Tēpꝰ uero duratiōis effectꝰ scit᷑ ex fortitudīe seu debilitate cōiūctōis. Cū ergo fuerit fortis & planetæ dñatores fortes fuerint diutius durabit effectus. Et cū fuerint debiles p minus tēpus effectꝰ durabūt. Itē post cōiūctionū effectus cōsidera introitus ānoꝝ & quartaꝝ anni: si enī cōcordauerint cū significatōe cōiunctionis in ipsis tpibꝰ apparebit effectus cōiunctiōis secūdū maioritatē & minoritatē concordātiæ. ¶ Tertio principaliter cōsiderandū ē: in quo genere reꝝ apparebit effectꝰ: hoc aūt sciet᷑ ex qualitatibꝰ & formis & figuris signi cōiunctiōis & signoꝝ in quibus stellæ erraticæ & nō erraticæ cōsistunt: q̄ in signo cōiunctionis & in signo ascēdentis cōiunctiōis dñent᷑. q. s. in eisdē duobus locis plures dignitates essentiales & accidētales hēant. Quātum ad hoc docet iudicare Ptolæmeus de genere rerum in quo accidit effectꝰ eclipsis: quadriptiti.2°.c.7. & secundū eū cōsiderabis dñiū stellaꝝ fixaꝝ: ul-

las.s.quæ a signo cōiunctiōis & in eius ascēdēte apparuerūt. Nā imagines quas ipsæ stellæ faciūt: & q̄ e directo cōiunctiōis ascēsionis fuerint considerabis: & i eisdē aialibus & rebus q̄ illæ imagines significāt & signa pdicta significauerūt: effectus cōiunctiōis apparebit. sicut magis explanat Ptolæ. d̄ significatōe eclipsis ubi supra. Et dicit Messa. lib. suo de cōiūctiōib⁹ planetaꝝ supioꝝ c.9.10.&.11.ꝗ q̄libet cōiūctio magna si fuerit in signo igneo: significat siccitatē & destructionem ut patet.c.10. Cōiūctio duorū superioꝝ & in signo igneo & aereo: significat aeris siccitatem & grauitatē ifortunii. & q̄libet cōiunctio magna si fuerit i signo aereo: ut dicit Messa. significat multitudinē uētoꝝ. Et si fuerit i signo terreo fixo significat gelu & niues & multitudinē frigoris Et coniūctio duorū supiorū in signo igneo: significat destructionē seminū & famē. Et cōiunctio q̄libet magna in signo aqueo. significat multitudinem pluuiarū & pestilētias. Et cōiunctio duorū supioꝝ in signo aquatico ut patet.c.10. significat multitudinē pluuiarū & pestilētias. si fuerint impediti: & cū cōiunctio magna fuerit in signo humano: significat multitudinē infirmitatū in hominibus: ut dicit Messa.c.11. Et sic d̄ formis cæterorū aialium: prout enumerat Ptolæ. 2° quadripartiti.c.7. satis sufficiēt. Et si fuerit cōiūctio i signo masculino: significat destructionē masculorū de aialib⁹: ut dicit Messa.c.9. Et si in signo fœminino erit destructiō fœmiaꝝ ex aialibus fœmineis. Et.c.9.11.&.12. Cōiunctio duorū inferiorū si fuerit in aliquo anguloꝝ ex angulis anni: significat diuersitatē & contrarietatē rerū & multitudinē guerræ & res perseuerabiles usq; dū coniungantur altera uice. Et.c.10. Coniūctio duorum superiorū si fuerit in aliquo angulorū: & maxie in medio cæli: significat eleuatōnē regni aut prophetæ ex parte eiusdem signi. Et si fuerit ipsum signū fortunatū & oē dn̄um & esse dn̄i eius bonum: significat hoc eius uictoriā & eius dominationē. Si uero fuerit signū infortunatum & dn̄s eius similiter: significabit hoc interfectionē eius. & diminutōnē eius. Et.c.8. Quælibet cōiunctio magna si fuerit in signo fixo: significat stabilitatem mali & eius corruptionē: Sed cū fuerit in signo mobili: significat paucitatem stabilitatis mali & eius corruptionē: & in signo cōi significat mediocritatē in malo & simili᷑ i bono. ℭ Quarto cōsiderandū est cuiusmodi sit effectus significatus p cōiunctionē magnam siue malus siue bonus. Hoc aūt sciemus ex intētiōe Ptolæ. 3° q̄dripartiti.c.8. ubi inuestigat qualiter scie᷑ cuiusmodi effectus significat᷑ per eclipsim luminariū. Unde iuxta doctrinā suam sic est procedendū. Considerabis naturas planetarū dominantiū: & cōiunctionē magnā secundū modū quē prædixi: & cōsiderabis naturā cōmixtionis eorū cū aliis planetis & cōmixtionis unius eorū cum altero: & ex illis naturā dominorū & ex eisdē cōmixtionibus ad inuicē tota qualitas accidentiū futurorū dep̄hēdetur. Et uniuscuiusq; planetæ naturā narrabo post. Et cū consideramus cōmixtiōes predictas stellarū nec solum planetarū ad inuicē cōmixtiones prædictas obseruare debem⁹ sed etiā eaꝝ naturas siue naturarū cōmixtiones obseruabimus. Et hæc sunt obseruanda iuxta uiam Ptolæmei.

Et dicit Messa. caplis.9.10.11.&.12. ꝗ in coniūctione quorūcūq; triū superiorū uel altiorū fortior eorū erit significator illius cōiunctionis: q̄ si fuerit fortuna: significabit fortunā: Si uero fuerit infortuna: significabit tribulationē: impedimentū & malū. Et.c.10. In cōiunctione Saturni & Iouis si uincāt Saturnus: significat detrimētū corruptionem: siccitatē: famē & guerrā. Et.c.9. Tres supiores cū iunguntur in exaltationib⁹ suis significat bonū & tēporis optationē & multitudinē cōmotiōis & bellorū miracula. Et.c.12. Cū coniuncta fuerit fortuna cū malo apparebit illa qui fuerit fortior: & si iunctus fuerit malus cum malo uincet malū nisi p̄fuerint fortunæ multæ. Et dicit Ptolæ. in centiloquio: propōne.63. Debes aspicere cōiunctionē saturni et Iouis in uno minuto. s. quis eorū sit altior. s. in circulo suo breui secundū Haly. Nam secundū naturam eius iudicabis in mundo: et similiter facies in.20. residuis cōiunctionibus. Et dicit Haly ibidem ꝗ cōiunctiōes planetarum inter duos et duos sūt.21. quæ mirabiles in mūdo habēt᷑. Sup propositōe qnquagesima enūerat diuersas coniūctiones iter diuersos planetas dicēs: ꝗ quædā cōiunctiones sunt inter duos planetas: et sūt.21. Et quædā sunt inter tres et sunt.35. Et aliæ sunt inter quattuor et sūt similiter.35. et aliæ sunt inter qnq; et sūt.21. et aliæ inter sex: et sunt septē: et inter eos omnes est una coniunctio.

ℭ Capitulum.11. de mixtione significationis orbis magni cū signo coniūctiōis magnæ: et q̄liter p ista secūdo simul sit pronosticandum.

PArticipat quoq; in significatione qualiter effectus cōiūctiōis domini⁹ orbis: secūdū ꝗ Albu.1. dr̄a tractat⁹ primi.1. secūdū cū aspicies tēpore mutatiōis cōiūctiōis a triplicitate in triplicitatē. Si fuerit dn̄s orbis significator mutationis sectaꝝ & uitiū ponet᷑ ipsa hora iceptio tpm: quoꝝ quātitas erit sc̄dm quātitatē graduū circuli: & ponet᷑ dn̄s orbis p̄la ad quē puenerit nūer⁹ ex dn̄o orbis cōiūctiōis significātis diluuiū q̄ fuit satum us ut dictū ē i distin.1. istius libri. uel ex dn̄o orbis cōiūctionis q̄ fuit in capite

arietis:& poneť eius inceptio in dispóne ipsorú tpm. Deinde diuidúť tpa ipa i quartas adistar q̃rtarú anni:& ponetur ín aliq̃q; quarta eorz initiú quoddá pro cã cuiusdá accidentis qñ mutat́ illď tẽpus de una quarta in aliá in sectis atq; regnis ut de mutatione eẽ aeris & de diuersitate eius q̃lita tis tpe mutatióis luminaris maioris a quarta in q̃rtá:& póeť dñs orbis significator primæ q̃rtæ quæ est .90. ánorum:& dñs quartæ secundæ:erit planeta ad qué pueñit orbis a dño quartæ primæ participabitq; ei dñs quartæ primæ: et exercetur res in significationibus quartarz secdm hũc modú usq; in expletioné earz. Cuius rei exéplú é q̃ cóiúctó q̃ significauit diluuiú fuit añ cóniúctioné significãté sectá arabú p.3958.ános: sed aliqui libri hñt sic.3911.ános: sed sic ñ pót eẽ:& credo q̃ fuit uitiú scriptoris:& præfuit tunc illi orbi saturnus cũ signo cancri:& fuit diluuiú postea p. 287. annos secdm Albu.& secdm Aomar in fine sui libri de natiuitatib⁹:& allegať Azamaphat q̃ fuit diluuiú postea p.279.ános:& hæc opio magis cósonat ueritati et credo magis & plures opantur secdm istá uiá q̃; p uiá Albu. Et igiť ut dicit Albu. ubi supra inter primú dié diluuii & primú diem anni in quo fuit cóiúctio significãs sectá arabum fuerunt.3671.áni. Et iá narrant Belenus ul' Bétenuz:& alii extra eũ q̃ inter creationé Adæ & nonũ diem ueneris in qua fuit diluuiú:fuerũt anni 2226.& mensis unus & .23.dies & quattuor horæ. Hæc Albu. ut ibidé. Vlterius dicit q̃ cũ diuiserimus annos qui sũt inter cóiúctioné diluuii & inter cóniúctioné significanté sectá arabú p.360. accepimusq; unicuiq; signo unú ánú:& cepimus proiicere ab ariete pueniet annus usq; ad pisces: rursus si diuiserimus illos annos per.360.accepimusq; unicuiq; orbi signú unú & proiiciem⁹ a signo disponéte: qď .s. fuit signum in eodé tpe qď est signum cancri perueniet orbis in cóiúctione significãte sectá usq; ad geminos: sed mala é ualde illa littera prout declarabo. Cũ eni diuiserim⁹ 3958. qui sunt ueri anni inter cóiúctioné significanté diluuiú:& cóniúctioné significanté sectam arabú p.360.ános qui sũt quantitas unius orbis: exibũt.10 .orbes & remanebut de undecio orbe 358. Vnde si .358.diuiserim⁹ p.12.remanebũt.10. & si dederimus tunc unicuiq; signo ánú: & proiecerimus ab ariete peruenit ánus cóniúctióis significãtis sectá arabú usq; ad aquariú dũ tñ littera Albu. dicat usq; ad pisces:& non dubito quia textus ibidé sit falsus:sed fuit uitiú tráslatoris uel scriptoris. Cũ diuiserimus etiá.3958 p.360. ut dictũ é:exibunt.10.orbes & remanebũt de undecio orbe.358. Cum igiť cópletus fuerit hic orbis:habebimus.11.orbes:& tunc incipiet 12.orbis: qué cũ proiecerimus a cácro perueniemus usq; ad geminos:sed orbis in quo fuit cóniunctio significãs sectá arabum necessario pueniet ad cácrú:& hoc est quod ipse intelligit. Vlterius dicit Albu. q̃ si dederimus alicui planetæ orbé ex orbibus & cœperimus proiicere a planeta cuius é orbis in coniunctióe significanté sectá pueniemus ad ueneré: sed hoc intelligiť exclusiue. Ná si diuiserimus.10. orbes p.7.remanebũt.3. Et si incepimus a saturno distributioné finiemus in marte:& erit.12. orbis ueneris:&.11.orbis in quo .s. fuit cóiúctio significãs sectá arabú fuit solis. Vlteri⁹ dicit si pręcerimus ab ascédéte cóiúctióis q̃ fuit in capite arietis unicuiq; gradui annú unú: perueniet in coniúctióne significãte sectá ad 20.gradus pisciú: hic apparet necessario iuxta p̃missũ processũ:cũ dicitur in littera q̃ perueniet ad.20 grad⁹ pisciú:sed hoc nullo mó pót eẽ:ná cũ diuiserimus.3958.per 360.remanebũt ut dcm̃ é.358.gra. quos cũ proiecerimus a capite arietis: pueniem⁹ necessario ad 28.pisciú. Et ulteri⁹ dicit Albu. q̃ túc fuit alimitaz sup dominú orbis & sup dominú ascédentis & sup dñm signi cóniúctióis mars: igiť erit mars dispositor q̃rtæ primæ.q̃ est. 90.ánorum ab initio cóniúctionis significãtis sectæ arabú .& quartæ secúdæ erit sol.tertiæ quoq; quartæ erit mercuri⁹: & quartæ quartæ saturn⁹. & hoc secdm dñiú planetarú sup dñm orbis & sup ascendens & sup signú cóiúctionis:& secundú participationé eorú cum dño orbis primi qui é uen⁹. Et nota q̃ hæc littera Albu. é ualde obscura: qa nó dicit quis sit dñs orbis uel quartæ: nec quis fuit dñs ascendétis neq; quod sit signú cóniúctióis.sed oés dicũt q̃ signú cóiúctióis fuit scorpio:& nescio quare attribuit dispónem quartæ primæ illius orbis: ut pri⁹ dcũ é marti: & dispóné q̃rtæ secúdæ soli & tertiæ q̃rtæ mercurio: & quartæ q̃rtæ saturno: qa huiusmói dispó nó pót attribui planetæ disponéti: qui planeta uocať diuisor: de quo locutũ é in.4a c. distictóis .primæ. qa dato q̃ mars dispóeret q̃rtá primá eo q̃ foret diuisor: sequiť q̃ Iupiter disponeret quartam secũdam eo q̃ in fine .90. annorú pueniet diuisio ad ipsũ exclusiue. & eadem róne saturnus disponeret q̃rtá tertiá:& luna q̃rtá quartá: nec pót dici q̃ mars illú orbé & super primá quartá illius orbis disponit: qa fuit dñs illius anni. Nam annus in quo fuit coniunctio significans sectam arabú fuit penultim⁹ anus .x. orbis a cóiúctione significãte diluuiú: ut patet p p̃dicta. Et si dederimus unicuiq; orbi planetá incipiẽdo a saturno q dñabať in primo orbe pueniemus in.11o orbe ad solé: & ita erit sol dñs illi⁹ orbis: & in orbe sequẽti.s. in orbe.12o dñatur uen⁹: igiť mars non disponit illú orbem ab initio coniúctionis sectæ: nec primá quartá eius: nec potest dici q̃ huius dispositio eẽt quia signú cóiúctióis significantis sectá arabú fuit scorpio : cuius signi mars é dñs. Ná & si hoc foret uerú: nulla forma-

retur causa: quia quarta secunda illius orbis foret solis: & tertia marti: & quarta saturni. Ideo forte ipse uult intelligere quod huius dispositio attribuitur ipsis planetis: quia ipsi planetae dominabantur in ascendentibus temporum. s. mars in ascendente illius orbis: & sol in ascendente quartae secundae illius orbis & sic de aliis. Vlterius dicit Albu. quod aliquando aspicitur coniunctio quae fit in expletione uniuscuiusque quartarum: quarum narrationem praemisimus: & non consideretur utrum succedat quartam uel praecedat: & ponatur una radicum quas praediximus. Et aliquando ponitur dominus ascendentis anni in quo ponitur coniunctio significans euentum sectarum & uicium significator primae quartae quae est .90 annorum: & dominus decimi significator secundae quartae: dominus quoque septimi significator tertiae quartae: & dominus quarti significator quartae quartae. Et hoc fit econtrario istius quod consuetum est fieri in prima diuisione. Et aliquando ponitur signum ad quod peruenit profectio anni dum mutatur regnum naturae cuiusdam eius dem uicis & eorum habitus atque indumenti & ministrorum eorum & dominus signi profectionis ponitur significator temporum & fortitudinis eorum: & participatur participationem cum eo dominus orbis quartae in qua est eorum. Et aliquando ponitur dominus ascendentis uniuscuiusque quartae quae est .90. annorum dominus eiusdem quartae. Apparent autem unicuique profectioni ex ascendentibus horum temporum: & ex locis coniunctionum apparent plures significatores super aliquam speciem uel rem in qua sibi erit proprietas prae caeteris: Sicut apparet significatio profectionis ab ascendente coniunctionis quae fuit in ariete super res uniuersales atque generales: ut sunt diluuia: terraemotus: pestilentiae: & huiusmodi: & sicut apparet significatio profectionis a loco coniunctionis & domino eius quae fuit in ariete: & significatio super hoc quod accidit in caeteris uicibus breuibus & eisdem temporibus & in quantitate uitae cuiusque eorum: & quicquid fuerit ex eis dederimus ad res uniuersales: sicut significatio profectionis ab ascendente sectae & a signo coniunctionis sectae & dominus eorum apparet significatio eorum super hoc quod accidit in sectis: & sicut a signo quoque profectionis ab ascendente uicis & a signo coniunctionis uicis & dominus eorum apparet significatio eorum super hoc quod accidit in eisdem uicibus: & sicut significatio profectionis ab ascendente mutationis triplicitatis & domino eius apparet significatio super hoc quod accidit in uicibus uel regnis regum sectae: & sicut a signo profectionis coniunctionis triplicitatis & domino eius super hoc quod accidit in eadem uice: & sicut a signo profectionis ab ascendente coniunctionis quae fit in reuolutionibus annalibus & a signo coniunctionis & dominus eorum apparet significatio super hoc quod accidit in rebus domesticis: uel per speciem quae sublimatur in eadem coniunctione. Cum igitur fuerint illuminata haec figura a fortunis: aut fuerit domini eorum fortunae: significant fortunam in omnibus illis rebus quae significantur per eos. Si autem fuerint orientales significant apparitionem significationis eorum & uelocitatem effectus eorum. Et si fuerint angulares: significant fortitudinem & salubritatem eorum. Et si fuerit mediocris esse: significat mediocritatem in hoc. Et si fuerit econtrario huic quod diximus de fortuna & angularitate & orientalitate atque fortitudine: significat malignitatem ipsarum rerum & uilitatem eorum atque tarditatem effectus quoque debilitatem & impedimenta eorum. Et si fuerint ipsa tempora ex temporibus significantibus recessionem alicuius specierum uel rerum erit quod naturam ex fortioribus forsitan idicens in abscisione huius temporis & in annullatione eius. Exercentur quoque forsitan in caeteris annis domini orbium & profectionum secundum modum directionis ab ascendentibus inceptionum: & a loco coniunctionis ad unumquodque signum annum unum secundum successionem signorum: & aliquando dirigimus etiam a gradu ascendentis mutationis triplicitatis ad unumquemque gradum annum unum. Item aspicimus dominum eiusdem termini in quo fuerit diuisio. ponimusque eum diuisorem: & aspicimus radios fortunarum & infortunarum existentes in gradibus diuisionis & iudicamus secundum hoc. Et aliquando inspicitur signum ad quod peruenit profectio anni mundi ab ascendente sectae & diuiditur in 12. partes: significaturque per primam diuisionem secundum naturam signi & domini eius significationis. Et per diuisionem secundam secundum signum quod ei succedit & eius dominum: & exercetur haec dispositio donec ueniatur ad nouissimum signorum: & quotienscunque peruenerit directio ab aliquo locorum quem diffinimus ad radios planetae ex radiis. s. existentibus in anno coniunctionali significabit hoc euentum eius quod significauit in annis coniunctionis. Si autem fuerit hoc in hora mutationis uel pertransactionis profectionis: erit hoc significator effectus eius quem promisit annus profectionis per ipsum planetam ad cuius radios peruenerit. Et similiter si fuerit radius ad quem peruenerit ex radiis inceptionis sectae: efficiet quod promisit ipse planeta cuius est radius in initio sectae. Et haec sunt dicta Albu. ibidem in illa differentia prima primi tractatus in fine de modo iudicandi per coniunctiones magnas cum participatione domini orbis & quartarum eius & caeterarum profectionum. Et sic terminatur haec distinctio secunda.

℃ Incipit distinctio tertia: qualiter est pronosticandum de accidentibus mundi per eclipses luminarium: & continet .7. capitula.

℃ Capitulum .1. in quo probatur quod maiores effectus fiunt per eclipses quam per coniunctiones.

POstq̃ in præcedẽti distinctiõe narratũ ẽ qualiter sit iudicandum p cõiũctiões magnas: iã narrabo in hac distinctione: qualiter iudicandum sit per eclipsim luminariũ secundũ uiã Ptolæ. & Hali. 2° quadripartiti: Vnde sciendũ ut dicit Hali. 2° quadripartiti. c. 4. in principio. Accidentia uniuersalia contigũt propter uirtutẽ solis & lunæ q̃ñ mutatur in aliã uirtutẽ magnam. Nã q̃ñ coniunguntur in eclipsi sup uno pũcto ambæ uirtutes sũt cõmixtæ & puenit ad nos una uirtus mixta per rectã lineã. Illud idem contingit in oppositione eclipsali quãdo uirtus cuiuslibet eorũ peruenit ad terram super unam rectam lineã quæ transit per duo cẽtra eorum & per terrã & de eis fit una mixtio: & super omnes uirtutes stellarũ: hora qualibet cõmiscent᷑. Accidit tñ ꝙ alia hora est fortior commixtio: & alia hora debilior: & uirtus sp̃ãlis tendit ad uirtutẽ stellæ maioris posse: unde in eclipsi concurrunt similiter uirtutes illarũ stellarum: & fit tunc uirtus magna. Vnde illa uirtus tunc magis tendit ad eclipsim. Et manifestum est ꝙ cum hora eclipsis aliæ fuerint stellæ cõiunctæ cum aliquo duorum luminariũ uel ambobus: aut in opposito eorum: uirtus ipsarum stellarũ uenit cũ recta linea qua uenit uirtus luminaris. & ideo erit uirtus maior: sicut ẽ si accidat cum eclipsi coniũctio saturni & iouis quãdo mutat᷑ de uno trigono in aliũ credo ꝙ ĩtelligit directe de una triplicitate ĩ aliã: tunc eñi peruenit accidens magnũ eo ꝙ opus saturni & iouis ẽ magis opere aliorũ pl'arũ præter luminariũ. & iõ cõponitur de uirtute illius cõiũctiõis & eclipsis uirtus quædam magna ualde & maior q̃ sit illa eclipsis uel coniunctionis per se.

Vlterius in fine illius cõmẽti dicit Hali ꝙ absolute quãto magis misceñt᷑ uirtutes cœlestes & quãto maior ipsa cõmixtio fuerit: tãto maiora significat ipsa accidẽtia & durabilitatẽ & renouatõnẽ rerũ grandiũ. & cum annis multis accidentia illa durabunt. Hec Hali ibidem in illo cõmento. Itẽ dicit Ptolæ. eodẽ lib. quadripartiti 2°. c. 1. Accidentia quæ fiunt in hoc mũdo: quædã sunt maiora: quædã minora. Maiora sunt bella: pestilentiæ. fames: diluuia: terræmot⁹: & huiusmodi. Minora uero accidentia sunt illa quæ in tpibus anni accidunt de augmento seu detrimẽto calorũ seu frigoꝝ aut uentoꝝ: pluuiarũ quoq; & siccitatũ: Quæ oia accidẽtia tã maiora ꝙ miora ex eclipsi luminariũ sciri pñt ut ex intẽtione Ptolæ. eodem c. 1. satis liquet. Et c. 4. eiusdẽ secũdi dicit Ptolæ. qualiter futura uniuersalia generaliter pronosticabimus: oportet ut ea per quæ futura generalia in terris & regionibus accidũt præmittemus. Prima igitur & fortior illorũ accidẽtiũ generalium occasio nõ nisi ex ecliptica solis & lunæ cõiũctione ac pũentione meenõ & ex motib⁹ planetarũ in ipsis horis contingit. Et stationes etiam trium superiorum multũ conferunt in regiõibus huiusmodi. ℭ In pronosticatiõe autẽ p eclipsim quatuor iuxta uiam Ptolæ principaliter sunt considerãda: q̃ etiam ipse p̃mittit eodẽ. 4. c. sc̃di quadripartiti. ℭ Primũ illorum est determinare in qua prouintia uel qua ciuitate accidet illud accidens quod denotat eclipsis particularis: hoc ẽ secundũ Hali eclipsis quæ magis particulariter significat accidens illud contingere in una secta q̃ in alia. Nam ut dicit Hali: aliæ sunt eclipses cum uirtute magna planetarum & stellaꝝ: ita ꝙ significant magna accidẽtia & durabilia: & accidunt in multis prouintiis: & omnis eclipsis contingẽs postea significat particulariter additõnẽ uel diminutionẽ in compatione ad maiorem: & accidit plus in una parte uel secta: & hoc ẽ quod intẽdit Ptolæ. ℭ Secundũ uero quod præmittit Ptolæmeus: est dicere quãdo accidet effectus eclipsis aliorum & q̃diu durabit. ℭ Tertium quod præmittit: est dicere in quibus rebus cõtinget effectus s. uel in genere hominis uel bouis uel aliorum. ℭ Quarto præmittit dicere: cuiusmodi accidẽs sit futurũ quod significatur per eclipsim siue bonum siue malum.

ℭ Capitulũ. 2. in quibus terris & prouintiis cõtinget effectus eclipsium.

CVm dictũ sit quõ accidẽtia grandia in hoc mũdo fiunt propter cõiunctiones & oppositiões eclipsales: modo dicendũ est ubi illa accidentia cõtingẽt. Et sicut dicit Ptolæmeus. 2°. quadripartiti. c. 5. Accidens quod significatur p eclipsim: contingit in terris uel regionibus & ciuitatibus concordantibus cũ illa triplicitate in cuius aut quo signo ẽ illa eclipsis: & maxime si illa eclipsis fuerit sup horizontẽ illorum. Quia sec̃m Hali ibidem: aer facilius transfert uirtutes cælestes ad nos q̃ spissitudo terræ. Item maxime apparebit effectus eclipsis ut dicit Ptolæmeus: in ciuitate concordante cum signo in quo est eclipsis. s. per ascendens hora edificationis earum terrarum: & per locum luminariũ in eadem hora: etiam si ignoretur ascendens per medium cæli locum in ipsius regis natiuitate: quæ tunc eis dominabitur. Et dicit Hali quando inuenienius aliquam terram uel ciuita-

tem in qua signum eclipsis dominetur per duas partes prædictas: uel modos: seu per plures partes sciemus: q in illa terra uel ciuitate erit accidens magis: & si per unam partem erit minus secundum illud. Et dicit Ptolæmeus q in quibus regionibus uel terris hanc quam prædiximus similitudinem inuenerimus: in eis omnes quæ futuræ sunt significationes euenient: & maxime in ea regione uel terra: quæ signo eclipsis assimilat: & in q̄ sup terrã uidet eclipsis. Et dicit Hali supra: ppositiõe. 96. cẽti. Ptolæ. q mũdi hu⁹ effectus fiũt p eclipses & statiões & directiões & retrogradatiões plarũ tũc tpis: & i locis ubi fuerit erũt opera eoꝝ: & si fuerit eclipsis accipe angulũ propinquiorem: & cuius ascendens fuerit signũ illius ãguli: siue i natiuitatibus alicuius reuolutionis siue inceptionis ullæ: ibi enim erit opus eclipsis. Et si fortuna sit ibi: significabit magnum bonum: si autem fuerit malus malum. Et eclipsis cũ fuerit uniuersalis: magis operabitur q̄ cum fuerit particularis: & planetæ qui aspexerit ipsam: addent uel minuent de bono uel malo. Illud semp considera dicit Hali: quia in hoc consistunt maiora iudicia.

¶ Capitulum. 3. qualiter sciemus quando ueniet effectus significati per eclipsim.

PRo habẽdo autem tempore quãdo ueniet accidẽs eclipsis: & quãtum durabit: notandum est iuxta uiam Ptolæmei ibidem. c. 6. q qa eadem eclipsis nõ eadem hora apparet in omnibus regionibus: nec æqualiter durat in omnibus regiõibus. Si sit eclipsis solis. Ideo de omni tali eclipsi oportet considerare horas æquales suæ durationis respectu cuiuscũq; regionis in qua accidens illud continget: & ponere angulos scd'm altitudinem poli: sicut facimus in natiuitatibus. Nam scd'm Hali eodẽ c. 6. Ab ascendente initii eclipsis: sciemus quando incipiet effectus: & ab ascendente medii eclipsis sciem⁹ qñ erit maior fortitudo ipsi⁹. & ab ascẽdẽte finis eclipsis sciemus qñ cõplebit' illud accidẽs: & ab ascendente cõiunctionis uel oppositionis sciemus planetam qui dominabitur in eclipsi: secundũ Hali. ¶ Scito tñ ei igit' iuxta Ptolæmeũ respectu cuiuscũq; regiõis p quot horas æquales durabit eclipsis: quia per tot annos durabit accidens si eclipsis sit solaris: uel per tot menses si eclipsis sit lunaris. Cuius causa est ut dicit Hali. quia Sol in anno: & Luna in mense circulos suos peragrant. Et dicit Hali q respiciemus ad dominos cuiuslibet prædictarum constellationum: scilicet in principio: medio: & fine eclipsis semp pportionãdo: uerbi gratia: si in pricipio dominetur fortuna aliq: & i eadẽ eclipsi dñet' infortuna: dicemus q principium accidentis cõmiscebitur in bono & malo: & si dominabitur in principio infortuna: dinum erit in principio maius: ita dicemus in aliis accidentibus eclipsis. Ex p̄dictis patet q quãtum temporis durabit eclipsis accidẽs. ¶ Sed ut dicit Hali ibidẽ: hæc ẽ res propria cuiuslibet eclipsis per se: quãdocunq; tamen eclipsi aliquid iungetur tunc durabit accidens secundũ illud: uerbi gratia: si cum eclipsi sit coniũctio saturni & iouis ĩ eodem gradu: si fuerit principiũ mutationis grãdis accidentis: quantum. s. a luminaribus: contingeret multiplicaudum per 1000. annos: & durabit accidẽs tãtum: uel circa & duplicabis illos in menses, si fuerit eclipsis lunaris: Et si cõiũctio non fuerit principium magnæ mutationis durabit annos. 60. uel magis secundũ quod fuerit numerus quando redibit ad illud met signum. Et secundum hoc facies in omnibus coniunctionibus & applicationibus quæ fiunt cum eclipsi: uel in oppositionibus eorundem. Nam postq̄ cõmixtio uirtutis solis cũ uirtute lunæ in eclipsi facit accidens durare annos: si eclipsis sit solaris: & mẽses si sit lunaris scd'm numeꝝ q° uterq; coꝝ circuit firmamẽtũ: cõuenit q quando cum illa uirtute ex luminaribus fit commixtõ si cõmiscetur uirtus aliorum planetarum: aut stellarum fixarũ de modo q de toto fiat alia cõmixtio: q tempus accidentis durat secundũ q fuerit ipsa cõmixtio: aut decẽnis aut centẽnis aut millibus annorũ: tamẽ planetæ qui coniungũtur cum sole: perdunt uirtutes & nihil operãtur. Et cum acciderint cũ eclipsi applicatões aliæ mutabunt ad maius tempus: & in tam longo tempore accidũt eclipses: & coniũctiões quæ significabunt contrarium huius primi magni. Et possunt accidere eclipses multæ quæ affirmabunt significationem primam & augebunt: & tunc oportet accipere iudicium unius in comparatione alteri⁹ & miscere unum cum alio: & secundum uirtutẽ quam uincentem inueneris iudicare. Et exẽplũ ponit Hali de coniunctionibus magnis. Ponamus enim ut dicit q fuit eclipsis lunaris: & coniũctio saturni & iouis cum eo gradu per gradũ: & q cõiunctio hæc sit principiũ grãdis mutatiõis: & duret eclipsis trib⁹ horis æqlib⁹: q̄ significant tres mẽses q̄ sũt q̄rta unt⁹ ãni: & cũ eas multiplicabimus in. 1000. ãnos: qa in annis tot reuertit' cõiunctio mutationis ad primum signum quo incepit: & exibit numerus. 250. annorum. Et proptera debes uidere qualiter coniũctio mutat significationem eclipsis lunaris de mensibus ad centenaria annorum: & si cum eclipsi in cõiunctiõe acciderint aliæ applicationes planetarum centenaria mutabũtur ad tẽpus maius. Eodem modo facies si coniunctio saturni & iouis fuerit cũ

eclipsi solari multiplicando annos per annos: & tunc resultabunt .3000. anni: & cum acciderint aliæ applicationes cum eclipsi solis: mutabunt ad maius tempus: ut dictum est secundum Hali ibidem. ℭ Pro sciendo autem quãdo accidens eclipsis incipiet: est sciendum secundum Ptolæ. eodẽ c.6. ꝙ si locus eclipsis fuerit in parte oriẽtali horizontis: & secundum Hali in quattuor primis horis inæqualibus diei uel noctis: tunc accidens incipiet in quattuor primis ãnis: uel quattuor primis mensibus sequẽtibus. & erit maior fortitudo accidentis in prima tertia temporis totiꝰ in quo erit. Significatõ enĩ eclipsis nõ potest durare ultra .12. menses in eclipsi lunari. & .12. annos in eclipsi solari. Si autem in parte medii celi fuerit eclipsis: id est secundum Hali: si elapsis quattuor primis horis fuerit eclipsis in quattuor horis sequentibꝰ tunc incipiet accidens post quattuor primos annos uel menses. & erit in quattuor mensibus: uel annis secundis: & in tertia media totius temporis erit maior fortitudo accidentis. Quod si fuerit in occidentali parte horizõtis: id est secũdum Hali in ultimis quattuor horis diei uel noctis fuerit eclipsis: incipiet accidens post .8. ãnos: uel mẽses & erit ĩ q̃ttuor succedẽtibꝰ mẽsibꝰ uel ãnis postremis: & erit maior fortitudo accidẽtis illiꝰ ĩ ultia tertia tpis qᵒ durabit significatõ. Particulares aũt augmẽtatões & diminutiões accidẽtiũ futurorum ut ait Ptolæmeus deprehendũtur ex cõiunctionibus & præuentiõibus quæ fiũt post eclipsim: quæ significant accidens: & hoc si illæ coniunctiones uel oppositiones fuerint in locis quæ sunt futurorum occasiones: ut sunt loca eclipsis: uel in locis participantibus cum illis locis in figura. Et dicit Hali: ꝙ coniunctiones uel oppositiones quæ fiunt in loco accidentis: uel quæ cum loco accidentis concordant ut dictum est: mouent opus primum: & illud inclinãt ad opus bonum uel ad malum secundum illum qui dominatur in eis. Nam si dominans in tali coniunctiõe uel oppositione fuerit contrarius dominanti in eclipsi: uel in loco sibi contrario: si tunc secundꝰ fit fortior: tunc faciet primum uirtutẽ suam amittere. Et si secundus concordat cum primo augebit uirtutẽ primi: & si discordat debilitat & minuit opus suum iuxta ꝓprietates diuersitatis. & hoc intellige si tempus accidentis secundi concordet cum tpe accidentis primi. unde si unus operetur alio tẽpore q̃ alius: nihil addet nec minuet. & postq̃ ita ẽ in cõiunctionibus & oppositionibus: multo magis est in eclipsibus & in coniũctionibus magnis: quia unus potest facere ꝙ alius uirtutem suam amittet uel augebit ĩ ea. Hæc Hali ibidẽ. ℭ Item ut dicit Ptolæmeus: Augmentantia uel minuentia huiusmodi accidens sunt loca planetarum per quos futura contingunt: & qui dominãtur in accidente: ut scilicet si fuerint orientales & occidentales seu stationarii: aut in noctis principio ascendentes: siue si figuraliter aspiciat signa quæ sunt occasiones futurorum seu accidẽs illud efficientia. Si enim sint orientales seu stationarii: augent accidens: cum uero occidẽtales uel sub radiis steterint: uel ascẽdẽtes in uespere aut retrogradi futura minorabunt. Item dicit Hali ꝙ quando planetæ sunt festini cursus: uenit citius opus eorum: & quando sunt tardi: tardius: & q̃n sunt in angulis & orientales: augent in uirtute accidentis: & cum fuerint occidentales & in cadentibus: minuunt de accidẽte: & cum fuerint in succedẽtibus: mediocriter operantur. Itẽ dicit Hali ꝙ quando malo modo existũt: mala opera operantur alia maneriæ quã habent per naturam: & operum uirtutes erunt secundũ sententia sibi contingentia. nam uidemus ꝙ malũ saturni & martis multum crescit quando stant male. Hæc Hali.

ℭ Capitulum .4. in quo genere rerum continget effectus eclipsis.

TErtia uero species pronosticationis per eclipsim est: per quam deꝓhendetur in quo genere rerum futurum accidet. Hoc autem sciemꝰ ut dicit Ptolæmeus secunda parte quadripartiti c.7. Ex qualitatibus & proprietatibus & figuris seu similitudinibus quæ propriæ sunt signorum in quibus sunt eclipses: & in quibus etiam signis erraticæ & nõ erraticæ stellæ cõsistunt quæ in signo eclipsis: & in signo anguli præcedentis eclipsim dominantur. ℭ Sed hic oritur dubitatio quid scilicet uelit intelligere ꝑ angulum præcedentem eclipsim orientalẽ uel occidentalem angulum ab eclipsi. Hali uero ibidẽ commẽto q̃rto dicit: ꝙ angulus qui est ante eclipsim est angulus qui habet transire per locũ eclipsis per motum equinoctii. Igitur ille angulus ꝓcedens necessario erit orientalis ab eclipsi. Item ubi angulus præcedẽs foret angulus ab eclipsi orientalis: sequitur ꝙ si locus eclipsis foret medium inter medium coeli & occidens ꝙ angulus occidentis tunc foret præcedens: & tunc angulus occidentis præponeretᷓ & foret fortior angulo medii coeli: eo ꝙ angulus præcedẽs iuxta Ptolæ. ꝓfertur angulo sequenti eclipsim: consequens ẽ falsum: igitur sequitur ꝙ angulus præcedens necessario erit orientalis ab eclipsi. Sed ꝙ sit occidentalis probatur: Nam Hali eodem cõmento .7. c. dicit: ꝙ angulus eclipsis præcedẽtis ẽ occidentalis respectu eclipsis: quoniam ipsum eclipsim primum attinget. Item in alio loco eiusdem capitu

li s cōmento tertio uocat angulum præcedentē eclipsim angulum qui ascendet ante eclipsim: & talis necessario erit occidentalis ab eclipsi. Item in tertio libro.c.10. quadripartiti: Ptolæ.cum loquitur de hyleg & iterfectore: uocat unum eorū præcedentem & alium sequentem: Et uocat præcedentem eorum illum qui est occidētalior: & eadem ratione angulus præcedens eclipsim est occidentalis respectu ipsius. Et Hali in textu cōmenti sui eiusdē capl'i dicit sic: Et cum hoc miscebim⁹ significationem planetæ qui erit hora eclipsis cū angulo ascendentis uel medii coeli quiscunq; sit eorum qui sequitur locum eclipsis: ideo necessario alter eorum angulorū erit sequēs eclipsim: & per consequens præcedens eclipsim erit angulus occidētalis ab eclipsi. Item eclipsis uadit ad angulos occidentales ab eo & recedit ab orientali angulo ab eo: sed cum eo uadit ad aliquem angulum uadit quodāmodo ad sui perfectionem: eo ꝙ dum fuerit in illo angulo suscipit ab eo quodāmodo fortitudinem & perfectionem: Igit̃ angulus occidentalis ab eodem præferendus est orientali: igitur &c̄. Item cōtingit aliquando ꝙ añ finem eclipsis: posito ꝙ angulus sequēs eclipsim sit.10.domus ꝙ eclipsis erit in ipso angulo.s.in 10.domo: & tunc censetur ille angulus tanq̄ ipsemet locus eclipsis. & hoc nō potest esse uerum de angulo oriētali ab eclipsi: eo ꝙ eclipsis recedit cōtinue ab eo: igitur angulus occidentalis est præferendus angulo orientali ab eclipsi: & debet poni angulus præcedens eclipsim. ℂ Ad hanc dubitationem credo ꝙ sit dicendum: ꝙ Ptolæme⁹ uult intelligere per angulum præcedentē eclipsim: angulum qui præcedit per motum equinoctii: scilicet angulum occidentalem ab eclipsi: eo ꝙ sic loquitur de præcedenti cum loquitur de yleg & interfectore ut dictum est. Et credo ꝙ ille āgulus in aliquo casu sit præferendus angulo orientali: eo ꝙ eclipsis aliqua aliquando erit in illo angulo: sicut tactum est in illo ultimo argumento: sed si añ finem eclipsis sit in illo angulo occidētali ab eclipsi: non oportet ꝙ angulus occidentalis præferatur angulo orientali ab eclipsi: tamen credo ꝙ sit dicendum: ꝙ si angulus occidentalis tempore mediæ eclipsis fuerit propinquior eclipsi q̄ angulus orientalis ab eclipsi: non obstante ꝙ eclipsis non attingat istum angulum occidentalem: ille angulus occidentalis ab eclipsi debet præferri angulo orientali ab eo. Et si ī tempore mediæ eclipsis fuerit angulus orientalis ab eo sibi propinquior: ille angulus est præferendus quiscunq; fuerit: cum propinquitas anguli quæcunq; fuerit multum facit in significatione eclipsis augmento uel diminutione: sicut patet ex intentione Pto. & Hali in centilo.propositione.96. Vnde dicit Hali ibidē: exponendo Ptolæmeum ꝙ debes accipere angulum propinquiorem eclipsi: & cuius ascendens fuerit signum illius anguli siue natiuitatis siue reuolutionis siue inceptionis alicuius uillæ: ibi erit opus illius eclipsis: Et si fortuna fuerit ibi significabit bonum: si uero infortuna malum significabit. Hæc Hali ibidem. Ex hoc igitur patet ꝙ angulus propinquior loco eclipsis in medio tempore scilicet eclipsis rationabiliter est præferendus quiscunq; fuerit: cum in tempore mediæ eclipsis æqualiter distiterit locus eclipsis ab utroq; angulo scilicet orientali & occidentali. Credo ꝙ sit de mente Ptolæmei & Hali: ꝙ angulus occidentalior qui est præcedens eclipsim præferatur: & sic præfertur angulus præcedens. & sic patet solutio dubii. ℂ Ad argumenta quæ probant ꝙ angul⁹ orientalis ab eclipsi semper sit præcedens angul⁹ Et primo ad primum scilicet cū dicit Hali ꝙ angulus qui est ante eclipsim est angulus qui habet trāsire per locum eclipsis per motum equinoctii: credo ꝙ Hali ibidē errauit: nam in aliis locis cōtrarium omnino: ut patet ex p̄dictis dixit. ℂ Ad secundum scilicet ꝙ tunc angulus occidental' fieret fortior & præferretur medio celi: tamen non obstante hoc non est inconueniens ut in participatione significationis eclipsis angulus occidētalis præferatur angulo medii coeli si eclipsis fuerit inter illos duos angulos. Nam eclipsis tunc plus cōuenit cum illo angulo: propter illas causas prædictas. ℂ Sciet̃ aūt ut ait Ptolæme⁹.c.7. planeta almuthebir quādo ē domin⁹ uel dispositor ex planetis duorū locorū scilicet loci eclipsis & loci anguli p̄cedētis eclipsim sicut iam dicetur Stella igit̃ quæ in præfatis locis multas auctoritates siue dignitates habuerit.i.in loco eclipsis & in loco anguli præcedentis eclipsim: id est secūdū Hali anguli qui ascendit ante eclipsim secundum alictasal.i.coniunctionem uel applicationem: aut etiam dominium domorum triplicitatū exaltationum & terminorum: ille solus erit dispositor siue dominus. Et propter hoc secūdum Hali ꝙ etiā habuerit plures dignitates accidentales q̄ sunt applicatio: separatio: orientalitas uel occidētalitas: masculinitas: uel femineitas: ac apparitio aut habere participationem cum sole ac luna ī figura: uel ꝙ sit cum eclipsi super uno circulo: siue super duobus circulis æquidistātibus. uel ꝙ sit in uno circulo cum eclipsi ex circulis qui sunt æquidistātes horizonti: uerbi gratia ꝙ sit altitudo planetæ in horizonte orientali.7.gra.& in horizonte occidentali similiter.7.gra. Igitur qui hic habuerit plures dignitates tam essentiales q̄ accidentales in loco eclipsis & in loco anguli qui ascendit ante eclipsim: erit dn̄s eclipsis. Hæc Hali ibidem. Et si non inuenienus unum planetam qui dñet

in utroq; loco scilicet in loco eclipsis & i loco an/
guli pcedentis eclipsim: & si inuenerimus stellas i
his duobus locis æquales auctoritates habentes
præponemus dominum loci eclipsis. Nam secun
dũ haly si uterq; planeta dignitates in dictis locis
habuerit: accipiemus significationem de ambo/
bus planetis: & præponemus significationẽ eius
qui dominatur in signo eclipsis: & postmodum
planetã qui dominatur in angulo ante eclipsim
hæc haly ibidẽ. Et dicit Ptolæmeus si in dictis
locis dominantur plures planetæ duobus id est si
duæ stellæ uel plres dñant i signo eclipsis & i signo
anguli pcedẽtis eclipsim: ita q in utroq; signo æq
les dignitates habuerit: præponemus eum plane/
tam de quo conuenienti⁹ indicat q sit in angulo
secundum reuolutionem cæli & nõ secundũ mo
tum proprium: uel sit fortioris operis: aut etiam
si in opere sint æquales præponemus eum qui fue
rit i suo haiz. Vñ secũdũ hali aspiciem⁹ i quoli/
bet eoꝝ & numerabim⁹ quot dignitates eẽntiales
& accidẽtales habet: & q ẽ pluriũ dignitatũ: aut i
angulo uel in suo haiz, eius significationẽ accipie
mus q dominet in signo eclipsis uel in signo an
guli ante eclipsim: Et noĩauit hic Ptolæme⁹ sine
sole & luna eo q planetæ inclinãt op⁹ solis & lu/
næ & ipsam deducunt ad naturam operum suoꝝ
& ppter hoc accipimus sẽper accidens eclipsis a
planetis & nõ a luminaribꝫ, hæc haly. ¶ Itẽ di/
cit Ptolæmeus ex stellis fixis gubernantibꝫ sume/
m⁹ significationem silr cum planetis: accipiem⁹
igitur stellas fixas lucidissimas q sunt in loco ecli/
psis & in angulo præcedenti eclipsim: & cõmisce
bimus significationem planetæ q erit hora ecli/
psis cum angulo ascendente uel cum angulo me/
dii cæli quicunq; sit eorum qui sequitur locum e/
clipsis. Vnde secundum haly per stellas lucentes
intellige stellas .6. magnitudinis: & cum aliqua ea
rum fuerit cum gradu eclipsis oriẽtis uel meridiei
paulo post eclipsim quia hoc est in angulo qui est
ante eclipsim: & semper erit occidentalis ab ecli/
psi: habebit uim ppterea in gubernando angulũ
anteriorẽ & hoc modo erit significatio harũ stel
larum fixarum cũ eclipsi hæc illæ. Et ait Ptolæ/
meus adiungemus igitur cum significationibus
ipsorũ qui dominantur in loco eclipsis & in an/
gulo anteriori significationẽ planetæ gubernãtis
angulũ qui sequit eclipsim & stellarũ quæ fuerint
in ipso angulo: & secundum hæc omnia disposi/
tionem accipiem⁹ & iudicamus sicut dixi tibi in
pricipio istius capli. Sciemus insup ut dicit Pto
læ. in fine eiusdẽ capli in quanta parte subiecti ge/
neris eueniet accidẽs a quãtitate obscuritatis ecli/
psis & a cõparatiõe seu pportiõe id ẽ aspectibꝫ
planetaꝝ significatoꝝ accidentis ad locũ eclipsis
Nã si fuerit significatores in figuris uesptinis seu
uespertini in eclipsi solari: aut in figuris matutina
libꝫ seu matutinales i eclipsi lunari: accidẽs erit in
minori parte illius generis id ẽ secũdũ haly in mi/
nori parte q̃ sit medietas. Cumq; per diametrum
in oppositione fuerint respectu ad eclipsim: ipsi⁹
generis dimidiũ futurũ illud amplexabit. Et si in
eclipsi solari fuerit in figuris matutinalibus uel in
lunari i figuris uesptinis futura in maiori parte
q̃ sit medietas cõtigere significabũt. Vñ dicit pto
lo. & haly si totũ corpus sit obumbratũ accidens
erit in toto genere: si medietas erit i medietate ge/
neris: & ita deinceps. Etiam ex proportione seu
comparatione locorum dominantium planeta/
rum ad locum eclipsis mutatur accidens. Nam si
fuerint magnæ uirtutis accidens erit i maiori par
te ipsius generis & si debiles i minori. ita q secdm
haly si fuerit uesptini i cõparatiõe eclipsis solis uel
matutini in cõparatiõe eclipsis lunæ sunt debiles:
& ideo uirtus eoꝝ erit minus medietate generis:
& si i opposito eclipsis fuerit erit accidẽs i medie/
tate & fiũt mediani q̃a tũc sũt q̃si medii iter debi
les & fortes Et si matutini fuerint respectu ecli/
psis solis uel uespertini respectu eclipsis lunæ erũt
fortes & magnæ uirtutis & erit mai⁹ medietate Et
silr si fuerit i trino ab eclipsi erit accidens i tertia
parte generis: & si in quarto in qrta: & si in se/
xtili i sexta parte generis erit accidens. hæc haly.

¶ Capitulum .5. de significationibus partium si
ue imaginum cæli in eclipsi & quid significant.

Sicut dicit Ptolæmeus eodẽ caº .7º
2¹. quadripartiti. postq; autem de
præhendim⁹ stellas a quibus habe
mus significationem accipere: in/
quirem⁹ quæ sunt figuræ signorũ
in quibꝫ erit eclipsis & in quibus
erunt stellæ gubernatrices: quia genus in quo con
tinget accidens sciri potest ut plurimũ a proprieta/
tibꝫ locoꝝ hoꝝ idest secdm haly inspicere debe/
m⁹ in figuris locoꝝ in quibꝫ est eclipsis & locoꝝ
in quibꝫ sunt planetæ gubernatores eclipsis & gu
bernatores anguli anterioris & qui uenit post:
quia subiecta in quibus continget accidens sunt
subiecta concordantia cum figuris signorum in
quibꝫ sunt planetæ dominantes: & etiã stellæ fi/
xæ cũ cõcordantes signo eclipsis tũ ad figurã ãguli
anterioris uel ei⁹ q̃ postea sequit inspicere nõ de
bemus: qm Ptolæmeus locutus fuit de figuris si/
gnorum gubernatorum & de aliis non fuit locu/
tus. hæc haly ibidẽ. Si igit figuræ signorum q̃
sunt in zodiaco ut ait Ptolæmeus sint similes fi/
guris hoĩum accidens erit in genere hoĩũ: & si sint
siles aĩalibus siluestribꝫ uel q̃drupedibꝫ erit acci/
dẽs i bestiis cõsilibꝫ: Et si similes reptilibꝫ erit acci

dens in serpētibus & huiusmodi: & si sint similes
feralibꝰ & indomitis erit in feris homini nocen/
tibꝰ: & si sint siles aialibꝰ domesticis hoc ē aīalibꝰ
quæ deseruiūt hominibus ut sint equæ uaccæ &
pecudes & cætera. Vnde secundum haly in figu/
ra hominum sunt gemini uirgo libra aquariꝰ &
prima medietas sagetarii. In figura q̄drupedū
siluestrium est leo: In figura domesticorum sunt
aries taurus & ultima medietas sagictarii. In figu
ra reptilium scorpio. in figura piscium cancer &
pisces. Et quæ sunt extra zodiacum ex parte se/
ptentrionis uel meridiei consimiliter significant
accidens fieri in illis qui secum concordant: sicut
figura delphini qui significat pisces marinos hæc
haly. Item dicit Ptolæmeus figuræ bestiarum sil
uestrium quæ sunt a parte septentrionis significāt
subterraneos & repentinos terræmotus & quæ
sunt a parte meridiei significāt alterationes & cur
sus aeris nemini timorem inferentes: sed secundū
alium textum significāt multitudinem pluuiarū
& mutationem aeris repentinam scilicet per uen
tos & pluuias fortes Quare si loca stellaꝝ q̄ do/
minādo disposuīt fuerit, in figuris alas habentibꝰ
ut est uirgo uel aquarius gallina sagictarius uel
uultur uolans: tunc accidens erit in auibꝰ & ma
xime in talibus quæ sunt cōestibiles ab hominibꝰ
Si fuerint in natabilibus figuris accidens appa/
rebit in piscibus & in talibus quæ sunt in riuis.
Nā si fuerint in figuris q̄ sunt aialiū marinorū ut
sunt cancer capricornus & delphinus accidit ī a/
nimalibꝰ marinis & ī nauibꝰ æquoꝝ & si fuerint
in aialibus fluuioꝝ uel riuoꝝ ut aquarius uel pi/
sces accidet in aialibus fluuium uel fontium. Et
dicit haly ꝙ uirgo & aquarius licet habeant for
mam humanam tamen habēt alas & ió significāt
aues: capricornꝰ etiā est significator maris a parte
meridiei hæc ille. Et si fuerit in figura nauis acci
dentia erūt ī utroq; genere scilicet in flumine & in
mari. ¶ Et si fuerit ī signis solsticialibꝰ uel æquino
ctialibus erit sua significatio generaliter in statu/
bus aeris & in propriis tēporibus uniuscuiusq; horū
signorum conueniētibus. Et secundū haly si fue/
rit aries erit ī uere: si cancer in æstate: si libra in au
tumno: si capricornus in hyeme: & sunt status ae/
ris de calore frigore uentis uel aquis uł aliis huius
modi hæc haly. Et dicit Ptolæmeus q̄uis hæc ge
neraliter significant super status aeris proprie ta/
mē erit significatio eorū in rebus quæ nascunt̄ in
terra Et si fuerit ī signo equinoctii uernalis sua si
gnificatio erit in fructibus arborum cum oriri ce
perint: uel secundum alium textum q̄ cito exeunt
sicut in ficubus & in ficulneis & in eorum con/
temperaneis & aliis quæ nascunt̄ ī uere: Et si fue
rit ī signo solstitii æstiualis erit in fructibus quæ
colliguntur & reseruantur sicut ī annona: in terra

tamen egipti erat sua significatio specialiter in au
gumēto nili Et si fuerit significatio in signo æq
noctii autumnalis erit accidens in rebus quæ se/
minantur & in huiusmodi Et si in signo solsti/
tii hyemalis erit in animalibus & in auibus & pi/
scibus illo tempore apparentibus. Et dicit haly
ꝙ quando significatores fuerit ī signo solstitii æ/
stiualis & mōstrauerīt humiditatem tunc arguūt
magnā inundationē fieri: sed si significatores sic/
citatē monstrauerint erit etiā? Et cōsimiliter sci/
ri potest de riuis a septentrione uenientibus a si/
gnificatoribus quando fuerint in solstitio hye/
malis: nam in absentia solis crescunt niues & plu/
uiæ & ideo quādo significatores sunt in solstitio
æstiuali & monstrant humiditatem: hæc humidi
tas necessario cū aliis multis abundat hæc haly
Item Ptolæmeus dicit si fuerint in signis æquino
ctialibus significant accidens contingere in san/
ctuariis & in sacris religionibus & oratoriis &
offitiis dei sicut in legibus diuinis hæc haly. Et
si fuerint in duobꝰ signis solstitialibꝰ significant
morū mutationes ciuium & in regione manen/
tiū: nam secundum haly eo ꝙ alterum multū est
calidū & alterum multū frigidū significant super
mutationē morum. Et secundum Ptolæme. si
fuerint in signis fixis significant accidens futurū
in fundamentis & edificiis Et si fuerit in signis
duorum corporum erit in hominibus & in regi/
bus: cuius causa est secundum haly quia sicut bi/
corporea participant de natura fixorum & mo/
biliū: ita substantia hominis habet participatio
nem cum ominibus aliis substantiis & ideo dicit̄
minor mundus hæc ille. Item secundum Ptolæ
meum si fuerit in loco quæ sunt a parte orientis
hora eclipsis: secundum alium textum si fuerit
dominus eclipsis in oriente erit accidens in ar/
boribus & in æstate iuuentutis & in fructibus &
in hiis quorum sunt anni iuuentutis & similit̄ in
fundamentis? Et si in medio cæli fuerit super ter/
rā in sanctuariis & in religionibus & in æstate.
Et si fuerit in occidente erit in mutatione legum
& in seminibus & in mortuis: unde dicit haly ꝙ
hic docuit nos Ptolæmeus ea quæ pertinent ad
signa tam bene ex proprietatibus accidentalibus
cuiusmodi est orientalitas & cætera q̄ȝ ex ꝓprie/
tatibꝰ essentialibꝰ ut cū sunt fixa aut mobilia aut
duoꝝ corporum. Hæ igitur sunt proprietates
signorum secundum Ptolæmeū & haly per quas
scire possimus in quo genere rerum uigent accidē
tia eclipsium ut p̄dictū est. Et per easdē proprie
tates signorum possimus scire in quo genere re/
rum uenient effectus magnarum coniunctionū
scilicet ex q̄litatibꝰ ꝓprietatibꝰ & signis q̄ ꝓpriæ
sūt signorū in quibus sunt coniunctiones magnæ
& ī qbꝰ erraticæ & nō erraticæ stellæ cōsistāt quæ

in signis coniunctionum magnarum & in signis ascendentium earũdem coniunctionum dñatur eo q Albuma. post locum coniunctionis magnæ præfert ascẽdens illi⁹ cõiũctionis: & nõ angulũ pcedentẽ locũ coniunctionis sicut præfert Ptolæmeus angulũ pcedẽtẽ eclipsim quæcunq; fuerit ut dictum est. Et sic scimus uł in quo genere rerum contingent effectus seu accidentia grandia quæ significantur tam per coniunctiones magnas q̃ p eclipses. ℭ Et dicit Ptolæme⁹ quadripartiti 2° ca° octauo in fine q huiusmodi accidẽtia generalia quæ significantur per eclipsim utplurimum contingunt hominibus quorum loca principalia suarũ natiuitatũ scilicet loca in quibɔ sũt luminaria & loca angulorum sunt eadem cũ locis q accidens illud efficiẽt: uel secundum alium textũ sunt loca rerum quæ sunt occasiones accidentiũ generalium .i. loca eclipsiũ uel loca quæ sũt dyametraliter eis opposita: tunc enim ut ait Ptolæmeus est fortius & ineuitabilius quãdo gradus loci eclipsis est idem gradui alterius luiariũ in natiuitatibus: & post hoc quando illi gradus sunt gradus oppositi. Et dicit haly q bene apparet ex uerbis Ptolæmei q si fuerint gradus principales natiuitatis alicuius ipsemet gradus eclipsis. hoc fortius est: & primus locus tunc oppositi eclipsis postea ille q fuerit i 4° siue i terno siue loc⁹ sextilis siue trinus. Et dicit haly q si gradus locorum principaliũ natiuitatis alicuius sit ipsemet grad⁹ eclipsis uel grad⁹ oppositi & si fuerit iste homo in terra ubi accidet significatio eclipsis: impossibile est q nulla manerie ab accidẽte euadat siue bonũ fuerit siue malũ: & hanc eandẽ tenebis regulã in gradu ei⁹ qui dñabit᷑ in eclipsi & ei⁹ opposito: & in signis & gradibus qui se aspiciunt cum signo eclipsis uel gradu suo: & iudicabis cum quolibet eorum secundum aspectum & concordantiam quã habebit cum signo eclipsis uel eius gradu hæc haly. Et dicit q accidens contingit hominibus illis quorum aliquod yleg. fuerit ipsemet locus eclipsis uel fuerit eius oppositũ siue planeta gubernator eclipsis: & quantomagis de hoc acciderit tãto magis accidẽs erit in eo hæc haly ibidẽ. Et completũ est hoc capitulum de generibus in qbus cõtingent accidẽtia uniuersalia q̃ significantur per eclipsim.

ℭ Capitulum .6. qualiter sciemus quæ res accidet per eclipsim siue bona siue mala.

IAm monstrabo tibi in hoc ca° q̃ res accidet per eclipsim an bona uel mala secundũ sententiã Ptolæmei & haly 2° q̃dripartiti ca° .8. Hoc aũt sciri põt secđm eos ex natura duorum plarum uł stellarum dñãtiũ q futurarum sũt occasiones: & etiã ex cõmixtionibɔ eorũ adinuicẽ uni⁹ .s. eorũ ad alterũ & ad loca in qbus fuerint: Et secundũ haly ex cõmixtione uirtutis dñantis cũ uirtute alteri⁹ plæ & a situ loci zodiaci in quo erũt. Et dicit Ptolæ. q sol & luna sũt dñi aliorum plarum i eo q sũt causæ alteri⁹ totius opis & gubernatiõis stellarum & causæ fortitudinis dñantiũ uł debilitatis earũ: uñ secđm haly hæc ẽ cã qre eclipsis accidentia grãdia significat & op⁹ accidentis est a quinq; planetis siue sole & luna. Et dicit haly q plæ sunt fortiores & debiliores propter cõparationẽ quã habẽt ad duo luiaria Sol enim & luna omnẽ faciũt rẽ naturalem & qñ cõmiscent᷑ uirtutes eorum & fit de ãbobus una uirt⁹ Ita q ãbo operent᷑ i uno: & cũ cõmiscet᷑ secũ alia uirtus aliorum plarum tunc huiusmõi uirtus inclinat uirtutẽ luiariũ: & iõ sciri possũt accidentia quę planetarum erraticorum: quia opera stellarũ fixarum opa erraticorum cõsequũt᷑ q̃ sũt de cõplexiõe sua: & opa cui⁹libet grad⁹ zodiaci sũt opa dñi illi⁹ loci & opera stellarum fixarum quæ sunt in illo loco: iõ cũ dicimus q opera planetarũ per se idem est ac si diceremus oĩa opera stellarum fixarum & omnium graduum zodiaci hæc haly. Dicit itaq; Ptolæme⁹ cũ igit᷑ ex cõmixtione planetarũ gubernantium significetur accidens futurum: ideo narrabimus cuiuslibet planetarum proprietates operis. sed ut nostra sit pfectior enarratio: unum generale fore præmitẽdũ putamus: & ẽ q cũ alicuius ex stellis erraticis quinq; complexionem generaliter ostendemus scire debemus q cuiuslibet planetæ opus eiusdem naturæ assimilatur siue sit ipse planeta prænominatæ qualitatis in semetipso & nominatus in suo statu: siue non sit ipse planæta prænominatæ qualitatis in se .i. ex ratione ob hoc q sũt quædam stellarum fixarum & quædam ex locis zodiaci quarum complexiones istius stellæ complexionibus assimulantur. Sic eni naturas stellarum nominare poterimus ex eorũ locis & eorũ similitudinibus cũ planetis ac si posset fieri q nominibus stellæ careãt quia ut dicit haly cũ sciuerim⁹ opera sua nõ ẽ necessarium scire eorum nomina. Cum igitur ad huiusmodi cõmixtiones respicere debeamus: nõ solum aspiciamus ad cõmixtiones planetarũ uni⁹ scilicet cũ alio: uerum etiam ad mixtionem eorũ cũ stellis fixis & cum locis circuli signorum & similit᷑ domorum per haly secundum q habent similitudinem cum stellis fixis & prædictis locis. Et dicit haly q ars tota iacet i sciẽdo formas cõmixtionis: uñ primo sciem⁹ naturã plarum uincẽtẽ in ipsa cõiunctiõe & minuemus inde qñtũ est de natura stellæ fixæ quæ contrarium significat: aut si cõcordat secũ addem⁹ & pid q remaneat iudicabimus cũ planetis eni dominantibɔ cõmiscebim⁹ uirtutẽ plarum cũ qbɔ se aspiciũt & uirtutẽ stella

rum fixarũ quæ cum eis sunt & uirtutes graduũ
signorum in quibus sunt: & etiam uirtutes domo
rũ in quibꝰ sũt & in cõmixtiõe huiusmõi prapo/
nem⁹ uirtutẽ uincentẽ & uirtutẽ sequentẽ eam in
dominio postea ordinabim⁹: accidẽtia eclipsiũ i
diuersis regionibus sũt diuersa loca: hæc haly. Al
bumazar uero in libro suo experimentorũ c⁹. de
eclipsi dicit sic: cũ in aliquo anno fuerit eclipsis
Aspice signum & dominum eius & scito esse eius
ac locum ex domino ascendẽtis eclipsis & eẽ eius
ex domino anni & significatore regis & aspectu
planetarũ ad eũ: ꝙ si aspexerit ipsum obscuratiũ
aliquis planeta impedit⁹ & postea aspexerint e/
um mali grauabitur id quod significat: & co gra
ui⁹ si fuerit dominus domus eclipsis significator
regis: nam si sic fuerit & aspexerint eum mali time
bitur super regem cum peruenerit sol ad medium
cæli eclipsis Et cũ fuerit dñs domus eclipsis signi
ficator uulgi timebit̃ sup uulg⁹ cũ occurrerit sol
ascẽdẽti eclipsis sedm q̃titatẽ sube ascẽdẽtis uĩ
eclipsis. Et si fuerit ad imaginẽ hoium erit maliũ
in hoibus: ad imaginẽ uero aliũ in aĩalibus & si
fuerit ex suba feminũ erit malũ in feminibus: &
si erit in substantia aquarum erit in his q̃ sunt in
aquis secundum substantiam signi. Post hæc a/
spice partem super q̃ metuis ex loco eclipsis & lo
co domini domus eius secundum substantiam
utrorumq; signorum: & aspice stellas igneas uolã
tes & apparet hæ semper in loco mercurii. si fue
rit mercuri⁹ in oriente uidebuntur ibi: & si fuerit
in occidente uidebũtur i occidẽte & erit earum re
cessio & combustio ab ea parte mercurii. Et di/
cit Ptolæmeus in centiloqo propositione.24. ꝙ
eclipsis luminariũ in angulis ascẽdentis natitatis
& reuolutionibus annorum impedit naturam i/
psi⁹ dom⁹. Et dicit haly similit̃ i hoc loco ꝙ itẽ
dit Ptolæmeus dicere ꝙ qñ sol & luna eclipsetur
in angulo natiuitatis alicuius hominis fiet impe/
dimentum super hoc quod illud signum signifi/
cat: uerbi gratia si fuerit eclipsis i domo: 10 impe/
diet regnum eius: si uero fuerit i ascendente in an
gulis reuolutionũ minus erit illud impedimentũ
q̃ in angulis natiuitatum.

¶ Capitulum.7. qualiter sit pronosticandum de
effectibus qui significãtur per eclipses ex colore
luminarium.

BOnũ ẽ itaq; i effectibꝰ futuris uisi/
bꝰ ut ispiciam⁹ ad luĩarũ colores
hora eclipsis apparentium: & etiã
ad colores eorum quæ accidunt
circa ea q̃ uident̃: ut sunt ea q̃ uo/
cant̃ halhela.i.imperfect⁹ circul⁹
sũ hale & uirge.i.pertica & his silia. Cũ igit̃ ni/
gri uel quasi uirides fuerint ea q̃ cõueniũt naturæ
saturni significabunt Nã secundum haly color ui
ridis est propter magnum frigus: & color niger
est propter naturam frigidam in re q̃ cõburitur
remanẽte hæc haly. Et dicit Ptolæmeus si fuerit
color albus significabit ea q̃ sunt de natura Iouis:
& si declinauerint ad rubedinẽ significabit ea q̃
sunt de natura Martis. & si fuerit crocens tendẽs
ad naturam coloris aurei significabit ea quæ sunt
de natura ueneris. Et dicit haly ꝙ duæ sunt causæ
prædictorum: una est quia color talis concordat
cũ colore plãe: & alia quia habet talem significa
tionem qualis est natura ipsius plæ. Et dicit Pto
læmeus ꝙ si colores uarii & diuersi fuerint: signi
ficantur ea quæ fuerint de natura Mercurii. Et se/
cundum haly ubi sunt diuersi colores quilibet co/
lor rem suam denotat: & iõ concordant cũ Mer
curio q̃ ẽ uari⁹ & significationẽ diuersoꝶ habet
nec sui colores sunt stabiles sed diuersi. Et conue/
nit ut consimiliter intelligas de oĩbꝰ significatio/
nibus. superioribus q̃ apparent: nam omnia talia
sunt ex fumositate humida uel sicca: & quando
dominatur uirtus alicu⁹ planctæ in gubernatiõe
mundi: illas fumositates conuertit ad suam natu
ram & iõ eidem conuenit in colore: per colorẽ
uero scire possimus quæ fuerit in comixtionibus
uirtus uincens secundum haly. Et dicit Ptolæ/
meus si color illæ totũ corpus luminariũ uel eorũ
q̃ circa ipsũ sunt ãplexetur: accidens i maiori par
te regionum concordantium cum co futurum eẽ
significat. Et dicit haly ꝙ significata supei iorũ
post eclipsim habent draũ quasi uirtute gubei na
toꝶ principalit̃ cum ipso opere: quia per hæc ac
cidẽt magni motus in longo tempore donec cõ/
pleantur, illæ uirtutes & aliæ uirtutes siũt sicut i/
stæ contrariæ quia & conuenit ut signalia acci/
dent donec durauerit tempus gubernatoꝶ eclip/
sis habeant operari per ipsũ hæc haly. Itẽ dicit
Ptolæmeus ꝙ si color ille in una parte fuerit lu/
minaris aut in alia parte circunstante tunc solũ/
mõ erit accidẽs i parte illa q̃ est idirecto illꝰ par/
tis in qua ille color apparuit.i.secundum haly in
regionibus concordantibus cum illa parte i qua
est color. Item dicit haly ꝙ per hoc ꝙ color locũ
magnum uel paruum occupat põt sciri an uirtus
quæ colorẽ illum efficit debilis sit uel fortis: & ꝙ
signalia accident q̃ diu durauerit tempus guber
natoris ꝑpter eclipsim illi⁹ omnia habent ope/
rari per ipsum ut prius dictũ est: unde si saturnus
fuerit gubernator coniungit fũositates & faciet
eas spissas & iõ apparẽt uirides seu magnæ. Mars
uero gubernans comburit fumos & expergit &
fient cometæ & radii similes stellis concurrenti/
bꝰ p cælũ & coruscatiões & talia hæc haly ibidẽ.

Sic igitur patet qualiter iudicandum est per colorē luminaris hora eclipsis: qualiter aūt pronosticandū sit de accidētibꝰ mundi p signalia quæ apparēt in aere: cuiusmodi sunt stellæ comatæ & sidera uolantia: & huiusmodi dicemus posterius in libro ubi de his omnibus fiet una distinctio specialis.

℄ Incipit .4. distinctio de significationibꝰ planetaꝝ cū fuerint dn̄i orbiū annoꝝ: uł cū fuerint diuisores annoꝝ orbis magni: uel cū dn̄ent̃ sup cōiunctiones magnas & sup eclipses aut cū dn̄ent̃ sup ascendētia inceptionū quorūcūq; temporū reuolubilium: & cōtinet .8. Capitula.

℄ Capitlm .1. est de significatione saturni ad instar eoꝝ quæ dixi.

POstquā ī pcedentibus duabꝰ distinctionibꝰ determinatū ē qualiter sit iudicandū de accidētibꝰ mundi p cōiunctiones magnas & per eclipses secundū hoc quia nō potest haberi scia completa iudicādi per hoc nisi per significationes speciales planetaꝝ cū habuerint dominiū sup prædicta: nō ī ista distinctione secūdū uiā Ptolæmei et hali secūdo quadripartiti: & secd̄m Albuma libro .5. de cōiunctionibus magnis ponā significatione planetaꝝ specialiū cū fuerint dn̄i orbiū: uł diuisores ānoꝝ: cū dn̄entur super cōiūctiones magnas: uel super eclipses: aut habuerint dn̄ium super ascendentia inceptionum quorūcūq; temporꝝ reuolubiliū: si dn̄entur in reuolutionibꝫ annoꝝ mūdi: aut in quibuscūq; aliis reuolutiōibꝫ uł tpm inceptiōibꝫ ℄ Et ī illo primo caº incipiā a saturno. Dicit Ptolæmeus 2º quadripartiti caº 8º & cū eo cōcordat Albu. tractatu .5º. de magnis cōiūctionibꝫ differētia prima. ℄ Itaq; saturnꝰ cū solus fuerit dispositionis dominꝰ erit generaliter cā dāni qd̄ accidit ꝑpter frigus: pticulariter uero si ī hoībꝫ pueniet accidēs futurū significatū per cōiunctionē aliquā magnā uł eclipsim & cū dn̄o saturni lōgas significabit īfirmitates & cronicas & ptisim & nocumēta q̄ ꝑueniūt ex humoribꝫ & multoꝝ humorum collectionibꝫ & cōsumptionē naturæ ut sunt secundū haly fluxus & fames canina. Item significabit fugas ī exercitu stupores anxietates tristicias & timores & mortalitates & maxime senū quoꝝ natura ē frigida Et secd̄m Albuma. significat bella & guerras & interfectiones & erit dānū ex lupis & paupabūt̃ diuites & moriēt̃ paupes. ℄ Et dicit sic Ptolæmeꝰ & cōcordat Albuma. cū eo: ꝙ si pueniat accidēs in bestiis qbus utūt̃ hoīes morientur & corrūpent̃ ꝑpter infirmitates q̄ sibi cōtingēt: & iō ex cōseqūēti accidet hoībus q eis utūtur tales infirmitates ꝑpter malas fumositates & malos uapores & de huiusmodi bestiarū corporibꝫ resolutis: & sūt hæc secd̄m Haly bestiæ qbꝫ hoīes se iuuāt ut sūt æqui asini boues & huiꝰmōi. ℄ Et si pueniet accidēs ī qualitatibꝫ aeris erūt magna frigora cū glacie & nebulis erūtq; ī aere detrimēta & qualitates mortiferæ unde ꝑuenient mortalitates: erūtq; magnæ niues & inspissabit̃ aer a nubibus: & erūt uentoꝝ flatus īcōuenietes: & generabūtur reptilia hūanæ naturæ nocentia: cuiusmodi secundū Haly sunt colubres lacertæ uermes formicæ & muscæ & similia. Et secundum Albumazarē erunt fulmina tonitrua coruscationes & uenti ualidi: Et secūdū haly cōuenit ꝙ comparēs aerē naturalem cuilibet tempori sibi conuenienti: quia quando saturnus talia mōstrauerit & tempus fuerit æstiuale & calor æstatis remanebit & destruit multū ex dānis illis: & si tēpꝰ fuerit autumnale augebit damnum propter frigiditatem & siccitatem temporis: & ita iudicabis ī aliis duobꝫ tēporibus anni: hæc haly. ℄ Si fuerit accidens in flumibus uel in mari simul: accidet his in quibꝫ ambo participāt ī aer hyemalis submersiones nauium & pericula nauigandi significat: & hoc propter magnam differentiam uenti. & corruptio in piscibus: nam secundum haly postq̄ saturnus operatur ī aere ea q̄ prædixi uerum est ꝙ quando prædixi ꝙ miscet̃ aer cum fumositate q̄ exit de mari & ī uns fiet ex huiusmōi aer hyemalł & turbatio uentoꝝ unde accidet submersio pdicta secūdū haly. Et dicit haly si accidens fuerit in mari solum: erunt retentiones & contractiones magnæ: seu fluxus & refluxus non crescent multū & erunt aquæ eorum corruptæ: decrescet autē mare eo ꝙ includitur humiditas quæ de mari exit: & crescent riui propter fumositates humidas q̄ eis cōiūgūt̃ in aere: unde fiūt pluuiæ multæ & niues: & corrūpit̃ aer & aquæ etiā corrūpēt̃ hæc haly. ℄ Et dicit Ptolæ. ꝙ ī terrarū fructibus accident diminutiones & detrimēta: quia calor ī eis debilitatur ex saturno: & maxime accident detrimenta in his quibus homines necessario indigent. erunt autem detrimenta eorum per uermes qui generantur in oleribus uel per locustas. Et dicit Albumazar ꝙ maxime erit detrimentum in fructibus quæ traxerint ad acetositates. Et dicit Ptolæmeus quod erit detri-

mẽtum in fructibus & subuersionibus & a ma/
gnis pluuiis aut ex magno frigore & similibus ex
quibus accidat grandis pestilentia & fames seu
caristia cuius occasiõe multi homines moriunt.
Tñ scd̃m haly nõ iudicas ĩ re q̃ nõ ẽ nt ĩ suo tem
pore Verbi gratia si significatio saturni accidat
in tẽpore ĩ quo nõ sũt messes neq; triticũ conue/
nit ut nõ iudices sup triticũ nec sup uuas in tẽpo
re nõ uuarũ hec haly. ¶ Et dicit albu. ubi supra
saturnu⁹ cũ dñet' ut dictũ est si tunc fuerit æqui/
distãs aneti erit mors ĩ iuuenibꝫ ĩterfectio & guer
ra & præcipue in tempore meridiei & orientis
flatus multus uentorũ cũ aspa cõmixtione aeris
& accidat uehemẽs calor & corruptio ĩ aere cũ di
minutiõe uictualiũ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽ
trional' significat uehemẽtiã caloris & pacꝫ boni
& si fuerit meridionalis significat uehemẽtiã fri/
goris & nimiũ gelu & multum roris. Et haly in
quodã tractatu q̄ cõposuit de eẽntia plagꝫ de sub
radiis plagꝫ dicit saturnus ĩ ariete sub radiis facit
pluuias & nebulas multas: ĩ hoĩbus quoq; facit in
firmitates ex reumate. cũ autẽ fuerit uesptinus
facit uentus frigidissimos: & cũ matutinus bonã
cõmixtionẽ oñdit: cũ fuerit stationari⁹ tonitrua
& fulgura significat. Et scd̃m albuma. cũ fuerit
saturn⁹ æqdistans tauri significat multas interfe/
ctiones & ĩfirmitates & debilitates seminũ niues
& pluuias ĩcessantes: uehemẽs frigus & mutatio
nẽ ueris a suo calore & corruptionẽ messiũ. Et si
fuerit latitudo ei⁹ septentrionalis significat bonã
cõmixtionẽ aeris: & si fuerit meridionalis signifi
cat paucĩ tpantiam aeris. Et dicit haly saturn⁹
in thauro sub radiis bonã cõmixtionẽ & bonũ
tempus significat: uespertinus aũt sicotates: matu
tinus aut orientalis bonã cõditionẽ & sanitatem
stationari⁹ aũt umbros⁹ & tenebros⁹ efficit'. Et
scd̃m albu. si fuerit retrograd⁹ significat cogitat⁹
q̄ aduenĩet regibꝫ & mortẽ hoĩs excellẽtissimi &
p̄cipue ĩ meridie cũ diminutione redditũ. ¶ Itẽ
dicit Albu. q̄ saturn⁹ cũ fuerit æqdistãs signo ge/
minoꝝ significat multã mortẽ in hoĩb⁹: multas
niues & uehemẽtiã aquæductus p̄ptereas inces/
santem flatũ uentorũ & multitudinẽ pluuiaꝝ &
corruptionẽ agriculturæ. Et si fuerit latitudo ei⁹
septẽtrional' significat terremot⁹ & uẽtos ualidos
& si fuerit meridionalis significat ĩ siccitatẽ aeris
uehemẽtiã caloris & paucitatẽ pluuiarũ. Et dicit
haly saturnus ĩ geminis sub radiis siccus ẽ & sine
humiditate: uesptinus aridus etiã: matutin⁹ bonæ
cõplexionis: stationari⁹ infirmitatẽ facit. Et al/
bu. cũ fuerit illic retrogradus significat reges dissi
pare census suos. ¶ Et dicit albu. cũ saturn⁹ fue
rit æqdistans cãcro significat ægritudines ĩ hoĩb⁹
p̄pter uentositates & reumata tusses & plures æ/
gritudines in senibus & supfluitatẽ sanguĩs: & si/
gnificat multas pluuias & gelu & aquas. Et si fue/
rit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat ĩuolutionẽ
regꝫ & ĩeq̃litatẽ eaꝝ & si fuerit meridionalis si/
gnificat multas pluuias. Et dicit haly saturn⁹ ĩ cã
cro sub radiis obscuros dies facit & ualidos uen/
tos & p̄cellas ĩ mari: uesptinus mare aptũ reddit
ad nauigãdũ: matutinus uel oriẽtalis erit bon⁹ &
bonæ cõplexionis: stationarius ĩfirmitates diu/
turnas hoĩbus inducit. Et scd̃m Albu. si fuerit il
lic retrograd⁹ significat mortẽ quorũdã nobiliũ
¶ Et dicit Albuma. saturnus si fuerit æquidistãs
signo leonis significat multas infirmitates uentre
mulieribꝫ & febres tercianas & quotidianas &
mortẽ earũdẽ & multa bella & p̄cipue ĩ pte oriẽ
te i cessãtẽ flatũ uẽtoꝝ calidoꝝ paucitatẽ pluuia
rũ uehemẽtis siccitatis & forte accidet mortali/
tas. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrional' signifi/
cat ĩuolutiões regꝫ & inæqualitatẽ eaꝝ: & si fue/
rit meridionalis significat multitudinẽ pluuiaꝝ.

Et dicit haly saturnus sub radiis in leone corpo
ris reumatismos: turbationes ex humiditate fa/
cit: & in aere siccitatẽ: uesptin⁹ ariditatẽ facit: ma
tutinus siue oriẽtalis bonã cõplexionẽ sanitatẽ
bonã: stationari⁹ siccitatẽ efficit. Et scd̃m albu.
si fuerit illic retrogradus significat corruptionẽ
aeris & mortalitatẽ & uehemẽtiã uẽtoꝝ & cali
doꝝ ĩ diebꝫ uenenosis. ¶ Et dicit Albu. cũ fuerit
æquidistãs signo uirginis significat corruptionẽ
in hominibus & accidũt ĩfirmitates & bubones
mulieribꝫ & p̄cipue iuuenibꝫ & uirginibꝫ cũ cor
ruptiõe aeris & mediocritate pluuiaꝝ. Et si fue
rit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat bonã aeris
cõmixtionẽ: & si fuerit meridionalis significat il
lud idẽ. Et dicit haly q̄ saturnus ĩ uirgine sub ra
diis nocens est & infirmitates hoĩbus infert: ues/
ptinus difficultates aeris: matutin⁹ siccitates: sta
tionarius uero infirmitates hoĩbus infert. Et se/
cũdũ Albuma. si fuerit illic retrograd⁹ significat
populũ eẽ ĩplacabilẽ regi suo. ¶ Et dicit Albu.
cũ saturnus fuerit æquidistãs libræ accidẽt homi/
nibus dolores cordiũ & uentrũ & egritudines fe
briũ cũ incessante flatu uẽtoꝝ dieꝝ calidoꝝ ue/
nenosoꝝ & bonã cõmixtionẽ aeris sed paucita/
tẽ panis & uini Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrio
nal' significat multũ flatũ uẽtoꝝ: & fortẽ si fuerit
meridionalis significat mortẽ & morbos ĩ hoĩb⁹

Dicit haly saturnus in libra sub radiis infirmi/
tates occultas infert: uespertinus inæq̃litatẽ aeris:
matutinus frigidos & siccos uentos: stationarius
quartanas febres inducit. Et scd̃m Albu. si il/
lic fuerit retrogradus significat multas egritudi/
nes hominũ longas & precipue in oribus & au/
ribus cũ modica temperantia cõplexionis cor/
porum. ¶ Et dicit Albuma. saturnus cum fuerit
æquidistans scorpioni significat æqualitatem cõ
plexionum corporum hominum & mortem in
his & p̄cipue ĩ iuuenibus & multiplicant' in seni

bus egritudines: cum uehementia frigoris hyemis & nubibus destruentibus messes. Et si fuerit latitudo eius septentrionalis: significat uehemētiā caloris: & si fuerit meridionalis: significat multitudinem pluuiarum & humiditatū. ℭ Et dicit Hali: Saturnus in Scorpione sub radiis: frigidum aerem facit: uespertinus tamen cōgelationē: matutinꝰ uētorū frigidorū & septētrionaliū ē significator: stationariꝰ facit obscuros dies. Et secūm Albuma. si fuerit illic retrogradꝰ significat multos rumores terribiles & siccitatem aeris cum cōturbatione hominū. ℭ Et dicit Albu. Saturnus cum fuerit æquidistans sagictario: accident hominibus bubones cum uehementia dolorum oculorū: interfectio ex parte orientis: angustiæ mulierum locustæ & mors in auibus: cum bona aeris cōmixtione Et si fuerit eius latitudo septētrionalis: significat flatum uētorū Et si fuerit meridionalis significat stabilitatem paucam rerū & uelocitatem permutationis earum. Et dicit Haly: Saturnus in Sagittario sub radiis: pluuias & nebulas significat: Vespertinus siccitatē: Matutinus frigiditatem & congelationē: Stationarius infirmitatem hominibus facit Et secundum Albuma: si fuerit illic retrogradus: significat caristiā panis. ℭ Et dicit Albuma. Saturnus cum fuerit æquidistans Capricorno: significat destructionem maximā rerum preparatarū: multitudinem pluuiarum cū terræmotibus: corruptōnem agriculturæ & redditus hereditatū: propter multas aquas & humiditates. Et si fuerit latitudo eiꝰ septētrionalis: significat multā niuem & multū gelu & uehementiam frigoris: superabundantiam quoq; humiditatum. Et si fuerit latitudo eius meridionalis: significat hoc idē. Et dicit Haly: Saturnus in Capricorno sub radiis boreales uētos cum obscuritate aeris: Vespertinus frigiditatem: Matutinus frigidū boreā: Stationarius uero obscuros dies facit. Et secundū Albu. Si fuerit illic retrogradus: significat multā conturbationē hominum & susurrationem cū dissipatione pecuniarū: sed multas elemosynas. ℭ Et dicit Albuma. Saturnus cum fuerit æquidistāis Aquario significat mortem in hominibus multis: cū multitudine pluuiarum & inundationum: incessantem flatum uētorū: terræmotus: panis & uini detrimentū. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat destructionem arborū Et si fuerit meridionalis: significat multitudinem nubiū & superfluitatem pluuiarum Et dicit Hali: Saturnus in aquario sub radiis: hyemē facit duram: Vespertinus timorē in mari & fluminibus: Matutinus pluuiam & hyemalem aerē: Stationarius frigus & glaciē. Et si fuerit illic retrogradus significat niues cadere & uehementiam frigoris. ℭ Et dicit Albumazar. Saturnus cum fuerit æquidistans signo Pisciū: significat mortem in hominibus: perturbationem inter eos: uehementiam caloris & frigoris temporibus suis: paucos redditus & fructus. Et si fuerit latitudo eius septentrionalis: significat multitudinem flatus uentorum.

Et si fuerit meridionalis: significat multitudinē pluuiarum & augmentum fluminum. Et dicit Hali: Saturnꝰ ī piscibꝰ sub radiis significat niues: uespertinus ē pluuiosus: Matutinus bonam cōmixtionem facit. stationarius inæqualitatem significat. Et secundum Albuma. si fuerit illic retrogradus: significat mortem nobilium.

ℭ Capitulum. 2. de significationibus Iouis ad instar eorum quæ dixi.

IVpiter uero ut ait Ptolæ. eodē. c. 8. si solus dispositionis dñs fuerit: significat generaliter oēs res crescere. Et si opus eius fuerit in hominibus fiet inde eius exaltatio dignitatū & sublimitas graduū: melioratio status: apta carneitas: status salutis ac securitatis qlitas: abundantia inctualiū seu augmentū regꝫ necessariarū hoibus: salus corporū & aiaꝝ: remunerationes & pmia regū: augmēta quoq; rerū regaliū. fama nominis ac magnanimitatis: & generaliter ē ei fortunæ & fœlicitatis. Vnde secūdū Hali multiplicabunt̃ oia quæ sūt hoibus oportuna & fortificabūt̃ eoꝝ corda: propter diuitias quas hēbūt & propter hoc erūt magni & dabunt dona multa: Hæc ille. Et secūdū Albu. significat hoīes uti ueritate in sermonibus suis & prosperitatē mercatoꝝ & multarū mulierū conceptionē & pcipue masculoꝝ & puerum renatos ad cōplementū. Et dicit Ptolæ. Si fuerit significator sup animalia qbus se iuuāt hoies: multiplicabunt̃ & crescēt multū: aialia alia quibus se nō iuuant morient̃: eritq; aer tpatus & salutifer & multoꝝ uentoꝝ hūidorum: qui uenti secundū Hali sunt saniores: qa dissoluūt hūiditatē spissam pp̄ter calorē nubis. Itē fructus terræ multiplicabunt̃: & erūt salubres in mari nauigationes: fluminū & riuoꝝ inundatōnes: tpate & bone maneriei: atq; fructus terræ & oēs res aliæ pfectibiles erunt eiūdē maneriei. Secundū Hali oēs res pfectibiles multiplicabuntur: nocentes uero minuent̃: quia ois planeta qñ micat multiplicat res cōcordantes cū eo & suū contrariū destruit. Vnde saturnus tristes facit oēs res impediētes hūanā naturā propter frigꝰ & superfluitatē hūorum sicut ea quæ habent saporem & odorē bonum. Iupiter uero contrarium opatur: Hæc Hali ℭ Et dicit Albuma. tractatu. 5. de cōiunctionibus magnis: drā. 2. φ Iupiter cū fuerit æquidistans signo arietis: significat sanitatē corporū hominum & forte erunt multi planctus &

infirmitates & dolores capitis & fortius in quarta autũnali & significat uehemẽtiã caloris i principio ei⁹ & frig⁹ i fine ei⁹: uehemẽtiã frigoris i q̃rta hyemali: pluuias multas & inundatiões & humiditates: augmẽtũ quoq; panis & plãtatiões arborũ & uinearũ. Et cum fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat uehementiã caloris & multitudinẽ uẽtorũ calidoꝝ uenenosoꝝ. Et cũ fuerit meridionalis significat uehemẽtẽ aeris frigiditatẽ. Et dicit Hali d' essentia plage de sub radiis q̃ Iupiter in ariete sub radiis facit pluuias: Vespertinus aũt nebulas spargit: Matutinus seu orientalis serenum aerẽ: Stationarius uero efficit tonitrua & abũdantiam fructuũ & feni. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus: significat nocumẽtũ in oĩbus reb⁹ super quas significat iupiter. ¶ Et dicit Albumazar: Iupiter cum fuerit equidistans signo tauri: mortem nobilium: dolores etiam oculorum hominum: paucitatem autum: uehemens frigus & nocẽs: multas pluuias & terraemotus in initio quartae hyemalis: & multas niues in medio eius: eritq; quarta aestiualis temperata & forte augmentabit calor & siccitas in quarta autũnali cum multitudine panis & uini: cũ diminutione arborũ: & erit angustia & aduersitas nauigãtium i mari. Et si fuerit eius latitudo septẽtrionalis: significat bonam aeris commixtionem. Si fuerit meridionalis: significat permixtionem commixtionis eius: & paucam aequalitatẽ eius. Dicit Hali: Iupiter in tauro sub radiis: mediocritatem anni significat: Vespertinus hyemes: Matutinus uel orientalis abundantiam fructuũ & pascuae. Et secũdum Albu. si fuerit illic retrogradus: significat cõmotionem inimicorum super reges. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cũ fuerit equidistans signo geminorum: significat hominibus multos dolores oculorum: & praecipue pueris & mulieribus: & multã mortem in eis: & mortem in bestiis: & erit quarta autũnalis temperata: & paucũ nocumentũ ei⁹: incessantem flatum uentorũ occidentalium: augmentum panis & uini: & praecipue in parte occidentali: & forte erit diminutio messis & diminutio aquarum & augmẽtum aquarum fontium. Et si fuerit latitudo eius septẽtrionalis: significat flatum uentorum & tẽperãtiã eorum. Et si fuerit meridionalis: significat fortitudinẽ aestatis & multitudinẽ uẽtorũ calidoꝝ & uenenosoꝝ & siccitatẽ aeris. Et dicit Haly: Iupiter i geminis sub radiis bonã cõmixtiõnẽ significat: & uespti n⁹ sanitatẽ: & matutinus uel orientalis secundũ Albumazarem: significat multas pluuias & uehementiã frigoris. Et secundũ etiam Haly: cum fuerit ibidẽ stationarius: infirmitatem repellit & sanitatẽ deducit. Et secundũ Albu. si fuerit illic retrograd⁹ significat multos rumores & terribiles & bellũ.

¶ Et dicit Alb. Si Iupit' fuerit equidistãs signo cancri: significat multas infirmitates in hoĩbus: & forte sanabũtur in quarta autũnali cũ multo calore & uehementi frigore & p̃cipue uersus orientẽ: & multitudinẽ pluuiarũ & nebularũ & niuiũ i quarta hyemali. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat uehemẽtiã caloris: & multitudinẽ uentoꝝ calidorum & uenenosorũ: Et si fuerit meridionalis: significat illud idem. Dicit Hali: Iupiter sub radiis in cancro: tranquillum mare significat & abundantiã pisciũ: uespertin⁹ bonã cõmixtionẽ: matutinus seu oriẽtalis bonã conditionẽ & sanitatẽ significat: stationarius significat facilitatẽ in rebus. Et secundũ Albu. Iupiter cũ fuerit illic retrogradus: significat cõtristatiões regni ex parte aliquorũ nobiliũ. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cũ fuerit aequidistans signo leonis: significat ferociam regũ: & dolores accidere hominibus: uẽtos ualidos & multos: & multas pluuias & multum frigus in quarta autũnali: paucitatẽ calorũ in quarta aestiuali & uehementiã frigoris in medietate eius cum augmento fontium. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis: significat multitudinẽ flatus uentorũ. Et si fuerit meridionalis: significat humiditatẽ aeris. Et dicit Haly Iupiter in leone sub radiis: admirabiles uentos significat: uespertinus bonã cõmixtionẽ significat matutinus uel orientalis fortuniũ ostendit: stationarius diminutionẽ infirmitatũ facit. ¶ Et secũdum Albu. Iupiter cũ fuerit aequidistãs signo uirginis: accidet hoĩbus dolor capitis: dolor epatis: & erit annus uehemens sup pregnantes cũ temperantia aeris in q̃rta uernali: & bonitatẽ aeris q̃rtae aestiualis: & uehemẽtiã i q̃rta autũnali: significat multas pluuias & niues & uehementiã frigoris i quarta hyemali. Et si fuerit latitudo eius septẽtrionalis significat bonã aeris cõmixtionẽ Et si fuerit meridionalis significat tẽperãtiam pluuiarũ & proficuũ earum. Et dicit Hali: Iupiter in uirgine sub radiis: significat abundantiam rerũ: uespertinus bonã cõmixtionem: matutinus significat infirmitatẽ: stationarius significat bonam sanitatem & omne gaudium. Et secũdum Albu. si fuerit illic retrogradus: paucitatẽ pluuiarum cũ bonitate & temperãtia aeris significat. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cũ fuerit equidistans signo librae: significat mortẽ bouum: & tẽperantiã aeris ueris & declinationẽ eius ad frigiditatẽ: & & i quarta aestiuali significat pluuias destruẽtes panem cũ multitudine tonitruorũ & choruscationũ: & multas niues in principio quartae hyemalis usq; ad mediũ eius cum caliditate aeris in fine ipsius. Et si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis: significat incessantem uentorũ flatum & p̃ficuũ eorũ. Et si fuerit meridionalis: significat multos dolores aduenire hominibus & praecipue in ocu

lis eorũ ex reumate. Et dicit haly Iupiter sub radiis in libra significat aeris bonã cõplexionẽ: uespertinus significat sanitatem: matutinus ĩfirmitatem expellit: stationarius bonũ tempus facit & firmat. Et secundũ Albuma. cum fuerit illic retrograd⁹ significat infirmitates capitis & in fortunia prægnãtiũ: & pluuiã multã in pricipio hyemis & medietas eius mixta cum flatu uentorum cũ temperãtia q̃rtæ uernalis & m̃ltas herbas ĩ q̃rta æstiuali cũ diminutõe aquaꝶ. ℭ Et dicit Albu. Iupit̃ cũ fuerit æq̃distãs scorpioni significat sanitatẽ corpoꝶ hoĩum cũ m̃ltis pluuiis destruẽtibꝰ ĩ oĩbꝰ partibꝰ: & uehemẽtiã frigoris ĩ pricipio q̃rtæ uernal' usq; ad medietatẽ ei⁹: deĩ supaddet & ingrossabit̃ aer & multiplicabũt̃ nebulæ cũ ꝓspe ritate uineaꝶ & agriculturæ & bona plantatiõe arboꝶ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat uehemẽtiã caloris: & si fuerit meridional' significat hũditatẽ aeris. Et dicit haly Iupit̃ ĩ scorpio sub radiis frigidã pluuiã significat: uesptin⁹ bonã cõplexionẽ: matutin⁹ bonũ temp⁹ augmẽtũ piscĩũ: stationari⁹ trãq̃llitatẽ & quietẽ. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrograd⁹ significat paucitatẽ pluuiaꝶ cũ multis uentis ꝓficuis. ℭ Et dicit Albu. Iupit̃ cũ fuerit æq̃distãs sagictario significat multas ĩfirmitates hoĩ ex dolore capitis & ꝓcipue in q̃rta autũnali & mortẽ in bestiis & ꝓcipue in bobus: multas pluuias: frigus mediocre in pricipio hyemis & fortitudinẽ ei⁹ in meditate ei⁹ & niues: & destructionẽ panis & fructuũ cũ uehemẽtia caloris ĩ q̃rta æstiuali & durabilitate uentoꝶ oriẽtaliũ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat flatũ uẽtoꝶ & iuuamentũ eoꝶ. Et cũ fuerit meridionalis bonũ significat & iuuamẽtũ in hoibꝰ. Dicit haly Iupit̃ in sagictario sub radiis bonã cõuersatiõẽ & bonã cõditionẽ: uesptin⁹ pluuias multas: matutinus serenũ: stationari⁹ ꝓsperitatẽ in hoibꝰ. Et secũdũ Albu. cũ fuerit illic retrograd⁹ significat iustitiã regũ cum gaudio plebis: cũ m̃ltitudĩe pluuiaꝶ & bonã temperãtiã aeris æstatis: & multas herbas. ℭ Et dicit Albu. Iupit̃ cũ fuerit æquidistans capricorno significat mortẽ nobiliũ & sanitatẽ corpoꝶ hoĩum m̃ltas pluuias: uẽtos ĩcessãtes ĩ q̃rta uernali cũ paucitate caloris ĩ quarta æstiuali multitudinẽ uẽtoꝶ oriẽtaliũ cũ inuentione fructuũ: panis & uini paucitatẽ. Et cũ latitudo eius fuerit septentrionalis significat multas humiditates: & cũ fuerit meridionalis significat illud idẽ. Et dicit haly Iupiter in capricorno sub radiis humidã aerẽ significat: uesptin⁹ pluuiã: matutin⁹ trãquilitatẽ in mari & in fluminibꝰ: stationari⁹ aquaꝶ multitudinẽ significat. Et secundũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat cõmixtiões q̃ aduenĩẽt regibꝰ & plebi. ℭ Et dicit Albu. Iupiter cũ fuerit æquidistãs aq̃rio significat mortẽ nobilium: & multos dolores hoibꝰ & ꝓcipue iuuenibus mortẽ auiũ & luporũ multitudinẽ pluuiaꝶ & niuiũ cũ uehemẽtia frigoris in quarta uernali: & erit q̃rta æstiualis multoꝶ uẽtoꝶ & oriẽtaliũ maxie: & m̃ltiplicabit̃ pluuiæ & uẽti ĩ q̃rta autũnali & erit initiũ hyemis pluuiaꝶ multaꝶ & m̃ltoꝶ uentoꝶ & hũditatẽ cũ destructiõe panis ĩ hora q̃litatis uel cõplemẽti arborũ & uineaꝶ cũ multa nautũ submersiõe in mari. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat siccitatẽ aeris: & si fuerit meridionalis significat multas nebulas. Et dicit haly Iupiter ĩ aq̃rii sub radiis bonã cõplexionnẽ significat: uespertinus multã pluuiã significat: matutin⁹ multas infirmitatis: stationai i⁹ pluuiã & nutrimẽtũ cõfert.

Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat ægritudinẽ accidere q̃busdã regib⁹. Et dicit Albu. Iupit̃ cum fuerit æquidistans piscibꝰ significat multũ nocumẽtũ hoibꝰ & præcipue iuuenibus & mulieribꝰ: multos etiã dolores parturiẽtiũ: incessantẽ uentũ frigidũ in quarta uernali & uehementiã caloris in quarta æstiuali: bonã aeris cõmixtionẽ in quarta autũnali: & superfluitatẽ pluuiarũ in quarta hyemali multos uentos in medio eius & niues in fine eius cũ hoc ꝙ pluuiæ corũpent arbores & messes & ꝓcipue uineas & oliuas. Et cũ fuerit latitudo eius septẽtionalis significat flatũ uentoꝶ & iuuamentũ eoꝶ & si fuerit meridionalis significat multitudinẽ pluuiaꝶ cũ augmẽto fluminũ. Et dicit haly Iupit̃ ĩ piscibꝰ sub radiis facit augmẽtũ piscĩũ: uespertin⁹ bonã cõplexionẽ: matutinus trãquillitatẽ in mari & fluminibꝰ: stationarius bonã & temperatã pluuiã significat. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat maliciam uenti.

ℭ Capitulũ .3. de significationibꝰ martis ad instar eoꝶ quæ dixi.

Mars uero ut dicit Ptolæme⁹ eodẽ ca° 8°. cũ solus fuerit dispositiõis dñs erit cã detrimẽti ꝓuemẽtis ex siccitate generaliter & secũdũ haly: erũt iræ magna stultitiæ & crudelitates & talia q̃ ex colera generãt̃ ut dicit Ptolæme⁹ si ei⁹ opera fuerit in hoibꝰ accidẽt inter eos ꝓlia & guerræ & lites ĩter eos & suos ꝓximos de genere suo: erũt etiã deprædatiões & captiuitates regum & turbationes hoium. Et dicit haly hæc fiunt ꝓpter martem q̃ uim iræ intendit. Et si applicet̃ saturno opabit̃ uterq; eoꝶ in gente cuius est significator una maneriẽrũ mali ꝓpter ꝙ erũt lites & contentiones inter eos Et ꝓpter hoc dicit hermes ꝙ erũt lites ꝓpter cõiunctionẽ duoꝶ inferiorũ unius cũ alio Et si applicatio ista fuerit tempore significatiõis uernalis ꝙ illi de terra martis superabuntur eo ꝙ iræ & audatia erunt in eis ti/

mores & dolores erũt magis in hoĩb⁹ terræ satur
ni ꝓpter ui suã q̃ talia facit ĩ eis: hoc tñ dictũ cõdi
ctionib⁹ ĩdiget: nã expedit ut inspiciam⁹ ad signi
ficatorẽ cuiuslibet sectæ & illa cuius significator
fuerit fortunatus uincit & alia cuius significator
fuerit debil' & ĩfortunatus erit uicta. Si igit' mars
cũ alio pla'ꝑticipationẽ habuerit eius significatio
erit cõposita ꝑ ut dixim⁹ ꝑ uerba simetis cũ locu/
tus fuit de cõiũctione martis cũ saturno tpe gran
diũ accidẽtiũ 'hæc. haly Et dicit Ptolæ. ulteri⁹ ꝙ
cũ mars solus dñet' continget hoĩb⁹ mors subita
ægritudines febriũ tertianaꝝ & spuere sanguinẽ
& accidet mors festina & maxĩe in his q̃ sũt per/
fectæ ætatis. s. in ætate adolescẽtiæ: qdã eñi uiolẽ/
tiã & iniurias recipient & uilipendẽt & exibũt
de sua lege ad aliã extraneam: & illicita cõmittẽt
& leges transgredient' & erũt ignes: & cõbustio/
nes hõicida rapinæ ĩsidiæ ꝑ uias. ℂ Et si fuerit si
gnificatio martis sup aerẽ accidẽt calores magni
uenti ualidi & calidi ac peremptorie mortales
tempestates. s. penes fulmiã q̃ dicta sũt caraste. i.
secũdũ haly. coruscatio corpa dura, findẽs & mi/
nus dura nõ ledẽs: talit' eñi ꝙ findet' auꝛe in bur
sa & bursa nõ cõburet' ꝓpter uelocitatẽ magnã
q̃ uenit hæc haly. ℂ Et dicit Ptolæ. si fuerit signi
ficatio martis in mari accidet submersio nauium
festina ualde ꝑ uẽtos cõtrarios & fulmĩa & hui⁹
modi: & ĩ fluminib⁹ accidẽt diminutiões aquaꝝ
siccabũt', fõtes & aquæ potabiles corrũpent' : ĩ re
bus aũt ad usus hoĩum ꝑtinẽtib⁹ & in alib⁹ ac ter
ræ nascentib⁹ accidet dãnũ magnũ ualde. erunt ꝙ
fructuũ detrimẽta: aut ꝓpter ĩflãmationẽ cauma
tũ q̃ eos cõburent: aut ꝓpter pestilentiã locustaꝛũ
uel ꝙ hoies anteq̃ se iuuant de istis eadunt ꝓpter
magnos uentos: uel ꝑ ignẽ cadentẽ in horreis aut
granariis cõburent'. ℂ Et dicit albu. li°. 2°. de cõ
iunctionib⁹ magnis differẽtia. 3. ꝙ cum mars fue
rit æqdistans signo arietis significat ĩterfectionẽ
accidere in partib⁹ oriẽtis & multitudinẽ dolo/
rũ oculorũ & m'tos uẽtos cũ paucitate pluuiaꝝ
Et si fuerit eius latitudo septẽtrionalis significat
siccitatẽ aeris & si fuerit meridiana significat tem
pantiã aeris. Et. d. haly tract. de existẽtia plane
plaꝝ sub radiis ꝙ mars in ariete sub radiis serenũ
significat: sed uespertin⁹ cõtrariũ: matutin⁹ uel oriẽ
talis turbationẽ tpis: stationarius fulgura & to/
nitrua significat. Et secũdũ Albu, si fuerit illic re
trogradus significat m'tos dolores & multa no/
cumẽta aduenire. ℂ Et dicit Albu. ubi supra mars
cũ fuerit æqdistãs signo tauri significat ĩterfectio
nẽ ĩter ciues partis septẽtrionis & meridiei m'tos
dolores cũ mortis mulieꝝ cõiugataꝝ & maliciã
eaꝝ ueneream mortẽ etiã boũ & m'titudinẽ oui/
um & abũdantiã pluuiaꝝ & uehemẽtiã tonitruo
rũ & coruscationũ & nebulaꝝ & paucitatẽ iu/
ctus & habũdantiã aquaꝝ. Et si fuerit latitudo
ei⁹ septẽtrionalis significat multas infirmitates
uariolarum Et si fuerit meridiana significat mali
ciã cõmixtionis aeris. Et dicit haly mars in tau/
ro sub radiis temp⁹ sine uento facit: uespertin⁹ re
nũ: matutinus siue oriẽtalis uentos mouet: statio
narius desiccat aerẽ. Et secũdũ Albu. cũ fuerit il
lic retrograd⁹ significat nocumẽtũ aduenire be/
stiis cũ morte eoꝝ. ℂ Et dicit Albuma. mars cũ
fuerit æquidistãs signo geminoꝝ significat mul/
tos dolores auriũ ĩ hoĩb⁹ & uariolas & morbilles
& ĩterfectionũ ĩ septẽtrione cũ multo latrocinio
& erũt nocumenta hoĩb⁹ ꝓpter tonitrua & coru
scationes uehementiã frigora. Et si fuerit eius la
titudo septẽtrionalis significat m'titudinẽ terræ
motuũ & si fuerit meridiana significat caliditatẽ
aeris & quietẽ eius. Et dicit haly si uenerit mars
sub radiis ĩfirmitatẽ hoĩb⁹ significat: uespetinus
est calidissimus: matutinus uel oriẽtalis cõtrarie/
tatẽ in hoĩb⁹ operat': stationari⁹ calidus & siccus
efficit'. Et dicit albu. cũ fuerit illic retrograd⁹ si/
gnificat multas ægritudines uariolaꝝ & morbil/
loꝝ. ℂ Et dicit Albu. mars cũ fuerit æquidistans
cancro significat interfectionẽ in parte orientali
uel occidentali & multiplicat' in hoĩb⁹ ægritudi/
nes & infirmitates pectoꝝ & quottidianæ & ter
tianæ febres & dolores gutturis: & cadẽt iter prin
cipes cõtrarietates: & erit paucitas pluuiaꝝ cum
uehemẽtia caloris Et si fuerit latitudo eius septẽ
trionalis significat caliditatẽ aeris & si fuerit me/
ridiana significat illud idẽ. Et dicit haly mars in
cancro sub radiis cõbustionẽ: uespertinus ĩfirmi
tates: matutinus lites inter hoies: stationarius cali
ditatẽ & siccitatẽ significat. Et dicit Albu. cũ fue
rit illic retrogradus significat coruptionẽ aeris &
uehementiã caloris cũ flatu uentoꝛũ uenenosoꝛũ.
ℂ Et dicit albu. mars cũ fuerit æquidistans signo
leonis significat, bella in parte orientis cũ expan/
sione mortis & præcipue pueroꝝ ꝑ nimio dolo
re uentris: & significat caristiã in bestiis & pauci/
tatẽ pluuiaꝝ & panis & ꝑcipue in parte oriẽtis.

Et si fuerit latitudo eius septẽtrionalis significat
flatũ uẽtoꝝ ex ferocitate uenenosoꝝ: & si fuerit
meridionalis significat siccitatẽ aeris. Et dicit ha
ly mars ĩ leone sub radiis infirmitates ĩperatoris
significat: uespertinus ardorẽ: matutinus uel oriẽ
talis extinctionẽ eius significat: stationarius signi
ficat infirmitatẽ. Et secũdũ Albu. si fuerit retro/
gradus significat ꝙ cadet inuidia & odiũ inter
romanos. ℂ Et dicit Albu. mars cũ fuerit æqui/
distãs uirgini significat multas infirmitates ocu/
loꝝ & multã iterfectionẽ effusionẽ sanguinis in
in parte meridiei & mortẽ mulierũ cũ desiuctio/
ne aeris & eius siccitate & multis terræmotib⁹ &
multitudine panis & uini. Et si fuerit eius latitu/
do septẽtrionalis significat paucas pluuias: & cũ
fuerit latitudo meridionalis significat maliciã cõ

plexiõis aeris. Et dicit haly mars in uirgine sub radiis infirmitates in hoib⁹ facit: uespertinus suffocationē matutinus lites & cõtentiões facit: stationarius siccitatē aeris oñdit. Et si fuerit illic retrogradus significat siccitatē aeris. ℭ Et dicit Albu. mars cū fuerit æquidistãs libræ significat salutē & bonū in hoib⁹ & erūt multi latrones & timores & rumores terribiles mors & īfortunia in hoib⁹ ppter bubones & specialit' in pte meridiei cū paucitate pluuiaꝝ & nebulaꝝ & uētoꝝ. Et si fuerit latitudo septentrionalis significat multitudinē uētoꝝ icessãter: & si fuerit meridional' significat tpantiã aeris. Et .d. haly mars in libra sub radiis siccū aerē facit: uesptin⁹ pluuiosū matutin⁹ turbationē & tonitrua facit: stationari⁹ uero aridus & siccus. Et secūdū Albu. si illic fuerit retrogradus significat mortē subitã quorūdã nobiliū hoīum. ℭ Et dicit Albu. mars cū fuerit æquidistans scorpioni significat multos dolores oculorū in hoib⁹ & bubones & ægritudines & præcipue i iuuenibus & illud erit in septentrione: cum multis latronibus: & erit frigus uehemēs in quarta autūnali & hyemali & æstiuali cum multa siccitate aeris & nocebit pani uino arborib⁹ & messib⁹. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat multã siccitatē & paucitatē pluuiaꝝ: & si fuerit meridionalis significat tempantiã aeris. Et dicit haly mars in scorpione sub radiis trãquillitatē in mari significat: uespertinus & matutinus significat uentos: stationarius significat trãquillitatē & quietē facit. Et secūdū Albu. & si fuerit illic retrograd⁹ significat infirmitatē accidere regi ppinquitatē pditionis. ℭ Et dicit Albu. mars cū fuerit æquidistãs sagictario: erit mors i parte occidentis cū multa interfectione: & cū ægritudinibus & uehemēti tussi & doloribus oculorum: & erit quarta uernalis mali aeris corrūpētis: cū paucitate pluuiarū: & multiplicabit' frigus in quarta hyemali: & exinde erit corruptio annonæ .s. panis & uini uel cū multis plantaꝝ plantatiõibus. Et si fuerit eius latitudo septētrional': significat multū flatū uētoꝝ cū siccitate & pauca hūiditate eorū: & si fuerit meridionalis: significat alterationē quarūdã rerū & cõuersionē earū. Et dicit Hali: mars in sagictario sub radiis: sine hūiditate Vespertinus infirmitates & pestilētias. Matutinus uel oriētalis uehementiã caloris significat. Stationarius uero malū & infortuniū. Et secdm Albu. si fuerit retrogradus: significat malū & infortuniū & malū aduenire militibus regis. ℭ Et secundū Albu. mars cum fuerit æquidistans capricornu significat multã mortē & multa infortunia ex parte meridiei: & pcipue in iuuenibus & mulieribus: paucitatē pluuiæ & siccitatē aeris: cū multis redditibus hereditatū & paucitate fructuum. Et si fuerit eius latitudo septētrional': significat destructionē commixtionis aeris: & si fuerit meridionalis: significat illud idē. Et dicit Hali: mars in capricorno sub radiis nutrit: Vesptinus bonã cõmixtionē: Matutinus dies hyemales per loca facit: Stationarius trãquillitatē & pfectõnē inducit. Et secdm Albu. si fuerit illic retrogradus significat mortē nobiliū cū cogitatibus & meroribus hominū: & multas pluuias. ℭ Et dicit Albu. mars cum fuerit æquidistans aquario: significat mortē regū orientis cū multis infortuniis hominū: & superabundantiam pluuiæ & casu niuiū: & dsperã cõmixtionē aeris: & cū multitudie patus & uini: & cū multo bono & paucitate eorū in parte orientis. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis: significat siccitatē aeris: & si fuerit meridional': significat illud idē. Et dicit Hali: mars in aquario sub radiis: significat ariditatē: uespertinus absentiã uētorū. matutinus motionē coꝝ: stationarius significat nocumentū in mari. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogradus: significat malã inobedientiã plebis erga regem. ℭ Et dicit Albu. mars cū fuerit æquidistans piscibus siue signo piscium: significat interfectionē multã inter reges & magnates & amissionē regni & dignitatū eorū: febres tertianas & quotidianas in pte meridiei & occidentis: caristia bestiarū: & abūdantia pluuiarū & niuiū: cū bona aeris cõmixtõne. Et si fuerit eius latitudo septētrional' significat multos uentos: & si fuerit meridional' significat multas pluuias. Et dicit Hali: mars i piscibus sub radiis: raritatē piscium significat: uespertinus ariditatē: matutin⁹ fulgura & tonitrua: stationarius inæqualitatē in corpibus & in rebus significat. Et secdm Albu. si fuerit illic retrogradus: significat pmutationē & accidētia accidere hoībus & paucū cõplemētū eius i quo sperat' ex opib⁹ & reb⁹.

ℭ Capitulū .4. de significationib⁹ solis adiustar eorū quæ dixi.

IN accidentib⁹ aūt grãdib⁹ q̄ fiūt per eclipsim luīarū nō attribuit Ptol dominiū ipsis luīarib⁹. sed aliis quiqꝫ plis retrogradis sicut dicit haly .2°. q̄drīpar. ca°. 8°. Nam dicit sol & luna sūt dñi aliorū planetarū eo q̄ ambo sūt causa totius opationis gubernatiõis stellarū & causa fortitudinis dñantiū & debilitatis debiliorū ppter cõparationē quã habēt ad duo luminaria: Sol enī & luna oēm rē faciūt naturalē & qñ cõmiscēt' uirtutes eorū & fit de ambobus una uirtus unusquisqꝫ cõtinet spē ita q̄ ambo operent' in uno cõmiscebit' secū alia uirtus aliarū planetarū: tūc hæc uirt⁹ inclinat uirtutē luminaris & io sciūt' accidentia a quinqꝫ planetis sine dñio specialis solis & lunæ Cõsili ca°.

7ᵒ. dicit q̄ p̄læ inclināt op⁹ solis & lunæ & ipsū reducūt ad operū suoꝝ naturā & ꝑpter hoc accipient semp accidētia eclipsiū a p̄lis. ¶ Hic uolo tn̄ ponere significationes solis & lunæ in hoc caᵒ iuxta suiam albu. & alioꝝ. Dicit.n. Albu. in magno introductorio libro q̄rto differētia sexta q̄ q̄a sol in temporibꝫ operat̄ aliquibꝫ & q̄ñ cōpositiōes nō fiunt nisi in locis sup quibꝫ eius motus operatur. Et quia sol uitā uniuersalē significat ponūt ipsū fortunā ita & bonū. Cūq; eius fuerit motus in locis q̄busdā tp̄ratis temporaliter operat̄ ibidē & fit bonæ cōplexiōis: nō i æstate utiq; calor neq; in hyeme frigus abūdabit. In cōiunctiōe uero & oppositiōe malū eū dixerūt: in sextili aspectu & terno bonū: & nō bonū erit in .4ᵒ. commixtū. Et cū hoc cōcordat alcabi. in suo introductorio differētia .2. & abrasius in liᵒ suo de natiuitatibꝫ i p̄ncipio q̄ dicūt q̄ sol p aspectū eius est bon⁹ & fortuna: & mal⁹ p cōiūctionē i uno signo: Vñ dicit albu. ubi sup̄ q̄ antiq̄ assi'lauerūt ei⁹ cōiūctionē cū p̄lis directioni suæ i locis i q̄bꝫ sui caloris grauitate aīalia & semīa pereunt: & assimilauerūt oppositionē suā ultimæ remotioni a locis i q̄bꝫ p ei⁹ absentiā frig⁹ nimiū aīa & seia cōsumit Quartū quoq; aspectū assimilauerūt locis i q̄bꝫ ptē aīiū & seminū i uno tp̄e āni cōsumit & in alio tp̄e nō cōsumit. Aeq̄litatē quoq; locis assi'lauerūt i q̄bꝫ .s. nec calore nec frigore nimio aliquid cōsumit & hūc sil'r motū sextili & trio aspectui assi'lauerūt. Et q̄a sol naturaliter ē diurn⁹ si sit p diē i signis masculinis in locis q̄bꝫ .s. suus operat̄ aspectus fortunā significabit. Cū igit̄ in cōtrariis hoꝝ q̄ dixim⁹ ac i locis malignis inentus sit malū portēdit. hæc albu. ibidē. Et dicit ulteri⁹ eodē caᵒ q̄ sol p sui siccitatē & sui motus celeritatē nec nō diuersitatē eē illi⁹ i tempib⁹ recipit a p̄lis q̄ ei complectūt̄ corruptionē. mutationē & mūdo eas reddit. ¶ Et dicit albu. in liᵒ. 5ᵒ. de cōiūctionibꝫ magnis drā 8. q̄ significatio propria solis est regum sequi nocumētū & mortē plebi aduenire: cōmotionē inimicoꝝ ab oībꝫ terris: ānus uere isructuosus erit. Et in quodā tract. de tp̄ie aeris q̄ uocat̄ exasenō dicit q̄ q̄ñ sol dispositor fuerit: tp̄us erit mistæ uariatōis & carens stabilitate nisi initio fuerit in aliquo anguloꝝ aut in succedenti. Et si fuerit i cadēte erūt mltæ infirmitates & pestilētiæ q̄ aliūde impediatur. Et dicit Albu. ubi sup̄ q̄ cū sol dn̄at̄ multiplicabūt̄ bestiæ & erit effusio sanguinis a pte occidētis & nobiles fient paupes & pauperes fiant diuites. Vñ dicit ipse significatio eius ex parte cōmixtionis cū intrat capita inceptionū reuolubiliū q̄s p̄dixim⁹ p̄læ quidē appriāt̄ cū isto q̄d dixim⁹ sine ea significatione solis q̄ñ æquidistātia eaꝝ ad loca ista uadit i oībꝫ reuolutiōib⁹ Et nō præparat̄ diuersitas significationū nisi ex parte astātiū eoꝝ secūdū q̄ p̄misim⁹: & ꝑpter li dicit ipse nō rememorati sum⁹ significatōe solis super accidētia inferiora ex eo q̄ æquidistat ipsis partibꝫ quaꝝ rememoratione p̄misimus: sed secūdū significationes eius æquidistātie in oībꝫ signis q̄pl'imū ei⁹ significatio ē sup alteratiōes aeris: & nō plura dicit albu. de significatio nibꝫ solis ibidē: nec etiā hali in tractatu de eētia p̄laꝝ de sub radiis aliq̄d de eius significationibꝫ notat: iō de significationibꝫ eiusdē ad p̄sens dicta sufficiant.

¶ Capitulū. 5. de significationibꝫ ueneris adiunctar eorum quæ dixi.

VEn⁹ itaq; q̄ñ ueta fuerit gubernatrix ut ait Ptolæme⁹ ubi supra generalit̄ opabit̄ ea q̄ Iupit̄ operatur & cū hoc actus uenereos aliq̄ntulū exercebit Cui⁹ op⁹ ꝑpriū & particulare i hoibꝫ ē gaudiū sublimitas honores alacritates melioratio status bonitatis cōiugii filioꝝ multitudo: commoditas oium reꝝ coniugabiliū: augmētū s̄be seu diuitiarū: actus nitidi & mūdi boni ani in lege seu federis obseruatiōe aspecta carnalitas amabit̄ cū p̄ncipibꝫ etiā potētū cōsanguinitas. Et si fuerit eius significatio in aere erūt uenti tempati humidi & multi nutrimēti. s. q̄ faciūt res crescere multæ cōestiones & erit aer limpidus bonus & clarus. Et si fuerit eius significatio i aquis faciet eas fecūdas & erūt pluuiæ mltæ & nauigatōes securæ crescēt riui eritq; in mercimoniis magnū lucrū Et maxime secd'm haly i rebus suauibꝫ & aromaticis ꝑut sūt species bonæ odoriferæ pāni præciosi & lapides tiā p̄ciosi. Et dicit Ptolæ. q̄ alia q̄bꝫ utūt̄ hoies & simili'r terræ fruct⁹ crescent & multiplicabūt̄ atq; p̄ficient̄ ¶ Et dicit albu. liᵒ. 5ᵒ de cōiūctionibus magnis differentia quarta q̄ uenus cum fuerit æquidistans signo arietis significat siccitatē cū diminutione pluuiaꝝ & icessātē flatū uētoꝝ & bonā cōmixtionē aeris. Et si fuerit latitudo eius septētrionalis significat caliditatē aeris & si fuerit meridiana significat uehemētiā frigoris: & q̄ñ elōgat̄ ab auge. s. solis significat motionē exercitus. Et. d. hali de tp̄ie plaꝝ i tractatu de exīa sub radiis q̄ uen⁹ i ariete sub radiis significat uehemētiā uēti: uesptina uentū significat: matu. seu orientalis tonitrua & pluuias. Et secūdū Albu. si fuerit retrograda significat multa tonitrua & corruscationes fortes grādines & tempestates. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistans a tauro significat multitudinē nubiū & pluuiaꝝ & tonitruorū & corruscationū cum siccitate aeris Et si fuerit latitudo ei⁹ septētrional' significat bonū aeris cōmixtionē & si fuerit meridionalis significat illud idē & q̄ñ elongat̄ ab auge sua significat appatentiā boni & salutis in hoibꝫ. Et dicit hali ue

nus in tauro sub radiis tonitrua significat: uespertina serenū aerē. matutini uel oriētalis bonā cōditionē ac uelocitatē significat. Et secūdum Albu. uenus cū fuerit retrograda grādines cū uehementia tonitruorꝝ & coruscationū significat. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās signo geminorū significat humiditatē aeris & corruptionē ei⁹.

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorꝝ: & si fuerit meridional' significat siccitatē aeris Et qñ elōgat' in longitudīe sua longiori scilicet a sole significat infortuniū ī magnatib⁹ & angustias & tristicias. Et dicit hali ꝙ uenus in geminis sub radiis nimis desiccat. uespertina ē uentosa: matutina uel oriētal' bonū temp⁹ significat. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat caliditatē & siccitatē aeris. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās signo cancri significat bonā cōmixtionē aeris: multū flatū uentorꝝ. Et si fuerit eius latitudo septentrionalis significat uehementiam caloris: & si fuerit meridiana significat illud idem. Et qñ elongat' a longitudie sua lōgiori .s. a sole significat detrimentū aduenire regib⁹ & nobilib⁹ cū motu exercituū Et dicit hali uenus ī cancro sub radiis tēpiē absq; uēto: uespertina bonā cōplexionē: matutina siue oriētalis serenū facit Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat detrimentū quorūdā mulierꝝ regū. ¶ Et dicit Albu uenus cū fuerit æquidistās leoni significat multas infirmitates p uariolā: & calorē aeris: cū pauco flatu uenti & forsā erit aeris cōplexio bona. Et si fuerit eius latitudo septentrionalis significat uētū & caliditatē eius: & si fuerit meridional' significat bonā aeris cōmixtionē. Et qñ elōgat' a lōgitudie sua lōgiori .s. a sole significat ꝙ cōsequēt' reges aut q̄dā mulieres eorꝝ detrimēta. Et dicit hali uen⁹ ī leone sub radiis ardorē facit. uespertina uentorꝝ infirmitates: matutina bonam cōplexionē facit Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat angustiā euenire regib⁹ & cogitatus & tristiciā. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās uirgini significat aeris cōmixtionē & forte declinabit ad frigus & siccitatē. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat bonā cōplexionē aeris: & si fuerit meridionalis significat illud idē. Et si elongat' in lōgitudine sua lōgiori .s. a sole significat mortē nobiliū cū multis infirmitatib⁹ hoīum. Et dicit hali uen⁹ in uirgine sub radiis significat siccitatē: uespertina bonā cōplexionē: matutina hūiditatē pstat. Et secundū Albu. si fuerit illic retrograda significat ægritudīes mulierꝝ. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās libræ significat sanitatē hoīum cū bona cōplexiōe aeris & frigiditate eius & superhabūdātia. Et si fuerit latitudo eius septētrionalis significat uentos siccos & si fuerit meridionalis significat infirmitates ex parte morbili.

Et si elōgat' in lōgitudine sua lōgiori .s. a sole significat mortē mulierꝝ regū: cōturbationes & rumores terribiles in hoīb⁹. Et dicit hali: uenus cū fuerit in libra sub radiis hūida erit: & uespertina bene cōplexionata: matutina erit humectās. Et secūdū albu. si fuerit illic retrograda significat detrimētū aduenire mulierib⁹ regū. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æqdistās scorpiōi significat uehementiā frigoris & multū uentū & forte erit bona complexio aeris. Et si fuerit eius latitudo septētrional' significat siccitatē aeris & si fuerit meridionalis significat multitudinē pluuiarꝝ. Et cū elōgat' in lōgitudine sua lōgiori a sole significat detrimētū nobiliū & effusionē sanguinis. Et dicit hali uenus in scorpione sub radiis sine pluuia ē: uespertina pluuiosa: matutina ē multarꝝ pluuiarꝝ. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat cōmotionē cū multis rumorib⁹ terribilib⁹. ¶ Et .d. Albu. uen⁹ cū fuerit sagittario æqdistās significat bonā cōplexionē aeris: & aliqñ declinabit ad superfluitatē humiditatis & aliqñ ad superfluā siccitatē. Et si fuerit septētrionalis significat incessantē flatū uentorꝝ. Et si fuerit meridionalis significat aeris alterationē & hūiditatē eius Et qñ elōgat' a lōgitudine sua longiori .s. a sole aduenient regib⁹ ægritudines. Et dicit hali: uenus in sagittario sub radiis pluuiosa erit: uespertina uētosa & frigida Matutina bonā cōditionē significat. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat inundiā regū. ¶ Et .d. Albu. uenus cū fuerit æquidistās capricorno significat multā mortē cū multitudine pluuiarꝝ & fōtiū & cū bona cōplexiōe aeris. Et si fuerit ei⁹ latitudo septētrional' significat multos uentos Et si fuerit meridionalis significat multas pluuias. Et qñ elōgat' a lōgitudine sua lōgiori scilicet a sole significat detrimētū quibusdā nobilib⁹ pcipue senib⁹. Et dicit hali: uenus in capricorno sub radiis gelida ē: uespertina frigida. Matutina pluuiosa. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogada significat tristiciā angustiā hoīum. ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās aquario significat bonā aeris cōplexionē multū uentū cum multitudine pluuiarꝝ & nebularꝝ.

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat siccitatē & paucitatē pluuiæ & cū fuerit meridionalis significat multas angustias. Et qñ elōgat' a lōgitudine sua lōgiori .s. a sole significat multas inundationes & redūdationes fōtiū & accidit nauibus submersio in mari. Et dicit hali: uenus cū fuerit in aquario sub radiis fit nebulosa uespertina calida & uentosa Matutina pluuiosa & caliginosa. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat ægritudines hoīum ppter humiditatē ¶ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās piscib⁹ significat uehemētiā caloris cū uehemēti humiditate & forte erit bona cōplexio aeris Et si fue-

rit eius latitudo septẽtrionalis significat uentorũ
flatũ incessantẽ: & si fuerit meridional significat
multas pluuias. Et qñ elõgat a lõgitudine sua
lõgiori.s.a sole significat detrimẽtũ diuitũ & no/
biliũ Et dicit Haly uenus in piscibꝰ sub radiis se
renũ tempꝰ significat uespertina aquosa & uento
sa: matutina bonã cõplexionẽ significat & grami
na & fructus nutrit boñ. Et secũdũ Albu. si fue
rit illic retrograda significat cõturbatões & susur
rationes & rumores terribiles & tristitias & ti/
mores cõtingere hominibus.

℃ Capitulũ.6.de significationibus mercurii.

MErcurius itaq; cũ solꝰ fuerit dispo
sitionis dñs ut ait Ptolæ. ubi su/
pra: si tunc cõmisceat cũ natura
uel significatiõe alicuiꝰ aliorũ pla
netarũ: qualit cõcordabit & co/
aptabit cũ natura illiꝰ planetæ.i.
secũdũ Hali facit talia opera: qualia planeta seu
stellæ fixæ quibus applicat: & si nulli applicuerit
assimilabit opus suum parti signorũ in quo erit
Hæc Hali. ℃ Et dicit Ptolæ. ꝙ opꝰ suũ propriũ
ẽ mouere res multas plꝰ q̃ aliarũ stellarũ opꝰ. &
suũ agere qd uoluerit subtilis ẽ igenii: maxime et ab/
scissiones erũt & latrocinia & depdationes: faci/
etq; periculũ in mari si pticipatiõnẽ habuerit cũ
infortunis. Et dicit Hali ꝙ mala quæ facit mars
facit palã & discoopte & ui armorũ: & mala cõ
similia facit mercurius per subtilitatẽ artiũ. & iõ
cum fuerit in aliqua dignitate martis uel accorda
tꝰ cũ eo faciet res mirabiles. hæc ille. Et dicit Pto.
ꝙ mercurius facit ægritudines siccas.s. febres quo
tidianas: tussim & uomitũ & ptisim. nam scdm
hali faciat infirmitates acutas: quia ẽ festini motꝰ
Et q̃uis dicit Pto. ꝙ mercurius facit opera stella
rum & signorũ uel partiũ eorũ cum quibus erit:
ita ꝙ si fuerit in dignitate alicuius planetæ utpu/
ta in termino aut domo aut exaltatiõe aut trigo
no: eius cõplexio reducit ad cõplexionem istius
planetæ: nihilominus iã dicit nobis ꝙ oĩa opera
eius sunt infortunata: eo ꝙ duæ domus eius sunt
in trino aspectu domorũ saturni: & i sextili aspe
ctu domorũ martis: ideo natura sua tendit ad na
turã saturni & martis: & est cõtraria naturæ Io/
uis: eo ꝙ oppositas domos habẽt. Sed licet do/
mos suæ sint in trino domorũ ueneris cum ca/
sus eius est in exaltatione ueneris: & ideo cõue/
nit ut assimilet parũ naturæ ueneris: & ꝙ elõge/
tur ab ea quantũ est elongata a natura eius a natu
ra ueneris. & quantũ exaltatio elongatur a casu:
propter hoc igitur mercurius facit prædicta ma/
la qñ solus est dñs: licet cum nulla alia causa sit cõ
mixtus. Et si cõmiscebit fortunis: facit facta q̃
ipsæ faciunt. hæc hali ibidem. Et dicit Ptolæ. ꝙ
mercuriꝰ significat diuinatões & seruitiũ diuinũ:
& ea quæ contingunt in sanctuariis: sicut sũt mu
tationes legũ ac morum. hæc aliqñ fiũt per ipm
scdm cõmixtionẽ suã cũ cæteris stellis: Nam se/
cũdũ hali accidet p eũ i illis fortitudo mali & cor
ruptiõis: uno uero tpe plusq̃ alio: scdm ꝙ plane
tæ qbꝰ miscebit sint fortunæ uel infortũæ. Si eni
fuerint cũ fortunis dãnum erit minus: & si cũ in
fortunis: dãnũ erit multomagis. hæc hali. Et se/
cundũ Albu.li.5.de coniũctõibus magnis drã.5.
Mercurius significat bella & guerras & insultum
uulgi in reges & mortẽ subitam in hoïbꝰ. Et di
cit Ptolæmeꝰ.caº 8.ubi supra ꝙ quia mercurius
est cõplexionis siccæ & festi motus eo ꝙ semp ua
dit circa solẽ & retrogradat sæpiꝰ suo cursu: iõ in
aere ppriẽ operat uentos turbinosos & repẽtios
ac defacili mutabiles facit tonitrua corruscatio
nes & terremotus: & forsã ppter hoc q̃ pdicta sũt
detrimẽta facit in aïalibꝰ & i uegetabilibꝰ quibus
magis utunt hoïes Et secũdũ hali: ꝙ accidit sub/
mersio ciuitatũ & huiꝰmõi. Et secũdũ Albu. ubi
supra Mercurius significat paucitatẽ pluuiarũ ue
hemẽtẽ flatũ uẽtorũ & mltũ nocumẽtũ cũ casu ful
minũ. ℃ Itẽ Albu. cũ fuerit eiꝰ significatio i ter/
ra significat destructionẽ fructuũ cã cõbustionis
& uentorũ & mortalitatem & locustas. Et dicit
hali: ꝙ licet Ptolæ. oñdit 2º q̃driptiti ꝙ de se tan
tũ facit humiditatis quãtũ siccitatis de his tñ in 2º
liº. cam dat: eius appinquatiõe ad solẽ & reuer/
sione eiº frequẽti ad solẽ: q̃re uicit i eo siccitas: uñ
operat i aere secũdũ ꝙ operant infortũæ quãdo
cõmiscẽt cũ natura solis: eo ꝙ ex tali cõmixtione
fiũt fumi sicci de quibꝰ pueniũt uẽti turbinosi ita
ꝙ pereunt naues: dãnant plãtæ: & cetera mala fient
si illæ. ℃ Itẽ dicit Ptolæ. ꝙ mercurius opat mul/
tã diminutionẽ in aquis & riuis qñ abscondit.s.
qñ intrat radios solis & facit augmentũ in eis qñ
oritur uel exit radios solis: nã tũc secũdũ hali cre/
scit fumositas humida & minuitur fumus siccus
Ex pdictis igitur patet secũdũ Ptolæ. ꝙ mercu/
rius siccitatẽ augmẽtat qñ ẽ in dignitatibꝰ plagæ
siccorum & qñ aspicit se cum eis & qñ radios so
lis intrat Hũiditatẽ uero facit qñ ẽ in dignitatibꝰ
plagæ hũidorũ & qñ aspicit se cũ eis & qñ radios
sol exit hæc hali ibidẽ ℃ Et dicit Albu.liº.5º.de
cõiũctionibus magnis differẽtia qnta ꝙ mercu/
rius cũ fuerit æqdistans arietis signo significat
multã mortẽ mulierũ & iuuenũ: paucitatẽ pisciũ
cũ mlto flatu uẽtorũ fortiũ & siccorũ: & mltas ne
bulas & cũ uehemẽtia caloris & mltitudĩe aquarũ
& pcipue in pte occidentis & cũ paucitate ãno/
næ & panis & uini. Et si fuerit eiꝰ latitudo septẽ
trionalis significat corruptionẽ aeris & si fuerit
meridiana significat cõmixtionẽ aeris Et quãdo
elongat a lõgitudine sua lõgiori.s.a sole signifi/
cat interfectionẽ in hoïbꝰ & mortẽ quorũdã no/

biliū. Et dicit hali: mercuriꝰ in ariete sub radiis tēpestuosus ē: uesptinus bn̄ cōplexionatus: matutinus uel oriētalis significat mūdū aerē. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogradus significat infirmitatē aduenire ex morbillis & uariolis. ¶ Et dicit albu. mercurius cum fuerit æquidistans tauro significat interfectiones inter orientales & occidentales: & multos oculorum dolores in parte orientis: & multam mortē nobilium ex iuris & uehementia caloris cum incessanti flatu uentorum & bona aeris cōmixtione: & erit destructio panis & uini cū aquis multis. Et si fuerit eiꝰ latitudo septētrionalis: significat mediā cōmixtionē aeris: & si fuerit meridionalis: significat pmixtionem aeris. Et qn̄ elōgatur in longitudine sua lōgiori a sole: significat mortē boum. Et dicit hali: mercurius in tauro sub radiis: tempestuosus & umbrosus: uespertinus bonæ cōplexionis: matutinus uel orientalis roridus & mundus. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogradus significat bonam aeris cōplexionē. ¶ Et dicit Albu. mercurius cū fuerit æquidistās geminis: significat cædē aduenire inter oriētales & septētrionales: mortē nobiliū & aliorū hominū: multitudinē bubonū & bonā aeris cōplexionem cū multitudine uini.

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis: significat uentos & caliditatē eorum: & si fuerit meridionalis significat siccitatē aeris. Et qn̄ elōgat in longitudine sua longiori a sole: significat mortem ppositorū & scriptorū sublimatorū: & multas mortalitates hominū cū ægritudinibus morbilloꝝ. Et dicit hali: mercurius ī geminis sub radiis: uentos excitat in mari & in terra: uesptinus desiccat: matutinus bonā cōmixtionē significat.

Et scd'm Albu. si fuerit illic retrogradus: significat inutilitatē in hoībus & rebus suis. ¶ Et dicit Albu. cū fuerit æquidistans cancro: significat interfectionē ex parte septētrionis: aut ex parte orientis & occidentis: & mortē hominū & dolores ulcerū & morbilloꝝ: cū multitudine uentorum: & frigiditate aeris: cū paucitate annonæ & destructione arboꝝ & fructuū & pcipue in occidēte. Et si fuerit latitudo eiꝰ septētrionalis: significat uentos calidos: & si fuerit meridionalis significat illud idem. Et qn̄ elongat in longitudie sua longiori a sole: significat rumores terribiles & pturbationes in hominibus. Et dicit hali: mercurius in cancro sub radiis: significat eleuationē uiarū maris: uesptinus tranquillitatē facit: matutinus bonā cōplexionē & sanitatē inducit. Et secundū Albu. cum fuerit illic retrogradus nō attribuitur ei aliqua significatio. ¶ Et dicit albu. mercurius cū fuerit æquidistans leoni: significat multas infirmitates ex tussi: & dolores uentris & uesicæ & multā mortē: pcipue in parte occidentali: & cū casu nobilium: & significat paucitatē commixtionis aeris & uehementiā caloris & paucitatem pluuiæ & destructionē arborū fructuū & seminū: & cum paucitate ānonæ. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis: significat flatum uentoꝝ & caliditatē eorū: & si fuerit meridionalis: significat bonā cōplexionē aeris. Et qn̄ elōgat in lōgitudine sua longiori a sole: significat mortē quorundam magnatū. Et dicit hali: mercurius in leone sub radiis ab occidente uentum inducit: uesptinus suffocationes facit: & matutinus serenū significat. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogradꝰ significat mltas tristitias quas cōsequēt hoīes cū pmixtionibꝰ. ¶ Et dicit Albu. mercuriꝰ cū fuerit æquidistans uirgini significat multos oculoꝝ dolores & infortuniā in parte meridiei & super abundantiā pluuiaꝝ & uehementiā uentoꝝ calidoꝝ & forte significat bonā cōmixtionē aeris & multitudinē ānonæ. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat siccitatem aeris Et si fuerit meridional' significat bonā aeris pmixtionē. Et qn̄ elōgat' in longitudine sua longiori. s. a sole significat casū nobiliū & mortē in hoībꝰ. Et dicit hali: mercurius si fuerit in uirgine sub radiis pcellas calās in mari significat: uespertinus siccitatem matutinꝰ ē hūidꝰ & bn̄ cōplexionatꝰ. Et scd'm albu. cū fuerit illic retrogradꝰ significat mltos rumores terribiles ¶ Et dicit albu. cū fuerit æquidistans libræ significat multitudinē uentoꝝ & fortitudinē eoꝝ & paucitatē ānonæ & hūiditatē aeris. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat paucitatē hūiditatis & multas nebulas Et si fuerit meridional' significat destructionē cōmixtionis aeris Et qn̄ elōgat' in lōgitudine sua lōgiori. s. a sole significat pmixtiones aduenire plebi. Et d. hali: mercu. in libra sub radiis significat fortissimos cōtrarios uentos: uesptinꝰ est bn̄ cōplexionatus: matutinꝰ semp humidus ē & nubis.

Et dicit Albu. cū fuerit retrogradꝰ significat pmixtiones aduenire plebi & forte rimabūt' quibusdā de causis ¶ Et dicit Albu. mercuriꝰ cū fuerit æquidistans scorpioni significat multas cedes in pte occidētis & septētrional' & niues cū abūdātia pluuiaꝝ: uehemēs frigꝰ & qetudinē aeris cū bona cōmixtiōe aeris: Et si fuerit eiꝰ latitudo septētrionalis significat siccitatē aeris: Et si fuerit meridional' significat bonā cōmixtionē: Et qn̄ elōgat' a lōgitudine sua lōgiori. s. a sole significat rumores malos & terribiles & fortē cædem. Et dicit hali: mercurius in scorpione sub radiis tēpestuosus est: uespertinꝰ sine pluuia: matutinꝰ pluuiosus. Et secūdū albu. si fuerit illic retrogradꝰ significat pmixtionē aduenientē militibꝰ. ¶ Et dicit Albu. mercu. cum fuerit æquidistās sagictario significat psperitatē regū infortuna & bella fieri i parte occidētis inter eos & meridionales: paucitatē pluuiarū & niues cadere cum bona aeris cōmixtione & erit paucitas panis & abūdātia uini. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos cali

dos & si fuerit meridionalis significat alteratione aeris & bona comixtione ei9 Et qn elogat in logitudie sua logiori .s.a sole significat morte aliquoru regu & diuitu. Et dicit hali: mercu. in sagictario sub radiis multa pluuia significat: uespertinus sine huiditate: matutin9 bona coditione & sanitate significat. Et secundum Albumazar si fuerit illic retrograd9 significat infortunia in pte motiu. ℭ Et dicit Albu. mercurius cum fuerit æquidistans capricorno significat cæde mala i oriente ægritudine & morte pueroru & multas pluuias & destructione comixtionis aeris: & ipsu declinare ad siccitate: multos uentos orientales: multu mel cu multitudine anonæ. Et si fuerit eius latitudo septetrionalis significat bona aeris comixtione Et si fuerit meridionalis significat illud idem.

Et cu elogat in logitudine sua logiori .s.a sole significat mortalitate & morte mulieru & nobiliu

Et dicit hali: mercu. in capricorno sub radiis seper est pluuiosus. Et secudu Albu. si fuerit illic retrograd9 significat laudabile æquitantibo i mari. ℭ Et dicit albu. mercu. cu fuerit æquidistas aquario significat multitudine locustaru cu bona comixtione aeris & cu multo flatu uentoru. Et si fuerit latitudo eius septetrionalis significat siccitate aeris Et si fuerit meridionalis significat multas nubes steriles. Et qn elogat in logitudine sua logiori .s.a sole significat morte seniu & nobiliu.

Et dicit hali mercuri9 in aquario sub radiis niuosus est, uespertinus calid9 & turbulet9: matutinus pluuiosus. Et secudu albu. si fuerit illic retrograd9 significat multas infirmitates aduenire hominibo ℭ Et dicit albu. mercu. cu fuerit æquidistas piscibo significat morte in meridiei pte multitudine uermiu & pisciu cu multo flatu uentoru & fratec oru & cu bona aeris comixtione & forte declinabit ad siccitate cu multis aquis. Et si fuerit eius latitudo septetrionalis significat necessitate flatu uentoru huidoru: & si fuerit meridionalis significat media comixtione aeris. Et qn elogat in longitudine sua longiori a sole significat multa nauiu submersione in mari & fluminibo. Et dicit hali: mercuri9 in piscibo sub radiis tepestuosus & pluuiosus est: uespertin9 bona coplexione matutin9 tranquillitate & coplexione bona odit

Et secudu albu. si fuerit illic retrogradus significat nocumetu aduenire nobilibo & uasallis regu

ℭ Capitulu .7. de significatioe lunæ ad instar eorum quæ dixi.

De significatoe uero lunæ nihil penit9 locutus e Ptolæ. nec hali: ubi sup pp cas ptactas ca° pri9 posito de significatioibo sol: nec hali i tractatu de exitu plaru sub radiis aliqd de luna logt. Sed albu. qrto maioris introductorii dra sexta. d. qp luna e huida benivola & p sua huiditate nocti couenit. Et .d. qp qa ipsa ex natura p ceteris plis e huidior licet huiditas sit uite & durabilitate significet si ipsa tn supflua fuerit impedier. Nam omne superfluum impediens iudicatur. Et ulterius dicit in eadem differentia qp luna e significatrix huiditatu pl9 cæteris plis ac pp nimia huiditate ei9 cæteru plis a pla q sibi coplectit corruptione uel natura suscipit. Et dicit Albu. li°. 5°. de coiuctionibo magnis dra .6 luna in ariete cu sola fuerit dnatrix & fuerit ei9 significatio ppriæ super specie humana significat cedes inter reges & uulgu & multa mala in hoibo & latrones: multas angustias aduenietes regibo propter inobedietia militu eoru eis multis guerris & multu ipedimetu ex lupis bestiis uero quibo hoies utut eade mors & detrimetu. In aere uero significat multas pluuias & multas huiditates & in aquis & significat multas inundationes: sed comiscetur eius significatio cu signo arietis qui do .s.est æquidistas ei significat fundationes fluminu & diminutione anona. ℭ Et si fuerit æqdistans tauro significat multas tristicias & siccitate & dolores & nocumta aduenire hoibo & multas pluuias & uehementia frigoris diminutione anonæ panis & pot9 & fructuu. ℭ Et si fuerit æqdistas signo geminoru significat multas mortalitates in hoibo & ægritudines & bubones cu supfluitate pluuiaru & cu destructione in uino. ℭ Et si fuerit æqdistans cancro accident motus & itinera regibo & erit siccitas & fames in hoibo cu paucitate pluuiaru. ℭ Et si fuerit æquidistans leoni significat renouatione regni & pmutabit rex de regioe ad regione cu psperitate ee plebis cu eo multi bestiaru uéditione & magnu ptiu catu & psperu dispositione fructuu. ℭ Et si fuerit æqdistas uirgini significat salute hoium & aliu cu utilitate bestiaru & multitudine pluuiaru & anonæ & potus & messiu & fructuu. ℭ Et si fuerit æqdistas libræ significat cæde cadere i regibo & pmixtione i regibo & morte & tristicia q aduenient hoibo nlta guerra & locustas diminutione uini cu detrimto anonæ. ℭ Et si fuerit æqdistans scorpioni significat multas cotrarietates & comixtiones & ægritudies & morte & placitatioes & guerras i hoibo cu paucitate aq fotiu. ℭ Et si fuerit æqdistas sagictæ significat excelletia regu & psperitate nobiliu & detrimta aduenietia uiris religiosis ægritudines & cæde & detrimtu aialiu & pcipue aniu & detrimtu anone & destruet reddit9 heditatu ℭ Et si fuerit æqdistas capricorno significat utilitate anonæ: & psperitate pot9 & uictualiu. ℭ Et si fuerit æqdistas aquario: significat mortalitate hoibus: multitudine locustaru: & detrimetu redditus fructus & aratiois. ℭ Et si fuerit æqdistas signo pisciu significat ægritudines euenire hoib9

& eos euadere ab eis: destructionē auiū & multitudinē pluuiaꝝ cū utilitate ānonæ. Auctor uero nouē iudiciū in prima parte uersus finē ponit plura notabilia de significationib⁹ lunæ q.s. significatiōes eius cōcernāt qōnes: & iter cætera dicit unū notabile· & ē dictū eius Messa .dicit.n.sic: luna quia plus stellis oibus affinior terræ deseruit ad iudicādū & ex sui silitudine inuenit̄ utilior. uides enī φ uniuersa mūdanoꝝ generatō germinātiū & hūanæ ꝑpaginis series a modico incipit p⁹ hoc cōgruū suscipit incremētū: debitū nouissime sic iceptū finē: nec aliter de lūa dat̄ itelligi: ꝓspera nāq; & fœlix uniuersa ī sui ꝓspitate cōseruat: corrupta corrūpit: infortunis uero applicās cōtrariū indicat. Itē luna propriā respiciēs domū & bñ locata negotiis effectū tribuit & fortunā significat: & si male collocet̄ : cōtrariū significat. De significatione uero lunæ in hoc libro posteri⁹ plura dicent̄ : sed hæc ad pñs sufficiāt.

℄ Caplm.8. quid significāt planetæ dñatores cū cōmiscent̄ ad inuicem.

Secundū qd̄ dicit Pto. ī fine octaui capituli secūdi quadri. φ unusquisq; planetarū si fuerit ī suo naturali eē: qd̄ sibi fuerit proprium operabit̄ .i. scd̄m hali qñ nō cōmiscet̄ uirtus significatoꝝ cū uirtute alia: nec dominant̄ plures simul. Nā qñ saturn⁹ & mars dominant̄ simul: aut qñ un⁹ eoꝝ gubernat: aut aspicit se cū alio: demōstrat ex hoc lites & guerras hominū extraneoꝝ: captiuitates & res fortes & magnas: Si enī aspectus fuit de trino uel sextili: erūt paces ꝓpter magnū metū ensis: & si aspect⁹ fuerit de opposito uel de q̄rto: significat fortitudinē magnā litiū & guerraꝝ: & mltū durabūt· multotiēsq; redibūt. Et si saturn⁹ & iupit̄ gubernatores fuerit: uel φ un⁹ sit gubernator & aspicit aliū: significat φ minuet̄ magnū dānū saturni: uel minuet̄ bonū iouis: & hoc erit scd̄m aspectū q tūc fuerit. Et silr̄ in oīb⁹ aliis iudicabis. hæc hali.

℄ Hæc igit̄ q̄ ꝑdixim⁹ in ista distīctiōe sūt opera planetaꝝ q̄ operant̄ cū fuerīt in suo statu proprio: & qñ nō cōmiscet̄ uirt⁹ significatoris pricipalis cū uirtute alia. Et dicit Pto. ubi supra qñ planetæ ac stellæ adiuicē cōmiscent̄ : aut. s. p participationē figurarū .i. scd̄m aspectus : aut scd̄m diuersitatē signoꝝ .i. φ aliqs fuerit ī dignitate alteri⁹: uel fuerit in angulis uel succedētib⁹ uel cadētib⁹ secūdū hali: aut scd̄m apparitōnē quā hñt in cōparatione sui ad solē .i. ut sint oriētales & occidētales uel apparētes uel abscōditi uel retrogradi uel directi uel in suis uesptinis figuris. Quādo inq; cōmiscent̄ planetæ: accidit magna aduersitas in eorū operib⁹ scd̄m cōmixtionē naturæ: q̄ cū sui natura participationē .i. scd̄m aliū textum opera erūt scd̄m coicatas naturas. Et dicit Pto. cū sit ifinitū & īpossibile scd̄m unāquāq; cōmixtionē propriū effectū describere: & tñ illoꝝ omniū enarratiōe generalit̄ ī q̄libet figura accidētiū multis modis possit cōphēdi. Iō hoc studio & solicitudini attētis discipulis relinquat̄ : ut ipsi sibi ipsi res pticulares ex naturis simplicib⁹ ingrent. hæc Pto. Vnde ob hāc cām Ptolæmei huiusmōi cōmixtiōes naturaꝝ stellaꝝ & partiū circuli q̄si inūerabiles ad pñs omitto: & finit̄ hic distinctio de significatiōib⁹ spālibus planetarū.

℄ Incipit distinctio .5. de significatiōib⁹ plaꝝ: cū aliqs eoꝝ eleuat̄ sup aliū: & cōtinet tria capla

℄ Caplm.1. est de regulis necessariis Ptolæmei.

Postq; in ꝑcedēti distinctiōe determinatū ē d̄ significatiōibus pticularib⁹ oium planetaꝝ: in oib⁹ figuris cū fuerit dispositores tēpoꝝ quorūcūq; : Iā in hac distinctiōe intendo ponere significatiōes cuiuscūq; eoꝝ cū fuerit eleuat⁹ sup reliquos ī oībus signis iuxta sniam Albu. li.6. de cōiūctio. magnis. Sed prio ītēdo ponere q̄ttuor regulas gñales notabiles q̄s ponit Pto. 2⁹ qdripti. c.8. ī fine una cū expositiōe isti⁹ uerbi eleuari: qd .s. antiq p ipm intellexerūt oñdā. ℄ Dicit itaq; Pto. ibidē φ cōuenit ut īspiciam⁹ quā cōcordātiā seu coaptationē seu silitudinē hñt planetæ q accidēs futuꝝ significāt oī regiōib⁹ & ciuitatib⁹ i qbus denotāt illud accidēs accidere. Cū igit̄ stellæ dñatrices cōcordauerint uel assimilent̄ ī locis ī qbus accidēs futurū cōtinget: & nō eleuent̄ sup eos planetæ sibi cōtrarii haiz aut eoꝝ haiz: tūc op⁹ earūdē stellarū dñatricū ꝑprium erit maioris ualitudinis: & hæc ē p ria regl'a Pto. ℄ Secūda regl'a ē hæc: φ si illæ stellæ dñatrices : ipsis locis ñ assimulēt̄ : & stellæ q̄ sūt ipsis cōtrariæ sup eas eleuēt̄ : min⁹ ꝑficiet opus eaꝝ. ℄ Tertia regl'a ē hæc: si stellæ dñatrices fuerit cōplexiōis nociuæ : & cū locis ī quibus accidens futurū cōtinget assimulant̄ : eo φ scd̄m hali stella īfortūata nō facit magnū dānū sine malum in regionibus ī qbus concordat. Sed in quibus non concordat: facit magnum damnū. Nec

facit magnū malū quas in regionibus gubernat.
Et si stellæ q̄ sūt ex haiz: cōtrariæ haiz: eaꝝ super
eas eleuēt̄ ipsaꝝ nocumētū alleuiabit̄. ¶ Quarta
uero regula ē hæc ꝙ si illæ stellæ, dn̄atrices nō fue/
rint illaꝝ regionū gubernatrices nec super eas ele
uēt̄ stellæ in regiōib⁹ ipsis magis eueniet & ma/
gis damnū contīget. Et hę q̄ttuor regłe Pto. sunt
utiles ualde in accidentibus grandibus & in aliis
iudiciis de tēperie aeris: & in aliis.

Capl̄m. 2. qd̄ significet̄ p hoc nomē eleuari.

HAli sup eodē. c⁰. 8. sc̄d'i q̄driparti
ti: ponit tres modos eleuationis
unius planetæ sup aliū ¶ Primus
modus ē ut planeta sit ī aliqua di/
gnitate alterius: & qñ dn̄s digni/
tatis applicuerit ei qui ibi ē dicem⁹ ꝙ eleuat̄ sup
eū. ¶ Secūdus modus eleuationis ē ꝙ sit un⁹ pla
neta debilior alio: & q maioris uirtutis ē dicitur
eleuari sup debiliorē. ¶ Tertius modus est ꝙ sit
unus planeta in decīo signo ab alio: tūc ille q est
in decimo signo dicit̄ eleuari sup aliū. ¶ Itē in q̄
dā glosula quadriptiti Ptolæ. inueni plures mo/
dos eleuationū planetaꝝ sup alios quib⁹ utūtur
antiqui astronomi. Vno eni mō dicit̄ eleuari cū
stella stellæ iungit̄: ita ꝙ illa q̄ fuerit maioris lati
tudinis in septētrione: & minoris in meridie: ele
uari dicit̄ sup alterā: uel stella septētrionalis eleua
ri dicit̄ sup meridionalē: uel q̄ fuerit in signo ab
eo. s. in signo magis septētrionali eleuatur super
alterā q̄ fuerit ī signo infimo. s. ī signo meridiona
li. sitq; eorum latitudo ab æqnoctiali æq̄lis iux/
ta modū loquēdi Pto. de figuris altis & īfimis. i.
q̄dripti. c. 15. Itē si stella una ē ī angulo: altera ue
ro recedens ab eodem angulo: uel quæ fuerit sup
terrā eleuat̄ sup stellā sub terra. Generalit̄ aūt ī q̄
libet figura aut in quolibet aspectu, si fortunæ in/
fortunas aspexerit: minuēt eaꝝ īpedimēta: & cū
infortunæ aspexerīt fortunas minuēt eaꝝ bonū.

Itē qd̄ hic magis pōt intelligi p eleuari ē ꝙ stel/
la stellā aspiciet & ꝙ eleuet loco datiuo ipsi⁹ tpis
i. ut ascēdens p⁹ ipsam recedet una & altera sub/
sequat̄: & tūc sup eā eleuat̄. s. cū puenit ad locum
eius ueri: & q̄si p to ū tertiū: q̄rtū: q̄ntū: q̄dripti/
ti Pto. ītelligit p eleuari planetā supare alium ī di
gnitatib⁹: sed in figura capituli ultimi primi libri
q̄driptiti Pto. uult Pto. simpliciter planetā in me
dio cæli exñtē uel ad mediū cæli, appropinquātē
eleuari sup planetā sup terrā exñtē eleuari sup pla
netā exñtē sub terra. Et Albu. li. 6. de cōiūctiōi/
bus magnis drā. i. in prin. dicit ꝙ nullū īdiuiduū
ex indiuiduis orbis existit ꝙ non sit altius illo
quod ipm̄ sequit̄ in ordine: & nō utūtur sapien/
tes transitū aliarū stellaꝝ sup aliquas: nisi cū aliq̄
eoꝝ alteri iūgit̄ & æquat̄ in lōgitudine & latitu
dine & descēsu in eis & æqualitate: erit illud cā te
gendi inferi⁹ superi⁹: & erit hoc ex accidētib⁹, in

ceptionū q̄ indicāt sup accidētia īferiora. ¶ Scia
uero q̄liter illd̄ sciat̄ ī trib⁹ stellis supioib⁹ & du
obus luminarib⁹ ē: ut cōsideres ad mediū cursum
cursus eoꝝ & locū eius æquatū: & si locus eius
æquat⁹ fuerit minor medio cursu suo: ipse ē ascē
dens a medietate zone suæ usq; ad longitudinem
suā longiorē orbis sui. Et si fuerit locus eius æqua
tus maior medio cursu suo:, ipse ē descēdēs a me/
dietate zonæ suæ usq; ad longitudinē, īferiorē or
bis sui. Et si æq̄tur, loc⁹ ei⁹ æq̄tus & medi⁹ cursus
eius in quantitate erit in medietate zonæ i. erit in
auge epicieli uel opposito augis. Deinde minu/
es postq̄; feceris illum min⁹ eoꝝ ab alio: & mul
tiplica quod remanet in. 7. deinde diuides illud p
22. Nā proportio diametri ad circūferentiā ē ut
proportio. 7. ad. 22. & quod exierit de diuisione
erit quātitas ascensionis uel descensionis eius de
partibus. Sed cū mercuri⁹ & uenus & unusq̄sq;
eoꝝ fuerit orientalis & fuerit eius locus æquat⁹
minor loco solis, æquato in eis: tunc ipsi ascēdūt
a medietate zonæ usq; ad longitudinem longi/
orē orbiū utriusq;. Et si fuerit locus eius æquatus
maior loco solis & fuerit occidētalis: ipse ē descē
dens a medietate zone suæ usq; ad longitudinem
īferiorē orbis sui. Et si fuerit directio uel æquatio
p unā lineā sicut æquatō solis: ē iūctus ei. deide ac
cipiat̄ superfluū quod est inter eos & locum so/
lis æquatum: si fuerit inter eos augmētum & ope
retur per illam superfluitatem sicut fuerit inter
eos sicut opatū ē in stellis superiorib⁹ de diuisi/
one & multiplicatione: Et fortior significatio in
diuiduorū superiorū apud trāsitū uel mamareth
altioꝝ super alios apparet apud æquidistantiam
coniūctiuā. i. cōiūctionis: In oppositionib⁹ uero
& q̄draturis & cæteris figuris eiūt, significatōes
horū minoris apparētiæ & debilioris īpressiōis.

¶ Capitulum. 3. quid significet quilibet planeta
quando eleuatur super alium.

IN hoc caplo ponā significatiōes
ī mamaret hoꝝum planetarū sup
quos in oībus signis. i. cū transie/
rīt uel eleuent̄ singuli eoꝝ super
alios iuxta sn̄iam Albu. lib⁹. 6 de
cōiunctionibus magnis. Vnde in illo libro po/
nit Albu. 12. differentias iuxta numerū. 12. signo
rum. In prima enim differentia illius libri ponit
mamaret hominū planetarum super alios in arie
te. In secunda ponit mamaret eorū super alios in
tauro: & sic deinceps: Propter maiorē cōpēdio
sitatem ponā hic totū sensum illius sexti libri ī. 7.
tabulis. In prima ponam mamaret saturni super
alios: in secūda iouis: & sic deinceps. & omnes si
gnificationes planetarum quæ ponūtur in ariete
ponit Albu. in prima differentia illius sexti libri:
& quæ in tauro in differentia secūda. Et patēt ta
bulæ & sic dictū sit de distīctione qnta hui⁹ libri.

	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Siccitas multa: pluuia pauca: pauca annona & messis mista	Multæ ægritudines: multi uenti calidi cũ turbatione aeris: & multo puluere.	Supfluitas pluuiarũ cum uentis mediocrib⁹.	Renouatio regis: bella: & mors in hominibus cũ mediocritate pluuiarum.	Multitudo bellorum & mortalitas: pluuia supflua: & uentus mediocris.	Bella: multa superfluitas pluuiarum & iuuamentum carũ.
In ♉	Siccitas nimia aeris i pluribus climatibus: cũ augmẽto messis.	Siccitas nimia cũ fame & morte hominũ: frigus uehemẽs cũ mora eius.	Multa bella inter reges: paucitas regæ & ãnonæ: & hũiditas pauci.	Mors mulierũ & paucitas pluuiarum	Significat illud idẽ sup uenerẽ cũ multis inundationibus: & caristia ãnonæ.	Paucitas pluuiarum & supfluitas aquarũ & paucitas annonæ.
In ♊	Paucitas pluuiarum & aquarum cum multis bestiis aquæ ranæ & silia.	Erunt inimici: & infortunia i multis terris: locustæ: flatus calidi: paucitas rerum.	Vehemẽtia caloris.	Mors mulierũ & paucitas pluuiarum.	mediocritas uẽtorũ cũ prosperitate eorũ.	Paucitas pluuiarum.
In ♋	Paucitas pluuiæ & aquarũ: multe beluæ aquæ & ranæ & silia multi latrones	Erunt inimiciciæ inter hoĩes: multæ locustæ supfluæ pluuiæ & fixio eius.	Mors in pluribus climatibus cũ siccitate aeris.	Mortalitas cũ mĩsto calore & paucitate humiditatis.	Mors in pluribus climatibus ex magnis febribus cũ paucitate pluuiarũ: & mediocritate caloris.	Mors in pluribus climatibus cũ magnis febribus & cũ paucitate pluuiarum & aquarum.
In ♌	Erit mors inter hoĩes: lupi paucitas pluuiarũ: & diminutio messis in pluribus terris.	Magni uẽti calidi tpe suo: & paucitas annonæ & messis.	Multæ locustæ supfluitates pluuiarũ cũ ꝓspitate earũ.	Erunt constrictiones & hũiditates.	Mors in hoib⁹ constrictiones cũ uehemẽti frigore tpe suo.	Erũt cõstrictiones cũ multitudine locustaꝝ: & ꝓspitate pluuiarũ & multis hũiditatibus.
In ♍	Paucitas pluuiarũ cũ siccitate: & supfluitate aquarũ mariũ.	Destructio magnæ partis terræ cũ uehemẽti & durabili frigore: ꝑcipue tẽporib⁹ cõuenientibus: cũ ipedimẽto arboꝝ	Siccitas aeris.	Prosperitas pluuiarũ & hũiditatum.	Pluuiæ supfluæ & multe inundationes cũ mĩsto frigore.	Multæ pluuiæ & humiditates

	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♎	Multæ ægritudines ex tussibus & multo labore & pluuia multa.	Odiũ inter reges: tpantia aeris cũ paucitate frigoris.	Siccitas multa & fames in pluribus terris cũ supfluitate pluuiæ tẽpore suo & mors puerorum.	Prosperitas hominũ: multæ locustæ: cũ paucitate pluuiarum	Multa siccitas & fames in pluribus climatibus cũ supfluo & icessãte flatu uentorum.	Multa siccitas & fames in pluribus regionibus cũ hũiditate & bonitate aeris.
In ♏	Mortalitas hominũ & serpentum & scorpionũ cũ paucitate pluuiæ & cum multo flatu uẽtorum.	Destructio nimia in pluribꝰ climatibus cum siccitate aeris: & paucitate humiditatis eius.	Multa mors in pluribus climatibus: cum uehementi calore tẽpore suo.	Magnæ ægritudines hominũ: in pluribus regionibus cum paucitate hũiditatis.	Mors in pluribus climatibus cum paucitate pluuiarũ & mltis aquis.	Paucitas pluuiarũ & aquarũ.
In ♐	Infortunia in pluribus climatibus: multa bella in babilonia & mors regis eiꝰ & rumores terribiles.	Bella inf reges mors; ĩ quibusdam climatibꝰ cũ multis uẽtis calidis tpe suo.	Mors bestiarũ & guerræ ĩ pluribus climatibꝰ uentus icessans cum paucitate messis.	Mors mulierũ regũ: cũ paucitate pluuiarum & bono eẽ messis.	Mors bestiarũ guerræ multæ: uentus multus: cum paucitate messis.	mors ĩ pecudibꝰ supfluitas hũiditatis & incessatio eius cũ pauca seruatione messis.
In ♑	Valor asinorũ mors ouiũ: paucitas hũorũ & diminutio aq̃ fluminum.	Valor asinorũ uehemẽs frigus & eius durabilitas.	Siccitas aeris.	Caristia asinorũ: paucitas hũiditatis cũ diminutione aquarũ: pcipue ĩ mari.	Multæ pluuiæ & mlti uermes & mltũ frigus	Paucitas humiditatis. & aq̃ę
In ♒	Angustiæ hominũ & siccitas fluminum.	Vehemẽtia frigorũ & calorũ tpe suo.	Mors mulierũ cũ siccitate aeris.	Timor mortis siue regis cum paucitate hũiditatis.	Erũt pctores: multi bubones & mors in hoibus: pluuiæ mltæ cũ frigore & tonitruis eorũ.	Oppressio ĩ terra armeniæ: cũ paucitate pluuiarum & aq̃rũ.
In ♓	Mors in pluribus climatibus paucitas pisciũ multæ pue aues ut passeres: multe locustæ cũ supfluitate pluuiarũ: niuium & aquarum.	Multi pisces & aues puæ cũ fortitudine caloris aeris & multis pluuiis & tonitruis & frigoribus.	siccitas aeris cũ paucitate humiditatis eius.	Mors ĩ pgnãtarũ cũ supfluitate pluuiarum cũ multis tonitruis & cũ magno frigore.	Multitudo auium & piscium cũ inundatiõe fluminũ & mlta hũiditate & tenebrositate horizontis.	Paucitas humiditatis aquarũ.

	Saturnum	Martem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Exaltatio regis ſuper populũ: pauci ĩimici cu ius rumores ter ribileſ mẽdacia ꝓſpitas aeriſ uẽ ti tpati in meſſe & profectꝰ ĩ eis	Multæ infirmi tates & dolo/ reſ cum magno frigore:	proſperitas plu uiarum.	Multa infortu nia: ĩfirmitates: & mors cũ ter/ remotu in plu/ ribus partibus.	morſ multũ mĩ tæ pluuiæ: uẽtꝰ inceſſans & iu uamẽtũ eius cũ mĩtis tonitruis coruſcationibꝰ & terræmotu	Fertilitas anni cum multis plu uiis.
In ♉	Multa cedes & mors ĩter reges deſtructio mul torũ climatum multaſ natiuita tes paucitas plu uiarum & hũ/ ditatẽ cũ mĩta meſſe.	Deſtructõ ĩ plu ribꝰ regionibꝰ multa nix in tẽ pore cõgruenti	ſiccitas aeris cũ multis uẽtis ca lidis.	multũ nocumẽ tum in regioni bus romanorũ cũ hũiditate.	Salus hominũ: & generatõ nu tribiliũ cũ mul tis pluuiis: & paucis aquis.	multa fertilitas & ſalus hoĩum corporũ cũ me diocritate plu uiarum.
In ♊	Mors multorũ magnorꝫ & no cumentũ in plu ribus terris: cũ multis hũidita tibus.	Deſtructio gra minis in uirida riis cũ paucita/ te hũiditatis.	Siccitas aeris.	Mors mulierꝫ ĩpgnatarum: pauca pluuia: cũ multis meſſi bus.	Ventus calidus	Supfluitas aq̃ rum & pluuia rum.
In ♋	Siccitas multa ĩ armenia: ꝓſpi tas meſſis: & fructuũ in qui/ buſdã terris cũ flatu uẽtorꝫ & hũiditate.	Mors inimico rũ regis: multi latrones: ſuper fluitates pluuia rũ: aquæ multæ cũ augmẽto ti/ gris & eufratis	Nimia mors ĩ hoĩbus: miracu la in terra: ꝓſpi tas cuiuſlibet ti gris & eufratis & ſalus eorũ.	Humiditas mĩ ta cũ ſalute meſ ſium.	Infeſtatiões ſer uorũ ad reges: mẽdacia & di/ luuia deſtructõ quorũ dã cliatũ pluuia mĩta cũ paucis nubibus & tõitruis: ipe dimẽtũ ĩ paucis.	Pauca pluuia: & hũiditas.
In ♌	mors regum & magnatum & multorꝫ homi nũ: odium ĩter eos: bonitas ae ris & uentorũ: cum proſpitate meſſium.	Mors inimico corũ & princi cipũ cũ uehẽ tia frigoris.	Pluuiæ & pro ſperitas earum	Proſpitæs plu riũ ciuitatũ & regionũ & erũt terræmotus.	Multæ pluuiæ uenti: & toni/ trua: coruſcatõ nes: terræmotꝰ cũ pauco nocu mẽto & deſtru ctione.	Proſperitas ae ris.
In ♍	Multæ guerræ & infirmitates & mors in ho/ minibus: hũidi tas panca: uẽtꝰ paucus & ꝓſpi tas ſeminũ.	Deſtructio cen ſus mercatorũ: & bonitas rerũ uẽti multi tem poribus cõgru entibus.	ſiccitas aeris cũ paucitate pluui arum.	Multi lupi: & pauca pluuia.	Multa ſupflui/ tas & uẽtus in ceſſans.	Supfluitas plu uiarꝫ

	Saturnum	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♎	Bella & multæ cædeſ cũ deſtru ctiõe quarũdã regionũ: multa ſiccitas pluuiæ & pulchrũ eſſe meſſis.	latrones capi/ ent cenſus mer catorũ & mul/ tæ nubes.	Siccitaſ aeriſ ni mia.	Multæ guerræ: & multi terræ/ motus & profi cuũ meſſis.	Salus in pluri/ bus regionibus & cõſecutõ bo norũ: & uẽtus inceſſans.	Pauca humidi taſ & ſiccitaſ ae ris.
In ♏	Odiũ: inimici/ ciam in plurib⁹ climatibus: cõ/ buſtio in eis: cũ ſupfluitate plu uiarum.	Mors i filiis re gum: cũ fertili/ tate regiõis: & paucitate pluui arum.	Siccitaſ aeris.	Multæ guerræ: & multæ inter fectiones homi num.	Multa bella: & multæ triſticiæ & pluuia ſuper flua tpe ſuo.	Pauca aqua & pluuia.
In ♐	Multa bella ini micicie & odia inter hoies: cũ multis pluuiis: & temperãtia earum.	Mors plurium nobiliũ: cõbu/ ſtiones cũ mul/ to frigore tpe ſuo.	Multæ pluuiæ: & inuatio eaꝝ	Multa pſia: & interfectiones: terræmotus: cũ pſperitate meſ ſis.	Pluuia: & uẽt⁹ ſupfluitas: mul ta tonitrua & coruſcationes: niues: & terræ mot⁹: cũ inua/ mento eoꝝ tẽ/ poribus cõue/ nientibus.	mediocritaſ hu miditatis.
In ♑	Grauamẽ lupo rũ cũ paucis lo custis: pauca hu miditate: & au gmento meſſis	Mors luporũ: uermiũ: mors auiũ aquaꝝ: cũ multis nebulis: pluuiis & aqs.	Tpantia aeris.	Ann⁹ proſper: mors ouiũ & boum & piſciũ & auiũ puarũ: & terræmotus cum paucitate pluuiarum.	Multi uaticina tores: uehemẽs frigus deſtruẽs pluuiã ſupfluã: cũ augmto meſ ſium.	Mlta hũiditas cũ ſupfluitate aquarum.
In ♒	Fertilitas mul/ tarũ regionum cũ multis niui/ bus & aquis & inundatiõibus fluminũ & ſa/ lute eorum.	Bellũ & gaudi um illud: & leti cia cũ paucita/ te pluuiarũ & aquarum.	Siccitas aeris: & tenebroſita/ tes in horizõte cũ ſuperfluitate aquarũ: & cum multis piſcibus & paruis auib⁹	Pauci dolores in pluribul regi onibus cũ mul tis aqs & tene broſitate aeris.	Rex ſupabit ii micos ſuos: mſ ti terræmotus: & nubeſ & plu uiæ & frigus.	Hũiditas mul/ ta.
In ♓	Siccitas multa: piſceſ & paruæ aues cũ ſupflui tate pluuiarum	Multa miracu la & pauor in hominibus cũ ſalute poſtea ca liditas aeris & ſiccitas.	Siccitas aeris.	Oĩno ſalus ciui um: mors ĩpre gnatarũ: piſces multi & multæ aues: ſuperflua pluuia & aqua	Multi piſces & paruæ aues: plu uia multa & fri gus uehemẽs.	Pluuia pauca.

	Saturnum	Iouem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Multi uenti: & pluuiæ: bonus aer æstatis:	Mors in hominibus: pluuia pauca.	guerræ: iniuriæ: mēdacia: uindicatō hoium: calor pauc⁹: bōa cōplexio q̄rtæ æstual' mltæ coruscationes & uenti.	guerræ: mors: bubones: cōbustiones: multa horribilia p̄spitas mulierꝫ inpgnataꝫ cū peste ex siccitate aeris.	Bella multa cū paucitate pluuiarum & imbrium: uehemēs calor: paucitas aquæ fontium.	Multæ guerræ & captiones: mors nimia lupi: caristia quadrupedū: cum hūiditate pauca:
In ♉	Mortalitas: siccitas & cōbustio in hoibus: & terræmotus	Destructio ciuitatū: mors quorundā magnatum multæ pluuiæ: coruscationes & tonitrua	Multus calor: & siccitas aeris	Mors ægritudines: mulieres pariēt filias: magnus calor i q̄rta æstuali.	Destructio in plurib⁹ climatibus: multæ pluuiæ & nubes: uehemens frigus i q̄rta autūnali & hyemali.	Multæ guerræ in pluribus climatib⁹ & mors renouatio regnorū lupi cū præcio bestiaꝫ
In ♊	Multæ guerræ: multæ egritudines & mors in eis: pluuia: tonitrua & coruscationes.	Nimia mors i hominibus.	Caliditas & siccitas aeris.	Cōtrarietas uirorū cū mulieribus: mors ipregnantiū: paucitas rerū & hūiditatis.	Mors filioꝫ regū: bella: interfectiones: pauores: destructō ecclesiarū & censis: pluuia pauca: & multus cēsus.	Mors regum: multa cedes & guerra in pluribus climatibus siccitas aeris huiditas pauca.
In ♋	Multi inimici i gētibus: multæ locustæ: pluuia mediocris: & pauca aqua.	Guerræ: depdatiōes & cōbustiones in multis terris: cū multis pluuiis & augmēto tigris & eufratis: mltæ inundatōes tēpore suo.	Vehemētia caloris & siccitas aeris.	Mors mulierū ipregnantium: pauca humiditas: cū uehemēti calore.	Interfectio filiorū regū: bella & destructiōes multoꝫ regnorū: dstructō palatioꝫ regū: uehemens calor: & durans.	Mors regū: & guerre & captiones in plurib⁹ climatibus: & mors lupi: caristia oiū: hūiditas pauca & siccitas aeris.
In ♌	Magna siccitas cū forti uento: & multo puluere.	Pluuia pauca: detrimentū aq̄rum in puteis: & in aliis locis	Multæ coruscationes.	Cōbustiōes: infortunia: cōstrictōes: mēdacia terribiles rūores in pluribus terris: cū locustis: & pluuia pauca.	Multæ cōbustiones: pluuia pauca: uehemēs calor tpe suo.	guerræ & interfectiōes i pluribꝫ cliatib⁹: multi lupi: caristia boū & camelorū & h⁹mōi aialiū siccitas aeris & pauca humiditas.
In ♍	Magnus calor & frig⁹ magnū tpibus suis: corruptio locustarum: & plures reddit⁹ fructuū	Cōbustio cū superflua pluuia: coruscatōne & tonitruo & augmento aquaꝫ fluuiorum.	Siccitas aeris: & hūditas pauca.	Mors regū: & puerorū ex mulieribus & multis altercationibus: locustæ: & uehemēs calor.	effusio sanguinis destruc⁹ mltaꝫ terrarum: cedes magnatū: multitudo latronum & iiuriaꝫ fraus seruoꝫ erga dominos: dilectō sapiētū mltū an/	Pluuia superflua cum multis humiditatibus. /nonæ.

	Saturnum	Iouem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♎	Pugna inter reges: mors quarundã mulierũ regũ: mltitudo herbarũ & pluuia pauca.	Rumores & odia inter hoĩes malicia mercatõnũ cũ multis tonitruis: pluuiis & coruscationibus.	Tpantia aeris declinãs ad calorẽ & siccitatẽ: multũ frigus & uentorũ fortitudinẽ arbores eradicantiũ	Nocumẽtum & combustio cũ pauca pluuia.	mors filiorũ regũ: oriẽ. bellare occi. paucitas pecorũ: destructiõ eclarũ: pluuia pauca: nebulæ: tonitrui: paucitas aq̃ in fluminibus.	Paucitas aĩaliũ trahẽtiũ onera cũ multitudine inimicorum.
In ♏	Guerræ & destructio ĩ plibus climatibus: locustæ nociuę ĩ messibus: pluuiæ: tonitrua & coruscationes.	Mors ĩ multis climatibus: pauca pluuia & detrimẽta aq̃rum fluminũ & piscium.	siccitas aeris & eius caliditas.	Mors mulierũ regum: humiditas pauca.	Mors hoĩum: & boum & uẽtus incessans.	guerræ & captiones ĩ pluribus climatibus: rapacitas luporũ & ualor bestiarũ onerũ & tonitrua & coruscationes.
In ♐	Mltæ ægritudines ĩ pluribus climatibus: uẽtus incessans cum multo puluere & uilitate ãnonæ.	Mors diuitum cum pauca pluuia.	Multæ coruscationes.	Sup̃fluitas pluuiarum.	Interfectiões & effusio sanguinis multæ rapiæ & dolores hoĩum mltæ nubes & pluuiæ.	Paucitas pluuiarum.
In ♑	Multitudo asinorũ & ouium cũ uehementia caloris & frigoris tpe cõueniẽti & cũ durabilitate eorũ.	Multæ capti. ĩ pluribus cliatibus mors ouiũ: pluuia pauca: uehemẽs frigus cum paucitate aquarũ & fluminũ.	Siccitas aeris.	Aborsus p̃gnãtiũ cũ euasione mulierũ: mors ouiũ: uehemẽs calor tpe suo.	In hoĩbus multæ cãe infirmitatis mors: guerræ: capti. caristia asinorũ: mors ouiũ: paucitas auiũ & florũ in p̃n°. 4. uer. multæ ĩ fine niues.	discor. nobiliũ expẽsæ pecũiarũ mltæ: guerræ ĩ plibus cliati. capti. & mors lupi caristia boum & asinorũ: paucitas pluuiæ & aquæ.
In ♒	paucæ aquæ cũ multis pluuiis.	Mediocritas aquarum incrementum plãtarum.	Vehemens calor.	Pugnæ: angustiæ & locustæ ĩ mltis regiõibus siccitas & caristia ãnonæ: pluuia pauca cum diminutiõe aq̃rum.	Guerræ: captõ & mors ĩ pluribus climatibus multi lupi: pauci boues: pluuiæ: hũiditatis & aquæ paucitas: caristia ãnonæ	Pluuia pauca.
In ♓	Infortũa ĩ pluribus climatibus & multi pisces & paruæ aues: pluuiæ sup̃fluæ tonitrua & coruscationes.	Gaudiũ in multis regiõibus: reges iterficere se: dñium mulierum sup uiros pluuiæ sup̃fluæ & coruscationes.	Siccitas aeris	Prosp̃itas multarũ regionum & hoĩes multũ uti bũ odorãtibus: multi pisces & puæ aues.	depõ regis a regno: multa icõmoda cũ bellis ipediũtũ medicis: inf fec° multa nẽatõ: fertilitas in p̃te occi. plu, sup. aq̃ flu. me. cari. ãnõe.	Mors hoĩum p̃cipue regum & nobilium. lupi multi & pauci boues: & huiusmodi aĩalia cũ pauca pluuia.

	Saturnum	Iouem	Martem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♈	Multæ pluuiæ: multæ messes: cum prosperitate utrorũq; & forsasse minuent herbæ.	Pluuiæ paucæ.	Multæ pugnæ & uidictæ hominũ: calor magnus in quarta estiuali: multæ coruscationes: uẽti ualidi.	Siccitas aeris.	Multæ pluuiæ uentus icessans	Coruscationes tonitrua & fulmina.
In ♉	Multa fames ĩ hominibus & augmentũ fructificatiõis arborũ cũ hũiditate aeris.	Humiditas aeris.	Humiditas aeris.	Siccitas aeris:	Bellũ iter ciues uẽti multi: pauca pluuia: detrimentũ herbaꝝ innũdatões fluminũ.	Hũditas pauca.
In ♊	Bonitas aeris: & tpantia pluuiarũ.	Hũditas aeris	Mlta cedes hominũ & querelæ & uindictæ eorũ inter se.	Hũditas pauca.	Venti: & multitudo uẽtoꝝ calidoꝝ ueneno sorum.	Paucitas aquarum.
In ♋	Diminutio aq̃rum & mediocritas pluuiarũ	Humiditas aeris & rores eius	Multæ pluuiæ	Siccitas aeris.	Mlta mors hominũ cũ supfluitate pluuiarũ: & uehemẽti calore tẽpore suo paucæ aquæ & corruptio fluminũ.	Hũditas pauca.
In ♌	Multæ locustæ augmẽtũ herbarũ cũ supfluitate pluuiarũ: & humiditate.	Pluuia pauca ĩ pluribus terris	Pauce pluuiæ:	Multæ pluuiæ	Nimia mors ĩ hoĩbus cũ uehementi calore & durabilitate ei9	Paucitas humiditatum.
In ♍	Pluuiæ & mediocritas eaꝝ.	Hũditas aeris	Multæ hũditates.	Supfluitas pluuiarum.	Apparitio sciæ & sapientiæ cũ paucitate hũditatis eius.	Hũditas pauca.

	Saturnũ	Iouem	Martem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♎	Pugna inter reges:mors mulierũ:multi inimici:multitudo herbarũ cũ supfluitate pluuiarũ.	Pluuiæ tpate.	Iniuria mũdana:guerræ: iniudicia in hoibus ad iuicẽ:hũiditas aeris & uehemẽs calor tẽpore suo.	Multa nebula: & paucæ pluuiæ cũ supfluitate pluuiarũ.	Detrimẽta scriptorum & uillicorum.	Aduẽtus nunciorũ cum multis rumoribus terribilibus:& bona complexio aeris.
In ♏	Bella inter reges:mltũ bubones & mors in hoibus: multa hũiditas in horizonte.	Hũiditas aeris.	Hũiditas aeris horizontis.	Pluuiæ paucæ.	Humiditas supflua.	Aquarũ & pluuiarum paucitas.
In ♐	Bella ĩter reges supfluitas pluuiarum.	Siccitas aeris: & mors in pluribus climatib⁹	Malũ esse nobiliũ cum supfluitate pluuiarum	Siccitas aeris.	mors quorũdã regũ destructiõ ciuitatũ q̃ sunt sup litora maris:pluuia supflua:uentus multus.	Hũiditas pauca.
In ♑	Multæ infirmitates:& mors ĩ hoĩbus cũ multis pluuiis.	Hũiditas horizontis.	Hũiditas horizontis.	Siccitas aeris	Pluuia mediocris:inundationes mediocres.	Hũiditas pauca.
In ♒	Humiditas horizontis.	Hũiditas aeris	Humiditas aeris.	Siccitas aeris	Pluuia icessans prosፅitas redditũ & inundationes fluminũ	Tonitrua & coruscationes & fulmina.
In ♓	Hũiditas aeris.	Humiditas aeris.	Supflue pluuiæ tonitrua & coruscationes.	Siccitas aeris	Multa uolatilia & pisces:inundatones fluminũ:hũiditates mediocres.	Hũiditas multa:tonitrua & coruscationes.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Lunam
In ♈	Significat illud idē quod uen⁹ sup saturnū.	Tpantia pluuiarū & aquarū: cū uento incef/ sante.	pugna & dstructiō maior ī ptis occidētis: ægritudies ex demonus & febribus & tussib⁹: plu/ uiæ mediocres paucitas nubiū uehemēs calor	Tpantia fluuiorū cū medio/ cri augmen/ to aquarū. aqua pauca fōtiū pauca mef/ fis.	Pugna: multæ nubes & pluuiæ & pficuū mef/ fium.	Multæ pluuiæ: multi uenti: & multæ aquæ.
In ♉	Oppressiones cū uehemēti frigore.	Multæ guerræ cū multis humiditatibus & flatu uentorū.	timor uehemēs in diuersis regionibus: pugna destructio: ipedimētū: mors ī hoīb⁹: pcipue ī uiris.	Mors mulierū pluuia: uētus tēperatus.	Bellū: hūditas multa: & forte tpabit aer: uentus incessans.	Guerra ī pluribus terris cū multis pluuiis & inundatōibus fluminum.
In ♊	nihil significat hic.	Cōtrarietas inter reges: plures hoīes: & inter/ fectio.	Guerra: nocu/ mēta: mors multa ouiū: pluuia pauca: & frig⁹ uehemens.	Siccitas multa in pluribus clīatib⁹ paucæ aues & beluæ aquæ cū pluuia pau/ ca: & siccitate aeris.	Guerra & odiū in pluribus terris: multa mors īpregnātiū: flumina multa cū supfluitate aquæ	Siccitas multa in pluribus clīatibus: paucitas piscīū cū flatu uentorum.
In ♋	Pluuia pauca.	Miracula ī pluribus climatib⁹ mulieres se bñ custodire: dissp sio uaticiatorū pugna cū multa pluuia: & au/ gmento aquarū fluminum.	Mors hominū cū uehemēti terræmotu & calore.	Vehemens ca/ lor.	Nimia mors: & pcipue ī prægnātibus: lippa & pestis in ho/ minibus: bella: destructio legū & ecclesiarū cū multis hūditatib⁹ & nebulis	Hūditas & augmentū aquarū
In ♌	Mors hominū nimia siccitas: & locustæ: pluuia medioeris multæ aquæ & uenti.	In pte orientis & in terra ba/ bilonis erūt multa bella & mul/ ti uenti.	Pugna ī multis terris & pcipue īter oriē. & oc/ ci. cū multa effusiōe sanguis inimicorū regū multa detrimēta in plib⁹ regiōibus humiditas plu	Mors ī ābulātib⁹: multæ locustæ cū uētis calidis. uia supflua cū terræmotu.	Mors in pluribus clīatib⁹ sanguis effusio cū multis latrōib⁹ pspéritas aeris mediocris ca/ lor tpe suo.	Nimia mors ī hoibus: locustæ & uentus incef sans.
In ♍	Vehemēs frig⁹ cū inundatiōi/ bus fluminum.	Multitudo sa/ pientū: pluuia supflua: pauci/ tas seminum & herbarū & multæ inundatiōes	Timor ī maiori pte regionū & caristiā uaticinātiū aq flu/ minū mediocres cū tpantia carū	Multi reddit⁹: multæ locustæ: multus uentus. multa pluuia.	Casus quorundā regū a sedi/ bus suis: guerra & rūores terribiles in hoibus	Vēt⁹ incessans

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Lunam
In ♎	Impedimētum īter reges & magnates: pluuia ſupflua: mediocritas annonæ & meſſiū: uēt⁹ mediocris.	Mors regū: mlti latrones: iterfectio mercatorū ab eis: timor in multis climatibus: ſiccitaſ cū uentis calidis.	Multa nebula: pluuia ſupflua terræmotus fulmia ī prin° tpis ei conuenientis paucitas ī fine.	Vētus īceſſans hūiditas ſuperflua.	Bella: mors: & flumina in pluribus climatib⁹ & pluuia ſuperflua: & aliqn tēperata.	Melioratōnem eſſe pluuiarū.
In ♏	Bellū īter reges & bubones: & mors plurium aialiū pluuia ſupflua & mortalitas magna.	Timor & guerræ in plurib⁹ climatibus: & orientales pugnarē cū ſeptētrionalibus: uentus inceſſans.	Bella: locuſtæ: corruptiões in eis cū multis nebulis & pluuiis & calore uehemēti tpib⁹ ſuis.	Pluuia ſupflua & uentus inceſſans.	Guerra & multitudo latronū diſpſio militū īter orientales & meridionales: multitudo uentoꝝ & pluuiæ ſupfluæ.	morſ nimia mulierū: pluuia ſupflua cū multo flatu uentoꝝ.
In ♐	Bella īter reges pluuiæ mediocres: aquæ multæ & uent⁹ iceſſans.	Pugna multa: timor: iterfectiones & cōbuſtiones domorū religioſoꝝ: mltæ pluuiæ: inundatiões cum deſtructiōibus regionū.	Nimia mors ciuiū occidētaliū locuſte: ſupfluæ pluuiæ & uēti: deſtructio redditum.	Odiū inter homines: uēti: & pluuia ſupflua: hūiditas multa	Guerræ in pluribus climarib⁹ multiplicabuntur infortunia anguſtia: mors cū pluuia & uētus tpatus.	Diſcidium īter hoīes & pluuia ſuperflua.
In ♑	Mors mlti ꝑ regū: apparētia bubonū in quadrupedib⁹ pluuia mlta: uētus īceſſanſ: & detrimētū herbarū.	Bella & dpoſitiones quorundā regū a ſedibus: ſcādalū in plib⁹ regiōib⁹: bubones: mors in aialibus: uehemēs pluuia: frig⁹ terræmo/	Nihil hic ſignificat. /tus: fulmina.	Bubones ī quadrupedib⁹: pluuia ſupflua: uētus inceſſans.	Captiuitas & mors in pluribus terris: aborſus & mors regū: frigus uehemens & multa nebula: pluuiæ caſus pegrinorū & diluuia	Humiditas mlta: inundatiões & pluuiæ.
In ♒	Pluuia ſupflua multū gelu: augmentū aquaꝝ fluminū. pauca tonitrua corū coruſcationes: & augmentum meſſium.	Interfectō quorundā regū & filiorū eoꝝ: ſiccitas: & multa pluuia: frigus: ſupfluitas magna fluminum terræmotus & boni redditus.	multa hūiditas mors in hoib⁹ & cōbuſtiones plurīū regionū cariſtia aſinoꝝ pluuia ſupflua: multi uētus & multæ meſſes.	Guerra: & pluuia ſupflua uentus inceſſans.	Guerra: pluuia ſupflua; multa tonitrua: coruſcationes: inundationes: detrimentū meſſiū.	Guerra. pluuia pauca: & uent⁹ inceſſans.
In ♓	Paucitas uolatiliū: detrimētū aquarū: uentus īceſſans & pluuia ſupflua.	Interfectō quorūdā regū & filiorū ſuoꝝ: terræmotus ſiccitas & fames ī quibuſdā terris cū pluuiis & uētis multis & magnis inūdatōib⁹	mlta mors hominū: pluuia ſupflua & guerræ iterfectiōes: mltæ hereſes: ualor aſinoꝝ: multa meſſis: ſupfluitas uētorum & pluuiaꝝ mors/	Guerra & iterfectiōes regum paucitas uolatiliū & piſcium pluuia ſupflua: uētus īceſſans /ouium.	Guerra: mors ī quarta hyemali ī hoībus: pluuia ſupflua: & uētus iceſſans	Guerra: detrimentū aquaꝝ: & hūiditaſ pauca.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Mercuriũ	Lunam'
In ♈	Vetus septẽtrionalis:incessãs & multæ aquæ	pugna & lis mlta iter uiros & mulieres suas: cũ pluuiis multis: augmẽtum fluuiorum magnorũ:ut tigris & eufratis.	Aegritudines: & pcipue febrẽ in oĩ terra: magna pugna hominũ:cõbustionẽ in plurib⁹ terris cum multis pluuiis & tonitruis.	Tonitrua:coruscatiões: multæ pluuiæ.	Nubes & uẽt⁹ mediocris.	Pluuia & hũiditas multa.
In ♉	Infortunia: hiccitates & caristia ĩ multis climatib⁹:pluuia multa:& paucitas annonæ.	multæ cõmixtiones in oĩb⁹ regionibus & infirmitates:potẽtia mulieꝝ sup uirũ:& pauca tpantia suorũ.	Dñatio uirorũ & d'structiõ mulierũ:multatione pluriũ exercituũ:pugna in mltis terris: mltæ aq̃ & pluuia superflua.	Mors mulierũ tpantia pluuiarũ & uentorũ.	Multa mors & instabilitas ho'minũ & cõmixtio iter eos:paucitas pluuiarũ: tonitruorũ: coruscationũ: & annonæ.	Humiditas & res pauca.
In ♊	Nihil hic significat.	Esse mediocre mulierũ pgnatarũ:tenebrosus aer cũ multitudine hũiditatũ & pluuiarũ.	Odiũ & lis iter plures homines mors mulierũ: & mltæ pluuiæ	Hũiditas aeris.	Sal⁹ & gaudiũ ĩ multis terris: & augmentum possessionum: mlte cãe uiroꝝ cõtra mulieres: pluuia pauca: mlta tonitrua: & coruscatio/nes & supfluæ inundationes.	Hũiditas pauca.
In ♋	Prospitas,pluuiarũ:locustas: mltũ destruere segetes.	Mors regũ: & magnatũ cum pluuia hũida supflua: diminutio aquæ maris	Mors & cedes filiorũ regum: mors regis maximi: d'structio pluriũ regionũ & cõbustiones ĩ terris:mltæ locustæ cũ hũiditate & supflui/tate iundationum.	Multa pluuia.	Multæ pluuiæ & nubes:coruscatões & tonitrua:& magn⁹ calor ĩ tpe suo.	Multæ pluuiæ & supflua hũiditas.
In ♌	nihil significat	Mors regũ quorũdã:feruor inimicorũ sup reges quosdã: cũ pugna & morte quorũdã ciuium.	Nimia inimicitia & odiũ iter hoies cũ multis pluuiis: tonitruis & coruscationibus.	Rectificatio aeris & uenti calidi.	multæ ægritudines militum & nobiliũ ex cursib⁹ & mors ex h potẽtia mlieꝝ plu. pau. calor uehemẽs: toru. & coruſ. tẽpore suo.	Pluuia & hũiditas pauca.
In ♍	Mos in hoibus pluuia & hũiditas & repatõ earum.	Mors in pluribus regionibus pluuia mlta: femina cũ paucitate aquaꝝ maris.	Pugna regũ:& interfectio mulierũ:cõmixtiones & nocumẽtũ in plurib⁹ regionibus:superflua pluuia: cũ uehementi calore.	Pluuia supflua	Scia & sapientia multa: cum multis pluuiis: & tonitruis:coruscatiõibus & augmẽtum fluminum.	Pluuia supflua & multa humiditatis.

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Mercuriū	Lunam
In ♎	Pugna regum inter se: multæ herbæ cū mltis pluuiis & hūditatibus & uēto mediocri.	Prosꝑitas mercatōnū: mltæ febres: ægritudīes melācoliæ & caristia annonæ: & destruc⁹ messis & pluuiæ mltæ.	Mors quarūdā mulierū regum, mltæ guerræ cū hūore supfluo.	Humiditas mlta & supfluitas pluuiarū.	Bella & depdatiōes: pluuia superflua: multæ aquæ & iundationes fluminū	Tpantia aeris & pluuia pauca.
In ♏	Mors mulierū regū cū pauca pluuia & bonitate messium.	Angustiæ quorundā regum: mors ī plurib⁹ climatib⁹ cum pluuia supflua.	Mors filioꝝ regū cū pluuiis superfluis.	Pluuia supflua	Captio pecoꝝ in plurib⁹ terris multæ pugnæ: pluuia supflua: tonitrua & coruscā. supfluæ: terræmotus & multa inundatio aquarū.	Humiditas & pluuia.
In ♐	Mors in reptilibus: & muscæ cum multis pluuiis.	Mēdacia mlta terribiles rumores & pugna cū morte iuuenū: & superfluitate aquarū pluuiarū &, augmētū tigris & eufratis.	Supfluitas aqrū & pluuiarū: multi rores.	Hūditas multa.	Multa bella in ciuitatib⁹ & regiōibus & melancolia in hoībus supflua: & torutrua.	Humiditas mlta.
In ♑	nihil significat hic.	Pestilentiæ & casus in hoībus mors in ouib⁹: pluuia pauca tēpore suo: cum paucitate annonæ.	Multæ cōbustiones: & multæ rebellatiōes cū pluuia supflua	Mlta hūditas & uehemēs frigus.	Victoria īter reges: latrones & pauores ī pluribus terris: caristia asinoꝝ & camelorū: frig⁹ uehemens tpe suo: pluuia pauca: pestes & to/nitrua.	Hūditas pauca.
In ♒	Aegritudīes hominum ex tussibus: multæ aqꝫ: cū mediocritate fluminū.	Reges interficient filios suos: siccitas in pluribus regionibus cum pauca pluuia & detrimēto aquarū cum paucitate annonæ.	Nimia combustio in pluribus regionibus: pluuia cū multis locustis.	Humiditas.	Guerræ & pluuiæ mediocres cū tonitruis & coruscationib⁹	Generatio hūiditatum.
In ♓	Vehemēs frig⁹ pluuia supflua multæ corusca tiones & tonitrua.	guerre & mors mulierū: detrimentū uolatiliū cum multis humiditatibus & messibus.	Multa mors in hoībus: multa pluuia & aqua supflua.	Humiditas.	Prosꝑitas hominum & iustitia iudicantiū cū multis uaticinatoribus.	Tranquillitas aeris: pisces mlti & paruæ aues multa; pluuia: tonitrua: coruscationes & humiditates.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ
In ♈	Mors iquibuſdam terris: & pluuia pauca.	Venti & inuamentũ eorum: pluuia tpata & ægritudines hominum.	Hũiditas mlta	Pluuiæ & tonitrua & fulgura	Ventus meridianus inceſſans hũiditas multa & ꝑcipue in q̃rta æſtiuali.	Pluuia mlta & uẽtus inceſſans
In ♉	Aborſus ꝑgnãtium: paucitas meſſis: multæ pluuiæ.	Pugna: ſiccitas & peſtis in multis terris: pluuiæ & aquæ multæ	Hũiditas & frigiditas multa.	Pluuia pauca.	guerra & mors regũ cũ multis latronibus: aborſus inꝑgnãtium: ꝑeiũ aſinorũ: mors boum tonitrua: coruſcatiões: paucitas meſſiũ &	multæ natiuitates hominũ: detrimentũ herbarũ cũ mediocritate pluuiarum ſeminum.
In ♊	Multi milites: & pluuia ſuperflua.	Hũiditas multa.	Pluuia ſupflua & hũiditas.	Hũiditas pauca.	Flatus uentoꝝ	pluuia tpata & flatus uentoꝝ.
In ♋	Abort⁹ inꝑgnãtium: paucitas meſſis: pluuia ſupflua: hũiditas multa.	Multi rores.	Pluuia multa:	Hũiditas pauca.	Hũiditas mlta.	Siccitas fluminũ mediocris: & uẽt⁹ iceſſans
In ♌	Aborſus inpregnãtiũ: pluuia multa: hũiditas & uẽtus.	Multi rores.	Alteratio & diuerſitas aeris.	Humiditas ſupflua & multæ aquæ.	Pluuia & hũiditas.	Mors hominũ hũiditas pauca uentus iceſſans uehemẽs calor.
In ♍	Pluuia ſupflua & multa humiditas.	guerra & mors in multis terris inter reges: pluuia ſupflua: multæ aquæ & aliquãdo ſiccitatẽ	Hũiditas multa.	Hũiditas multa & multæ aq̃.	Pugna inter ciues paupes: & latrones: aborſus ꝑgnã. cariſtia aſinorum: mors boũ: multa hũiditas aq̃: paucitas meſſis & ſeminũ.	Pluuia & hũiditas mediocr

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriū
In ♎	Mors in ꝑgnatarū: hūiditas ſupflua & multæ meſſes.	Humiditas ſupflua.	Mltæ aquæ & hūiditates.	Pluuia ſupflua & paucitas aq̄tum.	Proſpitas pluuiarū: & hūiditas multa.	Multe humiditates & inundationes.
In ♏	Bella inter reges: bubones: mors in pluribus beſtus cum multis humiditatibus.	Pluuia ſupflua multæ aquæ.	Tonitrua: coruſcationes & fulmina.	Pluuia ſupflua & paucitas aq̄rum.	Pluuia ſupflua & multa hūiditas.	Pluuia ſupflua multæ inundationes: apparitio ſtellarū ignium in horizonte.
In ♐	Pugna īter reges & pluuia ſuperflua.	Humiditas mlta & ſupfluitas aquarū.	Ciues oriētales interficient occidētales: mors locuſtæ & aque & humiditas multa	Aqua ſupflua: & multa humiditas.	Humiditas & pluuia.	Mors quorundam regū & ciuitatū q̄ ſūt ſup littus maris: aq̄ & hūiditas.
In ♑	Humiditas mlta & ſupfluitas aquarū.	Mltæ aquæ & ſupfluitates.	Mltæ aquæ & inundationes.	Hūiditas ſuperflua.	Bella. multi latrones: & aborſus ꝑgnātiū: diſperſio aſinorū. mors boū: ſiccitas & paucitas ſeminū & meſſium.	Siccitas horizontis: & pluuia pauca.
In ♒	Cōſtrictiones multæ hūiditates & aquæ.	Humiditas mlta.	Humiditas ſupflua.	Coruſcationes & tonitrua.	Pluuia ſupflua & multæ coruſcationes.	pugna iter quoſdam ciues: & uentus iceſſans.
In ♓	Aborſus in pregnantiū: paucitas meſſis: pluuia ſupflua: & multæ humiditates.	Supfluitas aq̄rum & pluuiarum.	Hūiditas mlta.	Mlta hūiditas & coruſcatiōes	Pluuia & hūiditas ſupflua.	Multitudo uolatiliū & piſciū pluuia ſupflua: & inundatiōes fluminum.

¶ Incipit distinctio sexta de significationibꝰ stellarum fixarũ quæ sunt in diuersis imaginibus cæli Et cõtinet tria capitula.

¶ Primũ capitulum est de naturis stellarum fixarum in zodiaco.

POstq̃ in præcedentibꝰ duabus distinctiõibꝰ determinatũ est de significationibꝰ stellarum erraticarum cũ fuerit dispositores quorumcũq; temporum reuolubiliũ sint: In ista distĩctiõe intẽdo manifestare significationes & naturas stellarum fixarum iuxta sententiam ptolæmei primo quadriparti, capitulo, 9 Et primo ponam naturas stellarum fixarum quæ in imaginibus zodiaci consistunt: Deinde naturas stellarum fixarum in imaginibus septentrionalibus existentium: Deinde naturas stellarũ fixarum quæ consistunt in imaginibus meridionalibus. ¶ Istarum itaq; omnium stellarum naturas in hac distinctiõe numerabo: q̃s.s. naturas secũdũ suorum operum proprietatem necnon secũdum experimenta q̃ ex earũdem stellarum fixarũ silibꝰ cõplexiõibꝰ sumũtur cũ stellis erraticis.

¶ De naturis stellarum fixarum in zodiaco.

STellæ igit͛ fixæ ut dixit ptolæmeꝰ quæ sunt in capite uel uertice arietis sũt de natura saturni & martis id est secundum Haly multum desiccant & temperate infrigidant. Quæ uero in ore arietis sunt mercurii & parum saturni naturæ assimulantur secundum Haly modicum infrigidant & humectant. quæ uero in posteriori martis: & quæ in cauda ueneris naturæ se conformant. Vnde secundũ Haly in stellis arietis uincit siccitas: & maxime tendunt ad complexionem martis. ¶ Omnes autem stellæ quæ constituunt arietem secũdum ptolæmeum in libro septimo almagesti sunt tredecim.s. duæ ĩ magnitudine tertia: & in quarta q̃ttuor: & in quinta sex: in sexta una. Et circa arietem quæ non sunt de forma sunt quinq; stellæ. in magnitudine tertia una. in quarta una. in quinta tres. ¶ Stellæ uero tauri quæ in abscisione eius sunt ueneris & aliq̃ntulũ saturni naturæ appropinquãt & sc͞dm Haly sunt frigidæ & humidæ. Plyades uero lunæ & marti assimilantur. & sc͞dm Haly sunt temperati inter siccum & humidum: & tendunt ad colorẽ aldebarã de natura martis. Cæteræ uero stellæ capitis sunt de natura saturni & parum mercurii. & secũdum Haly multum infrigidant & plus desiccant q̃ humectãt. Quandoq; tamen humectant. & quæ sunt in extremitatibus cornuũ tauri marti assimilantur. Omnes autem stellæ quæ constituũt taurum secũdum ptolæmeum septimo almagesti ut prius: sunt trigintaduæ: quarum in magnitudine prima est una. in tertia sex. in quarta undecim in quinta tredecim. in sexta una. Et circa taurum quæ nõ sunt de forma sunt enim stellæ quarũ in magnitudine quarta est una. in quinta decem. ¶ Stellæ uero geminorum quæ sunt in pedibus mercurio & aliquantulum ueneri assimilantur. et secundũ Haly magis humectant q̃ desiccãt. Claræ uero quæ sunt in coxis seu in cruribus saturno: stella capitis anterior quæ uocat͛ stella appollinis mercurio: & stella capitis posterior q̃ uocat͛ stella araclu marti in natura cõuenire uidẽtur. Oẽs autem stellæ quæ constituũt geminos sunt decem et octo. in magnitudine uidelicet secunda duæ. in tertia quinq;. in quarta nouem. in quinta duæ. Et circa geminos quæ non sunt de forma sunt septẽ: quarum in magnitudine quarta sunt tres. in quinta quattuor. ¶ Stellæ cancri quæ sunt in pedibus uel secundum alium textum in oculis mercurio & parum marti assimulãtur. Quæ uero in azubene sunt. i. uulgarit͛ gruonesci & secũdũ aliũ tex. i. ungulis anterioribꝰ saturno & mercurio conueniũt Nebulosæ in pectore quæ dicuntur præsepe sunt de natura martis & lunæ: id est secundũ Haly hæc cõplexio abscindit proprie uisum. Duæ uero circa præsepe quæ dicũtur asini sunt de natura martis & solis: & estralis complexio abscindẽs & dãnans. i. destruens secũdum alium textum. Oẽs stellæ constituentes cancrum sunt nouem: quarũ in magnitudine quarta sunt septẽ. in quinta una. & nebulosa una. Et circa cancrum quæ non sunt in forma sunt quattuor. in magnitudine quarta duæ. & ĩ qnta. 2. ¶ Stellæ duæ capitis leonis sunt de natura saturni & parum martis. & tres in collo eius de natura saturni & parum martis. Cor leonis quod dicitur rex uel basiliscus martis & iouis nature conuenit. Stella in spinali secundum alium textum in lumbis: & alia stella in cauda sa/

turno & ueneri atq; parum mercurio assimilan/
tur. & quæ in cruribus atq; coxis eius sunt ueneris
naturæ & parum mercurii. Omnes stellæ leo/
nis sunt.27.quarũ in magnitudine prima sunt.2.
i scda.2.in tertia.6.in q̃rta.8.in qnta.5.i sexta.4.
Et circa leonem quæ non sunt in forma sunt.8.&
de magnitudine quarta una.in quinta.4.& nebu
losa una.& tenebrosæ.2. ¶ Stellæ uirginis quæ
sunt in ei⁹ uertice.s.crux siue troca uł foliũ hedere
quæ sunt stellæ capitis. Et þma stella alæ meridio/
nalis uirginis mercurio & parum marti assimilã
tur. Aliæ quoq; stellæ lucide alæ meridionał scdm
aliũ tex.licet scdm duos tex. septẽtrionalis necnõ
& stellæ dorsi sunt mercurii & parum marti: aut
scdm aliũ tex. mercurio & parũ ueneri assimilãt
¶ Stella quoq; clara alæ septẽtrionał saturno &
mercurio assimilãt. Et spica ueneri & parũ mer/
curii naturæ conuenit. Vñ scdm hali mercurius
uincit in toto signo uirginis. Omnes itaq; stellæ
quæ constituũt uirginem sunt.26.quarum in ma/
gnitudine þma est una.in tertia.6.in quarta.7.in
qnta.10.in sexta.2.& circa uirginem quæ nõ sunt
in forma sunt.6.quarum in magnitudine quinta
sunt.4.in sexta.2. ¶ Stellæ quæ ascribũtur libræ
& sunt in summitatib⁹ pedum uirginis circa fim
brias uestimẽti sui sunt de natura mercurii & mar
tis. Et scdm Haly hæ stellæ sunt in libra: tñ sunt i
figura uirginis. & quæ sunt in anterioribus graf/
fiis id est ungulis scorpionis: & quæ sunt in extre
mitatibus earum sunt de natura saturni & mercu
rii. quæ uero sunt in medio angulorum saturni &
parum martis. Attitulantur autem stellæ libræ uir
gini & scorpioni eo q̧ libra scdm Haly ex parti/
bus illorum componitur. Omnes stellæ quæ com
ponũt libram sunt.8.quarum in magnitudine se/
cunda sunt.2.in quarta.4.in quinta.2. Et circa li
bram quæ non sunt in forma sunt.9.in magnitu/
dine tertia una.in quarta.5.in quinta.2.in sexta.1
Et stellæ lucẽtes in frõte existentes in corpore scor
pionis marti & parum saturno assimilãtur. Tres
uero quæ sunt in ore siue in corpore quarum me/
dia est rubea & uocatur cor scorpionis sunt natu
ræ martis & parum iouis: quæ etiã sunt in nodis
seu spondilibus caudæ sunt naturæ saturni & ue/
neris: & quæ sunt in aculeo mercurii & martis. se
quẽs etiam nebulosa arabice lacha marti & lunæ
assimilantur. Omnes stellæ scorpionem consti/
tuentes sunt.21.quarum in magnitudine secunda
una.in tertia.13.in quarta.5.in quinta.2. Et circa
scorpionẽ quæ non sunt in forma sunt tres.in ma
gnitudine.s.quinta.2.& una nebulosa. ¶ Stellæ
uero quæ sunt i cacumine sagittæ sagittario mar/
ti & lunæ assimilant. & quæ sunt in arcu & in cõ
tactu manus ioui & martæ. Nebulosa faciei soli et
marti: q̃ etiam in uexillis & in loco earum ubi est
manus dextra trahens ioui & debiliter mercurio.
qui sunt in cruribus & pedibus equi iouis & satur
ni & quadrilaterũ caudæ ueneri & saturno con/
ueniunt. Omnes itaq; stellæ componentes sagi/
ttarium sunt.31.quarum in magnitudine secũda
sunt.2.in tertia.9.in quarta.9.in quinta.8.in sexta
2.nebulosa una. ¶ Et stellæ quæ sunt in cornibus
capricorni de natura iouis uel ueneris existunt &
parum martis. & quæ sunt in ore saturni & parũ
mercurii & ueneris per alium tex. sunt saturni &
parum ueneris & martis. quæ sunt in pedibus &
uentre sunt naturæ martis & mercurii. & quæ in
cauda saturni & iouis. Omnes stellæ constituen
tes capricornum sunt.28.quarum in magnitudi/
ne tertia sunt.4.in quarta.9.in quita.9.in sexta.6.
¶ Stellæ quæ sunt in humeris aquarii & in ma/
nu sinistra: ac etiam per aliũ tex. illa quæ est in frõ
te: & etiam per tertiũ textum illæ quæ sunt in hau
ritorio saturno & mercurio assimilantur. & quæ
in coxis siue cruribus eius magis mercurio & mi/
nus saturno. Et quæ in cursu siue infusione aquæ
saturni & parum iouis naturæ conueniunt. Oẽs
stellæ aquarii sunt 24.quarum i magnitudine pri
ma est una.in tertia.9.in quarta.18.in quita.13.in
sexta una. Et circa aquarium quæ nõ sunt in for
ma sunt.3.quæ sunt in magnitudine q̃rta. ¶ Stel
larum uero piscium quæ sunt in capite piscis meri
dionalis mercurio & parum saturno assimilant
quæ sunt in ore. uel poti⁹ scdm alium textum quæ
sunt in corpore eius ioui & mercurio. Et quæ in
cauda & australi filo saturno & debiliter mercu/
rio assimilãtur. Et quæ in corpore eius. s. in spina
li boreał piscis iouis & parũ ueneris naturæ exist.
quæ in filo septentrionali saturni & iouis clara q̃
est in filorum ligamine martis & parum mercurii
naturæ conueniunt. Omnes stellæ constituẽtes
duos pisces sunt.34.quarum in magnitudine ter/
tia sunt.2.in quarta.22.in quinta.3.in sexta.7. Et
circa pisces quæ non sunt in forma sunt.4.q̃ sunt
in magnitudine quarta. ¶ Et oẽs stellæ orbis si/
gnorum sunt.346.quarum i magnitudine prima
sunt.5.in secunda.9.in tertia.64.in quarta.133.in
quinto.105.in sexta.27.& ex nebulosis.3.et ex eis
quæ non intrant numerum & sunt parui luminis
et extra numerũ cernimus: uel hic circa sunt.600.
¶ Iam ponam initia & fines omnium signorũ
zodiaci in sphæra nona scdm q̧ fuerunt tempo/
re ptolæmei. sed iam ipsa uariantur: & silr oẽs stellæ
fixæ uariantur a locis in quibus fuerint: tũc anno
domini.1340.uerificatæ sunt stellæ fixæ p quosdã
famosos scdm magnas experientias. & tunc ad/
debantur super loca earum ptolæmei.18.gradus
quam quidem additionem reputo multũ appro/

pinquare ueritati. Initium uero imaginis signi arietis tēpore ptolæmei fuit in .25. gradu signi arietis fixi .s. in sphæra nona. & finis eiusdē imaginis in .27. eiusdem. Initium uero imaginis tauri fuit tempore ptolæmei in .25. gradu signi arietis. & finis eiusdē imaginis in .27. gradu signi tauri. Initium imaginis geminorum fuit in .7. gradu geminorum. & finis eiusdē imaginis in .27. gradu eiusdem signi. Initium imaginis cancri fuit in .3. gradu cancri. & finis eiusdem imaginis in .17. gradu eiusdem signi. Initiū imaginis leonis fuit in .19. gradu cancri. & finis eiusdē signi in .25. al's .15. gradu signi leonis. Initium imaginis uirginis fuit in 27. al's .17. gradu leonis. & finis in .13. gradu libræ.

Initiū imaginis libræ fuit in .7. gradu libræ. & finis eiusdē imaginis in .3. gradu signi scorpionis.

Initium signi imaginis scorpionis fuit in .6. gradu signi scorpionis: & finis eiusdem imaginis in primo gradu signi sagictarii. Initium imaginis signi sagictarii fuit in 5. gradu signi sagictarii: & finis eiusdem imaginis in .30. gradu eiusdē signi

Initiū imaginis capricorni fuit in .7. gradu capricorni: & finis eiusdem imaginis in .29. gradu eiusdem. Initium imaginis aquarii in .15. gradu signi capricorni: & finis in .24. gradu aquarii.

Initium uero imaginis pisciū fuit tempore ptolæmei .22. gradu signi aquarii: & finis eiusdē imaginis fuit in .30. gradu arietis. Hec igit' fuerunt loca initionim & finium imaginum zodiaci tempore ptolæmei. Et si uolueris uerificare pro anno xpi .1348. addas ad initiū & finem cuiuslibet imaginis .18. minuta habebis propositum.

¶ Capitulum secundū de naturis stellarum fixarum septentrionalium.

IN hoc capitulo determinabo de naturis stellarum fixarum septentrionalium sed'm sententiam ptolæmei eodem capi .9. primi quadripartiti. ¶ Stellæ itaq; lucidæ ursæ minoris sunt de natura saturni & parū ueneris. Et sed'm ptolæmeū .7. libro almegesti: omnes stellæ cōstituētes ursam minorē sunt 7. quarum in magnitudine secūda sunt duæ. in tertia una. in q̄rta uero .4. Et inter eos est una de magnitudine quarta que nō est in forma. Principiū ursæ minoris tpe Ptolæmei fuit ī pncipio gradus geminorum: & finis eiusdem in .27. gradu cancri. ¶ Stellæ uero in maiori ursa locatæ assimilātur marti. Stellæ uero similes nubi sub eius cauda & est troca ut credo sunt naturæ lunæ & ueneris. Omnes stellæ ursæ maioris sunt .27. in magnitudine secunda sunt .6. in tertia .8. in quarta .8. in q̄nta 5. Et circa hanc ursam quæ nō sunt de forma sunt 8. in magnitudine tertia una. in quarta .2. in quinta una. & occultæ sunt .4. Principiū ursæ maioris fuit tempore Ptolæmei in .26. gradu geminorum. & finis in .19. gradu leonis. ¶ Stellæ claræ draconis sunt de natura saturni & martis. Et oēs stellæ draconis sunt .32. s. in magnitudine tertia .8 in q̄rta .17. in quita .5. in sexta .2. Draconis principium fuit tempore ptolæmei in .27. gradu libræ: & finis eiusdē in .13. gradu uirginis. ¶ Stellæ zefei al's ficbaris inflāmati sunt de natura saturni & iouis. & omnes eius stellæ sunt .11. s. in magnitudine tertia una. in quarta .7. in quita .3. Et circa ipm quæ non sunt in forma sunt .2. quarū una est ī magnitudine quarta: alia in magnitudine quita. Et zefei principiū fuit tempore ptolæmei in .10. gradu pisciū: & finis eius in .5. tauri. ¶ Stellæ boetis sunt de natura saturni & mercurii: & quādoq; iouis & martis. Et illa clara quæ uocatur arctur' est naturæ martis & iouis. Et omnes stellæ boetis sūt 22. s. in magnitudine tertia .4. in quarta .9. in quinta .9. & illa quæ est inter duas coxas eius. s. quæ uocatur arcturus ul' alkameluz est magnitudinis primæ. Principiū uero boetis fuit tempore ptolæmei in 3. gradu uirginis. & finis eius in .9. gradu libræ. ¶ Stellæ coronæ septentrionalis sunt de natura ueneris & mercurii. & omnes eius stellæ sunt 8. s. in magnitudine secūda una. in quarta .5. in q̄nta una: & ī sexta una. Et principiū coronæ septētrionalis fuit tēpore ptolæmei in .12. gradu libræ. et finis ei' in .22. gradu libræ. ¶ Stellæ herculis q uocatur genuflex' sunt de natura mercurii. & oēs eius stellæ sunt .28. s. in magnitudine tertia .6. in q̄rta .17. in quinta .2. in sexta .3. & est una stella extra formam de magnitudine .5. Et principium herculis fuit tempore ptolæmei in .12. gradu libræ. & finis eius in .6. sagictarii. ¶ Stellæ uulturis cadētis uel liræ sunt de natura ueneris & mercurii. & oēs eius stellæ sunt .10. in magnitudine prima una. in tertia .2. & in quarta .7. Et eius principiū tempore ptolæmei fuit in .18. gradu sagictarii. & eius finis i .11. capricorni ¶ Stellæ gallinæ ul' cigni sunt de natura ueneris & mercurii. & oēs stellæ sūt 17. s. in magnitudine secunda una. in tertia .5. in quarta .9. in quinta .2. Et duæ sunt circa eam q̄ nō sunt de forma: & sunt q̄rtæ magnitudinis. Et ei' principiū fuit tempore ptolæmei in quinto gradu capricorni. & finis in .15. aq̄rii. ¶ Stellæ cassiepie sunt naturæ saturni & ueneris. & sunt in numero 13. s. in magnitudine tertia .4. in quarta .6. in quinta una. & in sexta .2. Et eius principiū fuit tempore ptolæmei in .3. gradu arietis: & finis eius in 3. tauri. ¶ Stellæ persei qui defert caput algol uel demonis sunt de natura saturni & ueneris: & nebulosa in manubrio gladii martis & mercurii. Et oēs stellæ persei .26. s. in magnitudine secūda .2. in

tertia.5.in quarta.16.in quinta.2.& nebulosa una.
Et circa caput algol quæ nõ sunt in forma sunt.3.
s.in magnitudine quinta.2.& una occulta. Prin/
cipium uero persei fuit tempore ptolæmei in.17.
gradu arietis.& finis ei⁹ in.17.tauri. ℭ Stellæ agi
tatoris seu retinẽtis habenas q̃.s.sunt claræ ei⁹ sũt
naturæ martis & mercurii.et oẽs stellæ agitatoris
sunt.14.s.in magnitudine prima una.& in secun/
da.1.in tertia.2.in q̃rta.7.in quinta.2.in sexta una.
Principium agitatoris fuit tempore ptolæmei in
secũdo gradu tauri:& eius finis in tertio gemino
rum. ℭ Stellæ serpentarii sunt naturæ saturni &
martis:& sunt in numero uigintiq̃tuor.in magni
tudine tertia.5.i quarta.13.in quinta.6. Et extra for
mã sunt quinq;.s.in magnitudine quarta omnes.
Et principium serpentarii fuit tempore ptolæmei
in.24.gradu scorpionis.& ei⁹ finis in.10.sagicta
rii. ℭ Stellæ serpẽtis sunt naturæ saturni & mar/
tis.& sunt in numero.18.s.in magnitudine tertia
5.in q̃rta.12.in quinta una.Et circa serpẽtẽ & ser
pentarium sunt quinq; quæ non sunt de serpenti/
na forma.12.serpentis.s.in magnitudine q̃rta oẽs
Et principium serpentis fuit tempore ptolæmei
in.19.gradu libræ.& finis in.19.sagictarii. ℭ Stel
læ sagictæ sũt naturæ martis & parũ ueneris:quæ
omnes sunt5.in magnitudine quarta.1.in quinta
3.in sexta una.Et eius principiũ tpe pto.fuit in.4
capricorni.& eius finis in.12.capricorni. ℭ Stel
læ aquilæ sunt naturæ martis & iouis:quæ sunt in
numero.9.s.in magnitudine secunda una.in ter/
tia.4.in quarta una.in quĩta.3.Et circa eã.sunt.6.
s.in magnitudine tertia.4.in quarta una.in quin/
ta etiam una.Et eius principiũ fuit tempore pto/
læmei in.23.gradu sagictarii.& finis ei⁹ in.8.gra
du capricorni. ℭ Stellæ delphini sunt naturæ sa/
turni & martis:quæ sunt in numero.10.in magni
tudine tertia.5.in quarta duæ.in quinta.3.Cuius
principium fuit tempore ptolæmei in.18.gradu
capricorni.& finis eius in.24 gradu capricorni.
ℭ Stellæ equiatoris claræ sunt de natura martis
& mercurii:& sed'm alium textũ martis & iouis
cuius stellæ in numero sunt.20.quarum in magni
tudine secunda sunt.4.in tertia.4.in quarta.9.in
quinta.3.Cuius principiũ in tempore ptolæmei
fuit in.6.gradu aquarii.& finis eius in.10.piscium.
De equo uero priori siue minori non facit ptolæ
meus in quadripar.mẽtionẽ cũ stellæ ipm cõstitu
tes sunt.4.occultæ. ℭ Stellæ andromedæ sunt na
turæ ueneris quæ in numero sunt.23.s.in magni/
tudine tertia.4.in q̃rta.15.in quinta.4.Cuius prin
cipium fuit tempore ptolæmei in.18.piscium.&
eius finis in.18 gradu arietis. ℭ Stellæ trianguli q̃
uocant' deltaton sunt de natura mercurii.& sunt
in numero.4.s.in magnitudine tertia.3.in quarta
una. Et eius principium fuit tẽpore ptolæmei in
11.arietis.& finis eius in.17.arietis. ℭ Omnes igi
tur stellæ quæ sunt in parte septẽtrionali sunt.361.
quarum in magnitudine prima sunt.3.& in secũ/
da.18.in tertia.86.in q̃rta.173.in quinta.57.in sexta
14.& ex nebulosis una.& ex occultis.9.

ℭ Capitulum tertiũ de naturis stellarum fixarũ meridionalium.

POstq̃ determinatum est de naturis
stellarum fixarum septentrionaliũ
iam in hoc capitulo intendo pone
re naturas stellarum fixarum meri/
dionalium iuxta sententiam ptolæ
mei primo quadripar.ca.9. ℭ Di
cendo igit' q̃ stellæ piscis meridionalis:& primo
illa quæ est clara quæ est in ore eius ueneri & mer
curio assimulatur. Omnes eius stellæ sunt.11.qua/
rũ sunt in magnitudine quarta.9.in quinta.2. Et
circa piscem meridionalẽ quæ non sunt in forma
sunt.6.s.in magnitudine tertia.3.in quarta.2.i quin
ta una.Et principiũ eiusdem piscis tempore pto/
læmei fuit in.21.gradu capricorni.finis eius in.6.
aq̃rii. ℭ Stellæ ceti sunt de natura saturni.& oẽs
eius stellæ sunt.22.s.in magnitudine tertia.10.in
quarta.8.in quinta.4.Et eius principium fuit tẽ/
pore ptolæmei in.5.gradu piscium.& eius finis i
18.gradu arietis. ℭ Stellarum uero orionis illæ q̃
sunt in eius humeris sunt de natura martis & mer
curii:& aliæ claræ in eo sunt de natura iouis & sa
turni. Et omnes eius stellæ in numero sunt.38.s.i
magnitudine prima.2.in secunda.4.in tertia.8.in
quarta.15.in quinta.3.in sexta.5.& nebulosa una
Et eius principium fuit tempore ptolæmei in.16.
gradu tauri.finis uero eiusdem in.8.geminorum.
ℭ Stellarum uero fluuii ultima quæ clara est ioui
assimilatur:& reliq̃ saturno.Et omnes stellæ eius
sunt.34.in magnitudine prima est una.i tertia.5.
in quarta.26.in quinta.2.Et eius principium fuit
tempore ptolæmei in primo gradu arietis.& eius
finis i.15.aũs in.19.tauri. ℭ Stellæ leporis sunt de
natura mercurii & saturni q̃ in numero sunt.12.
in magnitudine tertia.2.in quarta.6.& in quinta
4.& ei⁹ principium fuit tempore ptolæmei in.17.
gradu tauri.& eius finis in.3.geminorũ. ℭ Stel/
larũ uero canis maioris illa quæ est lucida in ore
eius est de natura iouis & parũ martis.& aliæ ei⁹
stellæ sunt naturæ ueneris.Et omnes ei⁹ stellæ sunt
in nũero.18.in magnitudine pma.1.i tertia.5.i q̃r
ta.5.in quinta.7. Et circa canẽ q̃ nõ sunt in forma
sunt.11.s.in magnitudine tertia.2.i q̃rta.9.Et prĩ/
cipiũ canis fuit tpe ptolæmei in.10.geminorum.
& eius finis in.3.cancri. ℭ Stellæ canis minoris

sunt naturæ mercurii & parum martis: & sunt in numero .2. in magnitudine ꝑma una: & in quarta una Et eius principium tpe Ptolæmei fuit, in 25. gradu geminoꝝ: & finis ei⁹ in .30. geminorũ ℭ Stellæ hidræ .i. serpentis serpẽtũ sũt naturæ saturni & ueneris q̃ in numero sunt .25. in magnitudine secũda una. in tertia .3. in q̃rta .19. in quinta una in sexta una Et circa hidrã quæ nõ sunt in forma sunt .24. ĩ magnitudine tertia. Et principiũ eius fuit tpe Ptolæmei in .14. gradu cancri & eius finis in .14. libræ ℭ Stellæ crateris uel uasis sunt naturæ ueneris & parum mercurii quæ in numero sunt septem stellæ in magnitudine quarta. Et eius principiũ tempore Ptolæmei fuit in .26. leonis. & finis ei⁹ ĩ .6. gradu uirginis. ℭ Et stellæ corui sunt naturæ martis & mercurii quæ innumero sunt septem stellæ in magnitudine tertia .5. ĩ q̃rta .1. in quĩta .2. & eius principiũ tpe Ptolæmei fuit in .14 uirginis & finis ĩ .21. uirginis. ℭ Stellarum nauis quæ uocatur argos & illæ quæ sũt claræ sũt naturæ saturni & iouis: & omnes stellæ nauis sunt 45. in magnitudine prima ẽ una. in secunda .6. in tertia .9. in quarta .21. in quĩta .7. in sexta una. Et principiũ nauis tempore Ptolæmei fuit ĩ quarto geminorũ & finis eius ĩ .8°. uirginis ℭ Stellæ cẽtauri quæ sunt in eius corpore humano sunt naturæ ueneris & martis per duos textus & stellæ claræ ĩ corpore equi sunt naturæ ueneris & iouis: & omnes stellæ sunt .37. in magnitudine prima una in secũda .5. in tertia .7. in quarta .16. in quinta .8. Et principiũ eius fuit tpe Ptolæmei in tertio gradu libræ & finis ei⁹ in .9. scorpiõis ℭ Et stellæ lucentes lupi sunt naturæ saturni & parũ martis: & omnes eius stellæ numero sunt .19. in magnitudine tertia .2. in quarta .11. in quinta .6. Et eius principiũ fuit tempore Ptolæmei in .22. gradu libræ & finis eius in .10. scorpionis. ℭ Stellæ turribili siue laris sunt naturæ ueneris & parũ mercurii: q̃ omnes sunt in numero .7. in magnitudine quarta 5. & in quinta .2. Et eius principium fuit tempore Ptolæmei in .21. scorpionis. & eius finis in .4. sagictarii. ℭ Stellæ claræ coronæ meridional' sunt naturæ saturni & martis: & in numero sunt .13. in magnitudine quarta .5. in quinta .6. in sexta .2. Et eius principiũ fuit tempore Ptolæmei in .10. sagictarii. & eius finis in .17. sagicta. ℭ Vniuersæ stellæ que sunt in parte meridionali sunt .316. quarum in magnitudine prima sunt .7. in secunda .18. in tertia .63. in q̃rta .164. in quĩta .54. in sexta .9. & nebulosa una. ℭ Omnes igitur stelle in septẽtrione & meridie & orbe signorum ex eis quæ habẽt magnitudines sunt .1022. quarum in magnitudine prima sunt .15. in secunda .45. in tertia .108. in quarta .474. in quinta .217. in sexta .49. & .5. nebulosæ. & ex tenebrosis .3. Et stella sita per tangona .i. per comã nõ intrat numerũ stellæ tangueke dicuntur stellæ comatæ.

Incipit distinctio .7. de naturis signorum & .12 domorũ circuli cum loca coniunctionũ magnarum & eclipsium fuerint in eis: aut cum anni peruenerint ad ipsa a locis ascendentium inceptionũ aut a locis coniunctionũ uel eclipsium: & de naturis signorum cum fuerint ascendentia aliquorum temporum reuolubilium: Et cõtinet .13. capitula.

Capitulum primũ cũ fuerit in ariete.

POsitis significatõnib⁹ planetarum et stellarum fixarũ: Iam in ista distinctiõe uolo ponere significationes omniũ signorum: & eorũ qualitates & naturas cum fuerint ascendẽtia aliquorum temporum reuolubiliũ iuxta sententiam Albu. 4°. de coniunctionibus magnis: aut loca coniunctionũ magnarum uel eclipsium fuerint in eis: aut directio seu profectio peruenerit ad ipsa a locis ascendentium inceptionum præcedentiũ: aut a locis coniunctionũ uel eclipsis. Cum igit' ut ait Albu. in eodem libro 4. differentia prima: signũ arietis fuerit sicut dixi significat ꝙ in ciuitatib⁹ & in terris in qb⁹ erit dominator: reges erunt magnanimi fortissimi & tyranni flagellatores: & ciues utentur multis armis & erũt interfectiones & guerræ & combustiones in operibus: & multũ indigebunt bestiis: & erunt uenti orientales & occidentales cum temperãtia aeris uernal' aut quartæ æstiualis. & erit autũnus similis ei in qualitate. & erunt dolores oculorum & capitis cum uehementia frigoris hyemis & cũ niue: & præcipue apud descẽsum solis in signum libræ. & erit multitudo herbarum & pascuorum & aliquando mediocriter arborum. & erit corruptio in cibariis propter humiditatem. & inueniũtur messes arenales cũ ꝓsperitate cæterorum fructuum. & aduenient ægritudines scd'm quantitatem annorum minoris reuolutiõis solis. Et cum fuerit gradus ascendentis uel locus alicuius cõiunctionis uel eclipsis in tertia prima arietis: aut peruenerit ibi directio: aut profectio ibi fuerit a longe significat multa tonitrua & fulgura & multos uentos. Et si fuerit in tertia secunda arietis significat mediocritatẽ aeris. Et si fuerit in ultima ter

tia significat caliditatē aeris. Et si fuerit in parti
bus eius septentrionalibus significat calorem ae/
ris & humiditatis eius Et si fuerit in partibꝰ me
ridionalibus frigiditatē significat.

ℭ Capitulū.2.cum fuerint in tauro.

CVm fuerint in tauro significatio
nes quas narraui: apparēter erūt
in regionibus & ciuitatibꝰ ut di
cit Albu.ubi supra differētia se/
cunda:ubi fuerit taurus dñator:
prodigia & mala quæ accidēt hoibus: & erit fixi
tudo corū super unū esse: & accident hominibus
dolores gutturis & inflationes: & erūt bubones
& tumores: & multiplicabit' desideriū i mulieri
bus & delectatio: & erit magnū precium boum
& quadrupedum: & annus erit forte mediocris:
& forte erit siccitas in eo cū multiplicatione pa/
nis & uini & fructus: & erunt uenti oriētales &
occidentales cum uehemētia frigoris quartæ uer
nalis: & bona cōplexione aeris quartæ autūnalis
& erit quarta hyemalis calida: & multiplicabun
tur niues in medio eius: & erit magnū frigus &
pluuia: & erunt tonitrua & fulgura cum grandi
ne destruente: & erunt extensiones mariū: & erit
magna effusio sanguinis. Et cū fuerit gradꝰ ascē
dētis aliquorū temporum prædictorum: aut ali/
quis locus quē prædixi in prima tertia tauri: aut
peruenit profectio aut almutez ad eum: signifi/
cat rumores terribiles & flatum uentorū. Et si fu
erit in secūda tertia: significat multā frigiditatem
& multam humiditatē. Et si fuerit in ultima ter/
tia eius: significat uehementiam caloris: multa ful
gura & coruscationes: & uehementiam caloris.

ℭ Capitulum 3.cum fuerint in geminis.

CVm fuerint in geminis significa/
tiones quas prius narraui: signifi
cat secūdm Albu.ubi supra: differē
tia.3.ꝙ apparebit in regionibus
& ciuitatibꝰ super quas est signū
geminorū dominator.nimia consideratio in sci
entiis: etiam quæ sunt super naturā: ut sunt theo/
logia: & sciētiæ superiores ut astronomia: & sciē
tia: pphetiæ & fidei: & accidēt in eis ægritudines
hominibus & dolores capitis mors in aīalibus
cum multo flatu uentorum calidorū uenenosoꝝ
in quarta æstiuali: & modico flatu in quarta au/
tūnali: & multiplicabuntur pluuiæ in quarta hye
mali: & significat multa tonitrua & uentos hor/
ribiles destruentes redditum & præcipue in par/
te meridionali: multiplicabuntur messes in pluri
bus climatibus: & erunt aborsus prægnantiū: &
mors in pueris: & significat multitudinē fructuū
scilicet ordei & dattilorū cum salute arborum.
Et cum fuerit gradus ascendentis aliquorū tēpo/
rum prædictorum: aut aliquis locus quem prædi
xi in tertia prima geminorum: aut ꝑuenerit pro/
fectio: significat humiditatem aeris. Et si fuerit
in tertia media significat bonam aeris cōplexio/
nē Et si fuerit in ultima tertia significat mutatio
nem eius Et si fuerit in partibus septentrionali/
bus eius significat uentos Et si fuerit in partibus
eius meridionalibꝰ significat siccitatem & calo
rem.

ℭ Capitulū.4. cum fuerint in cancro

CVm fuerint i cancro significatiōes
quas prius dixi significat secūdum
albu.ubi supra differentia.4.ꝙ ap
parebūt in regionibus & ciuitati/
bus super quas dñatur: multitudo
coeundi & generandi filios & erit
fames & paupertas propter siccitatem & erit ti/
mor de inimicis Et erūt etiā bubones & mors i
hominibꝰ: ānus uero erit subtilis super homines
ꝑpter multa quæ aduenīūt in eo Et erit augmē/
tum aquaꝝ cū frigiditate quartæ uernalis & me
diocritate aeris quartæ æstiualis & erūt multi fla
tus uentorum occidentaliū & aquæductus & fri/
gus uehemens in q̄rta hyemali & tēperātiā quar/
tæ autūnalis & erit augmentū plantationū & se/
minū Et indigēbūt hoies equis & asinis & erit
mors i animalibus & erit multitudo cibi & potus
Et cū fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ tempo
rum ꝑdictoꝝ: aut aliquis locus quem prædixi in
prima tertia cancri: aut ibidē ꝑuenerit profectio
uel directio significat rumores terribiles & calo/
rem aeris Et si fuerit in tertia media eius signifi/
cat pulcherrimā aeris commixtionē Et si fuerit
in ultima tertia significat flatum uentorum. Et
si fuerit in partibus septentrionalibus significat
uehementiam caloris Et si fuerit in partibus me
ridionalibus significat illud idem.

ℭ Capitulū.5.cum fuerint in leone.

CVm fuerint significationes in leo/
ne quas prædixi significat ut ait
Albu.ubi supra differētia.5.ꝙ ap
parebit in ciuitatibus & regionibꝰ
super quas dominatur leo multitu
do regum & tyrannoꝝ cum forti/
tudine & audacia & strēnuitate & austeritate eo
rum ac amore bellandi: & erunt in hominibꝰ de
ceptiones tristitiæ & angustiæ: & erit eis deside/
riū in auro & argento & in lapidibus preciosis
& accident hominibus ægritudines & præcipue
in stomacho & i oi ꝶ cum aduentu bubonum &

multitudine mortis & corroborabitur uel in/
firmabitur super impregnātes partus: & erūt mul
ti lupi & erit aer tenebrosus & siccus & erit aeris
mediocritas quartæ uernalis & pro parte declina
bit ad frigus: & erit uehemens calor in quarta
æstiuali & flabit in fine eius incessanter uentus:
& erit multa pluuia & forte frigꝰ in q̄rta hyema
li & pauci uenti in fine eiꝰ: & pauci fructꝰ erūt ar/
borū & meliorabūt plātata & aquæ fontiū mi/
nuētur. Et si fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ
p̄dictoꝝ aut aliquis locꝰ quē p̄dixi ī tertia prima
leonis aut puenerit ibi p̄fectio significat uehemē
tiā caloris & erūt angustiæ Et si fuerit in secūda
media eius significat bonā aeris cōplexionē. Et
si fuerit in tertia ultima significat humiditates &
rores. Et si fuerit in partibꝰ septentrionalibꝰ si/
gnificat aeris mutationē & caliditatem Et si fue
rit in partibꝰ meridionalibꝰ significat humidita
tē aeris.

¶ Capitulū.6.cū fuerint in uirgine.

CVm fuerit significatiōes in uirgīe
quas p̄dixi significāt secūdū Albu.
ubi priꝰ differētia.6.q̄ apparebūt
in ciuitatibꝰ & regionibꝰ sup quas
dn̄atur: magna abusio coitus cō/
tra legē: usus multaꝝ scientiaꝝ no
bilīū ut rethorica dyaletica: delectationes & etiā
ocia & multiplicabitᷣ ieiunis fames & ægritudines &
interfectiones: & erunt dolores gutturis & mul/
ti fetus fœminei cum difficultate partꝰ: & erit aer
tenebrosus successiue Et q̄rta uernalis erit multa/
rū pluuiaꝝ & niuiū cū uento incessante septētrio
nali & p̄sperabitᷣ aer æstiualis: & erit quarta au/
tūnalis mediocris & principiū quartæ hyemalis
mediocre & erit finis uehemēt frigidꝰ cū uētis se
ptentrionalibꝰ & erit augmētū fluuioꝝ: & p̄se/
cꝰ redditiū & hereditatū & maxime fructuū oli/
uaꝝ. Et si fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ tē
porū p̄dictoꝝ aut aliquis locus quem prædixi in
tertia prima uirginis aut ibidē puenerit p̄fectio
significat illud calorem aeris Et si fuerit in tertia
media significat bonā cōplexionē eius Et si fue
rit in tertia ultima significat humiditatem aeris
Et si fuerit ī partibꝰ septētrionalibꝰ significat uē
toꝝ flatū Et si fuerit in partibꝰ meridionalibus
significat bonā aeris cōmixtionē.

¶ Capitulū.7. cum fuerint in libra.

CVm fuerint significationes ī libra
quas p̄dixi significat secūdū albu.
ubi priꝰ drā.7.q̄ apparebūt in ciui
tatibꝰ & regionibꝰ in quibꝰ dn̄atᷣ
leges p̄pheꝫ & decreta eorū: pul/
chritudo corporꝫ hoīum: fabrica/
tio domoꝝ oratiōis & seruientes earū cū largita
te eoꝝ & iustitia & æquitate & acceptiōe & do/
natiōe cū usu arithmeticæ & geometriæ & cū gau
dio cantu & melodia & delectatione & leticia &
cum multitudine pecuniæ Et ædificabunt ho/
mines ciuitates domos & uiridaria & loca amœ
na Et obscurabitur aer successiue Et erunt multi
uenti in quarta uernali: & multi uenti calidi & ue
nenosi in quarta æstiuali: & æqualiter erit in quar
ta autūnali & mediocritᷣ in quarta hyemali. Et
cum fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ temporū
prædictorum: aut aliquis locus quem prædixi in
tertia prima libræ: aut peruenerit ibidem profe/
ctio uel directio significat bonam aeris cōplexio
nem: & similiter in tertia secunda eius & etiam in
ultima tertia. Et si fuerit in partibus eius septen/
trionalibus significat flatum uentorum Et si in
partibus meridionalibus significat multitudinē
nebularum.

¶ Capitulū.8.cum fuerint in scorpione.

CVm fuerint in scorpione significa
tiones quas p̄dixi significat ut di/
cit albu. ubi prius differentia 8.q̄
apparebunt in regionibus & ciui/
tatibus super quas dominatur: re/
ges formosi multa expēdentes: in/
genia pauca in rebus in quibus prosternabun/
tur & erunt multæ guerræ & deprædationes plan
&ꝰ tristitiæ carceres & perditiones & interfectio/
nes & ægritudies: & accidētᷣ successiue tenebræ in
aere & erūt multæ pluuiæ in quarta uernali & cali
dæ & nubes erunt paucæ in ea & pluuia & uen/
tus & frigus paucū & erunt æstas & autūnus tē/
perati: sed erit frigus ī hyeme & flabuntur in me/
dio eius uenti occidentales & multiplicabūtur in
eo pluuiæ: & aquæductus magnus & erit multitu
do annonæ & messium & erūt destructiones pa/
scuorum post destructionem niuium & erit mul/
titudo bestiarum aquæ & uermiū terræ & nocu/
mentum hominibus ab eis: & significat multū ti/
morem in pluribus terris sed paucā interfectio/
nem: multam mortem puerorū & mulierū & qua
drupedum: & annus erit semper prosper prægnā
tibus sed infortune erunt multæ in ambulantibꝰ
& in animalibus. Et si fuerit gradus ascendētis
aliquorum temporum prædictorum aut aliquis
locus quē prædixi in tertia prima scorpionis aut
peruenerit ibidem profectio significabit nubes.
Et si fuerit in tertia secunda eius significabit bo
nam aeris complexionem Et fuerit in ultima
tertia eius significat molliciem aeris & calorem
Et si fuerit in ptibꝰ septentrionalibus significat
caliditatem aeris Et si fuerit in partibus meri/
dionalibus significat illud idem.

ℭ Capitulũ.9. cum fuerit in sagictario.

CVm fuerit in sagictario significationes q̃s pdixi significat ut ait Albu. ut prius differentia.9. q̃ apparebũt i ciuitatibꝫ & regionibꝫ super quas dominat̃ fortitudo regũ & nobiliũ & ꝓuidẽtia eoꝝ & alioꝝ ex pplis multa fraus & igeniũ largitas & cõgregatio pecuniaꝝ & dispersio eaꝝ: mũdicia in cibo & potu & indumento & in oĩbꝫ rebus: & erunt ægritudines multæ & infirmitates ex sãguine: & erit dolor impraægnataꝝ & erũt multi lupi & multæ bestiæ nociuæ: & q̃rta uernalis erit mistaꝝ nubiũ & pluuiaꝝ & uentoꝝ: & q̃rta autũnalis tpatoꝝ uẽtoꝝ: & q̃rta hyemalis frigida & humida erit & erit multitudo boñ panis & uermiũ terræ: & forte significat destructionẽ spicaꝝ. Et cũ fuerit gradꝰ ascẽdentis aliq̃ꝝ tẽpoꝝ pdictoꝝ: aut aliquis locꝰ quẽ priꝰ dixi i t̃tia prima sagictarii aut ꝑuenerit ibidẽ ꝑfectio significat hũiditatẽ aeris: & si fuerit i t̃tia media significat bonã aeris cõplexionẽ. Et si fuerit i t̃tia ultima significat caliditatẽ eiꝰ. Et si fuerit i partibꝫ septẽtrionalibꝫ significat uẽtos. Et si in ptibꝫ meridionalibꝫ significat humiditates aeris & uelocitatẽ mutationis eius.

ℭ Capitulũ.10. cũ fuerit in capricorno.

CVm fuerit i capricorno significationes quas pdixi significat secũdũ Albu. ubi prius differẽtia.10. q̃ apparebũt in regionibus & ciuitatibꝫ super quas dominat̃ multa cõcupiscentia in mulieribꝫ & coitus desideriũ acutas leuitas i operibꝫ iræ & angustiæ mẽdaciũ i iuria fraus & abscisio uiæ & erũt multi bubones: & erũt multæ pluuiæ in q̃rto uernali. bonus aer in quarta æstiuali & cũ flatu uentorum orientaliũ & erit caliditas q̃rtæ autũnalis & temporꝫ eius cũ mediocri frigore in principio q̃rtæ hyemalis & cõstrictionẽ eius in fine eius: & corruptionẽ arboꝝ & plãtaꝝ & erit annus mediocris neq; bonus neq; malus. Et cũ fuerit gradus ascẽdentis aliquoꝝ tpm pdictoꝝ aut aliquis locꝰ quẽ pdixi i t̃tia prima capricorni aut ꝑuenerit ibidẽ profectio significat caliditatẽ aeris. Et si fuerit in tertia media eius significat bonã eius cõmixtionẽ. Et si fuerit in tertia eiꝰ ultima significat illud idẽ. Et si fuerit in partibꝫ eius septẽtrionalibus significat humiditatẽ aeris & si in meridionalibus illud idem.

ℭ Capitulũ.11. cũ fuerit in aquario.

CVm fuerit i aquario significationes quas pdixi secũdũ Albu. ubi prius differentia.11. q̃ apparebũt in ciuitatibꝫ & regionibꝫ sup quas dominãt̃. Edificationes ciuitatũ & aliaꝝ reꝝ fortiũ q̃ edificãt̃: & cõcauationẽ fluminũ & arboꝝ plãtatões & aduenient ambulãtibꝫ dãna: & erit quarta uernalis mediocris in frigore cũ uehemẽtia caloris in quarta æstiuali & cũ declinatione quartæ autũnalis ad calorem & multiplicabuntur in ea corruscationes tonitrua & pluuiæ: & augmẽtabit̃ frigus in quarta hyemali cũ multis niuibꝫ & uentis orientalibꝫ & nocebũt hũiditates uineis & erit annus fertilis: & augmẽtabũt̃ ãnonæ & multiplicabũt̃ locustæ & consequetur oĩs existens terra super lictora maris & super ripas dãna & mala: siccitates & ægritudines & similia. Et si fuerit gradus ascendẽtis aliquoꝝ tpm prædictoꝝ aut aliquis locus quẽ prædixi i tertia prima aquarii aut ꝑuenerit ibidẽ ꝑfectio significat hũiditatẽ aeris. Et si fuerit i tertia media significat cõmixtionẽ aeris. Et si in ultima tertia significat multitudinẽ flatus uentoꝝ. Et si fuerit in partibꝫ eius septentrionalibꝫ significat uẽtos & si i meridionalibꝫ significat nubes.

ℭ Capitulũ.12. cũ fuerint in piscibus.

CVm fuerint i piscibꝫ significationes quas pdixi significat secũdũ Albu. ubi prius differẽtia.12. q̃ apparebunt in regionibꝫ & ciuitatibꝫ super quas dñat̃ exercitiũ in theologia & i decretis: & multa spõsalia & etiã familiaritas hoium & solatiũ adinuicẽ & bonũ cõmerciũ inter eos: & erũt inter eos ægritudines & lupi & erũt pluuiæ & aquæ & cõcauationes fluminũ & plãtationes arborũ cum multis fructibus aq̃ticis sicut margaritæ & gẽmæ: & erũt ægritudies cũ ulceribꝫ & habebũt prægnantes nocumẽtũ & erũt multi inimici i pluribꝫ horizõtibꝫ & erit ãnus fortis p bella i eo & erit iterfectio mors & timor & rumores terribiles in pluribꝫ climatibꝫ: & significat multos uentos occidẽtales & pluuias in q̃rta uernali: & uehementiã caloris in q̃rta æstiuali: & mediocritatẽ aeris i q̃rta autũnali: & multũ frigꝰ in q̃rta hyemali: & ꝓsperabit̃ agricultura & multiplicabũt̃ fructus & panis cũ pauca reseruatione. Et si fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ tpm pdictoꝝ aut aliquis locus quẽ pdixi i tertia prima piscium aut peruenerit profectio uel directio ibidem significat bonã aeris cõmixtionem. Et si fuerit in tertia media eius significat humiditatem aeris. Et si fuerit in tertia ultima eius significat caliditatem. Et si fuerit in partibꝫ eius septentrionalibꝫ significat uentos: si in meridionalibꝫ humiditatem aeris.

¶ Capitulũ.13.de significationibus specialib⁹: duodecim domorum.

Postq̃ in capitulis huius distincti/
onis determinatũ ẽ de significati/
onibus specialibus signorũ: Iã in
hoc capitulo intendo determina/
re de significatiõibus spẽalibus .12.
domorũ. Et dicit Hali silr prĩo quadripartiti. c.
13.ꝙ rõ propter quã sapientes antiqui sciuerunt
12.domos est eadẽ rõ qua sciuerunt.12. signa: qa
linea circuli horizõtis & linea meridiei diuidũt
hora q̃libet firmamẽtũ ꝑ q̃ttuor partes: & sũt lo
ca partiũ dicta ãguli quattuor: eo ꝙ hi quattuor
puncti similes sunt quattuor pũctis temporibus.
ãni. Et postq̃ ãni primũ pricipiũ naturale est pri
mus pũctus arietis: cõuenit ut hic pũctus ascẽdat
in ascendente & pũcti quattuor tẽpoꝝ anni sint
in linea meridiei: & in linea horizõtis: silr ꝑpter
similitudinẽ naturæ eorũ signorũ quæ erũt i istis
pũctis: qñ qñ unũ fuerit mobile: oĩa q̃tuor erunt
mobilia: qñ unũ erit fixum: oĩa quattuor erunt fi
xa. & qñ unum erit duorũ corporũ: sic erunt oĩa
quattuor. Amplius cũ planetæ in horizõte oriẽ
tis fuerint: uirtus ab eis prouenienens extendit̃ re/
cta linea ad oĩa quæ sunt in toto horizonte: sicut
est de radiis solis quæ lucere faciũt totũ horizon
tem hora qua sol ascendit ad ascendens. Idẽ ẽ de
uirtute ãguli medii cœli: quia cũ planetæ sũt ibi:
lineæ radiorũ suorũ quæ ueniunt ad punctũ hori
zontis sunt æquales cũ illis quæ ueniũt ad punctũ
aliũ suũ oppositũ: & oĩno erunt sic longæ ab oc/
cidente sicut ab oriente: & ꝑpter hoc cõuenit ut
quattuor anguli habeant uim magnã prout hñt
principia quattuor tẽporũ anni. Et postq̃ ita ẽ
ut dixi cõuenit ut firmamẽtũ se deponat hora q̃li
bet in.12.partes: rõnibus antedictis. ¶ Et dicit
Albu.li.7.de cõiunctiõibus magnis: drã.1. i prin
cipio: ꝙ partes orbiculares forsan diuidũtur i di
obus signis.1.ꝙ principiũ alicuius ex domib⁹ ali
quando est in principio alicuius signi: & erit illa
domus silr in eodẽ signo: & aliq̃ñ incipit in alia
parte alicuius signi & finit in alio signo. Et di/
cit Albu. ꝙ sẽp incipiendum est a gradu illo uel
minuto a quo incipit usq; in illũ in quo finit. siue
contineat dom⁹ unũ signũ siue plura signa. Et di
rectiones incipiũt ab illo gradu a quo incipit do
mus & nõ ab aliquo alio. Et dicit Albu.6°. ma
ioris introductorii drã.26.ꝙ oĩs domus q̃ i initiõ
quartæ fuerit angulus dicit̃: & domus secũda q̃
angulũ succedit succedens dicit̃: tertia uero do/
mus ab angulo dicit̃ recedens uel cadẽs ab angu/
lo. Prima igitur domorũ circuli ẽ cuius initium
ascendit ab hemisperio orientis: & quæ eam in
ortu subsequit̃: ẽ dom⁹ secũda: & deide dom⁹ ter

tia: & sic deinceps. Et sic cõstituit̃ quãtitas cuiusli
bet domus scd̃m quãtitatẽ horæ tpalis. ¶ Cum
igitur scd̃m sñiam Albu. eodẽ.c.7. de cõiũctioni
bus magnis: drã.1. Signũ profectionis orbis ma
gni aut ascendẽtis reuolutionis uel directiõis: aut
locus cõiũctionis magnæ uel eclipsis fuerit i ascẽ
dente: aut si aliquis planeta dñator fuerit in eo: si
gnificat ꝙ apparebit in regionibus & ciuitatib⁹
quarũ significationes sũt illius signi: bonitates &
inceptiones in opibus & renouatio rerũ & com
plementũ earũ: & multitudo comestionis & po/
tationis & emptionis & uẽditiõis. Et dicit Al/
bu. eodẽ libro: drã.26. & Alkabi. in introducto/
rio suo drã.1.ꝙ prima domus quæ est ascẽdẽs: si/
gnificat corpa & uitã hoĩum & uitæ durabilitatẽ
& eẽ oĩs initii atq; motus oĩs: ut dicit Abrasius li
bro suo secũdo de natiuitatibus: ꝙ sicut ascẽdens
ab inferiori pte terræ ad supiora ascendit & a te/
nebris ad lumen: eodẽ mõ natus de tenebris an/
gustiæ uteri ad lumen huius sæculi & ad latitudi/
nem aeris egredit̃. Similiq; mõ ex secreto cordis
sui interrogator intentionẽ suã ostẽdit. Et hoc idẽ
dicit Zael in suo introductorio. ¶ Et scd̃m Al
bu.7: de coniũctionibus magnis: drã.2. Cũ signũ
profectionis orbis magni uel eclipsis fuerit in se/
cũda domo: aut planeta dispositor fuerit ibidem
apparebit in regionibus: quaꝝ significatiões sũt
illius signi: multa uenditio & emptio & acquisi/
tio census: & erit multa cõcupiscẽtia in hoib⁹. Et
ut ait Albu.6ª. maioris introductorii: drã. 26. ꝙ
secũda domus ẽ domus possessionis substãtiæ. &
significat cõtinentiã uitæ atq; uictus: acceptionẽ
quoq; & donationẽ: & significat finẽ annoꝝ ui
tæ.i.iuuẽtutis finem. ¶ Et scd̃m Albu.7°. de cõ/
iunctionibus magnis: drã.3. Cũ signũ profectio
nis orbis magni: aut ascendẽs reuolutiõis aut di/
rectio uel locus coniunctionis magnæ uel eclipsis
luminaris fuerint i tertia domo: aut aliqs plane/
ta dispositor: significat ꝙ apparebit in regionib⁹
& ciuitatibus quaꝝ significationes sũt illi⁹ signi
multũ bene facere hoĩes parentibus suis: & signi/
ficat æquitatẽ & mãsuetudinẽ & exercitiũ i theo/
logia & in philosophia & in scientiis legum. Et
dicit Albu.6°. intro ductorii sui maioris: ubi su/
pra: drã.26.ꝙ tertia domus significat eẽ fratrum
atq; sororũ & propinquorũ seu consanguineo/
rũ: patiam: consiliũ: fidem & sciam legũ: conten
tiones & disputationes in sectis: epistolas & ru/
mores seu legationes atq; legatos: mulieres quoq;
& somnia. ¶ Et scd̃m Albu.7°. de coniunctio
nibus magnis: drã.4. Cũ ea quæ ꝑdiximus fuerit
in quarta domo: significat ꝙ apparebit in regio/
nibus & ciuitatibus quarũ significatões sũt illius
signi: fabricatiões ecclesiarũ: usurpatio heredita/
tũ: prouidẽtia i his q̃ succedũt post mortẽ: hono/
rabunt̃ patres & senes. Et dicit Albu.6°. maio/

ris introductorii: drá.26.& Alkabi.ubi suprá: ꝙ
quarta domus ē patrú: & significat eē patrum &
ꝓgenie: carceres: terras: rura & ciuitates: edificia
& aquas: & oēm ré tectá atq; occultá: & quicqd
fuerit sub terra & thesauros: finem quoq; uitæ &
morté. & hoc quod sequit̃ morté. ℭ Et secd̃m Al
bu.7°. de coniúctionibus: drá.5. Cú ea quæ ꝑdixi
mus fuerint aut apparuerint in quinta domo: si/
gnificat ꝙ apparebút in regionibus uel ciuitati/
bus quarú significationes sunt illius signi: multa
fornicatio & cócupiscētia in mulieribus: & in fi
liis & amicis: gaudiú & leticia: & cósideratio in
rebus antiquis: & in fabricatióe ciuitatú & usur
patio redditúum. Et dicit Albu.sexto maioris
introductorii: & Alka.ubi supra: ꝙ quinta do/
mus ē filiorú dilectionú legatorú atq; donatio/
num: & significat chartas & īduméta: mulierum
quoq; petitioné & amicitiá & oē in quo ē fidu/
cia: ciuitates & earú esse & ciues & eorú hæredi
tates: & qcquid futurú sit post morté. s. ex laude
uel uituperio. ℭ Et secd̃m Albu.7°. de cóiúctioni
bus: drá.6. Cú ea quæ ꝑdixi fuerit in sexta domo:
significat ꝙ apparebit in ciuitatibus & regioni/
bus quarú significationes sunt illius signi: hæresis
& cultus idolorú & similia: & erút mulieres me/
retrices: infirmitates & itinera: multi labores &
fatigationes: & erút hoíes sodomiti: & erit inui/
dia multa & amissio in mercemoniis. Et Albu.
sexto maioris introductorii: & Alka.ubi supra.
Sexta domus ē infirmitatú & seruoꝝ: & signifi/
cat finé uitæ & infirmitaté tam sepabilé ꝙ inse/
parabilé: seruos & ancillas: deiectioné & iniuriá
& mutationé de loco ad locú: & quicqd futurú
sit ante senectuté. ℭ Et secd̃m Albu.7° de coniú/
ctionibus: drá.7. Cú ea quæ ꝑdixi fuerint in septi
ma domo: significat ꝙ apparebit in regionibus
& ciuitatibus quaꝝ significationes sút illi⁹ signi:
multa cócupiscentia ī mulierib⁹ in nuptiis & im
pregnatio multa: alteratio rerú: negociatio: inter
fectio hominú inter se: concupiscētia in uenati/
one: emptióe & uéditióe. Et secd̃m Albu sexto
maioris ītroductorii: & Alkab.ubi supra Septi/
ma domus ē nuptiaꝝ mulierú: cótentionú: con/
trarietatú: & significat naues: fures: amicas: pegri
natióes & eaꝝ causas: & amissióes rerú & filiat
& hæc domus inimicat̃ ascédéti: & significat me
dietaté finis uitæ erga senectuté. ℭ Et secd̃m Al/
bu.7°. de cóiunctióibus. Cú ea quæ ꝑdixi fuerint
in octaua domo: significat ꝙ apparebit in regio
nibus & ciuitatibus quarú significationes sunt il
lius signi: multæ infirmitates & mors & interfe/
ctio: acquisitio census: & erunt multa bella & ru
mores. Et secd̃m Albu.sexto maioris ītroducto
rii: & Alkabi.ubi supra. Domus octaua ē dom⁹
mortis: significat eni morté & interfectionem &
substantiá mortuorú: uenenú quoq; mortiferum

& timoré oíum rerú quæ iam pierút: & finé ãno
rú uitæ post senectuté. ℭ Et secd̃m Alb.septimo
de cóiunctionibus: drá.9. Cú ea q̃ ꝑdixi apparue
rint ī nona domo: significat ꝙ apparebút in re/
gionibus & ciuitatibus quarú significationes sút
illius signi: multæ ægritudines: mors & cósidera
tio in sciétiis diuinis & ī philosophicis & ī astro
nomia & prophetia & ingeniis & in opibus ma
nualibus: cú multis itineribus & pmutatóe & ua
liditate uentoꝝ. Et secd̃m Albu.sexto maio.in/
troducto. & Alkabi.ubi prius. Nona domus est
itinerú: & significat pegrinatióes longas: fidé: &
domos culturæ dei: rerú ꝑsciam: astronomiá: &
diuinationé: fidé & religioné: sapiam & ꝓphe/
tiá: epistolas quoq;: rumores: legatióes & sōnia.
ℭ Et secd̃m Albu.septío de cóiúctóibus: drá.10.
Cú ea q̃ ꝑdixi fuerint in decima domo: significat
ꝙ apparebút in terris & ciuitatibus & regióibus
quarú significationes sunt illius signi: reges ma/
gni & famosi & milites strenui & audaces & ac/
quisitio regú: & famæ & laudis: & erút artificia
extranea & mirabilia. Et secd̃m Albu. sexto ma
ioris intro. & Alka.ubi supra. Decima dom⁹ est
regia: & significat opa & ministeria & sublima/
tiones: exaltationes regú atq; impiú & laudes: &
significat prudētes inter prícipes: iudices: ꝑlatos
nobilitaté: substantiá & memorabilitaté & uo/
cis auditioné: & significat dimidiú annoꝝ uitæ.
ℭ Et secd̃m Albu.septío de cóiúctióibus magnis
drá.11. Cú ea quæ ꝑdixi fuerint in undecía domo
significat illud qd̃ apparebit in terris & ciuitati/
bus quarú significationes sút illius signi: sollicitu
do & multæ cogitatióes: multitudo amicitiæ: &
uenditióis & emptióis: datio & acceptio largi/
tatis & subtilitatis in artificiis: ueritas: spes & fi/
delitas. Et secd̃m Albu.sexto maio .intro. & Al/
ka.ubi supra. Vndecima dom⁹ ē domus fidei: &
significat fiduciá & fortuná atq; spem: amicos: fi
lios & ministros: substátiá regis & eius redditus:
ac tributa & eius milites: & finé annoꝝ: medie/
taté uitæ. ℭ Et secd̃m Albu.septío de cóiunctiói
bus: drá.12. Cú ea quæ ꝑdixi fuerint ī domo duo
decima: significat illud quod apparebit in regio/
nibus & ciuitatibus quaꝝ significatióes sút illi⁹
signi: iniuria: timor & angustia: eleuatio seruoꝝ
& infirmorú: usus rerú malarú & uiliú: & erunt
rebelles & insurgentes in reges: iniusticiæ: latroci
nia: pegrinationes: & erút multæ infirmitates &
azemenæ.i.debilitates corporú. Et secd̃m Albu.
sexto maio.introduc. & Alka.ubi supra. Duode
cima domus est inimicorú & laboris: tristiciæ &
mœroris dolorú machinamentorú: laboꝝ infru
ctuosoꝝ: molétiæ: carceris & inuidiæ: susurratio
nis: calliditatis ingenioꝝ ac bestiarú: & significat
finé uitæ: & quicquid cótingit matribus in cóce/
ptione sua ex bono uel malo. ℭ Item ut dicit Alb.

eadē drā: libri maioris introductorii. Saturnus gaudet in duodecima domo: q̄a significat laborē & tristiciā. Iupiter gaudet ī undecia domo: q̄a significat fidē: & hæc eadē saturno & ioui cōueniunt. s. labor saturno & fides ioui. Mars uero gaudet in sexta domo: q̄a sexta domus significat īfirmitates & seruos & rixā & mala q̄ significat mars. Sol gaudet ī nona domo: q̄ dei cultū & deitatē & diuinitatē significat & sol silr. Ven⁹ gaudet in quīta domo q̄ significat filios & mulieres: & eadē uenus significat. Mercuri⁹ gaudet ī ascēdente: qm̄ ascēdens significat inceptiones rez & iuuentā ac motū: & mercuri⁹ significat aiam rōnalē & rōnē & iuuētutē. Luna uero gaudet in tertia domo: q̄ quidē domus: legatiōes & itinera mutatiōes quoq; & rūores: significat & luna silr horū similia significat. Et sic cōpleta ē hæc distinctio de significationibus signorū & domorū.

℄ Incipit distinctio octaua de dominio planetarū & signorū circuli sup climata & prouincias & regiōes & ciuitates terræ: & cōtinet q̄nq; capitula.

℄ Primū capitulū ē de dn̄io planetaz & signorū circuli sup cliata mūdi: & de diuisiōe cliatū.

POstq̄ in p̄cedētibus determinatū est de significationibus spālib⁹ planetarū: signorum & domorum: ex quorū significationibus deuenire possum⁹ in significationē uniuersalē & grandē cōiūctionū magnorū & eclipsiū. Iā in ista distinctione intēdo dicere in quibus climatib⁹: terris: regionib⁹ & ciuitatibus: planetæ & signa dn̄antur: ut p hoc sciatur in quibus terris & ciuitatibus hæc p̄dicta accidētia cōtingent seu apparebūt iuxta sn̄iam Pto. & Hali: & iuxta sn̄iam Albu. & alioz. Et ī hoc primo ca° uolo loq̄ de dn̄io planetaz & signoz super cliata. ℄ Dicit. n. Albu. 4°. de cōiūctoib⁹ magnis in fine: q̄p primū clima ē indoz & ipm̄ ē saturni: & habet ex signis capricorniū & aquariū. Secūdū clima ē alhigez. s. filioz cam: & ē circa hymael & ethiopiæ: & ipm̄ ē iouis: & habet ex signis sagietariū & pisces. Tertiū clima ē egypti: & ipm̄ ē martis: & habet ex signis arietē & leor. Quartū clima ē babyloniæ cū eraclie: & ipm̄ ē solis: & habet ex signis leonē. Quintū clima ē romanoz: & ipm̄ ē clima ueneris: & habet ex signis taurū & librā. Sextum clima ē gog & magog: & ē clima mercurii: & habet ex signis geminos & uirginē. Septimū clima ē psaz & zin: & ē clima lunæ: & habet ex signis cācrū. ℄ Et Haliabēragel li. 8. c. 34. dicit sic. Primū clima est Indiæ & ē saturni: Et clima babyloniæ ē iouis: Clima turchiæ ē martis: Et clima romæ ē solis: Et clima methe ē ueneris: Et clima egypti est mercurii: Et clima de zin ē lunæ. Eodē li. c. 35. dicit Haliabē. q̄p ille q̄ fecit librū andilarech: dicit q̄p iuenit ī lib⁹ cronicarū mūdi q̄p signū mūdi ē aries: & ē placius sol: & ascēdēs eius ē cācer & iupiter ī eo & q̄p diuident .7. climata p 7. planetas. & p. 12. signa. Vnde babylon ē iouis & arietis: Roma saturni & libræ: Iudia & aziud matrahā mercurii & capricorni. Alhegez & tota terra arabiæ ē ueneris & scorpionis. Et turchia leonis & martis: & ea q̄ ē post turchiam lunæ & uirginis: & terra adragen: solis & aquarii. ℄ Sed opīo Albu. uidet ē ē melior: nā maxia pars astronomoz attribuūt primū clima: q̄scūq; regiones contineat: saturni dn̄io: secūdū ioui: & sic deīceps. Et in alio libro cuius auctoris nomē ignorat: inueni q̄p primū clima uachea uel asachea regio oriētalis ī qua dn̄at saturn⁹: unde illi⁹ regiōis hoīes sūt cæteris prudētiores: & ad aliena rapiēda faciles & ī cæteris simpliciores. Secūdū clima dicit ē ē egyptiū quo dn̄at iupiter: unde illa terra cū fertilitate dotata sine ipetu: tonitruo & tēpestate & sine pluuiæ inundatiōe p̄seuerans: Tertiū uero clima ē regio siriorū terra promissiōis in qua dn̄at mars Vnde quædā erāt p̄lia ab origine mūdi: ut legitur in ueteri testō. Quartū uero clima ē mare mediterraneū in quo sunt isulæ marinæ & maxia pars græciæ & apulia: & in ea dn̄at sol: fons toti⁹ caloris q̄ apponit fonti. s. totius humoris. Quītū clima est regio romanoz deliciis affluens in quo dn̄at u·n⁹. Sextū clima ē regio burgondoz & francoz in quo dn̄at mercuri⁹: unde cōuertibiles hoīes illi⁹ regionis sūt & facūdi: garruli: diuites: & filii auariciæ: parcitatē fungētes: & ad quā libet artē satis cōuertibiles. Septimū clima ē flandrēsiū & anglicoz ī quo dn̄at luna: unde hoīes illius regionis sūt uagi & īstabiles & ludibrio exponūt nūc ad sūmū nūc ad imū delatī a suo plātago: uago rōnabiliter discrepare non p̄nt. Et hāc diuisionē climatū reputo magis rōnalem. Et Hali aben. li. 8. c. 36. ōn̄dit q̄p Saturnus habet primū clima q̄d est india a zin nigroz & sūmitatē maritimæ. Iupiter scd̄m dicta romanoz habet quartū clima: q̄d ē babylonia: tradēferiz: corazē & aleyrach. Et scd̄m dicta p̄sarū habet azuē: & ethiopiā & nubiā. Mars scd̄m dicta romanoz habet septimū clima: terrā turchiæ: terrā p̄missionis & romanoz. Et scd̄m dicta indoz mars habet terrā alexādriæ & terrā p̄missiōis. Sol scd̄m dicta rōanoz habet clia romaniæ & clia secūdū oriens & terram zin cū suis terminis & corazen

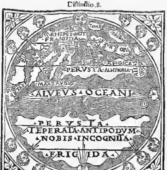
Et sec͞dm dicta ꝑsarū habet babyloniā. Venus secundū has duas opiones habet quintū clima: & allingez terrā occidētis.& hemez. Mercurius secūdū opi.romanoꝝ habet alexā: terram græcorum & ꝓmissionis.Et secūdū opi.ꝑsarum habet sextū & tertiū clima: terrā occidētis: galliā: hyspaniā & armeniā usqꝫ ad turchos & montanos: & sec͞dm opi.ꝑsarū luna habet septimū clima. ¶ Secundū hali in.r.c.& in ꝓximo caº sequēti.s.c.37. eiusdē octaui libri: ubi dicit hali: ꝙ primū clima incipit ab oriēte a principio terræ de zin: & uadit ꝑ terrā illā & ꝑ ripas maris: & ꝑ meridiem terræ indiæ: & postea ꝑ ciuitatē dazyud & ꝑ mare sup insulā calcul: & transiens mare uadit ꝑ insulā arabiæ: & ꝑ terrā de lyemen trāsiens mare rubrū: uadit ꝑ ethiopiā: & transiens nilū de egypto uadit ꝑ terrā occidētis: & transiēs ꝑ meridiem terræ barbariæ uadit donec appropinquat ad finē occidentis. ¶ Secundū clima sec͞dm hali ubi supra: incipit ab oriente: & uadit ꝑ terrā de zin & obuiat mari uiridi & mari dalbazra: & trāsit ꝑ insulā arabiæ & ꝑ terrā denest & uadit sup debema: & transit mare rubrū & uadit ꝑ terminū egypti: & uadit ꝑ nilū & ꝑ terrā occidētis: & trāsit ꝑ mediū aphricæ: & postmodū trāsit ꝑ barbariā & applicat ad occidēs. ¶ Tertiū clima incipit ab oriēte: & uadit sup septētrionē de terra zin & transit super terrā oriētis & terrā septētriōalē d' terra zin postmodū trāsit sup lehebyl & sup machran: & uadit ad ripas maris: & de albagara.& trāsit per terrā delaboez & uadit sup ciuitatē terræ ꝓmissionis: & trāsit ꝑ finē ægypti terræ & uadit ꝑ terrā aphricæ: & applicat ad finē occidētis. ¶ Quartū clima incipit ab oriēte ꝑ ciuitatē terræ de zin: & uadit ꝑ corazē & terminos eius: postmodum uadit ꝑ septētrionē terræ ꝓmissiōis: & ꝓpe mare suū uadit ꝑ insulā cabros: & ꝑ rhodes: & postea uadit ꝑ terrā occidētis & tāgit ꝑtange: & applicat ad finē occidētis ¶ Quintū clima incipit ab oriēte in terra gog: & uadit ꝑ aquilonē terræ corazē ptē & ꝑ termios suos: ꝑ harsenā & ceran in terra romæ: & postmodū ꝑ ripas maris ꝓmissionis: uersus septētrionē ꝑ terrā hyspaniā ad mare occidētis: & applicat ad finē occidētis. ¶ Sextū clima incipit ab oriēte & uadit ꝑ terrā romanoꝝ & transit ꝑ burgē & uadit ꝑ mare occidentis. ¶ Septimū clima incipit ab oriente ꝑ terram geht & uadit per terrā turcorū: postmodū per ripas maris ad burgē uersus septētrionē & trāsiēs mare romanū: uadit ꝑ terrā burgē: aphricoꝝ: & applicat ad mare occidētis. Hæc Hali abéragel. ¶ Diuiduntur aūt climata & describuntur iuxta snīam Ptolæ.almagesti secūdo: & sec͞dm ꝙ dicit magister tractatꝰ de sphera: ꝑ duos circulos transeuntes in supficie terræ: quoꝝ unus supponitur directe æquinoctiali: & alius transit ꝑ polos mūdi & ꝑ uerū oriens & ꝑ uerū occidēs in terra: Isti duo circuli diuidūt terrā in q̄ttuor quartas: quarū illa quæ incipit inter orientē & occidentē & polū septētrionalē ē nostra q̄rta habitabil': & in hoc illi æquartæ partes ꝓpinquæ æquinoctialis sūt inhabitabiles ꝓpter nimiū calorem: & partes eiusdē q̄tæ ꝓpinq̄ polo: ē: septētriōali sūt ihabitabiles ꝓpter nimiū frigus: & pars intermedia eiusdē quartæ solū ē habitabilis: & diuidit' ī septem partes: ꝓcedendo a meridie uersus septētrionem quæ partes terræ dicūt' septē climata: Quoꝝ primū ē meridionalius eoꝝ: secūdū ē sequēs eū uersus septētrionē: & sic deinceps. ¶ Mediū uero primi climatis sec͞dm magistrū in.c.3. in tractatu de sphæra: & sec͞dm Pto. ubi priº: ubi ē maioris diei prolixitas.13.horaꝝ æqualiū. Et cū hoc concordat silr martianus de septē artibꝰ: libro.7. uersus finē: & eleuat' ibidē polus mūdi in horizonte secundū magistrū sphæræ p.16. gra. & secūdū Pto. ibidē p.16.gra.27.mi. Et initiū huius climatis est: ubi prolixitas diei ē.12.horarū & dimidiæ & q̄rtæ uniꝰ horæ sec͞dm magistrū sphæræ & eleuat' polꝰ ibidē ꝑ eū p.12. gra. & dimi.& q̄rtæ uniꝰ: & extendit' latitudo illiꝰ usqꝫ ad locū ubi ꝓlixitas diei longioris ē.13.horaꝝ & quartæ uniꝰ: & eleuatur polꝰ p.20.gra.mi.4. latitudo terræ ē.440.miliariū. hæc magister ibidē. ¶ Mediū uero secūdi climatis sec͞dm ma. sphæræ & sec͞dm Pto. ē ubi dies maior ē.13.horaꝝ & dimidiæ: Sed sec͞dm martianū: maximus dies ē.14.horaꝝ: & eleuat' polꝰ in media illiꝰ cliatis sec͞dm magistrū sphæræ.23.gra. & q̄rta ptæ unius. Et sec͞dm Pto. eleuat'.23.gra. & .52.mi. Latitudo uero eius ut dicit magi.sphæræ: est ab extremo primi climatis usqꝫ ad locum ubi dies ꝓlixior ē.13.horaꝝ & dimidiæ: & quartæ ptis unius horæ: & ubi eleuat' polus.27.gradibꝰ: & dimidiæ: ꝙ quidē spatiū tertii climatis ubi latitudo ꝓlixioris diei.14.horaꝝ sec͞dm magistrū sphæræ: & Pto. & silr sec͞dm Martianū. Et dicit Martianꝰ ꝙ hoc clima ducit' ꝑ sienas & aphricā & garcasini ab austro adiacentē. ¶ Et sec͞dm magistrū sphæræ in medio tertii cliatis eleuat' polus 30 gra.& dimi.& q̄rtæ ꝑtis uniꝰ & dimi. Et eleuat' secūdū Pto. ibidē.30.gra.22.minu. Latitudo tertii climatis secūdū ma. spæræ est ex termio secūdi cliatis usqꝫ ad locū ubi ꝓlixior dies ē.14.horaꝝ & q̄rtæ unius.& latitudo poli.33.grad.& duaꝝ tertiaꝝ: quod spatiū terræ cōtinet.350.miliaria. ¶ Mediū q̄rti climatis secūdū magistrum sphæræ ē ubi prolixior dies est.14.ho.& dimi & secūdū Martianū.14.horarū: quod quidē clima secundū Martianū ꝑ mediā pelopenesis ciliciam ducit' ad ostiū boetis ꝑuenit.& secūdū ma.sphæræ: in medio quarti cliatis eleuat' polus.36.gra. & .2.mi. secūdū Pto.36.gra. Et latitudo eius secūdū ma.sphæræ ē ex termio tertii climatis usqꝫ ubi dies prolixior ē.14.ho.& dimi.& q̄rtæ unius: & ubi eleuat' polꝰ.39.gra.qd ē spatiū terræ.300.mi

liaria. ¶ Mediū aūt quinti climatis secūdū magistrū sphæræ: & Pto. ē ubi maior dies ē. 15. hora. & cōcordat martianus cū eis: & secūdū martianū quintū clia uadit p macedoniā & altera parte galliā: lusitaniā attingit: & secūdū magistrū sphæræ eleuatio poli in medio quīti climatis ē. 41. gra. & tertiæ partis unius gra. & secūdū Pto. ubi eleuatur polus p. 40. gradus & 56. mi. secūdū magi. sphæræ: latitudo quīti climatis ex termino quarti climatis usq ad illū locū ubi prolixitas diei maioris ē. 51. ho. & quartæ unius: & eleuat ibidē pol⁹ 43. gra. & dimi. quod spatiū terræ continet. 155. miliaria. ¶ Mediū sexti cliatis secūdū magistrū sphæræ: & Pto. est ubi dies ē prolixior. 15. ho. & dimi. & secūdū martia. 15. hor. Et dicit Martianus q sextū clima per hellespontū uadat: & cum fine germaniæ galliā attingit: & secūdū magistrū sphæræ: in medio sexti climatis eleuat polus 45. gra. & duabus qntis. Et secūdū Pto. eleuatur 45. gra. & uno minuto. Latitudo uero sexti cliatis ut dicit magister sphæræ ē a termino qnti cliatis usq ad locū ubi lōgitudo diei prolixior ē. 15. hora. & dimi: & q̄rtæ unius: & ubi polus eleuat 46. q̄ distātia terræ cōtinet. 312. miliaria. ¶ Mediū uero septimi climatis secūdū magistrū sphæræ: & Pto. ē ubi prolixior dies ē. 16. hor. & ī hoc cōcordat Martianus. Et hoc clima septimū secūdū Martianū p ponticū mare & ab altera parte p germaniā: britaniā tendit. Et secūdū magistrū sphæræ: in medio septimi cliatis eleuat polus 48. gra. & duabus tertiis. Et secūdū Pto. 48. gra. 32. minu. Et secūdū magistrū sphæræ: latitudo septimi climatis ē ex termino sexti climatis usq ad locū ubi dies ē maior. 16. hora, uni⁹ q̄rtæ: & ubi polus eleuat. 50. gradibus & dimidio: quod spatiū terræ cōtiet. 185. miliaria. ¶ Et dicit magi. sphæræ q ultra termīos hui⁹ septimi cliatis: plures sint insulæ: prauæ tū hitationis reputant. Sed Martianus ubi supra de septē artibus: libro. 7°. uersus finē: pōit octauū clima q secūdū ipm ultra meotides: paludes: & rypheos mōtes protēdit. Oīs aūt diuersitas ut dicit magister sphæræ: inter principiū & finē climatū ē triū horarū & dimidiæ: & ex eleuatiōe poli est diuersitas. 38. gra. & p cōsequens inter principiū & finē unius climatis tota diuersitas ē unius horæ medietas: & primi quidē climatis latitudo: maior ē latitudine secundi: & sic deinceps.

¶ Caplm. 2. a qb⁹ siderib⁹ regiōes gubernātur.

POstq̄ determinatū ē de climatib⁹ mūdi: Iam intēdo loqui de regionibus terræ & prouintiis: ostēdendo q̄ earū: a quibus stellis & sideribus cælestibus gubernātur secūdū uiā Pto. & Hali. 2° quadri. & secūdū Albu. quarto de cōiūctōib⁹ magnis & aliorū. Sed in hoc caplō: primo intēdo ponere descriptionē quartæ habitabilis: secūdū opi. Ptol. Hali & Albu. Ptolæmeus eni attribuit prio totā nostrā terrā habitabilē dñio solis & lunæ: Imaginat eni q sol principaliter dñetur in oriēte: & gubernat totā medietatē oriētalē q̄rtæ nostræ. Et q luna dñetur principaliter in occidēte & gubernet totā medietatē occidētalē quartæ nostræ. Deinde diuidit Pto. totā quartā terræ in q̄ttuor q̄rtas p duas lineas: quarum una transit ab oriente ad occidentē: & alia trāsit a septētrione ad meridiē: secans primā ad angulos rectos. Et ponit q saturnus dñat in oriēte principaliter: mars in occidente: iupiter in septētrione: & uenus in meridie: Vnde totā quartā terræ q̄ ē inter orientem & septētrionē: gubernāt saturn⁹ cū ioue: & quartā illā quæ ē a septētrione in occidētē: gubetnāt iupiter & mars: quartā uero q̄ ē inter meridiē & occidentē gubernāt mars & uen⁹: quartā uero q̄ ē inter meridiē & oriētē: gubernat uenus. Mercuriū uero ponit Pto. dñatorē partiū centraliū quartæ habitabilis toti⁹. Deīde ponit q regiones & prouintiæ circūferētiales q̄rtæ inter orientē & septētrionē gubernāt a triplicitate aetea & a dñis ei⁹ Et prouintiæ circūferētiales q̄rtæ inter septētrionē & occidētē: gubernant a triplicitate ignea & ab eius dñis. Et prouītiæ circūferentiales quartæ inter occidēs & meridiē gubernant a triplicitate aquea & eius dñis. Et prouītiæ quartæ inter oriētē & occidentē: gubernāt a triplicitate terrea & ab eius dñis. Prouintiæ uero cētrales cuiuscunq terræ siue quartæ hītabilis: gubernant ab eadem triplicitate a qua gubernant prouītiæ circūferētiales quartæ oppositæ & a dñis eiusdē triplicitatis. Hæc oia patēt ex intentione secūdi quadri. c. 3. & clarius apparebūt in quadā figura quā ponā in fine isti⁹ distinctiōis. ¶ Et Albu. li. 4. de cōiūctionibus magnis: drā ultīa in fine sic diuidit totā quartā terræ habitabilē. Quarū prima ē ut dicit antiochia: & pars orientis: & habet ex signis cancrū & leonē & uirginē: & ex planetis solē & mercuriū. Secūda pars terræ ē alexādria: & qd est circa eam a pte meridiei: & habet ex signis librā & scorpionē & sagictariū: & ex planetis uenerē lunā & saturnū. Tertia pars ē armenia: & q̄ sūt in occidēte: & habet ex signis capricornū: aqria & piscē: & ex planetis habet uenerē: martē no uē & lunā. Quarta uero pars terræ cōstantinopolis a septētrione: & habet ex signis arietē: taurū & gemios: & ex planetis mercuriū & uenerē. Hæc Albu. ¶ Et alio mō diuidit nostra hitatio in tres ptes. s. asiā: aphricā & europiā. Nam eius medietas uersus orientē dicitur asia: & reliq̄ pars medietatis septētrionalis dicit europa: pars uero meridionalis dicit aphrica: ut patet ī figura quæ sequit in fine istius capli. Dicit aūt Pto. 2° quadriptiti. c. 3. q quartæ zodiaci triplicitatū: Pria ē

q̃ est arietis: leonis & sagittarii: ptinent ad angulũ inter septẽtrionẽ & occidens: ut dictũ ẽ prius: Et ideo hũc angulũ ut dicit Pto. gubernat primo iupiter: quia ẽ septẽtrionalis cũ mars in dñio associatur: q̃a ẽ occidẽtalis. Secũda triplicitas q̃ ẽ tauri: uirginis & capricorni ptinet ad angulum inter meridiẽ & oriens q̃ disponit principaliter a uenere q̃ ẽ meridiana: & cũ in dñio associatur saturnus qui est orientalis. Tertia uero triplicitas quæ est geminoꝝ: libræ & aquarii: ptinet ad ãgulũ iter septẽtrionẽ & oriẽs quẽ dispõit saturnꝰ q̃ ẽ oriẽtalis: & eã dispõit cũ eo iupiter qui est septentrionalis. Quarta triplicitas q̃ est cancri: scorpionis & piscium: pertinet ad angulũ q̃ est iter occidentẽ & meridiẽ: quẽ primo gubernat mars qui ẽ occidentalis: & habet participationẽ in dominio cũ eo uenꝰ quæ ẽ meridionalis. ¶ Deinde dicit Pto. ꝙ locus nostræ habitationis in q̃ttuor q̃rtas diuidit: scd̃m nũerũ quattuor triplicitatũ: sicut prius dictũ est. Diuiditur etiam eius latitudo p lineã æquidistãtẽ æq̃tori diei separantẽ medietatẽ eius meridionalẽ a medietate eius septẽtrionali: & incipit hæc linea in parte occidentis a passagio Herculis procedẽs ad brachiũ maris: uel ad flumẽ quod dicit citacon: & ẽ in dorso mõtano qd̃ ei parte orientali subsequit. Hæc linea scd̃m Hali p. 36. gra. distat ab æquinoctiali uel circa: & cõtinet. 180. gra. in lõgitudine: & hæc linea p eũ ẽ unde trãsitur in hispaniã: & ẽ strictũ mare: ita ꝙ stans in una ripa: uidere põt stantẽ in alia: & circa hũc locũ sũt insulæ q̃ dictæ sũt albalidet: & est una insula quã uidẽt hoies transeũtes per hũc locũ in hispaniã & ab hispania p terram occidẽtis: Sitr in insula illa ẽ idolũ qd̃ dicit gades: tenẽs in manu sua claues: in signũ ꝙ ulterius nõ ẽ hitatio. Et sũt tres tales insulæ in mari æqualiter a se inuicem elõgatæ: & unius magnitudinis: & in q̃libet earũ idolũ eiusdẽ maneriei & ẽ ibidẽ finis hitationis ex parte occidentis: Et hæc idola poni fecit Hercules gigãtus in tpe antiquo: q̃ in maxia parte terræ hitabilis regnauit. Et hæc linea diuidens uadit ab hoc loco usq; in finẽ hitatiõis i terris dezin & albin qd̃ ẽ mons nnꝰ q̃ trãsit circa latꝰ uniꝰ brachii maris qd̃ dicit citacon. Et dicit ꝙ i hoc loco etiã sũt idola i plantis: tenẽtes claues & mõstrantes p eas ꝙ abinde in antea uersus partẽ orientis nõ ẽ hitatio aliq̃: Et hæc linea pdicta elõgata ẽ a fine hitatiõis i parte septẽtrionis p. 30. gra. uel circa: & ab equinoctiali per. 36. uel circa. hæc hali. Et dicit Pto. ubi supra: ꝙ diuidit ẽt lõgitudo nostræ hitationis per lineã pcedẽtẽ a meridie ad septẽtrionẽ separãtẽ medietatẽ eius oriẽtalẽ a medietate eiꝰ occidẽtali: nã p lineã pcedẽtẽ diuidit illud qd̃ ẽ iter septẽtrionẽ & meridiẽ. & transit hæc linea de q̃ loquimur iã p brachiũ maris ptẽdens ab occidente uersus orientẽ: & transit etiam hæc linea p golfiũ qui dictꝰ ẽ egion & penites & p stagnũ qd̃ mantis nũcupat. Et dicit Hali ꝙ lõgitudo huius lineæ diuidẽtis hitationẽ nostrã p duo media: unum ad oriens & aliud ad occidens est a parte occidentis per. 56. gradus: ut patet in mappa antiqua: & in mappa noua per. 59. gradus: sed secundũ Hali mappa antiqua uerior est: & ut dicit hali exit eni de hoc nũero ꝙ medietas orientalis hitationis extendit magis q̃ʒ medietas occidentalis: & q̃uis medietas oriẽtalis extendat magis mare: tñ capit ex ea partẽ magnã in q̃ nulla ẽ hitatio: q̃m mare indiæ puenit ad hãc medietatẽ orientalẽ in multis locis usq; ad latitudinem 31. gra. quare ipedit magnã ptẽ hitatiõis. Et si mensuraret medietas hitatiõis oriẽtalis q̃uis longior sit: inueniret cũ æquali hitatiõe medietatis occidentalis quã nõ habet: licet nõ sit tã lõga q̃ʒ pars aliq̃: ẽ tñ maioris latitudinis. ¶ Et dicit Pto. ꝙ quarta inter septẽtrionẽ & occidẽtẽ dicit europa in qua sũt prouinciæ q̃ dicunt calico gallaciæ & hanc q̃rtã scd̃m hali includit mare occidentale a parte septẽtrionis & occidẽtis: & mare dein de romanorum ex parte meridiei & occidentis: & sunt in ea secundum haly ciclopia: seliquia: romania: hyspania: constantinopolia: & barũ prouintiarum termini. Quarta uero inter meridiem & orientem ut dicit Ptolæmeus: est medietas asiæ iuxta orientalem æthiopiam: & dicitur asia maior: & ẽ in pte prouĩciaꝝ q̃ dictæ sũt mequal ytosiæ oriẽtal. Et ẽ scd̃m hali oriẽtalis a mari rubro: & eius latitudo ẽ. 36. gra. inferiꝰ. Et q̃ ibi sũt ex gentibꝰ alarabũ: & hæc ẽ alhygez & alyman: india. Et dicit Pto: ꝙ q̃rta inter septẽtrionẽ & oriens ẽ septẽtrionalis medietas asiæ in qua sunt prouĩciæ q̃ dictæ sunt casonta uel seffene uel seychia. & ẽ scd̃m hali in mari romano: cuius latitudo est maior. 33. gra. & sũt hæc: turquia & zincorasmini: coria: adesleui. Quarta insup ut dicit Pto. q̃ ẽ inter occidẽtẽ & meridiẽ dicit aphrica: hãc scd̃m hali icludit mare occidẽtale ex parte occidẽtis & meridiei & mare aphricæ ex pte septẽtrionis: & brachiũ maris rubri ex pte oriẽtis: & sũt ægyptus: ethiopia: & nubia: & oẽs aliæ nationes nigroꝝ. ¶ Et dicit hali ꝙ de prima q̃rta fuerũt multi reges nobiles qui in tota hitatiõe regnauerũt: aut in maiori pte: sicut Hercules: gigãtus: alexander: & augustus. Et de secũda q̃rta fuerũt illi qui fecerũt legẽ christianoꝝ: & postmodũ legem maurorũ. Et de tertia q̃rta fuerũt illi q̃ multũ regnauerũt: ut darius & assuerus. ¶ Rursus ut ait Pto. Cuiuslibet q̃rtaꝝ pdictarũ q̃rta ps angularis q̃ terminat ad mediũ pũctũ totiꝰ hitationis. s. ad pũctũ sectiõis duarũ linearũ de quibꝰ dixi: cõtraria ẽ illi quartæ cuius ẽ ps scd̃a: & ẽ de natura quartæ sibi oppositæ: uerbi gratia: quartæ interceptæ inter boreã & occidẽs. s. europe pars anguloꝝ ẽ de natura q̃rtæ interceptæ inter meridiẽ & occidentẽ: & eius triplicitas cũ illa quarta oppo-

sita & ab eius pl'a gubernat' addita uirtute mercurii uirtutib⁹ aliorum gubernatorū3 eo ꝙ est naturæ cō/mixtæ hēt pticipationē cū oīb⁹ hæc oīa patēt ī ca. 5ᵒ.

℄ Cap. 3. qui pl'e & que signa q̄s regiones & q̄s puincias gubernat.

Am restat dicere de puītiis uniuscuiusq3 pdi/ctarū qb⁹ .s. plis et signis spāliter gu/bernēt'. Dic ptol. ca. 3. secūdi q̄drip titi. ꝙ disponūt' a dñis triplicitatū3 britanica q̄ ē isula matis occētalis gallitia germania borsonia italia gallia apulia sicilia crocinia cornia malca necnō & hispāia pp dispōnē priæ ptis & pp disponētes stellas sūt illæ gētes nō uere subiectiue nec humiles sed ābitionē libertatē arma & laborē affectātes et sūt bellicosi piti regis nitidæ mūdæ & magnanimi sed qa iuppiter & mars q̄ cū eo associāt' dñio cu3 sint uespturi: & qa priæ ptes sūt masculiæ & scd'æ fœminiæ accidit his gētib⁹ circa mulieres nō zelotipes eē sed eaꝝ: cōcubit⁹ uilipēdere: & sodomidicā scel⁹ magis appetere: & q hoc ppetrauit se turpe aliqd cōmisisse n̄ putat nec ille i quē ppetrat' estimat se ex hoc effemiatā eē aut molestū aut postponēdū aīositates tētare cōsuescūt: & ī bonis opib⁹ ac fidelitate uersāt': cōsagnieos diligāt & domesticos: & oē qd' bonū ē & hōestū ac laudabile n̄ postponūt. Et dicit ptole. ꝙ pdictarū regionū britāia gallicia germāia borsonia marti & arieti proprie aptāt': & iō eoꝝ gētes i maiori pte agrestes seu siluestres & ēt feroces. Italia uero & gallia apulia Sicilia soli assilant' & leōi: & iō morātes i eis sūt prīcipātes & periti regis bñfici cōicatiui & laudabi/liū operū imitatores. Et crocinia malca & hispāia ioui & sagictario attribuūt: & iō eorū gētes libertatē appetūt suntq3 simplices & sani cordis: amāt mūdiciā atq3 nitiditatē. ℄ Partes aūt illius q̄rtæ quæ circa mediū habitatiōis ordināt' sunt turchia & cōstātinopolis regio macedonia illiria & gal/liacha terrea & kikaldes eypria & parua asia siue īsula ciclades & adiacentia mioris asiæ & cyprici l acētq3 hæ ptes īter meridiē et oriēs q̄rte toti⁹: & sūt d' natura scd'e triplicitat hñtes dispositorē uenerē & saturnū una cū mercurio: iō morātes in eis

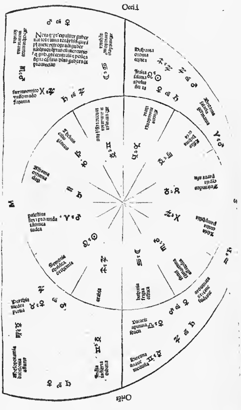
ꝑ oibus alus i formis & figuris ad iuicē maxīe assimilāt': eorūq3 aiæ & corpora sunt tempata sūt: et periti humiliant' sed diligunt libertatem & principari propter martē q̄ exaltat' i capricorno: & qa mars & iuppiter triplicitatis illi⁹ dñant' in moribus atq3 dñant' sibimetipsis ad inuicē segregantur: sūtq3 democritici legum inuentores ppter iouē musi/cā diligunt: & ad discere cupiūt propter mercuriū: sūt etiam in conuersatione mundi propter uenerē: & cōicatiui pp hoc extraneos hospi/tant': iustitiā amāt: scribere cupiunt: & sūt i sermonibus prōptissimi pp mercuriū: & uenerē uespri/nā significationē sua maxīe celant consilia. ℄ Vt autē pticulariter distinguam⁹ has regiones sciēdū est ꝙ habitātes in regionibus bucalides & cipre: ī adiacentib⁹ minoris asie ut tauro & ueneri assimilant'. Vnde p magna pte sunt debilitati & molles ut mulieres: nitiditatē mūditiā cupiētes curā corpoꝝ ī ornatib⁹ facientes. Qui uero inhabitant essas eychaia occa uirgini mercurio assilant'. Vn/de ppter sūt studiū dyalectice amātes. & circa spiritualia magis quā circa terrena uersātes. Sed quæ ī turchia macedoniā & illiria morant'. Capricorno & saturno assilant': & sunt amatores pecuniarū & regnare cupiūt & nō sunt mites a iō nec sunt comunicatiui legib⁹. ℄ Scd'a q̄rta habitationis ē medietas meridiana asie maioris in qua sūt regiones idie sauanege d rusia sassina babilonia messopotamia psia medea & psia: qa igit' has prouincias uenus & saturnus regulāt uenerē uocāres eā tis/mi qd' ē nomē dignitatis apud eos & saturnū nuchiā solē lucidū appellant quædā coꝝ sunt quæ futurū pnūciant custodiūt .n. & diligēter obseruāt mēbra genitalia & etiā p dignitatibus habēt: & sunt cōplexionis & multū eo ꝙ pdictis stellis quæ natura sūt eodē mō generatiue & assilant': suos e/tiā parētes uenerant' sunt etiā gattini tripudiatores & ornat⁹ amant pp uenerē & mod⁹ eoꝝ plani sūt & sūt simplr dicte pp saturnū, & sūt a parte carnalitatis seipsos pingūt & īstrumēta musica diligūt māifeste & nō occulte cū mulierib⁹ coeūt pp matutinā significationē saturni & ueneris zodo/

miticú zel⁹ ab horrét & ideo frequétet ex coꝝ mu
lierib⁹ natos pereát: sũt quoq; molles & effemiati
pp ueneras qualitates & sũt magnanimi bellato
res q̄a saturnus ē oriētalis. Hæ uero regiones ꝑdi
ctæ palleli diuidũt. Nā pthia medea persia ueneri
& thauro magis cōueniũt: gentes uestib⁹ colores
uenereos hñtib⁹ magis utũt & corp⁹ ꝑter pect⁹ te
gũt & sũt effemiati & delicati. Et ioui et mercurio
coaptant Mesopotamia babilōia & assiria & iō
sũt piti i doctrinalib⁹ & stellarũ motus obseruāt
Capricorno saturno uero coaptantur india &
ariana & gedusia & sũt ideo difformes sordidi
& ferocissimi bestiales. Partes aũt q̄ sũt i āgulo h⁹
q̄rtæ hitabilis circa mediũ toti⁹ sũt palestini ꝑsun
da siriæ idumea & iudea fēicea caldea & achinie
arabia. Hoꝝ aũt oiũ sit⁹ sectæ q̄rtæ toti⁹ ē i pte q̄
ponit̃ iter septētrionē & occidētē & assilant q̄r
tæ q̄ ē iter boreā & occidēs & disponũt hũc āgulũ
Iuppiter & mars & mercuri⁹ q̄re hoies has regio
nes inhitātes sunt mercatores cōicatores & dece
ptores ꝓditores & uilipēdētes pusillanimes bilin
gues & dolosi. Istoꝝ āt hi q sũt i pte terraꝝ ꝑsũde
sirie & idumeæ iudeæ marti & arieti magis aptan
tur & ideo sũt istabiles ꝓditores creatorē ignorā
tes & audaces ac isidiātes. Ac illi de seniria caldea
& uraníe leoni & soli assimilant̃ & ideo sũt sim
plices hũani & misericordes astrologiā diligētes
& solē maxie uenerātes. Morātes quoq; i arabia ꝑ
uei arabũ regiōib⁹ ioui & sagictario aptant̃. Vñ
iuxta applicationē regiōis & ei fertilitas ē cōsecu
ta eo ꝙ nomē eiusdē regiōis ē hitatō fertilitas: &
est ei fertilitas aromatũ & ciboꝝ saporamenta &
sũt ibi hoies morigerati & audaces magnalia cupiē
tes. Tertia uero q̄rta ē i boreali pte asie maioris &
cōtinet bettacaiā maricbatā zufan faslyirā roma
ticā sarmaticos q̄ sũt mulieꝝ regiōes: hæc q̄rta: ob
iecta ē tertiæ triplicitati & dispōit̃ a ioue & satur
no qui sunt orientales. Eoꝝ uero incole iouē eo
lũt & solē i q̄b⁹ auꝝ & diuitie mltũ affluũt & sũt
mũdi bōꝝ cōuersatiōis sapiētes diuia iquirũt gra
tiosi a ueritate & iustitia nō declināt odiētes malũ
liberales ac bōi negtiā abhorrētes & sũt itegre ac i
corruptibilis aicitie: & ꝓ domesticis & amicis i q
busčũq; reb⁹ hōestis pati sũt mori: & sũt casti & i
uestitu ꝑciosi sũtq; dōatiui & sũt sapiētes & coꝝ
act⁹ sũt ꝑclari hoc āt i maiori pte ꝯfert saturni & io
uis sorietas i hoc ꝙ sũt oriētales. Istoꝝ aũt q hitāt
eusanie & mathiaie necnō armenie mercurio &
geis coaptant̃ iō faciliores mot⁹ sũt & magis sub
doli. Qui autē inhabitant faslyire zirice libre &
ueneri assilant̃ & ideo sũt ditissimi & musicā di
ligũt & getē & sũt splēdide diete. Qui aũt inhitāt
i confinibus terrarũ sarmatiæ tucsiane saturno &
aq̄rio assilant̃ & ideo sunt imāsueti austeri & be
stiales ferocissimi: ptes uero isti⁹ q̄rte q ueřs⁹ medie
tatē terræ hitabilis sũt bathinie serogie asiaone fi
logice cumagine cohulsie quarum situs est uer
sus partē occidentalem meridianā huius quartæ
& ideo q̄rtæ triplicitati coaptāt̃ a uenere & mar
ti & mercurio disponũtur & ideo plures eorum
colunt uenerē tāq̄ matrē deorum & martē tāquā
deũ quibus multa secreta atq; mysteria ascribunt
& sũt gentes circũuolute: & dolose aie laboriose
miserioꝝ ifelices & circa neqcias ꝑcliues. Etiā i ꝑ
lus rapinis maꝝ abscisiōib⁹ & maliciæ itēdētes &
se ipsos seruituti adiciētes i ꝑlus quoq; moriētes pp
dominiũ martis & ueneris in eisdē cum sunt oriē
tales. Itē exaltatio martis ē in signo triplicitatis
ueneris .s. i capricor. & exaltatio ueneris ecōtra i
signo triplicitatis martis .s. i piscib⁹. Et iō mlierũ
aĩ beniuolētiā erga suos uiros oñdũt & eos multũ
diligũt curā domorũ hñtes: sũtq; laboriose mini
stratiue & subiectæ. Ppli āt illi q ihabitāt nicome
ero qe & caligite cācro & lũæ magis coaptant̃: iō
uiri ibidē sunt reuerentes & timidi subiecti quoq;
ac hũiles: mlieres āt ꝑlimæ pp lũæ oriētalē & ma
tutinā figurationē ꝑsũt uiris & pricipatiue sũt &
bellicosæ queādmō amazones fugiētes uiroꝝ cō
cubit⁹ & arma diligũt: sũt ēt suoꝝ maiorũ facino
ra memores a cunabulis & eis dextre mãmille pp
expeditionũ itinera secāt̃. Que mēbra detegũt cũ
bellare aggrediũt̃ ut i eis mliebris natura minime
fore putet̃. Qui āt i siria camocie & cedoge morā
tur marti et scorpiōi assilant̃ iō sũt audaces mali
gni & inidiosi et laboriosi istabiles deceptores &
ꝓditores. Et q mo[…]ãt̃ i ludhie filduie machilie ioui
& piscib⁹ assilant̃; uñ sũt mltũ locupletes sociales
& i negociis suis mltũ fideles. Vltia uero q̄rta ē q̄
lunie scd̃m aliũ textũ lynoy noiat̃. Cōtinēs numi
diā iarsinodie africā mauritaniā metogantie hæ
regiōes supponũt̃ q̄rte triplicitati & disponũt̃ a
marte & uenere q̄ sunt uesptine. Et iō pp dcōꝝ
plaꝝ ꝯuēiētiā uel pticipationē sũt i ꝑlimis earũ re
gionũ rex & regina de eadē matre nati & ꝑest rex
uiris & regina feminis. Et scd̃m haly cōuenientia
iter has pletas est ꝙ exaltatio utriusq; i alteri⁹ tri
gono ē. Sũt autē gētes multũ calide & multi coit⁹
appetitiui I tantũ ꝙ ui & rapina mulieres nubunt
& rex cũ aliis spōsis coit anq̄uā cũ illis coierint ui
ri sui & q̄rũdā eorũ sũt uxores cōes iter ipsas: di
ligũt & uiri pleritudinē & ornat⁹ more mlieꝝ pp
uenerē: ai tũ eoꝝ sũt uirilés subdoli magi seductōes
fallaces & nō timētes mortē pp martē. Horũ aũt
circa numidiam iarsidanie africe pprie concor
dant cum luna uel cancro ideo sunt uiri societatis
mercatores & ē eoꝝ terra fertilis & habũdās. illi
uero q sũt i ptib⁹ metagonice mauritanie harolie
al gecidie cũ marte & scorpione cōcordāt & ideo
habēt mores siluestres sũt q; rixatores carnes mul
tũ comedētes picula mortis nō timētes uitā nihil
appciātes ita ꝙ un⁹ iterficit aliũ. scd̃m haly cũ in
firmus fuerit ut cito moriatur sine labore. Et isti
scd̃m eũ tarban scd̃m ptolemeũ q morantur i ra
dhanie ietice minuris haruarnelue iouis & piscĩ
bus aptant̃ & isti sũt boni & simpliciũ moꝝ mo
nasteria diligũt & laudāt bona facta deũ timent

& sūt hūiles pp iouē quē uenerāt uocātes eū hamō noie. In angulo siquidē hui⁹ q̄rtæ circa mediū habitationis sunt cirenaica meriianica & iseriora ægipti tebasū casis troglodica adhama arama media & ethyopia q̄ræ sūt⁹ est uers⁹ septētrionē & orientē. Hui⁹ q̄rte ptes a saturno ioue & mercurio disponunt & qa i eaȝ regionū gubernamīto plæ .5. erratici cū sunt uesptini frequēti⁹ assotiāt: ideo eaȝ incole deū magificāt deū diligūt: creatoris reb⁹ adherēt funera deflēt mortuos subterra sepeliūt & abscōdūt pp uesptinā figurā. Diuersis ēt utūt legib⁹ et morib⁹ erga suos gubnatores būiliāt & obediūt ita q̄ etiā uincit i eis pusillanimitas. Cū ipsi autē dñant sūt bonæ uolūt ??? ueritatis erga eos: uiri multas ducūt mulieres & uxores multos uiros habēt multi coit⁹ & cū ppriis coeūt sororib⁹ sūt uiri multū generatiui & mulieres cito cōcipiūt: hēnt q̄ multi uiri corda debilia & feminea: & qdā autē ueréda ulipēdūt pp pticipationē malefitiorū quā hūt cū uenere i quo mō sūt uesptini & hi malefici sc̄dm haly sunt saturn⁹ & mars. Istorū autem qui sunt in parte curinatica & iar. marmarica & inferiora ægipti maxime concordant cum mercurio & geis: & ideo caȝ incole sunt meditati uel deliberati multū ītelligētes acri uel boni igenii oīb⁹ reb⁹ & maxie ī phia & diuini. Sūt diuinatores mīra pdicētes ocltoȝ mysterioȝ obseruatores et in mathematica sunt expti. Illi de tebais casielis aū calis & iloyca crelodica cū uenere & lūa a libra cōcordāt: & sūt naturæ calide & coȝ terræ sūt fertiles hæc sc̄dm haly est pp uenerē & martē q sunt dñi toti⁹ q̄rte Qui āt ihabitāt i adhamā arania media & ethyopia cōcordāt cū saturno & aquario ideo q̄ sūt cōmestores multaȝ carniū & pisciū a locis sterilib⁹ ad loca sterilia se trāsferūt agrestā & bestialē uitā ducētes. Et hæc sūt dominia plaȝ & significatoȝ specialia sup regiōes & puincias sc̄dm sniā ptole primo & .3. ca. sc̄di quadripti. Et generalr q̄hbet eaȝ pdictaȝ gubernat a duobus plīs ut dictū est prius. Nā quarta prima q̄ est iter septētrionē & occidens gubernant a ioue & marte a triplicitate pria cum suis dñis. Scd̄a q̄rta q̄ est iter meridiē & oriēs gubernāt uen⁹ & saturn⁹ & triplicitas sc̄da cū suis dñis. Tertiā uero q̄rtā, s. q est iter septētrionē & oriēs gubernat saturnus cū ioue & triplicitas tertia cū suis dñis. Et ultimā quartā. s. quæ est iter meridiē & occidēs gubernat mars & uen⁹ cū triplicitate quarta cū suis dñis. Et dicit haly ī pricipio hui⁹ tertii capituli .2. quadripti q̄ ptole. ī gubernādo puīcias primi trigōi posuit martē loco solis qa sol sicut capitulo precedenti dicit hali dñat ī pte oriētali. et ideo si puincias hui⁹ trigoni gubernaret fuisset dñs ī maiori parte toti⁹ habitatiōis: & ob hoc q̄ mars ē dñs dom⁹ toti⁹ exaltatōis solis. s. arietis. Sit ī puīciis sc̄di trigōi dedit dñiū saturno uice lūæ pp capricornū q est dom⁹ saturni & qa luna dñat ī occidēte. Et in puīciis tertii trigoni ponit iouē uice mercurii qa mercuri⁹ ē gubernator mediæ ptis habitationis. Vnde si trigoni cū hoc puincias tertii gubernaret hēret dñiū ī maiori pte hitatōis. Et licet ptole. discordet ab aliis trī dictū suū cū ueritate & experiētia cōcordet qa sequit rē naturalē: alioȝ uero dicta cū expiētia nō cōcordat: hæc haly. Ex dictis ergo patet dñium plaȝ & signoȝ zodiaci super quatuor quartas nostre hītatiōis & sup regiones & puīcias singuloȝ quartaȝ iuxta uiā ptole. & hali. Et ponā ubi figurā i q̄ ea q pdicta sūt exēplariter & liqde magis poteris apphēdere. Hæc at figura nō pcessit ex ordinatiōe mea sed uni⁹ a tersocii nihilomin⁹ p facilitate opis posui eā hic: & qa nō uideo q̄ pdicta snīa ptole. manifesti⁹ possit declarari q̄ p hāc figurā in psenti ope uisa est mihi utilis & necessaria & sic finit hoc capitulū.

¶ Capitulū quariū quas regiōes gubernāt signa & planetæ.

IN hoc ca. ostendit q̄s puincias & regiones gubernāt signa & planetæ sc̄dm uiam albu. & alioȝ. Dicit enī albu. 4. de cōiūctionib⁹ magnis differētia ultima ī fine q̄ Aries habet ex terris & puinciis psyā & adrabigē & bertaniā basilicā camē germaniam palestinā & pariē balca. ¶ Taurus habet ex terris quicquid est ispaē & paruas īsulas ex insulis maris romāoȝ cabi osin asiā quoq parua. ¶ Gemini ex terris habent alialē adeilē tabrastē armeniā grādē margnanitalez morama & ægiptū. Cācri habet ex terris terram babiloniæ & affricam luchiā quæ est i terra romanoȝ franciam aureniā & oriā. Leo hēt ex terris terrā turcoȝ & dextrā eius phalascā et aboma et terrā heni zdaniascū nigredinē et aleusa. ¶ Virgo h̄z ex terris loachiā terrā babilōiæ: terrā almōed terrā īsulæ & terrā egiptioȝ & aphricā. ¶ Libra hēt ex terris terram haræ & zaziachē & terraȝ turcoȝ & ameir & partē terræ nigroȝ quæ noiat atich⁹ & terrā carmē. ¶ Scorpio habet ex terris terrā alhigez gnacil tāgia & terminos hulusie hubedia alcemenia suriā cōdochia eachia diocesim arabū. i. locū i quo morantur arabes & partes coȝ usq ad alieme & tangia coq & akahi & cōicat i alzahid & habet ex locis seminādis sūmitates mōtiū & oēm terrā ī qua sūt palmæ & oēm terrā īsidiaȝ & uēationū et astrorū & locū altū discooperientē & ista loca postrema sunt libræ. ¶ Sagittari⁹ habet ex terris mōtes & alrai & ispaen & ispaniā & alieme & siciliā: & hēt ex locis uiridaria & hortos & loca bestiaȝ & igniū. Capricorn⁹ hēt ex regiōib⁹ ethyopiā macrē & afcēd & litusmaris qd̄ sequit diocesim. i. tētoria arabū & albahrē & duo maria usq ad indiā & limites ei⁹ & afcin & alagnē & limites terræ romanoȝ: & ex partib⁹ terraȝ habet loca aulaȝ & loca portaȝ & uiridaria & oīa loca q̄ occupāt riui & flumia & lac⁹ ul paludes. ¶ Aq̄ri⁹ hēt ex terris nigredinē ex ptemontis alcusa & ptes ei⁹ & dor

Occi

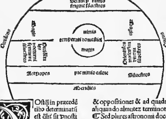
alragez terrã alchibt & occidentem terre alchiud
habet cõmunicationẽ in terra ferız.i. persarum.
et habet ex ptib⁹ terrarũ loca aq̃rũ & fluminũ &
maria & loca iunearũ & oẽm terrã humidam &
desertã. ❡ Pisces aũt hñt ex regiõib⁹ Tabrasten
et partẽ septẽtrionis & terrã lurgen: & hñt cõica
tionẽ in romanis: & ex romanis hñt usq; ad terrã
hierosolimæ et insulã & ægyptũ: alexãdriã & qd̃
est circa ægyptũ mare aliemen. Et hẽt altitudinẽ
terræ indiæ et ex ptibus aq̃rũ lacunas & piscinas:
littora marina: tractas siue riuũ et oia loca aquo
sa & inhitatiões & loca plãct⁹ & meroris. ❡ Vi
terius dicit Albu. adegila.i. tigris. cu⁹ stella est leo:
& ascẽdẽs eius scorpio. Ciuitas salutis sagictari⁹.
Aegyptus eius ascẽdens cancer. Alcufa est aq̃rius
Ascur taur⁹: terra corasen aq̃ri⁹ albazara scorpio
nigredo: & de terra arabiæ aq̃ri⁹ & cetera. Et di
cit Albu. in li. suo de natiuitatib⁹ in fine q̇ p sa
pientũ scripta didicim⁹ q̇ aries ẽest terræ fenten
& babilõ. Taur⁹ ethiopie: Gemi hispãie machay
Cãcer motarie. leo gedeon & god. Virgo boad.
libra aduid. scorpio scotie & adiacẽtib⁹ puicus
Sagictari⁹ terræ romanorũ atq; frãcorum. Capri
cornus achori. Aq̃ri⁹ giometh. Pis insulas maris.
Et supra in eodem li⁹. post sermonẽ suũ de nati
uitatib⁹ anteq; loquat̃ de cõiunctionib⁹ dicit Al
buma. sic: Saturn⁹ ẽest astruit & alchiut & terræ
ethiopũ & eorũ mõtib⁹. Et iupiter ẽest oliiach et
bebil & hispaniæ & senen & ciuitatibus alalbet
& cadicie. Mars asen & terræ romanc usq; ad oc
casum et terris parthorũ. Et sol samananr aracen
et senez & terris romanorũ. Ven⁹ alchisat & alie
men in terra arabũ. Mercuri⁹ addede & terre in
dorũ acori et armenie. Et dicit qdã ualens astro
logus magister henric⁹ silen: q̇ luna dñat̃ sup an
glicos. Et saturnus sup scotos. Alia etiam sunt di
cta de dñio planetarũ & signorũ & sup puincias
s. in ca.1. & .3. q̃ oia ĩ mẽte tua diligẽter reuoluas.

❡ Caplm.5. de diuersis ẽprietatib⁹ hominũ ha
bitantiũ in diuersis ptib⁹ terræ scd̃m eorũ cor
porum proprietates.

IN hoc ca. ostẽdã tibi diuersas pro
prietates hominũ habitãtiũ in di
uersis ptibus terræ scd̃m eorũ cor
porũ et aiarũ q̃litates iuxta sniam
Pto. & Haly. Dicit eni ptol.2⁹.
q̃drip. ca.2 q̇ ẽprietates hominũ
diuersificant̃ scd̃m diuersitatẽ in lineis paralellis
& in angul̃ terræ q̃ sunt oriẽs occidẽs meridies se
ptẽtrio in qb⁹ hitãt propt̃ habitudinẽ ul̃ silitudi
nẽ suorũ climatũ uel locorũ uel ad zodiacũ ul̃ ad
solẽ. ❡ Hitãtes eni int̃ eqnoctiũ & solstitiũ æsti
uale cuiusmodi sunt ætyopes hñt corpa sua cõbu
sta & nigra: crines crispos & nigros & spissos: fa
cies aspas: corpa macra: & mores siluestres & cru
deles: qa scd̃m Haly mores aie corpoꝝ cõplexio
nes sequũt̃. Hitãtes uero sub stell̃.7. q̃ dicũt̃ curt⁹
siue ursa maior: cuiusmodi sunt scd̃m Haly illi q̃
habitãt & morãt̃ in.7. climate int̃ latitudinẽ.50.
gra. illi sunt frigidi & hũidi ac mlti nutrimẽti: co
loris albi: crinũ extensoꝝ: corporũ magnorũ &
fortiũ: & morum siluestriũ: & isti sclaui uocant̃.
❡ Habitãtes uero int̃ duo loca scd̃m haly. s. int̃
solstitiũ æstiuale & finẽ sexti climatis sunt in colo
re et magnitudie mediocres. et sunt eorũ hitatões
cõtinuæ & sine interuallo. Aie uero q̃litates eorũ
sunt suaues et domesticæ. sed anteriores eorũ sunt
magis intelligẽtes & melioris ingenii. & ẽcipue ĩ
sciẽtiis stellarũ eo q̇ ad eorũ zenith plus appropĩ
q̃t zodiac⁹ & planetæ. Suntq; magis studii in sciẽ
tiis q̃driuialib⁹. Et intelligit̃ totũ hoc scd̃m haly
de manẽtib⁹ ĩ.3.4.5. climatib⁹. & uidet̃ de manẽ
tib⁹ int̃ latitudinẽ.34. gra. & .42. gra. Vñ scd̃m
Haly Ari. & Gal̃. fuerũt de.5. climate: Pto. & Pli
ni⁹ de.3 ❡ In oĩ ẽt palello dicit pto. oriẽtales sũt
masculiniores fortiũ cordiũ & oĩa elucidãtes eo
q̇ hæc ps est de natura sol̃ q̃ in ẽn⁹ eius orit̃ & ap
paret. & hæc ps est diuina masculina & dextra si
cut ĩ aĩalib⁹ ptes dextræ magis idoneæ sunt ad ro
bur. Occidẽtales uero sunt magis fœminini: ĩ cor
dib⁹ blãditiores: oia occultãtes eo q̇ hec ps est de
natura lunæ q̃ post cõiunctionẽ p⁹ apparet a pte
occidẽtali. & hæc ẽ nocturna frigida sinistra oriẽ
tali pti ꝯtraria. Attñ ut dicit haly aliqs ex occidẽ
talib⁹ põt eẽ masculinior & fortior oriẽtalib⁹ si
hæc natĩtas sua demõstret. ❡ Et concordet ĩ sin
gul̃ istarũ ptiũ ulĩum pticularis uariatio in mori
bus et legib⁹ scd̃m aeris uariationẽ circũstãtis. Et
hoc triplicit̃. primo. s. si uilla sit in medio regiõis
ul̃ iuxta latera. Scd̃o si uilla sit alta uel ima. Ter
tio si uilla alicui⁹ terræ planiciæ aqs ac mõtib⁹ sit
uicina: qa scd̃m hoc nedũ aeres s; exercitia homi
nũ uariant̃. nã qdã sunt in mari qa mare uicinũ
est eis. & qdã sunt agricultores qa solũ est conue
niens culturæ. & quidã sunt ditiores qa terra sua
multum fructificat. Et has diuersitates naturæ in
q̃libet persona in maiori pte cõtingere iudicam⁹
Hæc oĩa scd̃m haly expsũit hipo. in li. suo de aeri
bus regionũ. Et addit hic Haly q̇ nõ credat ali
quẽ laboratorẽ filiũ habere in terra laborerii eniu
tutũ qn etiã ipse erit laborator licet natiuitas sua
eũ eẽ alterius magisterii significet nisi de dicto lo
co ad aliũ locũ se trãsferat cũ alio magisterio con
cordante suæ natiuitati. Item dicit Haly q̇ qñ
natiuitas alicuius ostendit q̇ erit laborator: si tũc
in terram laborerii moram protraxerit erit supe
rior aliis in laborerio: & similiter in aliis contin
git indicare. Et dicit Ptolæ. q̇ hæ diuersitates
q̃s dixim⁹ sunt in maiori pte: nõ q̇ ĩ q̃libet psona
sit modis oib⁹ sicut dixim⁹. Et ut generalit̃ snia
huius capituli magis appareat describã tibi figu
rã generalẽ sniam hui⁹ capli cõtinentẽ. Et in hoc
termĩat̃ xpo iuuãte ista distinctio. & seqt̃ figura

¶ Incipit distīctio .9. q̄lr̄ sit p̄nosticādū de accidētibus mūdi p̄ reuolutōnem annorū mundi & p̄ introit⁹ q̄rtarū anni: & p̄ coniūctōes & oppōes et q̄draturas luīariū Et cōtinet .8. capi.

¶ Primū capitulū ē de reuolutione annorum mundi.

Postq̄ in praecedētib⁹ determinatū est q̄lr̄ sit p̄nosticādū de accidētibus mūdi p̄ reuolutiones magnorū orbiū: & p̄ cōiunctōes magnas triū planetarū superiorē: & p̄ eclipsim luīariū: hic intendo determinare q̄lr̄ sit iudicādū de accidētib⁹ mūdi p̄ reuolutōes annorū mūdi: & p̄ introit⁹ q̄rtarū anni: & p̄ coniunctōes & oppōnes & q̄draturas luīariū. Sed pri⁹ de reuolutōib⁹ annorū mūdi ptractabo

Dicit Haly aben. li. 8. ca. i. q̄ reuolutiōes ānorū mūdi accipiūt̄ m̄ltis modis: uidelicet a cōiunctōibus planetarū: et p̄cipue planetarum superiorum & ab ascēdente illius legis: & a locis applicationū suarū: & ab applicatōe signi cōiunctōis quorūcūq̧ planetarū: & p̄cipue triū supiorē. Et iuxta s̄niam ptol. eclipses luīariū significāt effect⁹ grandes: & cōuenit ut fiat reuolutio annorū aliqū ab eclipsib⁹ siue a locis applicationū suarum: & a signo in quo fuerit coniūctio magna uel eclipsis secundū Haly ubi supra: & ab ascēdentib⁹ coniunctionū magnarū & eclipsiū: & ab ascēdente reuolutionis anni ī quo fuerit: & a locis cōiunctiōis uł oppōis luiariū p̄cedētis introit⁹ sol' in illo anno ī caput arietis. & ab ascēdente illius cōiunctōis uel p̄uētōis. Haec Haly. Ab his oīb⁹ iudicabāt antiq̄ astrologi de q̄litate āni: et p̄cipue et magis p̄ticulariē p̄ cōiūctionē & oppōnē p̄cedentē introitū sol' ī arietē. Nā q̄cūq̧ fuerit planeta q̄ habuerit maius dominiū in locis p̄dictis: seu q̄cūq̧ planeta in eisdē locis habebit plures dignitates conueniēter ab ipso planeta siue ab ipsis planetis ueteres astrologi dūm āni sumpserūt. Et dicit haly aben. ubi supra q̄ significatores cuiuscūq̧ accētus: āni cuiuslibet sūt p̄lr̄ cōuenientes cuiuslibet maneriei p̄dictae. & apparēt significationes suae q̄n applicāt ad applicatōes uel profectiōes reuolutōnū: siue ēt ad ret reuolutiōes siue directōes uel diuisiōes & ad radios & ad ascēdētia tpm & ad suas cōiūctiōes q̄ fuerit ī ascēdēte & oppositiones & ad quadraturas. & cū fuerit aliquando almutez terminorum ascendentium.

¶ Sed plures astronomi docent nos diuersimode reuoluere annos mundi. nam quidem docent uoluere annos mundi ab introitu solis in 20. gradū scorpio. sicut facit Aomar & Iafar de pluuiis Nā ipsi p̄ cōmixtionē p̄larū ī māsiōib⁹ lunae cū luna cūcta indicabāt de pluuiis tonitruis choruscatiōib⁹ & nubib⁹ p̄ totū annū. Alii aūt reuoluūt annos mūdi ab introitu sol' in libram: sicut faciūt indi dicit Iafar in li. suo de pluuiis ca. 4. q̄ sub hora cōiūctōnis uel oppōnis dū sol primū minutū arietis uel librae īgredit̄ solē & lunā exp̄sti⁹ collocari uel rectificari necesse est. Indorū tn̄ antiq̄tas dicit iafar sub ipsius librae ingressu & dum sol. 20. gra. scorpiōis pambulat hoc fieri p̄cipiūt q̄m haec signa horas nubiū in climatib⁹ mediis p̄fecti⁹ denūciant. Itē dicit Hermes & ponit̄ in ca. 4. 8. li. Haly abenra. q̄ ab introitu sol' in arietē aspicias statū sol': & statū iouis ab introitu sol' ad cācrū: & ad statū saturni ab introitu sol' ad librā: & ad statū martis ab introitu sol' in cap̄cornū. Nā isti planetae sunt dn̄i exaltationū horū signorū. & aspicies sicut dicit hermes cui⁹ modi habuerit aspect⁹ isti planetae ad has exaltatiōes suas in dictis tp̄ib⁹ Haec hermes. Ptolae. uero reuolutiones annorū mūdi nō approbat. nā ab aliquo uno principio nō docet iudicare de q̄litate anni: sed a q̄ttuor p̄ncipiis. s. ab introitu sol' in .4. puncta cardinalia sicut posterius in ista distinctōe euidēter de reuolutionib⁹ patebit. ¶ Ex dictis igit̄ patet magna diuersitas astronomorū de reuolutionibus annorū mūdi. sed opinio maxime famosa est illa q̄ docet reuoluere ānos mūdi ab ītroitu sol' ī p̄mū m̄. arie. Et haec est opinio Albu. & aliorū astrologorū antiquorū & modernorū: & est opinio approbata propt̄ cās q̄s pri⁹ posui in .i. distin. hui⁹ li. Dicit utiq̧ Albu. in li. exp̄imētorē suorū: Scito horā introitus sol' in primū minutū arietis: & constitue ascendens & eius angulos & tres p̄tes ac loca pla

netarũ in lõgitudine.i.a capite arietis: & a latitudine.i.a uia solis. Et scito ꝑiectionẽ luminũ eorũ in angulos & dñatores ascẽdẽtis ꝑ naturã.i.per domos terminũ exaltationẽ & triplicitatẽ. Et scito dominũ horæ & dominũ reuolutionis: & significatõis ac dñm eius. Itẽ scito testimõia aspectus atq; casus planetarũ in locis suis. & quid sit eis ex climatibꝫ. & quid sit ex signis eorũ. & hoc ꝑ distĩonẽ. & quid sit de pte fortunæ & pte pluuiæ. Pars eñi pluuiæ sumit̃ in die a luna in uenerẽ & ĩ nocte ecõtra: & ꝓicit̃ a gradu sol'. Et hæc oĩa cũ sciueris dominũ anni diligẽti studio inuestigare conaberis. Et hæc est uia certior & famosior de reuolutionibus annorũ mundi.

¶ Capitulũ.2.de dño anni scd'm diuersos.

POstq̃ sciueris q̃lit̃ reuolues annos mũdi: cõueniens est scire dñm uel dños anni: qñ ab ipso uel ab ipsis dñis scit̃ q̃litas toti⁹ anni ut dicũt astrologi. Dicit.n. Hermes & ponit̃ .4.ca.8.li. Haly abenra. Quando uolueris inuenire dominũ anni: uide quẽ planetarũ inueneris in aliquo q̃ttuor angulorũ in reuolutione anni: ipse est & erit dñs anni: & scd'm posse loci in quo est: & scd'm sui ipsius debilitatẽ & scd'm eorũ q̃ aspexerit ipm dñm iudicabis. Et si nullũ inueneris in aliquo angulorũ: & aliquem planetã inueneris in.11. uel in.5. ab ascẽdente ille erit dñs anni. Et si in aliquo horũ locorũ nõ fuerit planeta: aspice quis planetarũ pri⁹ exibit de signo: q̃ é accepta luna: & ille erit dñs anni. Et si duo planetæ se cõiunxerit in uno signo: uel tres uel plures qui fuerint in pluribꝫ gra. signi: & q añ exeat de signo: ille erit dñs ãni si dñs dom⁹ suæ ul' termini uel exaltatiõis ei⁹ eũ aspexerit. Et si multi planetæ fuerint in anni reuolutiõe & in multis angulis figuræ quarũ q̃libet uidet̃ esse dñs anni: aspice quis eorũ fuerit dñs diei aut dñs horæ reuolutionis anni: & illi da dominiũ sup alios oẽs. Et si eũ aspexerit dñs termini sui uel: uel sol in die & luna ĩ nocte habebit ius dñii. Et si nullus planeta fuerit in angulo fuerit dñs diei uel horæ reuolutionis anni: uide quis eorũ fuerit magis appodiatus & maiora testimonia habuerit ĩ figura: & da ei dominiũ: & fac illi ꝑticipẽ dñm horæ. & aspicias planetas qui habuerit cõmixtionẽ cũ eo ĩ significatõe: & da illi partẽ ei⁹: & iudica scd'm cõmixtiones. Et si hæc oĩa cõiungant̃ cũ dño anni uel eorũ maior ps: ipse habebit dominiũ totius illius anni. & oẽs alii planetæ sequũtur eũ in significatiõibꝫ. Et nota q̃ dñs anni est planeta q cõiũgit testimõia dñoꝝ ꝑticipatiõe ascẽdentis & qui cõiũgit testimonia sol' de die & lunæ de nocte. Et si sol ĩ reuolutõe diurna uel luna ĩ reuolutiõe nocturna fuerit in aliquo angulorum: ipse uel ipsa erit dñs anni. Et qñ dñs ascẽdentis fuerit dñs alicui⁹ domorũ luminariũ: & maxime lũaris tpis: ipse sine dubio erit dñs anni: nec oportet inspicere ad aliã planetã. & erit sil'r significator populi: Et aspice ad statũ isti⁹ planetæ q habuerit dñium cõsiderãdo suũ posse suã debilitatẽ & infirmitatẽ & casum eius fortunium quoq; & infortunium: & si inueneris significatorem appodiatum fortunatũ firmũ & eleuatũ ad suũ ascensũ ascẽdentẽ: dic q̃ annus ille bon⁹ erit: & hoies habebũt bonũ statũ. Et si fuerit ecõtrario econtra annus erit & etiã stat⁹ populi: & maxime si luna testificata fuerit & significauerit talia: & habuerit testimõia et significatões: qa ipsa ẽ significatrix mũdi ĩ radice: & ĩ reuolutiõibꝫ ãnoꝝ mũdi hẽt magnã significationẽ & uirtutẽ. ¶ Et scias q̃ dominus ãni significatões suas demõstrat in terris & ciuitatibꝫ quæ fuerint suæ ꝑtĩonis & ꝑticipatiõis signi in quo fuerit: & in pte in q̃ fuerit in figura.s. in oriẽte uel occidẽte meridie uel septẽtrione: & accidẽt fortunia uel infortunia in illa pte quã demõstrat significator. Nã si significator fuerit infortunat⁹ ĩ ascẽdente erũt dãna in corporibꝫ ꝑploꝝ. Et si ĩ scd'a domo erũt dãna in suis uictibꝫ & in sua substãtia & sic de significationibꝫ reliquarum domorum: ut patet per Haly ubi supra: Et scias q̃ quando sol & luna participant cum aliis planetis sol habet partẽ cũ planetis diurnis: & luna cum nocturnis. iõ in reuolutõe anni cõsidera diligẽter ad status lunariũ. Et scias stat⁹ regũ ab introitu sol' in arietẽ: & stat⁹ nobiliũ hominũ ab introitu iouis in sagittariũ. deinde aspicias & dirigas partes & ascendentia: & deinde aspectus planetarũ ad illa ascẽdentia: & cuius status fuerit planetæ: & apta partẽ fortunæ & alias partes. s. celati & cetera. & uide ĩ quibus locis dñi domorũ & ꝑtiũ & dñi terminorũ suorũ dñi quoq; triplicitatũ suarũ fuerit. nã si ĩ bonis locis fuerit & fortunæ aspexerit eos bono aspectu iudica utiã ĩ nobilitate & bonitate Et si fuerit ĩ mal' locis & cadẽtes ac infortunæ eos aspexerit mal' aspectibꝫ: iudica omne malũ & dãnũ in rebꝫ illius loci in quo fuerit & in quo climate. Et hæc sunt dicta Hermetis de reuolutiõibꝫ annorũ mũdi & assignatiõe dñi ãni. ¶ Et cõuenit cũ eo Albu ꝑ pte in li. suo de floribꝫ de dño anni ubi dicit q̃ hora introitus sol' in primũ minutũ arietis debes aspicere dñm ascẽdentis ꝑ multitudinẽ testimoniorũ. & uide si qs planetaꝝ fuerit in ascẽdẽte hñs ibi aliquã dignitatẽ. s. domũ uel exaltationẽ uel triplicitatẽ uel terminũ ul' faciẽ ille erit dñs ãni. Sed si null⁹ planeta fuerit ibi uide si qs fuerit ĩ.10. uel.7. uel.4. & si ĩ nullo illorũ fuerit aliqs hñs ibidẽ aliq̃ dignitatẽ: uide si qs fuerit ĩ.11. domo: deinde in.9. deinde in.5. necnõ & in.3. Quẽcũq; igit̃ ĩ aliquo istoꝝ ꝑ ordinẽ inueneris habẽtẽ ibidẽ aliquã dignitatẽ licet tñ terminũ ul' faciẽ ipse erit dñs anni: & nõ respicias aliũ. Et nõ præponas planetã in ascẽdentẽ nõ habẽte ibi aliquã

dignitatē planetæ existi in medio cæli hñte ibidē terminū uel faciē. nam ibi in medio cæli duplicauit dignitatē & ipm accipies pro dño anni. Hec sunt dicta Albu. ibidē de dño anni. Et ista eadē sniā ponit᷑ in quodā tractatu de tēperie aeris quæ uocat᷑ exafenō:

Vn̄ illa q̄ttuor loca sunt succedētia. s. 11. 8. 5. & 2. Et dicit᷑ in eodē tractatu q̄ nō est respiciēdū ad cadentes: qa nunq̄ sunt aliqs planeta fortunatus in eis: nec in reuolutiōe anni: nec in aliquo alio tpe. Et dicit᷑ ibidē q̄ si in nullo istoꝝ locorū p̄dictorū fuerit aliqs planeta hñs ibidē aliquā dignitatē sicut prædixi tūc sol disponit annū: sed erit ann⁹ multæ uarietatis & instabilitatis nisi fuerit sol in aliquo anguloꝝ uel succedentiū. unde si fuerit in cadentibus erunt illo anno infirmitates & pestilētiæ multæ nisi aliūde impediat᷑. Hoc idē Haly aben. 8. li. ca. x. ubi docet inuestigare dñm ãni & ab eo planeta q magis dñiū habuit in ascēdente in reuolutiōe anni: & ab eo q magis dñium in loco cōiunctōis uel p̄uentōis p̄cedētis introitū sol in arietē: & ab ascēdente illi⁹ cōiunctōis uel p̄uētionis luminariū ascēdētis habuit. Et cū hoc cōcordat Alkin. & ex eo qui dñat᷑ in ascēdente illius cōiunctōis uel p̄uentionis luminariū. Et dicit Albu. in li. experimētoꝝ suoꝝ in principio. Ad habendū dñm anni scito loca q̄ ad hæc sunt cōstituta q̄ sunt ascendens. 10. & eorum opposita. 11. quoq; & . 9. & eorum opposita quoꝝ dignior est angulus ascēdens: postea angulus. 10. postea angulus. 7. postea angulus. 4. deinde. 11. postea. 9. deinde. 5. & postea. 3. Et cū hoc scieris inspice i his locis. 4. testimonia p̄ q̄ scias significatorem in locis eisdem. Primū testimoniū est ex dño ascēdentis. Secūdū est ex dño ascēdentis exaltatiōis. Tertiū uero est luminaris cui⁹ fuerit auctoritas. 1. a sole in die & a luna in nocte. Et q̄rtū testimoniū est a planeta uincēte & forti in loco. s. cuius est testimoniū in ascendente sc̄dm naturā circuli in hora reuolutōis post casum dñi ascēdentis & dñi exaltatōis ei⁹ erit dñs. Et scito etiā dños testimōiorū: & sūt tres. s. dñs triplicitatis: dñs termini ascēdentis. & dñs horæ reuolutōis. Dño uero triplicitatis sunt tria testimōia: dño etiā termi. 5. & dño horæ sunt. 7. testimonia. Lora horū. s. triū sunt. s. termin⁹ & ascedens & angulus medii cæli tm̄mō In cæteris uero locis residuis q̄ttuor minuūt testimonia. ¶ Cūq; scieris hoc scito testimoniū dñi domorū luminariū in q̄ pte fuerit dñs domus luminaris cui⁹ ē auctoritas: quia ex istis dñs i reuolutiōe est dignitas: & incipies primo ab ascēdente & eius dño. Si igit᷑ fuerit dñs ascēdentis in domo ascēdentis ante. s. uel retro p. 3. grad⁹: ipse erit dñs anni & erit fortior. Et si deciderit tūc ab his cuspidibus & fuerit in signo ascēdentis & exaltationis illius planetæ: & dñs exaltatōis ascēdentis exaltet᷑ in gradu ascēdentis aut infra eū p. 3. gra. ipse erit significator & dñs anni. Si aūt ceciderit isti duo & luminare cui⁹ est auctoritas in cuspide quorūdā angulorū fueritq; sibi i eo aliqua dignitas ipm lūinare erit dñs ãni & significator rusticorū. Quod si ceciderit ex hoc & fuerit ascēdēs domus ei⁹ aut signū exaltatiōis suæ: & fuerit lūinare in aliquo trinorū aspectuū uel sextiliū uel in secūdo ab ascēdēte: ipe erit dñs ãni. Si aūt ceciderit ex hoc reuertere ad dñm ascēdētis & ad dñm exaltatōis. q̄ si aliqs eorū fuerit dñs dom⁹ luminaris cuius fuerit auctoritas & aspexerit eū luminare: & optim⁹ q̄ fuerit casus ei⁹ ab eo & ab ascēdente: & fuerit fortis in loco suo: planeta cui⁹ tale eē fuerit erit dñs anni sine dubio. Si uero hi tres ceciderint ab his cuspidib⁹ & ab his figuris q̄re significationē ab ipso planeta q fuerit pluris auctoritatis in ascēdente aut in medio cæli: & pluris testimonii: & q fuerit fortior pone eū significatorē. Si aūt debilitat⁹ fuerit aliqs duoꝝ dignitatis ascēdētis p̄ retrogradationē & casum uel cōbustionē aut peginationē aut cætera mala: q̄re significatorē a meliori planetarū loco & plus auxilio p̄ cōmixtionē dispōnis ad eū q fuerit cæteris nobilioris eē et fortior lumine atq; corpe: hūc pone significatorē. Et si cōuenīāt duo i ascēdente ex his tribus significatorib⁹ q sunt dñs dom⁹ exaltationis & lūinare cui⁹ fuerit auctoritas ille q fuerit cæteris fortior & melioris eē: & plus dignitate & testimonio i cuspide ascēdētis & i angulo. 10. aut in domo luīaris cui⁹ fuerit significatio: qa p̄pinquior cuspidi ascēdentis erit dignior significatōe. Si autē fuerit utriq; significatores retrogradi aut sub radiis a luminari cui⁹ fuerit auctoritas digni⁹ erit & ab eo incipiat᷑: qa retrogrado & cōbusto nulla est fortitudo in significatiōe. ¶ Cū fuerit dñs ascēdentis dñs domus luīariū aut unius eorū ipse erit dñs ãni sine dubio: nec aspicias ad aliquē extra eū. & cū fuerit luna i angulo erit dñs ul᷑ dña anni si nō impediatur in angulo. & melius erit si fuerit sol p̄ diē in angulo & luna p̄ noctē. Et dicit albu. significator forte nō indigebit propt᷑ dispositionē & fortitudinē suā & forte idigebit propter debilitatē suam alio planeta qui ibi tradit lumē suū ad circulū. 1. mediū cælū & cōfortabit eū sup dispōnē: licet nō accidit nisi sit in loco cadēte & nō aspiciēte ascēdens eū dñs debilitat᷑ qa recedit a loco ei⁹ ab ascēdente: & indigebit tūc planeta q eū aspiciat a medio cæli & confortabit eū sup dispōe. et oīs planeta cadēs ab ascendēte aspicit mediū cæli nisi q fuerit i tertia & nona. & ascēdens nisi qui fuerit in. 12. & . 6. & cum esse planetarum sc̄dm hoc debilitat᷑ & indigebit propter recessionem suam. & si fuerit dñs anni propter testimonia sua & aspexerit eum planeta ex medio cæli & reddiderit lumen suum ut dictum est. Et si fuerit aspectus eius ex cōtrario significabit super

eũ scd̃m quantitatem substantiæ suæ aut loci eius
de esse ei⁹ & debilitate eius. ¶ Cũ enĩ fuerit pla/
neta tal' esse & ꝑfuerit significatiõi ꝑ cõmixtionẽ
dñi anni & aspexerint eum luminaria aut unum
eoꝝ: aut dñs domus eorũ erit dignior & fortior
tunc habebit fortitudinem quia pulsat dispositio
nem suã dño dom⁹ in qua fuerit: aspice igit' utrũ
sit fortitudo ei sup dispositionẽ in loco suo: hoc ẽ
ut sit directus & fortis aspiciens ascendens & re/
colligens lumina planetarũ: aut receptus in loco
planetarum optimo ab ascẽdente & a luminari
cui⁹ fuerit auctoritas. Et cũ plæ nocturnales fuerint
ĩ reuolutõe ĩ nocte sub radiis solis sol erit dignior
significatione regis: quia est corpus recipiens plæ
netarum fortitudines. Cũq; fuerit dñs dom⁹ ascẽ
dentis sub radiis eius ipse erit dignior ut dñet' an
no. Scito ꝙ oĩs planeta intrãs naturã suam siue
dominiũ sustinens in reuolutione annorũ mũdi
ꝑ mutationẽ suam ex signo ĩ signũ: & ꝑ exitũ ab
oriente in occidens: aut pariter a gradu lunæ ad
gradũ ascẽdentis extra lunã significat mutationẽ
& efficietur dñs anni & erit eius dñator. Et cũ
fuerit reuolutio anni in die: & iunctus fuerit sol
dño ascẽdentis cõmittit sibi rem. Et si fuerit re/
uolutio in nocte: & si fuerit luna iuncta dño ascẽ
dẽtis cõmittat ei rem. Et si fuerit luminare cuius
est auctoritas in medio cæli: & si fuerit planeta
cum eo & accipit fortitudinẽ ei⁹: & præerit ei sol
s. in die & luna in nocte: qa dñs anni est dñs ascẽ
dẽtis. Hæc Albu ibidẽ. ¶ Et Albu. li. 8. de cõiun
ctionibus magnis drã prima dicit: Etiã oportet
ꝙ considerẽtur ascendẽtia inceptionũ annorum
quæ si fuerint mobilia reuoluent' quartæ anni &
iudicentur secundũ quartarũ anni ascẽdentia ea/
rum: quia non est in ascẽdentibus reuolutionum
earum uirtus cũ fuerit signũ anni mobile: quia il
lud significat multitudinẽ alterationis in illo an/
no secundũ sessionẽ q̃rtarũ eorũ. Quod si fue/
rint duorum corporum reuoluantur ergo medie
tates eoꝝ & nõ quartæ: qm̃ ascẽdẽtia duoꝝ cor
porũ significãt duo tpa anni. Et si fuerit fixa ope
rabitur secũdũ ascẽdentia anni: qm̃ fortiora sunt
cæteris partibus eorum præcipue si ceciderint do
mini ascẽdentiũ in similibus signis ascẽdentiũ eo
rum ex signis. ¶ Porro scia qualiter sciatur hora
apparitionis significationũ ex partibus anni: &
fortitudo significationũ eorũ eis ex ipsis extrahi
tur a dñis ascẽdentiũ: qm̃ cũ fuerint in signis mo/
bilibus significat ꝙ erũt accidentia: & eorũ forti
tudo in quarta prima anni. Et si fuerint duorum
corporũ cadunt in medietate anni. Et si fuerint
fixa significat ꝙ cadent in fine ei⁹. Oportet etiã
ut cõsideret' qñ infortunatur aliquod signoꝝ in
directo infortunarũ eis s. cũ fuerit in eis infortu/
na & in ꝓiectõe radioꝝ eorũ ad eas. s. ut aspiciat
ex quarto uel opposito aspectu in quibuscũq; ho
rizontibus sint. Quod si fuerit hoc in pte orien/
tis significat plurimũ quod seq' ex eo erit in pte
terræ oriẽtis: & silr est locutio in occidẽte. Quod
si fuerit in medio cæli significat ꝙ pestilentia ap/
prehendet terrã oriẽtis & partẽ occidentis: & ꝓci
pue quæ est ex ea in pte septẽtrionis. Et si fuerit in
angulo terræ significat ꝙ cõsequẽtur de peste ter
ræ q̃ sunt in pte meridionali. Hæc Albu. ibidem.

Ex his quæ dicta sunt in hoc capitulo sufficiẽ/
ter liquet magna diuersitas astroꝝ in assigna/
tione dñi anni. nã iuxta uiã Albu & secũdũ hoc
ꝙ ponit' in exasenõ dñi ãni assignãtur ꝑ ascẽdẽs
reuolutionis. sed ꝑ Haly aben. li. suo. 8. ca. 1. & ꝑ
alkindũ in epla sua. li. 8. dñs ãni assumi debet ab
eo qui qui habuit maius posse & dominiũ in lo/
co præuentionis uel cõiunctõis luminariũ præce
dentis introitũ sol' in arietẽ: & ab eo qui dñat' in
ascẽdente illius cõiunctiõis uel præuentiõis. Et cũ
hoc concordat ptolæ. 2. q̃dripti ca. 10. ubi ponit
eãdẽ uiã i hñdo dñium q̃rtaꝝ anni: sed nõ ponit
aliqd' uiũ dñium toti⁹ anni ut faciũt alii astrolo
gi propt' tot cõtrarietates q̃litatũ primarũ in ipso
cõtingentiũ ut dicit Haly. 2. q̃drip. ca. 10. Et in
quodã ca. libri. 9. iudiciũ: & ẽ dictũ Alkindi dicit'
ꝙ ad sciendũ qualitatẽ anni uel quartæ uidendũ
est quibꝫ stellis applicuerit dñs cõiunctõis ul ꝓuẽ
tionis ꝓcedẽtiũ introitũ anni ul' q̃rtæ & etiã dñs
ascẽdentis illius cõiunctõis ul' ꝓuentionis: & silr
dñs ascẽdẽtis Dũ igit' ipsi inspiciũt ad cõiunctio
nẽ uel ꝓuentionẽ ꝓcedentẽ & ascẽdens anni. silr
igit' uidet' ꝙ ipse uult mediare int' utrasq; uias ꝓ
dictas & adherere utriq; s. tã inuestigare dñm ãni
ex dño loci cõiunctõis ul' ꝓuentõis ꝓcedẽtis q̃; ex
dño ascẽdẽtis reuolutõis anni. Et ut alii inuesti
gant dñm anni ab eo q dñat' ĩ introitu sol' in. 20.
gradũ scorpiõis. Et alii ab eo q dñat' in introitu
sol' in librã ut uidi. & alii scd̃m ꝙ dictũ est pri⁹ in
ca. ꝓcedẽti. Quã magna igit' fuerit discordia in
ter antiquos astrologos de assumptiõe dñi anni
silr ẽ difficile ualde uiꝫ ta sniam eoꝝ de ipis dñis
diffinire. ¶ Sed de dño anni p me uidet' ad pñs
saluo meliori iudicio iuxta sniam eorum agrega
tã: & præcipue iuxta sentẽtiam alkindi qui ita fa
mosus est sicut Albu. in hac scia: ꝙ nullus unus &
idẽ planeta debet habere dominiũ de dispõne to
tius anni. Nec ꝙ uia Albu. sit tenenda in hac pte
ꝓbat Haly. 2. q̃dripti. ca. 10. p. 4. rõnes. Quarum
prima est hæc: ꝙ cõiunctio sol' & lunæ fortior est
opatiõe cũ pũcto primo ascẽdẽtis: igit' dominiũ
nõ accipit' cõueniẽter solũ ab ascẽdente anni. Se
cunda uero ratio Haly est ꝙ circũferentia circuli
nõ habet pricipiũ: igit' & cætera. Tertia quia nõ
põt sciri qñ sol est in primo puncto & dicitur pri
mum punctũ luminaris ĩ ariete. Quarta ratio est
quia apparitio coniunctionis & oppositiõis est
fortior omnium aliorum aspectuum: & duo lu/

minaria fortiora sunt oībꝰ aliis planetis. ℭ Propter istas rationes & multas alias uidetur mihi si debet aliquod dominiū anni dari ꝙ oportet primo procedere ad dominū coniūctionis uel oppositionis præcedentis introitū solis in arietē iuxta sententiā alkindi & silr ptolæmei. & nō simplicit̃ ad dominū ascendentis reuolutionis anni secundū uiam Albu. ex eo ꝙ Ptolæmeus & Alkin. magis fuerāt famosi & reputati q̃ ipse Albu. Dñium uero coniūctiōis uel oppōnis assumi debet a planeta habente plures dignitates in loco coniunctionis & oppositionis præcedentis sicut magis manifestabitur inferius in hac distinctione: & cū domino loci coniunctionis uel oppositionis præcedentis. & miscere debemus dominū qui fuerit in ascendente in reuolutione anni habens ibidē aliquam dignitatem uel in aliis locis iuxta uiam Albu. in de floribus ubi similiter & præcipue miscere debemus dominū & dispositionem omnium quattuor angulorū. Miscere etiam debemus qualitates signorum quæ fuerit loca coniunctionum uel oppositionum: & ascendens prædictorum ac etiam quattuor angulorum. Item miscere debemus aspectus omniū planetarum ad inuicē & ad prædicta loca in tēporibus prædictis. & similiter debemus miscere omnia dominia quæ dicta sunt prius a Hermete & Albu. sed plus aspiciemꝰ ad ea quæ iam dixi. Et cum his omnibus considerare debemus orientes uel occidentes prædictorū dominorū uel etiam aliorum planetarum: stationes directiones quoq; retrogradatiōes eorum: & exitus eorum de subradiis: ac eorum positiōes in figura: & omnes eorum dignitates essentiales & accidentales. & similiter dominiū planetarum & signorum super regionem: ac ipsius regionis cōplexionem & naturam. Per hæc omnia haberi potest dominiū anni & nō per unum dominiū. & hæc in uniuersali solūmō. Sed ut specialiꝰ habeatur qualitas totius anni oportet procedere ad dominū cuiuscunq; quartæ anni iuxta uiam prædictam: & præcipue iuxta uiam ptolæmei ut infra dicetur. & postmodum oportet procedere ad dominū cuiusq; coniunctionis uel oppositionis luminariū & eorum quadratis: & sic deueniemꝰ in cognitionē totiꝰ anni generaliter & specialit̃.

ℭ Capitulum tertiū de principio anni & de diuisione anni in .4. iuxta uiā ptolæmei & haly.

POstq̃ in præcedentibus capitulis huius distinctiōnis determinatum est de reuolutionibus annorū mūdi: & de domino anni: hic in hoc ca. uolo determinare ea q̃ docet nos ptolæ. de pnꝰ anni si qd fuerit eius principiū. & de diuisione anni in q̃tuor quartas

Dicit igitur ptolomeꝰ. 2. quadripar. ca. 10. ꝙ caput anni uel principium eius uel quarta dicitur tēpus in quo redit sol in qualibet reuolutione ad locum suū quod propter eius uim & uirtutem planum est & apertum. Vñ secūm Haly per illud qd de uirtute sua dicit uult ꝙ illud ꝙ opabit̃ principiū remanebit firmū donec res illa unde fuit pncipium compleatur. Et quia pncipium significat illud ꝙ uirtꝰ alicuius. Vnde pncipiū anni est quo sol redeat ad pūctum unde incepit. & quia sol est potens & super omnes dominat̃ planetas & stellas. Et quia principium quando ligat rem aliquā ipsa solui non potest donec transeant sua q̃tuor tēpora quæ sunt principium augmentū laxamētū: nisi alia res uenerit quæ faciet ipsum fortiꝰ in aliquo tēpore ipsorū quattuor: & est hoc in oībꝰ rebus naturalibꝰ manifestum. ideo qñ stellæ rem aliquā ī capite anni ligāt remanebit illud ligamētum firmū per totum illum annū. & hoc excepto si acciderit illo anno eclipsis uel cōiunctio magna planetarū: aut aliqua applicatio stellarum quæ significat cōtra illud qd stellæ ligarunt ī anni pnꝰ. & soluent illud ligamētum. Sapientes uero antiqui astrologi ut dicit Haly appreciabant principium anni in tantū ꝙ compilauerunt multos libros de eo: quos libros de annorum mundi reuolutiōibus uocauerūt sicut hermes & alii. Propter hoc crediderunt q̃plures astrologi ꝙ signa eclipsis aut coniūctionis aut alterius constellationis quæcūq; contigerit in anno nō est acceptata nisi a domino anni. & hoc inuenitur in omnibus libris suis. ipsi tamē ut dicit Haly a ueritate recedūt. Nam ptolæmeꝰ in facto eclipsis mōstrauit ꝙ ex quo uirtus maior uincit minorem: & uirtus duorum luminarium est maior ualde q̃ sit uirtus aliarum stellarum: manifestū est ꝙ eorum oppositio & coniunctio maior est & fortior uirtutibus reuolutionum annorum. Et ideo dicit Haly: nō remanet uirtꝰ anni nisi in accñtibus magnis. & hæc est opinio ptolæmei & Haly ibidē. Et dicit ptolæmeus ꝙ q̃uis in circulo non potest imaginari principium. potest tñ in zodiaco principiū sumi ab initio quorumlibet quattuor pūctorum. s. solstitialium & æquinoctialiū: quod tñ secūm haly ab auge solis initium anni sumitur: quia cum opa stellarum non sunt in nobis secūm sphæram propriam sed secūm zodiacum: ideo expedit ut a zodiaco principiū anni sumamus. Hæc ille. Et etiā ptolæmeꝰ uidet̃ dubitare multū circa hæc q̃tuor loca quis. s. eoꝝ sit conuenientior ut præferatur in illo casu. nam secūdum naturam simplicem circūferentiæ nullus alio est magis aptus ut pro principio anni sumat̃. unde aliq de his ī libris suis locuti sūt & iudicarūt ꝙ qlibet eoꝝ ab aliis ē diuersus: & quelibet eorū ꝓ principio uno posuerūt: & pro quolibet argumento conuenientia addu/

xerũt: cuilibet enĩ eorũdẽ q̃ttuor tẽporũ est aliq̃d propriũ: p q̃d anni pricipiũ merito eẽ iudicetur. Nã æquinoctiũ uernale sumit ius initii q̃a tũc dies incipit crescere supra noctẽ & illud tẽpus humidæ ẽ naturæ: q̃ qdẽ natura in pricipio omniũ rerum generabiliũ multũ uincit. & scd̃m aliũ textũ crescũt arbores: ascendũt fructus & crescũt res aliæ: qñ naturæ ueris in calido et humido assimilantur. Et hæc cã prius ponitur in distinctõe prima: quia hoc principium debet dici noui anni: & est causa quã assignat Albu. 2ᵒ maio. introdrã. 5. Et sũpsit ius initii solsticiũ æstiuale: q̃a tũc dies pficitur: & eius maxima lõgitudo loco principii ponitur. Et silr quia accidit inundatio Nili apud ægyptios: & oritur stella in eo q̃ dicitur alhabor siue algomeysa: p aliũ textũ. Et tẽpus æquinoctiale autũnale sũpsit ius initii: eo q̃ in ipso est omniũ fructuũ collectio: & ĩ hoc tpe semia p futuro anno seminant̃. Temp⁹ uero solsticiale hyemale initiũ constituit̃: quia ibi dies incipit crescere qui ante decreuerũt cõtinue. Et dicit Haly q̃ per uerba Pto. intelligim⁹ uirtutẽ cuiuslibet horũ quattuor pũctorũ: & q̃ maior uirt⁹ omnium est illa pũcti æquinoctii uernalis: & q̃ a quolibet horũ accipit̃ significatio ei⁹ quod tpe suo habet contingere cũ cõparatione ad tps p̃cedẽs: Verbi grã qñ pricipiũ estatis significauit crescẽtiã Nili propter humiditatẽ q̃ contingebat in uere: si multa fuerit uernalis hũiditas: erit crescẽtia Nili multũ: & si pauca fuerit erit minor: & silr erit ĩ aliis. hæc haly. ¶ Et dicit Pto. q̃ illud quod cõuenientius & naturalius sibi uidet̃ in obseruationibus generalibus est: p hæc oĩa quattuor principia operari: & inspicere ad cõiũctiones & oppositiones solis & lunæ proximiores p̃cedentes illa principia: & ad illas maxime si illa proxĩe p̃cedens fuerit eclipsalis. Et dicit haly: q̃ quia maior uirtus uincit minorẽ: cõuenit q̃ uirtus coniũctiõis & oppositiõis p̃cedẽtis ingressũ solis in cõplexionib⁹ istorũ pũctorũ sit dñs pũcti quẽ ĩtrat sol: & ideo conuenit q̃ significatio eius q̃ accidit in quolibet horũ q̃ttuor tẽporũ sit cõmixtio uirtutũ planetarũ hora cõiunctiõis uel oppositiõis q̃ fuerit ante ingressũ solis in primũ pũctũ illius tpis. & hæc ẽ opĩo Pto. ¶ Itẽ dicit haly q̃ alii dicũt q̃ significatio cuiuslibet tpis ẽ ab ascendente hora qua sol ingredit̃ primũ pũctũ illi⁹ tpis: & hæc rõ ẽ quattuor rõnibus defectiua. Primo quia cõiunctio sol̃ & lunæ est fortioris & maioris potẽtiæ q̃̃ uirtus solis cũ uirtute illius puncti. nã toti signo non est data uirtus nisi pp̃ter solẽ: quanto igit̃ magis uni pũcto in signo. Secundo quia circũferentia nõ habet pũctũ. Tertio quia qñ sol ingredit̃ primũ pũctũ arietis certificari nõ põt: quia scd̃m diuersas tabulas diuersificatur eius ingressus: & ita nõ accidit i. i cõiũctionibus & oppositõibus. nã eorũ ascendentia cũ oĩbus tabulis cõcordãt. Virtus igitur cõiũctionis & oppositionis p̃cedentis est fortior & maioris potẽtiæ q̃̃ qñ sol ingredit̃ illũ pũctũ. Et qñ talis cõiũctio seu oppositio fuit eclipsalis ẽ fortioris mutatiõis & opatõis. hæc haly. ¶ Et dicit pto. q̃ sciem⁹ a pũcto siue a principio horæ qua ingreditur arietẽ sol qualiter ẽ status ueris: & a principio qñ ingreditur cãcrũ: quõ erit æstas: & a principio qñ librã ingreditur: qualiter erit autũnus: & a principio qñ ingreditur capricornũ: quõ erit hyems. Vniuersales igit̃ qualitates tẽporũ et suorũ statuũ fiunt a sole: propter quod istas qualitates p̃scire põt illi qui in sciẽtiis quadriuialib⁹ nullaten⁹ sũt expti: quãto igit̃ magis sciẽt illi qui sciũt: satis liquet. Et dicit hali q̃ per hoc patet q̃ talis mutatio tẽporũ ad pũctos nõ ptinet: sed ad cursus solis: cui⁹ uirtus ẽ uictrix & ad planetas hñtes pticipationẽ cũ eo. hæc haly. Et dicit Pto. illud conuenit ut aspiciamus in proprietatibus signorũ: ut p ea sciamus cursũ uentorum & naturas eorũ. i. scd̃m haly uult dicere: q̃ qñ sciemus per planetã dñantẽ accidẽtia quæ contingunt: cõuenit ut misceamus naturã suã cũ natura planetarum seu participantiũ: ut cum signis & cũ quo stant: quia quodlibet signũ habet proprietatẽ quæ sibi pertinet: & qñ eti. unũ cum alio cõmiscebim⁹: sciemus p cõmixtiõnem ipsam quid erit de oĩbus accidentibus quæ cõtinget: & qui uenti current: & quæ accidentia p illos uẽtos contingent in nauibus & ĩ oĩbus aliis rebus: hæc haly. Et dicit Pto. q̃ uariationes quæ in dictis accidentibus augebũt uel minuent: scire possum⁹ per coniũctiones & oppositiones q̃ p̃dicta puncta sequũtur. & p pticipationẽ quã habent planetæ cũ eis in figura. i. scd̃m haly significatio tẽporũ auget & minuit scd̃m significationẽ coniũctionũ uel oppositionũ quæ sequũtur principiũ: & silr augebit & minuet propter applicationes planetarũ unius cũ alio: uel alicuius eorũ cum punctis: uel cũ angulo cõiunctionis uel oppositionis uel cũ aliquo angulorũ suorũ: & ita significatio cuiuslibet tpis erit accepta a coniũctione uel oppositione præcedẽtis introitũ solis in pũctũ suũ: et ab eo quod sequit̃ illũ ingressum: & ab ipamet hora ingressus: & nõ expedit in hac hora ascẽdẽs illũ inspicere: qñ applicatiões planetarũ cũ sole sufficiũt & cũ suis locis. hæc hali. ¶ Et dicit pto. Res uero pticulares significabũt cõiunctiones & oppõnes solis & lunæ q̃ in singul̃ signis erunt: & possumus hanc significationẽ mensiũ appellare. i. scd̃m hali qñ scimus significationẽ uniuersalem cuiuscũq; tpis & adiũgamus eam cũ significatiõe pticulari quæ ẽ p cõiunctiones & oppositiones cuiuslibet mensis: & silr adiũgem⁹ ea cũ locis planetarũ qui applicabunt soli & lunæ: & planetæ dñanti locis cõiũctionũ uel oppositionũ de suis

angulis & generaliter cũ locis principalibus. Sic enĩ dicit haly: cognoscem⁹ accidens qđ quolibet die continget: ut si uolueris de aeris statu scire ad iũgemus hoc cũ significatione uniuersali aeris: q̃ erit illo tpe. aut cũ eclipsi: aut cõiunctiõibus quæ fiunt circa tẽpus illud: & si uolueris scire de legibus adiũgemus cũ significatione illius legis: & si de regno & qualibet psona cũ significatione natiuitatis illius hois uel regis: & de qualibet ciuitate cũ significatiõe illi⁹ ciuitatis: Verbi gratia. inueniemus luminare in una eclipsi significãtẽ ex legibus legẽ unã: & sciemus p ipsam quanto tpe lex ista durabit: & sciemus p cõiũctiones & eclipses alias sequẽtes: quãtitatẽ additõis uel diminutionis: & oẽs mutationes quæ in lege illa contingẽt. postmodũ inspiciemus statũ regni: & postmodũ statũ regis qui tpe illo erit: deinde statũ tpis: postmodũ statũ mensis in illo tpe: deinde statũ diei in illo mense: & cũ hæc oia inspexerimus: sciem⁹ illud quod accidet oi die in qualibet ciuitate: & in quolibet hoie cuius natiuitatẽ scimus. hæc haly. Et addit sic dicens: hoc in mente tua retineas: q principiũ ueris ẽ maioris uirtutis: & illud principiũ seqtur principiũ æstatis i uirtute: deinde principiũ autũnale: & ultio principiũ hyemale: ita q pmũ pricipiũ ẽ in mõ pricipii rei: Secũdũ in mõ augmẽti rei: Tertiũ in mõ finis: Quartũ i modo ablaxamenti: hæc hali ibidẽ. ℭ Et dicit Pto. quadriparti .1. c. 10. & patet p Alkindũ i epistola sua c. 1. q prima q̃rta anni. s. ab itroitu solis in primũ punctũ arietis usq; ad introitũ in primũ pũctum cancri ẽ calida & hũida: & in eius qualitatib⁹ cõueniunt de ætatibus infantia: de ptibus mũdi occidens: de humoribus corpis sanguis: Aestas uero adolescẽtia: meridies & colera sũt calidæ & siccæ: & in ipsis qualitatibus cõueniũt. Autũn⁹: iuuentus: oriens & melãcolia sunt frigidæ & siccæ. Sed hyems: senectus: septẽtrio: & flegma sũt frigidæ & humidæ. Hæc Pto. 1. quadripar. c. 10. & 11 & silr in hoc concordant plures auctores.

ℭ Capitulũ .4. qualiter sit pronosticandũ de tẽperie aeris p introitũ quartarũ anni.

TRibus capitulis se hic imediate sequẽtibꝰ ponã tres modos pnosticãdi: quos ponit Pto. de effectibꝰ pticularibꝰ. 4. q̃dripti. ca. 12. Quorum prim⁹ modus in pñti ca positus est pro sciẽdo in generali illud qđ in qualibet q̃rta anni continget: ut. s. respiciamus ad coniũctioné uel oppositioné sol' & lunæ pxime pcedẽtis introitũ sol' in qualibet quartarũ et rectificemus angulos ad dictã horã cõiunctõis uel oppõnis in quolibet climate cuius eẽ scire uolumus sicut facimus in natiuitatibꝰ. postmodũ accipiemus planetas gubernatores locorũ coniunctionũ uel oppositionũ: & gubernatores locorũ qui hæc loca sequũtur sicut in eclipsibꝰ pri⁹ narrauimus. Hæc pto. ℭ Deinde respiciemus scđm eũ ad generalẽ pprietatẽ illius quartæ. & scđm hali si accñs qđ significauerit gubernator quartæ fuerit frigus & quarta sit æstas: dicemus q erit modici caloris. & si accñs fuerit calor: quarta anni sit hyems in qua continget illud accñs: iudicamus q erit modici frigoris. & in oibꝰ faciemus hoc mõ. Hæc ille. ℭ Et dicit pto. sciemus etiã diminutionẽ & augmentũ fortitudis accñtis ex natura planetaꝝ gubernatoꝝ inspiciendo cui⁹ modi q̃litates: siue cui⁹ mõi status ab ipsis moueant'. i. scđm hali si qualitas gubernatorũ cõcordauerit cũ qualitate quartæ anni: accñs erit forte. Hæc ille. Hũc uero gubernatorẽ planetã uocat pto. stellã almudebir: q̃ s. stella in locis pdictis habet plura testimonia & fortiora: & dñs significatõis cũ motu suo & i loco suo aut complexione sua: & cum aspectu planetaꝝ ad eũ: & cũ aspexerit a loco forti addẽt i fortitudie & motu: silr qñ complexionabũtur aliæ naturæ suæ: & in rebꝰ erit significatio sua scđm illud & in quãtitate. Hæc ptolæ. Secundũ aliũ textũ hæc de pnosticatõe tẽperiei p q̃rtas anni scđm uiam ptol'. Et nota q ad habendũ qualitatẽ quartæ anni seu ei⁹ dominũ respiciẽdũ est ad ascẽdens introitus solis p punctũ cardinalẽ & ascẽdens cõiunctiõis uel oppõnis pcedẽtis: & ad eorũ dños: et ad oia illa q̃ ponũtur prius regni ad dominiũ uel statũ anni habendum.

ℭ Capitulũ. 5. qualit' sit pnosticandũ de tẽperie aeris per introitum mensium.

SEcundus uero pnosticãdi modus ex pdictis de effectibus pticularibus iuxta uiã pto. ubi pri⁹ est pnosticãdo eẽ mẽsiũ: ut. s. inspiciam⁹ ad cõiunctiões & oppõnes singulorũ mẽsiũ q in singul' signis erũt scđm modũ quem dixim⁹: ita tñ q qñ coniũctio accideri circa tropicũ æquinoctial' ul' solstitii inspiciemus ad cõiunctiões donec ad quartã aliã ueniamus: ut. s. ex his sciamus qualitates mensium illius quartæ. & qñ accidet oppositio circa unũ dictorũ pũctorũ: inspiciem⁹ ad oppõnes donec ueniemus ad quartã sequentẽ. Et scđm hali si quarta sit oppositional' quilibet mẽsis illius erit ab oppositõe ad oppõnẽ. Et si quarta sit coniũctional' quilibet mensis erit a cõiunctiõe ad cõiunctionẽ: ita q pto. tenet q principiũ certũ tpis non est qñ sol itrat ad q̃rtas pũctorũ: sed tenet q ẽ a cõiũctiõe ul' oppõne q̃ erit circa quodlibet illorũ quattuor Nã uirt⁹ horũ gubernatorũ remanet & durat donec durauerit illud q̃rtũ. Hæc hali. Et scđm pto.

cõuenit etiã nos inspicere ad angulos secũdũ q̃ dictũ est prius: & ad planetas gubernãtes ambo loca quæ prædiximus.s. secũdũ haly: locũ cõiũctiõis uel oppositiõis qui fuerit circa pũctũ quartæ: quã sol ingrediebatur: & locus cõiũctionis & oppõnis est in principio cuiuscũq; mensis illius quartæ. Inspiciemus enim illũ qui dñatur in uno & i alio: & uincat ille qui magis cõcors fuerit cũ proprietatibus illius quartæ cũ accidenti uniuersali: secũdũ q̃ uidebimus de posse uirtutis aut debilitatis secũdũ haly. ¶ Sed quia iã dictũ ẽ status siue qualitates quartæ anni & cuiuscũq; mensis illius quartæ: pp̃endi debet ex locis cõiũctionũ uel oppositionũ luminariũ & ex eorũ dñis: magna dubietas hic emergit: quis locus siue solis siue lunæ debeat dici locus oppositionis: eo q̃ plures auctores in hoc discorda re uidentur. Pro. enim .3a. quadri. c. 3. dicit q̃ locus oppositionis ẽ locus luminaris existẽtis sup terrã & q̃ ille locus debet pferri. Idẽ patet iuxta sniam Hermetis & Dorothei: eo q̃ ipsi hora natiuitatis pponũt locũ luminaris existentis sup terrã loco ipsius qui fuerit sub terra: secũdũ q̃ dicit Abraham iudeus in libro suo de natiuitatibus. Itẽ Alkabi. in introductorio suo: drã .2. cõcordat cum Pto. in hac parte. Sed secũdũ Abrahã ubi supra: locus lunæ ẽ locus oppositionis: & in hoc similiter ut ipse dicit concordant indi Messaha. & alii sapiẽtes. Itẽ in hoc cõcordat Vellius. sicut dicit Alka. Sed mihi uidetur saluo meliori iudicio q̃ in tpe oppositionis luminaris respiciendũ ẽ ad loca utriusq; luminaris & ad dñm loci utriusq;: sed in cõiũctione quia idẽ ẽ locus utriusq; respiciendũ ẽ tãtũmõ ad locũ cõiũctionis. Nã sicut dicit Haly .2a. quadripar. c. 4. in ptin°. Accidẽtia grandia cõtingũt propter eclipses luminariũ: eo q̃ in eclipsi tã solis q̃ lunæ uirtus utriusq; eorũ puenit ad terrã super una linea recta: igitur in cõiũctionibus & oppositionibus luminariũ quibuscũq;: uirtus utriusq; peruenit ad terrã fere super una linea: & miscentur uirtutes eorũ: secũdũ q̃ dicit haly. Et hæc ẽ causa, quare cõiũctiões & oppositiões eclipsiũ luminariũ: sunt fortiores aliis aspectibus eorũ. Ideo rõnale ẽ ut in eorũ oppõne respiciamus ad locũ utriusq;: & nõ ad locũ unius tm̃: enim ex actione et uirtute utriusq; proueniũt accidẽs ex illa oppositione tm̃: sed locus luminaris existentis sup terrã in tpe oppositiõis: ut mihi uidetur est iõ pferendus: secũdũ q̃ dicit Pto. aliter enim sequeretur q̃ cũ fuerit oppositio de die q̃ locus lunæ pferretur: qd̃ nõ uidetur rõnabile: eo q̃ sol ẽ diurnus & dñatur i die & luna ẽ nocturna & dñatur de nocte. Itẽ cũ iuxta Pto. ubi supra: in tpe oppositionis respiciendũ ẽ ad angulos qui sequũtur locũ oppositionis: eo q̃ p tũc ille angulus cæteris angulis ẽ pferendus. Si igitur oppositio foret in die & locus lunæ pferretur: sequeretur iterũ q̃ in casu quo luna tũc foret i quarta cæli inter quartã domũ & septimũ: q̃ quarta domus pferenda eẽt ascendenti & medio cælo: eo q̃ quarta domus tunc foret angulus sequens locũ oppositionis: quod uidetur absurdũ. Itẽ maxima ratio quare aliqui dicũt q̃ locus oppositiõis sumitur a loco lunæ ẽ: quia luna in quacũq; figura cum sole patitur & suscipit augmentũ uel diminutionem sui luminis: & cũ in oppositiõe ipsa ẽ plena lumĩe locus eius ẽ pferẽdus. Itẽ ista ratio ut uidetur nõ debet mouere: quia ut oẽs quasi astrologi dicũt: luna suscipit lumen suũ a sole: quia solis uirtus & fortitudo ẽ maior in agendo in ista iferiora q̃ lunæ uirtus: Ideo locus solis potius pferẽdus iuxta illã rõnem. Alia uero ẽ rõ eorũ: & uidetur multum euidens. s. q̃ luna ẽ mouens & defert naturam oppositionis ad terrã: iõ eius locus secũdũ eos ẽ præferẽdus: Sed hæc rõ nõ debet mouere q̃ præferri debet locus lunæ in omni oppositione: quia eadẽ ratione deberet præferri in quadratura eius: & in quocũq; alio aspectu eius a sole: & sic uniformiter in quacũq; figura eorũ locus lunæ foret pferẽdus Silr eadẽ rõne si foret aliqua cõiũctio magna .s. saturni & iouis significãs maximũ effectũ & uniuersalẽ ualde fortẽ: & si cũ hoc locus illius cõiunctionis aspiceretur a luna aliquo aspectu forti ut. s. de opposito uel quarto aspectu: sequeretur q̃ iuxta illam uiã q̃ luna deferret naturã illius cõiunctiõis ad terrã & q̃ eius locus foret pferendus loco illius cõiũctionis magnæ: quod nullo mõ põt rõnabiliter sustineri. Propter istas rõnes teneo q̃ in oppositione luminariũ respiciendũ est ad locum utriusq; eorũ ut habeatur status quartæ anni: uel status mensis uel medietatis mensis: & respiciẽdũ est ad naturas seu qualitates eorũdẽ locorũ & ad qualitates planetarũ in ipsis dñantiũ. Itẽ respiciẽdũ est ad quattuor angulos in tpe cõiunctiõis uel oppositiõis uel pcipue ad angulũ medii cæli aut ascẽdentis quicũq; eorũ sequatur uel ppinquior est loco coniunctionis uel oppositiõis: secũdũ q̃ declaraui prius in distinctione 3. ubi locutũ est de eclipsibus & similiter respiciendũ est ad dñm illius anguli. Itẽ aspiciendũ est ad ascendens cõiunctionis uel oppositionis pcedentis introitus quartæ: & cuiuscumq; alterius figuræ illius quartæ: & ad ipsius ascendentis dñm: & ad planetã qui fuerit in ipso ascendente habẽs ibi aliquã dignitatẽ. Itẽ aspicere debemus aspectus oĩum planetarũ ad prædicta loca pricipalia & oĩum planetarũ ad inucẽ et pcipue planetarũ dñantiũ oriẽtalitates & occidentalitates stationes & directiões & retrogradationes: & ad oẽs positiones eorũ tam i circulo q̃ in figura. Et similiter respiciendũ est ad oia q̃ dicuntur prius de dño anni ab Albu. & Hermete. Et per hæc oia sciemus partes quartarũ anni & status oĩum mensiũ & introitus quartarũ mensiũ. Nã sicut facimus in cõiunctionibus & oppositiõibus

ad stellas fixas quæ sunt circa illa loca principalia prædicta & ad applicatiões planetarũ & eorum elongationes unius ab alio: ad proprietates & status & ad latitudies eorũ: quas etiã uentos ipse stellę mouent: & inspiciemus ad ptes signoꝝ in quibus sunt: & similiter ad quos uentorũ flatus latitudo lunæ declinat a zodiaco: ita ꝙ p hæc oĩa scire possumus qui magis uincẽt de suis uentis ĩ statu mensis. Et scd̃m haly: miscem⁹ hæc oĩa & sciemus uirtuté uicenté & iudicabimus scd̃m hoc rem contingẽté quolibet tpe: qualibet quarta: & etiam quolibet mense. hæc ille.

Capitulũ .6. qualiter sit pnosticandũ de tempore aeris: scd̃m quartas mensium.

TErtius uero modus pronosticãdi ex prædictis de effectibus pticularibus: iuxta uiam Pto. 2° quadri. c.12. Est magis pticularis pro sciẽdo fortitudiné & debilitaté effectus: ut. s. inspiciamus nõ solũ ad coniunctiones uel oppositiones: sed etiã ad quadraturas luminariũ: & ut plurimũ accidit principium mutationis: quo significat᷑ ut dicit Pto. per tres dies anteq̃; luna sit cũ sole & forte p tres dies etiam post. Et hoc scd̃m hali ẽ: quia corpus solis habet .15. gra. ante: & .15. post: & corpus lunæ .12. ante: & .12. post. ideõ ĩ tertio die ante cõiũctionem uirtus lunæ uoluit᷑ cum uirtute solis: & ita remanet mixta usq; ad tertiũ diem post. Et quia etiã in sex diebus luna cũ quolibet gradu: & cũ quolibet planeta habet aspectũ: & ideo cõuenit ut applicet siue aspiciat ad pũctũ dñi significationis ĩ tribus diebus ante: & in tribus diebus post: uterq; illorũ dictorum modoꝝ põt intelligi scd̃m haly. Item dicit Pto. ꝙ deprehendet᷑ significatio accidentis futuri ex eoꝝ luminariũ cũ planetis participatione in figura uel ĩ quolibet horũ statuũ prædictorũ. s. in coniũctione: oppositione & ĩ quadratura luminariũ ac etiã in aliis aspectib⁹: ut sextili et trino. Res eni naturales sequũt᷑ naturã: Nã stat⁹ mutationis seu ꝓprietatis alteratiõis deprehendit᷑ p naturales concordantias uel similitudines planetarũ uel stellarũ ad quas inspicimus siue etiã signorũ: quas quidẽ concordãtias habẽt cum aere nos circũdante: & cũ uentis. i. scd̃m haly in omni aspectu lunæ cũ sole formabimus ascendẽs & angulos: & inspiciemus ad planetas & stellas fixas quõ ipsa hora morãtur: adiungẽdo rẽ semp particularẽ cũ uniuersali: & accipiẽdo cõpatõnẽ opis planetæ uincentis cum opere gubernatoris primi: & cũ ꝓprietatib⁹ aeris & uentoꝝ in illo tpe sciemus ex hoc quantũ res augeat᷑ uel minuit᷑ hæc ille. Et dicit Pto. ꝙ uirtus seu fortitudo particularũ statuũ uel qualitatũ quæ accidunt oĩ die: erũt a stellis fixis quæ sũt maioris luminis & operis fortioris cũ apparuerit uespe: siue mane ex parte orientis seu occidẽtis respectu solis qa mutãt & reducũt ut plurimũ stat⁹ pticulares ad naturas suas. i. scd̃m haly: qñ stellæ fixæ apparent in uespere & in occidente ad intrandũ sub radiis solis commiscet᷑ uirtus sua cũ uirtute solis. Et qñ mane apparent quasi exeũtes de sub radiis solis crescit uirtus earũ. Et q̃uis uirtus solis sit uictrix tẽdit tñ ad uirtutẽ stellarũ quæ cõmiscet᷑ cũ eo. Similiter est de luna. Et postq̃; ita ẽ in stellis fixis magis erit in planetis. Et scd̃m hali sunt stellæ maioris luminis illæ quæ sunt primæ magnitudinis: deinde q̃ sunt secũdæ: deĩ quæ tertiæ &c. hæc hali. Et addit qñ cõmiscebimus res istas scd̃m ꝙ qualibet die contingent: sciemus inde particularia cuiuslibet diei. hæc ille. Et dicit Pto. non minus erunt hæc quæ diximus: cum luminaria in angulis fuerint. Nam fortitudo & debilitas quæ erunt in statu cuiuslibet ipsorũ tẽporũ contingẽt qñ transibunt luminaria p hæc loca: sicut in transitu lunæ p hæc loca crescẽtia & diminutio. i. fluxus & reflux⁹ maris.

Et dicit haly: ꝙ qñ aliquod luminare transibit per aliquẽ angulorũ quæ fuerint in applicatione sua prima significabit additionẽ uel diminutionẽ accidẽtis applicationis: & additio erit qñ fuerit significatio sui trãsitus: ipsamet significatio radicis: & minutio erit qñ fuerint duæ significatões diuersæ. Et postq̃; ita ẽ ꝙ qñ applicauerit gubernatori uirtus luminariũ uel ipsi gradui significationis faciet idem: & cõuenit ꝙ scias gradus significationis ẽ gradus luminaris quod ẽ supra terram: postmodũ gradus solis ẽ gradus significatõnis. Similit̃ ꝙ fortitudo anguli erit fortitudo rei & mansuetudo: quia angulus ascendentis & medii cæli habẽt uim maiorẽ q̃; quarta domus & septima. Et Pto. certificat dictũ suũ p illud q̃d apparet ex crescẽtia & minutiõe maris: qa qñ luna erit in uno graduũ significationis facit additionẽ in crescentia. Verbi gratia: qñ fuerit ascẽdẽs gradus coniũctionis uel oppositionis p̃cedentis introitũ solis in cancrũ uel aliud signũ: semp cũ luna transiuerit per illud signũ: demonstrat hoc augmentũ Nili. Similiter semp cũ applicauerit planetæ gubernatori: & cum transiuerit per locũ cõiunctionis uel oppositionis q̃ fuit: excepto hoc si contigerit alia maior significatio quæ disturbet. hæc haly. Et dicit Ptol. ꝙ mutatio dispositionũ uentorũ non ẽ proprie nisi apud cursũ duorũ luminariũ apud istos cardines: & ẽ mutatio earũ dispositionũ ad uentũ ad quẽ declinat latitudo lunæ. In oĩ aũt loco scire debemus ꝙ prĩa & generalis occasio fortior ẽ: quæ aũt sequũt᷑ sũt accidentia particularũ occasionum. i. scd̃m haly qñ sciemus accidens uniuersale a causa aliquã maiorẽ uirtutẽ habentẽ: & sciemus accidẽs uniu⁹ eo

a prima cā sequente: & sic ibimus a maiori ad minus: & de uniuersali ad particularīꝰ: donec ad finē ꝑueniamus. Et postea īspiciemus quas res inueniemus similes & concordātes in uno & apponemus in uno loco & faciemus ex eis significationē uel rē unā sc̄dm haly. Et dicit Pto. ꝙ opꝰ certissime uerificat᷑ & roborat᷑ cū stellæ q̄ naturarū uniuersaliū fuerint gubernatores naturis particularibus cōcordant in figura. Et dicit haly: inspiciemus opationē gubernatoris ad naturā illorū tēporū: & ad cām fortiorē: & iudicabimus super illud qd̄ inuenerit: quia cū planetæ significāt rē unā qualiscunq; sit: si acciderit ꝙ alii planetæ uel stellæ significant hoc idē quod concordat cū prima constellatione: ipsa significatio fortis erit & certa: & si fuerint diuersi: nihil certū erit nisi ab eo q fortior fuerit & magis circa naturam tpis in quo erit significatio. Hæc enī in oībus ē regula generalis quā docet obseruari in oī loco. hæc haly.
Et sic patet qualiter sit iudicandū de accidētibus mūdi ꝑ introitus quartarū āni: & oēs menses & medietates atq; quartas mensiū: sc̄dm uiā Pto. & haly. Et ꝙ in quadraturis luminariū iudicat᷑ eodē mō sicut in cōiunctionibus & oppositionibꝰ considerabis locū quadraturæ & eius dūm: & eodē modo sicut cōsiderasti in caplo ꝓcedenti locū & dn̄ium oppositionis.

Capitulū .7. de significatione planetarū cū fuerint dn̄i annorū & quartarū anni & mensium & medietatum & quartarū mensium.

IN hoc caplo uolo ponere significationes omniū planetarū cū fuerint dn̄atores in reuolutione anni & itroituū quartæ: & cū dn̄entur in singulis coniūctionibus & oppositionibus & quadraturis luminariū sc̄dm uiam Albu. 4ª. maioris intro. drā. 5. dicit Albu. ibidē ꝙ illud quod apparet ex effectibus planetarū in tpibus & regionibus fit duobꝰ modis. Vno. s. quæ singulariter operat᷑ planeta: & alio ꝙ sol ei in suo ope participat᷑. Quod autē planeta singulariter opatur ē ut saturnꝰ qui cū præfuerit anno absq; martis aspectu: uel alterius planetæ qui poterit eum impedire facit supfluitatē frigoris in hyeme in uniuersis regionibus frigidis septētrionalibus: & ꝑibunt in eis animalia & semina: quod totū grauius in illis regionibꝰ apparebit cū fuerit saturnus ascendēs a medio circuli suæ augis. In regionibus aūt ultra modum calidis. s. australibus: qn̄ saturnus anno ꝓfuerit minuitur calor aeris & fit aer tēperatus & confortant᷑ indiuidua: aialia & sementū & tēperat᷑ eoꝝ cōplexio: qd̄ aūt melius est apparebit qn̄ saturnꝰ descendens fuerit. Itē ulterius dicit Albu. in eadem differentia: ꝙ saturnus cū fuerit a sole ī hyeme in quibusdam cōplexionibus absq; aspectu martis aut alterius planetarū ad eos in fine signorū: augebit᷑ in frigore hyems & in eius longitudine: & forte multiplicabitur in eo flatus uentorū septētrionalium quæ minus sunt frigidi: & erit destructio seminum & animaliū: & maxime in parte septētrionali. Et si saturnus ascendens fuerit eo certius apparebit. In æstate uero si fuerit ita calor aeris minuetur: & frigus augebitur: & æstas abreuiabitur & maxime si saturnus fuerit descendens.
De significatione iouis: iupiter uero cum fuerit dn̄s anni: & si soli sicut iam dictum est cōmisceatur: & si aliunde non fuerit impeditus: in his temporibus temperabitur aer per calorem suum: & humiditatem causantem & efficientē: & multi uenti septētrionales tunc temporis flabunt qui temperati erunt: & animalia & semina confortabuntur. De significatione martis: Si mars præfuerit anno: & fuerit a sole in æstate cum quibusdam cōplexionibus absq; aspectu saturni ad eos in fine signorum: aut alicuius alterius. s. stellæ sibi contrariæ: calore nimio æstas abundabit & durabit: eritq; nocibilis: & maxime in partibꝰ quæ sunt inter motum arietis & motum cācri. Et si in hyeme sic inuētꝰ fuerit: erit hyems calidus & breuis: & erunt in ea multi uenti meridionales: & secundū exaffenon borealibus mitigat hyemem & australibꝰ exasperat æstatem. Et sc̄dm Albu. hæc citius apparebunt si mars ascendens extiterit. Et intelligit Albu. planetam a sole quando soli commiscetur in significatione: seu si eius natura miscetur cum natura solis ex processu. hæc Albu. in eadem differentia. Et dicit Albu. ī fine signoꝝ &c. Nam ut ipse dicit: fines signorum planetarū maliuolorum sunt termini uniuersales: & ipsi destructionem significant. Et dicitur in exaffenon: ꝙ cum æstas æstati: hyems hyemi fuerit similis: luxꝰ causa est participatio planetarum cum sole: ergo & hoc significari debet per esse planetæ a sole secundū sententiam Albu. Sol uero ut dicit Albu. ubi supra est temperatus: & eiꝰ proprietas est opus temporum & significatio uitæ uniuersalis. Et in exaffenon. 5. c. dicitur: ꝙ sol cum fuerit dominus anni erit tempus multæ uariationis & carens stabilitate: nisi fuerit sol in aliquo angulorū aut succedentium: quia residuæ quattuor domus sunt cadentes: nec unq; fuit planeta bene fortūatꝰ in eis: nec in principio reuolutionis anni: nec in alio tempore: sed erunt illo anno infirmitates & pestilentiæ notabiles nisi aliunde impediatur. Significatio aūt solis magis manifestatur in distinctione supra quarta. c. 4. Et dicit Albu. ubi supra: ꝙ uenus cum præfuerit āno & prædicto modo permixta fuerit soli: si tūc hyems fuerit aut uer temperatum & augmentationē adducet: in æsta-

te uero & in autũno siccitatem minuet. ℭ Mercurius quoq; cũ fuerit domin⁹ anni & soli prout dictum ẽ permixtus: nec aliunde impeditus: in tẽpore illo anni: aer multis & diuersis uentorũ corruptionibus corrũpetur ex siccitate uentosa nascente: nam temporis natura minuetur. Et simile erit eius opus in ãno cũ ille præfuerit. Et in exaffenon ubi supra: dicitur ꝙ mercurius cũ fuerit dominus anni: si soli sit bono aspectu cõmixtus: nec alia contrarietate impeditus: tempus dominii sui uariis qualitatibus & uentis diuersis exagitat: iõ dicitur meretrix planetarũ. ℭ Et dicit Albu. ubi supra: ꝙ luna cum præfuerit anno: aut in quibusdam anni temporib⁹ soli cõmixta extiterit: quattuor quartas ãni disponet: scd̃m quattuor qualitates earum quartarum suæ lunatiõis. i. secũdum exaffenon: & cõcordat Albu. primã quartã anni facere solito calidiorem & humidiorem: & hæc est fecunda & serena hũiditas. Secundam quartã calidam & siccam facere notabit. Tertiam frigidam & siccam. & quartam frigidam & humidã. Sic enim disponãtur quartæ lunationis. Nam ut dicit Albu. ipsa luna per suum cursum in uno cursu. i. mense in omnibus signis mouet: & mutat naturam temporum anni solaris: & eam inuicẽ cõmiscet atq; confortat & naturas temperat: ut animalia & sementa possint sustẽtari. Et scd̃m exaffenon: luna quia transit zodiacum duodecies in suo anno: totiens ideo potest eius dominium uariari: & similiter in quolibet transitu coniũctiõis præter eius dominiũ annale recipit dominiũ aliorum planetarum in qualibet quarta suæ lunationis. Et dicit Albuma. ubi supra ꝙ quidam dicunt ꝙ luna ab initio mensis usq; dum sol per oppositionem uideatur calida est & humida. & ab hoc loco usq; in finem mensis frigida ẽ & humida. Et dicunt etiam ꝙ quando luna anno præfuerit: ꝑma anni medietas calida erit & humida: medietas uero secunda frigida & humida. sed sentẽtia prima ut dicit Albu. uerior ẽ: quia significatio lunæ super corruptionem seu mutationem quartarum mensium atq; annorum inuenitur: cũ ipsa præfuerit uni eorum si soli cõmisceatur.

ℭ Capitulum. 8. de naturis signorum specialib⁹ pro sciendo statum anni & aliorum temporũ.

Ostq; in præcedenti capitulo determinatum est de significationibus planetarum per reuolutiones annorum mundi: Iam consequẽter uolo dicere significationes & proprietates naturales omniũ signorum ad sciendum qualitatem siue statum anni. Et iam ut dicit Pto. 2⁰ quadripar. c. 11. ad statũ ãni idigem⁹ ꝓprietatib⁹ naturalib⁹ & ꝑticularib⁹ cuiuslibet signorũ: iõ uni⁹ cuiusq; signoꝝ ꝓprietates ostẽdere cõueniẽs est. Et scd̃m haly hoc itẽdit Pto. docere pro cõmiscẽdo uirtutes eorũ cũ uirtute planetæ dominantis & cum sole & luna: & aliis supradictis: prõ extrahendo inde naturã uincentem: & iudicabimus scd̃m illud in aere: in hominibus: & in omnibus aliis quæ dixim⁹. hæc haly. ℭ Arietis ergo significatio totius natura ut dicit Pto. uniuersaliter tonitrua & coruscatiões adducit: propter æquinoctium contingens i eo. Et natura suarum partium in augmento & diminutiõe: ex proprietatibus stellarum fixarum quæ sunt in eo deprehendetur. Vnde in eo principiũ huius signi pluuias & uentos efficit: eius uero media pars tẽperata ẽ: sed finis eius æstũ & mortalitatẽ adducit. i. scd̃m haly Pto. uult dicere ꝙ stellæ fixæ quæ tẽpore suo erant in capite arietis: habent cõplexionẽ quæ non cõmiscetur cũ ista cõplexione solis: quæ pertinet ad totũ signũ arietis: & ꝙ accidit inde quædã uirtus quæ trahit fumositates humidas quæ sunt materia pluuiarũ & uẽtorum. Et similiter dicit haly: ꝙ stellæ fixæ q̃ erãt tempore Pto. in medio signi arietis habent cõplexionẽ non cõmiscentẽ cũ complexione solis quæ pertinet ad totũ signũ arietis, & accidit inde uirtus quædam quæ assimilatur uirtuti iouis & ueneris in temperamento. Similiter stellæ fixæ quæ tempore suo erant in fine arietis habent cõplexionem nõ cõmiscentem: cum eis solis cõplexionẽ quæ pertinet ad totũ signũ arietis: & accidit inde una uirtus similis naturæ martis in sua cõbustione: & ẽ generatrix mortalitatũ: eo ꝙ facit putrescere hũiditates in hyeme cõgregatas: Et conuenit ꝙ cũ aliqua res harũ stellarũ, mutabit̃ ad signũ tauri fiat cõmixtio inter eos & op⁹ solis qđ pertinet ad totũ signũ tauri. Verbi gratia: iam intelleximus ꝙ cõplexio solis pertinens ad totũ signum arietis ẽ generatrix fumositatũ humidarũ: quæ faciũt nubes & tonitrua & coruscatiões: & scimus ꝙ uirtutes stellarũ fixarũ cõmiscẽtur cum hac complexiõe quæ erat tẽpore Pto. in principio arietis: accidit inde quædã cõmixtio generatrix pluuiarũ & uentoꝝ: & ẽ declaratũ ꝙ hæc cõplexio harũ stellarũ similiter generat humidas fumositates: & qñ mutabunt̃ hæ stellæ ad medium arietis & cõmiscẽt̃ suæ uirtutes facientes hũiditates, cũ uirtute solis i signo arietis: accidit inde plus uentorũ & minus pluuiarũ. Et sic conuenit incedere in aliis signis. ℭ Et quia quælibet stellarum fixarum manet in uno gradu signi. 100. annis: secũdũ opionẽ antiquã: uel. 70. annis: uel quod uerius ẽ in. 200 annis scd̃m opionem nouã. Ideo illius partis opus ẽ stellæ q̃diu ibi manet: & qñ remouebit̃ ad partẽ aliam ipsũ opus partis primæ erit scd̃æ. eo ꝙ opus stellæ ẽ fixum: suscipiens signũ ad mutationẽ stellæ de loco ad locũ: & scd̃m

hoc mutabitur iudiciũ.hæc haly. ¶ Et dicit Pto. q̃ partiũ arietis istæ: quæ sunt septẽtrionales sunt calidæ & æstuantes & dãnosæ & destruunt. Meridionales uero partes eius sunt frigidæ & gelidæ i.secundũ haly partes septẽtrionales sunt de natura martis & meridionalis pars saturni: ita q̃ qñ in illa uel in ista parte accidit eclipsis uel latitudo lunæ tempore coniũctionis uel oppositionis dũ planetæ dominantur: cõmiscetur opus harũ coniunctionũ cum opere eclipsis aut cum oppositione uel coniũctione siue cum dominante planeta: & sic in aliis signis itellige. hæc haly. ¶ Tauri uero totum signũ secũdum Pto. duas coniunctiões significat: sed tamen ad caloris significationẽ procliuius ẽ. Et secũdum haly uult Pto: dicere q̃ qñ sol est in tauro desiccat & humectat æqualiter, desiccat propter calorem: & humectat ꝑpter fumositates eleuatas per prius: & ẽ signum tauri recipiẽs a sole hæc opera: Similiter hoc signum totum & suæ partes recipiunt a sole & stellis fixis uirtutem cum qua operantur uirtutes solis & ipsarum stellarum: & hæc ẽ res generalis secũdum haly. Et dicit Ptolæ. q̃ primæ partes tauri .s. illæ quæ sunt citra pleyades factiuæ sunt terræmotus ac nubiũ & uẽtorum. Pars media infrigidat & humectat: pars uero extrema citra aldebaram est de natura ignea quæ tonitrui & fulguris ẽ factiua. Illæ uero quæ sunt septẽtrionales sũt temperatæ complexionis: Meridionales motus fortes & inordinatos faciunt. i. secũdum haly stellæ quæ erãt tempore Ptolæ. erant in .10. primis gradibus tauri: nunc autem in nostro tempore sunt in medio tauri: & ideo nũc proprie faciunt uentos: quia cum fumositas spargitur propter magnũ calorem: nõ faciunt nubes nec terræmotus nisi raro: q̃uis in prima parte fecerint utrũq; hæc illæ. Et dicit haly sicut apparet ex uerbis Pto. uirtutes stellarũ fixarum quæ erãt suo tempore in decem gradibus primis tauri erãt de natura mercurii: & uirtutes earũ quæ erant in medio tauri habebunt uirtutem ueneris: & quæ erant in fine eius habebunt uirtutem martis: & q̃ erant in septẽtrione eius habebunt uirtutem iouis: & quæ in meridie uirtutem mercurii: quando commiscetur cum saturno: & q̃ quælibet partiũ tauri recipiet uirtutes stellarum fixarum quæ erãt in eo. ¶ Geminorum uero totum signum ut ait Pto. generaliter facit temperantiam: sed particularis pars prima eius est humiditatis multæ & coruscationis. Pars uero media est complexionis tẽperatæ: & pars postrema est mixta & inordinata siue naturæ instabilis & permixtæ stellæ. Sed partes septẽtrionales eiusdem signi faciunt uẽtos & terræmotus. Meridionales uero sunt igneæ & comburentes, i. secundum haly stellæ primæ partis sũt de natura saturni: mediæ iouis: & finis mercurii quando est directus: meridionales etiam habent uirtutem martis. Et dicit haly q̃ uerba pto. possunt in quolibet signo per se dupliciter intelligi: uel sic sicut diximus: quia signa recipiunt a sole uirtutem suam quæ concordãt in suo operæ qñ ipsum ingreditur. Vel sic: q̃ signũ recipit ab oib⁹ stellis aliis fixis quæ sunt in eo uim unam: quæ cõcordat cum cõplexione. quæ fit per cõmixtionẽ oium: tamen glosa prima ẽ conuenientior uerbis Ptolæmei. hæc haly. ¶ Cancri uero totum signũ ut ait Ptolæmeus: uniuersaliter serenitatem efficit & calorem: & pars eius prima quæ est circa presebre facit aerem turbidum calidum & obscuritates & terræmotus: pars uero media est temperata: & pars postrema facit uentos: partes uero septẽtrionales & meridionales æstuant & comburunt. hæc Haly. Principium harum stellarum est martis in faciendo calores & terræmotus & parum saturni in faciendo obscuritatem: mediũ habet naturam iouis: & finis uirtutem mercurii qñ cõmiscetur cum ioue: & partes septẽtrionales & meridionales habent uirtutem martis. hæc haly. ¶ Leonis uero totum signum ut ait Pto. uniuersaliter facit calorem & tempus turbidum: & prima pars facit turbidũ & corruptionem & mortalitates. Pars uero media eius calida est & temperata: pars uero postrema multũ mutat & corrumpit: partes uero septẽtrionales æstuant & cõburunt: meridionales humectant: Secũdum haly aer calidus cõcordat cum uirtute solis: ideo pars illa quæ fuit prima tempore Ptolæmei: habet naturã solis & martis: pars media iouis: & finis saturni: septẽtrionalis uero naturæ martis: meridionalis mercurii quãdo cum uenere est commixt⁹.

Et intellige dicit haly quid ibi Ptolæmeus dicit temperamentum: uult intelligere tale temperamẽtum quod ad illud temp⁹ pertinet: sicut homo dicitur temperatus per comparationem ad leporẽ & ad leonem. Hæc Haly. ¶ Virginis uero totũ signum ut ait Ptolæmeus est humectans & faciens tonitrua: Cuius prima pars maioris caloris ẽ & corrũpit: pars media est temperata: & pars ultima est aquosa. partes etiam septẽtrionales eius uentos faciunt: & meridionales sunt temperatæ: id est secundum Haly totum signum uirgis est de natura mercurii quãdo cum uenere commiscetur & quæ erat pars prima eius tempore Ptolæmei: habuit naturã mercurii: pars media iouis: & postrema saturni: pars uero septẽtrionalis mercurii: meridionalis iouis. Hæc Haly. ¶ Libræ uero totum signum ut ait Ptolæmeus: est mutans & cambiens res: cuius partes .s. prima & media sunt tẽperatæ: postrema pars aquosa est: septẽtrionales uero partes sunt uentosæ: & meridionales sunt humectantes & mortalitates significant: id est se-

cundum haly: libra dicitur mutans: quia quando sol ingreditur istud signum tunc mutatur tempus & fit autumn⁹: & natura autumni est ut aer multotiens mutetur: ita q aliquádo fit calor: aliquando frigus: aliquando siccitas: & propter hoc dicitur libra cambiens res & mutãs. Prima uero eius pars & media sunt de natura iouis & ueneris: finis quoq; lunæ & saturni: & partes septétrionales mercurii quando commiscétur cum ioue: & meridionales de natura saturni. ℭ Scorpióis uero signum totum ut ait Ptolæmeus est igneũ: & faciens tonitrua: Cuius prima pars facit grandinem & est sicca: uel secundum alium textum ẽ nebulosa: uel secundum tertium est commixta cum niue & uento: secundum quartum textum est humida mutabilis: media uero pars scorpionis est temperata: & postrema faciens terræmotus: partes autem septétrionales comburunt: & meridionales humectant id est secundum haly natura totius signi assimilatur marti: & prima pars saturno: & media ioui: & finis mercurio: partes septẽtrióales marti: & meridionales saturno: hæc ille. ℭ Sagictarii uero totum signũ ut ait Ptolæme⁹: Vniuersaliter facit uentos: cuius prima pars humectat: media est temperata: & postrema ignea: partes eius septétrionales sunt uentosæ: & meridionales humectant fortiter & permutant: id est secundum haly: sagictarius recipit a sole & a stellis fixis quæ sunt ibi talem complexionem qualis est illa mercurii quando est mixtus cum ioue: Et quæ erat eius prima pars tempore Ptolæmei erat de natura ueneris: pars eius media iouis: & finis martis: pars eius septétrionalis iouis & mercurii: & meridionalis saturni quando est in loco humido. hæc haly. ℭ Capricorni uero totum signum ut ait Ptolæmeus: multum humectat: Cuius prima pars comburit & destruit: media est temperata: & postrema pluuiosa: & partes eius tam septétrionales q̃ meridionales sunt multæ humidæ & damnosæ: id est humectant & destruunt seu corrumpunt: id est secundum haly eius principiũ habet naturam martis: medium iouis: & finis lunæ & mercurii quando est permixtus cum luna: & partes eius septétrionales & meridionales sũt de natura saturni quando est in loco aquoso: hæc ille ℭ Aquarii uero totum signum ut ait Ptolæmeus est frigidum & aquosum: cuius prima pars est multum humida: media temperata: & postrema uentosa: & partes septétrionales comburũt: & meridionales grandinosæ. Et secundum alios textus sunt nebulosæ seu uentos nimium faciunt. Et secundum hali prima pars habet naturam lunæ: media ueneris: & finis mercurii: partes uero septẽtrionales martis: & meridionales saturni. hæc illæ. ℭ Piscũ uero totum signum ut ait Ptolæmeus: est frigidum & uentosum: Cuius prima pars est temperata: media multum humectans & ultima comburit: partes eius septétrionales sunt uentosæ: & meridionales aquosæ: id est secundũ haly: prima pars habet naturam ueneris: media lunæ: & postrema martis: partes meridionales lunæ: cum est in loco aquoso & septétrionales Iouis & mercurii. Et dicit haly q per iam dicta dedit nobis Ptolæmeus regulam per quam scienius illud quod accidit omni die. Verbigratia: si ille q dominatur humidus fuerit: & commiscebitur cũ stellis fixis humidis: & locus coniunctiõis uel oppositionis præcedentis fuerit locus humidus: aut luna uel sol in tali loco. Hæ res si una scilicet alteri applicuerit aspectu aliquo: significabit q illa dies erit humida & multũ pluuiosa: & si saturnus rebus istis applicuerit: erit pluuia fortis & dãnosa cũ obscuritate aeris. Et si iupiter fuerit: erit temperies & tempus soporosum: & omnes alias applicationes intellige illo modo. hæc Haly. Et sic patent significationes omnium signorum & earum partium particularium: quæcum qualitatibus anni & quartæ: & mensium: & medietatis aut quadraturis mensium conueniunt iuxta uiam Ptolæmei & Hali pro iudicio de temperie aeris habẽdo in prædictis temporibus. Et sic terminatur hæc distinctio. nona.

ℭ Incipit distinctio decima: qualiter sit pronosticandum de temperie aeris: secundum opinionem diuersorum astrologorum.

ℭ Capitulum primum de naturis planetarum: & mutatione eorum ex natura in naturam: & formæ illorum naturæ inseparabilis.

POstquã in distinctionibus prædictis determinatũ est qualit̃ sit pronosticãdũ de accidentibus mũdi per reuolutiones magnorum orbium: & per coniũctiones magnas: & per eclipses luminariũ & per reuolutiones annorũ mũdi & per introitus quartarũ anni: & p singulas coniũctiones & oppositiones: & quadraturas luminariũ: nũc in ista distinctione decia intẽdo determinare qualiter sit pronosticandũ de accidẽtibus mũdi & spãliter de tẽperie aeris secũm uiã astronomorũ. s. Albu. Alkindi: Iafar & Linconieñ. & aliorũ. Et prio secũm uiã Albu. & Alkindi. nã illi duo in opionib⁹ mul

tũ cõueniũt. Qualiter aũt sit pnosticandũ de tẽperie aeris secḋm uiam Pto. satis sufficiẽter dictũ est in pcedenti distinctiõe. Et dicit Albu. li. 4. maioris introductorii: differẽtia. 7. Et Alkin. in epistola sua: ca. 1. ꝙ nec planetæ nec stellæ nec partes signorũ de sui esse nec natura non sunt calidi nec frigidi nec siccæ: nec faciũt generationem nec corruptionẽ nec diminutionem. nec per se. sed motu suo in epyciclo statõe retrogradatõe directõe eleuatione depressione et elongatione quoq; corũ a regione et appropinquatione eorum in zodiaco ecentrico & epyciclo. Item solis sunt quattuor tempora diuersæ naturæ propter suum ecentricum. nam si non foret ecentricus omnia eius tempora erunt eiusdem naturæ: & planetæ debilitantur & infortunant secḋm elõgationẽ climatũ ab æquinoctiali. Nã si lux solis eẽt in circulo æquidistanti æquinoctiali semp eẽt omne tps eiusdẽ naturæ calidũ. s. uel frigidũ. sed sol a capite libræ cadens ad capcornũ elõgat a septẽtrione: & fit ibi frigus & pluuia qḋ ibi est de humiditate. & ẽ ibi frig⁹ in summo usq; sit sol in capite capricorni. et iterum uertit ad septẽtrionem: & appropinquat caliditas sua a parte meridionali: & fiunt uenti illi septentrionales donec fit sol in capite arietis: & extunc ad librã est calor in septentrione: & in ariete & libra est æquinoctium: & æquẽtur etiam aera. Item uariantur aeres anni diei et mensis ex motu solis & etiam aliorum planetarum: & in lõginquitate & propinquitate eorum a terra. nam si solum ageret sol absq; planetis in ista inferiora erunt idem aeres in diuersis temporibus consilibus: quod est falsum. Item Alkindus ubi prius Fortior est creatio caliditatis planetarum quando sunt retrogradi: quia propinquiores sunt aeri & est circuitio sua super epyciclũ de die & de nocte plus ꝗ̃ triceñtis et sexaginta gradib9. & est uelocior cursus eorum quando sunt directi in circulis suis. Sed alii astrologi econtra ponunt scilicet Ptolæmeus & Albu. & omnes alii: & similiter Linconiensis tractatu suo de tẽperie aeris: ubi dicit ꝙ omnis planeta in augæ fortius agit in oĩbus inferioribus ꝗ̃ in oppositione augis: & hoc quia uelotius mouetur tunc motu suo proprio.

Et ponit exemplum de sole & luna. nam sole accedente ad augem scilicet in uigesimonono gradu geminorum crescunt uelotius uegetabilia. & ipso recedente decrescunt usq; ad oppositum augis. Similiter cum luna mouetur ad augem descẽdentis augetur fluxus maris: cum uero recedit minuitur donec ueniat ad oppositum augis. & quia luna est in auge bis in mense scilicet in coniunctione cũ sole, uel oppositione: ideo bis fluit mare uel refluit in mensæ lunari. Item Alkindus ubi supra Quando planeta est retrogradus in secunda quarta circuli: & sol in quarta quarta circuli complexio illius tẽporis est frigida & humida & multum debilis uirtutis: quia cum sol est in illa quarta soluit quod cõgelauit in quarta tertia & iterũ propinquior planetarum aeri calefaciet & soluet cum solutione solis: & eleuatur uapor humidus: quẽ inspissabit motus lunæ cũ fuerit in bono loco a sole: & dissoluit uentos meridionales de parte solis: & uentus ueniens a parte planetarum cũ sole soluendum aut a parte lunæ inspissantur nubes. & quando ueniet uentus ab istis quartis minorabunt nubes et discinduntur. Cum quattuor temporum & circulus lunæ ecentricus non deest similitudo istorum temporum secundum naturas suas. Ex quo est calor secundum quantitatem corporum suorum & motuum. ℭ Et planetæ a capite cancri ad caput libræ erunt summæ calidæ propter propinquitatem eorum ad zenith capitis in septẽtrione: si tunc fuerit i lõgitudine ppinquiori erit calor fortior extrinsec⁹. Et si fuerit illi directæ caliditatis debilitatur: quia tunc uis caloris solis uincit calorem eorum: & non apparet in eis calor: & ab abscõsione ad stationem primam incipit planeta appropinquari terræ: & addit in caliditate intantum ꝙ dixerũt multi græcorũ ꝙ tunc est significatio humiditatis. & hoc dixerunt q uiderunt ꝙ quando sol appropinquet terræ soluet quod fuit congelatum in tempore frigiditatis summæ. s. in elongatione eius in zenith. & manserunt planetæ supra illum ordinem ex quo iudicauerũt super frigiditatem a statione secunda ad occultationem. & sunt planetæ a statione prima ad oppositionem calidi: sed ab opposito ad stationem secundam cum calore uincentem. Et ex parte ecentrici uariatur calor ex appropinquatione & remotione planetæ a terra a septentrione meridie. & quando fuerit planeta in auge epycicli & ecentrici: & fuerit in prima quarta circuli erit finis debilitatis caloris sui: nec apparebit i terra sua caliditas sed frigiditas. quando uero fuerit in quarta secunda circuli: & cum hoc erit in summo epycicli & ecẽtrici erit summa caliditatis suæ usq; quo accidat siccitas multa in terra.

ℭ Capitulũ. 2. de actionibus planetarum in ista inferiora prout ipsi ascendunt & descendũt in suis circulis.

MOdo restat loqui de actiõib9 planetarũ in ista inferiora put ascendunt & descẽdunt in circulis suis Et primo a saturno inchoandũ ẽ Dicit albu. 4ᵘ. maioris introdu. differẽtia. 7. ꝙ significatio saturni in hoc mundo est ex frigore: & superfluitas frigoris fit per siccitatem. Saturn⁹ eñi de natura sua frigidus est & siccus. sed qa ut ait Albu. ubi supra

& similiter.7.maioris introducto differentia.4.
unicuiq; planetarũ est significatio super duas qua
litates: Quarum una est inseparabil' a qua plane
ta a toto separari non potest: & est qualitas acti
ua: corrumpitur tamen in eo augetur & diminui
tur iuxta qualitatem sui loci in circulo: aut in si
gno: aut iuxta qualitatem quartarum circuli: aut
aliorum accidentium. Sed altera qualitas fortas
sis ei remanebit: et fortassis ab eo ex toto mutabi
tur aliam suscipiẽdo qualitatem: quod fit per suã
ascensionẽ uel descensionẽ in epyciclo: & propt̃
alias causas prædictas quæ dicuntur pri⁹ ¶ Na
tura igit᷑ saturni secũdm oẽs astrologos est frigida
et sicca: & sua frigiditas est ab eo inseparabilis quia
est qualitas actiua: sed forte augetur uel minuitur
in eo ex prædictis causis: sed siccitas forte i eo mu
tabitur in aliam qualitatem quia est qualitas pas
siua. Si enim saturnus fuerit ascendens de medio
circulo suæ augis: erit eius natura fixa super frig⁹
et siccitatem. similiter erit cum fuerit in signo: aut
in quarta frigida & sicca: aut in cæteris locis hu
ius qualitatis. Cum autem hæc collecta fuerint:
erit superfluus in frigore aut siccitate. cumq; in si
gnis calidis & siccis fuerit: eius frigus minuitur: et
confortatur eius siccitas. Et si fuerit ascendens ut
dictum est: & si fuerit in signis humidis minuitur
eius siccitas: ac si cum hoc in termino planetæ hu
midi fuerit in quarta humida: aut fuerit a sole in
hemisperio humido: eius siccitas minuitur. Cũq;
hæc collecta ei fuerint in uno tẽpore et fuerit ascẽ
dens mutabitur ad humiditatem & frigidus &
humidus efficietur. Et si fuerit cum hoc in signo
aut in planetæ humidi termino: uel in quarta hu
mida: uel in hemisperio humido: a sole augebitur
eius humiditas. Et si hæc omnia collecta fuerit in
uno tempore superfluæ humidus efficietur. Si ue
ro fuerit in tẽpore suæ descensionis a circulo suæ
augis in signis calidis & siccis: frigus & humidi
tas minuet᷑. Cũ fuerit cũ hoc in q̃rta calida et sic
ca: aut in termino planetæ & calidi & siccæ: aut
fuerit hemisperium a sole simile huic: eius frig⁹ &
humiditas minuitur: & confortabitur siccitas.
Et si collecta fuerit hæc omnia: & si fuerit descẽ
dens frigus & siccitas efficietur. Quod autẽ de
saturno diximus & de reliquis planetis in clima
tibus iuxta eorum naturas & naturarum qualita
tes necnon eorum ascensiones & descensiones in
circulis suarum augiũ & qualitates & naturas lo
corum in quibus inuenti fuerint proportionabi
liter intelligitur. Et dicit Alkin. in epistola sua
capitulo.5. ꝙ proprietates saturni si fuerint in sta
tione secunda ad absconsionem erit summa frigi
ditas & humiditas secũdm quãtitatẽ corporis sui &
elõgationis motus sui supra epyciclum: & ponã
illi spatium stans apud se: & hoc a.15.gradu tauri
ad.15.gra.leonis: & cum præterierit hanc partem
& fuerit ab absconsione sua ad stationem primã
significat frigiditatem & humiditatem. Et quan
do fuerit retrogradus usq; ad oppõnem erit frigi
dus & humid⁹ nisi ꝙ est ei nebula debilis uirtutis
rei ꝑ appropinq̃tione sua terræ qa calefacit aerẽ
cum summo caliditatis: frigiditatis suæ in illa par
te a medio die usq; ad ascensionẽ sol'. quando fue
rit etiam tunc in medio cæli: & quando fuerit in
aspectu ipsius siue illius partis: & a.15.gradu scor
pionis ad.15.gradum aquarii multiplicat᷑ in do
minatione frigiditatis secũdm ꝙ erat in prima par
te. ¶ Iupiter etiam a.15.gradu tauri ad.15.gradũ
leonis est calidus & humid⁹. Et si fuerit in statio
ne prima ad oppositionem suam erit calidus de
bilis humiditatis. & quando fuerit in abscõsione
sua ad stationem primam erit calidus et humidus
bonæ complexionis & æqualis quantitatis in ui
ribus & qualitatibus omnibus. Et quando retro
gradabitur addit in qualitatibus agentibus cali
ditatem. Scias etiam ꝙ planetæ omnes ponde
rosi ab absconsione sua ad oppositionẽ suam hu
mectant: & ab oppositione sua ad absconsionẽ
desiccat. Sic saturn⁹ estuat humidus. Sed mars &
sol calescit hũidus. Luna uenusq; frigescunt. Mer
curi⁹ similis est eis a quibus aspiciatur: sed paru
est siccus. & ita desiccat nisi ꝙ a statione secun
da ad combustionem est frigidus: & a combustio
ne ad stationẽ primam est calidus: & fortior cali
ditas est in retrogradatiõe. est fortior siccitas qñ
fuerit in linea septentrionali: & prope zenith ca
pitum: et debilior in oppositione illi⁹: & fortior
humiditas similiter nisi ꝙ frigiditas & humidi
tas apparentiores sunt in inclinatõe meridiona
li: & infrigidatio hyemis ꝑ filitudine sua naturæ
tpis. ¶ Et scias ꝙ fortior caliditas planetarum
est quando sunt retrogradi: & fortior frigiditas
quando sunt directi. Et scias effectus planetarũ
calidorum in declinatõe & in zenith capitis for
tiores eẽ in parte septẽtrionali. debiliores uero ef
fectus sui in declinatione meridionali & aspect⁹
zenith capitis. Hæc Alkindus ubi supra. Et dicit
Albu. ubi supra ꝙ natura trium superiorum a tẽ
pore sui ortus a sole usq; ad primam suam statio
nem est humida. & a statione prima ad opposi
tionem solis calida. & hinc usq; ad stationem se
cundam est natura eorum sicca & a statione secũ
da usq; dum radios solis intrant frigida. Sed na
tura ueneris & mercurii quãdo retrogradi fuerit
a tempore sui ortus usq; dum a retrogradatione
dirigantur erũt humidi. & a directione usq; dum
soli iũgant᷑ calidæ. & a coniũctione sol' & occasu
eorũ i quo stent ad retrogadationẽ erit natura eo
rũ sicca: & a tẽpore retrogradatiõis usq; dũ soli
iungantur erit frigida. & hoc pet Albu. & alkin.

℄ De natura uero lunæ ut dicũt ubi pri⁹ Albu.
& Alkin. q̄ in prima quarta mensis fit eius natu/
ra calida & humida: sed magis humida cum fue/
rit in hac q̄rta ascendens in circulo suæ augis: mul
to humidior erit in quarta prima circuli. In quar
ta uero mensis secunda erit calida & sicca sed ma
gis calida Si tũc ascẽdens fuerit in calore supfluo
si descendens natura eius sicca et calida æq̄lis erit
In tertia uero quarta erit frigida & sicca. & si fue
rit ascẽdens eius siccitas confortabitur per Albu.
& mutabitur eius frigiditas per Alkindũ. In q̄r
ta uero quarta mensis erit frigida & humida: sed
magis frigida. & si ascenderit per Albu. frigus cũ
modico calore abũdabit: sed per Alkindũ humi/
ditas uincet. Et dicit Alkin. ubi supra q̄ natura
fortior est in medietate septẽtrionali & apparen
tius factum cum fuerit similis naturæ temporum.
Et si fuerit in aliqua ciuitate cuius latitudo sicut il
lud quod est inter .9. gra. & .60. et sunt ciuitates in
quib⁹ fiunt pluuiæ. sed in aliis pre multitudine ca
loris & frigiditatis nõ est apud illos nisi calor sic
citas & gelu. Item Albu. ubi prius. Caput draco
nis natura est calidũ: & cauda frigida. Hæc sunt
dicta Albumazaris & Alkindi de essentia plane
tarum omnium.

℄ Capitulum tertium qualiter mutant̄ planetæ de uno esse ad aliud sec̄d̄m Albu.

NVnc antẽ uolo dicere qualiter ua/
riantur et mutant̄ planetæ de uno
esse in aliud. Dicit utiq̄ Albu. q̄r
to maioris introducto. differẽtia
6. q̄ natura diei est temperatus ca
lor: & natura noctis est frig⁹ & hu
miditas: Natura quoq̄ planetæ in oriente est ca/
lor & humiditas temperata: eius quoq̄ natura in
occidente est frigus superfluũ preter lunæ naturã
quæ in oriente & in occidente facit diuersa. Qui
cũq̄ ergo planetæ in his locis inuẽti fuerint sec̄d̄m
horum locorum testimonia: & suam in his locis
conuenientiam & dignitatem bonum aut malũ
indicabunt. Considerandum est ergo utrũ pla/
neta oia hæc testimonia habuerit: nam tunc mul/
tum bonum indicabit. Et si aliquid ex eis minu
tum fuerit bonum quidem sed diminutum signi/
ficabit. sed q̄uis mali bonũ secundũ suũ esse signi
ficent: tamen quãdo per suũ esse malum significãt
fortior est eorum significatio i malo q̄ in bono.
Boni enim sec̄d̄m suam naturam similiter operan
tur: & sec̄d̄m naturã locoꝝ in quib⁹ fuerint inuen
ti. ℄ Si Saturnus per diem in signis diurnis aut
in signis masculinis: aut in aliqua significationũ
suarum aliarum inuentus fuerit: eius malitia miti
gabit̄. si in semetipso orientalis fuerit bonũ por/
tendit. Et si in loco noctis uel occidẽtalis: aut etiã
in signis fœmininis: et in locis his quæ diximus cõ
trarius inuentus fuerit: maliciam eius monstrabit
℄ Mars uero in loco nocturno occidentalis aut
si i signis fœmininis frigidis aut humidis: aut i ali
qua eius dignitate inuentus fuerit: temperamentũ
& complexionem bonam ostendit. Si uero in
loco diurno: aut i signis masculinis: aut i suis alte
nationibus aut delectionibus inuentus fuerit na/
turam suã penitus monstrabit. Iupiter uero ca/
lidus & humidus & temperatus fortunam & ef/
fectum significans: ergo in natura diurn⁹ est & cõ
uenit eius natura diei: naturæ quæ est magis tem/
perata Iupiter igitur melior est in die q̄ in nocte:
silr in signis diurnis q̄ nocturnis. i ortu quoq̄ &
in signis in quibus dignitatẽ obtinet: aut esse opti
mũ: & in aliis locis est econtra. ℄ Quoniam aũt
sol temperiem operat̄: & operationes non fiunt
nisi in locis super quos eius motus siue operatio/
nes temperantur. Et quoniam sol uitam uniuersa
lem significat posuerũt ipsum esse fortunatum &
bonum. Cũq̄ fuerit motus eius in quibusdam lo
cis temperatis: temperat̄ ibi aer & fit bonæ com/
plexiõis: nam nec in æstate calor nec in hyeme fri
gus abundabunt. In coniunctione uero & oppo
sitione malũ dixerũt: in sextili uero & trino aspe
ctu bonum: & in quarto cõmixtũ Assimilaue/
runt eni eius coniunctionem cum planetis dire/
ctioni suæ in locis in quibus sui caloris grauitate
animalia & semina pereunt. Similiter assimila/
uerunt oppositionem ultimæ remotioni eius a lo
cis in quibus per eius absentiam frigus nimiũ ani
malia cõsumit & semina. Suũ quoq̄ quartũ aspe
ctum assimilauerũt locis in quibus partes anima
lium & sementum in uno tempore anni cõsumit
& in alio tempore cõsumere desinit. Aequalitatẽ
quoq̄ assimilauerunt locis in quibus nec calores
nec frigores nimis consumunt: & hũc motũ sexti
li atq̄ trino assimilauerũt. Et quia sol est planeta
diurn⁹ si sit in die in signis masculinis: aut i signis
in quibus aliquod est ei testimoniũ: in locis in qui
bus suus temperatur aspect⁹ fortunam significat.
Cum igitur in contrariis horum quæ diximus in
locis malignis inuentus fuerit: malum portendit.
℄ Ven⁹ quoq̄ est bona temperata humiditati tẽ
perate conueniẽs cũq̄ ipsa in signis humidis no
cturnis fœmininis: aut i aliqua dignitatum suarũ
fuerit: bonũ ostendit. Si uero in die in signis diur
nis aut masculinis: aut in alie aatõe sua iuuẽta fue
rit: eius fortuna mutatur. Et si in quibusdam do/
morum in sua mutatione testimoniũ habuerit &
mortem & destructionẽ significat. mutatio uero
illius de una natura in aliã est sicut mutatio iouis.
℄ De mercurio aũt quomodo ipse sit bonus: &
quomodo ex omni planeta & etiam ex signo na
turam accipiat satis dicetur in capitulo sequenti.
℄ Luna uero est humida beniuola tempora an/

ni in uno mense cōmouens & confortans quæ et per sui humiditatē nocti conuenit. Cūq; in signis fœmininis aut nocturnis & in signis humidis ac in suis dignitatib⁹ inuēta fuerit ē fortuna. Sed cū in loco diei. aut in signis masculinis: aut in signis diurnis: aut in sui directione siue suæ domus oppositione inuenta fuerit: eius fortuna minuetur. Cūq; sic posita fuerit: fortūas corruptibiles et nociuas ferre uidet᷑ seu creditur. sed si illa hæc corpalia significans in aliqua circuli domo maligna aliquam dignitatem habuerit sua fortuna in infortunium penitus conuertetur. Et quia ipsa cæteris planetis est humidior licet humiditas uitam & uitæ durabilitatem significet. si ipsa tamen superfluē fuerit impediet: nam quicq̃d superfluū fuerit impediens iudicat᷑. Luna ergo cū sit humida si in quarto aspectu aut opposito qui ad inuicem sunt contrarii locata fuerit hac contrarietate suæ humiditatis superflue coniuncta magis impediet q̃ proficiet. Sic etiam scd'm quartū aspectum & oppositum reliqui planetæ in uno tempore operantur. ¶ His ergo modis mutantur planetæ de una natura in aliam. & etiam quādocūq; quidam planetæ significant in bono & in malo per complexiones alterius planetæ capiunt augmentum. Nā quidam sunt ueslociores ad receptionē naturarū bonorum & malorum & eorum complexiones. ¶ Saturnus de natura frigidus, & siccus & motu tardus: & frigus eius est qualitas agens cum significauerit aliquid boni uel mali in radice natiuitatis uel in radice quorundam inceptionū. & si fuerit fortis est eadem res fixa & fortis atq; durabilis. Et si aliquis planeta in aliquo tēpore complexionem significans ei complexus fuerit cōplexio saturni in radice rei non nisi modicū corrumpetur. ¶ Iupiter uero est calidus temperatus & motu tardus: eius calor est qualitas agens. Cum ergo aliquam rerum inceptionem uel aliquam natiuitatem significauerit: & ipse fortis fuerit: hoc qd᷑ significauerit firmū erit & stabile. Et cum complectitur ei planeta per aliud aliquod. s. quod ab eius significatione sit diuersum modicam corruptionem ab eo recipiet. ¶ Mars uero cursu uelox est calidus & siccus: & calor est qualitas agens: & siccitas patiens. Cūq; ex loco fuerit fortis & aliquid significauerit: si tūc aliq̃s planeta bon⁹ uel mal⁹ ei complexus fuerit: ex saturno & ioue corruptionem recipiet. ¶ Porro sol per suam siccitatē: et sui motus celeritatem necnō & diuersitatē eē illi⁹ in tpibus recipit ex planetis qui ei cōplexus corruptionē & mutationē & eas mūdo reddit. ¶ Venus uero est temperata humida: & humiditas ei⁹ est qualitas patiens: estq; ipsa uelox ad corruptiones recipiendas a planetis qui ei complectuntur siue boni siue mali fuerint. nam omniū planetarū qui sibi complectūtur siue boni siue mali recipiet omnes complexiones. ¶ Mercurius uero natura est sicca quæ qualitas est patiens: estq; ipse uelox ad corruptiones recipiendas. mutatur enim a sua natura ad eius naturam cui uel qui sibi complectitur. ¶ Luna uero plus cæteris planetis significat humiditatem quæ propter nimiam humiditatem citius cæteris planetis eius qui sibi cōplectitur corruptionē suscipit. ¶ Caput uero draconis principaliter bonum significat: & etiam fortunā modicam. nam luna ab eo incepit ascendere: & ascendendo fortunam significat. ¶ Draconis autem cauda malum significat naturaliter. nam luna ab eo in suo circulo decliuo incipit descendere: & descensio malum significat. Caput tamen quandoq; malū operatur et quandoq; bonum. Et alii planetæ caput draconis habent similiter. Caput autem draconis nihil aliud est nisi loc⁹ in quo planetæ a meridie in septētrionem: aut a septētrione in meridiem uiam solis secare incipit. Cauda uero draconis loci oppositum est: sed omnes draconum caudæ malū portendunt. ¶ Ex prædictis ergo apparet naturalis & admirabil' ordinatio planetarum et naturarum suarum miranda mutatio Nam dicit Albu. ubi supra q̃ licet planetæ mali quandoq; bonum & fortunam significant: tamē nec fortunæ nec boni dici debent: sed dicuntur eē in natura fortunatum. Similiter boni planetæ q̃uis quandoq; malū significant tamen mali non dicuntur: sed positi in natura malorum dicuntur.

Et dicit Albu. in principio eiusdem differentiæ sextæ: libri q̃rti. q̃ uolubilitas circuli superioris et diuersa locorum signa: effect⁹ planetarum in bono & in malo diuersificant & mutant. nam licet ex uno esse ad aliud omnes generaliter mutētur: est tamē eis quædam uariatio specialis per quam bonum quorundam eorum plus q̃ malum appareт: & malum quorundam eorum plus q̃ suū bonum efficitur. Temperamentum uero planetæ fit per suum eē in semetipso: ut est calor frigiditas humiditas & siccitas: ortus & occasus: diurnitas quoq; & nocturnitas: cætera uero quæ in eius essentia in semetipso fiunt congrua effectū significantia: fiunt per eius locum in signo in quo ei dignitas conueniēs attribuit᷑: cuius dignitas est domus exaltatio triplicitas & terminus et cæteræ dignitates quæ planetis conueniunt. Planeta nāq; malus quando temperat᷑ eius complexio: aut locus signi in quo fuerit sibi conuenerit: in planetā bonum cōuertitur sicut patet ex prædictis. Si uero illa nō fuerit ut dixi malum suū indicabit. Boni enim cum in esse oportuno ac in locis sibi p natura cōgruis extiterit: suam ostendunt fortunā. Si uero econtra inuenti fuerint in naturam malorum conuertuntur. Si ergo saturnus in natiuitate aut alicuius rei inceptæ in domo sua uel exaltatione extiterit: & in angulo seu bono loco

fuerit bonũ & boni durabilitatem significat. Si
uero econtra inuentus fuerit contrariũ iudicabis.
Sic boni planetæ per bonũ esse suũ bonũ portẽ
dunt: et per malũ esse malum portendunt. Et hæc
sunt dicta Albu. in mutatione naturæ domus pla
netarum in naturam alterius. De bonitate uero
etiam malicia planetarum in suis naturis in sequẽ
ti capitulo dicetur.

¶ Capitulũ quartũ quis planetarũ de sui natura
sit beniuolus: & quis maliuolus.

INtendo in hoc capitulo dicere
quis planeta sit de natura sua be/
niuolus: & quis ex natura sua ma
liuolus iuxta sententiam albu. 4ª.
maioris introduc. differentia. 5.
Dicit itaq; albu. ibidẽ φ compo
sitio indiuiduorũ siue complexio eorum fit p na/
turaꝝ temperamentũ: & temperamentũ natura
rum fit pariter per temperamentũ temporũ: tem
peramentũ quoq; temporis siue temporũ fit & ef
ficitur a fortitudine motus quorundam planeta/
rum quæ præsunt eodem tempore in quo est ipm
temperamentũ. Omnis aũt planeta temperamẽ
tum atq; uitam in hoc mundo significans bonus
ac benignus appellatur. Similiter planeta qui his
contraria significat malus ac malignus appella/
tur. Ex hac arte inuenerũt antiqui quis planetarũ
esset maliuolus: & qs beniuolus: & quis cõmixt⁹
Similiter quis esset calidus & quis frigidus: quis
humidus aut quis siccus: quis masculinus & qs fe
mininus: quis diurnus & quis nocturn⁹. ¶ Inter
planetas saturnus & mars penitus maliuoli dicũ
tur. Nam licet aliquod temperamentũ in tempo
ribus suis inueniatur: hoc tamẽ ex proprietate sui
operis nõ euenit sed aliunde. Saturnus autẽ gra
uius impedit φ̃ mars. est eñi frigid⁹ & siccus: quæ
qualitates uitæ opponuntur. Mars uero licet in
calore et siccitate abundet: tamen minus nociuus
est φ̃ saturnus: quia compositio animaliũ non fit
nisi propter calorem & humiditatẽ temperatam
¶ Proprietas uero solis est opus temporũ & cõ
positõis & significatio uitæ uniuersalis. Iccirco
posuerunt solem bonũ ac beniuolum. ¶ Luna
uero cũ uno mense. 12. signa pertransit: & curren
do quattuor anni tempora moueat & mutet &
naturas temporũ temperet & cõfortet: & in uno
mense quantũ sol in uno anno operet᷑: posuerũt
bonã & beniuolam. sed sol fortior ẽ luna cũ iuus
effectus magis φ̃ lunæ effectus: uel alicuius alte/
rius planetæ in mundanis rebus appareat. Pro
prietas uero iouis et effectus in anni temporibus
est temperamentũ reducere flatum uentorũ septẽ
trionalium: & rerum temperatas naturas refor/
mare. Similiter proprietas et effectus ueneris in
temporibus anni est temperare & humectare re/
creare & reformare: q̃re hi duo planetæ iupitẽ &
uen⁹ boni & beniuoli iure appellant᷑. ¶ Cũ etiã
mercuri⁹ in sua proprietate tempora anni uentis
& siccitate modicũ corrumpat: nec tamen ipsa tẽ
pora a natura temperamẽn penitus ãmoueat: pe
nitus est ille bon⁹ atq; beniuolus. Tamen qa mer
curi⁹ in sua proprietate est festinus de uno esse in
aliud: etiam retrogradando & se dirigẽdo muta
tur. & cũ eius effectus & proprietas significat an
ni tempora uentis & siccitatibus corrumpere: &
cum uenti cito ac mõ diuerso moueant ac corrũ/
pant: & cum siccitas sit qualitas patiens ac diuer/
sitatem corruptionũ recipiens: cõmixtum eum
posuerunt & naturam illius signi & planetæ cui
coniungitur recipientem. Et quoniam ad eorum
naturas mutatur & illas recipiat atq; confortet
dicunt eum cum bonis bonum: & cum malis no
ciuũ: & cum diurnis diurnum: & cum nocturnis
nocturnũ. Nam quicquid signa uel planetæ qui/
bus iũgitur mercurius eff ciunt: mercurius illis cõ
mixtus hoc idem efficiet Sed si mercuri⁹ solus in
signo absq; alterius planetæ aspectu extiterit: pro
prietatẽ suam tunc ostendet & bonus efficietur.
sed naturã signi in quo sic positus fuerit suscipiet
¶ Cũq; uolueris scire quis illorum planetarum
trium. s. ueneris iouis & martis in fortitudine &
bonitate præualeat: Primo cõsiderabis uenerem
& mercuriũ quæ sunt ioue inferiores: inuenimus
φ uenus magis elongatur a sole φ̃ mercurius. 27.
gradibus. His itaq; notatis iouem considera/
bimus quẽ duas ꝓpritates: quibus uenus & mer/
curius carent: habentẽ inuenienus. Est eñi illis su
perior: & quia propter hoc. 180. gra. potest a sole
elõgari eoq; minus a sole comburi. Sic etiã uen⁹
mercurio superior est: ergo nec etiam uen⁹ ita ua/
rie mouẽdo ut mercurius retrogradando atq; di
rigẽdo huc atq; illuc reflectitur. Retrogradatur
tamen uenus & dirigitur: sed tardius mercurio in
suo circulo trãsfertur. Ex his patet φ sol omni/
bus planetis in fortitudine & bonitate præualet:
post solem luna: post lunam iupiter: post iouẽ ue
nus: post uenerem mercuri⁹: post mercuriũ mars
sed deterior saturnus ẽ omnibꝰ planetis tã bonis
φ̃ malis. ¶ Et planetis iuxta diuersas mundi par
tes et diuersũ sitũ ĩ signis: bona & mala significa/
tio attribuit᷑. nam qui in calidis mũdi partibꝰ ca
lores adaugent: in partibus mundi frigidioribus
ibidem mitigando temperiem reducunt: & econ
tra in calidioribꝰ. Et eadem ratione in anni tẽ/
poribus diuersos effectus diuersis modis efficiũt
Nam planetæ boni & mali in uno tempore bo/
na et mala diuersa significant: & fortasse mali bo
num in indiuiduis causant: & boni malũ per di/
uersitatẽ mutationis esse naturæ quod ex eorum
natura non euenit sed ex suæ significationis pro/

prietate. nã si planeta p suã naturã fortunaret. sol & mars in significatõe non differrẽt. nam uterq̃ calidus est & siccus. Et similiter sequeret᷑ q̃ planeta bonus semper: & ubicũq̃ foret bonũ efficeret & malus malum: quod ut prædictum est impossibile uidetur. nam sol licet calidus sit & siccus: est tamen bonus & mars malus. Est etiam q̃ idem planeta uno et eodem tempore res diuersas in bono & in malo significet qđ per ignẽ probari potest: quia calidus est & siccus: & eius proprietas ẽ combustio: quæ & in sua proprietatis ostensione multa alia a combustione diuersa efficit. Nam si per naturã suam combustionẽ faceret quicquid esset calidũ & siccũ eẽt comburẽs: nec effectus diuersi illi ascriberent᷑: sed hæc ecõtra occurũt. nam ignis in uno tpe aquã cõgelatã humectat & liquefacit: et terrã confringit diuidit atq̃ coagulat: q̃ oĩa sunt diuersa a cõbustione. & forsan ignis hæc efficiet in uno tpe in diuersis indiuiduis scđm q̃ recipit suũ opus ab ipsis indiuiduis: & scđm pximitatẽ seu remotionẽ eorũ ab eo: & forsan opabit᷑ hoc in uno indiuiduo in aliquo tpe. Et silr nix sæpe q̃n sup corpus hoĩs ponit᷑: ibidẽ frigus & calorẽ operatur. nã exteri⁹ corpus infrigidat & ei⁹ poros claudit ne calor exeat q̃ in seipso densatus corpus interius calefacit: ergo bona & mala ex effectu pprietatis planetarũ significãtur & nõ ex eorũ natura. ℂ Hæ proprietates planetarũ in significatione boni et mali sunt duobꝫ modis. Vna ergo est pprietas naturæ p quã nõ mutatur significatio planetæ ab hoc qđ significat᷑ propt᷑ diuersitatẽ eẽ illi⁹. sed astrologi nõ utũt᷑ hac pprietate q̃ ẽ op⁹ fortunarũ opari fortunã et op⁹ malorũ infortunã in drã specierꝫ generũ & in differẽtia specierꝫ indiuiduorũ: & in qualitare eorꝫ complexionis.

Hæ aũt significatões planetarũ de bono & malo in oĩ tpe sunt diuersæ: q̃ q̃uis sint causæ mutationis humanæ seminis sementũ ac metallorũ cũ in diuersitate ipsarũ fortitudinũ non est mutatio specierũ ut. s. ex equi semine nõ equũ efficiat. Secunda uero pprietas est fixa & diuersa: q̃. s. in magisterio astrologorũ exercet᷑: quæ etiã bonum & malũ & omniũ quãtitatũ & qualitatũ: necnõ & omniũ accidentiũ diuersitatẽ pdicit. Et hæc proprietas est cã procedens et insepabil᷑ q̃ circa ipsam substantiã mirabilit᷑ accidit. Nã saturn⁹ in die in supiori hemispeio si bon⁹ quantũ ad ipm & ad signi locũ in quo fuerit: & silr si oriẽtalis extiterit: ad naturã boni cõuertit᷑ et bonũ pculdubio portendit. & hæc significatio quotiens ille constitutus fuerit ei ppria deputat᷑. Silr & boni planetæ in naturã malorũ cõuertunt᷑. Et hæc est diffinitio inuẽtionis pprietatũ rerũ ut dicatur q̃ q̃n fuerint res erunt pprietates inuẽtæ cum eis. Cũq̃ planetæ fuerint inuẽti p suas naturas circa eorum pprietates in significatõe boni et mali semp cum eis erit inuenta. ℂ Et quicq̃d dicim⁹ de significatione planetarũ in bono et malo de eorũ pprietate intelligẽdũ est. Nã effectus planetarũ in bono & malo q̃nq̃ modis dicit᷑. Prim⁹ aũt modus est quo efficit᷑ in natura una ex eorũ fortitudinibus bonũ simul et malũ: sicut plures spẽs diuersæ hu⁹ generis in uno tpe differũt: & erit una ps speciez dignior alia: aut sicut multa indiuidua uni⁹ spẽi differũt quo unũ altero dignius inuenit᷑. Secũdo q̃a uno tpe bonũ & malũ in rebꝫ diuersis operãtur: ut. s. saturn⁹ qui in diuersis mũdi ptibꝫ scđm q̃litatẽ loci & quibusdã in die et quibusdã in nocte apparẽs diuersos sibi habebit effectus. Tertio ut a fortitudine planetarũ fiat bonũ & malũ in diuersis tpibꝫ ut ex effectu solis apparet uel alterius planetæ: qui cũ ad aliã partẽ declinauerit aut in eius pte affuerit aliud efficit: & aliud p suã ab h⁹mõi loci ex directo recessione. Quarto q̃ cũ planeta bonus p suã pprietatẽ opus bonũ & malũ operabit᷑ qđ tribꝫ modis fit: ut. s. calore uel frigore superfluo temperiẽ reducãt: aut per diuersitatẽ eorũ eẽ in semetipsis: aut per suorũ signorũ diuersitates. Quintus aũt modus q̃ diuersitates effectus rerũ fit p diuersitatẽ motus eorũ quæ apud nos inueniuntur. Nã quia eorũ motus sunt naturales efficiunt᷑ res a fortitudinibus suorũ motuũ naturales in bono & malo quæ ipsis rebꝫ accidũt. Et hi quinq̃ modi sunt quibus planetæ bonũ & malũ efficiũt. & hæc sunt dicta Albu. in illa differentia quinta de bonitate & malicia planetarum.

ℂ Capitulũ. 5. de coniunctionibus planetarũ & eorũ cõplexionibus ad inuicẽ: & de eorũ combustionibus & impedimẽtis.

POstq̃ determinatũ est q̃lit᷑ mutãtur planetæ de una natura in aliã: & de bonitate & malitia eorũ in suis naturis: restat mõ determinare de cõiunctionibꝫ planetarũ & de eorũ cõplexionibꝫ ad inuicem. Dicit itaq̃ Albu. 7°. maioris introduc. differentia quarta: q̃ coniũctio planetarũ fit cum fuerint in uno signo: & forte etiam iunguntur quibusdã stellis fixis: uel quibusdam nebulosis: aut capiti uł caudæ suorũ genzaar uel aliorũ. uel iungantur radiis quarundam planetarũ aut quibusdam partibus seu duodecimis. Dicitur autem planeta coniungi quibusdam horum quæ diximus cum fuerint in uno signo cum eis: & eo fortior est significatio coniunctionis cum fuerint inter utrosq̃ 15. grad⁹ uel infra ante uel retro: & est apertior significatio coniunctionis si fuerit inter eos quantitas dimidii corporũ uniuscuiusq̃ eorum. Et cũ hoc concordat ptolæmeus in 1°. quadripti. ca. 24. & ultimo: ubi dicit q̃ silr quando planetæ uadit ut

aliis appropinquant.uel secundum aliũ tex.qñ unus planeta petit cõiunctionẽ alterius dicit' eorũ applicatio uł coniũctio corpal' siue p aliquẽ aspectũ

Et iuxta sententiã hali eodẽ ca.& silr iuxta sententiam albu.7.maioris introdu.differẽtia.4. Fortitudines orbiũ planetarũ sunt illæ.Fortitudo enĩ orbis sol'.15.ante &.12.retro.Luna.12.ante & retro.Saturni et iouis est.9.gra.añ &.9.retro. Martis.8.ante &.8.retro.Fortitudo orbis ueneris & silr mercurii.7.gra.ante &.7.retro. Et dicit hali eodẽ ca.24.pmo quadripti.ꝙ hæc est opinio uniuersitatis astrologorũ de corporibꝰ planetarũ si/ ne de gradibus luminũ corũ.Pto.tñ tenet ut dicit idem hali ꝙ sit aliter.s.ꝙ totũ corpus solis ante et retro sit.17.gra.& lunæ.12.et medietatis.& satur. 10.iouis.12.& mar.7.& medieta.uene.8.mercu. 7. Et dicit haly ꝙ ptol'.tenet ꝙ qñ fuerit int' unũ planetã & aliũ siue p corporalẽ cõiunctionẽ siue aspectũ quantũ est medietas sui corporis ꝙ applicetur. Et dicit ptolæ.ꝙ expedit in applicatõe cõiunctionali aspicere ad latitudines planetarũ : & silr in sepatione coniunctionis eorũ. Nam secundum haly si latitudo eorũ fuerit minor medietate corporũ eorũ est applicatio: & si maior nõ erit.Hæc haly. Et dicit pto.ꝙ in aliis applicatõibꝰ p aspectus inspicere latitudines planetarũ supfluũ est co ꝙ oẽs eorũ radii usqꝫ ad mediũ terræ extẽdunt' et ex oi pte cõiungunt'. Et dicit Albu.ubi supra ꝙ si unꝰ planeta fuerit in gradu fortitudinis corporis alicuiꝰ planetæ:& alter nõ fuerit cõmixtꝰ gradibus fortitudinis corporis eiusdẽ planetæ qui ei coniũgit' erit eorũ significatio coniunctiõis debilior. Verbi gratia:ut saturnꝰ & luna cũ fuerint in uno signo:& fuerit longitudo inter eos infra.12. gra.ante uel retro:erit saturnus in fortitudine corporis lunæ:sed luna nõ erit in fortitudine corporis saturni donec sit inter eos infra.8.gra. Cũ uero unusquisqꝫ fuerit in fortitudine orbis socii sui confortabit' significatio coniũctionis eorũ:et eo magis si fuerint cũ hoc in uno termino : & quãto magis appropinquãt tanto maior est significatio coniũctionis eorũ:& cũ cõuenerit p sua corpora efficiunt' in fine suæ significationis sup bonũ uel malũ.Et sepatio eorũ significat debilitatẽ eorum significationũ quousqꝫ unus eorum exeat a signo in quo fuerint. Et si fuerit in diuersis signis dum fuerit uterqꝫ infra corpꝰ alterius:nõ dicunt' cõiũgi propter diuersitatẽ signorũ:sed dicit' uterqꝫ eorũ esse in fortitudine alterius : & minuit' eorũ significatio parũ a significatione coniunctionis.

Itẽ dicit Albu.ibidẽ ꝙ cũ fuerit aliq̃ fixarũ stella intra orbẽ alicuiꝰ planetæ:dicit' eẽ in fortitudine eiusdẽ planetæ & sunt coniũcti:sed stellis fixis nõ attribuũtur ab astronomis orbes:& eodẽ mõ est de stellis nebulosis:et de capite uel cauda suorũ genzaar:uel aliorũ de cæteris huiusmodi. Quidam uero putauerũt qñ planetæ coniũgunt' ꝙ annullet' eorũ significatio natural':& orit' una significatio noua diuersa: Sicut uidet' esse de aq̃ & uino dũ miscent' & complectunt' oritur ex eis unũ mixtũ nouũ alterius naturæ cuiuscũqꝫ. Albu.dicit ꝙ planetæ dũ coniũgunt' cõplectant' eorũ q̃litates:nec fit destructio naturæ utriusqꝫ nec cõple/ ctuntur per suam essentiam:sed per utriusqꝫ qualitates alterantur ista inferiora: Sicut est de mixto de aq̃ & uino: Inebriat enĩ hominẽ p q̃litatẽ uini & humectat corpus per qualitatẽ aquæ. Et sic est de planetis.s.ꝙ remanet significatio uniuscuiusqꝫ dũ coniũgant'.quemadmodũ apparet dũ fuerint singulares propt' durabilitatẽ eorũ p suã naturã sup esse eorũ:q̃re secundum pximitatẽ eorũ ab altero ab eius longitudine ab eo:et secundum loca eorum ex natura signorũ:esse quoqꝫ eorum ex domibus circuli:& secundum aspectus planetarũ ad ea:accidũt in oĩ hora ex significatione suæ significatiõis in hoc mũdo res plures & diuersæ ab eo qd' accidit i alia hora.et q̃nto plures planetæ coniũgunt' tãto maior effectꝰ ab eis efficit'. Vlteriꝰ dicit albu.ubi supra ꝙ duo eẽ sunt planetis dũ coniũgunt':quarũ unu est cõplexio qualitatũ eorũ ad inuicẽ.& alterũ fortitudo quorũdã eorũ sup quosdã. Complexio siquidem qualitatum eorum scitur p regulas quinqꝫ.primo p proprietates naturarũ eorũ.Secũdo p ascensionẽ & descensionẽ eorũ in circulo augis. Tertio p loca eorũ & ex natura signorum suorũ.Quarto p eẽ eorũ a sole.Quinto p eẽ eorũ a circulo. Fortitudo aũt eorũ dũ coniũgunt' fit ex eẽ cuiuslibet eorũ in circulo augis & in circulo declino dũ ascẽdunt uel descẽdunt in eis.nã q fuerit ex eis propior summitati circuli suæ augis:erit fortior illo q ab eo fuerit lõgior.i.sua ppria auge et septẽtrionalis & multæ latitudinis & ascẽdens erit fortior descẽdente:& septẽtrionalis meridionali.et meridianꝰ ascẽdẽs fortior ẽ meridiano descẽdẽte.et meridional' latitudis minoris fortior ẽ meridionali latitudinis maioris.& hæ regule sũt necessariæ. ¶ Porro cũ ꝯiũgit' aliqs planeta stellis fixis uel qbusdã radiis nł ptibꝰ aut cæteris eorũ q̃ diximꝰ aspicit' eẽ eiusdẽ planetæ ex q̃nqꝫ modis pdictis:& aspicit' esse eiusdẽ stellæ fixæ i semetipso & fortitudo eius uel debilitas : & qd significet p coniũctionẽ suã eiusdẽ rei:q a stellis fixis & ptibꝰ & cæteris q̃ diximꝰ nõ est circulus augis nec circulus decliuis. Et dicit Albu.ꝙ iam narrauerũt antiqui ꝙ saturnus et mars cũ fuerint cõiuncti significãt fortunã:q a unusqsqꝫ æquat uel tempat naturam socii sui. Quidã tñ antiquorũ putauerũt ꝙ coniũctio eorũ sit infortuna & usi sunt tali rõne cũ uterqꝫ eorũ sit malus:in cõiunctõe eorũ insurgit supfluitas in malitia: sicut accidit in mixtione aliarũ rerũ q̃ sunt eiusdẽ naturæ:quia carum natura augetur; & similiter effectus earum : ut si quis

ignis igni addat' unus ab alio nõ corrumpit' sed
augetur corũ natura & effectus in combustione.
Quibus respondit Albu. dicẽs q̃ unio corporũ
ad inuicẽ potest esse quattuor modis: quia aut est
corporũ solidorũ cuiusmodi sunt ligna: & tũc fit
compositio sicut cũ ex lignis fit porta: Aut corpo
porũ liquidorũ unius naturæ: & tunc dicunt' cõ/
iũcta sicut aq̃ cũ aq̃. Vel magis ꝓprie inter res di/
uersæ naturæ reperit' coniũctio ut in oleo cũ con
iũgitur aquæ supnatat et nõ intrat partem aquæ.
Tertio ut inter corpora modica accidit unio: ut
sunt grana uel corum semina & eorum ad inuicẽ
unio. Quarto modo accidit hoc cũ corpora li/
quida diuersæ naturæ uniũtur simul ut uinum &
lac: tunc eñi dicitur cõplexio: & destruit unũ eorũ
alterũ: & efficit' mixtũ tertiũ ex eis. Et dicit Al/
bu. q̃ planetæ q̃n cõiungunt' nõ fit esse eorũ ali/
quo istorum modorũ: nec complectunt' simul se
cũdũ suas essentias sicut dictũ est prius sed sc̃d̃m
suas q̃litates. ¶ Saturn⁹ uero & mars dicuntur
mali sc̃d̃m suas qualitates: ideo cũ eorũ qualita/
tes sunt cõtrariæ q̃n coniũgunt': complectuntur
illæ qualitates ad inuicẽ & recedunt a gradu sup/
fluitatis & fiunt qualitates temperatæ: & sic effi/
citur uterq̃ planeta temperatus fortunatus. Et
dicit Albu. ubi supra q̃ uniuscuiusq̃ illarũ infor/
tunarũ .s. saturni & martis sunt duæ naturæ: q̃rũ
una est inseparabilis & altera forte mutatur ad illi⁹
contrariũ. Natura eñi saturni est frigida & sicca
& fortasse si mutatur ex siccitate efficitur frigid⁹
& humidus. Et martis natura est calida & sicca:
& fortasse mutatur ex siccitate & efficitur calid⁹
& humidus. Etiam dictum est in trib⁹ capitulis
imediate præcedentib⁹ q̃n confortat' uel debilita
tur planetarũ natura: & q̃n ex una natura in alte
rã mutant' ut dictũ est: & q̃ hoc fit de esse ip'orũ
ex circulis augis eorũ: & de locis eorũ in signis: et
a locis eorũ a sole: & a locis eorũ a quartis circuli
Cum ergo coniuncti fuerint saturnus & mars in
signis igneis ut dicit Albu. ubi supra: cõfortat' ca
lor martis & minuit' ei⁹ hũiditas: minuit' quoq̃
frigus saturni & ei⁹ humiditas: & augmẽtat' eius
siccitas. & dico hũiditatẽ quã accidentalit' acqui
ret per eius situm in circulo suæ augis & alia quæ
prius dicta sunt. Vlterius dicit Albu. q̃ cũ satur/
nus & mars coniungunt' in signis terreis confor
tatur siccitas martis & minuitur ei⁹ humiditas .s.
accidentalis: & confortatur frigus saturni: & silr'
eius siccitas: & eius humiditas minuitur. Et in cõ
iunctione eorũ in signis aereis confortatur eorũ
temperamentũ in qualitatibus suis. Et cum iungũ
tur in signis aquaticis calor martis minuitur: & si
militer eius siccitas & ad humiditatẽ mutatur: &
frigus saturni & eius humiditas augmẽtatur. Et
habeas semper in memoria hanc regulam prædi
ctam .s. q̃ planetæ nõ possunt amittere suas quali
tates actiuas sc̃d̃m totũ: sed bene possunt amitte/
re suas qualitates passiuas: ita q̃ planeta calid⁹ &
siccus potest esse humidus sed nõ potest esse frigi/
dus. Et silr' confortantur & debilitant' in qualita
tibus suis planetæ ut dicit Albu. ubi supra sc̃d̃m
eorũ esse a sole: & secundũ esse eorũ ex quartis cir
culi & secundũ alia quæ dicta sunt. & secundum
hoc mutat' natura eorũ ab esse ad esse. Vlterius
de eadem differẽtia quarta loquit' Albu. de con/
iunctionibus planetarũ sic dicens. Cõsidera hoc
ex planetis .s. dũ coniũgunt' si coniuncti & com/
plexi fuerint per duas qualitates et temperata fue
rit eorũ fortitudo: significãt pfectionẽ suæ signifi
cationis sup fortunã. Si uero dũ iũgunt' fuerint
cõplexi per unã qualitatẽ: minuit' significatio eo
rũ fortunæ a quantitate prima. Cõplexio autẽ
eorũ per duas qualitates fit trib⁹ modis. Primo
.s. ut sit mars calidus & humidus dico accidentali
ter ut prius: & sit saturnus frigidus & siccus. Se
cundo ut sit mars calidus & siccus: saturnus uero
frigidus & humidus. Tertio ut sit mars calidus
et humidus. & saturnus frigidus & humidus. Pe
nes illos tres modos complectunt' p duas qualita
tes & significant concordiam & bonũ atq̃ fortu
nam. Quia cũ fuerint humidi minuit' ipsa humi
ditas ex calore martis & frigore saturni: & fiunt
in natura temperati & significant fortunã. Por
ro cũ complectunt' per unam qualitatẽ efficiunt'
minoris temperamẽti: quia cum uterq̃ siccus fue
rit augei' ipsa siccitas in calore martis: & cõforta
tur frigus saturni & minuitur ex eorũ tẽperamen
to: & significat modicũ boni. Omne autẽ quod
in suis complexionib⁹ significãt per suam naturã
malignã: & in initiis operũ & in natiuitatib⁹ &
in reuolutionib⁹ annorũ: significant idem in gra
uitate & labore: & sequitur impedimentũ horri/
bile. Et si auxiliatæ fuerit eis fortunæ hora signifi
cationis liberabitur a quibusdam eorum malorũ
si nautẽ periclitabit' in eis. Et oportet te scire dũ
fuerint coniuncti quis eorum fortior fuerit ex ea
parte quã narrauimus: quia natura illius & opus
eius erit fortius & magis apparens. Vlterius
dicit Albu. ibidem q̃ soli inest dum planetis con
iungitur esse diuersum ab esse coniũctionis plane
tarum ad inuicẽ: quia omnes dũ fuerit sub radiis
solis comburit eos sol & debilitãt' eorũ fortitudi
nes: & grauius impedit lunã & uenerẽ p cæteris
planetis quia sunt frigidi & humidi. Cũq̃ intra
uerint combustionẽ liq̃facit eas sol per suam com
bustionẽ u'l calorẽ: & exsiccat eorũ humiditatẽ: et
impedit eos sc̃d̃m quantitatẽ inimicitatis substan
tiæ solis erga substantias earũ. Saturni uero &
iouis combustio minoris impedimenti est: q̃a cõ
cordant soli in parte in naturis suis. Nam iupiter
concordat ei p calorẽ: & saturnus per siccitatem.
Porro martis, & mercurii impedimentũ per cõ

bustionē cū fuerint directi est infra impedimentū cæteroꝝ omniū quia sunt ex substātia solis & substantia alicuius nō ipedit substantiā suā uel suum simile nec eū corrumpit. Ob hanc quidā causam sūt quidā eoꝝ fortiores sup cōbustionē quibusdam. Sol aūt quibusdā cōplectitur & hi cōplectūtur ei per naturā suā: & quidā eoꝝ fortunat eū cū cōplectuntur ei p natura suā & quidā eoꝝ eū īfortunant. Nā mars & saturnus cū fuerint sub radiis eius ipedīūt eū sed ipse plus ipedit eos. Et ipedimētum solis a marte dum fuerit ipsæ sub radiis maioris est impedimento saturni: quia forte sol complectitur ei p duas qualitates & forte p unā & cū marte sic nō facit: quibus aūt qualitatibus cōiungūtur opus ī hoc simile est operi saturni & martis cū fuerint cōiūcti quia sol est calidus & siccus & forte erit calidus & hūidus. Et sequitur mutatio uniuscuiusq; eoꝝ de natura una in aliā ex .5. regulis prædicti. Cumq; cōiunctus fuerit sol cū saturno & cōplexi fuerint p duas qualitates ambo ad inuicē separū ipediunt. Et si p unā qualitatē se magis inuicē ipediunt: sed sol fortior erit saturno. Si aūt tūc saturnus cōbust⁹ fuerit & ī malo loco alicuius signi extiterit & in descensione & soli per unā qualitatē cōplexus fuerit ultra modū erit debilis & destructus. Mars uero sub radiis solis existens cōburit sed plus ipedit solē q̄ saturnus: quia forte mars cōplectitur ei dum cōiūgit̄ p unā qualitatem & forte nō p aliquā. Cū aūt cōplexi fuerint minus erit ad eoꝝ destructionē: Cōplectuntur autem eū fuerit uterq; calidi & humidi aut unus eorum tantū calidus & humidus. Cū autem fuerint ambo calidi & sicci nō cōplectuntur & unus eoꝝ magis ab altero ipedietur. s. mars a sole ipeditur. Mercurius minus q̄ cæteri a sole ipeditur propter eius propinquitatē ei & ꝓpter causam prædictā sed hoc fit eum directus fuerit: retrogradus magis ipedit̄ a sole: q̄ si sub radiis ipeditus fuerit sol ei⁹ impedimentū aliquantulū sētiet Et si in eō bustio infortūatus fuerit sol illius ī fortunā sentiet quia mercurius recipit cū fortunis & īfortunis naturā eoꝝ & reddit eam illis. Iuppiter uero atq; luna cū sole coniuncti atq; cōbusti ab eo quilibet eoꝝ in loco suo fortior extiterit minus a sole ipedietur. Nā hi tres plæ quādo sub radiis solis fuerint ipm̄ solem fortunant: sol uero cōburit eos & destruit. Sed & omnes plæ cū fuerint soli cōiuncti ī uno gradu cū eo infra .16. minuta erunt ī plurimis reꝝ significā̄s fortunā quæ cū moti erūt ipsi & sol super nos fuerit & uadunt super nostrū zenith reddit nobis sol p suā fortunā per naturā plāetarū significātiū effectū atq; fortunā. Luna uero cū coniuncta fuerit saturno & marti ab eis ipediet̄ sed uniuersaliter grauius ipedit eam saturnus quā mars. Cumq; ī prima medietate mēsis fuerit erit eius natura calida unde frigori saturni cōplectitur p eam & a saturno minus ipeditur sed nō complectitur calori martis unde & grauius ab eo ipedietur. Cūq; aūt in ultima medietate mensis fuerit in eo habundat frigus cū quo calore martis cōplectitur unde ab eo grauius ipedietur. Et cū fuerit lūa fortis p fortitudiem quā prædiximus ab istis minus ipedietur Si uero unus eoꝝ fortior luna extiterit grauius ab illis ipedietur. Saturnus uero & iuppiter cū cōiūcti fuerint fortiores eoꝝ natura apparebit. Et sisi mō in cōiunctiōe cæteroꝝ plaꝝ aspicies Nā qui ī coniunctōne alioꝝ duoꝝ uel triū uel pluriū fortior extiterit eius effectus plus apparebit. Et hæc sunt dicta album. septimo maioris introductorii de coniunctionibus & cōplexionibus planetaꝝ.

¶ Capitulum .6. de quibusdā regulis p temperie aeris generalibus.

In hoc capitulo uolo ponere regulas uniuersales pro temperie aeris sed'm diuersitatē motuū planetaꝝ in q̄rtis q̄ quidē corrūt dictis albu. & alkidi quæ ponunt̄ in primo ca. & .2. istius distinctionis. Et ponuntur istæ reglæ quas narrabo ab alkindo ī epistola sua .2. libro. Dicit enim alkinous q̄ planetæ quādo retrogradētur a capite cacr. ad caput libræ & fuerit sol cū illis in eadē .4. tunc erit summus calor in illa .4. si septentrionali & meridionalis ītrigidabitur: & apparebūt uenti septētrionales & cōsumunt digestionē fructuum & cōburunt herbas usq; ad finē: & ueniet a pte septētrionales uentus cōsumēs calidus: si aūt cōcordauerit q̄ sint ī fundo eccētri eorū suoꝝ erit caliditas fortior. Et si fuerint illic .5. directi orientales erit illa æstas decora quia tūc debilitat̄ calor suus & īfrigidat nos: & mitigatur aurula sua qn̄ fuerit sol ī angulo terræ. Et cū fuerit illic .5. directi occidētales erit illa significatio debilior ppinquitate sua ad terrā: qa post occasū solis appropinquāt zenith capitū: & nō fit ad finē mitis aura. Et quādo fuerint retrogradi a capite cancri ad caput libræ: & fuerit sol a libra ad capricornū & si sol tūc congelauerit ptē septētrionalē tūc debilitat̄ cōgelatio sua qa isti plæ retrogradi soluēt cū motu suo & caliditate quod cōgelauit sol & tūc erit illa .4. uariās ꝯplexionē suā & iclinās ad caliditatē & uenti septētrionales erūt frigidi. Cū aūt plæ fuerint directi & cū hoc fuerit sol a libra ad capricornū erit gelu ad summū: tūc enī ualde debilitatur calor plaꝝ. Et qn̄ illic fuerūt retrogradi a cācro ad librā & sol a capite capricorni ad uetē quia tūc sol soluerit gelu nisi multiplicent̄ uenti septentrionales. Et qn̄ erunt directi debilitat̄ significatio hūiditatis ī illo tpe & pcipue si erūt occidētales a sole. Et si fuerint illic retrogradi & fuerit sol ab ariete ad cancrū illud tps erit mitis cōple

xionis multū cū uento septētrionali q̄a sol soluit gelu cum calore suo in climate septētrióali & soluent cū eo plæ calidi & tūc ifirmabit̄ hūditas & dissoluēt glaciē tēdēdo iclinationē septentrióalē & soluēt cū eo planete calidi. Et si fuerit retrogradi a libra ad capricornū & fuerit sol cū illis multiplicabit̄ uētus septētrióalis ni caloris solis cū plīs in illa pte: & molliet aer i illa pte septētrionali gelu cōstrictū: & multiplicat̄ ibi hūiditas pp̄ter elōgationē solis a se & ipellunt̄ etiā uēti meridionales supra se dissoluētes qd̄ ibi ɔgelatū ē. Et qn̄ erūt d recti & sol cū illis & erūt occidētalis erit tūc sūmum gelu a pte septentrionis: & qescent uenti a meridie. Et qn̄ erūt illic retrogradi & sol a capricorno ad arietē ut supra hūiditas erit sūma in illo tpe: quia multi erūt meridionales uēti q̄ sūt cā humiditatis & cū hoc soluet sol gelu in septētrione. Et qn̄ erūt illic directi & sol a capricorno ad arietē & erūt occidētales sic significāt magnā diminutionē hūiditatis i illo tpe. Et cū fuerit illic plæ retrogradi & sol i pria q̄rta circuli s ab ariete i cancrum illud erit significatio hūiditatis tpm. Et cum erūt retrogradi & sol a cācro ad librā signū est caliditatis i illo tpe & siccitatis nisi ingrossent̄ uēti meridionales. Et si fuerit a capricorno ad arietē & sol in illis: signū ē tunc humiditatis nimiæ. Et qn̄ erūt directi signū est siccitatis. Et cū fuerit retrogradi illud signū est hūiditatis illius temporis & sūr siccitatis. Vlterius dicit alkindus. c. 3. ep̄læ suæ de aerib⁹ & pluuiis: q̄ qn̄ sol fuerit a capite capricorni ad caput arietis & retrograd⁹ cū eo aliqs planetaꝝ erit hūiditas pauca: si duo erit hūiditas formosa: si tres erit hūiditas addēs: si. 4. erit hūiditas sīlis diluuio: & fortior in q̄rta circuli uernali ab ariete ad cācrū. Si uero n̄ retrogradat̄ aliqs plaꝝ nec erit i naturis suis aliqd de pte tpm suaꝝ significātis hūiditatē erit siccitas q̄usq̄ retrogradat̄ aliqs eoꝝ & fortius i siccitate erit qn̄ erit hæc significatio i. 4. autūnali circulis existētib⁹ illis significatoribus directis. Quia si iuenerimus i illa. 4. planetas nō retrogrados oīs i unū aut. 3. aut. 2. aut unū priusq̄ dirigēt̄ i. 4. hiemali erit siccitas & si fuerit naturæ suæ siccæ erit siccitas fortis scd̄z naturā eorū q retrogradāt̄ i. 4. autūnali. Si uero oēs erūt retrogradi i ea & dirigēt̄ oēs i hiēali. 4. erit siccitas sūma i oībus climatib⁹ mūdi Et hæc sūt dicta alkindi ibidē circa iudiciū q̄rtæ istius. Exēplū erit tibi addēdū de aliis q̄rtis āni ut patet ex snia alkindi. eodē ca. 3. epistolæ suæ i principio.

¶ Capitulū. 7. de aliis similiter regulis pro temperie aeris generalibus.

N hoc capitulo. Ostendā tibi regulas generales de tēperie aeris q̄s ponit alkindus in ep̄la sua ca. 4. in libro de temperie aeris. Dicit enim alkindus q̄ sol qn̄ fuerit i declinatione meridiana iclinat aerē ad partem septentrionalē quia calefit pars meridionalis & infrigidat̄ ps septētrionalis: & res qn̄ calefit fugit ad locū latiorē & tē mollit aera i parte ɔstricta Et qn̄ erūt plæ retrogradi cū sole i ista. 4. erūt uenti fortes. tūn diuersitas uētoꝝ i uno die est de tactu plaꝝ & luminū ptis p⁹ ptē i suis icessib⁹ ab oriēte in occidēs: & ex ɔiūctione lunæ cū stellis fixis: & isti sūt uēti pticulares: uniuersales aūt est a pte motus solis. Et scias q̄ tal ɔcordātia si ē q̄ ɔiūgat̄ lūa alicui plaꝝ retrogrado & sit addēs i luie suo tēc erit signū pluuiæ scd̄m q̄ affirmauerit tps pl⁹ d uirtute & debilitate: & ēr q̄ sit i cētro solis uel planetæ retrogradi: & mōstrabo tibi quæ sūt cētra solis & plaꝝ in. 2. ca. sequēti. Quādo igit̄ ɔiūcta erit luna & erit minuēs minuet illud: & qn̄ tūc plures fuerint plæ retrogradi: tunc i pria. 4. circuli erit signū pluuiæ & forti⁹ qn̄ lūa erit a sole & a plīs retrogradis i cētris: & qn̄ erūt retrogradi i q̄rta scd̄a. circli i hieme aut uere aut autūno erit sigificatio fortior Et qn̄ erūt retrogradi i q̄rta tertia. circli erit signū magis diminutū absq̄ multitudine. qn̄ uētus meridionalis multiplicat̄ cū uētis septētrióalib⁹. Et qn̄ directi fuerit i æstate & luna i luie suo minuens & i corpe suo & ɔtinuabit̄ cū pla directo illd̄ erit signū grādinis & fulguris radioꝝ & caloꝝ. Et si fuerint directi i pte septētrionali aut retrogradi in pte meridionali tūc illud est signū grādinis & fulguris Et qn̄ erit in quarta pria circuli & cētris positis lunæ dico q̄ cū fuerit luna addēs i luie suo signum est humiditatis. Quando uero retrogradi fuerint eum sole in quarta prima erunt fortiores: & i q̄rta. 2. circuli: aut i capite cācri aut etiā i meridie q̄ūq̄: qn̄ multiplicabit̄ uētus meridionalis humid⁹. ¶ Et qn̄ fuerit sol i q̄rta. 2. circli & fuerit significatio hūiditatis i spice cētra de q̄bus locutum est & deinde planetas retrogrados & addētes i lumine suo: & ob hoc debilitabunt̄ addētes i lumie suo: minuētes uero i lumie suo fortificabunt̄. Veruntn̄ qn̄ planetæ fuerit cū sole i q̄rta. una erit caliditas ualde fortis & ɔburēs. Et si erūt retrogradi i q̄rta. pria similiter & si fuerit retrogradi i iclinatione ptis meridióal̄ erit aura mediocris. Et qn̄ applicuerit illic luna planetis retrogradis i cētris p̄nominatis mouebit aera ad q̄litatē nubis uel grādinis & fulguris. Et cū fuerint illic directi debilitabit̄ sigificatō. ¶ Et cū fuerit sol i q̄rta. 3. circuli & erūt planetæ retrogradi i illa parte illd̄ ē signū humiditatis horæ pluuiæ qn̄ māserit luna in centris p̄dictis a sole: & cōstat significatio q̄ sint planetæ retrogradi pars eoꝝ ꝓpiquior pte & applicetur

pars eorum parti de tertia autem ſeptētrionali aut
quarte aut icentris ꝓdictis.Et cū erunt plæ retrogra
di i parte ſeptētrionali erit ſignificatio fortior quā
quādo contingetʼ eis luna & erit ſol centris ꝓdictis
& plæ erunt addentes in lumine.Et tunc ſi fuerint
plæ directi i parte meridionali & retrogradabitur
pla i parte ſeptētrionali & applicatur cū eo pla. Et
erit luna minor in lumine:ſignū tunc eſt pluuiæ &
niuis:quia plæ directi cōgelant tunc ſeptētrionalē.
Et cū fuerit luna i centris a plis retrogradis ſi ſoluēt
donec ſit luna i centris tunc ſtillabit congelatū.ſ.cū
fuerit luna addens in lumine ſoluit tunc illud. Et ſe
as ꝙ quādo planetæ retrogradantʼ i parte meridio
nali erunt uenti ſeptētrionales & comunicant poti
us ꝙ cū fuerit ſol in parte ſeptētrionali uentū uenti
ſeptētrionales ſimiliter i meridie. Scias etiā ꝙ dies
& noctes in quatuor partes diuiduntʼ. Nā a princi
pio aſcenſionis ſolis uſq; ad mediū diem eſt naturæ
uernalis:& a medio die uſq; ad occaſū ſolis eſt natu
ræ æſtiuæ & ab occaſu ſolis uſq; ad mediā noctē eſt
autūnalis: & a media nocte uſq; ad aſcenſionē ſolis
naturæ hyemalis.Et dū cōburitur aliquis plaꝫ leut
uni quarta autūnali & fuerit directus ſignū eſt fri/
giditatis & gelu.Et dū cōburitur in quarta hiemali
ſignificat nubila & uentos meridionales. Dū autē
cōburitur in quarta uernali ſignificat nubila.Quā
do uero i quarta æſtiuali ſignificat caliditatē & ful/
gura & tonitrua. Et qn̄ cōburuntur plæ pondero/
ſi ſunt huiuſmodi ſignificatiōis niſi ꝙ ſunt debilio/
res.Et ſcias ꝙ luna in declinatione meridionali qn̄
applicatʼ cū plis directis eſt ſignificatio ſiccitatis &
mouetur aer adʼſumū frigiditatis ſi fuerit minuēs in
lumine & qn̄ fuerit i declinatione ſeptētrionali.Et
calor in æſtate & applicabitur cū plis retrogradis:
&ʼerit addens in lumine mouetur diuerſitas uento
rū & ſi fuerit minuēs i lumine minuetʼ illud. ¶ Vl
terius dicit alchindus in ca.5.in epla ſua ꝙ ſi uis ꝓ/
phetizare de pluuiis ſcđm uim & debilitatē & plaꝝ
& multū.Cōſidera primo naturā temporis & uim
ſuā & debilitadē ſcđm ꝙ dico de gradibus natura/
tū temporis & ciuitatū.Si fuerit natura temporꝫ i
ſimo frigiditatis & hūiditatis fortior tunc ſignifi/
catio plaꝝ ꝓphetabit cū fortiori ſignificatione plu
uiaꝝ.Si autē fuerit natura temporis tui in equalita
te frigiditatis & humiditatis tūc magis mediā ſigni
ficationē ſignificabit ſupraʼ uires ſcđm frigorē aq;
Et cū hoc ſciueris inſpice ad naturā ueneris & mar/
tis ſi fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi:
& iter eos ſit applicatio ab oppoſito autʼab aliquo
centroꝝ & eſt i illa applicatione latitudo eoꝝ una
& erunt continua cū ſole aut unus eoꝝ cōſidera ap
plicationē lunæ cū ſole & centrorū & concordan/
tiā.Si enī fuerit natura lunæ ſimilis naturæ eoꝝ.i.ſi
gnoꝝ illud eſt ſignū aquæ:ſed uis ſua & debilitas ſi
cōcordauerit illis duobus cū figura:& nō erunt re/
trogradi & erit illud temp⁹ æſtiuale aut uernale erit
aqua multū fortis:& cū hoc tonitruū fulgur uentus
& grando & erit multitudo paucitatis ſcđm propi
quitatē uaporis terræ:& frigʼditatē uentoꝝ & cali
ditatē ſcđm ꝙ cōcordauerit latitudo lunæ & man
ſio ſua a ſole & ps & natura temporis. Et ſi fuerit
hæc figura in hieme uel in autūno & nō fuerint plæ
retrogradi erit aqua debilis diſtillans durante tem/
pore & multitudo ſiccitatis.Et ſi fuerint retrogra/
di in declinatione ſeptentrionali & i tpe ueris & e/
ſtatis tunc in ueræ in ſūmo huius quod dico & in æ
ſtate minus pro fortitudine humiditatis ſuæ in aere
pro modo appropinquationis ſuæ terræ: aut erūt
in fundo eccentricoꝝ ſuoꝝ.Et ſi fuerit retrogradi i
hieme i declinatione ſeptētrionali erit minus quod
dico ſed i meridionali declinatione plus calidiores
ſi retrogradi erunt: & erunt in fundo eccentricoꝝ
ſuoꝝ:& tunc ſi fuerit applicatio lunæ cū ſole ab op
poſitio & duoꝝ planetaꝝ ſimiliter i uere erit fumis
rei & in hieme & in autūno minuetʼ plaꝝ. Et ſi i cō
iunctione plaꝝ fuerit & duo plæ continui unus a/
lii ab uno centroꝝ & natura lunæ fuerit ſimilis illis
& erit in ueræ & in hieme:illud eſt ſignū pluuiaꝝ.
Si fuerit in uere & in æſtate illud eſt ſignū frigidita
tis & tonitruoꝝ multaꝝ cū aqua aut cōcordauerit
cū illis lunæ natura illud eſt ſignū pluuiæ:ſed centra
& hora quando figuratur illis illud tempus & luna
adiuuans natura ſua hæc omnia addunt in ſignifi/
catione pluuiæ. Si fuerit planeta alius a uenere &
a marte in ſimilitudine naturæ eoꝝ augmentabitʼ
tes ipſa ita ꝙ fit quaſi diluuiū:& ſi fuerint omnes.
7.planetæ figurantes pars earū partē cū natura:&
erit pars eoꝝ de parte in centris ꝓdictis.Et ſi cōcor
dauerint ꝙ ſint retrogradi in hieme & autūno i de
clinatione meridionali erunt de roribus & pluuiis
ꝙ interficient populos & ciuitates & climata ꝑter
pauca.Et ſi fuerint in æſtate & ueræ & retrogradi i
declinatiōe meridionali erit ſimiliter niſi nō comu
nicabit res cū omnibus locis:& erunt cum hoc toni
trua & fulgura & fortis grando.Et ſi fuerint retro
gradi in quarta æſtatis circuli & tempus æſtiuale &
nō erit ſibi ſignificatio ſuper aliquā erit ſiccitas ſum
ma i clinatibus ſeptētrionalibus & calor fortis ita
ꝙ interficiet populos & ꝓcipue eas qui fuerint ꝓpe
æquatorē d.ei quando fuerit ſignificatio pluuialis
duoꝝ plaꝝ:& fuerit ſignificatio cū ſummis de tri/
bus plis nō erit quicꝗ.Et cū fuerit ſignificatio plu/
uialis de duobus aut tribus aut quatuor plis in æ/
ſtate erit mitis aura illius æſtatis & parue calidita/
tis:nā erit aqua multa:niſi ſit ſignificatio de quinq;
plis.Dominatio horæ pluuiæ & illud eſt quando
fuerint planetæ in ſūmo ad ſignificationē ſuper plu
uiā:& luna ſimiliter i loco ſignificationis & appli/
cationis gradus ad gradū de centris ad ſolē & pla/
netis eum aſcenſionibus climatū & erit a iouis ſu/
pra horizontē aliquoꝝ:& illud eſt ſignum pluuiæ
horæ dominus quod aſcendit.Et ſi flauerit uentus
a parte in qua aſcendit ſupra directū & nō accidit ʼil
lis uentis:& eſt in ſūmo ſignificatio illi cui erat lūa
in illa hora in angulo terræ ſuæ quando fuerit eum
plis ſupra quos aſcendebat in linea equidiſtante eq̄

ticorum diei: & forte fuerit i ascendéte supra horizó/
té aliorum. Et hoc si fuerit abscisio supra púctú quod
ascendebat cú luna in circulo signorú & fuerit sum
mæ similiter nisi fuerit lúa i medio cæli sui. Et si sol
iterú fuerit ascédés mltiplicata túc fuerit res. Et quá
do fuerit aliqs plarum significans i angulo terræ: di/
co terræ suæ aut orientalis sexti aut i medio cæli &
fuerit res durans donec caderent pluuiæ significato
res cú adiúctiue sua ab angulis suis quatuor qp debi
litauerit nisi humiditatis durauerint qp durat luna
& sol & planetæ significatores applicati pars eorum
parti: & erit res secúdm numerú plarum ad angulos su/
os terræ. Ité quando ceciderit sol & luna & plane
tæ pars eorum a parte de gradibus applicationib9 de
inde manserint plæ & sol & luna in angulis suis q̃/
tuor nó erit aliquid nisi applicauerint & fuerint si
cut illa natura pluuialis: & erint in digniori signifi
catione gradus cú gradu plæ & sol & luna i aliquo
angulorum quatuor & simile illis propria: ergo nisi
qp ab applicationibus gradus cú gradu & numerus
plarum ad angulos suos ná erit secúdm qp prius fuit res
de uiribus sed minuetur multú nisi forti signa alia
ab illa & in ipsa mense. Et cú fuerit sol in hora prin
cipii significationé i medio cæli sui debilitat res &
minuetur: & quando fuerint loca eleuata erit signi
ficatio fortior. Et quádo depressa fuerit res i humi
ditate durans dú cópleantur naturæ & diuidátur
plæ & luna a centris pdictis. Et cú fuerint i hora ap
plicationis gradus cú gradu plæ & luna cadétis ab
angulo horizontiú aliquorum nó debilitabitur signi
ficatio apud eos & iterum erunt nubes. Et iterum cú fue
rit sol in horizonte orientis sui. Et luna & plæ si/
gnificantes in horizonte orientis sui & si in angu/
lo terræ suæ signum est pluuiarum & horarum suarum. Et
quando fuerit sol in horizonte occidentis sui &
luna in horizonte orientis & aliquis plarum in angu
lo terræ suæ aut i medio cæli sui in hora applicatio/
nis suæ signú est pluuiæ. Et scias qp debiles significa
tiones non significant in littoribus maris propter
mltas depressiões nisi rores & nubes sed significát
in locis climatis. Et cú fuerint sol & luna & plane/
tæ pars eorum cú parte in centris pluuialibus pdictis
in hora applicationis gradus cú gra. erit pluuia. Et
quando fuerit aliquis plarum & luna significantes in
aliquo angulorum aliquibus plis: sicut si sol supra ze/
nith fuerit sua debilitatur significatio. Et si fuerit si
gnificatio pluuialis in aliquo locorum aut erit in ali/
quo loco illius: deinde uenit uétus septétrionalis ad
meridié supra populum sciant qp significatio erit i
parte septétrionis ab illis. Si auté uenerit ab occidé
te ad orienté sciant qp i parte occidentis: quando ab
oriente ad occidenté sciant qp i parte orientis respe
ctu sui. Aer eni soluitur ad parté frigiditatis & hu/
miditatis cóstrictú de parte caliditatis. Ea propter
dicitur Agr. qp errauerit motus prophetia de uentis
secúdm iiii modi: & de roribus & pluuiis propheta
cú ioue & mercurio. Si eni fuerint calidi & humidi
& frigidi & humidi & erit inter eas applicatio de

cétris & de sole & lúa & si cócordauerint applica/
tiones pars parti in hora temporis uutus de. 4. & 7
& terno & sextili cóniunctione illa hora erit pluuia
indica in illis ex uiribus & debilitatibus suis sicut in
dicasti cú uenere & marte. Similiter in retrograda/
tione & directione & pausatione sua partis a parte
& in hora significationis suæ in locis nisi qp signifi
cant minus q̃ mars & uenus. Similiter ispice satur
nú & solé & naturas suas si fuerint frigidi & humi
di aut calidi & humidi: tunc indica cú applicationi
bus & mansionibus suis sicut cú lunæ & mercurio
uenere & marte nisi qp illud quod significant min9
est q̃ quod Iuppiter & mars significat. Deinden/
ispice quoslibet q̃s simpliciter & uires significatio/
nú & maior significatio & fortior est quádo uni si
gnificationi adduntur aliæ ut si fuerint quatuor si/
gnificationes aut quinq3 aut sex similiter erit res ad/
dens quádo usq3 ad. 7. sicut dictú est prius. Scias qp
significatio tertii communis est in omni loco. Simili
ter. 4. 5. 6. 7. nec fallit úq̃ a tribus usq3 ad. 7. & situ/
res sui secúdm modú elongationis loci uel ab equato
ris diei. Nota qp fortior significationú quandoq3
decipiet te in æstate i parte prophetiæ in locis qui/
bus sunt aquæ & i uere forte media significatio sed
in hieme debilior núq̃ fallit. In autúno forte deci/
piet te de parte roris ad horá. In parte uero grandi
nis non mentietur quicq̃. Et nota qp secúdm studiú
de locis zodiaci & propinquatióis & eleuationis
suæ a terra & motus in aditione & diminutione in
latitudine i septérrione & meridie & euasione & a
radiis & equalitatis águlorum. 4. secúdm latitudiné lo/
ci apud principiú applicationis cú cétris gradus ad
gradum & sanior & longior i uestigatio cum cer/
tundine illarum horarum pluuiosarum secúdm diminutio/
né istius scientiæ cú reuolutione signorum & horarú
& erit in súmo significante cú súmo in significatio
ne. Et nota qp signú roris & pluuiarum est quod fit
hora coniunctionis luminariú significatio pluuia/
lis: & illud est certius omni mense aut hora opposi
tionis solis in centris quæ mutát tempus de naturá
naturá. Si enim fuerit significatio pluuiosa illud est
fortius in omni quarta qp fiat mutatio ad aliud tem
pus. Qualiter auté sit pronosticandú de tempore
per omnes coniunctiones & oppositiones & qua/
draturas luminariú secúdm uiá ptole. & haly pateli/
distinctione pcedenti per has regulas iá positas in.
5. ca. & per ea quæ diximus in ca. imediate pcedéti.
Et similiter per hæc quæ imediate in ca. sequenti di/
centur una cú regulis alchindi quæ ponuntur in tra
ctatu. 2. huius libri scientur qualiter sit pronostican
dú de temperie aeris secúdm uiá alchindi: unde te decet
si regulæ positæ & quæ ponuntur in isto ca. reiteri/
tur in tractatu. 2. Ná in illo tractatu tractabitur de
temperie quacúq3 aeris per se. Et ideo conuenit po
nere regulas huius capituli cú aliis ibidé hæc sunt di
cta istius capituli.

¶ Capitulú octauú qualiter sit pronosticandú de
temperie aeris in omni regione.

q

Via iã pcessit sermo in primo ca. huius distinctionis q causa quatuor téporũ ãni datur soli suo motu eccentrici & q naturæ temporũ non sunt in eadem ui i terra imo adduntur & minuũtur scdm elongationẽ loci ab equinoctiali scdm caliditatẽ frigiditatẽ humiditatẽ & siccitatẽ ideo iuxta hanc uiã uariantur aeres in omni loco scdm albu. in epistola sua ca.5.& simil'r, primo ca. Cũ igitur uolueris pronosticare de temperie aeris in oi regione & in oi ciuitate iuxta uiã alchindi in epistola sua ca.5. ponã tibi exemplũ in locis ubi sol facit cenith capitis cũ fuerit in principio cancri tunc eni tpis sol maxime accedit sed propter continuũ calorẽ siue accessiões solis tũc nõ causatur gradus sũmus caloris & siccitatis totius ãni in istis regionibus sed ipso sole existente in .15. gradu leonis causat' sũmus gradus caloris & siccitatis in istis partibus: ut patet ex sententia alchindi uerbi gratia ut experimẽtũ docet i nostro climate: ideo ponã eis sũmũ gradũ siue finem quarti gradus caloris & siccitatis & principium primi gradus frigiditatis & humiditatis. Et i principio libræ ponã eis finẽ .3. gradus caliditatis & siliter principiũ scdi gradus frigiditatis & humiditatis eo q quando minuit' grad⁹ sũm⁹ un⁹ succedit gradus alius sui contrarii: uiã gradus siccitatis & gradus sũmus caliditatis incipiunt a .15. gradu leonis: & sic de siccitate & humiditate: Et sole existente in .15. gradu scorpionis: sed finis scdi gradus caliditatis & siccitatis apud eos est principiũ tertii gradus frigiditatis & humiditatis & sole existẽte i principio capricorni est eis finis primus gradus caliditatis & siccitatis. Et principiũ quarti gradus frigiditatis & humiditatis. Et sole existente in .15. gradu aquarii dũ uenerit in .15. gra. leonis. Et sicut uariantur aeres p totũ annũ ipsis quibus sol facit cenith capitis cum fuerit in principio cnaeri ita uariatur in aliis scdm quatuor gradus pdictos quantitatũ primaꝝ: ideo scdm hũc modũ oportet te formare tibi regulã de temperie aeris & diuersitate temporꝝ aeris in quacũq; regione & ciuitate. Vnde cũ uolueris scire quãtitatẽ naturæ temporꝝ apud qũq; qrtã ãni nolueris & in qua ciuitate uolueris de natura sua scdm uiã alchindi ubi supra: tunc quibus facit cancer cenith capitis accipe modum eleuationũ huius gradus in ciuitate ista & inde ascẽsiones suas in quibus facit cancer cenith capitis: & scias pportionẽ eoꝝ: tũc q fuerit sũme illã quãtitatẽ graduũ quæ affirmat naturã tẽporis quibus facit cancer cenith capitis & quod erit illud erit quãtitas graduũ naturæ tẽpore apud te. Et hæc est regula alchindi ubi supra. Per hæc omnia quæ dicta sunt i ista distinctione scire põt qliter sit pronosticandũ de temperie aeris scdm uiã albu. et alchindi igrediẽdo dominũ ãni et quartæ ãni & dominũ cuiuslibet coniunctionis & oppositionis & quadraturæ luminariũ: & respiciẽdo ad aspectus plaꝝ in eisdẽ temporibus: i quibus plæ domini temporꝝ pdictorum seu domini ascendentiũ eoꝝ temporꝝ applicant. Similiter aspiciendũ ad esse eorũdẽ dominoꝝ & aliorũ plarũ a sole & eorũ potentiã in figura & in circulia scdm q dixi tibi prius: & specialiter habendo semper respectũ ad sitũ istorũ ad qrtã ãni: scies qualiter sit pronosticandũ de temperie ptotũ annũ. Cũ sciueris regulas alias particulares quas tibi dicã in .2. tractatu istius libri.

¶ Capitulũ nonũ qualiter sit pronosticandũ de tẽperie aeris per cursũ lunæ & mansiones eius.

q

Via luna inter plas maximã partẽ iudiciorũ de rebus istorũ iferiorum sumit: eo q est terræ pxima & defert naturas omniũ stellarũ ad nos sicut ex auctoribus iudiciorũ habetur. Et ponitur in libro iafar de pluuiis ca. primo & similiter in libro de imbribus siue de temporibus iudiciorũ qui sic incipit. Sapientes indi &c. ió ipa luna mediatrix inter ipsã terrã & pluuias ab ipsis indis & i pdictis libris nũcupatur. Vnde cũ maxia solicitudine respiciendũ est ad cursũ eius & mansiones quas narrabo posterius i isto ca. & ad esse eius a sole. Sec pter illas regulas prius positas una est regula quã ponit iafar de pluuiis. Et alchindus in epistola sua ca. 4. multum necessaria pro temperie aeris uidelicet.

Quando luna fuerit in aliquo centrorũ a sole & a plis retrogradis accidit mutatio temporum iuxta naturas plarũ & quartæ ãni & aliorum quæ pdixi. Dicit eni alchindus .4. ca. epistolæ suæ i principio q quãdo fuerit quarta æstiualis tũc significat de humiditate & a retrogradatione plarũ & temporũ suorũ inspicimus. Dicit alchindus coniunctionem luminariũ. Si eni fuerit cõiũctio nisi sit applicatio cũ retrogradis signum est serenitatis & in omni oppositione similiter. Et in quarta hiemali inspiciã retrogradationẽ i coniunctione sua si fuerit luna i cõiunctione in centro a sole & a plis retrogradis erit sũma rei & significatio fortior q sint .5. retrogradi applicati cũ sole: Et hæc est uariatio cẽtroꝝ lunæ & a solæ & a plis. Sunt eni siue .21. gradus aut .45. aut. 60. aut. 70. aut. 120. Et si cõtigerit q sint inter se & oẽs plas retrogrados iste partes cũ ascẽtib⁹ climatũ erit pluuia in sũmo scdm q affirmat uis quartæ & natura temporis significationũ plaꝝ & lunæ: Et si fuerit de duobus minuit scdm finẽ quãtitatis & si fuerit de uno minuit' quarta. Et si nõ erit ab uno istoꝝ centroꝝ i alio aliud: nõ erit aliud nisi uentus mitis humida aura i uere: frigida in hieme. Deinde respice quando erit a sole scdm .130. grad⁹ si iterum fuerit aliquis plaꝝ in centris: erit pluuia scdm q affirmat natura temporis sui de uiribus & debilitatibus suis. Et si fuerit de altero eoꝝ erit humiditas fortis: deinde cũ fuerit a sole scdm .45. gra. & cõcordauerint modi pdicti. Et quando erit a sole scdm .60. gra. aut scdm .120. gra. aut .150. aut .140. aut .260. aut .270. aut .315. aut .348. gra. & ista sunt centra oia ut dicit alchindus cũ ascensionibus climatũ. Et fortiot istaꝝ significationũ est q cõcordet q luna sit i

longitudine propinquiori minuens in lumine suo. Et uersus finē illius quarti capituli. Dicit alchindus ꝗ fortius centroꝝ lunæ est a prima quarta usqꝫ sit supra caput.90.graduū & super.270. Et cū eo concordat iafar libro suo de pluuiis ca.3. sic dicens in/doꝝ uero pars maxima in his cētris lunæ.48.& cōiunctionē & oppositionē & utrūqꝫ tetragonū ceteris postpositis. attendere curauerunt dū tamen qui dā alii ceteros nō relinquerunt hæc iafar. Ex his ergo apparet ꝗ alchindus uult intelligere ꝗ illa.12.cētra aspectus quasi lunæ ad solē: sed hoc non uidetur uerum eo ꝗ plura centra quæ ipse ponit non sunt aspectus nec sequunť ordinē naturalē cuius sunt ista cētra quæ ipse ponit: quando distat luna a sole per.15.gra.& similiter per.150.gra.& similiter per 260 & per 315. Iste enim distantiæ lunæ a sole non sunt scd'm aliquē aspectū naturalē sed solūmodo abusionē. Sed uidetur iuxta uerā sententiā ꝗ solū 12.centra debent esse: ista.s.cū fuerit corporaliter iūcta soli. Et cū corporaliter opponitur ei.s.dū distiterit ab eo per.12.ante & retro.i.cū distiterit ab eo iteꝝ per.348.gradus Itē cū distiterit per uerā oppositionem per.12.gradus hoc est p.168.gradus. Et iteꝝ per.192 gradus. Et hoc uidetur rōnabile quia per.12.grad. desunt luminaria cōicare radios post coniunctionē & oppositionē nā tunc ultimā est utriqꝫ istoꝝ īfra radios & ī fortitudine alterius. Itē in utraqꝫ q̄dratura lūa est a centro a sole.s.cū distiterit ab eo p.90.gra,& iteꝝ per.278. Itē in utroqꝫ aspectu tertiano.s.cū destiterit ab eo.120 gradus: & iteꝝ per.248 iteꝝ ī utroqꝫ sextili.s.cū distiterit ab eo per.60 gradus: & iteꝝ per.300. hæc uero sunt.12.cētra a luna iuxta ordinē naturalē sicut liquere pōt ex dictis iafar eodē cap. ubi dicit ꝗ.12.centra lunæ sunt hæc quotiens uidelicet luna cū conuentu gradu.12.gra. ante & post destiterit: ī oppositione nec aliter: nec ī utroqꝫ tetragono & in aliis aspectib⁹. Sed forte alchindus intellexit per centra lunæ distantias certas lunæ a sole cū separata fuerit ab eo ī quibus accidit alteratio aeris excipiendi corporalē cōiūctionē & oppositionē comunē eoꝝ. Iterū dicunt centra lunæ cōsiderari illo modo.s.cū fuerit luna sole per.12 gra.ante & retro ut prius dictū est. Itē cū fuerit ab eo per medietatē quarti aspectus ante & retro.s.p.45.gra.& iteꝝ per.315.gra. Itē cū fuerit luna a sole per medietates.3.aspectus ante & retro quæ dicitur sextilis aspectus. Itē cū ipsa fuerit ab eo per aspectū trinum ante & retro. Ista.12.centra luna rōabili⁹ possūt poni sed non concordant cū centris quæ prius posita sunt ab alchindo sicut patet isto in illis signis lunæ cū sole quas prius posui in corporali coniunctione & oppositione eoꝝ ad inuicē: & cū distiterit per.12 gradus ante & retro. Et similiter per aspectus.s.sextilē quartū & tertiū ante & retro fraquenter mutatur temperies & ꝑcipue in cōiunctione & oppositione & ī quadraturis sicut dicit iafar: Vnde si aliqua debeāt dici centra lunæ iuxta intellectū astrologoꝝ dicerentur illa. Luna ergo existente in aliquo istoꝝ centroꝝ: & ꝑcipue in coniunctione & oppositione & quadratura: uide quā mansionē luna occupat siccā.s.uel humidā: nam scd'ꝫ illud multū uariatur temperies iuxta sententiā iafar & indoꝝ. Mansiones uero lunæ sunt.27.ut ait iafar quarū q̄libet continet.13.gradus.20.minuta ī quibus luna existens iuxta qualitates mansionem uarios effectus ostendit. Sed luna prout afferunt indi & dicit iafar in eodē ca.3.eandē cū sole occupans mansionē ipsa in coniunctiones mansio nullius effectus retinet ducatū sed postq̄ recessit a sole qualitas mansionis mouetť scd'ꝫ sitū a sole recessit alteri applicuerit uel cōiunxerit tota significatio atqꝫ uis efficaciæ ipsi stellæ sole luna & mansione abiectis prorsus relinquitur ut patet in tabula quæ sequitur.

Nomina Mãsiones lunæ sc̃d̃m iaphar & indos in sequenti nota.

			g		m̃		
Anathar	1	Temperata	13		20	♈	
Albuchac	2	Sicca	26		40	♈	finis pluuiæ
Azimech	3	Temperata	10		0	♉	
Aldelamen	4	Humida	23		20	♉	principiũ pluuiæ .
Alhikaa	5	Sicca	6		40	♊	pluuiæ sc̃d̃m quosdã
Alhanach	6	Temperata	20		0	♊	
Azarna	7	Humida	3		20	♋	
Almazia	8	Temperata	16		40	♋	pluuiæ sc̃d̃m quosdã
Aleayf	9	Sicca	0		0	♌	
Algehay	10	Humida	13		20	♌	principium pluuiæ
Alboracõ	11	Temperata	26		40	♌	
Azarfaz	12	Humida	10		0	♍	
Alaxe	13	Temperata	23		20	♍	
Azymech	14	Temperata	6		40	♎	
Alfare	15	Humida	20		0	♎	
Alzubũ	16	Humida	3		20	♏	signũ pluuiæ
Alhil	17	Humida	16		40	♏	
Acalb	18	Sicca	0		0	♐	
Azolaa	19	Temperata	13		20	♐	
Alnehyn	20	Humida	26		40	♐	finis pluuiæ
Albedach	21	Temperata	10		0	♑	
Alzubohen	22	Humida	23		20	♑	signum pluuiæ
zoadlebet	23	Temperata	6		40	♒	
zodazoc	24	Temperata	20		0	♒	signũ pluuiæ
Coadabac	25	Sicca	3		20	♓	
Alfarha	25	Sicca	16		40	♓	
Alfare	27	Humida	0		0	♓	

¶ Haꝝ autem mansionũ.27.quæ in hac tabula ponuntur.10.sunt humidi sicut ipsa tabula do/ cet & .11.sunt temperatæ reliquæ sunt siccæ. Et de illis temperatis tres sũt roride.i. aliqualiter humi de sed nõ excellenter: & illa patẽt per iasar de plu uiis ubi supra & similiter in tractatu de himbri/ bus qui sic incipit. Sapiẽtes indi &c. Sed sc͞dm al chindũ & ponit͛ in alio tractatu de himbrib⁹ qui sic incipit. Cũ substantia ueneris &c. ille.3.man/ siones roride q̃s p̃dixi sunt magis pluuiosæ quã aliæ humidæ mansiones: hæc ergo sunt.27.man/ lunæ in quibus cũ fuerit ipsa luna mutatur temp⁹ & alterat͛ sc͞dm naturas mansionũ siue stellaꝝ fi xaꝝ i eis existentiũ. Excepta illa mãsione quã oc/ cupauerũt radii solis sicut p̃dictũ est: ipsa enim & perusta est: quilibet p̃la ibidem existens isortuna/ tur nec habet ibi luna dominiũ. Similiter est una alia pars cæli isortunata quæ uocatur uia perusta f.a.19.gradu libræ ad.20.gradũ scorpionis sc͞dm haly primo quadripartiti ca.23.uersus finem. Et sc͞dm auenzoar in libro suo rationũ ca.10. In il/ la autem uia isortunatur sc͞dm eos luna & etiã o/ mnes aliæ p̃læ ibidẽ. Similiter intantum insortu nantur q̃ non habent ibidem planetæ aliquã uir tutem. Et auenzoar ubi supra ponit causam hu/ ius uiæ combustæ & eius maliciæ dicẽs q̃ illa uia extẽditur a depressiõe solis quæ est a.19.gra.libræ usq̃ ad casũ lunæ existẽtis in.3.gradu scorpionis. Et licet uia combusta sc͞dm albu.duret ĩsra scor/ pionem per.15.gradus: fortitudo tamẽ eius ma/ xime durat in effectu solum per primos.3.gra/ dus sc͞dm haly & auẽzoar ubi supra: multum er/ go necessarium est inspicere ad cursum lunæ & si militer aliorum planetaꝝ per hanc uiam com/ bustam: si quis noluerit iudicare de accidentibus mũdi. ¶ Est enim alia regula de apertionib⁹ por tarum data pro temperie aeris necessaria: & po/ nitur ab aomar & ab alchindo in fine libri.9.iu/ dicũ: & ponitur etiã ab haly abentagel libro.8.c. 28. Et regula est talis uide lunam in coniunctione uel oppositione uel quadratura eius cũ sole uel in aliquo centroꝝ predictorum cum eo. Si igitur lu na recesserit iteꝝ temperies ab alio planeta infe/ riori applicando ad planetã superiorem uel econ tra: qui quidẽ planetæ habuerint domus opposi tas: sed maior significatio ẽ si fit applicatio ad su periorẽ. tunc enĩ accidit apertio portarum uerbi gratia si luna recesserit a uenere applicans marti uel recesserit a mercurio applicans ioui: uel ipsa lu na applicet saturno non obstante quia a nullo re cedat: & idem facit sol applicans saturno ut dici tur in quodam tractatu de apertionibus portaꝝ.

Item in eodem tractatu dicitur q̃ isti planete in feriores si planetis superioribus iungantur uel e/ os aspiciant fiat apertio portarum: sed fortior e/ rit significatio si cũ hoc luna recedens ab uno ap plicet alteri tunc enim erit magna apertio porta/ tum. Et illæ apertiones portarum habent intelli/ gi de pluuiis uentis nubibus grandinibus niuibus & omnib⁹ himbribus sc͞dm naturã planetæ cui a scribitur huiusmodi administratio. Nam si ascri bitur mercurio præter himbres uentos procreat ueneri himbres. Si marti uentos & calorẽ. Et se/ cundũ alchindũ ubi prius in fine libri nouem iu/ dicũ. lũa singlariter cũ marte respectu tonitrua ex citat & fulmina mittit. Iuppiter ãt ĩ isto casu tẽperi em aeris uentos apparere a sinistro & magis sicca ero significat. Saturnus autẽ huius auctor admi/ nistrationis & edificia subuertit & significat gra dines nubes himbres & frigus. Sol uero ut dicit alchindus ipsum aerem nunc igne nunc nubibus inficit alternatim. Et in tractatu de apertionibus portarum dicitur q̃ mercurius cum aspexerit do minos apertionis portarum: uel fuerit cum eis cõ iunctus in coniunctione solis & lunæ uel in op/ positione erit uentus & pluuia. Et si apertio cum marte fuerit ut dictum est de mercurio erunt lam pades tonitrua & fulmina. Et hæc augẽtur sc͞dm naturam martis uel signi uel termini in quo est. Quod si saturnus aspiciat in loco martis & fit in domo terræ significat domorũ destructionẽ: si in domo aeris frigus & nubila & tenebras. Et si pla neta retrogradus ibi fuerit significat pluuiam ma gnã. luna pluuiã significat. Sol ab imo cæli & cum planetis inferioribus significat plu. in su periori & cum superioribus significat serenitatẽ. Et hæ sunt regulæ de apertionibus portarũ sum/ ptæ a locis p̃dictis. Et sic patet qualiter sc͞dm cur/ sum lunæ sic pronosticandũ de accidentibus mũ di: & hoc sc͞dm regulas uniuersales. Sunt etiam aliæ regulæ particulares de centris lunæ & de mã sionibus eius & similiter de apertionibus porta/ rum quæ non ponuntur in hoc cap. quas te inspi cere oportet: sed ponentur in tractatu secũdo hu ius libri.

¶ Capitulũ.10. qualiter sit pronosticandũ de tẽ perie aeris sc͞dm lineoñ. & alios modernos.

IN hoc capitulo, uolo tibi dicere qualiter sit pronosticandum de temperie aeris sc͞dm uiam linco/ nien. in tractatu suo qui sic inci/ pit ad pronosticandum disposi/ tionem aeris &c. Et similiter iu/ xta uiam traditam in quodam tractatu de tempe rie aeris quæ uocatur exafenon. Vnde ut ibi dici tur. Primo oportet te scire dominũ anni & men sis &c. sc͞dm linconien. Cum uolueris pronosti/ care dispositionem aeris ad aliquem certum ter/ minum. oportet te primo ad eundem terminum inuenire uera loca planetarum omniũ: deinde te stimonia eorum in signis annotabis: & secundũ plura testimõia iudicabis & quis p̃la plura testi/

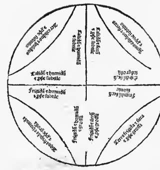
monia habuerit dispositor illi⁹ temporis erit. Et ponam tibi in duodecima distinctione separate testimonia omnium planetarum & dignitaté eorum. omnes tam accidentales q̄ etiam essentiales.

℄ Et ponit linconien. exemplum qualiter debes pronosticare de temperie aeris in quolibet tempore sic dicens. Quere loca planetarum ãno arabum .1249. mẽse quatto die mensis .15. hoc est .17. chalen. martii. & tunc inuentus est sol in uigesimoquarto gradu arietis. Luna in duodecimo eiusdem. Saturnus in decimo gradu scorpionis. Iuppiter in primo gradu aquarii. Et in exasenõ dicitur q̄ iuppiter erat dominus illius ãni quod patet per introitum solis in primum minutum arietis die decioq̄rto hora tertia. minuto uigesimo quinto: & erat tunc iuppiter in domo septima excedés loco & dignitate alios planetas. Mars in uigesimooctauo gradu aquarii. Luna in uigesimoseptimo tauri. Sol uero iterum inuentus in uigesimoquarto gradu arietis in exaltatione sua ubi habet quattuor testimonia i triplicitate sua ubi habet tria testimonia: & sic in uniuerso habet septẽ. Nã domus pꝫ ut dicit lincoñ. in eodem tractatu significat quiq̄ dignitates: eius exaltatio uero .4. triplicitatis tria & terminus duo & facies unam. Et dicit linconien. q̄ quando sol est sũme temperatus & non est impeditus ibidem ab aliquo planeta contrario igitur si prædictorum memineris aerem sc̄d'm suam naturam disponere iudicabis. Et in exasenon dicitur q̄ iuppiter quantum ad principium anni cum in natura sua est sũme calidus & humidus omnes planetas consiłes inclinabit multũ ad disponendũ aeré sec̄d'm calm & hũdũ. cõtrarios uero pl'as ab effectu frigido i diat & ita uiolenter exasperẽt sed ut magis ueniãt calidi. Ité dicit lincõ. uenus calida est humida & in .7. grad. tauri ubi est domina & .10. testimonia sua. s. terminum & faciem: aufertur igitur a uenere tria testimonia & sic non remanent ueneri nisi .7. testimonia. Item saturnus frigidus est & siccus & est in .10. gra. scorpionis & sic in opposito ueneri: & sic habens ibi duo testimonia & est retrogradus: & sc̄d'm exasenõ aufert a uenere duo testimonia: & preter hoc exaltatur in suo deferente quod est ei magnum testimonium: & non permittit testimonia ueneris in hoc fructifere in testimonium uel adiutorium solis: est enim saturnus prope eius augem quæ prefertur multis testimonius. Item sc̄d'm lincõ. Iuppiter natura calidus est & humidus in primo gra. aquarii existens: habet ibidem triplicitatem & terminũ & est in ortu suo progressiuus. Vnde sc̄d'm exasenon propter hoc q̄ est dominus anni de quo est magna spes profectus: & sic soli quodãmodo est fauorabilis p̄ter q̄ i pricipio ãni ifluebat soli ifluẽtiã mirabilé p̄ quã ifluẽtiã ipedit mł'tũ saturnũ ne omnino possit interimere effectum ueneris. Item dicit lincõ. mars in natura sua est superflue calidus & siccus & in .28 gradu aquarii habens ibidem solum terminum est tamen in ortu suo processiuus & in sextili aspectu ad solem sole in calido & sicco prebet auxilium. Item luna in natura sua frigida est & humida & in duodecimi gradu arietis carens ibidem testimonio est tamen prope augem sui deferentis quod est sibi magis testimonium indicandum & sic humidum & frigidum multum portendit permanent igitur solis testimonia penitus inconcussa q̄a significator erit temperiei illius & disponet tempus temperate sc̄d'm calidum & siccum temperamentum tamen propter uicinitatem solis & lunæ ut dicitur in exasenon non tamen omnino propter regnum iouis in calido & humido: quod factum est sicut experti sumus. Et hæc est forma generalis sc̄d'm quam procedes in cunctis iudiciis sicut dicit linconien.

℄ Cum ergo sc̄d'm uiam linconien. calorem excellentem pronosticare uelis considera planetarum calidorum testimonia contenta in trino aspectu. i. sc̄d'm exasenon considera quando plures planetæ calidæ currunt uel bene se aspiciunt in terno aspectu in anno etiam in quo mars est dominus anni uel alius planeta est calidus & hoc in signo calido & mense uel quarta anni calida quia sicut dicit ptolemeus in centiloquio propositione trigesimaquinta oportet naturam temporum commiscere cum naturis planetarum quia si omnes planetæ significantes humorem in signo humido concurrunt in quarta anni humida cum parua significatione humorũ erit habundantia pluuiarum. Si uero ceciderit hoc in æstate erunt uenti humidi non tamen forte multum pluuiosi. Et ponam tibi exemplum de pronosticatione caloris excellentis & ponitur a lincon. & ponitur similiter in exasenon & est exemplum anno christi .1349. fuit mars dominus ãni. Cum igitur .16. die iulii hora .23. inequali & in .15 minuto ingressus est signũ leonis .3. gradu pisciũ ascendente. Vnde tunc iuentus est mercurius dominus mensis i fine quia tunc accidebat in septima domo ex aspectu ad solem habens testimonia tria quia iterum tunc sol fuit in domo sua disponet tempus inquantum in se est in calido & sicco & hoc regimen domini anni qui est mars. Et similiter regimine mercurii qui est dominus mensis nec aliunde impedit: est igitur calor excellentis feruoris unde & homines australes multo languore intereunt sed dicit linconien. q̄ satur⁹nus tunc erat in scorpione super testimoniis & in quarto aspectu a sole & sic minuetur aliquantulum a calore solis. Item cum excellens frigus pronosticare uolueris unde & fruct⁹ terræ mortificentur dicit lincõ. & prout dicit exasenõ uide

quando planetæ anno uel mense concurrunt qui
sunt naturaliter frigidi sicut accidebat anno dñi
1355. saturno existēte ī capricorno ī domo sua &
quinq; ānis continue ibidē & ī aq̄rio moraturus di
sposuit hiemes ī magno frigore & æstates gelidas
fecit propter aspectū oppositū ad solē per æstatē:
& ita impediuit fructuum maturitates & erant
autūnorum tempora perniciosa per tres lunæ cō
iunctiones circa plenilunium. tunc etiam lesit ui
tes in primo flores & arbores fructu priuauit &
magnas pestilentias per maria generauit per quar
talem aspectum ad martem & mercuriū & scd'm
lincoñ. timēdū est pro tunc in annonis & maxi/
me uini & fructuū nisi aliquando mars & iuppi/
ter predicto modo contradixerint: minuitur ta/
men eius effectus in prædictis quia multum di/
stabit a cenith capitum. Cum uero super ha/
bundantiam pluuiarū scd'm sententiam lincon.
& prout ponitur in exafenon scire desideras per
lunæ coniunctionem & per totam lunationē pri
mo inuestigabis horā coniunctionis lunæ & pro
eadem hora uide qd' signuȝ est ascendens & ade/
quabis domos per idem ascendens: & extrahes
dominū lunationis & si habuerit dominum nō
in humiditate & concurrant planetæ humidi &
in tempore anni frigido & scd'm lincon. plane/
tas humidos cum testimoniis considerabis & ha
bundantius apparebit qd' querebas quaȝ putabis
& maxime si in .3. aspectu aspexerint se & in si/
gnis aquosis: & in exafenon ī fine quasi dicit' q
si has proportiones noueris mita proficua & mi
rabilia pronosticabis & eodem modo ad uiden/
dum si scd'a quarta lunatiōis scire poteris & pro
ut magis expresse tibi dixi ex sententia ptolemei
in distinctione imediate præcedente & hæc est to
talis sententia pronosticādi de temperie iuxta do
ctrinam traditam in tractatu licō. supradicto &
similiter in exafenon.

Vidam frater in ciuitate eboraceñ cō
posuit quēdam tractatū de temperie
aeris & uocauit se ipsum in eadem tra
ctatu perscrutatorem ipse enim ibidē
maxime operatur per existentiam planetarum in
gradibus lucidis & tenebrosis plenis uacuis & in
puteis & in gradibus augentibus fortunā. Item
multum operatur per terminos & per exaltatio/
nes planetarū. Vnde & in isto libro intendo reci
tare regulas quas ipse docet nō tamen ad præsens
uolo ipsas regulas approbare eo q nō puto ipsū
multum autenticum nec multū audiui de magna
eius experientia ī hac materia sed regulas suas po
nam in libro meo inter regulas multorū ualentiū
astrologorū ut hi qui hunc librum perlegere uo/
luerint regulas suas cum aliis experiantur. Dicit
igitur frater q in elementis siccis coniuguntur in
grossari & imprimere & in terra cuius motor est
saturnus scd'm alios sol. Ideo ad mixtū fiendum
ex eis requiritur agens adaptans prima proprie/
tatem primi cum scd'a primi q quidem subtilia/
bit & īprimet ut mars erit igitur pariter terræ &
igni cōformans & mars applicans ignē terræ Et
quāuis hæc quatuor proprietates attribuantur sic
cis quandoq; cū omnibus cōiunctim & diuisim
competit regulare & tam īpressioni quam expres
sioni competit dirigere. i. tendere partem uel adi
tra uel ad extra non tamen ad latus. Ideo in his
duabus proprietatibus conueniunt motores sic/
ci & q omnes rigidant & dirigant. Et quia cor/
respondenter insunt ī humidis aliæ duæ propre
tates qui sunt girare & flecti: girare id est protorre
ad circūferentiā uel ad latus his igitur eē oportet
unus motor flectens & girans ut luna. Cum igi/
tur sicca rigidant & dirigunt humida uero fle/
ctunt & girat ideo admixtionem fiendam uel
ad mixtum fiendum ex humidis & siccis oporte
alios duos esse motores quorum primus applicat
proprietatem suam siccorū cum proprietate scd'a
humorum. Ille ergo rigidat ut uenus & girat al/
ter uero applicabit proprietatem suam humido/
rum cum proprietate scd'a siccorum qui flectet &
diriget ut mercurius & sic erunt cum his .7. moto
res. Et quia motores mixtionum nullam in re fi
de determinant figurā ideo ad hoc deseruit sphæ
ra stellarum fixarum. Et prædictis patet q satur/
nus grossat & īprimit & est terræ terram confor
mans: mars etiam subtiliat & īprimit & est appli
cant ignem terræ. Et sol subtiliat & exprimit &
est motor ignis & hæc quatuor corpora rigidant
& dirigunt. Item ex prædictis patet q uenus rigi
dant & girat & est disponens siccum humido,
Mercurius uero flectit & dirigit humidum sicco
Luna etiaȝ flectit & dirigit & est motor humido
rum simpliciū. Hæc tria corpora flectunt uel in
primunt. Deinde dicit frater q ptās elemētorum
quatuor in figura inter quelibet duo propinqua
ponuntur duo commixta media quorum utraq;
conuenit cum sibi propinquiori in qualitatibus
primis & cum remotioribus in qualitatibus .12.
Igitur scd'm numerum huius .12. corporum po/
nit numerum significatorum & probato ordine
& situ .4. quorum sunt domus ponit qualitatem
significatorū scd'm q sequitur ī figura subscripta
Dicit enim frater q ī ariete dominatur ignis. In
leone ignis infectus aere. In sagictario ignis infe/
ctus terra ista & ista tria signa sunt ignea. Sed in
cancro dominetur aqua. In scorpione aqua infe
cta aere. In piscibus aqua infecta terra & hæc
tria signa sunt aquea. Sed in libra aer dominatur
In aquario aer infectus aqua: & in geminis aer in
fectus igne & ista tria signa sunt aerea. Sed in ca/
pricorno terra dominatur. In tauro terra infecta
igne. Et in uirgine terra infecta aqua & hæc tria
signa sunt terrea.

tur ab albu. lib.4. maioris itroductorii. diff.20. Cæteri uero grad⁹ ut dicī frater ſūt .7. & ſūt naturæ itermediæ īter ꝓdictas qa cū aliq̄ ꝓdicāt hūidū & cū aliquo ſiccū. ſēp tn̄ cōtīue eleuāt ſiue hūidū ſiue ſiccū: & hi gradus dicūt a fratre augmētatiōes uel exaltatōes cōes qa hūidi ſūt & ſicci. Et iſti gradus ſūt quos pōit albu. ī priori ordine inter gra. augētes. fortunā ī eadē differētia. 12. qnti maioris ītroductorii. Et oēs iſti grad⁹ ponēt ī diſtinctōe ultia iſti⁹ primi tractat⁹. Vlteri⁹ dicit frater ꝙ ꝓter grad⁹ ꝓdictos ſunt qdā alii grad⁹ q̄ eleuāt uapores ad ſūtitudinē gra. ꝓdictorū & hūt in ſuis oppoſitis grad⁹ ꝯrie eleuātes naturæ: & qa ſūt ſcd̄m diſtātiā oppoſiti neceſſario ſcd̄ꝫ naturā cōtrarii erūt & ſunt hi grad⁹ exaltatiōis pſaꝝ. Vlterius dicit frater ꝙ cum omnes cōtrarietas ī cælo hēt reduci ad cōtrarietates q̄ ſūt ī pſis neceſſe ē oēs tales exaltatōes ad pſas reduci. In ariete igit̄ dic̄ ipſe tāq̄ ī cardīe triplicitatꝫ oriētal calide & hūidæ exaltat̄ ſol: ī libra tāq̄ ī occīte frigiditatis & ſiccitatꝫ exaltat̄ ſaturn⁹: ī cācro tāq̄ ī ſeptētrione frigido & hūido exaltat̄ iuppiter: ī capricor. tāq̄ ī meridie calido & ſicco exaltat̄ mars. cōſequēter exaltat̄ lūa ī tauro iter cardīes hūidos cū ſit hūida. Et qa uen⁹ ī ſui natura hūidū hēt & ſiccū exaltat̄ ī piſcib⁹ iter cardīes hūidos & ſiccos. & iō mercuri⁹ naturæ ſuæ cōtrari⁹ ī uirgīe exaltat̄. De iſtis exaltatiōib⁹ pſaꝝ dicet̄ poſt ī diſtīctiōe ultia iſti⁹ lib. Vlteri⁹ dicit frater ꝙ qa ī oī cōtrarietate mund⁹ tēpamēto eget & cōtrarioꝝ mixtiōe uniri. iō ꝓter exaltatiōnes ꝓdictas cōſtituit alias duas. Quarū pria ē ueneris & mercurii per quos iuxta ſupi⁹ dicta fit oīs mixtio ſicci & hūidi. Et ſecūda eſt iouis & martis per quos ut ſupra patuit fit oīs mixtio ſicci ad ſiccū. primo ergo ponit̄ igeīs q̄ſi in ſigno medio iter exaltatiōnē ueneris & exaltationē mercurii. Sed cū iuppiter & mars contrariā oio naturā hēant cū ſiccū opponat̄ humido. iō in ſigno & gra. cōtrario. ſ. ī ſagictario exaltant̄. Dicit̄ aūt hæc figura draco & dicitur caput ueneris & mercurii qa ī illis mixtio eſt facilior & cū ſint humidi & dicit̄ cauda iouis & martis ꝓpter oppoſitā receptionē: ſed propter illā receptionē multi errauerunt putantes ꝑ exaltatiōes capitis & caudæ itelligi exaltationē nodoꝝ curſus lunæ imponentes eis naturas cōtrarias ſed manifeſtū eſt error eoꝝ qm̄ prius ꝓbat̄ pſes q̄ .7. motores eſſe nō poſſe. Et ſcd̄m alchabi. ī introductorio ſuo dif. 1. exaltatio capitis draconis eſt in .3. geminoꝝ & exaltatio caudæ eſt in tertio ſagictarii. Vlterius dicit

¶ Vlteri⁹ frater ponit̄ terminos .5. pletis retrogradis excludendo omnino terminos a luna ꝓpter ſuā flexibilitatē & etiā a ſole ꝓptes uehementiā ſuæ actionis ī eleuādo qa cōpoſitū diſſoluit & utit̄ frater terminis ptole. excepto ꝙ in capricorno ponit ſic. Venus. 12. mercuri⁹. 12. mars. 17. Iuppiter. 25. ſaturnus. 36. Alchabiti⁹ uero ī ſuo ītroductorio utit̄ terminis egiptioꝝ qui a maiori parte aſtrologoꝝ approbātur & ponā utroſq̄ terminos tā ptolemæi q̄ egiptioꝝ ī diſtinctione ultima iſti⁹ tractatus primi. Deinde dicit frater ꝙ quia mundus himbrib⁹ eget & eleuatione aquæ propter rerum generationem mutuā: iō neceſſariū fuit ut ī zodiaco eſſent diuerſæ ptes ī qb⁹ ſol aq̄s nūc fortiter nūc forti⁹ & nūc fortiſſime eleuaret aq̄s. Et aliq̄ ptes ī qb⁹ nūc nō eleuat nūc uix nūc debiliter qb⁹ aſſignāt̄ .6. noīa .6. coloꝝ noīb⁹ q̄ ſex noīa aliis ſex coloꝝ noīb⁹. cōgrue deſignāt̄ ſic: lucidū uacuū ī differēs. Sic deinceps nigrū tenebroſū & umbroſū: uel aliter pōt intitulatio fieri: album citrinū rubeum. deinde ſit nigrū uiride iacīctū ut ſcd̄m ꝑticipationē nigredinis ſignet̄ eiuſdē in eleuando potentia. Et in diſtinctiōe. 12. & in ultimo illius lib. ponent̄. ponēt̄ oēs iſti gradus prædicti ī uno caplo. ſcd̄m opinionē fratris. Vlteri⁹ dicit frater. ꝙ qa ſol penes himbres īpedit̄ qn̄q̄ ut ī quibuſdā graduū ꝓdictoꝝ. Iō conſtituit deus gradus alios talis naturæ: ut hoc nō obſtante fieret pluuia ī eis. & dicunt̄ hi gra. & augmētatiōes particulares quia tm̄ ſunt humidi: & hos gradus uocat albu. 5. maioris introductorii. diff. 12. grad⁹ augentes fortunā ſcd̄m albu. Et ne cōturbaret̄ mūdus & in cathacliſmo opiat̄ qa ī oī ſigno ponūt̄ cōſtituit de⁹ grad⁹ cōtrarios duplices quoꝝ primi ſcd̄m ſuā naturā: deſiccāt & deprimūt: & hi dicūt̄ putei & ponū

frater ꝙ est certa proiectio radioꝝ plaƞꝝ,quæ cint effectus in mixto. Et est oīs planetæ certa distantia qua possit i inferioribus corporibus dn̄ari quæ qui dā distantia a centro planetæ accepta p corrn̄dentē gra.in zodiaco.et dicit͛ illa distantia ꝓiectio radioꝝ, unde saturnus ꝓicit radios a centro ex oī parte circa se componens circulū cuius centrū ē centrū sui corporis. dyameter uero eius est.9.gra. hoc ē.4. gradus cū dimidio a centro. Consilr iouis diameter est.9.graduū. Martis uero.8.solis ii 5.ueneris & mercurii.7.lunæ.12.proiectiones autem oīum planetarū pter q̄ lunæ satis patet in effectibus q̄ sequū tur.sed proiectio lunæ patet in hoc ꝙ si aliquis planeta pluet cum luna nubes incipiunt eleuari in tempore in quo initium radiorum lunæ tetigerit initium gradium ubi est pluuia. Et est notandum ꝙ de istis loquitur albu.in maiori introductorio lib.7.diff.3.&.4. & hali.4.quadripartiti.ca.2.&.4.& silr ca.5.illi⁹ distinctiōis decimæ.hui⁹ libri determinatū ē de hac materia. Sed nota ꝙ quātū ille frater supponit ē totā diametrū cē tm̄ semi diametrū orbium ponit albu. & alii astrologi pter ptole. qui uariat ab eis ut pri⁹ dictū est i ca.5.huius distinctionis
Vlteri⁹ frater recitat de aspectib⁹ planetaꝝ .s. coniunctionē oppōnē q̄rtilē trinum sextilē. Et ponit 8.conclusiones quaꝝ prima ē de pluuia. secūda de gelu.tertia q̄n humor cadit & cōgelatur i grandinē & in niuē.quarta de terremotu.quinta de stellis q̄ fiunt i aere.sexta ā de uentis.septima de motu occeani.octaua de pestilentia.Et q̄a i istis cōiunctiōibus ponunt͛ regulæ particulares diuersaꝝ tēperieꝝ aeris.iō oēs regulas illaꝝ conclusionū ponā in secundo tractatu hui⁹ libri pter q̄ regulas cōclusionis quītæ.s.de stellis quæ fiunt i aere quæ ponunt͛ i distinctiōe sequēti. & silr de septima cōclusiōe fratris.s.q̄ ē de motu siue fluxu occeani nō intēdo i libro meo specialiter determinare.

ℭ Capitulū.12.de tēperie aeris seu mutatione eius scd̄m ortus & occasus stellarū fixarū.

Ptolemeus un⁹ de regib⁹ egypti i quodā libro suo quē scripsit ad aristotelē & icipit liber sic. Signoꝝ alia sunt masculina &c. Et dicit uirgili⁹ & serui⁹ i georgicis lib.prio.ꝙ tā ortus q̄ occasus arcturi tēpestates grauissimas facit. Et ptolemē⁹ ibidē in fine libri sui fere dicit sic aeris,aūt de mutatiōe tēpoꝝ particulariū nosce,uerum deside ras regulæ quæ iā docent͛ ab aīo tuo nō labant͛. Prima die mēsis septēbris si custos plaustri apparuerit cū solis ortu & mutat͛ aer i septima hora. & hoc fit iter diē & noctē. Septima uero die eiusdē mēsis uespertin⁹ apparet & mutat͛ aer i unu3.2.&.3.die mēsis arcturus apparet cū solis ortu & mutat͛ aer i crastino. Et in.9. die eiusdē diei sichis.i.spica quā uirgo tenet i manu apparet:& iterū tūc mutat͛.25.die eiusdē alfarat.i.equus ponit & ē iterū calida mutatio aeris. Et.6.die mensis octobris corona apparet q̄ dicit stephanio & ē nimia mutatio aeris.7.die eiusdē mēsis hedi apparent uespertini & iteꝝ fit magna turbatio aeris. Et tertia die mēsis eiusdē pleyades.i.uigiliæ. Et dicit ubi supra ꝙ auriga q̄ i sinistra manu tenet hedos tā in ortu q̄ i occasu suo efficit tēpestates. Et ulterius dicit ptole.ꝙ cū solis ortu apparent & fit magna turbatio aeris. Et.6.die mensis nouēbris absciduis.i.lucidus ponit & icipit tūc obscurari aer q̄rta die eiusdē libri apparet.21.die mensis eiusdē uespertin⁹ appet & corona stephanio ponit & mutat͛ aer.in prima die mēsis decembris dion.i.canis apparet:iterum fit magna turbatio usq; ad aliquos dies. Decima die eiusdē mēsis oris heli ponunt.21.die aquila apparet & orion & hendimus fluuius ponūt. Et erit turbatio aeris p unū diē.23.die egra.i.caput apparet.4.die mensis ianuarii delphi⁹ apparet.5.die cetus uespertin⁹ ponit.25.die aquila ponit & cor leonis occidit mutat & turbat͛ aer ante tres dies. & .6.die eiusdē delphin⁹ uespertinus ponit & iteꝝ mutat͛ aer. Et.6.die februarii zephirus flat.22.die epos.i.equus uespertin⁹ ponit.23 die archurus apparet.25.die hele.i.libra apparet & mutatur aer. Et quinta die martii cautos apparet aer mutatur octauo die eiusdem helion idest piscis i.piscis aquilonis:nona die eiusdē oriō apparet decima die eiusdē lira uespere ponit & eridiam⁹ atq; 21.die eras.i.equus atq; & est turbatio aeris:25.die eiusdē equoctiū fit & accidit nimia turbatio aeris. Et prima die aprilis uirgulæ apparet.29.die eiusdē pleiades apparet & fit magna turbatio aeris.27.die eiusdē orion uespertinus ponit & mutatur aer usq; in.20.hora diei. Et prima die maii ades cū solis ortu apparet & mutatur aer usq; in quartā horā diei q̄rta die lixa apparet & mutatur aer a crimine uno die.6.die eiusdē cū solis ortu pleiades cesion apparet & icipit aer obscurari.9.die eiusdē lapsidius apparet & mutatur aer āni.2.dies.24.die ex eo uespertinus ponit & mutatur aer ante diē unā. Et.2.die iunii aquila uespertina apparet & mutatur aer.9.die eiusdē delphinus atq; & mutatur aes usq; in decimā horā diei.11.die orion incipit apparere & mutatur aer nimis āte tres dies. Et.2.die iulii orion plenum apparet & fit caliditas in aere.4.die eiusdē prochiō i.ante canis apparet & fit magna turbatio aeris.8.die ebio.i.canis plenas apparet & fit magna turbatio aeris.s.ante duos dies.22.die cetus ponit & mutatur aer ante.3.dies. Et.15.die augusti libra ponit & mutatur aer:19.die delphius apparet & scutos p nolso pars prior mūdus apparet. Et dicit seruis ubi supra ꝙ.3.sunt ągues in cælo.s.draco in septētrionē ophineus.i.serpens serpentarii & tertius dicitur lucidus anguis.20⁹.die protiguit.i.āni dominator apparet eischas a resie dexter & finis communis.i.canis ante unū diē. Istas regulas ponit ptole.de mutatione tempoꝝ āni. Et nota ꝙ iste nō fuit idē ptole. qui scripsit albu.magis & librum quadripartiti sed fuit unus de regibus egipti. Ex his ergo quæ in hac distinctione dicta sunt satis sufficienter patet qualiter scd̄m sententias diuersorum astrologorum fit

pronosticādū de accidentibus mundi .s. per regulas uniuersales ab eisdem in libris suis: sed ut magis potens particulariter iudicare de his quæ contingunt in mundo. ponam tibi in tractatu secundo istius libri regulas magis particulares cuiuscunq; accidentis mundi per se: de quo in hoc meo libro uoluero pertractare: & in hoc finit haec decima distinctio.

¶ Incipit .ii. distinctio qualiter sit pronosticandū de accidentibꝰ mundi p secūdas stellas .s. p cursū siderū in aere ut p stellas cometas & similia: & continet quattuor capitula.

Capitulū primū

POstq̄ determiatū ē q̄lr sit pnosticādū de accñtibꝰ mūdi p plas & p ptes circli & p stellas fixas: & p oiuz pdictorū naturas & p eorūdez naturaꝝ mixtiōes ad iuicē. ¶ Iā ī hac distinctōe itēdo determinare q̄liter sit pronosticādū de accidētibꝰ mundi p secđas stellas .s. per cursū siderū in aere & p stellas cometas & alia similia. Qualiter āt per signalia in cælo .s. p nubes & paralellas & uirgas & his similia quæ apparēt circa solē & lunā & alias stellas. Sed primo ī hoc ca. huius distinctiōis ponā q̄liter sit pronosticandū de accidētibꝰ mundi & patebit ī .2. tractatu istius libri. Debes scire aduētus igniū & cometaꝝ & oium stellaꝝ secđaꝝ ī aere nos circundātē ī horizonte nostro in quo sumus. Dicit itaq; albu. 8. de cōiūctiōibꝰ magnis. diff. 1. in principio. q̄ extractio q̄litatū aduētꝰ igniū & asub .i. stellaꝝ albaꝝ & ēt stellarū hñtiū comas nō scitur nisi ex significatōe stellaꝝ uel dñio martis ī ānis cōiūctiōalibꝰ .i. ī ānis ī quibꝰ fuerint magnæ cōiūctiōnes plaꝝ: aut ī aliis ānis q. .s. nō sunt cōiunctiōales: & p̄sertim q̄ñ sunt radii ipsiꝰ martis ī signis terreis aut fuerit eius lumen & radii ī signis aeris & fuerit luna infortunata ī signo aereo: & p̄cipue si ipsa luna dñat ioui. Et huic sniæ cōcordat hali habēr. octauo li. c. 1. sic dicēs. Grādia accñtia .4. modis diuidunt. Vnꝰ modus ē ī accñtibꝰ ïuisibilibꝰ q̄ accidūt ī hoc mūdo & sūt oibꝰ cōta sicut epidimia habūdātia reꝝ uel eiꝰ defectꝰ diuersitates uel aeris uel pluuiæ uel his silia. Secūdus modus silr ē ī hūido ïuisibili & pōt eē generalis uel spālis sicut terremotꝰ submersiōes diluuia & his silia. Tertiꝰ modꝰ ē in rebus q̄ sūt spāles uni generi sicut p̄lia & his silia. Quartꝰ modꝰ est ī rebꝰ quæ accidūt ī aere sicut ignes q̄ apparēt ut radii & stellæ comatæ & his silia. De his tribus modis per omnia tractabitur particulariter in tractatu .2. huius libri. Sed de quarto modo tractatur iam in hac distinctione. Vlteriꝰ dicit hali q̄ sūt aliqui sapientū qui accipiunt has omnes significationes ab eclipsibus quæ accidunt in ānis coniūctiōnis planetarū superiorū cōmiscendo eos cū reuolutionibus annorū. Et in hac opinione est ptolemeus quia ipsius maior fiducia in omnibus istis modis ē in hoc. Et huic concordat aomar filius gebar albategni. Et similiter concordant omnes qui uiā ptolemei sequunt: & significationes cuiuslibet maneriei istarū sunt planetæ cōuenientes cuiuslibet harū maneriæ: & apparent significatiōes suæ q̄ñ applicant ad applicationes & reuolutiones & attazir & ad diuisiones & ad radios & ad ascendentia temporꝫ & ad suas coniunctiones quæ fiunt tempore ascendentis & in suis oppositis & q̄dratura. & in almutaz terminoꝫ ascendentis. Cum modus pronosticandi accidentibꝰ esse eorū aeris .s. stellarū discurrētium in aere etiam cometarū caudatarum scietur a dominio martis & in annis coniunctionū planetarū & in aliis annis maxime quādo radii sui fuerint in signis aereis & luna fuerit infortunata ab eo ī talibus signis: & eo fortius si fuerit dominꝰ almutaz decimæ domus: hæc hali ibidem. Itē dicit alchin. in de floribus. 2. lib. in principio fere q̄ sciētia igniuz in aere & prodigia terribilia atq; horribilia quæ fiunt in aere sciuntur ex marte cum præfuerit in illis annis: quorū mentio præcessit. postea euenerit ut in eodem anno in quo fuens præsit eidem signo cui p̄ fuerat in dictis principiis: secđm ergo quantitatem fortitudinis suæ in eodem anno erit fortitudo eoꝫ quæ euenient ex prædictis scintillis & mirabilibus ac prodigiis: hæc albu. ibidē. Itē similiter ī prima parte libri eiusdem de floribus dicit albu. q̄ saturnꝰ in reuolutione anni impeditus a marte per coniunctionem & aspectū & a cauda per coniunctionem existens enim in signo uno significat ignitas stellas in aere discurrentes: hæc ibidem albu.

¶ Capitulū .2. de generatione cometarū & aliarū stellarum secundarū discurrentium in aere secđm diuersas opiniones.

DIxit ille frater qui se uocat perscrutatorem in tractatu suo de tempore aeris in quinta conclusione eiusdem tractatus qui est de stellis in aere q̄ stellarum in aere quædam sunt rotundæ sine caudis quæ dicuntur a sub & fiunt .s. quotiēs sol habet uirtutem suā quæ uirtus sua dicetur in tabulis potentiæ suæ: & est tabula illa de gradibus fumosis tenebrosis lucidis & aliis ut credo: & ponetur illa tabula a fine in distinctione imediate sequentis. Et dicit frater q̄ si aliqs planeta sit in gradu alicuius exaltationis uel in luna & præcipue si sit aspectus nō ē necessaria ut potestas solis in releuando in talibus effectibus. Sunt autem aliæ stellæ quæ sunt signa euentuum quarum quædam fiunt in exaltationibus cōmunibꝰ: & quædam in particularibus exaltationibus planetarum. Et nota q̄ omnes aliæ exaltationes ponentur

secũdm fratrẽ in distinctione sequenti. Vlterius dicit frater ꝙ prædictæ stellæ fiunt quotiens saturnus & mars sunt in tali gradu ꝙ iterũ replent aerẽ stellis talib⁹ sicut sunt assub: silr fit marte cum saturno sed hoc fortius ioue cũ marte & fortiter ioue cũ saturno. Cõsilr faciunt isti planetæ in aspectu sicut in coniunctione dũ tamen sit aspectus utriq; centri ad centrũ. secundæ uero stellæ fiunt sic: quotiens saturnus iuppiter & mars sunt in tali gradu faciunt stellã lucidã sine cauda. Mars ẽt cũ saturno in tali gradu sic facit fere: sed mars cũ ioue facit stellã magnã. Et hic nota ꝙ sine marte non fit cauda. Cauda uero se uertit sicut mouet᷑ mars. s. in circulo suo paruo nã si mars moueat᷑ uersus orientẽ: illud silr facit uersus occidentẽ: & ad latera unde cauda quãdoq; uertit se ab una plaga ad aliã. Iuppiter cũ saturno facit stellã magnã sine cauda ad modũ lunæ. Ista etiã oĩa fiunt per aspectus sicut p coniunctionẽ si centraliter se respiciant in tali gra. Sed oportet si debeat fieri per saturnũ uel martẽ ꝙ centrũ illius sit i tali gra. & sic est possibile fieri aliqñ duas stellas simul: unaꝫ per saturnũ & aliã per martẽ: quando sunt in diuersis aspectib⁹ ad iouẽ & solẽ in sua fortitudine. Secundæ aũt stellæ quarũ. 9. sunt species & eoꝝ opposita iuxta numerũ exaltationũ fiunt sic. In de exaltatiõe lunæ per planetas superiores ibidẽ, dicitur ut prius de aliis fit stella clara alba & magna coma clara mera & dicit᷑ argentũ ex i opposito exaltatiõis cõsilr

In exaltatione mercurii fit stella parua clara cerulea bene caudata quæ dñs asconæ dicit᷑ & in opposito facit consile. In exaltatiõe ueneris fit stella pulchra & magna & dicitur miles ut credo. In exaltatione solis & i eius opposito fit stella coloris aurei habens similitudinẽ faciei hoĩs quæ dicitur rosa & est sine cauda. In exaltatiõe martis & eius opposito ẽ stella parua & rubea cũ cauda sursũ erecta capiture deorsum pendente. Et ut credo est illa stella quã ptole. & haly uocant matutinã siue aurorã de q̃ dicetur in ca. sequenti. In exaltatiõe iouis & i eius opposito fit stella quasi erecta sup basim igneã & dicitur colũna: & est illa ut credo quã ptole. & haly uocant tenaculũ. In exaltatiõe saturni et eius opposito fit stella sine parua cauda & magna aliquãtulum cerulea & dicit᷑ nigra. In capite draconis fit quasi draco ardens ad modũ partice & dicit᷑ partica In cauda uero fit silr sed est tenuor & dicit᷑ ueru. Tot igit᷑ sunt stellæ sed a puteis caue sicut in aliis: hæc frater De his aũt stellis faciã mentionẽ in ca. sequenti Nota nũc quæ sit materia taliũ. Vlterius dicit᷑ frater ꝙ materia horũ ẽ uapor terreus a quo sit imixt⁹ ut possit hic lucere. hoc ad sensũ patent q a frequenter inuenit᷑ maliũ desuper cecidisse q̃ ẽ silis aquæ quæ est iuxta pisces coctos qñ ĩfrigidatur. nec lucet post casum quia imitat᷑ congeries quantitatis ut ĩ ligno putrido lucẽti sed mutat᷑ in condensando aut rare faciẽdo cõquassatur lux. Silr ex quo oĩs aqua lucet hẽt in se ut patet si ĩ nocte agitet᷑ aqua in uase nigro apparebit lux sic dũ p̃ læ suptores dictã materiã agitant lucet & nõ aliter. Erranee ergo ponũt q̃ dicũt illã lucere propter ardorẽ in cõfinio ignis supioris. Oportet ergo materia hæc qñ fit p p̃las supiores de trimẽrũ. s. saturnũ & martẽ necessarie erit sequens eos secũdm motũ eorũ sed q̃ determinatio martis fit debilis & stella ei⁹ cũ cauda & erit aduersus eũ ut p̃dicit᷑. Saturn⁹ aũt in coniunctione omnium trium uel ẽt duoꝝ ĩ tali gradu cũ fortior sit quia altior necessario figurã suã iprimet & bñ naturã cõgelabit. Cũ ergo illæ stellæ sic cõglobẽt᷑ & fortiter petũt superiora & materia hoĩum & aliũ sit tenera erit necesse corda sic leuari. Eleuatio ẽ nolle subici sed potius dñari unde fiũt p̃lia & seditiões. hæc frater ibidẽ. Ex p̃dictis patet ex quib⁹ locis circuli & q̃liter generant᷑ cometæ secũdm opinionẽ fratris prædicti. Sed ei⁹ opĩo de generatiõe cometæ cõtraria uidet᷑ opinioni aꝝ. primo metheoroꝝ. & p̃cipue in hoc ꝙ dicit frater ꝙ cometa lucet ex hoc ꝙ eius materia est uapor terreus a q̃ cõmixt⁹ agitata p p̃las superiores & nõ aliter uidelicet ꝙ nõ lucet ppter ardorẽ in cõfinio ignis nec p ipsius materiei inflãmationem. Nã secũdm sñiam aꝝ. primo metheoroꝝ. ca. 4. solet cætera corpora cælestia approximata duobus elementis inferioribus transmutat eas segregando ab eis & præcipue a terra quandam naturã fumosaꝫ p totã calidã partem siccam & partẽ humidam a dominio tamẽ siccam: hæc exaltatio a duobus elẽtis inferioribus segregata & a cælesti corpore ĩ supremã regionẽ aeris uel infimã regionẽ ignis eleuata sed; partes suas uincentes & humiditates subtiliter commixta & fortiter ad ĩuicẽ cõpacta ex tali subtili cõmixtiõe efficit᷑ de facili iflãmabilis: unde talis exalatatio fit ab elis ĩferiorib⁹ segregata & ad locũ debitũ eleuata. cõmixta quoq; subtilr & fortiter ꝯpacta, ac ẽt a cælesti corpe effectiue & a medio circũstante excellenter calido & iflamata uocat᷑ stella comata: unde tã ex diuersitate luĩs q̃ꝫ figuræ. diuersa eis noĩa iponunt᷑ p̃ut ĩnuit aꝝ. prio metheoroꝝ. c. 4. ubi p⁹ improprĩũ tertiũ falsaꝝ opionũ de generatiõe cometæ sñiam iã dictã ponit & ꝓbat mãifeste. Et silr sicut ipse aꝝ. eodẽ prĩo metheoroꝝ satis mãifestat eodẽ mõ & ex silĩ materia sicut generatio fit cometæ sic generãt᷑ oẽs aliæ stellæ scĩtæ discurrẽtes ĩ aere siue ignitiões & iflãmatiões ĩ aere appẽtes p̃ter hoc ꝙ cometa generat᷑ ĩ loco supiori & ex materia maiori & magis cõpacta q̃ꝫ aliæ ignitiões ĩ aere: & iõ aliæ ignitiões cito extinguũt᷑ & cito dissoluũt ppter tenuitatẽ materiæ & pp motũ aeris & nõ tm̃ durãt sicut stellæ comatæ. Ex his igit᷑ patet ꝙ oẽs stellæ secũdæ appẽtes ĩ aere ex eaꝝ agitatiõe & iflãmatiõe nõ appẽt ꝙ directe ẽ cõtra opi. dictã frat. sicut satis appet. Cũ hac opĩone p̃dicta aꝝ. satis cõcordat li cõn. ĩ quodã tractatu suo quẽ scripsit de generatiõe cometæ q̃ post ĩ propositionẽ falsaꝝ opĩonũ de ipsius cometæ generatiõe ponit postea opĩonẽ ꝓpriaꝫ sic dicens. Cũ ergo ĩ regione sublimiori nihil renouantur præter situm & ea quæ ex situ renouato accidũt ut eclipsis & radiorũ ꝓiectionẽ iuisibiles. mãife

ſtū eſt ꝙ cometa nō eſt ſtella noua nec aliqd nouū ī regiōe ſua uiſibili: qd igit̄ ī uiſiōe cometæ eſt nouū: eſt res exn̄s ſub globo lunari. Palā aūt eſt ꝙ ex luce & ſplendore cometæ contraxit ꝙ cometa il la nihil aliud eſt niſi ignis: & qa ſub lūa & ſupra nos nihil aliud lucet aut ſplendet niſi ſolus ignis. Ignis aūt eſt duplex. qa aut ē ignis manēs ñ ſimul cū generatur deſinens qlis ignis ē ī ſua ſphera: aut eſt ebulitio ſumi accenſi ſil' cū generatione ſua deſinens: qlis eſt flāma apud nos generata. Nō ē autem poſſibile ut trica ſit ignis ſil' cū generatiōe ſua tranſiens: quia nō hēret materiā nec ſequeret̄ materia illū motū celi diurnū neceſſario cū ſit terreſtris nō cōpletæ ſublimata. Non enī uidemus aliquos ignes ex materia terreſtri ī aere generatos diuturne pmanere: nec motū cæli ſequētes. relinqt̄ ergo ꝙ trica ſiue cometa eſt ignis manēs nō cū generatione ſua trāſiēs. hūc aūt ignē materialē eſſe deſcēdētē ī regionē aeris a ſphæra ignis ñ placet: qa nō deſcēdit ignis eſm corpulētia a ſua ſphæra ſed uirtus tñ ei⁹ deſcendit cū radiis ſtellaꝝ ī ſphera ignis nec atringit ad ſphærā ignis mot⁹ turbulentus uel uiolētia. relinqt̄ igit̄ ꝙ trica uel cometa ē ignis generatus ex materia deſurſū uenıente ſed a materia deorſū uenıente: non eſt poſſibile ut generetur ignis hñs diuturnitatē pmanentiæ niſi cum fuerit materia ſublimata ſeparata a natura terreſtri & aſſimilata naturæ cæleſti. Palā aūt eſt ꝙ trica ē ignis ſublimat⁹ a natura terreſtri & aſſilat⁹ naturæ cæleſti. cā agens & patiēs cōpletæ ī actiōe & paſſione aſſimilant̄ cū prius fuerint diſſilia. Cā uero generans tricæ neceſſario erit uirt⁹ celeſtis. ſ. uirt⁹ ſtellæ fixæ uel erraticæ & uerisīle eſt ꝙ unicuiq; tricæ cā effectiua ſit ppria ſtella ex directo eius ſic mouet̄: cū q̄ appet ī mūdo uiſa. Cū aūt tricæ moueāt̄ motu cæli diurno. Patet ꝙ uirtus cæli eſt pria cā motua eaꝝ & obediētiā quā hñt tricæ ad uirtutē celi primū ſignū ē elongatōis eaꝝ & ſepatōis a natura terreſtri & aſſimilatōis naturæ celeſti. ℂ Locatio āt cometæ e directo unius ſtellæ pluſq̄ alterius nō erit niſi p maiorē aſſimilatiōnē illi ſtellæ e directo cui⁹ locatur. unde ꝑpter ſimilitudinē quā hēt cū ſtella ea ſublima trahitur a ſtella illa ſicut ferrū ab adamante: hæc lincoñ. ibidē. Ex ꝑdictis patet generatio cometaꝝ & aliaꝝ ſtellaꝝ ſecundaꝝ in aere: & a qbus planetis ſeu ſtellis primis ipſæ ſtellæ ſecundæ generantur.

ℂ Capitulū. 3. quid ſignificēt cometæ & aliæ ſtellæ cū apparent ī aere & qliter ſit pronoſticandū per eas de accidentibus mundi.

Oſtq̄ in præcedenti capitulo determinatum eſt de generatione cometarum & aliarum ſtellarum ſecundarum in aere. Iam in hoc capitulo intendo dicere quid ipſæ ſignificent cum apparuerint: & qualiter per eas ſit pronoſticandū de accidentibus. Dicit autem lincoñ. in eodem tractatu quo prius. ſ. de generatione cometæ in fine: ꝙ cum ſtella quæ ſublimauit cometam quæ dicitur quaſi natura unius planetarum. 7. eo ꝙ omnis ſtella ſic dicitur. natura unius eorum planū eſt ꝙ cometa eſt ignis ſublimatus aſſimilat⁹ naturæ alicui⁹ planetæ. In oī enī re ꝯplexiōata terreſtri ſūt res ſpūales ſepabiles a rebus cōplexionatis p actionē corpoꝝ cæleſtiū. Cū q; ſit hæc ſepatio: relinqtur res cōplexiōata ī firma aut corrupta: ptes āt h⁹ mūdi ſūt faciliores & reuolubiliores q̄; ptes reꝝ ꝯplexiōataꝝ licet tot⁹ mūd⁹ ſit īcorruptibilis ſcd̄m philoſophos: qlibet tñ cōplexionata corpa ſcd̄m eos ſūt corruptibilia. Ex his ergo patet ꝙ cometa q̄ eſt ignis ſublimatus a parte mūdi ſenſibilis ſignū eſt ꝑcedentis ſublimationis & ſepatiōis naturæ ſpūalis ī corporatæ rebus cōplexiōatis & aſſimilatæ tricæ ī natura ſpūali: quapropter ſignū ē īfirmatiōis & corruptiōis reꝝ cōplexionataꝝ quib⁹ dñat̄ pſa cuius naturæ aſſimilat̄ trica uiſa: utputa ſi fuerit trica de natura ſolis uirtus ſtellæ q̄ ſublimauit tricā & ſepauit eā a natura terræſtri: ſepabit ſpūs q ſūt ī corpibus cōplexionatis aſſimilatis naturæ ſolis & erit īfirmatio aut corruptio ī hoibus & aīalibus & ſemētis qbus ſol principatur uel pricipalr̄ dñatur. Similiter ſi fuerit cometa de natura martis patiētur detrimentū aut corruptionē q̄ ſūt de natura martis. Et ſilr̄ erit res per cæteros pl'as: hæc lincoñ. Ex his uerbis ſatis appet ꝙ cometæ cū appuerit ſignificāt ī mūdo multos effectus mirabiles. Et ſicut ſignificāt cometæ: ſic & oēs aliæ ſtellæ ſecūdæ q̄ apparent ī aere ī magno nūero hūt ſignificationem magnā ſup accñtia mūdi. Dicit itaq; ptole. in centiloquio. ꝑpōne. 99. ꝙ ſcintillatōes ſtellaꝝ & ſtellæ cū cauda ſūt ſcd̄e ſtellarū & ū ſūt ex eis: ex propoſitione. 99. dicit ptole. ꝑut dicit eius cōmentator. ſiue expoſitor bugafarus. & eſt tex. ptolemaī ſcd̄m illū ꝯmētatorē. ꝙ aluchezit. i. ſtellæ cadētes ſignificāt ſiccos uapores. Cū ergo fuerit ī una pte ſignificāt uēt⁹ aſcēdentes ī una pte. et ſi diuerſæ fuerint omnes partes ſignificabunt ſcd̄m textū. hæc hali. Si fuerint omnes ex una parte ſignificabunt ſcd̄m tex. bugufari. diminūtōnē aq̄ꝝ. ſ. ſiccitatē & turbationē aeris. uel ſcd̄m tex. hali ſigiſicāt mutationē aq̄ꝝ quæ uiolent regionē & legē. ſed ſcd̄m textum. bugufa. ſignificant ille ſtellæ exercitus uenientes ad illud clima. & requirentes regnū illius climatis. Itē ſcd̄m tex. ptole. quē ponit bugufarus: cometæ aūt caudas hñtes ſūt illæ īter quas & ſolē: ſūt. 11. ſigna: & cū apparuerint hñtes multos crines ut cū fuerit appentes uel aſcendentes ī angulo regni alicuius regis morieť rex: aut hō potēs illius regni. Et ſi fuerit ī ſuccedētib⁹ angulis deſtruetur ei⁹ theſaur⁹: & mutabit cōſiliatores: uel ſcd̄m tex. hali detrimentū patieť iſtius regni ſubſtantia

& prætor. Et secūdm tex. bugufari si in cadentibus fuerint angulis .i. regni multiplicabuntur carceres & infirmitates: eritq; mors & maxime subitanea .i. secūdm maiorem partem. sed secūdm textū hali infirmabit' eorū ppls & multi eorū icarcerabit': & ministri eorū morient' ex īfirmitatibꝰ siccis & minuet' sensus hoium. Et secūdm tex. bugufari si huic rit cometa comā uel caudā īsurgēt cōtra regē ꝓditor uel hereticꝰ. Et secūdm tex. hali ē ille dñs terræ uel secūdm tex. bugufa. si hēs unā comā ab oriēte ad occidens uenerit secūdm tex. hali hostes uenīēt de longinquo. Si aūt ab occidēte ad oriēs erit hostis de regno ipso: hæc ptole. i illa ꝓpositiōe .99 centiloqui sui secūdm tex. hali & bugufa. & ipsi i cōmētis suis ponūt exēpla de multis appitiōibꝰ sideꝝ discurrentiū in aere & cometaꝝ q erūt signa multorū effectuū magnoꝝ. sed ñ uacat ea exēpla recitare ad pñs. ℭ Sed hali i fine cētiloquii dicit sic ptolemæus i hoc libro cometas & cometaꝝ noia ponit significationes & effectus. Sunt igitur cometæ quædā cælestia corpora in temporibꝰ diuersis apparētia quæ uulgus cometas uel crinitas appellat & dicunt' crinitæ uel cometæ a crine uel a coma eo ꝙ q̄si comatū uel crinitū caput appet. Tricæ aūt dicūt' ad silitudinē tricæ crinis eo ꝙ radii q̄si tricā uel crinē ex se emittunt. Stellæ cū caudis secūdm qd' dicit ptole sūt nouē q mūdū mouēt: ex his exceptis q sūt .23 q̄s ptol'. hic ꝓmittit. De nouē aūt tñ mentionē facit quoꝝ noia i hoc libro ponit & significatiōes. Pria illaꝝ dicit' ueru. Secunda cenaculū. Tertia pertica. Qurta mies. Quinta dñs asconæ. Sexta matutina siue aurora. Septima argentū. Octaua rosa. Nona nigra. Quarum q̄ttuor priæ assimilant' stellis & oēs significāt bella & terrores & magnos euētꝰ i mūdo: & ex colore eaꝝ cognosce' malū i mūdo futuꝝ. & ex natura signi i quo priꝰ appuerit eaꝝ aliq̄ sciet' qñ illd' malū erit. Et si appuerit i oriēte erit cito: si uero in occidēte tardabit'. ℭ Miles ergo ex cōplexiōe ueneris ē & est magnus ad modū lunæ: & hēt crines & radios ifundit retro se: & peragit .12. signa quæ qñ appuerit nocebit & potētibꝰ hoībꝰ & surgēt hoies i mūdo q uolēt mutare legē antiq;: & res adducēt nouas & peior significatio opis est ex parte caudæ. ℭ Dñs asconæ est ex cōplexiōe mercurii & ē ceruleus & puus & cauda eius lōga & in ꝑte i qua appuerit cauda significat mortē regū & guerras. ℭ Matutia ē rubea & hēt caudā rubeā lōgā & nō tantū quātū dñs asconæ & ē ex cōplexione martis q qñ appuerit caput iferius significabit paucitatē aquaꝝ & famē magnā & cōbustiones ignes & guerras i terra babiloniæ & i terra arabiū & i ægipto usq; applicet' ad occidēs. ℭ Argentū hēt radiū pulchrū ualde & albū ad mōm argēti purissimi q̄d nō pōt diu aspici & qñ appuerit significabit ānos fertiles i terra ubi hoc erit: & meliꝰ erit ioue i signo aq̄tico exñte. ℭ Illa q̄ dicit' nigra est ex natura saturni & eiꝰ color ē magis ceruleus q̄ niger & qñ appuerit sigificabit mortalitatē militū & decollatōnē. ℭ Et illa q̄d uocat' rosa ē magna & rotunda & hēt faciē ad modū hois & color eiꝰ ē ut color argēti cū auro mixti q qñ appuerit significabit mortē regū & diuitū & mutabūt' res mūdanæ & uenient & succedēt illis meliores. ℭ Illa q̄ dicit' ueru ē horribil' aspectꝰ & uadit ꝓpe solē: & significat mutationē fructꝰ pomoꝝ & fructus q ex terra procedūt & mortalitatē regū & diuitum. ℭ Illa q̄ ꝑtica dicit' hēt grossū radiū & significat paucitatē aquarū & destructionē ānonæ: & cum cōiūcta fuerit alicui planetaꝝ significabit aliqd ꝓter hoc. Si cū uenere cōiūcta fuerit erit mutatio aquarū & destructio annonæ maxima. Si cū mercurio morient' hoies iuuenes & sapiētes. Si cū luna moriet' populus. Si cū saturno erit mortalitas grauior. Si cū erūt guerræ gen ere q̄ ꝑ̄les & mortalitates ꝑ gladiū. Si āt cū ioue fuerit ipse qcqd significabit in regibus & diuitibus apparebit. Hæc sunt dicta ptolemai & hali i fine centiloquii de significatiōibus cometaꝝ. Et ptolemæus i .2. q̄drip artiti .ca. ult. dicit ꝙ stellæ caudatæ uētos & aeris siccitatē ostendūt: & secūdm hali ibidē. oēs illæ fiunt de fumo. Et dicit ptolemæ. eritq; illius quod ex hoc cōtingit fortitudo secūdm naturā fortitudinē corporū spaciū durationē. Et dicit hali ꝙ si stellæ caudatæ apparuerit nebulosæ significat ꝙ spissitudo est pauca & significat uentos multos & aeris siccitatē & secūdm magnitudinē cometæ durabūt uenti secūdm tps quod durabit cometa: hæc hali. Et dicit ptole. ꝙ stellarū iactio & earū cursus si ab uno angulo .i. ab una parte fuerit uentoꝝ flatꝰ ex illa parte futuros eē significabit. Et huic cōcordant Seruiꝰ & Virgiliꝰ libro prio georgi. Et dicit ptolemæus si ex diuersis angulis apparuerint inordinatos uentus annunciabunt. Si a quattuor angulis uidebuntur circundare aerē hiemalē ex multis differentiis indicabūt: & inde coruscatiōes tonitrua: & his silia prouenire nō dubitamꝰ: hæc ptolemæus. Et dicit hali ꝙ anguli de quibꝰ locutꝰ est ptole i hoc libro sūt illi quos dixit esse īter septentrionem & occidens & alii tres anguli: hæc hali. Et dicit ptole. .2. q̄dripartiti .c. 9. conuenit ut inspiciamꝰ ad cometas seu stellas comatas caudatas apparētes hora eclipsis aut aliq̄ hora quacūq; ēt ad silia accītia q̄ cōtigūt cuiusmōi sūt hasta nubila q̄ appēt sursū magna & spissa & ad q̄d illd' aspiciat' sicut lacꝰ aq̄: & secūdm aliū textū: ut sūt illæ q̄ uocat' aley si .i. ꝑtica & abocat .i. cornu: & uachanē .i. ipsectꝰ: & æquus q̄ꝝ naturæ marcialibus & mercurialibꝰ naturis q̄s ꝓdiximus: assilant' q .s. mars & mercu. opāt' lites guerras & ꝯbustiōes ēt res' & magni motꝰ & festini. & accītia q̄ ꝯtigūt ꝑ eos .i. sm hali. isidiæ magꝭ & furta & oia q̄ mouēt oēs spm

ad malefaciendū:& q̄ accidūt p eas. s. mortalitates subitas & febres acutas:& talia q̄ sunt de natura martis & mercurii. Item dicit haly φ quædā hmōi signalium fiunt de fumo sicco:& quædā de humido:quorū formæ colores & opa concordant planetæ dn̄anti in mundo hora qua apparēt. Siccus ergo fumus cum natura martis uel mercurii cōcordat. fumositas hūida cū natura iouis ac ueneris si in eo inuenit tēperantia. Sed cum distēperantia fuerit & tempamentū exierit cū natura saturni cōcordat. Quodlibet aūt horū signaliū significabit ea quæ accidēt hominibus:bestiis:plantis:piscibus:auibus:augmento:detrimēto aquarū:& erit eorū significatio scd̄m planetā cōcordantē cū eis. Cōuenit igit̄ ut significatio planetarū tēperatoꝝ cū oi tēperamēto in aere cōtingēti cōcordat cū natura iouis & ueneris.& sicut pciū rerū:exaltatio dignitatū: & oia alia opa quæ dixit Pto. de ioue & uenere. Similiter cōuenit ut significatio grandinū & fortium pluuiarū & frigorū ualde magnorū concordat cū natura saturni scd̄m sua opa quæ Pto. narrauit. Quodlibet igitur signalium accidentia multa facit: sicut sunt planetæ qui si multi fuerint nocent plantis & aialibus:& si pauci uel diminuti fuerit nocent etiā:tale aūt nocumentū sequit̄ defect⁹ uictualiū īfirmitates et salutes. hæc haly. Cōuenit igit̄ scd̄m Pto. ut inspiciamus ad cometas quæ apparēt in tpe eclipsis:aut in tpibus in quibus accidūt sua opa:& concordant suæ significationes cum planetis qui dn̄antur: iudicabim⁹ scd̄m illud. Et pōt eē φ significationes earūdē uariabūt significationē planetæ dn̄antis i eclipsi:si aliq̄ stella dominabit̄ in tpe suo quo ipsæ apparent:siue illa q̄ dn̄antur in eclipsi:siue sit per aliā eclipsim q̄ eueniet:siue p aliquod annuamentū planetarū:aut p cōiunctiones:aut p oppositiones: quæ in tpe illo erunt. hæc haly. Nota φ sicut docuerit te Pto. & haly iudicare p scd̄as stellas apparentes in tpe eclipsis sic opoitet te iudicare p scd̄as stellas q̄ apparēt tpe cuiuscūq; cōiunctōis magnæ siue inceptionis cuiuscūq; tēporū reuolubiliū. ¶ Qualit̄ aūt scire debes ubi eueniet effectus significat⁹ per cometā aliquā uel signale aliquod: & qn̄ eueniēt effectus:& q̄diu durabunt:& in quo genere reꝝ apparebūt:iam tibi iuxta sn̄iam astronomoꝝ declarabo. Dicit itaq; Lincoñ. in suo tractatu de generatione cometæ: φ qn̄ ignis in regione aeris est existēs propter proximitatē sui a terra:nō apparet nisi in regione ex cuius terræ uaporibus sublimatur:& in regionibus sub eodē palello nō apparebit. Hæc aūt cometa significationē habet super regionē ex cuius uaporibus sublimat̄: supra quā terram fuerit stillans circa fortioris sit⁹ & uehementis impssionis in hac hora generationis cometæ:in eadē nāq; hora mouet stellā eādē naturā spiritualē assimilātē naturæ terræ incorporatā rebus cōplexionatis:tardior est generatione cometæ propter maiorē inobediētiā reꝝ cōplexionatarū natura actionū cælestiū. Supra quā autem regionē significat cometa de oibus regionibꝰ existentibus sub eodē palello non ē facile discutere: siue discurrere:nisi forte sup illā significet cui⁹ hominū aīos mouet ad affectionē aliquā:utpote uel ad adiuuationē:uel timorē aut horrorem:uel ad amorē. Verisile nāq; est φ eorū aīos q̄dā p̄plagia i usu suo plus cæteris mouent q eius affectū iam inchoatū postea sunt censuri cōpletū:& ex similitudine affectionis quā imprimit in mentē uidentiū pōt cōiiūgi:& qualiter reuocet̄ cuius est signum. hæc Lincoñ. ibidē. Et dicit Pto. 2° quadri. c. 9. φ scientur loca in quibus accidentia illa euenient quæ scilicet significant̄ per signalia per loca illorum signalium in zodiaco: & per loca signorū in quorū directo stella cometa existit. i. secūdū haly: accidēs erit in regionibus & ciuitatib⁹ quæ eidē signo fuerint cōcordatæ. hæc ille. Et Albu. in de florib⁹ in fine dicit: Cū uolueris partē terræ scire i q̄ eueniet accñs: aspice cenith caudæ cometæ in q̄ parte sit extēsa:& i eadē pte erit. Et dicit frater: φ cū stellæ scd̄æ sic cōglobent̄ ut dictū est: & fortiter petūt supiora: & materia hominū & aīalū sit tenera:necesse ē cū hoc corda eleuari similiter:eleuatio uero ē nolle subiici sed poti⁹ dominari:unde fiunt plia & seditiones: si igit̄ feueris locū terræ correspondentē: cōgrue pronosticabis. Dicit igit̄ frater φ necesse ē lunā dn̄ari in aquilone:saturnū uero in austro: & hoc dn̄ium eorū erit propter influentiā cæli & orbis necessitatē. planetæ ergo mendici in locis mediis dn̄antur:& cū determinatio eorū significet̄ in terra p significationē corpis primi ibi influentis necessario spatiū potestatis planetarū in terris nō cōparabit̄ scd̄m gradus potentie eorū: sed cūcta erūt æqualia. Inuenimus aūt ptātē lunæ i terra a gra. 48. ab æqnoctiali uersus polū arcticū: usq; ad gradū. 57. quod ē spatiū. 8. graduū. Ois igit̄ planeta tm̄ habebit ptātē uersus æqnoctiū a luna: Saturnus aūt ptātem habebit per. 8. gra. ab æquinoctio Spatiū aūt horū in terra scd̄m. 7. planetas i. 7. climata diuidēdo optie ꝯueniūt cū expimētis: rōnabiliter etiā concludit ibidē: sicut ostendit̄ superi⁹ per initiū signi habēs initiū effectus. Cācer uero in distantia sua ab equinoctio nullius signi initiū habet secum. Consimiliter dico de capricorno. Cū ergo naturæ canceri sit pars borealis: & p consequēs capricorni meridionalis: atq; in locis intermediis semp cōueniunt initia duorū signorū: iō ibi necesse ē fieri naturā cōmixtā. Verbi gratia Sagittarius & aquari⁹ quorū initia in eadē distātia sunt. Primū est de natura ignis ifecti terra. Secundū est de natura aeris infecti aqua: Actio autē

cōmunis actioni iouis optime conuenit qui grossum subtiliat. Ex hac forma concludo reliq̃ climata: quicquid alii dicunt huic adhæreo: quia sensus rationi & ratio sensui hic concordant. Patet igit̃ in omni parte habitationis quis gradus aut pars eius correspondeat in cælo. Cū igitur stella fiet: uide gradū in quo est mars uel saturnus p quem fit: & cōsidera regionē & partē eius secūdum partem gra. planetæ: et ubi supra apparebit stella ibidem supra erit effectus. Verbi gratia: Quādo fuit coniunctio iouis & martis in coniunctione particulari in .3°. gradu cancri anno xp̄i .1313. apparuit stella cū cauda multa: & necessario apparuit in loco qui sibi correspondet: scotiæ & parti septētrionali angliæ. Est n. cītas eboris sub gra. 54. ab eqnoctiali integro. Pars igit̃ in q̃ fuit cōiunctio correspōdet terræ p̄dictæ. et qa mars tūc fuit retrogradus traxit secundū motū suū stellā cauda præcedente: etiam mouebat̃ a parte orientali boreali ad partem occidentalem australē: ideō necesse fuit anglicos in conflictu scotiæ deuinci. Est enī terra scotiæ in respectu terræ angliæ in situ orientali boreali. & hoc exemplum ualet ubiq;. ℭ De stellis quæ fiunt in regnis sunt quædam alia proponenda. Sunt autē regna exaltationes planetarum: unde sciendum q̄ cum est coniunctio saturni iouis & martis in regno alicuius alterius planetæ: tunc incipit regnū hominū ibi ubi est signū in quo est regnū: ut in capricorno est regnū martis ibi in loco correspondente ibi erit regnum in terra secundū coniunctionem planetæ. silr̃ est in aliis regnis. Stellæ aūt fiunt hic ut p̄dicit̃. Idem aūt pōt fieri per saturnū & iouem quod fit p tres simul. Et nota q̄ regnum inceptum non impeditū nunq̃ poterit consumari nisi fuerit prius cōiunctio cōsimilis in opposito regni infirmari, tamen poterit per locum quem regit gradus in quo est coniūctio belligera ut prædicitur. Nota etiā q̄ sicut regnum non omnino deletur nisi per cōiunctionē in opposito regni: ita exaltationis particularis potestas non perit nisi per coniunctionem secundū modum contrariū in aliqua exaltatione fortiori: aut fortius īpedimētū requiritur. Et nota q̄ coniunctio saturni & iouis & martis uel saturni & iouis in exaltatiōibus significat res maximas ut initia regnorum & eorū destructiones ac etiam sectarum. & hoc p̄cipue in exaltatiōibus planetarum. Coniunctio autē iouis & martis significat bella & rebelliones. sed & rebellio magis fit per martē & saturnū in gradibus exaltationū & per aspect⁹ ut prædicitur fiunt cōiunctionu; similia sed caue a puteis. ℭ Præterea scito q̄ in climate primo & septimo nō est possibile regna maxima cū sectis suis incipere nisi unū i uno & aliud in alio. Nō enim sunt in cœlo sicut prædicitur nisi tantum unum signum illi sensibiliter respondens. In uno autem signo unum tale est ad plus. Intermediis climatibus aliter contingit: quia cuilibet correspondent duo signa: conuersim tamen quia initium unius signi alterius finē contingit. & sic per consequens influūt in clima alia: illud uidelicet ut initiū orientalis signi incipiat a principio sui climatis uersus mediū eiusdem: et alterius initium contrarium pandat sectā Signū igitur quod est ex p̄te cardinis orientalis ē in initio partis climatis orientalis & signum reliquū occidētalis per consequēs. ℭ In climate aūt secundo nō est sedes regni alicuius planetæ neque secta sed mixtum .i. sedes caudæ martis & iouis secundum locum gradus. ℭ In tertio est fortitudo atq; secta ueneris in parte orientali est. quia sedes initii eius uersus medium climatis illius in loco q respondet extremo piscū. ℭ In quarto est fortitudo regni solis in parte orientali secundum formam prædictā & eius sectam uehemēter: cōsimiliter in occidente est regnū cū secta saturni. ℭ In quinto uero est regnū cum secta lunæ in parte orientali & in occidentali mercurii. ℭ In sexto autem regnum mixtæ naturæ ueneris et mercurii scilicet cum eius secta in qua est natura iouis. Sicut autem est regnū martis cum eius secta i primo climate ita iouis est et i 7°. ℭ Ex natura āt signorū possimus cognoscere naturas hominū et uniuersoꝝ corporꝝ quæ sunt ī quocūq; climate. ℭ Sed notandum est quod quādo regnum uicit fortiter & eius secta tunc in climate sexto necesse est mercurium ueneri dominari & quādo uenus ī regno gloriatur iterum mercurius minorat̃. oportet tamen respicere quæ coniunctio fortior sit uel quis aspect⁹ fortius agit. ℭ Consimiliter itaq; sentiendū est in climate alio quocūq; ubi regnum dominat̃. ℭ Secta itaq; saturni est laboriosa et sordida culturas agroꝝ diligens multum maliuola terrestris pigra īprudens faciliter cupida. ℭ Secta iouis est beniuola aut rationalis ab iniquis sordibus satis remota: scias diligens multum & sapientiā: & in omnibus temperata. ℭ Secta martis est furibunda diligens prælia & seditiones cōcordiam respuens preterq̄ subiectorum. ℭ Secta solis est maxime cupida regnoꝝ & eoꝝ quæ ad p̄esse ptinēt & ē honesta & sapiēs sed ē fortis ualde & multū agil' & magnanima. ℭ Secta ueneris ē oīs generis luxuriæ hūida ita ut quicqd libet i secta ista licere putat̃. ℭ Secta mercurii oē genus corporalis luxuriæ detestatur: mores predicat: spiritualia plus amat: omnes uirtutes docet et scias omnes addiscit et præualet & errores confundit: uitia detestatur & i eius labore & solicitudine non est finis. ℭ Secta lunæ est secta magica omnibus aliis contraria contra omnia prædicās simulando sectam mercurii sequi fraudulenter et est bellicosa et cupida laudis. Hæc frater ibidem.

¶ Qualiť sit pnosticandū de accidētibus mūdi p secūdas stellas et de mutatiōib⁹ regnoꝝ et sectaꝝ: & q̄ sunt sectæ omniū planetaꝝ: similiter de mutationibus regnoꝝ & sectaꝝ per coniunctiones magnas dictū est in distin. 2ª. huiꝰ tractatꝰ ca. 5. Similiter de diuersitate sectaꝝ quas faciūt planetæ dictū est priꝰ in distinctione secunda ca. 4 & similiter in distinctiōe prima ca. 4. Et dicit ptol. ubi supra. l. 2°. q̄dripartí ca. 9. Et tps quo signale ipm durauerit significabit q̄ntū durabit effectꝰ significatꝰ: iterū & sciet etiā q̄n effectꝰ incipiet ex comparatione eius ad solem: & secundum alios textus ex habitudine aut affinitate eius ad solem. Nam si mane apparuerit .i. si fuerit oriētalis a sole accidens apparet & ut plurimum cito eueniet & cum in uespere .i. occidētalis apparuerit tarde continget. Et dicit haly si uolueris scire quādo accidet effectus et quantum tempus durabit: respice ad horas quæ fuerint inter signale & ascendens sicut facis in eclipsi Et generaliter dico tibi ut facias in his signalibus sicut in eclipsibus fecisti. Et albumazar in de floribus in fine dicit q̄ hora qua apparebunt significationes erit quando peruenerit sol ad signū quod fuerit ex substantia earum significationum: aut aliquis planeta cuius natura est in opere sicut natura euentus qui apparuit tibi futurus in eodem anno. ¶ Item dicit ptolæmeus ubi supra q̄ forma signalis apparentis monstrabit de qua specie perueniet accidens siue effectus significatꝰ: & silr̄ de quo genere reꝝ eueniet. Vel secundū alium textum scietur in qua parte effectus ex zona caudæ signalis et extensione sua Sed genꝰ in quo apparebit effectus scietur ex signo in quo apparet illa secunda stella. ¶ Et dicit haly: si uis scire quale erit accidēs: inspice ad formam & colorem signalis: & cum quo planeta concordauerit: nam accidens erit de natura illius planete: & uirtus accidentis erit secundū uirtuté planetæ ibi dominantis. Hac ille. ¶ Sic igitur patet qualiter sciemus ubi eueniet effectus significatus p cometas & alias stellas secundas quādo apparebunt. Sed cuiusmodi effectus significetur per huiusmodi signale patet per ea quæ dicta sunt priꝰ de significationibꝫ signalium prædictorum cum apparuerint. Et hoc in isto cap. p nunc sufficiunt dicta.

Capitulum quartū quid significat cometa in quocunq; signo apparuerit.

IAm in hoc cap. determinanť q̄d significet stella comata in quocūq; signo apparuerit. ¶ Dicit ita q̄ albu. 5. de coniunctiōibus magnis differentia ultima q̄ si apparuerit aliqua stella comata in æquidistantia signi arietis significat multas guerras i regionibus diuersis et multas effusiones sāguinis siccitaté magnā: dolores oculorum & mortem boum: & destructioné magnarum & eleuationé malorū & infimorū: & multas mineras ex argēto & auro: & superfluitaté caloris in quarta æstiuali. Et si apparuerit in pte oriētis et sol æq distet signo arietis significat illud odiū cadere inť ciues p se & plures regiones obedire regi babiloniæ. Et si apparuerit in parte occidentali significat q̄ maior ps magnatū cōsequetur a regibꝫ q̄d abhorrebit de infortuniis: & cedes aduenient ciuibꝫ i occidētalibꝫ ptibꝫ: significat etiā pluuias & inūdationes fluminū & niues. Et dicit albumazar in libello suo de floribus cap. ultimo: q̄ si fuerit stella comata in ariete: & fuerit apparitio eiꝰ i parte oriētis erit uelocius operi eius. & si in parte occidentis erit tardiꝰ operi eiꝰ. ¶ Et albumazar quinto de cōiunctionibꝫ magnis ut supra. s. differētia ultima dicit: q̄ si apparuerit aliqua stellarū comas habētiū in æquidistantia tauri: erūt multæ guerræ captiuitates et mortalitates in terris pluribꝫ i currūt homines dolores siccos sicut scabié & pruritū: erit mors boum & nō fodientur mineræ & depopulabiť uel cremabitur q̄dā ps terræ mōtis Erit q; uehemēs frigus cū corruptione messiū & casu fructus arborū & paucitate culturæ et plantationum in terra. Quod si fuerit apparitio eius ex parte orientis: et sol fuerit æq distans signo tauri significat timere regem de inimicis suis: & cadere bubones i homines: & durare illud annis sequentibus cum multis egritudinibus hominibus contingentibus in quarta æstiuali cū nimia mortalitate. Et si apparuerit a parte occidentis significat multas pluuias. Et in de floribꝰ ubi supra ca. ult. dicit albumazar: q̄ si apparuerit cometa aliq̄ in directo in tauro significat malū hominum & paucitaté boni eoꝝ: iniurias & rebelliones inter eos. Et si apparuerit a parte orientis erit uelocius opi eius & si in occidēte erit tardius ¶ Et. 5°. de coniūctionibꝫ magnis: dr̄ia ulti. dicit Albu. q̄ si apparuerit aliq̄ stellarū comas hn̄tiū in directo geminoꝝ significat generationem belli: accidūt multæ ægritudies et mortalitates et fames: et mors puerorū: aborsus prægnantiū et mors auiū: deuenient tonitrua: & coruscatiōes multæ & multi uēti calidi cōburentes fructus. Et in de floribus dicit q̄ si apparuerit cometa i geminis significat lasciuias & fornicatiōes i hominibꝰ et dilectiōem religiosorū. Et q̄nto de cōiunctionibꝰ magnis dicit q̄ si fuerit apparitio ex parte orientis & sol æquidistet signo geminorum: significat multos magnates cadere a dignitatibꝫ suis & interfectiones regum. Et si apparuerit ex parte occidentalis significat multam captiuitaté cum multis pluuiis & inundationibus. Et in de floribus: & si appa

fuerit a parte orientis: erit uelocius operi eius. Et si a parte occidentis: erit tardius. ¶ Et dicit Albumazar .5°. de coniunctionibus magnis ubi supra: quod si apparuerit aliqua stellarum comas habentiũ in directo cancri: significat bella & multa mala: & multã mortalitatẽ in hominibus: & effusionẽ sanguinis: multum nocumentũ: submersionẽ & diruptionẽ: & mortem quorundam subito: & significat multas pluuias: & paucos pisces. Et si apparuerit a parte orientis: & fuerit sol æquidistans signo cancri: significat angustias hominum cum hoc quod parum obedient regi: & uilitatem annonæ in fine anni. Et si apparuerit a parte occidentis: significat rixam & malum cadere inter reges: & quosdã eorũ ire ad alios: & pacẽ eorũ postea. Et in de floribus ubi supra dicit: Si apparuerit cometa in directo cancri: significat multitudinem locustarum: & detrimentũ messium ab eis: & casum uermiũ in triticum & in cæteras arbores: & paucitatem frugum: & multitudinem uermium in eis. Et si apparuerit a parte orientis: erit uelocius operi eius: & si in occidente erit tardius. ¶ Et .5°. de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: quod si aliqua stellarum comas habentiũ apparuerit in directo leonis: significat pugnam inter reges: & hoc in fine anni cum multa effusione sanguinis a parte orientis: & mortem quorundam nobilium. & forte accidet quibusdã hominibus strãguiria id est non posse mingere: & dolores uẽtris: & cadet in lupos ægritudo: & rabies in canes. Et si apparuerit a parte orientis: & sol fuerit æquidistans leoni: significat multas cõmixtiones & siccitatem & fulgura. Et si fuerit a parte occidẽtis: significat ægritudines multas: & fulgura in parte septẽtrionis cum fortitudine luporũ & rabie canũ. Et in de floribus dicit Albumazar: quod si cometa apparuerit in directo leonis: significat impedimentum hominum ex lupis: & casum uermiũ in triticum & destructionem domorũ substãtiarum. Et si apparuerit a parte orientis: erit opus eius uelocius. Et si in occidẽte tardius. ¶ Et 5° de cõiunctionibus magnis dicit Albu. quod si apparuerit aliq̃ stellarum comas hñtiũ in æquidistãtia uirginis: significat paucas mercationes fieri cũ magna iniusticia & iniuriis: & incurrent homines multos dolores: tremores febriũ: mulieresque incurrẽt uẽtositates & multa ulcera & pustulas: et erũt multi aborsus impregnatarum. Et si fuerit eius apparitio a parte oriẽtis: & sol fuerit æquidistãs uirgini: significat guerras. Et si fuerit eius apparitio a parte occidentis: significat pugnas cũ multitudine fructuũ. Et in de floribus dicit Albumazar: quod si fuerit aliqua cometa in uirgine: significat ablationẽ bonorum quorundam ex domesticis diuitum: et mutationem eorum a locis eorum in alias regiones quasi per captiuitatem: & nõ reuertentur ad eos bona in æternũ. Et si apparuerit in parte orientis erit uelocius operi eius. Et si in occidente: erit tardius. ¶ Et .5°. de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: quod si aliqua stellarum comas habẽtiũ apparuerit in directo libræ: significat mortem quorundã regum in parte occidentis: & multitudinem mortis in principibus & nobilibus. & effusionem sanguinis: & abscisionem mercium cũ paucitate pluuiarum: & multa serenitate & ualiditate uentorum: & siccitate fluminum: & destructione fructuũ. Et si apparuerit in parte orientis: & sol æquidistãs fuerit libræ: appreciabuntur equi et cameli cum guerris aduenientibus in terris romanorum. Et si apparuerit in parte occidentis: significat bella & mortem quorundam regum: & seruos contrarios dominis suis: cũ mediocritate fructuũ. Et in de floribus dicit Albumazar: quod cum apparuerit cometa in libra: significat extensionẽ latronum & abscisorum in turibus cum fractione census: & apparitionem paupertatum in cordibus hominum diuersis modis id est modo cũ frigore & modo cum calore: & prolongabitur eorum mora in hominibus. Et si apparuerit in parte orientis: erit uelocius in hoc quod significat. Et si in occidente: erit tardius operi eius. ¶ Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: quod si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo scorpionis: significat illud quod occurret hominibus ex doloribus testiculorum & lesione uesicæ & costarum: cum rixa quæ occurret regibus: & irasci quosdam super alios: & consequentur mulieres propter causas partus abhorribilia: et significat multas pluuias nociuas: et destructionem fructuũ ex uehemẽtia pruinæ & frigoris cũ tenebrositate aeris & humiditatis eius: & paucitatẽ pluuiarum: & desiccationem fluminum: & caristiam piscium. Et si apparuerit in oriente: & sol fuerit æquidistans signo scorpionis: significat salutem ciuium babiloniæ sex annis cum rabie luporum & canum. Et si fuerit eius apparitio in occidente: significat locustas cum paucitate nocumenti earũ. Et in de floribus dicit Albumazar: quod si cometa apparuerit in scorpione: significat multitudinem guerræ: & rebellionem regum: & mutationem militum super eos: & inquisitionẽ eorum ab eis cum hoc quod non est in posse suo. i. petere impossibilia. Et si apparuerit in parte orientis: significat quod erit uelocius ei quod significat. Et si in occidente: tardius. ¶ Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albuma. quod si aliqua stellarum comas habentium fuerit in directo sagittarii: significat uehementiam regis super plebem: et desiderium eius super cõgregatione pecuniarum & depressione hominum: & capere per uiolentiam: iniurias cum morte quorundam nobilium & apparitione bestiarum in pluribus partibus: &

uehementiã caloris: & paucitatem fructificationis palmarũ. Et si apparuerit a parte orientis: & sol fuerit æquidistans sagittario: significat mortem regum: infortitudinem infirmitatem: & erũt mora eius tres menses cum apparitione pugnæ et timoris & latrocinii: & ciuiũ prauitatẽ in pluribus partibus: & prosperitatem redditũ & hereditatũ. Et si apparuerit a parte occidentis: significat multitudinem eorum quæ homines imaginantur in somniis: cum aborsu mulierum impregnatarum. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si cometa apparuerit in sagittario significat depositionẽ scribarũ: & earum annullationẽ atq; acceptionem earum substantiarũ: & occultationem earũ cum multitudine tribulationis qui descendet super eos. Et si apparuerit a parte oriẽtis: erit uelocius opus eius. Si uero in occidente: tardius. ¶ Et quinto de coniunctionibꝫ magnis dicit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo capricorni: significat bella inter reges: & multa infortunia in parte occidẽtis: & regibus ibi emdrixas & timores: & rumores in persia & inter ciues meridiei: quæ incurrẽt in hominibus ex demoniis: & ex infamia & oppressiõe: & abscisio uiarum: & apparentiã latronũ: & depressionẽ religiosorum & fideliũ: et mortem iustorum: & nimios significat grandines & niues ut plantæ destruentur: præcipue destruet crocum. Et si apparuerit in parte orientis: & sol fuerit æquidistans capricorno: significat impedimenta aduenientia aliquibus regibus ex inimicis suis quæ erũt causæ mortis eorum: & renouationes regni quorundam magnatorum: cum multitudine niuium et pluuiarum: & saluatione uinearum & fructuũ. Et si apparuerit a parte occidentis: significat herbositatem anni: & abundãtiam aquarum. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si fuerit aliqua cometarum in directo capricorni: significat extensionem fornicationis in hominibus in eodem tempore. Et si apparuerit a parte orientis: erit uelocior eius significationi. & si in occidente erit tardior. ¶ Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo aquarii: significat mortẽ regis in parte oriẽtis: & exitum uirorum qui querũt regnum: & cõtrarietates inter reges propter illas causas: & nimiam mortem in hoibus: & bubones: & lepram & cedem & pugnam in parte occidentis: & durabit longo tempore: cum tenebrositate aeris: & multitudine tonitrui & coruscationis & fulminis: & mortem plurium hominum propter illas causas: paucitatem auium & piscium: & uilitatẽ annonæ. Et si fuerit eius apparitio ex parte orientis: & sol fuerit æquidistãs aquario: significat herbositatem. Et si fuerit eius apparitio ex parte occidentis: significat multos rumores terribiles in terra Persiæ: & deprædationes armorum regum & multam calliditatem. Et in de floribus dicit Albuma ꝙ si apparuerit aliqua cometa in aquario: significat multitudinẽ guerræ & interfectionis: & crucifixionis in eodem tempore. Et si apparuerit in parte oriẽtis, erit uelocius illud quod significat: & si in occidente tardius. ¶ Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo pisciũ: significat mortem illius plebis: cum multa cede in multis regionibus. & hoc erit causa fidei: & signa erunt & prodigia: & interficient se religiosi ad inuicem: & multiplicabitᷣ infortuniũ: & contrarietates: & sancietates: & horribilia in hominibus: & cadet mors in piscibus: & abscindentur proficua aquarũ. Et si apparuerit in parte orientis: & sol fuerit æquidistans signo piscium: significat uehementiã contrarietatis ducum principum & regum: & rebelliones eorum: & ipsi capient censum regis: & multiplicabitᷣ timor in pluribus climatibus: et infortunium cum superfluitate pluuiarum. Et si apparuerit in parte occidentis: significat angustias hominũ: & bubones: & mortem cadere in pluribus climatibus: & præcipue in occidente: & uehementiam angustiæ & turbationis: & hoc durare tribus annis: et erit multitudo auium & pisciũ: inundationes fluminum. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua cometa in piscibus: erit bellũ maximũ super affines regis: & interficient se inuicem: & inimicitiæ erunt inter alios magnatos: & erit abruptio manus eorum ab obedientia. Si autem apparuerit in parte oriẽtis erit uelocius: si in occidẽte erit tardius. ¶ Et Hali abenragel libro suo .8. capitulo ultimo dicit: ꝙ quando aliq̃ stella cadit in ariete & dimittit suũ signale: morietur rex xpianorũ: & erũt fortes guerræ & interfectiones in terra babiloniæ. Et si fuerit ille casus in tauro: multæ ciuitates depopulabunᷣ in terris xpianorum: & erit mors in terra babiloniæ. Si ceciderit in geminis: morietᷣ rex egypti: & regnabit loco ciꝰ homo formosus & appodeatus: & erũt mortalitates & infirmitates in terra Persie. Et si ceciderit in cancro: erunt interfectiones in terra medorum: & filius regis morietur in lite grauiː uelᷣ ipse morietur rex. Et si ceciderit in leone morietur rex: & letabuntur inimici eius: & exibunt de climate babiloniæ qui aduersantur regi: & faciẽt damnũ. Et si ceciderit de uirgine: rex ægypti suos interficiet inimicos: & accident ei multæ guerræ. Et si ceciderit de libra populus faciet malum regi & proditiones coopertas. Et si ceciderit de scorpione: erunt multæ combustiones aeris: & minuenᷣ aquæ pluuiarum in terra. Et si ceciderit de sagittario: erunt mortalitates in terra babiloniæ

& in terra baldach oppidū: & ibidē morietᵉ rex. Et si ceciderit de capricorno: accident in terris beche & haleaoz multa mala per lites. Et si ceciderit de aqrio: insurget homo densus & appodeabit de regno: & durabit in eo modicū: & postea erunt multæ infectiones & fortes. Et si ceciderit de piscibus rex faciet iustitiam & rectitudines populo: et significat saluationes & multas aqs. Hæc hali. Et hæc sufficiūt ad præsens de significationibus cometarum apparentiū in omnibus signis. ¶ Et Albuma. quinto de coniunctionibus magnis: ultima differentia in fine dicit sic: Cum fuerit apparitio alicuᵘ stellarum comas habentium in ascendētibus radicum natiuitatum regum: aut in signis profectionum: aut in ascendentibus reuolutionū: aut in signis diuisionis: & præcipue in ipso termino: aut fuerit cum dominis aliquorum locorū istorum: significat multas angustias & oppressiōes & bella ppter causas insurgentiū i eos: & multiplicetᵉ inuidia & iniuria & forsan cedes eoꝝ. Et si fuerit natᵘ ex mediocribus hoībꝯ uel ex infimo ordine: significat multos inimicos eorum: & ꝙ occurret eis ex abhorribilibus infortuniis propter illas causas. Hæc illæ ibidem. Et prædicta sufficiāt de stellis comatis & aliis stellis secundis in aere apparentibus.

¶ Incipit distinctio. 12. & ultima primi tractatus de qualitatibꝯ & naturis planetarum & signorum & partium circuli: & de dignitatibus planetarum essentialibus & accidentalibus: & eorum habitudinibus ad inuicē breuiter & compendiose secundum modum introductorii. Et sunt octo capitula.

¶ Capitulum primum de qualitatibus & naturis planetarum.

Ostēq in precedentibus distinctionibus determinatū est de regulis uniuersalibus siue generalibus: quos ponūt astronomi diuersi i suis libris: de his quæ contingunt in mūdo secundum uim & uirtutem corporum cælestium. Iam in ista distinctione ponam tibi secūdū uiam seu modū introductorii qualitates & naturas & complexiones planetarum signorum, 12. partiū circuli: & dignitates planetarum essentiales & accidētales: & eorū habitudines ad inuicē. Et nemireris de hoc ꝙ in fine illius tractatus pono introductoriū meū. Nā sicut frequenter dictū est illæ regulæ quæ traduntᵉ de rebus mundi accītibꝯ: in hoc primo tractatu nō sunt particulares sed uīles siue regulæ generales. Illæ autē q̄ ponūtᵉ in hoc tractatu secūdo huiᵘ libri pticulares erūt. Et iā ponā in distinctiōe hac partē introductoriam libri mei & eorū q̄ tradentᵉ in hoc tractatu 2ᵒ. ad maiorē elucidationē. Et quia uidebatᵉ i principio libri determinatū de principio mundi: & qualiter diuiditur tempus a mūdi creatione usq; ad eius finē. deinde de coniūctionibꝯ magnis: deinde de eclipsibꝯ: postmodū de reuolutōibꝯ annorū mūdi: & de singulᵉ coniūctionibꝯ oppōnibꝯ & quadraturis luminariū: ut s. eēt ordo naturalᵉ pcedendo ab uīibꝯ ad pticularia: nō posui illā partē introductoriā libri mei in principio illius tractatus primi: sed modo in fine ut sit q̄si cōplectēs istū primū tractatū & secūdū tractatū in eo. Et in hac distinctiōe quæ ponitᵉ ps introductoria: primo ponā in ca. 1. pmo q̄litates & naturas ac etiā complexiones planetarū breuiter & compendiose & cætera.

Dixit itaq; Ptol. in primo q̄dripti. ca. 5ᵒ. ꝙ planetæ bonæ siue fortunæ sunt Iupiter uenᵘ et luna. Planetæ maliuolæ siue infortunæ sunt saturnᵘ et mars. Medioeres uero sūt sol & mercurius. Alii aūt astronomi sicut Ptol. rex ægypti in libro suo quē scripsit ad Aristote. in principio: et alii astronomi q̄plures ponūt ꝙ iupiter & uenus sunt fortunæ: & saturnus et mars sint infortunæ: & ꝙ sol mercuriᵘ et luna sint medioeres. Vnde uersus: Iupiter atq; uenus boni sunt mars satq; malignus. Sol & mercuriᵘ cū luna sūt medioeres. Sed Albu. 4ᵒ. maio. introduc. dria. 2. & Alkabi. dria. 3. inde pandunt uirtutes dicētes ꝙ iupiter & uenᵘ sunt fortunæ et beniuoli: & sol p aspectū amicabilem ut dicit Albu. ē trinᵘ & sextilᵉ. & p aspectū q̄rtū cuiusmodi secūm Albu. est cōmixtᵘ siue mediocris. Sed p coniūctionē est maliuolus. Luna autē beniuola & fortuna. Et i hoc cōcordat Albu. & Alkabi. cū Pto. Saturnᵘ uero secūm eos & mars sunt maliuoli & infortunæ: et mercurius cōmixtus siue mediocris. Vnde maior fides est adhibēda Pto. & Albu. in isto q̄; aliis. De ista aūt materia & bonitate et malitia planetarū magis diffuse est tractatū prius in distin. 10. ca. 3. & ideo hæc dicta generaliter sufficiunt ad pñs. ¶ Itē pmo q̄dripti. ca. 4. dicit Pto. cōplexiones planetarū sunt istæ. Saturnᵘ infrigidat & parū desiccat. Iupitᵉ calefacit & humectat tempate: & iō ēst auctor uētorū q̄ res oriri faciū. Mars uero desiccat et cōburit. Sol calefacit et parū desiccat. Venᵘ sicut ē ioui ordine: tū conuersim q; parū calefacit et multū humectat. Mercuriᵘ desiccat: humectat quoq; equaliter: primū qd nō

multũ elõgat̃ a sole. secũdo q̃a uicinat̃ lunæ: & ẽ auctor uẽtoꝝ. Luna multũ humectat & parũ calefacit propter lumẽ qđ recipit a sole. Hæc scđm Pto. Alii aũt uident̃ contradicere huic sẽtẽtiæ ꝑ pte. Nã scđm Alkabi. et alios saturn⁹ ẽ frigid⁹ et siccus: Iupiter calidus & humidus tpate: Mars supflue calidus & siccus: Sol calidus et siccus: Venus tẽperate frigida & hũida. Vñ tñ Pto. ponit eã calidã & hũidã tẽperate. Cũ Pto. tenet Albu. in cõplexione ueneris 4ᵒ. maio. introduc. dria. 2. dicẽs eã eẽ calidã & humidã tẽperate. Vnde in ea pte plus credendũ ẽ Pto. & Albu. q̃ aliis. Itẽ ulterius dicit Alkab. & alii astronomi: ꝙ mercuri⁹ inclinat̃ ꝑ naturã suã ad eũ cui cõplectitur ex planetis & signis. Sed scđm Albu. ubi supra mercurius est naturæ terreæ frigidus. s. & sicc⁹ ꝑut dicit Pto. Lunã uero dixerũt Alka. & alii frigidã eẽ et humidã. Et cũ eis cõcordat Albu. ubi supra dicẽs eẽ frigidã & humidã: Nec scio aliquẽ tenere cum Pto. de complexione. utrũ aũt ipse uerũ dicat uel alii nescio: sed magis uidet̃ credendũ eẽ toti cõitati astronomoꝝ in hac pte. Itẽ dicit Pto. primo quadriparti. ca. 6. ꝙ saturnus ẽ natura masculin⁹ Iupiter uero silr masculinus: & mars masculinus silr & sol Venus et luna sunt fœminæ. Vñ uersus Fri. sit saturnus sed iupiter æstuat udus: Mars sol ca. siccãt hu. luna uenus quoq; frigescũt. Mercurius silis est his quib⁹ associat̃. mercurius est etiã ꝑticeps utriusq; sex⁹. Oẽs quasi astronomi ꝯcordant cũ Ptol. de sexu cuiuscũq; planetæ ꝑterq̃ de mercurio. Nã Alka. dria. 2. & Albu. li. 4. dria. 8. dicũt ꝙ mercurius est masculinus. Itẽ ꝑmo q̃driparti. ca. 7. dicit Pto. ꝙ saturn⁹ est planeta diurn⁹ & silr iupiter: mars uero est nocturnus: sol diurnus: uenus nocturna. Sed Alka. & multi alii ubi supra ponũt mercuriũ eẽ planetã diurnũ. Albu. uero 4ᵒ. maio. introdu. dria. 9. in de pãdit uirtutẽ dicẽs ꝙ mercurius magis recipit significationem diei q̃ magis uincit in eo. Vñ dicit ꝙ qñ est orientalis est diurnus: & qñ est occidentalis est nocturnus. In diurnitate uero et nocturnitate omnium aliorũ planetarũ a mercurio concordant q̃si oẽs astronomi cũ pto. Hæc aũt ad pñs dicta sufficiãt de naturis & qualitatib⁹ & coniũctionib⁹ planetarũ: eo ꝙ de ista materia magis confuse determinatũ est prius distin. 4. & . 5. huius tractatus ꝑmi per totum. & distin. 9. ca. 6. & similiter distin. 10. ca. 3. & . 4. & cætera.

ℭ Capitulum secundum de naturis & qualitatibus duodecim signorum.

IAm intẽdo ponere qualitates naturas & cõplexiones signorũ. 12. secundũ opinionem diuersorum astronomoꝝ. Noia uero signorum ut satis cõstat oibus sunt hæc Aries: taurus: gemini: cancer: leo: uirgo: libra: scorpio: sagictarius: capricornus: aq̃rius: & pisces. ℭ Ex his. 12. signis resultãt q̃ttuor triplicitates: quarũ q̃libet continet tria signa. Prima autẽ triplicitas cõstat ex ariete & leone & sagictario. Et scđm sentẽtiã Pto. & Albu. Alka. & q̃si omniũ aliorũ astronomorũ hæc ꝑma triplicitas est calida ignea & sicca masculina quoq; & diurna. Secũda uero triplicitas cõstat ex tauro uirgine & capricorno: & ẽ terrea frigida et sicca fœminina quoq; & nocturna. Tertia uero triplicitas cõstat ex geminis libra & aquario: & est triplicitas aerea calida & humida: & etiã masculina & diurna. Quarta uero triplicitas cõstat ex cãcro scorpione & piscibus. & hæc triplicitas est aquea frigida & humida: fœminea quoq; & nocturna. Secũdũ Pto. primo quadripti. ca. 19. prima triplicitas est septẽtrionalis ꝑticipãs aliqualiter de occidẽte ꝑpter domũ martis. Secũda triplicitas ẽ meridional̃ ꝑp uenerẽ ꝑticipãs de oriẽte ꝑpter domũ saturni. Tertia uero triplicitas est oriẽtalis ꝑpter saturnũ participãs cũ septẽtrione ꝑpter iouẽ q ẽ de haiz saturni. Quarta triplicitas est occidẽtalis ꝑpter martẽ participãs cũ meridie propter uenerẽ. Alii uero astronomi oẽs a Ptolæ. s. Albu. Alka. & zael in introduc. suo: & alii q̃plures cõtradicũt Pto. in hac parte. Dicunt eni ꝙ prima triplicitas est oriẽtalis: secũda est meridionalis: tertia est occidẽtalis: & quarta ẽ septẽtrionalis. Sed in aliis qualitatib⁹ ꝑdictis triplicitatũ oẽs cõcordãt cũ pto. Vñ uersus: Prima diur. oriens: mas. ignea triplicitas est. Altera fœminat noc. terrea meridiana: Tertia mas. aeris occidit estq; diur. Quarta sed est aquea nõ fœminat ẽ borealis. De dñis uero istarũ triplicitatũ dicetur in ca. sequẽti. ℭ Itẽ scđm pto. 1ᵒ. quadripar. ca. 17. & secũdũ alios etiã q̃plurimos: signorũ q̃dã sunt mobilia: & q̃dã tẽperata: & q̃dã cõia siue bicorporea. Signa aũt mobilia secundũ eos sunt duo solstitia. s. cãcer & capricornus. Nã ut dicit Pto. in loco ꝑallegato: cũ sol ad istorũ duorũ signorũ initia peruenerit uersus motũ qui est in latitudine cõtraria motui quẽ prius habebat iterũ cõuertit. Cũq; fuerit in cãcro æstatem: in capricorno uero hyemẽ facit. ℭ Fixa autẽ signa ꝑut dicit pto. & silr cũ eo cõcordãt alii astronomi: sunt illa signa quattuor: q̃ duo solstitia: & duo æqnoctia in ordie sequũt̃. s. taurus leo scorpio & aquari⁹: eo ꝙ quattuor tpm mutatões q̃ sole ingrædiẽte solstitia & æqnoctia signa principiũ sumũt & sunt: cũ aer ad siccitatẽ uel humiditatẽ: uel ad calorẽ: uel ad frig⁹ siue ad siccitatẽ mutat̃ & figet̃: & magis apparebũt quortenscũq; sol in his signis morat̃. aeris quoq; q̃litas tũc naturaliter pura existit. Nã propter longã istarũ qualitatũ durabilitatẽ earũ uires apertissimas recipit. Itẽ dicit pto. ibidẽ ꝙ duo signa æquinoctia. s. aries & libra dicuntur tẽ

perate eo ꝙ dum sol eorum ingrediat̃ initia noctis dies ubiq; coæquatur. Signa uero communia ut dicit ptolæmeus uel secundum alios signa bicorporea sunt gemini uirgo sagictarius & pisces. & dicunt̃ cõmunia secundum ptolæmeum eo ꝙ inter mobilia & fixa signa collocantur: in suis principiis atq; extremitatibus. naturali fere mutationi assimilantur quæ unicuiq; duarũ qualitatũ q̃ est propria qualitatibꝫ mobiliũ atq; fixorum. Vnde uersus: Fixa leo. scor. tau. aqua. mobile can. capricorq;. Tpa. li. aries bicorp. gemini uir. sagi. pisces. ¶ Sed Albumazar in introductorio suo: differentia prima. & Zael in introductorio suo in principio. & auctor libri nouẽ iudicum: capitulo secundo dicunt ꝙ signorum duodecim quattuor sunt mobilia: scilicet duo signa æquinoctialia: & duo solstitialia: quæ sunt aries cancer libra & capricornus. Cuiꝰ ratio est: quia sol in istorum quattuor signorum principiis quendam temporum conuersiuam mutationem ab una natura ad aliam constituit. Et secundum eosdem signorum residuorum quattuor dicuntur fixa: scilicet taurus leo scorpio & aquarius. Et alia quattuor dicuntur communia siue bicorporea: scilicet gemini uirgo sagictarius & pisces: propter causas prius positas a ptolæmeo. ¶ Item secundum ptolæmeum ubi supra capitulo quintodecimo: quædam sunt signa præcipientia siue alta: & quædam sunt signa obedientia signis altis: obedientia siue infima. Huiusmodi autem signa sunt illa quæ ab uno & eodem puncto æquinoctii æqualiter distãt. æqualiter eo ꝙ æquales habent ascensiones in omni regione. Et illorum signorum illa dicuntur præcipientia siue alta quæ sunt in medietate æstiuali zodiaci. Obedientia uero siue infima sunt in medietate zodiaci hyemali secundũ Albumazarem in sexto ma. introdu. differentia. 4. & secundũ Alka. & Zael in suis introductoriis. ¶ Signorũ quædam sunt directe ascendentia: scilicet quæ sunt a principio cancri usq; ad finem sagictarii. & quædam sunt tortuose ascendentia: scilicet illa sex quæ sunt æ principio capricorni usq; ad finem geminorum. Et secundũ zaelem & auctorem libri nouem iudicũ: in introductoriis suis in principio utriusq; scilicet introductorii: Signa directe ascendentiæ dicuntur pro tanto quia latitudo uniuscuiusq; eorum est plus longitudine eius: & ascendit in plus duabus horis æqualibꝫ. Tortuose uero ascẽdentia dicuntur pro tanto quia latitudo uniuscuiusq; eorũ minor est lõgitudine: & ascendit in minus duabus horis æqualibus. Et secundum Alkabitiũ signa prædicta tortuose ascendentia obediunt signis in directe ascendentibus: hoc est duorum signorum quæ æqualiter distant a capite cancri. Id uero quod tortuose ascendit obedit illi qđ directe ascendit: ut. s. gemini cancro obediũt: taurus leoni: & sic de aliis. Et dicit Ptolæ. primo quadripar. capitulo sextodecimo: ꝙ signa æqualia sunt illa quæ ab uno & eodem puncto tropicorum distant æqualiter: & dicuntur se aspicere: eo ꝙ dies eorum sunt æquales: et similiter noctes. & ab eodem puncto oriuntur: & similiter circulos eosdem describunt. Hæc illæ. Et secundum Ptolæmeũ & secundũ Alkabitium & alios: duo signa quæ sunt eiusdẽ lõgitudinis a capite arietis dicunt̃ concordantia in itinere: ut aries et pisces: taurus & aquarius: gemini & capricornus: & sic de cæteris. Et Albu. sexto maio. introduc. differẽtia. II. dicit ꝙ signa concordantia in itinere sunt duo: signa unius planetæ ut aries scorpio: q̃ sunt domicilia martis: taurus & libra domicilia ueneris: gemini & uirgo quæ sunt domicilia mercurii: sagictarius & pisces domicilia iouis: capricornus & aquariꝰ domicilia saturni. unũquodq; horum signorũ secundũ Albu. est in itinere dñi sui. Cancer uero & leo sunt domicilia luminariũ: & sunt in uno itinere: quia unũquodq; illorũ est domiciliũ sui dñi. Hæc ille. Item Albuma. eodem sexto maio. introdu. differentia. 4. dicit: Sunt ex signis quædam se inuicẽ diligentia: & quædã ex eis se ad inuicem odientia siue inimicantia. Quæ ergo se diligunt: sunt ea quæ se ad inuicẽ in trino uel sextili aspectu aspiciunt. odio q̃dẽ se hñtia sũt ea q̃ se inuicẽ quarto aspectu aspiciũt. Porro q sibi inimicant̃ sunt q̃ se ad inuicẽ per diametrũ aspiciunt. Hæc Albuma. ibidem. Et secundũ Ptolemeũ ubi supra capitulo. 17. ubi signa diuisa & peregrina sunt illa quæ nullo prædictorũ modorũ concordant: nec ad inuicem se aspiciunt. & sunt illa quæ distant ad inuicem per unum signũ uel per duo signa. Item secundum Alkabitiũ et alios per ascensiones signorum sunt quædam partes in celo maiores: & quædam minores: & uocatur medietas circuli quæ est ĩ initio leonis usq; ad finẽ capricorni medietas circuli maxima: quæ est medietas sol' eo ꝙ incipit ab eo: q̃a sol in hac medietate habet principatũ sicut cæteri planetæ in suis terminis. Et alia medietas q̃ ẽ a principio aq̃rii usq; ad finẽ cancri: uocat̃ medietas minima: & est medietas lunæ: quia luna similiter habet in hac medietate principatũ sicut sol in maxima. Et dicit Alkabitius ibidẽ ꝙ medietas cæli quæ est ab initio arietis usq; ad finem uirginis uocatur medietas calida propter effectus suos in nobis: eo ꝙ facit æstatem. Et alia medietas quæ a principio libræ usq; ad finem pisciũ uocat̃ medietas frigida. ¶ Item dicit Alka. ibidem & concordant cum eo alii ꝙ quarta pars circuli quæ est ab initio arietis usq; in finẽ geminorum uocatur calida & hu-

mida uernalis & puerilis & sanguinea. Et illa qrta quæ est ab initio libræ usq; ad quartã sagictarii dicitur frigida & sicca: autũnal' calida nigra siue melancolica: & significat initiũ diminutiõnis mediocris æstatis. Et illa quarta quæ est ab initio capricorni usq; ad finem piscĩũ dicit' frigida & humida & defectiua: hyemalis & flegmatica. Et dicit Haly sup ca. 13. primi quadripartiti Ptolæmei: ꝙ signorũ zodiaci quædã sunt rõnalia aut bõæ uocis sicut gemini: libra: uirgo: & prima medietas sagictarii & aquarii eo ꝙ figurã hũanã habet ut hõ aial ã bonæ uocis & habet uim maiorẽ in oriente: quia homo habet magnam uim. Signa uero mediæ uocis sunt aries taurus leo & ultima medietas aq̃rii: sagictarii & capricorni. Signa uero uocẽ non habentia dicuntur cãcer: scorpio & pisces. Signa domestica sunt aries taurus capricornus. Et siluestria sũt leo scorpio: & finis sagictarii. Signa multorũ filiorũ sunt cãcer scorpio & pisces. Et signa paucorũ filiorũ sunt aries taurus libra sagictarius capricorn⁹ & aq̃rius. Signa sterilia sũt gemini leo uirgo. Signa uero pluuiosa sunt illa in quibus sunt signa auiũ: sicut sũt uultur & gallina. Et signa quadrupedia sunt ut aries taurus capricornus. Multas plures rõnes signorũ ponit Albu. libro .6. maioris introductorii: quę nõ multũ faciũt ad propositũ meũ in hoc libro. Sed hæc quæ sunt dicta generaliter de naturis: qualitatibus & cõplexionibus signorũ ad pñsens sufficiant. nam in distinctiõe septima huius libri magis specialiter tractatũ est de eisdem.

¶ Capitulum tertium de partibus circuli masculinis & fœmininis.

ET dicit Pto. primo quadripartiti. c. 13. ꝙ quidam ab ascendente sexus signorum inceperunt nominando unum masculinũ & aliud fœmininũ: & inceperũt a masculo uelut quidã alii qui signorum mobiliũ puta lunæ signo posuerunt inceptionẽ a cancro: eo ꝙ luna citius q̃ aliqua aliaꝝ stellarum uariationẽ recipit motus. Similiter nãq; sexus signorũ initia ab ascendente ceperũt ab hoc ꝙ orienti proxima extitit sic ordine cõsequente: uelut prædictum ẽ secuti sunt. Et scd'm Pto. Cũ prima dom⁹ sit masculina: secũda fœminina: tertia masculina: quarta fœminina. & ita deinceps. sicut ponitur signũ arietis esse masculinũ & tauri fœmininũ: & ita deinceps. & ista ẽ sñia Pto. ibidẽ. Et dicit Alka. in suo introductorio drã. 1. ꝙ circul⁹ signorum figurat' omni hora figura circuli qđ diuiditur in quattuor partes: quas diuidit circulus hemisperii & circulus meridiei. & unaqueq; istarum partium diuiditur ĩ tres partes inæquales secundum ascensionẽ signi ascendẽtis atq; hoc modo diuiditur circulus in duodecim partes quæ nominantur domus. Nominantur quoq; cuspides siue turres a q̃plurimis. Principium uero diuisionis est horoscopus siue ascendens cuius initium est super circulum hemisperii orientalis. Deinde sequitur secunda domus & tertia: & cæteræ usq; ad. 12. ¶ Et dicit Ptolæme⁹ ubi supra capitło. 13. ꝙ signa orientalia & masculina quartæ primæ dicuntur ea quæ ab ascendente usq; ad medium cæli constituuntur: etiam quæ sunt eis opposita: scilicet ab occidente usq; ad angulum terræ. Duas uero quartas residuas fœmineas & uespertinas siue occidentales appellant. Hæc ille. Et huic sententiæ concordat Alkabitius ubi supra dicendo: ꝙ quarta pars quæ est ab ascendente usq; ad medium cæli quæ est duodecima: undecima: decima domus dicitur quarta orientalis masculina adueniens: & significat initium uitæ: & uocatur puerilis sanguinea & uernalis. Est autem altera pars quæ est a medio cæli usq; ad occidens quæ ẽ domus nona: octaua & septima ẽ meridiana fœminea & recedens: & significat medietatẽ æstatis: & uocatur perfectio iuuentutis æstiualis, & colerica. tertia uero pars quæ est ab occidente usq; ad gradum quartæ domus quæ est super circulum meridiei sub terra quæ est domus sexta: quinta & quarta est occidentalis masculina & adueniens. & significat finem uitæ. & uocatur autumnalis melãcolica & ẽ mediocris ætatis. Quarta uero pars quæ est a quarta domo usq; ad ascendens quæ est prima domus secunda & tertia est septentrionalis fœminina & recedens. & significat id quod accidit homini post mortem eius. & uocatur hæc pars senilis flegmatica defectiua hyemal'. ¶ Et illæ duæ q̃rtę quæ sũt a medio cæli usq; ad ascendens: & ab ascendẽte usq; ad quartam domum constituunt unam medietatem cæli quæ uocatur medietas ascendens & reliqua medietas cæli uocatur medietas descẽdẽs. ¶ Et quicquid fuerit super terram ex circulo. i. pars circuli superior dicitur dextra Pars quoq; inferior circuli dicitur sinistra ¶ Et ascendens & quarta domus & septima & domus decima dicuntur anguli. Secunda uero domus & quinta & octaua & undecima uocantur succedentes angulis. Tertia autem sexta nona & duodecima uocantur cadẽtes ab angulis. ¶ Et cũ planeta in angulo uel succedente fuerit: dicitur proficere: & si fuerit in cadẽti ab angulo dicitur deficere. Hæc ille ibidem. Item capitulo 13. primo quadripartiti Ptolæmei dicit Haly sic. Sapientes inspexerunt & inuenerunt q̃ ascendens sit principium quod exit primitus de sub terra: & posuerunt ipsum pro domino principii animæ & corporis. Et posuerunt angulum sibi oppositum pro septima domo parium oppositorum & contrariorũ & pro

maritis mulieres:& maritorum pro mulieribus. Et inuenerũt angulũ q̃rtæ domus silem pũcto q̃rtæ æstiuali:eo ꝙ cũ aries fuerit ascendẽs q̃rta erit cancer:posuerũt eũ pro domo patrũ & ei⁹ oppositũ pro domo matrũ. Et quia angul⁹ quartæ domus ẽ ãgulus de sub terra posuerũt eã pro domo hereditatũ terræ & rerũ secretarũ: eo ꝙ saturnus habet ibi posse magnũ qui ẽ frigidus & siccus:& silis naturæ terræ:Et q̃a iter solẽ et decimã domũ est silitudo magna:quĩ cũ ẽ in medio cæli uirt⁹ ei⁹ ad oẽm partẽ extẽditur:posuerũt decimã pro domo regnorũ & ministeriorũ quibus uiunt hõ. Et quia secũda uenit post ascẽdẽs & undecĩa post decimã:posuerũt secũdã pro domo subæ uel aberis & auxiliatorũ:eo ꝙ substãtiæ & aueræ & auxiliatores sequũtur corpus & oẽ principiũ. Et posuerũt undecimã ꝑ domo spei & fortitudine: eo ꝙ uirtus eius cõsequit uirtutẽ deciæ;& uirtus secundæ uirtutẽ sequit ascẽdẽtis. Et posuerũt oppositũ secũdæ.s.octauã pro domo timorũ & debitorũ & hereditatũ mortuorũ & mortis:eo ꝙ ẽ opposita secũdæ quæ habet similitudinẽ cũ uenere. qa secũda e taurus q̃ ẽ domus ueneris.& ꝑpter similitudinẽ quã habet octaua cũ scorpiõe quæ ẽ domus martis. Et posuerũt oppositũ lunæ:s. q̃itã pro domo filiorũ & gaudiorũ:& quia semꝑ ẽ trina ab ascẽdente posuerũt eũ pro gaudio ueneris: quia uenus habet cũ corpe cõpletã amiciciam. undecima uero aspicit de sextili ascẽdens: posuerũt eam pro gaudio alteri⁹ fortunæ q̃ ẽ iupiter. Postmodũ inspexerũt tertiã & inuenerũt ꝙ erat cadẽs a quarta domo & silitudinẽ magnã q̃ est domus mercurii:cuius uirtus semꝑ est cõmixta: & habet cursũ suũ semꝑ circa solẽ:posuerũt eã pro domo fratrũ propinquorũ & mutatõnũ breuiũ. Similiter quia ẽ in sextili ab ascẽdente:& habet similitudinẽ cũ luna in faciẽdo mutatiões festinas:posuerũt eã pro gaudio lunæ. Et posuerũt oppositũ suum.s.nonã pro domo itinerũ lõgorũ ac fidei scientiarũ: quia habet similitudinẽ cũ sagictario q̃ est domus iouis: & aspicit ascẽdẽs d' trino. Et q̃a uirtus lunæ ẽ opposita uirtute solis in hũectando posuerũt eã pro gaudio eius. Et q̃a etiã sol habet posse magnũ in triplicitate arietis:q̃a aries ẽ ei⁹ exaltatio & triplicitas sua: & leo ẽ domus sua:& triplicitas sua sagicta. eius triplicitas est silis none domui. Silr quia inuenerũt ꝙ duodecĩa sepatur ab ascẽdente:& ẽ cadẽs ab eo: posuerũt eã ꝑ domo inimicorũ & laborũ: & ẽ gaudiũ saturni qui ẽ lubricus:frigidus & siccus. Et posuerũt eius oppositũ & .s. sextam domũ: eo ꝙ cadit a septia & sepatur ab ea pro domo ifirmitatũ:& ẽ gaudiũ martis:eo ꝙ ẽ cõtrarius saturno. Et quia septia ẽ domus patiũ & subiectũ :elongat a paribus tantum quãtũ sexta a octaua elõgat: posuerũt sextã ꝑ domo subiectoꝝ. Et postq̃ñ ẽ locus qui mercurio cõueniat nisi ascẽdẽs:posuerũt ipsm pro gaudio suo. Hæc Haly ibidẽ de significationibus.12. domorũ:& multæ aliæ significatiões domorũ ponũtur prius i distictõe.7. huius libri.c.13. q̃s oportet te respicere una cũ istis hic positis. Et dicit Haly ubi supra: ꝙ quia Pto. nõ noiat in libro nisi radices stabiles siue stabilitatis:nõ laborauit i diuidẽdo hoc totũ:sed locut⁹ fuit de illis q̃ sũt sup terrã:eo ꝙ hñt uim maiorẽ illis q̃ sunt sub terra. hæc Haly. ¶ Postq̃ aũt scieris oẽs significatões.12. domorũ debes inspicere diligẽter q̃ stellæ in eisdẽ fuerint: tũc ad qualitates & naturas eorũ miscendo naturas & q̃litates eorũ cũ domibus ꝑdictis: cũ uolueris de aliquo accidẽte mũdi iudicare:secũdũ ꝙ docet Iulius firmic⁹ li.2.c.22. sic dicẽs. Aiaduertite loca ipsa quæ.12. domos possident:cõditionẽ ac diurnarũ & nocturnarũ stellarũ diligẽter inspicias. sed & q̃lia singulis locis beniuolæ stellæ testimonia ꝑhibeant: que uero hæc loca maliuolæ stellæ radiatiõe ꝑcutiãt: quẽcũq; eni locũ beniuolæ stellæ respexerint: uel in eodẽ loco cõstitutæ uel de trigono uel de exagono oĩa q̃ querũtur fœliciter perueniãt. Si uero sine testimonio beniuolarũ stellarũ solæ maliuolæ iã ibidẽ cõstitutæ: uel de quadrãte uel de dyametro hæc eadẽ infecerint loca pro qualitate cuiuscũq; loci oia q̃ diximus in singulis uidere debemus quibus infortuniorũ calamitates cumulãt. Si uero beniuolæ & maliuolæ stellæ pari radiatione respexerit & felicitas minuetur: infortuniũ mitigatur: & tota loci substãtia mediocris q̃litãtis rõne cõpõit & a maliuolis nocẽtibus beniuolarũ stellarũ ꝑsidio liberent. Inspice etiã quæ stellæ i quo loco cõstitutæ cuius stellæ domicilũ uel fines.i. terminos possidẽt: & si i aliena domo cõstituta fuerit i espice dominũ ipsius quẽ locũ possideat an boni in secundis locis succedẽtibus.i. pigris & cadẽtibus: an in altitudine sua an in detectione an in quibus gaudeãt signis: an in quibus naturali dolore tristẽtur. Si eni dñs signi bene fuerit collocat⁹ feliciter ipsius partem etiã ipsa stella de qua quærimus ex oppositis gaudio initiat. Si uero dñs ipsius signi aliter sit rõne deiectus: & iam stella illa de qua quærimus: licet sit in oportunis locis & ad præstandũ aliquid facili sit rõne firmata ex deiectione istius stellæ in signo est deiectionibus participatis ex hoc impeditur ex nostris artibus statim possumus colligere ex rõne sui cui dñium hospitii gratia fueris igressus & dñs domus fœlicibus sublcuat augmentis & tu percipies fœlicitatẽ ex istis: locare eni gaudium hospitii cui fœlicibus nutriciarum. Si uero hospes eius miseræ sit squaloris difforme & deiectus est infortunatoꝝ casibus implicatus etiam et participare de dolore atq; infortu .tormenta conficiuntsicut & stellæ signorũ domini cũ bene fuerit collocate deiciũt & ad sui stat⁹ cõuertent

hītatoris atq; hospitē dom⁹ sue componūt & ad
sui status licētiā cōformāt hospitu ptātē. Hec Iu/
lius firmic⁹ ibidē. ¶ Et iā tibi narrabo significa/
tōes dn̄oꝝ anguloꝝ dū fuerit pn̄tes in angul'. Di
cit itaq; Alka. ubi supra. ꝙ pn̄tia dn̄i ascēdētis in
ascendente significat eius fortunā p semetipsū &
per eius aq̄sitionē. Et cū fuerit in septia p cōuēti/
ones factores & uxores: & significat p pn̄tiā in
decia fortunā p regē & magisteria. p pn̄tiā ei⁹ in
quarta significat fortunam per hereditates p cau
sas patrū & productiōes aquaꝝ & p pplationes
& plantationes & edificationes. i. ex rebus anti/
quis & radicalib⁹. Significat quoq; dn̄s decie per
pn̄tiā suā in eadē decia fortunā p regē magnū uel
p regnū & magisteria altiora. Et significat p pn̄ti
am suā i septia fortunā p regnū & uictoriā cōten
tionū & ex pte uxorū. p pn̄tiā uero ei⁹ in q̄rta si/
gnificat fortunā p regnū & cās tributoꝝ & cult⁹
terraꝝ & edificationes ciuitatū: pductiōes flumi
nū & custodias ciuitatū & ex reb⁹ antiq̄s. Et præ
sentia sua in ascēdēte p regnū & igenia & p pspi
ratē regis ex reb⁹ uulgi. Pn̄tia āt dn̄i septie i septia
significat fortunā p negociatiōes & cōuētōes &
nutritiōes quoq; ac mulieres & factores. Et signi
ficat pn̄tia sua in q̄rta per conuētiones mulieꝝ
& negociatōes p cās patrū & hæreditatū & cult⁹
terræ. Et pn̄tia sua i ascēdēte p cōuētiōes & nego
ciatiōes suas p cās medicinæ ac astronomiæ & p
opa spālia atq; igenia & cetera silia. Et significat
p pn̄tiā suā i decia fortunā p cōuētiōes negociati
ones p uxores & p cās regni. pn̄tia uero dn̄i q̄rtæ
dom⁹ i q̄rta significat fortunā ex cl'tu terræ & fru
ctu p cās patrū atq; res antiq̄s. & p pn̄tiā ei⁹ i ascē
dēte significat fortunā ex cultu terræ & fructu ei⁹
p ingeniū & cōsiliu pspiditatē. Et p pn̄tiā suā i de
cia significat pfectū ex cl'tu terræ cā regis & magi
sterioꝝ. Et pn̄tia sua i septia significat fortunā ex
cultu terræ p cās uxorū & factoꝝ & negociatio/
nū. Hæc significāt dn̄i angulorū per pn̄tiā suam
in angul' & silr facies p pn̄tiā dn̄oꝝ cæteraꝝ do
moꝝ. sed iō itroduxim⁹ tm̄ dn̄os āguloꝝ ut eēnt
exēplar i cæteris. Hec Alka. Et hæc dcā sufficiunt
ad pn̄s de significatiōib⁹ domoꝝ circuli & eorū
dn̄oꝝ. ¶ Sed scd'm Alka ubi supra i pn̄. illi⁹. c.
in quo recitant' hec dcā: iter. 12. dom⁹ pdictas cir
culi. Anguli q̄ttuor significāt fortitudinē & pfe/
ctionē. Itē ibidē anguli & dn̄i āguloꝝ significāt
magnitudinē. honorē atq; fortitudinē & exalta/
tionē: elōgationē a casu. Dom⁹ uero succedentes
significāt fortitudinē & fortunā mediā. Nā succe
dēs decie significat fortitudinē & fortunā i ea: &
ex ea pte i q̄ erat fiducia: & succedēs q̄rtæ signifi/
cat hoc p dōatiōes & uenerat ōes de cā filioꝝ. Et
succedēs ascēdētis significat hoc ex cā mīstroꝝ &
substātiæ. Qui uero ē succedēs septie significat h⁹
ex hereditate mortuoꝝ & ex reb⁹ occultis. Cadē
tes uero ab angulis debilitatē & detrimētū signi/
ficant'. hæc ibidem. Ex his patet ꝙ fortiora loca
inter. 12. domos sūt q̄ttuor anguli: & p⁹ modum
succedētes āgulo: & debiliora loca & magis ifor
tunata sūt dom⁹ cadētes. ¶ Sed hic orit' dubiū:
qui anguloꝝ sūt fortiores & q debiliores. Dicit
aūt Iuli⁹ firmic⁹ li. 2°. c. 17. Et Albu. i li. suo de flo
rib⁹ in prin. & silr in li. expimētoꝝ suoꝝ i prin.
& Auctor. 9. iudicū in itroductorio libri sui: &
silr cū eis cōcordāt q̄si oēs astronomi dicētes: ꝙ
fortissimus angulus ē ascēdēs: deīde decia dom⁹:
deinde septia: postea q̄rta. & licet tot astronomi
huic assentiāt: tn̄ mihi uidet' ꝙ rō magis ē i ꝯtrari credit q̄ oes fortiore
um uidelicet ꝙ decia dom⁹ multum fortior sit q̄ alijs ee angulu medij
aliquis alius locus prædictorum. Fortitudo eni 1a ro.
cuiuscūq; anguli in cælo siue cuiuscūq; alteri⁹ do
mus nō sumit' nec causat' ex ppria natura siue ex
fortitudine illi⁹ ptis cæli q̄ pro tūc fuerit i illa do
mo cum per eandem domum quelibet pars zo/
diaci transeat i uno die naturali: ergo ut uidetur
fortitudo anguli siue dom⁹ cuiuscunq; causat' ex
natura situs illi⁹ dom⁹ p compatiōnē ad horizō/
tē nostrū: eo ꝙ stella aliq̄ hn̄s i illo situ compatio
nē ad horizontē: fortius operatur in horizonte
illo q̄ exn̄s alia in alio situ siue domo aliq̄: sicut
satis expimentalit' uidem⁹ ꝙ stellæ forti⁹ opant'
in nostro horizonte cū fuerit in medio cæli q̄ cū
fuerit in oriēte uel in occidēte siue in quacūq; pte
cæli alia. & hoc satis patet i ascensione solis q for
tissime agit calorē & lucē in medio cæli exn̄s: &
eadē rōe oēs alii planetæ. Itē qd'libet agēs lumē 2a ro.
uel calorē forti⁹ agit p lineas magis rectas & ma
gis incidētes q̄ p lineas magis obliq̄s ut patet i p
spectiua alaxē eē uerū & expimētū hoc docet. sed
supercælestia agunt in ista inferiora: & trāsmutāt
ea p calorē & lumē ut patet p Arist. 1°. methau. et
in. 2°. de generatiōe: & in pluribus locis. oēs ergo
stellæ exn̄tes in medio cæli magis incidētalr agūt
q̄ alibi. & p ꝯn̄s seq̄t' q̄ 10. dom⁹ sit fortior ascē
dente uel quocūq; alio angulo. Itē dicit Albu. 3°. 3a ro.
maio. introdu. drā. 4. ꝙ p actionē et motionē lu
næ accidit flux⁹ & refluxus maris: nec desinit aq̄
ascēdēs moueri nec spirare q̄diu durauerit luna
ascēdēs & petēs mediū cæli: cūq; i medio cæli fue
rit aq̄ i crescēdo pficit': cū āt lūa a medio celi reces
serit reuertit' aqua p suā naturam ad suū locū sitq;
recessio: rursū cū puenerit lūa ad āgulū occidētis
icipit accessio uēire usq; dū uenerit lūa ad imū cæ
li: p⁹ hoc reuertit' aqua quousq; puenerit luna ad
circulū hemispeii oriētis. deīn reuertit' aq̄ ad silē
qd' fuerat. Hæc ibidē Albu. Ex his igit' dictis Al
bu. patet ꝙ luna fortissime agit mouendo mare
cū fuerit in medio cæli respectu illi⁹ maris initio
suo fluētis: ergo i medio cæli luna exn̄s forti⁹ agit
i ista inferiora q̄ i aliquo alio loco: & eadē rōne
q̄libet alia stella: ergo & cætera. Itē dicit Pto. allegat authorita

primo quadriparti. capitulo ultimo: ꝙ cum planetæ fuerint in medio cæli: uel cum ad mediū cæli ascenderint erunt fortissimi: gradatim enim a fortitudine declinant secundum carum a medio cæli remotionem. Cum enī in ipso orientali puncto extiterint non erunt ita fortes: in occidentali uero minus. Cum sub terra fuerint in oppositiōe medii cæli: uel inter occidentē ad angulum terræ minus adhuc fortes erunt. Hæc ibi ille. Item ptolæmeus tertio quadriparti. capi. undecimo inuestigās loca quæ sunt apta pro hyleg: facit comparationē inter loca siue domos quæ sunt supra terram sic dicens: Horum autem locorum supra terram supple illud quod ad præmittendum conueniens est & fortioris auctoritatis exīstat id est qđ est cæli medium super terram: & postmodum illud quod est in ascendente: deinde illud quod ad cæli mediū ascēdit: & post ipsum quod est in occidēte: deinde illud quod cæli medium præcedit Omne autem qđ sub terra moratur non est in re tam præclara & tam excellēti præmittendū: sicut diximus preter illud quod est ascendens super terrā, & apparuerit. Hæc ptolæmeus. Et addit ibidem Hali: ꝙ uirtutes ad nos uenietes de cælo: & de sub terra sunt permutatæ & debilitatæ propť elongationem ipsarum a nobis: siue propter elōgationē sēcđm quā ad nos ueniunt. Hæc ille. Ex his ergo dictis satis liquet ꝙ locus medii cæli fortior sit quocunq; alio loco in cælo ꝗ̄ꝗ̄ alii astronomi contrarium dicunt. Et ratio huic opinioni uidetur consentire. unde dico cum ptolæmeo ꝙ locus medii cæli est fortissimus locus: & ꝙ partes cæli sub terra existentes minime agunt super terram. Et dico ꝙ stella ascendens super horizontem continue fortius agit & fortius quousq; fuerit in medio cæli. & postqȝ descēderit a medio cæli usq; ad occidens: continue debilius & debilius operatur in horizonte illo. Vnde dico saluo iudicio meliori: ꝙ locus ille qui duodecima domus nuncupať fortior est loco ascendentis: eo ꝙ plus accedit ad medium cæli & similiter undecima domus fortior est duodecima: et locus medii cæli est fortissimus. decima quoq; domus est fortior nona: & nona fortior octaua: & octaua est fortior septima: & septima sexta: Nō tñ obstante ꝙ ab astronomis domus mortis appelletur: & maxime si infortunata. fortior est tamē septima domus quæ est unus de quattuor angulis. & intelligo hāc fortitudinē hoc modo. s. ꝙ stellæ & planetæ similiter fortius operantur in eisdē locis existentes: sicut predictum est. Dico tamen ꝙ in aliquo iudicio preferendus est locus ascendentis: & dominus eius loco in medio cæli. s. in iudicio de uita nati. & in iudicio de posse nati præferendus est locus secundæ domus. & in iudicio fratrū preferenda est domus tertia: & sic de cæteris domibus. Et dico ꝙ non est aliqua earum quin in aliquo iudicio debet præferri uniuersaliter. decima

pro Aucthoris conue te Ptholemeo.

¶ Loc⁹ enī medii cæli et etiā loca ꝗ̄ magis ad medium cæli accedunt similr sunt aliis fortiora propť causas antedictas. & hoc est uerū pro maiori parte in iudicio de accidentibus mundi: de quibus in hoc libro meo determinatur. Nam cum uoluerimus iudicare de temperie aeris pro aliquo certo tēpore. s. pro anno aliquo siue pro lunatiōe aliqua. Primo aspiciendū est in initio illius temporis ad dispositorem dñm illius tpis: si tūc in principio fuerit fortis in loco suo: et tunc iudicabim⁹ fortitudinem effectus eius. & notandum est similiter de fortitudine eius scilicet in loco suo cū fuerit in tali loco cæli ubi fortius agit effectum suū in ista inferiora prout dictum est per Albumazarem: cum eum in tali casu respicit si in principio temporis fuerit aliquis planeta in ascendente habens aliquam dignitatem: & ipsum constituit dominium illius temporis. sed eius opinio reprobatur prius in distinctione noua: capitulo secundo de domino anni. Similiter hæc positio est contra mentem Ptolæmei secundo quadriparti. capitulo septimo: ubi inuestigat dominū eclipsis a domino loci: et deinde a domino anguli precedentis eclipsim: & non respicit primo ad ascendens: nec præponit ipm aliis locis cæli. Vii in proposito magis teneo cum ptolæmeo ꝗ̄ cum aliis. Et ptolæmeus in tertio & in quarto quadriparti. reputat magnam fortitudinem planetæ cū eleuatur super eum: & multotiens ibidem intelligit per eleuationem planetam eē super terram & propinquiorem medio cæli. Vnde in iudiciis de temperie annorum planetæ domini dispositores temperiei fortiores sunt: & fortius disponūt temperiē cū in principio alicuius temporis reuolutionis in medio cæli: uel prope ꝗ̄ in ascendente uł in aliis locis remotioribꝫ a medio cæli propter causas predictas: & precipue propter auctoritates ptolæmei supradictas. Ipsi tamē qui præponunt ascendentē hoc faciunt ob istam causam s. ut ꝑ principiū temporis alicui⁹ reuolutionis iudicant de temperie totius temporis sequentis: sicut ꝑ ascendens & per dominos eius siue per planetas existentes in eis incipiunt iudicare: & ab eo sumunt dominum temporis: quia ascendens primo oritur super terram in initio temporis eiusdē Vnde quia tales astronomi operantur per ascendens & duodecim domos pronosticādo de temperie aeris: & de pluribus accidentibus mundi. Et similiter ꝗa plures reperis regulas in libris eorum super significationes ascendentis. & .12. domorū fundatas: ideo in hoc capitulo posui significationes earundem domorum quæ mihi uidebant᷑ magis notabiles: quas extraxi ex sententiis diuersorum astronomorum.

¶ Capi.4.de naturis graduū seu ptiū circuli.

POstq̄ȝ in præcedentibus capitulis huius distinctionis determinatū ē de naturis & qualitatibus planetarum signorum &.12.domorū. In hoc capitulo intendo ponere qualitates & naturas graduū partiū circuli cæli. Vñ primo sciendū est q̄ sicut unicuiq̄ȝ constat q̄ signa in zodiaco sunt.12.& unū quodq̄ȝ signum in.30.partes æquales diuiditur: quas gradus appellant⁹. Quilibet etiam gradus in 60 partes æquales diuiditur: quæ minuta appellantur Et quodlibet minutum in.60.secunda Et quodlibet secundum in.60.tertia: & sic deinceps. Illarū uero partium circuli quæ nominantur gradus multas diuersas q̄litates reperis in libris astronomoꝝ. Nā quidā gradus sunt masculini: quidam fœminini: quidā lucidi: quidam tenebrosi: quidam fumosi: & quidam sunt pleni: quidam sunt uacui: quidam uero sunt gradus augentes fortunam: & quidam sunt gradus putei. Et similiter sunt aliæ naturæ graduum de quibus in hoc capitulo infra dicet᷑. ¶ Alii uero diuidūt signa alio modo prout dicit Albuma.5° maio. introducto. differentia.18. Dicit enī idem q̄ antiqui astronomi signum quodlibet in.12.partes diuiserunt: & erat omnis diuisio ex duobus gradibus & dimidio: quā duodenariā partē uocāt. & posuerūt naturā primæ duodenariæ esse naturam signi cuius ipsa eēt pars. naturam uero secundæ duodenariæ posuerūt eē de natura secūdi. tertiā uero tertii signi: & sic deinceps. ¶ Et in eodē capitulo dicit Albumazar q̄ Hermes & alii antiqui astronomi posuerunt q̄ omnes gradus cuiuslibet signi conueniunt in natura alicui signo. Vnde dixerūt q̄ primus gradus cuiuslibet signi est naturæ illius signi cuius est gradus. Secundus uero gradus eiusdem est naturæ signi secundi Et tertius gradus naturæ tertii: & sic deinceps. ¶ Alii uero diuiserūt signa alio mō. Nā quodlibet signū in 9 partes diuiserunt: quas nonenas appellabant. Primam itaq̄ȝ nonenam arietis posuerunt esse naturæ martis qui est dominus arietis. Secundam nonenam dixerunt esse naturæ ueneris quæ est dominus signi secundi.s.tauri. Tertiam naturæ mercurii domini tertii signi.s.geminorū: & sic deinceps. Sit ergo nona nonena ps arietis naturæ domini sagictarii.s.iouis. Et prima nouena tauri naturæ saturni domini capricorni. & secunda saturni domini aquarii. & tertia iouis domini piscium: & quarta martis domini arietis. & hoc modo posuerunt nonenarū dominos secundum ordinem & successionē signorum. Et Ptolæmeus primo quadriparti. capi. 22. dicit q̄ antiqui posuerunt similiter dominos duodenarios dños domorū.12.secūdū successionē signorū. Et dicit q̄ alii diuiserūt signa aliter .s.p.10.partes: & secuti sunt in hoc ordinem quē chaldei in terminorum ordine sequebantur. Et secundum Hali diuiserunt signum in tres partes æquales: quæ uocabant᷑ decenæ siue decani eo q̄ unaquæq̄ȝ illarum partium continet.10.gradus. & sic diuidētes sequunt᷑ modum chaldeorum in terminis ordinatis. Dant enim primam decenā ascendentis domino ascendentis: & secundā domino quintæ domus: & tertiam domino nonæ Et huiusmodi diuisio secundū Hali uocatur Durugen. Alia est diuisio secundū Hali in partes tres quæ uocantur facies: dando.s.primā partem arietis marti qui est dominus arietis: secundā soli: tertiam ueneri. & primam partem tauri mercurio: secundam lunæ: tertiam saturno: & sic continuando secundū ordinem planetarum. Et dicit Ptolæmeus ibidē q̄ huiusmodi diuisiones nō habent aliquam firmitatem.s.diuisionem nonenarum & decenarū: nec etiam iuxta mentem suā diuisiones facierum. Sed Ptolæmeus approbare uidetur in capitulo.22.diuisionem duodenariam. & similiter ipse approbat in capitulo eiusdem primi quadriptiti. diuisiōem terminorum. sed de terminis magis dicetur in capitulo sequenti. Quod autē Ptolæme⁹ uult approbare duodenarios & terminos patet p hoc qd᷑ ipse dicit in capitulo.22.s.q̄ conuenit nos incipere in duodenariis & in terminis a quattuor punctis.s.tropicorū & solstitiorū. Sed dubium est mihi quomodo in terminis uel duodenariis erit inceptio in eisdē punctis: ex quo singulis gradibꝰ assignātur secundū certitudinem dominia planetarum. Dicit tamē Hali q̄ per hoc docet nos Ptolæme⁹ quomodo sciem⁹ uirtutes cuiuslibet grad⁹ signorū accipiēdo eos in cōpatiōe horū q̄ttuor pūctorum: sicut scimus uirtutes stellarum in comparatione solis. Et quando sciuerimus hoc poterimus eos bene ordinare hoc modo: q̄ ei qd᷑ fuerit maioris concordantiæ dabimus uim dom⁹. & postmodū consequenti dabimus uim triplicitatis: & postmodum exaltationis: & sic in terminis duodenariis & per alios dignitates. Nam per hoc dedit nobis Ptolæmeus uiam qua sciamus pro certo uirtutem cuiuslibet gradus signorum: & cuiusmodi cōcordantiā habet cū quolibet planeta. Hæc hali. ¶ Sed uolo redire ad naturas & q̄litates graduū signoꝝ. Et primo ponā eorū graduū sex⁹ ī masculinitate & fœmininitate. Dicit itaq̄ȝ Albuma. quinto maioris introducto. differētia decima nona: q̄ cū fuerit aliqua inceptio alicui⁹ tpis puta natiuitatis uel interrogatōis: & eadē ratione inceptio cuiusq̄ȝ accidentis mundi: & illud accidens siue illa natiuitas uel interogatio cuius fuerit illa inceptio temporis fuerit masculina: & fuerint planetæ in gradibus masculinis: fortius

erit & melius. Eodem modo si huiusmodi inceptio fuerit fœminea: & planetæ fuerint in gradibus fœmineis. Si autẽ econtra acciderit debilius & peius eueniet: & intelligo planetas dispositores. Et ponam tibi tabulam in qua statim scias q grad⁹ cuiusq; signi sunt masculini & q fœminini secundũ Albuma. ut supra. & Alkabi differentia prima: & Hali primo quadriparti. ca. 22°. uariãt in istis gradibus: sed plus teneo cum Albu. Nã & alii duo similiter in eisdem gradibus uariantur patet in tabula sequente.

Tabula sexus graduũ circuli.

♈	mas.7.	fœmi.2.	mas.6.	fœmi.7.	mas.8.		
♉	mas.7.	fœmi.8.	mas.5.				
♊	fœmi.6.	mas.11.	fœmi.3.	mas.4.	fœmi.4.		
♋	mas.2.	fœmi.5.	mas.6.	fœmi.2	mas.11.	fœmi.4.	mas.3.
♌	mas.5.	fœmi.2.	mas.8.	fœmi.10.	mas.7.		
♍	fœmi.7.	mas.5.	fœmi.11.	mas.3.	fœmi.7.		
♎	mas.5.	fœmi.5.	mas.4.	fœmi.7.	mas.2.		
♏	mas.4.	fœmi.6.	mas.7.	fœmi.5.	mas.8.	fœmi.3.	
♐	mas.2.	fœmi.3.	mas.5.	fœmi.12.	mas.6.		
♑	mas.11.	fœmi.8.	mas.				
♒	mas.5.	fœmi.7.	mas.6.	fœmi.7.	mas.5.		
♓	mas.10.	fœmi.10.	mas.3.	fœmi.5.	mas.2.		

Modo ostendam tibi alias qualitates planetarũ quas ponunt Albuma. & Alkabi. Unde dicit Albu. quinto maio. introducto. differẽtia. 20. q gradus signorum sunt, quattuor modis. Quidã enim sunt qui uocantur lucidi. Secũdo gradus fusci siue umbrosi siue fumosi: & isti sunt idem. Et tertio sunt gradus qui uocantur uacui uel crocei & isti idem sunt. Et quarto sunt gradus obscuri uel tenebrosi: & similiter isti idem sunt. Et frater qui uocat se perscrutatorem in suo tractatu de temperie aeris dicit sic: Mundus indiget imbribꝫ propter rerũ generationem: ideo necesse est ut in zodiaco sint diuersæ partes in quibus sol nũc fortis nũc forti⁹ nũc fortissime aqs eleuaret. Et aliæ ptes ĩ quibꝫ sol nũc eleuaret: nũc nõ eleuaret: nũc nix & nunc debiliter. quibꝫ assignant sex noia. Quæ sex noia sex colorũ noibꝫ designãt scilicet: album: uacuum: indifferens. deinde sic: nigrum: tenebrosum: umbrosum. Vel aliter sic potest intitulatio fieri: album: citrinũ: rubeũ. deinde sic: nigrum: uiride: & iacinctum & secundum participationem loci signi ficetur potentia solis in deuando. Hæc frater. Et sequitur duplex tabula. Albumazaris primo: & deinde sequitur tabula fratris.

Tabula graduũ circuli secundũ Albumazarem.

♈	fu.3.	tene.5.	croce.8	luci.4.	tene.4.	luci.5.	tene.1.
♉	fu.3	luci.7.	uacu.2.	luci.8.	uacu.5.	luci.3.	croce.2.
♊	lumi.7.	croce.3.	luci.5.	uacu.2.	luci.6.	croce.7.	
♋	fu.7.	luci.5.	croce.2.	luci.4.	tene.2.	luci.8.	tene.2.
♌	lumi.7.	croce.3.	tene.6.	uacu.5.	luci.9.		
♍	fu.5.	luci.4.	uacu.2.	luci.6.	tene.4.	luci.7.	uacu.1.
♎	lumi.6.	croce.5.	luci.7.	croce.3.	luci.7.	uacu.2.	
♏	fu.3.	luci.5.	uacu.6.	luci.6.	tene.2.	luci.5.	croce.3.
♐	lumi.9.	croce.2.	luci.7.	tene.4.	croce.7.		
♑	fu.7.	luci.2.	tene.5.	luci.4.	croce.2.	uacu.4.	luci.5.
♒	tene 4.	luci.5.	croce.4.	luci.8.	uacu.4.	luci.5.	
♓	fu.6.	luci.6.	croce.6.	luci.4.	uacu.3.	uacu.3.	croce.2.

Tabula fratris de potentia solis.

♈	um.3.	tene.8.	um.6.	lu.20.	tene.24.		
	luci.29.	tene 30.					
♉	um.4.	tene.11.	um.14.	uacu.19.	luci.20.		
	uacu.15.	luci.28.	uacu.30.				
♊	luci.7.	tene.14.	um.18.	indif.20.	luci.28.	um.30.	
♋	luci.12.	tene.14.	um 18.	indif.20.	luci.28.	um.30.	
♌	tene.10.	uacu.20.	um.25.	luci.30.			
♍	tene.6.	uacu.9.	um.11.	luci.17.	indif.22.		
	uacu.28.	nig.30.					
♎	luci.5.	uacu.10.	luci.28.	tene.21.	luci.27.	uacu.30.	
♏	tene.3.	luci.8.	uacu.14.	luci.20.	tene.22.	uacu.27.	tene.30.
♐	luci.9.	tene.12.	luci.19.	indif.23.	luci.30.		
♑	um.7.	luci.10.	uiridis.5.	luci.19.	tene.22.	uacu.25.	tene.30.
♒	tene.4.	luci.9.	um.13.	luci.21.	uacu.25.	luci.30.	
♓	um.6.	luci.12.	um.18.	luci.22.	uacu.25.	luci.28.	um.30.

¶ In istis eni gradib9 magna est discordia inter astronomos. nam Albu. & frater in istis tabulis discordant ab inuicem. & similiter Alkabitius et alii discordant ab utroq; eorum. sed sufficiunt ad presens illæ duæ tabulæ Albumazaris & fratris. Et dicit albumazar quinto maioris introducto. differentia. 20. q cum planeta ceciderit in gradus lucidos fortius significat bonum et fortitudinem & pulchritudinem lucem atq; fortunam. Et cum ceciderit in gradus tenebrosos significat duritiam: tarditatẽ: rem horribilem & tenebrosam atq; malam. Cum ceciderit in gradus fuscos siue umbrosos aut fumosos aut uacuos significat modicũ horribilitatis. Hæc Albumazar. Et frater p huiusmodi q̃litates graduum multum operatur i pnosticatõe tẽperiei: sicut patebit i tractatu. 2°. ¶ Et in cælo sunt quidam gradus qui uocantur putei: qui secundum astronomos magnam uirtutem habent in istis inferioribus. Nam dicit Albumazar quinto maioris introdu. dria. 21. q cũ in eos aliquis planeta ceciderit quemadmodũ debilitantis: ablationem pulchritudinis et aspectus significãt: & a significatiõe sua debilitat̃. fortiæ uero si in ipsos ceciderit ut narrauim9 debilitat̃ Silr mali in eis a sua significatione debilitantur & forsitan significabũt fortunã accũtalẽ ꝑpter debilitatẽ ei9 sup malũ: & forsitan confortabit̃ natura illius maliciæ. Et ponam tibi tabulam de puteis secundum sententiam Albumazaris quinto maioris introductorii: differentia. 21. & i minori in fine. & frater in tractatu suo de temperie aeris. Et dicit frater q putei secundum naturam saturni siccant & deprimũt. Qualiter autem per puteos sit pronosticandum de temperie aeris secundum æqualitatem patebit in secundo tractatu. ¶ Et alii sunt gradus in zodiaco qui dicunt̃ fortunam augentes: & hi gradus similiter habẽt magnam uim in istis inferioribus secundum Albumazarem quinto maioris introductorii: differentia uigesima secũda: q cum fuerit aliquis horum ascendens: aut fuerit sol in die & luna in nocte in aliquibus eorum: & fuerit in optimo loco circuli. Et si fuerint planetæ significantes radicẽ natiuitatis fortunati: perducit natum ad sublimitatem & sedem natiuitatis regni: & dominabit̃ terræ & multis ciuitatib9 & multis diuitiis. Hæc ibidem. Et secundum Albumazarem in minori introductorio: hi sunt grad9 excessiui partialium Vnde & ignobiles ad regnum perueniunt. Et secundum fratrem hi gradus sunt humidi: & fit in eis pluuia. & uocantur hi gradus a fratre exaltationes. s. particulares. & colliguntur ex sententia Albumazaris quinto maioris introductorii ubi supra. & in minori introductorio in fine. & fratris qui se uocat perscrutatorẽ in tractatu suo de temperie aeris. & patet clare in ista tabula.

Sequitur tabula fratris.

Tabula de gradibus puteorũ fratris.

♈	6	11	17	24	29		
♉	5	13	18	24	25	26	
♊	6	13	17	26	30		
♋	12	17	13	16	30		
♌	8	13	15	22	23	28	
♍	8	13	16	21	25	30	
♎	1	7	20	23	27	30	
♏	9	19	19	22	23	27	
♐	7	12	15	24	27	30	
♑	2	7	17	22	29		
♒	1	12	17	23	29		
♓	4	9	24	27	28		

Tabula de gradibꝰ augẽtibꝰ fortunã: uel sc̃d'm fratrẽ exaltatões pticulares.

♈	19				
♉	8				
♊	11				
♋	1	2	3	14	15
♌	5	7	17	20	
♍	2	13	20		
♎	3	5	21		
♏	2	5	20		
♐	13	20			
♑	12	13	14	20	
♒	7	16	18	27	
♓	12	20			

Item sunt alii gradus.7.qui ponunt' in secũda tabula istorum qui si'r uocantur ab Albu.gradus augẽtes fortunã.Et dicit ibi supra ꝙ antiq dixerunt ꝙ cum planetæ recesserint a suis locis fortunã nati significantibus:et fuerit luna uel pars fortunæ in his gradibus qui fuerint ipsi gradꝰ ascẽdẽtes:fortunã adaugẽtes nati.& si fuerint significãtes eius casum:isti gradus mouẽt eum in aliquam sublimationem per aliquam quantitatem quodã motu. Hæc ibidem.Et in minori introductorio dicit Albuma.ꝙ hi sunt gradus excessium ita ꝙ si in eos cuiuslibet thematis dominus planeta aut horoscopus ceciderit thematis fœlicitatis ibi fortunã excedit.Et dicit frater ꝙ hi gradus sunt naturæ mediæ inter predictos gradus augentes fortunã:siue exaltationes particulares:& gradus puteos.nam omni alio planeta præstãt humidi siue sicci:Et hi dicuntur adiunctiones siue exaltationes cõmunes quia humidi & sicci.Hæc frater.

Exaltationes cõmunes sc̃d'm fratrem: uel gradus augentes fortunam.

♉	15	27	30
♌	3	5	
♏	7.al'.9.		
♒	20		

Item in zodiaco sunt quidam gradus qui dicuntur gradꝰ azemene.i. gradus debilitatis corporis sc̃d'm Alkabi. Vñ dicit Alkabi.ꝙ azemena est quædam debilitatio corporum temporis eo qd' accidit ex tpe:ut ẽ cecitas surditas amissio membrorũ & huiusmodi:talia antẽ q̃diu hõ uixerit habebit secum nisi miraculose sanet'. Cũ ergo luna fuerit in his gradibꝰ in aliqua natiuitate accident nato prædicta azemena sc̃d'm significationem loci & aspectus & sc̃d'm loca planetarum. Significantur autẽ azemenæ per astra diuersis modis:sicut in libris natiuitatũ inuenies.Hæc Alka. Et ponam tibi gradus illos in una tabula sc̃d'm opinionem Albu.

Tabella graduũ azemene.

♉	6	7	8	9	10
♋	9	& usq; ad 29			
♌	18	27	28		
♏	19	29	18	19	
♐	1	7			
♑	16	et usq; ad 29			
♒	18	19			

Item dicit Iuliꝰ firmicus li.4.in fi. Singul. signis sunt trium decani. facies. Nam i oibꝰ.30. ptis eorum inueniri nõ extẽdit sed p singl'a signa trini decani q̃sdã ptes possidẽt & quasdã relinquũt. Plene itaq; tres partes sunt i quibus decani inuẽti fuerint.uacuæ uero ad quas partes nunq̃ decanorum numerus accedit.Quicũq; itaq; in genitura sua solẽ & lunã:& q̃nq; planetas retrogrados in plenis habuerit partibꝰ erit quasi deus subleuatus p̃sidio maiestatis maximæ sed nunq̃ poterit fieri in genitura hominis ut sol et luna & quinq; planetæ in plenis constituantur partibus. Qui eni unam stellam in plenis habuerint partibꝰ erũt mediocres. qui uero duas ad oia genera fœlicitatis accedunt. qui tres ultra modũ percipient fœlicitatis multiplex ornamentũ.qui quattuor ad potẽtiam regiæ fœlicitatis accedẽt. Vltra hũc numerum in nullis genituris planetas stellæ possident partes. Hæc Iulius ibidem. Ex his igit' uerbis Iulii firmici patet ꝙ partes plenæ siue gradus pleni in natiuitatibus magnũ significãt fortuniũ & magnũ boniũ.uacui uero econtra significant magnũ infortuniũ & multũ malũ.& sicut est in natiuitatibus sic est in oibus aliis inceptionibus accidentiũ mundi siue in omnibus accidentibus mũdi uidelicet ꝙ gradus pleni significant fortuniũ & bonũ:uacui econtra significant infortunium & malum. Et secundũ Rogerium Frfordensem in suo introduc.fortitudo planetæ est ut sit i gradu plena:& debilitas ei accidit si fuerit in gradu uacuo.Et finitur hoc capitulũ de naturis & qualitatibus graduũ zodiaci.

¶ Capitulũ quintũ de dignitatibus essentialibus planetarum.

Am uolo loqui de dignitatibus plãrũ tam essentialibus q̃ accidẽtalibus Sed in ca. primo determinare uolo de dignitatibꝰ planetaꝝ essentialibꝰ & postmodũ de eoꝝ dignitatibꝰ accidẽtalibus. Dignitates uero plaꝝ essentiales prout dicunt astrologi sunt domꝰ exaltatio triplicitas terminus & facies. Primo ergo dicẽdũ ẽ de domibus planetaꝝ. Dicit itaq; ptole. 1. quadripartiti. ca. 18 ꝙ ex signis. 12. duo sunt septentrionalia, illa s. quæ loco zenith nostrorũ capitum sunt uiciniora & hac de cã generant calorẽ quæ sunt cancer & leo duobꝰ maximis digniorib' q; luminaribꝰ ꝓ domibus sunt attributa: & leonis signum quod ẽ masculinum solis domũ posuerunt. Cancrum uero qui est signum femininum lunæ domum constituerunt. Ideoq; circuli medietatẽ quæ est a leone usq; ad capricornum solarem nuncupauerunt aliam uero medietatẽ quæ ab aquario usq; ad cancrum lunarẽ appellauerũt. Et qa saturnus naturaliter est frigidus & calori contrariꝰ & eius sphera ẽ altior & remotior a luminaribus ei duo signa capricornũ & aquariũ quæ sunt i oppositione cancri & leonis assignauerũt: ob hoc. s. ꝙ hæc duo signa capricornus & aquarius frigida sunt & hiemalia: hæc ptolemeus ibidem. Et dicit hali ibidẽ ꝙ quia hæc duo signa domibus luminarium sunt opposita & luminaria omnem generationem faciunt & crementum rerum: oportuit ꝙ hæc duo signa facerẽt corruptionẽ & minutionẽ talẽ qualis operi saturni conuenit: unde hac ratione dederunt saturno pro domibus capricornũ & aquarium quæ ex natura sua sunt contraria naturæ luminarium. Et quia capricornus est hiemalis & silr saturnus: & aquarius quia est in medietate lunari oportuit esse humidum: & pro temperando magnam frigiditatem saturni est calidus. Et propter hoc dicit dorotheꝰ ꝙ sapientes antiqui dicebant ꝙ saturnus melius operatur in aquario q̃ in capricorno & magis gaudet i eo quia calor & humiditas aquarii multũ de magno frigore & siccitate ipsius saturni aufert. Saturnus etiam humectat aliquando per accidens aliquando. Similiter quia saturnus est masculinus & diurnus magis sibi conuenit aquarius q̃ capricornus: hæc ibidem hali. Ex his uerbis hali & dorothei patet ꝙ illi duo uolunt asserere ꝙ aquarius sit domicilium saturni principale & non capricornus: tamen alii astrologi tenent contrarium sicut li ncomẽ, & alii moderni: & eo ꝙ capricornus est frigidus & siccus quẽadmodum est saturnus frigidus & siccus: sed sic non est aquarius quare &c. Et dicit ptolemeus ubi supra ꝙ iuppiter est complexiõis temperate & sub saturni sphera fertur. duo signa quæ sunt circa aquarium & capricornum quæ sunt sagictarius & pisces ei sunt attributa: eo ꝙ uentos ꝓcreant & res oriri compellunt: suntq; a domibus luminariũ in longitudine trina quæ est longitudo concordiæ & fortunii: hæc ptolemeus. Et dicit ibidem ẽt hali ꝙ quia sagictarius est adcordatus cum natura solis Iuppiter habet in eo participationẽ cũ sole: & silr quia pisces cõcordãt cũ natura lunæ Iuppiter habet in eo signo participationem cum luna. Et dicit dorotheus ꝙ iuppiter magis gaudet in sagictario q̃ in piscibus: quia iuppiter est masculinus & diurnus tendens magis ad naturam solis: & sagictarius est huiusmodi naturæ: hæc hali. Ex his ergo patet ꝙ scd'm dorotheum sagictarius est principale domicilium iouis: pisces domicilium eius secundariũ: in hoc concordant alii. Et dicit ptole. ubi supra ꝙ mars naturaliter desiccat & eiꝰ sphera sub iouis sphera uoluit & ideo signa duo tenẽtia se cũ duobꝰ iouis hospicis: ei dederũt antiqui quæ sunt aries & scorpius: quorũ longitudo a luminariũ domibꝰ est tetragona sicut caliditati dẽstructorie & cõtradictorie cõuenit quæ naturæ martis assimilat': hæc ptolemeꝰ: & hali ibidẽ qa scorpius est contrarius domui solis conuenit ut sit frigidus & humidꝰ ꝓ minuendo dãnũ siccitatis martis. & hac eadẽ rõne est mars nocturnus: similiter aries quia est contrarius domui lunæ conuenit etiam ut sit calidus, & siccus. Et propter hoc dicit dorotheꝰ ꝙ mars gaudet in scorpione magis q̃ in ariete quia est nocturnus sicut & ipse & eius natura temperat' i eo: hæc hali. Et sic uidet' scd'm hali & dorotheũ ꝙ scorpiꝰ est domus martis pricipalis & aries secũdaria & hoc dicunt alii & sic sunt scd'm hali. Et dicit ptolemeus ubi supra ꝙ ueneris sphera quia est cõplexionis est temperate & sub martis sphera circũuoluitur cum duobus signis quæ martis sunt habitacula eius domicilia se tenent eo ꝙ res oriri faciunt & sunt taurus & libra quarum lõgitudo a domibus luminariũ est sextilis quæ est longitudo similitudinis & cõuenientiæ. Et quia etiã uenꝰ nũq̃ elongatur a sole in aliqua duarum partium plusq̃ in duobus signis: hæc ptolemeus. Et dicit hali ꝙ uenus temperata ẽ conuenit ut domos habeat cũ domibus luminariũ concordante. Similiter qa libra est signum equinoctii cum animalibus uegetabilibꝰ & omni generatione concordat. Similiter quia taurus est signum in quo tempus ueris confirmatur: conueniens est his quæ diximꝰ: & hac ratione conuenit ut duæ domus ueneris sint, taurus & libra propter concordantiã quæ est inter ea & duo lumiaria conuenit etiã ꝙ libra sit masculina calida & diurna sicut ad solem pertinet & ꝙ taurus sit femininus & nocturnus & frigidus sicut ad lunam pertinet. Et dicit dorotheus ꝙ uenus gaudet in tauro magis q̃ in libra propter cõcordantiam quam habet cum natura lunæ scd'm

ali. Patet ergo scd'm hali & dorotheum ꝙ taurus sit pricipalis domꝰ ueneris & libra domꝰ eiꝰ scd'a. Tñ lincó. in tractatu suo de tẽperie aeris & plẽs alii preposuerunt libram eo ꝙ plus cõuenit naturæ ueneris quia est signum calidum & humidum: & uenus est calida & humida prout dicit dorotheus: sed taurus signum est frigidum & siccum & minus conueniens naturæ ipsius ueneris quare. Et dicit ptole. ubi supra ꝙ mercurius in neutra duarum partium a sole nũꝙ̃ per unius signi spacium elongatur: & quia iferior est aliis planetis data sũt ei duo signa residua quæ cũ a locis luminarium locãtur & sunt gemini & uirgo hæc ptole. ibidem. Et cõuenit dicit haly ut domꝰ mercurii sint medianæ inter fortunã & infortunam. Et inter concordantiam & discordantiam: qa signum geminorum non ẽ concordãtia cũ capricorno qm̃ se non aspiciunt sed concordat cum leone aspectu sextili. Similiter signum uirginis non habet concordantiã cum leone quia se nõ aspiciũt: & propter hoc nõ est uirgo contrariæ naturæ solis & gemini contrariæ naturæ lunæ. Vnde dicit dorotheus ꝙ mercurius in uirgine gaudet magis ꝙ̃ in geminis propter cõtrarietatem uirginis cum natura solis quia sol semper est firmus i statu suo & mercurius nõ: hæc haly. Ex prædictis ergo patet recolligendo ꝙ domus solis ẽ leo. sed lunæ domus ẽ cancer. Saturni domicilium principale est scd'm haly & dorotheum aquariꝰ & secundarium eius domiciliũ est capricornus. Sed scd'm lincó. i tractatu suo de temperie aeris & scd'm plures astrologos modernos domiciliũ principale saturni est capricornus & secũdarium siue accidentale est aquarius. Iouis uero domicilium principale est sagittariꝰ & scd'arium pisces. Martis uero domicilium pricipale ẽ scorpiꝰ & scd'arium eius domiciliũ est aries. Veneris domicilium principale scd'm hali & dorotheum est taurus & secundariũ libra Er scd'm lincó. & alios modernos libra est domus ueneris prĩcipalis & taurus scd'aria. Mercurii uero domicilium principale scd'm omnes est uirgo scd'ariũ uero domicilium est signũ geminorũ. Vnde uersus Cap. aq̃ saturno. sag pis. ioue. scor. aries. mars. libra. tau. ueneri mer. uir. ge. sol. leo. lu. can. hali eã. librã dat aq̃ capri. cũ dorotheo. Ex p̃dictis p3 ꝙ iuxta sententiã hali & dorothei & cõcordãt cum eis alchabitius & rogerius erfordensis in suis introductoriis in quibusdam prædictarum domorum planetæ dicunt̃ gaudere siue gratulari sicut saturnus in aquario. Iuppiter in sagittario: Mars in scorpione: uenus in tauro: mercurius in uirgine. Et duo luminaria in suis domiciliis gaudent prout dicit Rogerius erfordẽsis ubi supra: hæc ergo sunt gaudia planetarum scd'm astrologos. Ex p̃dictis patet quæ sunt domus planetarũ. Et scd'm sententiam astrologorum signa opposita prædictis domibus dicuntur eorum exilia in quibus cũ fuerint multum infortunãtur & debilitant̃. Vñ cum fuerint in suis domiciliis fortunãtur & fortificantur. Vnde quodcũq; signũ fuerit domus alicuius planetæ signum oppositum est eius exilium sicut cancer & leo sunt signa saturni tãq; opposita suis domibus quæ sunt capricornus & aquariꝰ & sic deinceps. ¶ Restat modo loqui de exaltationibus planetarum. Sed prio aduertendum est qd̃ quidã astrologi sicut iulius firmicus & lincó. & alii dicunt planetam maiorem dignitatem habere in exaltatione sua quam in domo sua. Dicit enim iuliꝰ firmicus libro. 2. c. 4. ꝙ altitudines siue exaltationes stellarũ singularũ sunt illę i quibus naturaliter q̃dã sublimitate & magitudie erigũt̃: & eorum deiectiões siue casus: sunt i quibꝰ cõstitute oppressi auctoritate sua & ptãte minuant̃. In altitudinibus gaudẽtes & cõstitute & tunc maxime feliciter decernunt in signis quotiens genituris hominum maxima illarum particularis altitudinis suæ signa possideant: tunc uero homines infeliciter infortuniis opprimuntur quotiens stellarum pars maxima in his constituta signis in quibus humili deiectione multum de sua ptãte dimittẽt. Vnde dicit iulius postmodum ꝙ nos scire debemus hãc institutionẽ fortunati oẽs stellas melius esse in altitudinibus suis ꝙ̃ in domiciliis: hæc iulius. Et linconien. simpliciter preponit exaltationem domui i tractatu. 2. de temperie aeris. Vnde dicit ipse ꝙ planeta existens in exaltatione assimilatur uiro existente in regno suo & in gl'a sua. Et planeta existens i domo sua cõparat̃ uero existẽte i dominatione sua. Et planeta existens in triplicitate sua est sicut uir i honore suo & inter auxiliatores. Et planeta existens in termino suo & sicut uir existens iter cognatos suos & genere suo. Et planeta existẽs in facie sua ẽ sicut uir in magisterio suo. Et in hac sententia similiter concordant plures alii astrologi. Item aduertendum est ꝙ ptolemeus primo q̃dripartiti ca. 19. dicit sic. Et quidam dixerũt ꝙ potentia domini triplicitatis sequitur potentiam domini domus & in hoc concordat dorotheꝰ: hæc ille. Oẽs tamen alii astrologi quorum libros ego uidi preponũt exaltationem triplicitati nec uideo aliquam bonam rationem quare dorotheꝰ & ptolemeus preponunt triplicitatẽ exaltationi. Et ptolemeus & albu. & alii multi astrologi preponunt domum exaltatõi. Vnde in ea parte plus credendum est eis ꝙ̃ iulio scilicet & lincon. Et similiter tenendo cum maiori parte astrologorum. s. ꝙ exaltatio debet preferri triplicitati qcq̃d dicãt ptolemeus & dorotheus pro ut mihi uidetur magis consonare ueritati. Patet ergo ꝙ rationabiliter in dignitatibus essentialibus planetarum domus debet preferri: deinde triplicitas: deinde terminꝰ: & postea facies: & hæc sententia maioris partis astrologorum. Vnde postquam locutus est de domo, Dicendum est nunc de exaltatiõe pro quo scien-

ctum est iuxta sententiam albu.5.maioris introdu
ctorij differentia.5.& iuxta sentẽtiã alchabi.differentia prima:& similiter iuxta sententiam maioris partis astrologorum.Saturnus exaltatur in
libra.s.in.21.gradu illius signi. Iuppiter exaltatur
in.15.gradu cancri.Mars uero in.28.gradu capricorni.Sol in.19.gradu arietis: uenus in.17.pis.mercurius in.15.uirginis. Luna quoqꝫ exaltatur in .3.
gradu tauri. Destructiões etiam planetarum eorũdẽ sunt in consimilibus gradibus atqꝫ minutis signorum suis exaltationibus oppositorum.Caput
uero draconis exaltatur in.3.gradu geminorum
& deprimitur in.3.gradu sagittarii. Cauda autẽ econtra: nec alibi habent quicqꝫ.Hoc patet iuxta sententiam albu.& alcha.& similiter iuxta sẽtentiam aliorum astrologorum.Et dicit albu.ubi
supra ꝙ hermes certissima ratione de exaltationibus planetarum tractauit sed de cã gra.exaltationum mentionem non fecit hæc albu.Sed prout
dicit albu.ubi supra differentia.7.ipse hermes posuit planetas omnes exaltari ex signis prædictis:
& uniuscuiusqꝫ planetæ exaltationem posuit esse
in.15.gra.signi sui:eo ꝙ maior fortitudo est planetæ ĩ medio signi sibi concordante.Et introductorium ptole.primo quadripartiti ca.2.dicit ꝙ
exaltatio saturni est in toto signo libræ & non tãtũ in una parte eius. Similiter exaltatio iouis ẽ in
toto signo cancri:& sic de ceteris.Ex hoc uidetur
ꝙ sit rationabile:nam nullam rationẽ uideo quare exaltatio planetæ esse debet in uno gradu tantũ
modo. Sed mihi uidetur ꝙ dictum hermetis sit
rationabile.s.ꝙ planetæ maior est fortitudo ĩ medio signi sibi concordantis: Vnde uidetur ꝙ rationabiliter sit tenendum tam pro parte cum hermete.s.dicendo ꝙ totum signum libræ est exaltatio saturni:& magis exaltatur ĩ medio libræ quã
in fine uel in principio eius:eo ꝙ ibidẽ existit maior fortitudo eius ut dicit hermes:& eodem modo totum signum cancri est exaltatio iouis magis
tamen exaltatur ĩ medio eius quam uersus finem
uel principium eius & sic deinceps. Et albu.5.maioris introductorii differentia.7.ponit rationes
ad confirmandum gradus exaltationum prius recitates: sed ut mihi uidetur eius rationes quas ibi
ponit sunt ualde debiles nec fundantur super fundamento solido: fundãtur eñi rationes suæ super
hoc scilicet ꝙ.15.gradus cãcri fuit ascendens ĩ prima creatione mundi & iõ ponebãt primũ gradũ
esse exaltationẽ iouis.Et scd'm ꝙ alii gradus exaltationũ prædicti aspiciebant ascendens ponunt
eos pro exaltatione aliorũ planetarũ prout magis
uidebatur sibi conuenire naturæ aspectus. Verbi
gratia ex quo ĩ prima mundi creatione fuit ascendẽs.15.gradus cancri.19.gra.arietis fuerat ĩ medio
cæli iõ conueniens fuit ut 19.arietis esset exaltatio
solis.Et propter consimiles rationes ponit albu.
residuos gradus prædictos esse exaltationes planetarũ aliorũ. Sed illud fundamentũ eius super
quo fundat rationes suas est ĩfirmũ ualde.s.ꝙ.15.
gradus cancri fuit ascendens in principio mundi.
Et si fuisset ille gradus.s.ascendens in uno horizõte siue in una parte terræ sic tamen nõ fuit in qualibet alia parte terræ sicut constat:nec est aliqua alia
ratio quare plus debẽt assignari exaltatiões oĩum
planetarũ per ascendens illius horizontis cuius.15.
gradus fuit ascendens q̃ per ascendens cuiuscũqꝫ
alterius horizontis.Et iõ nõ uides qualiter rationes albu.in ea parte debent cõcludere. Vnde nõ ĩuenio aliquam firmitatatem ĩ prædictis gradibus
exaltationum quos ponit albu.& alii astrologi.
Et iõ mihi uidetur ꝙ prædicta positio sumpta ex
positione ptole.et opi.hermetis sit magis rationabilis.Quare autẽ ptole.& alii assignant exaltationes planetarum ĩ prædictis & quoniam iam tibi
monstrabo.Dicit itaqꝫ ptole.primo quadripartiti ca.20.ꝙ sol cum in arietis signo fuerit ad altiorem circuli medietatem & septẽtrionalem mutabitur.Cũqꝫ libræ signum ĩgredietur ad ĩferiorem
circuli medietatem & meridionalem propriũ animaduertit:qua propter arietis signũ ĩ quo lõgitudo dierum eorum calor naturalis augmentum inchoat solis exaltationem posuerunt:libram uero
propter prædictarum occasionum contrarietates
eiusdem casum fore dixerũt hæc ptole.Et haly ibidem dicit ꝙ uirtus solis & uis sua magis in septentrione apparet.Et quando sol intrat arietem incipient dies longiores fieri & in populatione terræ
calor crescere naturalis & uadit ascendendo uersus augem suam.Et ideo posuerunt antiqui arietẽ
esse domum exaltationis ipsius & libram esse domum casus sui:quia tunc incipit nox longior fieri:calor quoqꝫ minuitur & frigus fortificatur ĩ populatione terræ:& uadit sol uersus depopulationem terræ & uersus depressionem suã quæ est opposita suæ augi:hæc haly. Et ptole.ibidem ꝙ elõgatio saturni a sole sit opposita elõgatio propriarum domorum est:ꝙ ubi crescit calor ibi minuitur
frigus & econtra : ergo libra signum pro exaltatione arietem nõ pro casu recepit:hæc ptole. Et
dicit haly ꝙ elongatio opposita uel est elongatio
corruptionis uel contrarietatis:& propter hoc ꝙ
ubi frigus incipit minuatur calor.s.in libra:& ꝙ
ipsa sit casus solis & exaltatio saturni:& ꝙ aries
sit casus saturni ita ꝙ tota natura solis fiat contraria naturæ saturni sicut iam posuerunt in omnibus
rebus. Et dicit ptole.ꝙ cum luna fuerit in ariete
iuncta soli qui est eius exaltatio:quoniã post hoc
prius apparebit in tauro in quo initium seu augmentum sui luminis erit quod est principium suæ
propria triplicitatis signum:& est eius principiũ
scd'm naturalitatẽ sitqꝫ exaltatio in tauro.In scorpione uero quæ est in illius opposito formatur designatur eius casus:hæc ptole.Et.Dicit hali ꝙ post
q̃ uirtus lunæ sequitur uirtutem solis & eius do/

mus sitetur cũ domo sua: conuenit etiã ut eius e-
xaltatio sit cũ sua exaltatione. Et dicit ptole. q
Iuppiter est auctor uentoꝝ septẽtrionaliũ qui res
oriri faciunt & qñ cũ i maiori declinatiõe septẽ-
trionali fuerit in sua latitudine quæ est in cancro
ipsius propria uis apparebit ibidẽ: uentos q; septẽ
trionales efficit. ei cancri signũ exaltationẽ & ca-
pricornum casum antiqui attribuunt hæc ptole.
Et dicit haly q cũ Iuppiter moratᷣ in cancro for
tificatᷣ multũ opus eius & uirtus eius ppria in fa-
ciendo nasci & crescere omnes res: nec est in fine
septẽtrionis signũ aliud nisi gemini & cancer: Et
gemini non pertinet ad eũ quia ẽ in opposito suæ
domus quæ est sagictarius & in .4. pis. Et cancer
cõuenit eis magis propter lunã: quia temperamẽ
tũ naturæ lunæ est cõueniens naturæ iouis. Et ma
gnus calor & siccitas leonis sibi nõ conuenit. Vn
de conuenit his omnibus rationibus ut exaltatio
iouis sit cancer: & eius casus capricornus hæc ha-
ly. Et dicit ptole. q mars quia est comburens &
maxime cum in capricorno fuerit: eo q eius decli
natio tunc est in parte meridionali in capricorno
iouis exaltationi contraria sublimatur siue exal-
tatur: cadit autem in cancro: hæc ptole. Et dicit
haly q pars meridiei quia est calida multum non
conuenit naturæ martis quia est comburens: natu
ra autem in hoc uoluit temperare naturam mar-
tis quia hæc pars depopulata ẽ: & qa natura mar
tis cõtraria ẽ naturæ iouis. Vnde his duab⁹ rõib⁹
cõuenit q exaltatio martis sit capricorn⁹ qui ẽ fi-
nis meridiei & quod eius casus sit cancer ut eius
natura sit naturæ iouis in omnibus modis contra
ria: hæc haly. Et dicit ptole. q postq̃ uenus natu
raliter humectat maxime aũt in signo piscium in
quo uen⁹ humectatur & principiũ appet hũidita
tis ueris: eiusq; uirtus naturaliter incipit crescere: i
piscibus exaltatᷣ & in uirgine cadit hæc ptole. Et
dicit haly quando uenus igreditur pisces. appet
propria uirtus eius quia naturaliter concordat cũ
piscibus quoniam est femininũ & nocturnum: &
in eo incipit temperata ueris humiditas appare-
re: & eius natura cõcondat cũ ioue quia est dom⁹
sua: & terminus eius exaltationis est domus lunæ
qui duo planetæ cũ ueneris natura concordant:
& hac ratione conuenit ut signũ pisciũ esset exal
tatio ueneris & uirgo casus quæ piscibus est cõtra
ria quoniã sicca est naturaliter: hæc haly. Itẽ di-
cit ptole. q mercurius desiccat per se: & in hoc est
contrarius ueneri & conuenit ut eius exaltatio
sit in signo uirginis in quo autumnus qui est sic-
cus icipit apparere cũ eis iteꝝ propria uis atq; uir
tus crescit: in uere contrariũ: est etiam mercurii ca
sus i signo pisciũ. Hæc ptole. Et dicit haly q mer
curius magis operatur in desiccando q̃ in hume-
ctando & magis cum satturno quã cum ioue con
cordat & cũ sole quam cum luna: quia duæ dom⁹
mercurii sunt bono aspectu cõcordes cum duab⁹
domibus saturni. Et sunt contrariæ illis iouis: Et
quia cursus eius est semper circa solẽ & uirtus eius
cõmiscetur cum una uirtute. Similiter quia autũ-
nus semper incipit in uirgine: & est siccus & quã-
doq; frigidus & quandoq; calidus scđꝫ naturam
mercurii. Et quia etiam fortitudo mercurii & ei⁹
opus paoprie apparet in uirgine. Et quia sol cum
fuerit in domo sua apparet in uespere quæ est i uir
gine & qui semper est ipsius mercurii domus: his
ergo rationibus conuenit ut uirgo sit eius exalta-
tio & piscis casus: hæc haly. Et hæc est tota sentẽ
tia ptole. & haly de exaltationibus planetarum.
¶ Iam restat loqui de triplicitatib⁹. Sũt aũt tripli
citates q̃ttuor prout prius dictum est i. 2. ra. huius
distinctionis & similiter eaꝝ triplicitatum natu-
ræ & qualitates in eodẽ ca. declarantur. Sed iã di
cam tibi qui planetæ ipsis dominẽtur. Prima au
tem triplicitas prout dictũ est constat ex ariete leo
ne & sagictario quæ sũt signa masculina. Et scđm
ptole. 2. quadripartiti ca. 19. hæc signa sunt solis io
uis & martis domicilia. Vnde hanc triplicitatem
soli & ioui repulso marte dederunt: eo q mars
est alterius haiz q̃ sol: huius autem triplicitatis
primus dominus est in die sol: in nocte Iuppi-
ter hæc ptole. Ex his uerbis ptole. patet q ipse
excludit martem a dominio hui⁹ triplicitatis: sed
dicit haly ibidem q manifestũ est q ptole. ponit
q mars est particeps solis & iouis in gubernando
hanc triplicitatem. Et alii tenẽt q saturnus est par
ticeps quia crediderũt q hæc triplicitas sit orien-
talis: sed ptolemeus eam dicit esse septẽtrionalem
Verba autem ptolemei magis credenda sunt quia
ueniunt per experientias multas cum naturalibus
argumentis: hæc haly. Secũda uero triplicitas ex
tribus signis femininis. s. tauro uirgine & capricor-
no collecta prout dicit ptole. ubi supra lunæ & ue
neri assignantur quia sunt nocturne: quia est haiz
lunæ: istius uero triplicitatis gubernator est de no
cte luna de die ueneris. Tertia uero triplicitas quæ
ex tribus signis masculinis. s. gemini libra & aqua
rio colligitur & scđm ptole. saturno & mercurio
attribuitur eo q in illa domus eorum habentur:
huius autem diurnus dominus est saturnus quoni
am est de haiz diei: nocturnus uero dominus cui⁹
est mercurius. Quartã uero triplicitatem faciunt
cancer scorpio & pisc. testatᷣ ergo ut ait ptole. q
marti donetᷣ & ut ipse in ipsa dñiũ exerceat: eo q
scorpio est ei⁹ domiciliũ. associantᷣ q; ei i dñio pp
haiz: & eo q hæc signa sũt feminina: i nocte qdẽ
luna: i die uero uen⁹: hæc est snĩa ptole. de dñis tri
plicitatũ. Sꝫ albu. i maiori itroductorio li. 5. dif.
14. & silr alcha. i itroducto. suo dif. pria & silr q̃si
oẽs astrologi quodãmõ cõtrariantᷣ ptole. in hac
materia. Dicunt eni q dñs priæ triplicitatis: q̃ est
masculina p diẽ prim⁹ ẽ sol deide Iuppiter: & in
nocte prim⁹ dñs Iuppiter: deide sol: saturno i die
& nocte illis cõsociãte. 2. uero triplicitatꝫ q̃ ẽ femi

prim⁹ dñs ē uen⁹ p dié & postea luna & in nocte ecótra: marte illis per dié & noctem participāte. Tertiæ uero triplicitatis quia é masculina primus dominus est saturnus de die: & postea est mercurius: sed in nocte econtra. Ioue illis per diem & nocte communicāte. Quartæ triplicitatis quia est feminía domin⁹ primus per diem est uenus: postea luna: & in nocte econuerso cum participatiōe lunæ in die & nocte. Et hæc est sententia albu. & hali aben. & similiter maioris partis astrologorum de dominis triplicitatum. Sed ptole. in parte discordat ab eis, unde euersus. Pria diur. solé noc. io. da partici. satur. Altera dat ueneré die noc. lu. participat. Mars tertia dat satur. die noc. mer. participat iup. Quarta diur. ueñré noc. mars é ps quoq; luna. Et hæc dicta sufficiát de triplicitatib⁹ plaṇæ.

℃ Restat ergo loqui de terminis planetarum. Dicit itaq; ptole. 1. quadripartiti. ca. 21. ꝙ termiorũ duo sunt modi: quoꝝ unus est sc̄d̄; egiptiacos: alter sc̄d̄m chaldeos. Et qui sc̄d̄m egiptiacos ponit̃ maxie a domoꝝ dñis accipitur. Chaldeoruꝫ aũt terminoꝝ modus a dñis triplicitatũ accipit̃: sed de terminis chaldeoꝝ nō utēdo hic loqui sed tm̄ de terminis egiptioꝝ & de terminis ptole. nā egiptioꝝ termini a maiori cōitate astrologorum approbant̃. ptole. ét multũ approbat terminos illos. Et iō solũ de istis duob⁹ modis terminoꝝ itēdo hic determinare. Dicit pto. ubi supra ꝙ mod⁹ egipti⁹ terminoꝝ nō semp est in ordinib⁹ dñorũ dom⁹: nec in uniuscuiusq; terminoꝝ quãtitatibus illud quod pro radice é positũ generaliter ĩ terminoꝝ modis ueraciter imitat̃. Nā egiptii primo ĩ ordine quãdoq; domoꝝ dñis qñq; triplicitatum qñq; uero exaltatōnũ dñis attribuũt: ut ĩ libra nō a uenere sed a saturno: in ariete uero non a marte sed a ioue inceperũt. Si dños auté triplicitatũ non alios secuti sũt cur a capricorno & nō a uenere sũpserunt exordiũ. Ité si dños exaltationũ & non alios secuti sunt cur ĩ cancro & a marte & nō a ioue initiauerũt. Rursus si ĩ his cũ terminis nō sequebant̃ nisi pl̃as quoꝝ ples sint prædictoꝝ dignitatũ fortitudĩes cur ĩ aquario pricipiũ fecerũt a mercurio: q̄a solũ hēt ĩ eo triplicitatē: & nō a saturno q̄ domũ atq; triplicitatē ibi possidet. in capricorno ét a mercurio q̄ nullá hēt dignitatē ibi inceperunt. Reliquorũ uero terminoꝝ ordo ad hũc modũ refert̃ siue p hũc modũ repert̃. In quãtitatib⁹ terminorũ nullũ ordiné obseruare uident̃. Nam in hoꝝ oĩum terminoꝝ nũero q̄ unicuiq; pl̃aniꝫ collr̃ quã ét multi cũ nũero annoꝝ pl̃e eiusdé quãtitatis eé denunciãt nulla est rō quæ sc̄d̄m numeꝝ hunc sit ex terminis collectũ. uitæ quantitaté esse probet: ac si dixerimus & cōcessim⁹ ꝙ qui ĩde colligit̃. uerior sit numerus aut egiptius affirmat̃ in eisdé forsitan numer⁹ colligi possēt licet terminorũ quãtitates multis uariisq; modis uarient̃. s. ab eo mō qui ponit̃ ab egiptiis: hæc ptol̃ ibidé. Per has ergo rōes & pl̃es alios redarguit ptol. termĩos egiptioꝝ: sed ĩ fine pdicti ca. dicit ptol. sic: at istorũ duoꝝ modoꝝ. s. chaldeoꝝ & egiptioꝝ mod⁹ egiptioꝝ magis ueritati cōcordat. Et albu. 5. maioris itroductorii. dif. 8. dicit sic. Inuenim⁹ tũ antiquos exercuisse terminos egiptioꝝ maxie ĩ iudicis astrologoꝝ: iō q̄a sũt certiores & iō q̄a gradus termĩoꝝ uniuscuiusq; pl̃e ɔcordat cũ suis ãnis maiorib⁹: hæc albu. Hic ergo patet ꝙ termini egiptiorũ a pl̃ib⁹ astrologis sunt approbati. Et patent hi termini in tabula sequenti.

℃ Tabula continens terminos egiptiorum.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	4	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Ositis terminis egiptiorũ. Iam intendo loq de terminis ptolemei. Dicit itaq; ptole. prio quadripartiti. ca. 21. ꝙ q̄a hi q̄ libros eōposuerunt terminoꝝ ordiné nō conscripserunt nec in aliquo librorum suorum numerauerunt necessario dubietates & deceptiones in eis reperiuntur. Nos auté ut dicit ptoleme. in quodam libro uetustissimo cuius pars maior pre uetustate nimia consumpta erat & perforata termĩos inuenimus in quo illud quod ex ordine & quantitate terminorum cōtinebatur rationabiliter fuerat ordinatum. Item in eo predictaꝝ natiuitatũ gradus reperimus & quot ét gradus haberet unusquisq; planetarũ: cōcordabant & cũ hoc q̄d é ĩ libris priorũ. Erat etiam ĩn eo sermo ualde lōgus in quo ipsi multis probabantur rationibus sed p nimiam eius uetustatem & crebram eorum perforationem eum conscribere nequiuimus: eius quoq; ratiōes nobis difficiles & obscure uidebāt̃ partes tamé terminorum quæ nos ad hoc intelligendum iuuerunt circa finem libri integer & absq; lesione remanserunt: hæc ptole. Et dicit hali ꝙ ptolemeus uult dicere ꝙ illud quod in libro illo ĩuenit erat sc̄d̄m regulam & rem naturalem & ꝙ hoc experti erant sapientes antiq. Amplius et q̄a concordabant hi termini cum terminis egiptiorum & concordabant summa graduuꝫ cuiuslibet planetæ cum annis maioribus illius planetæ: hæc hali ibidem. Et dicit ptole. ibideꝫ ꝙ quicquid illic ex terminis illis in libro inuenimus ĩ hoc loco subiungitur. Ex his quæ dicta sunt a ptolemeo patet ꝙ ipse non reprobat terminos egiptiorũ sed quo

dāmodo eos approbat: & quia termini quos ipse magis approbat non fuerunt termini sui sed alio rum. patet euidenter in tabula ista.

¶ Tabula ptolemei de terminis.

♈	♃	6	♀	8	☿	7	♂	5	♄	4
♉	♀	3	☿	7	♃	7	♄	2	♂	6
♊	♂	7	♃	6	♀	7	☿	6	♄	6
♋	♂	6	♃	7	☿	7	♀	7	♄	3
♌	♄	7	☿	7	♂	5	♀	6	♃	6
♍	☿	6	♀	6	♃	5	♂	6	♂	6
♎	♄	6	♀	5	☿	5	♃	6	♂	6
♏	♂	8	♀	7	♃	8	☿	6	♄	3
♐	♃	6	♀	6	☿	5	♄	6	♂	5
♑	♀	6	☿	6	♃	7	♄	6	♂	5
♒	♄	6	☿	6	♀	8	♃	5	♂	7
♓	♀	8	♃	6	☿	5	♂	5	♄	5

Vod isti termini non fuerūt termini pto lemei patet p pdicta hali ubi supra. Dicit enim hali ꝙ isti termini de quib⁹ ptolemeus loquitur non fuerunt sui quia si essent sui non preponeret dominū exaltatiōis domino triplicitatis & dn̄o domus. Nam omnes astrologi concordant ꝙ dominus domus quē isti propo fuerunt omnibus sunt preponendi: sed quia inuēti fuerunt per hunc bonū hominē in illo libro antiquo apposuerunt ipsos ei .s. alii posteriores: qa sciuerūt nomē sapientis qui fecit librum: hæc hali Et dicit hali ibidem in cōmento sequēti ꝙ soli & lunæ non dederunt aliqui sapientes antiqui partem terminis propter dignitatem quam habent i duabus medietatibus zodiaci: hæc hali. Vnde dixerunt antiq ꝙ sol quādo est ī medietate sua & luna in medietate sui de qbus locutū est prius significatio cuiuscūq ipsorū est æqualis signo in unius cuiusq planetaꝝ quinq in eoꝝ terminis existentiū Et ptole. in fine eiusdē capituli .21. dicit sic. In ordine nanq considerabant in unoquoq signorū dominū exaltationis triplicitatis ac domus: & quicunq eorū duas istarum haberet in signo potestates: & si foret infortuna præcedebat in ordine: sed si modus infortunarū non sic inueniretur i. si non accidit ꝙ infortuna habeat duas dignitates i fine signorū ordinabat: & tūc iterū precedebant dn̄i exaltationū deinde triplicitatū & postmodū dn̄i dom⁹ subsequebant secūdm signorū ordinē Quicūq uero in signo haberet duas potestates & habenti unam potestatē in ordine preponebatur preterq̄ in leone & cancro qui sunt solis & lunæ domicilia quibus termini nō assignāt: quorū duorum signoꝝ primū uniuscuiusq signi terminū alteri infortunarū ascripserūt. Nā pricipiū cancri terminū marti leonisq primū terminū saturno assignauerunt. Istoꝝ quoq duorum infortunarū ordo in his duobus signis preibat eo ꝙ in omnibus aliis ipsi locabantur extremi. Et hoc mō posuerūt terminorū quantitates: cū enī alicui planetarū nec in eodē signo nec in sequentib⁹ usq ad quartū signū duæ potestates inueniebantur si erit aliqua duarū fortunaꝝ quæ sunt iuppiter & uenus eis .7. gradus assignabant. Si uero foret infortunaꝝ aliqua quæ sunt saturnus & mars .5. grad⁹ eis donabant. Mercurio autē quia est cōmixt⁹ .6. gradus attribuebāt qui sunt finis .30. gra. Et quia quidā eorum duas habebant potestates ut uen⁹ q in tauro domū haberet & triplicitatē: augmentatur in ea eius potestas: & ideo quia luna nihil habet in terminis unus eius gradus: eis sic se habentibus superadditur siue in eodē signo siue in sequentibus usq ad quartum per ordinē aliorū. Ille ergo gradus qui termino planetæ duas habent dignitates superaddit a residuis planetarū terminis unā solā dignitatem ibidem habentiū auferebatur maxime a saturno & ioue. Primū quoq a saturno deinde a ioue surripiebatur eo ꝙ tardus est eorū motus: hæc ptole. Et dicit hali ibidem ꝙ si bene intellexisti uerba ptole. in terminis istis: scies rationem additionis & diminutionis: & quare preposuerunt & postposuerunt. Verbi gratia. Saturnus habet in libra duas dignitates exaltationem & triplicitatē addiderunt ei gradū unū & fuerunt .6. & posuerunt eum quia dominus exaltationis ē preponendus domino triplicitatis & dominus triplicitatis domino domus. Signum uero secundū est scorpi⁹ & mars habet in eo duas dignitates q sunt domus & triplicitas: & propter hoc addiderunt gradum unum & fuerunt .6. & preposuerūt eum quia fortunæ debent infortunis preponi. Et tertium signū a libra est sagittarius: & habet iuppiter in eo duas dignitates quæ sunt triplicitas & domus. unde conuenit ut addatur ei ibidem unus gradus duo preposuerunt eum propter eius tardū motum. Et quia quartum signum a libra est capricornus: & uenus habet in eo dignitatem unā quæ est triplicitas & non remanserunt ex planetis nisi uenus & mercurius: nec de gradib⁹ nisi .10. & mercurius est dominus triplicitatis libræ de nocte & uenus est domina triplicitatis quarti signi propter hoc diuiserunt inter eos decem gradus p unus æquale & preposuerunt uenerem quia est fortuna & domina domus: & posuerunt statim post eum mercuriū: eo ꝙ de nocte habet potestatem i libra. Etiam posuerunt iouem post mercurium quia habet in libra maiorem dignitatem quā iuppiter: & quia fortunæ preponendæ sunt infortunis martē in fine omnium posuerunt: & secūdm hanc regulas fecerunt in aliis signis: hæc hali. Sic ergo patet qualiter assignātur termini ptole. & i fine illi⁹ ca. 21. et dicit ptole. ꝙ hi termini sic ordinantur ex quibus

in unum redactis ſaturno.57.aſſignantur gradus ioui.79. marti.66.ueneri.82.& mercurio.76.qui ſimul collecti.360.gradus conſtituunt. Et ſimiliter iſti idem numeri iam poſiti colliguntur ex pſis i terminis egiptioꝝ: quãtitates tamen terminoꝝ uariantur i terminis ptolemei & terminis egiptiorum prout patet in duabus tabulis prius poſitis.

Modo dicendũ eſt de faciebus planetarum quas iulius firmic⁹ lib.2.ca.5.decanos nominat eo ꝙ quilibet decanus ex.10.gradibus cõſtituitur. Et dicit iulius ibidem ꝙ ipſi decani ſingulis ſtellis & planetis ſingulis deputãtur. Et ſi cum ipſo decano ſtella fuerit licet ſit in alieno domicilio ſic eſt habundãs quaſi i ſuo domicilio cõſtituta cũ ſuo enim decano habunde cõſtituta hæc eadem perficit quæ in ſuo ſigno conſtituta decernit: hæc iulius ibidem. Ex his uerbis iulii ſequitur ꝙ facies ſit tanta dignitas planetæ ſicut domus: ſed alii aſtrologi omnes ponunt oppoſitum ideo plus eis credendum eſt in hac parte. Et dicit albu.5.maioris introductorii differẽtia.15.quod unũquodq; ſignũ in tres partes equales diuiditur quarum unaqueq; pars eſt.10.graduum & facies appellatur: ſed & ſignorũ facies pſis attribuũt.7. Arietis igit̃ pria facies arietis dño.i.marti attribuitur: & ſecũda ſoli q marte i ordie ſuccedit: tertia ueneri ſolẽ ſuccedẽti. Tauri uero pria facies ẽ mercurii: ſecũda ẽ lũe: tertia eſt ſaturni. Scd̃m igitur circuloꝝ planetaꝝ & ſignorum ordinem date ſunt facies planetis. ptolemeus uero non loquitur de faciebus planetaꝝ nihilominus in.2.quadripartiti ca.11.diuidit unũquodq; ſignũ in.3.partes & earũdem partiũ ponit q̃litates non tamen aſſignat illas partes per modũ facierum: & precedit ca. de faciebus.

℃ Tabula de faciebus planetarum.

♈	♂	10	☉	20	♀	30
♉	☿	10	☽	20	♄	30
♊	♃	10	♂	20	☉	30
♋	♀	10	☿	20	☽	30
♌	♄	10	♃	20	♂	30
♍	☉	10	♀	20	☿	30
♎	☽	10	♄	20	♃	30
♏	♂	10	☉	20	♀	30
♐	☿	10	☽	20	♄	30
♑	♃	10	♂	20	☉	30
♒	♀	10	☿	20	☽	30
♓	♄	10	♃	20	♂	30

℃ Et albu. ubi ſupra cap.16. dicit ꝙ indi conuenerunt cum cæteris doctoribus & ununquodq; ſignum in tres partes diuiſerunt & nominauerunt unãquãq; ptẽ dorugẽ. Sed & domini facierũ ſecũdũ indos non ita ordinantur ſicut alii eos ordinauerunt nam primã ſigni faciem domino ſigni attribuũt & ſecundã domino quinti ſigni ab illo ſigno ſcd̃m ſucceſſionẽ ſignorum: & tertiã faciẽ domino noni ſigni attribuũt. Et ſigna reſidua per facies diuidunt cõ ſimili modo: hæc albu. Sed modus prior eſt magis famoſus eo ꝙ plures aſtrologi eũ approbant: & ideo teneo cũ eo: hæc ergo quæ dicta ſunt ſuffiriant de facieb⁹ planetarũ. Et hæc quæ dicta ſũt i hoc cap. ſũt planetarũ dignitates eſſentiales. Vnde dicit aſtrologi putã lincomen. & alii moderni ꝙ domus habet fortitudines quinq; exaltatio quatuor triplicitas.3. termin⁹.2. & facies unam. & domus habet in ſe fortitudines faciei & ſic de aliis iuxta quantitates ſuarũ fortitudinũ. Et ponã tibi unã tabulã notabilem i qua ſtatim uidebis quot dignitates habet planeta i quocũq; gradu cuiuſcũq; ſigni fuerit. Nam figura ſignificans quinq; ſignificabit tibi domũ: & ſi iuxta iſtam figurã inueneris punctũ eleuatũ ſignificabit tibi domũ planetæ principalẽ: & ſi inueneris punctũ depreſſum ſignificabit domũ planetæ ſecundariam.

Item figura deſignans.4. ſignificabit tibi exaltationẽ planetæ & ſub illa figura inuenienus quis ſit gradus exaltationis illius ſigni: & ubicunq; inueneris figurã ſignificãtẽ exaltationẽ euerſam ſignificabit tibi ibidẽ fore depreſſionẽ ſiue caſum & ponetur gradus depreſſionis ſub figura. Et eodẽ modo ubi inueneris figurã domũ ſigĩficãtẽ euerſã ſignificat fore exiliũ plæ ſiue detrimẽtũ. Itẽ figura ſigĩficãs.3. ſignificabit tibi triplicitatẽ plæ: & ubicũq; iuxta illã figurã pũct⁹ eleuat⁹ fuerit ſignificat ꝙ i illa triplicitate dñatur planeta de die: & ubi ponit̃ depreſſus punctus iuxta figurã ſignificantẽ triplicitatẽ ſignificat ꝙ i illa triplicitate dñat̃ pl̃a de nocte. Sed ſi iuxta p̃dictũ figurã ponit̃ pũct⁹ ſimplex ſignificat pticipationẽ plæ i illa triplicitate de die & de nocte. Itẽ figura ſignificãs.2. ſigĩficabit tibi terminũ plæ & quãtitas terminorũ in gradib⁹ ponetur ſub illa figura. Et nota ꝙ termini qui ponũtur in iſta tabula erunt termini egiptiorum eo ꝙ maior pars aſtrologorum conſentit i eis. Sed ſi uolueris operari p terminos ptolemei inuenies eos prius in hoc ca. in quadam tabula. Item nota ꝙ domini triplicitatum qui ponuntur in hac tabula ſũt illi quos ponit maior pars aſtrologorum. Item figura deſignans unitatem ſignificabit tibi faciem planetæ. Et ſi iuxta illam figurã ponatur punct⁹ eleuatus ſignificat ibidẽ fore faciẽ. ſ. primã illi⁹ ſigni i quo fuerit illa facies. Et ſi iuxta hanc figurã fuerit punctus ſimplex. ſ. nec eleuatus nec depreſſus ſignificabit ibidem fore faciem ſecũdã illius ſigni. Et ſi iuxta hãc figurã fuerit punctus dep̃ſſus ſignificabit ibidem fore faciem tertiam illius ſigni. Nomina uero planetarum ponuntur in capite tabule & nomina ſignorum ponuntur in fine eius. Vnde in hac tabula inuenies omnes dignitates eſſentiales prædictas cuiuſcunq; planetæ uolueris in quocũq; ſigno uolueris in concurſu dua-

¦ Tabula dignitatũ essentialiũ planetarũ

	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
♈	3 2 ♄ 26 21 30	3. 2 1 6	5' 21' 21 25	4 3 1. 19	2 1. 7 12 5	2 13 20	o
♉	2 1. 23 27	2 15 22	3. 2 28 5 30	o	5.3'2 1 8	2 1' 9 14	4 3.1. 3
♊	3' 2 25 30	3.21' 7 5 12	2 1. 18 24	1.	2 13 17	5' 3'2 1 6	o
♋	2 27 30 5	4. 2 15 20 26	3.2 1 ♃ 7 28	o	3 2 1' 8 13	2 1. 14 19	5 3 4.
♌	3.21' 12 18 5	3.2 1. 1 6	2 1. 25 ♃ 30 28	5: 3'	2 7 11	2 19 24	o
♍	2 29 30	2 18 21 5	3. 2 22 28	1.	3 2 1. ♄ 8 27 17	5.4 2 1 15 1 7	3.
♎	4 3'2 1. 21 1 6	3.2 1. 15 21	2 29 30 5	♄ 21	5' 2 22 28	3. 2 7 14	1'
♏	2 25 30	2 20 24	5.3.2 1 7	1.	3'2 1. 8 11 5	2 12 19	3. ♄ 3
♐	3.2 1. 22 26	5' 3.2 1 12	2 27 30	3'	2 13 17	2 18 21 5	1'
♑	5.2 23 26	2 1' 8 ♃ 14 15	4 3.2 1' 28 27 30	1.	3' 2 15 22	2 1 7	3. 5
♒	5 3' 2 26 30	3. 2 14 20	2 21 25	5	2 8 13	3. 2 1 7	1.
♓	2 1' 29 30	5.2 1. 13 16	3. 2 1 20 28	o	4 3'2 27 1 12	2 ♄ 17 15 19	3. 3.

ℭ Capitulum sextum de dignitatibus accidentalibus planetarum.

Ositis dignitatibus planetarũ essentialibus. Iam nolo loqui de eorũ dignitatibus & similiter de eorum debilitatibus accidentalibus cuiusmodi sunt orientalitas occidentalitas directio statio. & retrogradatio & plura alia de quibus loquemur in hoc ca. Et primo uolo loqui de orientalitate & occidentalitate planetarũ. Orientalitas autem planetæ scd̃m ptolemeũ primo quadripar. ca. 6. ē duplex. s. respectu solis & respectu horizontis. Respectu igit' solis sunt planetæ orientales qui precedunt solem scilicet qui sunt inter nadir solis & solem secundum signorum successionem. Et occidentales sunt qui fuerĩt i illa medietate circuli uel cæli sequẽtes solem scilicet solem & nadir eι⁹. Sed magna dignitas planetæ est prout dicunt astrologi quando exit radios solis: & ut uidetur ista orientalitas est fortissima. Respectu uero horizontis prout dicit ptolemeus ubi supra sunt planetæ orientales ab oriente ad mediũ cæli exeuntes uel existentes ĩ quarta circuli cæli opposita. s. ab occidẽte usq; ad nadir terræ & i reliq̃ quartis occidentales. Et planetæ orientales scd̃m hos duos modos sunt masculini: occidentales uero sunt fœminini. Et hæc ē sententia ptolemei ibidem. Et dicit alchabiti⁹ in suo introductorio differentia tertia & cum eo concordat albu. 7. maioris introductorii differẽtia scd̃a q̃ planetæ altiores tres quando exeunt de subradiis & incipiunt apparere de mane & exire radios: hoc est cum fuerint propinquiores circulo hemisperii orientalis donec ueniant ad oppositionem' uocantur orientales & dextri & ex quo transierunt oppositionẽ donec iterum iungantur soli uocantur occidentales & sinistri. Venus uero & mercurius ex quo separatur aliquis eorum a gradu solis in medio retrogradationis suæ & apparet donec comburatur a sole i sua directione uocatur oriẽtalis. Et ex quo separatur a sole in directione sua donec iterũ comburatur uocatur occidentalis. Et cum fuerint orientales meridionales uocantur dextri & dicitur esse masculini: & in occiduo suo uocãtur sinistri & dicuntur esse feminini & tunc sunt fortiores. Tres uero altiores ex quo exeãt de sub radiis uocant' orientales & uocantur augmentati i fortitudine usq; ad. 30. grad. a sole: & uocãtur post hoc usq; ad. 30. alios gradus oriẽtales & fortiores. Et cum transierunt solem. 60. gradus. uocantur planetæ orientales euntes ad debilitatem donec ueniant ad retrogradationem. Et iterum uocantur orientales & retrogradi donec sint in oppositione: post hoc erunt occidentales retrogradi. Et cũ transierint oppositionem donec perueniãt ad directionem. Et deinde a directione usq; dum sol appropinquat eis spatio. 60. gradum dicantur occidentales euntes ad fortitudinem: deinde donec sit eorum longitudo a sole. 30. gra. post directionẽ dicuntur occidentales euntes ad debilitatem: deinde fiunt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis. Inferiores uero donec separantur a sole & ipsi retrogradi uocantur orientales debiles sic q; esse non desistunt donec ueniant ad directionẽ suam. Deinde fiunt orientales fortes donec longitudo eorum sit a sole sicut erat longitudo solis ab eis in fine retrogradationis. Deinde fiunt orientales debiles donec opprimuntur radiis solis & tunc sunt uniti. Deinde fiunt combusti euntes ad apparitionem quousq; uideantur. Et ex quo separantur a sole in directione usq; in horam suæ retrogradationis sunt occidentales fortes: & postq̃ fuerĩt

retrogradi cum sole erunt debiles. Et planeta cū exierit de subradiis solis & nulli planetæ iunctus dicitur ꝙ sit in lumine suo & hoc est esse planetarum cum luminarib⁹ sc̄dm alchabitiū. Sed albategni ca.26.pōit.9. modos figurarū stellaꝝ. Pria autem maneries dicitur ortus orientalis seu matutinalis quando stella oritur cum sole:& hoc fit tripliciter uel hoc fit simul cum sole omnino uel modicum prius uel modicū posterius. 2.figura dicitur cæli medium orientale quando.s.in ortu solis sit stella i linea meridionali sub ul' supra & hoc accidit etiam tripliciter ut pri⁹. Tertia maneries figurarum siue tertia figura occasus matutinalis dicitur quando.s.ascendente sole stella fuerit in occāsu. Quarta maneries ē oriētalis meridiana sub ul' supra & uterq; tripliciter dicit' ut pri⁹. Quinta figura est meridies meridionalis quando.s.stella ī meridie fuit sole existente.s.in linea meridionali uel sub uel supra & utraq; est tripliciter. Sexta figura est occidentalis meridiana ut.s.stella occidat sole existente,in linea meridionali sub uel supra. Septima figura est uespertinalis ascendens ut cum sol in occidente & stella in oriente fuerit. Octaua figura meridionalis uespertina dicitur.s.cū sol i occidente & stella in linea meridionali fuerint sub uel supra. Nona figura dicitur occidentalis uesptina quando.s.statim post occasum solis stella apparuerit in occidente:apparēt quoq; stellæ primæ magnitudinis in distantia.15.gra.a sole Stellæ uero sc̄dæ magnitudinis i distantia fere unius signi hæc ahategnus. Tot ergo sunt figuræ stellarum cum sole Et patet similiter ex prædictis quot modis accipitur orientalitas & occidentalitas stellarum. Vnde dicunt astrologi ꝙ magna dignitas est planetæ siue stellæ cum fuerit orientalis a sole tunc fortius operatur. Nā dicit ptolemeus primo quadripartiti.ca.ultimo ꝙ stellæ cū fuerint orientales a sole & eorū motus proprius augmentatur erunt tunc q̄ fortes esse poterunt:sed cū minuitur eorū motus occidentales sunt tā debiles sicut esse possunt. Sed prout prius allegatū est ab alchabitio:uenus & mercurius sunt fortiores quando sūt occidentales q̄ quādo sunt orientales.

Ostq̄ determinatū est de orientalitate & occidentalitate planetarum & de eorum esse a sole iam dicā tibi quic accidat quandoq; planetis retrogradis ex eorū retrogradatōe & directione. Dicit itaq; linconien.ī tractatu suo de temperie aeris:& hoc idē uidetur asserere maior pars astrologoꝝ ꝙ omnes planetæ in superiori parte sui deferentis:& similiter in sui directiōe fortiorē in istis inferiorib⁹ effectū habent & actiōnē quam existens in parte inferiori sui deferentis & in sua retrogradatione. Et hoc probat lincon. Per hoc ꝙ in parte superiori sui deferentis & in sua directione uelocius mouetur prout magis diffuse ostenditur prius in distinctione.10. huius libri.2.ca. Sed sc̄dm alchindum in epistola sua.ca. primo.fortior est caliditas planetarū quando sūt retrogradi quia tunc propinquiores sunt aeri. Et in fine illius ca.dicit sic quando fuerit planeta ī sūmo epicicli sui:& cum hoc etiam in sūmo eccentrici sui:& fuerit in prima quartarū circuli illud ē finis debilitatis caloris sui intantū ꝙ non appareat in terra effectus caliditatis suæ imo frigiditas. Quādo uero fuerit in quarta circuli secūda:& cū hoc fuerit in sūmo epicicli sui & eccentrici tūc erit sūmum caliditatis suæ:hæc alchindus. Patet ergo sc̄dm alchindū ꝙ planetæ fortius agunt cum fuerint retrogradi in ista inferiora q̄ quando sunt directi. Sed hic potest dici tenendo eū alchindo ꝙ fortius agunt calorem cū fuerint retrogradi etiā fortius agunt frigus & hoc per accidens cū fuerit directi:& hoc supple eū ipsis partib⁹ quas ipse adiungit qui etiā recitantur prius. Sed huic responsioni possit hic obici. Mot⁹ est causa caloris:ergo si planetæ uelocius mouentur cū fuerit directi pl⁹ ergo tunc calefaciunt. Sed huic respondetꝰ ꝙ hæc cōsequentia bñ ualeret si solū ageret calorē p motū sed hoc est falsum experimētaliter de sole eo ꝙ plus calefacit per lumen q̄ per motū.& sic de aliis planetis. Eadē ergo ratione est nunq̄ tñ simpliciter fortius agunt in terra planetæ cū fuerint directi aut cū fuerint retrogradi aut cū fuerint in auge epicicli aut in auge eccentrici sui uel i opposito augiū eorūdē nescio:eo ꝙ nobis ē dubiū quā uirtutem aut fortitudinē suscipiat pl'a existens in auge eccentrici sui & epicicli propter eius propinquitatē sphere nonæ & octauæ. similiter super hoc ꝙ suscipit in eorūdem auge existens earūdem augiū oppositū:nihilominus ratio alchindi est fortius ualde quæ fundatur.s. ꝙ omne agens fortius agit sibi propinquum q̄ in remotū. Vnde ex quo ratio fortitudinis est ex utraq; parte eius dubiis relīquo illud experimentatis. Qualiter autē planetæ agunt qualitates primas caliditatē frigidū humiditatē siccitatē in istis inferioribus sc̄dm eorū diuersum esse in suis eccentricis & epiciclis:in suis directionibus & retrogradationibus dictum est prius in distinctione.10.ca.2.& similiter quæ sit directio planetæ:quæ ei⁹ statio:& similiter quæ sit ei⁹ retrogradatio patet per ea quæ dicta sunt prius in hoc ca. Vnde lincon.ubi supra breuiter dicit ꝙ ortus planetæ dicitur cum exit de sub radiis & manifeste mundo apparet non impediente solis splendore. Occasus autē planetæ est introitus eius i eosdem radios. processionem siue directionem dico quando sensibiliter mouetur uelocius firmamento. Stationem autem dico cum diu permanserit planeta in eodem gradu siue minuto: hæc linconiensis.

IAm dicā tibi ea quæ accidunt plīs
insemetipsis seu in suis essentiis.
Dicit itaq; alchabitius ubi supra
& concordat cum eo albu. 7. ma-
ioris introduc. differentia prima.
¶ Significatio planetarū i semet
ipsis est ut sit planeta ascendens in circulo suæ au-
gis minor lumine & magnitudine atq; cursu. i. cū
fuerit inter ipsum & eius augem minus. 90. grad.
ante & retro. Si autem fuerint inter eum & augē
90. gra. est equalis in lumine & magnitudine at-
que cursu. Si uero fuerit extra hæc loca erit de-
scendens i circulo augis & apparebit maio e lumi
ne & magnitudine & cursu uelocior. Et si portio
fuerit equata eius minus. 180. gradibus erit augēs
numerum. Si fuerit plus erit minuens numerum.
Si uero fuerit portio eius ex. 180. uel. 360 gra. erit
nec augmētatio nec diminutio. Et si addat equa-
tio super medium cursum dicitur augens numeꝝ
Et si minuitur equatio dicitur minuens numeꝝ.
Et si aliquis planetarum superioꝝ uadit plus me-
dio cursu suo dicitur augere cursum. Et si minus
uadit dicitur minuere cursum. Et si uadit equali-
ter dicitur eius cursus equalis. Et quando aliquis
planetarum inferiorum uadit plus cursu solis erit
augens cursum. Et quando uadit minus erit minu
ens cursum: Et quando uadit tantum tunc cursus
est equalis. Esse autem luminarium in cursu suo
est sicut esse planetarū triū superioruꝫ. ¶ Fit quo
ꝙ planeta septētrionalis transiuit genzaar suum.
i. cum transiuerit per uiam solis erit a meridie in
septētrionem ille transitus. i. abscisio illa circuloꝝ
dicitur genzaar. Cū ergo trāsiuerit planeta dictā
abscisionem. & si fuerit inter planetam & absci-
sionem minus. 90. gra. erit planeta septētrionalis
ascēdēs. Et cum fuerit a. 90. in. 180. erit planeta se
ptētrionalis descendens. Et cum transiuerit hunc
numerum &. cum habuerit plus iens ad. 270. e-
rit meridionalis descendens: & cum transiuerit
hunc numerum ad 360. erit meridionalis ascen-
dens: Et hoc est esse plaꝫ in semet ipsis hæc alcha.
¶ Alia est etiam dignitas accidētalis planetæ. Si
aliquis planeta est i almugea hoc est ut dicit pto-
le. primo quadripartiti ca. 23. ut sit inter unūquē-
ꝙ planetarum & solem & lunam ex longitudine
ꝗtum est inter ipsius domum & domum solis uel
lunæ ex longitudine. Veluti si uenus esset i sextili
alicuius luminaris ita ꝙ a sole occidentalis uel a
luna orientalis foret: & ille est modus in almugea
uniuscuiusq; stellarum & planetarum cum lumi-
naribus: hæc ptole. Et dicit haly ibidem ꝙ con-
uenit ut planete habeant uim maiorem quando e
rit. s. inter aliquem eorum & aliquod luminarium
tanta longitudo quanta est inter domum suam &
domū luminaris i medietate cuius est domus ipsa
Verbi gratia si mercurius in. 2. signo a sole & in
12. a luna & uenus in. 3. a sole & . 11. a luna & mars
in. 4. a sole & in. 10. a luna & Iuppiter in. 5. a sole
& in. 9. a luna: saturnus in. 6. a sole & in. 8. a luna
Sic itaq; lucratur planeta uim ita magnam ac si es-
set in domo sua propter participationem quam
hēnt dom⁹ suæ cū domib⁹ luminariū: sic hali ibidē
¶ Alia est planetæ dignitas quæ dicitur ducto-
ria uel securitas planetæ de qua loquitur alchabiti
us ubi supra dicens ꝙ ductoria planetæ fit cū fue-
rint inter planetam orientalem & solem. 60. gra.
scd'm quosdam. Et dicit alcha. ꝙ hoc est cum fue
rit planeta in suo haiz uel in aliquo angulorum a
scendentis & aliquod luminarium. Similiter in si
mili loco. i. in quadrāte in loco angulorum ita ꝙ
sit planeta in die ductoria solis. i. orientalis a sole
& in nocte in ductoria lunæ. i. in nocte occidenta
lis a luna: hæc alchabitius. Et ptole. 2. quadriparti
ti ca. 23. dicit ꝙ splendor siue illuminatio fit cum
fuerit planeta in suo haiz. i. i simili ei⁹ ex locis sibi
conuenientibus uel per alium textum in loco ha-
benti concordiam cum eodem: hæc ptole. Et di
cit haly ibidem ꝙ haiz est ꝙ planeta masculinus
sit de die supra terram in signo masculino: in no-
cte sub terra: Et planeta femininus in signo femi-
nino de nocte supra terrā & de die sub terra. Et il
lud quod est haiz simile est ꝙ sit planeta masculi-
nus in signo masculino: & planeta femininus in
signo feminino. Et quod planeta diurnus de die
sit supra terram & nocturnus de nocte supra ter-
ram: hoc enim est in quo astrologorum communi-
tas concordat. Et dicit ptole. esse haiz quando in
loco cōuenienti est sibi cū quo habet concordan
tiam. Et dicit ꝙ illi quæ sunt in angulis uel in suc-
cedentib⁹ sunt aduenientes. Et qui i cadētibus sunt
retrocedentes: & hi acceperunt ductoriā planeta
rum & hoc est ꝙ sit planeta in suo haiz in ali-
quo angulo: & alterum luminarium in suo haiz i
suo angulo sol uero de die & lūa de nocte: hæc ha
ly ibidē. Et dicit ptol. ibidē ulteri⁹ ꝙ qñ hēat aliqs
pl'a duas digitates uel plures i aliquo loco dicūt ꝙ
ē i loco sui gaudii uel honoris: & tūc eoꝝ uires au
gmētāt eo ꝙ signa i qb⁹ fuerit uires eorū adiuuāt:
dicūtur etiaꝫ planetæ gaudere licet signis in quib⁹
fuerint prædicto modo non assimilātur: sed pla
netæ qui fuerint ex eorum haiz ipsis locis assimi-
lantur quæ similitudo licet sit remota est tamen
aliqua: hæc ptole. Et haly ibidem dicit sic: planetæ
gaudent & fortificantur cum habuerint partici-
pationem. s. unus cum alio qui secum concordat
concordantia naturali uel accidentali ꝗuis nō sit
planeta per se in signo conuenienti & econuerso
nam & tunc minuitur de statu suo planeta & de-
bilitatur quando participationē habuerit cū alio
planeta sibi contrario per accidens uel per naturā
hæc haly. Et dicit ptole. ibidem. Cum planetæ in
locis extraneis siue peregrinis. s. in haiz sibi con-
trariis inueniuntur i eorum uires proprie decrescūt
ualde: Et tunc sunt eorum complexiones contra-

rie ualde complexioni signorum in quibus fuerit Qua propter fiat ex hoc opus ex duabus naturis collectum: hæc ptole. ¶ Item dicit rogerius erfodiensis in suo introductorio ꝙ gaudia planetarum in figura cæli sunt hæc quæ dicam. Nam gaudium saturni est .12. domus. Gaudium uero iouis est in .11. martis in .6. solis in .9. ueneris in .5. mercurii in ascendente: lunæ in tertia domo. Et in hac sententia concordant similiter alchabi. & alii quam plures. Vnde dicit alchabitius differētia scd'a ꝙ hæc gaudia planetarum sunt dignitates eorum accidētales. Alia tamen sunt gaudia planetarum quæ sūt in signis de quibus dictū ē i ca. 2. huius distinctionis & ista gaudia sunt dignitates essentiales planetarū. ¶ Amicitia uero & inimicitia planetarum ad inuicem sic accipiebant iuxta sententiam rogerii ersodiensis ubi supra. Et similiter alchabitius. Dicunt enim ꝙ saturni amici sunt Iuppiter sol & luna & inimici eius sunt mars & uenus & ipsa uenus plus eū odio habet. Iuppiter autē diligit omnes planetas & ipsi omnes amicantur ei preter martē. Martis uero amica est uenus & ceteri planetæ odio habēt ipsum: & plus odio habent ipsum Iuppiter & sol. Solis uero amici sunt Iuppiter & uenus & eius inimici sunt mercurius & luna. Veneris quoq; amici sūt omnes planetæ & omnes diligunt eam præter saturnus. Et mercurii amici sunt Iuppiter & uenus & saturnus. Et inimici eius sunt mercurius & mars. Capitis draconis amici sunt. Iuppiter & uenus & eius inimici saturnus & mars. Caude uero amici sunt saturnus & mars & inimici eiꝰ sol: & lūa Iuppiter & uenus. Et dicit alchabitiꝰ ꝙ alia species inimicitiæ est cum fuerint duo planetæ habentes domos suas oppositas inter illos. Tertia uero species inimicitiæ est inter duos planetas habentes exaltationes oppositas. Fortior quoq; planetarū amicitia est ut concordat planeta cum planeta in natura & q̄litate & substantia atq; potestate: sicut concordat mars cum sole quia uterq; concordat in calore & siccitate & acuitate & lenitate & est dominꝰ exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo. Et cōcordant uenus & luna i frigore & humiditate & est domina exaltationis eius. Cum ergo concordauerunt duo planetæ in natura & substantia ut Iuppiter & uenus sunt amici ad inicem hæc alcha. ¶ Est isuper magna dignitas planetæ ut unus planeta eleuetur super alium & precipue si sic eleuentur ut unus sit supra terram & alius sub terra: uel si uterq; fuerit supra terram ꝙ unus sit propiquior medio cæli. Item unus supra alium eleuatur q eum superat in potentia. De eleuatione uero planetarum omnium super alios & quot modis dicitur eleuari satis dictum est prius in distinctione. 5. huius libri. ¶ Itē quædam dignitas accidentalis est planetæ quod dominetur in die uel i hora aliqua

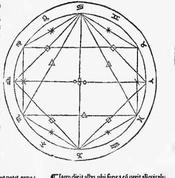
Et iō iam intendo ponere dominia dierum & horarum scd'm uiam alchabicii alchindi & albu. & aliorum astrologorum. Dicit itaq; alchabi. in suo introductorio differentia scd'a ca. ultimo & cum eo concordat albu. libro. 6. differentia ultima ꝙ si fuerit aliqua dies uel aliqua nox alicuius planetæ & erit prima hora eius planetæ: scd'a hora planetæ qui habet succedere in ordine circulorum: & tertia eius qui sic succedit ei: & sic de ceteris. Verbi gratia prima hora diei ueneris est ipsius: scd'a mercurii: tertia lūæ: quarta saturni quinta iouis sexta martis septia solis octaua iterū ueneris nona mercurii decima lunæ undecima saturni duodecima iouis ecce iam habes horas diei duodecim inæquales. Item post has horas de horis noctis prima hora sequentis noctis est martis cuius est nox illa tota: hora scd'a est solis: tertia ueneris: quarta mercurii: q̄nta lunæ: sexta saturni septima iouis octaua martis nona solis decima ueneris undecima mercurii: duodecima lunæ: sic habes horas noctis duodecim inequales: & incipit dies sabbati cuiꝰ prima hora est saturni & similiter ipsius tota est illa dies: & sic per ordinem numerando iuenies dominia horarum dierum & noctium. Dicūtur etiam horæ quædam masculinæ & quædam femininæ. Prima autem hora cuiusq; diei ē masculina siue noctis: similiter scd'a feminina tertia masculina sicq; succedunt per ordinem una masculina & alia feminina usq; in finem diei & noctis hæc alcha. ibidem. Et rogerius erfodiēsis in suo introductorio proportionat quasdam dignitates prædictas ad inicem. d. ꝙ haiz planetæ est dominiū planetæ in hora & planetæ in die. Item gaudiū planetæ & similiter dilectio siue amicitia plāetæ quilibet ipsarum dignitatum est tanta dignitas planetæ quanta est dignitas faciei quæ tantum unam dignitatem siue unum gradum dignitatis obtinet ꝓut dictum est in ca. precedenti.

¶ Modo restat loqui de aspectibus planetarum & partium circuli ad inicem. Vnde scd'm albu. 7. maioris introductorii differētia quinta & scd'm alchabi. differentia prima & scd'm lincō. tractatu suo de temperie aeris & similiter scd'm multos alios. Aspectus sūt quinq;. s. aspectus coniunctus siue cōiūctio sextilis trinus q̄rtꝰ & oppositꝰ. Aspectus uero coniunctus ut dicit albu. est cū duo planetæ fuerint in uno signo & dicuntur tunc coniūcti: sed de coniunctionibꝰ planetarum magis particulariter determinabitur in ca. sequenti & similiter determinatum est de eis i distinctione decima 5. ca. Et in exafenon dicitur ꝙ aspectus sextilis est quando inter duos planetas sunt duo signa & ille dicitur aspectꝰ seiplene amicitiæ siue medio modo bonus propter conuenientiam signorum in altera qualitate. Quartus uero aspectus est cū fuerint inter duos planetas tria signa & est aspectus

malas propter contrarietatem ĩ utraq; qualitate. Nam si fuerint planetæ contrarii undiq; patebit contrarietas: si uero similes unus impedietur a cõfortatione alterius propter contrarietatem loci.

Trinus uero aspectus ẽ quãdo inter planetas fuerint quatuor signa: & est aspect⁹ fortissimus propter cõuenientiam signorum: quia si planetæ fuerint similes multum adiuuant se ĩuicem: si uero cõtrarii ĩfortunatus erit tunc alter eorum & non multum impediet reliquum fortunatum pro tũc.

Aspectus oppositus est cum fuerit planeta in nadir alterius planetæ & est aspectus multum impeditiuus ĩ cõtrariis & multũ confortãs in silib⁹ & maxime si planeta impediẽs ẽ in signo in quo est fortunatus hec ibi in exafenõ & cõcordat cuʒ eo lineo. ubi supra. Et dicit lincõ. ꝙ astrologi ponunt coniunctionem esse aspectum fortissimum: nos autem dicit ipse inuenimus multoriẽs oppositũ & trinum aspectũ esse fortiorẽ. Vñ cõiũctio ẽ aspect⁹ ualde fortis ĩ cõueniẽtib⁹ & mĩtæ turbationis in contrariis impedietur tamen cõturbatio: quia alter eoꝵ debilitatur a loco sibi disconuenienti & non dicitur bonus aspectus nõ tamen potest impedire ibidẽa suo contrario quantum potest promoueri a suo simili: hæc lincõ. Ex uerbis autem lincõ. uidetur sequi ꝙ cõiunctio non sit fortissim⁹ aspectus tamen alii astrologi oppositum tenent. Tenent enim ꝙ fortissimus aspect⁹ oĩum ẽ cõiũctio deinde oppositio: deinde quartus: dein de trinus: deinde sextilis: Et intellige habendo respectũ ad loca de quibus fit aspectus. Et silr ad planetas prout patet experimẽtaliter de duobus luminaribus: nam ut uidetᷣ cõmuniter magna est mutatio tẽperiei aeris in eorum coniunctione: deinde in eorum oppositione deinde in eorum quadraturis: multi tamen dicũt trinũ esse fortiorẽ & q̃rto & oppõne: & hoc ĩtelligi potest si fuerit inter planetas conuenientes eo ꝙ tunc in aspectu trino utrobiq; est conuenientia: sed aliter etiam & precipue inter planetas contrarios & disconuenientes in natura & quantum ad mutationem aeris maxime: tunc enim tã oppositio q̃; quartus aspectus est fortior trino: eo ꝙ in maiori contrarietate accidat maior turbatio aeris: & plures astrologi dicunt hoc. Et nota ꝙ inter planetas conuenientes in coniunctione quilibet aspectus iuuat: & inter contrarios quilibet aspectus impedit utriusq; actionem naturalem ex suis actionibus propriis: sed inter effectus contrarios resultat unus effectus commixtus fortis ex utriusq; actiõe: & inter fortunas quilibet aspectus est fortunatus & inter ĩfortunas aspectus fortunatus minus ĩfortunatur quam quilibet cum iter eos ĩfortunat. Item iuxta sententiam iulii firmici li. 4.ca.22: & albu.7. maioris introductorii differentia quinta. Aspectus alius est dexter: alius sinister. Sinister uero aspectus sextilis quartus uel trinus scd'm successionem signorum. Dexter aspectus quartus uel trinus contra successionem signorum ut patet in figura sequenti.

Item dicit albu. ubi supra cũ uerit aliquis planeta in aliquo signo tunc radii eius sunt in illis signis quæ aspiciunt illud signum in simili gra. atq; minuto: ut si aliquis planeta sit in primo gra. arietis & in primo minuto erunt eius radii in primo gra. libræ & in primo minuto eius gra. s. opposito aspectu & sic intellige in aliis aspectibus hæc alcha. Et scito ꝙ pro hora pro qua debent recipere radiationes requiruntur quatuor anguli principales totius figuræ: & similiter ceteræ domus requiruntur etiã ascensiones circuli directi & similiter circuli obliqui ad locum illum ad quem fuerit facta figura: & similiter requiritur arcus diei illius gradus in quo est planeta. Et h⁹ mõi proiectiones radiorum multuʒ deseruiunt ad talia iudicia quæ fiunt per equationem planetarum in .12. domibus queadmodum sunt iudicia natiuitatis & reuolutionum natiuitatum & iudicia eclipsium & simi-

sta in quibus est magna precisio operis: sed ad dispositionem aeris sufficiũt aspectus accepti sed'm gradus lineæ eclipticæ: sed si uolueris operari p dictas radiationes planetarum uide aliam differentiam.7.libri maioris introductorii albu.ubi scies qualiter inuenies ad proiectionem radiorum. Et nota ꝙ pro tempestate aeris oportet te uidere i prædictis aspectibus planetarum si continent radios intra medietatem corporum suorum tunc enim multum significant apparitionem effectus illius aspectus: uerbi gratia saturnus & iuppiter posito ꝙ aspiciant se de trino aspectu: & sit saturnus in primo gra.arietis: tunc uterq; si fuerit distãs a primo gra.leonis per medietatem corporum suorum & non per plus durat semper aspectus sed'm ꝙ dicunt quidam & non amplius. Medietas autẽ corporis saturni continet.9.gradus: & medietas corporis iouis similiter prout dictũ est prius in distinctione decima ca.5.& ibidem scies quantitatem omnium corporum planetarum. Vnde quotienscũq; saturnus fuerit in primo gra.arietis & iuppiter non obstante ꝙ non fuerit in primo gra.leonis si tamen distiterit a primo gra.leonis solum p 18.gra.siue per minus siue ante primum gradum leonis siue post semper durat aspectus ille iter eos maxime enim fortis aspectus est cum fuerit iuppiter in primo gra.leonis saturno existente in primo gra.arietis ut dictum est prius. Et sed'm alios durat aspectus eorum quam diu distant radii eorum per quãtitatem unius signi & sic operabitur i omnibus aliis aspectibus omnium aliarum planetarum. Et sic finitur hoc capitulum de dignitatibus accidentalibus.

❡ Capitulum septimum habitudinibus planetarum ad inuicem.

IN hoc capitulo uolo ponere habitudinem planetarum ad inuicẽ q̃s collegi ex sentẽtia albu. zael alcha. & auctoris libri.9.iudiciũ: & ex sentẽtia aliorũ astrologorũ: & sunt.25. habitudines in numero de quib' ad presens uolo loq.s.applicatio: cõiũctio: sepatio: euacuatio cursus: feralitas: translatio: collectio: prohibitio: pulsatio naturæ. pulsatio fortitudinis. pulsatio utraq; naturarũ: pulsatio depositionis. Redditus cũ aptatiõe: redditus cum destructione. Refrenatio Accidẽtalis euentus. Euasio uel frustratio. abscisio luminis. largitio uel retributio. Recessio accessus recessus & sollicitudo. Tot sunt ergo habitudines collectæ ex sentenciis diuersorum astrologorum uidelicet zael in suo introductorio ponit tãtum.15.& auctor libri.9.iudicum ponit tantũmõ 16.& rogerius ersodiẽsis in suo introductorio ponit tantum.18.sed & hi omnes tunc habitudines planetarum comitantur fortitudinem & debilitatem earum de.quibus dicam in ca.sequenti. Habitudines uero quas pono hic extraxi maxime ex sẽtentia albu.& alcha.addendo quasdam alias habitudines positas ab auctore libri.9.iudiciũ quas non ponunt alcha. & albu.s.accessum & recessũ & sollicitudinem: Omnes tamen habitudines q̃s prædicti astrologi in suis libris ponunt ponã hic pro posse meo & incipiam ab applicatione. Dicit itaq; auctor libri.9.iudicum ubi supra in ca.de habitudinibus planetarum ꝙ. Applicatio est leuioris ad grauiorem propinquatio ut cũ leuior paucorum sit graduum hæc ille. Et sic dicit ptole.primo quadripartiti ca.ultimo in principio quando planetæ uadunt ut aliis appropinquant dicitur applicatio eorum nisi ab eis fuerint multum elongati transeundo medietatem corporum suorum siue sit applicatio corporalis siue per figuram aliquam prædictarum siue aspectum aliquẽ hæc ptole. Et dicit haly ibidem ꝙ planeta leuis est qui applicat & uim donat & ponderos' est ille qui uim recipit. Et applicatio erit quando erit inter eos minus medietate corporum suorum leuis ad ponderosum eũte & cum secum equalis fuerit i gra. & minutis applicatio est completa & cum in pluribus gradibus fuerit est separatus. Et dicit ptole. ibidem ꝙ utile est in applicatione coniunctionali latitudinem aspicere planetarum & similiter in separatione coniunctionis. Et dicit haly ꝙ si planetæ fuerint i latitudine medietate corporum suorum erit inter eos applicatio & si magis non erit.

Et ulterius dixit ibidem ptoleme. ꝙ in aliis applicationibus quæ sunt per figuras uel aspectus p̃dictos cõspicere latitudinem superfluum est: quoniam omnes sui radii usq; ad terræ medium semper extenduntur ubiq; & ex omni parte coniunguntur. Et sed'm haly ibidem fit una commixtio cuiuslibet eorum per se. Et similiter in eodem ca. dicit haly ꝙ ptole. tenet ꝙ quando fuerit iter unũ planetam & alium siue per corporalem coniunctionem siue per aspectum sextilem trinum quartum uel oppositum quantum est mediũ sui corporis quod applicet ei: hæc haly. Quantitates uero corporum planetarum patent in distinctione decima huius libri ca.5.satis diffuse. Et recitant' hic quædam dicta quæ ibi dicebantur de ptole & de haly. Cõiunctio uero planetarum fit multis modis prout dictum est in distinctione decima ca.5. Et prout dicit albu.7.maioris introductorii differentia quarta. Planetæ dicũtur coniungi quando fuerint i uno signo & eo fortior erit significatio coniunctionis eorum cum fuerint iter utrosq;.15. gra.uel infra. Et apertior est significatio coniunctionis eorum quando fuerit inter duos illorum solum quãtitates dimidii corporis uniuscuiusq; ipsorum uel minus hæc albu. hæc uero materia de coniunctione planetarum multum diffuse tractatur prius i illo ca.5.distinctionis decimæ huius libri.

Item coniunctio planetarum est duplex.s.coniunctio longitudinis & coniunctio latitudinis. Coniunctio uero lōgitudinis prout dicit alcha.ubi supra differentia tertia est cum fuerint duæ planetæ in duobus signis aspicientibus se & fuerit leuior in signo suo minus gra.quam fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq̃ inter eos.16.gra.ul' infra tunc dicitur ꝙ leuior uadit ad coniunctionem ponderosioris & cum eoꝝ gradus fuerint equales pficit' eoꝝ coniunctio: & cū transierit eū erit separatus ab eo: & hæc est coniunctio longitudinis hæc alcha.ibidem. Sed albu.7.maioris itroduc.differentia quinta. Dicit ꝙ longitudinis cōiunctio fit duobus modis.s.coniunctio quæ fit in uno signo & cōiunctio quæ fit i aspectu.s.in duobus signis. Coniunctio nāq; in uno signo est ut sint.2.planetæ directi iuncti in uno signo & sit leuior eoꝝ minus gra.quā tardior tūc q̄; diu durauerit leuior iēs ad tardiorē erit iens ad coniunctionē illius p unitatem signi cūq; fuerit cū eo in uno gradu perficit unam coniunctionē cum eo. Et initium coniunctionis in uno signo & cōplexio naturæ coniunctoꝝ est cū fuerint inter eos.15.gra.& quanto magis unus eoꝝ alteri appropinquauerit tanto fortior erit eoꝝ coniunctio donec iungant': & hoc erit cū fuerint in uno signo. Cū autē in diuersis signis fuerint & inter eos pauci fuerint gra.non uocatur eadē cōiunctio sicut illa quæ fit in uno signo sed erunt complexi per suā naturā cōplexione debili. Et cū coniunctus fuerit unus planeta plurib' planetis in diuersis gradibus & fuerit qui coniunctus fuerit ille qui coniungitur alius leuior: Primo iungitur illi qui sibi propinquior extiterit: cūq; leuis ad tardiorē transiuerit per unū minutū uel minus iam ab altero separatur: cū autē separatus fuerit planeta ab altero per coniunctionē quæ fit in uno signo & non fuerit iunctus alteri erit unus in natura sui socii q̄; diu fuerint in uno signo.in quo coniunguntur: & fortior erit cōplexio naturæ eoꝝ cū fuerint in uno termino nōdum prolongari p quantitatē dimidii orbis illius qui fuerit min' gra. Cūq; exit unus de termino in quo iuncti sunt erit hoc debilius ad cōplexionē eoꝝ. Et cū fuerit cū hoc prolongatio eoꝝ plus quantitate dimidii orbis amboꝝ erit cōplexio naturæ eoꝝ debilius. i.debilior erit eoꝝ coniunctio. Si autem obuiauerit ei cū separat' ab eo alter planeta antequā exeat de termino in quibus fuerant aut antequā prolongetur a planeta primo p quātitatē orbis sui ex gradibus erit leuis planeta i qua natura utrarūque planetaꝝ illius.s.cui iungit' & illius a quo separatur. Cūq; separatus fuerit a planeta.2.p orbē eius erit esse illius cū eo ut esse illius cū planeta primo qui separatus fuerit ab eo. Et si cōiuncti fuerint planetæ numero & fuerint i uno gradu atq; minuto aut fuerint ppinqui gradus: erūt participes p naturā suā: & unusquisq; eoꝝ est i fortitudine alterius donec plonget' ab eo p quātitatē dimidii sui orbis: cū autē fuerit cōiūctio eoꝝ i fine signi erit fortitudo eoꝝ dimidii orbis i signo q'd succedit ei. Cūq; mutatus fuerit leuior eorūdē ad signū sc'dm non desinit esse i natura sui socii donec plonget' ab eo p quantitatē dimidii sui orbis. Sed ille modus cōiunctionis naturaꝝ eoꝝ est debilis: & forte erūt uterq; plæ i coniunctione retrogradi aut un' eoꝝ retrogradus & alter direct': erit q; cōiunctio uni' eoꝝ ad alteꝝ & sepatio eoꝝ ab altero p retrogradationē. Cōiunctio uero aspect' p longitudinē est ut sint plæ i signis in quib' aspiciūt se ad iuicē ex aliquo aspectu.s.sextili trio.4.aut opposito & cū ita fuerit: & leuior ad cōiunctionē tardioris iēs erit donec leuior fit i signo suo i sui gradu.atq; minuto plæ tardioris i signo i quo fuerat tūc pficitur eius cōiūctio. Initiū autē cōiunctionis aspect' est cū fuerit iter utrosq;.12.gradus sed p alcha.16. Et dicit albu.quāto magis appropinquauerit un' eoꝝ suo socio p aspectū tāto forti' erit & forte erit un' pla iens ad coniunctionē alteri' plæ p coniunctionē uel aspectū sed nō ptingit ad eū in eodē signo: donec mutant' uterq; ad signū succedēs. Si uero fuerint duo plæ i uno gradu.atq; minuto & iunct' fuerit eis ali' pla uocat' pri' illi' cōiūctō illi plæq; fuerit i signo pulsantis plus dignitatib' ex domo aut exaltatiōe aut triplicitate termio uel facie post hoc erit cōiunctio ab altero. Et cū cōiuncti fuerint.2.plæ ab uno gra.atq; minuto alicui plæ alteri ille qui pluris dignitatis fuerit i signo plæ recipientis putat' dignior i eadē cōiūctōe: & tūc dn̄s triplicitatis pponit' dn̄s terminoꝝ & alioꝝ dignitatum si equalis eoꝝ dignitas. Et cum fuerit pla leuis in fine signi cursu uacuus: iāq; exiuit fortitudo dimidii orbis ad secundū signū ab eo & fuerit radii alterius planetæ tardiores i initio eius signi ad quod mutatur leuior cū ipsi se non aspiciunt erit tū iter eos moderata coniunctio per suas naturas & leuis putatur esse coniunct' tardiori donec mutatur ad aliud signū: & dū mutatus fuerit & eum aspexerit erit tunc leuis tardiori coniunctus. Et in his omnibus cū transiuerit unus eorū sociū suum per unū minutū aut magis separabitur tunc ab eo sed erunt ābo cōplexi per suā naturā. Si autē non obuiauerit leuis alicui planetæ corporaliter aut radiis eius in eodē signo nō cessabit unusquisq; eorum esse in natura alterius quam diu durauit i eodem signo & fortior est natura complexionis naturæ eorum dum separatur.i.antequam separatur ab eo per unum gradum. Si uero leuis obuiauerit alteri planetæ in eodem signo corporaliter aut eius radiis: tunc cum perfecta fuerit eius cōiunctio cū altero separabitur a natura alterius planetæ a quo separatus est per aspectū: & erit in natura planetæ cui iungit' q̄a esse plæ cōiunctionis q̄ fuerit i uno signo ē diuersa a cōiūctiōe lōgitudinis plaꝝ.

❧ De cōiūctiōe uero latitudis plaꝝ loq' sic al-

cha. & albu. Dicit itaq; alcha.ubi supra.q coniūctio latitudinis est ut duo planetæ iungant per longitudinē fuerintq; i uno signo & fuerit latitudo eorū equalis etiā in una parte: uel fuerit cōiūctio oppositionis uel fuerint eorū latitudines equales ita ut latitudo unius sit ascendens in septentrione & alterius descendens in septentrione: uel unius ascēdens in meridie & alterius descendēs i meridie: & hæc ē cōiunctio latitudinis: hæc alcha. Sed albu. ubi supra.dicit i eo.ca.q cōiūctio plaꝝ ad inuicē fit trib⁹ modis. Prio in uno signo accidit cōiūctō ut.s.sint duo plæ cōiuncti i uno signo & sit eoruꝫ latitudo i una pte circuli & obscurabit un⁹ eoꝝ alterū. Secūdo modo ē cōiūctio oppōis ut sint duo plæ oppositi & sit un⁹ eoꝝ ascēs i septentriōe aut un⁹ eoꝝ ascēs i meridie: & sunt eoꝝ grad⁹ eqles. Tertio mō fit cōiunctio latitudinis ut aspiciant se plæ de aliquo aspectu.s.sextili trino aut qrto. Et sit un⁹ eoꝝ ascēs i septētrione & alter descēdens i septentriōe. His trib⁹ modis aspicit ille qui fuerit paucorū graduū i latitudine cū puenerit ad gradū finis ipsi⁹ latitudinis qua eam pertingat ex gradibus latitudinis alterius planetæ qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit grad⁹ leuis min⁹ gradibus pōderosioris iungit ei p latitudinē. Cū fuerit latitudo ei⁹ silis latitudini eiusdē plæ iā cū eo pfecte iūgit. Et cū plus fuerit ei⁹ latitudo iaꝫ separat ab eo p latitudinē & nō desinit un⁹ eoꝝ eē i fortitudine alteri⁹ ex parte cōiunctiōis latitudinis quā diu durauerit uterq; plæ i pte q cōiunct⁹ fuerit un⁹ eoꝝ alteri. Cū uero diuersi fuerint in partibus inceperit unus eorū ascendere & alter descendere iam separatus est unus eorū a fortitudine naturæ alterius p latitudinē. Et quoq; coniūctionis plaꝝ per latitudinē.alius modus hæc est ut aspiciantur uterq; planetæ si se aspexerint augebuntur grad⁹ latitudinis septentrionalis super locū in quo fuerit: grad⁹ uero latitudinis meridianæ minuent a loco ei⁹ i parte in qua fuerit. Post hoc aspicitur quot grad⁹ sint inter eos per longitudinē: & si fuerint iter ponderosum & leuē min⁹.30.gradib⁹ leuis cōiungit pōderoso. & cū fuerit iter eos sile hoꝝ graduū quos diximus scđm hoc opus perficitur eius cōiunctio cū eo. Et si fuerint inter eos.s.plus iā separat⁹ ē ab eo. Et forte coniunctio planetæ erit cū uno pla p lōgitudinē & cū alio p latitudinē: & fortior erit cōiūctō & sepatio si fuerit cū dño sui termini aut cū dño suæ dom⁹ aut exaltatōis aut triplicitat aut faciei. Et eo fortri⁹ cū fuerit cōiūctō lōgitudis & latitudinis isimul cū uno pla.tūc enī nō erit diuersa significatio eoꝝ. Et ēt est alia species cōiunctōis & separationis naturalis. Et quidā antiquoꝝ persaꝝ.s.& babilonēsiū & egiptioꝝ narrauerunt cā i suis libris: & fit duobus modis.s.ex natura graduum signorū in ascensione concordantiū ut aries pisces taurus & aquarius & gemini capricorn⁹ & cancer sagictarius leo scorpio libra & uirgo.

Cū ergo fuerit planeta in primo gradu arietis erit de pla qui fuerit in ultimo gradu pisciuꝫ & ipse ei coniunctione naturali coniungitur. Et cuꝫ fuerit planeta infra.10.gra.arietis erit iens ad coniūctionem per naturam gradus planetæ qui fiunt in.10. gra.pisciū donec.10.gra.compleat. Et iterū perficietur eius coniunctio per naturam gra.planete q est in.20.gra.pisci.per concordantiaꝫ graduū eorum in ascensionibus cum fuerit in.11.gradu arietis iam separatus est a natura planetæ qui erat i eodem gradu & erit coniunctio per naturam planetæ qui est in pis.minus.20.gra.donec sit planeta q est in fine arietis in natura planetæ quæ est in initio piscium. & ille qui est in initio tauri in.11.gradu quæ est in fine aquarii: & planetæ quæ ē initio geminoꝝ in.11 gradu planetæ qui est in fine capricorni.cūq;.12.gra.transierit iā separatus est ab eo & efficitur i natura planetæ qui est minus.18.gra. in capricorno: & planeta qui ē i fine geminorum erit in natura plæ q est in initio capricorni: & planeta qui est in initio cancri i natura plæ qui ē in fine sagictarii. Et planeta qui est in initio uirginis i natura planetæ qui fuerit in fine libræ. Secundus autē modus est ex gradu signorū in horis diei concordantiū quia planeta qui fuerit in ultimo gradu geminoꝝ erit in fortitudine planetæ qui fuerit in primo gradu cancri & qui i.12.gradu geminorum extiterit erit in fortitudine gra.planetæ q fuerit in.18.gradu cancri. Et planeta qui fuerit in initio geminorū erit in fortitudine gra.planetæ qui fuerit in fine cancri. Et ille qui fuerit i initio leonis erit in fortitudine gra.qui fuerit in fine tauri. Et q in fine arietis in fortitudine gradus planetæ q fuerit in initio uirginis. Et sic de omnibus aliis signis concordantibus in hora diei. Nam omnia hæc p dicta dicit albuma.ob hoc eueniunt quoniam isti gradus in longitudine horarum dierum simul cōueniunt. coniungitur igitur planeta per gradus q fuerint in geminis planetæ qui fuerit in capricorno: uel qui fuerint in initio sagictarii cum illo qui fuerit in cancro. & qui in ariete fuerit illi qui i uirgine extiterit: & qui in libra fuerit illi qui in pisci. extiterit: & hæc coniunctio nocatur naturalis oppositio: similiter qui fuerit in geminis coniungitur illi qui fuerit in tauro. Et qui fuerit in uirgine illi qui fuerit in libra & sic de aliis. Et hæc coniunctio dicitur sextilis naturalis. Et hæc sunt dicta albuma.de coniūctionib⁹ planetarū. ℭ Separatio uero eoꝝ patet per prædicta.nā cuꝫ planeta leuis recesserit a coniūctione eius cū tardiori dicit tūc separatio siue fuerit coniūctio lōgitudinis siue cōiunctio latitudinis siue coniunctio eoꝝ in uno si siue p opponē siue p aspectū. Vn quot modis dicitur cōiūctio tot modis dicit sepatio a cōiūctōe put satis dictū ē pri⁹. ℭ Sꝫ scđm alcha. & albu. ubi supra & silr scđm alios si separet unus pla ab altero & nulli alteri iungat q̄ diu i eodē signo fuerit dicit uacuus cursu. ℭ Feralitas uero plaꝝ put

dicit alcha. & albu. est ut pla fit in aliquo signo & non aspiciat eū alter planeta omnino cū ita fuerit uocatur feralis & hoc sæpe lunæ accidit. Ponitur q; eius cōiunctio tūc cū dn̄is alioꝝ terminoꝝ i qb⁹ fuerit: quā diu ergo fuerit i termino alicu⁹ pl̄æ putat̄ iūgi dn̄o termini eiusdē: cūq; ab eo ad aliū terminū exierit separat̄ ab eo & iūgitur dn̄o illi⁹ termini ad quem mutatur: & forte hic erit modus cōiunctionis & separationis in planeta q fuerit eur sui uacuus.

℄ Translatio quoq; luminis fit duobus modis secundū albu. & alchabi. Vno modo ut separet̄ leuis planeta a ponderoso & alteri iungatur: & tūc naturam eius a quo separetur transfert ad illū cui iungitur. Secundo modo ut iungatur planeta leuis planetæ se ponderosiori: & ille ponderosus alteri adhuc planetæ iungatur: tunc transferat planeta ponderosus naturam leuis ad eum cui iungitur. Et dicit auctor libri nouem iudicum in ca. de hitudinib⁹ planetarū q est alia secundū alchabi. trāslationis species cū uidelicet alia inter utrunq; mediatrix extiterit grauior inquam ut supra dictum ē leuioris & leuiorꝗ grauiori ea tñ graui certo graduum numerorū & a leui totidem dum grauis & leuis ullū stellarum respectus locum obtineant & hæc quasi applicationis maxim⁹ translationis modus appellatur. ℄ Collectio quoq; luminis ut dicit albu. est ut iungatur uni planetæ. secūdo ut plures: colligatq; eoruꝫ lumina & recipiat eorum naturam. ℄ Redditus autem luminis secundū albu. et alchabi. duobus fit modis. Vno modo ut si unus planeta uel duo quæ fuerint significatores nō iungatur unus eorum socio suo nec se aspiciant sed aspiciant aliquem planetaꝫ: aut iungatur ei: aspiciatq; ipse planeta quem aspiciant uel cui iungatur aliquem locum cæli & ibidem ducit lumen ipsoꝝ ad locum quem aspicit. Secundo ut sit dominus ascendentis & dominus significatoris & ut se aspiciant aut sint separati: q si transtulerit inter eos lumen aliquis planeta reddit lumen unius eoruꝫ ad alterū. ℄ Prohibitio fit duobus modis prout ipsimet dicunt. Vno modo .s. ex coniunctione hoc ē ut sint tres planetæ in uno signo in diuersis gradibus fueritq; ponderosior plus gradibus: tunc ille qui est medius prohibet exteriorem illum .s. qui ē minus gradib⁹ & ne iungatur pōderosiori donec transeat eum. Et secunda prohibitō est ex aspectu hoc est ut sint duo planetæ in uno signo: & sit leuis iunctus ponderoso & alter planeta iungit̄ eidem planetæ ponderoso per aspectum. ille ergo q fuerit in uno signo cum eo prohibet aspicientem & destruit coniunctionem eius si fuerint eoꝝ gradus equales. Si uero fuerint gradus aspicientes ꝓpinquiores coniunctioni q̄ gra. illius qui ei coniungitur erit coniunctio aspicientis quia iungitur ei ante coniunctionem alterius. ℄ Pulsatio uero naturæ secundū albu. & alchabi. uel dominum naturæ secundū auctorem libri nouem iudicum. & secundū albu. & alchabi. est ut iungantur duo planetæ domino signi in quo fuerit uel domino exaltationis uel domino termini eius uel domino triplicitatis uel domino faciei eius & pulsabit naturam eiusdē planetæ ad eum. Pulsatō fortitudinis secundū alchabi & albu. siue dominū planetæ & uirtutis secundū auctorem libri nouē iudicum est ut sit planeta in propria domo & in sua exaltatione in suo termino uel in sua triplicitate uel in facie sua & iungat̄ alteri planetæ & suam naturam pulset ad eū. Pulsatio utrarūq; naturarū secundū albu. fit duob⁹ modis. Vno modo ut sit planeta in signo in quo habeat aliquam dignitatem & iungatur alteri qui etiam in eodem signo dignitatem habeat ut uenus si iungeretur ioui in piscibus. Secundo mō ut planeta iungatur planetæ qui fuerit in suo haiz ut si planeta diurnus iungatur planetæ diurno uel nocturnus nocturno. Pulsatio dispositionis secundū albu. uel dominum consilii secundū auctoreꝫ libri nouem iudicum est ut planeta iungatur planetæ quacunq; coniunctione siue coniunctione in eodē signo siue coniunctione per aspectum pulsat per suam dispositionem ad eum q si fuerit ex sextili uel trino aspectu: fueritq; inter eos receptio erit ipsa pulsatio concordiæ & dilectionis: uel secundū auctorem libri nouem iudicum bonū sibi præstabit cōsilium. Si uero fuerit ex coniunctione ut dicit albu. & fuerit inter eos coniunctio erit etiā concordiæ & dilectionis. Sed si fuerit ecōuerso huius q̄ diximus erit pulsatio dispositionis absq; concordia uel dilectione. ℄ Reddit⁹ uero fit duob⁹ modis secundū albu. & alchab. Vno modo ut iungatur planeta planetæ sub radiis solis & non possit retineri quod recipit ab eo & sic reddit ei. Secūdo ut iungat̄ pl̄a pl̄æ retrogrado redditq; ei qd̄ recipit ab eo ꝓpter retrogradationē suā. Item forte erit reddit⁹ cū aptatione aut forte erit reddit⁹ ei cū detrimēto. Reddit⁹ uero cū aptatōe secundū eos fit trib⁹ modis. Vno mō ut sit planeta cui pulsatur recipiens pulsationem. Secundo modo ut sit cui pulsatur cursu directus & ad quem pulsatur combustus uel retrogradus uel etiam ambo sint in angulo uel in sequenti angulo. Tertio modo ut sit planeta combustus uel retrogradus cadens ab angulis illum .s. quem diximus receptorem & planetā pulsans in angulo aut in sequenti angulo. Cū uero res fuerit ita & receperit cadens uel combustus aut retrogradus dispositionem destruit rem: cum autem reddiderit receptor pulsanti & fuerit pulsans in loco optimo aptabit rem prius destructā. Redditus quoq; eius post destructionem ut dicit albuma. fit duobus modis. Vno modo ut sit pulsans cadens & cui iungitur retrogradus uel combustus sit in angulo uel sequēti angulū cū reddiderit pulsanti qd̄ recepit ab eo pp eē retrogradatōis uel eē cōbustiōis destruit̄ res postq̄ fuerit directa.

receptor cadētes uel cōbusti reddetq̄ ei ꝙ recipit ab eo ꝓpter esse retrogradationis illi⁹ aut esse illi⁹ sub radiis destructa eius dispositione & non poterit pulsans cum eadem res proficisci iterum significat ꝙ eidem rei non sit initium nec finis: hæc albumazar.

ℭ Refrenatio ut dicit albumazar.& alchabi est ut planeta iungatur alteri sed anteq̄ ueniat ad eū; retrogradabitur ipse ab eo & anihilabitur eius cōiunctio. ℭ Accidentalis euentus secūdm albu. siue contrarietas secūdm alchabi. & ut sit planeta leuis multorum graduum in signo & alter ponderosior illo & minus gradibus. Tertius uero leuior ꝓdicto leuiori uolens iungi eidem ponderosiori: sed anteq̄ iungatur ei fit retrogradus: ille leuior q habet plures gradus & iungitur eidem ponderosiori & transiens illum fit coniunctio eius cū tertio qui leuior est & leuior coniungitur retrogrado se ponderosiori & non cum alio ponderoso: & sic destruitur coniunctio illius prioris cū ponderoso ℭ Euasio uel frustratio secūdm albuma.& alchabi.est ut sit planeta iens ad coniunctionē alterius planetæ sed anteq̄ ad eum perueniat mutabitur ille cui iungebatur ad signum alterius & est planeta alius in paucis gradibus aspiciens ipsum signum & erunt radii eius in initio signi. Cumq; exierit sequens planeta de signo primo iunget' isti aspicienti & iā ānullat' cōiunctio quam habuit cū alio scilicet prio. ℭ Abscisio luminis secūdm quosdam est tribus modis. Vno modo ut aliquis planeta petens coniunctionem alterius fuerit in signo secundo a signo illius cui iungitur alter planeta: sed anteq̄ iungatur ei prius fit ille qui est in signo secundo retrogradus: coniungiturq; ei & abscindit lumen eius a planeta qui uolebat ei coniūgi. Secūdus modus est ut si planeta leuis petit cōiunctionem planetæ ponderosiori & anteq̄ perueniat planeta leuis iungatur ille ponderosior alteri se ponderosiori & transeat eū & abscidat lumen eius a planeta primo leuiori. Tertius modus est ut iungatur planeta planetæ qui sit domin⁹ rei aut iungatur ei planeta qui transferat lumen eius ad alium planetam qui non sit dominus rei.

ℭ Largitio uel retributio secūdm albuma. est ut sit planeta in puteo aut in sua descensione & iungatur ei planeta uel iungatur ipse sibi planetæ amico uel domino suæ triplicitatis aut alicui eorum qui habeant dignitatem in signo aut erit pulsanti aut recipienti testimonium in suo signo tūc mutabit' & educet eū de puteo uel de sua descensione & eius erit debitor donec cadat ipse planeta qui largitus est in puteum aut in suam descensionē aut iungatur unus eorum alteri: educetq; eū de puteo aut de sua descensione: & erit quasi iam retribuens ei suam largitudinem & quasi seruans sibi fidem super hoc: & forte uocabitur dominus exaltationis signi planetæ dominus largitionis eius.

ℭ Receptio secūdm albu. zael & auctorem libri.9 iudicum est eum planeta iungitur planetæ a domo sua uel exaltatione sua uel triplicitate uel facie uel termino uel recipiat eum: & sit receptor coniūctionis in domo pulsantis uel in ceteris dignitatibus eius quas prediximus: & fortior his erit dominus domus deinde domus exaltationis. Et secundum zael quando planeta iungitur planetæ a domo sua & exaltatione sua tunc recipit eū bono animo & perfecta receptione. Verbi gratia ut sit luna in ariete existens iungetur marti qui est dominus arietis: tunc recipit eam mars quia est i domo eius: aut si luna iungeretur soli in ariete qui est dominus exaltationis suæ: aut esset in tauro iungeretur ueneri aut in geminis & iungeretur mercurio Et dicit zael est alia receptio infra istam & est minor illa. s. quando planeta iungitur planetæ domino triplicitatis ipsius uel domino termini & faciei. i. quando iungitur planetæ qui habeat in loco suo de his minoribus dignitatibus duo uel plures & tunc ē uera receptio. Si uero unā tantū modo habuerit non erit receptio. i. secūdm albu. erit receptio debilis nisi iungantur duabus dignitatib⁹: quia tunc erit perfecta receptio. Item dicit albu. ꝙ planetæ recipiunt se per aspectum absq; coniūctione: sed receptio coniunctionis est fortior: cū; fuerit igitur unusquisq; planetarū in trino uel in sextili aspectu alterius: uel in duobus signis quorū diei longitudo fuerit una: aut in duobus signis q̄ fuerint unius planetæ: recipit unusquisq; socium suū per concordiā naturæ horū signorū ad inuicē propter temperamentum nature eorū. Similiter mars & saturnus se inuicem recipiunt a coniūctōne uel sextili aut trino aspectu: hæc albu. Itē zael in suo introductorio ubi supra dicit ꝙ si luna in hac similitudine fuerit iūcta alicui planetæ & ipse planeta iunctus fuerit alieni domino domus in q̄ est luna aut eius exaltationis erit tūc luna recepta. Et si fuerit luna uacua cursu & post hoc transierit ad aliud signū & coniuncta fuerit dño primi signi aut domino exaltatiōis eius erit luna recepta. Et si iuncta fuerit planetæ qui non fuerit domin⁹ primi signi aut dominus exaltationis eius impediet eum: hæc zael. Et dicit albu. ꝙ receptio quædam est fortis quædam media: & quædam minor siue debilis. Receptio uero fortis sepius fit a sole' i lunam quia recipit eam ex omnib⁹ signis eo ꝙ fit lumē illius ex illo sed receptio istius ex oppositione' est horribilis: cum autem fuerit coniunctio in illo signo i quo ipse habuit dignitatem erunt duæ receptiones. Receptio. s. naturæ & receptio signi. Mercurius quoq; cum recipit planetam in uirgine erit receptio fortis quia ibi eius est domus & exaltatio. Receptio uero media est receptio planetaꝝ ad iuicē ex domib⁹ & exaltatione & termio

aut triplicitate aut facie. si eum duobus de his uel plũ cõueniat & unusquisq; eoruz receperit sociũ suũ erit receptio fortis. Caetera autem quae diximus ut separatio cursus & huiusmodi sunt infra has receptiões & debiles esse existimamus: haec albumazar. Et dicit auctor libri nouem iudicum ubi supra ꝙ sc̃dm alchabitium receptio quattuor modis fieri ꝓhibet. Primo quidẽ dum alter alterius domũ uicissim & amice occupat: domũ dico ꝙ uterq; assumit quem praecipue diligit: & cui maxime congaudet quasi cum familia & filiis atq; pecunia ad alterum tendet. Nihilominus quidem in utriusq; regno aut in alterius dignitatis loco hoc idem accidere potest. efficacius tamen in domo aut in regno: secundario quidem in termino trinario aut facie. Aliud recte receptiõis genus est cum alter alterius puteum inhabitat & quasi innitens & excogitans uterq; quae sibi ad inuicẽ adminiculari ualeant: unde amicorum uitam gerere uideantur. Quae quidem receptionis species ẽ eũ stella applicans in propria domo siue conferens ea cui confert similiter suam obtineat. Et igitur omnia quae sibi inuicem subuenire & propria adminiculari gloria atq; auxilio nituntur. Horum itaq; dicũt applicationes & cui applicant inuicez subuenire & mutuum ferre auxilium. Alia demũ receptio similiter est cum uterq; in applicantis dignitate conueniat. Optima ergo omniũ receptio est de trigono. Tetragonalis nanq; tardat & proprietatem differt. Exagonalis quidẽ trigonali ẽ similis aliquanto tamen debilior. Oppositionis uero respectus aduersitatem expressam inducit. Cõuent⁹ quoq; in uno tantum praenominatae receptionis genere accidere potest: impossibile ẽ enim utranq; stellam & eundem gradum du; alter alterius domum possideat obtinere: possunt tamen in eodem subsistere gradu & uterq; alterius dignitatem quãlibet peragrari: haec ibidem. Et zael in suo introductorio supra sic dicit. Loca ĩ quibus nõ fit uera receptio nec cõiũctio sũt haec: cũ luna scilicet aut dominus ascendentis iunctus fuerit planetae qui non habeat in loco lunae uel domini ascendentis testimonium id est aliquam dignitatem: tunc non cognoscit eum nec recipit. Similiter si iuncta fuerit luna aut dominus ascendentis planetae in descendente sua erit, quasi qui uenit ad eum de domo inimicorum suorum & non recipit eum nec diligit. Cuius exemplum est ut sit luna in ariete & iungatur saturno: aut in cancro cõiungatur marti: aut in uirgine & iungatur ueneri: aut in libra & iungatur soli: & si aliquis significator fuerit in descensione sua id est in domo, ubi cadit & iunctus fuerit planetae qui non habeat in loco eius significatores preter domum scilicet uel exaltationem: habebit eũ pro nihilo ac si alicui querenti daretur uestimentum incognitum. Et si fuerit planeta iunctus alteri planetae ĩ descẽsione sua aut ascendit ipse planeta pulsans facit eum descendere & minuit quod cõueniet ei ex hoc: haec zael.

Accessus uero planetae prout dicit auctor libri nouem iudicum est quotiens in cardine siue post cardinem decurrit. Recessus planetae est cum in remotis locis situat᷑. Sollicitudo ut dicit auctor nouẽ iudicu; ibidem est quotiens luna uel alia stella ita incedit ut nec respecta nec iuncta sit ab alia: & dicitur in hoc genere lunae corpus esse ociosũ.

Capitulũ octauum de fortitudinibus & debilitatibus planetarum.

Ostẽsũ in praecedentibus determinatum est de dignitatibus essentialibus & accidentalibus planetarum & eorũ habitudinibus ad inuicem. In hoc capitulo ultimo huius distinctionis uolo dicere fortitudines & debilitates planetarum: & uitia lunae siue defectus eius sc̃dm diuersos astrologos: & primo uolo ponere planetarum fortitudines. Planetarum igitur fortitudĩes siue fortunae ut potest extrahi ex sententiis albuma. & alchabi. zael & auctoris libri nouẽ iudicũ in suis introductoriis ubi supra sunt haec. Primo ut sint planetae in suis dignitatibus essentialibus .s. domo exaltatione &c. deinde ut sint in suis dignitatibus accidentalibus quas numeraui in cap. 5. huius distinctionis. Itẽ ut sint in bonis locis ab ascendente .s. in angulis uel in succedentibus angulorum. Item ut planeta sit in aspectu bonoruz. Itẽ ut mali sint cadentes ab eo. Item ut seperetur a bono .s. fortuna & iungetur fortunae: aut sit obsessus a fortunis uel eorũ radiis .s. ꝙ sit inter duas fortunas uel inter duos radios eorum. Item ut sit cum sole ĩ uno gradu tũc enim ut dicit zael fortunaꝝ augetur fortuna; & malorum augetur & confortatur malum. Item ut sit in bono aspectu a sole .s. trino uel sextili. Itẽ ut sit ĩ bono aspectu a luna & ipsa luna fuerit fortunata & felix aut celeri cursu incedens aut lumine crescens & corpore. Item ut sit planeta uelox cursu & augens lumine & motu. Item ut sit ĩ suo haiz hoc est sc̃dm albuma prout dictum est prius ut sit planeta masculinus in signo masculino in gradibus masculinis & in die super terram & in nocte sub terra: & planeta femininus in signo feminino & grad. femininis: & de die sub terra & de nocte supra terram. Lumiaria quoq; cum fuerint in dignitatibus fortunarum sunt quasi essent ĩ ꝓpriis dignitatibus: similiter quoq; sunt fortunae cũ fuerint ĩ dignitatib⁹ lũiariũ: haec albu. Itẽ accidit fortitudo plae ut sit ĩ suo gaudio. Itẽ ut sit ĩ gradu

lucido. Item ut ascendens sit in septentrione uel
septentrionalis. Itez ut sit ascendens i circulo sue
augis. Itē ut sit in statione secunda hoc est ut pla
dirigatur a retrogradatione in statione. Item ut
sit exiens de sub radiis solis. Item ut sit in signo fi
xo. Itē ut non iungatur stellæ cadenti ab ascendē
te aut ab aliquo angulo: aut nō iungatur stellæ exi
stente in descensione sua. Item ut sint tres supe/
riores orientales a sole. Et si a sextili eos respexe/
rit sol erit hoc illis adiuuamētū fortitudinis secūdm
quod dicūt alchabi. & albu. Item ut uenus mercuri
us & luna sint occidentales a sole. Et ut sint plane
tæ masculini i quartis masculinis ex parte ascēdē
dētis & medii cæli hoc ē a medio cæli usq; ad ascē
dēs & a q̄rta usq; ad septimā: & dicunt feminini
a septima in mediū cæli & ab ascendente in quar
tā. Et dicit alchabi. quod sol cū fuerit in quartis ma
sculinis aut in signis masculinis est fortis nisi sit in
libra quia ibidē cadit. Istæ ergo sunt fortitudies
planetarum secūdm uiā albu. alchabi. zael quoq; &
auctoris libri nouē iudiciū. Sed ptole. primo qua
dripartiti .ca. ultimo. ponit quasdam fortitudies
planetarū sic dicens. Manifestū est etiam quod omni
um planetarū uires inuestigandæ sunt ex eorū na
turis propriis & ex signis necnon & ex figuris q̄s
habent respectu solis & angulorum secūdm quod locu
ti sumus in omnibus istis rebus. i. prout dictuz est
prius in hac distinctione. cap. 5º. Et dicit ptole.
ulterius in horū autem uirium quantitate scire de
bemus quod cum planetæ fuerint orientales a sole &
eorum motus proprius augmentabitur erunt tūc
q̄i fortiores esse poterunt. Idē eis etiam contin/
git secūdm suorū horizontū. qualitatē fortitudo.
Nam cum in cæli medio fuerint uel cū ad cæli me
dium ascenderint erunt fortissimi: sed fortes dicū
tur cū non ex hac sed ex alia figura aliquaz habue
rint cū ascendente societatem. i. secūdm hali. cū fue/
rint in septima uel in tertia uel elongati a duobus
punctis æquinoctii tantum quantum elongatum
est ascendens. hæc autem est sententia ptolemei de
fortitudinibus planetarū.

Vnc restat loqui de eorum infortu
n nis seu debilitatibus secūdm opinio
nem albuma. alcha. zael. & aucto
ris libri nouem iudicium. Debili/
tates quoq; planetarum secūdm eos
sunt primo uidelicet ut sit planeta in contrario ab
eius dignitate suæ essentialis. s. in exilio uel depres
sione sua aut in dignitate essentiali alicuius infor/
tunæ puta domo uel termino. Item ut sit in con
trario suarum dignitatum accidentaliū. Item ut
sit cadens ab angulis uel in domo cadentis. Itez
ut sit in coniunctione malorū uel in oppositione
eorū aut in alio aspectu eorum. Itē ut sit inter eū
& infortunā uel radius eius minus termino plane
tæ. Item ut mali sint eleuati super eum a. 10ª. uel
11. uel ab eorum locis: & multo deterius dicit al/
cha. est si mali non receperint eū. Item cuz fue/
rit planeta obsessus inter duos malos: & secūdm al
bu. & alcha. ubi supra. Obsessio fit duobus mo/
dis. uno mō ut sit planeta in aliquo signo & cū eo
malus uel radii eius ante se & malus uel radii eius
post se: aut separetur a malo per cōiunctionē uel
per aspectum & iungatur tali modo alteri malo.
Secund⁹ modus obsessionis est ut sit planeta i ali/
qua signo & malus per corpus suū uel radii eius
sint in signo secundo ab eo: alter quoq; malus uel
eius radii i primo signo ab eo. Similiter de signis
dicitur quod sint obsessa quod si aspexerint fortuna uel
sol eundem planetam obsessum uel signum obses
sum a trino uel sextili aspectu fuerit inter eū & cō
iunctionem uel radios fortunæ uel solis minus
7. gra. soluetur ipsa malicia uel obsessio. Et simili/
ter ex hoc ut non sit planeta retrograd⁹ uel sub ra
diis solis combustus aut cadens ab ascendente. Et
si fuerit planeta uel signum obsessum ex fortunis
erit hoc ex fortitudinib⁹ dignioribus: hic albu. &
alcha. Itē ex debilitate malorū ē put dicit albu. &
concordat alcha. ut sint in eodē signo cū sole aut ī
opposito aut quarto aspectu illius: aut fuerint cū
capitibus eorum genzaar: uel eorū caudæ. aut fue
rint i capite uel i cauda dracōis: sintq; iter eos &
caput uel cauda. 12 gra. uel minus quia tunc erunt
iterū in nodo eorum & maxime est ex ifortunio
lunæ si fuerit a capite uel a cauda per. 12. gra. uel mi
nus: & sol tūc impeditur a capite uel cauda cū fue
rint inter ipsum & unūquodq; eorū. 4. grad. ante
uel retro. Itē ex debilitate planetæ est ut sit in ma
lo aspectu a sole & luna. Itez ut sit tardior cursu
& minutus lumie & in statione prima: & hoc est
quando stat ut retrogradus fiat. Item ut sit re/
trogradus & retrogradatio deterior est duorum
planetarū inferiorum & proprie dū cum sua re/
trogradatione comburantur. Item ut sit in con
trario suæ haiz .i. ut planeta masculinus sit i signo
& gradu feminino in die quoq; sub terra & i no/
cte supra terram: & ut planeta femininus sit econ
tra. Item ut sit in contrario sui gaudii. Itē ut sit
in gradu tenebroso. Itē ut planeta receptus rece
dat a recipiente. Item ut non sit receptus uel sepa
ratus a planeta qui eum recipiebat. Item ut sit de
scendens in meridie uel meridianus. Item ut sit
descendens in circulo augis suæ. Item ut sit sub
radiis combustus. Item ut iungatur planetæ ca/
denti ab ascendente uel ab aliquo angulo. Item
ut iungatur planetæ existenti in exilio suo aut sit ī
sua depressione. Item ut tres planetæ superiores
sint occidentales a sole aut ī quartis femininis nisi
sint in domo qua gaudēt. Debilitas quoq; trium
inferiorum est ut sint orientales a sole id est quan/
do apparent in mane aut sint in quartis masculi/
nis. Item magnum infortuniū & magna debilī/
tas plæ est cuiuscūq; & maxie lūæ ut sit i sua cōbu/
busta .s. 20. gradu libræ usq; ad tertium graduum

scorpionis. Et de hac uia combusta magis determinatum est in decima distinctione ca.9. Itē debilitas planetæ est ut iungat planetæ retrogrado aut cadēti ab angulo aut qualitercūq; impedito. Item ut sit in sua alienatione & eo grauius si fuerit uacuus & non aspexerit eum planeta fortuna. Item ut sit peregrinus & ante solem & generaliter debilitas planetæ est si in aliqua dignitate suarū essentialiū & accidentalium non fuerit sed in eius contrariis extiterit. Iste fortitudines & debilitates iam dictæ extractæ sunt ex sentētiis albu.7. maioris introductorii. differentia.5. & alchin.ī suo introductorio differentia tertia & ex sentētiis zael & auctoris libri.9. iudicum in suis introductoriis ubi loquūtur de hac materia. Sed secūdm ptol. primo quadripartiti ca. ultimo quandoq; minuitur motus planetarū occidentalesq; fuerint erunt tam debiles q̄ eē possūt: & gradatim etiam a fortitudine declinant secūdm eorū a cæli medio remotione: cum enim in ipso orientali puncto extiterint horizontis non erant ita fortes in occidentali uero minus. Cūq; sub terra fuerit ī oppositione medii cæli uel inter occidentem & augulum terræ minus ad hoc fortes existent: hæc ptolemeus.

❡ Restat mō loqui de uitiis & ipedimentis lunæ secūdm albu. zael & auctorem libri.9. iudicum. Primo ergo iuxta sententiam eorum impeditur luna cū fuerit eclipsata a sole: aut fuerit combusta a sole distans per.12. gra. ante uel retro & similiter infra totidē gradus ab eius replexione ante uel post.

Item cum fuerit cum malis aut mali eum aspexerint aut fuerit obsessa inter duos malos separata ab uno & iūcta alteri eorū. Et dicit auctor libri nouē iudicum ubi supra. q nouissimum lunæ uel cuiuscūq; alterius stellæ uel īfortunatum uidetur quotiens inter ambas īfortunas inclusa est ut.s. ab una recedat & alteri quoq; applicet necunius alterius stellæ interim lumen interueniat dū illi ambo ī casibus suis existant. Super omnia tandem hoc infortuniū inuenimus dicūt tamen notādum si ab uno separata gradibus infra.7. accedat alteri. Verbi gratia. Saturn9 ī.18. gra. arietis. Mars in.10. cancri luna uero ī.13. libræ de marte tetragono ad oppositionē saturni accedēs: hæc ille. Et dicit albu. ubi supra q impedimentū est lunæ cū fuerit. Et dicit albu. ut supra q ipedimētum est lunæ cum fuerit in.12. saturni uel martis. Item secūdm eos impeditur luna cum fuerit a capite uel cauda draconis in uno signo infra.12. gradus ab eis.

Item ut sit in.12. signo a domo sua.s. in geminis.

Item ut sit in uia combusta tunc.n. maxime impeditur. Item ut sit in.9. domo ab ascendente q est oppositū gaudio suo. Itē ut sit cadens ab angulis suis aut iūgatur planetæ cadenti ab angulo. Item ut sit in casu suo uel applicet planetæ existenti in casu suo. Item ut sit in fine signorum. Nam fines sūt termini malorū. Item ut sit meridiana descendens. Item ut sit cursu tardior ut.s. uadat minus cursu suo medio. Item. Et nota secūdm zael & auctorē libri.9. iudicum ut supra q luna in principio mensis dum.s. augmētatur est alida & tunc impeditur a marte si aspexerit eum a.4. signo uel a.7. quia mars est calidus & tunc non impeditur a saturno quia est frigidus: & cum fuerit minuta lumina.s. ī fine mensis & est luna frigida & tūc saturnus si aspexerit a.4. uel opposito impedit eam & non mars. Item saturnus in die & in initio mensis & in signis masculinis minus impedit lunam & in nocte & in fine mensis & ī signis femininis plus impedit. Nam mars uero econtra dominio hæc ille. Et sufficiūt hæc de ipedimentis lunæ hæc uero quæ dicta sunt in hac distinctione sufficiant ad propositum meum pro parte introductorii libri mei. Nam de partibus nihil ītendo loq eo q his se puto ualde firma. Sigificatiōes uero planetarum quæ sunt ad propositum meum ponuntur prius in distinctione quarta & quinta & similiter in capitulo.6. distinctionis.9. alias significationes planetarum quæ non sunt ad propositū meum inuenies in introductorio alchabicii differentia.2. & in.7. maioris introductorii albu. differentia.9. Et si uolueris operari per partes inspice albu.8. maioris introductorii & alchabicium.4. differentia ubi ipsi de ipsis pertractant satis diffuse. Et finitur hæc distinctio.12.

❡ Tractatus primus Sūmæ iudicialis astrologiæ de accidentibus mundi per regulas generales. Iohannis eschuide in ea arte iudiciali peritissimi uiri anglici finit.

¶ Tractatus secundus Sūmæ iudicialis astrologiæ de accidētibꝰ mūdi p regulas pticulares.i.de quolibet accñte p se Ioānis eschuide i ea arte iudicialis pitissimi uiri anglici incipit. Prohoemiū.

Sicut dicit Aristoteles.2° ethicorū.c.8. Sermones generales planiores particulares autē sunt ueriores. Pꝰ q̄ ergo in tractatu primo huiꝰ sūmæ iudicialis de accidentibꝰ mūdi traditi sūt sermones vl̄es: ex quibꝰ iudicia vl̄ia de ipsis accidentibus elici pñt. Necesse est in hoc tractatu secūdo sermones quosdā seu regulas particulares de eisdē accidentibꝰ ex diuersis astrologoꝝ libris colligere:ne uideat inaniter proferre ea ex quibus cōpilationis meæ series rerum q̄ d̄beat procedere. Iste qdē modꝰ pcedēdi ab vl̄ibꝰ ad particularia:i quacūq; cōpilatiōe & i quocūq; libro philosophico sūme utilis ē & necessariꝰ put ex auctoritate Aristotel'.13.de aīalibus.c.2.satis liquet.ubi sic dicit. Necessariū aūt vl̄ia ex natura prius dicere:aut multotiēs idē dicere: p hūc etiā modū ad finē i tētū deuenit': Sed q a cōstat nullā opationē cōpletā esse seu pfectā priꝰ q̄ finis eius intentus hēatur. Nā scd'm intentionē Aristotel' & Cōmētatoris:secūdo phisicoꝝ.cō/mēto.23.Hito fine:cessat opatio. Et Aristo.i primo libro magnoꝝ moraliū i pricipio Perfectus āt finis ē quo adueniēte nullo āplꝰ idigemꝰ:& cuiusūq; ē finis.huiꝰ cā agit' quod priꝰ ē & qd' posteriꝰ.2° phisi.c.17.& finis ē cā cuiꝰ gratia fiūt alia 2° phisico.c.5.& 2° metaphi.c.5.Finis nō ē p per aliud consequens:sed aliud pter ipm in oī opatione. Sollicite igit' studendū ē ad finē intentū ptingere:& pcipue quia finis melior ē oibus q̄ sunt ad finē.Dicit eni Isidorꝰ in libro soliloquoꝝ q̄ finis plus habet honoris:in oi re finis intēdit': extrema quærūt':melior ē finis q̄ principiū:melior ē nouissimꝰ sermo q̄ primꝰ.hæc ille. Et Aristo.tertio phisicoꝝ.ca.4.Finis nō ē oīno ultimū sed optimū. Et primo phisico 6.c.Finis ē bonū aliorū: sed cuiꝰ pricipiū poterit eē illiꝰ poterit eē finis.Cum igit' hoc opus in primo tractatu inceptū est:& i hoc tractatu secūdo itēdo ponere finē opi incepto:nō nouū cōdens opus sed uetera colligens dissipata.Non eni intēdo prout in prologo primi tractatus ptestabat aliquā sniam de nouo cōdere:sed antiquoꝝ astrologoꝝ & modernorū regulas de accidētibus mūdi in unā sūmam recolligere:quia quotiēs aliqd de nouo fecerimꝰ totiens iudicamur.Misera eteni fortuna ē:cui nō sit ulla inuidia.Hinc ē q̄ uiscera mea frigescūt.& tenet me tremor:tū quia adest fere nemo qui actꝰ posterioꝝ nō iudicat eē uitia:tū quia regulas antiquorū nō multū sū exptus:nec regulis eoꝝ aliquid audeo supaddere: tū etiā quia eorū regulas adeo sentio eē inumerabiles:q̄ ipsas oēs & singulas scribere nō sufficio.Quis ergo ego sū:aut q̄ in me facultas ad istud opus magnū quod eget assidua exercitatione & experientia nō modica. Vt tū propter exercitiū propriū:quia ingeniū uiuiuatur & exercitio tēperato acuit':& ut in amorē sciētiæ alliciā aīos auditorū: quia mihi pstantius eē uidet' q̄ hoium mentes tenere & audientiū allicere uolūtates:ac etiā releuamen immensis tædii & laboris in hac scia pronosticandū de accidētibus mūdi:huius opis sarcinā benigniter mihi assumpsi:& regulas particulares de accidētibꝰ mūdi .s.regulas uniuscuiusq; accidētis p se:quæ in diuersis libris astrologoꝝ sparsim positis recolligendo:& recollectas in hoc tractatu secūdo libri mei scribendo opus:inchoatū pro posse meo finalit' adīplebo deo annuēte. Sed ne te tædeat o tu lector regularū particulariū multitudo nō tm̄ copiosa: uersi etiā onerosa.multa eteni q̄uis uera sint:credēda tñ non sunt.nisi quæ certis iudiciis cōprobant':nisi quæ manifesto examine cōuincūtur:nisi quæ ordine iudiciario publicant'. Sis ergo expimentator assiduus:& regulas quas pro maiori parte ueras eē cognoueris in corde tuo teneas:in mente tua frequēter reuoluas:nec te tædeant.o lector quædā regulæ que in hoc tractatu secūdo ponunt' pluries in eodē:q̄ & etiā i primo recitabant'.Plures eni astrologi easdem regulas ponunt in libris suis sub diuersis tamē formis: & easdē regulis plures astrologi diuersas circunstātias supaddunt:& iō nullū incōueniens est easq; in diuersis locis scribere secundū diuersas auctoꝝ allegationes:. Has igit' regulas quas in hoc tractatu secūdo recitabo etiā non indeliberate uilipēdas: non eas impetuose reiicias:q̄ plures eni earū & si prima facie inutiles oīno appareant:expimētatori tñ assiduo iudicant' eē satis efficaces. Has ergo regulas diligēter inspice:& hūc tractatū secūdum frequenter reuolue:sic quoq; plurima picula atq; infortunia quæ ex maliuolarū stellarū dominiis poterunt contingere frequenter uitabis. Et si eadem picula seu ifortūia omnino cōtingere oportuerit:ea mitius ac tolerabilius sustinebis: Et ille ē finis istius scientiæ astrologiæ.Iste est finis intētus de quo priꝰ dictum est.scd'm q̄ eiꝰ causa agit' qd' prius est & qd' posterius: & qd' est ultimum bonum eorum quæ fiunt propter eum: prout patet ex pdictis.¶ Et scito q̄ tota scientia pnosticatiōis astrologiæ in quattuor partes generaliter diuiditur prout asserit astrologorū auctoritas.

Quarum duæ partes sũt nobiliores & potiores de quib⁹ loquitur Pto. secũdo quadripartiti .c.1. sic dicens. Pronosticatio stellarũ i duas partes diuiditur: quæ sunt maiores atq; potiores. Quarũ prima etiam quæ magis ẽ vniuersal' pars est: qua scitur quid in regionibus seu terris futurũ sit: uocatur pars uniuersalis: & de hac parte sollũmõ intendo loqui ĩ hoc tractatu secũdo huius sũmæ iudicialis de accidentibus mũdi. Secũda uero pars nobilior astrologiæ pronosticatiõis scd'm Ptol'. est ista quæ ẽ de natiuitatibus: de qua in hoc libro meo non intendo loqui propter eius pronosticationis difficultatem: & magnam præcisionem operis quæ ad ipsam requirantur: & præcipue quia hora conceptionis raro uel nunquam potest perpendi: quæ ad pronosticationũ natiuitatũ necessario requiritur. Aliæ uero duæ ptes pronosticationis astrologiæ quæ ignobiliores sũt & minus utiles. sunt questionũ & electionũ pronosticationes: de quib⁹ loquit' Haly secũdo quadripartiti Ptolæmei .c.1. dicens. Questiones & electiones sunt res debiles satis: nec rem naturalẽ sequũtur nisi multũ a longe. Et prout recitat haly abenra. libro primo .c.5. Dorotheus dixit ꝙ qõnes sunt res debiles & ꝙ ueritas ẽ in natiuitatib⁹ & sequũtur eas in ueritate electiões. Et ubi supra recitat haly abenra. ꝙ Pto. dixit: ꝙ nec questio: nec electio põt remoueri illud ꝙ natiuitas & ãni reuolutio demonstrauerit. Et iõ dicit Pto. ꝙ qõnes & electiones nihil sunt. sed sũt mendacia i quibus nõ ẽ ueritas & quæ eẽ nõ pñt. Propter istas causas & plures alias nõ intendo loqui in isto libro meo de electionibus nec de qõnibus: nec etiam de natiuitatibus propter causas ptactas. Sed tñ mihi supest pertractare in hoc tractatu secũdo huius sũmæ iudicialis de primo nobiliori & utiliori parte sciẽtiæ pronosticatiõis astrologiæ: quæ est de uniuersalibus accidentibus mundi ut pdcm est. Iste quidẽ tractatus secũdus in tres partes diuiditur. ℭ In prima enĩ parte ponã regulas particulares accidentiũ mundi quæ apparent ĩ regione aeris: cuiusmodi sunt calor: frigus atq; gelu: siccitas quoq; & serenitas aeris: hũiditas &c. Et ea q̃ ex hũore generant': cuiusmodi sũt pluuiæ: nubes: nix & grando: & uniũersaliter oẽs hymbres: ac etiã de uentis: tonitruis & coruscationibus in eadem prima parte huius tractatus secũdi pertractabo. Et hæc pars cõtinebit septẽ primas distinctiones huius secũdi tractatus. ℭ In secũda parte ponã regulas particulares accidentiũ mundi quæ apparent in terra & in rebus aĩatis quæ sunt sup terram: cuiusmodi sunt terræmotus & diluuia: pestilentiæ & famẽs siue caristia atq; sterilitas annonæ guerræ & etiã cõbustiones. Et ista ponũtur in q̃tuor distinctionibus sequentibus. ℭ In tertia uero parte huius tractatus ponã modũ pronosticãdi de accidentib⁹ mũdi p oẽs regulas tam uniuersales q̃; particulares positas tam ĩ tractatu primo q̃; in tractatu secũdo huius libri. Et faciã relatiões inter regulas primi libri & secũdi: & dicã quæ regulæ sunt magis rõnales in unaquaq; tẽperie. & ponã etiã conditiones eius. s. qui in hac sciẽtia debet pronosticare: quis & qualis debet eẽ. Et hæc oĩa ponentur in distinctione ultima huius tractatus. ℭ Itẽ quia actiua passiuis sũt digniora: prius intendo determinare de qualitatibus actiuis q̃; de qualitatibus passiuis: sed quia duarũ qualitatum actiuarũ: caliditas uitã significat ĩ aĩatis & nutritionẽ: frigiditas uero significat uitæ corruptionẽ & naturæ dissolutionẽ. In prima distinctiõe huius secũdi tractatus determinabo de caliditate aeris. Et in secũda de frigore & gelu. Et in tertia de serenitate & siccitate. Et in q̃rta de pluuiis & hũiditate. Et deinde de aliis accidẽtibus mũdi scd'm ordinẽ prætactũ ulterius determinabo. Et sic isti libro qui sũma iudicialis de accidentibus mundi intitulatur: finẽ imponã deo auxiliante.

ℭ Pro pleniori declaratione sequitur tractatus huius in capitula distinctio.

TRactatus secũd⁹ sũmæ iudicial' de accidentib⁹ mundi: qualiter sit pnosticandũ de accidentibus mũdi per regulas astrologiæ particulares: & qualiter sit pronosticandum de unoquoq; accidente mũdi per se. Et diuiditur iste tractatus in .12. distinctiones: sicut tractatus primus huius libri. Distinctio prima erit de calore aeris. Secunda de frigore aeris. Tertia de serenitate & siccitate ac temperantia aeris. Quarta de pluuiis: hymbribus: nubibus: & d' hũiditate aeris. Quinta de niue & grandine. Sexta de uentis & tẽpestatib⁹. Septima de tonitruo & coruscatione & fulmine. Octaua de terræmotu & diluuiis. Nona de epidimiis & pestilentiis. & corruptione aeris. Decima de caristia & fertilitate annonæ. Vndecima de guerris & combustionibus. Distinctio duodecima & ultima de modo pronosticandi de accidentibus mundi per regulas positas tam in tractatu primo q̃; in tractatu in secundo hui⁹ libri. Et quæ regulæ uniuscuiusq; temperiei sint magis rationabiles. Et cuiusmodi conditionis debet quilibet esse, qui in hac scientia uoluerit pronosticare.

ℭ Distictiõ p̃ria de calore aeris: & cõtiet. 5. capla

ℭ Capitulũ .1. qualiter ẽ pronosticandũ de calore aeris p orbes magnos & per cõiunctiones magnas per eclipses luminarium.

Cum de calore aeris sc̃dm regulas astrologorũ pronosticare uolueris: Primo procedendũ ẽ ad dñm orbis magni ĩ quo fuerit: iuxta doctrinã traditã in tractatu primo: distinctione prima c. 4. Si ergo p dñm orbis & per signũ p̃fectionis orbis siue ascẽdens eius significet̃ calor: aereũ iudica calorẽ per illum orbẽ eodẽ modo si diuisor fuerit calid⁹ planeta. Et silr̃ si gradus profectionis calorẽ significet: iudica calorẽ tẽpore diuisionis seu profectionis. Deinde procedas ad cõiunctiones magnas: si enim p coniũctionẽ magnã aliquã significetur calor aeris: iudica calorẽ per tẽpus cõiunctiõis seu durationis illius & eius effectus. Consilr̃ facies si eclipsis aliqua significet calorẽ hoc scire debes per dñm orbis magni & coniũctionis magnæ & eclipsis. Qualiter aũt scies horũ dñia: patet in tractatu p̃rio: in distinctiõe. 2. & .3. satis diffuse. ℭ In hoc ergo c⁰. 1. huius distinctionis intendo ponere regulas p̃ticulares de calore aeris sũptas ex dominiis orbis magni & cõiũctionis magnæ ac etiã eclipsis luminariũ. Dico ergo q̧ sc̃dm s̃niam Albu. 5. de cõiunctionibus magnis dria .3. & secundũ s̃niam Pto. 2ª quadripar. c. 8. Si mars dñetur eo modo quo dictũ ẽ in tractatu p̃rio in orbe magno: aut fuerit illius orbis diuisor: aut dñetur ĩ cõiunctione aliqua magna siue in aliqua eclipsi luminariũ modis quibus prædictũ ẽ accidunt calores magni & uenti calidi ac pemptorii. Et eo fortius si ipse mars tunc fuerit in aliqua dignitatũ suarum essentialiũ siue accidentaliũ: siue fuerit fortis in suo loco: aut fuerit in signo igneo aut aereo. Itẽ sc̃dm Pto. ubi supra: & sc̃dm s̃niam Albu. ubi supra: dria. 6. Mercuri⁹ huius obtinẽs dñium si coniungatur marti: aut ipsũ aspectu amicabili aspexerit: aut fuerit in aliqua dignitatum martis: & præcipue in eius domo: aut exaltatione aut triplicitate: calorem aeris quẽadmodũ & ipse mars significabit. Item hoc fortius erit si ĩ aliqua dignitate propria fuerit & ibidẽ quoq̧ fortis extiterit. Et dicit Albu. quarto maioris introductorio. dria 4. q̧ sol cum fuerit eius motus in locis quibusdã tẽperatis: tempabitur ibidem aer & fit bonæ complexiõis. Nam neq̧ in æstate calor: nec in hyeme frigus abundabit. Et dicit Albu. ibidẽ q̧ antiq assimilauerunt eius coniũctionẽ cũ planetis directioni suæ in locis in quibus sui caloris grauitate aialia & semẽta purit. Alii uero planetæ a marte & a sole cũ dñantur in orbe magno: aut in cõiunctiõibus magnis aut eclipsibus: aut cũ p̃fuerit anno uel quartæ anni: nõ efficiũt calorẽ p se sed solũ p accidẽs & in aliquib⁹ certis casib⁹. ℭ Vnde dicit Albu. quito de cõiũctionib⁹ magnis: dria .1. q̧ saturn⁹ cũ fuerit in ariete & p̃dictũ dñium habuerit: & fuerit eius latitudo septẽtrionalis: significat uehemẽtiã caloris & parũ boni. Itẽ si fuerit in geminis: & fuerit meridionalis: significat illud idẽ. Et dicit haly in tractatu suo de existẽtia planetarũ: & de sub radiis: saturnus in cãcro sub radiis solis: calidos uentos facit. Item Albu. ubi supra: si fuerit saturnus in scorpiõe & fuerit eius latitudo septẽtrionalis: significat id idem. Item cũ fuerit in piscibus: significat uehemẽtiã caloris tẽpore suo. ℭ Itẽ sc̃dm Albu. ubi supra dria 2. cũ Iupiter p̃dictũ dñium habuerit: & fuerit ĩ ariete: significat uehementiã caloris. In principio q̃rtæ autũnalis. Et cum ibidẽ fuerit latitudo ei⁹ septentrional: significat uehemẽtiã caloris. Et cũ fuerit iupiter in tauro aggrauabit̃ calor in q̃rta autũnali. Itẽ cũ fuerit in cãcro: erit silr̃ mult⁹ calor in quarta autũnali. Et si fuerit ibidẽ latitudo eius septẽtrionalis: significat uehementiam caloris & multitudinẽ uẽtoꝝ calidoꝝ: uenenosoꝝ. Itẽ cũ fuerit in uirgine: significat uehemẽtiã caloris ĩ q̃rta autũnali. Itẽ cum fuerit in libra: significat calorẽ in fine quartæ hyemalis. Itẽ cũ fuerit in scorpione: & fuerit eius latitudo septẽtrionalis: significat uehemẽtiã caloris. Itẽ cũ fuerit in sagittario: significat idẽ. s. uehemẽtiã caloris in q̃rta æstiuali. Itẽ cũ fuerit in piscib⁹: significat idẽ. s. calorẽ uehemẽtẽ in quarta æstiuali. ℭ Mars uero cũ prædictũ dñium habuerit: significat calorẽ aeris: ut p̃dictũ ẽ: & p̃cipue si fuerit in signis igneis. Et dicit Albu. ubi supra: dria .3. q̧ mars cũ fuerit ĩ geminis & p̃dictũ dñiũ obtinuerit: significat calorẽ aeris & eius quietẽ. Et sc̃dm Haly ubi supra: si fuerit ibidẽ uespertin⁹: calidissimus erit. Et si fuerit ibidẽ stationarius: calidus & siccus erit. Itẽ sc̃dm Albu. ubi supra: mars cũ fuerit in cancro p̃dictũ obtinens dñium stationarius siue retrograd⁹ & fuerit eius latitudo septẽtrionalis: significat uehementiã caloris. Et sc̃dm haly ubi supra: si fuerit illic stationarius: caliditatẽ significat. Et si fuerit in leone sub radiis: calidus erit. ℭ Sol uero prout dictũ ẽ per eius cõiũctionẽ cũ planetis: significat caliditatẽ excellentẽ & grauẽ. ℭ Ven⁹ quoq̧ sc̃dm Albu. ubi supra: dria .5. cũ prædictũ dñium obtinet & fuerit in ariete: & fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis significat caliditatẽ aeris. Itẽ sc̃dm Albu. ibidẽ: si fuerit uen⁹ in cãcro: & latitudo ei⁹ septẽtrionalis: significat uehemẽtiã caloris siue aeris caliditatẽ. Itẽ sc̃dm Albu. ibidem: si fuerit in leone: significat idẽ. s. calorẽ. Item sc̃dm haly ubi supra: uenus in leone sub radiis ardorẽ facit. In aquario uero uespertina: calorẽ & uẽtos significat.

Itē Albu. dicit cū fuerit in piscibus: uehemētem calorem significat. ¶ Mercurius autē cum prædictum obtinuerit dominiū: nō significat calorem prout prius allegatū ē per Pto. & Albu. nisi sit uigatur marti: aut ipm amicabili aspectu aspexerit: aut fuerit in aliqua dignitate martis: & pcipue in eius domo: aut in eius exaltatione: aut in ei⁹ triplicitate: tunc eum calorē sicut & mars significabit. Sed scd̄m Albu. ubi supra: differētia .8. quando mercurius prædictū obtinet dominiū & fuerit in ariete: significat uehementiā caloris. Item scd̄m eundē: idē cum fuerit in cancro: significat illud idē. Et cum fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos calidos. Itē cum fuerit in leone & similiter in uirgine scd̄m albu. ubi supra: significat uehementiā caloris. Et scd̄m haly ubi supra mercurius in aquario: uespertinus calidus est.

¶ Luna uero prædictum dñium obtinens: non habet significare calorē naturaliter nec secūdum Pto. nec secūdū albu. Et dicit Messa. i epla sua: c. 9. q̄ tres superiores cum fuerint coniūcti i signo igneo: significant calorem & siccitatē. ¶ Iā ponam tibi regulas particulares de calore aeris sumptas ex sexto libro de coniunctionib⁹ magnis albu. & ponūtur etiam hæ regulæ prius in qnta distinctione primi tractatus. c. 3. huius libri. Et sumuntur hæ regulæ ex eleuatione planetarū super alios in oibus signis. Vnde ut prius dictum ē: primū signū .f. aries correspōdet regulis positis i prima dr̄ia sexti libri albu. & secūdū signū correspōdet regulis positis in secūda differētia eiusdem libri: & sic deinceps. Dicit ergo albu. q̄ saturn⁹ supra martē in ariete: significat uentos calidos: et saturnus supra p̄dictum martē: significat flatos calidos in geminis. Itē saturn⁹ supra martē in leone significat uentos calidos. Et in sagictario hoc idē significat. Item in aquario & piscibus saturn⁹ supra martem: uehementē calorē significat. Saturnus uero supra solem i gemini: significat uehementiam caloris: & in scorpione idē .f. uehementiam caloris tēpore suo. Item saturnus supra uenerē in cancro: multū calorem significat. Itē saturn⁹ supra mercuriū in cancro: mediocrē calorē significat. ¶ Iupiter quoq; supra martē in piscibus: significat calorē aeris & eius siccitatē. Item supra mercuriū in geminis: significat uentos calidos.

¶ Mars uero supra mercuriū in uirgine: significat magnū calorem tpe suo. Et in capricorno significat magnū calorē tēpore conuenienti & durabilitatē eius. Mars supra solē i ariete: significat paucitatē caliditatis aeris. In tauro uero & geminis: caliditatē & siccitatē significat. In cācro: caliditatem uehementē. In libra: tēperātiā aeris declinantē ad calorē & siccitatē. Et in aquario uehemētiā caloris & siccitatis significat. Mars uero supra uenerē in tauro: significat magnū calorem in quarta æstiuali. In cācro uero & uehementem calorē. In uirgine etiā magnū calorē. Et in capricorno magnū calorē significat tpe suo. Mars supra mercuriū in ariete magnū calorē significat in quarta æstiuali. In cācro uero magnū & uehementem calorē & durātē. Et in leone significat uehementē calorē tpe suo. ¶ Sol uero supra martem in ariete: significat magnū calorem in quarta æstiuali. In libra uehementē calorē tpe suo significat. Sol supra mercuriū in geminis: significat multitudinē uentorū calidorū. In cācro uehementē calorem tpe suo. In leone uehementē calorem & durabilitatē eius. ¶ Venus supra martē in uirgine facit uehementē calorē. Venus supra solē in leone facit uentos calidos. Venus sup mercuriū i cācro: significat magnū calorē tpe suo. In leone etiam significat uehementē calorē. in cancro & in scorpione silr tpe suo calorem uehementē significat. ¶ Mercurius supra solē in cancro: uehemētē calorē significat. In leone uentos calidos significat. Mercurius supra uenerē in leone: uehementē & fortem calorē significat tpe suo. ¶ Luna uero nō significat calorē sup aliquē planetam nisi sup mercuriū. Luna enī super mercuriū i leone: significat uehementē calorē. ¶ Tot ergo modis significatur calor p transitus planetarū super alios. Et has regulas notabis p calore aeris p magnos orbes: & in coniūctionibus magnis & eclipsib⁹ & reuolutionibus annorū mūdi: & in initiis quartarū anni: & in singulis coniūctionibus & oppositionibus & quadraturis luminariū. Et in initiis quorūcunq; temporū reuolubiliū. Et si mars uel mercurius eodē modo quo prædictū ē dñetur in loco eclipsis: aut in angulo præcedente uel sequēte eclipsim significat calorē excellentem p tempus durationis effectus illius eclipsis. ¶ Et scd̄m sententiā albu. quarto de coniūctiōibus magnis differentia prima dicit̄. cum fuerit gradus ascendēs siue locus alicuius magnæ coniūctiōis uel eclipsis in partibus septētrionalibus arietis: aut puenerit ibidē directio uel profectio: aut fuerit ibidē gradus profectiōis orbis magni: aut fuerit ibidē almutaz: significat calorē aeris. Item scd̄m albu. quarto de coniūctionibus magnis: differētia secunda. Cum taurus fuerit signum profectiōis orbis magni: aut fuerit locus alicuius coniunctiōis magnæ: siue alicuius eclipsis luminariū: aut cū fuerit ascendens alicuius tēporis reuolubilis: aut peruenerit annus ad ipsum a loco ascendentis alicuius inceptionis præcedentis: aut a loco alicui⁹ coniūctionis magnæ uel eclipsis: significat calorē qrtæ hyemalis. Et cum fuerit aliquid eorum q̄ prædixi, in ultima tertia tauri: significat uehemētiam caloris. Item albu. ubi supra: dr̄ia tertia. Cū fuerit aliquis eorum in partibus meridionalibus geminorum significat calorem & siccitatem. Item

secũdm albu ubi supra dría quarta. Cum fuerit aliquid eorum in ultima tertia cancri: significat calorem aeris. Et si cum hoc fuerit in partibus septẽtrionalibus: significat uehemẽtem calorem. Et si in partibus meridionalibus: significat illud idem

Item secũdm albu. ubi supra dría quinta. Si signũ leonis fuerit aliquod eorum quæ prædixi erit uehemens calor i quarta æstiuali: & si aliquod horũ quæ dixi fuerit i prima tertia leonis: significat uehementẽ calorem & angustias. Et si fuerit aliqđ eorum quæ dixi in partibus septẽtrionalibus leonis: significat mutationem aeris & eius caliditatẽ

Item secũdm albu. ubi supra: differentia sexta. Si aliquod eorũ quæ prædixi fuerit in prima tertia uirginis: significat calorem aeris. Item secũdm albu. differentia octaua. Si scorpio fuerit aliqđ eorum quæ prædixi: erit quarta uernalis calida. Et si aliquod eorum quæ dixi fuerit in ultĩa tertia scorpionis: significat molliciem aeris: uel calorẽ eius. Et si aliquod eorum fuerit in partibus septẽtrionalibus scorpionis siue in partibus meridionalibus: significat calorem aeris. Et secũdm albu. ubi supra: dría nona. Cum aliquod eorũ fuerit in ultima tertia sagictarii: significat calorẽ aeris. Itẽ secũdm albu. ubi supra: dría decima. Cũ capricornus fuerit aliquod eorum quæ prædixi: erit calor in quarta autũnali. Item si fuerit aliquod eorũ in prima tertia capricorni: significat calorẽ aeris.

Item secũdm albu. ubi supra: dria undecima. Cũ aliquod eorum quæ prædixi fuerit in aquario: significat uehementiam caloris in quarta æstiuali: hoc est cum declinatiõe ad calorem in quarta autũnali. Item secũdm albu. ubi supra: dria. 12. Si piscis sit aliquod eorum quæ prædixi: significat uehementiam caloris in quarta æstiuali. Item si fuerit aliquod eorum in ultima tertia piscium: significat etiã calorem. ¶ Qualiter aũt scire debemus ubi: qñ. & in quo genere rerũ accidet calor significatus per dñm orbis magni: & p coniũctiões magnas & p eclipses: patet i tractatu primo satis diffuse. Et hoc sufficit ad pñs quantũ ad regulas particulares p calorem aeris iudicio orbis magni & in coniũctionibus magnis & in eclipsibus.

¶ Capitulũ. 2. qualiter sit pronosticãdum de calore aeris per reuolutionem annorũ mũdi & p introitus quartarum anni.

MOdo ostendã tibi regulas particulares de calore aeris sũptas ex reuolutione ãni mundi & ex introitu quartæ anni. Et nota ꝙ regulæ prædictæ positæ in caplo p̃cedenti de dño orbis magni: de coniũctionibus magnis: de eclipsibus: sunt seruãdæ in hoc caplo ad pronosticãdum de calore aeris in reuolutione ãni & in q̃cũq; q̃rta ãni. Sed in hoc caplo oportet adhuc alias regulas supaddere. Dicit itaq; Albu. quarto maioris itroductorii dría quinta: ꝙ cũ mars p̃fuerit anno absq; saturni radiatione existẽs in signis meridionalibus in æstate abũdabit calor multus: & in hyeme tpabitur frigus. Itẽ idem in eadẽ dria quinta. Mars cũ fuerit a sole in æstate absq; aspectu saturni: aut alterius planetæ: & in fine signi: eo ꝙ fines signorũ sunt termini maloꝝ: augebit in æstate calorẽ: & in longitudie & durabilitate æstatis: eo ꝙ diu durabit: ita ꝙ aĩalia pibunt & semina: & eo fortius si fuerit ascendens. Et si fuerit sic mars in hyeme fit hyems tẽperata. Quid aũt significet p hũc terminũ eẽ a sole patet in distinctione q̃rta tractatus primi huius libri. c. 7. & in Exaffenon dicitur ꝙ mars in ista dispositiõe: borealibus mitigat hyemes & australibus æstatẽ exasperat. Et quito maioris introductorii dicit dria sexta per Albu. ꝙ mars naturaliter combutit: cum fuerit i capricorno: eius combustio augmẽtabitur. Itẽ albu. ubi supra: dría quinta: ꝙ si luna præfuerit anno prædicto modo: aut in quibusdã temporibus ãni soli permixta fuerit: erit prima quarta anni solito magis calida & humida: & secunda quarta anni magis calida & sicca. Et albu. 10 de floribus. c. de significatione martis dicit ꝙ si mars fuerit dominus anni & fuerit in signo aereo: significat paucitatem pluuiæ & grauitatem caloris. Qualiter autem scies reuolutionem annorũ mundi & dominum anni: patet in distinctione nona tractatus primi. c. 1. & . 2. Et albu. i libro suoꝝ expimẽtorũ. c. đ caliditate & frigiditate dicit: ꝙ cũ in reuolutione anni descenderit mars in triplicitatem igneam augebit naturam calorũ: & eo fortius si præfuerit tunc anno. Item ibidẽ dicit ꝙ similiter mars cum descenderit in triplicitatem aeream eo ꝙ similiter hæc triplicitas ẽ calida natura augebit calorem. Item in eodẽ libro caplo de dño anni dicit albu. Cum iupiter fuerit dominus anni & fuerit in piscibus: significat calorem grauẽ in æstate.

Item ibidẽ: mars cum fuerit dñs ãni & fuerit in ariete: significat superfluũ calorem aeris. Itẽ ibidem. Si mars fuerit dñs anni & fuerit in cancro: significat caloris grauitatẽ. Item ibidem: si mars fuerit in scorpione: & p̃fuerit anno: plurimus erit calor in æstate. Et secũdo de coniũctionibus magnis: differentia octaua: dicit albu. Si mars fuerit in triplicitate arietis retrogradus & in angulo & fuerit dñs anni: significat durabilitatem caloris quousq; pmitetur a loco suo. ¶ Et dicit Alkidius & ponitur in fine libri. 9. iudiciũ. In coiũctiõe uel oppositione præcedẽte introitum solis i arietem inde quod signum uendicauerit saturnus illa hora: si enim calidũ occupauerit: significat calorem

¶ Item cum sol singulas quartas anni ingredit.

iupiter notādus est & iudicabis per ipsū hora cōiunctionis uel oppositionis præcedentis introitū solis i quartā: eodē modo sicut prius per saturnum. ℭ Itē ibidem uide dños coniunctionū uel oppositionū præcedentiū introitum anni & q̃rtæ: necnō dños omniū coniunctionū uel oppositionū per annū ac dños ascendentis anni & quartam anni. uide quibus tunc fiet applicatio cuiuslibet illorū dñorum: & tēpus illud erit naturæ illi⁹ stellæ cui facta ē applicatio: & præcipue si dñi p̄dicti fuerint locati in terminis uel domib⁹ seu dignitatibus stellarum quibus applicant secundum Alkin. si applicauerint soli calorē & siccitatē p̄nosticabis: & eadē ratiōe si applicauerit marti: significat calorē. Item secundū Aomar & ponit̄ in fine libri 9. iudiciū & sc̄d̄m Alkin. in fine epistolæ suæ. s. c. ulti. & sc̄d̄m haly abenra. li. 8. c. 25. & si inueneris martē hora cōiūctionis uel oppositionis p̄cedentis introitū anni in angulo ascendentis: aut in aliquo angulo angulorū dñi ascendentis collocatū firmū & in aliqua dignitatū suarum: & maxime in angulo medii cæli: augmentabitur natura caliditatis: & hoc si fuerit tēpus calidū: Et minuetur natura frigiditatis. & si fuerit tēp⁹ frigidū. Et mediabitur natura tēporis si fuerit tēpus æquale. s. autūn⁹ uel uer ad calorem. Et q̃n mars fuerit in angulo a dño ascendētis: minor & debilior erit significatio sua: q̃ q̃n erit in angulo ab ascendente. Item dicunt Aomar: Alkind⁹ & Haly abēragel ubi supra. Aspice supra mercuriū quia si eū inueneris a medio cæli ab ascēdēte cōiūctionis: & fuerit in aliquo signorū aereorū & aliqua īfortuna fuerit in aliquo angulorū ipsi⁹ mercurii: significat diuersitatē in aere & multos uentos dānabiles. Et hoc modo iudicabis q̃n inueneris aliquod fortunium in angulis a mercurio: & mercuriū in angulo a fortuna: quia hoc tantū ualet quantum cum infortunæ sunt in signis coniūctionis. Vnde quēcunq; planetam inueneris in angulis ab ascendente coniunctionis: aut in succedentibus. Præpone ergo illum significatorem Deinde aspice cuiusmodi commixtiones habet cum saturno & marte: & si eū inueneris mixtum cū marte de quadratura aut oppositiōe uel cōiūctione: & fuerit mars in aliquo signorū igneorū crescet calor in tēpore caloris & minuet̄ frig⁹ tēpore frigoris. Et si aspect⁹ fuerit de terno uel sextili & mars fuerit in signis igneis: significat q̄d dictum est: sed nō tantū. Et si ipse significator commixtionē habuerit cum saturno de quarta aut de oppositione uel cōiunctione: & saturnus fuerit ī signis frigidis & siccis: aut frigidis & hūidis: crescit frigus in tempore frigoris & minuet̄ calor in tēpore caloris. Et si aspect⁹ fuerit ī terno uel sextili: & saturnus fuerit in signis quæ ante dixim⁹: significat illud idē quod diximus: sed nō tātū. Et si saturnus fuerit in signis calidis & hūidis & habuerit cōmixtionē cum significatore de oppositione aut de quarto uel cōiunctione: significat aerē temperatū & bonæ cōplexionis. Et si hac commixtio fuerit de terno uel de sexto ipso existente in signis prædictis: significatio erit maior: & aer erit melioris tēperiei & cōplexionis. Et similiter si mars habuerit cōmixtionem cum significatore & fuerit in signis frigidis & siccis: aut siccis & humidis: & cōmixtō fuerit d̄ q̃rto aut opposito & coniūctione tēperat aerē & facit illū bonæ cōplexionis. Si uero aspectus fuerit de terno uel sextili ipso existente in signis p̄dictis: temperantia erit maior & crescet oīs res quæ generatur. ℭ Et adiuua te in hoc a parte aeris & uentorꝫ: & faceam participē cum significatore. Et si saturnū uel martem inueneris cum parte uel eorū dños: iudica ab eis sicut diximus ante per existentiam eorꝫ in angulis & in aspectu significatorꝫ. Hanc autē partē accipies a gra. mercu. si nō fuerit ī domo sua usq; ad gradū dñi domus in qua est & adde super hoc gra. ascēdentis proiice ab ascēdente: & ubi finierit numerus ibi ē pars. Et si mercurius fuerit ī domo sua: accipe suosmet gradus addendo eis gradū ascendētis & proiiciendo ab ascēdente & ubi applicuerit: ibi ē pars. Et hoc idē facies in introitibus solis in. 12. signa: & hoc sc̄d̄m Alkī. aomar & haly aben. ubi supra. ℭ Itē sciendū sc̄d̄m Alkin. ibidē paulopost. & sc̄d̄m Aomar, & haly in capitulis īmediate sequentibus: in introitib⁹ solis in uigesimū gra. scorpionis apta ascēdēs & angulos residuos: & scies bene loca planetarū eadē hora: & postea aspice martē: & si eū inueneris in aliquo angulorū & maxime in medio cæli: & in aliquo signorū aereorū. Et si habuerit aliquā cōmixtionē cū mercurio: significat tonitrua: coruscationes & pluuias dānabiles: & forte uenient una hora & postea recedēt: & significat locustas & dānum in aere. Et si mars fuerit in angulo terræ ī aliquo signorum terreorum: & fuerint fortunæ remotæ ab ipso & mercurio respiciente martem: & si mars habuerit cōmixtionē cum mercurio: significat terræmotū & apparitionem igneam in aere & res expauescendas & dānum in mineris terræ. Et si mars fuerit in angulo terræ & ī signis igneis significat combustionem in aere & in terra comburentur messes. Et si fuerit mars in angulo terræ & in signo aqueo: in aquis diminutionem significat: in animalibus & in aliis rebus existentibus in aquis. Et si fortunæ habuerint combustionem cum eo minuent & prohibebunt damnum tonitruorum & coruscationum in illo anno. Et si fortunæ cum illo nullam commixtionem habuerint tonitrua & coruscationes facient & multos radios & damna illo anno. ℭ Et si uice martis fuerit in hoc saturnus: & fuerit in medio cæli & in ali

quo signorum aereorum & habuerit commixtionem cum mercurio & fortunæ remotæ ab eo fuerint. significat damnum in aere & multas pluuias damnabiles & durabiles. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut prædiximus & in signis terreis & habuerit commixtionem cum mercurio: & fortunæ ab eo remotæ fuerit: accidet terræmotus: & apparebunt super terram aquæ multæ & magnæ. Et si fuerit in signis aqueis & in angulo terræ & fortunæ ab eo remotæ fuerint: & habuerit commixtioné cum mercurio: minuent aquæ in puteis & in omnibus aquaticis animalibus detrimentum infert. Et si fuerit in signis igneis: & sub terra in angulo: & fortunæ remotæ fuerit ab eo: & habuerit commixtionem cum mercurio: significat damnum in terra in proprietatib⁹ & mineris eius. Et si mercurius non habuerit cómixtionem cum eo: erunt significationes prædictæ tamen minores & leuiores. Et si habuerit commixtionem cum fortunis significatoris anni temperabitur & minuetur malú & damnum quod prædiximus. ℭ Et scias ꝙ quilibet ex planetis superioribus habet unum statum & planetæ inferiores habent alium: quoniam altiores sunt sicut spiritus: inferiores uero sicut corpora Et nulla generatio fit in mundo nisi per applicationes & commixtiones eorum unius cum altero· & superioꝝ cum inferioribus. ℭ Has regulas Alkindi: Aomar & Haly aben. Oportet te seruare in aliis temporibus aeris tam in calore q̃ & in frigore. Sed postq̃ ponuntur hic: non oportet eas recitare in aliis distinctionibus. ℭ Et dicit Albu. ꝙ cum luna applicuerit cum mercurio in reuolutione anni erit nubes pallida caloris fumosi. Et dicit Mansor in libro capitulorum suorum: ꝙ si mars fuerit cum sole in signis septétrionalibus erit maximus calor. Et Messa. in libro de coniunctionib⁹ planetarum c.4 dicit: ꝙ cum plures planetæ coniuncti fuerint in reuolutione anni in signis igneis faciút destructionem & famem ex siccitate & calore: & in hoc idem iudica in quartis áni. Item dicit Messa. ibidem. c.6 Scito introitum áni aut quartæ utrum sint signa planetarum ponderosorum calida aut frigida. Si calida: faciunt calorem in æstate & temperantiam aeris in hyeme. Et i fine epistolæ suæ dicit Alkin. ꝙ secúdú Messa. inspicere debes in reuolutione anni ad ascendens: & ad angulos & ad loca planetarum & transit⁹ suos: & prohibitiones operationum suarum: & protectiones radiorum secundú qđ significát in omni climate supra substantias animalium & uegetabilium & separationem nodorum suorum de transuolutione solis in signis & naturas suas in mutationibus aeris in quattuor temporib⁹ anni: & quid significant signa in naturis suis. Cum enim mars manserit in signo igneo aut aereo addet in caliditate aeris: saturnus autem minuet. Et quando saturnus manserit in signo terreo aut aqueo: addet frigiditati aeris: mars uero minuit. ℭ Et hæ sunt potestates saturni & martis in signis cum manent in eis: & quilibet planeta qui erit in reuolutione anni sub radiis: significabit secundum debilitatem climatis sui: & secundú corruptionem modorum suorum. Hæc Alkindus. Et ita debemus obseruare sicut in accidentib⁹ múdi. ℭ Restat pertractare de calore aeris per omnes quartas anni. Et nota ꝙ plurimæ regulæ quæ ponuntur prius in hoc capitulo de reuolutionibus anni debent habere significationem in quartis annorum. Ptolæmeus uero í secúdo quadripartiti: non ponit aliquas regulas particulares đ calore nec de aliis temperiebus per quartas anni. sed solum per regulas generales quæ ponunť prius in primo tractatu. Tamen ab eis potest elici una regula particularis uidelicet ꝙ si planetæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppositionis præcedentis introitum solis in quartam anni: & similiter qui dominentur in angulo sequéte si ipsi planetæ fuerint calidi & in signis calidis extiterint & prædicta loca principalia fuerint calida: & cum hoc prædicti domini fuerint coniúcti cum planetis uel stellis fixis calidis uel aspiciátur a planetis calidis: & fuerint in locis cæli calidis: signum est caloris per illam quartam anni: & si cum hoc concordauerit natura illius quartæ. Et ita regula simpliciter debet itelligi in qualibet cóiunctione uel oppositione & quadratura luminarium per totam illam quartam pronosticádo calorem aeris. Item Alkindus in epistola sua capitulo quarto dicit ꝙ cum fuerint planetæ cú sole in quarta una & præcipue planetæ calidi: suprema erit caliditas et ualde fortis & cóburens. Et si fuerint retrogradi in quarta prima similiter erit ita. Item in eodem capitulo in fine dicit Alkindus ꝙ dum comburitur aliquis planetarum leuium in quarta æstiuali significat calorem: & quando comburuntur planetæ ponderosi eadem est significatio huius nisi quia est debilior. Et dicit hermes in libro suo de florib⁹ ꝙ æstiuo tempore suo quo sol ingreditur terminum martis fit æstus: & in hyemali tempore fit siccitas & paucitas pluuiarum. Et dicit Alkindus & ponitur in fine libri 9. iudicium: ꝙ in quarta anni & ascendens statuatur: & centra. 12. s. quæ ponuntur in tractatu primo distinctione decima: capitulo nono. Illa centra lunæ dicit Alkin. æqua mētis ꝯsideratóe notato: Luna ergo in quolibet illorum centrorum: si inferior quilibet superiorem oppositam aspexerit: & præcipue si luna ab inferiori ad superioré oppositam mediatrix applicet quid ipsius naturæ consentaneum fuerit accidere testatur. Unde & in tali administratione sol aerem nunc igne

facit calore: nunc frigore nunc nubib⁹ alternatim inficit. Et dicit Alkindus in epistola sua: capitulo secundo: q quando planetæ retrogradantur a capite cancri ad caput libræ: & fuerit sol cum illis in eadem quarta: tūc erit summus calor in parte septētrionali: & ueniet ad partem septētrionalem uentus consumens calidus & consumet digestionem fructuum & comburet herbas usq; in finem. Si autem concordauerit q fuerit in fundo eccētricorum suorum: erit caliditas fortior: & si fuerint illic quasi directi orientales: erit illa æstas decora: quia tunc debilitatur calor suus & infrigidabitur nox & mitigatur aurula sua. Quando fuerit sol in angulo terræ: & cum fuerint illic directi occidentales: erit illa significatio debilior ꝓpinquatione sua ad terram: quia post solis occasum appropinquant cenith capitū: & ideo fit ad finem uitis aura. Et quādo fuerint retrogradi a capite cācri ad caput libræ: & fuerit sol a libra ad capricornum: & sol tunc congelauerit partem septētrionalem: tunc debilitatur congelatio sua: quia isti planetæ retrogradi soluunt cum motu suo & caliditate quod congelauit sol: & tunc erit illa q̄rta uarians complexionem suam & declinans ad caliditatem & erunt uenti septētrionales frigidi. Hæc Alkindus ibidem. Item dicit Leopald⁹ tractatu sexto: q mars in principio anni & quartæ si fuerit in signo igneo siue aereo: calorem & uentos a dextris significat. Item ibidem dicit Leopaldus q in coniunctione uel oppositione præcedentis introitum anni uel quartæ: si tunc mars fuerit in angulo terræ & in signo igneo significat combustionem terræ & seminum. Sūt insuper quædam partes cæli circa quas ratione stellarum fixarum quæ in eis situantur: significant calorem aeris: cum ipsæ eedem partes cæli tunc fuerint loca coniunctionum magnarum uel eclipsium: aut ascendentia eorum: aut cum illæ partes cæli fuerit loca coniunctionum uel oppositionum luminarium præcedentium introitus annorum uel quartarum anni: uel fuerint ascendentia earundem cōiunctionum uel oppositionum præcedentiū &c. aut cum fuerit ascendens eorum aut quartarū anni: aut generaliter cum ipsæ partes cæli fuerint aliqua loca principalia. ¶ Dicit itaq; Ptolæme⁹ secundo quadripartiti: capitulo undecimo: q ultimæ partes siue extremæ signi arietis comburunt: & mortalitatem gignunt: ac etiam partes eius septētrionales calefaciunt & destruunt. Item secū dum haly ibidem: Illæ prædictæ partes arietis sūt de natura martis. Item secundum Ptolæmeum ubi supra. Tauri signum ad caloris significationem procliuius est: & partes eius quæ circa Aldebarā in eius extremitate ponuntur: sunt igneæ. Signi ergo geminorum partes meridionales sunt igneæ & comburentes secūdum Ptolæmeum & Haly sunt de natura martis. Signū cancri secūdum Ptolæmeum generaliter facit calorem & serenitatem: primordia eius quæ circa præsepe locantur calidum aut turbidum aerem reddunt. Et secundum Haly ibidem: illæ partes sunt de natura martis & parum saturni. Et secundum Ptolæmeum partes meridionales cancri sunt igneæ & comburentes. Et secundum Haly sunt de natura martis & solis. Et secūdum Ptolæmeum signū leonis calorem & aerem turbidum facit. Et hoc idem faciunt eius partes præcedentes: & leonis septētrionalia sunt ignea & comburentia. Et secūdum Hali sūt de natura martis. Virginis etiam secundum Ptolameum primæ partes calorem faciunt & destruunt: & sunt de natura martis secūdum haly. Et signum scorpionis secūdum Ptolæmeum est igneum: & eius septētrionalia comburentia. Et secundum Haly, tam totum signum scorpionis q̄; eius septētrionalia sunt de natura martis. Sagictarii uero ultimæ partes secūdum Ptolæmeum sunt igneæ: & sunt de natura martis secundum haly. Capricorni etiam principiū secundum Ptolæmeum comburit: secundum haly est de natura martis. Et ultimæ partes piscium secundum Ptolæmeum similiter comburunt. Et secundum haly sunt naturæ martis. Hæc Ptolæmeus & haly. ¶ Cōuenit etiā ut inspiciamus diligenter quæ stellæ fixæ calorem faciunt prout ubi modo monstratur iuxta sentētiam Ptolæmei: in distinctione sexta tractatus primi huius libri. Vnde si aliquæ stellæ calorem significantes fuerit coniunctæ cum planetis dn̄antibus prædictis: aut fuerint in prædictis locis principalibus multum addent in significatione caloris. Et eodē modo cum uolueris pronosticare de frigore: opaberis per stellas fixas faciētes frigus. In pronosticatione etiam de pluuia operare per stellas fixas facientes pluuiā & hūorem: & sic opaberis in oībus aliis temperiebus aeris. Et Ptolæmeus unus de regibus ægypti in uno libro quē scripsit ad Aristotelē dicit q. 25. die septēbris equus apparet: & fit calida mutatō aeris. & secūda die Iulii orphe⁹ apparet & fit caliditas in aere. Et hæc sufficiūt de calore aeris in reuolutionibus annorum mundi: & in initiis quartarum anni.

¶ Caplm. 3. qualiter sit pronosticādū de calore aeris p oēs menses & medietates & q̄rtas mēsiū

Ositis regulis pticularib⁹ d' calore aeris p reuolutōnē ānoꝝ mūdi & p introit⁹ q̄rtarū anni. Restat mō ponere reglas d' calore p singulos mēses & medietates & q̄rtas mensiū. Et dēs scire q antequā iudicabis de aliquo mēse aut medietate aut quadratura mēsis. Prio dēs īspicere ad q̄rtā āni & ei⁹ q̄litatē: &

dium ini. nā penes hoc uariabis iudicia tua i quo/
cūq; mēse illi⁹ q̄rtæ, & addes uł minues d' calore:
& sic facies de quadratura quacunq; alia tempe/
rie aeris prout satis patet per Ptolæmeū & Haly
secūdo quadriparti. capitulo duodecimo. Vnde
noli attentare aliquod iudicium de quarta men/
sis: nec iudicabis de aliquo mensæ nisi scias prius
qualitatem quartæ anni cuius fuerit ille mensis:
nec iudicas de quarta anni nisi prius scias quali/
tates & dominium illius anni. Et ille est naturalis
ordo iudicandi de quocunq; accidente mundi.
Et nota secundū Ptolæmeum & Hali ubi supra:
q̄ si quarta anni fuerit coniunctional' per totam
illam quartam: respiciendū est ad coniunctio/
nes: & ad habendum qualitatē mensis illius q̄rtæ
Si uero quarta fuerit oppositionalis: quilibet mē
sis illius erit oppositional. Et hæc omnia sunt ser
uanda de quacūq; temperie aeris uel accidēte mū
di. Cum autem uolueris pronosticare de calore
aeris per singulos menses: et per medietates & q̄r
tas mensium: & scieris dominū anni & quartæ:
Vide primo istam regulam quæ elicitur ex senten
tia Ptolæmei & Hali. 2ª. quadripti. capitulo. 12.
& quā tibi posui prius de quarta anni & est ista:
Si planetæ qui dominant' in loco coniūctionis
uł oppositionis aut quadraturis luminarium: &
etiam qui dominant' in angulo sequente quemli
bet prædictorum: si omnes illi fuerīt calidi in si/
gnis calidis existentes: uel maior pars eorum: &
si loca principalia prædicta similiter fuerint cali
da: & cum hoc fuerint prædicti domini coniun/
cti cum planetis uel stellis fixis calidis uel aspiciū
tur ab eis: signum est caliditatis in illo mēsæ aeris
uel medietate mensis uel quarta: si cum hoc cōcor
dat natura temporis uel anni quarta. & eo forti⁹
si dominator & loca principalia anni & quartæ
anni significent illud idem. Et hæc regula Ptolæ
mei est nobilis. Item notandum est q̄ locus op
positionis est locus luminaris existentis supra ter
ram secundū q̄ magis dicebat' expræsse prius in
distinctione nona: capitulo quinto. & similiter lo
cus quadraturæ luminariū est locus illius qui fue
rit supra terram. sed si unū eorum fuerit supra &
aliud sub: uel neuter corū fuerit supra uel sub. q̄d'
frequenter contingit: locus ille alterius lumina/
ris qui fuerit magis fortis erit loc⁹ quadraturæ: ut
s. si fuerit locus unius luminaris in angulo: uel in
succedente: uel in haiz suo: uel in suis dignitatib⁹
essentialibus uel accidentalibus: & aliud lumina
re fuerit in domo cadēte: uel in cōtrario loco suo
haiz uel suis dignitatibus: locus ipsius luminaris
q fuerit' tūc in angulo & cætera: & magis fortis ē
præferendus ut sit locus principalis illius quadra
turæ luminariū. Et hoc patet prius in tractatu. r.
ubi scribit' magis plane. Etiā dicit Iafer capitulo
sexto de pluuiis: q̄ cum luna fuerit in coniunctio
ne uel oppositione uel quadratura alia a sole uel
in aliquo centrorum prædictorū: si ipsa tunc ap/
plicuerit marti: nubes croceos: ruborem: uel can/
dorem desuper habentes atq; calorem aeris præ/
tendit. Et Alkin. in epistola sua: capitulo sexto
dicit: q̄ in hora coniunctionis uel oppositionis
cum luna tunc fuerit cū mercurio: erit nubes pal/
lida caloris fumosi: & uentus bonus & calid⁹ cū
pluuia. Item debes obseruare in coniunctioni/
bus uel oppositionib⁹ & quadraturis luminariū
regulam illā quā prius tibi dixi de apertionibus
portarum: & ē sunt hora coniunctionis uel op/
positiōis uel quadraturæ aliquis planeta inferior
planetam superiorem sibi oppositā aspexerit: &
præcipue si luna ab inferiori & superiori oppo/
sitam applicuerit q̄d' ipsius naturæ consentaneū
fuerit accidere testatur. Vnde ex tali administra/
tione sol aerē mutat: nunc ignē siue calorē nubis
alternatim efficit. Item obseruabis omnes has
regulas pri⁹ positas in capitulo præcedenti de do
mino anni & quartæ: ubi. s. ponitur q̄ dominus
anni sumi debet ex dominio oppositionis uel cō
iunctionis præcedentis. Itē obseruabis hic regu
las prius positas in capitulo præcedente & alle/
gatas ab Alkindo: quæ ponuntur in fine libri no
uem iudicum: Ac etiam pro maiori parte omnes
regulas positas in præcedenti capitulo de calore
anni obseruabis. hic in isto capitulo ad p̄nosti/
candum de calore mensis: & medietatis: & q̄rtæ.

¶ Capitulum quartum qualiter sit pronostican
dum de calore aeris quolibet die.

C
Vm uolueris scire q̄d sit i quolibet
die de calore aeris: & quo die erit
calor: Accipe signa a sole prout di
cit Alkindus in epistola sua: capi/
tulo septimo: & proice de signo lu
næ ad saturnum: & ubi terminabi
tur numerus: Vide quis planeta fuerit in illa do/
mo dominus. si enim fuerit sol: erit dies illa cali/
da. Et scias q̄ planetæ calidi sunt mars: sol: & si
militer caput draconis est calidum. Item quan/
do obuiabit luna cum stella calida: accelerabit uē
tus & calefiet aer. Item quando fuerit luna in
principio signi: uide quis planetarum aspicit eā:
& iudica calorem secundum hoc: significabit enī
sup additamētū siue aliud. Si ergo sol uł mars aspi
ciunt eam: significat iuxta Alkindum calorem
aeris. Itē modus alius prout dicit Alkindus ubi
supra. s. qui significabit' ex parte luminariū in di
uersitate modorū suorū in hoc q̄d' est inter coniū
ctionē & plenilunū in q̄dratura prima uel secū/
da. & q̄n erit medietas corpis lunæ illuminata &
q̄dratura tertia sua: & q̄rta q̄draturæ: & q̄n fue
rit i trino & sextilia sole & aspiciat ipsa ad plane
tas illa in hora: & locā sua de parte luminariū &

ascendentiũ & angulos suos: & aspectus planetarũ: & applicationẽ partis eorũ cũ pte. Et scies dignioré significatoré eorũ secũdũ naturã suarũ qualitatũ: & uim & complexionẽ cũ ui planetarum & signorũ. & scieꝰ quid accidet in aere de calore & frigore uentis & tonitruis ac aliis accidẽtibus. Et etiã significabitꝰ cũ stellis fixis apud oriẽtalitaté & occidentalitaté suã: & mutabũt aera sicut luna cũ fuerit in angulo: & significãt sup generationẽ pluuiæ niuis & uenti & nubium: caloris quoq; et frigoris. Et nouiluniũ & abscõsio sua secundũ quantitaté inclinationis ad septẽtrionẽ et meridiẽ & occidentẽ & orientẽ: & latitudinem partis ad partẽ de pte quartarũ circuli quibꝰ inest uentus humidus & siccus. Hæc Alkin. ibidẽ. Et nota q̃ illæ regulæ Alkindi debẽt obseruari in oĩ tpe aeris. & ideo non oportet eas alias recitare in distinctionibꝰ sequẽtibus postq̃ traditæ sunt hic.

Et in tractatu de aperttionibus portarũ dicitur sic: Si in coniũctione solis & lunæ uel in quocũq; alio tpe luna fuerit in domo martis uel solis: calorem & serenitaté significat. Item semp debentꝰ obseruare regulam aliam prius positã s. cũ fuerit aliquis aspectus inter planetas hñtes domos oppositas: si tunc luna recedet ab uno & alteri applicet: & præcipue si recedet ab inferiori & applicet superiori: disponetꝰ tps secundũ naturã planetæ cui fit administratio. Vñ sicut prius allegatum est ab Alkindo: & in tractatu de apertionibus portarum: si huiusmodi administratio ascribatꝰ soli aer nunc igne sine calore: nunc nubibꝰ alternatim inficietꝰ. Et Lincoñ in tractatu suo de temperie aeris dicit sic: Cum caloré excellentẽ pnosticare nolueris futurũ: planetarũ calidorũ plura concurrentiũ testimonia considerabis: & scies qđ q̃ris: & maxime si in signis igneis fuerint & in trino aspectu se aspexerint. Et in Exaffenon dicitꝰ sic Cum caloré excellentẽ pnosticare nolueris: considera qñ plures planetæ calidi concurrũt uel bñ se aspexerĩt in trino aspectu: & maxime in anno in quo mars est dñs uel aliq̃s alius planeta calidꝰ & in hoc signo calido: uel medietate: uel ĩ quarta anni calida. quia sicut dicit Ptolemeus in centiloquio. oportet naturã tpis cõmisceri cum naturis planetarũ & cætera. In quocũq; ergo tpe hæc pdicta inuenta fuerint: pro eodem tpe caloré aeris pronostica secundũ doctrinam traditã in Exaffenon. Vnde ibidem ponitꝰ exemplum de anno christi. 1249. in quo fuerat mars dñs anni. Cum ergo sol. 15. die Iulii hora. 13. inæquali ingressus est signũ leonis. 3. gra. pis. ascẽdente. Vnde tunc per æquationem domorũ inuentus est mercurius dominus mensis: qui accidebat in. 7. domo habẽs testimonia. 3 quia ergo tunc sol fuerit in domo sua in triplicitate sua disponit tempora: & ponit q̃ntum in se fuit in signo calido & sicco. & hoc regimine dñio anni qui fuerat mars: & similiter regimine mercurii qui fuit dñs mensis: nec aliũde fuit impeditus. Vnde accidebat calor excellens: ita q̃ homines australes multo lãguore interiere. Hoc ibidem. Per hoc exemplum potes scire qualiter secundũ doctrinã traditam a Lincoñ. in Exaffenõ indicabis de quacũq; alia temperie aeris. Et Hermes trimegistus libro quarto: capitulo septimo. Cum nolueris ut te non lateat aliquid ex rebus tẽporis. Scito utrum sunt signa planetarum ponderosorum calida uel frigida. Si calida: significat calorem aeris in æstate: & temperiem in hyeme. Si autẽ planetæ ponderosi fuerint in signis frigidis significabunt frigus in hyeme: et temperiem aeris in æstate. Et istæ regulæ debent obseruari prout dicit Hermes: sole ingrediente q̃ttuor puncta cardinalia s. arietem: librã: cancrum: & capricornũ. Et dicit Hermes in fine capituli: secundum hunc modum mobilitas rerum geritur inferiorũ secundum perpetuũ ordinem superiorum. Item libro primo: capitulo primo dicit Hermes trimegistus q̃ si in hyeme cũ sole fuerit planeta calidus & siccus: fit hyems minꝰ frigida et humida. Si uero fuerit in æstate cum sole planeta humidus & frigidus fit æstas minus calida & sicca. Ideo dicit Hermes: Cuilibet speculanti qualitatem temporum semper sapientis est prouidere quæ signa habeat sol: & quis planeta cum eo cõmoratur ibidẽ ubi ipse sit: & quæ eorũ sit coniunctio uel oppositio: & quis sit eorum horoscopus. sic ergo rerũ naturas cognoscet: si qualitatem uel mutationes temporũ cognouerit. Et dicit Hermes paulo ante: q̃ hyems in principio est magis frigida & minus humida: & in fine econuerso: in medio uero æqualiter. Ver est in principio magis humidus et minus calidus: in fine econuerso: æqualiter in medio. Aestas in principio est magis calida & minꝰ sicca: in fine econtra: in medio æqualiter. Autumnus uero in principio est magis siccus & minꝰ frigidus: in fine uero ecõuerso: in medio uero æqualiter. Et nota ubi Hermes dicit: æstas in principio est magis calida & minus sicca: non debet intelligi q̃ æstas in principio sit magis calida q̃ in fine eius: cum dictum sit prius in tractatu primo: distinctione decima: capitulo octauo: q̃ summꝰ gradus calorum totius anni est in fine æstatis. s. sole existẽte in quintodecimo gradu leonis: & summus gradus frigoris est in fine hyemis sole existẽte in q̃ntodecimo gradu aquarii. Vnde et non debet intelligi q̃ hyems in eius principio sit magis frigida: & ĩ fine eiꝰ minꝰ frigida. sed Hermes uult intelligere in proposito q̃ æstas in principio sit magis calida q̃ sicca: & sic non obstat quin maior caliditas æstatis sit in fine eius Et hoc uerum est ut cõmuniter. Similiꝰ uult ĩtelligere q̃ hyems in principio sit magis frigida q̃ humida: &

sic nō obstat quin maior frigiditas hyemis sit in fine eius. & silr hoc est ueris: Et una cū eis conside rent regulæ uniuersales q̄ ponent prius in tractatu primo. & sic finitur hoc capitulum.

¶ Capitulū.5. de signis ꝓnosticis caloris aeris.

POsitis regulis particularibus caloris aeris sumptis ex naturis stellaꝝ & partiū circuli: Modo intēdo in hoc capitulo ponere signa ꝓnostica caloris aeris. Et primo ponā tibi signa ꝓnostica sumpta ex stellis secūdis in aere: ut sunt stellæ comatæ & sidera discurrētia. Deinde ponam tibi signa sumpta ex nubibꝰ paralelł et uirgis et aliis cōsilibꝰ q̄ apparēt circa solem & lunā. Et alia signa sumpta ex aialibus irrationalibꝰ & aliis effectibꝰ hic inferius. Et hunc modū intendo obseruare in oibꝰ distinctionibus sequentibꝰ. Dicit Pto.2°. quadripti.ca.9. ꝙ stellæ secūdæ q̄ apparent in aere: sicut caudatæ stellæ: & etiā aliæ huiusmodi: & ea quæ apparent circa luminaria: si fuerint coloris rubei uel ad rubedinem declinauerint: significabūt ea q̄ sunt ex natura martis. Cum ergo mars significet talia huiusmodi signalia significabūt calorem & siccitatē aeris: quū ut dicit Hali codē ca. color rubeus nimiū calorē et siccitatē significat. Silr caudatæ stellæ uel cometæ quæ apparent coloris rubei secūdū Pto. ibidē sunt de natura martis: & significāt calorem & siccitatē. Item dicit Hali.2°. q̄driparti. in eodē ca.ulti. Et q̄libet stellarū trahit ad partē suā fumositatē concordantē cū natura sua. & qū apparuerit hæc fumositas multa in pte alicuius stellarū: significat ꝙ uirtus illius stellæ uincet: & scietur q̄le accēsus erit p calorē fumositatis. Hæc hali.

Ex uerbis hali satis patet ꝙ si aliqua stella secunda: & præcipue si stella comata fuerit generata a marte ul' ab aliq̄ alia stella de natura martis. s. calida & sicca: uel fuerit talis secūda stella generata i pte martis uel alicuius stellæ calidæ & siccæ: significat dominiū caloris & siccitatis in aere. & hoc idem significabit si caloris rubei extiterit. Et eodem modo si generet in directo alicuius alterius planetæ uel stellæ: significat illud accēsus mūdi qd̄ cōcordauerit cū natura stellæ & cū eo loco istius signalis cum quo generata fuerit. Et dicit Hali in fine centiloquii Pto. ꝙ illa cometa quæ dicitur matuca est rubea: & habet caudā rubeam & lōgā et est de natura & cōplexione martis: significabit ergo ꝓdictū calorē aeris cū apparuerit. Et dicit albu.5°. de coniūctionibꝰ magnis: dria ulti. ꝙ si apparuerit aliqua stella comata in æquidistantia signi arietis: significat supfluitatē caloris in quarta æstiuali. Itē ibidē ubi supra: si apparuerit aliq̄ stella comata in directo geminoꝝ erūt multi uēti calidi comburētes fructꝰ. Itē idem in libello suo de floribus: ca.ulti. si cometa apparuerit in libra significat apparitionē paupertatis in cordibꝰ hominū: mō ex frigore & mō ex calore. Itē.5°. de coniūctionibus magnis ubi supra: si stella comata apparuerit in directo sagictarii facit uehementiam caloris. Et ibidem dicit albu. si cometa apparuerit in directo aquarii et in parte occidentis fuerit eius apparitio: significat multā caliditatē.

Et dicit hali abenra. li.8. ca.ulti. ꝙ si cadat aliq̄ stella a scorpiōe: & dimittit unū signū: erunt multæ combustiones aeris: & minuent aq̄ fluuioꝝ i terris. Itē sol oriens: clarus: mūdus: sine nebulet re aliq̄ ipm coopiente clarū diem significat. Hæc Pto. ubi supra. Itē si sol luna & stellæ ualde clare appareant & nō obscuri: serenitatē significat. Virgil. in georgi. li.1. in fine. & hoc maxime uerū est si tales in eoꝝ ortu fuerint uel occasu. Pliniꝰ i tractatu suo de signis ꝓnosticis aeris. Sol purꝰ oriens & nō feruēs serenū diē denūciat: & si etiā occidit pridie serenus sicut & oritur tāto serenitatis certior est fides. Itē serenus occasus serenitatē significat. Hæc Aristo. in de ꝓbleumatibꝰ: ꝑticula.26. Et hæc oia si contigerint in æstate calorem aeris significant. Item si fuerit nebula: & ipsa cadat: & nō ascendat supius in silitudine nubiū: serenitatē significat. Virgil. ubi supra. & hoc idem est signū caloris. Itē si nebula fuerit & obtineat a sole & sic euanescat: p hoc enī in æstate multotiens ꝓnotat serenitas: & calor futurꝰ designat.

Item Aristo. dicit: p pruinā paruā in autūno & uere mane apparentē serenitas illius diei & calor multotiens designat. Itē in æstate si aurora fuerit frigidior solito hæc eadē designat. Itē si post occasum solis sup aquas & palludes & prata uideatur fumus siue uapor albus: calorē & serenitatē in crastino designat. et hoc idem significabitur illo die si ante ortū solis iste huiusmodi uapor apparuerit. Itē copia roris in mane uel uespere in quacūq3 parte anni fuerit significat serenitatē futuræ diei. & si in æstate ceciderit: uel in fine ueris: aut in principio autūni: calorē illiꝰ diei significabit. Hæc Aristo. in de ꝓbleu. Itē auster calidior est q̄ boreas. Item eurus calidior est q̄ zephirus Aristo. ibidē Sed intelligēdū ē hoc de regiōe ubi mansit aristoteles. in regionibus tū nostris zephirus calidior est euro. Zephirus serenus & delectabilissimus est uentoꝝ. Aristoteles ibidem. Item si iuxta horizōtē fulminauerit sine tonitruo nulla uel modica ibidē pcepta nebula uel alibi fuerit aliqū serenitatē et calorē significabit futurā. Itē cantꝰ colūbaꝝ siluestriū: calorē et serenitatē significat. Itē qū corui q̄si leti ex detractione plumæ ter uel q̄ter uociferāt: & cū solus ludūt inter se serenitatē & calorē significat. Itē qū corui q̄si latēter singultāt serenitatē significat & hoc silr signi

ficat calorē. Itē q̄ñ corui q̄si stando cōtra solē rostra apiant: signū est caloris. Itē q̄ñ milui ludētes & quasi spaciantes in aere alte uolant: signum est caloris, siccitatis: & serenitatis aeris. Item quando uespertiliones citi⁹ & in maiori copia uolant de uespe solito: signū est caloris & serenitatis & siccitatis crastinæ diei: & hoc idem intellige de strabonib⁹. Itē quando parū ante occasum sole lucēte muscæ se cōgregāt in altū cōstituētes q̄si quoddā gracile campanile: significat calorē & siccitatē in crastino. Itē æstas est magis calida et serena aliis partib⁹ anni. Itē ut cōmuniter mēsis marti⁹ est magis serenus & calidus q̄ȝ mensis april'. Itē in fine septēbris uel in principio octobris solebat eē calor & serenitas nō multū durās: sed q̄si per quindenā & nō ampli⁹. Vñ dicit' a uulgo q̄ sctūs Michael habet æstatē suā uel ante festū uel post. Itē q̄dā regiones q̄ rōne situs sunt magis calidæ uł frigidæ. Multa q̄dē alia signa caloris pñt adduci de calore. Nā pro maiori parte signa p̄nostica serenitatis in æstate fere signa sunt etiā caloris. Signa uero serenitatis ponā in alia distin.3. hui⁹ tractatus. Quæ etiam oportet te obseruare de calore aeris & siccitate. Et finitur hæc distinctio prima.

¶ Distinctio.2. qualiter sit p̄nosticandū de frigore & gelu per orbes magnos: & per eclipses illminatium.

POstq̃ȝ in p̃cedenti distinctiōe determinatū est de calore aeris: mōstrādo ponere regulas p̃ticulares de frigore aeris: et de gelu secūdū opiniones diuersorū astrologorū. Cū uero q̄re pri⁹ determiatū est de calore et frigore q̄ȝ de hūiditate et siccitate ē quia caliditas et frigiditas sunt qualitates actiuæ. Siccitas & humiditas sunt qualitates passiuæ: & actiua eo q̄ passiuis sunt digniora: sunt p̃ferēda. Et cuiuscunq; aīati uita procedit ex calore: corruptio uero siue dissolutio eiusdē aīati p̄cedit ex frigore: Necesse fuit in distinctōe prima hui⁹ tractatus determinare de calore. Et consequēter in hac distinctōe secūda de frigore & gelu regulas p̃ticulares intendo colligere. Cū igit' de frigore aeris uolueris p̄nosticare: oportet te primo scire dominū orbis in quo fueris: & signū p̃fectiōis orbis: diuisorē quoq; & gradū p̃fectiōis. Oportet etiā ut scias dñm coniūctionis magnæ & dominum eclipsis si habuerint significationē aliquā sup annō suo in quo fueris & in quo uolueris p̄nosticare. Hæc aūt prædicta tradita sunt tibi in tractatu p̃cedēti. ¶ His aūt præhabitis ex significatiōib⁹ dñoȝ dispositoȝ de frigore & gelu iudiciū tuū assumes. Dico ergo q̄ secūdū sententiā Ptolæ. 2⁰. q̄dripti. ca.8. & secundū sententiā albu.5⁰. de coniunctionib⁹ magnis: difa.1. Saturn⁹ cū fuerit solus dñs dispōnis orbis magni: uel diuisor aut dñs ɔiunctiōis magnæ: aut eclipsis: aut fuerit dñs ascēdentis ɔiūctōis magnæ: uel dñs anguloȝ p̃cedentis uel sequētis eclipsim: aut dñs alicuius tp̄is reuolubilis: erit general' cā dāni q̄d' accidit propt' frigus: & erūt magna frigora cū glacie & gelu: & erūt magnæ niues. in fluminibus quoq; & in mari erūt pericula. & submersiones naufragātib⁹ accidūt: si fuerit ascēdens in eis & aer hyemalis. Et si saturnus tunc fuerit in aliq̄ dignitate suaȝ eēntialiū siue accidētaliū: eo fortius hoc significabit: aut cū fuerit fortis in suo loco: aut in signo frigido. ¶ Et dicit albu. ubi supra q̄ si saturn⁹ huiusmodi dominium obtinuerit: & fuerit in ariete et fuerit latitudo ei⁹ meridional': significat uehemētiā frigoris & gelu: & nimiū & multū rorē. Itē sc̄d'm albu. ibidē: saturn⁹ cū fuerit ī tauro et p̄dcm̄ dñiū obtinuerit: significat uehemēs frig⁹: et mutatione ueris a suo calore. Itē sc̄d'm albu. saturn⁹ si fuerit ī cācro significat gelu. Itē dicit Hali in tractatu suo de existentia planetarū de subradiis: Saturnus si fuerit in libra & fuerit matutinus: significat frigidos & siccos uētos. Itē secundū albu. ubi supra: si saturn⁹ fuerit in scorpione huiusmodi obtinēs dominiū: significat uehementiā frigoris hyemis: & niues destruentes messes. Itē Hali ubi supra: saturnus in scorpione uesptinus: significat congelationē: matutin⁹ uero septētrionaliū & frigidoȝ uētoȝ est significator. Itē Hali ubidem: saturnus matutinus in sagictario significat frigiditatē & cōgelationē. Itē secundū albu. ubi supra: saturn⁹ in capricorno exñs: si eius latitudo fuerit septētrional' & dñet' sicut prius: significat multū gelu: & multū frigus: & multū niuē. Item Hali ubi supra: saturnus in capricorno uesptinus frigiditatē: matutinus frigidā boream significat.

Itē Hali ibidem: saturnus in aquario sub radiis hyemē facit durā: et matutinus ibidē exñs hyemalem facit aerē: stationarius uero ibidē exñs est glaciosus. Itē secundū albu. saturnus in aq̄rio retrograd⁹: significat niues & uehemētiā frigorū. Itē sc̄d'm albu. ibidē: saturnus ī piscib⁹ huiusmōi obtinēs dñium significat uehemētiā frigoris tp̄e suo. ¶ Iupiter uero cū prædictū dominiū obtinuerit nō significat frigus generaliter secundū sententiā Pto. & albu. sed temꝑantiā & bonā cōplexionē aeris. Ip̄e tñ iupiter ut dicit albu. ubi supra dria.2. q̄ cum fuerit in ariete significat uehementiam frigoris in quarta hyemali: & si fuerit eius latitudo

ibidē meridionalis hoc idem fortius significabit. Itē secundū albu. ibidē: iupiter in tauro significat uehemēs frigus. Itē secūdū eundē ibidē iupiter in geminis significat uehemēs frigus quartæ hyemalis. Et si idē fuerit matutinus uel oriētalis significat uehemēs frig⁹. Itē secūdū albu. ubi supra iupiter ī cācro significat caliditatē & frigiditatē tpe suo.

Item iupiter in leone secundū Albu. ubi pri⁹ significat uehemens frigus in quarta hyemali cum pauco frigore in medio eiusdem quartæ. Item secūdū Albu. ubi supra: iupiter in scorpione significat uehementiā frigoris in principio q̄rtæ hyemalis usq; ad mediū eiusdē. Item secundū Albu. ubi supra: iupiter in aquario significat uehementiā frigoris in quarta uernali. ¶ Mars uero prædictū dominiū obtinens secundū Ptol. & Albu. ubi supra plus habet significare calorē q̄ frigus: tñ secundū albu. ubi supra: differentia. 3. mars cū fuerit æquidistans signo geminorū: significat uehementiam frigoris. Itē secūdū albu. ubi supra ibidē: mars cū fuerit in scorpione significat multū frigus in quarta hyemali & autūnali & æstuali. Itē secūdū albu. ubi supra: mars cū fuerit dñs in sagittario multiplicat frigus in quarta hyemali. Itē secundū Hali ubi supra: mars in capricorno matutin⁹ hyemales dies p̄ loca facit. ¶ Sol uero iuxta sententiā astrologorū est pater naturalis caloris: & ē significator uitæ: tñ albu. in maio. introduc. dria. 6. dicit: q̄ antiq; assignauerūt oppositionē solis ultimæ remotioni eius a locis eius in quibus per eius absentiam frigus nimiū: & aīalia consumit et semina. ¶ Venus aūt secundū albu. nō significat multū frigus: sed bonam temperantiā aeris. tñ secūdū albu. ubi supra: differētia. 5. uen⁹ cū fuerit ī ariete: & fuerit eius latitudo meridionalis: significat uehementiā frigoris. Item secūdū albu. ubi supra: uenus in uirgine significat aeris cōmixtionē: et forte declinabit ad frigus et ad siccitatē. Itē secundum albu. ubi supra: uenus in libra significat bonam complexionē aeris cū frigiditate eius. Itē secūdū albu. uenus in scorpione significat uehementiam frigoris. Item secundū Hali ubi supra: uenus in sagittario uespertina uētosa est & frigida. Itē secundum Hali ibidē: uenus in capricorno sub radiis solis gelida est: & uespertina non frigida est. ¶ Mercurius uero cum prædictū dominiū obtinuerit secundū sententiā Ptolæmei & albuma. ubi supra: Si tunc iungat alteri planetæ uł ex aspectu amicabili: & forte misceatur generaliter concordabit & coaptabit naturæ illius planetæ: & faciat talia opera q̄lia planetæ uel stellæ fixæ quibus applicet: & si nulli applicuerit: assimulabitur opus suū parti signorū in quo est. Tñ secundū albu. ubi supra: differētia. 6. mercurius cū fuerit in cancro significat frigiditatem aeris. Item secundū albu. ubi, supra: differētia. 6. mercurius in scorpione significat uehemēs frigus. Item albu. ibidem: mercurius in piscibus significat multos uentos frigidos. ¶ Luna uero nō significat multū frigus aeris secūdū sententiā albu. sed significat humiditatē. Tñ secūdū albu. ubi supra: differentia. 7. luna si fuerit in tauro significat uehementiam frigoris. ¶ Oēs autē planetæ debiliter significant frigus p̄ter saturnū: tñ: tñ iuuant saturnum ad frigus in casu quo ipse dominatur. Et cū aliis sibi complectunt̄ sicut accidit in cōplexione saturni & martis: de qua cōplexione loquit̄ Albu. 7. maio. introduc. & ponitur in tractatu. 1. istius libri: distin: 10 ca. 5. Vñ mars nō obstante q̄ sit excellenter calid⁹ in hyeme tñ multū iuuat ad gelu p̄ suam siccitatē: cū cōplectitur saturno. saturnus enī p̄ se est effectiuus gelu in tpe sibi cōueniēte: & sic nō est aliq̄s alius planeta. Vñ regulæ prius positæ de frigore & gelu sunt magis efficaces. Regulæ tñ sumptæ a dominiis aliorum planetarū multū iuuant ad frigus in certis casib⁹.

¶ Mō ponā tibi regulas de frigiditate: sumptas ex eleuatōe unius planetæ sup aliū. Dicit Albu. 6. de coniunctiōib⁹ magnis: dria. 2. q̄ saturnus sup martē in tauro significat frig⁹ uehemēs. Et nota q̄ oēs regulæ positæ de eleuatōe uni⁹ planetæ sup alios in ariete ponunt̄ in dria. 1. libri. 2. sicut pri⁹ dictū est: & quæ in cācro in dria. 2. ponunt̄: & sic de aliis. Itē dicit albu. ubi supra: saturn⁹ sup martē in uirgine significat destructionē magnæ partis terræ cum uehemēti frigore & durabili: & p̄cipue in tpib⁹ conueniētib⁹. Itē albu. ubi supra: saturnus supra martē in capricorno significat uehemens frigus & durabilitatem eius. Itē albu. ubi supra: saturnus super uenerem in piscibus signum est magni frigoris. Itē saturn⁹ super mercuriū in leone significat uehemēs frigus tpe suo. Itē saturnus sup mercuriū in uirgine significat multū frigus. Itē saturnus super mercuriū in capricorno multū significat frigus. Itē saturnus sup mercuriū in aquario significat multū frigus. ¶ Itē iupiter sup martē in ariete significat magnū frigus.

Itē iupiter super martē in leone significat uehementiam frigoris. Itē iupiter super martē in sagittario significat multum frigus tpe suo debito.

Itē iupiter super mercuriū in capricorno significat uehementiam frigoris destruētis. Itē iupiter super mercuriū in aquario significat frigus. Et in piscibus significat frigus uehemēs. ¶ Mars uero super saturnū in uirgine magnū frigus significat tpe suo. Et in capricorno significat frigus magnū tpe suo. Itē mars super iouē in capricorno significat frigus uehemens. Mars uero super solem in libra significat multum frigus. Mars etiam super mercurium in tauro significat uehemēs frigus in quarta autumnali & hyemali. & in capricorno mars super mercurium significat uehemēs frigus.

¶ Sol uero sup planetas nõ significat frigus secũdũ Albu. ¶ Ven⁹ uero sup saturnũ in piscib⁹ significat uehemens frigus. Itẽ uenus super mercurium in capricorno: significat uehemens frigus.
Item uenus super mercuriũ in capricorno significat uehemens frigus tpe suo. ¶ Mercuri⁹ quoq; sup saturnũ in tauro significat frigus uehemens.
In uirgine etiam significat frigus uehemẽs. In aquario uero super saturnũ significat multũ gelu Mercurius sup iouem in capricorno & aquario significat frigus multũ. Item mercurius sup martẽ ĩ geminis significat frigus uehemẽs. Mercuri⁹ sup uenerẽ ĩ capricorno significat frig⁹ uehemẽs. ¶ Luna uero sup martẽ in tauro significat frigiditatẽ multã. Hæ sunt reglæ albu. de frigiditate sũptæ de eleuatiõe planetarũ sup alios. ¶ Et dicit Mes.i.li. suo de cõiũctiõib⁹: q cũ tres supiores fuerint cõiũcti in signo terreo: significat multitudinẽ frigoris & impedimentũ eius. Itẽ iuxta sententiam Messa ubi supra ca.10. & silr iuxta sentẽtiã Albu. 1°. de cõiunctõib⁹ magnis: si fuerit coniũctio magna saturni & iouis in signo terreo & saturnus fuerit fortior: significabit malũ & destructionẽ seminũ ex frigore & fame. Item ca.11. dicit Messa. q si coniũctio media.f. saturni et martis fuerit in signo terreo significabit niues: gelu: et fortitudinẽ frigoris. Et dicit Messa. in epl'a sua de coniunctionib⁹: ca.5. q cũ eclipsis lunæ fuerit in signo frigido: significabit fortitudinẽ frigoris
Et secundũ Albu. 4°. de coniunctionib⁹ magnis differentia.1. cũ fuerit gradus ascẽdens siue locus alicui⁹ coniunctionis magnæ uel eclipsis in signo arietis: aut peruenerit ibidẽ directio aut ꝓfectio: aut fuerit ibidem gradus ꝓfectiõis orbis magni: aut fuerit ibidẽ almutaz siue dñs siue dispositor alicuius tpis reuolubilis: significat uehementiam frigoris in hyeme cum niue & præcipue apud descensum solis in signum libræ significat. ¶ Et ibidem dicit Albu. si aliqđ eoꝶ q̃ dixi fuerit in ptib⁹ meridionalib⁹ arietis: significat frigiditatẽ aeris.
Itẽ dicit Albu. ubi supra drĩa.2. q cũ fuerit aliquod eoꝶ in tauro q̃ dixi: erit uehemẽs frigus in q̃rta uernali: & similiter significat magnũ frigus. Et si aliqđ eoꝶ q̃ dixi in tertia q̃rta tauri erit multũ frigus. Et Albu. ubi supra drĩa.4. dicit: q cum signũ cancri fuerit aliqđ eoꝶ q̃ dixi significat frigiditatẽ quartæ uernalis & uehementiam frigoris in quarta hyemali. Et idem ubi supra drĩa.5. q cũ fuerint leoni significationes q̃s dixi: significat mediocritatẽ quartæ uernalis: & pro parte declinabit ad frig⁹ cũ multo frigore quartæ hyemal'
Et secundũ Albu. ubi supra drĩa.6. cũ uirgo fuerit aliquid eoꝶ q̃ dixi: significat in regionib⁹ et ciuitatib⁹ in qb⁹ dñat' uehementiã frigoris in q̃rta hyemali cũ uentis septẽtrionalib⁹. Et secundũ Albu. ubi supra drĩa.8. cũ fuerint scorpioni significationes ꝑdictæ: significat frigus in hyeme in regionib⁹ & ciuitatib⁹ quib⁹ dñat' scorpio. Et secundũ Albu. ubi supra drĩa.9. cũ fuerint sagictario significationes ꝑdictæ: erit quarta hyemal' frigida & humida in locis ubi sagictarius dñat'. Et Albu. ubi supra drĩa.10. cũ capricornus fuerit aliquod eorum quæ dixi: erit in locis ubi dominat' mediocritas frigoris in principio quartæ hyemalis cum constrictione frigoris in fine eiusdem q̃rtæ. Et dicit Albuma. ubi supra differentia.5. q si fuerit aquarius aliquod eorum quæ dixi: erit in quarta uernali mediocritas in frigore. Item secũdum Albu. ubi supra differẽtia.12. si fuerit signũ piscium aliquod eorũ quæ dixi: erunt multa frigora in quarta hyemali: intelligendum est in regionibus & ciuitatibus in quibus dominantur. Et istæ regulæ particulares sufficiũt ad præsens de frigiditate & gelu sumptæ ab initio orbis magni: & a dño eius: et a coniunctionibus magnis & eclipsibus. Et has regulas prædictas debes similit' seruare cum uolueris inuestigare de frigore per reuolutiones annorum mundi. & per introitus quartarum anni: & per coniunctiones & oppositiones luminarum.

¶ Capitulum secundũ qualiter sit pronosticandum de frigore & gelu per reuolutiões annorũ mundi: & per introitus quartarũ anni.

CVm uolueris ꝑnosticare de frigore & gelu per reuolutiões annoꝶ mundi: & p introitus q̃rtarũ anni. Oportet te primo scire dñm anni et q̃rtæ. hæc aũt scire debes ex his q̃ tradita sunt in tractatu.1. distinc.9. Quo habito uide secundũ sententiã Albu. 4°. maio. intro. drĩa 5. q̃ñ saturnus ꝑfuerit anno absq; martis aspectu uel alterius planetæ calidi: tunc erit frigus uehemens in hyeme in oĩb⁹ regionibus & ciuitatibus septẽtrionalib⁹: & eo fortius si fuerit saturn⁹ ascẽdens in medio circuli sui augis & corrũpunt' animalia & sementa. In regionibus aũt superflue calidis minuet' calor & fiet aer temperat⁹: & eo melius cũ fuerit saturnus descẽdens in circulo suæ augis. Item in eadem differentia dicit Albu. Saturnus cũ fuerit a sole absq; aspectu martis ul' alteri⁹ planetæ calidi: & præfuerit anno: & fuerit in finibus signoꝶ: auget' in frigore hyems & durabilitate: & mltiplicat' uẽt⁹ septẽtrional' frigid⁹ nimis & erit destructio aĩaliũ & seminũ: & eo peius si fuerit ascendens in circulo suo: & præcipue in regionibus septentrionalibus hoc eueniet. & si contingat hoc in æstate erit aer temperatus. Item Albumazar ubi supra. Luna cũ prædicta mõ anno præfuerit aut soli in aliquo tempore anni permixta extiterit erit tertia q̃rta anni solito magis fri/

gida & sicca: & quarta anni ultima magis frigida & humida. Quid autem significetur per isti termini esse a sole patet prius in distin.9.tractat⁹ primi capi.7. Et Albumazar in libro de floribꝫ in principio fere. Saturnus in reuolutõe anni impeditus & in signo aereo existens: significat grauitaté frigoris & gelu. Et ibidé in ca. de terræmotibus & diluuiis dicit Albumazar sic: Saturn⁹ in reuolutione anni sui .s. cum fuerit in signo aereo facit niues & frigus cũ tenebris aeris. Ité in Exasenon dicitur sic: Saturnus in quibusdam signis suis .s. amicis: filii boreales flatus exasperat et hyemale frig⁹ auget: æstiuũ caloré minuit. Mars uero ecõtra in quibusdã signis amicis boreale frig⁹ mitigat: æstiuales calores accendit. Item dicit Albumazar .2ª. de coniũctionibus magnis: differétia.8. Saturnus si fuerit dominus anni: & præfuerit in reuolutione anni & in triplicitate arietis retrogradus & non in angulo: & aspexerit ascendens: & receperit dispositionem lunæ & martis: signum est magni frigoris perimens bestias. & si illic fuerit cadens: & non aspicit ascendens: & fuerit directus: & mars cadens a loco: significat idem quod prius. Item si saturnus fuerit in geminis uel in eius triplicitate in angulo & direct⁹ & fuerit dominus anni: significat magnũ frigus hyemis. et si aspexerit illic & nõ fuerit i ãgulo sed aspexerit ascendens & fuerit directus: significat magnũ frigus hyemis. & si aspexerit ascédens & fuerit directus ibidem significat magnum frigus in regionibus signi in quo fuerit. Ité si saturnus fuerit in cancro uel in eius triplicitate in angulo directus: & mars cadens ab eo & fuerit dominus anni: significat magnũ frigus: & si ibidem nõ fuerit in angulo sed aspexerit ascendens directi cursus erit etiã frigus. Et si fuerit illic retrogradus & aspexerit se cum marte: & fuerint fortunæ ab eo cadentes: augmentabitur frigus. Hæc Albumazar ibidé. Item Albu. octauo de coniunctionibus magnis differentia prima. & similiter Hali abenragel libro.8. capitulo primo dicunt: ꝙ si saturnus i reuolutõe anni habuit dominiũ: & ipse seu eius radii fuerint in signis aereis: & luna fuerit infortunata ab eo: faciũt niuem & grandiné & frigus uehemens. Item Hali ubi prius capitulo sexto dicit: ꝙ si saturnus fuerit dominus anni: & erit impeditus & dãnatus: erunt multa frigora. Item Messahalla in libro suo de coniunctionibus magnis: ca.4 dicit sic: cũ plures planetæ cõiuncti fuerint in reuolutione anni in signis frigidis significat grauitatem frigoris & temperamentum caloris. Et Albumazar in libro experimentorum dicit sic: cum descenderit mars in triplicitaté igneam in reuolutione anni: auget naturam calorum. & cum descenderit saturnus in eam minuit caloris naturam. & cũ descenderit saturnus in triplicitatem terream auget naturam frigoris: & cum ibi mars descenderit minuit naturam frigoris. Et cũ descenderit mars in triplicitaté aereã auget calorem: & saturnus ibidem minuit. Et cũ descenderit saturnus in triplicitatem aqueam auget frigus: & mars ibidem minuit. Et in eodé libro paulo ante dicit Albumazar: ꝙ cũ luna præfuerit anno & libera a malis: multiplicabunt plu uiæ & erit frigus. Item ibidem cum præfuerit anno saturnus erit annus grauis frigore. Ité ibidé si cũ hoc fuerit saturnus retrogradus grauius significat frigus. Ité ibidé saturnus si pfuerit ãno et fuerit i geminis u'l i ei⁹ triplicitate & fuerit direct⁹ & i ãgulo generabũt uẽti et frig⁹ & turbines: & si fuerit remot⁹ ab angulo generabit frigus hyemis.

Item ibidem: saturnus cũ præfuerit anno & fuerit in cãcro & in eius triplicitate: & in angulo directus et non aspexerit eum mars: generabitur frigus & minuetur calor. si aũt fuerit remotus saturnus ab angulo & non aspiciatur a marte erit etiã frigus. & si fuerit saturnus retrogradus & mars aspexerit eum fortunæ quoq; fuerint absentes ab eo generabitur frigus. Et in alio capitulo sequẽti dicit Albumazar: si fuerit saturnus in scorpione & domin⁹ anni & fuerit ei coniũcta luna & mars: erit nimiũ frig⁹ & destructio messiũ. ¶ Iupiter quoq; cum fuerit dominus anni & in ariete significat multum frig⁹ in hyeme: & si fuerit in geminis significat grauitaté hyemis. Similiter si fuerit in leone significat frigus hyemis: & pcipue in fine ei⁹. Et si fuerit in uirgine significat niues & frigus in autũno. Et si fuerit in libra significat frigus in principio hyemis. Et si fuerit in scorpione significat frigus in initio hyemis: & grauitatem frigorum in fine hyemis. Et si fuerit in sagictario significat temperantiam aeris in principio hyemis & frigus in medio & fine eius. Et si fuerit in capricorno significat graue frig⁹ in fine hyemis. Et si fuerit in aquario erit uer frigidum.

Et si fuerit in piscibꝫ significat multitudines frigoꝝ in fine anni. ¶ Mars uero cũ fuerit dñs ãni & in scorpiõe significat grauitaté frigoris in hyeme. Et si fuerit in sagictario significat frig⁹ a quo destruent arbores & annonæ. Hæc Albumazar in libro expimẽtorũ suoꝝ. ¶ Qualiter aũt scies reuolutioné anni mũdi: et qualiter habebis dñm anni patent hæc in tractatu primo: distin.9. ca.1. et.2. Alkindus uero ponit aliquas regulas de reuolutiõe anni mũdi: & ponunt in fine libri.9. iudiciũ: differẽtia.13. in coniũctione uel oppõne pcedéte intoitũ sol' i arieté uide qđ signũ uẽdicauerit saturn⁹ illa hora si eni uẽdicauerit signũ frigidũ: frig⁹ illi⁹ ãni significabit. Ité dicit Alki. ibidé: Sol dũ singl'as ãni igredit' q̃itas incipit notád⁹ & iudicabis p i pm hora cõiũctiõis u'l oppõnis pcedétis itroitũ sol' i q̃rtã eodé mõ sicut p i i⁹ p sat nũ

Item ibidem uide dños coniunctionũ uel oppositionũ pcedentiũ introitũ anni & q̃rtæ anni eius necnõ & dños omniũ coniunctionũ uel oppositionũ earũ silr etiam dños ascẽdentis anni & q̃rtarum anni & uide tunc in quib⁹ fiat applicatio cuiuslibet illorũ dñoꝝ: et erit tps illud naturæ illius stellæ cui facta est applicatio: & pcipue si dñi pdicti fuerint locati in terminis seu dignitatibus stellarũ quib⁹ applicãt. Vñ secundũ Alkin. si applicuerit saturno: frigus & grandinẽ & nebulas significat. Itẽ secundũ Aomar: & ponit̃ in fine libri. 9. iudiciũ. Itẽ secundũ Alkin. in ep̃la sua: ca. ulti.. & secũdũ Hali abenra li. 8. ca. 36. diuersitas aeris totius anni in calore & frigore sciet̃ ab ascẽdente coniũctionis uel præuentionis luminariũ: & a loco coniunctionis uel præuentionis quæ fuerit ante introitũ solis in arietẽ: & a loco luminaris ĩ figura: & a locis silr planetaꝝ. ℭ Vñ si saturnũ inueneris ĩ aliquo anguloꝝ ab ascẽdente: aut in aliquo anguloꝝ dñi ascẽdentis firmum in eodem loco: aut in aliqua dignitatũ suarũ: & maxime in medii celi angulo: significat diuersitatẽ in aere: & damnũ: & tenebras: & in tpe caloris minuit calorẽ: & in tpe frigiditatis facit magnũ frigus. Si uero remotus fuerit ab angul' erũt tpa stabilia & æq̃lia: sicut esse debent: Cũ saturn⁹ fuerit ĩ angulis a dño ascẽdentis minor: et debilior erit significatio sua q̃ĩ in angulis ab ascendente. Itẽ dicunt ibidẽ Aspice silr mercuriũ: si eũ inueneris in medio cæli ab ascẽdente coniunctionis: & fuerit in aliquo signoꝝ aereoꝝ: et aliqua infortuna fuerit in aliquo angulorum a mercurio: significat diuersitatẽ in aere: & uentos dãnabiles & hoc mõ iudicabis si inueneris aliquã infortunã in aliquo angulorũ a mercurio: et mercuriũ in angulo a fortuna: quia tantũ ualet hoc quantũ cũ infortune sunt in signis coniunctionis aut in succedentibus Pone ergo illũ significatorẽ:, postmodũ inspice cuiusmodi cõmixtiones habet cũ saturno & marte. Et si habuerit cõmixtionẽ cũ saturno de quarto aut oppositione aut coniũctione: & saturnus fuerit in signis frigidis & siccis: aut frigidis & humidis: crescet frigus tpe frigiditatis: & minuet̃ calor tpe caliditatis. Et si aspectus fuerit de trino uel sexto: & fuerit saturnus in signis antedictis: significat idem qđ dixi: sed nõ tantũ. Sed si saturnus fuerit in signis calidis & humidis: q̃ sunt gemini & ei⁹ triplicitas: & habuerit cõmixtionẽ cũ significatore de opposito uel de quarto aut coniunctione: significat ꝙ aer erit tpatus & de bona cõplexione. Et si hæc coniunctio fuerit de trino uel sextili ipo existente in signis p̃dictis: ipsa significatio erit maior: & maioris tempiei: et melioris cõplexionis. Hæc ibidẽ. ℭ Et sicut iudicas de augmentatione & diminutiõe caloris & frigoris p cõmixtionẽ cũ saturno. sic iudica de augmẽto: diminutione caloꝝ p cõmixtionẽ significatoꝝ cũ marte. Et si saturnũ inueneris cũ parte illa de qua locutũ est prius in præcedenti distin. ca. 2. q. s. accipitur a gradu in circulo: iudica per eum sicut ante diximus per existentiã eius in angulo: & in aspectu significatoꝝ. Itẽ p eosdẽ ca. sequẽti. s. 27. ubi supra: hora introitus solis in. 20. gra. scorpionis apta ascẽdens & quatuor angulos & planetas: et aspice uenerẽ: iouẽ: & mercuriũ: & secundũ positionẽ eorũ iudicabis qualitates aeris. & si tunc saturnus fuerit in signo igneo: & in aliquo angulorũ: & præcipue in medio cæli: & habuerit cõmixtionẽ cũ mercurio: & fortunæ ab eo recesserint significat dãnũ in aere: & præcipue ex frigore: & multas pluuias dãnabiles. Itẽ Alkin. in fine epistolæ suæ dicit ꝙ secundũ Messahallã saturnus in reuolutiõe anni si manserit in signo frigido & terreo aut aqueo addet in frigore: mars autẽ minuit ibidem. Itẽ Almansor in libro capituloꝝ suoꝝ dicit: cũ sol incat ad saturnũ in signis meridianis erit frigus maximũ. Item Messahallã in ep̃la sua ca. 6. dicit: Signa planetarũ ponderosorũ si fuerint in reuolutiõe anni aut in quocũq; tpe reuolutionis signa frigida: erit in hyeme frigus: & temperamentũ in æstate. ℭ Nunc restat ponere regulas particulares de frigore per quartas anni. Vñ secũdũ sententiã Pto. 4⁰. quadriparti. ca. 12. si planetæ qui dñant̃ in loco coniunctionis uel oppositionis præcedentis introitũ quartæ anni. s. præcedentis introitũ solis in aliquod q̃tuor pũctoꝝ cardinaliũ. & silr in angulo q dñant̃ sequentẽ locũ coniunctionis uel oppõnis: & fuerint frigidi: et in signis frigidis extiterint. Et loca principalia prædicta. s. locus coniũctionis uel oppõnis: et angul⁹ sequẽs similit̃ fuerit signa frigida: & si cũ hoc prædicti dñi coniũcti fuerint cũ planetis uel stellis fixis frigidis: uel aspiciant̃ ab eis: & fuerint in locis cæli frigidis: signũ magnũ est frigoris p illã quartã anni: si cũ hoc concordauerit natura illi⁹ quartæ. Et hæc regula similit̃ debet intelligi in oĩ coniũctione & oppositione & quadratura luminariũ per totũ annũ. Itẽ Hermes in li. de floribꝫ dicit: ꝙ ex coniũctione solis & saturni fit frigus.

Itẽ Alkin. in ep̃la sua: ca. 4. dicit sic: cũ comburitur aliquis planetarũ leuiũ in quarta autũnali & fuerit directus: signũ est frigiditatis & gelu. & cũ comburit̃ in quarta hyemali significat nebula & uentos meridianos. & qñ cõburit̃ in quarta uernali significat nubila. & qñ comburitur in æstate significat de calore & fulgoris & tonitruis. Sed qñ comburunt̃ planetæ põderosi: sunt huiusmodi significatiõis: nisi ꝙ sunt debiliores. Et in fine capituli dicit sic Alkin. ꝙ luna in declinatiõe meridionali qñ applicat̃ cũ planetis directis: erit significatio siccitatis: & mouet̃ aer ad summũ frigiditatis si fuerit minuens in lumine. Et dicit Al-

kindus ubi supra:ca.2.ꝙ cum fuerint directi planetæ a capite cancri ad caput libræ:erit gelu ad sũmũ:tunc enĩ ualde debilitatᷣ calor plarũ. Et qñ illic fuerit retrogradi:& sol fuerit a capricorno ad arietẽ:sol tunc dissoluit gelu:nisi tunc multiplicẽtur uẽnti septentrionales. Et qñ directi a libra ad capricornũ & sol cũ illis:& erunt occidentales erit tunc summũ gelu a parte septẽtrionis:et quiescent uenti a meridie. Itẽ secundũ sententiã Albu.quæ ponitᷣ in fine libri.9.iudiciũ.& iuxta sententiã positã in tractatu de aptõibꝰ portaꝵ.& scðꝫ sniam Aomar.i fine libri.9.iudi. Et Haly aben.li.8.ca.28.s.in regula posita ab eis de apertionibꝰ portarũ:quæ ponebatᷣ in tractatu primo distin.10.ca.9.& silr ponebatᷣ in distinctõe pcedente:ca.2. Si ergo in illa regula fuerit apertiõe portarũ ascribatur administratio saturno:significat grandines:nubes:& frigus. Et accidit aptio portarũ put dictũ est prius qñ inter planetas habentes domos oppositas fuerit aspectus:& recesserit luna ab inferiori:et applicuerit superiori. Et scðm hermetẽ ut recitat haly aben.libro.8.c.4. Si fuerit mars iũctus cũ uenere in introitu anni uł qrtæ:significat niues & frigus. Alkin. i epistola sua c.6.dicit:si in reuolutiõe anni luna applicuerit cũ marte:significat nubes intercisas & gelu. Et Hermanus in tractatu de hymbribus: qui sic incipit. Cũ multa & uaria &c.dicit ꝙ in introitu solis in librã uenus ante solẽ plusqꝫ.30.gra.discurrẽs hyemis principiũ frigore redũdabit. Sunt insup quædã partes cæli quæ rõne stellarũ fixarũ quæ in eis situantᷣ:significant frigiditatẽ in aere:cũ fuerit loca cõiunctionũ magnarũ aut eclipsiũ aut ascẽdẽtia earundẽ cõiũctionũ uel oppositionũ aut ascẽdentia anni:aut fuerint loca coniũctionũ luminariũ aut loca oppositionũ eoꝵ in eis ante introitũ anni aut quartæ:aut fuerint ascẽdẽtia earundẽ cõiunctionũ uel oppositionũ aut ascẽdens anni aut alicuius quartæ ãni:aut generaliter cũ ipsæ partes cæli fuerint alia loca principalia. Dicit itaqꝫ Pto. secũdo quadripar.c.11.ꝙ partes meridionales arietis congelant & infrigidãt. Et scðm haly ibidẽ:sunt de natura saturni. Tauri uero ptes mediæ ut dicit Pto.hũectant & infrigidãt. Cãcri uero partes septẽtrionales frigidæ sũt. Aquarii uero signũ generaliter infrigidat. Pisciũ signũ silr infrigidat & uentos generat. Hæc Pto.ibidem.

¶ Caplm.3.qualiter sit pronosticandũ de frigore & gelu p oẽs menses & medietates mensium: & quartas mensium.

Cum uolueris pronosticare de frigiditate aeris p oẽs menses & medietates & quartas mensiũ & scieris dñm mensis & medietatis & quartæ eius:uide scðm sniam Pto. secũdo quadripar.c.12. Qualitates & naturas planetarũ dñatorũ qui dñantur in loco coniũctionis uel oppositionis uel quartæ mensis aut in angulo sequẽti quẽlibet dictorũ locorũ. Si tũ oẽs planetæ illi uel maior pars eorũ fuerint frigidi in signis frigidis existẽtes:& fuerint cõiũcti cum stellis fixis frigidis:& si loca principalia prædicta silr fuerint frigida. Et si pdicti dñi iungãtur planetis frigidis & eos aspiciant aspectu forti & amicabili:signũ ẽ frigoris aeris ĩ illo mẽse uel medietate aut quartæ mensis:si cũ hoc concordauerit natura tẽporis siue quarta anni:& eo fortius si dñatores planetæ & loca principalia anni:& quartæ eius frigus significauerit. Itẽ Alkindꝰ in eplã sua.c.6.ꝙ si in cõiũctione uel oppositiõe uł quarta luminaris luna applicuerit cũ marte:significabit nubes cum gelu intercisas. Itẽ aspiciendũ ẽ ad regulã prius positã de apertione portarũ in oĩ coniunctione uel oppositiõe & quadratura luminariũ. Si ergo ĩ aliquo eorũdẽ fuerit apertio portarũ & si ascribatur administratio saturno:frigꝰ significabit prout prius allegatũ ẽ ab Alkindo & ab aliis. ¶ Item prout patet in tractatu de apertionibus portarũ Si saturnus aspexerit dños apertionis:uel fuerit cũ eis coniunctus & fuerit in domo aquæ:i.in signo aqueo:frigus & nubes significabit. Et debemus obseruare has regulas priꝰ positas in.c.pcedẽti & allegatas ab Alkindo:q̃ regulæ ponũtur in fine libri.9.iudiciũ:Ac etiã obseruare debes in hoc caplo oẽs regulas pro maiori parte prius positas in caplo pcedẽti de frigiditate aeris & finit hoc capitulum.

¶ Caplm.4.qualiter sit pronosticãdũ de frigore & gelu omni die.

Cum uolueris scire quid sit quolibet die de frigore & gelu & qñ & quo die erit frigus. Accipe signũ a sole ad saturnũ prout dicit Alkindus in epla sua.c.7.& proiice d' signo l unæ & ubi terminatᷣ numerꝰ:uide qs planeta sit in illa domo dñs.nã si fuerit domus saturni erit illa dies frigida. Et dicit Alkindꝰ:ꝙ frigidæ planetæ sunt iupiter saturnꝰ & uenꝰ. Itẽ dicit Alkindus ibidem:quando obuiauerit luna cum stellis frigidis:uenit uentus lente:& infrigidatur aer. Itẽ ibidem:uide quãdo luna fuerit in principio signi:quis planeta aspexerit eam:& iudica secundum hoc. Significabit eni secundũ additamentũ sciẽtiæ rerum aeris. Si ergo saturnus aspexerit eã uł alia stella frigida:significat iuxta dictũ Alkin. frigiditatẽ aeris.& recolas sp de regula priꝰ data de aptione portarũ. Si eni fuerit aptio portaꝵ ĩ aliquo die mẽsis:& ascribatᷣ admistratio pdicta saturno:erit frigꝰ. Et dicit Hermãnꝰ in tractatu de imbribus:qui sic incipit: Cũ multa & uaria &

Alkindus

cætera: ꝙ capricorni signū plus habet frigoris q̄ pluuiæ: ipm ergo efficit frig⁹ cū fuerit aliqd'. coꝝ q̄ diximꝰ prius in primo ca. huꝰ distin.1. cū fuerit aliqs locus principali: aut fuerit aliqua stella significans frigus in eo: tūc eni addet de frigorē. Itē secūdū sententiā Linconī. in tractatu suo de tempe aeris. & put ponit' etiā in Exaffenō. Cū excellēs frigus pronosticare uolueris unde & fruct⁹ terræ mortificent': uide testimōia planetarū frigidoꝝ concurrētia. Vel secundū Exaffenō uide qn planetæ anno uł mensæ concurrūt: q. n sunt naturalr frigidi: sicut accidebat anno christi. 1255. saturno tūc existente in capricorno. s. in domo sua: & .5. annis continue fuerit ibidē: & in aquario silr morabat'. disposuit ergo. 5. hyemes in magno frigore: & æstates frigidas fecit propter aspectū eiꝰ oppositū ad solē p æstatē: & ita impedierūt fructuū maturitatē: & erāt autūnoꝝ tpa frigida & perniciosa p. 3. lunatiōes: & circa plenilumiū: tūc etiā lesit uites in primo flore: & fructu arbores priuauit & magnas pestilentias generauit p quattilem aspectū ad martē & mercuriū. Sed secundū Linconī. ibidē minuebat' tñ multū effectꝰ saturni: qa mltū distabat a cenith capitis nostroꝝ: hec ibidē

Et dicit Hermes trimegistꝰ li. 4. ca. 1. Scito utrū signa planetaꝝ pōderosoꝝ sint calida uł frigida ut re ñ lateat aliqd ex rebꝰ tpis. si eni illa signa fuerit calida significabūt calorē i æstate: & tēperātiā aeris i hieme. & si pdcā signa fuerit frigida significabūt ecōuerso frigꝰ i hieme: et tpantiā aeris i æstate

Itē li. 5. ca. 1. dicit pdictꝰ Hermes: ꝙ si in hyeme cū sole fuerit planeta calidꝰ et siccus: fit hyems minus frigida & humida. Si uero in æstate fuerit cū sole planeta frigidus et humidus: fit æstas minꝰ calida & sicca. Iō dicit Hermes oi speculāti q̄litates tēpoꝝ sp ē puidēdū q̄ signa sol habeat. & qs planeta cū eo ibidē iūgat' & qs sit eoꝝ horoscopus: Sic ergo rerū q̄litates & naturas cognoscet' si q̄litates & mutationē tēpoꝝ cognouerit cū statu & tēpie aeris: & cū q̄litatibꝰ regionū & climatū: hæc ille. Itē frater q se uocat pscrutatorē in tractatu suo de tēperie aeris in cōclusione sua secūda determinat de gelu grādine & niue. Vnde dicit ibidē: ꝙ gradus putei sūt maxime frigidi: deinde exaltationes cōmunes. s. gradus augmētātes fortunā: quos ponit Albu. in prio libro: & exaltatio martis & oīum planetarū exaltationes piter sūt frigidæ: & exaltationes particulares quas pōit Albu. gra. augmētantes fortunā in secūdo loco in sexto maioris introductio. dr ia. 22. Itē dicit frater: ꝙ nullus planetarū pter saturnū in puteo facit gelu nisi luna per puteos transiens sit infra radios alicuius planetæ: est tñ frigus si sit aliquis planetarū magnorū. Et scito ꝙ gelu fit per planetas duos: & si non se aspiciant & sunt in puteis fere sicut qñ coniūgūt'. Sol in termio martis ipedit gelu oīno nisi sit in puteo: & nisi in cōiunctione uel aspectu iouis cū saturno: Sol i exaltatione permittit grādinē eē sed nō gelu nec niuē. Si sit i termīo martis illud i locis mōtanis. In hyeme uero si sol nō sit in termino martis oīs pl'a i aspectu ad saturnū i puteis facit gelu præter luna quæ nō habet mora cū eo: & tunc illud quod nocte cadit erit congelatū ad modū extremorū straminū: & cadit cum quodam sonitu subtili. Consilr oīs aspectus planetæ ad planetā in puteo facit gelu: & quicqd tūc pluit i mōtanis nrīs est nix. In tali aūt forma scd'm gradus exaltationis alicuꝰ fit grādo: minor eni cā frigiditatis facit grādinē q̄ niuē. & intelligo si luna habet morā in aspectu ad saturnū aut aliū planetam, in puteo: ut habet continue quantū sit de puteo in puteū: tunc fit etiā per eam gelu. Saturnus etiā solus in puteo si sol nō sit in termino martis continue facit gelu: & oē tunc cadens est nix: sed alii planetæ nō sic. Itē cū sol est in puteo tunc luna infra eius radios in aliqua exaltatione facit niuē in montanis. & sic facit cum aliis planetis secūdum exaltationes aliquas. & istæ sunt regulæ supra de gelu & niue & grandine. Et sufficiūt illæ regulæ particulares de gelu & frigore: sumpte ex qualitatibus & naturis planetarū & aliarū stellarum & signorū & partiū circuli & figura.

Capitulū. 5. qualiter sit pronosticandū de frigore & gelu scd'm stellas causatas in aere.

MOdo ostendam tibi signa quædā pronostica frigoris & gelu: sumpta ex stellis secūdis in aere: cuiusmodi sunt stellæ comatæ & sidera discurrentia: etiam alia signa pronostica sūpta ex signalibus q̄ apparent circa luminaria. & alia sumpta ex aialibus irrationalibus. & ex aliis effectibus hic inferius. Dicit Ptolæ. secundo quadripartiti. c. 9. ꝙ si caudatæ stellæ & alia signa apparentia in aere hora eclipsis circa luminaria: & eadē ratiōe quacunq; alia hora fuerit coloris nigri uel quasi coloris uiridis ea quæ saturni naturā imitati diximus significabunt. Cū ergo dictum est ꝙ saturnꝰ maxime significat frigus & gelu i aere: sequitur ꝙ huiusmodi sigualia sic collocata: significant idem. Et hoc idem patet ex haly ibidem: dicitq;. Color niger fit pp ter magnā cōbustionem. & māifestū est ꝙ res quæ comburūtur multū redeunt postea ad naturā frigidam. aut erit nigredo pp ter frigus multū & magnū. Et color uiridis fit propter magnū frigus. & ex quo ita ē: expedit ꝙ color uiridis & niger concordant cum natura saturni. hæc ille.

Item alibi in codē. c. 9. dicit haly. ꝙ qñ dn̄abit' uirtus alicuius planetæ in gubernatiōe mūdi conuertit fumositates istas ad sui naturā & eius color

erit concordatus significationi naturæ cōplexionis illius planetæ qui dominatur: & ideo accipit a colore significationem planetæ. Ex his satis patet ꝙ si stellæ comatæ aut illa signalia in aere apparentia fuerint coloris nigri & uiridis significat frigus in aere & alia accidentia in mundo quę sūt de natura saturni. ℭ Item hali in fine centiloquii dicit: & allegat hoc a ptholomeo ꝙ illa cometa quæ dicitur nigra ē ď natura saturni & eius color est magis ceruleus ꝙ̄ niger. illa ergo significabit frigus in aere ut prædictū est. Et illa similiter scd̄m hali significat mortalitatē multā & desolationem. Et Albu.5. de coniunctionibus magnis differētia ultima dicit ꝙ si apparuerit aliqua stella comata in tauro erit uehemens frigus cum corruptione messiū. Et Albu. in libro de floribus: si apparuerit cometa ī libra significat apparitionē paupertatis in cordibus hominū diuersis modis. s. modo cū frigore: & modo cum calore. ℭ Et.5. de coniunctionibus magnis ubi supra dicit. Si apparet cometa in scorpione significat uehemēs gelu & pruinæ & frigora. Item scd̄m Albu. ibidē. si apparuerit cometa in capricorno significat niues grandines & frigus: ita ut plante distruentur.

Item ptholemeus.2. q̄drīpartiti. capi. ultimo. dicit ꝙ quando sol niger oritur aut ad uiriditatē declinans aut si cū nubibus occidat aut circa ipsum unus uel duo circuli fuerit: seu nubes quæ soles appellantur habuerit cariꝙ nubium radii si declinātes ad uiriditatem uel nigri fuerint aerem hiemalem & pluuias indicat. Et dicit hali ibidem ꝙ sol quando ascendit uel occidit si apparuerit niger uel uiridis demōstrat ꝙ fumositas quæ ē circa eū est de natura saturni· ergo illa fumositas frigus significat. Item Ptholemeus ubi supra conuenit: similiter ut aspicias ad lunā super die tertia: ante coniūctionē: & die tertia ante præuentionē & totidē dieb⁹ ante eius dimidietatem in luce: nec non & totidē diebus post has horas eiusꝙ locū tūc obseruare debemus. Si ergo luna tūc nigra apparuerit aut uirida aut spissa hiemalē aerem & pluuias significabit. Item scd̄m hali tunc fumositas circa eā erit de natura saturni: & per consequens significat frigus. Item si in hieme sol rubicundior & clarior apparet in occasu ꝙ̄ solebat flante boreali uel alio uēto septētriōali frigido ī sequēti nocte gelu significat: & hoc expertum est. Itē si in hieme de nocte stellæ clariores appuerit: radii ei⁹ quoꝙ apparcāt scintillare signum est frigoris & gelu: & hoc similiter est expertum. Item aere existente claro intensius frigus fit ꝙ̄ si aer existit nebulosus. Item Aristo. in problemmatibus particula.25. dicit in aurora est intensius frigus ꝙ̄ i uespere. Item Aristo. ibidē particula.26. uenti frigidi sunt. Itē in eadem particula zephirus uentorum est frigidissimus. Item si in principio gelu uentus orientalis fuerit illā quoꝙ plagam stabiliter tenuerit experimētatur illud signū ꝙ gelu diu durabit: uix aūt aut nūꝙ̄ in istis regionibus est hiemis cū gelu diu permanente qū per magnā partē illius hiemis uentus teneat plagā orientalē Aḡ. tū ubi supra ponit uentum oriētalē calidiorem esse uento occidentali. sed hoc intelligendum est ꝓ regione sua hic tamen cōtrariū est expertum. Item boreas frigidior est ꝙ̄ auster. Nā dicit Aḡ. ubi supra auster in libra frigidus ē sicut apud nos boreas: sequit̄ ergo ꝙ boreas i hieme gelu significabit. Ex his autem uerbis Aḡ. satis patet ꝙ idē uenti non sunt magis frigidi apud oēs: immo alii uenti aliis habitantibus frigidiores existunt. Itē expertum est ꝙ si in tēpore hiemali & pluuioso res subito desiccentur quæ solebant de facili post tantā pluuiam humectari ut sūt papirus & pergamenū & similia signū ē gelu. Itē si in principio gelu humiditas superuenerit quæ sit nix uel grando uel pruina & non pluuia cōtinuationē gelu significat: et hoc est dictum uulgi. Et si nix fuerit illa humiditas & partes eius fuerint subtiles fortius significabit gelu: magnæ enim & latæ partes niuis cadentes plus significāt dissolutionē gelu. Et si p̄dicta humiditas cadens fuerit grādo & eius partes paruæ fuerint albæ quoꝙ & graciles & etiā rotundæ significat continuationem gelu. Magnæ enim partes & oblongæ & minus albæ dissolutionem eius significāt. Item pluuia ipsius gelu significat dissolutionē hæc omnia patēt experimētaliter. Item multotiens præscit̄ gelu p frigiditatem non cōsuetam in extremitatibus hominū nō calefacientium se ad ignem. Item patientes morbos cronicos frigidos multotiens gelu præsciunt eo ꝙ tunc magis patiuntur. Et habentes morbos calidos quādoꝙ etiā præsciunt quia tūc minus patiuntur & se tunc sentiant alleuiatos. Itē ossa hominum fracta & alia uulnera eorū antiq̄ quæ prius fuerint sanata ꝙ̄ gelu multū dolent. Itē si in principio gelu uolatilia aquatica quærant magnā aquam non cōgelabilem propter fluxū maris fluentis ad aquā illam significat ꝙ illud gelu erit magnum & diu durabile. Itē si paruæ aues in principio hiemis congregauerint se ī magna multitudine & fuerint diuersaꝝ specierum & aliquādo unitæ speciei tū si omnes fuerint paruæ ut passeres & huiusmodi & tūc illæ aues cōgregatæ ī campo in modica distantia a uilla ibidē querunt cibū signū est frigoris & aliqn̄ gelu aliqn̄ etiam tempestatum ualidarum. Itē gelu plus accidit in hieme ꝙ̄ i alia parte anni. Itē pluries accidit ī nocte ꝙ̄ i die. Itē sūt regiones quæ ratione situs frigidiores sunt & plus habent de gelu: cuiusmodi sūt illæ quæ sūt ꝓpinquiores polo & similiter loca mōtuosa sūt magis gelida ꝙ̄ loca iuxta mare: hæc sūt signa ꝓnostica frigoris & gelu futuri. Multotiens etiā præscit̄

in præsenti si gelet p congelationẽ panni linei aq̃ humefacti suspensi i aere extra domũ tũc gelu nimio ↄgelatur. Itẽ illud idẽ scitur si stillæ pendentes ad tectũ domus nõ distillauerit plusq̃ prius distillabant. Itẽ in tẽpore frigoris & p̃cipue gelido homo quilibet ãnelitũ suũ & similiter ãnelitũ aliorũ potest meliꝰ uidere q̃ i alio tpe. Mõ restat dicere signa ex quibus sciemus excessũ nimiũ frigiditatis & gelu p̃teriti: & hoc signũ magnũ ẽ si multi senes post frigus & gelu moriãt. Itẽ multaꝝ parietum ruina post gelu eius excessũ significat. Itẽ ꝙ multo pauciores sint aues q̃ solebãt que i tpe gelu capiunt ut passeres & alaudæ & silia. Itẽ ꝙ post gelu aĩalia siluestria sine magis macra causis tñ aliis q̃buscũq; amotis. Itẽ ut extra solitũ pululatiões segetũ & herbaꝝ marcescãt. & hoc i gelu excellenti frequẽtiꝰ accidit tñ sine niue q̃ cũ niue. Itẽ nota ꝙ gelu sine niue multotiens est eã q̃re tã segetes q̃ prata minꝰ fructificãt q̃ solebãt. Item si i iuis multum usitatis fuerint post dissolutioné gelu multa lacũ maria & ꝓfundiora q̃ solebãt & plura signũ est illius gelu dissoluti. Itẽ ꝙ uasa ænea siue cãpanæ faciliter frangant̃. Itẽ si humor nõ consuetus gelat̃ & ꝙ aquæ ↄsuetæ cõgelari congelẽt̃ amplius q̃ solebant. Ita ꝙ ultra solitũ glacies sint magnæ & spissæ & maxime si in paruo tpe hoc contingat. Itẽ si arbores & plãtæ & segetes i hieme sic mortificent̃ ita ut ex inde caristia magna fructuũ ꝓueniat certissimũ signũ ẽ excessꝰ magni frigoris & gelu in hieme. Ista signa ꝓnostica frigoris & gelu sufficiũt ad p̃sens. Plurima tñ alia possũt adduci signa d̃ frigiditate aeris absq; gelu quæ ponent̃ in distictiõe sexta i q̃ de tẽpestatibꝰ determiabit̃.

℃ Incipit distictõ 3. de serenitate & siccitate & bona tẽperantia aeris.

℃ Capitulũ. 1. est q̃liter sit ꝓnosticandũ de hiis p orbes magnos & p coniunctiones magnas & p eclipses luminariũ.

IN hac distinctiõe 3. Intendo ponere regulas particulares de siccitate & serẽitate & bõa tẽperãtia aeris quas extraxi d̃ diuersis libris astrologoꝝ. Causa autem quare i hac distinctione intendo determinare de bona tẽperantia aeris una cũ siccitate & serenitate est hæc Bona eni tẽpantia aeris siue tẽpata cõplexio eiꝰ ut cõiter: accidit i serenitate eiꝰ & plus i serenitate q̃ i humiditate eius: accidit. n. frequẽter tẽperãtia i siccitate tempata, ut cũ fuerit aer neq; excellenter siccus neq; excellenter humidus nec excellẽter calidꝰ excellẽter frigidꝰ. Vñ si i his q̃litatibꝰ ad cõplexioné temperatã declinauerit bonã temperantiã aeris siue cõplexioné equalé hẽre uidet̃. hoc aũt maxie accidit i serẽitate & siccitate eiꝰ tẽperata. Cũ enim aer fuerit nubilosus & turbidꝰ ab eq̃litate ↄplexionis eꝰ recedere uidet̃ eo ꝙ ipse de natura sua sit limpidus sed cũ fuerit serenꝰ & tempate siccꝰ eiꝰ ↄplexio tẽpata ẽ & delectabilis. Ergo ut cõiter ista tria coĩcidũt: tẽpata serenitas & bõa tẽpãtia aeris siue æq̃lis cõplexio eiꝰ. Et hac de cã itendo determiare i ista distinctõe de istis tribus. s. siccitate & serenitate & bona temperantia aeris & primo de eis determinabo per orbes magnos & coniunctiones magnas & eclipses luminarium: dein de p reuolutiones ãnoꝝ & p introitus q̃rtaꝝ ãni. Et dei de p cõiunctiones & oppositiones & q̃draturas lumiariũ secd̃m modũ p̃us obseruatũ i duabus distinctiõibus p̃cedẽtibꝰ. ℃ Cũ aũt uolueris ꝓnosticare de siccitate & serenitate & bona tempãtia aeris p orbes magnos & p cõiunctiões magnas & p eclipses lumiariũ apta ascẽdens & q̃tuor angulos in initio orbis magni: & i hora cõiunctionis magnæ & eclipsis iuxta doctrinã traditam tractatu primo distinctionibus. 2. 3. & . 4. extrahe dñum uniuscuiusq; eoꝝ quibꝰ p̃habitis p ipsos domios dispositores eoꝝ iudicabis. Dico ergo ꝙ secd̃m sẽtẽtiã ptolemæi. 2. q̃dripartiti ca. 8. & iuxta sententiã albu. 5. de cõiunctionibus magnis differentia. 2. iuppiter cũ solus fuerit dominꝰ orbis partis magni uel diuisor anni orbis: uel fuerit dominus cõiunctiõis magnæ uel eclipsis: aut si fuerit dominus ascẽdẽtis cõiunctiõis magnæ uel dominus anguli p̃cedentis uel sequentis eclipsim aut dominus alicuius tpis reuolubilis: facit generalr̃ oẽs res crescere eritq; aer tempatus & salutifer & multoꝝ uẽtorũ humidoꝝ qui uẽti secd̃m hali sũt saniores q̃a dissoluũt humiditaté spissã. Itẽ fructꝰ terræ secd̃m ptolemæũ augmẽtabũt̃ & erũt salubres maris nauigationes & fructus terræ atq; omnes res p̃fectibiles augmẽtabũt̃ nocẽtes uero minuent̃: hæc ille ℃ Et dicit albu. 4. maioris introductorii dria. 6. ꝙ quia sol i temporibus operat̃ aliq̃ubꝰ & quia cõpositiones nõ fiũt nisi i locis sup quos eius motus tẽperat̃ & q̃a sol significat uitã uniuersalé postea fuerũt antiquĩ ipsũ eẽ fortunã. Cũq; fuerit eiꝰ motus i locis quibusdã tempatis tempat̃ ibidẽ aer & fit bõæ ↄplexiõis: hæc ille. Sol ergo si p̃dictũ dñiũ sibi uẽdicauerit tempantiã aeris bonã significabit ℃ Itẽ secd̃m ptolemæũ ubi supra & secd̃m album. 5. de cõiunctionibus magnis differentia. 4. uenere p̃dictũ dominiũ obtinẽte erit tempantia aeris & generalr̃ operabit̃ ea q̃ iuppiter opabat̃ & si erit eius significatio i aere erũt uẽti tempati humidi nutricabiles mltũ. s. q facient crescere & erit aer limpidꝰ bonꝰ & clarꝰ ℃ Cũ uero mars dñiũ obtiet p̃dictũ secd̃m albu & ptolemæi ubi supra differen. 5 erit cã detrimẽti ꝓueniẽtis ex siccitate generaliter

Itē scd̄m ptolemæū & albu.ubi supra differētia
ς.mercurius est ɔplexiōis siccæ festini mot⁹ eo q̄ sp
uadit cū sole et retrogradat sæpius suo cursu:unde
scd̄m eos si hūerit dn̄ū siccitatē auget & si fuerit i
aliq̄ digitate plagæ siccorꝫ & q̄ū aspicit se cū eis &
sol tadios intrat. Ex p̄dictis ergo patet q̄ mars &
mercuri⁹ ut coiter siccitatē supfluā aeris significant
sed ex sui natura bonā tēpātiā aeris n̄ faciāt nisi p
accēs.s si uīgat plis supflue huidis tēpādo eorꝫ hu
morē sed iuppiter sol uen⁹ naturalr faciūt bonā tē
tē aeris ¶ Et dicit albu.ς.de cōiūctiōib⁹ magnis
driat.q̄ si Saturn⁹ p̄dictū dn̄iū obtiuerit & fuerit
in ariete significat p̄sperā aeris cōmixtionē.Itē ha
li tractatu suo de exn̄tia plagæ de sub radiis.Satur
nus in ariete matutinus bonā cōmixtionē ońdit.
Et scd̄m albu.ubi supra saturnus si fuerit i tauro
& ei⁹ latitudo septētriōal' significat bonā ɔplexio
nē aeris:Et scd̄m hali ubi supra saturnꝰ i tauro sub
radiis bonā ɔmixtiōm & bonū tp̄s sigificat uespti
nus aūt siccitatē significat.matutin⁹ uero aut oriē
talis bonā cōditionē & sanitatē significat. Item
scd̄m albu.ubi supra.Saturnus i geīs si eius latitu/
do fuerit meridionalis siccitatē aeris significat.Et
scd̄m hali ubi supra saturnus i geminis sub radiis
siccus est:uesptin⁹ siccus & matutinus bonæ cōple
xiōis est. Et hali ubi supra saturnus i cācro matu/
tinus ul' oriētalis erit bonæ cōplexionis. Et scd̄m
albu.ubi supra saturn⁹ i leone paucitatē significat
pluuiæ & uehemētē siccitatē:& scd̄m hali si fue
rit ibidē sub radiis aut uespertin⁹ significat siccita
tem aeris:matutin⁹ quoqꝫ bonā cōmixtionē & sta
tiōarius siccitatē efficit. Et scd̄m albu.saturn⁹ cū
fuerit in uirgine siue fuerit eius latitudo septētrio/
nalis ul' meridionalis significat bonā aeris cōmi/
xtionē: & scd̄m hali si fuerit illic matuti⁹ sigificat
siccitatē. Et scd̄m albu.satum⁹ i libra sigificat bo
nā cōplexionē aeris. Et si fuerit i scorpiōe & re/
trogad⁹ significat siccitatē aeris. Itē scd̄m albu.si
fuerit i sagict.erit bōa cōplexio aeris.Et scd̄m ha/
li si fuerit ibi uesptin⁹ siccitatē significat. Itē dicit
hali saturn⁹ i piscib⁹ matutinus bonā ɔplexionē si
gnificat. ¶ Iuppiter uero p̄dictū dn̄i.ū hn̄s bonā
temperātiā significat.Itē scd̄m albu.ς.de cōiūctio
nibus magnis differētia.12.Iuppiter uero si fuerit
in ariete p̄dictū dn̄iū habens significat sanitatem
corporū & coīter bonā tempātiā aeris.Sed scd̄m
hali ubi supra.Iuppiter ī ariete occidētalis seu oriē
talis serēitatē aeris significat. Itē scd̄m albu.ubi
supra iuppiter ī tauro existens significat augmēta
tionē caloris & siccitatis i.4.autūnali & erit.4.æ/
stiualis sicca & tēpata & calida:& si fuerit illic ei⁹ la
titudo septētriōalis bonā ɔmixtionē aeris sigificat
Itē hali si fuerit illic sub radiis solis medioerita/
tem āni significat. Itē albu.ubi supra.iuppiter ī ge
minis tempantiā aeris significat in .4. autūnali.
Itē scd̄m hali si fuerit illic sub radiis bonā cōplexio
nē significat. Itē.d.hali i cācro sub radiis trāqlli/
tatem maris significat: uesp tiu⁹ quoqꝫ & matuti⁹
bonā ɔplexionem significat & sanitatem. Item
hali iuppiter ī leone uesptinus bonā ɔplexionē si/
gnificat:matutinus ul' orientalis fortuniū ostendit.
Item scd̄m albu.ī uirgie significat tempātiā aeris
in.4.uemali & bonitatē aeris.4.æstiualis. Si fuerit
eius latitudo septētriōalis significat bonā aeris cō/
mixtiōem. Itē scd̄m hali.iuppiter ī uirgie uespti/
nus bonā ɔplexionē significat. Item albu.iuppi/
ter i uirgine retrograd⁹ significat paucitatem plu
uiæ cū bōitate aeris.Itē dicit albu.ub' p̄us iuppi
ter i libra significat bonā tēpātiā aeris ueris & de
clinationē eius ad frigiditatē.Et si fuerit retrogra
dus significat illud idem. Itē hali iuppiter i libra
sub radiis significat aerem bonæ ɔplexion's statōa
rius quoqꝫ bonū tp̄s facit & firmat. Item hali iup
piter i scorpiōe uespertin⁹ bonā cōmixtionē:ma/
tutinus bonū tp̄s statōarius trāquillitatem & quie
tem facit. Itē albu.iuppiter i sagittario retrogra/
dus bonā tēperātiā aeris æstatis facit & mltas her/
bas.Item hali iuppiter i sagictario sub radiis bonā
ɔplexionē:matutin⁹ serenitatē adducit. Itē albu.
iuppiter ī aq̄rio septētriōal' i latitudie sua siccitatē
aeris significat.Itē hali iupiter ī aq̄rio sub radiis bo
nam ɔplexionē significat Et dicit albu.Iuppiter i
piscib⁹ bonā aeris cōplexionē significat.4.autūna
li.Itē hali iuppiter ī piscib⁹ uesptin⁹ bonā cōplexio
nē significat.matuti⁹ trāqlitatē i mari statiōari⁹ ue
ro bonā & tēperatā ɔplexionē significat. ¶ Mars
uero p̄ut dictū ē p̄us cū p̄dictū dn̄iū obtiuerit sicci
tatem de sui natura facit sed nō tēperatā sed excessi
uā Tn̄ albu.ubi supra dicit cū fuerit i ariete & ei⁹ la
titudo fuerit septētriōalis significat siccitatē aer̄ &
si meridiōnalis significat tēpātiā aeris. Itē hali mars
in ariete sub radiis solis serenitatē significat. Itē ha
li ubi supra mars i tauro sub radiis tp̄s facit sine uē
to uespertin⁹ serenitatem significat.Item hali mars
in geīs statiōarius calidū & siccū & serenitatem si
gnificat. Itē mars i cācro statiōarius scd̄m albu.
caliditatem & siccitatem p̄nosticat.Item mars in
leōe si fuerit eius latitudo septētriōalis siccitatem
aeris significat & etiā i uirgine. Item hali mars in
uirgine stationari⁹ siccitatem.Item scd̄m albu.si re
trograd⁹ fuerit illic i uirgine siccitatē silr̄. Et dicit
hali mars si i libra stacōari⁹ calidus & siccus ē. Itē
albu.mars i scorpione significat multā siccitate ae
ris & p̄cipue si fuerit eius latitudo septentrionalis
sed si fuerit meridional' temperātiā aeris. Itē scd̄m
albu.Si fuerit mars in sagictario et fuerit latitudo
septentrionalis multū flatū uentorꝫ cū siccitate &
pauca hūiditate. Itē scd̄m albu. si fuerit mars in
capricorno significat paucitatem pluuiæ cū sicci/
tate aeris.Item hali mars ī capricorno sub radiis
nutrit:uespertin⁹ bonā cōplexionē significat. Itē
albu.mars in aquario p̄sperā ɔplexionē aeris & si
fuerit eius latitudo septentriōalis significat siccita

tem aeris. Item hali. Si fuerit ibidem sub radis si/
gnificat ariditaté Et albu. mars i piscibꝰ significat
boná ꝯplexióm: sed secꝫm hali mars i piscibꝰ sigifi
cat ariditaté ❡ Sol uero ut dictú é cú dñiú dictú
obtinuerit tépátiá i certo casu significat ut dictú é
supra. ❡ Sitr quoqꝫ & uenꝰ ut pdictú é boná tépe
ratiá & eiꝰ serénitaté significat cú ipsa eodé mó dña
tur. Ité dicit albu. 5. de cóiúctóibꝰ magnis dif. 4. si
uenꝰ pdictú dñiú obtiñerit & fuerit i ariete signifi
cat siccitaté aeris cú dimiutióe pluuiaꝝ & boná
tépátiá aeris. Ité secꝫm albu. si fuerit uenꝰ i tauro se
qꝫ siccitaté aeꝝ. Et si fuerit eꝰ latitudo septétrióal
significat boná aeris ꝯmixtioné. Ité hali uenꝰ i tau
ro uesptina serénitaté matutia boná cóplexioné &
utilitaté sigificat. Ité albu. uenꝰ i geis: si fuerit latitu
do eꝰ meridióalis siccitaté sigificat. Ité hali si fuerit
ibi sub radijs nimis dssiccat. Ité albu. si fuerit retro
grada caliditaté & siccitaté. Ité dic alb. uenꝰ si fue
rit i cácro boná tépátiá aeris sigificat. Ité hali si fue
rit ibi sub radijs tépátiá sine uéto uesptia boná có
plexioné matutia serénitaté facit. Ité albu. uenꝰ i leo
ne forsá boná aeris ꝯplexioné: & si fuerit eius lati
tudo meridióal tépantiá aeris significat. Ité hali si
fuerit ibidé matutia boná ꝯplexioné ducit. Ité di/
cit albu. uenꝰ i uirgie significat aeris ꝯmixtioné: &
forte dcliabit ad fritaté si fuerit illic septétrióalis
eiꝰ latitudo boná ꝯplexioné significat. Et secꝫm ha
li i uirgie sub radijs siccitate uesptia boná ꝯplexio
né significat Ité albu. uenꝰ i libra boná tépantiá si
gnificat. Ité hali si fuerit ibidé uesptia bñ ꝯplexióa
ta erit. Ité albu. uenꝰ cú fuerit i scorpione erit forte
bóa cóplexio aeris. & si erit ibidé eiꝰ latitudo se/
ptétrióalis significat siccitaté. Ité albu. uenꝰ i sagi/
tario boná cóplexioné aeris significat & aliqñ de
clinat ad húiditaté supfluá & aliqñ ad magná sic
citaté. Ité hali uenꝰ i sagittario matutia boná ꝯple/
xioné significat. Ité albu. uenꝰ i capricorno signifi
cat boná tépantiá aeris. Ité albu uenꝰ i aq̄rio signi
ficat boná ꝯplexioné aeris Et si latitudo eiꝰ ibidé
fuerit septétrióalis siccitaté significat & paucita/
té pluuiæ. Et dicit albu uenꝰ i piscibꝰ significat bo
ná ꝯplexioné aeris Et secꝫm hali uenꝰ i piscibꝰ sub
radijs significat serenú tps. Matutia uero boná có
plexióem significat & gramia & fructus nutrit.
Mercuriꝰ uero ꝑut dictú é siccitaté significat cú ꝑ/
dictú dñiú obtiet si i dignitatibꝰ plaꝝ siccoꝝ fue/
rit aut ab eis aspiciat̃ uel cú eis coniugat̃. Sed secꝫ
albu 5. de cóiunctióibꝰ magnis dria 5. mercurius
sigificat paucitaté pluuiaꝝ & uehenté flatú uéto
rú Ité hali ubi supra mercuriꝰ i ariete. uesptinꝰ bñ
ꝯplexióatꝰ matutinꝰ uel oriétalis significat múdú
aeré. Ité albu. ubi supra mercurius in tauro pdictú
obtinés dñiú boná aeris ꝯplexioné significat. Et si
fuerit illic retrogradꝰ significat illud idé. Et si fue/
rit latitudo eius septétrióalis mediocré aeris ꝯple/
xioné. Ité hali si fuerit illic uesptinꝰ bonꝰ matuti/
nus uero roridus erit & múdus. Ité albu. mercuri
us i geis significat boná ꝯplexioné aeris. Et si lati/
tudo eiꝰ fuerit meridióal siccitaté denúciat. Ité se
cúdú hali si fuerit uesptinꝰ illic dssiccabit: matutinꝰ
uero boná ꝯplexioné fac. Ité secꝫm hali mercu. i cá
cro: uesptinꝰ tráqllitaté fac matutiꝰ boná ꝯmixtio
né & sanitaté iducit. Ité dic albu. mercu. i leone: si
latitudo eius fuerit meridióalis significat boná có
plexioné aeris. Ité hali si fuerit illic matutinus uel
oriétalis serenitaté significat. Ité albu. mercurius i
uirgie significat boná cómixtóné aeris: & ꝑcipue
si fuerit eius latitudo meridionalis sed si septétrio
nalis siccitaté aeris. Ité hali si fuerit illic uesptinus
significat siccitaté: matutinꝰ uero húidus & boná
ꝯplexioné. Ité secꝫm hali mercuriꝰ i libra: uesptinꝰ
est bñ ꝯplexióatꝰ. Ité secꝫm albu. mercu. i scorpióe
significat boná ꝯmixtioné aeris. Et si fuerit latitu
do eius septétrióalis. significat siccitaté aeris. Et si
fuerit meridióalis sigificat boná ꝯmixtioné Ité di
cit albu. mercu. i sagit. boná aeris ꝯmixtioné signi
ficat: & ꝑcipue si fuerit eius latitudo meridióalis
Et dicit albu. mercu. i capricorno sup destructio/
né cómixtióis aeris & ipm declinare ad siccitaté.
Et si fuerit eius latitudo septétrióalis uel meridio
nalis significat boná aeris cómixtioné. Ité albu.
mercu. i aq̄rio significat boná aeris cómixtioné.
Et si fuerit eiꝰ latitudo septétrióalis significat sicci
taté. Ité albu. mer. i piscibꝰ boná aeris ꝯmixtioné
& forte decliabit ad siccitaté. Et si meridióalis fue
rit latitudo significat mediá ꝯplexioné aeris. Ité ha
li si uesptinꝰ boná ꝯplexioné significabit: Si matu
tinus tranqllitaté & boná cóplexioné significat.
❡ Lúa uero secꝫm sniam albu. ubi supra siccita/
té naturalr ñ sigificat. si pdictú dñiú obtiuit signi
ficat húiditaté. Ité dicit albu. ubi supra. dria: 6. Lu
na pdictú dñiú sibi uendicás. si i tauro fuerit signi
ficat nimiá siccitaté & tristitiá. Et si fuerit i cácro
erit fames & siccitas i hoibꝰ ❡ Mó ponendæ sút
regulæ de his secꝫm eleuatióes plaꝝ sup alios. di/
cit itaqꝫ albu. 6. de cóiúctióibꝰ magnis. dria pria.
Saturnꝰ sup ioué i ariete siccitaté magná sigificat.
Et nota qꝫ oés regulæ q̄ ponút de eleuatióe plaꝝ
sup alios i ariete ponút i pma dria dicti libri: & q̄
i tauro ponút de tauro i. secꝫa. & sic de alijs. Ité al
bu. ubi supra. Saturnus sup ioué i tauro significat
siccitaté nimiá i pluribꝰ climatibꝰ. i uirgie uero sic
citaté cú paucitate pluuiaꝝ i aq̄rio siccitaté pluri/
má. Saturnꝰ sup marté in tauro siccitaté nimiá cú
fame & mortalitate hominú significat. In libra ue
ro tépenté aeris. In scorpióe siccitaté aeris cú pau/
citate húiditatis: Ité saturnꝰ sup solé i cácro siccita
té i uirgie siccitaté ét in libra siccitaté nimiá In ca/
pricorno aq̄rio & piscibus aeris siccitatis. Ité sa/
turnꝰ sup uenere i cácro & scorpióe paucitaté plu
uiaꝝ. In capricorno aq̄rio idé. Ité saturnꝰ sup mer
curiú in libra siccitaté nimiá & famé i plibꝰ clima

tibus.Itē saturnus super lunam in libra nimiā sic/
citatem & famē in pluribus regionibus In capri/
corno aquario piscibus paucitatem humiditatis
℄ Item iuppiter super saturnū i ariete significat
prosperitatem aeris cū uentis temperatis . In uir
gine & cancro siccitatē & paucitatē humiditatis.
In leone bonitatem aeris & uentorum. In uirgi/
ne paucitatem humiditatis . in libra siccitatem
nimiam . In sagictario temperantiam aeris . In
capricorno paucā humiditatem. In piscibus sicci
tatem. Item iuppiter super martem in geminis
paucitatem humiditatis. In piscibus calorem &
siccitatem. Item iuppiter super solem in tauro
& in cancro siccitatē cum multis uentis calidis .
In geminis siccitatem. in uirgine idem . In libra &
scorpione nimiam siccitatem In capricorno tem
perantiam. In aquario & piscibus siccitatem . Itē
iuppiter quoq; super lunam in cancro paucitatē
humiditatis & pluuiarum. In leone bonitatē ae/
ris. In libra & scorpione paucæ humiditates.
℄ Mars uero super saturnum in ariete significat
bonitatem aeris æstatis. In tauro siccitatē. In leo/
ne siccitatem nimiā cum forti uento . Item mars
super solem i ariete bonā complexionem aeris. In
tauro caliditatem & siccitatem. In geminis idem.
In cancro uehementem calorem In uirgine sicci/
tatem aeris cū paucitate humiditatis. In libra tem
perantiā aeris declinantem ad calorē & siccitatē.
In scorpione capricorno & aquario siccitatem &
caliditatem. In piscibus idem . Mars super uene/
rem significat pestem ex siccitate aeris. In geminis
paucitatē roris & humiditatis. In cancro paucita
tem humoris & etiā in scorpione. In aquario sic/
citatem & caristiam ānonæ . Itē mars super mer
curium in uirgine siccitatem & multū annonæ.
Item mars super lunam in geminis in cancro &
leone humiditatis paucitatem cum siccitate .
℄ Sol uero super saturnū in geminis bonitatē ae
ris & temperantiā pluuiarū . Sol super iouem i sa
gictario siccitatem aeris significat . Item sol super
uenerē i ariete siccitatis ī tauro & cancro idem. In
sagictario i capricorno & aquario & piscibus sic
citatem Itē sol super mercuriū in uirgine siccitatē
cū pauca hūiditate significat . Sol super lunā i tau
ro humiditatem significat . In geminis paucitatē
humiditatis & aquarū. In cancro & uirgine in li/
bra paucitatē humiditatis. In sagictario & capri/
corno idem ℄ Venus sup iouē in aq̃rio siccitatē
cum paucitate humiditatis . Venus super lunam
in tauro in geminis humiditatis paucitatem . In
leone idem . In libra temperantiā aeris & pluuiā
paucam. In capricorno humiditatē paucā. In pi/
scibus tranquillitatem aeris. ℄ Mercurius super
saturnū in leone nimiā siccitatem Mercurius su/
per iouem in ariete temperantiā pluuiaꝝ & aqua
rum. In libra siccitatem cum uentis ualidis. In sa/
gictario magnā siccitatem. In aquario etiam & i
piscibus famē & siccitatem in regionibus quibus
dā. Mercurius super solem in ariete temperanti/
am pluuiarū cum mediocri augmento aquarum .
In geminis siccitatē multam . Mercurius super ue/
nerē in tauro temperantiā aeris frequentē . In leo
ne prosperitatem cū humiditate mediocri. In sa/
gictario temperantiā pluuiarū & uentorū. Item
mercuri⁹ sup lunā in geminis siccitatē nimiā. In pi
scibus humiditatis paucitatē. ℄ Luna uero super
iouē i tauro pestē & siccitatem . In uirgine etiā sic
citatē aliquando. Itē luna super solem ī geminis
significat humiditatis paucitatē. In leone idē. Lu/
na sup uenerē i capricorno & siccitatē & paucita
tē feminū & messiū. Luna siīr sup mercuriū i can
cro sigificat siccitatē fluminū cū pluuia mediocri
In leone & capricorno hūiditatis paucitatē & sic
citatē. horizōtis hæc albu. ℄ Et hæ regulæ sūt re
gulæ albu. de siccitate & humiditate & bona tem
perantia aeris sumptæ ex eleuatione planetarū su
per alios in diuersis signis . Et nota ꝙ oportet te
obseruare oēs ꝑdictas regulas i hac distinctiōe de
significationibus planetarum in reuolutionibus
annorū mundi & initiis quartarū anni & in om
nibus coniunctionibus & oppositionibus & qua/
draturis luminariū cū de siccitate & serenitate &
bona temperantia aeris in eisdem temporibus uo
lueris pronosticare. ℄ Item dicit messalla in epi/
stola sua de coniunctionibus planetarum. cap .9.
ꝙ tres superiores cum fuerint coniuncti in signo
igneo significant siccitatem aeris. Et cum hi pla/
netæ fuerint in exaltationibus suis significat bo/
num. i. aptationem temporis & multitudinem
cōmotionis ac bellorum & ostensionem miracu
lorū. Si uero coniuncti fuerint in descēdentibus
suis significat detrimentum corruptionē uel sicci
tatē & famem nisi fuerint fortunati. Et in capitu
lo sequenti. s. capitulo. 10. dicit messa. aspice ho/
rā coniunctionis saturni & iouis ad ascēdēs & ad
planetas. & scias illum qui uincit in figura . Qui
si fuerit fortuna significat bonū & coaptatiōem
tēporis. Si uero fuerit malus significat detrimētū
& corruptōnē siccitatē quoq; & famē & guerras
Et scito ꝙ si fuerit eorū cōiūctio i signis igneis &
aereis significat siccitatē & grauitatē fore. Itē i ca.
5. si saturnus & mars coniungunt in signis igne/
is significat destructionē & siccitatē: hæc mes. Itē
albuma. 2. de coniunctionibus magnis differen/
tia octaua dicit ꝙ coniunctio saturni & martis i
cancro siccitatē significat i omnib⁹ horizontibus
fore. Item. 3. de coniunctionibus magnis diffe/
rentia. 3. cōiunctio iouis & martis significat cō/
strictiones & siccitates in fine temporis significa
tionis eiusdem coniunctionis. Et mess. ubi supra

capitulo .5. dicit q̄ eclipsis lunæ cum fuerit in signis aquaticis in æstate significat temperamentū aeris. ℭ Item albumasar quarto de coniunctionibus magnis: differentia prima. cum fuerit gradus ascendentis siue locus alicuius cōiunctiōis magnæ uel eclipsis i signo arietis aut fuerit aries signū pfectiōis orbis magni aut fuerit i eo gradus pfectiōis magni aut precucurrit ibidé directio aut profectio: aut cū fuerit ibi almutaz siue dn̄s dispositor alicui⁹ tēpoꝝ reuolubiliū: significat tēperātiā aeris in quarta æstiuali: & erit autumnus similis ei i qualitate. Et secūdum albumasar ubi supra & cum eoꝝ aliquod quæ dixi fuerit in tertia arietis significat mediocritatem aeris. Item cum signum tauri fuerit aliquod eorum quæ dixi erit annus mediocris & forte erit siccus tamē cum bona tēperātia quartæ autūnalis. Sed secūdum albu. cum aliquod eorū fuerit in tertia media geminorum significat bonā complexionem. Et si fuerit in partibus meridionalibus illius signi significat siccitatem & caliditatem. Item secūdum albumasar si fuerit cancer aliquid eorum quæ dixi erit fames & paupertas propter siccitatem: & erit mediocritas aeris in quarta æstiuali: & si aliquid eorū quæ dixi fuerit in tertia media cancri significat pulchram aeris cōmixtionem.

Itē si in tertia media leonis idem. Item si uirgo fuerit aliquod eorū quæ dixi prosperabitur aer in æstate: & erit quarta autūnalis mediocris. & etiā principium hiemalis quartæ mediocre. Et si fuerit aliquod eorum in tertia media uirginis significat bonā complexionem aeris. Et si fuerit aliquid eorum in partibus meridionalibus uirginis significat bonā aeris complexionem. Et si fuerit libra aliquod eorum quæ dixi erit æqualitas quartæ autūnalis: & mediocritas quartæ hiemalis. Et si fuerit aliquod eorū quæ dixi in tertia prima libræ significat bonā complexionē aeris & hoc idē si in tertia .2. eius & in tertia eius ultima silr. Item si fuerit signū scorpionis aliquod eorū quæ dixi erunt æstas & autūnus tēperati Et si fuerit aliquod eorū quæ dixi in tertia media scorpionis erit bona complexio aeris & si in tertia ultima significat molliciē & ariditatem. Item si fuerit aliquod eorum in tertia media sagittarii significat bonam complexionē aeris. Et si fuerit capricornus aliqd̄ eorum quæ dixi significat bonā aerē i quarta æstiuali. Et si fuerit aliquod eoꝝ quæ dixi in .3. media capricorni significat bonam aeris complexionē. Item si fuerit⁹ aquarii aliquod eorū quæ dixi erit i littore maris nimia siccitas & ægritudo. Itē si i tertia media aq̄rii fuerit aliqd̄ eoꝝ significat bonū cōplexionē aeris. Et si fuerit signū piscium aliqd̄ eorum quæ dixi significat mediocritatem aeris in q̄rta autūnali. Item si fuerit aliquod eoꝝ in tertia pria. piscium significat mediocritatem aeris: hæc albu. .4. de cōiūctiōib⁹ magnis. Et no q̄ p̄dictaꝝ regulaꝝ illæ q̄ sūt d̄ significatiōe arietis ponūt i differentia p̄ia illius prædicti libri quarti: & quæ sunt de significatione tauri ponuntur in differentia secunda eiusdē libri. Et q̄ sunt de significatiōe geminorū i differentia tertia eius. Et hæ regulæ sūt obseruandæ in reuolutionib⁹ annorū mundi in introitu quartarū & in omnibus coniunctionibus & oppositiōibus i q̄draturis luminariū & de siccitate & serenitate & temperantia aeris bona ad pronosticandum.

ℭ Capitulū secundū qualiter sit pronosticandū de siccitate serenitate & temperantia aeris per reuolutiones annorum mundi & per introitus quartarum anni.

Cum nolueris p̄nosticare de siccitate & serenitate & bona tēperantia aeris per reuolutiones annorū mundi & per introitus quartarū anni: oportet te primo scire dominū anni & quartæ prout oportet in pronosticatione aliorū accidentiū mūdi. Dominū uero anni & quartæ anni: hic scias ex his quæ tradita sunt tibi prius tractatu prīo distinctiōne 9. ca. 1. .2. & .5. Dicit itaq; albu. q̄rto maioris introductorii differentia .5. quando saturnus fuerit dominus anni in regionibus ultra modū calidis. s. australibus minuitur calor aeris: & fit aer temperatus: confortantur indiuidua animaliū & sementū & temperatur eorū complexio: & temperātia fit omniū: quod autē meli⁹ apparebit quando saturnus descendens fuerit ibi. Itē albu. ibidem cū fuerit saturnus a sole i æstate in quibusdā complexionibus absq; aspectu martis uel alicuius planetæ alterius ad eos in fine signorū: calor æstatis minuetur & æstas abbreuiabitur: & maxime si saturnus fuerit descendens: & ergo tunc in æstate temperabitur aer: & erit tēperatus calor & præcipue in regionibus ultra modū calidis. ℭ Itē albu. ubi supra iuppiter cū fuerit dn̄s anni & si soli sicut dictū est cōmisceatur: & si aliunde non fuerit impeditus tēperabitur aer per calorē & hūiditatē causantē & efficientē & multi uenti septentrionales tunc tēporis flabunt: qui tēperati erūt: & confortantur aialia & seméta ℭ Mars uero cū dn̄s anni & fuerit a sole i hieme a quibusdā cōplexiōib⁹ absq; aspectu saturni ad eos in fine signoꝝ aut alicuius alterius stellæ sibi cōtrariæ erit hiems calid⁹ & breuis & tēperatus: & p cōsequēs erūt i eo multi uenti meridionales. Itē sequitur iuxta sniam albu. ubi supra. cū mars fuerit dominus anni eo mō quo dictū est q̄ in regionibus ultra modū & maxime frigidis minuetur frigus & fiet aer tēperat⁹ & temperabitur complexio hominū & aialiū &

fomentũ prout dictũ est prius de saturno q̃ i regio
nib⁹ excellẽtet & maxie calidis tẽperat calorẽ; eo
dñante. Quid aũt significet̃ p hũc terminũ eẽ a so
le i finib⁹ signoꝝ: patet pri⁹ i prio tractatu: distin
ctióe.9.ca.7. ¶ Itẽ scd̃m album. ubi supra sol ẽ tẽ
perat⁹ & eius ꝓprie ẽ opus tẽpoꝝ & significatio
uitæ nisi fuerit p aspectus aliũde ĩpeditus. Itẽ
i exafenó dicit ca.5. cũ sol fuerit dñs anni erit tp̃us
multũ uariatiõis carẽs stabilitate nisi fuerit in an/
gulo aliquo ãni succedẽtiũ. ¶ Itẽ albu. ubi supra
dicit uenus q̃ñ pfuerit ãno & pdicto mó pmixta
fuerit soli & tunc hiems fuerit aut uer erit tẽpera/
mentũ aeris & hũiditatẽ adducit. In æstate uero
& i autũno siccitatẽ minuit: & p cõsequẽs in eis
dẽ temporib⁹ tẽperãtiã facit eo q̃ illa duo tẽpa .s.
æstas & autũnus sunt naturaliter sicca. ¶ Mercu
rius uero cũ pfuerit anno prout dicit albu. ubi su/
pra: si soli permixtus fuerit i dñio suo sic adducet
nisi aliũde impediat̃ illo anno aer multus & di/
uersis uentorũ corruptionib⁹ corrũpet̃ ex siccita
te uentosa nascente: ergo iuxta sniam albu. siccita
tẽ illo ãno siccitatẽ adducet. ¶ Itẽ dic̃ albu. ubi
supra. luna cũ prefuerit ãno eo mó quo dictũ ẽ aut i
qbusdã ãni tp̃ibus soli & pmixta fuerit q̃ttuor q̃r
tis anni disponit scd̃m qualitatẽ quartarũ suæ lu
narionis. unde scd̃m albu. quartã anni solito ma
gis facit calidã & siccã. tertiã uero magis frigidã
& siccã solito ¶ Itẽ albu. lib.8. de cõiũctiõib⁹
magnis. dif.1. & hali haben. li.8. ca.2. q̃ anni ati/
di steriles sunt i qb⁹ saturn⁹ dñat̃ sup cõiunctiõẽ
uel oppõnẽ pcedẽtis itroitus ãni uel reuolutionẽ
per plures dignitates & precipue si saturnus dñet̃
ascẽdẽti uel ipsum ifortunet aliquo aspectu: aut si
fuerit saturn⁹ i aliquo angulorũ aut i aliquo cẽtro
tũ aut locorũ principalium: aut si dñs q̃rtæ fuerit
dãnat⁹ ab ifortunis & maxime a saturno & plus
hoc q̃n equidistat uel iungat̃ mercurio. Et si fuerit
saturn⁹ i angulo cõiunctiõis uel pũentõis pdictæ
aut et si fuerit i cẽtris lunæ: aut q̃n acciderit q̃ fue
rit secũda dom⁹ & pars fortũæ & ascẽs ifortũati
a dño partis fortunæ addet̃ in ariete: hæc albu. et
hali. Ex his oibus arguit̃ albu. q̃ hali in eisdem de
siccitate & sterilitate & caristia quæ pount̃ in di
stinctióe prima huius tractatus: & eas oportet hic
obseruare ¶ Et dicit messal. in ep̃la sua. cap.4. de
cõiunctiõib⁹ plaꝝ apta i ascẽdẽs hora introit⁹
solis in primũ punctũ arietis & equa plas.7. pro
illa hora: & scito ipsum qui habuerit domũ super
ipsam figuram. Si enim fuerit fortuna & erit mũ
dus aptus & bo. similiter fac in q̃rtis ãni & i mẽsi
bus silr. Et scias q̃ cũ fuerint planetæ plures cõiũ/
cti in signis igneis i reuolutione ãni significat mul
titudinẽ destructionis & famis ex siccitate & cali
ditate. Itẽ ca.6. dicit messal. cũ uolueris q̃ nõ te
lateat aliqd ex reb⁹ tp̃is per totũ annũ: scito utrũ
sint signa planetarum ponderosorũ calida aut fri
gida: q̃ si fuerint calida significabunt caliditatẽ i
æstate & temperantiã aeris i hieme: sed si fuerit fri
gida significabũt frig⁹ i hieme et tẽpãtiã i æstate mõ
ecõuerso. Et dic̃ mess. Et scito q̃ plæ põderosi cũ
fuerint in directo alicuius regionis significant sic
citatẽ & famẽ. Et cũ fuerint plõgati ab ea signifi/
cabũt multitudinẽ pluuiaꝝ: & itelligo p proximi
tatẽ ut sunt i signis septẽtriõalib⁹: & p plongatio
nẽ ut sint i signis meridionalib⁹. Ibidẽ dicit mess.
Scito q̃ plæ põderosi cũ fuerint orientales oẽs si/
gnificãt siccitatẽ & cũ fuerint occĩtales significãt
multitudinẽ pluuiarũ i hieme & tẽperãtiã i æstate
Et cũ orti fuerit significãt aptatiõnẽ aeris i hieme
& multitudinẽ siccitatis i æstate: hæc mess. Et hec
mestrimegist⁹ li.4.c.1. põit casdẽ reg̃las iã recitatas
¶ Itẽ albu. lib. expimẽtoꝝ. circa finẽ. lib.7. de do
minio ãni dicit. Si i reuolutiõe ãni pfuerit iuppi/
ter & fuerit liber ab ipedimẽtis. erit ãn⁹ securitatis
et q̃etudinis res apte erũt & habũdabit bonũ i oi/
bus. Item si fuerit iuppiter dñs anni & i tauro si
gnificat tẽperãtiã i hieme. Itẽ si fuerit i geis tẽpa
bit̃ æstas. Si fuerit iuppiter dñs ãni & fuerit i leõe
significat tẽpamẽtũ aeris & claritatẽ ei⁹ aer & cla
ritas erit i secũda medietate hiemis. Et si fuerit i sa
gictario tempabit̃ aer in initio hiemis. Si fuerit i
capricorno signi. tẽpamẽtũ hiemis & æstatis. Si i
aq̃rio æstas erit apta & flabit uẽt⁹ meridianus Et
scias reuolutiõẽs ãnoꝝ mũdi & dñiũ ãni i distin
ctióe.9. tractat⁹ primi hui⁹ lib. ca.2. &.1. ¶ Itẽ di
cit alchin. & põit̃ i fine li.9. iudiciũ. In euẽtu ul̃ cõ
uẽtu uel oppõne pcedẽte itroitũ solis i arietẽ ascẽ
tis ascẽs statuat̃: q̃dcũq̃ ergo signũ eadẽ hora uẽ
dicauerit saturn⁹: eiusdẽ naturã ãn⁹ imitari uidet̃
Nã si nẽdicauerit signũ siccũ siccitatẽ signifi. Itẽ
ibidẽ si sol singulas q̃rtas ãni igredit̃. Iuppiter no
tad⁹ ẽ & indicabis p ipsm hora cõiũctiõis uel pũẽ
tiõis pcedentis itroit⁹ solis i q̃rtas eodẽ mõ sic prĩ
us p saturnũ. Itẽ ibidẽ dicit q̃ dueat⁹ q̃rte & du/
cat⁹ ãni cõsideratio facta pferẽdæ rõis ueritatẽ ex
hibebit. Itẽ dñm cõuẽt⁹ aut oppõis ãni principi
um aut q̃rtæ pcedẽtis cũ quo fiat applicatio nota
bis: ipsi⁹ eni stellæ cõicatio put supra dictũ ẽ facta
quæ futura sunt exponit. Non minori igitur sunt
attentione eurandi cum quo ascendente cõuẽtus
aut oppositio ascendentis anni domini fiat appli
catio: eorum nãq̃ oium habita discretiõe quæ di/
cẽda sũt isinuat: cõuent⁹ itaq̃ oppõnis dñi in uno
quoq̃ mense. Notat̃ ad coꝝ naturã & modũ eo
rũ q̃ futura iminẽt fiat relatio ãpli⁹ grãdis aut hum
briũ aut siccitatis dux & dator mẽsis & ãni cõuẽ/
tũ aut oppõnẽ respicies ẽt ipsi⁹ stellæ applicatiõe
facta q̃ ei⁹ naturã sequũt̃ significat aut inuent̃ pci
pue i termĩo aut i domo ipsi⁹ cui applicat natura
cõsentanea. Notãdũ itaq̃ uidet̃ q̃ñ sol calorẽ &
caliditatẽ iducit: hæc alchin. ibidẽ. Et rõnabilr ut
mihi uidet̃ mars ẽt i isto casu silr calorẽ & siccita
tẽ hẽt significare. Iuppiter uero & uen⁹ tẽpantiã
aeris significabũt put patet ex coꝝ cõplexiõib⁹ &
naturis. ¶ Itẽ scd̃m aomar & põit̃ i fine li.9. iu/
diciũ. & scd̃m alchin. i ep̃la sua. c. ul. Et hali habẽ.

li 9 c.16. Diuersitas aeris totius anni fiet ab ascen
dente cōiūctiōis uel ꝑuētiōis luiariū q̄ fuerit āte in
troitū solis i arietē: & a locis luminariū i figura &
similiter a locis planetarum in figura. Vnde si in/
ueneris iouem uenerem aut lunam in aliquo angu
lorum ab ascendēte aut in aliquo angulorꝫ domi
ni ascendentis firmū in eodē loco: aut i aliq̄ digni
tatū suarꝫ & maxime in angulo medii cæli: æqua/
bitur aer & mitigabitur cōplexio sua & crescit quic
quid fuerit eodē tempore plātatū aut seminatū.
Et sciendū ꝙ scdm eosdē ubi supra ꝙ si hora pre
cedentis cōiunctionis uel ꝑuētionis i introitu so/
lis in arietē inueneris saturnū remotū ab angulis
erunt tpa stabilia & equalia sicut esse debent. Itē
dicitur ubi supra si tunc ineneris saturnū i aliquo
angulorꝫ ab ascendente aut in aliquo angulorum
domini ascendentis & firmū in eodē aut i aliqua
dignitatū suarꝫ & maxime i angulo medii cæli tē
pore caloris minuet calorē & facit temperantiam.
Et si eodē modo ineneris tunc temporis martem
sicut de saturno dictū est & fuerit tempus frigidū
minuitur natura frigiditans & equabitur natura tē
poris. Itē scdm eos ubi supra aspice simil mer/
curiū quia si eū inueneris ab ascendente coniun/
ctionis uel oppositionis prædictæ: & fuerit in ali/
qua dignitatū suarꝫ: tunc erit ipse mercurius signi
ficator: deinde aspice cuiusmodi cōmixtionē ha/
bet cū saturno & cū marte. Nā si saturnus fuerit i
signis calidis & humidis & habuerit cōmixtionē
cū significatore de opposito aut de.4. aut de cōiū
ctione significat bonā temperantiā aeris: si hæc cō
mixtio de trino uel sextili ipso saturno existente i
signis prædictis significatio erit maioris & mino
ris temperici: & melioris complexionis. Et simil
de mane si habuerit cōmixtionē cū significatore
& fuerit i signis frigidis & siccis aut frigidis & hu
midis aut fuerit commixtio de.4. aut oppōne: aut
cōiūctione tēperabit aerē & facit illū bonæ cōple
xionis. Et si aspect⁹ fuerit de trino ul de sexto mar
te exn̄te i signis prædictis erit melior & crescet oīs
res q̄ generatur hæc aomar alchid⁹ & haly aben. i lo
cis pdictis. Alias etiā regulas ipsi ponūt ibidē de
tēpie aeris q̄s te oportet hic obseruare. Sed ponunt
pri⁹ i distictiōe prima ca.2. hui⁹ tractat⁹. Itē di/
cit hermes & trimegist⁹ in li.8. haly aben. ca.4. qñ
fuerit lūa i reuolutione āni applicās ad fortunā si/
gnificat sanitatē i cordib⁹ hoīum & tēperātiā aeris
siccitatē quoq; & serenū & clarꝫ tps. Item scdm
aomar & ponitur i fine libri.9. iudiciū. Et recitat ha
ly aben li.8. ca.3. Aspice uenerē lunā & mercuriū
i reuolutiōe āni. Si eni inueneris eos oēs cōiūctos i
ariete uel i tauro significat ꝙ ān⁹ ille erit siccus &
paucarꝫ pluuiarꝫ & idigēs. ¶ Restat mō ponere
regulas pticulares de siccitate & serenitate & tēpe
rātia aeris p introit⁹ q̄rtarꝫ āni: uñ scdꝫ sniā ptole.
2. q̄driptiti ca.12. si planetæ q dn̄ant i loco cōiū
ctionis uel oppōnis ꝑcedētis introitū solis i aliqd q̄
tuor pūctorꝫ cardinaliū. & silr q dn̄ant i āgulo se

quēte locū cōiūctiōis ul oppōis ꝑdictæ fuerint oēs
sicci ul maior ps eorꝫ & i signis siccis extiterit: &
si loca dicta pricipalia .s. loc⁹ cōiūctiōis uel oppō
nis ꝑcedētis & āgulus sequēs fuerit silr signa sicca:
& si cū hoc ꝑdicti dn̄i cōiūcti fuerit cū plis uel stel
lis fixis siccæ cōplexiōis uel aspiciet ab eis & fue
rint etiā i locis circuli siccis: signū magnū ē siccita
tis & serenitatis p totā illā q̄rtā āni & p maiorē p
tē ei⁹ si cū hoc concordauerit natura illi⁹ q̄rtæ. Et
hæc res silr debet itelligi i cōiūctōne & ꝑuentione
& q̄draturis luiariū p totū illū ānum. ¶ Itē scdm
ptole. ubi supra ca.6. si Iuppiter ꝑdictū dn̄ū obti
nuerit tēpatur aer & erit salutis. Itē alchind⁹ i epla
sua ca.3. si fuerint plæ directi i q̄rta hiemali signifi/
cat hūiditatē aeris sed si nō retrogradatur aliqs pla
rū: nec erit i naturis suis aliqs de pte tpum suorꝫ si
gnificās hūiditatē erit siccitas quousq; retrograde
tur aliqs: & forti⁹ i siccitate ē qñ hæc sigificatio e/
rit i q̄rta circuli autūnali existentib⁹ illis significa
tionib⁹ directis. Quia si ineneris i illa q̄rta plætas
illos retrogrados aut.3. aut.2. aut unū postq; diri
guntur i q̄rta hiemali erit siccitas & si fuerit naturæ
siccæ: erit siccitas fortis scdm naturā eorꝫ q retro
gradantur i q̄rta autūnali. Si uero oēs erūt retrogra
di i ca dirigunt oēs i q̄rta hiemali erit siccitas sum
ma i climatib⁹ mūdi oib⁹ hæc alchid⁹ ibidē: uñ &
illo ca. loquitur alchid⁹ de q̄rtis āni hūidis & siccis
ex pte directiōis & retrogradationis plarꝫ. Vnde
& ꝑponit ibidē alchid⁹ hiemalē q̄rtā ut ipse dicit
& deīn alias q̄rtas ad q̄rtas & sic scrutabitur de mo
dis motuū i q̄rta autūnali. Itē dicit alchid⁹ ubi su
pra ca.4. qñ fuerit q̄rta estiual significat hūiditatē
a retrogradatiōe plarꝫ & tpum suorꝫ īspiciā cōiū
ctionē tpum luiariū. Si eni fuerit cōiunctio ubi sit
applicatio cū retrogradatiōe signū est serenitatis
& i oppōe sua. Silr & i q̄rta hiemali īspiciā retro
gradationē i cōiūctōne sua. Si eni fuerit iūa i cōiū
ctiōe sua i cētro a sole & a plis retrogradis erit sū/
ma rei & fortior sigificatio erit ꝙ sint.5. retrogra
di applicati cū sole. Et si cōtigerit ꝙ iter sectiones
plas retrogrados ille ptes .s. q̄ dicūtur setra cū ascēte
cliatū erit pluuia i sūmo scdꝫ ꝙ affirmat uis q̄rtæ
& natura tpis plarꝫ significatiū & lūæ. Et si fuerit
de duob⁹ minuit scdm finē quātitatis: & si fuerit
de uno mittit etiā. Et si nō erit ad uno istorꝫ cētro
rū i alio ñ erit aliqd nisi uēt⁹ mitis & hūida aura i
uere: & frigida i hieme. Et i medio illi⁹ q̄rti ca. dicit
alchid⁹ ubi supra tū qñ fuerit plæ cū sole i q̄rta una
erit caliditas ualde fortis & cōburens: & si erūt re
trogradi in quarta prima & fuerint retrogradi in
declinatione meridionali erit aura mitis. Item
dicit hermes in lib. de floribus ꝙ tpantia aeris ex
cōiūctiōe solis & iouis cōtigit & maxie cū fuerit
cōiūctio i signis aereis. Itē iuxta sniam alchidi q̄
ponitur i fine libri.9. iudiciū: & aomar q ponitur etiā
ibi. Et i tractatu de apertionib⁹ portarꝫ ponitur si/
militer. Vide si i cōuentu anni aut q̄rtæ eius fuerit
aliq̄ aptio portarꝫ illarꝫ q̄ ponuntur i locis ꝑdictis

& quæ ponebãt magis apte i distinctiõe.10 primi tractat⁹ hui⁹ ca.9.& istr i distictiõe.1.h⁹ tractatus ca.2. Si ergo i illa aptiõe portarũ administratio Ioui ascribat' temperiẽ aeris uentosq; a sinistro.i. septentrionales & magis i cancro significat. Sol uero in tali casu i infimo circulo & cum planetis inferioribus significat pluuiam sed in superiori & cum planetis superioribus significat serenitatem. Itẽ dicit alkindus in ep[l]a sua capitulo.5.si fuerint oẽs.7.p[la]næ figurantes pars eorum partem cum natura & erit pars eorũ cum parte de centris prædictis:& si fuerint i æstate retrogradi in ꝗtra æstiualis circuli nõ erit significatio super aquam sed tunc erit siccitas summa in climatibus septentrionalibus & adeo fortis ꝙ iterficiat populos & præcipue eos qui erunt prope æquatorẽ diei. Et quãdo fuerit significatio pluuialis duoꝝ planetaꝝ & fuerit significatio cõmunés de trib⁹ plãetis nõ erit quieꝗ; & qñ fuerit significatio pluuialis de.2.planetis aut.3.aut.4 i æstate erit summe mitis aura illius æstatis & paruæ caliditatis: nec erit aqua m[l]ra nisi sit significatio de ꝗbuscũq; planetis. Et in eodẽ libro dicit alkin.si uis ꝓnosticare de pluuia in eadem ratione sc[dm] quãcũq; temperiem sc[dm] uim & debilitatẽ considera primo naturam temporis & uim liam & debilitatẽ Si enim fuerit natura temporis tui in sũmo frigiditatis & hũiditatis tũc fortior planetarum significatio ꝓphetabit cũ fortiori significatiõe pluuiarum. Si uero fuerit natura temporis tui inæqualis frigiditatis & hũiditatis tũc magis significatõ sua ĩ ea significabit supra uires sc[dm] significationẽ aquæ. Et cum hoc sciueris inspice ad naturã ueneris & martis si fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi & inter eos sit applicatio ab oppositione aut ab aliquo centrorum:& erit illa applicatio latitudo eorum una:& erunt continui cum sole ẽt unus eorum:considera applicationẽ lunæ cũ sole & centrorum prænominatorũ & cõcordantium. Si enim fuerit lunæ natura similis naturæ illorum illud est signum aquæ. Et si fuerit hæc figura in hieme aut in autumno & non fuerint retrogradi erit aqua debilis distillans durante tempore & multitudo siccitatis. Hæc alkindus ibidẽ. Alias regulas de tẽperie aeris ponit etiam alkindus in eodem capitulo.5. epistolæ suæ quas oportet hic obseruare: & similiter ponentur eædem regulæ in distinctione sequente capitulo.2.& in eodem etiam capitulo magis exprimantur istæ regulæ iam dictæ. Item i quadripartito abbreuiato capitulo isto dicitur: ꝙ mars i introitu anni uł ꝗrtæ in domo satum i existens siccitatẽ significat: Sũt insuper quædam partes cæli quæ ratione stellaꝝ fixarum in eis existentiũ significant siccitatem & serenitatem & bonam temperantiam aeris cũ uidelicet fuerint loci coniunctionum magnarũ aut eclipsium aut ascendentium eorum: aut fuerint loca coniunctionum uel oppositionum luminariũ præcedentium itroitũ anni aut ꝗrtæ anni i eis: aut fuerint ascendentia earundem cõiunctõnũ & oppositionũ: aut ascendentia annorum aut quartarum annorum: aut generaliter cũ istæ partes cæli fuerint aliqua loca principalia. Dicit itaq; ptolemæus.2.quadripartiti capitulo.11.ꝙ media pars signi arietis ẽ temperatæ cõplexionis.& sc[dm] hali ibidẽ sũt de natura iouis & ueneris. Item sc[dm] ptolomæ.ibidem tauri partes septentrionales sũt similiter temperatæ complexiõis & sc[dm] hali sũt de natura iouis. Item sc[dm] ptole.gemioꝝ signũ uniuersaliter facit tẽperiẽ & media eius pars tẽperata est de natura iouis sc[dm] hali. Medietas uero leonis sc[dm] ptolemæ.& hali est tẽperatæ cõplexiõis & sc[dm] hali ẽ de natura iouis. Virgis uero media pars sc[dm] ptolemæ.est tẽperatæ cõplexionis & sc[dm] hali de natura iouis uidetur & sc[dm] ptolemæ.ei⁹ partes meridionales similiter sunt tẽperatæ Libræ uero partes priæ & mediæ sunt temperatæ quare per ptolemæ.& sc[dm] hali sũt de natura iouis & ueneris. Scorpionis quoq; partes mediæ temperatæ sunt & de natura iouis sc[dm] hali. Itẽ sagittarii & capricorni similiter partes mediæ tẽperatæ per ptolemæ.sunt & de natura iouis sc[dm] hali. Aꝗrii uero media pars sc[dm] ptolemæ. est temperata & de natura ueneris sc[dm] hali. Itẽ piscium partes primæ per ptolemæ. per totũ sunt tẽperatæ complexionis & sc[dm] hali sunt de natura ueneris: hæc ptoł.& hali. Et dicit hali ibidẽ Conuenit ut ĩtelligas ex dictis ptolemæi ꝙ ubi dicit temperamentum quod denotat illud ꝙ pertinet ad tempus illud prout probat galien⁹ uel denotat temperatam ueram uel temperantiã in cõparatione ad alterum. Et sic dicimus ꝙ homo est temperatus in cõparatione per cõplexionẽ ad leporem. Et istis tribus modis itelligit ptolemæus temperamentũ: hæc hali. & finitur hoc capitulum.7.huius distinctionis tertiæ.

¶ Cap.3.qualiter sit pronosticandũ de siccitate serenitate & temperantia aeris per omnes men[ses] & per medietates & quartas mensium.

SI nolueris pronosticare de siccitate & serenitate & bona temperantia aeris per omnes mẽses medietates ac quadraturas mensiũ anni oportet etiam te scire primo dominum uniuscuiusq; eorum.s. mensis meditatis ac quadraturæ eius domnũ sc[dm] sniam ptolemæi.2.ꝗdrtparti.ca.12.hoc iterũ scies supra distinctione nona tractatus primi huius libri ca.

5.& .6.satis diffuse Quo habito uide secundum sniam ubi supra ptolemæi q̃litates & naturas planetarum dominatorum .s. qualitates eorum quæ dominantur in loco coniunctionis uel oppõnis uel quartæ mẽsis aut i angulo seq̃nti q̃libet dictorũ locorum Si enim oẽs illi planetæ dñatores uel maior ps eorum fuerit sicci aut tẽperatæ complexiõis i signis ẽt siccis aut temperatis partibus celi existentes & fuerint cõiuncti cum stellis fixis siccis aut temperatis & si loca principalia p̃dicta similiter fuerint sicca aut temperata: & si cum hoc prædicti domini dispositores iungantur planetis siccis uel temperatis uel eos aspiciant aspectu forti & amicabili signũ siccitatis uel serenitatis uel bonæ temperantiæ aeris illius mensis aut medietatis aut q̃rtæ illi⁹ mẽsis si cum hoc cõcordauerit natura tpis siue q̃rtæ ãni & eo fortius si ipse dominatores & similiter loca principalia & quartæ eius hoc idẽ significauerint Et habeas i memoria illud quod dictum est in distinctione prima huius tractat⁹. 2 .s. si coniunctio p̃cesserit introitũ quartæ ãni q; quilibet mensis illi⁹ q̃rtæ erit cõiunctionalis & si præuentio præcesserit itroitũ q̃rtæ q; quilibet mẽsis eius erit præuentõalis: & hæc ẽ snia ptolemæi. ubi supra. Et secundum sententiã iafar. in libro suo ca 3. & .4 & secundum uiã alkindi in epla sua ca 6. & similiter prout ponitur in tractatu de himbribus qui sic icipit Sapiẽtes indi &c. In zodiaco sunt quædã mansiones humidæ quædam siccæ quædã tẽperatæ quæ magis manifeste exprimuntur prius in distinctione .10. tractatus primi huius libri ca .9. unde secundum sententiã iafar & aliorum in omni coniũctione uel oppositiõe & omni quadratura luminariũ: & p̃cipue in coniunctione p̃cedente introitũ anni & q̃rtã anni uide in qua mansione luna discurrat .s. hũida sicca uel temperata. Si in sicca .i. in sicca parte. zodiaci significat siccitatẽ: si in humida humiditatẽ. Si in temperata temperanti i aeris significabit. Itẽ dicit iafar ubi supra ca 3 luna ut asserũt indi cũ sole eandẽ occupans mansionẽ ea conuentus mansio nullam procul dubio effectus retinent ducatũ sed luna postq̃ per .13. gradus & tertiã partẽ quæ sunt quãtitas unius mãsionis recesserit stellæ alteri applicata uel cõiũcta tota significatiõis efficatia atq; potẽtia sole luna & mansione abiecta prorsus relinquitur. Vnde & ca .4. dicit iafar inquirendũ est diligenter cui planetæ luna post conuentum eius a sole applicet. Si ergo iuxta sententiã suã ipsa in mansione sicca aut temperata discurrens stellæ siccæ aut temperatæ tunc applicuerit siccitatem uel temperantiam aeris significat. Et eodẽ mõ facies in p̃uentione uel in quadraturis luminariũ iuxta sentẽtiam eanim. Deinceps quoq; dicit Iafar cæterarum stellarum tam loca earum q̃; mãsiões ut factũ est de luna attende tẽperiẽ aeris humidã &c.

Et nota q; in distinctione sequẽte magis exp̃sse dicitur qualiter sit pronosticandũ de temperie aeris s. de himbribus & aliis temperieb⁹ p mãsiones & centra lunæ & p transitus lunæ p planetas. Item dicit Iafar ubi supra: capitulo .4. Luna cum sole applicatio himbres infigit & perhibet stellarum quidem si sint testimonia: quorum quædam sunt in nexu & quædam in mansione humida: Sol autem in locis ubi nec dignitatem nec potentiam habet saturno aut marti applicet pluuiarum lapsus uberrimos & aquarum inundationes portendit nubes etiã croceas & que dissoluant tunc genera & post modũ aeris serenitatem facit. Item postmodũ in eodẽ capitulo dicit Iafar dũ luna. Ioui & soli applicat cum sit inter utrũq; aliqua configuratio respectus uel applicationis nec himbres manebunt: luna nanq; tunc demum erit in loco optio sub aliquo uidelicet loca centrorũ huic significationi dicata quia fortunata efficitur proprium cassat & etiã peruertit ducatũ dũ iam fortunata aliq̃ cõfiguratio respõdet: hæc Iafar. Itẽ. In quodã libro de temperie aeris cuius auctoris nomen ignoratur iueni sic. In cõiunctione luminarium considera signũ ascendentis & eius naturam & de qua mansione luna sit: & naturã domini significat, in quo est: & naturas planetarum quæ sunt i ascẽdẽte uel cũ domino ei⁹ uel in eius aspectu & quæ sunt coniuncti lunæ & ipsã aspiciũt & i qua domo & mansione sit luna & q̃ testimonia præualuerint talis erit lunatio usq; ad tempus oppõnis Si igitur testimonia præualuerint sup siccitate & serenitate & bona tẽperantia aeris hanc eãdẽ tẽperiẽ usq; ad tps oppõnis significabit Et nota hanc regulã i distinctionibus p̃cedentib⁹ & similiter in distinctionibus sequentibus huius tractatus cũ uolueris pronosticare de alia temperãtia aeris. Itẽ in omni coniunctione & oppositione & quadratura luminariũ unde si fuerit aliqua apertio portarum secundum modũ frequenter recitatũ ab alkindo & aomar & aliis in fine libri nouẽ iudicũ. Si ergo secundum eos i apertiõe portæ administratio adscribatur ioui prout dictũ est in p̃cedenti capitulo temperiẽ aeris uentus quoq; a sinistris & magis in cancro significat. Sol uero i tali casu in infimo circulo & cum planetis inferioribus significat pluuiam. Sed in superiori circulo & cũ planetis superioribus serẽitatẽ significat. Et nota q; duo testimonia siccitatis & serenitatis i hieme minus sunt q̃; in æstate unum. Item nota q; in isto capitulo debes obseruare omnes regulas pri⁹ positas in ca. p̃cedẽte de dominio ãni & q̃rtæ ãni Vbi .s. suppõitur q; dñiũ ãni uel q̃rtæ assumi debet ex domino cõiũctionis uel oppõnis p̃cedẽtis eius ĩtroitũ. Itẽ obseruare debes hic regulas pri⁹ positas & i ca. p̃cedẽte allegatas ab alkindo q̃ etiã ponẽt i

fine libri none iudicũ. Et breuit̃ p maiori pte oẽs
reglas põitas i pcedẽti ca. debes h obseruare cũ de
siccitate & serenitate & bona tẽpãtia aeris p oẽs
menses uel medietates & quadraturas mensiũ to/
tius anni uolueris pronosticare. & sic finitur hoc
capitulum.

Capi. 4. q̃liter sit pronosticandũ oĩ die de sicci
tate serenitate & temperantia aeris.

SI scire uolueris q̃lr erit oĩ die pno
sticandũ de siccitate & serenitate
& bona temperãtia aeris sc̃dm al
kindum ĩ epl'a sua ca. 7. accipe si/
gnũ a sole ad saturnũ & pice de si
gno lunæ & ubi terminat̃ nume
rus uide q̃s pl'a erit i illa domo dñs & si fuerit do
mus iouis erit illa dies serena & mitis si mercuri⁹
erit uẽtus fortis & ĩspicias hic regulas alias prius
positas. ĩ distĩctiõe prima ca. 3. q̃s ponit alkindus
ĩ eodẽ ca. 7. epl'æ suæ. Et i tractatu d' aptõib⁹ porta
rium dicit̃ sic si ĩ cõiũctiõib⁹ lũinariũ ul' ĩ quocũq;
alio tpe lũa fuerit ĩ domo martis ul' solis ca. & se.
sigificat. ltẽ sp debes obseruare istã regulã positã ĩ
caplis. 2. imediate pcedẽtib⁹ de aptõib⁹ portaꝝ
qũcũq; fuerit aliq̃ aptio porte. ltẽ i tractatu q̃dã de
tẽpie aeris cui⁹ auctoris nom̃ ẽ ignotũ iuẽi unã re/
gulã sĩmilẽ regulæ pri⁹ allegate ab alkindo ĩ episto
la sua ca. 7. & ibidẽ dicit̃ sic ĩ mane uide quãtũq; sit
a sole ẽ saturnũ & tãtũ alio loco lunæ cõputet̃ &
si ɔputatio siniat̃ ĩ domo martis uel solis serẽitatẽ
significat: mãsio ãt notãda est ĩ q̃ finit̃ cõputatio si
est sicca uel huĩda & sc̃dm hoc iudica. Si ergo fue
rit sicca significat siccitatẽ hæc ibidẽ. ltẽ sc̃dm sniã
ĩafar ĩ tractatu suo de pluuiis ca. 3. & 4. Et sc̃dm
alkindũ i epl'a sua ca. 6. sp est respiciẽdũ ĩ q̃ mãsiõe
lũa discurrit & qb⁹ pl'is lũa applicet̃. Si ergo ĩ mã/
siõe sicca ipa aut tẽpata discurrens stellæ siccæ aut
tẽpatæ applicuerit siccitatẽ uel serenitatẽ ĩdicabit
Et sc̃dm lafar ad mãsiones & etiã alioꝝ plaꝝ silr
respicere debes & p eas silr iudicare. ltẽ lincon. ĩ
tractatu suo d' tẽpie aeris uersus finẽ dicit q si abũ
dãtiã pluuiaꝝ scire desideras humectãriũ plaꝝ cõ
siderabis testimonia & locupletius q̃ extimes cõsi
deratione facies ei maxie si terno aspectu aspexe/
rint se & in signis aquosis: hoc autẽ dictũ lincon.
hẽt itelligi si fuerit plura testimonia humidoꝝ pla
netaꝝ sicut patet p illud qd' dicit̃ i exaffenõ i fine
Nã ille liber fuerit extract⁹ d' tractatu pdicto licõ.
dicit̃ itaq; in exaffenõ cũ pluuia habũdãtiã pno/
sticare uolueris p lunæ cõiũctionẽ & p totã lumia
tionẽ p⁹ iuestigabis horã ɔiũctiõis uere & p eadẽ
hora idẽ uide qd sit ascẽdẽs & adeq̃bis domos p
eodẽ & extrahe dñũ illuiatiõis. Et si hũerit testi
mõiũ ĩ hũditate & ɔcurrũt pl'e hũidi & i tẽpie ãni
huĩdo scias q mlto habũdãti⁹ accidet q̃ putabas
eadẽ rõne si siccitatẽ & serenitatẽ magnã & bonã
tẽpãtiã aeris scire desideras planetaꝝ siccoꝝ siue
tẽpatoꝝ plura testimõia ɔsiderabis. Et si tũc ɔcur
runt plures planetæ sicci siue tẽpati i signis siccis si
ue tẽpatis & si cũ hoc q̃rtãi ɔcordauerit erit signũ
siccitatis & serenitatis uel bonæ tẽpãtiæ aeris iu/
xta sẽtẽtiã lincon. & eius q cõposuit exaffenõ. ltẽ
dicit mess. i libro suo de cõiũctiõibus ca. 6. & her
mes trimegistus ca. p⁰ libro. 4. cũ uolueris ut te nõ
lateat aliquid ex rebus tpis scito utrum sint signa
plaꝝ põderosoꝝ calida uel frigida q si fuerit cali
da significabũt calorẽ i æstate & tẽpamtũ aeris in
hieme. Si uero fuerit i signis frigidis significabunt
frig⁹ i hieme & tẽpamtũ i æstate & frig⁹ i hieme.
ltẽ dicit ubi supra si plæ põderosi fuerit, i dircõ ali
cui⁹ regiõis sigificat sicitatẽ & famẽ &c. talia & cũ
plõgati fuerit ab ea significãt multitudinẽ pluuia
rũ & ĩtelligo. p pximitatẽ ut sint ĩ signis septẽtrio
nalibus & p plõgationẽ ut sint ĩ signis meridiõa/
libus. ltẽ dicũt q plæ põderosi cũ fuerit oẽs oriẽta
les significãt siccitatẽ & cũ fuerit occidẽtales signi
ficãt pluuiaꝝ multitudinẽ i hieme & tẽpamtũ ae/
ris i æstate. Silr cũ orti fuerit significãt ad aptatio/
nẽ aeris i hieme & multitudinẽ siccitatis in æstate:
hæc ille ibidẽ. ltẽ hermes trimegist⁹ ubi supra libro
5. ca. p⁰. Si i hieme cũ sole fuerit pl'a calid⁹ & sicc⁹
fit hiems mi⁹ frã & humida: si uero in æstate fuerit
cũ sole pl'a frigidus & huĩd⁹ fit & minus calida &
sicca: iõ cuilibet iudicanti q̃litates tpis est necessari
um uidere q̃ signa. sol hẽat & q̃s pl'a mouet̃ cũ eo
ibidẽ ubi sit & q̃s eoꝝ cõiunctio uel oppõ & q̃s
eoꝝ horoscop⁹ & qd faciat si sup his canones cũ
plãetis cõferat. Sic ergo q̃litatẽ & naturã & muta
tationẽ tẽpoꝝ pcognoscet una cũ statu & tẽperie
aeris & sufficiũt ad psens istæ regulæ particulares
de tẽperie aeris si una cũ eis diligẽter ɔsideres regu
las uniuersales quæ in primo tractatu huius libri
tradũtur & finitur hoc capitulum.

Capi. 5. de signis pronosticis serenitatis sicci/
tatis & temperie aeris per cometas & stellas se/
cũdas in aere.

REstat nũc ponere signa pronostica
siccitatis & serenitatis & bonæ tẽ/
periæ aeris: & prio sicut i distictõi/
bus pcedentib⁹ ponã signa pnosti
ca siccitatis & serenitatis supta ex
secũdis stellis: Dicit itaq; ptolæme⁹
secundo quadripartiti. capi. 4. q signalia in aere
apparentia circa luminaria hora eclipsis siue aliæ
hora q̃cũq; eadẽ rõe & caudatæ stellæ & aliæ stel
læ secũdæ i aere appẽtes cũ fuerũt caloris albi: ea q̃
sũt ex natura iouis significare dicũt̃. Sed cũ frequn
ter dictũ sit pri⁹ q iuppiter tẽperantiã aeris bonã
significat: h⁹mõi ergo signalia sic colorata bonã
tẽperãtiã aeris significabũt. Et hoc idẽ patet per

dictū hali.ibidē unde dicit ꝙ color alb⁹ q̄ parꝫ tēdit ad croceū nisi albus fuerit nimiū significat tēperantiā:& ꝑpter hoc cōcordat cū natura iouis Itē ptolemæ⁹ dicit ubi supra. Si signalia ꝑdicta ad rubedinē declinauerint significat ea q̄ sūt de natura martis. Sed mars ꝑut satis patet ex prædictis significar calorē & siccitatem. Et dicit hali ꝙ color rube⁹ significat calorē & siccitatē:& ꝑpter hoc cōcordat cū natura martis. Itē dicit ptolæme⁹ ibidē ꝙ si ꝑdicta signalia i ære fuerint aurei coloris ea q̄ ueneris naturā sequunt̄ iudicabūt. Sed uenus significat temperantiā aeris sicut & iuppiter. Sicut & frequēter dictū est. Et silr dicit hali ubi supra ꝙ iste color aureus est color croceus splēdidus:& ꝑpter hoc demōstrat tēperantiā & cōcordat cū natura ueneris:signalia sic i aere apparētia h⁹ coloris sigificāt bonā tēpātiā aeris. Itē ptol' i cētiloq̄o ꝑpositiōe 100. ait ꝙ stellæ cadētes significāt siccos uapores: & si oēs fuerīt ex una parte significāt ꝑ tex. ptolemæi quē ponit bugafarus diminutiōes aq̄ꝫ & siccitatem Itē hali i fine centiloquii dicit ꝙ stella comata q̄ dicit̄ miles est magna ad modū lunæ & hēt cries & radios fūdit retro se: & pagrat. 12. signa:& est ex cōplexiōe ueneris. Cū ergo ipsa apparuerit tēpantiā aeris significabit secd̄m hali: qa hoc idē significat uenus ¶ Itē secd̄m hali cometa q̄ dicit̄ matuca ē rubea & hēt caudā rubeā longā:& ē ex cōplexiōe martis:& qū apparuerit i oriēte caput inferi⁹ significat secd̄m hali paucitatē aq̄ꝫ & famā magnā:& sicut patet ex ꝑdictis cū ipsa apparuerit significat siccitatē: nā & mars hoc idē significat ¶ Itē cometa q̄ dicit̄ argētea hēt radiū pulchrū ualde & albū ad modū argenti purissimi:& qū apparuerit significat ānos fertiles i terra & melius erit ioue exn̄te i signo aq̄tico. ipsa ergo tū per colorē ei⁹ tū ēt p cōuenientiā eius i natura cū ioue significat cū apparuerit bonā temperātiā aeris sicut patet ex ꝑdictis. ¶ Illa uero q̄ dicit̄ rosa secūdū hali est magna & rotūda:& hēt faciē ad modū hois & color eius argenti cū auro mixti:ergo p ꝑdicta ipsa cū appuerit erit naturæ mixte ex natura iouis & ueneris: & significat tēpātiā aeris. ¶ Illa uero q̄ dicit̄ ptica secd̄m hali hēt grossū radiū & significat paucitatē aq̄ꝫ & defectū ānonæ & p cōsequēs siccitatē. ¶ Itē ptolemæus. 2. q̄dripar. c. ultimo. dicit ꝙ stellæ caudatæ uentū & aeris siccitatē oñdūt. Et secd̄m hali ibidē: oēs illæ sūt de fumo sicco Itē ibidē secd̄m ptolemæū & illius ꝙ ex hoc cōtingit fortitudo secd̄m illaꝫ multitudinē & ipsaꝫ spatiu duratiōnē. Itē albu. 5. de cōiūctiōibus magnis drīa ultima ꝙ si appatet stella aliq̄ cometa i ariete significabit siccitatē magnā. Itē dicit albu si aliq̄ cometa appatuerit i leōe a parte oriētis & sol fuerit æqdistās leōi significat mltotiēs ꝯmotiōes & siccitatē & fugā. Itē albu. ibidē cū aliqua cometa apparuerit i libra significat paucitatē pluuiaꝫ & siccitatē & nimiā serenitatē & destructō nē fructuū ¶ Itē ptolemæ⁹. 2. q̄dripartiti c. ultimo. dicit sic. cū sol orit̄ uel occidet & clarus fuerit: ita ꝙ nō tegat̄ ab aliquib⁹ nubib⁹ serenū tp̄s significat die illa. Item secd̄m hali si fuerit sol clarus qū occidit denotat noctē serenā. Itē ptolemæ⁹ dicit ꝙ ad sciendū ea q̄ accidūt die uidēdū est qū ascendit & ea q̄ de nocte uidenda sūt qū occidit. Et hoc idē patet ex i̇ntentiōe ptolemæi ibidē: dicit enī sic. natet qdem i significatione particulariū ꝑnosticatiōe signalia q̄ sūt circa solē & stellas obseruare:& cōuenit ut iſpicias i eo qd̄ accidit ex hoc ad solē qū ascendit p sciendo ea q̄ sūt de die:& qū accidit p sciendo ea q̄ sūt de nocte. Et hoc dictū ptolemæi notabis i distinctiōib⁹ ꝑcedentib⁹:& etiā ĩ sequentibꝫ quotiens per ortū & occasū solis de aliqua temperie aeris uolueris ꝑnosticare. Item dicit ptolemæus ubi supra. Si circulus solis in eius ortu uel occasu diuersoꝫ coloꝫ fuerit uel ad igneū ruborem declinauerit: aut si solis radii q sūt circa ipsū rubei fuerīt. aut si nubes q̄ soles dicūt̄ i una pte ipsi⁹ apparuerīt & colorem nubiū ad colorem rubeū declinantiū hūiditatem eiusq; radii i lōgū extensi si fuerint & ab iuicem extra circulū nubiū separati uentos fortissimos significabūt: hæc ptolæ. Sed ex ꝑdictis patet ꝙ ꝑter uentos siccitatem etiā significabūt eo ꝙ color rubeus est de natura martis & significat siccitatē ꝑut dictū est. idem patet per hali i eodem cap. ultio: secūdi q̄dripartiti: ubi dicit ꝙ si circulus solis & etiā radii circa eū fuerīt rubei oñdūt ꝙ fumositas est de natura martis: & etiā nubes q̄ dicūt̄ soles qū tendūt ad rubedinem significat etiā ꝙ fumositas est de natura martis & etiā nubes q̄ dicūt̄ soles. Silr si radii solis fuerit extensi & lōgi demōstrāt fumū siccū & lōgum. hæc ergo per dicta non obstante ꝙ significant uentos significat siccitatem aeris sicut prædictū est. Item ptolæme⁹: ubi supra dicit cōuenit ut iſpiciam⁹ ad lunā & ad ei⁹ locū tertia die añ cōiūctiōem uel oppositiōem & tertia die añ eius dimidiatā lucem: necnō & trib⁹ dieb⁹ post has horas. Cū ergo appuerit si subtilis & clara & nitidaq; uideatur & nihil fuerit a quo circūdet̄ serenū tp̄s significat. Itē dixit ꝙ si subtilis fuerit & rubea totūq; ꝙ ñ illuīatur ex ea claꝫ fuerit & q̄si moueri uideat̄ uentorū flatꝫ ex illa parte uersus quā ipsa fumositas declīat uentos significabit. sed hoc nō obstāte secd̄m hali ibidem: & ꝑdicta p talē colorē siccitatē significat. Dicit. n. hali ibidē ꝙ si lūa appuerit sbtilis et rubea significat̄ ꝙ fumositas quæ ē circa eū ē d̄natura martis i siccitate. Itē Beda libro de tp̄ibus. dicit sic: luna q̄rta si lunatio corniclo macłosa nigrescit pluuiosi mensis exordiū: si in medio pleniluniū serenū significat. Itē ptolemæus ubi supra: cōuenit ēt ut circulū q circa lunā format̄ cōsideramus quia si un⁹ fuerit ac clarus ac paulatim abbreuiatur siue destruatur aeris claritatē significabit. Sed dicit ibi hali ꝙ rubedo circuli denūciat famo

sitatē de natura martis.circulus est itercisus denū/
ciat motū fumositatis:& ꝑpter hoc significat uē/
tos fortes:sed quia est de natura martis sicut dicit
hali siccitatē cū hac significat. Itē ptolemæ⁹ubi
supra ꝙ circuli qui sunt circa planetas & stellas fi/
xas lucentes demōstrāt res ꝯcordātes cū colorib⁹
ipsis circulorū & cū natu is eas cōphēdētibus.
Et dicit hali ꝙ q̄libet stella trahit ad partē suā fu/
mositatē cōcordantem cū sua natura. Et q̄n appa
ruerit hæc fumositas multa in parte alicui⁹ eorꝫ de
mōstrat ꝙ uirtus illius stellæ uincit. Et sciemus q̄le
erit accidens per colorē fumositatis. Ex his uer/
bis hali sequitur ꝙ circuli appentes circa Iouē &
uenerē significant serenitatē:& ꝑcipue si fuerit co
loris albi:& coloris mixti ex colore auri & argen
ti & uiridi sicut patet ex ꝑdictis. Itē sequit̃ ꝙ cir
culus apparens circa martē significabit siccitatem
aeris & ꝑcipue si fuerint coloris rubei. Itē pto/
lemæ⁹ ibidē ꝙ iris cū i serenis tpib⁹ appuerit aerē
hiemalē significabit:cū i tpib⁹ hiemalib⁹ pluuiosis
formabit̃ serenitatē significat. Et hoc idem dicit
Arꝫ.3.metheororꝫ.ca.2. Itē dicit Virgili⁹ i geor
gicis suis lib.1.i fine ꝙ sol luna & stellæ si ualde cla
ri & nō obscuri appeant serenitatē significant:&
hoc maxime est uerꝫ si tales i eorꝫ ortu uel occasu
appuerint sicut patet ꝑ ptolemæū ex ꝑdictis. Itē
dicit plini⁹ i tractatu suo de tēperie aeris ꝙ sol pu
rus oriens & nō feruens serenū diē significat:& si
sic occidit pridie seren⁹ sicut & oritur tanto certi
or ē fides serēitatis. Itē serēi occasus serēitatē denū
ciāt Arꝫ. i de probleūatib⁹.ꝑticla.26. Itē Virg. ubi
supra ꝙ si luna quarto die post cōiunctionē fuerit
pura & clara significat ꝙ totus ille mensis carebit
pluuia. Item dicit plinius ubi supra. Si quarto die
luna exorta puro nitore refulserit serenitatem de
nunciat. Item Arꝫ.& plinius dicunt ubi supra:si
halo apparuerit circa lunā uel solē:ita ꝙ paulati
& cōtinue euanescat serenitatē significat. Itē pto/
lemæus dicit ubi supra & Arꝫ.3. metheororꝫ. ꝙ
halo circa aliquā aliā stellā apparens ꝑ mediā do/
mū sicut circa solē & lunā significat. Et dicit Arꝫ.
serenitas ꝑbet euidētiā min⁹ fortē. Itē ꝙ sol rece/
dit a plaga illa a q̄ flat uēt⁹ uel radiat a plaga illa i
q̄ iā est sol uel i q̄ stati erit sol serenitatē significat:
& hoc exptū ē. Itē si i occasu solis uel p⁹ uētus flat
a mari signū ē serenitatis:& hoc silĩr ē exptū ꝑut q
dā dnt. Itē si nubes appeāt i aere ac si eēnt q̄dā plu
mæ q̄ dicit̃ memicrex albedie.s.paruarꝫ nubecula
rū & hoc celesteitate i aere serēitatē significat. Oīs
etiā diuisio seu sepatio nubiū significat illud idē:silĩr
q̄n tpe pluuioso nubiū segregatio & disgregatio
q̄ pri⁹ nō fuerit incipit apparere pluuiæ cessatōnē
denūciat:& maxīe si fuerit hoc iuxta horizōtē &
i pte illa a q̄ flat uēt⁹. Claritas ēt ipsi⁹ aeris si fuerit
ꝑpter nubiū strictura sīue ꝑ ꝑceārꝫ euanescētiā idē
significat:& hæc sūt expta. Itē si fuerit nebula q̄ ca
dat & nō ascēdit supi⁹ i silitudie nubiū serenitatē

significat sc̄dm Virgi. ubi supra. Itē Plini ubi su
pra. si circa occidentē rubescāt nubes serenitatem
futuri diei prædicant. Item si nubes ab ortu pel/
lant̃ i occasū idē significat. Itē si fuerit nebla q̄ ob
tineat̃ a sole & sic euanescat ꝑ hoc i æstate multo
tiēs ꝑnotat̃ serenitas & calor futurus & dicitur a
uulgo. Itē copia roris i mane uel i uespe i q̄cunqꝫ
pte āni fuerit serenitatē futuri diei significat. Itē ꝑ
primā ptē i autūno & uere mane appentē sereni/
tatē illi⁹ diei & calor mltotiēs designat̃:& hæc ex
pta sūt. Itē Arꝫ. in de ꝑbleuma. particula.22. uē/
ti desiccāt nō obstante ꝙ sint frigidi. Itē uēti pl⁹
desiccāt q̄ sol. Itē oīs uētus serenat i loco a quo in
cipit flare Boreas siccior est q̄ auster:& zephirus
q̄ eurus Zephirus serenus & delectabilissim⁹ ē uē
torū Auster minor serenior est q̄ magnus & diu/
turnior sit nebulosus. Itē uenti boreales magis in
hieme sūt i frigidis locis ut circa polū articū & ne
bulose sūt extern⁹ uero.i.extra hiemē & extra loca
ꝑdicta sereni sūt frigidi hæc Arꝫ. ibidē. Itē uētus
boreal' serenat Arꝫ.& uirgi. Itē Arꝫ. prio methe
ororꝫ.ca.6. caligo magnā siccitatē significat. Itē
si iuxta horizōtē fulmiauerit̃ absqꝫ tonitruo nlla
uel modica ibidē nube ꝑcepta nec alibi futurā se/
renitatē significat & colorē hoc satis ē exptū & di
cit uirgili⁹ i georgi. ubi supra ꝙ si corui q̄si leti ex
determinatiōne plume ter ul' q̄ter uociferēt & cū
solus ludāt īter se serenitatē significat. Item si no
ctua post occasum solis non uociferet hoc idem
significat dicit uirgilius. Itē ꝙ illæ aues q̄ alchiōes
uocant̃ i maris littore alas suas nō expandāt Vir.
Itē si nisus alaudā isequt̃: hæc sc̄dm Vir. serēitatē
significāt. Itē sc̄dm Pli. ubi supra si corui q̄si læti
q̄dā latēti singultu singltāt serēitatē significat. Itē si
grues ꝑ silētiū sublime uolāt ēt sc̄dm Pli. serēitatē
sigificāt. Itē cāt⁹ colūbarꝫ siluestriū idē sigificat. Itē
si milui ludētes q̄si spaciātes i aere alte uolāt. Itē si
uespertiliōes & i magna copia uolāt i uespe q̄ sole/
bāt. Et de strabōib⁹ hoc idē itellige. Itē ꝙ parū an
occasū solis lucēte sole muscæ puæ se cōgregāt i al
tū ꝯstituētes. q̄si quoddā cāpāile gracile hæc oīa se
renitatē significāt ꝑut satis ē exptū. Et hæc sunt si/
gna ꝑnostica serēitatis ex amb⁹ ¶ Sed notādū ꝙ
Seuu⁹ sup li.geor. Virgilii. ubi supra. dicit ꝙ Vir.
mouet dubitationē accerrimā:ubi docet ꝑnostica
re p aues de tēpie aeris. Cur.s. hoīes quos cōstat eē
prudētiores aialib⁹ ꝑ se nō sentiāt q̄litatē aeris fu/
turā sed eā magis ex alus aialib⁹ colligūt. Et dicit
Seruius ꝙ Virgilius soluit hāc dubitationē ꝑ hoc
quod dicit homines prudētiā naturalē habere &
suo iudicio posse uel letos uel tristes esse quæ res
in hæc animalia minime cadere possunt quæ ni/
hil nisi suā quā hēnt naturā aeris sequūt̃:nos uero
& leti eē inter nubila possumus & i serenitate sol
liciti: hæc Serui⁹. Item si tempore ualde sereno
solent apparere in aere quasi quædam minuta uo
lantia cū uento quæ non percipiuntur ut cōtīu/

niter nisi ultra distantiã iactꝰ lapidis minus: & hoc
erit inter participes & montẽ dominum uel siluam
coexistentibus lateraliter uento & sole. Itẽ ꝙ aer
sic apparet mouere cum uento prope horizõtem
inter percipientẽ montẽ uel siluã serenitatẽ signifi
cat: & est expertũ. Item dicit Plinius ꝙ si cacu/
mina montium pura & serena fiant serenabit.
Itẽ nebulæ de montibus cadentes serenitatẽ pro
mittunt: hæc Plinius. Itẽ dicitur a uulgo ꝙ pluuia
uel tempestas quæ accidit in die sabbati nunꝗ̃ aut
raro duratusq; ad diem lunæ: & ideo a nautis mi
nus timetur. Itẽ Aristo. in de probleumatibꝰ par
ticula. 25. Aestas magis serẽa ẽ ꝙ̃ hiems. Itẽ æstas
calida est & sicca: Autũnꝰ uero frigidus & humi
dus. Ptolæmeus primo quadripartiti. ca. 10. Itẽ
cõmuniter martius magis siccus est & serenus &
calidior ꝙ̃ aprilis: & hoc est expertum frequẽter.
Itẽ in fine septembris uel i pricipio octobris fre
quenter accidit serenitas quædã parũ durans qua
si per septimanã uel per quindenam uel non me/
dietate amplꝰ. unde dicitur a uulgo ꝙ sanctꝰ Mi
chael ante festum suũ uel post habet æstatem suam
Item Aristote. in de probleumatibus. particula.
25. dies sunt minus pluuiosi ꝙ̃ noctes: & tamen
noctes sunt sereniores ꝙ̃ dies. Itẽ i media nocte
& meridie maxime fit serenitas. Itẽ de die maior
serenitas est ꝙ̃ de nocte. Aristo. ubi supra. Item
nota ꝙ regiones ꝗdã rõe situs suntècciores quæ/
dã sereniores. Nã ut cõmuniter loca mõtuosa sũt
magis pluuiosa ꝙ̃ plana. Et in partibꝰ meis. s. i par
te boreali angliæ quæ intercipitur iter duo maria
uidelicet orientẽ & occidentẽ: nos qui habitamꝰ
super mare orientale. s. northumbria frequẽter ha
bemus serenitatem flante uento occidentali quan
do hi qui habitant super mare occidentale in par
tibus habentibus tempestatẽ flante eodem uento
& econtra ipsi serenitatem frequenter habent flã
te uento orientali: nos uero tempestates ualidas:
unde & nobis uentus occidentalis est maxime tẽ
peratus: illis uero frequenter pluuiosus. Huiꝰ cau
sa potest eẽ: quia uentus occidentalis propellet eis
a mari occidentali tempestatem quæ attingere nõ
possunt usq; ad nos. Et uentus orientalis econtra
propellit tempestatẽ nobis a mari nostro. s. orien
tali quæ tempestates ad eos non perueniunt. Vn/
de & nobis uentus orientalis est magis tempera/
tus eis uero cõtra. Excessus uero siccitatis freqnẽ
ter percipitur si agricolæ ex duricie terræ arabilis:
suas ultra solitũ frangãt carrucas. Itẽ si semina se
minata propter defectum humiditatis non constat
Itẽ si in uallibus uel pratis ubi aquæ abundare so
lebãt appareant hiatus & scissuræ maximæ. Sere
nitas uero aeris nunꝗ̃ uidetur excedere nec noce/
re nisi per excessum siccitatis iunctæ sibi. Multa ẽt
alia signa siccitatis & serenitatis possũt assumi ex
priuatione uel ex contrariis signoꝝ pluuiæ & hu
miditatis: quæ quidem signa pluuiæ dicentur i di/
stinctione sequente. Nã sedm Virgiliũ ubi supra
iudicamus frequẽter serenitatem si noctua nõ can
tet post occasum solis. Item si alchiones alas suas
in littore maris non expandant. Item si sues uel
porci manipulos feni uel segetis in ore suo dilace/
rant uel non abscondant. Itẽ si nubes similes uel
leribus lanæ non appareant in aere ferri i tempo/
re ad hoc debito: hæc aũt omnia sedm Virgilium
signa sũt serenitatis uelocꝰ ipsa sũt cõtraria uel pri
uationes signorũ pluuiæ & humiditatis aeris. un/
de & eodẽ modo potes elicere alia signa siccitatis
& serenitatis ex cõtrariis alioꝝ signorum pluuiæ
quæ ponentur in distinctione sequenti. Et finitur
hæc distinctio tertia.

¶ Incipit distinctio. 4. de himbribus pluuiis nu/
bibus & humiditate aeris. & hẽt. 6 ca. Primũ de
generatiõe himbriũ pluuiaꝝ & hũditate aeris.

IN hac distinctiõe
4. huius tractatꝰ in
tẽdo ponere regu
las particulares de
himbribus & plu
uiis nebulis & de
hũditate aeris de
prædictis. Sed pri
mo ĩtendo dicere
descriptiões seu di
spões himbrium
nubiũ & pluuiarũ
¶ Et sedm pluꝛ opi. eoꝝ generatiões manife/
stare: & quõ iter se uariant. Et hæc oĩa dicentur in
isto prio ca. huiꝰ distinctiõis: & deinde de regulis
particularibꝰ astrologicis himbriũ pluuiarũ nubi
um & hũditatũ aeris itẽdo ptractare: Dicit itaq;
hermes trimegistus lib. 4. ca. 2. ꝙ himber est ꝑceps
aquæ defluxio: & cũ eo cõcordat Beda de tpibꝰ.
lib. 1. dicens ꝙ himbres ex nubiũ cõgregant guttu
lis dũ maiores stillas cõuertunt aerem: amplꝰ nõ
ferente natura: nunc uento ĩpellẽte nũc sole dissol
uẽte pluualiter ad terras delabũt. Sed Isidorꝰ. 13.
æthimologiaꝝ. ca. 10. dicit ꝙ hĩbres ad nubes &
ad pluuias ptinẽt dicti aũt a greco uocablo ꝙ ter
rã inebriant ad germinãdũ unde oĩa creantur. Itẽ
ibidẽ dicit pluuiæ dictæ sunt: ita ꝙ fluãt ꝙ̃si fluant
Nascunt enĩ de terræ & maris anhelitu: ꝗ cũ al/
tius eleuatæ fuerint aut calore solis resolutæ aut ui
uentoꝝ cõpressæ stillant i terris. Itẽ Guilelmꝰ de
cõchis i phia sua. particula. 3. dicit pluuiaꝝ diuer
sæ sunt cãæ: aliqñ nanq; spissus fumus & hũidus
euaporat ex terra uel aq̃ hic dũ ascendit in minu
tissimis guttis se ĩuoluit quæ grossiores & grauio
res factæ cadũt & fit pluuia: aliquãdo uero aer ex
frigiditate terræ & aquæ ĩspissat trãsitq; i aqã sub

tiam que a calore solis ut glacies ab igne dissoluta & acumine solis penetrata pars eius a parte separatur quibus separatis naturali grauitate p minutissimas guttas cadūt & fit pluuia. Cōtingit ēt ad nutrimētū sui solē humorē attrahere qđ aūt ī eo liquidius est ī igneā trāsit substantiā: sed ꝙ grauiꝰ est deorsū cadit. Vnde post acutissimū calorē uidemꝰ cōtingere pluuiæ inundatōnē. Quarta rō pluuiaꝝ ē ꝙ uētus eleuās hūorē de fluuiis & lacubus: inde est ꝙ ranūculi & pisces cū pluuia uisi sūt cadere. Cū eni ut prædiximꝰ aq̄ uēto subleuaᵗ cōtingit ꝙ ranūculos & pisces secū eleuat. quibꝰ ex naturali grauitate descendentibꝰ stupent ignorantes. Nullū eni tempus anni imune est a pluuia: in quolibet enim tempore uel fumus humidus euaporat uel aer ex frigiditate spissatur: uľ humor ad nutrimentum solis attrahitur uel uento eleuatur. Itē pluuia quandoq̄ plus solito inspissata & nimio calore accensa fit ad modū sanguinis spissa & rubea qđ uidentes phisicā ignorātes dicūt sanguinē pluere. Vnde uerisimile est illud dictū esse uerū ꝙ ante finē huius seculi guttæ sanguineæ cadent & ꝙ debeat seculū ex ustione finiri: ut testaᵗ scriptura dicens: ignis in cōspectu eius exardescet &c. Et alibi q̄ uēturus ē iudicare uiuos & mortuos & seculū p ignē: hæc Gulelmꝰ de cōchis ī philosophia sua. Et ī quadam alia philosophia huic cōsimili: cuiꝰ auctoris nomē ignoraᵗ dicitᵗ ꝙ ex mari nubilosis surgit uapor in aere qui in nubes uertiᵗ: uapor āt ille cū aere frigido circūdaᵗ & partes coherentes coercēᵗ aut pluuiæ fiunt: hæc ibidē ℂ Et albertꝰ lib.2. metheorog: tractatu.1. capitľo 14. dicit sic. Nunq̄ ex nube aqua frigida congelatur nisi in loco ubi nubes fiunt: ille autē est locus medius aeris qui inter omnes est magis frigidus. Ex illo autē loco nubium descendunt ad terram tria corpora quæ sunt aquæ pluuiæ nix & grādo: Quæcunq̄ enim ab aere descendūt congelata descendūt aut nō congelata. Si cōgelata aut sūt congelata simul & conuersa in aquā aut sunt prius in aquam conuersa & postea congelata. quecūq̄ autem descendūt non congelata sunt sicut pluuia & que descendūt congelata simul ex conuersione in aquā sunt sicut nix. que autē descendunt congelata: ita ꝙ congelatio sequebatur conuersionē sunt sicut grando. Et corpora descendentia ab aere ꝓut dictū est quædā descendunt fluida hoc est non congelata uel descendunt terminata hoc est cōgelata. ℂ Et causa generationis omniū istorum est frigidū .s. frigus simpliciter uel frigus excellens: & licet plura nūero inueniuntur huiusmodi: tamen corpora reducūtur sc̄dm formā ad prædicta duo cū diuersitas eorū omniū non est nisi in paucitate & multitudine tñ: quia nix & pruina differunt tantū sc̄dm molitiem & duriciē: similiter ros est pluuia pauca & pluuia est ros multa que non fit ex uapore multo qui īfrigidatus est: & causa illiꝰ ē tempus & locus & frigus: tempus quidem quoniā remanentia uaporis roridi in alto ē dies unus quia in die eleuatur tempori sereno & ī nocte descendit. Et simile ē de uapore pluuiæ. Sed uapor pluuiæ & niuis remanent tempore pluri q̄a diu agit in eis calor eleuans & frigus inspissans in nubem & conuertens nubem in aquam uel etiā congelans in glaciē. Similiter locus generationis roris strictus est quia inferior locus aeris pro tanto strictus est quia non multū eleuatur de terra. Sed locus generatōnis pluuiæ & niuis qui ē locus medius ubi dilatatur frigus est amplus & dilatatus. Similiter frigus temperatū generat rorem: sed intemperatū & non excellens generat pluuiā. Excellens aūt generat niuē & pruinā. Cum autē materia pluuiæ ꝓut dicit albertꝰ ubi supra capitulo.19. est nubes aquosa frigido medii loci inspissata. Et ubi supra capitulo.2. dicit albertus ꝙ causa efficiens pluuiæ est frigidum īpulsum in nube a circūstante calido: & ideo in tempore frigido non pluit. Sed pluuia post gelu signū est resolutionis auræ. Est autē calidū istud in toto aere diffusū & nō est in una parte eius: & ideo undiq̄ eius a se expellit frigidū qđ in nube ueniēs comprimit nubē & propter expulsionē cum impetu descendit aqua pluuiæ: sed uehemētior est impetus in æstate q̄ in hieme: quia tunc calidū uehementius expellit frigidū q̄ resoluit nubem in aquā: & ideo etiā post serenū tempus impetuosiores sūt nubes q̄ alio tēpore: & quia impetuosis pluuiis plus est de frigiditate expulsa ab aere: frigiditas autem ē qualitas mortificatiua: & ideo uehemētes pluuiæ non bene conueniunt plantis. Sed potius pluuiæ suaues sine uiolētia descendentes: quia in illis est plus de calido & iō similes sunt rori. Quia āt pluuia est generata de uapore multū habente de terrestri: iō cum suauis est aliquando cū ea generantur plura animalia aquatica sicut ranūculi & uermes & aliquando pisces parui. Cuius causa est quia calidū quod est in nube cū euaporare incipit secū trahit subtile humidū quod in se habet: de subtili terreo bene cōmixto: & ideo est uiscosum. unde & reducitur ad aerem & incipit dulcescere & constare & uertere se in pellem quandā in qua continue pulsans calidū efficit sp̄m cui additur anima sensibilis uirtute stellarum: & tunc fit animal. Et sūt huiusmodi animalia aquatica quia ī tali pluuia uincit aqua. ℂ Et ī capitulo.21. ubi supra dicit albertus ꝙ locus generationis pluuiæ est duplex .s. est ꝓ per se & per accidens. Per se quidē locus generationis eius est locus medius sc̄dm inferiorē sui latitudinē eo ꝙ caliditas uaporis non est multū magna. Ad illū enim locum undiq̄ expellitur frigiditas que cōuertit nubē ī aquā. Per accidens tñ generaᵗ pluuia & in iferiori loco cū frigiditas supior

deprimitur ibidem: quia autẽ uapor pluuiæ quasi medius est & facilioris eleuationis q̃ alii uapores humidi: ideo frequentius pluit quando apparet aliqua alia impressio: & ideo etiam hec impressio primarũ qualitatũ habet esse tantũ post: quia in hieme pluit & in uere & in autũno. Causa autem quare diutius cõtinuat̃ pluuia q̃ nix uel grando est: quia propter facilitatẽ suæ eleuationis uapor prius eleuatus cõtinue nutritur a uapore cõsequenter eleuato & pluuia præcedens ẽ materia sequentis: quia ex precedenti madescit terra quã necesse est iterum euaporare ex calore radiorum solis. ℭ Est enĩ non prætermittẽdum illud quod dicit algazel ꝙ pluuia generat̃ i loco inspissante uaporem ex hoc ipso ꝙ locus ille frigiditate sua reflectit uaporem in se ipsum non permittens ipsũ ulterius ascendere uł disgregari: & propter hoc ꝙ aliqua caliditas circunstantis aeris frigus expellit in nubem: & huiusmodi exemplũ dat in caldaria plena aqua bulliente & cooperta ꝙ non propter frigus sed propter reflexionẽ uapoꝝ ad cooperculũ plimas generat guttas i caldaria distillãtes: qa uapor ꝓhibit᷒ exire p cooptoriũ ↄuertit̃ i guttas uel aquã: sic quoq; accidit de uapore illo respectu frigiditatis superioris. Et ubi supra capitulo. 22. dicit albertus ꝙ figura guttarũ pluuiæ generaliter est rotunda: cuius rotunditatis aliqua alia causa non est nisi grauitas aquæ generatæ ex nube. cum eni quælibet pars gut᷑æ festinet descẽdere una mouet̃ ad aliã quãto citius & ꝓpinquius potest: nõ igitur una distat ab alia per angulũ quia tunc magis distaret a centro guttæ quæ est i angulo q̃ quæ est in linea angulũ concludentẽ & iõ oportet rotundari guttas. Magnitudo aũt & paruitas guttarum causant̃ ex nube calidiori uł frigidiori: quia calidior undiq; dat introitũ frigori iõ conuertit̃ in guttas maiores: Minus aũt calida nõ sic patula est frigori: & iõ conuertit̃ in minores quia illa est spissior & diutius tenet calidũ eleuãs q̃ subtilis & calida. Et in capitło. 28. ubi supra dicit Alber. ꝙ guttæ magnæ fiunt tempore calido ab aquosa nube calida ex calore undiq; frigefactæ locũ præbente introitũ sicut & grando. Sed nubes illa plus habet de aereo q̃ nubes grandinis nec fit frigiditate expulsa ad unum locum sicut grando. sed frigiditate quasi quæ abundat in media regione aeris. In tempore autem calido fit quia tunc frigus contractum ad locum superiorem non tñ multum expulsũ cõgregat partes nubis magnas & uehemẽter ↄtrahit eas & iõ a tali nube descẽdũt magnæ guttæ & descendũt cũ ĩpetu eo ꝙ uelociter cõstringuntur quia aliquantulũ fugat̃ frigus a calore circunstantis aeris quãuis non ita sicut in grandine. Et sicut in grandine frigus partes singulas ad se conuertit ipsius uaporis sicut ad quoddam centrum in quo est operatio eius ita etiam fit guttis magnis propter hoc ꝙ nõ congelãtur. Istæ aũt guttæ magnæ non solent uenire nisi in uere uel in æstate & quãdo ueniũt: aut ueniũt sole lucente & tunc uidentur albæ uenĩẽtes ad modum paruarũ stellarum uolantium propter resplendentiam solis super eas: aut ueniũt ante magnas & tempestuosas pluuias uel grandines quia istæ fiunt de uaporibus calidis & a principio non sic uincit eas frigus nisi particulariter & conuertit partes illas quas magis inuenit sibi dantes uiam ad ingrediendum in guttas magnas. ℭ Signum autem eius quod dictum est iam de generatione prædictarum guttarum magnarum accipitur ex hoc ꝙ cum impetu descendunt guttæ illæ propter calidum expellẽs & sũt guttæ illæ calidæ i tactu: quia nubes calida non suscipit de frigore nisi ad conuersionem nubis in aquã & non congelationem. Et hæc sunt dicta alberti de pluuia & de eius generatione & de eius causa materiali & efficiente & in quibus locis pluuia generatur & in quo anno & in quo tempore & de figura guttarũ & de magnitudine & paruitate guttarũ. Sed Aristoteles primo methcoroꝝ capitło 8°. qui sic incipit. De loco aũt positione 2° &c. dicit ꝙ pluuia fit ex uapore eleuato ab aquis & a terra humefacta usq; ad mediam regionẽ aeris & a frigiditate loci condensato calore etiam qui duxit uaporẽ relinquentẽ e directo ad superiorem locum uel extincto ꝑpter suspendiũ longius ĩ aere uapor inspissatus ꝑpter defectionem caloris & propter frigiditatem loci fit aqua & pluuia & iteꝝ fertur ad terram & pluit. Et dicit Ariꝝ. ibidem ꝙ uapor inspissatus in aquam quandoq; descendit in paruis guttis & dicitur tũc per se cadens: quãdoq; uero descendit in magnis guttis & tũc uocat̃ pluuia: hæc Ariꝝ. de generatiõe pluuiæ: Sic ergo patet q̃liter pluuia generatur. ℭ Sed differẽtia est inter nimbũ & pluuiã prout dicit hermes trimegistus ubi supra dicit enĩ ꝙ lẽta & iugis defluxio pluuia dicit̃: præceps autem nimbus appełlat̃. Hæc iste. Sed isidorus atymologiarũ ubi supra & similiter beda de tẽporibus ubi supra hanc eandẽ differẽtiã ponũt inter nimbos & pluuias: dicunt enim sic: pluuias uocamus lentas & iuges: nimbos aũt repẽtinos & præcipites: hæc ille. Sed scđm isidorũ ubi supra nimbus est densitas nubis intempesta obscura: isidorus uero ꝓut dictũ ẽ satis sufficientẽ posuit differẽtiã inter himbres & pluuias dicens hĩber & ad nubes & ad pluuias ꝑtinet. Ita ꝙ ipse uult ĩtelligere ꝙ nubes & pluuiæ & omnes h᷒mõi ĩpressiones quæ terrã inebriant ad germinandũ himbres appellant̃ ꝓut dictũ est. Nubila uero scđm isidorũ ubi supra dicunt̃ ab obnubẽdo terrã id est cooperiẽdo terrã siue ꝙ nubes uolãs faciat. Exalãt enĩ ualles humidæ nebulas & fiunt nubes inde nubilum & deinde niues. nebulæ aũt ima petũt cũ sere

nitas est supra cũ nubiliũ hæc isodorus. Et sedm albertum. 2. metheororum tractatu primo capitulo. 3. nebula est reliquiæ partiũ subtiliorum quæ s. postq̃ resoluuntur in aquam caligo sunt magis calidæ & siccæ uaporis roridi & pluuiosis & nocatur nubes nubila ab Aq̃. que signũ est serenitatis cũ uidetur. Et Gulielm⁹ de cõchis ubi supra dicit sic: aliqñ aer ex frigiditate terræ & aq̃ inspissat̃ & trãsit i aquosã substãtiã q̃ spissitudie sua nostros tangit oculos hãc nubẽ uocamus. Et beda de temporibus ubi supra dicit sic nubes coacto guttatim aere cõglobatur quæ suali leuitatem uapore aquarum de terra marique sustollẽs q̃ diu in minutissimis guttis & stillis cõsistunt sua ui sustollit in altum qua uel solis igne decocti uel aeris itinere mutati dulcescũt ut marinam aquam humorẽ dulcẽ marinis herbis residentes i cõtrariũ solemus trãsferre saporem hæc ibidem beda. Ex his quæ dicta sunt patet qualiter generãtur nubes pluuiæ & nubila & qualiter ipsæ distinguũt̃ ab inuicem. Restat igitur ponere regulas particulares astrologorum per quas de eis poterimus pronosticare.

¶ Capitulũ. 2. qualiter sit pronosticandũ de himbribus pluuiis & humiditate aeris. & qualiter sit pronosticandũ de his per orbes magnos & per coniunctiones magnas.

CVm uolueris pronosticare de himbribus pluuiis nubilis & humiditate aeris. Primo oportet te inuestigare dominium orbis magni in quo fueris iuxta doctrinã tibi traditam in tractatu primo ca. 4. Inuestigabis etiam diuisorem ãni tui & signũ profectionis orbis magni ac etiã gradus profectionis prout dictum est tibi ubi supra. Si ergo domin⁹ orbis magni ac etiã dominus ascẽdentis orbis magni fuerint planetæ humidi & pluuiosi significabit habũdantiam himbrium & pluuiaꝝ per totum illum orbem. Et eo fortius si signũ profectiõis orbis & ascẽdens eius fuerint signa humida & pluuiosa & eodem mõ iudicabis i tempore diuisionis per diuisores & per gradum profectionis. Et nota in principio q̃ planetæ pluuiosi sunt uenus mercurius & luna sedm sententiã dorothei & iergis in capitulis suis de temperie aeris quæ ponuntur in fine libri nouem iudicum & sedm sententiam alkindi in ep̃la sua cap. 6. sed sedm iergis ubi supra potissime significant pluuias uenus & mercuri⁹. Et sedm ptolæ. 2. quadripartiti ca. 8. sedm albu. 11ª de cõiũctionibus magnis differẽtia pria. saturnus significat tempestates ualidas i aere & pluuias, & nubes & tenebrositatẽ aeris. Iuppiter uero significat bonã temperantiam aeris. & si in aliquo saũ plus significãt illæ pluuiæ erũt tẽperatæ & salubres. Signa uero pluuiosa prout dicit hermãnus in tractatu suo de himbribus sunt uterq; domus saturni. s. capricornus & aquarius. & eorum opposita. s. cancer & leo & pisces propter riuos quos habent & flumina: sicut etiã sagittarius propter maria quæ in eis consistunt & scorpio ꝓpter sua hæc hermãnus & cũ eo concordant plures alii Et dicit iergis ubi supra q̃ cãcer scorpi⁹ aquari⁹ & leo sunt signa pluuiosa & præcipue aquarius & leo. Et albu. in 6. maioris introductoriu differentia. 24. dicit q̃ signa aquatica sunt cancer cum sua triplicitate: sed cancer sol⁹ pluuiã significat & scorpi⁹ aquari⁹ & pisces significãt aquas & ꝑ consequens humorẽ aeris significabũt. Et hali sup primo quadripartiti ptolemæi ca. 13. dicit q̃ signa siue figuræ pluuiosæ in cælo sunt illa in quib⁹ sunt figuræ auiũ ut uultur, & galina & huiusmodi: & similiter signa quadrupedia ut aries taurus & capricorn⁹. Postq̃ autẽ scieris dominiũ orbis magni oportet te procedere ad cõiũctiones magnas triumplanetaꝝ superiorum & inuestigare dominia eorũ iuxta doctrinam traditam in tractatu primo distinctione. 2. Si eni ꝑ planetas dominantes in loco cõiunctionis magnæ aut in ascendẽte eius significet̃ pluuia uel humiditas aeris. Indicabis habundantiã pluuiæ uel humoris per totũ tp̃s durationis effectus illi⁹ cõiunctionis sicut expressius patet in tractatu primo distinctione. 2. ubi ponitur modus pronosticandi ꝑ cõiunctiones magnas. His autem præhabitis procedendũ est ad eclipses luminarium: aptabis quoq; ascẽdens hora eclipsis & . 4. angulos & inuestigabis dominiũ eclipsis iuxta doctrinam traditam a ptolomæ. in 2 quadripartiti capitulo. 8. Si enim per planetas dominatores in loco eclipsis & in angulis. s. præcedente & sequente eclipsi significet̃ pluuia uł humiditas aeris significabit habundantiam pluuiæ & humoris per tempus durationis illius eclipsis sicut patet expresse ꝑ ptolemæũ ubi supra ubi ponitur modus pronosticandi de accidentibus mundi per eclipses: & hoc idem habet̃ in distinctione. 3. tractatus primi hui⁹ libri. Cumq; hæc omnia diligenter inuestigaueris procedes ad reuolutiones annoꝝ mundi extrahendo dominium anni & extrahas etiam dominiũ q̃rtæ. prout tibi dicã post in hac distinctiõe: Deinde procedas ad omnes cõiunctiones & oppositiones & quadraturas luminariũ extrahendo dominia eorũdem & ꝑ planetas dominatores omnium prædictorum temporum reuolubiliũ pronosticare debes de hibribus pluuiis nubilis & humiditate aeris in utroq; temporum prædictoꝝ. Et iuxta ordiẽm prius positã in distinctionibus precedentibus primo intẽdo regulas particulares de himbribus & pluuiis & nubilis & humiditate aeris sũptas a dñis orbis magni & coniunctionis magnæ & eclipsis. Dico

ergo secũ sniam ptolomei .2. quadripartiti capi.
8. & secũ sniam albu .5. de coniunctionibus ma/
gnis dria prima. Si saturnus dominetur eo mo/
do quo prædictũ est in tractatu primo in orbe ma
gno: aut fuerit diuisor orbis magni: aut si domine
tur in coniunctiõe magno: aut ĩ alia eclipsi lumina
rium modo quo prædictũ est & fuerit significatio
eius ĩ aere: inspissabitur aer nubibus erunt q₃ ma/
gnæ nubes & magni uenti: erit & aer hiemalis Et
dicit hali ĩ tractatu suo de existentia planetarũ de
sub radiis q saturnus ĩ ariete sub radiis solis facit
pluuias & nebulas multas. Et dicit albu. ubi supra
Saturnus cũ fuerit ĩ tauro & pdictũ dñiũ obtinẽs
significat niues & pluuias incessãtes. Itẽ secdm al/
bu. saturnus in geminis prædictũ obtinens domi
nium significat multitudinẽ pluuiarũ & corruptiõ
nem agriculturæ. Item secdm albu saturnus in can
cro prædictũ obtinens dominiũ significat multas
pluuias. Et secdm hali. Saturnus ĩ cancro sub radi/
is obscuros dies facit. Itẽ dicit albu. ubi supra sa/
turnus cũ fuerit in scorpione & prædictũ domini
um obtinuerit & fuerit meridionalis significat mĩ
titudinem pluuiarũ & humiditatũ. Et secdm hali
si fuerit illic stationarius faciet obscuros dies Itẽ
secdm hali. Saturnus ĩ sagitario sub radiis pluuiã
& nebulas significat. Itẽ secdm albu. ubi supra sa
turnus in capricorno pdictũ obtinens dominiũ
significat corruptionẽ agriculturæ & reddit⁹ here
ditatum propter multas aquas & humiditates. Et
si fuerit latitudo eius septentrionalis significat mĩ
titudinem humiditatũ. Et secdm hali saturnus in
capricorno stationarius uel sub radiis signifi/
cat obscuritatem aeris. Et dicit albu. Saturnus in
aquario prædictũ habẽs dominiũ significat mul
titudinem pluuiarũ & inundationũ Et si fuerit eius
latitudo meridioalis significat multitudinẽ nubiũ
& superfluitatem pluuiarũ. Et secdm hali saturnus
in aquario matutinus pluuiã & hiemalem signifi
cat aerem. Itẽ dicit albu. saturnus in piscibus præ
dictum obtinens dominiũ & meridionalis signi/
ficat multitudinem pluuiarũ & augmẽtum flumi
num. Et dicit hali saturnus in piscibus uespertinus
ẽ pluuiosus. ℭ Iuppiter uero secdm ptole. ubi su/
pra & secdm albu. ubi supra differẽtia pria cũ præ
dictum dominiũ obtinuerit significat bonam tẽ/
perãtiam aeris & nõ significat pluuias nisi tempe
ratas & profectuosas & uentos humidos quæ res
oriri faciunt. Et dicit albu. Iuppiter in ariete pdi/
ctum obtinẽs dominiũ significat multas pluuias
& inundationes & aquas. Et dicit hali ubi supra
Iuppiter ĩ ariete sub radiis facit pluuiã uespertin⁹
nebulas spargit. Itẽ secdm albu. iupiter ĩ tauro si
gnificat mltas pluuias & ĩ initio quartæ hiemalis.
Et dicit hali iuppiter ĩ tauro uespti⁹ significat hi/
bres. Itẽ dicit hali. Iuppiter ĩ geĩs sub radiis matu
tinus uel orientalis significat pluuias multas &

hoc idẽ dicit albu. Et dicit albu Iuppiter ĩ leone
prædictũ obtinens dominiũ significat pluuias &
si fuerit eius latitudo illic meridionalis significat
humiditatẽ aeris. Itẽ secdm albu. Iuppiter ĩ uirgine
prædictũ dominiũ obtinens significat multas plu
uias & niues ĩ .4. hiemali. Et secdm albu. Iuppiter ĩ
libra prædictũ obtinens dominiũ significat in .4.
æstiuali pluuias deferentes panẽ. Itẽ secdm albu.
Iuppiter ĩ scorpiõe significat multas pluuias de/
struentes ĩ oibus partibus & grossiorẽ aerẽ cũ mul
tiplicatione nebularũ. Et dicit hali. iuppiter ĩ scor
piõe sub radiis frigidã pluuiã significat. Et secdm
albu. ubi supra iuppiter ĩ sagitario pdictũ dñium
habẽs significat mltas pluuias. Et dicit hali. iuppi
ter ĩ sagitario uespti⁹ pluuias multas significat.
Et secdm albu. si fuerit illic retrogradus significat
multitudinẽ pluuiarũ. Itẽ dicit albu. iuppiter ĩ ca
pricorno prædictũ dominium obtinẽs significat
multas pluuias. Et cũ fuerit eius latitudo septẽtrio
nalis sigificat multas hũiditates. Et dicit hali. Iup
piter ĩ capricorno sub radiis hũiditatẽ aeris signi
ficat uespti⁹ uero pluuiã significat. Itẽ secdm al/
bu. iuppiter ĩ aquario pdictũ obtinẽs dominiũ si/
gnificat multitudinẽ pluuiarũ & nubiũ & multi
plicabunt pluuiæ & uẽti ĩ .4. autũnali & initium
hiemis erit multarũ pluuiarũ & multorũ uentorũ
& si fuerit eius latitudo meridiõalis significat mĩ
tas nubilas. Et dicit hali iuppiter ĩ aquario uespt
nus significat mltã pluuiã: statõarius pluuiã & nu
trimentũ cõfert. Itẽ dicit albu. iuppiter ĩ piscibus
prædictũ obtinẽs dominiũ significat superfluitatẽ
pluuiarũ ĩ .4. hiemali & corrũpet pluuia arbores
& messes. & si fuerit illic meridionalis significat
mltitudinẽ pluuiarũ & augmẽtũ fluminũ. Et secdm
hali si fuerit illic stationarius bonã & tempatam
pluuiã significat. ℭ Mars uero pdictum dñiũ op
tinẽs secdm ptolomæ. ubi supra & secdm albu. ubi
supra dria .3. non significat de sui natura pluuias
nec himbres sed poti⁹ siccitatẽ nisi sit p accidẽs: tũ
secdm albu. ubi supra mars ĩ tauro pdictum do
minium obtinẽs secdm ptolemæ. ubi supra & secdm
albu. significat superhabũdantiã pluuiarũ. Et si fue
rit in cãcro & fuerit eius latitudo septẽtrionalis si
gnificat secdm albu. calorẽ aeris & humiditatẽ e⁹
& si fuerit eius latitudo meridionalis significat il
lud idem. Itẽ dicit hali ubi supra mars ĩ libra ue
pertinus pluuiosus est. Et secdm albu. mars ĩ aqua
rio pdictũ obtinens dominiũ significat superhabũ
dantiã pluuiarũ & niues: & silr si fuerit ĩ piscibus
pdictũ obtinẽs dominiũ significat secdm albu. ha
bundãtiã pluuiarũ & niuiũ. Et si fuerit e⁹ latitu
do meridiõalis sigificat mltas pluuias. ℭ Sol ue
ro pdictũ dominiũ obtinẽs secdm ptolomæ. & al
bu. ubi supra ñ significat de sui natura pluuias ni
si p accidẽs sed rõne situs eius & rõne figuræ eius
cũ luna & aliis planetis. Sed put dicit ĩ exaseno

eum sol dominat᷑ est tṗs multæ uariationis & carens stabilitate nisi in initio tpis fuerit ī angulo⁊ aliquo ul' ī succedēti. ℭ Venus uero cū ipsa pdicto modo domiat᷑ secd̄m ptolemæ.ubi supra & secd̄m albu.ubi supra dr̄ia.4.significat pluuias multas & huīditates. Et dicit albu.ubi supra uen⁹ ī tauro pdictū dominiū obtinēs significat multitudinē hībrium & pluuia⁊. Et si fuerit in geīs significat humiditatē aeris & corruptionē eius. Et dicit albu. ubi supra uenus ī libra matutīa uel orīētalis ē hūectans. Et dicit hali uenus ī scorpione ī sua latitudine meridionali significat multitudinē pluuia⁊. Et secd̄m hali si fuerit illic sub radiis sine pluuia est uespertinus uero pluuiosa & matutina est multa⁊ pluuiare. Et dicit albu.uen⁹ ī sagictario pdictū dominiū obtinēs significat supfluā humiditatē & pcipue si fuerit ei⁹ latitudo meridiōalis. Itē secd̄m albu.uenus in capricorno significat multitudinem pluuiarum & præcipue si fuerit eius latitudo meridionalis. Et secd̄m hali uenus in capricorno matutina est pluuiosa. Itē secd̄m albu.uen⁹ in aquario pdictū dominiū obtinens significat multitudinem pluuia⁊ & nebula⁊ & qn̄ elongat᷑ a longitudīe sua longiori a sole significat multas inundationes aqua⁊. Et dicit hali uenus ī aquario sub radiis fit nebulosa Et secd̄m albu.uenus ī aquario retrograda significat egritudies hominū propter huīditates. Et dicit albu. ubi supra uenus ī piscib⁹ prædictum obtinēs dominiū significat uehementiā humiditatis Et si fuerit meridionalis significat multas pluuias ℭ Mercurius uero secd̄m doroth. iergi. & alkindū est pluuiosus put dictū est prius sed secd̄m ptolemæ.ubi supra & secd̄m albu.ubi supra dr̄ia.5. Mercurius cū prædictū dominiū obtinuerit si tūc cōmisceat᷑ cū natura uel cū significatiōe alicuius alio⁊ planeta⁊ generaliter cōcordabit cū natura illi⁹ planetæ.i.secd̄m hali faciet talia opera qualia planeta uel stellæ fixæ quibus applicat: uel si nulli applicuerit assimilabit᷑ opus eius parti signo⁊ ī quo est: hæc hali. Si ergo applicuerit uel cōmisceatur planetis uel stellis fixis aut partibus cæli huidis significat humorē. Sȝ secd̄m ptolomæ.ubi supra. Mercuri⁹ de sui natura est cōplexionis siccæ. Sed dicit hali ī tractatu suo de existētia planeta⁊ de sub radiis q̄ mercuri⁹ ī tauro sub radiis tēpestuosus est & umbrosus. Et secd̄m albu. ubi supra. Mercurius ī uirgine prædictū optinens dominiū significat habūdantiā pluuia⁊. Et dicit hali. Mercuri⁹ ī uirgine matutius est huīdus & cōplexionatus. Itē dicit Albu.in libra pdictū dominiū obtinēs: si fueri᷑ eius latitudo septētrionalis: paucitatē pluuiarū & multas nebulas significat. Itē hali: mercuri⁹ in scorpione abūdantiā pluuiarum significat. Itē secd̄m hali ibidē: si fuerit sub radiis erit tempestuosus: uespertinus sine pluuia matutinus uero pluuiosus. Itē Albu.mercuri⁹ pdictum dn̄ium obtinens in sagictario paucitatē pluuiarum significat sed niues. Itē hali ibidē: sub radiis multas pluuias. Itē Albu.mercuri⁹ in capricorno multas pluuias. Item haly: in capricorno sub radiis semp pluuiosus. Itē mercuri⁹ in aquario matutinus pluuiosus est. Et dicit haly: mercurius in piscib⁹ sub radiis tēpestuosus ē & pluuiosus ℭ Luna uero ut dicit Albu.q̄rto maioris introductorii: dr̄ia 6.hūida ē quæ p suā naturā nocti cōuenit: & dicit q̄ ipsa ē cæteris planetis humidior: & plus cæteris planetis hūiditatē significat: quapropter citi⁹ a planeta cui cōplect᷑ corruptionē suscipit. Itē Albu.q̄nto de cōiunctiōibus magnis.dr̄ia 6. Si luna pdictū dn̄ium obtinuerit: significat multas pluuias & hūiditates: & mltas inundationes aquarū: & pcipue si fuerit ī ariete. Itē secd̄m albu.ibidē. Luna pdictū dn̄ium obtinens si fuerit in cācro significat multas pluuias: Et si fuerit in gemīs idē significat. Idē in uirgie.in piscibus silr̄: tn̄ in uirgine multitudinē annonæ.

ℭ Modo ostendā tibi regulas pticulares de pluuiis·hymbrib⁹ & nubil' & hūiditate aeris sūptas ex eleuationibus planetarū sup alios secd̄m sn̄iam albu.6.de cōiūctionibus magnis. Et nota q̄ oēs regulæ de eleuatione planetarū sup alias in ariete ponūtur in dr̄ia prima istius sexti libri: & regulæ de eleuatiōe planeta⁊ in tauro ponūt᷑ in dr̄ia secūda illi⁹ libri sexti: & sic deīceps. Dicit itaq̄ Albu.ibidē. Saturnus sup iouē in piscib⁹: significat multitudinē pluuia⁊ & niuiū & aquarū superfluitatē. Itē saturn⁹ sup martē in cancro: significat supfluitatē pluuia⁊ & fixionē ea⁊. Itē saturnus sup solē ī ariete idē. & in leone idē cū psperitate.in libra superfluitatē pluuia⁊ in tpe suo. Itē saturnus sup uenerē ī ariete: mediocritatē pluuiarū significat.in leone cōstrictiones & hūiditates.in uirgine pspitatē pluuia⁊ & hūiditatū.in piscib⁹ supfluitatē pluuia⁊. Itē saturnus sup mercuriū ī ariete: supfluitatē pluuia⁊: in tauro multas inundationes.in uirgine pluuia⁊ superfluitatē.in capricorno: aquario & piscibꝫ: multas pluuias & tenebrositatē horizōtis. Saturnus uero sup lunā ī ariete supfluitatē pluuia⁊ & iuuamentū ea⁊.ī leone prospitatē pluuia⁊.in uirgīe multas pluuias. ī libra hūiditatē & bonitatē ei⁹: in sagictario pspitatē hūiditatis & icessatōnē ei⁹. ℭ Iuppiter uero sup saturnū in tauro: significat multas hūiditates: ingēs hūiditatē in pluribus terris.in libra pluuias & pulchrū eē messiū.in scorpione supfluitatē pluuia⁊ in sagictario multas pluuias & tēpantiā ea⁊. Iuppiter uero sup martē ī cancro significat multas nubes.in capricorno nebulas & multas pluuias & aquas. Iuppiter sup solē ī ariete: significat pspitatē pluuia⁊.in leone pluuias & psperitatē ea⁊ significat in sagictario multas pluuias & inundationē co⁊.in aquario tenebrositatē hori

zontis. Iuppiter sup uenerē ī tauro significat hu miditatē.in cancro hūditatē multā ī aquario multas aquas & tenebrositatē aeris.in piscibus superfluā pluuiā & aquā. Iuppiter sup mercu.in ariete significat multas pluuias.ī tauro modicas & paucas aquas.in cācro multas pluuias cū paucitate nubis.in leone multas plu.in scorpiōe plu. supfluā tpe suo.in sagictario plu.in capricorno plu superfluā cū augmēto messiū.in aquario nubes & plu. in piscibus multas plu significat. Iuppiter sup lunā ī ariete multas plu.in tauro mediocritatē plu. in geminis & ī uirgine:supfluitatē.in sagicta mediocritatē hūditatis.ī capricorno multā humiditatē cū supfluitate aquaꝝ. in aquario humiditatē multā.in piscib⁹ hūditatē multam plu paucam.

Mars uero sup saturnū in ariete in gemis: ī cācro·in scorpione significat pluuias.ī cācro tū mediocres. in aquario multas pluuias.in piscib⁹ supfluas pluuias Mars sup iouē in tauro multas pluuias significat.in cācro multas.in uirgīe supfluas. in libra multas.in piscibus plu.supfluas. Mars uero sup solē plus siccitatē sigificat ꝗ̄ pluuiā. Sed mars sup uenerē in sagicta.significat plu.supfluā. Mars super mercu.in tauro multas pluuias & nubes.in sagictario etiā multas nubes & plu. in capricorno multas plu. in fine quartæ hiemalis: cū multis nubibus. in pisci.plu.supfluā & mediocritatem aquaꝝ & fluminū. Mars uero sup lunā in uirgine pluuiā supfluā cū multis hūditatib⁹ significat.

Sol uero sup saturnū ī ariete multas plu. in tauro hūditatē aeris.ī gemis tpantiā pluuiaꝝ. in cācro mediocritatē pluuiarū.in leone superfluitatē pluuiarū & hūditatū.in uirgine mediocritatem plu.in libra supfluitatē plu. in scorpione magnā hūditatē horizontis in sagicta & capri.multas plu.in aquario hūditatē horizōtis.in piscib⁹ hūditatē aeris. Sol sup iouē in tauro & gemis: significat hūditatē aeris.in cācro hūditatē aeris & toris eius.in uirgine hūditatē aeris.ī libra pluuias tpatas.in scorpione hūditatē aeris. in capricorno hūditatē horizōtis in aquario & piscib⁹ hūditatē significat aeris. Sol sup martē in tauro significat hūditatē aeris. in cancro multas pluuias.in uirgine multas hūditates.ī libra & scorpione humiditatē aeris horizontis. in sagicta. superfluitatē pluuiarū.in capricorno:& aquario hūditatē aeris in piscibus pluuias multas & supfluas. Sol sup uenerē ī leōe significat multas plu.ī uirgīe supfluitatē plu.ī libra multas nubilas sed paucas pluuias significat. Sol super mercuriū in cancro significat supfluitatē pluuiaꝝ.& etiam ī libra. In scorpione humiditatē superfluam. In sagictario pluuiam superfluam. In capricorno pluuiam mediocrem. In aquario pluuiam incessantem. In piscibus humiditatē mediocrē. Sol uero sup lunā in omnibus signis ꝑterq̄ in piscibus humiditatem paucam significat: sed in piscibus humiditatē mediocrē significat.

Item uenus super saturnū in ariete significat multas aq̄s. In tauro multas pluuias. In uirgine pluuiam & humiditatē. In libra multas pluuias & humiditates. In scorpione multam hūditatē. In piscibus pluuias superfluas significat. Venus sup iouem in ariete multas pluuias & augmentū magnoꝝ fluminū. In geminis tenebrositatē aeris cū humiditatis multitudine et pluuiaꝝ. In cancro pluuiam et humiditatē sup et fluam. In libra multas pluuias & humiditates. In scorpione pluuiam superfluam. In sagictario superfluitatem aquarū et pluuiarū. In piscibus multas homiditates significat. Ven⁹ super martē in ariete significat multas pluuias. In tauro multas aq̄s:& pluuias superfluas. In geminis multas pluuias. In cancro humiditatē cum superfluitate inundationū. In leone et uirgine multas pluuias. In libra humiditatē superfluā. In scorpione pluuias superfluas. In sagictario & capricorno & aq̄rio & piscibus pluuias superfluas significat. Venus super solem in ariete significat multas pluuias. In tauro temperantiam pluuiarum. In geminis humiditatem aeris. In cancro:uirgine:libra:& scorpione pluuias multas & superfluas. In sagictario capricorno aquario piscibus multam humiditatē significat. Ven⁹ super mercuriū in ariete significat nubes. In cancro multas pluuias & nubes. In uirgine multas pluuias cū magnitudine fluminū. In libra pluuiam superfluam:multas etiam aquas & inundationes fluminū. In scorpione superfluā pluuiam & inundationes aquarum. In sagictario pluuiā superfluam. In aquario pluuiæ mediocritatem significat. Venus super lunā in ariete multam humiditatem significat. In tauro humiditatē In cancro multas pluuias:& superfluitatē humiditatis. In uirgine pluuiam superfluam & multā humiditatē. In scorpione pluuiam & humiditatē In sagictario multam humiditatē. In aquario humiditatem. In piscibus multas pluuias significat.

Mercurius super saturnū ī libra pluuiam superfluam. In scorpione etiam pluuiam superfluā. Et in sagictario pluuiam mediocrē:& multas aquas In aquario pluuiam superfluam.& similiter in piscibus. Mercurius super iouem in ariete temperantiam aquæ & pluuiarum. In tauro multam humiditatē. In cancro multam pluuiam. In uirgine pluuias superfluas. In capricorno uehementē pluuiā In aquario & piscibus pluuias significat. Mercurius super martem in leone humiditatem significat & pluuias supfluas. In libra multa nubila & pluuias In scorpione multas nubes & multas pluuias. In aquario sagictario & piscibus pluuias superfluas. Mercurius super solem in arietæ & tauro significat temperantiam pluuiarum. In uirgine multas pluuias. In libra superfluas humiditates.

In scorpiõe sagictario capricorno & piscibus plu
uias superfluas significat. Item mercurius super
uenerem in ariete significat multas nubes & plu/
uias. In tauro humiditatem magnam. In geminis
magnam pluuiam: in cancro multas humiditates
& nebulas: in leone humiditatẽ mediocrem: in li
bra & scorpione pluuiã supfluã: in sagictario plu
uias tempatas: in capricorno mlta nubila & plu
uias multas: in aquario & piscibus pluuias super
fluas significat. Mercurius sup lunã in ariete &
in tauro. multas pluuias significat· in cãcro hũidi
tatẽ aeris: in libra meliorationẽ pluuiæ: in scorpi
one pluuias supfluas: silr i sagictario: in capricor
no magnã hũiditatẽ & inundatõnẽ & pluuias si
gnificat. ¶ Luna uero sup saturnũ in tauro signi
ficat multas plu. in geminis & in cancro pluuias
superfluas: in leone multã pluuiã & hũiditatẽ· in
uirgine pluuiã supfluã & multã hũ ditatẽ: ĩ libra
et scorpiõe supfluã humiditatẽ in sagictario plu.
supfluas: in capricorno & aq̃rio multas humidi
tates· in piscibꝫ plu. supfluas: & multas humidita
tes significat. Luna sup iouẽ in ariete significat
pluuiã tẽperata: in tauro multas pluuias: in gemi
nis humiditatẽ magnã: in cãcro multas rores: in
leone multos rores: in uirgine multã plu. in libra
humiditatẽ supfluã: in scorpione plu. supfluã &
multas aq̃s· in sagictario humiditatẽ multã et sup
fluitatẽ aq̃rũ· in capricorno et aq̃rio multã humi
ditatẽ. & in piscibus superfluã pluuiam & aquas
significat. Luna super martẽ in ariete & in tau/
ro multã hũiditatẽ significat: ĩ gemis et ĩ cãcro mlˀ
tas plũias: ĩ uirgĩe: libra sagit. aq̃rio & pisci. mltã
hũiditatẽ significat. Luna sup solẽ in ariete: si/
gnificat plu. in cancro uirgine & libra hũiditatẽ
multã: in scorpione pluuiã supfluã: in sagictario:
capricorno & piscibus multã hũiditatẽ significat
Luna sup uenerẽ in ariete: significat multas hũi
ditates: & ꝑcipue in quarta æstiuali: in cãcro mul
tas hũiditates: in leone plu. & hũiditates: in uirgi
ne multas hũiditates: in libra prosꝑitatẽ pluuiaꝝ
& multã hũiditatẽ: in scorpione pluuiã supfluã:
& multã hũiditatẽ: in sagictario hũiditatẽ & plu
uiã in aquario & piscibus pluuias & humiditatẽ
supfluã. Luna super mercuriũ in ariete multã plu
uiam: in tauro mediocritatẽ pluuiarũ: in geminis
pluuiã tpatam: in cancro pluuiã mediocrẽ: in uir
gine pluuiã & hũiditatẽ mediocrẽ: in libra mul/
tas humiditates & inundationes: in scorpiõe plu
uias supfluas & multas inundationes. & in sagit.
aquas & humiditatis. In piscibus plu. superfluã &
inundationẽ fluminũ significat hæc albu. ubi su/
pra. Et debes seruare oẽs regulas prædictas in hoc
ca. de significationibus planetaꝝ sup himbres plu
uias nubila & humiditatẽ aeris ĩ reuolutionibus
annoꝝ mundi: & ĩ initus quartaꝝ anni. Et in oĩ
bus aliis temporibꝰ reuolubilibus quãdo de eisdẽ
temporibus siue accidẽtibus uolueris ꝓnosticare
¶ Et dicit mes. i libro suo de cõiũctionibus ca. 8.
ꝙ si mali planetæ fuerint ꝯiũcti in signis aquaticis
sigificant corruptõnẽ ex pluuia: & ca. 10. dicit ꝙ
ꝯº. magna satur. & iouis si fuerit ĩ signis aq̃ticis si
gnificat corruptionem ex pluuia & multitudinẽ
aquarũ. Et dicit albu. ubi supra de cõiunctionibꝰ
magnis dria. 8. ꝙ si fuerit ꝯiũctio martis & saturni
i scopiõe & fuerit iupit & lũa cũ eis sigficat mltas
plu. i ꝑtibꝫ locis. Itẽ albu. 4. de ꝯiũctõibꝫ magnis
dria pria cũ fuerit gra ascẽdẽs siue locꝰ alicuius cõ
iũctiõis magnæ uel eclipsis i ariete: aut fuerit aries
signũ ꝓfectiõis orbis aut fuerit i eo gra. ꝓfectiõis
orbis: aut ꝑuenerit ibi directio aut ꝓfectio: aut cũ
fuerit ibidẽ almutaz siue dñs dispositor & alicu/
ius tpm reuolubiliũ significabit tẽpantiã aeris in
q̃rta æstiuali & i quarta autũnali. Itẽ albu. ibidẽ
si aliquod eoꝝ q̃ dixi fuerit ĩ ptibꝰ septẽtriõalibꝫ
arietis significat calorẽ aeris & hũiditatẽ eiꝰ. Itẽ
albu. ubi supra. si fuerit aliquod eoꝝ q̃ dixi i secũ/
da tertia tauri significat mltã hũiditatẽ & frigidi/
tatẽ. Itẽ sc̃dm albu. ubi supra. si fuerit signũ gemi
noꝝ aliqđ eorũ q̃ dixi multiplicabunt pluuiæ in
q̃rta hiemali. Et si fuerit aliqđ eoꝝ q̃ dixi in tertia
pria geminoꝝ aut ꝑuenerũt ibidẽ: ꝓfectio signifi/
cabit hũiditatẽ aeris. Item si leo aliqd eorũ q̃ dixi
fuerit erũt pluuiæ & fructꝰ i q̃rta hiemali. Item si
fuerit aliqđ i tertia ultima leonis significabit hũi/
ditatẽ & rorẽ. Et si fuerit aliqđ i ptibꝫ meridiona
libꝫ eiꝰ significat hũiditatẽ aeris. Itẽ si fuerit signũ
uirginis aliqđ eorũ erit aer tenebrosus successiue.
& quarta uernalis multarũ pluuiarũ & niuiũ. Itẽ
si i tertia ultima uirginis fuerit aliquod eorũ signi
ficat hũiditatẽ aeris. Itẽ si libra fuerit aliqđ eorũ
obscurabitˀ aer successiue & si in partibꝰ meridio
nalibus libræ fuerit aliquid eoꝝ significat multi/
tudinẽ nubilarũ. Itẽ si fuerit scorpio aliqd eoꝝ
erunt multæ pluuiæ & ꝑcipue i hiemæ. Et si i. 3. pri
ma eius fuerit aliquod eoꝝ erit. 4. uernalis multa
rum himbriũ & pluuiaꝝ & 4. hiemalis frigida &
humida Et cũ fuerit aliquod eoꝝ quæ dixi in. 3.
prima sagicta. significat hũiditates aeris: & si fue/
ritˀ aliquod eoꝝ in partibꝰ eius meridionalibꝰ id
idem significat Et si fuerit aliqđ eoꝝ quæ dixi ca/
pricor. erũt multæ pluuiæ in. 4. uernali. Et si fuerit
aliquod eorũ quæ dixi i partibus septẽtrionalibꝰ
capricorni significat humiditatẽ aeris. Et si i par/
tibus eius meridionalibus significat id idẽ. Itẽ al
bu. ubi supra si aquarius fuerit aliqđ eorũ quæ di
xi humiditatẽ significabit: & ꝑcipue si aliqđ eoꝝ
fuerit in. 3. pria eiꝰ: & si i ptibꝰ eiꝰ meridiõalibus
fuerit aliqđ eoꝝ q̃ dixi significat multitudinẽ nu
biũ. Itẽ si fuerit signũ pis. aliqđ eoꝝ q̃ dixi erunt
pluuiæ & aq̃ & erũt i. 4. uernali Et si fuerit aliqđ
eoꝝ q̃ dixi i. 3. media pis. siue i ptibꝰ meridionali
bus sigificabit hũiditatẽ aeris hæc albu. ubi supra.

Nota q̄ p̄dictaꝝ regulaꝝ ille q̄ sīt d' significatōe arietis ponūt in prima differētia libri.4.albu. de magnis cōiūctōib⁹ & q̄ d' sigificatōe tauri ī.2.&c. & sic deinceps. Itē has regulas seruare debemus in reuolutiōibus annoꝝ mūdi & i initiis q̄rtaꝝ anni & ī oibus cōiūctionib⁹ & oppōib⁹ & q̄dra turis lūnariū cū de himbrib⁹ & pluuiis nubilis & hūiditate aeris in eisdē t̄pibus uis pronosticare & finit hoc capitulū.

℃ Ca 3. q̄liter sit p̄nosticādū de hībrib⁹ pluuiis & de hūiditate aeris p̄ reuolutiōes annoꝝ & introitus quartaꝝ.

Cum uolueris p̄nosticare de hibrib⁹ pluuiis nubilis & hūiditate aeris p̄ reuolutiōes ānoꝝ mūdi & p̄ itroitus q̄rtaꝝ ānnoꝝ te pri⁹ aptare asceādēs & quatuor āgulos inuestigare uera loca planetaꝝ oium i eisdē horis. Deinde oportet te extrahere dn̄ū āni & q̄rtæ iuxta doctrinā traditā ī distinctiōe nona pri tractatus: & sc̄d'm hæc dn̄a p̄nosticare debes de himbrib⁹ pluuiis hūi. nubilis aeris p̄ totū annū & p̄ totam.4.āni. ℃ Dicit itaq; albu.4.maioris ītroductoriū dria.5. q̄ cū iupit' p̄fuerit āno absq; aspectu alteri⁹ q̄ poterit ipedire & fuerit cū sole in q̄buīdā cōplexiōib⁹ t̄pabit' aer p̄ caliditatē & hūorē eūtē & efficientē & multi uēti septentriōales flabūt q̄ tēpati erūt & cōfortabuntur aīalia & seia. ℃ Itē s̄m albu. ubi supra cū uenus p̄fuerit anno mō quo dictū est & fuerit permixta soli si tūc hiems fuerit aeris tpamētū & hūiditatis adducet: i æstate uero & autūno siccitatē minuet. ℃ Itē sc̄d'm albu. supra si luna p̄fuerit āno anti ī q̄buīdā t̄pibus ānī soli p̄mixta fuerit q̄ttuor q̄itas āni disponet sc̄d'; qualitates q̄rtaꝝ suæ liātiōis sc̄d'm q̄ pōit' i exafenō & cōcordat albu. primā q̄rt; āni faciet solito calidiorē & hūidiorē & hoc cū hūiditate secūda & sementina.2 uero.4 faciet naturalr calidiorē & sicciorē.3.frigidā & siccā.4.frigidā & hūidā plus solito faciet. Quid autē significetur per hūc terminū esse a sole iuxta mentē albu. patet pri⁹ in distinctiōe.4.tractat⁹ p̄mi.c.7. ℃ Itē dicit albu.2.de cōiunctionib⁹ magnis dria.8.q̄n saturn⁹ fuerit in directo arietis aut triplicitate eiusdē signi ī reuolutione āni mūdi & ipse fuerit almutaz direct⁹ i angulo significat multas pluuias i illo āno. ℃ Dorotheus uero pōit quasdā ragulas & ponūt in fine libri.9.iudiciū. Vnde dicit sic quotiēs nosce uolueris utrū in āni pri⁹ multæ pluuiæ & i extremo pauciores futuræ sint aut ecōtra solis i scorpionē īgressu dep̄henso quem locū uenus obtin uerit attende oriētalis nāq; multas i āni principio himbres & paucos i fine denūciat: occidētal' uero ecōtra. Sol etiā in eodē signo cōiuncta āni & mēsis illi⁹ ī quo cōtiūit pricipia himbrib⁹ manāt. Quod si de uenere aliter accidat dum sol arietis exordia ingredit' oriente cōstituto cæterisq; cardinib⁹ firmatis. Stella q̄ orientalis tūc dominiū uendicauerit hæc pluuiaꝝ beneficia p̄ totū ānū admōstrat. Veneris itaq; mercurii aut lunæ aut partes alterius cū eadē applicatio uel cōuentus dū hæ.3. stellæ morent'. in signis aquaticis lūa alteri eaꝝ applicante dū nulli eaꝝ applicet himbres multiplicat. Mercurius aūt a marte corrupt⁹ aut sub adustiōe cōsistēs & lūa eis applicās prio paucas ī medio multas ī tū fine fulgore & tonitruis & aeris corruptiōe adducit pluuias. ℃ Rursus eo āno plu.rores fiūt quotiens lūa cū marte fuerit: aut applicet eidē uenus aut forte sit adusta lūa tūc cū sole aut cū marte: aut si mercuri⁹ saturno applicet: aut lūa alteri eoꝝ i āni principio pluuiæ redūdant in fine aūt minuūt' nubiū dēsitate facta i aere corrupto. Itē ioue ī signo aq̄tico exūte dū uen⁹ & luna eidē applicēt eo āno mltas & salubres expecta pluuias & hibres. Itē eo occupāte signū igneū & si sit mercuris cū eo applicatus paucæ erūt hibres: amplius oriētis dn̄s q̄ ē. Ipse toto āno hibriū gaudet dn̄atu i cardie fortiat⁹ applicās totū ānū reddit pluuiosū: ipse nāq; cū marte corruptus ul' cū eo signū obtinēs dū tn̄ luna marti applicet nubilib⁹ mltis & paucis manabit hibribꝰ. Signū quoq; q⁰ cōueniūt si sit aereū & lūa sit eidē applicata rores mltiplicat & nebulas. ℃ Quod si mercuri⁹ hibriū fruatur dn̄io & ipse corruptus fuerit graues & manifestas nunciat pluuias sicq; corruptio ex uētis & nubibus generat'. Si aūt hic fuerit Iuppiter q̄uis corrupt⁹ & si pauci fuerint nulla tn̄ aeris erit corruptio. Venus aūt hāc dignitatem obtinēs & marte infelici aut cōbusto absq; hibriū still' nebulas auget et rores. Mars āt ea potitꝰ digitate pluuias & rores pauciores aer īducit Saturn⁹, itidē & si paucis hūectet hibrib⁹ nebulas frequēter miscebit in signo discurrens aq̄tico modicas pluuias adhibebit. Ad hæc p̄scripti dn̄i beniuolentia hibribus accedit nōnulla quoq; industria ueneriem mercuriū & lunā corruptionē p̄dictos effectus accēdere necesse ē: alterna nāq; eoꝝ applicatio rores multiplicat aut detrahit lunari applicatiōe cū fortunis & īfortunis dep̄hēsa libri uꝫ q̄dē p̄ plubitio a mar. & satur. & sole p̄cedūt. Saturnus enī ī aq̄ticis pluuiā īducit. Hæc dorotheus.

℃ Itē hermes dicit & ponit' i.8. libro hali albēr. ca.5. Quādo uenus. mercu. & lu. cōiūgūt' ī ariete in reuolutiōe āni erūt minute pluuiæ p̄fectuosе. Et q̄n iuppiter uenus mars & lūa fuerit cōiuncti ī tauro erūt aq̄ multæ. Et q̄n satur. & uenus cōiūgūt' in uirgine erit augmētū aquaꝝ. Et q̄n iuppiter sol & lūa i reuolutiōe āni iūgūt' i libra erūt mltæ plu. & nubes & erit dānatio ī aere. Et sc̄d'm sētentiā Aꝝ. & alberti in libro prīo de p̄prietatib⁹ eloꝝ libro prīo tractatu.2.ca.2. plæ cōreāt soli in operatiōib⁹ suis: trahūt aūt hūiditatē lūe calore suo ī meridiē q̄n declināt ad signa meridiōalia: & hoc pcipit' q̄a cū nilus ueniat a meridie i ægiptū plus inundat nil⁹ q̄ñq̄n plāctæ sūt ī meridie circa capricornū

q̃ꝗ̃ nõ sũt ibi: inundatio enim eius aliq̃ñ est maior aliq̃ñ est minor. scd̃m hoc ꝙ plus de stellis est in meridie uel minꝰ. Et quædã stellæ, sicut uenꝰ & lũa plus faciũt inundatiões q̃ aliæ supiores. Quãdo enim sol est in septẽtrione: & stellæ uagæ sũt in meridie tũc ꝑpter caloris defectũ trahentis multũ hũoré minorant̃ & abscindũtur plu. in meridie & minorat̃ nilus. Quãdo aũt sol est in meridie & planetæ cũ eo tũc multæ pluuiæ fiũt ꝑpter calorẽ q̃ trahit hũorẽ multũ & fit magna inundatio nili. Etq̃ñ plæ sũt cũ sole ĩ septẽtriõe multiplicãt̃ plu. ĩ meridie & multiplicat̃ extẽsio in nilo. Nilus enĩ sole exĩte in cãcro semel inũdat & q̃ñ sol est in capricorno iterũ inũdat. Et dicit abraham a uezere in li. suo de reuolutiõĩbꝰ ãnorũ mũdi ca. 12. ꝙ. Iacob alkĩn dixit aspice cõiũctionẽ uel oppõnẽ lũnarũ q̃ fuerit anteq̃ꝫ sol intret arietẽ & in quodcũq̃ꝫ alid̃ signũ. Si fuerit signũ ascẽdẽs de signis plu. hoc significat sup pluuias q̃ descẽdit in illa cõiũctione uel oppõne: & eo magis si locus cõiũctionis uel oppõnis fuerit in una domorum cadentiũ iudica ꝙ nõ descẽdet pluuia in toto mẽse illo neq̃ꝫ in maiori pte totius ãni. Si aũt signũ ascẽdens fuerit de signis aq̃is & dñs signi ipsũ aspiciat hæc est significatio pfecta sup pluuiã & si fuerit almutaz ĩ ascẽdẽte tũc erit magis. Si fuerit almutaz cũ luiari tũc erit pluuia usq̃ꝫ ad habũdantiã. ¶ Itẽ si uolueris scire diẽ ĩ qua erit pluuia debes cõiecturare diẽ in qua fuerit luna ad ascẽdẽs tũc enĩ erit pluuia. Et ego abraham dico ꝙ uerũ est si fuerit signũ ascendens unus ex angulorũ signi terræ uel si aspiciat ipsum quocũq̃ꝫ aspectu. Nã si nõ ẽẽt ita erũt quædã nubes siue pluuia. Ad huc dicit iaphar ĩ libro suo de pluuiis & hoc est expertũ ꝙ plæ retrogradi significãt sup pluuiã & magis iferiores & eo magis si fuerit siue ĩferiores siue supiores cũ fuerit in signis femininis & iterũ ẽ signũ magis clarũ si erit signũ frigidũ siue terreũ siue aquæũ. Signũ uero aquarii est sup aquas ꝑpter stellã quæ effusor appellat̃: & ad hoc etiã significat signũ leonis super aquas propter figurã nauis q̃ est ibi. Auctarat aũt ait semp dñs domus oppositæ plæ superioris est sibi clauis. i. portarũ apertio. Claues nãq̃ꝫ saturni sũt lũnaria. Unde si iũgat̃ luna uel dederit uim suã saturno in quacũq̃ꝫ cõiũctione uel oppõne scias ꝙ in illo mẽse erit pluuia. Poteris quoq̃ꝫ diẽ plu. scire sic Cõputabis enĩ gradus æquales iter locũ cõiũctionis & oppõnis & locũ aspectus saturni cõpletos & q̃ñ cõpletur numerus tot dierũ tunc erit pluuia & magis erit testimoniũ clarũ: & semp cõiectura re debes si fuerit pla retrogradꝰ ĩ ꝑpria domo hac enĩ significabit pluuĩ. fortitudo nanq̃ꝫ pl̃ę quæ est in domo ꝑpria est sicut fortitudo dñi domus hæc habrah ĩ ibidẽ. Itẽ habrahã ĩ ca. penul. ubi supra dicit. dicũt sapiẽtes indi q̃ñ lũa ĩ principio mẽsis fuerit in aliq̃ mansiõe hũida & aspiciat eã planeta retrogradus & fortiꝰ si ipsa fuerit ĩ signo fœminino aut in aliquo signo aq̃o, tũc significat pluuiam. Et debes quolibet mẽse in pricipio eius cõsiderare & magis in pricipio mẽsis ĩ quo fuerit itroitꝰs solis in principiũ arietis & post ĩ cãcrũ & post in librã & ãplius ĩ capricornũ: nã istis .4. mẽsibus mutant̃ tpa ãni hæc habrahã. Itẽ albu. .4. de cõiũctiõĩbus magnis drĩa. 8. Si saturnꝰ fuerit ĩ cãcro & ĩ eiꝰ triplicitate: & si fuerit dñs ãni & nõ in aliquo angulo & si aspexerit ascẽdens & fuerit directi cursus erũt multæ plu. & aq̃ multæ & frigus ĩ multis locis terræ. Et si cõiungent̃ ei fortũe diminuẽt illud malũ. Itẽ hali abenr. dicit lib. 8. ca. 10. Si lũa fuerit dñs ãni aut quartæ. & habuerit cõiũctionẽ cũ ioue & uenere erunt illo ãno uel quartæ pluuiæ & niues multæ. Itẽ dicit eodẽ. 8. ca. 2. & albu. de cõiunctiõibꝰ magnis. supra drĩa pria. Quãdo fuerit mars in reuolutione ãni mũdi in domibꝰ saturni significat paucitatẽ pluuiarũ & si in domibꝰ suis significat multitudinẽ pluuiarũ: & in reliq̃s domibus mediocritatẽ pluuiæ. Itẽ hali ubi supra. c. 6. q̃ñ luna fuerit dña ãni potens & in bono loco & salua ab infortunis significat mult. plu. pro fertilibus tpibꝰ aptis & erunt paucæ ĩfirmitates & multa cibaria. & si infortunata fuerit erit ecõtra. Itẽ ibidẽ si saturnus in reuolutiõe ãni fuerit almutaz debilis & ĩfortunatꝰ significat pluuias tenebras & frigus. Itẽ hali ubi supra. ca. 7. si saturnus dñs anni fuerit in signo aereo dãnatus erit dãnũ ex pluuiis & tenebris. Item albuma. in de floribus. ca. 2. lib. prĩo dicit. si saturnus ĩ reuolutione ãni fuerit ĩpeditus in signo aereo significat nebulas & corruptionẽ aeris & impedimentũ de multitudine pluuiarũ. Itẽ ĩpedĩẽtia eũ sũt mars ꝑ cõiunctionẽ & aspectũ & cauda ꝑ cõiũctionẽ. Itẽ ibidẽ iuppiter ĩ reuolutiõe ãni ĩpeditꝰ ĩ signo aereo sigĩficat plu. paucã sed corruptionẽ aeris. Itẽ ubi supra ponit albu. unã regulã generalẽ. De sole uenere & mercurio & luna: uidelicet ꝙ aliq̃s eorũ fuerit ĩ reuolutione ãnorũ mũdi in signo aereo ĩpeditus erit ĩpedimentũ ex his q̃ sũt ĩ aere & destruet̃ quicquid est ex substãtia aeris: & suppõit̃ ꝙ hoc erit ex hũiditate supflua. Itẽ ibidẽ ca. de pluuiis dicit albu. ꝙ cũ fuerit mars ĩ reuolutiõe ãni ĩ domibꝰ suis erunt multæ pluuiæ. Et si fuerit ĩ domibꝰ saturni erunt paucæ. Et si fuerit in cæteris domibus ex hoc erit iudiciũ mediocritatis eorũ. ¶ Itẽ albu. li. ultĩo ca. penul. ubi supra: dicit. Si saturnꝰ ĩ reuolutiõe ãnorum mũdi fuerit ĩ tauro & fuerit oriẽtalis significat pluuiarũ multitudinẽ & ĩfirmabunt̃ hoĩes ex hoc. Itẽ si fuerit ĩ cãcro & occidẽtalis significat multitudinẽ pluuiarũ & corruptionẽ & ĩpedimẽtum regũ oriẽtiũ. Itẽ si fuerit ĩ scorpione & fuerit latitudo septẽtrionalis significat multitudinẽ pluuiarũ & aquarũ habũdantiã & fluminũ & corruptionẽ eorũ. Itẽ si fuerit ĩ capricorno & latitu-

do meridionalis significat tenebras aeris i hieme
& multitudiné nubiú & frigus. Itē si fuerit in aq̄
rio & latitudo septētrionalis multitudiné pluuia
rum & grauitaté frigoris & geli. & si fuerit latitu
do meridionalis significat paucitaté aquarū fontiū
& fluminū. ¶ Itē ibidē si fuerit iuppiter i cancro
in reuolutiōe āni. & si fuerit ei⁹ latitudo meridio
nalis significat habūdantiá pluuiarū & multitudi
nem aquarū fontiū. Itē si fuerit i uirgine & fuerit
latitudo septētrionalis significat multitudiné plu
uiarum & pau. tonitruū & fulminū. Itē si fuerit i
capricorno & latitudo septētrionalis multas plu
uias significat. Itē si fuerit i aquario & latitudo
eius septētrionalis tenebras aeris & paucitaté plu
uiæ significat. In piscib⁹ & latitudo septētriona/
lis multitudiné aquarū fontiū & fluminū: si meri
dionalis multas pluuias ¶ Itē ubi supra si fuerit
mars i reuolutione āni mūdi in tauro & fuerit ei⁹
latitudo septētrionalis significat multá pluuiá &
bonitaté herbarū. Itē si mars fuerit in gemis & la
titudo eius septētrionalis multá pluuiá significat
& si fuerit meridiōalis paucitaté aquarū fontiū &
fluminū significat hæc albu. in libro de florib⁹. Itē
albu. i libro experimētorū suorū in ca⁹. de dominio
āni: dicit ꝙ cū mercurius fuerit dn̄s āni uel domi/
nus ascēdētis & in scorpione aspexerit eū: & fue/
rit cū hoc libera a malis luna multiplicabit plu/
uia & frigus. Itē cū ꝑfuerit mars & fuerit ipedi
tus erit ānus pluuiosus. Et si ꝑfuerit saturn⁹ erunt
multæ pluuiæ si fuerit ipeditus. Itē saturn⁹ cū ꝑ/
fuerit āno & fuerit in cācro & i eius triplicitate re
motus a marte & nō aspiciés eū multiplicent plu
uiæ & aquæ. Et si fuerit retrograd⁹ & mars aspe/
xerit eū & fortunæ fuerint absētes ab eo multipli
cant aquæ. ¶ Itē in ca. sequēte dicit albu. ꝙ satur
nus cū fuerit dn̄s āni & in tauro & euenerit ecli/
psis lūæ significat multas pluuias. Et si fuerit i geis
significat multitudinem aquarū & inundationes
fluminū & submersiōes. Itē si fuerit i capricor/
no rores & multas pluuias significat. ¶ Itē in eo
dem ca. iuppiter cū fuerit dn̄s āni: & i ariete signi
ficat multitudiné pluuiarū & inundatiōes flumi
rum. Et si fuerit i tauro significat tpamentū in hie
me & multas pluuias i cācro leone multas pluuias
& i uirgine multá pluuiá p totá hiemé: i scorpiōe
multitudiné pluuiæ i uere: i capricorno multá plu
uiam i uere & tpamētū i æstate: i aq̄rio erit uer fri
gidus & aq̄rū multarū erit: in piscib⁹ mltá pluuiá
in initio āni ¶ Item mars cū fuerit dn̄s āni et fue
rit in tauro erunt multæ pluuiæ & nubes. Itē i li
bra & fuerit in ea saturn⁹ habundabit pluuiæ & ne
bulæ. In scorpione erit pluuia & frigus in hieme
In capricorno multiplicant pluuiæ. In piscib⁹ erit
multitudo pluuiæ i meridie. ¶ Itē ibidē cū mercu
rius fuerit dn̄s āni & fuerit i uirgine multiplicant
pluuiæ. Si i scorpione pluuiæ multæ erūt & niues
Si i sagittario idē. aut erit aer densus & modicæ
erūt aq̄. Itē si i piscib⁹ multiplicant ueti supiores
quoq; aq̄. ¶ Itē dicit alkidus & ponit i li. 9. iudi
cum uidebis horá cōiūctiōis uł oppōis ꝑcedētis in
troitū solis i ariete q̄d signū occupauerit saturn⁹
ea hora Nā si fuerit signū hūidū hūiditaté mltá i il
lo āno ostēdit. Itē dū sol singulas. 4. āni ingredit
iuppiter notādus est & iudicabis ꝑ ipsm hora con
iūctiōis uel oppōnis ꝑcedētis itroitū. 4. codē mō
ut pri⁹ p saturnū. Itē ibidē uide dn̄os cōiūctionū
uel oppōnū ꝑcedētiū itroitū āni & 4. necnō do/
minos oīum cōiūctionū uł oppōnū p ānū ac dn̄os
ascēdentiū āni: & etiá q̄rtarū āni: uide tūc quibus
fiet applicatio cuiuslibet dn̄orū & tp̄s silr cōuen
iēs si erit naturæ illi⁹ stellæ cui facta ē applicatio &
ꝑcipue si dn̄i ꝑdicti fuerīt locati i terminis seu i do
mibus seu i dignitatib⁹ stellarū q̄bus applicāt. Vn
de dicit alkid⁹ ꝙ si ꝑdicti dn̄i applicauerit ueneri
humoré significāt tpib⁹ cōuenietib⁹ ꝑdictis dn̄is
Et si applicuerit saturno sigificāt nebulas & aeris
obscuritaté. Itē dicit messl. & recitat alkind⁹ i fine
eplæ suæ ꝙ si i pricipio āni uel. 4. saturn⁹ fuerit i si
gno aq̄o addet hūoré: mars uero mīuet eá. Itē di
cit aomar & ponit i fine libri. 9. iudiciū & recitat
alkidus i ultio. c. eplæ suæ & hali abenr. li. 8. ca. 26
si iueneris saturnū tpe cōiūctiōis uel oppōnis ꝑce/
dētis introitū āni i āgulo ascēdētis aut i aliquo an
gulorū de āgulis dn̄i ascēdētis collocatū firmū & i
aliq̄ dignitatū suarū & maxíe i angulo medii cæli
aeré trāsmutat & corrūpit et corruptioné indu/
cit in tenebris suis. Itē p eosdē ubi supra uide q̄n
sol itrat. 20. gradū scorpio. & cōsidera ueneré iouē
& mercuriū si fuerit aut occidētales aut tardi icess
sus aut retrogradi significāt mltas rores & plu. mł
tas i illo die uel āno: & si fuerīt oriētales aut dire/
cti aut uelocis icessus sigificat ecōtra. Et messl. i li.
suo de cōiūctiōib⁹. c. 4. dicē ꝙ cū ples plāe cōiūcti fue
rit i reuolutiōe āni i signis aq̄ticis sigificāt mltā plu
uiā i illo āno. Itē ibidē si fuerit mars dn̄s. 4. æstiua
lis & fuerit i aliq̄ domorū mercurii significat mul
tas plu. & pestes. Itē ca. 5. cū fuerit eclipsis i signis
aq̄ticis significat multá plu. & maxíe si adiuuerit
tp̄s id est si fuerit hiems. Si uero fuerit æstas signi/
ficat tpamētū aeris. Itē ibidē ca. 6. dicit messa. ꝙ
cū plāe pōderosi fuerīt i signis meridiōalib⁹ multá
plu.. Itē cū pōderosi fuerit oēs oriētales sigificāt
multá plu. i hieme & tpamtū aeris i æstate. Itē ca.
7. idē messa. si fuerit eclipsis solis i signis igneis aut
aq̄ticis significat mltitudiné plu. & ipedimētū. Itē
c. 9. & supiores cū cōiūcti fuerit i signo aq̄tico signi
ficat multitudinem pluuiarū. Et eadem est regula
ibidē. c. 10. de cōiūctiōe saturni & iouis in signis
aq̄ticis uidelʒ ꝙ sigificāt multitudiné pluuia. Silr
ca. 10. ꝙ cōiūctiō saturni & martis i signis aq̄ticis si
gnificāt multitudiné pluuiarū. Itē ca. 12. dicit ꝙ cō
iūctio iouis & martis sigificāt spālr euēt⁹ q fiūt ex
pluuiis & nubib⁹ & corruptiōe aeris. Itē ca. 8. di
cit messl. hic ꝙ cōiūctio triū supiorū uł eclipses luīæ

riū cū fuerit ī signis fixis significāt stabilitatē lūæ tpe uernali. Et cū fuerit ī signis mobilibus significant instabilitatē. Et ī signis cōībus significāt mediocritatē in eisdem. Et cū fortunæ uicerint significat fortunā: & cum īfortunæ infortunā: & hoc scd'm substantiā signi in quo fuerit illa coniūctio uł illa eclipsis. Et iohānes hispalensis ī suo quadripartito parte prima ī principio, dicit q in cōiunctione uel oppositione pcedente introitū solis in arietē uidēdum est quomō fuerit iste planeta ad quē per cōiunctionē uel aspectū uadit luna p coniunctionē uel oppositionē: & quomō bene se habuerit uel male ille planeta sic erit ille annus. Itē ubi supra dicit cū uolueris scire generałr an ān^9 futur^9 fiet pluuiosus cōsidera ī ām reuolutiōe pdicta s.ī hora cōiūctionis uel oppōnis pcedentis an signū ascēdēs sit aqueū: & mansio lunæ sit aquosa: & si eius dn̄s sit aquosus uel ī signo aquoso uel in mansione aquosa: & naturā signi cōiunctiōis uel oppōnis & naturas plaꝶ exn̄tiū in pdictis locis uel aspiciētiū q si sint signa pluuiæ & plæ pluuiosi erit ānus pluuiosus. Considera ēt saturnū ī quo signo erit, nā si in hūido signo hūid^9 erit ānus: & si in sicco siccus erit: & sic de aliis. & ēt misceas cū natura signi naturā termini in quo ē saturn^9 & naturā termini uniuscuiusq; plæ: misceas ēt cū saturno naturas plaꝶ q sibi associant̄ uel dū aspiciūt Sic indicabit̄ d' ioue & cōiūctiōe uel oppōe pcedē & introitū sol s ī aliquē aliaꝶ q̄rtaꝶ zodiaci: & sic est iudiciū ueneris & mercurii ī oī cōiūctiōe uel oppōne mēsis cuiuscūq;. Itē ubi supra: cōsideret̄ uenus sole itrāte ī arietē q si sit ī signo pluuiæ & sit sub luce solis occn̄talis: erit ī principio āni pluuia multa: in fine aūt pauca: & si oriētalis erit ecōtra. Nota signa pluuiæ multæ sunt signa aquea. s. aq̄rius & finis capricorni aries taurus leo & oībꝰ fortiora sūt aq̄ri^9 & piscis & scorpius. Lunæ uero stat^9 dꝫ cōsiderari cū īcipit ītrare ī aliquā portam. Nā scd'm ei^9 statū erit tps usq; dū ītrat ēt ī aliā portā. Et quotiēs saturn^9 iūgit̄ soli uel lunæ uel aspicit eos: si iuppiter uel uen^9 uel mercuri^9 marti applicās significat plu. futurā & portæ aptionē. Et saturn^9 significat pluuiā cū frigore. Iuppiter aeris tēperiē. Mars uētos a dextro: & calorem. Sol calorē & siccitatē. Venus hūiditatē: Mercuri^9 uentos: Lūa uero assumit ꝓprietates a plīs q̄s terræ attribuit. Indicabis quoq; pariter de aeris mutatione sic ī cōiūctiōe solis & lūæ. Cōsidera qd' signū sit ascēdēs ī illa terra: & cui^9 sit naturæ: & an sit māsio humida uel sicca aut dn̄s signi aut sit pluuialis naturæ & q plæ sint ī signo ascēdēte uel cū dn̄o ei^9: uel coꝶ aspectu: & silr̄ q sint cōiūcti lūæ uel aspiciāt eā & ī q̄ domo & ī q̄ māsiōe sit ipsa lūa. Quod si plura testiōnia sit pluuiaꝶ & signoꝶ pdcōꝶ ī pluuiā: illa media lūatio usq; ad tps oppōis erit pluuiosa: q si plæ cōuerāt ī serenitate erit serena: & si æq̄les erit īdifferēs. Itē luna exn̄te sub radiis uel in oppōne nota signū quod tūc orit̄ si fuerit domus lunæ uel solis uel saturni uel aliquis illorum fuerit in illo uel in aliquo angulo uel aspexerit se uel cōiunxerit erit pluuia. Nota etiam mansionem lūæ & latitudinē eius & tps: & q in una terra pluet & in alia n̄: pōt esse uel qa signū unius terræ in ipsa hora planetā habeat pluuialē & alteri^9 terræ signū planetā hēat serenū: uel quia in hora cōiunctiōis hēat aliud ascēdēs. hæc iohānes hispalensis. Et hermes ī lib. de stellis herbis & lapi. rꝫ dicit. cū luna fuerit ī alcahya ubi pleyades situant̄ & aspexerit eā uenus ex hūida māsiōe scd'm tps testimonii solis: & fuerit in ascendēte uel ī medio cæli cū alcahya: & mars uel sol eā aspiciat ex opposito significabit nubes & grauitates oculoꝶ: hæc dicit hermes. Et allegat hali abenr. lib. 8. ca. 2. q̄ ī reuolutiōe āni saturnus mars uenus & lūa ī scorpione iūgunt̄ significat multas pluuias & icremētū aq̄ꝶ. Itē q̄n sit ī reuolutiōe āni iungunt̄. Saturn^9 iuppiter & mercuri^9 & lūa ī sagittario erūt mltæ aquæ cuntes sub terra. Itē q̄n ī reuolutiōe anni saturn^9 mars & lūa iungunt̄ ī aquario significat diminutionē pluuiaꝶ & augmentū aquaꝶ fontiū. Itē ī quadriparti. abbreuiato ca. prio dicit̄ q mars ī reuolutione āni mūdi ī domo sua significat pluuias ī domo saturni siccitatē & ī quolibet alio mediocritatē. Et hoc idē dic̄ iohānes hispalēsis & addit s. q uenus ī primo gradu cancri significat pluuias Alkīdus uero ī epł'a sua. c. 6. dicit sic. Cū sol fuerit ī. 20. gradu scorpionis: cōsidera applicationē lūæ cū plis. Si enim applicuerit ueneri & mercurio significat multā pluuiā ī illo āno. Et si fuerit uenus cū mercurio in ista hora ī signo aquoso significat pluuiā ī principio āni. Et si fuerit uen^9 & mercurius oriētalis aut occn̄talis & ī aliquo signo aqueo pluuias multas significat ī postremo āni. Et si fuerit alter eoꝶ orientalis & alter occn̄talis: & ita q ambo sint ī signo aqueo significat generationem pluuiaꝶ ī principio āni & ī fine & paucā siccitatē. Vide ēt anq̄ applicet̄ lūa cū uenere aut cū mercurio aut cū oriētali aut cū occidētali. Si fuerit applicatio sua cū occidētali plus ē ī fine q̄ in principio, si cū orientali significat ī principio āni pluuiā plusq̄ ī fine. Et ē alius mod^9 q̄n mercuri^9 applicat cū marte erit pluuia īterpalata & uent^9 & fulgur Et q̄n uenus cū ioue erit pluuia larga descēdēs ꝓficiens. Quādo lūa cū saturno significat nubes nigras cōculcatas una ps. s. erit cōculcās aliā. Et q̄n cū marte significat nubes itercisas cum gelu & fulgure tpe suo: & forte appebit arcus uel erit pluuia cōis. Quādo uero lūa applicabit cū mercurio erit nubes pallida coloris fumosi & uēt^9 bon^9 cū pluuia. Quādo uero lūa applicet cū uenere & cū ioue erit nubes alba & ros magnæ utilitatis tempore suo. Item dicit aomar & ponitur in fine libri nouē iudicum. & hali abenr. libro octauo: capitulo

3.aspice significatorē pluuiæ & si eum inueneris
hora introitus solis in .20.gradū scorpionis intrā
tem aliquē angulorū: & inspice planetas qui si/
gnificant plu.illo anno: si fuerint recepti & spāliter
a luna qū fuerint cum ea aut in quadratura aut in
oppōe dū.n.hæc sic se hēant erit plu.& si fuerit si
ne receptiōe erit plu.tñ nō tanta. Et qū significa/
tor fuerit i angulo ut pdixi & corpaliter iūct⁹ lūæ
fuerit significat multa tonitrua & coruscatiōes &
terremotus & silia. Itē hali abenr.lib.8.c.3.pōit
alias regulas de reuolutiōib⁹ ānoꝝ dicens. Aspice
lunā uenerē & mercuriū si.n.eos oēs inueneris iū
ctos in piscib⁹ in hora reuolutiōis āni sigificat hūi
ditates plu.& nubes multas in illo anno. Et si hoc
fuerit in ariete uel tauro significat qꝫ annus ille erit
siccus & paucaꝝ pluuiaꝝ. Et si uenus applicuerit
ad mercu.de aliquo domoꝝ mercur. sigficat mul
tas plu.durabiles & fixas i illo āno. Itē si lūa fue
rit i opposito solis & ueneris & mercu. significat
multas plu nubes & tenebras. Et qū uenus & mer
curius iūgant' i uno termino erūt magnæ plu. Et
si cū hoc fuerint i signo pluuiali: & lūa aspexerit e
os de terno erit plu.fortis & durabilis & durabit
donec unus eoꝝ exeat ab illo termīo. Et qđ facit
plu.fortiores & durabiliores ē qū i reuolutōe āni
mercurius applicuerit ioui & lūa saturno & ueno
marti: qa qlibet hoꝝ plaꝝ expēdit qđ recepit ab
alrero eo qꝫ domus ei⁹ oppōit' domui suæ. Et qū
uenus fuerit añ solē significat qꝫ ānus ille erit ma/
gnaꝝ umbrū roris.& hūiditatū tñ paucaꝝ pluui.
Et si uen⁹ retrogradet' sole exūte i ariete uel in tau
ro erūt in illo tpe pluuiæ multæ & uer.illius āni e
rit cōpletū & uberrimū & multarū bōarū pluuia
rū. Et si retrogradus fuerit in capricorno aqrio uł
piscib⁹ minēt' pluuiæ i uere & erūt multi i medio
hiemis & erit illa hiems multū hūida. Et qū mer/
cu fuerit statōarius & pōderosus i quocūqꝫ signo
sit contingit illo tpe hūiditas in aere & pluuiæ &
nubes scđm qꝫ significat illud tps. Et qđ maiores
facit pluuias & fortiores qū plæ pluuiaꝝ iūgūtur
i signis pluuiosis & q uen⁹ sit ppriestatiōaria: qa
uen⁹ ē magis appodiata & magis significat pluui
as & hūiditates. Et si mercuri⁹ fuerit i signo sicco
a lūa & uenus i signis pluuiosis erūt plu. tēperatæ
Et si saturnus aspexerit eas a signo frō erūt plu cū
frigore forti & erūt tenebræ & gelu. Iafar uero i
libello suo đ pluuiis.c.4.pōit alias regulas de him
brib⁹ pluuiis & c. p reuolutiōes ānoꝝ sic dicens.
Sub hora cōiūct⁹ uel oppōnis añ qi sol arietis uel li
bræ primū punctū ingredit' solē & lunā expssius
collocari uel rectificari necesse ē: indoꝝ tñ ātiqui
tas sub ipsius libræ ingressu: & dum sol ipse. 20.
gradū scorpiōis pābulat hæc fieri pcipiūt qm hæc
signa horas himbriū i climatib⁹ mediis pfecto de
nūciāt: rectificare igit' eandē solē & lunam ad has
duas horas cōiūct⁹ igt uel oppōis uel ad prædicta
duoꝝ qs.s.circuli māsiones obtineāt sūmo studio:
ai aduertēi eos qđ nūc potent discerni ut pdictū est
s.in tractatu pmo.distinc.10. Vñ dicit iafar a prio
arietis pūcto usqꝫ ad gradū cōiūct⁹ uel oppōis gra
dus æqles assumere oꝫ: & qꝫ singulis māsiōib⁹ attri
buet.13.uidelicet gra.& tertiā unt⁹ gra. tribuere me
mento sed qa caput arietis i.8 sphera distat a loco
i quo fuerat tpe ptol p.18.gra. i āno xp̄i .1340 ꝓut
exptus ē expiētia magna. oportet tūc addere toti
dē gradus ad locū capitis arietis.in 8 sphera & p
cōsequēs ad locū principii uniuscuiusqꝫ māsionis
ut hēat uerus loc⁹ ei⁹ i.8.sphera. Et dicit iafar eadē
eadē māsiōe dephensa: an hūida sit uel sicca uel æq
liter se hūs notādus ē. Deinde stellaꝝ ceteraꝝ lo/
cū earūqꝫ māsiōes sicut de luna attende qb⁹ tandē
certa cognitōe aptis: postea cū lūa post cōiūctum
applicet erit requirendus: si n. ipsa ē i hūida man
sione discurrēs: saturno pariter i hūida mansione
exūte: & utereqꝫ sub eodē nexu uel stella alta eorū
applicatiōe qēūqꝫ figura impediat hibres cōgru/
os & quietos & assiduos magnas ēt nubes & ob
scuras totū aerem occupātes portēdit. Si uero &
inferiores pdicto aspectu applicātes sua adhibeāt
testimōia pdicta oio adaugēt: qꝫ si cū illis eūdē ne
xū siue potius nodū obtineāt pluuiaꝝ redūdānā
domoꝝ ēt ruinas & subuersiōes inuit' eē timēdas
lūa ergo hūida ducatu assūpto qua hora hoc acci
dere debeat & applicatiōes gradus idubit' ter ex/
ponit. Quot sūt ergo grad⁹ applicatōis aut cōiūc
tus aut tetragoni aut oppōnis: & q sūt hūidi dep/
henso ad eoꝝ nūeꝝ totidē horas aut dies quouis/
qꝫ pluere icipiat iter eē necesse ē. Si aūt respect⁹ de
cōuersiuo aut bicorpeo fuerit horas nā respectus
de firmo dies pfectus insinuat celeriorē aut quidē
t rdū euētū secto lūæ cū sū lūæ & augmētū secūdū
cōpositū au ipsius alkardei.s.cursus aut ih⁹modi
locis oppositis pfecto discernit dū hæc itaqꝫ sese
hēant & cū lūa applicat'. silr horaꝝ dies signifi/
cat & tarditatē iducit. Nā si bēuoli ppro i satur
nū hito respectu ex radiis erectis pprio i suis digni
tatib⁹ discursu alternare uideant' dilatiōis & tar/
ditatis signū ē optimū: quod.n.est lūa saturni cor
pus & tetragonū uel oppositū cōseqnte: sic.n.nul
la erit dilatio dilatiōis, nīqꝫ facit facit: & iudiciū
quotiēs nec saturnus nec stella alia: nodū uel man
sionē possideut hūida nec iserioris testimōio fo/
ueant': his nanqꝫ ut supra dictū est sic se hūtib⁹ nec
lunæ significatio ualebit puerti: & uera dicentem
laus & gloria: nullatenus effugiet. Itē dicit iacob
filius alkin.& ponit' i tractatu de himbrib⁹.q sic
incipit. Cū substātia ueneris & c. Quādo luna in/
trat aquariū aut capricornū aut scorpionē in ho/
ra saturni: qua hora erit mutatio aeris. Cum ergo
pars planetarū trium aquæ.s.ueneris mercurii &
lunæ erit i aliquo signorū aquæ & dirigetur i illo
abūdabit pluuiaꝝ multitudo ita qꝫ nocebit pplo

Mod⁹ uero ali⁹ pōit ibidē ad sciēdū qñ ē pluuia i
an multa an pauca inspice in reuolutiōe ānī dñm
ei⁹ & lunæ & ptē fortūæ & dñm ei⁹ & carcagetū
& qs hñt dñm sup eos. Nā si saturn⁹ & uen⁹ mer
curius & lūa erit multū plu. in āno illo: & pcipue
si fuerit i signis pluuiosis. s. i aq̃rio & i fine capcor
ni: i tauro & in prin⁰. leōis & āpli⁹ cū illis scorpio
& pis. Et inuenies ptē fortūæ scd̄m ptol. & albu.
& alkin. hoc mō. Si fuerit iudiciū tuū de die cōpu
tēt oēs grad⁹ æquales a loco solis siue gradu usq; i
gradū lūæ scd̄m successiōem signo₂: & nūer⁹ gra
duū pueiēs addat᷑ gra. ascēdētis: & incipiat cōpu
tatio ab initio signi ascēdētis dādo unicuiq; signo
rū. 30. grad⁹ scd̄m successionē signo₂. Nā ubi fi/
nierit illa ɔputatio: ibi erit ps fortūæ. Si āt iudiciū
tuū sit de nocte ɔputēt᷑ oēs grad⁹ æq̃les a gradu lu
næ usq; ad grad⁹ solis scd̄m successionē signo₂ &
desup nūe₂ pueniētē addāt᷑ grad⁹ q ascēderūt de
signo ascēdētis: deinde ɔputādo ab initio signi a/
scēdētis & unicuiq; signo dādo. 30. grad⁹ i termio
illi⁹ ɔputatōis erit ps fortūæ. Et nota q̄ i die ps for
tūæ uocat᷑ ascēdēs lūæ: qa sicut se hȝ de die ascēdēs
figuræ & solis sic se hȝ de die ps fortūæ respectu lu
næ. Sed de nocte ps fortūæ uocat᷑ ascēdēs solis qa
sicut se hȝ de nocte ascendēs figuræ respectu lūæ sic
se hȝ de nocte ps fortūæ respectu solis. Iste modus
inueniēdi ptē fortūæ pȝ p ptol & hali. 2. q̃dript.
c. 11 & p albu. 8. maioris itroductorii. dria. 5. Itē
p alkabi. dria. 5. Sȝ ptol aliq̃lr uariat ab albu. &
alkabicio in hoc q̄ accipit ptē fortūæ de die ac de
nocte a sole i lunā & addit sup hoc gra. signi ascē/
dētis piciēdo ab initio signū ascēdentis ad ptē or
dinatōis signo₂. Cā aūt q̄re ptol. sic opat᷑ ē scd̄m
hali q̄ sol hēt dñm sup residuas stellas: iō necē ē ut
de die & nocte ascendēs sit ascēdēs solis qa ē prin
cipiū acceptū i cōpatiōe solis solūmō: & iō dȝ ac
cipi ps fortūæ de die & de nocte a sole i lunā: hæc
hali. Tunc redeamus ad ppositū nostrū dicit al
kin. ubi supra. s. i fine eplæ suæ: siue i illo tractatu d̄
himbrib⁹. q sic icipit. Cū subā ueneris &c. Et si uo
lueris scire aūt i prin⁰ āni aūt i fine aut medio abū
dat plu. inspice qñ sol itrat librā si fuerit uen⁹ sub
eo occidētalis significat multā plu. i prin⁰ āni. si o
riētalis paucā i prin⁰ & multā i fine: si fuerit occī/
talitas sua post illā horā p mensē & dimidiū signi
ficat multā plu. in medio anni. Et nota q̄ quanto
plus erit uenus sub radiis tanto plus mutabit᷑ aer
ad pluuiā. hæc alkin. de reuolutiōib⁹ āno₂ mūdi
¶ Restat nūc ponere regulas pticulares de hībri
b⁹ pluuiis hūiditatib⁹ aeris p itroit⁹ q̃rta₂ āni. unū
scd̄m dorotheū & ponit᷑ i fine lib. 9. iudiciū. Sole
pricipiū libræ & capricorni pūctū igressō: & eadē
rōe arietis & cācri: oriēs firmet᷑ nō minus stella₂
quoq; loca pscrutari necē ē: qb⁹ diligēter pq̃sitis
si q̄ sit ueneris mercu. lūæ applicatio: & ēt martis:
& cui applicet notādū ē: hibriū. n. obductō & ro
ris bñficiū pluuiarūq; mod⁹ iuxta cōeȝ stella₂ ap
plicationē sicut de prin⁰ āni dictū ē poterit dephē
di: hæc ille. Itē ptol. 2. q̃dripar. c. 12. ñ pōit aliqs
regulas pticulares de pluuia nec de aliis tēpib⁹ p i
troit⁹ q̃rta₂ āni: sed solū regulas generales: q̄ po/
nit᷑ pri⁹ i distīne 9. primi tractat⁹. c. 4. tñ ex dictis
ptol. & hali. ubi supra. pōt elici talis reg̃la pticula
ris de plu. & hūi. aeris uidelicet: q̄ si plæ q dñant᷑
i loco ɔiūctōis uel oppōnis pcedētis itroitū solis
i q̃rtā āni & silr i āgulo seq̄nte fuerit oēs hūidi: uel
maior ps eo₂ i signis hūidis extiterit: & si loca pri
cipalia pdicta fuerint tūc signa hūida. & si cū hoc
fuerit pdictū dñi ɔiūcti cū plis & stellis fixis hūidis
aut ab eis aspiciāt᷑ signū ē hūi. i illa q̃rta āni. si cū
hi ɔcordauerit natura illi⁹ q̃rtæ: & silr illa regula ē
notāda i q̃libȝ ɔiūctiōe & oppōe & q̃dratura lūa
riū p totū ānū tā de sicci. q̄ de cali. frigi. & hūi. ut
si oia pdicta uel maior ps eo₂ decliauerit ad sicci
tatē eueniet siccitas: & si ad caliditatē euēiet calor
& si ad frigidi. eueniet frigus &c. & hæc ē regula
ptol. Itē alkin. i eplā sua. c. 3. dicit. Si fuerint oēs
plæ directi i q̃rta hiemali & fuerit cū sole aliquis
pla₂ i illa q̃rta uidelȝ a capite capricorni ad cap
arietis. & fuerit ille pla retrograd⁹ & hūiditas pa
uca. si fuerit duo plæ erit hūidi. pua formosa. si. 3.
erit hūidi. addēs. si. 4. erit hūiditas silis diluuio: &
forti⁹ si fuerit i q̃rta uernali: aut i capite cācri. Si ue
ro ñ retrogradat᷑ aliqs pla nec fuerit de nat̃is suis
aliqd̄ d̄ pte tpȝ suo₂ significās hūiditatē: erit sicci
tas quousq; retrogradet᷑ aliqs eo₂. & hāc regulā
silr itellige i aliis q̃rtis: tñ magis itelligenda ē i q̃rta
hiemali & uernali q̄ i aliis. Itē alkin. ubi supra. i
c. 4. dicit: qñ fuerit q̃rta æstiualis significat de hūi/
ditate a retrogradatiōe pla₂ & tpm suo₂. Inspi
cias quoq; ɔiūctionē lūariū: si. n. fuerit ɔiūctio aut
applicatio cū retrogradatiōe signū ē sere. & i op/
pōne sua silr. Itē i q̃rta hiemali ispicias i ɔiūctiōe
sua retrogradationē. si fuerit lūa i ɔiūctiōe i cētro
a sole & plis retrogradis erit sūmū rei & fortior e
rit significatio q̄ sint. 5. retrogradi applicati cū so
le. Et si ɔtigerit q̄ sint iter se & oēs plas retrogra/
dos illæ ptes q uocāt᷑ cētra cū ascēdētib⁹ climatū e
rit pluuia i sūmo scd̄m q̄ affirmat uis q̃rtæ: & na
tura tpm pla₂ sigificātiū & lūæ. Et si fuerit i duo
b⁹ minutis scd̄m finē q̃titatis. Et si fuerit de uno
miuto ēt. Et si ñ erit de uno illo₂ cētro₂: & i alio
ñ erit nisi uēt⁹ mitis & hūida aura i uere & frā i hi
eme. Deide ispice qñ erit a sole scd̄m. 12. gra. & si
tūc erit aliqs pla₂ & in cētro erit sūma plu. scd̄m
q̄ affirmat natura tpis de uirib⁹ & debilitatib⁹ su
is. & si fuerit de altero eorū erit hūiditas aeris for
tis: deide cū fuerit a sole scd̄ȝ oia alia cētra seriatī &
fortior sigificatio pdco₂ erit q̄ sit lūa i lōgitudie
ppori minuēs in luie suo. Itē si iūgat᷑ luna alteri
pla₂ retrograda₂ & sit addēs i luie suo erit signū
plu. scd̄m q̄ affirmat tps d̄ uirtute & d̄bilitate &
q̄ sit i cētro solis & plæ retrogradi. qñ g⁰ ɔiūcta e/
rit lūa & erit minuēs minuet id idē. & qñ erūt plæ

retrogradi:tūc i pria q̄rta circuli erit signū pluuiæ
& forti⁹ qñ lūa erit a sole & a p̄lis retrogradis i p̄/
dictis cētris. Et qñ erūt retrogradi i secūda q̄rta cir/
culi i hieme aut uere aut autūno erit sigficatio for
tior. Et qñ i tertia q̄rta circuli erit signū magis di/
minutū absq; multitudine qñ uentus meridiona
lis multiplicabitur illic. Et quando erunt retrogra
i pte septētrióali erit pluuia cū uētis septētrióalib⁹
Et cum fuerint directi i pte septētrióali aut retro/
gradi i pte meridióali signū grādis & fulguris. Et
qñ erit hoc in pria q̄rta circuli erit signū hūiditatꝫ
a p̄lis retrogradis isp̄iciem⁹ i ea sicut i q̄rta hiemali
& cētris positis lunæ. dico tū cū fuerit luna addēs
i lūie suo. Cū uero retrogradi fuerint cū sole i q̄rta
una erit fortior i q̄rta secūda circuli aut i capite cā
cri aut i meridie quoq; qñ multiplicat᷑ uent⁹ meri/
dióalis hūid⁹. Et qñ fuerit sol i q̄rta secūda circuli
& si fuerit significatio hūiditatis isp̄ice cētra p̄di/
cta: & deinde p̄las retrogrados & addētes in lūie
suo ob hoc debilitabūt᷑ ét & minuētes i lūie suo in
fortiabūt᷑ uerūtñ qñ fuerit p̄læ cū sole i q̄rta una
erit caliditas ualde fortis. Et si fuerit retrogradi in
declinatóe meridióali erit mitis aura. & qñ appli
cabit᷑ lūa illic p̄lis retrogradis i cētris noiatis mo/
uebit᷑ aura ad q̄litaté himbriū grādinis & fulmis
Et cū erūt illic directi debilitabit᷑ significatio. Et
cū fuerit sol i q̄rta tertia circuli: & fuerūt p̄læ retro
gradi: & i alia pte erit signū hūiditatꝫ & hora plu
uiæ qñ māserit lūa in dictis cētris a sole: & cōstat
significatio q̄ p̄læ sint retrogradi ps eoꝝ pping/
or terræ: & applicet᷑ ps eoꝝ pti d̄ trino aut. 6. aut
q̄rtæ aut i cētris dictis. Et tū p̄læ erūt retrogradi i
pte septētrióali & significatio fortior qñ iūgetur
eis luna & erit sol i cētris dictis: & cū p̄læ erūt ad/
dētes i lūie tūc si fuerint p̄læ directi i pte meridióa
li & retrogradat᷑ p̄la i pte septētrionali: & appli/
cat᷑ cū eo p̄la & luna erit minuēs i lūie tūc signū ē
plu. & minus· tūc q̄a planetæ directi cōgelāt ptē se/
ptētrionalē. Et cū fuerit lūa i cētris a p̄lis retrogra
dis si soluerit donec sit lūa in cētris: tūc distillabit
cōgelatū: sed cū fuerit luna addēs i lūie solū tūc id
idē. Et nota q̄ forti⁹ cētroꝝ lūæ est a pria q̄rta usq;
quo sit supra caput. 90 gradnū & sup. 180. & sit
per. 270 hæc alkin. ubi supra. ca. 4. Itē alkin. &
ponit᷑ i fine cap. lib. nouē iudiciū: i cōuētu āni &
q̄rtæ. ascēdēs statuat᷑ ū min⁹ cū p̄ūcta 12. cū æq̄ mē
tis attētióe notāda. sūt eni hic conuēt⁹ oppō & at
tai bæ s. tetragoni & tetragonoꝝ q̄drātes & ante
cōuēt⁹ & oppōnis cōplemētū. 12. gra. & post eo/
rū cōpl:mētū totidē. luna ergo in quolibet illoꝝ
s. inferioris q̄libet supiori sibi opposite applirue/
rit seu aspexerit: & p̄cipue si luna ab iferiori ad su
piorē sibi oppositā mediatrix applicet qd̄ ipi⁹ na
turæ consentaneū fuerit accidere testat᷑: nā si hæc
administratio mercurio ascribat᷑ p̄ter himbres uē
tos producit. Si ueneri himbres multiplicat: & si
saturno grādinē dimittit & nubes multiplicat. Itē
luna himbriū multitudinē efficit. Sol deniq; aerē
nūc igne nūc nubib⁹ alternatim ificit. Itē i tracta
tu de aptionib⁹ portaꝝ dicit᷑ q̄ cū mercuri⁹ aspe/
xerit dños apertióis portaꝝ: uel fuerit cū eis con/
iūct⁹ i cōiūctióe solis & lunæ: uel i eoꝝ oppóne si
gnificat pluuiā: & si cū apertióe portaꝝ fuerit pla
neta retrogradus significat plu. magnā. Itē alki.
ubi supra duoꝝ retrogradatio aq̄ꝝ abūdantiā si
gnificat. Itē i tractatu de aptionibꝰ portaꝝ lūa
pluuiā significat: & sol i infimo circulo & cū infi/
mis p̄lis pluuiā significat: hæc posita sūt pri⁹ tū ut
pticulares regulæ de himbrib⁹ ponerent᷑ istæ regu
læ hic recitāt. Itē alkin. & ponit᷑ i fine lib. 9. in/
dicū plu. tps aut horā dño stellaꝝ lege sanxita lūæ
ab his quæ significet himbriū retinet recessus & in
ferioꝝ a supioribꝰ remotio describit lunæ. Et i q̄t
tuor cētris stat⁹ uidelicet a cardinib⁹ reducta. aeris
qualibet q̄litaté alternat & consueuit uariare. Sol
q̄dā sit sed luna potēti⁹. Hūc itaq; modū reliquæ
imitant᷑ stellæ. solis tū effect⁹ euidētior appet: stel
læ qdē i eisdē loc̄ si eisdē q̄b⁹ & sol āmicul᷑ fultiāt᷑
ipsius efficatiā imitant᷑ & hoꝝ uirtus ē occultior
uerbi gratia nulli dubiū solē in superioꝝ absidus
uel effragion loco aut iferioꝝ cū al᷑ & alias obti/
nere utres. Si ergo stellæ reliq̄ i cōsimilibus existēt
locis solis efficatiā q̄ ex p̄pria sublimatióe uel de
p̄ssione uendicauerit p̄culdubio sequūt᷑. Ampli⁹
unaq̄q; septētrionē discurrēs p̄prie significatiōis
& ducatus effectus exaggerat: in austro quoq; de
bilius in septētrione ascēdens & port⁹ quidē si in
eodē descēdat. Eadē uno in austrū declinās remis
sius q̄lis ē eodē cōtingat ascēsus. Itē regulæ isteꝑ
maiori pte ponunt᷑ pri⁹ i effectū & sentētialiter
sed p̄pter utilitaté caꝝ & cōpendiositaté eas hic
recito. Itē alkindus i ep̄la sua. c. 2. qñ p̄læ fuerint
retrogradi a capite cācri ad capud libræ & sol fue
rit a capite arietis ad cācrū i fortunabit᷑ hūiditas.
Et qñ erunt retrogradi a libra ad capricornū: &
fuerit sol cū eis multiplicat᷑ hūiditas p̄pter elóga
tioné solis. Et qñ sūt retrogradi a capricorno ad
arieté erit sūma hūiditas. Et qñ erūt illic directi &
sol a capricorno ad arieté erit dimitio hūiditatis
Et cū fuerit ibi retrogradi & sol ab ariete ad cācrū
erit signū hūiditatꝫ. Et qñ illic fuerit a capricorno
ad arieté & sol est cū illis significat hūiditates. Itē
alkin. ubi supra. ca. 5. Si uis p̄phetizare de pluuia
sc̄dm uim & debilitaté paꝝ & multū. Considera
prio naturā tpis & sc̄dm suā uim & debilitaté se/
cūdū qd̄ dixi de gradibꝰ naturaꝝ tpis & ciuitatū
Si fuerit natura tpis tui i sūmo frigiditatis & hūi/
ditatis tūc fortior significatio planetaꝝ p̄pheta/
bit cū fortiori significatióe pluuiaꝝ. Si uero fue/
rit natura tpis tui cū æq̄litate frigoris & hūidita/
tis tūc magis significatio mediocris erit sup uires
sc̄dm significationē aquæ. Et cū hoc feneris inspi
cias naturā ueneris & martis si fuerint frigidi &
hūidi aut calidi & humidi: & inter eos fit appli/

catio ab opposito aut aliquo centrorum & erit il
la applicatio latitudo eorum una. & erũt conti/
nui cum sole aut unus eorum: & considera ap/
plicationẽ lunæ cũ sole & centroꝝ ꝓnoiatoꝝ &
cõcordantiã. Si enĩ fuerit natura lunæ sĩlis natu/
ræ illoꝝ signũ ẽ aquæ: sed nis sua & debilitas si cõ
cordauerit illis duobus in figura & nõ erũt retro
gradi: & erit illud tp̃s uernale aut æstiuale: erit enĩ
aq̃ multũ fortis: & cũ hoc tonitruũ fulgur grãdo
uent⁹ mltũ: & erit multitudo & paucitas sc̃d̃m ꝓ
pinquitatem uapoꝝ terræ & frigiditatis & uen
ti & caloris sc̃d̃m ꝙ cõcordauent latitudo lũæ &
mãsio sua a sole & pars & natura tp̃is. Et si fuerit
hæc figura ĩ hieme aut autũno & nõ fuerint retro
gradi erit aqua debilis distillãs durãte tp̃e & mul/
titudo siccitatis. Et si fuerint retrogradi ĩ latitudie
septentrionali & in tp̃e uens aut æstatis erunt in
uere ĩ sũmo huius qd̃ dico: ĩ æstate min⁹ ꝓ fortit.ı
die caliditatꝫ suæ ĩ aere ꝑ modũ appropĩq̃tõis suæ
terræ: aut erunt ĩ fũdo eccẽtricoꝝ suoꝝ: aut si fue
rint ĩ declinatiõe septẽtrionali erit minus qd̃ di/
co: sed ĩ declinatõne meridiõali plus & calidiores
si erũt retrogradi & ĩ fundo eccẽtricoꝝ. Et si tũc
fuerit applicatõ lũæ cũ sole ab opposito & duoꝝ
planetaꝝ: similiter ĩ uere erit finis rei & ĩ hieme &
ĩ autũno minuet̃ parum. Et si ĩ cõiũctiõe planeta
rũ fuerit & duo planetæ ꝯiuncti un⁹ alio ab uno cẽ
troꝝ: & natura lunæ fuerit sĩlis illis & erit in uere
& hieme: id ẽ signum pluuiaꝝ. Si fuerit ĩ uere &
ĩ æstate signũ est frigiditatis & tonitruoꝝ multo
rũ cũ aqua Et si fuerint duo planetæ cõiũcti & cũ
sole in centro & cõcordauerit illis luna ĩ natura:
id erit signũ pluuiæ sicut dico: sed centra & hora
qñ figurant̃ uel tp̃s uel luna adiuuans naturã suã:
si fuerit planeta alius ĩ sĩlitudine naturæ eoꝝ au/
gmẽtabit̃ res ipsa: ita ꝙ fit q̃si qd̃dã diluuiũ. Et si
fuerint oẽs planetæ significantes ps eoꝝ ptẽ cum
natura: & erit pars eoꝝ de pte in ptẽ ĩ centris ꝓdi
ctis. Et si ꝯcordauerit ꝙ sint retrogradi in hieme
aut autũno ĩ declinatiõe meridionali erit de rori
bus & pluuiis ꝙ ĩterficiet populos & ciuitates &
climata ꝓter pauca. Et si fuerit in æstate & uere &
retrogradi ĩ inclinatione meridionali erit sĩlr nisi
ꝙ nõ cõĩcabit res cũ oib⁹ locis & erũt cũ hoc toni
trua & fulgura & grando fortis. Et si fuerit ĩ q̃rta
æstatis circuli retrogradi in tp̃e æstiuali nec erit si
gnificatio sup aquã fit siccitas sũma ĩ climatib⁹ se
ptẽtrionalib⁹ & calor fortis ꝙ interficiet pplos et
ꝑcipue illos qui erũt ꝓpe æquatorẽ diei. Cũ fuerit
significatio pluuialis duoꝝ planetaꝝ & fuerit si/
gnificatio cõsumens de trib⁹ planetis nec erit qc/
q̃. Et cũ fuerit significatio pluuialis de duob⁹ pla
netis aut trib⁹ aut quattuor ĩ æstate erit sũme mi/
tis aura & pauca caliditas ĩ æstate nec erit aq̃ mul
ta: nisi sit significatõ de.5. plãetis: Sed mlt⁹ error ẽ
in quibusdã locis & climatib⁹ sup ista propter ob

scuritatẽ & grauitatẽ processus notationis horæ
pluuiæ & illd̃ ẽ qñ planetæ erũt in sũmo ad signi/
catione superfluã: & luna silr ĩ loco significatiõis
& applicationis gradus ad gradũ de centris a so/
le & plãetis cũ ascẽdẽtib⁹ climatũ & erũt ascẽsiõs
sup horizõtẽ aliquoꝝ: & illd̃ erit signũ horæ plu
uiæ in illo sup quod ascendit. Et si flauerit uent⁹
a parte ĩ q̃ ascendit supra directũ & nõ accidit il
lis uent⁹: & est in sũmo significato illi cui eq̃t lũa
ĩ illa hora: ĩ angulo terræ suæ qñ fuerit cũ plis sup
quos ascendebat in linea æqui distante æquatori
diei. Et forte fuit ĩ ascendente ascẽdẽs sup horizõ
tẽ aliorũ: & hoc si fuerit abscisio supra punctum
quod ascendebat cũ luna in signoꝝ circulo & cũ
fuerit sũmum similiter nõ fuerit luna in medio cæ
li sui & si sol tunc fuerit ascendens res multiplica
ta erit. Et qñ fuerit aliquis planetaꝝ in angulo ter
ræ suæ aut orientalis aut occidentalis aut ĩ medio
cæli & fuerit res durans donec cadẽt planetæ signi
ficatores cũ adiunctione sua ab angulis suis.4. de/
bilitauerit nisi ꝙ humiditates durauerit ꝙ durat
luna aut sol aut planetæ significatores applica/
ri pars eoꝝ parti & erit res sc̃d̃m numeꝝ planeta
rum ad angulos terræ suæ tunc qñ ceciderit etiã &
luna & planetæ a pte & de gradibus dũ mãserint
planetæ & sol & luna ĩ angulis suis.4. nõ erit ali/
quod nisi applicuerit & fuerit sicut illa natura plu
uialis & erũt in digniori significatione gradus cũ
gradu planetæ & sol & luna ĩ aliquo anguloꝝ.4.
& similiter illis plagis nisi ꝙ ob applicatione gra
dus cũ gradu & numerus planetaꝝ ad angulos
suos non erit sc̃d̃m ꝙ prius fuerit res de uiribus
sed minor multũ nisi infortunet̃ significatio alia
ab illa & erit ipsa in se. Et cũ fuerit sol in hora
pricipii sign ficatõnũ ĩ medio cæli sui debilitabit̃
res & minuet̃. Et qñ fuerit loca eleuata erit sĩgifica
tõ fortior & qñ depressa erit res ĩ hũiditate durãs
dum cõpleãtur naturæ & scindant̃ planetæ & lu
na a centris ꝓdictis. Et cũ fuerit ĩ hora applicatio
nis gradus cũ gradu planetæ & luna cadẽtes ab an
gulis horizontũ aliquoꝝ debilitat̃ significatio a
pud eos: & tũc erũt nubes. Et cũ fuerit sol in hori/
zonte orientis & luna & plæ significatores ĩ hori
zonte occidentis suæ: & luna in horizõte oriẽtis
& aliquis plãetaꝝ ĩ angulo terræ suæ aut ĩ medio
cæli sui ĩ hora applicatiõis signũ ẽ pluuiæ. Et scias
ꝙ debiles significatores nõ significãt nisi ĩ littori/
bus maris ꝓpter multas depressiones nisi rores &
nubes significant ĩ locis orientis uel eleuatis. Et cũ
fuerit sol & luna & planetæ pars eoꝝ cũ parte in
centris pluuialibus ꝓdictis ĩ hora applicatiõis gra
dus cũ gradu erit pluuia: & qñ fuerit aliquis plãe
tarũ cũ luna significãtes ĩ aliquo anguloꝝ aliqb⁹
plis si solutũ fuerit sup zenith suũ debilitat̃ signifi
catio. Et scias ꝙ qñ fuerit significatio pluuial̃ ĩ ali
quo locoꝝ nec erit ĩ aliq⁹ loco illic dũ uenerit uẽt⁹

& septẽtriõalis ad meridiẽ supra populũ. sciẽt q̄
significatio erit ĩ pte septentriõali ab illis. Si autẽ
uenerit ab occidẽte ad orientẽ scient q̄ in pte occi
dentis & absentat a se: qñ uero ab oriente ad oc
cidẽtẽ sciant q̄ ex parte orientis suæ aer eni soluit
ad partẽ frigidã & hũidã cõstrictã de parte calo/
ris. F appter dicit albu qñ errant modus prophe
tiæ cũ ueneris scd̃m unũ modũ & de rorib⁹ & plu/
uiis propheta cũ ioue & mercurio Si enĩ fuerit ca
lidi & hũidi aut frigidi & hũidi. & erit ĩter eos ap
plicatio de centris & de sole & luna: & cõcorda/
uerint applicatiões ps ptẽ ĩ hora tpis un⁹ de q̄rto
& alius de trino. & similiter ĩ cõiunctiõe illa ho/
ra est pluuiæ. Iudica in illis & in ribɔ & debilitati/
bus suis sicut iudicasti d̃ uenere & marte: similiter
in directione & retrogradatiõe & pausatione sua
partis a parte & hora significatõis suæ ĩ locis nisi
q̄ significat min⁹ q̄ mars & uenus sĩlr inspice sa/
turnũ & solẽ & naturas scias: si fuerint frigidi &
hũidi aut calidi & hũidi. Iudica cũ applicatiõib⁹
& mansionib⁹ suis sicut cũ ioue & mercurio cum
uenere & marte nisi q̄ illud quod significat mi/
nus est q̄ qd̃ iuppiter & mercurius. Deinde inspi
ce quoslibet dños similiter & uires significationũ
maior aũt significatio & fortior est qñ uni signifi
catiõi addũt alii: ut si fuerint q̄ttuor significato/
res aut. 5. aut. 6. similiter erit res addens qñ usq̄ ad
7. ut dictũ est. Et scias q̄ significatio triũ cõis est in
oĩ loco. simul. 4. 5. 6. 7. nec fallit nnq̄ a tribus usq̄
ad. 7. & sũt uires suæ scd̃m modũ elongatiõis loci
ab æquatore diei. Scias q̄ fortior significationũ
forte decipiet te in æstate ĩ pte prophetiæ ĩ locis in
qbɔ sũt aquæ & ĩ uere forte media significatio sed
ĩ autũno debilior nũq̄ fallit nisi de parte roris ad
horã: in parte uero generatiõis nõ mẽtiet quicq̄.
Et scias q̄ scd̃m studiũ de locis zodiaci & appro
pinquatiõis & elõgatiõis suæ a terra & modis in
additione & diminutiõe & latitudĩe & septẽtrio
ne & meridie & euasiõe a radiis & æq̄litate angu
log. 4. uel scd̃m latitudinẽ loci apud principium
applicatiõis cũ centris grad⁹ ad gradũ est sublimi
or & longior inuestigatio cũ certitudĩe illaꝝ hora
rũ pluuiosaꝝ scd̃m diminutionẽ illius sciæ cũ in/
tentiõe significationis & horaꝝ: & erit ĩ sũmo in
singularitate p duas lineas & serenitatẽ p unã li/
neã cũ sũmo ĩ significatiõe. Et scias q̄ signũ roris
& pluuiaꝝ est q̄ fit in horis cõiũctionis luñariũ si
gnificatio pluuial: & illud ẽ fortius oĩ mense aut
hora põnis solis ĩ centris q̄ centra mutãt tp̄s de na
tura in naturã. Si uero significatio fuerit pluuiosa
illud est fortius in oĩ quarta q̄ facit mutatio ad a
liud tp̄s. hæc alkin. illo ca. Itẽ dicit alkin. ca. 3. q̄
sapientes dixerũt qñ sol & iuppiter & saturn⁹ sũt
in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cũ illis aut
uenus: timendũ est ĩ illa pte signi de multis pluuiis
cũ torrentib⁹ corrũpentib⁹ ciuitates: & cũ adiũcti

fuerint ĩ hieme sĩlr in æstate & erit nubes grando
aut aeres equetantiũ: & hoc erit scd̃m mãsiões lu
næ in illis. Et si iũctus fuerit sol cũ saturno ioue &
marte ĩ uno signo aqueo erit signũ pluuiæ & tor/
rentũ & nouarũ pluuiarũ. Et forte qñ adiungetur
cũ sole & marte ĩ signo aqueo sicut ostẽdi tibi: &
aspicit eas saturnus a q̄rto aut iunget eis si fuerint
ĩ signo. 10. inspice uenerẽ qñ intrabit sub radiis so
lis erit & tunc pluuia multa: est enĩ sub radiis sicut
mulier sub uiro. Itẽ alkin & est signũ dictũ do/
rothei & ierg. & ponit in fine libri nonẽ iudiciũ.
q̄ plæ generãtes pluuias sũt uen⁹ mercurius luna:
Veneris uero substãtia ẽ pluuia: lunæ aqua: mercu
rii uentus: propinquior tñ & fortior ĩpressio hũi
ditatis aquæ ĩ nobis est a luna: eo q̄ circulus suus
est propinquior terræ ut dictũ est ẽt alio libro: &
hæc ponunt sĩlr ĩ uno tractatu de imbrib⁹. q sic
incipit. Cũ substãtia ueneris &c. Itẽ dicit alkin.
ubi supra. q̄ significatio saturni est significare sup
pluuiã & est nubes nigra martis nubes crocea uel
rubea cũ mixtione albedinis: mercurii nubes pa/
lida aut fumosa: lunæ singularis alba & multæ aq̄
& aer calidus. Solis nubes crocea uen⁹ autẽ nubes
& rores hũiditates sup nebulas & croceitatẽ aeris
& uentũ mitẽ. Et dicit alkin. ubi supra. qñ erit ue
nus mercurius & luna ĩ aliqua mãsiõe hũida quas
prius posui & sunt. 10. significat multã pluuiã: &
qñ luna erit ĩ mansiõe hũida nec aspiciet eã uenus
nec mercurius non significat pluuiã: & si cõcorda
uerint uenus & mercuri⁹ & lũa in aliqua istaꝝ de
cẽ mansionũ significat pluuiã multã. Scias postea
loca applicationũ mercurii cũ trib⁹ superioribus
& cũ quo applicat & a quo separet. Si cũ saturno
erit uentus fortis: & tenebræ magnæ & pluuia. Si
cũ ioue significat uentũ mitem sine pluuia. Si cum
marte uentũ calidũ: si cũ sole uentũ calidũ cũ cor/
ruptione. Si uenus applicuerit saturno significat
pluuiã & forte erit grando cũ ea pua & q̄si puluis
sĩlis pluuiæ nõ residẽs ĩ ea. Leopald⁹ uero ĩ li. suo
tractatu. 6. põit reglas ptĩclares hĩbriũ & pluuiaꝝ
per reuolutiones ãnoꝝ & ĩtroitus q̄rtaꝝ anni di
cens. Sole ĩtrante arietẽ uel quodcũq̄ signũ cardi/
nale: uide si saturnus fuerit in hũido signo tũc enĩ
significat hũiditatẽ: sed saturnus magis significat
nubila & frigus. Itẽ si tũc saturnus uenus mercu
ri⁹ & lũa dñentur pluet multũ & maxĩe si tũc fue/
rint ĩ signis pluuialibɔ. s. ĩ fine capricorni & ĩ prin
cipio aquarii. ĩ fine arietis: & ĩ principio cancri uĩ
leonis. Itẽ iuppiter tẽperiẽ significat & uẽtũ a si
nistris. Mars caliditatẽ & uentos a dextris. Ven⁹
mercurius & lũa pluuias scd̃m naturã signi cui ad
iungit aliqs eoꝝ uel qd̃ aspicit soli superiori me
dietate eccẽtrici sui serenitatẽ facit. Mars uero ef/
ficit pluuiã ĩ introitu ãni aut q̄rtæ: si mars in signo
pprio fuerit pluuiã multã: in domo saturni parũ
ĩ aliis mediocriter. Itẽ dicit leopaldus ĩ cõiũctiõe

uel oppõne ꝑcedẽte itroitũ ãni aut quartæ. si luna prius aspiciat saturnũ i signo hũido exũs & si nõ itercipiat aspectus iouis erũt nubes nigræ & pluuia lenta & durans. Et si tres planetæ inferiores saturnũ tũc ispiciant erit pluuia maior & plus durans. Itẽ in itroitu ãni aut quartæ si partes plagæ pluuiosorũ .s. ueneris mercurii & lunæ cadũt in locis humidis erit pluuia nocent. Pars pluuiæ accipitur in die a uenere i lunam. in nocte econuerso & ꝑcit ab ascendẽte. Et si cadit i loco humido erũt pluuiæ multæ: & cũ ad locũ illũ ꝑuenerit luna pluet similiter. Itẽ cũ sol intrat aliqđ signũ tropicũ si tũc uenus de hũido aspiciat lunã i humido erũt multæ pluuiæ: si tũc lũa nõ est i hũido uel uen⁹ erũt pluuiæ mediocres. Itẽ si i principio ãni uel q̃rtæ luna aspiciat ucnerẽ uel mercuriũ & ambo sint orĩẽtales erũt pluuiæ multæ: si occidẽtales erit econtra. Itẽ si mars de scorpione aspiciat uenerẽ pluuiæ abũdabũt. Cũ sol est i ariete uel tauro & uen⁹ tũc retrograda aer erit tũc pluuiosus ualde. Quãdo lũa ẽ cũ uenere uel cũ mercurio in signo hũido & magis cũ utroq; pluuiæ abũdabũt. Cũ lũa est in scorpiõe & mars i cancro erunt hũiditates & pluuiæ. Cũ luna & mars sũt i signo hũido sil' & alter iferiorũ solẽ ispiciat martẽ: nebulæ erũt terribiles lãpades & tonitrua & grãdo: & ꝑcipue si mars aspiciat saturnũ uel iouẽ uel solẽ. Itẽ alibi in eodẽ tractatu dicit leopaldus: si saturn⁹ iuppiter & sol & cauda draconis aut uen⁹ fuerint cõiũcti faciũt torrẽtes q̃ destruũt ciuitates & magis hoc accidit i hieme marte respiciẽte uenerẽ uel lunã: si mercuri⁹ illũ uel illã cõcomitet' erũt himbres cum guttis grossis. Cũ sol itrat .18. gradũ scorpiõis si tũc uen⁹ ẽ i aqueo erũt pluuiæ mltæ. Cũ sol ẽ i aqueo signo & mercuri⁹ & lũa applicẽt ueneri uel opponãt' ei statim pluet: si uen⁹ retrograda uel oriẽtalis & sol fuerit i capricorno aq̃rio uel piscibus: in uere dat himbres paucas i principio hiemis multas & abũdãtes. Itẽ uen⁹ i hieme directa uel oriẽtalis. in principio hiemis dat pluuias paucas & i fine supfluas nisi stella q̃bus discurrat soli appropiquat. Itẽ dicit alibi i eodẽ tractatu leupald⁹. cũ sol itrat librã si tũc uenus ẽ cũ eo isra unũ signũ erũt pluuiæ multæ & magis si fuerint oriẽtales & sub radiis i principio ãni uel quartæ. Ven⁹ i angulo in cõiũctione uel oppõne luiaris certũ indiciũ ẽ pluuiarũ. Et silr si tũc dñs ascẽdẽtis fuerit i signo aqueo i angulo. pluuiã sigificat ñ modicã. Has regulas de himbrib⁹ & pluuiis ponit leupaldus ubi supra: & ponũt' eædẽ regulæ ab aliis astrologis i diuersis locis. Sũt isup i cælo q̃dã ptes quæ rõne stellarũ fixarũ in eis significãt himbres & pluuias & humorẽ cũ .s. fuerint loca magnarũ cõiũctionũ aut eclipsiũ aut ascẽdẽs eorũ aut fuerint loca cõiũctionũ uel oppõnũ luiariũ ꝑcedentiũ introitũ ãni aut q̃rtæ ei⁹ i eis aut cũ ipsæ fuerint ascẽdẽtia ãnorũ aut q̃rtarũ ãni aut silr cũ illæ ptes cæli fuerint aliq̃ locorũ principaliũ ꝑdictorũ. Dicit itaq; ptole. 2. q̃dripartiti. ca. 11. q͞ꝑ priripiũ arietis pluuiã efficit & uẽtos. Tauri uero initia: & maxĩe quæ circa pleiades sũt uẽtos & nebulas faciũt. Eius uero medietas hũectat. Geminorũ pricipia sũt hũectatiõnũ & destructiõnũ significatiua: & sc̃dm hali sũt de natura saturni. Cãcri principia .s. quæ sũt circa ꝑsepe calorẽ & turbidũ aerẽ faciũt. Et sc̃dm hali sũt de natura martis & parũ saturni. Leo sc̃dm ptol'. calorẽ & turbidũ aerẽ facit: & ei⁹ ptes ꝑcedẽtes hoc idẽ faciũt: & similiter mortalitates: & sc̃dm hali sunt de natura solis & martis. Extrema uero leonis sũt hũectẽtia & sc̃dm hali sunt de natura saturni. Partes ẽt eius meridianæ hũectãt & destruũt: & sc̃dm hali sunt d̃ natura mercurii cũ uenere. Virgo sc̃dm ptol'. uſr hũectat & sc̃dm hali est naturæ mixtæ ueneris & mercurii. Et ultimæ ei⁹ ptes sũt aq̃ticæ: & sc̃dm hali sũt de natura saturni. Libræ sc̃dm ptole. ptes extremæ & ptes meridiõales humectãt & sc̃dm hali sũt de natura saturni. Scorpiõis ẽt sc̃dm ptol'. ptes meridiõales hũectãt: & sc̃dm hali sũt de natura saturni. Sagictarii uero principiũ sc̃dm ptole. hũectat' & sc̃dm hali ẽ de natura ueneris. Et eius ptes meridiõales hũectãt: & sc̃dm hali sũt de natura saturni q̃ñ ẽ in loco hũido. Signũ capricorni sc̃dm ptole. nimis hũectat. Eius partes extremæ pluuias faciũt: & sc̃dm hali sũt naturæ lunæ & mercurii. Et partes meridionales & septẽtrionales .s. capricorni sc̃dm ptole. humectãt fortiter: & sc̃dm hali sũt de natura saturni q̃ñ sũt i loco aq̃o. Aquarii signũ ẽ aquaticũ cui⁹ initia sũt ualde hũida. Piscitũ ẽt sc̃dm ptole. ptes extremæ & ptes meridionales hũectãt: & sc̃dm hali sũt de natura lunæ: hæc ptolemæus & hali. Itẽ dicit ptole. rex egypti i tractatu quẽ scripsit ad Arũ. q͞ꝑ .13. die septẽbris arcuturus appet cũ solis ortu & aer mutat'. Et dić serui⁹ sup primo georgi. Virgi. q͞ꝑ tã ortus q̃ occasus aeris tempestates grauissimas significat & facit. Item ptole. ubi supra. dicit q͞ꝑ septima die octobris ædi appẽt uespt'ini & fit magna turbatio aeris. Et dić Serui⁹ ubi supra. q͞ꝑ auriga q̃ ẽ i sinistra manu sumt hedos tã i ortu q̃ i occasu suo facit tẽpestates. Itẽ ptole. ubi supra. dicit q͞ꝑ .13. die octobris uigil'. cũ solis ortu appent: & fit turbatiõ aeris. Et. 6. die nouẽbris absidis & lucidi⁹ appet & icipit obscurari aer. Et pria die decembris tion .i. auis appet & fit turbatio aeris. Et 21. die eiusdẽ appet aquila & orion & eridan⁹ pluuius appet & fit turbatio aeris post unũ diẽ. Et. 25. die ianuarii aquilã apparet & cor leonis occidit matutina & turbatur aer ante tres dies. Et. 21. die marcii equ⁹ appet & turbatur aer. Et. 25. die eiusdẽ eq̃noctiũ fit & turbat' aer. Et. 2. die aprilis pleyades appet & turbat' aer. Itẽ 4. die maii lira appet & mutat aerẽ. Et. 7. die eiusdẽ teziõ cũ solis ortu appet & icipit aer obscurari.

¶ Capitulũ .4. Qualiter sit pronosticandum de himbribus per singulos mẽses & p medietates & quartas mensium.

Cum nolueris iudicare de pluuia & himbre per singulos mẽses & medietates & q̃rtas mensis inde regulã illã q̃ elicit᷑ a sentẽtia ptole. & hali 2. q̃dripartiti. ca. 12 & quã tibi prius posui de q̃rtis ãni: & ẽ ista. Si planetæ dominantes in loco coniũctiõis uel oppositionis uel quadraturæ luminaris & in angulo sequenti & etiã quelibet dictorum locoꝝ si illi planetæ omnes fuerint humidi & in signis humidis uel maior pars eoꝝ & si loca pricipalia fuerint signa humida & cũ hoc fuerint prædicti domini planetis uel stellis fixis humidis iũcti: uel aspiciãtur ab eis: signum est humiditatis i medio mensis uel quartæ si cũ hoc concordauerit natura temporis anni & eo plus si significatores & dñi & loca principalia ãni & q̃rtæ significat illud idẽ. Et hæc regula est notabilis ualde. Nota q᷑ locus oppositionis est locus luminaris existẽs sup terrã secũdum ptolemæũ .2. quadripartiti. ca. 2. & similiter locus q̃draturæ erit locus luminaris existentis super terram si unum istorũ fuerit super & aliud sub: sed si utrũq; fuerint supra uel sub quod frequẽter cõtingit locus ille alterius luminaris q̃ui fuerit magis fortis & fortunatus erit locus q̃draturæ ut uidelicet si fuerit unũ luminare in angulo uel i succedẽte et haiz suo & aliud in cadẽte & i loco cõtrario suo haiz & sic de aliis fortitudinibus & debilitatibus q̃ ponunt᷑ i primo libro: locus illius luminaris qui fuerit i angulo magis fortis est præferẽdus ut sit locus pricipalis illius q̃draturæ. Si autẽ uolueris habere cognitionẽ de himbribus p singulos menses secũdum uiã dorothei & ponitur in fine libri nouem iudicum ubi dicit Solis & lunæ cõuẽtus & oppositionis hora oriẽs firmandus ẽ stellaꝝ quoq; loca: lunæ necnon cũ cæteris applicationũ loca attẽtius pserutare ea ergo ueneri aut mercurio applicante signum est pluuiæ. Ad maiorẽ huius euidentiam notandum q᷑ luna cardines igrediẽs ueneri & mercurio applicãs ipsa die pluuiam inducit nisi forte in pricipio ipsius cũ marte facta fuerit applicatio q᷑ si aliter accidet fulgura auget atq; tonitrua paucas tñ denunciat himbres nisi rursũ lũa i oppõne cõstiterit. Et si lũa fortunata applicet a sole recedẽs i pria mẽsis pte himbres effũdit nõ modicos: nõ aliter quoq; circa oppõnẽ oriẽte firmato lũa fortificata applicãs cũ ab oppositione recesserit alterã mensis partẽ implebit himbribus. In conuẽtu nãq; uel oppositiõe eadem cum uenere saturno signũ aquaticũ obtinenti applicatur hæc duo loca multis himbribus redundãbit nisi forte idẽ in igneo cõmoretur signo Martis ergo cũ saturno applicatio nubes & uentos multiplicat himbribus detrahit aera corrũpit. Mercurius hora conuentus & oppositiõis ueneri applicans pluuiaꝝ inundatione gaudebit. Itẽ alkindus in epistola sua ca. 6. & ponit᷑: in tractatu de himbribus qui icipit. Si cũ substãtia ueneris &c. & operare dicit Alkin. p mansiones lunæ i mense s. in coniunctione & oppositione & duobus quadraturis: dirige itaq; ascendens. & in his horis cum equatione solis & lunæ & planetarum & scies aspectus eoꝝ & complexionẽ & applicationẽ quia quãdo luna erit in signo humido & planeta aspicit eam aut iungitur ei significat generationẽ pluuiæ & precipue si aspexerit eã aliqua infortuna aut iungetur ei si in fortuna aspiciet eã uel applicuerit ei luna ad eam q̃ñ luna peruenerit ad eã erit hora pluuiæ. Et luna q̃ñ fuerit cũ saturno aut quando aspiciat eã a mãsionibus erit pluuia leuis morãs. Et si fuerit cũ marte significat pluuiã tonitruũ & fulgura atq; grandinẽ. Si cũ mercurio erit pluuia & uentus fortis & pluuia interpalata & multæ uariationes. Itẽ si fuerint luminaria in eadem mãsione significat pluuiã magnã cũ magnis guttis hæc ibidẽ. Item dicit Iasar in libro suo de pluuiis ca. 3. pro himbribus significatione humida conuentus & oppositiõis horas & etiã utriusq; tetragonũ & utriusq; tetragonũ media & etiã alia cẽtra diligenter attende. Indorũ tamen pars maxima conuentũ & oppositionẽ & utrunq; tetragonũ centris post positis sumpserũt. Vñ sicut iam paulo ante dictũ est ab alkindo & sicut iã patet ex sententia Iafar. ubi supra i istis. 4. temporibus operandũ est p mansiones lunæ habendo respectũ ad loca planetaꝝ & aspectus eoꝝ ut dictũ est Vnde dicit iafar ibidẽ q᷑ luna in mansione humida locata dum stellis rores significantibus applicet aut in eaꝝ conuentu moret᷑ nubes manare profecto constabit. Itẽ ibidẽ dicit dum luna i mãsionibus roridis discurrit stellis rores significantibus coniuncta sit aut eisdem forti applicatione accedat himbres portendit futuras. Item iafar capitulo sequente saturnus in mãsione sicca morante luminaris facta applicatio dum nec in eodem signo discurrãt nec iferioris testimonio potiantur nubes assiduas sed absque himbribus ostẽdit Si uero ex locis similibus lũa ioui applicet & in eodem modo & humida mãsione pariter moretur ueneris quoq; & mercurii quocũq; testimonio locati rores aut himbriũ species perfecto occurrant hoꝝ quidẽ testimonio negato ut pluuia sit & rores cũ nubibus denegant᷑ nisi iupiter cum saturno tunc demum applicans eorũq; dicta sunt partem induxerit: luna uero cõsimili modo applicãs marti & sub nominatoꝝ testimõio testificato & ipsa in nodo & mansione quæ humorẽ portendit locata nubes in uolutas & cõmixtas tonitrua & coruscationes & fulgura etiã ut plurimũ sine himbribus ostendit nisi in q̃ marius ipsius cũ saturno &

ioue deprehendať applicatio: sic enim applicationis de causa plu. ibi erunt. Hic etiá notandú occurrit qm̃ mars de quolibet respectu hibriú sigificationé auget. Luná quoq; & stellá cui applicuerit ígenerádo plu. oío adiuuat. Illi eni eisdé ꝓpric & principaliter applicante inest dilatio. Si uero aliter accidat significat nichil: uel idem corrumpit nubes aliquas marciales íducit naturæ croceæ desup ruboré nó sine candore habentes: lunatis item cú sole applicatio hibres ífringit & ꝓhibet stellarú quæ dé si adsunt testimonia quaꝝ quædá í nexu & másione humida. Sol ué in locis ubi nec dignitatem nec potétiá hẽat saturno & marti applicet pluuiarum lapsus uberrimos & aquaꝝ inúdatóes porté dit nubes ité croceas & q̃ cito dissoluétur generat & postmodú aeré serenum facit. Luna uero tetragono. sic soli applicans: ná de oppositione & cóuentu nullatenus applicatio uocať. Notandú ꝑterea qm̃ lunæ cum maliuolis applicatio in ipsa ebdomada pluuiá largiť: beniuolæ át illiꝰ ífortúatæ roris et efficaciá quolibet aspectu dissoluit & phibent & horá future significationis puertunt. Eius quoq; horas certas & inuiolabiles euétus luna eidem maliuole cóiúcta & hac inuestigata ꝑfecto reducit. Luna amꝑ ueneri applicás & in eodé nexu & í signis & in másionibus humidis himbres núciat futuros: nec hoc poterit frustrari si stellæ supiores ísortúna dico proprie respiciát mercurio attestáte. Si uero nec his supiorbꝰ applicet qa ipsa té sit fortunata hibriú túc cassať sigꝰ. Venꝰ aut túc demú supiori stellæ dú i eodé nodo fuerit applicans hibres maxíos & assiduos ꝯfert: nec i uenere dú ea sic se hẽat í aliquo eoꝝ erit fallatia: ea. n. fortúata exńte nec lúarꝫ certa erit ꝑmissio dú nec í eodé nodo nec í signo húido nec í mansione húida cómoreť. Ná si luna eisdem applicet & ista sic se hẽant hibres & rores sed ét nebulas tñ absq; hibribꝰ íducit. Quotiens aút sicut diximus sic se habuerit & luna post commixtioné saturni & martis accedat rnmiá pluuiæ inducit ingruentiá. Ité iafar eodé ca. luna soli & ioui applicante dú sit inter utrúq; aliquis respectus dico uel applicatóis cófiguratio nec himbres manabút necesse est. Luna náq; túc demú í loco optimo sub aliquo uidelꝫ cétroꝝ loco huic significatióí dicatis qa fortunata efficitur ꝓptiú cassat & q̃si puertit ducatú dú iá sortúatis aliq̃ cófiguratóe rńderit. Has igiť uniuersas occasióes notare necesse é nubes ét q̃ túc generanť candidæ rores multos & incóstátes portendit. Si uero luna mercurio applicet sub eodé nodo & mansione humida consistens celeres & cótinuas præfigurant himbres: Veneris quoq; adiectum testimonium pluuiarú redundantiá profecto inducit Mercurius quoq; cú stellis supiotibꝰ uľ alteri earú applicás pro pluuiaꝝ redundantiá: & assiduitate sbmersióes & ruias admóet timédas q̃uis tñ nec mercurialis cú supiotibꝰ sit applicatio & pluuiæ erút. Ité rursus mercuriꝰ postq̃ ueneri accesserit maliuolis applicans submersio & ruina & hibriú assiduitas est timéda. Mercuriꝰ ét ueneri de signo aq̃tico & másióe húida respiciés aut i eodé nodo uel nexu locatus & pluuiæ terminú excedát. Si át dicti respectꝰ aliter q̃ supra dictú est se hńt pluuiarú denotať mediocritas. Mercurius rursú & si ro res ut iam diximus habeat iudicare si beniuolos i suis terminis aut dignitatibꝰ respiciat eiusdé generis effectus: & eaꝝ naturæ admixtus: luná necessario efficit mendacé: eius quoq; ducatú puertit & effectꝰ íducit alios: quéadmodú & est uétoꝝ multiplex rabies undiq; ab aere depellens eritq; uentorum quantitas sedm stellæ potentiá cuius genꝰ & ipse assumit: nec gemiæ stellæ circulú pagrantes si eis uidelꝫ lúa applicet médatio polluúť sed ueritate potius gaudebút & promissa oío exoluent nisi inquantú eaꝝ status soli & ioui ut supra dictú est aliquo figuratióís genere ꝓprie referať: sic. n. lunæ ꝑmissa oio trásmutat. Eoꝝ qdam postq̃ lúa eisdé accesserit cú saturno & marte applicatio nú q̃ mendax efficiť ueꝝ debiti & assidui ducatꝰ augmentú inducit: dú pluuias exauget rores inducit & nebl'as. Si uero q̃ de pluuiis hic dicta sút uariare ꝑsumant: non tñ nubes densissimas & aeris húoré ualebút peruertere. neꝝ ét nebulas generabit & uapores in aere dénsissimos subleuabit. Ité in. c. sequenti uidelicet ca. 5. dicit iafar lúa í húida másione soliuaga. & ab oíbus stellis cadens: & ab eisdé solitaria in centroꝝ aliquo cósistens: & in sui natura & occasione singularis nubes inducit & rores multiplices aeré húectat hibres uicissim cófert multimodos nebulæ sernét: ex qb9 replet horizó uentos cócitat diuersos: ex qb9 tonitrua coruscationes fulgura ꝑcreanť tonitrua & uentꝰ. Si uero deinceps stellæ applicet q̃ ꝑdictæ stellæ genꝰ obtineat: si inq̃ fortúata fuerit ꝑdicta dissoluit. Maliuola quoq; existens duplá q̃ cæteræ stellæ ꝓpriá exhibet efficatiá. Vnde notádú est q̃ dú soliuaga discurrit in prædictoꝝ solutione fortissima inuenietur. Ex prædictis quædá manifestú é q̃n lunæ cú beniuolis aut in eoꝝ hospicio: aut etiá cum stellis quæ fortunatæ sunt applicata nullatenus himbres denúciat: cum maliuolis náq; econtrario discurrés pluuias generat uniuersos náq; lunæ cú stellis singulis ducatꝰ ut íalestina id é cóuétu exponés í his quæ necessaria uidebanť ad huiusmói cognitionem habendá quæ supradicta sunt ordine cógruo adinueni. hæc iafar cap. 5. Item ca. sequenti uidelicet ca. 6. luna in mansionibus æqualis cóplexionis a. it siccitatis discurrés si deinceps stellis inferioribꝰ quæ loca sút roris aut si í signis aq̃ticis superioribus applicet pluuiaꝝ in maxima pte sit íditú. Sút aút signa quæ rores íducút aquatica & húida. Capricornꝰ scorpio & aq̃riꝰ. Stel/

læ aūt quæ rores portendūt & humorē sunt luna
& mercurius. Si igit̄ lunā de hᵘmōi respiciant si
gnis aut cū ipsa morent̄ luna etiā eis applicet de
locis humidis himbres innuit timendos. Et si de
locis siccis uel æqualibus applicans uel respiciens
oīo pluuias inducit mediocres. Luna item singu/
lari & ꝓpria natura nebulas & nubes affert raras
& cādidas ℭ Anni igit̄ pluuiosi statᵘ ab igressu
solis in librā usq; ad.20 gradū scorpionis nō mi
nus q̄ ex lūari applicatione cū cæteris stellis po/
tissime depræhēdat. Stella ergo cū luna applicet
orientalis exn̄s finē anni uel mensis aut septimāæ
mōstrat pluuiosū. Occidētalis nanq; prædictorū
initia himbriū bn̄ficio decorat. hæc tn̄ applicatio
proprie eū uenere facta & mercurio q̄ ꝑdicta sūt
inuit: altera nāq; orientalis & altera occidentalis
dū lūa eisdē applicet cōes et p totū ānū nec nō ma
ximas denūciat plu. himbriū nanq; multitudo dū
uenus & mercurius scorpiū capricornū aquariū
& pisces igredi festināt ꝑcipue manat: Sed et eoꝝ
cū luna de locis humidis nō sine respectu applica
tio quæ cū ita se hēant generales pluuias nec non
inutiles ostendunt: Luna quidē alteri applicante
dū altera respiciat lunā: q̄diu respectus ibi erit do
nec ab eo sepet̄ nec hibnū aberit multitudo. Lūa
cū saturno applicans molles pluuias & fiuanes &
getas oñdit & nebulas obscuras & nigras. Si aūt
marti hibres tonitrua coruscatōnes apportat &
ut plīmū petrā & grādinē & nubes croceas: rubo
rē desup & candorē hn̄tes. Mercurius quidē huiᵘ
assūpto ducato pluuias uētorūq; rabies eorūq; a
sperrimos nūciat discursus: nubes ēt i cōtinuas &
dispersas & eroceas & fumi colorē habentes in/
duot. Sol aūt hᵘmōi ducatū tenens nubes croce/
as & guttas grandes portendit. Venus ēt eodem
assūpto ducato pluuias molles atq; cōtiuas rores
nitas nubes nebulis ꝑfecto silas generat. Iuppiter
aera serenū fieri & uentos h:ppicios. Non aliter
quoq; stellarū cæterarū ad inuicē cōtinuitas facta
sine admixtio communem ut supra dictum est ex
hibet efficaciā Sed ēt earūdē ducatᵘ alternos per
nubium colores & aeris uariatiōes his primitᵘ cō
pensatis per totū annū oī difficultate procul posi
ta spectai elicebit & hæc sunt dicta iafar ibidem.
ℭ Et iohānes hispal' i suo q̄dripart. pte.1. uersᵘ fi
nē.d. Cōsidera i ꝯiūctiōe sol' & lūæ signū ascēdēs
& eiᵘ naturā & de q̄ māsiōe lūæ sit: & naturā do
mini signi in quo ipē est: & naturā planetarū quæ
sunt in ipso ascendente & cū dn̄o eius uel eiᵘ aspe
ctu & qui sunt coniuncti lunæ uel prospiciant &
in q̄ domo & eius mansione sit luna: & quæ testi/
monia præualuerint talis erit lunatio usq; ad eius
oppositiōis tempus. Quod si fuerint testimonia
æqualia erit indifferens. Quod si futura ē pluuia
tunc pluet cum coniuncta fuerit luna alicui plane
tæ pluuioso: uel aspexerit uel intrauerit signū plu

uiosū: q̄ si nō ē pluuia futura paꝝ imutare pōt ae
rē: ꝯiūctiōes uel aspectus planetaꝝ cū luna Altera/
tur ēt aer si quis planetarū transeat a dextro in si/
nistrum: uel econuerso: uel de uelocitate ad tardi/
tatem: uel de auge ad oppositum augis: uel a dire/
ctione ad retrogradationē seu de orientali fiat oc
cidentalis: uel hæc omnia econuerso: uel intrat ali
quod signū uel egrediatur: nam his contingenti/
bus frequenter aer clarus turbidus efficit̄ uel ecō/
uerso: & sicut iudicamus de coniunctione ad op/
pōnē per ascendēs & eius dominium sic ēt iudica
mus per horam oppositionis usq; ad coniunctio
nē & semp in oppositione. considerarnus gra. exi
stentē super terram. Quod si luna est sub luce ali/
cuius pluuialis planetæ uel per coniunctionē uel
aspectū in hora coniunctionis uel oppositionis
per quot gra. tunc distat ab eo planeta ad ꝑfectio
nē coniunctionis uel oppositionis tot diebus fini
tis post horā in qua est coniunctio uel oppō lunā/
riū incipit pluere. Præterea maxīe illud pluuiæ te
stimoniū est: & pōt̄ etiā ab alkido i epistola sua
ca.7. ut in oī mane uideat̄: quantū est a sole ad sa/
turnū & tn̄ a lunæ loco computet̄: & si compu/
tatio finiat̄ in domo lunæ.1. i cācro uel ueneris.1. i
tauro uel in libra pluuiā notat. Si est i' domo mar
tis uel iouis uentos. Si martis uel solis serenitatē.
Si in domo saturni nubila. Mansio ēt notanda ē
in qua finitur computatio: si est humida uel sicca
Venus ēt in capricorno uel scorpiōe uel aquario
lunæ ꝓportiōal' notat pluuiā: sic & tres plæ i aq̄/
rio iuncti notant pluuiā. Itē notandu est tempo
re æstatis duo testionia pluuiæ minᵘ ualēt q̄ unū i
hieme: sic duo testionia serenitatis in hieme minᵘ
ualent q̄ unū i æstate. Et q̄ i una terra pluit i alia
nō: pōt eē ul' q̄a i hora cōuersiōis hēat aliud ascē/
dens: uel quia signū unius terræ ipsa hora planetā
hēt pluuialē & alterius terræ signū habeat uel pla
netā serenū. hæc hisp Itē dicit alki. i epl'a sua. ca.6
i fine. Inspice in hora coniunctiōis uel oppositio
nis in quarta prima ad lunā: & in q̄rta secūda cū
quo applicuerit i illa hora: si cū uenere & mercu/
rio significat generationē pluuiæ i illa septimana
& hora illius erit secūdm quantitatē graduum quæ
sunt tunc inter lunā & planetas & quibᵘ applicue
rit: & ponas. s. gradus dies & minuta eius horas:
cū ergo luna consequitur gradus illius planetæ cui
applicet & est uenus in scorpione & capricorno
aut aquario erunt pluuiæ multæ. Similiter quan/
do mercurius stat in aliquo istorum triū erit plu/
uia: & quādo uenus fuerit & mercurius i ꝑdictis si
gnis: & luna opposita aut cōiuncta ille aut i q̄dra
tura sua significat pluuiā. Itē modus aliᵘ. Cū itra
bit luna cancrū in hora solis: aut uirginē hora ue/
neris: aut sagittariū hora lunæ aut geminos hora
mercurii aut cācrū hora martis aut leonē hora io
uis aut ēt librā significat pluuiā & uētū secūdm natu

ram signi aut q erit de substantia sua: & de substã tia illorũ signorũ prædictorũ erit similiter. Itẽ alius modus: Cõsiderãdũ ẽ ascẽdẽs cõiũctiõis mẽsis arabũ & qs p sãgr ẽ ibi. Si fuerit fortuna fiducia erit de pluuiis. Si ĩfortũa nõ erit. Silr de aliis angulis ascendẽtis. Silr ĩspice qñ luna erit ĩ aliquo gradu ascendẽtis cõiũctiõis & aspicit eã aliquis planetarũ sigificãtiũ pluuiã erit plu. hæc alki. ibidẽ. Nota q illæ tres ultimæ regulæ pñt poni iter regulas de quotidianis himbribus & silr multæ regulæ q ponunt de cõiũctiõib⁹ uel oppõnib⁹ luiar. ũ pñt uerificari de quartis anni & de reuolutiõe ãni & econuerso. & hæc sufficiũt de pluuiis mensiũ medietatũ & quartarũ mensiũ.

¶ Capi. 5. quõ sit pronosticandũ de quotidiãis himbribus: & aliis humiditatibus aeris.

Quotidianos uero hibres: ut ait dorotheus: & ponit ĩ fine libri nonẽ iudiciũ lunaris p singula signa progressio manifestat. Ipsi⁹ igitur ĩ cardine ingressus: etiã ei⁹ cũ uenere & mercurio aut reliquarũ cũ ipsa stellarũ dũ albestia transit aut sit opposita applicatio cognitionẽ nõ fugiat. Signa nãq aquosa ingrediẽs & prædictis stellis applicãs ipa die pluuias generat. Ad cui⁹ rei maiorẽ euidẽtiã signa aquosa scire est neccẽ: hi⁹dæ n. naturæ sũt uen⁹ mercu. & lũa. Expsi⁹ mĩ q mercurius uenus lũa himbres augmentat. Venus ĩ aliq illorũ quodlibet signorũ obtinẽs aut lunæ ibidẽ applicãs himbres significat. Ven⁹ itẽ cũ mercurio & silr cũ luna ĩ signis aqticis: sed ĩ fine signi alterius eorũ applicãs. Et si multas proferet himbres pauciores tñ q ĩ principio. Luna itẽ cũ uenere absq mercurio ĩ signis aqticis idẽ significat. Non aliud quoq luna cum mercu. idem a uenere remota efficit. Amplius luna in h⁹mõi signorũ qlibet ueneri & mercurio applicãs dũ signa pluuiarũ obtinet pluuiarũ notat cõstantiã quousq lũa ab eisdẽ recesserit. Ven⁹ itẽ mercuri⁹ & lũa nec maliuolis applicãtes nec eisdẽ cõiunctæ die illa pluuias iducũt applicãtes. n. aut cõiũctæ negãt. Ven⁹ itẽ cũ sole locata dũ uterq lũæ & mercu. iũgãt eadẽ die hibres redũdãt: Mercurius aũt uen⁹ capricorni occupãs & lũa ĩ tauro aut scorpiõe & piscib⁹ idẽ sigificat. Itẽ pdictarũ altera ĩ capri. & lũa ĩ tauro aut uirgine ueneri aut mercu. d oppõe applicãs illud ipm hẽt pcipue dũ lũa ĩ tauro cũ cauda moret & a saturno recedat & uen⁹ cũ ipsa. Silr marte ĩ aqrio & mercu. ĩ piscib⁹ aut capricor. ea die hibrib⁹ ether onerat. Nec ẽt pt mittẽdũ opior dũ stellæ de signo ad signũ trãseãt pluuias imminẽtes ipsiusq horæ oriẽs certissime dignoscere. Si. n. fuerit signũ aqticũ pluuias designat: melius qdẽ signũ h⁹mõi luna possidente pluuiarũ ẽt administrat ducatum cuicunq luna applicabit stellæ. Vñ notandũ uidet & luna & stella applicans uel cui applicat ut dies & ẽt horæ pluuiæ iminẽtis ualeat qs discernere absq errore. Quotiẽs enĩ luna eã cui applicat stellã cõsequitur pluuiarũ ĩundationẽ innuit. Venus rursus atq mercurius quotiẽs uterq uel alter signũ aquaticũ possidet & luna eisdẽ adiũcta hĩbres exauget nisi forte ĩ maliuolo aspectu uel cõiunctiõe cõmoret. Ampli⁹ lũa cancrũ hora solis ĩgrediẽs uirginẽ hora ueneris: sagittariũ hora mercurii: taurum hora martis: librã uero & leonẽ hora iouis subĩtrãs nõ solũ hibres sed ẽt uent⁹ atq fulgura significat. Ea ẽt scorpiõis rursũ signũ hora saturni ĩgressa uẽtos nũciat frigidos & ẽt ipsi⁹ ĩ aqrio & piscib⁹ qcũq hora igressus aerẽ cõturbat & oĩo puertit. ¶ Itẽ dicit ierg. & ẽ ultimũ libri nonẽ iudicium. ca. solũ quotiens ingredit tropicũ signũ: uen⁹ ĩ signo aqrico a lũa extra aquaticũ discurrẽte respectu eo tpe modicos ĩsinuat himbres: nã de aqtico respiciens eorũ portẽdit redũdãtiam. Vel aliter: Sole tũc. 18. gra. scorpiõis oberrante uen⁹ ĩ aqticis usq ad submersionẽ pluuias generatũ hũido signo exũs mediocres ĩ sicco modicas. Luna itẽ tũc a marte decidens illo die pluuias etiã ĩnuit ĩ signo pcipue aqtico: p singlos. it dies p signa q hibrib⁹ dicãt erit discretio. Sũt ãt pluuiosa cancer scorpi⁹ aqri⁹ & leo & pcipue qdẽ aquarius & leo. Itẽ pluuiarũ significatores: Venus mercurius & lũa: potissimũ uen⁹ & mercuri⁹. Venus itẽ quodlibet pdictorũ signorũ aquaticorũ occupãs: dũ ea ĩ extremo signo uel medio cõmoret. Lũa itẽ tũc signa aquatica pmeando si ueneri applicet ea die pluuiarũ ĩnuit redũdantiã. Venus itẽ & mercuri⁹ dũ h⁹mõi signa pambulat & lũa silr alterutra applicãs & finẽ signi obtinẽs pluuias priorib⁹ tñ miores adducũt. Lũa itẽ tũc & uenus ĩ signis aquaticis mercurio remoto ab eis pluuiarũ hñt ĩdiciũ. Nec aliud dum mercurius & lũa ad h⁹mõi signa puenerint licet uen⁹ ĩ pluuioso nõ pambulat signo. Lũa itẽ ĩ h⁹mõi signis ueneri & mercu. applicãs dũ sibi a gradiãt aut cũ eadẽ discurrãt donec lũa ab eisdẽ separet pluuias renouãt: hæc iergis. ¶ Itẽ ĩ tractatu de hibrib⁹. q incipit: cũ substãtia ueneris &c. dicit. Cũ uolueris scire diẽ pluuiæ reuolue ãnũ tuũ oĩ cõiũctiõe & oppõne ab ĩtroitu solis ĩ caput libræ usq ad ĩtroitũ eius ĩ caput geiorũ: & accipe ĩ testimoniũ diuiũ gra. cõiũctiõis & oppõnis & uenerẽ & mercuriũ & saturnũ: & uide applicatõem lũæ si sit cũ parte. pluuiarũ aq & ĩ signis aq accidet pluuia apud æq distantiã. Et si fuerit ĩ signis mobilibus tũc p⁹ nũerũ graduũ dies duo corpa ad cõsumationẽ cũ corpore: & hoc qñ fuerit æqdistantia ppinquior nũero graduũ. Nũerus uero graduũ ppinqor cõiunctiõe corporũ. Signa mobilia significant uelocitatẽ: & signa bicorpea mediationẽ: fixa longitudinẽ. Inspice ẽt cẽtra lũæ in hora cõiũctiõis ad coniũctionẽ aliã qñ lũa fuerit ĩ aliquo cẽtrorũ qs planetarũ cũ quo applicet: & si qdẽ aspiciat unusqsq eorũ

domũ socii sui: aut ambo domũ alteri⁹ aut ambo abo₂ domos: aut lu̾aria aspiciant eos accidit pluuia i hora qua puenit lũa ad plam & hora abscõsiõis suæ quousq₃ erit æq̃distãs applicãs aut minuens i eo qd̃ ẽ inter illa de mutabilibus. Si aspexerit eũ mars & mercurius aut luna q̃ñ fuerit de natura martis accidet tonitruũ: & q̃ñ fuerint siles & aspexerint solẽ & plam significantẽ pluuiã erit tumultus fortis & uenti & nubila: q̃ñ fuerũt i signis meridionalib⁹ aut dñis uocũ. Et cũ fuerit mercurius i loco martis aut mercurius i loco suo & de natura martis & fuerit ambo sc̃d̃m quod dico de marte & mercurio p̃cipue i signis ablatis carẽtib⁹ uocibus erit plu. durãs & aer tenebrosus nec erit in eo motus nec uox. ℂ Itẽ i alio tractatu de hĩbrib⁹ q̃ icipit. Sapiẽtes indi. i fine dicit̾. Cõsidera diligenter p quot grad⁹ & minuta distẽt singuli plæ a capite arietis i hora p̃cisissime cõiũctiõis uel oppõnis & i q̃b⁹ mãsiõib⁹ sint singuli plæ. Regre ẽt ad quẽ planetã respectum hẽat recedẽs a minuto gradus i quo fuit cõiũctio uel oppõ. Quod si aspexerit saturnũ & uterq₃ fuerit i mãsiõe hũida & si nõ sit ipedit⁹ saturnus ab aspectu iouis erũt nubes nigræ magnæ pluuiæ lẽtæ & durabiles. Si plæ iferiores. s. uen⁹ & mercurius aspexerit saturnũ erit plu. maior & durabilior: & hæc q̃dẽ ẽ cõsideratio ad sciẽdũ pluuias ãni. Et silr cõsidera cõiũctiões & oppões & q̃draturas i singulis mẽsib⁹ ad sciendũ pluuias mensiũ: & ad sciendũ diem in quo pluere icipiet. Regre distantiã gra. cõiũctiõis ul' oppõis uel q̃draturæ p̃teritæ ad gradũ plæ pluuialis. Et si fuerit lũa i signo mobili da cuicuiq₃ distãtiæ grad⁹ horã. si in firmo cuicunq₃ gradui diem & si in cõi & medietate p̃ria singulis gr. dib⁹ dies singulos: si secũda unicuiq₃ gradui diẽ unũ & ubi termiat̾ distributio in eodẽ die uel hora erit pluuia siue pluuiæ initiũ. Subtilissimi indo₂ cõsiderãt tarditatẽ & uelocitatẽ pluuiæ sc̃d̃m uelocitatẽ & tarditatẽ cursus lũæ: & sc̃d̃m augmẽtũ luis ipsi⁹ dicẽtes uelocitatẽ & augmẽtũ pluuiæ sequi si placuit luna cum dat sit sisis lũæ in accẽtib⁹ p̃dictis & post gradib⁹ interiacentib⁹ lunã & plam totidẽ horas supputabis i uelocitate & tarditate & i minutõe totidẽ dies ut ueniat pluuia. Quod si cũ p̃dictis mars aspexerit satur. fit maior tardatio dõec lũa ad locũ saturni ueniat: uel ad ei⁹ oppõem uel q̃draturã. Et si saturnus fuerit i mãsiõe sicca & luna eum det & neuter iferio₂ pla₂ eũ aspiciat erũt nubila absq₃ pluuia. Et si lũa det uim ioui utroq₃ existẽte i mansiõe Iferiori alteruterq₃ iouẽ aspiciat ros erit ul' nebula tñ. Quod si lũa & iouẽ sic positi neutro infe rio₂ iouẽ aspiciat & ipse aspiciat satur. erit plu. Et si lũa & mars sint i mãsiõib⁹ hũidis: & alteruter iferio₂ martẽ aspiciat sequit̾ nubila terribilia & tonitrua & grando & lãpades: & nõ pluet nisi mars aspexerit iouẽ uel satur. hæc ibidẽ. Itẽ alki. i epl'a. c. 6. Cũ uolueris scire qd sit quolibet die de tonitruis pluuiis uẽtis & gradinib⁹. accipe signa a sole ad satur. & p̃ice de signo lũæ & ubi termiabitur nũerus uide ul' q̃s pl'a erit in illa domo dñs. Si fuerit dom⁹ satur. erit illa dies frã. si iouis serẽa & mitis: si martis uent⁹ fort. s: si solis dies calida. si ueneris pluuiosa: si mercurii uariabilis: si lũæ pluuiosa. Et scias q̃ plæ calidi sũt mars sol & caput draconis. Frigidi uero sũt: saturn⁹ iuppiter & uenus. Et q̃ñ obuiauerit lũa cũ stella calida accelerabit uẽtus & calefiet aer: q̃ñ frã ueniet uẽtus lente & infrigidabit̾ aer. Inspice ẽt ad ptes die₂. s. aspice a gradu solis ad gra. satur. & p̃ice de gra. lũæ uersus ortũ solis totũ diẽ. Et si ad hanc ptẽ mercuri⁹ aspexerit: aut accedet mercu. illa die erit uẽtus: & fortius signũ est si sit lũa cũ eo p̃cipue si pticipauerit uen⁹ Et ẽt ẽ de cõplemẽto directõis ascẽdẽtis. Et q̃ñ lũa fuerit i prio miuto signi: uide q̃s pla₂ aspicit eã & iudica sc̃d̃₃ hoc. significabit eni sup ad diamẽtũ sciæ rotis aeris. ℂ Mod⁹ ali⁹ significabit̾ de ptelu minariũ i diuersitate nodo₂ suo₂ i h⁹ qd̃ ẽ inter ɔiũctionẽ & p̃uẽtionẽ i q̃dratura p̃ria uel in. 2. Et q̃ñ erit medietas corpis lũæ & in t̾tia q̃rta. Et q̃ñ fuerit i triplicitate & sextili a sole & ispiciat ipsa ad pl'as. in ipsa hora & sua loca de ptelu̾ariũ & ascẽdentiũ & angulos suos & aspectũ pla₂ & applicationẽ ptis eo₂ cũ pte. Et scias digniorem ea₂ & significationẽ sc̃d̃m naturã suã q̃titatẽ & uim ɔplexionẽ q̃ suã cũ ui pla₂ & signo₂: sciet̾ qd accidet i aere de uẽto tonitruis grãdine motu aut gete. Et ẽt significat̾ cũ stellis fixis apud oriẽtalitatẽ & occĩtalitatẽ suã & mutabũt aera sic lũa q̃ñ fuerit i ãglo & significãt sup generationẽ pluuiæ niuis & uẽti. Et nouiluniũ & abscõsio sua sc̃d̃m declinationis q̃titatẽ ad septẽtrionẽ meridiẽ occĩtẽ & oriẽtẽ & latitudiem ad ptẽ ptis de parte quartæ circuli q̃b⁹ inest uent⁹ hũidus & siccus. Et hæc sũt dicta alkin. c. 7. Itẽ i tractatu de aptiõib⁹ portarũ: dicit̾ sic. Cum uolueris scire diẽ pluuiæ considera tps cõiũctiõis solis & lũæ: & uide quot sũt gradus iter lunã & p̃ximũ planetã q pluuiã significat: & p quolibet gradu diẽ accipe sc̃d̃m successiõem signorũ: & uide portas lũæ: & q̃s pl'a aspicit lunã l' iũctus est ei. & ex hoc scies diẽ initii pluuiæ & finis. Et quot sũt gradus æq̃les iter solẽ & satur. uide & totidẽ gradus cõputabis a loco lunæ & quo puenerit ibi est ps pluuiæ q̃ si fuerit i domo lũæ uel ueneris sigificat plu. Si i domo mercurii uel iouis significat uentos. Si i domo martis uel solis serenitatẽ. Si i domo saturni nubila. Scire debes q̃ pluuia q̃ñq₃ est in ipsa cõiũctiõe uel oppõne lu̾ariũ si fit tunc aptio porta₂ q̃ñq₃ dilatat̾. Cuius rei eñm ignorare nõ debes: si itaq₃ in aptiõe porta₂ cũ sole lũa cõiũgit̾ uel oppõit̾: & fuerit ipsa lũa i angulo. 10. & in signo mobili: tũc in cõiũctiõe uel oppõne erit plu. si. n. fuerit in angulis aliis uel in la/

plis uel post águlos tardabit plu. secūdum q fuerit iū
cta i mobili uel i fixo uel cōi signo: & tunc expecta
pluuiá magná. Seu lúa puenerit ad oppōné signi
ascédétis i oppōne uel ɔiūctiōe: & durabit pluuia
secūdum q lúa puenit ad aspectū plaꝝ: & ad signa
pluuiá significátia. Aliæ ét regulæ ponūtur ibidē
quos ōmitto iá qa ponūt pri⁹ ab alkido & aliis.
Sed i fine tractat⁹ dicit q cū lúa fuerit i .4. fœmi
nina & i signo fœmino & aspicit eá pla tetrogra
dus i signo fœminio necessario erit pluuia: Et ap
rio portaꝝ dicit q̄ si dñs ascendentis aspicit dñm
septié uel est ei ɔiūctus h̃ erit ibidē. Et linco .i. tracta
tu suo de tēpe aeris dicit. Quādo habūdātiá plu
uiaꝝ scire desideras plaꝝ humectatiū testionia cō
siderabis & locuple.t⁹ q̄ extimas occuret qd̄ q̄ris
& maxie si .3. aspectu aspexer⁹t & i aquosis signis
Itē i exa serió ponit sic. Cū habūdātiá pluuiæ pro
sticare uolueris p lúe cōiūctioné & p totá lúatio
nem prio iuestigabis horá cōiūctionis uere: & p
eadē hora uide ascēdēs & .12. domos & extrahe
dñm lunatiōis secūdum modū pdictū i pcedēti tra
ctatu. Et si dñs lúatiōis habuerit testiōnū i hūdi
tate: & cōcurrāt plæ hūdi & i tpe āni hūdo ualto
habūdātius accidet hūiditas quá putabas. Et eodē
mō si est secūda .4. lúatōis. Et silr̄ q̄lis erit .3. uel .4.
ps ei⁹ scire poteris p hāc arté ut pbat ptolomæ. in
cētiloqo. Itē dic⁹ ibidé sic. Si oés plæ significātes
hūoré i signis hūdis ɔcurrāt & i tpe āni hūida cū p
ua significatiōe hūoris erit habūdātia pluuiaꝝ. Si
aūt cecīderit i astate erūt qdē uēti hūidi nō tū ml̄
tū pluuiosi. ℭ Itē hermes trimegist⁹ li⁹ .4. ca. prio
dicit. Si plæ pōderosi fuerit i signis aqis multitu
diné pluuiaꝝ & corruptioné aeris in hieme & in
æstate téperié cū multitudine roris. Et nota q plæ
pōderosi sūt saturn⁹ iuppiter mars & sol. Itē cū
plæ pōderosi fuerit i directo alicui⁹ regiōis signifi
cabūt siccitaté & famé & silia. Et cū ab eo fuerit p
lōgati pluuiaꝝ copiá i eadē: & itelligo ppīqtaté
e⁹ in signis septétrionalib⁹ & plōgationé ei⁹ i si
gnis meridióalib⁹. Itē plæ pōderosi cū fuerit ori
étales notabūt siccitaté: occidétales uero pluuiaꝝ
copiá i hieme & téperié i æstate: itaq secūdum ppetu
um ordiné supioꝝ corpoꝝ mutabilitas reꝝ gerit
iferioꝝ. Itē dicit trimegi li .5. ca. prio q si i hie
me cū sole fuerit pl'a calid⁹ & siccus sit hiés mi⁹ fri
gida & hūida. Si uero i æstate fuerit cū sole plane
ta frigid⁹ & hūid⁹ sit æstas mi⁹ calida & sicca. Itē
cuilibꝫ speculāti q̄litates tépoꝝ spē necē ppendere
q̄ signa sol occupat: & qs pl'a cū eo moret ibidē:
ubi sit & q̄ eoꝝ cōiūctio uel oppō & qs eoꝝ ho
roscop⁹ & q̄litates q̄rtæ āni. Et dicit pauloāte q
hiés i pricipio ē magis frā & min⁹ hūida & i fine
ecōuerso: i medio æq̄lr̄. Aestas i pricipio magis ca
lida & min⁹ sicca: i fine ecōuerso: i medio æq̄liter.
Autūn⁹ i pricipio magis sicc⁹ & min⁹ frūs: i fine e
cōuerso: i medio æq̄liter. Ver uero i principio ma
gis hūid⁹ min⁹ calid⁹: i fine ecōtra: & æq̄liter i me

dio: hæc trimegi ibidē. ℭ Itē frater q uocat seipꝫ
pscrutatoré i tractatu suo de tēpe aeris pōit mul
tas regulas pticulares de hūbribus. & nota q ipse
uult plam supioré iferioré respicere i regulis suis:
& nō ecōtra. Nec sufficit q radi⁹ iferior sit sub ra
dus supioris. Aliter eni nihil appebit rōe cōcan
tiæ radioꝝ utriusq plæ ad iuicé aūt i regulis plu
uiæ datis p applicationé lunæ ad plam aliqué in
termio hūido secūdum q dicit pscrutator: nō reqrit
q ambo plæ sint i loco hūido sed alter siue luna si
ue pl'a ali⁹: & hoc itellige in climate isto .7⁹. i quo
dñat lúa: sed i alio climate sit aliter secūdum naturam
plæ dñantis: nec reqrit i regulis pluuiæ p termios
datis q plæ applicāti ad lunā & cētrū radioꝝ sit
i hūido termio. S. q grad⁹ q ē ifra ei⁹ radios sit i ter
mio hūido: & tūc cū cētrū lūæ uēit ibidē stati plu
et. Et dicit pscrutator sicut planeta facit spheram
proiectionis radiorum circa se i loco in quo ē ita
facit circa locū quem aspicit cētrum corporis sui.
Itē secūdum eū oés exaltatiōes plaꝝ q̄ pri⁹ ponunt
in tractatu prio pter quá martis sūt hūidæ. Oppō
uero exaltationū iā mart s q̄ alioꝝ sūt hūidæ. De
inde pōit pscrutator regulas pticulares de pluuia
q̄ sequūt. ℭ Itē lūa ifra radios saturni quocūq a
spectu i termio iouis uel ueneris sigificat plu. Lūa
cū ioue i termio iouis uel ueneris uel mercurii ml
tum pluit. Lūa cū marte silr̄ i termio iouis uel uene
ris multū pluit nisi sol sit ifra radios saturni uel Io
uis. Lūa cū sole silr̄ i termio ueneris uel iouis si sol
sit ifra radios saturni uel martis multū pluit lūæ cū
uenere silr̄ i termio iouis ul' uen. aut mar. mltū plu
it. Luna cū uenere silr̄ i termio ueneris ul' iouis aut
mercurii multū pluit. Deide idē pōnit iuuaméta
& ipediméta pdictaꝝ reglaꝝ. d. Sol dū est i gradi
bus lucidis i oppōe dispōit ut lūa pluit p termios
sicut diximus. Itē cū sol est i uacuis silr̄ dispōit nisi
fuerit mars i termio satur. tūc eni ipedit lūa ut plu
at. Sol ēt i differētib⁹ dispōit silr̄ nisi mercuri⁹ fue
rit i termio mar. uel satur. qa tūc ipedit lūa. Itē so
le exīte i nigris nō pluit lūa secūdum termios. Sol ēt in
tenebrosis silr̄ nisi fuerit uen⁹ i termio ueneris: qa
tūc pōt lūa pluere ut pdixim⁹. Sol ét i umbroso
silr̄ ipedit & nō pluit lūa nisi uen⁹ fuerit i termio
iouis uel ueneris. Itē dicit q sūt ét regulæ pluuia
rū p exaltatiōes pticulares & nō ules. Et sūt q̄nq
p ɔiūctioné uel p aspectū & q̄nq absq utroq. nā
si cū ioue sit uen⁹ uel mercuri⁹ aut lūa corpalr̄ i tali
gra. fit plu. cōtinua & magna. Similiter fit si sit in
fra radios iouis talis grad⁹ aut alteri⁹ grad⁹ prædi
ctoꝝ fuerit ibi ubi est centrū plæ respiciētis pluit
multū. Si etiam infra radios iouis sit exaltatio ue
neris mar uel solis sic ibi pluit multū. sed itellige q
cū iuppiter & mars i tali gra. cōiūgāt in uno gra.
nō pluit ppter hoc Et ɔsilr̄ dico de sole cū ioue: &
de saturno cū ioue idē dico licet saturn⁹ forte nō
sit i eodē gradu sed iuxta ita ut iuppiter sit i radiis

tis eni ipeditiuppiter ne pluat secūm opationē tm̄
in istis: & idē fit i aspectu sicut i cōiūctione corpo/
rali. Itē si est iuppiter ēt i tali gradu solū uel ali/
quis de tribus iferiorib⁹ & fuerit aliqs ali⁹ de istis
.4.i gra.cōsilis naturæ & sine aspectu fit pluuia.sed
opter φ cētrū ei⁹ aspectu hēat ad aliq̄ planetā q̄ ē
supra se.s.uel ad cētrū isti⁹ plæ uel gra. iq̄draturis
ifra ei⁹radios. Et cōsilr dico de mercurio ad ueneré
& ad cæteros q̄ sūt supra se.s.uel ad cētrū illi⁹ pla
netæ ul grad⁹ iuxta ifra ei⁹radios.cōsilr ēt de lūa &
mercu.& aliis q supra se sūt. Si āt iūgat aliqs illo
rū.3.cū aliq° pla i tali gra.fit pluuia magna & cō
tinua. Luna q̄dē pluit i tali gradu & sine aspectu
quotiēs aliqs pla ē i gra.cōsili: Vel si uen⁹ sit in ter
mio uene.& sol i tenebrosis. Vel si sol i umbrosis
& uen⁹ i termio ueneris uel iouis. Sʒ dicit pscruta
tor φ pluuiæ istorū gra. sūt pticulares & hic pōit
ipse uenerē & lunā eē hūidos sed supfluū dico Io
uē. Itē de puteis pōit regulas sequētes. Dū sol est
i puteo abnegat pluuia lūæ secūm termios. Itē si
lūa sit i puteo aut cētraliter aspiciat pfam exūtē in
puteo nec i illo gra.erit pluuia p termios nec i cir
cūstantib⁹ nisi ibi circūstet exaltatio alia q̄ nō est
pute⁹ i quo quorūcūq; plāg̃ uel ēt aspectu aliquo
talis grad⁹ notat pluuiā fieri & si gradui illi corres
pōdēs sit exaltatio. Et nota hāc regulā. Quia quo
tienscūq; alius a uenere pter lunā est i puteo & ue/
nus est i puteo. Nota ēt φ saturn⁹ p aspectū maxi
me ispissat aerē cū grosso terre cadēte. Et nota φ
idē effect⁹ cōtigit si alt grad⁹ sit exaltatio cois. Itē
nota φ secūm frēm sūt ēt i cælo.9.stellæ tūbrosæ q̄
hūt quodāmō natuā puteorū: Et sūt altæ.5.stellæ
nebulosæ illis quodāmō siles: quarū loca secūʒ lon
gitudinē & latitudinē ponūt hic p additionē.18.
graduū: sed loca ptol. nō cōcordāt cū locis fratris
sed forte exēplar eius fuit falsū. Addo etiā hic stel/
las certas q̄ nō intrant numerū: si qs uoluerit cum
eis operari. Et patet hic tabula.

Tenebrosæ stellæ		longi.		lati.	ptes	
Algol	♉	12	40	20	40	Se.
	♋	18	10	23	20	
Vrsa	♋	29	10	20	30	
maior	♌	0	10	22	30	
	♌	4	10	20	10	
	♒	14	20	20	30	
Equus	♒	14	29	25	30	
minor	♒	15	40	25	0	
	♒	16	0	22	20	
Nebulosæ	♉	15	40	40	30	Se.
Orion	♊	15	0	16	30	me.
Præsæpe	♋	28	20	0	40	Se.
Cauda leor.	♐	29	10	13	15	me.
Sagitta	♑	13	10	0	45	Se.
Trica	♏	12	30	15	0	Se.
q̄n lima.	♏	16	30	15	30	Se.

℃ De stellis nebulosis & tūbrosis secūʒ ipsʒ dant
etiā tales regulæ. Si significet pluuia p termios aut
p exaltatiōes aliquas per duos plās & alter fuerit
in latitudine gra ubi est stella tenebrosa ipeditur
pluuia oio nisi alter q est liber posset pluere p se.
Itē sicut tenebrosæ stellæ p se oio ipediūt pluuiā
& secūm termios & secūm exaltatiōes, ita quoq; stel
læ nebulosæ pluuias iuuāt q̄lescūq; i subtilissimū ro
rem cadētē. Itē isup regulæ sūt de exaltatione cōi
rtales: iuppiter in tali gra. nō pluet nisi uenus mer
curi⁹ lūa cētraliter illū gradū respiciāt uel ibi sint.
Si aūt iuppiter nō sit ibi nisi secūʒ radios ei⁹: & cē
trū martis uel solis ē ibi, corpalr uel p aspectū parū
pluit. Iuppiter ibidē cū sicco.s.cū saturno marte
uel sole nō pluit. De uenere āt mercurio aut lūa di
citur h̄ sicut supra. de exaltatiōe pticulari sed hæc
erit debilis opatio multū. Quādo aūt un⁹ gradus
illorū est i quo debet fieri opatio lunæ aer igrossa
tur spissus multū & sic cadit sed sēper dicit hūidos
cētralr cū sicco ñ pluere imo optet radios sicci eē
ibi secūʒ latera eorū cū cētra hūidi: hūidi dico hic
uenerē mercuriū & lunā. Caue sp hic & ubiq; pu/
teos sicut pri⁹ de exaltationib⁹ plāg̃ supi⁹ dictū ē
φ sūt hūidæ pter martē. Exaltatio aūt ueneris licʒ
sit pute⁹ penes q̄dā q̄ alibi dicent: ē tñ ptātis aq̄ si
cut cæteri & plus aliis. Oia itaq; q̄ pri⁹ dixi de ex/
altatiōe pticulari uerificant de exaltatiōe plarum
quodāmodo licet debilr: hæ sūt regulæ pscrutato
ris de hibribus & pluuiis. Itē iafar in libello suo
ca.12. dic φ pluuias quēadmodū existimāt idi lūæ
cū maliuolis applicatio fœlicib⁹ oio aduersis idu
bitāter efficit. Si uero fortūatis applicet aut mali
uolis quoquomō iuestigat nec pluuiæ erūt. Fortu
natæ eni stellæ aera soluūt & rarificāt & subtiliāt
& qcqd grossi uaporis supi⁹ ascēderit expmēdo
auferit. Maliuolorū q̄dē natura earū q̄ cū uapore
silitudinis affinitas adiūat grauitatē iducit nisi uir
tutis augmētū psītites tandē cōgelāt. Venus tñ cū
una sit de beniuolis quæ nimio hūore redundat
si iquā maliuol⁹ iuestigat & aliquo cōfigurationis
genere eis nō correspōdeat pluuias portēdit. Sic
φ supiore hac de cā pluuiales solēt uariare uapo/
res. ℃ Hermān⁹ i tractatu suo de hibrib⁹ q icipit.
Cū multa & uaria &c. ponit multas regulas de hi
bribus & pluuiis quas hic intendo recitare. Dicit
itaq; Hermanus φ sol in hemisperio australi.i. in
capite libræ ad caput arietis & uenus tunc sub ca
pite ei⁹ eidē tūc ueneri lūa applicāte ipa die hibres
idicat futuros: non minus etiā mercurio adusto si
lūa ei applicet aut eidē opposita i scorpiōe cōmore
tur hoc idē ēt martis & uene. sub scorpiōe cōnēt⁹
iudicabunt. Sole itē in aq̄rio luna ei applicāte aut
in eais oppōne locata si uenus ibidē cōmoret in
ipsa die pluuiæ aderūt. Itidē solis ad uenerē &
ueneris ad solē applicatio & lūa i eorū oppositio
sicaut tetragonō discurrēs dū uen⁹ adusta fuerit
certū de pluuiis facit inditiū: φ si cōueniāt ul' cō/

mũicẽt & mercuriꝰ cũ eis piter discurrat hibres cõtinuos & uẽtos eadẽ die reportat: lũaris & indelicet iter eos aspectꝰ nõ hibres facit. Sol aũt in libra uenꝰ i sagictario lũa cũ eis ↄicante ipa die pluuias inducũt. Sole i aq̃rio & lũa i leõe solis iquã domo uel saltẽ ipsiꝰ regno .s. anete eadẽ die miꝰ hibnũ adest discursus. Si i leõe potissime ad ipm qdẽ i sagictario pp ipsiꝰ flumia & leõis nubes: hax ũ nullæ in artone. i. i exordio tauri piter cõsistũt. Mars uero solẽ respiciẽs & lunã dũ uenꝰ & mercuriꝰ habeat aut illũ cõmunicent hibres pſẽtes & grossas isinuãt guttas. Silr quoq; i domo ueneris aut martis arietis. s. & scorpiõe stillæ grãdies tõitrua & corulcatiões generãt. Sol rursũ i pisi . uel ariete discurrẽs lũa i uirgĩe aut libra aut sagittario cõmorãte i uaporosis uidelicet locis ipa die hibrui cõfert afluẽtiã. Ampliꝰ uenꝰ & mercuriꝰ in eisdẽ locis cũ sole i domo ueneris discurrẽs & etiã lũa himbriũ stillas grãdissias tõitrua & corruscatões portẽdit In leõe uero piscibꝰ & ariete libra & scorpiõe lũa quoq; & i solis oppõne aut cũ uenere discurrens stillas nõ sine lãpadibꝰ & tõitruis & fulmĩe imutat Itidẽ lũa quoq; i leõe lãpades fulgura & tonitrua generat. Pari quoq; mõ i regiõibꝰ æqnoctiali luie subiectis. s. i. 2. climate: & i. 3. uel. 4. hax ierit mediocritas: hox i. 5. & .6 remissiꝰ. Mars quoq; retrogradꝰ si eũ aspexerit lũa fulgura cadũt urẽtia. Lũa qdẽ i martis hospitio. s. i scorpiõe & mars in suæ domus oppõito discurrẽs. Sol etiã i aq̃rio uel piscibꝰ die ipa pluuiax notat redũdãtiã. Sol qdẽ in pisci. a lũa & a marte respectꝰ fulgura erũt & tõitrua: pluuiax uicissim afluẽtia fulgurã lapsus. Id ipsũ etiã sol i Ariete & Scorpiõe. sole exñte & lũa i leõe & sagictario aut i solis cõuẽtu pfigurat. Sol aũt i capricorno lũa i tauro aut uirgĩe aut piscibꝰ aut scorpiõe uẽtos generat frigidissimos & nõ miꝰ eadẽ i capricorno & potissimũ i aq̃rio existẽte dũ saturnꝰ i oppõito eox discurrit & alterũ lũa respexerit Ampliꝰ etiã sub ãni cõuersiõe mars in scorpiõe uenerẽ respiciẽs hibribꝰ emanat. Nã uenꝰ i scorpiõe exñs a marte et respecta ppter maria q̃ scorpio hẽt pluuiax facit iudiciũ. Si uero martis careat aspectu ex relicto ducatu nõ mĩa hibriũ erit ubertas Venꝰ ẽt lũa atq; merc. sub ãni cõuersiõe i locis pluuiax si discurrat ea cõtinuatio pluuiax afferit redũdãtiã. Sũt aũt loca pluuiax utreq; domꝰ saturni cũ ũq; oppõita. s. cãcer & leo de quox nũero & pisces erũt ppter riuos quos habẽt & fluia sicut & sagicta. pp maria q̃ i eiꝰ extremo existũt: & scorpio pp sua maria Lũa itaq; uenen i eisdẽ locis applicãs hibres portẽdit. Sũt aũt paucax hibriũ signa taurus gei: uex ẽt tauri principiũ : arietis quoq; finis ppter nubes quos hẽnt pluuias iducũt. Nõ miꝰ quoq; uirgo & libræ mobilitas hñt pluuias: capricornꝰ aũt plus hẽt frigoris q̃ pluuiæ: nec i ipa fiunt hibres nisi lũa de ipsa stellã aq̃rii respiciat. Venꝰ & mercuriꝰ sub lũæ martisq; respectu: mars ipse lũæ lumẽ ab eis referat & phibet nisi i quã cõuẽtus sit uel oppositio: sic eni pluuias aufert. Amplius sub anni conuersione ps pluuiax notãda est: Ea nãq; i die a lũa ad uenerem & i nocte ecõtra assũpta & a sole sũpto exordio sub nũeri termiatiõe pfecto occurrit. In loco igit aq̃x repta ãnũ indicat pluuiosũ. Lũa quoq; dũ ad ptẽ puenerit hibres die ipa pfecto aderũt. Nec de uenere abent iudiciũ. singulis rursũ mẽsibus oriente constituto solis & lũæ cõiunctio stellax notat cõuẽtus & applicatio ea eni pluuies generat hiemales. Hoc etiã sũmope notãdũ occurrit q uenꝰ sub radiis solis hibres portẽdit & rores: ueneris etiã cũ marte: mercuriꝰ cũ ioue: lũæ cũ saturno applicatio notãda est: maiꝰ aũt iudiciũ solis ad rores ptinet: uerũq; uenꝰ porta martis: mercuriꝰ iouis: lũa saturni quotiẽs ↄueniũt uel alterno fruũt aspectu rores fluere cogũt. Venere qdẽ retrograda sol i ariete aut tauro uer indicat pluuiosũ. Itẽ etiã ipsa retrograda dũ sol i capricorno uel aq̃rio moret hiems ista paucax erit hibriũ: hæc oĩa sub ãni igressu notãda occurrũt: nã dũ ipsa uenꝰ ut iã dictũ est retrograda fuerit. & sol i capricorno perãbulat uel i aq̃rio uel piscibꝰ orietalis i uere facta hibres iducit paucos sed hiemis pricipiũ mltis humectat pluuiis. Nã si hieme orietalis existat eiꝰ initia rore: ultĩa uero pluribꝰ pluuiis redũdabũt: nisi stella q̃libet soli discurrat affinior cui de pluuiax euẽtu ut supra dictũ ẽ imutare iudiciũ. Veneris q̃dem i oriẽte uel i cardie quolibet discursus certũ & forte pluuiax facit iudiciũ: Dux etiã sub oppositione uel cõuẽtu solẽ aspiciẽs hibres effluit multiplices. Itẽ uenꝰ sub radiis sub quolibet respectu ptes cardinũ discurrẽs hibres mltiplicat grauissios . nã quotiẽs lũa eidẽ applicat pluuias facit & de sole in hũc modũ firmissimũ qdẽ i aliq̃ parte ipsiꝰ cardĩs siue in eiꝰ oriẽte: dũs quoq; oriẽtis i signo aq̃tico sub ducis cõuẽtu uel eidẽ applicãs ad ipm. Nã sub eiusdẽ ad lunã i gressu uenꝰ añ solẽ miꝰ. 30. gra. discurrẽs & directa hiemis pricipia multũ humectat pluuiis: si uero nec ad iuicẽ distiterit circa finẽ ipas pmittit. Si uero maior q̃ 13. graduũ sit distantia hiemis principiũ frigore sed paucis hibribꝰ habũdat donec iten ectũ spatiũ ad minorẽ redeat quantitatẽ. Quotiens aũt sub directo igressu miuꝰ uno signo accedenti erit distãtia ãnus ille multiplices hẽbit pluuias. Maiorẽ quoq; hibriũ abũdãtiã sol & uen. i eod. signo gñat pcessꝰ. Stella rursũ i q̃libz domo eiusdẽ naturæ discurrẽs & recepta dũ recipiens bonũ obtineat locũ debitꝰ oĩo cõsequit effectus. Optimũ qdẽ & maior de efficatia certitudo si in ipsiꝰ natura ↄstitent: Adhuc aut luna cũ iouenenere aut mercu. ex eadẽ pte applicans hibres generat æstiuales: in austro qdẽ hibribꝰ magis oportunũ uenere potissimũ & ioue recepto. Et cũ luna gradũ solis i cõuẽtu euaserit saturnꝰ tũc in signo hũido pluuias esse minie contradicit. & hoc

modo in luminis applicatione erit exequendum. Si uero in eadem parte coniungātur dum inferior sub superiori moretur cuiusmōi sunt mercurius Iuppiter a uenus & mars luna & saturnus quotiens ambæ cuilibet inferiori applicent postq̄ inferior a superiori se emerserint rores æstuare necesse est. Notādum est dum sol ipse uigesimū gradum scorpionis perambulat gradus singulis quoq; annis oportet firmare stellas certissime & lunæ locum attendere diligentius oportebit utrum etiam luna ueneri applicet atq; mercurio ueneris igit̃. & orientalitas magnas pluuias sub anni principio occidentalitas sub fine largit̃. Luna aut̃ luīe addēs & computo .i. nūero hibriū redūdātiā portēdit utriuq; uero discurrēs remissi⁹ Porro astroꝝ pitissimi loca q̄ portaꝝ aptiōes nomināt attēdere curauerūt quoꝝ hæc ē descriptio. Quotiēs lūa a uenere recedēs marti applicet aut a marte recedit dū ueneri applicet. sic enī pluuiarum significationē profecto inducit. Item a mercurio recedēs & ioui applicans aut ecōtrario: aut si a saturno recedens soli applicans aut ecōtrario non aliud præstat iudiciū: hæc autē sunt singulaꝝ stellaꝝ quasi quædam manatio quæ portaꝝ aptiones satis congrue nominant̃: haꝝ itaq; stellarum oppositio de tertio uel de .4. climate ad partem australē & ad altiorē terram deprænhensā propriis emanat pluuiis. Et inq̄ inter .19. scorpionis & .19. tauri commorentur. Itē himbriū ex parte australi tunc demū certa occurrunt signa quotiēs a .19. tauri ad .19. scorpionis gradiantur. Ad hæc etiam sub puncto solis ad .4. tropica arietem dico & libram & cancrū & capricornū in ingressu anni sic & tempoꝝ notanda est conuersio. Ex hiis nāq; q̄rtis q̄d apud uniuersas regiones ī oriēte s. & occidente septentrione & austro renouet̃ poterit deprænhendi. Oriente igit̃ ad hæc p̄dicta initia firmato quo lūa discurrat utrū uidel; signa calida & humida aut calida & sicca aut frigida & humida aut frigida & sicca p̄ambulēt diligentius attēde. Si enim cui luna applicet ratio coarctatur maius quidem pluuiaꝝ erit iuditiū. Si duo circuli quæ post luminare locātur applicēt potissimū luna rursum australis descēdens stellæ australi & descendente applicans himbres portendit multimodos. Ea etiā marti applicās aut si ab eodē recedens ueneri applicet pluuias efficit & rores. Eiusdem quoq; a ioue recessus & cū mercurio facta applicatio uel dum saturnū relinquat soli applicat non aliud dabit iudiciū. Potius quidem ea quæ p̄diximus de oppositione & de signis q̄ aquas significant̃ facta applicatio cuiusmōi sūt aquarius leo scorpio in gradibus. s. eorundē illud idem est ī geminis & in sagittario conuentu itaq; aut respectu forti deprænhenso: & luna in p̄pria domo saturno applicans aut in piscibus ueneri aut in aq̄rio cū uenere & mercurio hibres utiliores & multiplices citius inducit. Notandū etiam q̄ñ sol ad scorpiōis primum gra. peruenerint: si mercuriū & uenerē orientales esse contigerit pluuias in āni principio futuras nulla sit dubitatio. potius quidē si lūa crescens lumine in austrum descendat uenerē & mercurium respiciens aut saltem dū ab altero separet alteri applicet. & undiq; recepta: sic enim in āni principio indubitāter pluuias īducit: utriusq; rursum occidentalitas & luna cum utroq; uel saltē cū alterutro applicatio: & ipsa occidentalis dum uidelicet sub mensis pricipio ad septimū uel octauū diē ascendit & post solē uadit ad occasum: & ipsa etiam descendens cursu uelox & lumine crescens himbres in fine anni portendit futuros. Si uero luna & huiusmodi stelle a dominis domorum suarum aut regnorum recipi contingat ex multiplici himbrium nec inutili redundantia fruct⁹ & uictualium saluatur ubertas. Est itaq; istarum portarum uirtus optima & significatio ut qua die & hora nubibus & pluuiis aer incipit uariari per singulas regiones ciuitates ac urbes sub primo himbrium uel guttarum stillicidia oriens etiam locus lunæ sed etiam cui luna applicet superioribus aut inferioribus sūma diligentia perquiratur: nec minus quoq; an ea lunæ applicatio de exagono fiat aut tetragono aut oppositione aut conuentu aut etiam si recepta. Ad hæc rursum cui luna applicet quoto gradu constiterit uelox etiam si fuerit aut tarda aut media in austrum descendens: aut in septentrione conscendat: quibus omnibus certo ordine compræhensis lunaris cum stella qua die primo incipit pluere applicatio certum de himbribus per singulas ferias: dabit iudicium quousque ea stella & ad aliud signum transeat Ea tamen aliud signum ingressu de pluuiarum iudicio tali uel tali die nullatenus ī præsumendo erit donec luna eidem applicet perfecte discernes. Si autem applicatio himbres præmonstrat aliquas iuxta ipsum modum & numerū de multitudine & paucitate referendum erit: sed etiā iuxta illius signi naturam si humidum s. fuerit uel siccum uel medium id idem quoq; stella cum qua lunaris fit applicatio considerabis. Nam & ea die qua himbres expectas lunæ cursus celer uel tardus eiusq; in austrum descensus aut in septentrionem sublimatio notanda uidetur. Et de stella cui hæc applicet in hunc modum. Nam ex stellæ huiusmōi statu diurna himbrium manat aggregatio Lunæ rursum atq; stellæ latitudo pariter notanda est. Vtra q; enim australis & uicissim existens affinior & latitudo sili ea die pluuiaꝝ largit̃ ingruētiā latitudīe q̄dē diuersa. Si uero ñ assit receptio prætendit steriles aut parum fœcundos. Ad hunc quoq; modū in qualibet regione urbe aut uilla. Si de lunæ applicatione aut receptione aut eisdē in

prædictis locis sitr etiā de natura signorū cui applicat ea quæ diximus reperiri contingit non aliud detur iudiciū nisi inquā stellæ alteri uelociori applicet aut in eius conuentu sit: omniū igitur & hic q ducatū ꝓmeruit iuxta eius potētiæ uires & debilitates erit referendū gradus quoq; conuētus & oppositionis per singulos menses cui etiā luna applicet donec ad solis redeat conuentū uel saltē ab oppositione separet᷑ nullatenus obliuiōis tollat᷑ incōmodū. nā si mercurio uel ueneri applicet sub eodē conuentu uel oppositione pluuias effundit. Si uero de signo aliquo de exagono aut tetragono: trigono ēt aut oppositione lunā uideris applicantē stella cui conuentu uel oppositione relictis ea applicat iuxta citū cursum uel tardū descensum & ascensū: nec minus quoq; sēd'm ipsius loci naturā: & sēd'm lunæ & ipsius stellæ latitudinē ut iā supra dictū est mundi semita teneatur. Si enī in eadē parte ad cardinem quēlibet discurrat: & stella cū qua lunaris fiet applicatio sub terra moratur de ante dictis facit iudicium. Si uero ea stella oriens non respiciat quando quælibet figura id respexerit himbriū sequitur renouatio. Ad hūc quoq; modū lunæ in oriente ad stellam ipsam ipso negato respectu: dū tamen pluuias designat absq; hībrium obscuratiōe subitus himbriū aderit discursus. De mansiōe quidē lunæ indorū aduerte sententiam uidelicet aut sicca aut humida: si enim uti indorū est fides luna in humida mansione existēte pluuias ostendit Applicās potissimū quidē si in eodem nodo consisterint & humido q si in diuersis & humectantibus discurrunt: & si non generales pluuiæ tunc erunt. Ea quidē sic locata stellæ medio cæli sic locatæ & ī nodo uno applicans paucis effluit himbribus quorū initia fine suo fortiora erunt & initia fine. Luna uero in medio cæli existente dū tamen eiusdem stellæ in humida uel in imo nodo existente fiat applicatō. & si in exordio minus in fine tamē multiplex aderit redundātia. Porro si eandē nūc obtineat nodū himbrium medioeritas pleruq; & nubes occurrunt sed steriles. Hæ sunt regulæ hermāni de himbribus pluuiis nubibus & humiditate aeris: q̄ plures tamen eorū positæ sūt pri⁹ i hac distinctōe ab aomar & iergis & aliis. Leopaldus uero in tractatu sexto libri sui pōit alias regulas particulares de hībribus q̄ ab aliis sil'r ponuntur. Dicit enim leopaldus q cum luna intrat aquariū pisces perturbat aerem & mutat. Cum luna mercurio adusto applicet ei de scorpione uel opponatur pluuiam facit. Cū uen⁹ marti applicet in scorpione pluet statim. Cum sol uenus mercurius sunt simul himbres continuas faciunt isto die: etiā si luna aspiciat eos aliunde. Cum luna fuerit in scorpione & mars i opposito & sol in aq̄rio uel i piscib⁹ pluuiæ abūdabūt. Cū sol fuerit i aq̄rio luna etiam in leone pluet illo die. Cū luna fuerit in cardine uel loco aqueo applicet ueneri uel mercurio: & si dominetur applicatio in locis uaporosis in illa die himbrium erit affluentia. Cum luna est in opposito solis aut cum uenere in piscibus ariete libra aut scorpione erunt lampades fulgura tonitrua. Venus intrans cancrum pluuias facit. Saturnus iuppiter & mars coniuncti pluuias faciunt & torrentes. Cum saturnus est in auge sui circuli & luna sibi iungitur in fine mēsis significat augmentū his que significat signū in quo est. Cū luna applicat soli nubes erunt & himbres. Cum ueneri nubes candidæ himbres mediocres & uenti lenes. Cum mercurio nubes uariæ .s. croceæ & rubicundæ nigræ pallidæ & glaucæ: cū sole erit diuersitas colorum nubiū & interruptio: & erit himber. Cum saturno erunt nubes nigræ asperitas & uenti fulgur & pluuia uicissim. Cū ioue nubes calidæ erunt & quasi ad inuicem suspensæ lampades himbres tonitrua & himbres: & qñ q; temperantia aeris. Cum marti nubes rubicundæ & pallidæ & iris hiems quoq; in principio bona cum calore. Et tunc frigidus planeta retrogradas usq; ad oppositionē solis plus significat pluuias q̄; econuerso. Luna in signo fœminino si respiciat planetam retrogradū in signo fœminino statim pluet. Luna iuncta planetæ retrogrado in augmento eius erit signum pluuiæ Et dicit leopaldus q indi diem pluuiæ sciunt per distantiam coniūctionis uel oppositionis luminariū & q̄draturæ ad gradum planetæ pluuialis: ita q si luna ē in signo mobili dant cuilibet gradui unam horā in fixo diem: in cōmuni & i eius prima medietate diē & i secūda horā tūc pluet: & si tūc mars aspiceret saturnum: differtur tunc pluuia quousq; luna alibi aspiciat saturnum opposito uel quarto aspectu in sicco: uel si dat ioui existente utroq; in humido & alicui inferiorum iouem aspiciat nebula erit. Luna & ioue sic se habente uidelicet si neutrū inferiorum iouem aspiciat: sed ipse iuppiter saturnum aspiciat pluet. Et nota q expertum est quotienscunq; pluuiale plæ fuerit sil' & ꝑcipue i signo siue i loco cæli hūido significat hūiditatē pluuiam Et i ꝑnosticatiōe tēperiei debes cōmiscere naturā tpis cū naturis plaʒ & signoʒ qa si oēs plæ significātes hūorē i signo hūido cōcurrāt: fueritq; mensis ille i æstate: uel i autūno erūt uēti hūidi nec indicabis tūc pluuiā certitudialiter. Si aūt i hieme uel i uere hæc cōtigerint cū pua hūoris significatiōe mlta erit pluuia. Et hæc regula sūmi pōt ab alkindo i epl'a sua sniāliter i multis locis. Et hæ regulæ particulares de hibrib⁹ pluuiis nubilis & hūiditate aeris ad pñs sufficiūt. Restat ergo ponere signa ꝓnostica de eisdem.

Cap.6. de signis pronosticis himbriū pluuiaʒ nubium & humiditatum aeris.

d

Ixit ptol. 2. q̃drip̃ti. ca. 9. ꝙ si signalia i aere appẽtia circa lunaria hora eclipsis siue q̃cũq; alia hora alicuꝰ cõiũctiõis magnæ eadẽ rõe hora iceptiõis alicuꝰ tpis reuolubil' ul reuolutiõis. Si tũc stella caudata uel aliæ stellæ secũdæ i aere appentes tũc tpis fuerint nigri coloris uel uiridis ea q̃ saturni naturã imitari diximꝰ significabũt. Sed sc̃d'm sniam ptol. ibidẽ ca. p̃cedẽti. s. ca. 8. & ꝑut frequẽter dictũ ẽ priꝰ saturnꝰ sigificat nubes spissas niues & hĩbres & uẽtos fortes & tẽpestates. hꝰmõi ergo signalia sic colorata hæc eadẽ sigificabũt. Itẽ dicit ptol. ubi supra ꝙ si p̃dicta signalia fuerit coloris albi ea q̃ sũt ex natura iouis significare dicũt'. Et si aurei coloris sint ea q̃ naturã ueneris sequũt' indicabũt. Sed frequẽter dictũ ẽ & allegatum a ptol & albu. & aliis ꝙ iuppiter & uenꝰ sigificãt hũiditatẽ tẽpatã & pluuias ꝑfectuosas: ergo & hꝰi signalia appentia: hæc eadẽ significãt. Itẽ hali sup cẽtiloquiũ ptol. i fine dicit cometa q̃ dicit' nigra ẽ de natura saturni: & eiꝰ color ẽ magis ceruleus q̃; niger. ergo ipsa cũ appuerit signisicabit ea q̃ sũt de natura satur. s. tenebrositatẽ aeris pluuias & tẽpestates & nubes. Itẽ hali ibidẽ cometa q̃ dicit' miles ẽ de natura ueneris & ẽ magna ad modũ lunæ & hẽt crines & radios fũdit retro se & pagrat. 12. signa ut dictũ ẽ priꝰ. ipsa ergo cum appuerit sigificabit plu. tẽpatas quẽadmodũ facit uenꝰ. Itẽ dicit hali ꝙ cometa q̃ dicit' argẽtũ hẽt radiũ pulchrũ ualde ad modũ argẽti purissimi ꝙ nõ põt diu aspici: & qñ appuerit significabit annos fertiles i terra ubi hæc erit: & meliꝰ erit ioue in signo aq̃tico exñte. Ipsa ergo sc̃d'm hali ẽ de natura iouis qñ appet: ergo sigificat humorẽ tẽpatũ & pluuias ꝑfectuosas quẽadmodũ facit & iuppiter: Et dicit albu. 5. de cõiũctiõibꝰ magnis ultia dria si appet aliq̃ stella cõata i directo signo arietis & apparuerit i pte occidẽtis sigificat plu. multas & inundatiões fluminũ & niues. Itẽ dicit si appuerit aliqua i tauro & i pte occũtis significat plu. multas. Itẽ si i geis i pte occñtis significat idẽ. Itẽ si i cancro m'tas plu & paucos pisces. Itẽ si i scorpione multas plu. nocuias. Itẽ si i capricorno multitudinẽ pluuiar & niuiũ. Itẽ i directo signo pisci. sup'fluitatẽ pluuiar. Itẽ ptol. 2. q̃dripar c. ult. dicit ꝙ si sol niger appet i ortu suo uel ad uiriditatẽ decliuauerit uel cũ nubibꝰ occiderit uel circa ipsum unus uel duo circuli fuerit seu circa se nubes q̃ soles appellant' hũerit: & eorũ nubiũ radii declinauerit ad uiriditatẽ & nigri fuerit aerẽ hiemalẽ & pluuias sigificat. Et dicit hali ibidẽ ꝙ sol qñ ascendit ul' occidit si appuerit niger ul' uirid' demõstrat ꝙ fumositas q̃ ẽ circa eũ ẽ de natura saturni. Et sil'r si nubes q̃ reuerberãt radios fuerit coloris uiridis uel ad nigredinẽ tẽderint i ortu solis dies erit pluuiosa. Itẽ ptol. ubi supra cõuenit ut i'spiciamꝰ ad solẽ & ad ea q̃ accidũt soli qñ ascẽdit ad sciẽdũ ea q̃ accidũt de die: & qñ occidit ad sciẽdũ ea q̃ accidũt de nocte. Itẽ dicit i ortu solis dies erit pluuiosa. Itẽ ptol. ubi supra cõuenit ut i'spiciamꝰ ad lunã uel ad locũ eiꝰ. tertia die añ cõiũctionẽ uel oppõnẽ: & tertia die qñ sit dimidiata i luce: & tertia die post quãlibet illar horar. Si ergo luna ipsa i his tpibꝰ tũc nigra appuerit uel uiridis uel spissa hiẽalẽ aerẽ & pluuiã sigificat: & huiꝰ cã sc̃d'm hali ẽ quia tũc fumositas q̃ adiũgit' circa eũ ẽ de natura saturni. Itẽ dicit si i dictis tpibꝰ duo uel tres circuli apparent circa lunã aerẽ hiemalẽ significat. Et sc̃d'm hali ibidẽ qñ plures sũt circuli circa lunã sigificant ꝙ i fumositate ẽ grossedo & spissitudo. nã uermilitudo & multi circuli fiũt ex hoc ꝙ radii reuerberãt unꝰ. s. ad aliũ. Itẽ dicit ptol. ꝙ si illi circuli turbidi & spissi fuerint hiemalẽ aerẽ p uẽtũ multum cũ minuto grãdie significabũt. Nã sc̃d'm hali spissitudo circuli sigificat fumositatẽ spissã & frigidã & de natura saturni: & iõ facit aerẽ hiemalẽ cũ niubꝰ. Itẽ ptol' cũ ibidẽ circuli illi fuerit iterrisi & ad nigredinẽ uel uiriditatẽ declinauerint aerẽ hiemalẽ accidere sigificabũt q̃ p utrinsq; occasionem accidet. s. p colorẽ eor & p abscisionẽ. Nã sc̃d'; hali nigredo & uiriditas circuli significat fumositatẽ frãm & spissã i aere. Et qñ ẽ circulus itercisus sigificat motũ illiꝰ fumositatis: & si sũt ex his duobꝰ aerẽ hiemalẽ cũ uẽtis frigidis & niuibꝰ: & multi circuli significãt fumositatẽ multã & spissã & p oñs fortitudĩs rei q̃; color mõstrat: hæc hali. Itẽ ptol. ubi supra. d. ꝙ circuli q̃ tã circa stellas erraticas q̃; ñ erraticas lucidas appuerit d'monstrãt res ꝯcordãtes cũ coloribꝰ circlor & cũ nat' is eos cõphẽdẽtibꝰ. Ex his igit' uerbis ptol. patet ꝙ codẽ mõ sit iudicãdũ p circulos circa plas & stellas fixas lucidas sic p circulos circa lunã. Si ergo illi circuli sic fuerit sicut dictũ ẽ priꝰ de circulis circa lunã: hæc eadẽq; dicta sũt priꝰ significabũt. Itẽ beda lib. r. e tẽpibꝰ dicit sol i ortu suo maculosus. i. uariis coloribꝰ coloratꝰ: uel sub nube latens pluuialẽ diẽ p̃sagiat. Si pallidꝰ uideat' tẽpestuosus: si concauus uideat' ita ut i medio sit fulgẽs & radios ad austrũ & ad aq̃lonẽ emiserit tẽpestatẽ hũidã ul' uẽtolã sigificabit. Si pallidꝰ i nigras nubes occiderit uẽtũ aq̃lonarẽ sigificat. Itẽ lũa 4. si corniculo sũmo maculosa nigrescerit pluuiosũ mẽsis exordiũ sigificat. Itẽ cũ lũa cũ nocturna nauigatiõe scintillat ad remos tẽpestas erit: hæc beda. Itẽ plu. i tractatu suo de sigis ꝓnosticis tẽperiei dicit. Sol si pallidꝰ ortꝰ hibrẽ significat & grãdinẽ: cõcauꝰ aũt oriens pluuiã p̃dicat & uẽtos: si nubes nigræ rubẽtes i'teruenĩat circa solẽ i ortu suo pluuias oñdit. Si occidẽtis aut orientis radii uident' cõiter pluuias faciũt. Si i ortu spargẽt' nubes parti ad austrũ & pti ad aq̃lonem pura serenitas circa solẽ licet sit plu. tñ cũ uento sigificat. Si i ortu aut occasu cõtracti cernant' radii hibres sigificat. Si i occasũ eiꝰ pluat aut radii nubẽ in se contrahunt tempestatẽ d' e p̃ximo asperam significat. Cum in oriẽte radii illustres imminebunt

quos si nubes nõ circũdant pluuiam portendunt Si aũ ortũ nubes cõglobẽt hiemẽ asperã denũci/ant. Si i ortu lõge radios p nubes porrigat & loc⁹ medi⁹ sit ianis plu. significat. Itẽ si nubes circũdã/dãt solẽ quãto mai⁹ luis reliquãt tãto turbidior erit tẽpestas. si uero duplex orbis fuerit eo acutior erit tẽpestas. Et si i ortu uel occasu fiat ita ut nubes ru/bescãt nubes: maxĩa oñdet tẽpestas. Si nõ ambiũt sed icumbãt a quacũq; pte fuerint uẽtũ portẽdũt. Si a meridie hibres. Si ante ortũ solis radii se ostẽ/derint aquã & uẽtũ significat. Si circa solẽ occũtẽ candidus fuerit circulus nocte leuẽ significat tẽpe/statẽ. Si nebula uehemẽtiorẽ sigĩficat sole occũte: si ex utraq; pte ipsi⁹ nubes cæli petãt tẽpestatẽ sigĩ/ficãt. Itẽ dicit pli. lunã quartã maxĩe obseruat æ/gipt⁹. Lũa nigra tũc exorta sigĩficat plu. Luna .15. cornua ei⁹ obtusa plu. sigĩficat. Si lũa .4. rutilus or/bis cũ ipsa oriat̃ uẽtos hibres p maiori pte pmo/uebit. Si .4. die lũa fuerit erecta magnã tẽpestatẽ si/gnificat i mari nisi coronã circa se hẽat eamq; sere/nã: qm̃ illo mõ aũ plenã lunã uẽtinat̃ nõ oñdit lu/na i plenilũio nigrescens sigĩficat hibres. Nascens lũa si supiori cornu abstracto significat plu. decre/scẽs dabit i iferiori aut plenilũiũ: si i medio nigre/facta ita fuerit i plenilunio hibres significat. si i or/tu ei⁹ cornua grossa fuerint horridã tẽpestatẽ sigĩ/ficat. si aũ quartã cornu nõ apparuerit uẽto fauo/neo & pluuieo flãte hiẽalis tot⁹ mẽsis erit. Lũa .16. uehemẽti flãma appet aspas tẽpestates significat

Itẽ Virgi. i geor. lib. 1. dicit i fine sol oriẽs uel oc/cidens pallidus significat plu. Itẽ aurora pallida significat illud idẽ. Itẽ 3⁰ die lũa bonũ ẽ de ea iu/diciũ sed meli⁹ i q̃rta. Si ergo tũc luna fuerit nigra uel obscura uel ortũ suũ narrauerit & pp nubes ñ appuerit: uel si appuerit hoc tñ erit p mediũ nubis plu. significat. Itẽ agg. in de pbleuma li. 1. pticula 28. dicit turbat⁹ occasus solis tẽpestatẽ significat. sed hoc magis ẽ uerũ sola serenitate pcedẽte q̃ pce/dẽte tẽpestate. Itẽ si oriẽte sole aer fuerit obscur⁹ & tenebrosus i tali casu apud uulgũ dicit̃ q sol ci/tius & magis tẽpestiue orit̃ q̃ solebat pluuia erit eadẽ die & hæc est opĩo uulgi & ut cõiter uidet̃.

Itẽ obscuritas uel spissitudo aeris & frequenter pluuiã discernit. Si sol occidit disparens p nubes & pcipue si quãto sol ppinquior fuerit horizõti tã/to magis disparcat pp ter nubis cõsistẽtiã talis nu/bis: & i tali casu dicit̃ apud uulgũ solẽ uadere i a/quã. Itẽ si post occasũ solis erit rubor & punicei/tas appet q̃ statim dispeat. Itẽ oẽs uẽti sũt magis pluuiosi cũ sol fuerit i eadẽ plaga cũ eis. siuẽ sine sol moueat̃ i plagã illã a q̃ flat uẽt⁹ siue uẽt⁹ moueat̃ i plagã illã i quo ẽ sol signũ ẽ plu. Itẽ ex palellis cir/ca solẽ uidet̃ pluuia cũ sol .s. hũerit palellos ex una pte uel utraq; q̃ tendũt ad uiriditatẽ uel nigredinẽ sicut pri⁹ allegatũ ẽ a ptol. 2. q̃dripar. c. ulti. Itẽ si palelli sũt magis signũ ẽ plu. q̃ uirgæ agg. 3. methe/orog. c. 7. Et idẽ dicit agg. palellus fit qñ nubes q̃ ẽ ex latere solis ẽ æqualiter spissa i ptib⁹ suis: tũc enĩ sicut lumẽ fortiter refractũ ab aere terso & polito facit appitionẽ coloris fulgidi: ita lumẽ solis forti/ter refractũ a nube taliter disposita appitionẽ cu/iusdã coloris multũ fulgidi & albi ita ut uidicat̃ al/bũ ac si eẽt un⁹ sol. Itẽ palellus australis magis si/gnũ est pluuiæ q̃ borealis. Itẽ palell⁹ magis signũ est aquæ q sunt uirgæ prout dictũ est. Nã nubes i qua fit paralellus est magis spissa q̃ nubes in q̃ ap/parẽt uirgæ: & iõ est idonea ad cõuersionẽ i aquã q̃ sũt circa solẽ taliter disponũtur q una ps nubis est magis rara & alia magis dẽsa & magis aquosa tũc i illa pte q̃ magis aquosa est & magis dẽsa ap/paret color uiridis: i illa pte mi⁹ dẽsa uel magis ra/ra uel aquosa appet color punice⁹: ita q pp ter ir/regularitatẽ nubis ibi apparẽt diuersi colores & appent palelli & simulit̃ uirgæ ex pte boreali & au/strali solis hæc Agg. ptolomæ. uero nõ distinguit uirgas a palellis. Et notãdũ est hic q q̃si nũq; ap/parẽt uirgæ uel palellæ nisi etiã tũc simul appet ha/lo cũ illis & cũ semp palelle apparẽt i exteriorẽ cir/culũ ipsius halo & uirgæ sĩl: halo enĩ scd̃m Agg. 3. metheorogg. ca. 2. est circul⁹ sepæ appens circa so/lem & lunã & circa alia astra multũ splẽdida. Cã aũt halo & iridis & uirgagg & palellogg & oĩum huiusmodi est una & eadẽ scd̃m substãtiã .s. refra/ctio luĩs solis uel lũæ ul alteri⁹ astri a nube sed drũt ab iuicẽ scd̃m diuersos mõs refractiõis & scd̃m diuersitatẽ dispõnẽ nubiũ & cologg a qb⁹ fit re/fractio & scd̃m diuersitatẽ corpogg ad q̃ fit refra/ctio sicut satis patet ex Agg. eodẽ. 3. metheorogg i diuersis locis. iõ q uoluerit cõplete scire generatio/nem halo iridis & huiusmõi uideat Agg. ibidẽ nec optet isistere hic multũ circa generatiões eogg. Itẽ in c. 1. seq̃nti. s. i. 3. tertii ibidẽ. Agg. dicit q halo nõ appet scd̃m circulũ cõpletũ nisi cũ nubes existẽtes subt⁹ solẽ uel lunã fuerint regularis i partibus suis: si enim fuerit irregularis apparet scd̃m portionem circuli. Item dicit Agg. ibidem halo frequentius appet circa lunã q̃ circa solẽ: qa sol pp ter magnũ ci⁹ colorẽ & calefactionẽ disgregat citius cõsisten/tiã nubis q̃ luna: ita q nõ possit appere halo quã facit luna. Item Agg. dicit ibidem q licet halo circa solem & lunã & ẽt circa alia astra splendida tñ nõ idẽ sigĩficat circa oĩa illa ubi appet. Nã cir/ca solẽ & lunã significat uẽtũ uel pluuiã uel sereni/tatẽ nõ sic aũt circa alia astra Nã alia astra ñ cãnt appitionẽ ipsi⁹ halo nisi i nube multũ tenui: ita q nõ hẽat fecũditatẽ pluuiæ aut uẽti. halo aũt appa/rens circa solẽ & lunã q̃nq; est signũ pluuiæ cũ .s. ñ euanescat ut disrũpat̃ i ptes sed pcedat igrossãdo plus & plus quousq; sol uel lũa oĩo disparcat pro/pter obscuritatẽ & dẽsitatẽ nubis. Sed si sic appa/ruerit circa stellas tunc significat pluuiã futurã sed multũ debiliorẽ q̃ pri⁹. Quãdoq; uero ẽ signũ uẽ/ti utputa: si nubes i q̃ appet halo icipiat distrahi i ptib⁹ suis. q̃nq; ẽt est signũ serenitatis utputa si illa

nubes euanescat absq aliq destructióe facta i par
tibus hæc age ibidé. Ité uirgilius halo circa lunã fa
cit pluuiã. Qualiter aũt circuli appentes circa so/
lé & lunã significat pluuiã & tẽpestaté sedm opi.
ptol & uirgiliu. patet prius i.1.c. Et nota sedz age.
& hali.2.qdripartiti c.ulti multi circuli significat
fortitudinem rei significatæ per eos. Iris uero se/
cidũ ptol aliqñ significat serenitaté aliqñ pluui ir
postea dicet. Ité age.3.methcorogę c.4.gene/
ratio iridis fit p hũc modũ. Cũ eni nubes aliq inci
pit cõuerti i aliqs guttulas pruas q sint sicut qdã spe
cula mũda & clara: & sol fuerit ex opposito nu/
bis pijciẽs radios suos ad nubẽ ex quo nos tũc su/
mus mõ tũc iter mediũ lumẽ solis diuersimode re
fractũ ab illis diuersis speculis facit nobis appitio
né diuersoꝝ coloꝝ quã dicim⁹ eẽ iridé. Ité i c.5.
dicit age. q qa uis⁹ pp debilitaté & pp distantiã iu
dicat illud qd é albũ eẽ min⁹ albũ & min⁹ albũ iu
dicat nigrũ: seqr cũ iris sit multũ elõgat⁹ a uisu no
stro q oẽs colores ibidẽ appent uisui nigriores &
nubilaten⁹ appent: simplr albi nihilomin⁹ i supiori
pria piferia irid qñ tñ una iris appet color magr
clarus appet iter alios puniceos: lumẽ eni solis qd
icidit i illã piferiã multũ é: & iõ forti⁹ uisũ imutat:
& ppter qd facit ibidé coloré puniceũ & pcipue
fortius imutat uisũ illa supior piferia: qa illa supi/
or piferia ppigor uisui é q̃ aliq alia. In scda uero
piferia & media appet color uirid eo q illa remo
tior é a uisu q̃ pria: sed i.3. piferia eo q rẽotissima
é a uisu appet color alsurg⁹ q é mltũ ppiq⁹ nigro
& ñ sũt plures colores irid. Cũ aũt apparẽt.2. irides
utereq hẽt colores istos sed ɔtra se põitos. Nã iris
iterior & cõtẽta habet i maiori piferia coloré pu
niceũ qa i illa piferia cũ sit maxĩa multo pl⁹ icidit
de lumine solis q̃ in alia: & ideo forti⁹ imutat uisũ
cãdo apparitioné eiusdé coloris clari q̃lis est co
lor punice⁹. In.2. uero piferia mior & debilior fit
sub ea refractio luis ad uisũ ppter hoc q est mioris
q̃titatis appet color magis niger q̃ punice⁹.s. color
uiridis. In.3. uero piferia qa adhuc mior fit refra
ctio luis ad uisũ appet color ppiq⁹ nigro q̃ii uidi
l. alsurg⁹. Iris uero exterior & ɔtinẽs hẽt i miori pife
ria pũiceũ coloré: i media uiridé: i maiori alsurgũ
ita ut pũicei colores utri⁹ q iridis ppe iuicẽ ponãt
Et Age. assignat: q̃r dupla iride apparẽte iris exte
rior & ɔtinẽs hẽt colores isto mõ extra positos iri
di inferiori dicẽs: q sp i illa piferia iridis i q piferia
lumi icidẽs forti⁹ imutat uisũ appet color magr cla
rus.s. punice⁹ sic̃ i piferia mioris iridis supioris in
piferia mioris iridis supioris & i piferia maioris i
ridis iferioꝝ. In eis.n. lum icidẽs forti⁹ imutat uisũ
q sitũ uisũ ppĩqores. In.2. uero piferia utriusq iri
dis appet color uiridis qa adhuc sũt rẽotiores a ui
su q̃ primæ. Sed i maiori piferia iridis supioris &
sic i minori piferia iridis iferioris: eo q utraq illa
rẽotissima é a uisu appet alsurgus color. Ité dicit
age. q dupla iride appente iris exterior & cõtinẽs

hẽt colores obsc.riores q̃ iris iterior & ɔtẽta. Cu
ius cã é qa uisus noster magis elõgat ab iride exte
riori q̃ iteriori: & iõ debili⁹ uidet oẽs colores eius
uñ & illi colores appent obscuriores & nigriores
Et i si ish⁹ ca. dicit age. q nõ appent freqnter plu
res q̃ duæ. qa qñ appent duæ irides scda e obsc
rior i coloribus q̃ prima ut dictũ é. uñ si eẽt tertia
iris uisus ita debilitaret & imutaret ab illa q nõ
cõpl.ẽderet nec apperet. Et hæc dicta de generatio
ne iridis & de colore ei⁹ sufficiũt: plura tñ alia po
nũt ab age. ubi supra. q̃ pternutto ad pñs. Sed pto
le.i.2. qdrip. c.ulti. dicit q iris qñ uidet i serẽis tpi
bus hiemalib⁹ fortiter serenũ tps ãnũciat. Et dicit
hali qñ appuerit arc⁹ i serẽo significat adiũctionẽ
fumositatis hũidæ & aquosæ i aere: & postea aere
ispissato fit pluuia & tps hiemale: sed si appuerit i
tpe fortis pluuiæ & aer hiemalis sigificat q fumo
sitas q̃ unita é i aere dispgit & minuit & sic sig
ficat serenitaté. Ité uirgili⁹ iris signũ é plu. Ité ptol.
arc⁹ cũ sint duplices plu. denũciãt. Ité uirgæ nigræ
q̃ tres hñt ramos ad modũ capitij uirgultæ & q̃rũ
radix illoꝝ ramoꝝ pcedit a sole & qñq ab oriẽ
te sed hoc raro tũc ueri⁹ sigificat plu. & hoc exptũ
é. Ité dicit a uulgo q pallida lũa pluit. Et hæc p
nostica signa hibriũ & pluuiæ & hũiditatis aeris
sũpta ex his q̃ accidũt ex lũarib⁹ uel ex his q̃ appa
rẽt circa lũaria ad pñs dicta sufficiũt. Et nota q si
cut pri⁹ dixi sedm ptol. sol ispiciẽd⁹ é i ortu suo p
sciẽdo illa q̃ accidũt illa die & i suo ocasu p sciẽdo
illa q̃ accidũt ipsa nocte. Ité ad sciẽdũ illa accĩtia
q̃ sũt multũ durabilia ispiciẽd⁹ é sol i illis horis q
b⁹ pticipationé hẽt cũ lũa i figura: qa q̃libet figu
ra demõstrat ut plimũ statũ q erit ab ipsa hora u
sq ad horã q̃ lũa se põit i figura postmodũ uenitẽ
hæc ptol' ubi supra. Et itelligit ptol p figurã cõiũ/
ctioné uel oppõné trinũ q̃rtilé uel sextilé aspectũ
solis & lũæ. Ité p ea q̃ appent circa stellas erran/
cas & ñ erraticas lucidas & p accĩtia eaꝝ sũt mul
ta signa pnostica hibriũ & pluuiaꝝ & hũditatis
aeris. Nã dicit ptol. ubi supra: illa q̃ appent circa
plãs uel circa lucidas fixaꝝ stellaꝝ isinuãt cõueni
entia colorib⁹ suis & natur illaꝝ stellaꝝ. Ité ptol.
cõuẽit ut ispiciam⁹ colores & magitudies stellaꝝ
ubi multæ sũt ad iuicẽ cõgregatæ. Ité discursus si
derũ i aere a q̃ttuor mũdi ptib⁹ sigificat diuersũ ae
rẽ hiemalẽ ptol. ubi supra. Ité stellæ nebulosæ si
psepæ & h⁹i si i serẽitate sũt sic cooptæ q uix ex
spissæ ul' obscure appẽt sigificat aq̃s mltas & aerẽ
hiemalẽ. Ité pli. ubi supra dicit si stellaꝝ aliquã or
bis iclusẽrit significat pluuias. Ité cũ stellaꝝ ful
gor obscurat & hoc neq nebula neq caligine ac
cidet graues significat tẽpestates. Sũt ẽt & i signo
cãcri duæ stellæ paruæ aselli noiati exiguũ. iter eas
spatiũ obtinẽt nebula quã psepe appellãt h cũ e
sereno appere desierit atrox hiemis sequat cũ al
teri eaꝝ aqloni caligo abstulit se iter auster si autẽ
nam aqlo si utraq pluuias significat. Item uirgi

sius ubi supra obscuritas stellaꝝ signū est pluuiæ.
Itē. Nubes si fuer' tāq̄ sīt similes uelleribꝰ lanaꝝ
aliq̄n significāt aerē hiemalē. Ptolomæ. ubi supra
Itē. Si nubes multe sicut uellera lanaꝝ ab oriēte
dispgunt' aquā interdū p̄sagiāt hæc plinꝰ ubi su/
pra. Itē exptū est. Si multæ sint nubes q̄ꝝ iferio
ta nigra existētia sint æq̄distātes horizōti pluuiā
significat. Itē pluuia futura statī p̄scit' p nubē illā
q̄ nigra orit' in pte illa horizōtis aq̄ flat uētus &
q̄to hꝰmōi fuerit itēsior i nigredie tāto certior si
gificatō plu. Si tñ nigredo istiꝰ nubis nō fuerit ual
de intēsa uentū q̄nq; significat & q̄nq; pluuiā & q̄n
huiusmōi nubes est signū uēti & tūc uētus maiora
tur i eius ortu. Si aūt nubes fuerit i alia parte. s. aq̄
nō flat uētus. uētus statī ad illā uertet'. Itē. Si hꝰ
mōi nubes uētū sigificauerit magis successiue ma/
iorat' & minꝰ i maiori tpe ap̄ppinq̄t & eiꝰ densi
tas miꝰ appet qa appet ac si hō isra talē nubē pos
set p̄spicere. Si āt huiusmōi sigificatiua fuerit plu
uiæ dēsior erit etiā i miori tpe magis auget' & ma
gis i miori tpe ap̄ppiquat nec maiorat' uētꝰ nisi
cū fuerit pluuia tam pua distātia q̄ possit uideri
& tūc uētꝰ uelotiꝰ auget' q̄ priꝰ: q̄n q̄ tñ appet nu
bes significatiua uēti simul cū illa q̄ pluuiā demō
strat & fit pluuia pua i pricipio & uētus cōtinuat'
& iuditiū de tali nubæ cōposita accipiēdū est ex si
gnis iā dictis habita tñ expiētia reqsita i oibus ta
libus. Nubes igit' sic crescēs i uēto significās plu/
uiam q̄āto maiorē partē occupauerit horizon/
tis & quanto eiꝰ nigredo magis fuerit uniformis
tanto significat pluuiā magis duraturā. Itē q̄dā
nubes albæ tēues & lōgæ a pūcto opposito ad pū
ctū oppositū horizōtis p̄tēsæ & multæ i illis duo
bus pūctis cōcurrūt. Et quanto ipe p̄pingores ze
nith tāto magis distāt: hūidi gꝰ nubes si ab albedi
ne sua clara & sua tēuitate trāsimutet' ad obscurā
& spissā nigredinē pluuiā significat. Itē si nebu/
la i aere oriet' q̄ postmodū eleuet' i forma hibriū
ipso eodē die est pluuia expectanda. Itē nebula
i mari si petat terrā uēto tñ ei ɔtrario pluuiā p̄dicit
futuram. Itē si mane nebula magnā morā faciat
circa sūmitates mōtiū uel locoꝝ altoꝝ uel campa
niliū ul' siluaꝝ pluuiā significat. Itē. Si i uespere
uel mane prata uel alia loca p̄fūda emiserit nebu
las pluuiam significat hæc oīa sūt expta. Item ut
cōiter pruinā cōseq̄t' pluuia. Itē ut cōiter si pri/
mū gelu quod prīo accidit i āno dissoluat' cū plu.
quodcūq; gelu seq̄ns i illo āno p maiori pte cū
pluuia dissoluet'. Itē si māe ros nō apparuit dū/
mō tñ ipse ñ ipediat' p uētū aut gelu ul' pluuiā sigī
ficat. Itē multotiēs i æstatæ q̄n pluuia stati futura
est calor i aere intēsus & multū pūgitiuꝰ ē & ā plꝰ
pūgēs est q̄ solebat. Itē si paꝝ ante hoc excidit
pluuia postq̄ declinq̄t' i aere fumꝰ q̄dē ualde sub
tilis terræ adherēs magnā pluuiā significat & con
tinuationē eiꝰ & differt hic fumꝰ a caligie qa nun
q̄ est ita spissꝰ ut est i plurimū caligo nec sol luna
uel stella apparētes p mediū talis fumi nō appa/
rent punicei coloris sicut p mediū caliginis appa
rent: sed magis apparēt glauci pallidi & obscuri
hæc oīa expimētatiōi patēt. Itē uēti frequēter si
gnificāt pluuias & hibres. Itē Agꝛ. in de p̄bleu.
parti. 26. dicit q̄ nō idꝫ uēti sūt magis plu. apd' oēs
sed q̄dē uēti sūt i quibusdā locis magis pluuiosi &
idē uēti i quibusdā locis minꝰ pluuiosi uel propter
maria uel p̄pter mōtes p̄pter distātiā maiorē a lo
co i quo icipiūt tales uēti. Itē auster ē pluuiosus
& quanto maior tāto pluuiosior erit & diuturni
or. Sed maior est finiēs q̄ icipiēs ergo pluuiosior
est finiens. Itē auster modice flantes nō faciūt col
lectionē nubiū: magis aūt facti sup nebulā. Itē. Si
auster boreā aduocauerit statī tēpestas erit sc'dm
petrū paduanēsē expositorē libri sup p̄bleu. Agꝛ.
Si auster aduocabit & ɔcitabit boreā p̄parādo ei
naturā ɔcitationis & pricipiū q̄si concitatū mox
boreas cōsurgēs tēpestates & p̄cellas iducit. Et hu
ius cām assignat Agꝛ. & eiꝰ expositor siue comen
tator petrus p̄noiatꝰ dicētes qa auster est sicut nu
bes. Est. n. turbidus dēsus & pluuiosus cuiꝰ natura
est cōmonere & adducere aquā multā & iō q̄n si/
unt hūidi cōstitutio i aere facta p austrū prius flā/
tem si postea boreas pflauerit iuēta mlta materia
educta p austrū p̄focationē & tēpestatem i aere in
ducit. Et i eodē libro refert Agꝛ. correlariū priꝰ di
ctū q̄ cū boreas suo flatu luctū assūpserit ul si plue
re cepit cōfestī hiēs ul tūbrositas uel tēpestas erit.
Itē dicit Agꝛ. i eadē parti. 26. q̄ subsolanus solus
uētoꝝ trahit ad se nubes. Itē Agꝛ. ubi supra q̄n eu
rus flat obscurissimū aerē efficit ut dicit exposi/
tor p̄dictꝰ pp ipsiꝰ uēti multā attractionē & cōmo
tionē nubiū quā efficit caliditate solis cui diu asso
ciatus pmanet: & quia flat ex loco alto iñ & qa
ipso flāte efficitur aer turbidꝰ & obscurus res ēt ap
pent maioris q̄titatis: iō dicit Agꝛ. ibidē q̄n uētꝰ
flat maiora uidentꝰ oīa. Itē agꝛ. ubi supra. si circa
æquinoctiū chorꝰ flauerit aq̄ fiet. Itē nota q̄ chorus
ē ex pte occīdtis collateralis: zephirꝰ uero sinister
ei oriētalis magis pluuiosus est q̄ occīdtalis & au/
stralis magis q̄ borealis. nota q̄ Agꝛ. uidet' dicere
uentus oriētalis est maxime pluuiosus iter uentos
Sed hoc itelligendū est i regiōe oriētali ipsiꝰ Agꝛ.
ubi. s. ipse morabat' apud nos tñ auster & chorus
sunt magis pluuiosi. Itē dicit Agꝛ. ubi supra ze/
phirus inter uentos maximas nubes adducit. Itē
uenti boreales in locis multū frigidis & in hieme
sunt nebulosi & turbidi sunt i locis circa polū ar/
cticū sed extra hiemē & huiusmōi loca sūt sereni
& sine nebulis & absq; nubibꝰ exñtes hæc Agꝛ.
ubi supra. Itē petrus paduensis expositor eiꝰ sup
illo probleumate qria aliis alii uentoꝝ sūt pluuia
les &c. dicit q̄ Agꝛ. ibi ostēdit quæ sit cā pluuiæ &
collectionis nubiū: & dicit q̄ ubi colligunt' nubes

ibidē peruenit pluuia. Et nubes maxime colligun
tur ubi restat & cohabitat homo: plurimū enī co
habitationes sūt circa insinuationes aliq̄s & ap/
podiationes montiū uel mariū uł consiliū ad quæ
pueniens uētus nubes adducit & ꝯgregat & ideo
congeries nubiū magis defluit & puenit ad mon
tes in quib⁹ apphendi possūt & cōtineri q̄ ad lo/
cum i quo potest eoꝝ multitudo subiacere & dif
fundi dissēminata per totū. Cū aūt fuerint nubes
cōphēsæ a sūmitatibus montiū oportet pluuiā fie
ri & magis accidit hæc i serenitatibus & trāquilli
tatibus aeris & cū napores nō adeo dispgantur si
cut in tempestatib⁹ existentib⁹ superius circa cacu
mina montiū uapores cōpulsi & in nubes cōgesti
magis pluuiā iducant. Itē tam Ar̄. q̄ pdictus ex
positor petrus ostēdit quò uenti pluuiosi reddan
tur scd̄m diuersitatē locoꝝ uñ flat uentus ꝓ cir/
ca loca ubi est dispositio i aere quod est circa sep/
tētrionē boreas quæ inde trahit originē cōgregat
& cōpellit multas nubes i locis illis quæ in pluuiā
decidunt: sed apud atticā uel regionē athenié. &
īsulas dispositas iuenit materiam sibi aptā quam
euentat: in illis enī locis multa circūstant borealia
est enim aer frīus & siccus cū terra & serenus suffi
ciēter & fit niuiū & glacierū liq̄tio: sed circa unā ī
sulā maiorū dicta lesbū ut appet ī de mundo au/
ster & zephirus scd̄m prædictū petrū i ipsam uel
insulam deferūt & congregant & multas nubes fa
ciunt & pn̄s pluuiam inducūt: sed scd̄m textum
Ar̄. ibidē eurus & auster ex pelago ferētes mltas
nubes piciunt. Et illo mō pportionabiliter uenti
in aliquibus regiōib⁹ efficiūt pluuiosi: ī aliis ñ: &
sic est de frigore & siccitate &c. Itē seruius sup pri
mo georgicoꝝ uirgilii dicit sic multi dixerūt ue/
rū ingētes efficit pluuias mota tēpestas ab istis uē
tis. s. borea euro & zephiro. Itē uirgilius ibidē di
cit ꝙ cōtra tēpestatem uidemus stellas q̄si de cælo
labi hoc ē scd̄m seruiū ibidē ꝙ cū uehemētior uē
tus ad altiora loca cōscendent & trahere exide ali
quas particulas cœperit quæ silat casū stellaꝝ. Vn
de sane sciendū est ab illa parte uentū flaturū i qua
nōnullæ ignes ceciderit hæc seruius. Itē experiñ
taliter signū pluuiæ est si uētus nō ualde fortis exi
stens sæpe in breui tēpore ad diuersas partes hori
zontis uertat̄ tamen hoc q̄n̄ʒ contingit in diebus
maxime serenis & maxīe calidis uēto modico &
q̄si isensibili exñte cōicātia signa serenitatis
uel pluuiæ & quia uētus ille minor est & debilior
in sereno tēpore. Frequēter uero accipiūt̄ signa ꝓ
nostica pluuiæ ex tonitruis & coruscationib⁹. Di
cit enim plini⁹ ubi supra ꝙ cum in æstatæ minus
tonat q̄ fulminat himbres significat. Itē cū sere/
no fulgur eminet & tonitrua adiuuabit. Itē cū ex
omibus quatuor cæli partibus fulminauerit atro
cissimas tēpestates. Itē cū ab aq̄lone tm̄ fulmina
uerit in die sequente aquā uel pluuiā significat. Itē
cū in æstatæ austro choro uel fauonio flante i no/
cte serena fulminet uētū & silr̄ hibres i eisdē regio
nibus significat. Itē tōitrua matutina uētū signi
ficat meridiana uero hibres. Et itelligit plinius ꝑ
tonitrua meridiana illa q̄ fuerit circa horā diei me
ridianā. Et hæc signa ꝓnostica ponit plini⁹ ubi su
pra. Itē uirgili⁹ ubi supra dicit Si cū uēto borea
li fiūt fulmina a pte boreali pluuiā sigificat ¶ Itē
si tonuerit cū uēto oriētali uel occidētali pluuiā si
gnificat Itē expertū est ꝙ multis exñtib⁹ nubib⁹
si i nocte fiūt plurimæ coruscatiōes sine tōitruo si
gnū est pluuiæ futuræ certissimū. Si tm̄ iuxta hori/
zontē fulminauerit absq̄ tonitruo nulla uł modi
ca ibidē nube pcepta nec alibi futurā serenitatē signi
ficat & calorē. Itē experimētalr̄ uidem⁹ ꝙ raro
accidit tonitruū absq̄ tm̄ pluuia pñti. s. & futura.
Itē expimētalr̄ obscuritas uel spissitudo aeris dis
cernit̄ ꝑ hoc ꝙ color mōtis alti uel cāpanilis alti
magis disparet q̄ solebat uel min⁹ clare uel minus
lucide appet q̄ solebat. Itē q̄dā sūt mōtes q̄ cōtra
pluuiā futurā fūigāt & est fum⁹ inde ꝓueniēs den
sus & sensibilr̄ mouet̄ cū uēto totū occupās hori
zontē & differt talis fum⁹ i toto a caligie. Et itē
si color mōtis alti uel siluæ uł cāpanilis i occidēte
situati māe sine nebula uel caligīe ultra solitū dis/
paruit signū est pluuiæ. Et eodē mō itelligēdū est
de eisdē i uespe si i oriēte fuerīt situati. Itē plini⁹ ubi
supra ꝙ q̄dē mōtiū & nēoꝝ mugit⁹ tempestates
ꝑdicūt. Itē ex quibusdā passiōib⁹ cōseq̄ntib⁹ ho
mines & alia aialia signa ꝓnostica himbriū & plu
uiarum frequēter accipiunt̄. Nā quidā sunt ho/
mines talē passionē patientes ī bursis testiculoꝝ
eoꝝ sua parua descendūt intestina. Si tunc illa in
testina siue testiculi eoꝝ murmurauerīt āplius q̄
solebant pluuiā significabunt futurā dum tm̄ re/
moueantur alia extrinseca quæ solebāt hui⁹ mur
muris causæ eē. Itē si iuncturæ hominū tefractæ
magis doleant q̄ solebāt sicut accidit i patientib⁹
podagrā ciragrā & artheticā atq̄ ciaticā uel q̄cū/
q̄ similia Ac ēt si uulnera & ossa fracta ñ bñ cura
ta plus doleāt q̄ solebāt: hæc oīa pluuiā significāt
dū alia remoueant̄ quæ solebāt esse cāæ hui⁹ dolo
ris. Itē si hoīes sōnient de mortuis ꝓpinquis &
notis dum tm̄ in die ꝑcedenti de eis nō habeat̄ me
moria signū ē pluuiæ. Itē sōniare de piscibus cū
hoc ex ꝑcogitatione nō accidat pluuiā significat.
sed si appareat in isto sōno ꝙ illi pisces aq̄ caruē/
rint dispōnem ad pluuiā propinquā denotat.
sed pluuiā designat: hæc aūt oīa satis expta sunt.
Ex passionibus etiā aīaliū irrationabiliū silr̄ acci
piuntur signa pronostica pluuiæ. Dicit. n. plinius
ubi supra ꝙ cum leones uel uaccæ sursum respici/
entes attrahunt aerem sibi per nattes ac si ol/
facerent aerem superius existentem pluuiam si/
gnificat. Item plinius ubi supra si boues se la/
bant contra pilos signum est pluuiæ. Item

dicit a uulgo q si boues i pricipio pluuiæ fortiter comedant i ptatis uel i capis pluuiæ cōtinuatōnē significat. Et hoc idem de bidentibus est notādū.

Itē si bidentes ultra solitū salientes percutiant se mutuo cū suis capitibus tempestatem significat. Item si asini uertentes se fricando dorsa sua ad terram signum est magnaꝝ guttaꝝ pluuiæ prout quidam dicūt. Itē si intestina canū uel catelloꝝ murmurent signū est pluuiæ. Itē dicunt plinius & uirgilius ubi supra q si porci manipulos tritici uel segetis dilacerāt & abicindūt pluuiā sigificat. Itē dicit plinius ubi supra si pecora exultātia & indecora lasciuia ludant hoc idē significant. Item scd'm quosdā. Si talpæ plus solito i terra operent' eā .s. in minutis partibus fractā sursū proiciendo pluuiam significant. Itē dicunt plinius & uirgilius ubi supra q si ranæ ul bufones suum garritum plus solito faciūt pluuiā significat. Sed notandū est q tēpore coitus ista aialia multū garriūt. Vnde & tūc oportet uidere si nocte illa maiorē garritū faciūt q̄ fecerūt i nocte pcedēti & erit signū pluuiæ. Itē si bufones extra cauernas suas i uespere gradiāt' & pcipue si multi fuerint nūero & magis i quantitate corpoꝝ pluuiā sigificat. Itē plini' & uirgilius ubi prius si formicæ extulerit oua sua uel si formicæ concursantes ante oua gradiant' signū est pluuiæ. Itē scd'z pliniū ubi prius uermes terrā erūpētes pluuiam significant. Item expertū est q si pulices mordēdo plus noceant q̄ solebant signū est pluuiæ. Alia etiā signa pronostica himbrium pluuiarum & tempestatū frequenter sumuntur ex diuersis passiōibus auium. Dicit enim plinius ubi supra q cū terrestres uolucres clāgorē dāt circa aquā ultra solitum se balneantes pluuiā significat. Itē cum aues quæ in arboribus habitāt fugiunt in nidos suos pluuiā significant. Itē qn̄ aues mundant pēnas suas cum rostris suis signū est pluuiæ. Item scd'm uirgilium ubi supra cum aues quæ in dulcibus aquis morantur lauant se & ludunt i aqua pluuiam significāt. Itē dicit plinius ubi supra si hirūdo circa aquā uolitās aquam sepæ cū pennis suis percutiat pluuiam significat. Item scd'm pliniū. Signum pluuiæ est si corui singulti quodā latreut

Item si caribdum absorbebunt himbrē uentosū significat. Item si cornix se balneauerit in aqua & maxime si in hieme hoc accidat pluuiā significat.

Item si grues ab imis uallibus fugiant scd'm plinium & uirgiliū pluuiā significant. Item scd'm pli. noctua in uespere uel sero garrullat tempestatem significat. Itē si iungi stagna aut maria fugerint pluuiam significabunt plinius. Item graculi sero a pabulis recedētes pluuiam significant plini'.

Item anseres continuo clangore intempestiui tēpestatem significat plinius. Itē ardea in medijs aruis tristis hoc idem significat plinius ubi supra. Et uirgilius in georgicis ubi prius dicit q signū pluuiæ est si hirundines uolitēt circa aquā. Itē si multi corui pascant se simul. Itē si alæ coruoꝝ & aliarum auium maiorē dant sonitū q̄ solebant plu. significant. Itē ex uoce improba cornicis pluuia futura cognoscitur uirgilius. Itē q cornix per se spatiatur in aruis. Itē q cornix caput quærulū in ridis uenientibus obiectari cū uoce quærula. Itē si ardea notas & altas paludes & altā nubē super uolat hæc omnia pluuiā significant scd'm uirgiliū Aliæ etiā aues pluuiam significant iuxta opinionem uulgi prout expertū est. Si enim gallus ul gallina uel altilia ultra solitū se balneāt in arena uel se congregent plures eoꝝ in uno loco simul & etiā si in principio pluuiæ quærunt domos uel tecturā aliquam protegētes se a pluuia signū est q pluuia futura erit magna. Itē q anates uel aucæ domesticæ balneant se cū magna letitia cū magna lasciuia uerberādo aquā cū alis & submergendo se sub aq̄ hoc tamen intelligendū est q per pri'copiā aquæ recentis habuerunt tunc enim signū est pluuiæ.

Itē si anates maiorē clamorem faciant q̄ solebāt signum est pluuiæ dum tamen hoc propter separationem eoꝝ a socijs non contingat. Itē quidā experimentaliter pronosticant pluuiā futuram si in uespere columbæ ad colūbare tardius redeant q̄ solebant. Itē si hirūdines prope terrā uolent multotiens se uertendo huc & illuc & q̄si soliciti de cibo acquirendo amplius q̄ solebant. Itē si auis parua quæ regulus dicitur in mane multotiēs & cū lasciuia magna cantauerit. Itē si auis pluuiæ quæ dicitur anglicæ. Vuosdual ultra solitū sepæ cantet & est auis ista diuersoꝝ coloꝝ & perforat arbores cū rostro & in perforatione nidificat & nō sedet cōmuniter i ramis arboꝝ. sed semper se tenet in stipite ascendendo continue & descendendo.

Item si parua auis habens pectus rubeū quæ dicitur anglice ueldos siue robinet domos petat i habitatas & in eas ingrediatur ultra solitū futurā tēpestatem significat. Itē quædā sunt aues quæ anglice uocantur sonannes & sunt albæ duab' albedinibus una .s. intēsiori & alia .s. temissiori & habent articulos pedū fissos usq ad mediū & a medio articuloꝝ habent eodē modo quo habent aucæ uel anates. Vnde apud uulgum iudicantur esse de natura cōposita ex natura auiū aquaticaꝝ & a natura auium terrestriū quæquidē aues si uideant' per duo miliatia angliæ a mari uel āplius futuras tempestates significant. Itē clamor pauonū pluuiā significat futurā. Itē si muscæ atrocius mordeant & magis noceant mordendo q̄ solebāt uel quasi petāt accedere ad os uel ad oculos hominis uel alterius aialis significant pluuiā. Ex parte ēt aliaꝝ rerum inanimataꝝ accipiuntur signa pronostica pluuiæ. Dicit enim plinius ubi supra q signū pluuiæ est & tēpestatis si ignis ultra solitū pallid'fuit & plu. nūcu sūt circūpositi lucernis fungi

Itē si folia populi uel aliaꝝ arborū sine uento ludant amplius q̄ solebant pluuiā significat. Itē trifoliū inhorestrie & folia contra tempestatem fugere enī est uernō & icibus remissis qa nostris uasa quibus esculenta ꝑ famantia addunt̄ sudo rē repositionis relinquentia duras ꝓnunciāt tempestates: hæc plinius. Et Virgilius ubi supra dicit ꝙ si plumæ auiū natantes in aqua concludāt ab inuicem signū est pluuiæ. Itē si paleæ leues frondes caducæ uolent signū est pluuiæ. Itē si oleum & candelæ lucentes scintillant signū est pluuiæ. hæc Virgilius. Alia ēt possunt adduci signa pluuiæ ex oppositis signorum serenitatis quæ sīr ponit Virgilius: & ponunt̄ ēt in distinctione præcedenti. ca. ult. Itē expertū est ꝙ si campanæ audiantur ad maiorē distantiā q̄ solebant & si amplius audiant̄. similiter si audiant̄ in eadē distantia signū est pluuiæ. Sed ibidem oportet respicere aduentū. Itē si coopercula pixidū strictiora fuerit solito pluuiā significat: & similiter intelligendū est de quibusdā aliis clausuris strictis ultra solitū dū tamen illa strictura ab alia causa q̄ ab ipso aere non causetur. Itē si fuligo cadat magis q̄ solebat dū tamē sibi non ferat̄ uiolentia aliūde pluuiā significat. Itē si odorifera ultra distātiā cōsuetā odorē emittant. Itē si zonæ cinctæ sint magis rigidæ q̄ solebāt signū ē pluuiæ. Et hoc idē intelligēdū ē de chordis aliis tamē minus perceptibile ē in eis quæ sūt de materia grossiori. Itē signū pluuiæ est si carnes salsæ multū sudauerint: hoc ēt intelligendū est de lignis & tabulis quæ i sale diu & frequenter iaceant. Itē quidā sunt lapides scāna & pisces lapidei quæ ante pluuiā futurā multū sudat. Itē si sal in uase positum liquescendo ultra solitum euanescat. Itē si signa serenitatis quæ solebant ualere non ualeant signū est ꝙ tempus est incertū. Itē magnū signū pluuiæ est si multæ pluuiæ transeant ad mare. Et dicitur a uulgo ꝙ pluuiæ illæ sic transeuntes ad mare sunt receptus illi[a] ad mare & pluuia futura per istas pluuias designata redditus erit maris. Itē si in principio pluuiæ pluuia fuerit ualde parua quæ paulatim & ualde tarde augeatur. multo magis est signum ꝙ pluuia subsequens erit magna q̄ si incœperit in magna quantitate. Itē guttæ pluuiales albæ pluuiæ concitationem significat. Et guttæ pluuiales in aquam cadentes si multas ampullas & magnas fecerint & maxime si huiusmodi ampullæ diu durauerit hoc idē sigīficat. Itē si aqua pluuialis q̄ ceciderit cito desiccet̄ & ultra solitū absq; uēto plu. magnā significat. Itē si aq̄ stagnaria ultra solitū fuerit calida & ꝑcipue si hoc i absēctia solis cōtingit plu. magnā significat. Itē si in aliquo loco aq̄ faciat ubi non solebat uel amplius q̄ solebat saturno pluuiā magnam significat hæc omnia patēt experimentaliter. Itē ut comūniter temperies magis mutatur in. 6. feria q̄ in aliquo alio die septimanæ. Itē ut communiter si pluit in die dominico & præcipue ante horam nonā erit pluuia per maiorem partem septimanæ sequentis. Item de nocte magis aqua habundat q̄ de die Aꝛ. 2. metheororum. Sed hoc intelligit Aꝛ. in hieme & nō in æstate. Sed hic orit̄ dubitatio quā s. mouet petrus paduanensis expositor Aꝛ. de problematib⁹ particula. 25. Nā in eadem particula dicit Aꝛ. ꝙ de nocte serenitas magis est q̄ de die: ergo falsum est ꝙ dictum est prius. s. ꝙ i nocte aqua magis habūdat. Huic ergo dubitationi respondet petrus prædictus dicens ꝙ in nocte aqua descēdens remanet super terrā & non exalatur a sole quēadmodū fit in die quando sol calefaciens terrā est desiccans. Vnde non est inconueniens nocte aquas plus fieri q̄ de die & tamen noctes diebus esse sereniores & præcipue eo ꝙ multotiens accidunt nebulæ in die diutius permanentes pluuiā non causātes: hæc petrus ibidem. Et hæc ultima causa ut mihi uidet̄ rationabilis est eo ꝙ propter multam attractionē solis & propter multas nubes in die est maior turbatio aeris sicut dicit prædictus petrus expositor Aꝛ. ubi supra & in noctibus maior est tranquillitas. Frequentius tamen accidit pluuia magis i nocte q̄ in die sicut expertum est. Itē ut communiter illa lunatio est pluuiosa magis cuius primatio accidit super diem martis. Lunationē dico sēcdm cōputationem & usum comunē nunc concurrentē.

Item illa lunatio i cuius nouilunio lūa apparēs in occidente habet unum cornu altius multum q̄ alterum & apud uulgum dicitur ꝙ tūc luna effūdit aquam ut communiter accidit. & dicitur a uulgo ꝙ illa lūatio est magis pluuiosa. Itē uer est calidus & humidus: hiēs ē frigida & hūida. Aestas calida & sicca: autūn⁹ ē frigidus & siccus sicut patet per ptolemæ. 2. quadripartiti. ca. 10. & per albu. 2. maioris introductorii drīa. 7. Item ut communiter pars hiemis maxime humida est mensis februarii. Et pars maxime humida i uere ut communiter est mensis aprilis. Et seruius sup primo georgicorum uirgilii dicit sic uerno & autūnali tēpore fiunt tempestates quādo nō plena æstas est nec plena hiems: unde mediū & cōfinia utriusq; tēporis ex cōiunctione reꝝ contrariaꝝ efficit tempestates hæc seruius. Itē sūt quædā regiones & quædā loca magis pluuiosa & magis humida ratiōe situs sicut accidit in partibus meis. s. i partib⁹ borealibus angliæ & sicut sūt loca mōtuosa cōmuniter & etiā quædā loca propinqua mari prout magis expresse dictū est in distinctione ꝓcedente. Et nota ꝙ cū signa pluuiæ fuerint multa & fortia cū calore & etiā frigiditate tempata tunc pluuiam ut communiter designabunt. Sed si ipsa signa pluuiæ fuerint multa & fortia. Et cū eis apparuerint signa gelu multa & fortia uel si cū eis fuerit excel-

lu multa & fortia.uel si cū eis fuerit excellens frig⁹ in accedendo tunc niuē & grandinē designabunt. Itē si signa pluuiæ pauca uel debilia fuerint cū tēperantia caloris & frigoris tunc significant copiā roris uel nebulā: uel saltē aeris obscuritatē & dispositionē ualde propinquā ad pluuiā. Si aūt fuerint signa pluuiæ pauca uel debilia cū frigiditate notabili uł cū signis fortib⁹ ipsius gelu tunc significabūt pruinā. Et nota φ signa pluuiæ circa æquinoctia.s.circa martiū uel septēbrē pluuiā uł grandinē significant sub disiunctos & nō est ita cetre significant pruinā in his tēporib⁹ ānı sicut ī alıis partibus anni m.ındis eo φ in his tpibus frequēter significant grandinē. Multa autē alia signa pnostica himbrium & pluuiæ possūt sūmi ex oppositis signis serenitatis quæ ponebant̃ in fine distinctionis imediate pcedentis quæ una cū istis iā dictis oportet te obseruare in isto ca. Restat aūt modo ponere signa ex qb⁹ scire debes nimiā superhabundantiā siue excessum pluuiæ & hūiditatis. In ānis enim pluuiosis magna est iundatio aquarum recentiū: stagna quoq; plurima in pluribus locis habundat ubi nō solebant habūdare. Aquæ etiam plurimæ ubi nō solebant staturiunt: & ubi scaturire solebāt scaturiūt āplius q̃ solebant. Et loca quæ solebāt esse arida excessiue tūc ad quādā tēperiem reducūt̃: quæ etiā solebant esse humida tēperate ad excessū humiditatis reducūt̃: & quæcūq; ipsa humiditate excessiua gaudere solebāt ī quādam nouā lasciuiam in surgentiā suæ naturæ maiorem q̃ solebant facere conuenientiā cōcepisse: quæcūq; etiā ab h⁹mōi hūiditate excessiua terant̃ destruunt̃: uel saltē alio mō in deterius transmutētur q̃ eis cōueniat. Vnde & ī ānis multū pluuiosis montes aridi & terre nō bene cultæ sūt fertiliores: ualles quoq; imæ & terre culte sūt steriliores segetes minus fructificant: herbæ & arbores tūc magis crescunt: tūc etiā lasciuia magis habūdant. Poma etiā pira & cerasa si coꝝ copia fuerit sunt maioris quātitatis: & arbores q̃ plurime extra debitū tps suos emittūt flores: grana etiā segetū & multarum herbarū in suis spicis uel folliculis pullulant. Tūc segetes orte p nimiā humiditatē suffocate postea arefactæ amarescunt añq; ad ueram maturitatem pueniant: tunc paucitas salis ē. Tūc frigus sūt plurime: & tunc egritudines multiplicāt̃ flegmatice tunc forices mures mustellæ talpe testudines pisces tam maris q; aquæ recentes tūc rane buffones pulligines & pulices habūdant magis q̃ solebant: tūc apes nō mellificant ut solebāt sed magis ppter defectū mellis ī hieme moriunt̃ tunc cuculus ampli⁹ q̃ solebat cōtinuat tps sui cantus: aues q; & alia aialia q̃ plurima multiplici diuersitate uariant: tunc ferrū ampliorē ad se trahit rubiginē panis uero putrefactiōem & ceruisia & uinum acetudinē maiorē suscipiunt: & papir⁹ deuastationem. Multa quoq; sisia corpora ob tantā suæ naturæ conuenientiā detrimenta patiunt̃: hæc autē oia experimentationi diligenti satis manifestant̃. Istæ regulæ particulares de hibribus pluuiis nubulis & hūiditate aeris quas tibi ex diuersoꝝ astrologoꝝ sententiam compilaui in hac distinctione. & hæc signa pronostica eorundē accidentiū ad psens dicta sufficiant faciendo semp relationē ad regulas uniuersales positas in tractatu prio huius libri. Et finit̃ hæc distinctio.4.

¶ Incipit distinctio.5.de niue & grādine & cōtinet.6.capitula. Primū capitulū de generatione niuis.& grandinis.

P

Ostq̃ ī distinctiōe pcedente determinatum est de hibribus pluuiis nubulis & hūiditate aeris. Restat mō in hac distictiōe determinare de niue & grādine. & primo intēdo ponere generationis modū cuiuslibet illaꝝ ī capitulo primo isti⁹ distinctionis. Dicit itaq; isidorus.13 ethimo.ca.5.φ nix a nubæ dicitur uñ uenit. Et beda li.primo de tēperiebus dicit sic. Niues aquaꝝ uapores nec dū dēsatæ in guttas sed gelu prumpēte formāt̃ quas ī alto manifestū cadere nō phibēt. Et lincoñ ī tract.suo de generatione ipressionū humidaꝝ dicit sic. Cū uero ascēdit nubes ad scd̃m intersticiū aeris fit maior abstractio caloris & destituit̃ āpulla aquæ ī nubæ penit⁹ a calore successiue cū q̃si molle est qd̃ relinquit̃ sicut lana & fit nix. Et gulielm⁹ de cōchis li.tertio philosophiæ suæ dicit sic cū humor ī aere eleuātur si tunc guttæ aquæ añ q̃ grossæ sint spissentur & congelent̃ fit nix. eo φ uentus in superioribus frigidus & siccus exsiccās guttas aquæ sua frigiditate cōgelat. Et hermes trimegistus li.4.ca.2° dicit φ si uentus aqlonalis uel eius collateralis terre uicinus flauerit aquas ī aere subleuatas & in pluuiam dissolutas propter maiorē eius ibidē frigiditatem & minorem humiditatem niues efficit. Et albertus.2.metheoroꝝ tractatu primo ca.17.dicit φ materia niuis est nubes calida: Cū .n. sol radiis calefacit inferiora elemēta eleuat ex eis uaporē in quo est uis caloris q calor etiā secū multū inducit de aerea substantia: qui quidē uapor post eleuatus ad locū frigidū ispissat̃ in nubē & frigidū loci incipit expellere calidū. Et si frigidū ē illud excellens: aut expellit subito calidum añ cōuersionē nubes in aquā: aut expellit nō subito. Et si quidē

subito expellit tūc fit dura congelatio ex illo sicut pruina. Si aūt non subito tunc calidū aereum non temperatū ꝙ congelationē impedire non potest ueniunt tñ effectum maximi frigoris qui effectus est indurare congelatum & iō. nix cadit molle & de facili cōpræhensibile. Et ex hoc patet ꝙ licet pria materia impræssionū humidaꝝ. s. roris pruinæ & niuis sit una: non tñ imediata materia earum est una quia proxima materia niuis est nubes & pruinæ materia proxima est uapor. Simlr proxīa materia niuis est nubes calida multū ī eleuatione habens de aereo introducto in materiā per calidū eleuās uaporē. unde facta est nubes eo ꝙ nō habet materiā pluuiæ & est nubes frigida nec materiā rorum quia est uapor tēpatus & subtilis. Differt aūt materia niuis a materia grādinis quia nubes q̄ est materia grandinis est nubes calidissima a qua totū simul egreditur calidū. Sed a nube niuis egreditur paulatim. Sed prætera sciendū est ꝙ uapor niuis multū habet de terrestri admixto & iō est de uaporibus qui ex aquis in terrā currentibus eleuatur. Cuius signū est ꝙ aqua niuis liquefacta nō ē pura eo ꝙ frequenter sordidanť manus quādo lauantur manus niue liquefacta hæc ibidē. Et ubi supra ca. 17. dicit albertus ꝙ cā efficiens niuis est frigus expellens non impulsū ad unū locū sed sparsum per aerē. Et Aꝶ. in primo metheoroꝝ ca. 6. s. ca. illo qui sic incipit. De loco aūt ponit &c. ponit modū generationis omniū taliū impressionū humidaꝝ ciusmodi sunt pluuia ros pruina. nix grando & huiusmodi. Dicens ꝙ pluuia fit ex uapore eleuato ab aquis ad mediam regionem aeris & a frigiditate loci condēsata in aquā. Ros generatur ex uapore humido eleuato p calorē diei sibi incorporatū ad locū non multū longe a terra & ibi condensatur in aquā ex noctis frigiditate quæ quidē aqua descendens uocatur ros. Pruina secđm Aꝶ. fit ex uapore hūido eleuato ad aerē non longe a terra & ibi frigiditate noctis prius cōgelatur q̄ possit condensari in aquā: uapor enī taliter cōgelatus descendens uersus terrā uocatur pruina.

Et pruina non fit nisi in locis & temporibus excellenter frigidis. Ros uero non nisi in locis & tēporibus temperatis. Ros & pruina non generatur nisi trāquillitate & serenitate existente in aere. Et neq; ros neq; pruina generatur in mōtibus ualde altis. Caliditas enim eleuans materiā quæ est materia roris uel pruinæ debilis est: quia nō est nisi caliditas diei. Itē alia cā est quia in mōtibus altissimis est maximus motus aeris qui prohibet cōgregare uaporē qui est materia roris uel pruinæ. Et ubicū q; generatur ros generatur flante uēto australi nō autē flante uento boreali pterq; in regione ponti Et pluuia generatur superius in loco aeris frigido Ros uero in loco nobis propinquo. Et non differunt pluuia & ros nisi q; pluuia est ex multo uapore infrigidato. Ros aūt ex pauco. Adhuc aūt pluuia generatur in loco ampliori. Ros aūt in loco strictiori. Itē materia pluuiæ colligitur p magnū temp⁹ sed materia roris nō nisi per diē solū. Nix quoq; & pruina non differunt similiter nisi secđm multum & paucū. Cū enim aliqua tota nubes cōgelatur tunc est nix: cū uero modicus uapor tunc est pruina. Non generatur una nix nisi in tpe & loco multum frigido quia nix fit per cōgelationē nubis. Nubes autē cū in se multam cōtinet caliditatem ex uaporibus siccis admixtis eū uaporibus humidis non generatur nisi ab excellente frigido Sed secđm albertum ubi supra ca. 16. Illud frigidū oportet ꝙ sit sparsū in aere cū nix generatur quia tunc non erit ita acutū sicut ꝙ per calidū sparsū in aere expellitur ad unū certū locū: hæc ille. Et dicit Aꝶ. ubi supra niui generatæ superius corrñdet pruina generata īferius: pluuiæ etiā generatæ superius corrñdet ros generatus inferius. sed grandini superius generatæ non corrñdet qd proportōale hic inferius: hæc Aꝶ. ibidē. Ex prædictis ergo patet qualiter generatur ros pruia & nix qualiter ab īuicē distinguūtur. Restat ergo dicere qd sit grādo & qualiter & quo tempore & ī quo loco generetur. Dicit itaq; isidorus. 15. etymol. ca. 12. ꝙ grādo appellatur eo ꝙ forma eius granoꝝ similitudinem habeat hæc uentoꝝ rigore indurať in nube ac solidatur in niuē ruptoq; aere soluitur. Et beda libro primo de tempibus dicit sic grandies lapilli ex stillis pluuiæ frigoris & uēti rigore conglaciati in aere congelantur quia citius niue soluātur & per diem sepius q̄ per noctem decidunt. Et lincon. in tractatu suo de generatione īpressionū humidaꝝ dicit sic: si autem nubes deferatur sursū ad .3. ī tristitiā aeris subito destituiť a calore & fit lapis rotundus & est generatio grandinis sicut ampula aquæ quæ fit rotunda hæc aūt maxime fit in æstate cū calor sit magnus. Et guilelm⁹ de conchis in plia sua ubi supra dicit sic. Cū humor sursū eleuetur contingit sæpe in superioribus esse uentū frigidum & siccū qui guttas aquæ ex frigiditate congelatas rotundas facit ea quæ trāsmutant in lapideam substantiā Et quia guttæ aquæ rotundæ sūt grādo fit rotundæ figuræ & sic descendit cōgelata. Et hermes trimegistus ubi supra dicit ꝙ si uentus in aere superius flauerit ex frigiditate & siccitate & quātitate pluuiaꝝ guttas ibidē repertas in lapideam substantiā quæ grando dicitur cōstringit. Et albertus 2° metheoroꝝ tractatu primo ca. 25. dicit ꝙ materia grandinis est nubes calidissima hoc est ꝙ de uapore calidissimo in loco frigido est generata: est aūt hæc calidissima dicta nō ꝙ fortiter tñat caliditatē, sed actuali caliditate calidissima est. quæ facta est ex radiis solis quādo eleuabatur: si enim fortiter teneret calidū tunc nō conuerteretur subito in grossas ptes nec subito cōgela

retur bene tenens ab alia potẽtia est q̃ bene recipiens quia bene tenẽs habet hoc a potẽtia siccæ. Sed bene recipiẽs habet hoc a potentia hũidi. & iõ quia nubes ista aquosa est ualde iõ bñ recipit ipressionem calidi & male retinet ipsã. frigidũ autẽ bene recipit ex tribus causis: quaꝝ una est ex natura aq̃ cui naturalis est frigiditas ex natura hũidi quia q̃libet impressionẽ bene recipit. 3. aũt est quia ubi q̃ patet nubes ex calido dissipante eã & iõ fortissime congelatur. Amplius aũt sciendũ est & hæc nubes paꝝ habet de aere mixtũ & multũ terestri subtili & grosso & quia paꝝ est in eo de aereo. Iõ egrediens calidum totũ simul egreditur & nõ paulatim egreditur aereũ: quia resoluendo rigorẽ frigoris faceret grandinẽ rarã & mollẽ sicut est nix quæ est raræ substantiæ & mollis Et quia hẽt multum admixtũ de terrestri grosso & subtili iõ i frustum grandinis inuoluuntur puluis & pilus & aliquando parua ligna & aliqñ paleæ quæ cum uapore eleuauit calor fortis. Et ubi supra ca. 26. dicit albertus q̃ cã efficiens grandinis non est frigiditas sola. sed potius frigiditas expulsa a toto aere uel a multis partibus aeris ad unũ locũ & hæc frigiditas cumulata est & intẽsa quæ simul cũ impetu ingreditur nubẽ grandinis ubicunq̃ eã apertam inuenit & cũ multas eius partes ingrediatur efficiuntur partes frigoris quasi in centris quibusdã in diuersis partibus nubis: quas partes subito spissantes lacerant nubẽ in partes una parte frigiditatis hæc trahent circũstantes se partes nubis & alia illuc q̃si sub spissant & cõuertit & congelat. Sed cũ de conuerso in aquã aliquid cadat q̃ excellens frigiditas nõ contingit iõ cũ grandine quasi sẽper descendit quasi magna pluuia. Ex prædictis aũt patet q̃ cã generationis grandinis est duplex. s. per se frigus undiq̃ ab aere expulsũ ad locum grandinis: p accidens aũt calor aperiens nubem undiq̃ & dans liberũ ingressũ frigori: frigiditas aũt ista i nullo tempore habet undiq̃ expellens nisi in uere quia tunc multa est relicta ex hieme & ita multa frigiditas ad locũ grãdinis expellitur a calore aeris. Sed æstas uincit i calido & nõ inuenit frigiditatẽ quã expellat. Et autũnus i aere frigiditatẽ non inuenit sed inducere eã incipit in aerẽ: hiems aũt non expellit eã. Sed diffundit in aere & non tñ ex cã materiali quæ dicta est sed ẽt ex causa efficiente uernum tempus est grãdinis effectiuum plusq̃ aliquod alioꝝ temporꝝ anni. Et in ca. 27. ubi supra dicit albertus q̃ grando parua & rotunda descendit ex alto ex locis sũmis. Rotũditas uero ipsius & paruitas eius sunt propterea quia quando descendit grando ex longinquo a terra moratur tempore longinquo in aere calido q̃ est circa mediũ locũ & iõ in lateribus ubi cũ impetu tangit aerẽ calidũ per quem motus eius resoluitur & rotundatur & minoratur eius quãtitas i aduentu eius ad terrã & cadat ista grando parua cũ pluuia aqua quæ resoluit ex ipsa & quælibet pars ipsi inuenitur quasi liquefacta grandinis aquæ descẽdit ex locis quæ propinquæ sunt terræ: cõtrarium accidit quia nec parua est nec oĩo rotunda est eo q̃ non multũ elongatur a terra in qua est quies eius post casũ quia nihil uel paꝝ de ipsa resoluitur & hoc iõ quia illa generatur a frigido aere inferiori. Et cũ cadit per eundẽ aerẽ oportet q̃ non liquefaciat eã iõ nihil aufert de ipsa de figura in qua generata est & iõ cadit magna & non rotunda. Supra enim diximus q̃ frigiditas intrans interiora nubes occupat diuersas partes ipsius sicut quædã centra ad q̃ subito contrahit partes nubis. Sed cũ cõuersio in grandine præcedit aliquantulũ congelationem non tamen præcedit casus aquæ congelationem & iõ bene gutta conuersa congelatur & alia gutta conuertitur & congelatur super illã & iõ pars grandis sunt sicut quædã guttæ congelatæ cõpositæ. Addo aũt magis fit guttaꝝ illaꝝ uersus latera q̃ uersus mediũ quia minus habundat calidum nubis ad latera q̃ ad mediũ & ideo grando est magis granulosa in gyro q̃ in medio supra uel infra fit tamen grando raræ substãtiæ quasi niuosa quia est sicut nix in rotundũ congelata & hæc generatur præcipue in fine februarii & in martio sole in piscibus existente & fit præcipue uento flãte septentrionali quia illa fit in rei ueritate de uapore niuis. Sed quia tunc aliquantulũ est calidus in aere liquefit nix in superficie & hæc liquefactio congelatur frigido septentrionis & iõ extra habet aliqd glaciei. Sed intus est substantia niuis & rigẽs facta est frigore septentrionis hæc albertus ibidẽ. Et ubi supra ca. 23. dicit albertus q̃ grando duo habet loca suæ generatõis. Unũ. s. per se q̃ ẽ secũdum cõgruitatẽ sui uaporis nullo alio impediente. Et cũ grando fit ex nube calidissimo quæ mo est q̃ calidissima uirtute calidi altissime ascendat secũdum q̃ uapor grossæ humiditatis potest eleuari hæc autẽ usq̃ ad locũ medii interstitii aeris secũdum mediã illius interstitii latitudinẽ quæ frigidissima est inter omnia spatia aeris. Si autẽ aliquando repressa ab alto occurrit infrigidatio, uapor tunc eleuatus cõuertitur iferius. & sic suæ generatõnis habet duo loca grando. In grandine aũt est hoc magis q̃ in aliis impressionibus humidis quia grando ex nube calidissima generata est undiq̃ aperta est frigori. Et ratio ubicunq̃ inueniat frigus ad se expulsũ in omnẽ sua partem suscipit ipsum & ibidem grando generatur cum enim locus grandinis est principium in naturis & habeat rationem efficiẽtis principii: quẽadmodum & prior non habet agere locus nisi per uirtutem actiuæ qualitatis quæ est in corpore cuius superficies est locus & iõ sic locus superior longinquus a terra per frigus ad se expulsũ est generans grandinẽ. sed ex eadem causa si frigi/

ditas æqualis in loco inferiori inueniatur locus inferior grandinis est generatiuus hæc ibidem albertus. Et in ca.24. ubi supra dicit albertus quod uniuersaliter grando fit in locis multæ serenitatis in quibus sol fere tantum consumit de uapore quantum eleuat propter magnam caliditatem solis in locis illis. Ideo in talibus locis nubes quæ euadunt calorem solis quod non consumuntur sunt calidissime & hoc fit frequentius in eis in tempore calido. In locis autem frigidis & i temperiebus frigidis & præcipue in locis quæ sunt in septentrione frigidis fit non adeo frequenter talis eleuatio calidi uaporis: quia loca septentrionalia frigida aut sunt montuosa usque ad medium intristitium aeris ascendentia: aut sunt multum aquilonaria latitudinem septimi climatis excedentia. Ex hoc ergo quod locus calidus & tempus calidum ministrant naturam grandinis sequitur ut uidetur necessario quod grando frequentius fit in calido tempore quam in tempore frigido. & hoc idem dictum est prius a lincon. Et huius causa est secundum albertum quia tempus calidum simile est loco calido & tempus frigidum simile est loco frigido in causando materiam nubis calidissimæ. Cuius quidem causa est quia calor frigori contrarius est & ideo sicut frigus spissat nubem ita calidum distrahit & segregat eam præbens eam aptam undique frigori ad ingrediendum: sicut & corpora raræ substantiæ & porosæ facilius multum frigore læduntur quam corpora spissa & crassa quæ paucos & strictos habent poros: unde & corpora mulierum minus læduntur a frigore quam corpora uirorum & similiter corpora flegmaticorum quam colericorum & sanguineorum. Caliditate ergo nubis apperitur nubes & recipitur frigus ad interiora nubis in hoc autem caliduas uel calor est undique expansus in aere & ideo totum frigus in aere expellitur ad unum locum & uehementer multiplicabitur quod multiplicatum in nubem totum ingreditur & congelat aquam eius in grandinem. Sed in temperiebus frigidis frigus dispersum est in aere toto & ideo nusquam multiplicatur. Vnde locus proprius nubibus non habet tunc nisi communem aeri nisi contingat hoc per accidens secundum quod calidum uaporibus repellentibus undique aerem frigus ad locum nubium expellere tunc enim posset generari i hieme grando. Sed potest esse dubium quare non generatur grando tunc frequentius in æstate cum hoc tempus sit calidissimum & quare non frequentius in autunno generatur cum secundum solis ortum æqualis propinquitatis sicut etiam & tempus uernum. Et causa quare raro in æstate est quia calor solis tunc existens fortis plus secundum naturam consumit de humore quam eleuet non tunc exsiccat terram & aerem & consumit materiam grandinis & aliarum impressionum humidarum. In autunno uero præcedens æstas exsiccauit locum aeris & terram ita quod temperauit frigus autumni & non potest inducere paulatim humidum ad siccum quod æstas induxit. Sed in uere calor ueris inuenit in superficiæ terræ natans humidum quod frigus hiemis induxit tum ex pluuiis tantum ex conuersione aeris in aquam tum etiam exprimedo ex terra & ideo tunc agit in humidum & facit multam materiam uaporis humidarum: hæc albertus ubi supra. Et Et Ari.primo metheororum ubi supra ponit generationem grandinis & eius descriptionem dicit quod grando est aqua congelata uelut cristallus licet non ita forti congelatione. Mirum tamen uidetur esse ex quo aqua maxime congelatur i hieme quomodo grando quæ est aqua congelata non fit in hieme. Sed magis in uere & i autumno. Deinde etiam & in tempore fructuum quod est in fine æstatis rarius autem in hieme tunc fit quando minus frigus est in aere. Grandines autem uniuersaliter fiunt in temperatioribus locis niues autem in frigidioribus. Et ulterius in eodem ca. supra dicto dicit Ari. quod non est sufficiens dicere quod grando fiat per coagulationem a frigido absolute. quia tunc in altis montibus ubi fuerit niues maxime fierent grandines cum ibidem sit maxime frigidum congelans. Sed hoc est falsum grandines enim fiunt in loco dimissiori quam niues. Aliquando etiam uisæ sunt nubes prope terram cum maximo sono. Aliquando autem sine sono & statim cecidit grando icredibilis i magnitudine & non totunde figure. Et hoc est signum quod illa grando non fuerit generata multum longe a terra. Et hoc est aliud signum quod grando sic generata prope terram si cadat in figura non rotunda quod ex hoc conuincitur circum agitatur a terra ab aere & ideo descendit etiam sub maiori quantitate. Et calidum circunstans frigidum fortificat ipsum dicit Ari. ubi supra quod in æstate quando nubes frigida propellitur inferius ad locum ualde calidum fortificatur frigiditas nubis & i tantum quod nubis condensatur i guttis pluuialibus multum grossis. Vnde & grossiores guttæ descendunt in hieme. quam in æstate & celerius descendunt quandoque atque impetuosius. Et dicit Ari. quod grando generatur per expulsione nubis a loco frigido aeris ad locum calidum qui est circa nos ubi frigiditas nubis propter calidum circunstans fortificatur & amplius facta congelat aquam factam ex nube in grandinem: & tanto grandies sunt maiores & guttæ aquæ pluuiales sunt grossiores quanto per minus spatium feruntur in aere usque ad nos: grando etiam est repressio humida facta a circunstante calido & ideo tempus conueniens sic generationi est tempus calidum & humidum propter quod fit in uere & similiter in autunno quia autunnus est calidus ex æstate præcedenti & humidus propter approximationem ad hiemem. Similiter fuerit grandines in tempore maturationis fructuum. In æstate uero non fuerit frequenter quia est tempus nimis siccum: nec in hieme quia est tempus

frigidũ. Hæc Ag. de generatione grandinis. Ex p̃dictis patet qualiter generatur ros pruina nix & grando & huiusmodi ipressiones in aere humidæ. Restat ergo ulterius in hac distinctione dicere regulas particulares astrologoꝝ de niue & grandine & ponere modũ pronosticandi, de eisdẽ. Et quia astronomi in suis libris non multas regulas particulares posuerunt de rore nec de pruina & propter hoc quia neq; ex rore neq; ex pruina prouẽit aliquis effectus magnus in istis inferioribus quẽadmodũ prouenit ex niue & ex grãdine non pono aliquã distinctionẽ particularẽ de eis. Sed sufficiunt ad præsens pro roꝝ & pruinæ pronosticatione regulæ prius positæ i præcedẽti distinctione ubi determinatũ est uniuersaliter de oĩbus himbribus. Sed quia nix grãdo sunt effectus magni & a uulgo multũ notabiles ostendã tibi in hac distinctione qualiter sit pronosticandũ de eis secũdm diuersoꝝ astronomoꝝ opiniones.

℄ Capitulũ. 2. qualiter sit pronosticãdũ de niue per orbes magnos & coniunctiones magnas & eclipses luminariũ & quia ros & pruina non sũt multæ efficatiæ ad præsens sufficit de illis ubi determinatũ est de pluuia cõpetenter.

CVm uo'ueris pronosticare de niue & grandine. Prĩo oportet te inuestigare dominiũ orbis magni i quo fuerit iuxta doctrinã tibi traditã in tractatu primo distinctione prima ca. 4. oportet etiã te inuestigare diuisorem anni tui & signũ profectionis orbis magni & etiã gradũ profectionis prout dictum est prius ubi supra. Et postq̃ sciueris dominium orbis magni oportet te inuestigare dominiũ cõiunctionis magnæ & similiter dominiũ eclipsis. Si aliq̃ eaꝝ habuerit significationẽ super illo tempore p quo uolueris pronosticare de niue & de grandine. Et scies dominiũ cõiunctionis magnæ & eclipsis p ea quæ prius tradita sunt in tractatu primo distinctione. 2. & . 3. Dico q secũdum sentẽtiã ptolemæ. 2. quadripartiti ca. 8. & secũdm sentẽtiã albu. 5. de cõiunctionibus magnis dr̃ia. 1. si saturnus dominetur eo modo quo prædictũ est in tractatu prĩo in orbe magno uel fuerit diuisor orbis magni aut si dñeẽ in coniunctione magna. Siue in aliq̃ eclipsi luminariũ modis quibus prædictũ est & fuerit eius significatio in aere erunt magna frigora cũ glacie & magnæ niues & multæ tempestates. Et dicit albu. ubi supra q saturnus cũ prædictũ dominium obtinuerit & fuerit in tauro significat pluuias & niues incessantes. Itẽ secũdm albu. ubi supra. Saturnus prædictũ dominiũ obtinens si fuerit in scorpione significabit uehementiã frigoris hiemis & niues destruentes messes. Itẽ albu. ubi supra. Saturnus prædictũ obtinens dominiũ si fuerit in capricorno & fuerit eius latitudo septentrionalis significabit multas niues & multũ gelu cũ multo frigore. Itẽ secũdm albu. saturnus in aquario prædictũ obtinẽs dominiũ & retrogradus significat niues & uehementiã frigoris. Itẽ saturnus in piscibus sub radiis existẽs. secũdm hali i tractatu suo de existentia plãctaꝝ. de sub radiis solis niues significat ℄ Iuppiter uero secũdm ptole. & albu. ubi supra de sui natura nõ sigificat niues nec grãdines. Sed secũdm albu. ubi supra dr̃ia. 12. Iuppiter cũ fuerit in tauro prædictũ obtinens dominiũ significat multas niues i medio. 4. hiemalis. Itẽ iuppiter cũ fuerit in cancro prædictũ obtinens dominiũ significat multitudinẽ niuiũ in. 4. hiemali. Itẽ iuppiter in uirgine prædictũ obtinens dominiũ significat multas pluuias & niues & multũ frigus in. 4. hiemali. Itẽ iuppiter in libra prædictũ obtinens dominiũ sigificat multas niues i principio. 4. hiemal & usq; ad mediũ eius. Itẽ iuppiter in sagictario prædictũ obtinens dominiũ significat frigus & niues in medio hiemis. Itẽ iuppiter in aquario prædictũ obtinẽs dominiũ significat multitudinẽ pluuiaꝝ & niuiũ. Itẽ secũdm albu. Iuppiter in piscib9 prædictũ obtinens dominiũ significat niues in fine hiemis ℄ Mars uero cũ p̃dictũ dominiũ obtinuerit de sui natura niues nõ significat neq; grandines iuxta sententiã ptolemei & albu. Sed secũdm albu. ubi supra dr̃ia. 3. mars prædictum dominiũ obtinens si fuerit in aquario significat casũ niuiũ. Et si fuerit in piscibus prædictũ dominiũ obtinẽs sigificat habũdantiã pluuiaꝝ & niuiũ ℄ Sol cũ prædictũ dominiũ obtinuerit neq; secũdm naturã suã neq; secũdm cõmixtionẽ naturæ suæ cũ natura alicu9 signoꝝ significat niuẽ nec grãdinẽ iuxta sententiã ptolemei & albu. ubi supra ℄ Nec etiã uenus secũdm naturã suã significat niuẽ nec grandinẽ secũdm eos. Sed uenus prædictũ dominiũ obtinẽs si fuerit in ariete iuxta sententiã albu. ubi supra retrograda significabit grandines & tempestates.

Itẽ si fuerit in tauro retrograda prædictum ob. do. significabit etiã grandines secũdm albu. ubi pri9 ℄ Mercurius prædictũ obtinens dñiũ iuxta sententiã ptolemei & albu. ubi supra non significat grandinẽ neq; niuẽ de sui natura. Sed secũdm albu. ubi supra dr̃ia qnta. Mercurius prædictum obtinens dominiũ si fuerit in scorpione significat niues & frigus cũ superhabundantia pluuiaꝝ. Itẽ si fuerit in sagictario prædictũ opti. dñiũ & fuerit sub radiis solis niuosus & secũdm hali de existentia planetaꝝ de sub radiis ℄ Luna uero p̃dictũ opti. do. neq; secũdm naturã propriã neq; secũdm cõmixtionẽ naturæ suæ cũ natura alicu9 signoꝝ significabit niuẽ nec grandinẽ iuxta sententiã tam pto

lomæi & hali ubi supra ¶ Mõ dicã tibi regulas p
ticulares de niue & grandine sũptas ex eleuationi
bus planetarum super alios in diuersis signis secũdm
sententiã albu.6.de cõiunctiõibus magnis. Et no/
ta quod omnes regulæ sũptæ ex eleuationibus plane
tarum super alios in ariete ponunt in differentia
prima illius sexti libri albu. & etiã ponuntur ĩ dif
ferentia.2.illius libri.6.regulæ sũptæ ex eleuationi
bus planetarum super alios in tauro & sic deinceps.
Dicit itaq albu.6.de cõiunctiõibus magnis quod sa
turnus super iouẽ ĩ piscibus significat superfluita
tem pluuiarum & niuiũ & aquarum. Itẽ dicit albu.
ubi supra quod iuppiter super martẽ in tauro signifi
cat multã niuẽ in tempore suo. Itẽ. iuppiter sup
mercuriũ in sagittario significat niues. Mars ue
ro secũdm albu. non significat niues nec grandinẽs
cũ super aliquã planetarum fuerit eleuatus. Nec etiã
sol nec uenus eleuati super planetas significant ni
ues aut grandĩes. Sed secũdm albu. Mercurius sup
iouẽ ĩ capricorno frigus significat & niuẽ. Luna
uero super planetas eleuata secũdm albu. nec niuẽ si
gnificat nec grandinẽ Et albu.li...de cõiunctioni
bus magnis differentia prima dicit quod si luna con
tinuet saturno.i.cũ aspiciat de trino uel sextili as/
pectu significat habũdantiã niuiũ unde prouẽiet
a borsus mulierum & mors hominũ. Et messahalla
ca suo in epistola sua ca.11.dicit quod cõiunctioni sa
turni & martis si fuerit in signis terreis significat
niues & gelu & fortitudinẽ frigoris. Et secũdm sen
tentiam albu.septimo de cõiunctiõibus magnis
differẽtia prima. cũ fuerit retrogradus ascẽdẽs si/
ue locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicu/
ius eclipsis in ariete aut cũ fuerit aries signũ profe
ctionis orbis magni aut fuerit in eo gradus profe
ctionis orbis aut peruenerit ibidẽ directio uel profe
ctõ aut cũ fuerit ibidẽ almutaz siue dñs dispõitor
alicuius temporum reuolubiliũ: erit uehementia fri/
goris in hieme & cũ niue & præcipue apud descẽ
sum solis in signũ libræ. Itẽ secũdm albu. ubi supra
dria.2. si signum tauri fuerit aliquod eorum quæ di/
xi erunt multæ niues in medio.4. hiemalis multũ
frigus cũ grandine distruente. Et albu. ubi supra
differentia.6. dicit quod cũ fuerit uirgis significatio/
nes quas prædixi erit.4. uernalis multarum pluuiarum
& niuiũ. Itẽ differentia.8. dicit albu. quod cum fue
rit scorpii significationes quas prædixi significat
niues. Et albu. ubi supra differentia.11. dicit quod cũ
fuerit in aquario significationes prædictæ augmẽ
tabitur frigus in quarta hiemali cũ multis nubibus
& uentis orientalibus nocentibus. Et nota quod oẽs
prædictas regulas de significationibus planetarum
& etiã signorum in initiis orbiũ magnorum & ĩ cõ
iunctionibus magnis & in eclipsibus debet obser
uare & in reuolutionibus annorũ mundi & ĩ ini
tiis quartarum anni & in omnibus coniunctioni
bus & oppositionibus & quadraturis luminariũ
cum de niue & grandine in eisdem temperiebus uo
lueris pronosticare. Et finitur hoc capitulum.

¶ Capitulum.3. qualiter sit pronosticandum de
grandine & niue per reuolutiones annorũ mun
di & per introitus quartarum.

Cum uolueris pronosticare de niue
& grandine per reuolutiones ãno/
rum mundi & per introitus quar/
tarum anni: oportet te primo inue
nire dominiũ anni & quartæ iuxta
doctrinam tibi prius traditã in tra
ctatu primo huius libri. distinctione.9. & secũdm
hoc pronosticare debes de prædictis per totũ an/
num & per totam quartam anni. Dicit itaq albu.
4º maioris introductorii. differentia.5. quod saturnus
cum præfuerit anno absq martis aspectu uel alte/
rius planetæ qui eum poterit impedire facit super
fluitatẽ frigoris in hieme in uniuersis regionibus
frigidis septẽtrionalibus & grauius hoc erit si fue
rit saturnus ascendens a medio circuli suæ augis.
Itẽ ulterius in eadẽ dria dicit albu. quod saturnus cũ
fuerit a sole in hieme in quibusdam coniunctio/
bus absq aspectu martis uel alterius planetæ ad
eos in fine signorum augebitur in frigore hiems &
in eius longitudine & forte multiplicabitur in eo
flatus uentorum septentrionaliũ frigidi niuis. Et si
fuerit saturnus ascẽdẽs difficilius appebit hæc albu
Ex his ergo quæ iã dicta sunt patet qualiter satur
nus in reuolutione ãni frigus significat secũdm uiã
albu. Si ergo hæc euenerint quæ pdicta sunt & in
hieme maximũ frigus apparuerit si tunc existente
frigore & præcipue si fuerit gelu & aliqd pluuiæ
signum est quod nix erit. Et uniuersaliter itelligere de
bes quod quotienscunq ĩ hieme fuerit gelu aut frigus
magnũ si tunc cũ hoc pluuia cadat illud quod tũc
pluet nix erit pro maiori parte. Vñ quotienscũq
per aliquas regulas astrologiæ pnosticaueris fri/
gus magnũ aut gelu in hieme si tunc pro eodẽ tem
pore propter alias regulas astrologiæ de pluuia
pronosticaueris pluuiã siue humorẽ: illud quod
pro tunc pluet signũ est quod nix erit & hoc debes in
telligere in quibuscunq aliis regulis de frigore &
gelu in hieme. Et dicunt albu.8. de coniunctioni/
bus magnis: differẽtia prima. Et hali abẽragel li.
8.ca.1. quod si saturnus habuerit dominium in reuo/
lutione anni & eius radii fuerint ĩ signis aereis. &
si luna tunc fuerit infortunata uel si fuerit ipsemet
in signis aereis ab eo significabit niues & grandi/
nes destruentes cum frigore & tenebrositate aeris
& uentos ualidos & similia. Et albu. in lib. expe
rimentorum suorum. cap. de dominio anni. dicit
quod saturnus cum pulsauerit in reuolutione anni so

lis super signũ cᵘ regionis. Et si absentes ab eo fue/
rint fortunæ. Et si cũ hoc cõmixtus fuerit ei mars
erunt niues multæ. Et albu. ibidẽ. Saturnus cũ fue
rit dominus anni & fuerit in tauro si tũc euene/
rit eclipsis lunæ significabit niues & pluuias super
fluas. Itẽ sc̃d'm albu. ibidẽ. Iuppiter cũ fuerit do
minus anni & fuerit in tauro significat multitudi
nem pluuiaꝝ & niuiũ in hieme. Itẽ iuppiter cũ
fuerit dñs anni & fuerit in uirgine niues & frigus
& tẽperamẽtũ aeris. Itẽ si iuppiter fuerit dñs ani
& fuerit in libra significat niues & frigus ĩ princi
pio hiemis. Itẽ dicit albu. ubi supra. Mars cũ fue
rit dominus anni & fuerit ĩ aquario habundabũt
niues & pluuiæ. Itẽ mercurius cũ fuerit dominᵘ
anni & fuerit ĩ geminis significat multitudinẽ ni
uium. Et si fuerit ĩ scorpione multiplicabũtur plu
uiæ & niues: & similiter si mercurius fuerit in sagi
ctario multiplicabũtur pluuiæ & niues. Et similr
si mercurius fuerit in sagictario multiplicabũtur
pluuiæ & niues: hæc albu. ibidẽ. Itẽ albu. ibidẽ in
libello suo de floribus ca. de terremotu & diluui
is dicit ꝙ cũ fuerit saturnus in signis primaꝝ cõ/
iunctionũ & in ascensionibus eoꝝ aut proiecerit
radios suos in ea ex oppositione aũt .4ᵒ. aspectu.
Et si ipse fuerit cũ hoc impeditus & fuerit ĩ signis
terreis faciet frigus & niues cũ tenebrositate aeris
& corruptione eius & flatu uentoꝝ & ualidoꝝ.
Et hæc regula concordat cũ illa q̃ prius allegabã
ab albu. 8. de cõiũct. magnis. & ab hali abẽragel
li. 8. Itẽ dicit alkin. & ponitᵘ ĩ fine li. nonẽ iudicũ
ꝙ dñi cõuẽtus aut oppositiõis pc̃edentis ãni prin
cipiũ aut q̃rtæ cũ quo fiet applicatio notabis: ipsiᵘ
cui stellæ cõmunicatio prout supra dictũ est facta
ea quæ futura sunt exponit. Non minori antẽ at/
tentione curandũ est cũ quo ascendit gradus con
uentus domini ascẽdẽtis ãni dñi fiat applicatio.
Amplius grandinis aut himbriũ aut siccitatis dux
& dator ãni aut q̃rtæ conuentũ aut oppositionẽ
respiciens ipsius etiã stellæ cuilibet applicatiõe fa/
cta quæ eiᵘ naturã sequit̃ significat iminere & p̃/
cipue ĩ termio aut domo ipsius cui applicat natu/
ræ cõsentanea locatus. Vnde & ĩ tali casu saturnᵘ
nebulas & aeris obscuritatẽ & grandinẽ multipli
cat. Et hãc regulã alkindi debes similiter obserua
re in omnibus coniunctionibus & oppositioni/
bus luminariũ per totũ annũ. Itẽ sc̃d'm alkindũ
ubi supra. In cõuentu ãni ascẽdẽs statue nõ minᵘ
& cẽtra. 12. equa mẽtis attẽtione notato. Et uidea
tur si acciderit aliq̃ aptio portæ eo mõ quo dictũ
est prius tractatu primo distinctione. 10. ca. 9. &
prout frequenter dictum est in isto tractatu sc̃d'o
Tunc si ascribat̃ administratĩo in huiusmodi ap/
tio portæ saturno grandinẽ dimittit sc̃d'm alkidũ
ubi supra & aerẽ obnubilat. Et debes etiã obser/
uare hanc regulã de apertionibus portaꝝ in om
nibus coniunctionibus & oppositionibus & qua
draturis luminariũ per totũ annũ. Itẽ dicit her/
mes in quodã ca. de cognoscendo dominũ anni
&c ca. 4. 8. libri hali aben ragel ꝙ quando mars in
reuolutione anni iniunctus fuerit cũ uenere signi
ficabit niues & frigus. Itẽ alkindus ĩ epistola sua
ca. 6. dicit ꝙ quando sol iuppiter & saturnus sunt
in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cũ illis fue
rit aut uenus timendũ est in illa parte signi de plu
uiis multis & torrentibus & hoc cum coniunctæ
fuerit in hieme. Et si ĩ æstate erũt nubes & grando
¶ Restat modo dicere regulas de grandine & ni
ue p̃ omnes q̃rtas anni ptolemæus. 2. q̃dripartiti
ca. 12. ubi. s. determinat de dominio anni non po
nit aliquas regulas particulares expresse de niue
& grandine nihilominᵘ sc̃d'm sẽtentiã ptolemæi
& hali ibidẽ. Vide si planetæ qui dominantur in
loco coniunctionis uel oppositionis præcedentis
introitũ solis ĩ quẽcunq; punctoꝝ cardinaliũ aut
qui dominantur in angulo sequente locũ coniun/
ctionis uel oppositionis prædictũ. Si omnes illi
dominatores fuerint frigidi & humidi uel maior
pars eoꝝ. Et si in signis frigidis & humidis extite
rint & loca pricipalia prædicta fuerint frigida &
humida signa. Et si cum hoc prædicti domini fue
rint coniuncti cũ planetis & stellis fixis frigidis &
humidis & ab eis aspiciantur signũ est frigidita/
tis & humiditatis illius q̃rtæ ãni. si cũ hoc concor
dauerit natura illiᵘ q̃rtæ. Et maximæ si fuerit q̃rtæ
hiemalis unde si ĩ hieme p̃ hanc regulã ptolemæi
pronosticaueris frigus & humorẽ si tunc fuerit fri
gus magnũ & præcipue gelu in hieme si contingit
& cũ hoc si pluuia ul' humor ceciderit id quod plu
et circa tempus signũ est ꝙ nix erit. Et hæc etiam
intelligere debes quotiẽscũq; per aliquas regulas
astrologiæ pronosticaueris in hieme frigus ma/
gnum uel gelu & humorẽ simul. Et alkindus ĩ epi
stola sua ca. 5. dicit sic: considera naturã temporis
anni & inspice ad naturã ueneris & martis si fue
rint frigidi & humidi aut calidi & humidi & in/
ter eos sit applicatio ab opposito aut ab aliquo
centroꝝ prænominatoꝝ & fuerit illa applicatio
latitudo eoꝝ una & fuerint continui cũ sole aut
unus eoꝝ considera applicationẽ lunæ cũ sole in
aliquo centroꝝ prænominatoꝝ & concordan/
tiam. s. si fuerit lunæ natura similis naturæ illoꝝ.
illud est signũ aquæ. Sed uis sua & debilitas si con
cordauerint illis duabus hæc fieri & non erunt re
trogradi & erit illud tempus æstiuale aut uernalæ
erit eni aqua multũ fortis & cũ hoc tonitruũ uen/
tus & grando multa. Et erit multitudo & pauci/
tas sc̃d'm propiquitatẽ uaporis terræ & frigidita
tis uenti & caliditatis sc̃d'm ꝙ concordauerit la
titudo lunæ & mansio sua a solæ & pars & natu
ra temporis hæc alkindus ibidẽ. Itẽ dicit alkin

dus postmodũ in eodẽ ca. ꝙ si fuerint omnes septem planetæ figurantes pars eoꝝ partis cũ natura & erit pars eoꝝ de partis in centris prædictis & concordauerit ꝙ sint retrogradi in hieme & i autũno & in inclinatione meridionali erit de ronib⁹ & pluuiis ꝙ interficient populos & ciuitates & climata præter pauca. Et si fuerint in æstate & ne re retrogradi in inclinatione meridionali erit sile nisi ꝙ non comunicabit res cum omnibus locis & erunt cum hoc tonitrua & fulgura & grando fortis: hæc Alkindus. Itẽ leopold⁹ tractatu.6. dicit ꝙ cũ luna & Mars sunt in humido signo & alter iferioꝝ solẽ aspiciat & martẽ nubila erũt terribilia: lãpades quoq; & tonitrua & grãdo & præcipue si mars aspiciat saturnũ uel iouẽ uel solẽ & fuerit Mars dispositor tẽporis: hæc leopold⁹. Et in cælo sunt quædã partes quæ ratione stellaꝝ fixarũ in eis existentiũ significãt niues & si loca magnarũ coniunctionũ uel eclipsiũ fuerint in eis aut ascendentia eaꝝ: aut ipse partes cæli fuerint loca coniunctionũ uel oppositionũ luminariũ præcedentiũ introitum anni aut quartæ eius: aut ascendentia annoꝝ aut quartaꝝ anni aut cũ fuerit anni locoꝝ pricipaliũ supradictoꝝ. Dicit itaq; ptolemæus.2. quadripartiti ca.5. ꝙ partes præcedentes signi scorpionis sunt cõmixtæ cũ nẽto & niue & faciunt uenticiniũ. Et secũdm hali ibidẽ. Ille partes sũt de natura saturni. Itẽ dicit ptolemæus ibidem ꝙ aquarii signũ generaliter infrigidat & ẽ aquaticũ. Et eius partes meridionales uẽticiniũ faciũt. Et secũdm hali: illæ partes meridionales aquarii sunt de natura saturni. Hæc ptolemæus & hali ibidem. Et plures sunt partes cæli quæ secũdm ptolemæum ubi supra faciũt frigus & humorẽ: unde in hieme uidentur ꝙ debent significare niues prout frequenter dictũ est in hac distinctione. Si fuerit in hieme signũ frigoris magni & signũ pluuiæ & humoris pro eodẽ tempore signũ est ꝙ illud quod pluet tunc temporis erit nix & præcipue in locis multũ frigidis cuiusmõi sũt loca i partib⁹ borealibus & loca montuosa cũ uento etiã boreali ul saltem cũ aliquo uento sibi collaterali & etiã in multis partibus cũ uento orientali. Et si hæc omnia simul uideris concurrere signũ est niuis multũ notabile. Et hanc regulã semper debes miscere siue has circunstantias cũ omnibus regulis de niue positis ab astrologis & finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ quartũ qualiter sit pronosticãdũ de niue & grandine per coniunctiones omnes & oppositiones & quartas luminariũ.

c

Vm uolueris pronosticare de niue & grandine per omnes cõiunctiones & oppositiones & quadraturas luminarium. Primo sciendũ ꝙ nõ oportet pronosticare multũ de niue ut cõmuniter nisi i hieme uel i principio ueris uel in fine autũni eo ꝙ in aliis partib⁹ nõ frequenter accidit nix. Grando etiã prout prius allegatũ est ab Aꝝ. frequentissime accidit in uere & in autũno raro tamen in æstate aut in hieme. Unde ad pronosticandũ de grandine & niue primo respiciendũ est si concordet natura tpis sui ꝑ quo ꝓnosticare uolueris: & deinde ꝓcedẽdũ est ad regulas astrologiæ particulares significãtes niuẽ & grandinẽ. Primo ergo si uolueris iudicare de niue & grandine alicuius mensis uel medietatis aut quartæ mensis uide regulã prius positã in ca. ꝓcedente a ptolemæo & hali elicitã.2. quadripartiti ca.12. uidelicet si pl'etæ qui dñantur in loco cõiunctionis uel oppõnis uel q̃draturæ lũinariũ: & silr q dñant' in angulo seq̃nte quẽlibet illoꝝ dictoꝝ locoꝝ. Si oẽs illi pl'etæ fuerit frigidi & hũidi uel maior pars eoꝝ & ꝑcipue si saturn⁹ in dictis locis dñetur q specialr niues & grãdines efficit ꝓut patet ex prædictis ab alkindo i fine libri.9. iudiciũ & a ptolemæo.2. q̃dripartiti ca.8. ac etiã si loca principalia prædicta fuerint principalia signa frigida & hũida: & si cũ hoc fuerit prædicti dñi cõiuncti pl'etis uel stellis fixis hũidis uel aspiciant' ab eis signũ est niuis in locis frigidis. Si hæc omnia in hieme concurrant. Item secũdm sententiam iafar de pluuiis capitulo.6. si in coniunctione uel oppõne uel quadratura luminariũ luna marti applicuerit nubes tonitrua & grãdines significat. Itẽ alkid⁹ in ep'la sua ca.6. dicit sic qñ sol iuppiter & saturn⁹ sunt in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cũ illis aut uenus timendũ erit in illa pte signi de pluuiis multis. & hoc cũ adiũcti fuerit in hieme. Sed si in æstate erũt nubes & grandines & erit hoc secũdm mansionẽ lunæ cũ illis. Et abrahã auenezra i libro de reuolutionibus. ca.13. dicit sic. Aspice in principio cuiuslibet mẽsis. Si dñs ascendẽtis est iuppiter uel mercuri⁹ & aspiciãt se & fuerint i amicitia & partibilitate signi ascẽdẽtis & sint i anglis & aspiciant se de q̃rto uel opposito & alter eoꝝ erit de signo terreo significabũt grãdinẽ & tẽpestatẽ. Itẽ i oĩ cõiũctione & oppõne & q̃dratura lũiariũ respiciendũ ẽ ad regulã freq̃ẽter recitatã de aptionibus portaꝝ. Si ergo i ꝓdictis figuris lũiariũ fuerit alia aptio portaꝝ eo mõ quo dictũ est. & si in huiusmodi aptione portaꝝ admĩstratio ascribat' saturno & secũdm alkindũ i fine libri.9. iudiciũ grãdo erit cũ m'ltis nubib⁹ i aere. Et debes obseruare omnes regulas de frigore & hũore in hieme & ꝑcipue si cũ hoc fuerit gelu uel frigus magnũ. Si eni omnia ista significentur ꝑ dominiũ alicuius coniunctionis uel oppõnis ul' q̃draturæ luminariũ in hieme signũ erit ꝙ illud quod tunc pluet erit nix prout dictũ est prius: & finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulum.5.qualiter sit pronosticandũ omni die de niue & grandine.

CVm uolueris scire quid sit quolibz die de niue & grandine in tempore conuenienti uide si pro ipsa die sit signum magni frigoris, Et pro tunc fuerit signum pluuiæ illud qđ pluet erit nix ut cõiter & præcipue in locis septentrionalibus multũ frigidum & in locis montuosis. Item dicit alkindus in epistola sua.cap.7.cũ uolueris scire quid sit quolibet die de pluuiis uentis tonitruis & grandinibus accipe signa de sole ad saturnũ & pice de signo lunæ & ubi terminabitur numerus: uide quis planeta sit i illa domo dominus. Si fuerit domus saturni erit illa dies frigida: & quia saturnus sigñficat niues & grandines ut prædictum est. si tunc saturnus dominetur in signo illo ubi numerus terminatur signum erit niuis uel grandinis in illo die si tempus anni fuerit ad hoc conueniens. Item uide regulas illas prius positas in distinctione.2.capitu.4°. de frigore: & etiam regulas prius positas in distinctione imediate præcedente uel capitulo .5. de humore & himbrib⁹. Quæ quidem regulæ ponunt̃ prius a linconien. in tractatu suo de temperie aeris: & etiam ponuntur in exafenon. Item uide illas regulas de himbribus & frigore aeris quæ ponuntur a trimegisto libro.4.capitulo.1. & similiter libro.5.cap præcedenti. Item etiam quæ ponuntur a dorotheo aomar in fine libri noue iudicũ. Et similiter quæ ponuntur ab alkindo i fine libri noue iudicũ & in epistola sua in diuersis capitulis. Et quæ similiter ponuntur ab hermãno in tractatu de himbribus & a leopoldo in tractatu suo. sexto sui libri. ac etiam uide omnes regulas astrologorum quas prius posui in duabus distinctionibus prædictis huius tractat⁹ secũdi. de quottidiãno frigore: & similiter de quottidiãis himbribus siue humore quottidiano. Si igit̃ pro aliquo die pronosticationis magnũ frigus siue gelu & cũ hoc humorẽ siue himbres pro eodẽ die p illas regulas astrologiæ pronosticabis & niuem pro illo die & tempus anni ad hoc conueniens fuerit p ut dictũ est pri⁹. s. pronosticabis niuẽ uel grandinem pro eodẽ die si tp̃s ãni ad hoc conueniẽs fuerit p ut dictũ est pri⁹ sic p nosticabis niuẽ p illo die Si fuerit ista dies in hieme & similiter grandinem in tp̃e conuenienti grandini. Sed de grandine difficilius est pronosticare q̃ de niue propter causas prius positas in capitulo primo de generationibus huius distinctionis eorundem. Item dicit frater qui uocat se perscrutatorẽ in tractatu suo de temperie aeris s. cõclusione.2. q̄ sol in exaltatione promittit grandinẽ. sed nec niuẽ nec gelu si sit in termino martis nisi sit in locis montanis. De quibus añt exaltationib⁹ loquitur frater uide ibi pri⁹ tractatu primo huius libri. distinctiõe.10. ca .4. Et dicit frater ubi supra q̄ putei sũt maxĩe frigidi. de inde exaltationes cõiunctiones & exaltatio martis & omniũ planetaꝝ & exaltationes particulares. Itẽ dicit frater q̄ in tempore hiemis si sol nõ sit in termino martis ois applicatio ad saturnũ in puteo facit gelu præter lunã quæ non habet morã cũ eo: & tunc illud quod nocte cadet est congelatũ ad modũ extremorum straminum & cadit cuz tali sonitu subtili. Consimiliter omnis aspect⁹ planetæ ad planetã in puteo facit gelu: tũc & quicqd pluit in montanis nostris est nix. In tali aũtẽ forma scd̃m gradus alicuius exaltationis fit grando. Minor eñi causa frigoris facit grandinem q̃ niuẽ

Item saturnus solus in puteo si sol non sit in termino martis continue facit gelu: & omne qđ tũc cadet est nix. Alii autem planetæ non sic. Itẽ cuz sol est in puteo tunc luna infra eius radios in aliqua exaltatione facit niuẽ in montanis & sic facit cum aliis planetis scd̃m exaltationes aliquas. Et nota q̄ per omnes regulas indicantes magnũ frigus & magnũ gelu in hieme in concursu regularũ significantiũ humores & himbres pro eodẽ tempore poteris pronosticare in locis multum frigidis gelu in hieme & similiter grandinẽ in tempore sibi conuenienti. Vnde diligenter respiciendũ est ad regulas causa frigoris q̃ himbrium q̃ pluuiarum siue humorũ ad pronosticandum de niue & grandine. Vnde & istæ regulæ iam dictæ i ista distinctione non sufficiunt ad pronosticandũ de niue & grandine nisi habendo respectũ ad regulas prius positas in isto tractatu de frigore & gelu & de himbribus & pluuiis & humiditate aeris & inter cætera respiciendum est ad naturam temporis anni: & similiter per regulas iam positas de niue & grandine pronosticandũ est.

¶ Capi.6.de signis p nosticis niuis & grãdinis.

m

MOdo in hoc capitulo restat ponere signa pronostica niuis & grãdinis Dicit itaq; ptolemæ⁹.2. qdripartiti.cap.7. q̄ si signalia in aere apparentia circa luminaria hora alicuius eclipsis luminariũ: & eadem ratione hora cuiuscunq; coniunctionis magnæ uel hora inceptionis aliquorum temporũ reuolubilium: uł si caudatæ stellæ aut aliæ stellæ secũdæ in aere appentes tũc temporis fuerit coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni naturam imitari diximus significabũt. Sed scd̃m sententiã ptolemæi ibidẽ cap. præcedente. s. ca.8. & scd̃m sñiam albu. 5. de cõiũctiõib⁹ magnis dicit̃ prio & p alkin. i fi. li. noue iudicũ. & p alios multos astrologos. Saturn⁹ specialiter significat

niues & grandines: igitur signalia in aere prædicta prædicto modo colorata niues & grādines significāt tēporibus eis debitis. Et hali sup centilogo ptolemæi in fine dicit q ista cometa quæ dicitur nigra ē de natura saturni & eius color est magis ceruleus q̄ niger. Ipsa ergo cum apparuerit significat niues & grandines temporibus conuenientibus quæ etiā sunt de significatione saturni prout dictum est. Et dicit albumasar .5. de coniunctionibus magnis drīa ultima q si apparuerit aliqua stella comata in æquidistātia signi arietis & a parte occidētis significabit multas plu. & inundationes fluminū & niues. Itē secundum albumazar ubi supra: si apparuerit aliqua cometa i directo capricorni significabit superfluitatem niuis & grandinis. Et secundum albu. ibidem: si apparuerit illic in parte orientis significabit niues & pluuias. Et ptolemæus .2. quadripartiti cap. ultimo. dicit q si sol niger apparuerit in ortu suo uel in uiriditatē uel nauerit uel cum nubibus occiderit uel circa ipsum unus uel duo circuli fuerint siue circa nubes quæ soles appellatur humectat casūq nubiū radii declinantes ad uiriditatē uel ad nigredinē aerem hiemalē & pluuias iudicabunt: hæc ptolemæus. Vnde ut uidetur si hæc omnia in hieme contigerint cū magno etiam frigore erit signum niuis. Nā dicit hali super eodē loco q sol quando est ascēdens uel occidit uel apparuerit niger uel uiridis demonstrat q fumositas quæ ē circa eū est de natura saturni. Sed cum saturnus significat niues uel grandines ut prius allegatum est: sequitur q si sol i hieme sic apparuerit & fuerit magnū frigus sine gelu q erunt niues uel grandines i temporibus conuenientibus. Item ptolemæ. ubi supra conuenit etiam ut inspiciamus ad lunam & ad locū eius tertia die ante coniunctionem uel oppositionem & tertia die quando sit in media luce. & .3. die post quēlibet istarū horarū. Si ergo in istis temporibus ipsa luna nigra apparuerit uel uiridis uel spissa hiemalē aerem & pluuiam significabit. Sed secundum hali ibidem significat tunc q fumositas quæ adiungitur circa eam est de natura saturni: ergo significabit niues & gradines quæ sūt de significatiōe saturni in tēporib9 sibi conueniētibus sicut prius dictum est. Item dicit ptolemæ9 ubi supra: conuenit etiā ut circulū qui circa lunam formatur. attendamus q si duo uel tres circuli circa eā fuerint hiemalē aerem demonstrabunt. Et si turbidi aut spissi fuerint hiemalē aerē per uenticinum esse iudicabunt cum grandine minuto. Cūq plures circuli fuerint plura erunt accidentia secundū hoc quod prædiximus. Itē dicit ptolemæus ibidem q circuli qui circa erraticas & nō erraticas lucidas apparuerint demonstrabūt res concordantes cū coloribus circulorum & cū naturis eos cōprehendētibus: hæc ptole. Patet ergo secundū ptole. q eodē modo sit indicandū per circulos circa lunā. Si ergo illi circuli circa planetas & stellas fixas lucidas sic fuerint sicut prius dictum est de circulis circa lunā: hæc eadē quæ dicta sunt significabunt multa alia signa tempestatū & hiemalis aeris sumpta ex his quæ apparent circa luminaria & alias stellas quæ ponuntur a ptolemæo uirgilio & ab aliis quæ etiā tibi indicaui in distinctione præcedente. Si ergo illa signa occurrerint in hieme in tempore gelido uel in frigido ualde q̄ plurima eorum niuē & grandinē significabunt. Itē in partibus terræ circa mare. Si multæ nubes albæ appareant ac si esset terra siue mare uel saltē in horizōtis parte quæ est uersus mare. Et si sic apparuerit i uespere p duos dies uel .3. continuos & pcipue i tempore hiemali & multū frigido signū est niuis. & hoc satis expertū est in partibus meis. s. in partib9 borealibus angliæ. siue in northūbria quæ sita est supra mare ex parte orientis & eadē ratione hoc est uerū in quacunq alia parte angliæ quæ circa est illud idē mare. Itē dicit albertus .2. metheororū tractatu primo .c. 17. q cū aer turbidus ē claratur bationē ad albedinē in superioribus aeris declinante signū accipit. Vulgus q illa nubes quæ tūc turbat serenitatē aeris est nubes niuis quia nubes pluuiæ esset obscura & magis spissa & magis trahens ad unū locū aeris. Sed cū nubes niuis multū habeat mixtū de aereo & iō alba & sic præoccupata frigore ante multā spissatōnē & iō sparsa per aerē & inde uisus diffunditur per ipsa. Itē dicit albert9 ubi supra q aliud signū pronosticum niuis est cū sentitur aer calefieri aliquantulū ponit uisionē talis nubis in hieme tunc enī pronosticantur in proximo niuē uenturā: cu9 causa est quia iā calidū nimis cū aereo inducto paulati incipit expelli a nube & hoc est cū iā incipit congelari post qd' proximæ sequit' descensus niuis. Ex his patet quare cū ningit uidel3 obscurū ē cælū alba q̄dā obscuritate. S3 cū pluit est nigrū nigra obscuritate. Et hoc neq nisi raro q si nubes niuosa sparsa est & demonstrata pluuiosa aut contracta est & quasi ad aquā reducta & iō minorē locū occupat q̄ niuosa hæc albertus ubi supra. Et nota q cū signa pluuiæ fuerit multa & fortia cū calore uel frigiditate temperata tunc pluuiam designabunt. Sed si ipsa signa pluuiæ fuerit multa & fortia & cū eis apparuerit signa multa & fortia uel cū eis fuerit frigus i actu multū excellens & præcipue in hieme tunc niuem designabunt & grandinē in tempore conueniēti.

Itē signa pluuiæ si pauca & debilia fuerint cū calore uel frigiditate temperata tunc significabūt copiam roris uel nebulā uel saltē obscuritatē aeris & dispositionē ad pluuiā multū propiquā. Si aūt fuerit pauca uel debilis cū frigiditate notabili uel cū signis fortibus ipsi9 gelu tūc significabūt pluuiā

Signa autem pluuiæ circa æquinoctia sicut circa martium uel septembrem pluuiam uel grandinē significabunt sub distinctione. & prout allegatū est prius ab Aristotele primo metheororū.cap.6. nix generatur in loco & tempore multū frigido. s.in hieme & in locis septentrionalib⁹ & similiter in locis montanis. Sed secūdm Aristotelē ibidē: grando generatur in locis & tempore temperatis & maxime generat̄ frequentius in tempore ueris & autūni. Et similiter in tempore maturationis fructuū. Minus autem in hieme & i æstate. Et nota ꝙ grando ueniens in hieme est minorū partiū & magis rotundarum & magis etiā albarum q̄ grando ueniens in uere uel in æstate uel in tempore autūnali. Excessus uero niuis præteritæ appræhendi potest ex hoc ꝙ aquæ fluuiales sunt multuȝ maiores excessiue q̄ solebant. Itē ꝙ multæ paruæ aues sicut passeres capiantur. Item ꝙ animalia siluestria sicut cerui & damæ sint magis macræ q̄ solebant & in siluis moriantur plura eorum.

Excessus uero grādinis scitur ex destructione segetū & herbarum. Dicit enī albertus.20.metheororū tractatu primo.capitu.15. ꝙ grando cadens non solum destruit fructus quos inuenit sed impedit fertilitatē terræ in sequenti anno & ea quæ percutit reddit inutilia:qd̄ non facit gutta pluuiæ magnæ nec nix:huius causa dicet̄ in distinctione.10. huius tractatus.ubi tractabitur de caristia ānonæ. Et dicit prædictus albertus ubi supra ꝙ aquæ niuis resolutæ fœcundāt terram & faciunt crescere semina quia calidū egrediens paulatim temperat in eis frigiditatē & bonæ sunt cōmixtionis cum aereo terrestri·hæc ille. Ex his ergo patȝ ꝙ nix herbis & plantis prodest & non nocet nisi solum ratione suæ humiditatis in quibusdā campis & etiam ratione nimii frigoris. Si acciderit simul cum niue. Sed grando ut dictū est nocet eis:pruina uero si magna fuerit & diu durans in uere seminib⁹ tunc satis solet nocere:ros uero plus prodest q̄ nocet.& finitur hæc distinctio de niue & grandine.

¶ Incipit distinctio.6.de uentis & tempestatib⁹ & continet septem capitula. Capl'm.I.de generatione & origine uentoꝝ.

Postq̄ in præcedentibus distinctionibus hui⁹ tractatus secūdi determinatū ē de calore & d' hibrib⁹ pluuiis nubulis & humiditate aeris & de frigore & siccitate & de niue & grādine & aliis impressiōib⁹ humidis in aere:& quia non potest haberi cognitio de prædictis accidentibus nisi habita cognitione de uentis eo ꝙ uariatio uentorū est maxima cā uariationes cuiuscunq; temperiei aeris. Intendo in hac distinctione ponere regulas particulares de uentis & tempestatibus simul cū regulis uentorū & quia tempestas nunq̄ est sine uento:quotienscūq; enī fuerit pluuia uel nix uel grando multū excellens:aut quotienscūq; himber excellēs fuerit. si nō fuerit cum hoc uentus non dicitur esse tempestas Sed si fuerit pluuia multa uel nix grādo multa cū uento calido:tunc dicitur esse tēpestas in aere. Itē si non fuerit nisi modica nix uel pluuia uel grādo sed si cū hoc fuerit uentus ualidus adhuc dicitur esse tempestas unde tempestatē maxime efficit uentus. Vnde ideo in hac distinctione de uentis & tēpestatibus simul intendo loqui. Isidorus uero.15 etymol. ca.16. dicit ꝙ tempestas aut pro tempore dicit̄ sicut dicere historiographi solent dū dicunt ea tempestate aut a statu cæli quia magnitudīe sui multis diebus oritur. Iste uero secundus modus tempestatis quē ponit isidorus est magis ad ꝓpositū q̄ primus & a uento sumit originē. Vnde & aeris simul tractandū est & in hoc cap.1. huius distinctionis intendo ponere descriptionē uenti & generationē eius secūdm diuersas opiniones ac etiā ulterius in hac distinctione ponā numeruȝ & positionem & ordinē uentorū & eorum naturas secūdm antiquorū dicta:& ulterius dicam quæ planetæ & quæ signa in cælo quos uentos moueant. Ventus aūt secūdm sententiā isidori.13.ety.cap.13. & secūdm sententiā iohānis ianuensis in suo catholicon dicitur a uenio uenis quia ueniat uentus & quia uolatus & uehemens sit & uiolentus ueniat Vis enī eius tanta est ut dicit isidorus ut non solū saxa & arbores euellat. Sed etiam cælū terraq; cōturbat & maria cōmoueat. Quidā autē philosophi antiqui dixerint uētū esse aerē agitatū de quorū nūero fuerat isidorus & seneca & beda & plures alii q̄ quidē opinionē improbat Aꝝ.2°.metheororum ca.8.s.de spiritibus aut dicamus &c. Dicit itaq; isidorus.13.etymologi.capitulo.13°. ꝙ uentus est aer cōmotus & agitatus & pro diuersis partibus cæli nomina diuersa sortitus est. Et seneca libro quarto naturalium quæstionum dicit ꝙ uentus est fluens. Et dicit ꝙ quidam ita diffinierunt: Ventus est fluens aer cū impetu in unam partem. Et hæc diffinitio est diligentior q̄ alia qa nunq̄ aer tam immobilis est ut non in aliq̄ sit agitatione aut immobilis existat omnio:qd̄ patet ex hoc quia cum sol in aliquem clausum locum infusus est:uidemus corpuscula minima i aduersū fieri alia sursum alia deorsum uacua concursantia: unde cuȝ parū diligenter comprehēdit ꝙ uult qui dixerit flux⁹ ē maris agitatio sic nec i hic. Si dicat

uentus est aer in unam partem fluens aut aer fluens impetu aut uis aeris in unam partem euntis uel ruentis aut cursus aeris aliquo concitatore. Ex his uerbis senecæ patet ꝙ nulla istarũ diffinitionum sit sufficiens. Sed illa prius dicta s. uentus est aer fluens cum impetu in unam partem: & dicit seneca in unã partem fluens quia illud quod fluit in unam partẽ fluit. nemo enim aquam fluere dicit: sed tantũ intra se mouetur. Sed si in unã partẽ fertur. Et dicit seneca ꝙ mouens aerem est aqua fluens uel uapor ab aliqua eleuatus & in montibus primo interclusus: & deinde cũ montes ipsum capere non possint ad unã partem ubi uia liberiora est euadens & in illam partem aerem impellens. Et huius signũ dicit esse ꝙ maxime uẽtus uenit ab illa parte ubi aquarũ & montium est plurimũ: q̃a plana licet habundent aquis carent tamen aura quæ uentũ facere possit. Ex his uerbis senecæ patet ꝙ ipse uult ꝙ illud quod pellit aerem est uapor aqueus collectus & ꝙ ipse aer sic percussus & agitatus sit uentus. Et huic opinioni senecæ cõcordat opinio bedæ. libro primo de temporibus. ubi sic dixit. Ventus est aer cõmotus & agitatus sic flabello breui potest approbari: nec aliq̃d intelligit̃ ꝗ̃ fluctus siue cõmotio aeris ꝙ ut clemens ait ex quibusdã montibus uelut compressus & coãgustatus ordinatione dei cogitur & exprimitur in uentos ad excitandos fructus æstusq; temperandos: hæc beda. Et hermes trimegistus libro quarto. cap. 2. dicit ꝙ ex uelocitate firmamenti & calido motu solis impulsus aeris oritur. Ex impulsu fructus maris generatur ex quibus motus nascitur qui uentus dicitur. Si autẽ cauernas terræ subintrauerint uenti & exierint in se tumidi cõmotus augmentatur. Vnde & maior eorũ motus & tẽpestuosus proiciatur: procreatur hinc cicilia q̃a cauernosa est uentorũ regio dicitur hic trimegistus. Et gulelmus de conchis in sua philosophia: libro. 3. dicit sic. Aliquando fumus euaporat de terra cũ quo particulæ terræ & aquæ eleuantur quæ naturali motu ad centrũ uolunt descendere. Sed impetuosiũ ascendentis in contrariũ mouentur ex qua fluctuatione aeris in aliquã partẽ mouetur & fit uentus. Etiam dicit prædictus gulelmus ubi supra ꝙ terra cauernosa est utpote naturaliter sicca: subintrat ergo una pars aeris cauernas terræ & altera exire laborat: ex quo conflictu aer cõmotus uentũ generat inde est ꝙ cicilia quæ ẽ cauernosa regio uentorũ dicitur. Itẽ ubi supra dicit prædictus gulelmus ꝙ nubes superiores ruptæ uẽtos generant quia fuit hoc modo. cũ enim corpora diuisa terreno uapore ab infimo ascendant quædã eorum sunt calida & quædam frigida quædam humida & quædam sicca. Cũq; in unum sunt conglobata quædã concauæ nubes efficiuntur inter quas interualla fistula in modum tibiæ relinquuntur. Angusta quibus tenuis intercluditur subit: quia maius desiderans spacium sibi obstantia scindit & in uentum erumpit & hic uentus est procelosus quia strane emittitur: & cum descendit alios uentos quos repperit secum trahit. Item gulelmus ubi supra dicit ex refluxionibus occeani uentos nasci hoc modo. Cum duæ refluxiones in occidente in illo s. fonte totius humoris. Vna s. ad septentrionẽ: & alia ad austrum diuiduntur in tantum ut aquarũ separatione aer mouetur. Et si tãtus fuerit impulsus ꝙ usq; ad nos puenerit generat̃ uẽtus q̃ uocat̃ zephirus. Duæ uero refluxiones quæ in eleuce diuiduntur simili modo generant uentũ qui eurus uocatur. Cũ uero occidentalis & orientalis se ad septentrionẽ urgentes in medio septentrionis cõcurrunt ex repercussione mouetur aer fitq; uentus septentrionalis qui boreas dicitur qui etiã in frigida zona nascitur merito frigidus dicitur etiã sicc⁹ quia nubes ab angulo terræ ad mediũ fugat. unde & pluuiosus est iuxta torridã zonam. Cũq; transit torridã zonam calefit. Vnde & si nobis frigidus sit ibi tamen est calidus. Similiter etiã duæ refluxiones ad austrũ se uergentes in medio sibi occurrunt & generatur auster qui similiter ultra torridam zonã frigidus est & siccus ut apud nos boreas. Quippe tamen in frigida zona oritur quia per torridam zonã transit calefactus ad nos peruenit calidũ fugando ante se nubes usq; ad angulũ terræ in quo nos habitamus generatque nobis pluuiam & est nobis ex accidente calidus & humidus qui in sua regione est frigidus & siccus hoc gulelmus de conchis. Sic ergo patet qualiter uenti quattuor cardinales ex motu aeris per refluxiones mariũ generentur. Et eodem modo ponit gulelmus generationem uentorũ collateraliũ ex uariũ refluxionibus sed'm ꝙ accidunt ad prædictos uentos cardinales. Et Aristoteles. 2. metheororũ recitat opinionẽ quorundam antiquorum qui etiam dixerunt ꝙ idem aer ut motus est dicitur uentus ut autem constat in aquam dicitur esse pluuia. Et contra istam opinionem & similiter contra omnes alias opiniones prædictas asserentes uentũ esse aerẽ motum. Arguit Aristoteles ubi supra dupliciter. pmo sic. Aer est calidus & humid⁹ sed uapor qui est principium pluuiæ non est calidus essentialiter sed frigidus. Fumus uero qui est principiũ uentorũ prout dicit̃ Aristoteles licet sit calid⁹ tamẽ non est humidus sed siccus essentialiter: ergo aer essentialiter & æqualiter differt a pluuia & a uento. Secundo arguit. Aristoteles sic: Aer motus non est uentus quia non magis aer motus debet dici uentus ꝗ̃ aqua fluens dicitur flumus a quocunque manatione. Sed a determinato fonte naturaliter procedens: ergo nec

aer undecunq; nec qualitercūq; motus dicit' uēt⁹ Alias ēt ratiōes adducit supra albertus.3.metheororū.in tractatu primo.& capitulo.7.contra prædictas opiniones asserentes uentum esse aerē motū quas hic ōmitto.sufficiunt enim ad præsens p̄dictæ duæ rationes Age.Sed seneca.4.lib.naturaliū questionū dicit ꝙ opinio democriti est ꝙ aer est quoddam inan ab aqua & a terra euaporationes suscipiens inde fit ꝙ minuta corpora in angusta parte aeris cōgregātur:quorū unū i aliud incidens aerē mouet donec p latitudinē aeris diffusa unū aliud ĩpellere nō desinit:qd̄ p si(mi)litudinē fori habetur in quo dum pauci homines incidunt sūt tamen tumultu.Si uero turba incedunt in āgustū aliorum incidentium in alios rixa fit.Sed hāc opinionem improbat seneca dicens ꝙ in die nebulosa multa corpora in unū sunt aggregata in aere ꝙ testatur spissitudo & obscuritas nullū tamen tempore magis caret uento q̄ nebulosum. Item dicit seneca ꝙ circa flumina & latus frequens nebula ē arctatis cōgestisq; corporibus nec tamē ibidē:idē uentus est. Item interdū caussata caligo diffunditur ut conspectū in uicino stantium eripiat ꝙ nō eueniet nisi in paruum locū corpora se multa cōpellet attñ nullus uentus esse apparet:igitur prædicta opinio democriti stare non potest:hæc seneca. Positis opinionibus antiquorum de uentis restat ponere opinionē Age.Sed primo uidendum est quæ sit materia uenti.Dicit itaq; Age.2ᵒ. metheororum.cap.8.ꝙ cum duplex exalatio humida & exalatio sicca quæ dicitur fumus.Exalatio humida principium est pluuiarū.Et exalatio sicca principium est uentorum.Manifestū est ergo ꝙ alia est natura pluuiæ & uenti & non eadē sicut quidam dixerunt prout dictū est.Et hæc nostra opinio dicit.age.Confirmatur multis signis s.ꝙ exalatio humida sit principium pluuiæ & exalatio sicca sit principium uenti. Primū signū est ꝙ quandocūq; plus abundat de exalatione humida in aliq̄ regione tunc fiunt anni notabiliter pluuiosi.Quando uero plus abundat de exalatione sicca fiunt anni uentosi: sæpe āt contingit ꝙ aliq̄ tota regio similiter sit multum pluuiosa & multū uentosa & hoc est ꝙ similiter situata est ad solem: Consimiliter etiam contingit ꝙ una regione existente multū humida contigua regio sit multū sicca & uentosa.Aliud signum est ꝙ pluuiæ faciunt cessare uentos.Cui⁹ causa est hæc quia cū terra fuerit irrigata per descensum pluuiæ: pluuia sit descēdens infrigidat exalationē siccā q̄ deberet esse materia uenti:& ideo uenti primo quidē sunt fortiter flantes postea cessant superueniente pluuia: & sic cessantibus pluuiis fiunt uenti. Itē ꝙ cessantibus pluuiis fiunt uenti patet quia cum terra fuerit multū de plura caliditate solis eleuatur ab ea multa exalatio non solū humida sed etiam sicca quæ ē materia uenti & principiū eius:& ideo &c.Tertiū signum ponit Age.s.ꝙ maxime uenti flant a septentrione.i.a polo septentrionali & a meridie i.a polo meridionali.sol enim nunq̄ directe supergreditur ista loca.& ideo maior frigiditas est in illis:& per consequens maior habundantia aquæ descendentis:sed a locis illis in quibus habundat aqua maior eleuatur exalatio quēadmodū ex multis lignis uiridibus amplior eleuatur fumus: & ideo cum exalatio sicca sit exalatio uentorum ab illis & locis uenti flant fortissimi & ualidissimi.Ex istis tribus signis colligitur secūdm Aristote. ꝙ ad multiplicationē exalationis calidæ & siccæ multiplicantur uenti:& per consequens exalatio calida & sicca est materia uenti.Sed Albertus ubi supra tractatu prīo.& cap.8.dicit ꝙ materia uēti est uapor qui ascendit de terra & est uapor ille frigidus & siccus subtilitate sua aerē transcendēs. Et superius in eodem tractatu.cap.5.dicit albert⁹ ꝙ materia uenti est uapor terreus aeris superiora transcendens.Et licet ignium in altissimo aeris generatorum etiam sit uapor terrestris subtilis multum tamen differentia est inter illū uaporē & istū in tribus.Quarū una est in calore qui maior est i materia igniū q̄ uentorū secunda in subtilitate & continuato quia materia ignium magis est subtilis & minus continua:& per consequēs magis ab humido separata q̄ materia uentorū.Materia autem uentorum econtra.minus subtilis est & magis continua.eo ꝙ humido magis est permixta. Tertia autem est quantum ad locū suæ generationis quia uentus non ascendit usq; ad superius interstitiū aeris:sed potius usq; ad partē aeris frigidam:sed materia ignium ascendit ad superius interstitium aeris:ergo materia uentorum differt a materia ignium.Et dicit albertus ubi supra:ꝙ radix uenti est ex uapore qui ascēdit ex terra & principium esse eius ex eo & materia eius est uapor talis qui est frigidus & siccus subtilitate sua aerē trāscendens & cum inspissatur frigiditate aeris fortiter impellit aerem.Et fit uentus:uapor ergo ille sic eleuatus est corpus uenti & principiū flatus eius & radix prima in qua radicatur esse ipsius & est eius materia:& ideo per motū eius flat uentus & mouetur secūdm quantitatem eiusdem uaporis sicci qui sic de terra eleuatur in multitudine & paucitate & cū abscinditur eleuatio talis uaporis quiescit uentus:hæc albertus.Dicit Arist.ubi supra ꝙ exalatio calida & sicca quæ est materia uentorum eleuata superius obuiat aeri existēti in frigida regione & sic obuians impellitur ita ut non possit amplius moueri sursum directe nec potest directe moueri deorsum cū sit leuis i actu quia propterea mouetur motu composito ex motu sursum & ex ex motu deorsū.s.ad latus & sic mouetur uentus: hæc Age.Hic aūt uidet' albert⁹ cōtradicere Age.&

generatione uenti in duobus. primo .s. in hoc q dicit q materia uenti est uapor frigidus & siccus Cũ tñ Ar. dicat q materia uẽti ẽ exalatio calida & sicca eo q non ponit ar. nisi tñ duas exalationes .s. exalationẽ calidã & humidã quæ est materia pluuiæ & exalationẽ calidã & siccã q ẽ materia uenti & igniũ in aere superiori scd'z eũ sed huic potest responderi dicendo q ista exalatio sicca quæ ẽ materia uenti scd'm intentionẽ alberti ẽ calida qñ primo attrahit a terra p uim corporũ super cælestiũ. Sed postmodũ cũ eleuat in aere ex frigiditate aeris uel nubiũ frigescit. Et satis rationabile dixit albertus q exalatio illa quæ ẽ materia uenti nõ eleuat usq; ad supmũ interstitiũ aeris, sicut illa exalatio quæ est materia igniũ nec est ita subtilis. sed est magis spissa exalatio & magis terrestris. Secũdo uidetur albertus cõtradicere Ar. in hoc qd dicit: q ista exalatio quæ est materia uenti cũ spissatur frigiditate aeris fortiter impellit aerẽ: & sic fit uẽtus: cũ tñ dicat Ar. q ista exalatio quæ ẽ materia uenti obuiat aeri existenti in frigida regiõe & ab ea impellitur. unde iuxta uerba alberti uidetur q materia uenti deberet eẽ aer sic motus & non illa exalatio & sic nõ discordaret albert9 ab antiqs q dixerũt uẽtũ eẽ aerẽ motũ. Sed huic dicit q albertus uult intelligere q materia uenti ẽ ista exalatio sicca de qua locutũ est & nõ aer sicut plane patet p uerba sua ubi supra ca. 9. ubi dicit sic. Omnes antiqui dicunt uentũ esse aerẽ impetu fluente a uapore aqueo percussũ. Sed tñ absq; dubio uentus cãliter uapor terreus & flatus uenti in principio flante est motus illius uaporis a sursũ in deorsum. Flatus aũt passiuus uenti est aer impulsus a uapore illo & illũ factũ passiuũ antiqui dixerunt esse uẽtũ.

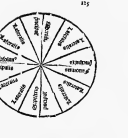
Itẽ in eodẽ cap. paulopost dicit albert9 q uapor terreus materia ẽ uẽti scd'm q uentus dicitur actiue primũ quia flat actiue. Nã illud quod flatur ẽ aer: est autẽ efficiens uenti per motũ suũ & est radix eius scd'm suũ genus per frigidi & sicci q dominantur in ipso: & sic non est inconueniens q aliquod unum & idem in causalitates plurimas incidat: hæc albertus. Et dicit Ar. ubi supra q motus uẽtorũ ẽ obliquus & lateralis circa terrã & nõ ẽ directe in sursum neq; directe in deorsum sed circulariter: iam ẽt uẽtus nec sursũ directe nec deorsũ mouet sed circulariter. Albert9 uero ubi supra ca. 22 põit alias cãs q̃re mouet uẽtus circulariter. d. q stellæ q mouẽt uẽtos mouẽt circulariter. Sed hoc ẽ q̃si principiũ q cũ aliqua causa p motũ suũ inducit effectũ q effectus in aliquo mutetur motũ cãre oportet ergo uaporẽ tortuose ad minus per arcũ horizontis moueri. Sed ratio alberti sumpta est ex parte loci in quo generatur uentus. hic enĩ subtus dicit albertus hẽt calorẽ p circuitũ. undiq; expellẽs a se frigus: & similiter supra se hẽt æstũ qui similr undeq; a se repellit frigus: agitat autẽ uapor calidus a frigore: oportet ergo ut similr agitetur ille uapor uẽti in loco frigoris i circuitu: & sic motus uenti est tortuosus. Tertia causa ut dicit albertus est ex ipso uapore qui impellitur sursum a calore eleuante & percutitur a frigore inspissante: ergo oportet q cedat ad latus in circuitu terræ. Et si mouetur uentus circulariter. Et Ar. ubi supra mouet unam dubitationem .s. utrũ uenti prio incipiant flare a parte superiori uel a parte inferiori circa terrã: & dicit q signũ euidens uidetur esse q uẽtus sic flans a parte superiori qñ uolẽtes prædicere ad partẽ quam debeat flare uẽtus circa nos considerant uersus quã partẽ nubes mouetur qa uersus illam flabunt uẽti: & sic principiũ mot9 uẽtorũ eẽ uidetur a loco superiori qui ẽ circa nubes. Sed absq; dubio uapor qui ẽ materia uẽti primo eleuat a deorsum in sursum. Et dicit albertus ubi supra. c. 13. q ille uapor sit eleuatus cũ sepius a frigiditate loci repercutitur & agitatur & mouetur impulsus in latus unũ & superius ubi tangit. Cũ frigus ibi uolẽter deprimitur & suo descẽsu impellit aerem ex obliquo inferius ad terrã non directa diametro sed potius obliqua: & iõ materia eius ẽ a deorsum ueniẽs in sursum. Sed motus ei9 & flatus ẽ a sursũ oblique ualẽs deorsum: hæc albertus ibidẽ. Sed adhuc restat magna dubitatio ex parte continuationis flatus uenti: unde continuetur per tam magnum tempus: utputa per tres dies uel quattuor: & aliquando per unã quartam lunationis ex quo uapor ille prædicto modo motus uersus unam differentiã positionis non iterato redit ad eandem nec ille uapor de se sufficit ut ex eo generet uentus continuat.is per tantũ tempus: unde ergo accideret ista continuatio uenti. Sed dicit Aristo. ubi supra q generatio uentorum similis est generationi fluminorum faciet esse fluuii i pricipio ortus sui minĩæ sũt: sed ulteri9 pcedẽtes a longe efficiuntur maximi per additionem aliorum fluminorum ad ipsos ita uenti in principio ortus sui minimi sunt. sed ulteri9 procedentes per loca in quib9 eleuetur multitudo exalatiõis calidæ & siccæ fiunt ualidæ & fortiter. Si enim boreas in loco a quo icipit flare minim9 & quasi insensibilis. Sed ulterius procedens per loca in quibus eleuetur multitudo exalatiõis usq; ad nos fit multũ ualidus: hæc Ar. Et dicit albertus ubi supra. c. 14. q omnis uentus in principio debilis est exsufflationis: quia cũ materia primo paulatim a deorsum ascendit facit motũ debilem & paruũ est qd superius repercutitur a frigido: sed cum multiplicata est materia tunc multũ de ea & cum magno impetu repercutitur superius: & ideo facit flatum fortem cum processerit tempus ab eleuatione materiæ: & hoc etiam ulterius innotescit: ut dicit albertus quarum non sit uentus continui flatus sicut facit unam sufflationem & cessat & post

facit aliá:nõ enĩ exsufflat nisi qñ deprimit̃ uapor
a supiori frigido hoc aũt nõ fit cõtinue: sed qñ sol
depressus est: tunc cõfortat̃ calore loci inferioris
& assũpto plus materie. & iterũ eleuat̃ & tunc se
cũdo repercutit̃ & exsufflat & ita alterat uices a/
scendẽdo & reflectẽdo donec abscindit̃ in toto.
Patet ẽt ex his q̃re non est flatuũ æqualiũ: hoc enĩ
iõ est qa nec materia uaporis ẽ æqualis sẽper: nec
æqualiter in eodẽ ipetu repercutit̃ eo φ frigiditas
sit maior & minor & uapor & est inequalis spis/
sus & rarus. Inter duos tñ flatus fortes sũt miñ de
biles propterea φ adherent uapori spisso ex re/
liquis, uaporũ minꝰ spissorũ. Et dicit Arũ. ĩ de pro
bleumatibꝰ. particula. 26. φ uenti & præcipue au
strales sunt in fine cũ debent cessare maxime uali/
di. Ad hoc aũt mouet albertus dubitationẽ, ubi su
pra. cap. 21. quare. s. uentus mouetur ad oppositũ
situ sicut aquilo ad meridiẽ & meridies ad aquilo
nẽ: & sic de aliis uẽtis. Vapor q est radix uẽti aut
sequitur motũ eius qd̃ eleuat ipsum: & ex hoc ẽ ca
lidus: & tunc directe deberet ascendere aut sequit̃
modũ materiæ quæ ẽ terrestris. Et tũc deberet dire
cte descendere amplius. Si motus eius est ad latus
quod facit eũ potius moueri ad unũ latus q̃ ad ali
ud. Videt̃ enĩ ita debere moueri aquilo ad oriẽtẽ
sicut ad meridiẽ. Istis dubiis respondet albertus
in eodẽ cap. uersus finẽ dicens φ uapor uenti ge/
nerat̃ a calore ut dictũ est & expellit̃ & percutit̃
a frigore. Frigus aũt istud ẽ post ipm: & iõ impel
lit ipsum ante se ad sitũ oppositũ. Si aũt quæratur
quæ causa sit φ frigus sempec est post naporem il
lũ. Dicẽdũ φ ĩ oĩ regiõe ĩ qua flat uẽtꝰ frigus sem/
per impellitur ad extremũ ꝑpter diffusionẽ radio
rũ solis in ipsa & præcipue frigus terrestre. Et cũ ẽ
ad extremũ tunc dissoluitur & regio quæ est post
ipm frigida remanet: & ideo impellit uaporẽ ele/
uatũ ante se ad sitũ oppositũ: nõ. n. directe potest
ascendere propter frigus obuians in aere: nec po/
test descendere propter colorem eleuantem: nec
potest retroire propter frigus obuians in aere qd̃
est post ipsum: & ideo necesse est φ moueat̃ ante
se ad sitũ oppositũ: hæc ibidem albertꝰ. Arũ. uero
ubi supra ca. 6. φ sic incipit. sol aũt cessare dicit φ
ẽã quæ aliqñ cõmouet uentos & quasi aliqñ facit
eos cessare ẽ sol. Sol aũt duobꝰ modis facit uẽtos
cessare. Vno mõ qñ sol caliditate exalationẽ siccã
q eleuat̃ disgregat & cõuincat ĩ aerẽ. Alio mõ qñ
sol magni caloris ꝑuenit exsiccãdo terrã añq̃ pos
sit facere fumũ. Quẽadmodũ si ĩ magnã ignẽ pro
iecerit qs aliqd̃ modicũ cõbustibile ipsũ priꝰ exu/
ritur q̃ possit facere fumum: hæc Arũ. Et dicit al/
bertus ubi supra. ca. 3. φ si ad terrã sit approxima
tio solis pauca & terra non sit multũ humida sol
imprimet istã impressionẽ debilem: quia sol tunc
non sufficit eleuat e uaporem & terram constat es
se strictã propter siccitatem: & ideo tunc paucus
uapor eleuat̃ ab ea: quia secd̃m paruitatẽ caloris
eleuantis erit paucitas uaporis eleuati. Cum aũt
sol appropinquat forti appropinquatione sicut
ĩ æstate & terra sit refusa hũido bñ cõtinuante &
nõ uincẽte naturã terræ: tũc ĩprimit ĩpressionem
fortẽ ĩ terra & uaporis eleuati quãtitas erit secd̃m
illã mẽsurã fortitudinis solis ĩ terra disponẽte mõ
ꝑdicto: & iõ ẽt uenti multiplicat̃ secd̃m duos mo
dos prædictos in multitudine & paucitate. Sic er
go ĩpediunt̃ uenti & concitant̃ ab eodẽ. s. a sole
diuersimode se hñte: qñq; ãt mouetur sol super ter
rã q̃si directo diametro: & forte est terra sicca &
adusta nõ potẽs euaporare propter nimiã siccita
tẽ & tunc sol adurit terrã. Cuiꝰ sile est qñ magnus
ignis proicit̃ inter lignũ panẽ arida. calor enim
solis tũc multo plus cõsumit de uapore qñ eleuet
& iõ uapor frigidꝰ & siccus nõ põt eleuare ĩ aere
& iõ talis color abscindit uentũ. Vñ & ꝑpter hꝰ ĩ
calorẽ ustiuũ nõ inuenit̃ uentus & ꝑcipue ĩ terra
q̃ disposita ẽ ut diximus. Et ex hoc patet ẽt φ in/
ter duos solstitiales circulos terra aduritur & pro
hibet̃ materia uentorũ qa calor debilis prouocat
uentositates: & fortis calor absciđit eas. Itẽ dicẽ
dũ est φ ulr̃ duæ sunt causæ prohibẽtes esse uento
rũ. Quarũ una ẽ frigus excellẽs: & altera est calor
excellens cũ siccitate excellenti. Cũ enim calor &
frigus excellunt & siccitas excellens est cũ utroq;:
tunc prohibent uaporẽ ascendere q̃ est uenti. Ma
teria cuius quidẽ causa: sed qa frigiditas excellens
constringit partes terræ & siccitas terræ continet
eas. Nec sinit eas euaporare quia aperiri nõ pñt.
Omne aũt euaporans apertũ est & pars eius rece/
dit a parte. caliditas autẽ consumit & uete plusq̃
eleuet: & siccitas quæ est cum caliditate non habet
materiam quæ ad fumũ aeris ascendat & ideo uẽ
tus absciditur & impeditur. hæc albertus ibidem.
Et ulterius capitulo sequente ubi supra. s. in ca. 18.
dicit albertus φ aliquando causa continuationis
& abscisionis uẽtorũ est a loco. Quandoq; enim
in medio montiũ quiescũt uenti & præcipue ĩ tẽ/
pore calido æstatis & multiplicatur in locis illis æ
stas uehemens: illud necessario erit propter unam
duarũ causarũ aut iõ quia nõ est ibi uapor ascẽdẽs
eo φ sol accedere non potest uel parũ respicit loca
illa propter umbras montiũ sempiternas. & ideo
paucũ eleuat ĩ locis illis uaporẽ: & quia materia ẽ
pauca sunt uẽti pauci aut iõ quia sol eleuat ibi ua/
porẽ sed non continue quia in modico tẽpore ꝑ/
icit radios in uallibꝰ montiũ illorũ: & ideo cum
primus uapor eleuat̃ nõ continue sequit̃ eũ alius
uapor q nutriat & confortat eũ: & ideo materia
uẽti abscidit̃ iñ & pauci uẽti fiunt. Calor aũt est ĩ
mõtibꝰ ꝑpter duas cãs quarũ pria ẽ hæc qa sol re/
flectit̃ a latere montis ad aliud latꝰ alteriꝰ mõtis &
ecõuerso. mltotiẽs & ex illa radiorũ mltiplicatõe
& deriuatione multiplicatur calor in montibus.

alia aũt causa est quia aer calefactus tenet᷑ aquã inclusus & refecari non põt & tam multus in eo fit calor & reseruat᷑ i ipso & efficitur q̃si æstuans & iste cõburit uaporẽ uenti pcipue in ualle & hæc ẽ cã q̃re in q̃buſdã locis abſciditur uentus præcipue qui clausi sunt ad aquilonẽ & partim ad meridiẽ Inquibuſdã autem locis fit uentus ubi .ſ. nõ figit᷑ calor humiditatis quæ cõtinuat & nõ diſſoluit & fluere facit partes terre & iõ i desertis plãis q̃ multi sunt uenti & etiã in montiũ cacuminibus quia illa sunt uicina frigido aeri quæ q̃libet uaporẽ pcutit & facit impellere aerẽ sicut expellitur in uento. hæc albertus ibidẽ. Ex prædictis ãt patet q̃d sit uẽtus & quæ sit materia uenti & quæ moueãt uentũ & quomõ moueat᷑ & qualiter cõtinetur modus eius & quæ sit cã continuationis uenti & eius abſciſſionis & finitur hoc ca.

ℭ Capitulum de numero uẽtoꝝ. & eoꝝ ordine

r. Estat mõ dicere numerũ uẽtorum & ordinẽ eoꝝ. Ad quoꝝ euidẽtiã prio sciẽdũ ẽ ꝙ oẽs uenti illi sũt cõtrarii q æq̃ distãt i circulo horizõtis cuiuſcũq; p lineã diametralẽ eu⁹ tráseũtẽ .ſ. per centrũ. Vnde sciẽdũ est ꝙ cũ in nostro habitabili sunt quattuor plagæ mundi .ſ. oriẽs: occidens: ſeptentrio: & meridies: Ex parte orientis ponunt᷑ .3. uenti .ſ. unus principalis & alii duo collaterales. Principalis .ſ. uent⁹ orientalis æquinoctialis & collaterales eius sũt uẽtus orientalis æstiualis & uent⁹ orientalis hiemalis. Ex parte occidẽtis ẽt ponunt᷑ uenti un⁹ principalis æqnoctialis & alii duo sibi collaterales .ſ. uent⁹ occidentalis æstiualis & uent⁹ occidentalis hiemalis. Ex pte ſeptẽtrionis similiter unus principalis & collacterales: & hoc scd̃m descriptionẽ Aꝛ. 2⁹. metheoroꝝ. c. 8. quod sic incipit. Depõne autẽ ipsoꝝ. Et silr scd̃m descriptionẽ pedenbi supra isidori silr: & uide ubi prius: & ẽt scd̃m descriptionẽ alberti ubi supra ca. 20. Consideram⁹ ergo mõ noia uentoꝝ prædictorũ scd̃m opiniones eorũdẽ. Ex parte orientis ponunt᷑ tres uenti sicut dictũ ẽ. Principalis aũt & medius inter eos ẽ uentus orientalis æquinoctialis qui scd̃m græcos dicitur apeliotes scd̃m latinos dicitur subsolanus eo ꝙ ipse nascitur sub radiis solis scd̃m isidorũ .19. æty. ubi supra hoc accidit qñ sol orit᷑ i æquinoctiali scd̃z Aꝛ. ubi supra Collateralis uero subsolanus uersus meridiẽ est uentus oriẽtalis hiẽalis q scd̃m græcos dicit᷑ eur⁹ eo ꝙ ab oriẽte uẽiat Collateralis ãt subsolan⁹ uersus ſeptẽtrionẽ ẽ uẽt⁹ oriẽtal᷑ æstiualis & scd̃m græcos dicit᷑ cætiã scd̃m latinos uero & precipue scd̃m bedã ubi supra dicitur uulturnus eo ꝙ alte tonat. Ex parte occidentis est unus uentus principalis & medius qui dicit᷑ uentus occidentalis æquinoctialis & appellat᷑ scd̃m græcos zephir⁹ scd̃m latĩos uero ut dicit isidorus fauonius. Et scd̃m latinos dicitur zephirus eo ꝙ flores & germina eius flatu uiuificent᷑ unde dicit᷑ a zoe ꝙ est uiuere: & dicit᷑ fauoni⁹ eo ꝙ foueat᷑ ea quæ naſcuntur de terra scd̃m isidorũ & pliniũ ubi supra. Iste uentus flat circa uersiões estiuales .ſ. aũ principium & autũni tpe maturationis fructuũ. Collateralis ãt huic uento uersus meridiẽ est uẽtus occidẽtalis hiemalis quæ scd̃m græcos dicit᷑ liba & dicitur a libia scd̃m isidorum quia ipse a libia flat. Sed scd̃m latinos iste uentus dicit᷑ affricus in eo ꝙ frequenter i affrica initiũ flandi accipit ut dicit isidorus & iste uẽtus scd̃m pliniũ est uiẽs & furibundus flans maxime circa æquinoctiũ autũnale quẽadmodũ kakias circa eqnoctiũ uernale Collateralis uero fauonio uersus ſeptẽtrionẽ est uentus occidentalis æstiualis qui scd̃m grecos dicitur argesten. scd̃m latinos uero dicit᷑ chorus eo ꝙ ipse uentoꝝ circulũ claudat & ad se trahit scd̃z isidorum & quasi chorũ faciat. Ex parte ſeptẽtrionis uero uentus principalis dicit᷑ scd̃m græcos aphias scd̃m latinos dicit᷑ ſeptentrio eo ꝙ ueniat ab ursa maiori & minori ubi ſeptem stellæ tenent circulum circa polum acquilonarẽ. Collateralis ãt sibi uersus orientẽ scd̃m græcos dicit᷑ mesen. scd̃m latinos dicit᷑ aquilo eo ꝙ aquas stringit & ligat & nubes diſſipat scd̃m isidoꝝ est enim gelid⁹ uẽtus & siccus: & idẽ uẽt⁹ scd̃m isidoꝝ uocat᷑ boreas a loco i quo orit᷑: flat enim ab hiperboreis mõtibus altis & longe distantib⁹ a nobis iũ & frigid⁹ est & purus uenit ad nos hæc isidorus. Collateralis uero ſeptentrioni ex parte occidẽtis scd̃m græcos dicitur trasceam & scd̃m isidorum dicitur circinus eo ꝙ choro sit uicinus. Ex pate meridiei pricipalis uentus dicitur auster scd̃m latinos scd̃m grecos dicit᷑ nothus. & dicitur auster scd̃m isidorum ab augẽdo aquas unde & cursũ aerẽ facit & nubila nutrit. Et scd̃m isidoꝝ dicitur nothus eo ꝙ iterdũ corrũpat. Collateralis uero austro uers⁹ occidentẽ scd̃m latinos dicitur auster affricus eo ꝙ iunctus hinc austro & inde affrico scd̃m isidorũ. Ipse etiã scd̃m isidoꝝ dicitur libonoth⁹ eo ꝙ sit hinc & inde nothus. Collateralis uero austro uersus oriẽtẽ scd̃m græcos dicitur phœnica licet philosophus expresse non ponat uentum illũ sed scd̃m latinos dicitur euroauster siue euronotus prout dicit isidorus eo ꝙ ex una parte hẽat eurũ & ex alia austrum. Et hæc sũt nomina uẽtoꝝ .12. iuxta sẽtẽtiã Aꝛ. isidori hermetis trimegisti alberti i locis pallegatis. De his autem .12. uentis sunt tales uersus. Sũt subsolan⁹ uulturnus & eurus eoy Atq; diẽ medio nothus habet africus auster. Circius occasu zephiruſq; fauonius afflant. Adueniunt aquilo boreas & chorus ab arcto. Isti quattuor uersus designant nomina & positiones prædi

ctoꝝ uentoꝝ secūdum opinionē quorundā moderno ꝝ & discordant i noibus & positionibus uentorū prius positis pro parte. Frater albert⁹ ubi supra. imaginatur hos uentos moueri a septentrione & a meridie & a .11. pararell'. descriptis i sphera cælesti hoc mō. imaginat' enī ꝙ subsolan⁹ flat ab oriēte equinoctiali & eius collaterales a .2. tropic. s. uultarn⁹ a tropico æstiuali & eur⁹ a tropico hiemali: & hoc ex parte orientis: imaginat' ēt ꝙ fauonius flat ab occidente equinoctiali & eius collaterales a duob⁹ tropicis ex parte occidentali. s. chorus & a tropico æstiuali & affricus a tropico hiemali. Item imaginat' ꝙ auster flat a meridie. s. a polo meridionali & eius & collaterales a circulo antarctico. s. euro auster a circulo antarctico: flat a parte orientis. Et austro affricus flat ab eodem circulo a parte occidentis: imaginat' ēt ꝙ septentrio flat a polo septētrionali & eius duo collaterales a circulo arctico. s. aquilo a circulo arctico ex p te oriētis: & tertius ab eodē circulo ex pte occidētis. Sed i septimo climate & i regionib⁹ nostris isti uenti isto mō nō flant eo ꝙ a polo meridiōali nec a circulo arctico nec ēt a tropico hiemali non flat aliquis uentus nobis sicut postea ꝓbabit'. Nā dicit hermes trimegist⁹ li. 4. c. 2 ꝙ isti oēs uēti sedꝫ situs climatū uariāt' tēperant' quoqꝫ & distemperātur. Et aꝝ. ubi supra. ca. 7. probat ex itētiōe ꝙ uētus australis nō flat ad nos ex polo meridionali tū qa si ueniret ad nos a polo isto oportet ipsum pertrāsire ꝑ regionē suppositā eqnoctiali. Nullus aūt uent⁹ pōt uenire ad nos per locū illū cū ille sit calidissimus: tamē ēt quia si ita esset tūc eadē rōne aliquis uentus flaret a polo septētrionali ad locūꝫ terræ habitabilē qui ē ultra tropicos uersus austrū ꝙ nō pōt eē quia uent⁹ fortissime flans a polo septentrionali. s. boreas nō ꝑuenit ad torē habitatōnē nostrā: non enim prouenit ad eos qui sunt in libia uel forte aut ethiopia uel fit debilis si uēiat illuc. Itē dicit aꝝ. ꝙ nec ē dicere ꝙ uent⁹ australis sit flans ad nos ex tropico hiemali quia eadē rōe esset aliquis uētus flans ex tropico æstiuali ad illos qui habitant ultra tropicū hiemalē: nūc aūt nō est ita: tm̄ enim unus uent⁹ inde r' flans ex tropico æstiuo: & iste ē cōtrarius boreæ. Cū ergo uent⁹ australis q flat i nostro habitabili nō flat ex polo antarctico nec ex tropico hiemali ut probatū ē: relinquitur ergo ut sit flans ex tropico æstiuo: hæc aꝝ. Cū aūt locus habitatiōis aꝝ multū distat a nostra habitatione qui sedm̄ aliquos est in fine septimi climatis. Sequitur ꝙ uenti australes oēs nobis flant a locis citra tropicū æstiuū. Et sic sedꝫ uariationē climatū & sedm̄ uariationē horizontū uariātur positiones prædictoꝝ & coꝝ naturæ siue qualitates prout prius allegatū est ab hermete trimegisto. Et ponā tibi figurā in qua uidebis situs & positiones. 12. uentoꝝ & eoꝝ nomina sedm̄ sententiam prius positam.

X prædictis satis patet ꝙ sūt uēti & quo modo situentur: sed quia inter uentos ꝑdictos. 12. 4. sunt cardinales. s. subsolanus & fauonius septentrio & auster & omnes alii uēti participant de qualitatibus & naturis istorū. 4. enim omnes uenti uel sunt orientales uel occidentales uel meridionales uel septentrionales. ideo intendo dicere in hoc cap. qualitates & naturas siue complexiones istorum quattuor uentorum cardinalium sedm̄ sententias philosophorum ut earuꝫ inde habebantur qualitates & naturæ reliquoruꝫ uentorum. Et primo intendo dicere naturas & q̄litates uentorum orientalium & deinde aliorum Dicit itaqꝫ aristoteles ubi supra cap. 8. ꝙ uenti orientales sunt calidi & sunt calidiores uentis occidētalibus. Et albertus ubi supra. cap. 15. dicit ꝙ uenti orientales sunt calidi & sicci. uenti occidentales sunt frigidi & humidi. uenti meridionales sūt calidi & humidi. uenti septentrionales sunt frigidi & sicci. Et huic sententiæ similiter concordant Isidorus & beda in locis præallegatis: & similiter ioannes ianuensis in suo catholicon ubi loquitur de pruina: & plures alii & preter hoc experimentum satis hoc affirmat. Et dicit albertus ubi supra eodem cap. 22. ꝙ lafales uenti habent principalium proprietates remissas & aliqui participāt qualitates illius uenti uersus quam habent generationem. Et dicit albertus ꝙ non per uiam illam tātum dicitur orientalis calidior occidentali. Sed ēt quia sol diutius agit in uaporem orientalis uenti ꝗ̄ agit in uaporem uenti occidentalis. licet enī motor solis quasi semper sit æqualis sic ꝙ ita diu ascēdit in oriente sicut descendit in occidente tamen tripliciter uirtutem infundit uapori orientali in oriente enim primo emittit radium inicians calorem in eo & secundo per paulatinum accessuꝫ auget calorem generatū & tertio per presentia cor/

poralem consumit eum & trahit secum aliquādiu & sic demū incipit declinari ab eo & tunc remitti incipit calor uaporis in occidēte aut uersus nos nō ita procedit. Sed uapore uix illuminato statim cadit sol sup partē habitabilē nostrā & maiorē uaporis partē trahit secū & remanet frigidꝰ & grossius uaporis super horizontē sole nō presente: & ideo frigidior est uentus. Sed dicit albertus ꝙ ex iam dictis expresse patet ꝙ licet uentus orientalis calidior sit uento occidētali & subtilior & clarior. tñ in mane cum sol agit in ipsum calidior ē & purior & subtilior & sanior ꝙ̄ post meridiē cum sol declinat ab ipso: quia tunc incipit uapor frigiditate propria & loci inspissari & turbari ꝙ frigidiorē reddit uentū: econtrario autē est de occidentali per oppositā cām: hæc albertus ibidē. Ex his aūt uerbis patēt ꝙ uēti oriētales sunt calidi & sicci. Sed dicit beda de temperiebꝰ. lib. 1. ubi supra ꝙ subsolanus temperatꝰ est cuius a dextris uulturnus cūcta desiccans a sinistris uero eurꝰ nubes generās: hæc beda. Bartholomeus uero ī lib. suo de proprietatibus rerū: tractatu. 10. dicit ꝙ uēti oriētales sunt calidi & sicci. Calidi qa sub sole diu morātur. Sicci aūt ꝙ mare oriētale a nobis est ualde remotū. unde anteꝗ̄ uentus oriētalis ad nos ueniat si quid habet de humore totū caloris solis est cōsumptū. Ventus uero subsolanus est in calore temperatus: sed qñ declinat in uulturnū oia desiccat. quādo autē in eurū generantꝰ nubes. Venti autem oriētales sunt salubres in ortu diei quia ab aere ueniunt temperato & subtiliato. Nā regionū orientaliū est aer clarus & parū siccus īter calidū & humidū tēperatꝰ. unde & talis uētus aquas clarificat & eius uaporē suauē administrat. unde uēti oriētales corpa hominū in suauitate custodiūt ꝓpter suarum temperiē qualitatum. Partes ēt oriētales ī fructibus & floribꝰ habundant plus ꝙ̄ aqlonares & occidētales. Item fluuia contra orientem fluētia & mare orientale subintrantia sunt meliora & saniora ac clariora quia uentorum oriētalium occursione & solis orientis reuerberatiōe aquæ subtiliantur & depurātur: hæc bartolomeus. Ptolemeus uero in primo quadripartiti ca. 11. dicit ꝙ ī oriente fortior est siccitas ab hoc ꝙ cū per eā partem sol incedit quicquid nox humectauit desiccare non deficiet & uenti qui ex illa parte flatꝰ emittunt orientales uocantur: unde & ab omni priuantur humiditate atꝗ desiccant: hæc ptolemeus. Ex prædictis aūt auctoritatibus pꝛiorum pro maiori pte recolligi potest hæc sentētia quia omnes uēti orientales ut cōmuniter sunt calidi & sicci. Dicit tamen arist. in libro de problematibus. particula. 26 in principio. ꝙ subsolanus solus uentorum congregat & trahit nubes ad se. Sed huius causam assignat tam ar. ꝙ̄ suus expositor petrus paduanensis. s. ex hoc ꝙ subsolanus flat a locis cōuenientioribus terræ. s. a parte oriētis ubi sunt loca altiora ꝙ̄ a parte occidētis: cum perflat uentus incipiēs ab eo quod est eleuatum & cum hoc occurrit locis qui sūt circa occasum multū depressis propter reflexionē quæ illic accidit ex configuratiōe quæ surgit in terra respectu motus uenti uidentur illic impelli nubes uersus principiū illius refracti ita ut appareat subsolanus nubes ad se trahere: hæc ibidē. Et dicit prædictus petrus ibidē ꝙ subsolanus nō est humidus imo calidus & siccus. Et dicit ar. in eadem particula. 26. ꝙ quando eurus flat qui est sinister collateralis subsolano omnia uidentur esse maiora eo ꝙ eurus reddit aerem obscurissimū & turbidissimum & propter eius multam abstractiōnem & cōmotionem nubium ꝙ̄ efficit solis caliditate cum diu associatus permanet & quia flat ex loco alto prout dictum est. Ex his ergo quæ dicta sunt patent naturæ & proprietates uentorum orientaliū. ¶ Vēti ergo occidētales pro maiori parte sunt frigidi & humidi prout satis patet ex sententiis Isidori & alberti in locis pꝛallegatis & multorum aliorum: Et dicit beda in libro de temperiebus. ubi supra ꝙ fauonius est hiemē resoluens floresꝗ producens cuius dexter est affricus tempestuosus tonitrua quoꝗ generans & flumina a sinistris eius est corus faciens nubila. Et bartolomeus in libro de proprietatibus rerum ubi supra dicit ꝙ fauonius est temperate frigidus & humidus. frigidus est quia propter quā morā quā facit sol ī occidente & ad nos uenit anteꝗ̄ a solaribus radiis incalescat. Venti itaꝗ occidentales in fine diei sūt salubres & temperatiores quia sol in occidente subtiliat eos & depurat: quia igitur regiones occidentales aerem non habent perfecte temperatum in calore & humore ideo eorum aqua mutabilis est & turbida eo ꝙ in principio diei radiis solaribus non disgregatur. Nam in principio diei uentus minus frigidus est in uesperi uero calesit. Itē uenti occidentales in fine diei sunt temperatiores patet etiam per albertum sicut prius dictum est. Et dicit aristoteles in de problematibus. ubi supra ꝙ uenti prætermittuntur in hieme ab oriente æstate aut ab occidente. Cuiꝰ causa assignatur per ipsum & per prædictum expositorem suum petrum qui dicunt ꝙ quando sol non potest uincere aerem tunc uapor dimissus in eo discurrit per ipsum cessante sole & prohibente quo accidente relinquuntur nubes & prætacto condensato ex quibus nubibus cum in eis colligatur calidum uentosum cum aliquo sicco generantur uenti occidentales & huiusmodi nubes & uapores existētes circa occidens atribuuntur uirtute solis & deferuntur ad hemisperium illorum qui habitant in opposito occidentaliū. & ex huiusmōi nubibꝰ & uaporibus generabitur uentꝰ matutīalis dictus subsolanus. Ecōtrario aūt mō accidit fieri in hemisperio inferiori & superiori circa ptē oriētalē nostrā eiusꝗ accidit circa occidētalem quoniā nubes

congregatæ circa solis occasum in occidente ipsorum ꝙ est in orto nostri orientis generant eis zefirũ sicut generant nobis in nostro occidente. Cum autem sol recedit ab eis incipiens ad nos peruenire & oriri ex illis nubibus & uaporibus ex quibus erant zephiri apud nos tunc erunt uenti matutinales siue subsolani propter aerem habentem motum solis & spiritus uentosi. Vnde licet hic uentus matutinalis super occidentibus alium uentum s. uentum precedentem zephiꝝ dictum nihilominus erit magnus & premittentur in hieme & de mane quoniã eleuatio fit maior cum ei fiat additio maiorũ uaporum. Dum itaq; sol nobis accedit in æstate aer relinquitur infrigidatus & tunc uapores incipiunt conturbari & moueri hinc inde in uentum & adhuc inducatur actio & commotio quam causat sol tendẽs ad aliud hemisperium: nobis autem uenti non sic premittuntur hieme in occidente quoniam aer est frigidus secundum totum & itantum infrigidatur post occasum ꝙ uẽti non possint fieri in mane non premittunt̃ æstate uenti orientales matutini tunc illis est æstas.

Cum autem ipsa solis permanet potentia ita ꝙ ipsis licet occidat sol nobis tamen oritur uirtutæ suæ caliditatis mouens plures uapores eis quos secundum plurimũ sequor hic & iõ cum oritur supra hemisperiũ nostrum illi uapores sparguntur: hæc ibi. Item dicit aꝝ. ubi supra inferius in eadẽ particula ꝙ zephirus de numero uentoꝝ maximas nubes ducit. Sed hic uidet̃ eẽ dubitatõ eo ꝙ inferius adhuc in eadem particula dicit aꝝ. ꝙ zephirus serenus est & delectabilissimus uentoꝝ & huius causam ponit ex hoc ꝙ zephirus habet complexionem siue naturã proportionatam naturæ aeris temperati sicut est aer ueris. non enim est calidus sicut sunt uenti australes flantes a meridie aut orientales flantes ab oriẽte neq; est frigidus sicut sunt uenti septentrionales. Sed medius est inter p̃dictos excessus. Et quia tunc est temperatus aeri ueris preponitur ideo proprie flat in uere quãdo tempus est temperatũ. Sed huic dubitationi respondet petrus prædictus expositor aꝝ. in eadẽ particula dicens ꝙ zephirus flat ex pelago ubi profunditas maris continetur & zephirus est in materia parata & obediens agens eo ꝙ materiam habet dispositam ualde & si sit debilis potest tamẽ perfecte actionem imprimere propter quod zephirꝰ cum sit mitis & delectabilis ualet multos uapores et paratos in nubes congregare: non sic autem boreas cũ suæ materiæ desit abstinentia: hæc ibidem

Item inferius in eadem patricula dicit aꝝ. ꝙ zephirus mitissimus est uentoꝝ & frigidissimus & maxime flat duobus temporibꝰ. s. uere & autũno & uespere diei cum sol appropinquat ad occasũ & maxime iuxta terrã ũde prohibet canes & impedit eos ne percipiunt odorẽ in uenatione. Et dicit aꝝ. ꝙ ideo zephirus est frigidus quia flatus eius uenit ex mari ad nos eleuando ꝙ est humidũ subtile & infrigidando maxime cũ plaga occidẽtis sit frigida & diffundat huiusmodi humidũ super spacia campoꝝ unde & frigidare diminuet̃. Et licet hic uentus sit frigidus in comparatione aliorum uentoꝝ orientalis. s. & meridionalis est tamẽ simpliciter frigiditatis paucæ uel calidus respectu boreæ & zephiri euentatio accidit ex dissolutione aquæ in uaporis subtiles non autẽ ex liquefactione & dissolutione niuis & glaciei sicut boreas & est frigidus in comparatione orientalis & meridiõalis ac etiã ad nos quia flat mox post hiemẽ. s. in uere in quo sol est adhuc insufficiens ad uincẽdũ frigiditatẽ & humiditatẽ in aere & similiter flat in autũno in quo sol nõ potest uincere frigiditatẽ. Et dicit aꝝ. ꝙ zephirus est mitis uentus quia non flat ex montibus altis nec ex locis eleuatis sed ex liquoribus spaciosis & campestribus & iõ flatus eius est facilis & suauis: quod declarat gapartes quæ sunt uersus septentrionẽ quas boreas euentat & quæ uersus meridiẽ quas auster euentat sũt mõtuose & altissime ut mons capeti & mons caucasus. In locis enim montuosis frigidis hæc. s. septentrionalibus exalato fumoso magis coangusta quare & impulsus eius est uiolentior. Item dicit aꝝ. ubi supra ꝙ zephirus uersus occasũ solis flat: mane aũt non: & huius causã assignat dicens ꝙ sol ut plurimũ cũ oritur & occidit est causa cõmotiõis uentoꝝ quos causat isto modo. Cũ nãq; interuenit aer humidus uaporosus siue facit ipsũ & subtihat & tunc dirigitur aer ille uaporosus & primo sequestratur in partes subtiles modicas formã uenti inducentes ꝙ si cõtingat post aerẽ a uentositate repletũ calefactũ a sole & concitatũ ãplior sit uentus ꝙ prius esset aut ꝙ fieret existente aere prius uaporoso & nõ uento. Sic itaq; si uentus debet fieri oportet solẽ occurere ut frequenter quia ortus & occasus stellaꝝ aliaꝝ. s. fixaꝝ & maxime. 15. maioris est causa cõmotionis uẽtoꝝ suo ortu & occasu. Itẽ dicit aꝝ. ꝙ cũ sol orit̃ distat longius a zephiro eo ꝙ flatus zephiri est in occasu solis cũ sol causat subsolanũ qui zephiro cõtrariatur. Sed postea cũ sol motu firmamenti peruenerit ad occidentẽ tunc segregatur aer in partes natas recipere formã uenti & efficitur ipse perfectus quia quando fuerit sol a medietate cæli ultra procedendo uersus occasũ nõ fit uentus oĩo. Sed disponitur aer ad ipsiꝰ generationẽ eo ꝙ tũc sol temperatissime se habet ad calefaciendũ & sequestrãdũ aerẽ in partes ut formã uenti induat: & iõ cõcludit philosophus ꝙ propter istã causã subsolanus mane inchoat exsufflare aer enĩ continens nocte sole recedente humectatur supra terrã quo quidẽ infrigidato & humectato in spissato acquirit grauedinẽ unde & redditur propinquius terræ grauæ. Nã semper tendit deorsũ. Cũ uero mane orit̃ sol inuenit ibidẽ materiã p̃paratã in ꝗ agit disgre

gando & subtiliando ipsū. & cū omnis operatio fit per contactū primo mouet materiā uel aerē circunstantē quia mota causatur uētus & quia ille uētus mouetur a parte orientis uocatur subsolanus igit hūc uentū causat sol cū orit: unde format ratio adhuc isto modo. Sol ē causa uētorū ut frequēter cū materiā inuenit. sed illud est cū fuerit i ortu uel occasu. Sol uero mouet uentos sedm locū in quo existit & mane est circa orientē. Sero autē circa occasū. Sub solanus ergo est oriētalis & zephirus occidentalis hæc sedm arē. & eius expositorē ibidē. Et ulterius in sequenti probleumate addet arē. dicens φ eleuato sole & augentur uenti. Et similiter cadunt minorati & dissoluti cū tamen ita sint contraria & contrariorū cōtrariæ sint causæ cui respondet philosophus dicens φ uentus nihil aliud est q̄ aer uel superfusi humidi motus & humidi subtilis aerei dispersi ad deorsū. Cūq; huius aeris motus uł humidi subtilis dispersi deorsū fuerit parue quātitatis consumit & quasi adnihilatur & sensibiliter a sole: quare uentus inde nō accidit. Si uero huiusmodi fuerit maioris quātitatis plus mouetur & concitat aerē cū sol orit. Vnde & merito dictū est. 2. metheororū φ sol cessare facit & cōmouet etiā uentos. Sed ubi supra mouet pdictus petr⁹ expositor arē. dubiū de hoc φ dicit arē. φ uētus est motus humidi eū dictū sit prt⁹ frequenter φ uentus fit ab exalatione calida & sicca & fumosa. & respondet dicens φ uentus est motus siccitatis materiæ ex qua fit corruscatio & fulmiatio. Sed dicitur mot⁹ humidi ratione illius ex quo causat bimber ros pruina aut pluuia & sol agendo in humidū aerē calefaciendo & subtiliādo disponit etiā ipsā exalationē siccā hæc ibidē. Itē ubi supra dicit arē. Si circa equinoctiū corus flauerit aqua fit sed hoc dicit arē. est equinoctiū. Nā corus est uentus collateralis zephiro uersus septētrionē unde & conuenienter flat sole recedente parū ab equinoctiali in signis septentrionalibus & merito tunc pluuiā cōcitat eo φ iā recessit sol a signis meridionalib⁹ & cōplexio con est humida. Cum autē equinoctiū est sicut mediū quoddam in quo hiems & æstas equantur in uirtute neq; sunt ipressiones hiemis superatæ ab ipressionib⁹ æstatis nec econtra. Sed quando aliquibus sic se habentibus uni aliud illorū additur & non alteri illud cui fit additio uincit alterū φ & similiter hic accidit. Si enī alteri illorū temporū ut hiemi uel æstati fiat appositio uel additio tunc sensibile dniū habebit super alterū cui fit additio. Vnde cū corus sit complexiōis humidæ. Si flauerit post equinoctiū coget etiā naturā hiemis defluere eo φ eorus uapores in circuitu mouet sicut fit motus rius hæc ibidē. Ex his autē quæ dicta sunt patet φ uenti occidentales frigidi sunt & humidi & sedm quosdā multū pluuiosi & dicit iohānes ianuensis in suo catolicon supra .p. littera ubi loquitur de pruina φ uētus occidentalis est pluuiosus non habens uaporē purū & clarū. Et ptole. primo quadripartiti ca. 15. dicit φ pars occītalis orientis est humida eo φ sol cū i illa parte moratur ea quæ dies exsiccauit nox humectare incipit & qui inde procedunt uenti quos occidētales dicimus mollificant & humectāt hæc ptole. Ex his autē quæ dicta sunt patent proprietates & naturæ uentorum occidētalium: uentu uero septentrionales sūt omnes frigidi & sicci sicut patet per isidorum & albertum in locis preallegatis & etiam plures alios philosophos. Et dicit beda libro primo de temporibus φ uenti septētrionales faciunt frigora & niues. Et uentus dexter septentrioni niues facit & grandines & dicitur circinus eius quoq; sinister est aquilo siue boreas nubes constringens: hæc ille. Et albertus ubi supra ca. 18. dicit φ expertus est φ uentus septentrionalis & eius duo collatrales frequentius flant in principio ueris & in fine hiemis q̄ in aliis temporibus anni: & huius causam assignat albertus dicens φ hiemi succedit uer in quo sol ascendit ad nostram partem habitabilem & accenditur calore fortiori q̄ in hieme & ideo tunc calor ille plus eleuat de uaporibus q̄ consumat & ideo remanent in aere aperit etiam terram tunc & separat partem a parte & disponit ipsam ut euaporare possit & emittere uaporem intra se conclusum. In illo enim tempore liquescunt niues propter quas terra propter frigus aquæ niuis constringitur & per humorem superficietenus conglutiatur propter quas duas causas non paulatim euaporat φ i hieme est cōgregatū & iō sole ascendente terra exsiccat & aperitur & tunc uelociter egreditur uapor quē radit solis aliquātulum calefacit eum & propter illum calorem eleuatur ad ei⁹ superficiem & facit uentū. Oportet autem addere huic sermoni arē. quare uentus ille tunc habūdans fit ex parte septētrionis quia ex iā dicto nō habet nisi φ uētus tūc habūdat: & ad hoc sciendū est φ tunc sol ascēdit in meridie & tā in aere q̄ sub terra frigus & uapores frigidos quasi ante se ipellens fugat uersus aquilonē & illi nō potentes cedere ulterius dictis causis tūc erūpunt. Quod autē uentus aquilonaris etiam sicut expertū ē multiplicat i autūno & precipue sole declinante uersus finē uirginis uel in libra sole existe & ultra parē & hui⁹ cā est quia aer in aquilone tūc icipit i frigidari ppter descensū solis a signis aquilonaribus & iō calor relict⁹ in terra remittit a furore cōsumente uaporē & iō multiplicat uapor ex terra & ascendit continue sup aerē & ipellit eū ab aquilone & iō multiplicatur uentus aquilonares & eius collatrales uincet. Et hæc sūt cāe sedm alber. q̄re i pdictis duob⁹ tpib⁹ multiplicat uēt⁹ aqlōaris & ei⁹ & collaterales. Et albert⁹ ubi supra eodē tractatu ca. 2. silr dic̄ φ uēt⁹ septētrioal iduc̄ serēitatē & poit cāz hui⁹ dicēs & septētrio ē recti flat⁹ sic̄ res eui⁹ extrēa cōtiue sedz rectā

lineã distrahuntur a medio: & ideo distrahit par/
tes nubis inuentas in aere & diuidit eas ab inuicẽ
& sua frigiditate reprimit terrã ne materia uapo/
ris ascendat. & ideo inducit ille uentus serenitatẽ:
hæc albertus ibidẽ. Item aristo. dicit in lib. de p/
bleumatibus. ubi supra ꝙ uenti boreales annales
sunt id ẽ flãtes de anno ad annũ determinatis tem
poribus in uere & in æstate post æstiuũ tropicum
austri autẽ non sic. Aut si flant austri determina/
to tempore anni non tamen sunt adeo continui
sicut uenti boreales nec ita permanentes sed bo/
reæ uidentur a nobis diutius durare postq̃ incepe
runt eo ꝙ nos sumus habitantes sub borea. Et se/
cundã causã assignat aris. eo ꝙ uenti boreales fiũt
aere permanente fiemato in eẽ suo ut plurimũ enĩ
per flatũ æstiuos tropicos & manent stabiles ut in
uere cũ sit mediũ quasi hiemis ad æstatem. Adhuc
enĩ assignat tertiã cãm ex hoc ꝙ auster & quilibet
uentus meridionalis est humidus apud nos & ca/
lidus: sed humido aqueo proprie locus est extrane
us & contra naturã eius & quia humida & magis
ingrossantia aerẽ sunt ut cõiter erratica huc & il/
luc tendẽtia & absq; auctore cũ humiditas sit ma
xime determinata unde non solũ erratice trãsmu
tantur humida sc̃d̃m eundem locum: & ibidem
accidit si motus aeris tantum: contingit fieri uen/
tus non secundũ eundem locum sed sc̃d̃m aliũ &
aliũ in quo mouetur: unde non permanebit uen/
tus australis sed borealis permanebit prout dictũ
est. Itẽ inferius ubi supra dicit aris. ꝙ uenti borea
les cessant flare circa finem diei & nocte silr non
flant: huius causam dixit esse quia uentus borealis
causatur ex liquefactione niuis & glaciei circa se/
ptẽtrionalia. sed liquefactio talium per solẽ cessat
circa sero & in nocte eo ꝙ sol recedit tunc ab he/
misperio nostro aut est sub eo unde sequitur frig⁹
in aere niuis & glaciei congelatio aerem infrigidã
do & his congelatis non flant boreæ eo ꝙ flãt cũ
caliditas solaris incipit uincere & dissoluere frigi
da congelata. unde & flatus boreales annuatim fi
unt circa conuersiões æstiuas. Itẽ dicit aris. ubi
supra, quod uẽtus borealis incipiẽs flare de nocte
nunq̃ extenditur ultra tertiũ diẽ. & huius causam
assignat dicẽs ꝙ uenti septentrionales cũ flant in
nocte reddunt̃ adeo impotẽtes ut suos flatus con
tinuare non possunt cũ insufflatio fiat a calo spi/
rituali: & hoc accidit per duplicẽ frigiditatẽ. s. lo/
ci septẽtriõalis & tẽpore noctis: naturaliter. ẽ. n.
nox die frigidior. unde quia aer motus nõ existẽs
mediate quantitatis: quæ autẽ talis est mox potest
flare pauca temporis caliditate: & quia modica
est caliditas modicus est motus aeris: facto autem
motu paruo & rei & paruæ quantitatis ipse mo/
tus siue uentus qui inde prouenit uelociter cessat:
hæc ibidẽ. Et dicit aris. ulterius ubi supra ꝙ cũ bo
reas uicinus sit terræ ꝙ uẽit a polo arctico ubi ter
minatur terra non latet nos etiã permanens tem/
pore modico imo per totũ flat fere. Sed auster nõ
mox accedit ad nos eo iã orginato ꝙ accidit quia
auster perflat a locis remotis a nobis: & quia sol ĩ
nocte efficitur propinquus ille plage qui est circa
austrũ & maxime qñ fuerit in signis meridionali
bus: tunc enim noctes calidiores sunt apud austrũ
q̃ dies apud septentrionẽ: potest etiã uerificari ꝙ
dicitur quãdo sol fuerit circa signa septẽtrionalia
eo ꝙ tunc magis respirit partes australes q̃ septen
trionales rũ peruenit circa tropicum cancri pro
pter quod in nocte circa austrũ multimodũ aer p
mediũ mouetur ita ꝙ in nullo mouetur aer min⁹
in nocte circa austrũ q̃ postea in die immo magis
quia dies circa austrũ cũ sint calidiores prohibent
uentum magis flare cũ desiccent humiditates reso
lutas in spẽ uentosos. unde & in. 2°. metheororu;
dicitur ꝙ uenti ut cõmuniter non fiunt tempori/
bus horũ medus. Sic itaq; boreas qui propinquus
est nobis eo ꝙ sub eo habitamus mox nobis oc/
currit simul quia si hoc non esset non possemus
eum sentire cum eius mora non sit longa sed au/
ster quia distat a nobis multum non mox occur/
rit sed diu post: & non solũ fit in die sed in nocte
Itẽ inferius ubi supra. dicit ꝙ uenti boreales ma
gis perflant oĩbus aliis uentis. Et huius cãm dicit
eẽ quia habitatio nostra situata est sub borea ubi
locus est magis altus. terra eni in loco qui est extra
uersiones æstiuales ubi nos habitam⁹ est magis ele
uata q̃ alibi ut dicitur. 2. metheoroꝝ & maxime
circa oriens. silr partes illæ niue sunt plenæ conti/
nue cũ solis potentia propter multũ distare nõ po
test eam in aquam dissoluere sic itaq; locus habi/
tabilis noster ut plurimũ situs est sub borea tamen
quia nix illic semper manet plurimi generant̃ in
his locis boreæ id ẽ uenti boreales q̃ australes: hæc
ibidẽ. Itẽ inferius ubi supra dicit aꝝ. ꝙ boreas ĩ
cipiens magnus est finiens uero paruus. Sed au/
ster se habet econtra. Et huius cãm assignat aꝝ. &
eius expositor dicentes ꝙ boreas ẽ nobis propin
quus q habitam⁹ loca ĩ septẽtrionẽ declinãtia: un
de uenit boreas. Sed auster remotus est a nobis q̃/
re cum incipit moueri boreas in relatione ad au/
strum fit magnus & fortis. Sed principium austri
quia distantes sumus inde dispargitur & differa/
tur in multas partes & per longũ tempus anteq̃
ad nos pertingat ita ꝙ in principio quando inci
pit paꝝ cõtingit & iõ uidetur paruus. Sed apud
finẽ suũ ad nos accedit quare magnus fortiter: in
borea uero contrariũ accidit oĩno enim non sen/
timus ipsũ circa finẽ sufflationis eius quia tunc fa
ctus debilis rationabiliter habet cessare: paru⁹ qa
finis boreæ & alioꝝ locoꝝ similiter ĩ suis locis p
ceptus est debilis unde & non sentitur in fine sed
in principio boreas nõ est paruus sed est magnus
Item dicit petrus expositor & aꝝ. ꝙ auster per
ueniens ad nos fortificatur quare transiens super
aquosa & paludosa eleuat fumos & uapores plu

rimos grossos qui calefacti a sole sub quo perueni
unt dissoluuntur. Et qui ad nos peruenit auster de
lato loco ad angustū ut a meridie uersus polū no/
strum borealiter ubi angustatur. Sed aer cū perue
nerit ad loci angustum uelocius mouetur tardius
uero cū ad latum: boreæ uero per oppositum as/
sunt causæ: hæc ille. Et ubi supra dicit aris. paulo
post ꝙ prouerbialiter dicitur austro in ciuitate &
finitate borea bonū est nauigare: & causa hu9 pa/
tet ex iam dictis eo ꝙ principiū austri & finis bo/
rei mitis est ut iā dictum est. Item ubi supra dicit
aristo. uersus finē illius particulæ. 26. ꝙ si flatus uē
ti & precipue uenti borealis incipit circa aurorā
& de mane diutius durat ꝗ̄ si inciperet flare alia ho
ra puta sero. Et huius cām assignat dicens ꝙ cum
sol de mane circa ortum incipit agere in aerem ca
lefaciendo & mouendo & trahendo uapores ad
se: oportet tunc ꝙ motus ipsius aeris sit uelocior.
Cū enim est sol in oriente & sit ei tanta potentia
& inuenit sibi materiam paratam uentus tunc in
ceptus ex motione & operatione solis sic uehemē
ter discēditur diu. Deinde dicit aris. ubi supra ꝙ
cum in die flatus boreæ est fortis & ipetuosus sed
nocte aduenīte cadit: cuius causam assignat ari
stoteles eo ꝙ boreas causatur ex pluuia congelata
in niues uel glacies quando eliquatur & exalat a
caliditate solis: sed in nocte cadit & quiescit eo ꝙ
illa eadem generatio & dissolutio & humiditatū
congelatarum non permanet eliquata sicut prius
erat: sed congelatur iterum. sed econtra est de au/
stro. flat enī nocte magis ꝗ̄ i die ꝓpter hoc ꝙ ua/
pores cū essent i die calidi & inflari non poterat
i eis spiritus uētosus & reseruari sicut i nocte quā/
do uergebātur & mediocres reddebātur: hæc ibi.

Et in fine illius particulæ uigesimæ sextæ dicit A/
ristoteles ꝙ uenti boreales in locis frigidis in hie/
me multum existunt sēper nebulosi & turbidi si/
cut in locis circa polum arcticum Sed extra hie/
mem & extra huius loca sunt sereni & depurati
absq; imbribus existentes: cuius causam assignat
eo ꝙ cū huiusmodi uenti sint frigidi & ualidi quā
do erunt propinqui erunt amplius frigidi eo ꝙ
uaporosi amplius & aquatici: neq; adhuc ad nos
superueniunt: prius enim cōgelantur ꝗ̄ nubes co
rum flatu impellant ualido & cum euentrant ex/
tra hiemem & sūt remoti a locis prædictis aliquā
tulum magis operantur sui ualitudine ꝗ̄ sui frigi/
ditate propter quod efficiuntur sicci & a nubib9
depurati ob uehemens & longe flare. Item su/
perius in eadem particula dicit Aristoteles ꝙ flan
tibus uentibus orientalibus magis comedimus &
meliusq; digerimus ꝗ̄ flantibus australibus: cu/
ius causam assignat ex hoc ꝙ uenti boreales sunt
aliis frigidiores: frigidū autem facit digestionem
propter antiparistasim causando: calidum enim
coadunit interius cum humido & confortat qui/
bus proficitur digestio: excitat autem appetitum i
frigidando orificium stomachi quodāmodo iu/
xta illud tengni cum stomacus frigidus; appetere
bonus &c. frigiditas ergo uentorum borealium
bonum appetitum & bonā digestionem facit.

Et bartolomeus ubi supra. libro suo de proprie/
tatibus dicit ꝙ uentus septentrionalis oritur ex lo
cis aquosis & congelatus propter remotionem a
circulo solis & ex montibus excelsis ex quibus ad
nos uenit. Et dicit ꝙ cum Aristoteles illis locis ne
queant uapores dissolui propter nimiam conge/
lationem aerem serenum reddit & pestilentia; ab
austro ortam remittit & repellit scd̄m Isidorum
uehementia quoq; sui frigoris terrarum & aqua/
rū supficiē cōstrigit & nūc i glaciei nūc i christalli
speciem scd̄m uel minorem indurationem alte/
rat & conuertit: uenti itaq; septentrionales cum
sint frigidi & sicci corpora in durant & poros
claudunt humores purificāt spiritus & sensus sub
tiliant nim digestiuam administrant uirtutē reten
tiuam confortant aerem pestilentialē lauant uim
generatiuam augmentant. Vnde dicit Aristote/
les in quarto de animalibus ꝙ si in conceptione
fetus uentus fuerit septentrionalis natus erit ma/
sculus. Et si fuerit meridionalis erit femella. Item
uentus aquilonaris humores malos contrahit: &
impedit ne in alia membra discurrant. uerum ta/
men tussim facit propter pectoris desiccationem
terræ & corporum facit asperitates frigiditate &
siccitate sua neruos contrahit percutit & constrin
git admodum & ad operationem membra impe
dit atq; ledit flores & fructus teneros ledit & cor
rumpit uineas germinantes & florentes exurit
herbarum & arboruꝫ uirem spoliat atq; tollit hu
mores desiccat exteriores & interiores: & ideo ti
sicis est nociuus quia pulmonem sua siccitate dil/
acerat & ulcerat ut dicit Galienus. Item uentus
septentrionalis frigidus est & siccus & de angu/
sta zona uentens ad amplum aerem quæ rarefaci/
ens subtiliat & desiccat & congelando partes hu
midas tam terræ ꝗ̄ aquæ superficialiter coadunat
unde dicitur aquilo quasi aquas ligans secundum
Isidorum: hæc bartolomeus ubi supra. Ex præ/
dictis satis patet ꝙ uenti septentrionales sunt fri/
gidi & sicci. Et dicit Ioannes ianuensis in suo ca/
tholicon super prima littera ubi scilicet loquitur
tur de pruina ꝙ uentus septentrionalis siue aqui/
lonalis est frigidus & siccus impediēs eleuationē

impediens eleuationē calidi uaporis. Et ptolemeus
primo quadripartiti capitu.11. dicit ꝙ pars septen/
trionalis horizontis est frigidissima ob hoc ꝙ ca/
loris occasiões q̄ nobis icūbūt propter solis exūtiā
cæli medio sedm nostri sit⁹ locū a nobis multū elō
gāt & in oppōne solis cæli mediū obtinentis uenti
ex hac parte procedentes frigidissimi sunt & con/
strictiui: hæc ptolemeus. Sic itaq; ex iā dictis patent
proprietates & naturæ uentorū septentrionalium.
Venti uero australes sedm isidorū & albertū in lo
cis præallegatis sunt calidi & humidi. & hoc idem
asserunt alii philosophi q̄; plures. Dicit enim beda
sub prio de temporibus ꝙ auster qui et nothus dici
tur temperatus est .s. calid⁹ & hūidus atq; fulmini⁹:
hunc a dextris euro auster calid⁹. Vēti itaq; australes
qa ex hūido flant maiores in mari tēpestates faciūt
q̄; septētriōales: hæc beda. Et frater alber. ubi supra
capi.2. dicit ꝙ auster est uentus calidus & humidus
flans flatu uehementi & calidus non a natura uapo
rum cū omnis uentus sit ex uapore frigido & sicco
sed quia exitus flatus eius & principiū eleuationis
ei⁹ materiæ ē ex locis meridionalibus quæ sunt cali
da & sicca secundū naturā: cū ergo incipit flare pro
pter locū fit calid⁹: & quia calidū apertiuū est & re
solutiuū resoluit materiā roris paruā eo ꝙ locus est
siccus ubi oritur nec mltū humorē præstare potest:
pcedens autē flatus cū eo ꝙ semp adheret ei plus &
plus calore loci p quē est processus flat⁹ eius inuenit
locū uersus septentrionē humidiorē & humidiorē
Et ideo quia ipse plus & plus est calidus ex loco tūc
aperit plus aquas ac terrā & attrahit continue ua/
porē humidū & pluuias & uaporē calidū & siccū
quasi ad nutrimentū sui extrahit a terra: & ideo ef/
ficitur semper uehementioris flatus & flatus calidi
adiectiui pluuiaq; ex multis nubib⁹ turbidis & spis
sis. Ex regione autē septentrionis. Septentrio ē uen
tus frigidus & siccus. Est autē frigidus eo ꝙ oritur
in locis aquosis frigidissimaq; aquarū quæ perpe/
tuo frigore generantur in aquilone. Tales enī aquæ
minime euaporant: & ideo uentus ibi ortus rema/
net siccus & purus Oritur etiā ex montibus altis q
multū distant a nobis in septentriōe & illi sunt mō
tes frigidi sub quibus concluditur uapor terre⁹ mul
tus & quando egreditur de terra egredit̃ multus &
spissus diu ibidē congregatus: & ideo est frigid⁹. lo
ca autē per quæ flat nō sunt calida: & ideo nihil ad
heret ei ex eisdē uaporibus eleuatis: sed peruenit ad
nos purus. Egressio autē austri non est pura sicut
iā diximus: & hoc patet ex ipso loco ex quo descen
dit ad nos qui calidus est & turbidus. Vnde uentus
auster excrescēs ab ipso turbidus & crassus pinguis
prouēit ad nos & cōmouet pluuias eo ꝙ ipse ex al
to descendens ad terras trahit ad se uapores humi/
dos & grossos ac turbidos qui sunt materia pluuia
rū. Hæc est causa quare frequenter pluuia multipli
catur in autūno usq; ad hiemis principiū & præci/
pue in extrema parte autūni quia etiam calor meri
diani feruoris & estiui qui combussit uapores in
meridie remittitur & plus eleuat de uapore q̄; con/
sumit: & hoc præcipue in extrema parte autūni .s.
quando sol est in libra ultra mediū eius: & in scor/
pione tunc igitur multiplicatur uapor uenti meri/
dionalis: & hæc est una causa quare sapientes in a/
stris dicunt ꝙ libra est signū uentosum in quo do/
minatur uentus australis: & ex causa est ꝙ austro
flante tepescit aqua maris quia uidelz multū adhe/
ret isti uento de humiditatibus calidis quas īmiscet
superficiei maris & ideo remittitur frigus eius & ef
ficitur aqua tepida ex flatu austri calidi: hæc albert⁹
ibidē. Et infra in eodē tractatu primo cap. dicit al
bertus ꝙ est consideratione dignū quare uentus ex
citat nubes turbidas & aggregat eas quando spar/
sæ sunt & inspissat partes earum. septentrio autem
conuerso facit quia delet nubes & separat partes ea
rum. Causa autē huius dicit albert⁹ proxima quidē
est quia meridies habet curuitatē in flatu suo & ua/
pore flatū faciente sicut res lata & longa & spissa
eius extrema sunt flexuosa hoc est uersus mediū sui
inflexi & inuoluta continuatio: & ideo cum flat in
uoluit in se partes nubiū inuentas & generatas suo
calore in aere in omni uia per quam transit: & ideo
flatu suo nubes aggregantur & partes earū compo
nuntur & inspissantur & efficiūtur turbidæ & de/
scendentes per pluuias. Septentrio autem est flatus
sicut res cuius extrema continue sedm rectā lineam
distrahuntur a medio: & ideo etiam distrahit par/
tes nubium inuentas in aere & diuidit eas ab inui/
cem & sua frigiditate reprimit ad terram ne mate/
ria uaporis ascendat & ideo inducit serenitatē: hæc
albertus. Et Aristoteles in libro de problemati/
bus ubi supra .s. particula.26. dicit ꝙ uentus austra/
lis breuis serenat aerē. Sed cū fuerit magnus & diu
turnus turbat aerē nubibus. Et huius causam assi/
gnat aristoteles dicens ꝙ auster quando incipit fla
re minor est ut dictum est prius eo ꝙ multum di/
stamus a loco sui originis: & ideo non multum ae/
rem ante se impellit. & quia talis non multum per/
turbat aerem ante se impellit nubibus sed potius
serenat: & quia non impellit multum. ipse etiam
in fine non poterit fieri magnus sicut est sicut con/
suetudo & natura: hæc ibidem. Et ubi supra pau/
lo ante dicit aristoteles ꝙ auster non incipiens sed
finiens est pluuialis: hui⁹ causam assignat dicens ꝙ
cum auster incipit flare calidū excitat & a loco ad/
usto suaz trahit originem: & quia uenit a loco cali/
do diu est anteq̄; infrigidetur & denset aerem p nu
bē & pluuiam. unde cū diuturnus fit flatus eius red
ditur infrigidatus aer & condensatur amplius i plu
uiam q̄; prius & illud erit in fine exsufflationis eius
hæc ibidem. Item in eadem particula.26. dicunt
Aristoteles & suus expositor ꝙ uenti & præcipue
australes sunt in fine cum debent cessare maxime ua
lidi: cuius causam assignant dicentes quia quando
flatus eorum fuerit coadunatus eo ꝙ materia non

est adhuc subtiliata & diuisa per totum aerem calidum & adhuc est modicũ calidum in uapore uentoso eo ꝙ materia cõpacta ebetat calidum & maxime austro illud accidit cum humidus fit & uaporosus Sed cum diu exsufflauerit & præsertim cum ad nos peruenerit transiuit iam maritima stagnosa loca & paludosa quare caliditatem sufficiẽtem & siccitatem cum subtilitate mediocrẽ acquirit propter quod redditur uentus australis maxime exsufflationis in fine. De borea est econtra cum materia eius ẽ modica & subtilis. Item ulterius in eadem particula dicunt Aristo. & suus cõmentator ꝙ auster & eurus qui accipitur hic pro subsolano eo ꝙ euri dicuntur orientales illi & uẽti calidiores sunt suis oppositis .s. boree & zephiro. Auster enim calidior ẽ & humidior borea: hic autem .s. boreas frigidior est & siccior: & similiter est de euro & zephiro sibi opposito. sunt itaq; calidiores illis quia oriuntur & ueniunt a locis calefactis a sole: illi autem minime: tamen & si hi sunt calidiores sunt etiam plus generatiui pluuiarum & inundationum: cuius causa assignant eo ꝙ calidum euro & austro congregatˀ interius repercussum magis ꝗ̄ sit illud calidum qđ remanet extra lateraliter in superficie nubis eo ꝙ tũc erat calidũ disparsum per totum. Nunc autem efficitur aggregatũ ex interius & potens: rum ergo calidum fuerit sic contractũ ad inferiora infrigidatur pars exterior & ingrossatur quæ tunc calefit & dissoluitur a calido fortificato exterius prorumpente quo si quidem interueniente contingit pluuiam fieri. Assignat ẽt aliã cãm ex locis unde incipiunt flare auster & eurus dicentes ꝙ aer calefactus ab orienta li regione calida defertur ab euro in occidentẽ frigidã: auster etiã calidus in meridie defertur ad septentrionẽ ptẽ ita frigidã. & ga adhuc existẽtes calidi cũ in frigidũ locum perueniunt citissime congelantur & in pluuiam conuertuntur: & ponunt ibidẽ quattuor. auster causat pluuiam dicentes ꝙ cum auster peruenerit uersus finem suæ exsufflationis redditur pluuiosus ga aer motˀ a borea redditˀ frigidˀ ꝑpter uehementiam & uelocitatem eius motus. Sed cum pertransierit super mare & super paludes & terminauerit ad terrã factˀ ẽ calidˀ uaporibus multis immixtis qui infrigidatur iterum propter distantiã maris cũ hoc deuenerit: & tunc pluuiam inducit: hæc ibidem. Item ulterius in eadem particula dicit Arist. ꝙ austro flante mare nigrum fit. borea uero opacũ & obscurum. Et huius causa est scđm eũ & scđm expositorem suum ex hoc ꝙ boreas minus perturbat marinas aquas cõmiscendo siccum terrestre cũ humido aqueo. Sed auster magis cõturbat atq; miscet & ꝙ flatus eius est tortuosus magis flatu boreæ Omne enim ꝙ conturbatum & cõmixtum est nigrum reputatur pori nanq; subalterni ĩ quibus aer humidus continebatur obtunditˀ: & ideo flante austro mare apparet subnigrescere: hæc ibidem. Item ulterius ubi supra dicitˀ aristo. ꝙ austri modice flantes nõ inducunt collectiõnẽ nubiũ. Sed quãdo plus fiunt contingit uapores per amplius ĩ nebulas congregari: & ipse & suus expositor assignat cãm huiˀ eo ꝙ uenti parui non possunt multas in unũ cõgregare nubes ut patet quia ipsi parũ occupant de loco: & quia non sparguntur euentando ad longinqua non inueniunt uapores quos in nubes congregent: sed cum uenti fiunt magni impellunt aerem secundũ multas partes quare uidentur plures nubes existere: uapores enim colligunt ex diuersis locis cõgregando ĩ nubes amplius cum sint parui: eorũ natura grauis & onerosa deciditˀ ad terram tarde mota propter quod accidit uentum quiescere ante nubium collectionem. Cum autẽ sint magni huiˀ oppositũ cõtingit: hæc ibidẽ. Itẽ iferiˀ in eadem particula dicit Aristoteles ꝙ in austrinis grauius se habent homines & imbecillius: & hoc est quia multum humidum liquefit propter æstum ex uento leui australi & sic uirtus infirmatur hæc ibidem.

Item inferius in eadem particula dicit ar. ꝙ si auster aduocabit & comunicet boream ꝑparando ei materiã euentationis & principiũ .q. conctatiuũ mox boreas surgens tempestatẽ & procellã inducit & ponit causam quia auster est turbidus diuisus & pluuiosus cuius quidẽ natura est cõmouere & educere aquam multã. & iõ cum fuerit huiusmodi in aere facta per austrũ prius flantẽ. Si postea boreas ꝑflauerit inuenta materia adducta per austrũ tempestatem in aere inducit. Vnde cũ boreas suo flatu lutum assũpsit uel etiã puluerem mox dispositio hiemalis adducitˀ & tempestas fit & maxime quia hi uenti non perflant ex opposito super iuicem obiuãtes. Sed maxime paratus est auster materiã præparãdo boreæ. Nam luti assũptio fit maxime ab austro & frequenter propter motũ eius impetuosũ apud nos quia ambulat per loca humida. Et ulterius quærit ar. quia dicitur austrũ mox boreã aduocare & idẽ quare boreas uelociter peruenit in austrũ & non ecõtra: & dicit ar. illud esse quia ipsius boreæ est ad nos accessus breuis & propinquus eo ꝙ habitamus sub borea. Sed ab austro mltũ distamus hæc ibidẽ. Itẽ in eadem particula .26. in principio dicit ar. ꝙ auster flat freq̃uẽter cum pruina. Nam materia pruinæ & niuis & taliũ cũ; perueniunt uirtute calidi ad medium interstitiũ aeris illic frigidi regionis illius & uentus borealis extrinsecus calidus congregari cogunt intra uaporẽ ita ut uaporem digerat & decoquat. Cũq; sic fuerit pruina decocta ingrossata & naturaliter perit deorsum. Et quia hi effectus contrarii .s. decoctio pruinæ & ipsius expurgatio oportet ꝙ fiant a causis contrariis. Sed boreas & auster causantes huiusmodi effectus sunt contrarii: boreas .n. decoctiõnẽ operatur pruinæ. Cum igitur auster eius inducat expurgationẽ ipsã sui humiditate grauando ut ruat deorsum quare post ma

teriã decoctam maxime necesse est austrũ flare presertim cum tunc aer humidus & turbidus efficiatur. Deinde dicit ag. ꝙ uniuersaliter nix grando aquaros & pruina & huiusmodi cum fiunt significant expurgationẽ uaporis decocti a calido fortificato per frigidum. Et ideo cum fuerint tales expurgationes in quibus uenti sunt inserti decidunt & quiescũt uenti post expurgationem uaporũ prædictorũ uel in pluuias uel in pruinã aut in huiusmodi. Vnde dicit ag. ꝙ post pluuiam & huiusmodi tempestates cadunt uenti hæc ibidem. Itẽ ubi supra dicit ag. ꝙ auster fetidus est cum tamen sit uentus cuius materia est exalatio sicca & peruenit a loco adusto. & huius causam dicit esse quia auster de sui natura reddit corpora calida & humida relaxando ipsa quæ autem sunt huiusmodi maxime sunt putrefactioni exposita cum ipsa fiat per calidum ut dicitur 4. metheororũ: dissoluit etiam uirtutem & relaxat iuncturas & iõ dictum est prius ipsam esse pestilentialem præ aliis uentis. Item dicit ag. ibidem ꝙ australes uenti perflant a mari & non a paludibus putridis & iõ conferunt plantis & reddunt ipsas fertiles quia uentus hic ex mari peruenit cadens coram ipsis imediate non pertransiens auram per loca stagnalia paludosa neq; adusta & deserta: & iõ actio eius est tractio & impulsio scd̃m planetam & equale. non enim oportet ad ipsas fortiter & impetuose accedere. Sed potius paulatim pertransiens aurã per loca stagnalia ut ualeãt perfecte crescere: hæc aristoteles & suus expositor in illo loco. Item ubi supra dicit aristoteles ꝙ uẽti australes maxime flãt in hieme. s. uere incipiente & autũno finiẽte ut sunt tunc undosi & procellosi & conuersiui. & huius causa ponitur ab aristotele & ab eius expositore ex hoc ꝙ dum sol existit prope aquilonem. necesse est ut uenti generentur ibidem. Et in hieme & cum sol fuerit in signis australibus motus eius est prope austrum. unde & tunc flant uenti australes & maxime cũ uer incipit & cum finit autumnus tunc enim calefit terra per solem cum directe permaneat circa loca australia quare necesse est uentos australes ĩ prædictis oris maxime flare. Et sunt nobis undosi eo ꝙ transeunt per loca stagnosa & paludosa quando ad uos perueniunt: hæc ibidem. Item superius in eadem particula dicit aristoteles ꝙ uenti australes maxime flant in cane id ẽ ĩ ortu & occasu canis. Et scd̃m prædictum petrum expositorem aristotelis ubi supra non solum austri flant tempore ortus & occasus canis: immo & omnes alii uenti quia tũc inueniant magnam materiam in aere. Sed & austri maxime tunc flant. Et secundũ sententiam aristotelis & petri prædicti uenti maxime flant his tẽporibus & præcipue auster quia per partes inferiores aeris tunc calefactæ sunt eo ꝙ sol existit supra hemisperiũ nostrum calefaciens aerem ad cuius caliditatem multus uapor eleuatur cumq; & tunc habent flare maxime uenti australes quia sunt proprie annuales ut dictum est prius. Et dicit petrus expositor aristote. ubi supra ꝙ triplex est ortus & occasus sibi oppositus. s. cosmicus siue mundanus: heliacus siue solaris & cronicus siue temporalis. Et cosmicus ort⁹ ẽ quando signum uel stella oritur sole oriente ut cum canis qui est circa quintum gradum cancri oritur sole existente in cancro constat illos quidem dies esse calidissimos & humidissimos. Calidissimi quidem tunc sunt per coniunctionẽ solis cum cane quæ est stella grãdis & naturæ calidæ. Sunt etiã illi dies calidi tamen quia sol peruenit fere ad cenith capitum longo tempore permanens super hemispæriũ. tamen quia pluribus dieb⁹ sol moram in uno loco fore cum accedit & recedit ad caput cancri & locus sensibiliter non uariat tamen etiam quia leoni appropinquat qui domus est eius uitam. Humidi autẽ sunt illi dies propter naturam cancri in quo etiam sol existit qui siquidem est humidus ualde propter quod a terra eleuatur uapor & efficitur uentus precipue australis & maxime ubi preddictæ causæ calefacientes non dominantur exsiccando nimium & contingant frequenter circa illud tempus uenti ualidi eradicantes arbores & alias res: fiunt enim ex forti causa eo ꝙ tunc non eleuatur nisi uapor grossus & multus prius calefactus uehementer. & quia calidus est nũq; a se frigus expellit ad unum locum & tunc calidum uehementissime percutit uaporem eleuatum percussus autem impetuose exsufflat & etiam deicit erecta resistentia. Ortus autem eliacus est quando signum & stella incipiunt uideri in oriente de mane recedente sole ab eo quomodo canis orta emergit cum sol peruenerit ad leonem quo tempore & nocte maxime aer incipit infrigidari & per consequens aliqualiter humectari tunc quoq; uentus incipit fieri. Sed non impetuosus cum aer tunc contemperetur & ideo dicitur uẽtos ausrales flare hieme incipiente tũc enim potentes sunt suo flatu hæc petrus. Et alibi in eadem particula quærit etiam aristotelis prædictum probleuma. s. propter quid in cane austri flant: & ibidem in fine dicit ꝙ non confestim flant austri ut communiter post canis ortum aut occasum. s. cum fuerit sol in punctis tropicis uel post confestim eo ꝙ transmutationes sunt adhuc ita paruę ꝙ non suscipiant alterationem aeris ad uentos. Sed incipit hoc fieri quintodecimo die post uersiones: tempus enim illud licet sit quædam pars temporis ipsi⁹ talis alterationis est tamen denotatum super totum tempus ut oculus supes totum corp⁹ hominis apud phisonomicos aut quia sol in illis quindecim diebus peragrat medium signi & luna medietatem sui circuli: hæc aristoteles & suus expositor petrus ibidem. Item supra ubi prius dicit petrus ꝙ ortus cronicus siue temporalis est cum aliquod signum uel aliqua stella emer-

git supra orienté de sero sole occidente. Et ex his tribus modis ortus per oppositum apparent occasus. Ex quibus etiam patere potest quomodo auster aut alius uétus fit sub cane licet tempus sit calidū: ita ꝙ hypocras. 4. amphorismorum prohibeat purgationes sub cane. Nā & ante cané sūt purgationes molestę. hæc petr⁹ ibidé. Et frater albertus ubi supra ca. 17. ponit similiter ꝙ illi dies sunt calidissimi quando canis est sub radiis solis & hoc propter easdem causas iā allegatas a prædicto petro paduanensi. Et dicit etiā albertus ibidē ꝙ si terra in isto tépore est infusa humido continuāte tantūmodo: eleuat tunc sol multū uaporé & facit uentū & sic particulariter & nó uniuersaliter fit uentus propter causas dictas apud ortū canis cosmicum præcipue tamen fit uentus quando humidū continuans non faciliter separabile a terrestri sicut est glutinosū & aliquātulū uiscosū humidū quia tūc uapor est multū spissus & facit uentū uehementé. Si auté humidū aqueū abundet & facit fluere terrā adhuc in huiusmodi diebus generatur uentus quia calor feruidus exsiccat superfluū humidū & remanet humidū continuans tantū & hoc dat materiā uenti. Et dicit albert⁹ ibidē. Scias ꝗt ꝙ aꝝ. alibi dicit ꝙ generatio pluuiaꝝ i diebus canicularibus fit p accidens & raro & hoc contingit propter dictā causā quia. s. feruor caloris exsiccat subtile humidū quod eleuari potest i pluuias & remanet humidū grossū continuans puluerē super terrā & faciens euaporare materiā uentoꝝ. Itē dicit albertus ꝙ est hic sciendū ꝙ illud tempus causa est abscisionis uentoꝝ quia calor tunc temporis plus consumit ꝗ̄ eleuat de uaporibus & iō ex utroq; colligit̃ ꝙ in tempore isto uenti sunt rari. Sed tātū uenti illi sunt fortissimi & ipetuose eradicantur arbores & deiicientur edificia eo ꝙ tūc eleuatur ibi uapor grossus qui calidus est primo & quia aer calidus est & tunc undiq; ex se expellit frigus ad unū locū & illud quod fortissime percutit uaporē eleuatū qui percussus impetuose exsufflat aerē & deicit ea quæ resistunt. Sic ergo itelligitur ꝙ hic dicitur. s. ꝙ tempus caniculare est causa uentoꝝ fortium & est etiā causa abscisionis uentoꝝ communium. Item dicit albertus ꝙ ortus eliacus canis. s. de quo dictū est & hoc est quādo sol est uersus principiū signi uirginis est etiā signū uentoꝝ tunc eni quādo. s. canis sic oritur tempus habet qualitates quæ sunt frigiditas & siccitas & sunt ille qualitates autūni & tunc est tempus ortus uentoꝝ frequentiū. sed non impetuosoꝝ. Itē dicit albertus ꝙ tempus occasus canis est super tempus uentoꝝ sed non eodē modo quia duplex est occasus eius sicut duplex ē eius ortus: occidit eni occasu cosmico in hieme quando sol est in fine sagittarii uel i principio capricorni: cū eni tūc sol oritur i mundo tunc occidit illud quod est i pedibus geminoꝝ uel iuxta cancrū ad meridiē ultra zodiacū & tunc est tempus frigoris & constringit̃ terra: & iō uapor terren⁹ sub terra congregatus nō potest paulati euaporare & iō congregatur donec potest aperire terrā ut euaporet & fiat uentus & iō isto tempore uenti fiunt de die quia tunc sol aperit porros terræ ut exire possit materia uentorum. In nocte auté propter occultationē solis clauditur terra propter frigus & iō absconditur materia uaporꝝ & quiescunt uenti cū nec sit eleuans eos nec frigida aperiēs quoꝝ utraq; facit sol per diē. Idē autem tempus est causa abscisionis uentoꝝ per hoc ꝙ sol tunc debilis est & uaporē sufficientē eleuare nō potest & etiam quia terra tunc constricta est per frigus & simul fortiter tenent̃ partes eius & nó faciliter obediunt separationi quæ fit per euaporationē.

Occasus auté elyacus est quando occultatur canis a uisib⁹ hominū sub radiis solis & hoc & in æstate quando sunt dies caniculares sicut iā dictū est quando locutus est de ortu cosmico: hæc albertus ibidē. Sic ergo patet qualiter uenti fiunt & præcipue uenti australes in ortu & in occasu canis tam cosmico ꝗ̄ eliaco. Et aꝝ. 2. metheoroꝝ ca. 7. dicit ꝙ in discreti uenti & dissimiles idest graues & magni fiūt i ortu & occasu horizōtis. Est auté ortus eius post declinationem solis a tropico hiemali quasi circa principiū ueris sole existente i tauro ibi eni absconditur se sub radiis solis oriens mundo simul cū oritur sol & dicitur ille cosmicus ortus siue mundanus.

Itē dicit aꝝ. ibidē ꝙ in permutatione æstatis ad autūnū fiunt uenti dissimiles tunc eni rationabile ē fieri uentos quando aer est plenus in turbationibus quia tunc aer quandoq; conuertit se ad dispositiones temporis futuri & iō rationabiliter tūc aer est tumultuosus & uentosus & iō circa finē hiemis & principiū ueris adhuc etiā in fine æstatis & circa principiū autūni fiunt uenti frequenter. Itē dicit Aꝝ. ubi supra ꝙ uenti magni ut communiter singulis annis flant in principio autūni uel circa & hoc est quando sol est uersus principiū signi uirginis. s. in septēbri. Vnde & dicuntur huiusmodi ethezie idē annales uenti & habent istas proprietates non eni flant quando sol est prope nos. s. sole existente i cancro in iunio ui neq; quando sol incipit esse in leone. s. in iulio neq; flant quando sol multū distat a nobis. sed flant sole existente in uirgine. Alia etiā proprietas istoꝝ uentoꝝ est ꝙ diebus flant noctibus auté cessant. Causa auté quare isti uēti non flāt cū sol fuerit multū prope et quia sol magnitudine sui caloris prouenit exsiccando terrā anteq; possit facere fumū uel exalationē quæ sit materia uenti & iō tunc non fiunt uenti: flant auté prædicti uenti cū sol aliqualiter abscesserit & non fuerit multū prope nos quia tunc terra caliditatē habet sufficientē ex diuturna mora solis precedente quando. s. erat i cācro neq; s. habet caliditaté nimis excellenté quia sol incipit accedere a nobis caliditate primo ipsius terre niues prius congelate liquescunt & tunc terra eū caliditate sui propria & cū caliditate solis quasi turgescit & emitit ex se multā exalationē quæ prin/

cipium & materia uentorum. Causa uero quare præ
dicti uenti flant de die & non de nocte non exa-
lat in locis illis ita ut causetur uentus neq; enim ali
quid ualde cogelatū neq; aliquid ualde siccū exa-
lat. Sed siccū quod habet i se humiditatē & calorē
sicut ante declinationē solis a tropico estiuo flāt
uēti quos diximus ethesios.i.uentus australis cu-
ius causā diximus. Et sicut post declinationē solis
a tropico hiemali flāt uenti quidē australes. Qui
dicuntur orniehie & dicuntur sic ab aliqua cōstel
latione cæli & incipiunt flare septima die post cō
uersionē hiemalē & flant in uere. Et sunt isti uen-
ti qui dicuntur orniehie minores & debiliores e-
thesiis quia sol cōmouens istos uentos adhuc est
multū longe a tropico æstiuo a quo flant uenti p̄-
nominati & iō interpellatis uiobus flāt quousq;
sol ueniat ad tropicū æstiuū a quo quidem tropi-
co cum declinauerit sol flant ethesie hæc Ar. Ex
prædictis satis patet qualiter uenti fiunt apud or-
tum canis & apud ortum orionis & occasus co-
rum. & dicit ar. in libro de problematibus par
ticula .26. ꝙ in orione idest in ortu orionis di-
es fiunt uarii & permutan diuersis permutatio-
nibus nūc ad unā naturam nunc ad aliam. Simili
ter etiam & uenti tunc sunt īdeterminati & indi-
stincti. Et huius causam ponunt ibidem aristotel'
& petrus p̄dictus expositor suus ex hoc ꝙ omnia
sunt uaga & indeterminata cum debeant deter-
minari de una dispositione in aliam eo ꝙ partim
sint in termino a quo & partim i termino ad quē.
Sed illud accidit cum orion oritur .s. in prin-
cipio cum fructus maxime primitiales incipiunt
maturari .s. in temporibus calidis temperatis cu-
ius fructus sunt cerasa frage & huiusmodi. Sed oc
cidit orion hieme incipiente quando fructus o-
mnes sunt maturati & iam repositi. Et quia ori-
tur orion & occidit in temporibus prædictis in
quibus non dum confirmatum est & habitua-
tum aliquod tempus perfecte cum sol tunc existat
in signo bicorporeo siue comuni unum enim ec-
deecepit temporum & aliud initiari ita ut i uno
coniungantur duo loca & eius ortus erit circa me
dium mai occasus uero eius est per oppositum cir
ca medium nouembris sagittarii occidente prin-
cipio quo tempus autumnus incipit recedere &
hiems appropinquat necesse quidem est tunc uen
tos confirmatos & potentes reddi: declinat enim
utruq; oppositio quare componentia remanent
confracta quia prouerbialiter dicitur ꝙ ortus &
occasus orionis difficilis & intollerabilis & im-
petuosus est quoniam propter inequalitatem tem
poris necesse est totum sub tempore huius pertur-
bari & inequale fieri. Vnde dicitur ꝙ mutatio-
nes eorum maxime generant morbos & proprie
oim profectio fuerit mutationes autumnales hæc
ibidem. Et frater albertus ubi supra capitulo deci
mo querit istam questionem quare isti duo uenti
septentrio & meridies plures & fortiores faciunt
exsufflationes q̄ uenti qui ueniunt ab oriente &
ab occidente & alii collaterales eorum & soluit
questionem propositam dicens ꝙ dupliciter pos
sumus accipere aequilonē & meridiem .s. secūdm
ꝙ sunt partes quæ sunt iuxta polos mundi secūdm
ꝙ ubiq; in mundo acquilo & meridies sunt maio
ris exsufflationis q̄ oriens & occidens. Possu-
mus etiam accipere illas partes secūdm ꝙ sunt in cli
matibus distinctis quia non est necesse ꝙ flante
uento in uno climate ille idem exsufflet in climate
alio. In omnibus tamen climatibus est unum ꝙ a
quilo & meridies fortioris & frequentioris ex-
sufflationis sunt q̄ alii uenti. Si autem nos osten-
derimus causam efficientem quare hoc est in aqui
lone & in meridie in mūdo tunc manifestum erit
cum hoc quare hoc sit in climatibus quia uapor
climatis principium trahit a uapore plage mun-
di clima enim quintum auram accipit meridia-
nam a climate quarto & clima quartum a tertio
& sic deinceps usq; ad primum clima ꝙ accipit
auram meridianam a quarta terræ quæ est ultra e-
quinoctialem quæ est regio meridiana simplici-
ter quia protenditur ab arcu equinoctiali qui ue-
nit de oriente in occidens in capite arietis & libræ
usq; in polum meridianum. Similiter est de au-
ra aquilonari q̄ climata conuertuntur recipit a
sexto & sextum recipit causa a septimo & septi-
mum iterum a regione aquilonari quæ est usq; in
polum aquilonarem. Et licet uentus unius clima-
tis non necessario sit in alio tamen causa uento-
rum unius climatis recipitur ab alio climate licet
sit debilior & fortior ex parte agentis & ex par-
te pacientis secūdm diuersitatem latitudinis q̄ ha-
bent ex distantia ad uiam solis & stellarum. His
prenotatis dico ꝙ fortis & multa exsufflatio cau
satur a plurimo uapore congregato spisso & non
impedito per materiæ abscisionem. Cum ergo sol
non sit in aquilone nec in meridie nisi per illumi-
nationem & non per presentiam corporis sui si-
cut autem in oriente & in occidēte & in locis me
diis quæ sunt in uia solis per illuminationem & p
corporis sui presentiam sol magis calefacit orien
tem & occidentem & loca intermedia q̄ aquilo-
nem & meridiem: calor autem fortis multum at-
trahit humidū .q. in suū nutrimentū ergo multæ
uaporatiōes fiunt i uia solis iter oriētē & occidē
te & ille cōuertunt' in pluuias & i alias ipssiones

humidas cum sol elongatur ab eis quia cum est in
oriente tunc infrigidatur uapor ī occidente eo q̄
longe distat a sole: & econtra cū sol est ī occidēte
ifrigidatur uapor in oriente & cōuertuntur ua/
pores in aquam & descendit pluuia cuius descen/
sus impedit uentum: ergo in oriente & in occidē
te & in locis mediis parue sunt exsufflatōnes cau
satæ ab illis locis nisi loca materiæ etiam recipiunt
eas aliunde. s. a locis aquilonaribus & a meridio/
nalibus remotis a uia solis. In illis enim locis sol
non est per præsentiam corporum directa diame/
tro & ideo est in illis locis calor debilis & præci/
pue in aquilone quia ibi sol moratur in auge cir/
culi sui: in meridie autē mouetur in auge opposi
to quæ est minor pars diametri eiusdem circuli &
ideo minus calidus est in aquilone q̄ sit in meri/
die: q̄a licet obliquitas a uia solis sit equalis tamē
altitudo sua a terra inequalis ē quia magis uicina
tur terræ in signis meridionalibus q̄ in signis sep
tētrionalibus: calor ergo debilis ī meridie & pre/
cipue in aquilone facit hoc quia calor digestiuus
debilitatē facit in animali facit eñ humores terre
stres indigestos & grossos qui sunt in animali ma
teria uentositatum & in mundo sunt materiæ uē/
torum & ideo quātum est de causa efficiente par/
tes aquilonares & meridionales maioris sunt ex
sufflationis q̄ partes orientis & occidentis & lo/
corum quæ sunt inter orientem & occidentem in
uia solis: partes autē orientis & occidentis & lo
corum intermediorum in uia solis ut plurimum
sunt humidiorum ipressionum quam aquilona/
res & meridionales nisi forte propter niues quæ
habundant in partibus meridionalibus & septen
trionalibus quæ & cooperantur ad uentos ut di/
ctum est prius hæc albertus in isto ca. 19. Et ubi su
pra insertus in ca. 24. dicit albertus causam quare
sunt plures uenti in meridie & in septentrione no
stræ habitabilis q̄ in aliis partibus eius dicens q̄
causa huius est quia sol ascendens nunq̄ totam ha
bitabilem siue totum horizōtem radiis suis simul
illuminat nisi quando est in loco cæli medio siue
in meridiano nostro & tunc operatio eius est for
tis & respicit tunc radiis suis septentrionem &
meridiem & quia tunc fortis est ideo multum tra
hit & eleuat uaporem quia nō diu stat. sed statim
declinat a cardine cæli ideo non consumit uapo/
rem in illis locis eleuatum. sed generantur inde ni
ues quorum licet inundatio sit in locis mediis in/
ter orientem & occidētem cum frigiditate sua &
humore impellit uaporem terræ ad utranq̄ extre
niam regionem hoc est ad aquilonē & meridiē &
iō fiunt ibi multi uenti quia sol ibi eleuat de terra
uapores expressos & tunc obuians in aere frigus
percutit eos & fiunt uenti & quia solis mora par
ua est in parte septentrionis & meridiei ideo ope
ratio eius debilis est & pluuiæ sunt paucæ & uen
ti multi econtra autē est in oriente & in occidente
& in locis intermediis. s. uia solis. Et dicit alber/
tus q̄ hoc quod iam dictū est intelligitur de septē
trione & meridie habitabilis nostræ ita q̄ meridi
es & septentrio sunt partes ipsius habitabilis par
tis terræ. Et etiā hic attendendū q̄ cum uapor ter
renus cedit soli plus ad unam partem tunc non ce
dit ad aliā nisi paꝝ & hæc est cā quare isti duo uen
ti. s. auster & septentrio nunq̄ flant fortiter simꝉ.
Sed uno illoꝝ fortificato alter debilitat̄ nisi for/
te rarissime hoc contingat: hæc ibidē albert⁹. Pro
pter hoc autē quæ diximus patet qualiter se habēt
ad inuicē uenti australes & uenti septentrionales
& patēt etiam ipsoꝝ naturæ & proprietates per
iam dicta. Et quia allegatū est ex multis auctorita
tibus q̄ uenti meridionales sunt calidi & humidi
Adhuc uolo hoc idē confirmare per auctoritates
& proprietates alias & naturas uentoꝝ australiū
prædictis intēdo superaddere. Dicit itaq̄ alber.
in libro suo de proprietatibus reꝝ tractatu. 10. q̄
uentus australis calidus est & humidus atq̄ fulmi
neus densum aerē facit atq̄ spissū & nebulas mit/
tit suo calore poros terræ aperit & sua humidita/
te pluuias multiplicat & adducit ut dicit Isido/
rus tempestatē etiā i mari generat quia ab imo flat
ut dicit beda. Poros corporum aperit uirtutes.
s. animales impedit grauitatem in corpore facit ut
dicit hypocras uenti inq̄ austrini grauant auditū
caliginosi sunt & capita grauātes pigros dissoluē
tes dissoluunt enim uenti australes humores ab ex
terioribus ad interiora sensus etiā grauitatē faciūt
& calorē quæ corrumpunt & egritudines faciūt.
s. recidiuationē podagrā punctum & cōmouent
epidimiam & acutos febres. Vent⁹ itaq̄ australis
oritur ī zona iuxta polū ātarcticū quæ præ nimia
eius frigiditate est inhabitabilis. Vnde & ibidem
frigidus & siccus naturaliter quantū est de suo or
tu sicut & septētrio qui flat a polo opposito. Sed
dū transit per torridā zonā ibi calorē assumit &
quia uersus meridiē uenit ibi est maior aquaꝝ co
pia & ubi sunt loca uapoꝝ & rore plena humidi
tatē contrahit ibidē & aquirit unde & apud nos
calidus & humidus inuenitur. Et ipso flante aer p̄
dicto uapore repletus in pluuias resoluitur & q̄a
de ampla zona aerē īpellit ad nostrā partē angu
stam & iō condensat aerē. Vnde & nubes generā
tur & ex inde solares radii obscurātur ut dicit ysi
dorus. Et dicit bartholomeus q̄ multas habēt au
stri laudabiles proprietates quia est uentus mollis
& est mollicu⁹ calidus & humidus pluuiæ & ro
ris ministratiuus & augmentatiuus nutrientibus
poroꝝ terræ apertiuus germinū & seminū pro/
ductiuus superficiei terræ renouatiuus pēnaꝝ ue
teꝝ & plumaꝝ in auibus materialibus humoꝝ
frigidoꝝ & compactoꝝ in corpore dissolutiuus
sudoꝝ & euapocationis fumositatū & humoꝝ
superfluoꝝ prouocationibus & reptilium & uer
miū terrestriū de īferioribus terræ eductiuus. Et

hæc sunt proprietates uenti australis secundum bartol. ubi supra. Item secundum ioánē ianuensem i suo catolicon ubi loquitur de pruina: uentus meridionalis est congregatiuus nubiū & calidus & humidus. Et dicit ptole. primo quadripartiti. ca. 5. q pars meridiana horizontis est calida ob hoc q solis calor multus est cū in cæli medio moratur & qm hæc pars quantū ad nostræ regionis sitū est dextra uel meridiana. uenti qui ab ea parte procedunt generaliter meridiani nuncupantur quātū calidi sunt & cōburentes: hæc ptole. ibidē. Et dicit hali ibidem q multū bn̄ dixit ptole. quantū ad nostræ regiōis situ &c. quia si posuerimus q aliqua populatio sit in parte meridiei erit septentrion uel qui morantur ibidē de mō quo nobis est meridies. s. calidus & cōburēs: hæc ille. Ex his itaq; quæ in hoc ca. iam dicta sunt patent proprietates & naturæ oium uentorū. s. orientaliū occidentaliū septētrionaliū meridionaliū secundum snīas diuersorum phorum. Et dicit Isidorus. 13. ethimol. cap. 15. q præter uētos iam noiatos sūt duo alii q spūs magis q̄ uēti debēt dici. s. aura & alchanus. Aura ab aere dicta ē q̄si nerea eo q sit leuis motus eius sicut motus aeris. agitatus enī aer aurā facit. Alchanus uero qui i pelago ē p diurna cōem ab alto id sed mari uocatus est. Nā aliter. s. aura ē flatus in ripis. Aura enī terrens ē: hæc Isidorus & beda de tpibus lib. 1. loco de istis duobus uētis dicens q & sunt extra. 12. uentos prius noiatos spūs dicti magis q̄ uenti s. aura & alchanus aūt leuis motus aer est i terra alchanus uero in pelago imperare. Et finit hoc caplm de proprietatibus & naturis uentorum.

Capitulum. 4. de uētis propulsis a nube uersus deorsum.

Postq̄ precessit sermo de uentis flātibus a diuersis plagis mūdi. Mō in hoc ca. intēdo loqui de uētis qui ppelluntur ex nube uersus deorsum cuiusmodi sūt illi qui dicuntur echuephia & typho de qbus arist. 3. metheororum. i princi. Est aūt echuephia siue euesia secundum arist. Vētus quidā propulsus ex nube deorsū q secundum lineā rectam & cū magna uiolētia. Fit enī iste uentus q mīa exalatio aliqualiter spissa & corpulēta tota simul ppellitur ex nube. multus aūt spūs & rotus nō propellitur nisi a magno frigido q aūt a magno frigido propellitur celeriter: mouetur autē motum fortiter & uiolēter mouetur. Fit aūt prædictus uētus magnus & cōtinuus per hoc q expulsa aliqua parte exalationis sicce ab ipsa nube consequitur ipam multa & continua congregatio eiusdē exalationis. Sic enī fit fortis & cōtinuus uuosias queadmodū fit pluuia fortis & magna quando una parte nubis conuersa in aquā & aliæ partes cōsequētes in aquam permutatur. Et frater albertus. 3. metheororum tractatu. 3. ca. 15. dicit q uapor terreus qn̄ apparet in aere ad superficiē aeris eleuatus est uentus: & qn̄ occultatur in uētre terræ facit terremotū: & quādo coarctatur i uētre nubis facit tonitruū & coruscationē. Sed uētus aliqn̄ egreditur de nube nō ignitus nec multū expulsus. Vētus enim de nube paulatim sine magna expulsione egrediēs nō facit tonitruū: & precipue si fit ex uapore subtili non habēte condēsatas partes ex frigido multū percutiēte ipsum nec ex humido uiscoso cōtinuante eum. tūc enī egreditur sine sono uel cū sono paruo ualde qn̄ aūt nō ignitur sed cū exsufflatiōe magna & fortiter egreditur circa unā partē nubis proicit ad aliā & facit partes nubis spissas & ideo coaptatur ad magnas guttas generandas quæ cadūt tpe tonitrui antequā ueniat pluuia magna. Magnitudo autē illius guttæ est secundum proportionē qua uētus ppellit unā partē nubis ad aliā: & hora qua nubes icipit conuerti in aquā. Iste aūt effectus ē uenti est cū priso subtile uaporis inclusi in nube separari incipit a grosso luioso & anteq̄ nubes multū inspisset per frigus quia tunc subtile uēti incipit exire de nube & sufflat partes nubis ita q ispissantur & couertuntur i magnas guttas ualde hūidas. Si aūt aliquis de hoc dubitans obiiciat qualr eē possit q uentus iflatiuus q per hoc ipsum q flat distruere uidetur partes nubiū: & ita phibere guttas magnas: scias q iste uētus de quo nūc loqmur nullus ē eorum duodecī uentorum quos supra diximus: sed ē uētus egrediēs de nube & non attingit nubē extra: sed intra: ideo interiores eius partes exsufflant exteriorem: & sic inducit spissitudinem in partibus nubis & diuidit nubem & egreditur: quia cum pars exsufflata inundat super aliam necesse habet cedere ab ea quæ prius sibi fuit continua & sic inciditur iter nubes & exit uentus non ignitus: hæc albertus ibidē. Et secundū istum eundem modum egreditur de nube: uentus qui dicitur turbo qui secundum aristo. uero typho sub maiori tamen uiolētia egreditur. Turbo uero secundum Isidorum. 13. ca. 16. est uolutas uentorum dictus a terra quotiens. s. uentus consurgit & terram in circuitu mittit. Et hoc idem dicit ioannes ianuensis in suo catholicon super. c. littera. Et dicit aristo. tertio metheororum. cap. primo. q uentus qui dicitur typho fit quando spūs exiens de nube habet exitum ualde strictum propter hoc q latera nubis sunt multum gelida & spissa: tunc enim exit in principio aliqua modica pars exalationis facilitatis ipsam moueri: & uadit uersus terrā: nō tamen secundum rectum sed quodāmodo curuo: illam uero partem sequentur quædam aliæ partes exalationis faciētes ipsam moueri uersus terram: & sic mouetur continue prima pars uersus terram cum curuo quodā motu quousq; circa terrā illa prima pars expulsa cōiungatur alicui parti exalatiōis quæ posteri fetebatur es nube ita ut ex tali cōplexiōe fiat quasi circulus quidam: & sic generatur iste uētus qui dicitur typho factus secundum circulum & alio noie

dicitur turbo hoc secundum sniam arg. Et albert[9] ubi supra capitu 16. dicit quod uentus turbo sit ex hoc quod aperit nubes una in uno loco & alia in opposito situ ad illã: & illi duo uenti concurrunt i medio & uterq; illorum ab altero impellitur & impellit eum non quidẽ in sublimi sed i terra. eũ ergo ex nubibus egredientes fiunt duæ exsufflationes oppositæ conuenientes in loco ubi terrã percutiunt illæ duæ exsufflationes faciunt uentũ turbis eo quod utraq; alterã impellit & impellitur ab ea & ideo per modũ circuli rotundat & inuoluendo se inuicem ascendunt in altũ & trahunt secũ puluerem & corpora minuta sicut linũ stipulã & paleã. Est autẽ diligẽter attendendũ quod secundum omniũ peripateticorum sniam traditur iste uentus ut plurimus fieri in æstate quando est tempus tonitrui: & ideo etiã significat tonitrua post futura infra paucos dies. & si fortis est turbo forte non procedit tonitrua nisi una hora uel duabus uel forte in parte huius horæ. Et si fit in hieme fit tempore niuis. Sed non uehemẽs traditur ẽt iste uentus esse exiens de nube & nõ aduenientes aliqua plaga mũdi sicut alii uenti & in figura rotundus. Cã autẽ quare ut cõiter accidit est quia tunc eleuantur nubes aqueæ includentes i se uapores terrestres. Si aũt fiat in hieme fit tempore niuis: nubes eni niuosæ ut plurimũ habẽt i se spũs aereos: & ideo aliquando generant uentos turbis quando sunt in sitibus oppositis. Causa autẽ eius quod descendit a nube & non a plaga mundi est quia uentus qui uenit a plaga mundi fortis esse non potest in suo opposito propter defectuz materiæ & causæ eleuantis. unde si ueniret uentus turbinis a plaga mundi diu duraret quamdiu durat generatio materiæ taliũ uentorũ. Ventus autẽ turbinis non durat nisi per paruã horã. & ideo peccant qui uẽtũ turbinis causari ex aquilone & austro expresse reeũ arg. tradat eũ descendere ex nube & experimentũ confirmat dictũ eius quia nos uidemus quod si uenirent uenti illi ex aquilone in austrũ uel econuerso oporteret quod flaret i tota regione & nõ i loco uno unius campi parui. Nos autẽ uidemus quod tantũ in loco paruo campi flat uent[9] turbinis. Adhuc oportet quod occurrerent sibi uenti aquilonares & meridionales secundum latitudinẽ totius uaporis: & hoc non est in exprrimento inuẽto turbinis q quasi nullius est latitudinis. Adhuc autẽ si esset ex austro & aquilone flantis ab aliis uentis ab oppositis plagis mundi uenientib[9] flarẽt i uno loco & ẽt inuoluerent: nũc autẽ uidemus quod uentus turbĩs mutat locũ quamdiu durat. Amplius autẽ uidem[9] uẽtum turbis aliquando in aere quieto a uẽtis i æstate. constat ergo quod non causat a uentis. s. austro & aquilone flantib[9] ex opposito situ mundi: sed potius modo prædicto egredit ex nubib[9]. sed cã rotunditatis eius uidet esse occulta. Cũ hui[9] cã est ex hoc quod uterq; uẽtorũ oppositorũ habet unũ latus debilius quam alter & uterq; habet uniũ latus fortius quam alter. Sed ex diuersis causis licet eni isti uẽti egrediantur de nubib[9] tamen habent proprietates fortium uentorũ. s. aquilõis & austri: quia illi sũt fortissimi exsufflationis. Aquilo eni habet fortem exsufflationẽ ex spissitudine materiæ quia est uaporis spissi qui fortius percutit quam uapor paru[9] & tenuis. Latus autẽ aquilonis orientale fortius est latere occidentali: quia ibi iuuatur sicco & nõ multũ deprimitur nec dissipatur calido. Latus autem eius orientale debilius est latere occidentali quia calidũ siccũ orientalia non ministrant ei materiã humorũ ex qua confortat. Sed potius frigidũ humidũ ex parte occidentis: & si se ipellerẽt isti duo uẽti constat quod latus orientale austri & latus occidentale aquilonis super lat[9] uinctũ i quocunq; duorũ uentorũ reuoluntur super latus uincens: & ita uincens duplicatur & confortatur in utroq; & cũ cã confortationis sit continua duplicatio lateriũ super latus continue uenti isti uincunt & uincũtur: & ita continue se inuoluit & per hunc modũ contigit de uento & nubibus descendente quia unus propter sitũ habet magis proprietates uaporis terrei quæ sunt frigidũ & siccũ sicut sunt proprietates aquilonares: alter aũt magis habet proprietates uaporũ unde exit sez aquei quæ sunt humiduz & actuale calidũ uel essentiale frigidum: & ideo fortior est uapor frigidus & siccus ex mouente in latere uno ubi propter sitũ magis habundat frigiditas uaporem percutiens & alter uapor fortior est in latere alio ubi propter sitũ magis ex humore spissatur uapor percussus in descensu a nube. Sed cũ sibi inuicẽ obuiant cedit in utroq; latus debili[9] fortiori & fortius i utroq; reduplicatur ut possit continue uincere latus sibi oppositũ: & ita uent[9] reuoluitur in se ipsum circa centrũ quod est in medio latitudinis uaporis & exsufflationis: hæc albertus ibidem. Propter hæc quæ dicta sunt causa rotũditatis uenti turbis. Itez dicit arg. ubi supra quod non generantur isti uenti prædicti. s. typho siue turbo & echnphias siue carsias in temporibus uel in locis excellenter frigidis quia isti uenti sunt spũs quidam aut exalatio calida & sicca quæ a frigido excellenti extinguitur. In locis autẽ borealibus est frigidũ excellens: & ideo raro sunt ibidem isti uẽti. Effectus aũt typhonis siue turbinis secundum Arg. ubi supra est quod si i aliqua parte terræ talis uẽtus incideret & fuerit ibidẽ aliqua corpora frequẽter defert & eleuat ea sursum uiolentiã inferẽs. unde ut dicunt quidam experti. Iste uentus aliquando incidens mari eleuat magnã multitudinẽ aquæ & proicit eã in locũ ualde remotũ. Aliunde autẽ incidit naui & uertit eã uel eleuat circulando. Aliquando uero animalia eleuat sursũ secundum circuluz qui iterato feruntur deorsum exsiccata omnino propter caliditatẽ spũs eleuatus ea. Iste ẽt est uentus qui luminat frequenter in æstate in campo eleuans paleas a terra & puluerẽ & alia corpora &

sunt tonitrua post futura infra paucos dies. Et isti
sunt effectus uenti turbinis. Est autē quædā conue
nientia inter istū uentū & alios uētos flantes a pla
ga mūdi eo ꝙ sicut turbo est uolubilitas duoꝝ uē
toꝝ egredientiū de nubibus cū quadā uiolētia sic
etiā in aliis uentis flantibus a plaga mundi accidit
incidētia uentoꝝ & giratio prout dicit aꝛ.2.me
theoroꝝ ca.8. tunc autē unus uentus incidit alio
scd̄m aꝛ. quando quasi prosternens eū ad terrā fa
cit eū cessare & sic uenti boreales maxime incidūt
apud nos aliis uentis propter fortē ipetum facien
tes alios cessare: nos eni sum⁹ propinqui boreæ &
ĩō uenti boreales apud uos optinent principatū.
Giratio autē uentoꝝ generatio uentoꝝ sequenti
um post cessationē precedentē quēadmodū post
boreā qui est suppremus flat unus alius uent⁹ uer
sus occidentē collateralis sibi & post ipsū alius &
sic deinceps. Sic enim accidit quando flant ethe/
sie id ē uenti annales propter quod & illi uēti diu
durant. De generatione autē uētoꝝ & eoꝝ mate
riebus nominibus & etiā locis eorum & de eoꝝ
proprietatibus qualitatib⁹ naturis ad presens hæc
dicta sufficiant.

℄ Capitulum.3. quæ partes cæli. i. signa & q̄ pla
netæ uentos efficiunt.

MOdo intendo dicere qui plane/
tæ & quæ signa & quæ partes cæ
li efficiant siue moueant quos uē
tos scd̄m sentētiā tā philosopho
rū & astrologoꝝ. Dicit itaq; ia/
far in libello suo de pluuiis ca. ul
timo ꝙ planetæ causātes siue efficientes uētos sūt
sol mars & mercurius. Sed sed petrus paduanen/
sis super particula.26. libri probleumatū aꝛ. dicit
sicut ponit̄ scd̄m astronomos causā uentoꝝ fore
iouē & lunā & cancrū non pinet. Vnde tēpore
coniunctionis lunæ cū ioue & etiā cū luna i cācrū
ascendit contingunt uenti multi hæc ille. Et scd̄m
sententiā ptole.2. quadripartiti ca.8. & similiter
scd̄m sententiā albu.5. de coniunctionib⁹ magnis
differētia prima. Saturnus quādo dominatur uel
preest alicui tempori significat uentoꝝ flatus in/
conuenientes & subuersiones nauiū propter ma/
gnū uentum. Itē scd̄m ptole. ubi supra & scd̄m
albu. ubi supra differentia secūda cū iuppiter domi
niū obtinuerit alicuius temporis erit aer multoꝝ
uentoꝝ humidoꝝ qui uenti scd̄m haly.2. quadri
partiti ptole ubi supra sunt saniores quia dissol/
uūt humiditatē spissā. Itē scd̄m ptole. ubi supra
& scd̄m albu. ubi supra differentia tertia mars cū
prefuerit alicui tempori significat uentos ualidos
& pniciosos. Itē scd̄m ptole. ubi supra & scd̄m al
bu. ubi supra differentia quarta uenus cū sola do/
minatur significat uētos temperatos humidos &
multi nutrimenti qui res faciūt crescere. Itē scd̄m
ptole. ubi supra & scd̄m albu. ubi supra differen/
tia quinta mercurius quando dominiū susceperit
significabit in aeræ uentos turbinosos & repenti
nos ac de facili mutabiles ex quib⁹ peribūt naues
Patet itaq; scd̄m sententiā ptole. & albu tā dictā
ꝙ oēs.5. planetæ retrogradi effectum sunt uento/
rū diuersimode tamen. Itē scd̄m sententiā tradi
tā ab alchindo & aomar in fine libri.9. iudiciū de
regula apertionis portaꝝ. Mars & mercurius si/
gnificat uētos ualidos. Iuppiter uero uentos tem/
peratos. Saturn⁹ edificia subuertit. ℄ Sic ergo pa
tet qui planetæ sunt uentosi. Sed restat dicere qui
planetæ moueant uentos orientales qui occiden/
tales qui septentrionales qui meridionales. Dicit
itaq; albert⁹ super.3. methcoroꝝ tractatu primo
ca.15. ꝙ Iuppiter mouet uētos aquilonares sanos
& sol mouet uentos orientales. Luna uentos occi
dētales. Et mars mouet flatū a meridie: & hæc ea
dē ē sententia leopaldi i tractatu.6. libri sui. Sed
frater qui uocat se perscrutatorē in libro suo de tē
perie aeris dicit ꝙ necesse est propter habitatiōis
pluralitatē uentoꝝ ponere tot motores quot sunt
cæli cardines. Sol autē cū sit siccus & naturæ oriē
talis uentū facit orientalem & similiter saturnus
occidentalem. Iuppiter uero uentum aquilonarē
& mars uentū australem sic ita ꝙ non discordat
iste frater ab alberto nisi solū in uento occidentali
Et dicit alchindus in fine libri.9 iudiciū ꝙ mars
efficit uentos australes & maxime in capricorno
Iuppiter efficit uentos septentrionales in sua ali/
cuius prædicta domo. Sic ergo concordat alchin
dus cū alberto & leopaldus in istis duobus uentis
Sed ptole. discordat in aliis in gubernatoribus p/
tiū mundi & etiā uentoꝝ scd̄m sniam suā.2. qua
dripartiti ca.3. sol principaliter dominatur in oc
cidente & gubernat totam medietatem terre oc/
cidentalem & preter hoc scd̄m ptolemeū. Satur/
nus dominatur in oriente. Mars i occidente. Iup
piter in septentrione uenus in meridie. Vnde &
scd̄m ptolemeū in eodē.3. ca. quarta terræ habita
bilis quæ est inter septentrionem & orientem gu/
bernatur a ioue & a saturno & a tribus signis ae/
reis. s. aquario geminis & libra. Et quarta terræ in
ter orientem & meridiem gubernatur a saturno
& a uenere & a tribus signis terreis. s. tauro capri
corno & uirgine. Quarta uero īter meridiē & oc
cidens gubernatur a uenere & a marte & a tribus
signis aqueis. s. cancro scorpione & piscis. Et q̄r
ta terræ quæ est inter occidens & septentrionem
gubernatur a marte & a ioue & a tribus signis i/
gneis. s. ariete leone & a sagittario. Et itelligit pto
lemeus per istas quatuor quartas terræ quartas ei⁹
circunferentiales. Nam scd̄m eū quelibet quarta
habitabilis terræ centralis gubernatur ab eisdem
planetis & signis a quibus gubernatur quarta cir/
cunferentialis ei directe opposita. Et hæc oia po/
nunt̄ magis expsse tractatu primo hui⁹ libri disti
ctione.8. ca.3. Ex prædictis ergo patet ꝙ iuxta

sententiā ptole.ubi supra q sol cum saturno mouent uentos orientales & luna cum marte uentos occidentales Iuppiter uero mouet uentos septentrionales & uenus uentos meridionales. Itē sequitur iuxta mentē ptole.ubi supra q uenti inter septentrionē & orientē mouētur a ioue saturno & sole & similiter a tribus signis aereis. Venti inter orientē & meridiē mouētur a uenere marte & luna & a tribus signis aqueis. Et uenti inter occidēs & septentrionē mouentur a marte. Luna & a ioue & a tribus signis igneis. Sed iste processus ptole. non concordat cū processu suo in primo quadripartiti.19. eo q triplicitates quos dat ptole.hic non sunt idem cū his quos dat ibidē in illo ca.19. primi libri. Nā ibidē dat ptole. primā triplicitatē soli & ioui excludens marte; quia non est de haiz solis hic uero econtra excludit solē & non martē cuius causa est sc̄dm haly quia sol est orientalis & ista triplicitas disponit partē mundi inter septentrionē & occidens. Et quia etiam mars est dominus domus exaltationis solis. Similiter in ca.1.19. tribuit ptole. sc̄dam triplicitatē ueneri & lune & hic tribuit eam ueneri & saturno. Cuius causa est sc̄dm haly quia luna dominatur in parte occidentali ut dictū est & similiter quia saturnus est dominus capricorni. Itē ubi supra dat ptole. tertiā triplicitatē saturno & mercurio quā hic dat saturno & ioui: cuius causa sc̄dm haly est quia mercurius hic regulat omnes regiones meridionales sicut dictū est prius in tractatu primo huius libri distinctione.8.& iō dicit haly nō regulabit regiones laterales: & alia causa est sc̄dm haly q Iuppiter regulat ptes boreales. Cōsimiliter etiā ubi supra diuidit ptole. quartā triplicitatē marti tantum licet dedit ei pticepem ibi lunā & uenerē hic enī dat eā marti & ueneri. Qualiter autē isti duo processus ptole. debeant cōcordare pro habēdū pricipales uentoꝝ motores nescio: nec cāæ diuersitatis q̄s ponit haly in illo casu multū faciūt ad propositū. Si iuxta utrūq; processū debeāt motores uentoꝝ assignari. Itē aliud uidetur mltū mirabile.s. q ptole. hic attribuit tertiā triplicitatē saturno & ioui & particulari attribuit signa illius tertiæ triplicitatis. Mercurio ueneri & .Saturno capiendo ibidē uenerē q̄ ptinet ad meridiē & omittēdo iouē quæ ptinet ad septētrionē sicut satis patet tractatu primo distinctiōe.8.ca.3. Consilr dat hic quartā triplicitatē. Marti & ueneri & tñ pticulariter dat signa illi⁹ triplicitatis lunæ marti & ioui omittēdo uenerē quæ meridiē regulat & capiēdo iouē q̄ septētrionē gubernat & nō ptē illā. Aliud etiā uidetur mirabile ex hoc q ptole. attribuit cuilibet triplicitati primos duos pletas tātū & i distribuēdo pticulariter p signa cuilibet tribuit tria planetis.

Itē iuxta sentētiā ptole. hic prima triplicitas gubernat ptē terræ iter occidēs & septētrionē cū pdictis pletis gubernatorib⁹ suis. 2. triplicitas gubernat quartā terræ īter septētrionē & oriētē cū⁹ suis dn̄is p̄dictis. 3. triplicitas gub̄nat q̄rtā terræ iter septētrionē & oriētē cū suis dn̄is p̄dictis. Et q̄rta triplicitas gubernat q̄rtā terræ iter meridiē & occidēs cū suis dn̄is p̄dictis. In oriēte directe neci occidēte neci septētriōe neci meridie sc̄dm ptole.hic nō dicat aliq̄ triplicitas nec aliqđ signū triplicitatis. Sed solū i oriēte iuxta ꝑcessū ptole.hic dn̄at sol cū saturno & i occidēte lūa solū cū marte. In septētrione uero iuppiter solum dn̄at & i meridie dn̄at solūmō uen⁹. In ca.tñ prio libri ptole. de dispōne orbis & tpis dicit ptole. q prima triplicitas est septētrionalis q̄ cū suis dn̄is efficit uentos septētriōales. Et dicit ptole. ibidē q iō noiatur hæc triplicitas septētriōalis q̄a qñ fuerit lūa in aliquo signo hui⁹ triplicitatis & flauerit uētus septētrionalis fiet flat⁹ ei⁹ multis dieb⁹. Et ex hac cōsideratione factū est q opifices iudicioꝝ astroꝝ Idicāt fixionē flat⁹ uēti septētrionalis: Nā si flauerit uētus septētrionalis luna existēte i aliquo signo ab istis signis hui⁹ triplicitatis p̄cipue resoluet uentus septētrionalis uelociter & .2. triplicitas est meridiana. Vnde tñ luna est i aliquo signo hui⁹ triplicitatis & flat uētus meridionalis pseuerat flat⁹ e⁹ dieb⁹ plib⁹. Et .3. triplicitas silr est oriētalis & efficit uētos oriētales. 4. uero triplicitas est occidētalis & efficit silr uentos occidētales. Et huic sniæ ptole. cōcordat. Iuli⁹ firmic⁹ li.2.ca.5. dicēs q aquiloni subiacēt signa aries leo: sagictari⁹: austro: taurus: uirgo: & capricornus affeli con quem nos subsolanum dicimus: gemini: libra: aquarius: & affrico. qui & agretis libæ dicit̄ dn̄at cancer: scorpio & piscis. Sic ergo patet q iuxta sniā ptole. in li. de dispōne orbis & tēpis: & silr iuxta sententiā iulii firmici ubi supra prima triplicitas efficit uētos septētrionales. sc̄da triplicitas efficit uētos meridionales. 3. uentos orientales. 4. uentos efficit occidentales. Sed sc̄dm sententiā ptole. primo quadripartiti ca.19. prima triplicitas cū suis dominis qui sunt sol de die Iuppiter de nocte mouent uentos cōmixtos ex septentrionali & ex occidentali & hæc est triplicitas septētrionalis eo q Iuppiter habet in ea dominiū. Sc̄da triplicitas cum suis dominis quæ sunt luna de die & uenus in nocte mouent uentos cōmixtos ex meridionali & orientali & hæc est triplicitas meridiei cōuenientior propter ueneris ī ea dominiū. Tertia triplicitas cū suis dominis quæ sunt saturnus de die & mercurius de nocte mouent uentos inter septentrionem & orientem & hæc est triplicitas orientali uento cōuenientior propter saturni dominiū in ea. Quarta uero triplicitas cū suis dominis qui sunt mars & sibi associati in die. Sed uenus in nocte & luna efficiunt uentos cōmixtos ex occidentali & meridionali. Et ista quidē triplicitas uentos occidentales magis efficit propter martis & lunæ in ea dñium. Sic ergo patet sc̄dm uiā ptolemei quos uētos

moueat qualibet triplicitas cū suis dominis. Sed hinc est aduertendū q ptolemæus a quibuslibet aliis astrologis discordat in assignando dominos triplicitatū. Sed ad hoc hali rn̄det ī ca. isto. 19 primi quadripartiti ptolemæi dicens magis credēda est sunt quia ueniunt p experientias multas cū naturalib⁹ argumētis & hoc ut dicit ipsemet est expertus. Secūdū sententiā uero alkabicii ī suo itroductorio differētia prima & albu. 7. maioris introductorii differētia. 14. & similiter secūdū sētētiā maioris partis astrologorū: Triplicitas prima est orientalis & efficit uentos orientales cuius dn̄i de die sunt sol, de nocte uero sūt iuppiter & eorū particeps de die & de nocte est saturn⁹. Isti ergo tres plæ secūdū eos, similiter efficiunt uentos orientales secundæ uero triplicitatis dn̄i sunt secūdū eos ī die uenus ī nocte luna & eorū particeps die & nocte est mars & hæc triplicitas est meridionalis ergo hæc triplicitas cū suis dn̄is prædictis efficiunt uētos meridionales: tertiæ uero triplicitatis secūdū eos dn̄i sunt in die saturnus in nocte. Mercurius quoqȝ particeps est iuppiter & hæc triplicitas est orientalis secūdū eos ergo ipsa cū suis dn̄is prædictis mouebunt uentos occidētales quartæ uero triplicitatis dn̄i secūdū eos sunt uenus de die & mars de nocte quoqȝ pticeps est luna. & hæc est triplicitas septētrionalis secūdū eos ergo cū suis dn̄is prædictis ipsa mouebūt uentos septentrionales. Et albu. 6. maiorū introductorii differētia. 25. dicit q aries leo & sagictarius signa sunt orientalia. Nā aries est cor orientis & eius uentus est a sabe id est oriētalis & leo est finistra pars orientis eiusqȝ uentus est inter orientē & septentrionē. Sagictarius uero est dextra pars orientis & eius uentus est inter orientem & meridiē. Taurus siquidē uirgo & capricornus sunt signa meridiana. Capricornus enim est eorū meridiei & est eius uentus meridianus. & taur⁹ est sinistra pars meridiei eiusqȝ uentus est inter meridiem & orientē. uirgo est dextra pars meridiei & eius uentus est inter meridiē & occidentē gemini quoqȝ libra & aquarius sunt signa occidētalia & libra est cor occidentis & est uētus eius occidentalis & aquarius est pars sinistra centris & est uētus eius inter occidentē & septentrionē Cancer uero scorpionis & pisces sunt signa septētrionalia & cācer est cor septētrionis & est uentus septentrio & scorpionis est sinister pars septētrionis cuius uentus est inter septentrionē & orientē hæc albu ibidem. Ex prædictis itaqȝ patet qui plæ & quæ signa in cælo mouent uentos septētrionales & qui uentos meridionales secūdū opinionē ptolemæi albu. & alkabicii & aliorū astrologorū. & secūdū opiniones alberti leopoldi & fratris qui uocat se perscrutatorē. Sed ex his omnibus opinionibus prædictis. N ī potest ut mihi uidetur alia uia rationabile dici per quā de uentis sic rōnabiliter pronosticandū nec quæ experimētis poterit conueniri e ptolomæus enī qui inter astrologos præcipuus est & primus in tribus locis prædictis ubi loquit̄ de motoribus uentorū uidelicet in ca 19. primi quadripartiti & in libro suo de dispositione orbis & tpis a se ipso mirabiliter discordat prout dictū est. & ex dictis suis in locis suis pdictis de motoribus uentorum multa dubia & inconuenientia uidentur sequi prout dicetur post & p̄ parte probatū est prius. Et præter hoc ipse ptolomæus discrepat in assignandis motoribus uentorū ab omnibus aliis astrologis præter q̄ a iulio firmico. Itē ptolemæ⁹ & quasi omnes alii ponunt iouē gubernare septētrionē & mouere uentos septētrionales. Sed hoc nullo modo consonū est rationi ī regionibus septētrionalib⁹ nostris. Nā cā q̄re astrologi ponunt certos planetas mouere certos uentos est propter conuenientiā eorundē uentorū ad eosdē planetas in eorum qualitatibus pprietatibus & naturis unde & ptolemæ⁹ primo quadripartiti ca. 19. 20. similr. 2. quadripartiti ca. 3. & octauo dicit q iuppiter mouet uentos septentrionales tpatos a parte septentrionis uersus habitationē & q̄ iuppiter hēt moram in septentrione fortificat̄ multū opus & uirtus eius propria & faciendū nasci & crescere oēs res hæc hali ibidē Ex his ergo patet q ptolemæ⁹ & hali similiter astrologi omnes ideo posuerunt iouē mouere uentos septentrionales quia illi uēti sunt maxime temperati & salubris quēadmodū iuppiter tempatissimus & maxīe beniuolus. Sed ptolemæus in isto casu & alii astrologi assumunt falsū ut uidetur. Nā prout satis probatū est prius in ca. 3. huius distinctiōis per multas auctoritates uenti septentrionales sunt frigidi & sicci quæ qualitates sunt maxīe destructiuæ & maxīe perēptoriæ & uitæ animantiū contrariæ sicut cōstat: uēti igit̄ septentrionales non sunt maxime temperati & salubres prout ipsi assumūt nec a ioue mouent̄ qui est maxime temperatus. Itē dato q uenti septentrionales forent tpati in illo primo cliate uel ī illa regione ubi mansit ptolemæus sicut forte dicit aliqs ī regionibus nostris cū borealibus & pcipue in anglia & in scotia sunt nimis uenti frigidi & constrictiui aīantia plura frequenter pimentes & tempestates fortissimas frequenter concitātes sicut satis experti sumus in nostris ergo regionib⁹ oportet aliū motorē ponere uentorū septentrionaliū q̄ iouē q̄q̄ illi uenti in regione ptolemæi a ioue forte mouebātur prout dicit ptolemæus. Itē nō uidetur conueniēs illud quod dicit ptolemæ⁹. s. q saturnus efficit uentos orientales & mars uentos occidentales. Nā prius probatū est p multas auctoritates q uenti oriētales sunt calidi & sicci quomodo ergo mouent̄ a saturno qui naturaliter & effectiue est frigidus. Itē probatū est sufficienter q uenti occidentales sunt frigidi & humidi &

propter hoc ipsemet ptolemæus dicit primo quadripartiti ca.5. ꝙ uenti occidētales sunt hūidi prout dictū est prius. Quomodo ergo mouētur a marte qui de sui natura excellēter est calidꝰ & siccꝰ: sic ergo patet ꝙ opinio ptolemæi de motoribus uentorum non habet aliquā firmitatē & præcipue in regionibus nostris borealibus. Opinio ergo alberti & leopoldi de motoribꝰ uentoꝝ ut mihi uidet̄ est magis rationalis opinione prædicta ptolemæi dicunt enī ꝙ sol efficit uentos oriētales & luna uētos occidentales. Iuppiter uero uentos septētrionales & mars meridionales. Sed hæc opinio non uidetur rationabiliter asserere .s. ꝙ iuppiter mouet uentos septentrionales propter causas priꝰ positas: nec est rōnabile quod asserit ista opinio .s. ꝙ mars d3 mouere uentos meridionales eo ꝙ mars est calidꝰ & siccus excelienter. Sed uenti meridionales sunt calidi & hūidi ut probatū est prius ca. 3° huiꝰ distinctiōis. Quod aūt hæc opinio dicit solem efficere uentos oriētales & lunā efficere uentos occidentales hoc satis rōnale est. Et frater qui uocat se perscrutatorē non discrepat ab hac opinione alberti nisi in hoc ꝙ dicit saturnū mouere uentos occidentales. Vbi tñ albertus ponit motorem uentoꝝ occidentaliū esse lunā. Sed hæc opinio illius fratris stare nō potest eo ꝙ saturnus est frigidus & siccus sed uenti occidentales sūt hūidi sicut patet per ptolemæū & per plures alios ualentes. Nec dici pōt rōnabiliter ꝙ prædicti .4. uenti mouentur a quatuor triplicitatibus signoꝝ & ab eoꝝ dominis neq3 secūdm opinionē ptolemæi, neq3 secūdm opinionē alioꝝ astrologoꝝ. Secūdm opinionem enī ptolemæi primo quadripartiti ca.19. prima triplicitas cū suis dominis mouet uētos inter septentrionē & occidens & maxīe mouet uentos septentrionales. Sed nō potest hoc stare quia prima triplicitas ē ignea .s. calida & sicca & q̄rta horizontis quæ est inter septentrionē & occidēs est frigida & humida secūdm sentētiā ptolemæi primo quadripartiti ca.5. & dñi primæ triplicitatis secūdm ptolemæū sunt naturaliter calidi qui sūt sol & iuppiter ergo nō mouebunt uentos frigidos.

Itē .2. triplicitas secūdm ptolemæū cū suis dñis mouet uentos inter meridiem & orientem qui uenti secūdm ptolemæū ubi supra sunt calidi & sicci & ꝑcipue mouet uētos meridiōales secūd3 eū quod nō potest eē eo ꝙ secūda triplicitas ē terrea frigida .s. & sicca & eius dñi qui .s. ei.is sunt uenus & luna sunt frigidæ & hūidæ secūdm maiorē partē astrologoꝝ. Tertia uero triplicitas secūdm ptol'. cū suis dominis mouet uentos inter septētrionē & oriētē & maxime uentos orientales qui uenti sunt calidi secūdm ptolemæū. Sed hoc nō potest esse quia domini huius triplicitatis sunt frigidi & sicci qui sunt saturnus & mercurius secūdm ptolemæ. Quarta uero triplicitas cū suis dominis secūd3 ptolemæū mouet uētos inter occidens & meridiē & maxime uētos occidentales qui uenti sunt omnes hūidi. Sed hoc uidetur irrationale eo ꝙ mars est unus de dñis huiꝰ triplicitatis secūdm ptolemæū qui excellenter est calidus & siccus. quomodo ergo mouebit uētos occidentales frigidos & hūidos & præter hoc uenti inter occidēs & meridiē sunt calidi & hūidi secūdm sententiā ptolemæi: ergo nō mouētur a signis huius triplicitatis quæ sunt signa aquea frigida & humida. Itē secūdm sententiā ptolemæi i libro de dispositione orbis & temporis & silr secūdm sentētiā iulii firmici ubi supra prima triplicitas efficit uentos septentrionales. Sed hoc nō uidetur esse rationabile eo ꝙ signa illius triplicitatis sunt ignea .s. calida & sicca & uenti septentrionales sunt oēs frigidi ut dictū est. Itē secūdm ptolemæū & iuliū ubi supra .2. triplicitas efficit uētos meridionales. sed hoc non potest esse quia .2. triplicitas est terrea frigida .s. & sicca & uenti meridionales sunt omnes calidi & humidi ut dictū est. Itē secūdm ptolemæū & iuliū ubi supra .2. triplicitas efficit uentos meridionales. Sed hoc non potest esse quia .2. triplicitas est terrea frigida .s. & sicca & uenti meridionales sunt omnes calidi & hūidi ut dictū est. Itē nō uideo qualiter iuxta positionē ptolemæi & iulii ubi supra .3. triplicitas quæ est hūida naturaliter debet mouere uentos orientales. Cū omnes uenti orientales secūdm ptolemæū primo quadripartiti ca.5. sunt sicci. Sic ergo patet ꝙ opinio ptolomæi rationabiliter stare non potest & hoc ꝙ ponit uētos moueri a quatuor triplicitatibus & dñis suis. Quod autē opinio alkabicii & alioꝝ non posset stare in hac materia cōsilr fit probando. Nam secūdm intentionē eoꝝ prout dictū est. Prima triplicitas quæ est orientalis calida & sicca efficit uētos orientales calidos similiter & siccos. Sed nescio qualiter secūdm eos saturnus efficit hos uentos quia est dñs illius triplicitatis de die & de nocte cū sit frigidus & siccus. Itē non uidetur q̄liter secūdm illos .2. triplicitas quæ est frigida & sicca deberet mouere uentos meridionales calidos & hūidos.

Itē nec uideo qualiter .3. triplicitas quæ est calida & humida efficit naturaliter uentos occidentales frigidos. Itē nescio qualiter triplicitas .4. quæ est aquea frigida .s. & hūida efficit uentos septentrionales frigidos & siccos. nec etiā qualiter illi uenti septentrionales cū sint frigidi mouētur secūdm eos a marte domino triplicitatis quartæ cū ipse mars sit excellēter calidus. Ex ꝑdictis patet ꝙ neq3 ptolemæus neq3 alii astrologi sufficienter nec rōnabiliter locuti sunt de motoribus uentoꝝ nec ex aliquibus dictis astrologoꝝ ut mihi uidetur potest elici aliquod fundamentū certū unde possumus ꝓnosticare de uentis in terris nostris. Et quantū occurrerit ad præsens ostendā illud ꝙ mihi uidetur esse rationabile in hac materia: i principio itaq3 oportet

scire qui planetæ & quæ signa in centro maxime
efficiunt uentos. planetæ aūt qui maxime mouēt
uentos sunt mars sol & mercurius prout dicit ia/
far in libello suo de pluuiis ca. ultimo. Et similiter
iafar dicit ibidē q mars uētos exauget. Sed satur
nus prohibet & præcipue retrogradus & in signo
terreo discurrens nō minus quoq; aquatica signa
uentis contradicunt: mercurius uero efficit uētos
& pariter aerea signa hæc iafar. Isti autē tres pletæ
s. mars sol & mercurius iō sunt maxime uentosi in
ter alios quia maxime eleuant exalrationes siccas
terrestres quæ sunt materia uentoꝝ & præcipue
in signis & in locis uentosis cuiusmōi sunt signa
aerea ut dictū est. Itē scd'm petrū paduanensē su
p particula. 26. problematū Aꝝ. signū cancri est
signū uentosū. Et albertus super. 3°. methcoroꝝ
tractatu primo ca. 2°. dicit q libra est signū uento
sum in quo dñatur uētus australis. Itē scd'm pto
lemæū. 2°. quadripartiti ca. 5°. prima pars arietis
uentosa est & similiter principia tauri & maxime
quæ sunt circa pliades sunt uentosa: geminoꝝ. 2.
partes septentrionales sunt uētosæ: & silr quæ po
nuntur in extremo cancri uentos efficiunt: & silr
partes septentrionales libræ sūt uētosæ. Partes ue
ro præcedentes scorpionis uenti niuiū faciunt &
signū sagictarii generaliter facit uentos & pcipue
eius septentrionalia uētosa sunt. Extrema aquarii
sunt uentosa & eius meridionalia uentuniuū faci
unt. Et signū pisciū uniuersalr uentos generat. &
præcipue eius partes septentrionales sūt uentosæ
hæc ptolemæus. Et scd'm Aꝝ. 2°. metheoroꝝ ca.
7. & similiter scd'm petrū paduanensē super parti
cula. 26. problematū Aꝝ. signū uirginis est signū
uentosū. Itē scd'm Aꝝ. & prædictū petū in lo/
cis prædictis constellatio caniss: & silr cōstellatio
orionis in eoꝝ ortu & occasu multū sūt uentosæ.

Itē omnes stellæ fixæ quæ i naturis cōueniunt cū
prædictis pletis uentosis qui sunt mars sol & mer
curius sunt etiā uentosæ. Isti itaq; tres pletæ uniuer
saliter efficiunt uentos præcipue cū fuerint in præ
dictis locis uentosis. Alii quoq; pletæ similiter effi
ciunt uentos sicut dictū est in principio huius ca.
Sed non eodē modo sicut isti tres. Nā isti tres plāe
tæ s. mars sol & mercurius inter cæteros maxime
eleuant materiā uenti eo q sunt multū sicci eleua/
ta quoq; materia uenti alii planetæ pmonēt ad
mouendum uentos ex diuersis partibus mundi. s.
oriente occidēte septentrione & meridie. Ad quo
rum noticiā suppono primo cū ptolemæo. 2. qua
dripartiti ca. 2. q sol gubernat totat medietatē ori
entalem horizōtis luna totā medietatē occidenta
lem: unde & iuuat luna ad mouendū omnes uētos
occidentales & sol iuuat ad mouendū omnes uen
tos orientales. Et idē dicunt albertus & leopold9
in locis prius allegatis in hoc ca. Itē suppono ad
dictū ptolemæi primo quadripartiti ca. 5. s. q in

oriēte horizontis nostri dominātur siccitas & to
ta medietas oriētalis horizontis est sicca & uenti
orientales sunt sicci. Et in occidente dominat hu/
miditas & tota medietas occidentalis horizontis
est humida & uenti occidētales sunt humidi. Itē
in septentrione dñatur frigiditas & tota medietas
septentrionalis horizontis est frigida & uenti se/
ptentrionales sunt frigidi. Itē in meridie dñatur
caliditas & tota medietas meridionalis horizōtis
est calida uenti quoq; meridionales sūt calidi. hæc
scd'm sententiā ptolemæi ubi supra in isto ca. 5. Ex
istis sequitur communiter q uenti inter orientē &
meridiē sunt calidi & sicci: uenti inter meridiē &
occidens sunt calidi & hūidi: uēti inter occidentē
& septentrionē sunt frigidi & hūidi. Et uenti in/
ter septentrionē & orientē sunt frigidi & sicci: &
hæc in horizonte nostro in anglia sufficienter sūt
experta. Et huic sententiæ concordat messahalla
in libro de reuolutionibus annoꝝ dicens q oriēs
& eius uentus est calidus & siccus: occidens & eius
uentus est frigidus & hūidus: meridies & eius uen
tus calidus & humidus. Septentrio & eius uentus
frigidus & siccus. Istis pmissis dico sicut pri9 q sol
dominatur in oriente & efficit uentos orientales
& q mars in cōplexione conuenit cū sole. Adiun
go cū sole ad gubernandū orientē & ad mouendū
simul cū sole uentos orientales. Itē luna dñaī oc
cidente sicut dictū est prius & efficit uētos occidē
tales & quia scd'm maiorē partē astrologoꝝ. s. al
bu. & alkibitū & alios uenus est eiusdē cōplexio
nis cū luna. s. frigida & humida. Adiungo eā lunæ
ad gubernandū occidens & ad mouendū simul cū
luna uentos occidentales. Itē quia in meridie do
minatur calor & uēti qui a meridie procedunt in
horizonte nostro sunt calidi & humidi & non
mltū nociui sed tēperati: rōnabile ē q iuppiter do
minetur in meridie horizontis nostri & moueat
uentos meridionales: & hoc uidetur mihi rōnabi
lius ponendū q; q iuppiter moueat uentos septē/
trionales qui in regionibus nostris sunt nimis fri/
gidi & constrictiui. Itē quia i septentrione frig9
dominatur & uenti qui a septentrione procedūt
a nostro sunt excellenter frigidi & gelidi cōueniēs
est ut saturnus dominetur in septentrione horizō
tis nostri & non iuppiter & q saturnus moueat
uentos septentrionales nō obstante q astrologi
dicant oppositū. Ex prædictis patet q uenti inter
septentrionē & orientē sunt frigidi & sicci & mo
uentur a saturno marte & sole & similiter a tripli
citate terrea quæ etiā frigida est & sicca & hoc sa/
tis concordat cū experimento in regionibus no/
stris. Nā illi uenti sunt maxīe constrictiui & maxi
me acuti propter acuitatē operationis martis in
tantū q cū ipsi flant scindunt & constringunt cu
tem hois & carnē. Itē sequitur q uenti inter oriē
tem & meridiē sunt calidi & sicci & mouentur a

solem marte & a ioue & similr a triplicitate ignea.
Isti aūt uenti non ita frequenter mouent̄ in regio
nibus nostris sicut alii. Sed hoc forte est propter si
tus terræ & mariū circūdantiū. tamen q̄n flant ca
lidi sunt & sicci nisi ꝙ plus appropinquant orien
ti eo ꝙ in hieme & in uere uenti orientales sūt fri
gidi multū & constrictiui & hoc propter siccita
tem martis. Siccitas enim in tempore frigido mul
tum prouocat ad frigus & ad gelu: unde & uenti
orientales quia sunt sicci in tpe frigido sunt multū
frigidi. Itē sequitur ꝙ uenti flantes inter meridiē
& occidentē sunt calidi & hūidi & a ioue & a ue
nere mouentur quoꝝ uterq; est temperate calidus
& propter hoc uterq; ē hūidus: & similiter isti uē
ti mouentur a triplicitate aerea quæ etiā calida est
& humida: & hoc etiā satis concordat cū experi
mento in terris nostris eo ꝙ frequētius pluuiæ ue
niunt ab illa parte horizontis & ut cōmuniter il
li uenti sunt calidi & humidi & multū pluuiosi.
Sūt enim calidi propter iouē qui ē calidus & pro
pter hoc quia flat a regionib⁹ calidis a parte meri
diei quæ propinque sunt soli. Sunt etiā illi uenti
humidi & multū pluuiosi propter uenerē quæ ex
cellenter est humida. Itē sequitur ꝙ uenti flantes
inter occidentē & septentrionem sunt frigidi &
humidi & mouentur a uenere & a saturno & si
militer a triplicitate aquea quæ est frigida & hū
da & in terris nostris isti uēti magis frigidi sunt q̄
humidi tū propter maximū frigus saturni & simi
liter propter frigiditatē ueneris quæ secūdū quosdā
est frigida tū & propter distantiā illoꝝ uentoꝝ a
meridie & appropinquationē eoꝝ boreæ: unde &
isti uēti efficiunt gelu si boreæ plus appropinquāt
q̄ occidenti & ut communiter niues ueniunt ab illis
partibus & cū illis uentis iā dictis ut mihi uidetur
satis concordatur rōni. & similiter in regionibus
nostris satis concordant. Similiter cū experimētis
ut dictū est. Vnde sciendū est ꝙ plāe calidi simul &
sol cū dominant̄ mouent uentos calidos & alias
temperies quæ sunt de natura eoꝝ. Nāq; calor ue
nit a meridie iō & uenti calidi a meridie mouent̄
similiter a septentrione uenit frigus propter cās p
dictas. Vnde & uenti septentrionales frigidi mo
uentur a septentrione deferentes secū ad nos fri
gora & gelu: cū ergo plāetæ frigidi dominant̄ simul
efficiunt frigus & uentos septentrionales frigidos
& eodē modo plāetæ humidi cū dominant̄ siľ ef
ficiunt pluuias & uentos mouent pluuiosos & p
cipue mouēt uentos a parte horizōtis quæ est iter
meridiē & occidens a qua parte maxie ueniūt plu
uiæ: & consimiliter plāetæ sicci simul & sol efficiūt
siccitatē & mouent uentos siccos & pcipue ab ori
ente. Propter hoc autē oīa quæ dicta sunt in hoc
ca. potest elici quædā uia rationalis ut mihi uidet̄
ad præsens ad pronosticandū de uētis. In primis.
Cū uolueris pronosticare uētos futuros conside
ra secūdū doctrinā prius traditā a iafar in libello
suo de pluuiis. Si etiā plāetæ prædicti uentosi domi
nentur uel maior pars eoꝝ uel saltē aliquis illoꝝ
qui sunt mars sol & mercurius ut dictū est. Si igi
aliqui eoꝝ i aliquo tempore dominent̄ & fuerint
in locis prædictis uētosis signū est eleuationis mul
tæ materiæ uētoꝝ & ꝙ fient multi uēti. Sed si uis
scire qui uenti flabunt an orientales an occidenta
les an meridionales an septētrionales: unde etiam
dominiū mouentiū illos uentos & aspectus eoꝝ
ad tres planetas pdictos uentosos & secūdū hoc iu
dicabis. Verbi gratia. Si per dominiū triū prædi
ctoꝝ uentosoꝝ planetaꝝ pronosticaueris uent
esse futuꝝ pro aliquo tempore & si cū hoc inue
neris saturnū pro eodē tempore multū fortē i lo
co suo & in dignitatibus suis aspicientē amicabi
liter prædictos planetas uentosos signū erit ꝙ fla
bunt uenti septentrionales frigidi & pcipue si hoc
contingit in tempore cōuenienti uētis frigidis: &
similiter si ipse saturnus fuerit tunc tēporis i signo
uel in loco uentoso. Et cōsimiliter pronosticabis
uentos meridionales. Si iuppiter pro eodē tempo
re fuerit fortis in loco suo & in dignitatibus suis
aspiciens pdictos planetas uentosos & fuerit si
militer in signo uel loco uentoso & si cū hoc natu
ra temporis cōcordauerit huiusmōi uentis. Et eo
dēmodo pronosticabis & alios uentos cardina
les. Ventos inter duos cardinales consimili mō pro
nosticabis uerbi gratia. Si inueneris iouē & uene
rem fortes in locis & dignitatibus suis aspicientes
prædictos tres planetas uētosos uel aliquē eoꝝ q
pro tunc dominatur eo: mō quo dixi. Et si cū hoc
iuppiter & uenus fuerint in signis siue in locis uē
tosis & si ēt hoc contingit in tpe conuenienti uē
tis calidis & hūidis signū est ꝙ flabunt uenti a parte
horizōtis quæ est inter meridiē & occidens s. uēti
calidi & humidi. Et isto modo pronosticabis de
oībus aliis uentis. Mercurius uero put dictū est ē
plā uētosus eo ꝙ eleuat multū materiā uēti. Nihi
lominus nō mouet de sui natura aliquā uentoꝝ
cardinaliū prædictoꝝ. Sed iuuat quēcūq; planetā
prædictoꝝ ad mouendū uentū suū. Si cū hoc con
iunctus fuerit ul' ipsū aspexerit aspectu amicabi
li. Specialr tñ mercuri⁹ de sui natura mouet uētos
turbinosos ac repētinos & de facili mutabiles ꝑut
patet ex sententia ptolemæi. 2. q̄driparti ca. 8. Et
similiter ex sentētia albu. 5. de cōniunctionibus ma
gnis dria quinta. Sic ergo patet q̄liter sit prono
sticandū de uentis. Sed hæc positio pdicta de uen
tis & de motoribus uentoꝝ uidetur cōtradicere
opinionibus q̄si oīum astrologoꝝ. Primo uidel
cet i hoc ꝙ hæc pō ponit saturnum mouere uen
tos septētrionales cū tamen omnes astrologi di
cant uentos septētrionales moueri a ioue. Item
hæc pō dicit iouē mouere uentos meridionales cū
tū ptolemæus dicat eos moueri a uenere: & albe

tus & leopoldus & alii dicunt eas moueri a mar/
te. Itē sec̄dm illā positionē uenti orientales mouē
tur a marte & a sole & sec̄dm albertū & leopoldū
mouentur a sole tantū. Itē sec̄dm istā positionē
uenti occidentales mouent᷑ a uenere & a lūa. Sed
sec̄dm ptolemæū mouentur a marte & a luna. Et
sec̄dm albertū & leopoldū mouentur a luna. tñ s3
sec̄dm fratrē qui uocat se perscrutatorē mouent᷑ a
saturno. Itē oēs astrologi ponunt uentos moue
ri a dñis triplicitatū. Et diuersimode eo ꝙ ptole/
mæus discordat ab oībus aliis in hac materia sicut
prius dictū est. Ista aūt pō iam dicta nō ponit uē
tos moueri a dñis triplicitatū nec etiā ab eisdē tri
plicitatibus mouent᷑ uenti sec̄dm hanc positionē
a quibus mouent᷑ sec̄dm opiniones astrologoꝝ
ut patet ex pdictis. Ad hæc oia potest responderi
rōnabiliter dicendo ꝙ pō ptolemæi de motorib⁹
uentoꝝ fuit uera in regione sua & silr pōnes alio
rum astrologoꝝ fuerunt uere in locis ubi ipsi stu/
duerunt & scripserunt astrologiā. Et hæc opinio
prædicta silr in regionibus istis septētrionalibus
maxime concordat cū experimentis sicut dictū est
unde & sec̄dm diuersitatē climatū & regionū ua/
riātur naturæ & q̄litates oīum uentoꝝ: & p conse
quens eoꝝ etiā motores uariant᷑ sec̄dm uariatio/
nem horizontū. Dicit eni hermes trimegistus li.4.
ca.2. ꝙ omnes uenti uariant᷑ temperant᷑ & distē
perantur sec̄dm situ climatū. Et Arꝫ. in libro de p
blematibus particula sexta dicit ꝙ non idē uēti
specie in oībus locis sunt pluuiales. & alii in uno
loco & alii in alio. Itē inferius in eadē particula
dicit Arꝫ. ꝙ in egipto auster nō flat in partibus ei⁹
quæ sunt uersus mare. s. uersus occidentes durās p
diē & noctē simul. Sed in partibus orientalib⁹ e/
gipti flat auster p diē & noctē durans. Itē in ea/
dem particula dicit Arꝫ. ꝙ austri in libia frigidi
sunt sicut apud nos boree. Et hali sup primo q̄dri
partiti ca.2. dicit ꝙ si posuerim⁹ ꝙ aliq̄ sit habita/
tio in parte meridiei erit septētrio illis qui moran
tur ibidē eo mō quo nobis est meridies. i. calid⁹ &
cōburēs. Et dicit Gulielmus de cōchis in sua phia
libro.3. ꝙ uentus septentrionalis nobis frigidus
est & siccus. & quia nubes ab angulo terræ ad me
diū ei⁹ fugat pluuiosus ē & iuxta torridā zonā ca
lefacit: unde licet nobis frigid⁹ sit ibi tñ calidus est
& silr auster ultra torridā zonā frigidus est & sic
eis ut apud nos boreas: nobis uero est auster cali/
dus & hūidus & pluuiosus hæc guilhelmus de cō
chis ibidē. Sic ita patet ꝙ uenti qui sunt aliquib⁹
calidi aliquibus sunt frigidi & q aliquibus sunt tē
perati aliquibus sunt distēperati puta excellēter ca
lidi uel excellenter frigidi. Vnde ubi dicit ptole/
mæus ꝙ uenti septētrionales mouent᷑ a Ioue eo
ꝙ sūt uenti temperatissimi & maxīe salubres hoc
intelligendum est de regiōe sua. In regionibus tū
nostris borealib⁹ sunt excessiue frigidi & sicci eō

gelantes sicut dictū est prius. Vnde nō oportet ꝙ
hii moueant᷑ a ioue sed potius a saturno efficiēte
frigus & gelu pueniente a parte boreali. Et eodē/
modo oēs alii uenti uariant᷑ in cōplexionibus q̄li
tatib⁹ & naturis sec̄dm uariationē climatū horizō
tum sicut iā dictū est: & p consequens eoꝝ moto/
res uariantur eodē modo & sic nō est inconuenien/
ens dicere ꝙ alii pletæ mouēt eosdē uentos in spē
in regionibus nostris borealib⁹ & in regionib⁹ il/
lis ubi astrologi traxerunt morā. & sic nō contra
dicit opinio iā dicta positōnibus astrologoꝝ. Itē
dicit seneca q̄rto naturaliū q̄stionum ꝙ licet.12. uē
ti sint q̄libet tñ terra hēt uentos frequentius in ea
flātes: sicut i gallia frequēti⁹ flat circi⁹: & i germa
nia occidentali frequenti⁹ flat fauonius: iuxta mō
tes aūt qui alphos dicunt᷑ frequentius flat septen/
trio: & sic de aliis regionib⁹ ꝙ sec̄dm sitū eaꝝ uen
ti in eis flantes sunt calidi uel hūidi uel frigidi uel
sicci hæc ille. Et albertus sup.3. metheoroꝝ tracta
tu primo ca.10. dicit ꝙ aquilo & meridies possūt
dupliciter accipi. s. sec̄dm ꝙ sunt partes quæ sūt iu/
xta mūdi uel sec̄dm ꝙ sūt in climatibus distinctis
quia non est necesse ꝙ flante uēto in uno cliate ꝙ
ille idē exsufflat eodē tempore i cliate alio hæc il/
le. Patet ergo ꝙ uenti septētrionales & australes
incipiunt flare in diuersis cliatibus a diuersis sitib⁹
in terra. s. ꝙ uenti australes incipiūt flare in uno
climate ab uno loco & alio cliate ab alio & sic in
diuersis climatibus nō est incōueniens ut a diuer/
sis motoribus moueant᷑. Itē uenti australes non
mouent᷑ in quolibet cliate a polo antarctico dire
cte nec etiā uenti septentrionales eadē rōne mouē
tur i omni cliate a polo arctico directe. Nā. Arꝫ.
2. metheoroꝝ ca.7. probat ex itentione ꝙ uentus
australis non flat ad illos i regione sua a polo me
ridionali nec a tropico hiemali. Sed flat eis a tro/
pico æstiuo. sicut expresse patet supra i isto. c. ergo
cū nostra habitatio multū distat a loco habitatio
nis Arꝫ. sequitur ꝙ australis uētus flat nobis a lo/
co citra tropicū æstiuū: ergo sec̄dm uariationē clia
tum & regionū uariant᷑ origines flatuū uentoꝝ au
straliū: & eadē rōne oiu; alioꝝ uentoꝝ: & p con
sequens uariantur cōsimili mō motores oium uē
torum sec̄dm uariationē horizōtū: ergo non repu
gnat ꝙ saturnus moueat uentos septētrionales in
regionibus nostris nō obstante ꝙ sec̄d3 opinionē
astrologoꝝ mouent᷑ uenti septentrionales a ioue
quia hoc intelligendū est in ptibus meridionalib⁹
ubi ipsi traxerunt morā eo ꝙ ibidē illi uenti sunt
temperati maxīe qui etiā in partib⁹ nostris sūt ex/
cessiue frigidi. & eodē mō nō repugnat hæc pō iā
recitata in hoc ca. de operationib⁹ astrologoꝝ de
motoribus oium alioꝝ uentoꝝ eo ꝙ in istis ter/
ris alio mō flant & ab aliis sitibus terræ incipiunt
flare & alterius sunt cōplexionis & naturæ q̄3 in
illis in quibus prædicti astrologi morabantur.

Quantū ad hoc ꝙ uēti debeant moueri a dñis triplicitatū prout dicunt astrologi non uideo rōnē ad illud sicut dictū ē prius & ꝓpter hoc astrologi ī dñis triplicitatū pessime discordāt sicut dictū est. Vnde illā uiā neqȝ approbo neqȝ reprobo. Astrologi tñ prædicti in suis regionib⁹ satis experimētalr forte ꝑ ipsā operabantur. Et debes scire ꝙ hæc positio ꝓdicta de motorib⁹ uentoꝝ licet contradicat opinionibus astrologoꝝ eius tñ fundamentū assumit᷑ ex ptolemæo & ex aliis & ꝓpter h⁹ ut uidetur fundatur sup rōne & sup experimentis in terris nostris. s. ꝙ uēti septētrionales sunt frigidi oēs & quāto plus accedunt uenti ad septentrionē tāto sunt frigidiores. Vēti etiā meridionales sūt oēs calidi & quāto uenti plus accedūt ad septentrionē tāto sunt frigidiores: uenti etiā meridionales sūt oēs calidi & quāto uenti plus accedunt ad meridiē & recedunt a borea tanto sunt calidiores. Venti etiā orientales sunt oēs sicci & iō frequenter sūt multū frigidi & penetratiui si accedūt ad septentrionem cuiusmōi sunt illi qui flāt inter septentrionē & orientē. Venti etiā occidētales sunt oēs hūidi & ꝑcipue illi qui flant inter meridiē & occidens. Illi enī uenti inter oēs sunt maxīe pluuiosi sicut dictū est. Ex his ergo q̄litatibus & naturis uentoꝝ fundat᷑ ꝓdicta pō de motoribus. Nā astrologi oēs sic inuenere naturas oīum planetaꝝ arguēdo ab effectib⁹ ad cās & nullo alio mō. Quia enī uiderūt ꝙ in tpe dominii saturni ꝑualuit frigus dixerūt ipm esse frigidū & sic de aliis. Nō potuerūt aliter deuenire ad naturas astrologi nisi isto mō habuissent reuelationes a deo. Et sic patet q̄liter fundat᷑ hæc pō prædicta de motorib⁹ uentoꝝ. s. ex uentoꝝ q̄litatibus & naturis arguēdo eoꝝ motores. Et qa hæc pō contradicit pro pte opinionib⁹ astrologorum iō nolo expsse eā asserere & auctorizare. Sed quia mihi uidet᷑ rationabile posui eā hic ut hi qui diligenter uoluerit insistere experimētis & pronosticationibus tēperiei aeris. Hāc prædictā uiā de uentis experiant᷑ ut si ꝑ eā melius possint ueritatē inuestigare de motorib⁹ uentoꝝ. Et finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū sextū q̄liter sit pronosticandū de uētis & tempestatibus ꝑ orbes magnos & coniunctiones magnos & per eclipses luminariū.

Restat mō ponere regulas particulares uentoꝝ & tempestatū: & prīo intendo ponere regulas eoꝝ sumptas ex principio orbis magni & ex cōiunctionibus magnis & ex eclipsibus luminariū. Pro quibus ē sciendū sicut frequenter dictū est ꝙ prīo oportet te inuestigare dñum orbis magni ī quo fueris iuxta doctrinā traditā in tractatu primo distinctiōe prima ca. 4. oportet etiā ut inuestiges diuisorē anni tui & signū ꝑfectionis orbis magni ac etiā gradū ꝑfectionis prout ubi supra satis dictū est. Habito ergo dño orbis magni in quo fueris inuestigabis dñum coniunctionis magnæ & silr dñum eclipsis si aliqua eaꝝ habuerit significationem sup illo tpe pro quo uolueris ꝓnosticare de uentis & tempestatib⁹. dñia uero coniunctionis magnæ & eclipsis silr scientur ꝑ ea quæ tradita sunt tractatu primo distinctione. 2. & silr distinctiōe. 3. Dico ergo ꝙ secūdum sententiā ptolemæi. 2. q̄driparti cap. 8. & secūdum sententiā albu. 5. de cōiunctionibus differētia prima. Saturnus cū dominatur eo mō quo dictū in tractatu primo in orbe magno uel fuerit diuisor orbis magni aut si dominetur in cōiunctione aliqua magna siue in aliq̄ eclipsi lūminarium modis quibus prædictū est & fuerit eius significatio in aere: erunt uentoꝝ flatus incōuenientes & accident in mari & in flūibus submersiones nauium & periculū nauigandi propter magnū uentū. Et dicit albu. ubi supra ꝙ saturnus cū ꝓdictū dominiū obtinuerit & fuerit in ariete erūt flatus multorum uentoꝝ. Et dicit hali in tractatu suo de existentia planetaꝝ sub radiis ꝙ saturn⁹ cū fuerit uesꝑtinus faciet uentos frigidissimos. Itē secūdum albu. ubi supra saturnus prædictū obtinens dñium si fuerit in geīs faciet icessantē flatū uentoꝝ. Item secūdum hali ubi supra saturnus in cācro sub radiis solis obscuros dies & calidos uentos facit. Itē secūdum albu. ubi supra saturnus in leone prædictū obtinens dominiū significat incessantē flatū uentorum calidoꝝ & præcipue si fuerit illic retrogradus. Itē secūdum albu. ubi supra. Saturnus si fuerit in libra prædictū dominiū obtinens significat᷑ incessantē flatū uentoꝝ calidoꝝ. Et si fuerit eius latitudo septentrionalis significat etiā multū flatū uentoꝝ & fortē. Et secūdum hali ubi supra. Saturn⁹ in libra matutinus significat frigidos & siccos uētos. Itē secūdum hali saturno in scorpione matutinus septentrionaliū & frigidoꝝ uentoꝝ est significator. Itē secūdum albu. ubi supra saturnus ī sagittario prædictū ob. dominiū si fuerit eius latitudo septentrionalis significat multū flatū uentoꝝ. Et dicit hali ubi supra. Saturn⁹ ī capricorno sub radiis boreales uentos cū obscuritate aeris significat. Itē secūdum albu. ubi supra saturnus in aq̄rio ꝓdictū obti. dominiū significat incessantē flatū uētorum. Itē secūdum ptolemæū ubi supra & secūdum albu. ubi supra dria. 2. iuppiter cum prædictū dominiū obtinuerit erit aer tꝑatus & salutifer & multorum uentoꝝ humidoꝝ qui uenti secūdum hali sūt sanatores quia dissoluūt humiditatē spissā propter calorē nubis. Quos aūt uentos significat iuppiter naturaliter expssius dictū est in ca. imediate ꝓcedēte huius distinctionis. Itē dicit albu. ubi supra differentia. 2. ꝙ iuppiter prædictū dominiū obtinēs

si fuerit in ariete & fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinē uentorꝫ calidorꝫ. Itē sc̄dm albu. ubi supra iuppiter cū fuerit in geīs pdictum obtinens diuum significat incessantē flatū uentorꝫ occidentaliū. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorꝫ & temperātiā eorꝫ. Et si fuerit eius latitudo meridionalis significat multitudinē uentorꝫ calidorꝫ. Itē sc̄dm albu. ubi supra iuppiter in cancro prædictū obtinēs dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorꝫ & temperantiā eorꝫ: & si fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinem uentorꝫ calidorꝫ & uenenosorꝫ. & sili si fuerit meridionalis illud idē significabit. Itē sc̄dm albu. ubi supra iuppiter ī leone prædictū obtinēs diuum significat multos uentos & pcipue in qrta hiemali significat uentos ualidos destruētes arbores. Et si fuerit ibidē latitudo eius septentrionalis significat multitudinē flatus uentorꝫ. Et sc̄dm hali in tractatu suo de existentia planetarꝫ de sub radiis iuppiter in leone sub radiis ānales uentos īducit.

Itē sc̄dm albu. ubi supra. Iuppiter in libra pdictum obtinens dominiū si fuerit eius latitudo septentrional' significat incessantē flatū uentorꝫ & profectuꝫ eorꝫ. Et similiter cū fuerit illic retrogradus significat uētos. Itē sc̄dm albu. ubi supra iuppiter in scorpione retrogradus prædictū obtinēs dominiū significat multos uentos pficuos. Item sc̄dm albu. ubi supra iuppiter in sagictario prædictum obtinens dominiū significat durabilitatē uētorum oriētaliū. Et si fuerit ibidē eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorꝫ & iuuamētū eorꝫ. Itē sc̄dm albu. iuppiter in capricorno pdictum obtinēs dominiū significat uentos incessantes in qrta uernali & multitudinē uentorꝫ orientalium in qrta æstiuali. Itē sc̄dm albu. ubi supra. Iuppiter in aquario prædictū obtinens dominiū significat qrtā æstiualē fore multorꝫ uentorꝫ & maxime uentorꝫ orientaliū & multiplicanē pluuiæ & uenti in qrta autūnali & erit hiemis initiū multarum pluuiarꝫ & humiditatū & multorꝫ uentorum cū multa nauiū submersione. Itē sc̄dꝫ albu. ubi supra iuppiter in piscibus prædictū dominiū obtinēs significat incessantē uentū frigidū in qrta uernali & multos uentos in medio hiemis. Et cū fuerit ibidē latitudo eius septētrionalis significat flatū uētorꝫ & iuuamētū eorꝫ. ¶ Itē sc̄dm sententiā ptolemæi ubi supra & sc̄dm sententiā albu. ubi supra differentia tertia. Mars cū prædictū dominiū obtinuerit erūt uenti calidi & ualidi ac peremptorii e si tempestatib⁹ multis. Si fuerint signa eius in aere. Sed si fuerit eius significatio ī mari & in aquis accidit submersio nauiū festina ualde per uentos contrarios ac diuersos aut p coruscatiões & fulmina & huiusmoi. Et dicit albu. ubi supra. Mars prædictū obtinens dominiū cū fuerit ī ariete significat mltos uētos. Et dicit hali ubi supra φ mars in tauro sub radiis tp̄s sine uento facit. Matutinus uero uel oriētalis uētos mouet. Itē sc̄dm albu. ubi supra. Mars ī cancro retrograd⁹ pdictū obtinens dominiū significat flatū uentorꝫ uenenosorꝫ. Itē sc̄dm albu. ubi supra. si fuerit in leōe & fuerit eius latitudo septentrionalis significat flatū uentorꝫ cū fortitudine uenenosorꝫ. Itē sc̄dm albu. si fuerit in libra & fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinē uentorꝫ. Et dicit hali ubi supra. Mars in scorpione siue. Matutin⁹ siue uespertinus uentos significat. Stationari⁹ uero tranquillitatē & quietē significat. Itē sc̄dm albu. ubi supra. Mars in sagictario prædictū obtinens dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis significat multū flatū uentorꝫ cū siccitate. Et dicit hali ubi supra. Mars in aqrio uespertinus absentiam uentorꝫ facit. Matutinus uero motionē eorꝫ. Itē sc̄dm albu. ubi supra. Mars in piscibus prædictū obtinens dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis sigificat multū uētū. ¶. Sol uero pdictum obtinens dominiū neqꝫ sc̄dm ptolemæū neqꝫ sc̄dm albu. in locis pallegatis uentos significat. ¶ Sed sc̄dm ptolemæū ubi supra & sc̄dm albu. ubi supra differētia qrta. Vēus pdictū obtinēs dominiū si fuerit eius significatio in aere erunt uēti temperati hūidi & multi nutrimenti. s. quæ faciunt res crescere. Et dicit albu. ubi supra uenus pdictū obtinens dominiū ī ariete significat icessantē flatū uentorꝫ & cū fuerit illic retrograda significat fortes tempestates. Et dicit hali ubi supra uen⁹ ī ariete sub radiis sigificat nihil eē uēti. Sed uespertina uentū significat. Et albu. ubi supra uen⁹ in geīs prædictū obtinens dominiū si fuerit latitudo eius septētrionalis significat flatū uētorꝫ. Et sc̄dm hali uenus in geīs uespertina est uentosa. Itē sc̄dm albu. uenus in cancro pdicto mō dominans significat multū flatū uētorꝫ. Et sc̄dm albu. si fuerit ī leone & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentū & caliditatē eius. Itē sc̄dm albu. si fuerit in libra & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos siccos. Itē sc̄dm albu. cū fuerit in scorpione significat multū uentū. Itē dicit albu. uenus in sagictario si fuerit latitudo eius septētrionalis & pdicto mō dominet' sigificat icessantē uētū. Et dicit hali ubi supra uenus ī sagictario uespertina uentosa est & frigida. Itē sc̄dm albu. ubi supra uenus in capricorno pdictū obtinēs dominiū si fuerit eius latitudo septentrionalis significat multos uentos. Itē sc̄dm eū si fuerit ī aqrio significat multum uentū. Itē sc̄dm eundē si fuerit in piscibus & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentum incessantē. Et dicit hali ubi supra. uen⁹ in piscib⁹ uespertina uētosa est & aquosa. ¶ Mercuri⁹ sc̄dm ptolemæū ubi supra. Et sc̄dm albu. ubi supra differentia. 5. cū prædictū dominiū obtinue-

tit i ac e pprie opat' uẽtos turbinosos & repentinos ac de facili mutabiles. Et sed'; albu. ubi supra mercurius significat uehemẽtẽ flatum uentoꝝ & multum nocumentũ eoꝝ. Et hali super isto ca. 8. secundi quadripartiti ptolemæi dicit ꝙ mercuri⁹ ex eius frequenti appropinquatione ad solem & reuersiõe ab eo significat fumos siccos ex quibus proueniunt uenti turbinosi ita ꝙ pereunt naues dãnantur plantæ & cætera mala fiunt. Et dicit albu. ubi supra. ꝙ mercurius prædictum dominiũ obtinens si fuerit in ariete significat multum flatum uentorum fortium & siccoꝝ. Et similiter si fuerit in tauro sedm albu. significat incessantẽ flatũ uentoꝝ. Et dicit hali in libro suo de existentia planetarum sub radiis ꝙ mercurius in tauro sub radiis solis tempestuosus ẽ & umbrosus. Et sedm albu. mercurius in geminis prædictum obtinens dominiũ si fuerit eius latitudo septentrionalis significat flatus uentorũ & caliditatẽ eorum. Et dicit hali ubi supra mercurius in geminis sub radiis uẽtos excitat Et sed'; albu. ubi supra mercuri⁹ ĩ cãcro significat multitudinẽ uẽtorũ. & si fuerit ei⁹ latitudo septẽtriõal' significat uẽtos calidos. Et hoc idẽ sigificat sedm albu. Si fuerit ĩ leõe & fuerit ei⁹ latitudo septẽtriõalis. & dicit hali ubi supra. Mercuri⁹ ĩ leõe sub radiis ab occidẽte uẽtũ educit. Itẽ sedm albu. ubi supra. Mercuri⁹ ĩ uirgie ꝑdictũ obtinẽs dñiũ significat uehemẽtiã caloris & uẽtoꝝ calidoꝝ. Et dicit hali ubi supra. Mercuri⁹ in uirgine sub radiis ꝓcellas ualidas ĩ mari significat. Itẽ sedm albu. ubi supra mercuri⁹ ĩ libra sigificat multitudinẽ uentoꝝ & fortitudinẽ eoꝝ. Et dicit hali. Mercuri⁹ ĩ libra sub radiis fortissimos & ɔtrarios uẽtos sigificat. Itẽ dic̃ hali. Mercuri⁹ in scorp̃ sub radiis tẽpestuos⁹ ẽ. Itẽ albu. Mercuri⁹ ĩ sagictario ꝑdictũ obtinẽs dñiũ si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis sigificat uẽtos ualidos. Itẽ sedm albu. Mercuri⁹ ĩ capricorno sigificat mltos uẽtos oriẽtales. Et sedm eũdẽ si fuerit mercuri⁹ ĩ aqrio sigificat mltũ flatũ uẽtoꝝ. Itẽ sedm eũdẽ cũ ꝑdicto mõ dñatur mercuri⁹. Si fuerit ĩ piscib⁹ sigificat mltitudinẽ flatuũ uẽtoꝝ & frigiditatẽ eoꝝ. Et si ibidẽ fuerit ei⁹ latitudo septẽtriõalis sigificat multũ flatũ uẽtorum humidoꝝ & dicit hali ubi supra. Mercuri⁹ ĩ piscib⁹ sub radiis tẽpestuos⁹ & pluuios⁹ ẽ. ℭ Lũa uero cũ ꝑdictũ dñiũ obtinuerit neqꝫ sedm ꝓpriã naturã neqꝫ sedm cõmixtionẽ naturæ suæ cũ natura alicui⁹ signoꝝ sigificabit uẽtos aut tẽpestates tam sedm sententiã ptolemæi ꝗ; albu in locis ꝑallegatis ℭ Intẽdo ulteri⁹ dicere tibi reglas particulares de uẽtis & tẽpestatib⁹ sũptas ex eleuationib⁹ planetaꝝ sup alios i diuersis signis sedm sententiam albu. 6. de cõiunctionibus magnis. Et debes scire hic sicut prius ꝙ oẽs regulæ sũptæ ex eleuationib⁹ ꝓlãetaꝝ sup alios ĩ ariete ponũtur i differẽtia prĩa illi⁹ sexti libri Silr regulæ sũpte ex eleuatõib⁹ ꝓleta

rũ sup alios ĩ tauro. i. 2. & sic deĩceps. Dicit itaqꝫ albu. ĩ illo 6. libro de cõiunctiõib⁹ magnis ꝙ saturnus sup iouẽ in scorp̃ ꝑdictũ obtinens dñiũ significat multũ flatũ uentoꝝ. Itẽ sedm eundẽ ubi supra. Saturn⁹ supra. Martẽ ĩ ariete significat uẽtos calidos tpibus suis. In geis uero significat ẽt flatus calidos. In leõe significat magnos uẽtos calidos tpib⁹ suis. In sagictario sigificat ẽt mltos uẽtos calidos tpib⁹ suis. Itẽ sedm albu. ubi supra. Saturnus sup solẽ i ariete significat uẽtos mediocres. In sagictario significat uẽtũ icessantẽ. Itẽ sedm albu. ubi supra. Saturn⁹ sup mercuriũ i ariete significat uẽtũ mediocrẽ. In geis significat ẽt mediocritatem uẽtoꝝ cũ ꝓsperitate eoꝝ. In libra sigificat supfluũ & icessãtẽ flatũ uẽtoꝝ. In sagictario significat uẽtos multos. ℭ Iuppiter uero ꝑdictũ dñiũ obtinens si fuerit sup saturniũ ĩ ariete sedm albu. ubi supra significat uẽtos tpatos in messib⁹ & ꝓfectus in eis. In geis significat flatũ uẽtoꝝ cũ hũiditate. In leõe significat bonitatẽ aeris & uẽtoꝝ. Itẽ sedm albu. ubi supra. Iuppiter ĩ uirgie ꝑdictũ obtinens dñium si fuerit supra. Martẽ sigificat multos uentos tpibus sibi cõuenientib⁹. Itẽ sedm albu. ubi supra Iuppiter sup solẽ i tauro significat mltos uẽtos calidos. Itẽ sedm eũ iuppiter sup. Mercuriũ i uirgie significat uẽtũ icessantẽ & similiter i libra uẽtũ icessãtẽ sigificat. ℭ Mars uero sed'; alb. ubi supra si fuerit supra saturnũ i ariete & ꝑdictũ dñium obtinẽs significat mltos uẽtos & i sagictario significat uẽtũ icessantẽ. Itẽ sedm albu. Mars sup solẽ in ariete significat multũ uentũ. In libra uero significat uentũ ualidũ. Itẽ sedm albu. ubi supra mars super mercuriũ in scorpione significat uentũ icessantẽ ℭ Sol uero sedm albu. ubi supra prædictum dominiũ obtinẽs si fuerit supra martẽ i ariete significat uẽtos ualidos. Itẽ sedm eundẽ si fuerit sol sup. Mercuriũ i tauro significat mltos uẽtos calidos. Itẽ i geis significat uẽtos calidos & uenenosos. In sagictario significat uentũ nimiũ. Item sedm albu sol super lunã in leone significat flatũ uẽtoꝝ. ℭ Ven⁹ aũt super saturnũ i ariete & prædictũ obtinens dominiũ significat sedm albu. ubi supra uentũ septentrionalẽ icessantẽ. In libra uero significat uentũ mediocrẽ. Itẽ sedm albu. ubi supra uenus super solẽ in tauro significat tẽperantiam pluuiaꝝ & uẽtoꝝ. In leõe significat uẽtos calidos. ℭ Mercuri⁹ sup saturnũ i cancro prædictũ obtinens dñium significat uẽtos sedm albu. i leone similiter significat uẽtos. In libra uentos mediocres. In sagictario uẽtũ icessãtẽ. In capricorno quoqꝫ & i piscib⁹ significat sili uẽtũ icessantẽ. Itẽ sedm albu. ubi supra. Mercuri⁹ sup iouẽ i ariete significat uẽtũ icessãtẽ i tauro sigificat flatũ uẽtoꝝ. In leõe significat uẽtos mltos. In libra uẽtos ualidos. In scorp̃ uẽtũ icessantẽ. Itẽ in sagictario etiã significat uẽtos & i piscib⁹ sigificat uẽtos multos

Item secdm albuma. ubi supra. mercurius supra martem i sagictario significat supflutaté pluuiæ & uéti. In aquario significat multos uétos: & i piscibus significat superflutaté uentorú & pluuiarú. Ité secdm albu.ubi supra.mercuri⁹ i tauro sup solé significat uentú temperatú. In leóe significat uétos ualidos. In uirgine significat uentú multum & pluuiá multá. In libra & in scorpióe significat uentum incessanté. In sagictario significat uentú. In capricorno & i aquario & i piscib⁹ uentú incessanté significat. Ité secdm albu.ubi supra. mercurius super uenere i tauro prædictú obtinés dominiú significat uentú incessanté. In sagictario significat uentú temperatú. In piscibus significat uétú incessanté. Ité secdm albu.ubi supra. mercuri⁹ super lunam i ariete multos uétos significat. In geis significat flatú uentorú. In leone uirgine quoqz aquario uentum icessanté significat. ℭ Lúa secdm albu.prædictú obtinens dñium si fuerit sup saturnú i leone significabit uentú. Ité secdm albu. ubi supra super ioué i ariete significat uétos & iuuamétú eorú. Ité secdm albu.ubi supra luna sup mercuriú i ariete significat uentú icessantem. In geis significat flatus uétoꝝ. Ité secdm albu.ubi supra. luna sup mercuriú in ariete prædictú obtinés dñium significat uentú icessanté. In geis significat flatus uétoꝝ. In cácro uero leone & i aquario significat uentú incessanté. Ex his ergo quæ dicta sút patet qliter plæ significát uentos secdm uiam ptolemæi & albu.in locis prædictis. Et debes obseruare i proposito una cú regulis istis alias regulas positas i ca.imediate præcedéte qliter plæ significant uentos & qui plæ significét quos uétos. Et secdm sniam albu.7.de cóiúctionib⁹ magnis.dria prima Cú fuerit gradus ascédétis siue locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicuius eclipsis i ariete: uel cú fuerit aries signú profectióis orbis aut puenerit ibidé directio uel pfectio aut cú fuerit ibidé almutaz aut dñs dispositor alicui⁹ temporú reuolubiliú erút uéti orietales & occidétales. Ité secdm albu.ubi supra. Cú fuerit aliqd eoꝝ q dixi in tertia prima arietis significabit multos uétos. Ité secdz albu.dria.2.cú fuerit tauro significatóes quas pdixi uenti orientales cú ueheméntia frigoris quartæ uernalis. Et cú fuerit aliquod eoꝝ q dixi i pria tertia tauri significabit flatú uétoꝝ. Ité secdm albu. ubi supra.dria.3.cú fuerit signo geiorú significationes prædictæ erút multi flatus uentorú calidorú ueneneforú in qrta æstuali cú modico flatu uéti in qrta autúnali. & significat uétos oriétales destruétes redditus fructuú & præcipue i parte meridionali. Et secdm albu.ubi supra si fuerit aliquod eorú quæ dixi i partib⁹ septentrionalib⁹ geminorú significabit uentos. Ité secdm albu.ubi supra. dria.4.cú fuerit cancro significationes quas prædixi erút multi flatus uentorú occidentaliú i quarta hiemali. Et secdz albu.ibidé si fuerit aliquod eorú quæ dixi i tertia ultima cácri significabit flatuz uentorú. Itá secdm albu.ubi supra.dria.5.cú fuerit leoni significationes prædictæ flabit uent⁹ occidentalis i fine qrtæ æstualis incessanter & erunt pauci uenti i fine quartæ hiemalis. Item secdm albu.ubi supra.dria.6.cú fuerit uirgini significationes prædictæ erit uét⁹ septentrionalis icessans i qrta uernali ét in fine quartæ hiemalis erút uéti septétrióales. Et secdm albu.si fuerit aliquod eorú q dixi in partibus septentrionalib⁹ uirginis significabit uentorú flatú. Ité secdm albu.ubi supra. dria 7.cú fuerint libræ significatóes prædictæ erút multi uenti in quarta uernali. & multi uenti calidi uenenosi in quarta æstuali. Et secdm albu. si fuerit aliquod eorú quæ dixi i ptib⁹ septétrionalib⁹ libræ significabit flatú uentorú. Ité secdm albu.si fuerit aliquod eorú q dixi ubi supra.dria 8.si fuerit scorpioni significatióes pdictæ flabút in medio hiemis uéti occidentales. Ité secdm albu. ubi supra. dria.9.si fuerit sagictario prædictæ significatióes erút quartæ uernalis multorú uétorú nubiú & pluuiarú. Et quarta autúnalis uentorú tempatorú. Et secdm albu.ibidé si fuerit aliquod eorú quæ dixi in partib⁹ septétrióalib⁹ sagictarii significabit uétos.

Ité secdm albu.ubi supra.dria 10.cú fuerit capricorno pdictæ significatióes qs dixi erit bon⁹ aer i quarta æstuali cú flatu uentorú orientaliú. Et secundú albu.ubi supra.dria.11.cú fuerint aquario pdictæ significationes augmétabit frigus i quarta hiemali cú multis uentis orientalibus. Et secdm albu. ibidé cú fuerit aliquod eorú q dixi in tertia ultima aquarii significabit multú flatú uentorum. Ité secdm albu.ubi supra.dria.12.cú fuerit piscib⁹ significatióes pdictæ significat multos uétos occidétales & pluuias i quarta hiemali. Et secdm albu. ibidé. Si fuerit aliqd eorú quæ dixi i partib⁹ septétrióalib⁹ pisciú significabit uétos. Et nota qp oés regulas pdictas de significationib⁹ planú & signorú debes sifr obseruare in reuolutionibus ánorum múdi & i initus quartarú ám & i oib⁹ cóiúctionibus & qdraturis luiariú cú uolueris i eisdé de tépe riebus uentis & tépestatibus pronosticare. Et dicit messaballa in epla sua de coniúctióib⁹ plarum ca.9.qp cú coniúcti fuerint oés tres plæ superiores i signo aereo significabút fortitudiné uétorú. Ité dicit messahalla ubi supra.ca.5.qp cú coniúcti fuerint 2 infortunia.s.saturnus & mars i signo aereo significabunt uétos multos: hæc messahalla ibidé Et dicit albu.2.de coniunctionibus magnis. dria 8.qp coniunctio saturni & martis cú fuerit in tauro cú testimonio duorú lusariú & iouis & ueneris significabit flatú uentorum & si testificétur eis sol & mercurius. Et si fuerit coniunctio eorú i capricorno significat multitudinem uentorú & fulminú: hæc albu.ibidem.

¶ Capitulũ.6. qualiter sit pronosticandũ de uentis & tempestatibus per reuolutiones annorum mundi & per introitus quartarum anni.

SI uolueris pronosticare de uẽtis & tempestatibus per reuolutiones annorũ mundi: & per introitus quartarum anni. Oportet te primo inuenire dominum ãni iuxta doctrinã prius traditã tractatu primo huius lib. distinctiõe.9. Et secũdum illud pronosticare debes de uentis & tempestatibus per totum annũ & per totã quartã anni. Dicit itaq; albu. quarto maioris introductorii. differentia.5. q saturnus cũ præfuerit anno & fuerit a sole in hieme in quibusdam cõiunctionibus absq; aspectu martis aut alterius planetæ ad eos in fine signorũ augebit ĩ frigore hiemis & in eius lõgitudine & forte multiplicabitur ĩ eo flatus uentorum septentrionaliũ qui nimis sunt frigidi. Itẽ dicit albu. ibidẽ q iuppiter cũ fuerit dñs & si sole sicut iam dictũ ẽ cõmisceatur: & si aliunde nõ fuerit impeditus multi uẽti septentrionales tunc flabunt quia aialia & sata confortabũt. Itẽ secũdum albu. ubi supra cũ mars pfuerit ãno & fuerit a sole in hieme cũ quibusdã complexionibus absq; aspectu saturni ad eos in fine signorũ aut alicuius alterius stellæ cõtrariæ sibi erit hiems calidus & breuis erũt in ea multi uenti meridionales. Et intelligit albuma. planetam eẽ a sole quando soli cõmiscetur in significatiõe sua: quando eius natura miscet cum natura solis ut patet ex processu albu. ubi supra. Itẽ albu. ubi supra. mercurius cum fuerit dominus anni soli prout dictũ est permixtus nec aliunde impeditus ĩ tempore illo ãni aer multis & diuersis uentorum corruptionibus corrumpet ex siccitate uentosa nascente. Et ĩ exasenon dicitur q mercurius cum fuerit dñs anni si soli sit in bono aspectu cõmixtus nec alia contrarietate impeditus tempus dominii sui uariis qualitatibus & uentis diuersis exagitat: hæc ibidem. Et dicit albu. 8. de coniunctionibus magnis. dria prima. & hali abenragel libro.8. ca.1. q si saturnus habuerit dominiũ in reuolutione anni & eius radii fuerint in signis aereis. Et si luna fuerit infortunata ab eo significabit niues & grandines & frigus uentos ualidos & similia. Et dicit albu. 5. maioris introductorii. differentia 6. q iuppiter per suam naturam uẽtos æquales significat & præcipue in cancro illi uenti nutrimentum præstant. Et albu. in libro experimentorũ suorũ. ca. de dominio ãni dicit sic. cũ saturnus præfuerit ãno idem cum fuerit dominus ãni & dominus ascendentis erit annus grauis frigoris & multarũ pluuiarum & erũt uenti graues & notabiles. Item ubi supra dicit albu. q mars cum fuerit dominus anni & fuerit in geminis aut in eiusdem signi triplicitate in loco ĩ quo aspiciat ascendens extra angulum significabit uentos. Et si fuerit in eisdẽ signis cadens & nõ aspiciens ascendens: sed fuerit directus erunt uenti destruentes semina. Si autem fuerit retrogradus in eisdem locis morientur multi homines ex uentis & infirmitatibus & ignibus. Itẽ dicit album. ubi supra. saturnus cum præfuerit ãno & fuerit in geminis aut ĩ eius triplicitate & fuerit ĩ angulo directus grauabũtur uẽti & frigus & turbines. Et si fuerit remotus ab angulo multiplicabũtur uẽti orientales & occidẽtales: & grauabit frigus hiemis. ¶ Itẽ ubi supra in alio capit. de dñio anni. dicit albu. q saturnus cũ fuerit dñs ãni & fuerit in ariete significat multitudinẽ uẽtorũ. Et si fuerit ĩ geminis significat aerẽ multorũ uentorũ. Et si fuerit ĩ libra significat multitudinẽ uẽtorũ & detrimẽtũ ĩ arboribus. ¶ Itẽ secũdum albu. ubi supra. Iuppiter cũ fuerit dñs ãni & fuerit ĩ ariete significat multos uentos. Et si fuerit in tauro significat multos uẽtos diuersos & destructionẽ in mari: & si fuerit ĩ geminis significat uẽtos & grauitatẽ hiemis. Et si fuerit ĩ leone significat frigus hiemis & uẽtos ualidos. Et si fuerit ĩ aquario significat uẽtos graues & ĩ fine hiemis & uentos meridianos ĩ uere & si fuerit ĩ aquario significat uẽtos plurimos ĩ initio hiemis & humiditatẽ eius. & erit uentus ĩ autũno. Et si fuerit ĩ piscibus significat multitudinẽ uẽtorũ ĩ medio ãni. ¶ Itẽ dicit albu. ubi supra. Mars cũ fuerit dñs anni & fuerit ĩ ariete significat uẽtos ualidos & multos. Et si fuerit ĩ libra & fuerit ibidẽ saturnus significat q pluuiæ habũdabũt & q uẽti erunt ĩ pte meridiei. Itẽ secũdũ albu. ubi supra. mercurius cũ fuerit dñs anni si fuerit ĩ ariete significabũt uẽtos ualidos. Et si fuerit ĩ leõe generabũtur uẽti & æstus. Et si fuerit ĩ libra significat uentos ualidos. Et si fuerit ĩ piscibus multiplicabũtur uẽti aquæ supiores: hæc albu. ubi. ¶ Et dicit messaballa ĩ epistola sua de cõiũctiõibus planetarum ca.4. q cũ plures planetæ cõiuncti fuerint ĩ reuolutiõe ãni ĩ signis aereis significat multitudinẽ uẽtorum Alkindus uero prout dicitur ĩ fine libri nouẽ iudicũ. dicit sic. dñi cõuentus aut oppõnis præcedẽtis ãni principiũ aut q̃rtæ cũ quo fiet applicatio notabis: ipsius cui stellæ cõicatio ea q̃ futura sunt expõit nõ minori itẽ attentiõe curãdũ ẽ cũ quo ascẽdens cõuentus dñi aut ascẽdẽtis anni dñi fiat applicatio. Amplius grandinis aut ĩmbriũ aut uentorũ dux & dator ãni aut q̃rtæ cõuẽtũ aut oppõnẽ respiciẽs ipsius stellæ ẽt cuiuslibet applicatiõe facta q̃ eius naturã sequũtur significat ĩminere & præcipue ĩ termino aut ĩ domo ipsius cui applicat nec consentanea locatus. Vñ & in tali casu mercurius uentos excitat. mars uẽtos australes ĩ capricorno maxime icitat. Iuppiter quoq; uentos septentrionales ĩ suæ alicuius ptãtis domo, sed pcipue de cancro remittit. Itẽ secũdum alki. ubi supra ĩ cõuẽtu ãni aut q̃rtæ ãni ascendens statuatur. nihilominus pũcta.12.

æq mentis attentione notato tunc & uide tunc si acciderit aliqua apertio portæ eo mō quo dictū est prius. i tractatu primo. distinctiōe. 10. ca. 9. & prout frequenter dictū est i isto tractatu. 2. Si ascribatur administratio in huiusmodi apertione porte mercurio pter himbres uētos pereat prout dicitur in apertionibus portarū. Itē dicitur ibidem si administratio ascribatur marti calorem & uentum efficiet. Et secūdm alkin. ut prius luna singulariter in martis aspectu tonitrua & fulmina excitat Iuppiter aūt in illo casu temperiē aeris & uentos a sinistro & magis in cancro significat. Saturnus aūt huius autor administrationis etiā edificia subuertit. Et in tractatu de apertionibus portarū dicitur q mercurius cū aspexerit dños apertiōis portarum uel fuerit cū eis coniunctus in coniunctione solis & lunæ & in oppositione eorū erit uētus & pluuia. Et si apertio portarū fuerit cū saturno ut dictū est de mercurio & fuerit saturnus in domo terrea significat domorū destructionē. Et nota q debes obseruare has regulas de apertionib⁹ portarū in oib⁹ coniunctionib⁹ & oppōnibus & qdraturis luminariū per totum annū ad pronosticandū de uentis & tempestatibus. Item secūdm sentētiā iaomar in fine libri nouem iudicum & alkindi in fine epistolæ suæ. Et silr secūdm sententiā hali abē ragel. lib. 8. ca. 26. aspice mercuriū q si inueneris cū hora coniunctionis uel oppositionis præcedētis introitū anni in medio cæli ab ascendente coiunctiōis uel oppōnis: & si fuerit in aliquo signorū aereorū & fuerit aliqua infortuna i angulorū aliquo ipsius mercurii significabit diuersitatem i aere & multos uentos dānabiles. & hoc mō iudicabis quādo inueneris aliquā infortunarū in angulis a mercurio & mercurium in angulo a fortuna prout expressius dictum est prius in distinctione prima. huius tractatus secundi ca. 2. Itē dicit hermes & pōit ab hali abēragel libro. 8. ca. 5. q̄ uidɔ uenus & mars in reuolutione anni fuerint coiuncti in tauro erit uentus fortis ac malus & dānans in arboribus & fructibus. Itē ubi supra quando sol mars & mercurius i reuolutione āni coniuncti fuerint i capricorno significant multos uentos & diminutionē omniū uegetabilium. Et dicit hali abēragel. lib. 8. ca. 6. Si saturnus fuerit dñs āni erūt uenti fortes & pluuiæ. Et si saturnus in reuolutione āni fuerit dānatus erit uentus fortis & dānabilis. Et cap. 4. dicit hali. Si fuerit dominus anni dānatus in signo aereo significat corruptionē uētorū. Et albu. 8⁹. de coiunctiōib⁹ magnis. dria. 8. dicit sic. Si saturnus fuerit in directo signi geminorū uel triplicitatis ei⁹ & fuerit dñs anni fueritq3 in angulo & directo significat flatum uentorū septētrionaliū & magnū frigus. Et si nō fuerit in angulo sed aspexerit ascēdens & fuerit directus significat multos flatus euri & zephiri & magnū frigus biemis. Et si fuerit retrogradus adueniēt infirmitates hominib⁹ ex uentis & ex humiditate. Et si ū aspexerit ascendens sed fuerit direct⁹ significat flatū uentorum & leuitatem eorum: & si tunc fuerit retrogradus significat flatum uentorū & fortitudinē eorū. Itē secūdm albu. ibidē. Si mars fuerit in hac triplicitate & fuerit dominus anni & fuerit i angulo directus uel aspexerit ascendens: incurrēt hoies egritudines cā uentorum. Et si non aspexerit ascēdēs sed fuerit directus significat impedimētum plantarum cā ualitudinis uētorū: hæc albu. ubi supra in libro suo. de floribus. cap. de significationib⁹ planetarum. dicit q iuppiter cū fuerit i reuolutione anni in signo aereo & præcipue si ēt fuerit dñs anni significat corruptionem uentorū cū corruptione aeris. Mars uero si tunc fuerit in signo terreo & in reuolutione anni: & præcipue si fuerit dominus āni significat uētos ualidos & nocibiles. Et si fuerit in signo aqtico significabit naufragia nauiū repente cū uentibus ualidis flantib⁹ fortiter. Item ubi supra cap. de terremotu & diluuiis. dicit albu. q cū saturnus i reuolutiōe anni fuerit i signis priorū coiunctionū aut proiecerit radios suos ad ea ex oppositiōe aut ex quarto aspectu aut fuerit ipse in hoc impeditus. Si tunc ipse saturnus fuerit in signis aereis significabit niues & frigus cum tenebris aeris & eius corruptionem & cum flatu uentorū ualidorum & nocibilium eradicantium arbores & palmas. Dorotheus uero in tractatu de himbribus & pōit i fine libri nouē iudicum. dicit sic. Si mercurius reuolutionis fruatur dominio & ipse corruptus siue infortunatus fuerit graues & multas eodem anno ānunciat pluuias. Sic quoq3 corruptio ex uentis & nubib⁹ generatur. hæc ille. Et alkindus in epistola sua ca. 6. dicit sic. Scias in reuolutione anni loca applicatōnis mercurii cum tribus superioribus: & cum quo applicat & a quo separatus fuerit. Si enim cū saturno erit uentus fortis cū tenebris magnis & puluere. Sed cum ione significat uentū3 mitem absq3 pluuia. sed cum marte uentos calidos. Si cum sole uentum calidū cum corruptione. Et paulo post in eodem capitulo. dicit alkindus quando mercurius applicuerit cum marte erit pluuia interpolata & uentus & fulgur. Iafar autem de pluuiis. capitulo. 4. dicit q, mercurius & si rationes habeat iudicare. f. eo modo quo dicit iafar in eodē ca'. & prout ponitur in distinctione quarta hui⁹ tractatus secundi. capitulo quarto. Si tunc beniuolas stellas in suis terminis aut dignitatibus aspiciat eisdem generis effectus & admixtus naturæ eorum lunam efficit necessario mendacem eiusque ducatum peruertit & effectus inducit alios cuiusmodi est uentorum multiplex rabies nudique ab aere depellens: eritq3 uentorum quantitas secūdm stellæ potentiam cuius genus & ipse assumit

nec geminæ stellæ cælum peragrantes. Si eis uidelicet luna applicet mendacio polluuntur. Sed in ueritate potius gaudebūt & promissa oīo soluēt nisi iquā eorū status & habitus ioui & soli aliquo configurationis genere referantur: sic eni lunæ promissa oino transmutat earū quidē postq̃ luna eisdem accesserit cū saturno & marte applicatio nū q̃ mendax efficitur: hæc iafar ubi supra ¶ Restat modo ponere regulas particulares de uentis & tēpestatibus per oēs quartas anni. Ptolemæus itaq; 2. q̃dripartiti.ca.12.ubi supra.determinās de dño quartæ anni nō ponit aliquas regulas particulares expresse de uentis & tempestatib⁹ per quartas āni. Nihilominus ex s̄nia ptolemæi & hali i eodē ca potest dici talis regula uidelicet q̄ si planetæ q dominant̄ in loco coniūctionis uel oppositionis præcedentis introitū solis in quencūq; pūctorum cardinaliū aut qui dn̄antur in angulo sequente locū coniunctionis uel oppōnis prædictū. Si oēs illi dominatores fuerint uentosi significantes uētos & tempestates uel maior pars eorū. Et si in signis uentosis extiterint ac etiam si loca principalia p̄dicta fuerint uentosa signa uentos & tempestates significant. Et si cum hoc prædicti dn̄i fuerint coniuncti cū planetis uel stellis fixis uentosis uel ab eis aspiciantur signū est uentoꝝ & tempestatū per illā quartā anni. Si cū hoc concordauerit natura illius quartæ. Qui aūt planetæ & quæ signa in cælo uētos & tēpestates significēt. patet prius cap.5.huius distinctōnis. & sil'r cap.6.diffinite. Alkind⁹ uero in epistola sua.ca.2.dicit sic. quādo fuerint planetæ retrogradi a capite caneri ad caput libræ & fuerit sol a libra ad capricornū & sol ēt congelauerit partē septentrionalē tūc delebitur cōgelatio sua quia isti planetæ retrogradi soluūt eam motu suo a caliditate q̄ congelauit sol & tūc erit ista q̄rta uarians complexionē suā & inclinans ad caliditatem & erunt uenti septentrionales frigidi. Et quādo fuerint illic retrogradi & sol a capite capricorni ad arietē tunc sol dissoluit gelu nisi multiplicetur uentus septentrionalis. & q̄i fuerint illic retrogradi & fuerit sol ab ariete ad cācrū illud t̄ps erit mitis complexiōis cū uentis septentriōalibus. Et si fuerit planetæ retrogradi a libra ad capricornū & fuerit sol illic multiplicabit̄ uentus septentrionalis i calore sol cū planetis i illa parte & mollet aer i illa parte septentrionali gelu cōstrictū & multiplicabit̄ ibidē humiditas propter elōgationem solis a se & impellent̄ uenti meridionales siue se soluentes q̄ ibi congelatū ē. Et quando erūt directi & sol cū illis & erūt occidentales erit tunc sūmū gelu a parte septentrionis & quiescent uenti a meridie. Et quando erūt illic retrogradi a capricorno ad arietem erit sūma humiditas illo tempore quia multi erunt uēti meridionales & cum hoc soluet sol gelu i septentriōe. Et si erūt ibi retrogradi & sol a canero ad libram signum est caliditatis i illo tempore & siccitatis quia ingrossabunt̄ uēti meridionales. Itē alkindus ubi supra.cap.4.dicit sic quando fuerit quarta æstiualis significat de humiditate a retrogradatione planetaꝝ & tēporū suorum i inspicientem cōiunctionē luminariū. Si enim fuerit cōe ubi fuerit applicatio cū retrogradatiōe signū est serenitatis in oppōe sua similiter. Et i quarta hiemali īspiciam retrogradationem in cōiunctiōe sua. Si fuerit luna in coniunctione in centro a sole & a plaetis retrogradis erit sūma rei & fortior significatio q̄ sint.5 retrogradi applicati cū sole. Et si contigerit q̄ sint inter solē & lunam & oēs planetas retrogrados istæ partes cum ascensiōibus climatum erit pluuia i sūmo sc̄dm q̄ affirmat uis quartæ & natura temporis planetaꝝ significantium & lunæ. Et si fuerit de duobus minuit sc̄dm finē quantitatis. Si fuerit de uno minuit etiam Et si non erit ab uno centroꝝ illorum in alio non erit aliquid nisi uentus mitis & humida aura in uere & frigida in hieme. Itē ulterius ī eodē capitulo dicit alkindus q̄ cū sol fuerit in inclinatione meridionali inclinat aerē ad septentrionalē partem quia calefit̄ pars meridionalis & infrigidatur pars septentrionalis & res q̄ū calefit fugit ad locū latiorem tūc mollit aer in parte constricta. Et quādo erunt planetæ retrogradi cū sole in illa quarta erunt uenti fortes i illa parte. Vnde diuersitas uentoꝝ ī una die de planetaꝝ tactu & lunæ partis post partem in suis incessibus ab oriente in occidentē & coniunctione lunæ cum fixis & isti sunt uenti particulares. al's uentus est a pte motus solis. Item inferius in eodem cap.4. dicit alkindus. scias q̄ quādo planetæ retrogradantur in parte meridionali ueniunt uenti meridionales & quādo retrogradantur in parte septentrionali ueniunt uenti septentrionales & cōicant potius q̄ cū sol fuerit in parte septentrionali ueniunt uenti septentrionales sil'r in meridie. Et in fine illius ca. quarti dicit alkindus ibidem. scias q̄ luna ī iclinatione meridiōali quando applicatur cū planetis directis & est significatio siccitatis mouet̄ aer ad sūmā frigiditatē. Si fuerit luna minuens in lumie. Et quando fuerit luna in declinatione septentrionali & erit calor in æstate applicabiturq; cum planetis retrogradis & erit addens in lumine mouet̄ diuersitas uentorum. Et si fuerit minuens in lumine minuetur illud: hæc alkindus ibidem. Et ptolemeus.2.quadripartiti.ca.12.dicit sic. Conuenit ut inspiciamus in coniunctione uel oppositione p̄cedente introitum quartæ anni ad apertionē stellaꝝ fixarū ꝓpinq̄ꝝ luīarib⁹ & ad ꝓprietates plaꝝ rū & ad q̄litates & ad applicationē & elōgatōnē uni⁹ eoꝝ ab alio & quos ēt uētos mouent ad ptes signoꝝ in q̄b⁹ erūt: hæc ptolemæus. Et debes scire quos uentos mouent stellæ fixæ p naturas plārum

quibus concordant naturæ earúdé stellaȝ fixarũ & hoc scietur ex distinctiõne 6. tractatus primi hu ius libri. Ité dicit ptolé. ubi supra q̄ sciendũ est i prædictis temporibus ad quos uentoȝ flatus lati tudo lunæ declinat cũ remouetur a zodiaco quia ab ea parte uenti uenient. Et in fine illius cap. 12. dicit ptolemæus q̄ mutatio dispõnis uentoȝ ẽ p prie nõ nisi apud cursus duorũ luminariũ ad q̃ttu or cardinales & est mutatio suaȝ dispõnũ ad uẽ tum ad qué declinat latitudo lunæ. Et dicit hali su per illo loco q̄ quãdo aliquod luminariũ trãsibit per aliqué angulorũ qui fuerit in applicatiõe sua prima significabit additioné uel minutioné acci dentis. Et ulterius dicit hali q̄ uenti mouentur de una parte ad aliã hora qua transit aliquod duorũ luminariũ per aliqué angulũ ex angulis ascenden tis significatiõis secũm parté ad quam declinabit latitudo lũæ: hæc ptolemæus & hali ibidé. Qua liter aũt luna significabit durabilitaté flat⁹ uẽti se ptentrionalis cũ fuerit in ariete uel i eius triplicita te: & durabilitate flatus uenti meridionalis cũ fue rit in tauro uel in eius triplicitate: & durabilitate flatus uenti orientalis cũ fuerit in aquario uel i e⁹ triplicitate. & durabilitate flatus uenti occidenta lis cũ fuerit in cancro uel in e⁹ triplicitate: hæc oia patét prius in ca. 5 huius distinctionis. Leopold⁹ in tractatu. 6. libri sui dicit sic: cũ sol est íter arietẽ & cancrũ erunt uenti orientales & cũ fuerit a can cro ad librã erunt uenti septentrionales a libra ue ro ad capricornũ erũt uenti occidentales. Et cum sol fuerit a capricorno ad arietem erũt uenti meri dionales. Regulæ aũt alkindi in fine libri noné in dicũ de uẽtis & tẽpestatib⁹ per introit⁹ q̃rtaȝ ãni patent prius in hoc capitulo ubi de introitu anni tractatũ est. Sed dicit alkindus in epla sua. c. 5. in spice ad naturã ueneris & martis. Si fuerint frigi di & humidi aut calidi & humidi & inter eos sit applicatio ab opposito aut ab aliquo centrorũ & erit illa applicatio latitudo eorũ una & erũt cõ tinui cũ sole aũt unus eorũ: cõsidera applicationẽ lunæ cũ sole in centris prædictis. Si fuerit tũc natu ra lunæ silis naturæ illoȝ signũ erit aquæ: & si cõ cordauerit illis duob⁹ hæc fieri & ẽt erũt retrogra di & erit illud tp̃s æstiuale aut uernale erit aq̃ mul tũ fortis tonitruũ quoq; & fulgur uentus & gran do fortis: & erit multitudo & paucitas secũm pro pinquitaté uaporũ terræ & frigiditatis uẽti & ca liditatis secũm q̄ concordauerit latitudo lunæ & pars & natura temporis. Ité secũm sententiã alki di ubi supra. ca. 6. Scias q̄ in introitu anni aut q̃r tæ loca applicationũ mercurii cũ trib⁹ superiori bus & cũ quo applicat & a quo separatus fuerit. s: cum saturno erit uentus fortis cũ tenebris magnis & puluere: & cũ ioue significat uentũ mitẽ cũ plu uia. Si cum marte uentos ualidos: si cũ sole uentũ ualidũ cũ corruptione. Et postmodũ in eodé ca. dicit alkindus quando mercurius applicuerit cuȝ marte erit pluuia interpolata & uentus & fulgur hæc alkindus. Et dicit sem filius hali i quodã libel lo qué composuit de significatiõe saturni i signis q̄ cũ saturnus intrat signũ arietis & pficit modus more suo in eo erit uentus multus cũ pestilentiis. Et cũ intrat librã erit uentus magnus. Et cũ intrat scorpiũ. erit pluuia pauca in hieme & uenti multi in uere. Qualiter aũt debes pronosticare de uen tis & tempestatibus in introitu quartæ anni p re gulas de apertionibus portarum. dictũ est prius i hoc capitulo. Et hermãnus in tractatu suo de lim bribus dicit sic. Sol in capricorno luna in tauro aut in uirgine aut in piscibus aut in scorpione uen tos generat frigidissimos: non minus eodem in capricorno & potissimũ in aquario existente dñ saturnus in eorũ oppositione discurrat & alteruȝ luna respiciat. Et inferius in eodem libro dicit her mãnus q̄ cum ueneris in oriente uel i cardine quo libet discursus uentorum & forte pluuiarum facit iudicium. Et iafar in libello suo de pluuiis. capitu lo ultimo. in fine dicit sic Notandũ quoniam sol per signa conuersiua temporis mutationem redu cit. Vñ quã de mundi quattuor partibus. orienté s. & occidentem: austrũ quoq; septentrionem ob tineat summopere. notandũ occurrit nõ min⁹ quo q; lunaris cum sole applicatio & quis eiusdem in oppositione nodis fuerit. Sol nanq; in ariete discurrés orientalem uentum qui & ipse eurus di citur profecto generat quousq; ad geminorũ finé transierit: ibi & ipse locatus donec extremum uir ginis & primũ libræ occupet septentrionalé uen tum: aquilonem. s. excitat. Ibi etiam usq; ad capri corni principium zephirus generatur. Inde ur sum usque ad piscium nouissima auster exoriri necesse est. Taurus quidem & gemini inter eurum & aquilonem consistunt. leo nanq; & uirgo in ter aquilonem & zephirum medium positi debũt. Scorpi⁹ ité & sagictari⁹ íter zephirũ & austrum. Nã iter austrũ & eurũ aq̃rius & pisces locãt: hæc iafar ibidem. Et dicit ptolemæus rex egipti in li bro suo ad aristotelem q̄ septimo die mensis se ptẽbris custos plaustri uespertinus apparet & mu tatur aer in uentum. Et sexto die februarii zephi rus flat. ¶ Modo ostendã tibi quæ partes signo rum significant uẽtos & tempestates cum fuerint loca principalia in introitu anni & quartæ aut cũ domini dispositores anni aut quartarum ãni fue rint in eis. Dicit enim ptolameus secundo quadri partiti. capitulo quinto. q̄ principium signi arie tis pluuias & uentos efficit. Tauri etiam princi pia secundum ptolemæum terremotus uentos & nebulas faciunt & maxime illa quæ sunt circa plia des hoc efficiũt. Et dicit hali ibidem q̄ stellæ hæ q̃ sũt i. 10. primis gradib⁹ tauri sũt de natura merc. Et secũm ptole. partes meridionales tauri motus

inordinatos siue uẽtos turbinosos & istabilitatẽ i aere faciunt & sũt de natura mercurii secũdm hali. Et secũdm ptole geminorũ partes septẽtrionales uẽtos & terremot⁹ adducũt. Itẽ secũdm ptole. quæcũ q; sunt circa finẽ cancri uẽtos pcreat & secũdm hali sunt de natura mercurii. Itẽ secũdm ptole partes septẽtrióales libræ uẽtos procreat & secũdm hali sũt de natura mercurii. Item secũdm ptole. partes septentrionales libræ uentos procreãt: & secũdm hali sunt de natura mercurii & iouis. Itẽ secũdm ptol. partes præcedẽtes scorpionis sunt cõmixtæ cũ uẽto & niue φ est facere uentimuiũ. & secũdm hali sũt de natura saturni. Item secũdm ptole. signũ sagictarii generaliter facit uentos. & secũdm hali est de natura mercurii & iouis mixta & eius partes septentrionales similiter adducũt uẽtos per ptol. & sunt de natura mixta iouis & mercurii secũdm hali. Itẽ secũdm ptol. extremæ partes aqrii faciunt uentos & sunt de natura mercurii secũdm hali Et ei⁹ ptes meridionales uentiniuiũ faciunt per ptol & p hali. sunt de natura saturni: Piscium uero postremæ partis secũdm ptol. uẽtos generant. Et eiusdẽ signi partes septẽtrionales uentos efficiunt & sunt de natura mercurii secũdm hali. Istæ ergo prædictæ ptes signorũ rõne stellarũ fixarũ in eis existentiũ efficiũt uentos & tẽpestates cũ loca magnarũ cõiũctionũ uel eclipsiũ fuerit in eis aut ascẽdẽtia eorũ aut cum ipsæ partes prædictæ fuerint loca coniunctionũ uel oppõnũ luminariũ præcedentiũ introitũ ãni aut quartæ eius: aut fuerit ascendentia annorũ aut quartarũ ãni: aut cum ipse partes fuerint aliqui locorũ principaliũ pdictorũ. & sic finit' hoc caplm.

¶ Capitulũ. 8. q̃liter sit pnostic. idũ de uẽtis p oẽs coniunctiones luminariũ & oppões & q̃rtas.

SI aũt uolueris pnosticare de uentis & tempestatibus p oẽs cõiunctiones & p oppões & quadraturas luminariũ. Vide primo regulã prius positã in ca. præcedẽte elicitã ex snia ptolemæi & hali. 2. quadripartiti. ca. 12. Si plæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppõnis uel quadraturæ luminarũ & qui ẽt dñantur in angulo sequẽte quẽlibet dictorũ locorũ. Si oẽs illæ planetæ uel maior pars eorum fuerit planetæ uentosi & tẽpestuosi ac etiã si loca pricipalia pdicta. sint signa q̃ fuerit uẽtosa & tempestuosa. Et si cũ hoc fuerint pdicti domini dispositores cõiuncti planetis uel stellis fixis uẽtosis & tẽpestuosis uel aspiciant' ab eis signũ est uẽtorũ & tempestatum si concordauerit natura tpis siue q̃rtæ anni. Et dictũ est prius in ista distinctiõe capitulis. primo & . 2. & . 3. in quib⁹ partibus anni frequentissime fiunt uẽti & similiter pro parte dicet' hinc in cap. ulti. huius distinctiõis. Et in c. 5. satis dictũ est qui plæ & q̃ signa sunt tempestuosa & uẽtosa Et dicit abi abrahã auenere i libro reuolutionũ. cap. 13. debes aspicere in quolibet mense in principio si dñs ascendentis est iuppiter uel mercuri⁹ & aspiciat unus aliũ & magis si fuerit in amicitia siue paulitate signi ascẽdẽtis tunc significant uẽtos multos. Nã secũdm abrahã iuppiter & mercuri⁹ uẽtos significant. Et dicit dorotheus in tractatu suo de hymbribus. φ martis cũ saturno applicationibus & uentos multiplicat hymbribus detrahit & aera corrumpit. Item in quacunq; coniunctione uel oppositione uel quadratura luminariũ uide regulã illam de apertionibus portarum quam dixi in præcedenti capitulo. Si enim fuerit aliqua apertio portæ in aliqua dictarũ figurarũ luminariũ & fuerit ascripta administratio mercurii pter hibres uẽtos mltiplicat. Si uero ascribat' administratio marti uẽtum & calorem efficiet. Et hæc patẽt in tractatu de apertiõibus portarum. Et secũdm alkin. in fine libri nonẽ iudicium. Luna singulariter in martis respectu tonitrua & fulmía excitat. Iuppiter aũt in isto casu temperiem aeris uentos quoq; a sinistro & magis in caneto significat. Saturnus uero huius autor administrationis & edificia subuertit. Et dicitur in tractatu de apertionibus portarum φ mercurius cum aspexerit dominos apertionis portarum uel fuerit cũ eis coniunctus in coniunctione solis & lunæ & in oppositione eorum erit uentus & pluuia Et si apertio portarum fuerit cum saturno prout dictum est de mercurio: & fuerit saturnus in domo terræ significat domorum destructiõem: hæc alkindus. Item debes obseruare aliam regulam alkindi sumptam ex applicatione domini coniunctionis uel oppõnis luminariũ cum planetis quam tibi dixi in præcedenti capitulo quando de apertionibus portarũ factus fuit sermo. Iafar antẽ in libello suo de pluuiis. capitulo. 4. dicit φ mercurius si rationes habeat indicare in aliqua coniunctione uidelicet aut oppõne aut quadratura luminarium. Si tunc ipse mercurius beniuolas stellas in suis terminis aut dignitatibus aspiciat eiusdẽ generis effectus & earũ naturæ admixtus lunam necessario efficit mendacem eiusq; ducatum peruertit & effectus inducit alios eiusmodi est uentorum multipliciter rabies. Vndeq; ab aere depellens: erit φ uentorũ quantitas secũdm stellæ potentiam cuius genus & ipse assumit. Et in capitulo quinto dicit iafar. Luna in humida mansione soliuaga etiam & ab omnibus stellis cadens & ab eisdem solitaria in centrorum aliquo consistens & in sui natura in actione singulari nubes inducit & rores multiplicat aerem mutat: hymbres quoque uicissim confert multimodos: nebulæ quoque fument: ex quibus replet' horizõ & uẽtos cõcitat diuersos ex qb⁹ tonitrua coruscatões & fulmía pcreãt'. Et ubi supra. c. ulti.

dicit iafar q uẽtorũ cognitio ex pluuiaꝵ expiẽtia sic hibrũ ex cõuẽtu & oppõe duob⁹ tetragõis depẽdet oio: q̃re tres stellas q̃ uẽtos designãt. Martẽ s. mercuriũ & sole attẽdere res hortat. Cũ.n. mars uẽtos exaugeat. Saturn⁹ phibet & pcipue retrogradus & i signo terreo discurrẽs nõ minus quoqꝫ aq̃tica signa eis cõtradicit. Mercurius autẽ stella est uentoꝵ & pariter aerea signa ut ergo uenientes puideas uentos mercuriũ attẽdere oportebit. Luna eni postq̃ a cõuẽtu recedit eidẽ applicãs & cũ eo sub eodẽ nexu i aerea mansiõe discurrẽs uẽtorũ nũciat discursus. Rursum mercurii cũ saturno applicatio aut idẽ cũ ipso in eodẽ nodo & aerea mãsione discurrens nec ille retrogradus uẽtos obscuros efficit & aera uariat. Sæpe ẽt in aere uẽtorũ tremenda nascitur rabies. Vnde notãdũ occurrit qm̃ saturni retrogradatio & si mercuri⁹ eidem applicet uentis penitus contradicit. Mercurio itẽ marti applicãte ut in eius conuentu uel etiã nodo & mãsione quæ uentos indicat uenti calidi procedunt & in aere fetuor generat. Nubes uero horizonta possidebũt plurimiqꝫ ignes ab æthere delabunt uel in eodẽ apparent & uentoꝵ calor alteratur marte potissimũ retrogrado. Marte quidẽ i signo terreo cõmorante & minoꝵ uentoꝵ inest significatio ueꝵ pluuias multas ex modico uentorum discursu largitur. Nã ipse mercurius ioui applicans aut ueneri aut in mansiõe uẽtos figurante & in eodẽ nodo si constiterit uẽtos reducit propicios. Iuppiter autẽ maiorem uenere in uẽtis hẽt efficaciã: cuius eni est uentoꝵ omniũ propiciatio & lenitas. Mercuri⁹ aũt cũ soli cõfiguratur aut eundẽ nodũ & mansionẽ quæ uẽtos hẽat obtinẽs uentos fortes sicut expertũ ẽ feruẽtes generat & pessimos: subtilissimæ aũt iquisitiõis est mercurii & lunæ cũ cæteris stellis. s. fixis cõmunitas siue cõmixtio quæ si fiat nihil de proposito effugiet. hæc iafar ibidẽ. Debes ẽt obseruare hic oẽs regulas de uentis prius positas in ca 5. huius distinctiõis: & sic omnes regulas positas in ca. imediate præcedẽte quæ concernũt cõiunctiões & oppõnes præcedẽtes introitũ solis in arietẽ & in alia puncta cardinalia & pronosticare poteris de uẽtis & tempestatib⁹ p oẽs coniunctiões & oppõnes & q̃draturas lunariũ p totũ ãnũ. & finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ. 9. qualiter sit pronosticandũ omni die de prædictis.

d Icit alkindus in epistola sua cap. 7. Cũ uolueris scire quid sit quolibet die de pluuiis uẽtis tonitruis grãdinibus. Accipe signa a sole ad saturnũ & proice de signo lunæ: & ubi terminabit numerus uide quis planeta erit in illa domo dñs. Si enim fuerit domus martis erit uẽtus fortis. Itẽ qñ obuiauerit luna cũ stella calida. s. cũ sole aut cum marte accelerabit uẽtus & calefiet aer: & quãdo cũ frigida stella uti ẽ saturnus. Iuppiter & uenus ut dicit alkindus ueniet uẽtus lente & infrigidabit aer. Itẽ dicit alkindus ibidẽ. ispice ad partes dieꝵ. s. quantũ accidit a gradu solis ad gradum saturni & proice de gradu lunæ uersus ortum solis totã diẽ. & si ad hanc partẽ mars aspexerit aut si illi acciderit cum mercurio in illa die erit uentus: & fortius signũ est: si fit luna cũ eo & præcipue si participauerit uenus: & ẽt est de cõplemẽto directionis ascẽdẽtis quãdo luna fuerit i imo signi inde quis planetaꝵ aspicit eã & iudica secũdm hoc. significabit eni sup aditamẽtũ scientiæ reꝵ aeris. Modus ali⁹ significabitur de parte luminariũ i diuersitate modoꝵ suorum: & hoc qđ est inter cõiunctionẽ & plenilunũ i q̃dratura prima uel secũda: & quando erit medietas corporis lunæ illuminata & quãdo fuerit in triplicitate & sexnli a sole & inspiciet ipsa ad planetas in illa hora & loca sua de pte luminariũ & ascẽdẽtiũ & augulos suos & aspectum planetaꝵ & applicationẽ partis cum parte. & scias digniorẽ eorũ significationẽ secđꝫ naturaꝵ suarũ quãtitatẽ & uim & complexionẽ cũm planetaꝵ & signorũ & sciet quid accidet in aere de uentis tonitruis & motu & grandine & motu & quiete. Et ẽt significabit cum stellis fixis apud orientalitatẽ & occidentalitatẽ suã & mutabunt aerẽ sic. u luna quãdo fuerit in angulo & significat supra generationẽ pluuiæ niuis & uenti. Et nouiluniũ & absconsio sua secũdũ quãtitatẽ inclinationis ad septentrionẽ & meridiẽ orientẽ & occidentẽ & latitudinẽ partis ad partẽ de parte quartaꝵ circuli quib⁹ inest uẽt⁹ humidus & siccus: qui ergo uoluerit accidẽtia i aere scire inspiciat hæc oĩa: hæc alkindus. Itẽ i cap. 6. epistolæ suæ dicit alkind⁹ cũ itrabit luna cancrum hora solis aut uirginẽ hora ueneris aut sagictariũ hora lunæ aut geminos hora mercurii aut cancrũ hora martis aut leonem hora iouis aut ẽt libra significabit uentũ & pluuiã secũdm naturã signi & qđ erit de subæãtia sua & de substãtia hoꝵ signorũ erit sisr. Et ubi supra cap. 4. dicit alkin q diuersitas uentoꝵ i una die est de planetaꝵ tactu & lunæ partis post partẽ in suis incessibus ab oriente i occidẽtẽ ex cõiũctiõe lunæ cũ stellis fixis & isti sũt uenti particulares. Et dicit dorotheus in tractatu suo de himbribus. q luna scorpionẽ ingrediẽs hora saturni uentos prænunciat frigidos. Nã ipsius in aquariũ & pisces: quacũqꝫ hora ingressus aera conturbat & oio peruertit: hæc ille. Et hermãn⁹ in suo tractatu de himbrib⁹. dicit sic. Iudiciũ quo q solis aut ueneris ad solem applicario & luna in eorum oppositione aut tettagona discurrens dũ uenus adhusta fuerit certum de pluuiis facit iudicium. Quod si conueniat & mercurius cum eis discurrat himbres continuos & uentos

eadē die reportat. Et dicit iafar in libro de pluuiis ca.6. quod luna applicans mercurio pluuias & uentorū rabiem cont̄inq; asperos nunciat discursus. Et leopoldus in li. suo .6. tractatu dicit sic configuratio mercurii cū luna uentos facit: cū saturno si sit est retrogradus uentos ēt cum nubibus nigris. Sz retrogradatio saturni uentis cōtradicit: & mars ī signo terreo minus significat uentos. Item configuratio martis cū ioue salubres uentos facit. cum marte calidos cū sole in signo uentoso calidos & pessimos facit uentos. Itē si sol fuerit in capricorno & luna in scorpione capricorno tauro uel uirgine fortissimi flabunt uenti. Itē magis hoc accidet cū sol fuerit in aquario & saturnus in opposito & luna respiciat alterū: hæc leopoldus. Et nota quod istas regulas similiter ponit iafar de pluuiis. ca. ultimo & ponunt̄ supra in hac distinctione. ca. 7. Et frater qui uocat se perscrutatorē ī libello suo de pronosticatione temperiei aeris conclusione 6. dicit sic. materia uenti est uapor siccus eleuatus de terra per uim solis attrahentis necesse est ergo propter habitationes pluralitatē uentorꝫ ponere tot motores quot sunt cæli cardines. Sol ergo cuz sit sicc⁹ & naturæ oriētalis uentū facit oriētalē & similiter saturnus occidentalē. Iuppiter uero uentū aquilonis & mars austri. Quotiens igitur nullus istorꝫ quattuor ē in aspectu aliquo nec ī puteo nec in exaltatione aliq̄ saturnus facit uentū sūmū quia fortissimæ est uirtutis. Si aūt aliquis istorꝫ .4. est in puteo uel in exaltatione aliqua facit uentum sūmū. Termi similiter iuuant ad uentū plæ conuenientis. Similiter aūt fit cū coniunctione uel aspectu alicuius planetæ præterq; lunæ in aspectu dico hic sicut prius .s. quod semper inferior sit infra radios superioris aliter enī nihil apparebit. Et sexto quod retrogradatio planetæ multū iuuat. Cū autē duo ex his q̄ttuor uniformiter cōiungunt̄ ī terra naturæ unius de duob⁹ illi⁹ erit uentus sic factus. Dico aūt uniformiter ut potentia cōis sit amborū. Sol aūt cū ioue in termino iouis uel martis uel mercurii. & similiter si sit cū marte facit uentū orientalē similiter si sit cū illis in gradu exaltationis uel ī puteo. Nā sol in uentis est fortior oībus pp cōuenientiā solis cū illis & pp eorū īclinationē soli. Et iuppiter ē fortior marte. & sol saturno ioue & marte Inclinat aūt se uent⁹ ad latera pp̄ter principalitatē alterius motoris quando fortificatur. Sed p parte humida inclinationis uenti planetæ dominantur nullo impediente oportet uidere q̄ plagam respicit ī suo paruo circulo. Et nota an sit dextra an sinistra & sic erit in eius uento semper nullo alio planeta impedimentū præstante uent⁹ fit magn⁹ si sit coniunctio uel aspectus planetarū in exaltatione aliqua uel puteo. Si sit unus de tribus īferioribus. Maximus aūt fit uentus si sit coniunctio uł aspectus & puteus & luna in exaltatiōe aliqua & maxime in particulari centraliter. Si respiciat uel uenus uel mercurius hæc cum idem facit: hæc frater. Itē debes hic obseruare regulam ptolemæi ī libro de dispositione orbis & temporis. s. quod si luna fuerit in ariete uel in eius triplicitate significat uentū septentrionalē. Si in tauro uel in eius triplicitate significat fixionē flatus uenti orientalis. Et si in cancro uel in eius triplicitate significat uentū flati occidentalis. Et hanc regulā ptolemæi magis expresse posui tibi in cap. 5. huius distinctiōis. Et debes ēt obseruare alias regulas positas in hoc capitulo. 4. & scd'm sniam lincoñ. in suo tractatu d' temperie aeris. Si uolueris habundantiā uentorū & tempestatū pronosticare huiusmodi significātium plura testimonia considerabis & locupleti⁹ q; estimes occurret quod quærebas & maxime. Si in tertio aspectu aspexerint & præcipue in signis uentosis. Itē pro uentis particularibus debes uidere qñ sunt apertio alicui⁹ portæ quotiensciiq; hoc acciderit debes obseruare regłas antedictas ī duobus capitulis præcedentibus de apertionibus portarum.

Capitulū. 10. de signis pnosticis prædictorꝫ.

Odo ostēdere uolo signa pronostica uentorꝫ & tempestatū in aere secūdū diuersos auctores. Dicit itaq; ptole. 2. q̄dripartiti. c. 9. quod si signalia in aere apparentia circa luminaria ī hora alicuius eclipsis luminariū in eadē rōne hora cuiuscūq; coniunctiōis magnæ uel hora alicuius īceptiōis temporū reuolubiliū. uel si caudatæ stellæ uel aliæ stellæ secūdæ ī aere apparētes tūc tpis fuerīt coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni naturā imitari dixerimus significabūt. Sed scd'm sniam ptole. ubi supra. ca. 8. & scd'm sniam albu. 5. de coniunctionibus magnis dr̄ia pria saturn⁹ significat uētorꝫ flatus incōuenietes & submersiones nauiū & ī mari & in fluminibus periculū magnū nauigandi. Et hoc patet magis expresse supra ī hac distinctione. capi 6. Signalia ergo in aere apparētia prædicto modo colorata uētorꝫ & tēpestatū sunt significatiua. Itē scd'm ptole. ubi supra cap. 9. Si prædicta signalia fuerint coloris albi ea quæ sunt ex natura iouis significare dicuntur. Sed cū iuppiter ubi supra. ca. 8. & scd'm hali ibidem significat uētos humidos & sanos: ergo hui⁹ signalia sic colorata talia significabunt. Et si prædicta signalia ad rubedinē ī aere declinauerint significabūt ea quæ sunt ex natura martis. Sed cū mars ubi supra scd'm ptole. significat uentos calidos & peremptorios cū tempestatib⁹ multis & in mari significat festinas submersiōes nauiū per uētos contrarios prædicta signalia: hæc eadē significabūt. Itē scd'm ptole. ubi supra. ca. 9. si prædicta signalia aurei coloris extiterit ea quæ ueneris naturā sequūt

indicabunt. Sed cũ uenus sec̃dm ptolemæũ ubi supra ca.8. significat uentos hũidos & tẽperatos m̃ri nutrimenti qui faciunt res crescere p̃dicta signa sia hæc eadẽ significabunt. Itẽ sec̃dm ptolemæũ ubi supra ca.9. si p̃dicta signalia siue caudatæ stellæ & silia in aere apparentia fuerint diuersoꝝ colorum significabunt ea quæ sunt ex natura mercurii. Sed sec̃dm ptolemæũ & hali ubi supra ca.8. mercurius significat uẽtos turbinosos ac repẽtinos ac de facili mutabiles, unde naues peribunt & dãnabuntur planetæ. Signalia igitur p̃dicta & caudatæ stellæ & hmõi i aere apparẽtia & sic colorata hæc eadẽ significabunt. Et dicit ptolemæ⁹ in centiloquio suo ꝓpositione.100. q stellæ cadẽ res significant siccos uapores. Cũ ergo fuerit in una pte significabunt uentos ascendentes in eadẽ parte. Et si diuise fuerint in oẽs partes uẽtos significabunt. Et dicit hali in fine cẽtiloquii ptolemæi q illa cometa quæ dicitur miles est de cõplexione ueneris. Ipsa ergo cũ apparuerit in aere significabit uẽtos quos dixi conuenientes fore ueneri. Itẽ sec̃dm hali ibidem. Illa cometa quæ dicitur dñs ascone est de cõplexione martis & illa quæ dicit̃ matuca est de complexione martis. & illa quæ dicit̃ argentũ est de cõplexione iouis: & illa quæ dicit̃ nigra est de natura saturni. Istæ ergo oẽs stellæ comatæ significabunt ea quæ prædixi fore conuenientia naturis & cõplexionibus planetaꝝ prædictorũ. Et in tractatu primo hui⁹ libri distinctione q̃nta ca.3. magis mãifestatur natura & cõplexio & ꝓprietas p̃dictarũ cometaꝝ & similiter aliaꝝ. Et dicit ptolemæus.2. q̃dripartiti ca. ultimo q caudatæ stellæ uentos & aeris siccitatẽ semp ostendunt. Et sec̃dm hali ibidẽ & omnes illi fiunt de fumo sicco. Et dicit ptolemæ⁹ q erit illius qđ ex hoc cõtingit fortitudo sec̃dm illaꝝ mĺtitudinẽ & ipsaꝝ spatiũ durationẽ. Et dicit hali q si stellæ caudatæ apparuerit nebulosæ signũ est q spissitudo est pauca & tunc uẽtos significat plurimos & aeris siccitatẽ & hoc sec̃dm magnitudinẽ cometæ & durabũt uẽti sec̃dm tempus p quod durabit cometa hæc hali. Et dicit ptolemæus ubi supra. q stellaꝝ iaculatio & caꝝ cursus si ab uno anguloꝝ & ab una parte horizõtis fuerit flatus uentoꝝ ex illa parte futuros esse significabit. Et huic sententiæ cõcordat uirgilius in georgicoꝝ libro in fine: & seru⁹ super eodẽ loco similiter hoc asserit. Et dicit ptolemæ⁹ ubi supra q si ex diuersis partibus horizõtis siue ex diuersis angulis apparuerint inordinatos uẽtos annũciabit q si a quattuor ãgulis uidebũt̃ currere aerẽ hiemalem ex mĺtis differẽtiis iudicabũt q inde tonitrua coruscationes & his similia puenire non dubitamus' hæc ptolemæus. Et albu.5. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia ultima dicit q si apparuerit aliqua stellaꝝ comas habentiũ in directo signi geminorum accident multi uẽti calidi cõburentes fruct⁹.

Itẽ sec̃dm albu. ibidẽ. Cũ apparuerit aliq̃ cometa in directo libræ significat ualiditatẽ uẽtoꝝ & siccitatẽ fluuiũ hæc albu. ibidẽ. Ptolemæ⁹ uero.2. quadripartiti ca. ultĩo dicit sic Si sol apparuerit niger in ortu suo uel ad uiriditatẽ declinauerit uel cum nubibus occiderit uel circa ipsũ unus uel duo circuli uel circa se nubes quæ soles appellat̃. habuerit eaꝝ q nubiũ radii declinantes ad uiriditatẽ uel nigri fuerit aerẽ hiemalẽ & pluuias & p cõsequens tempestates ualidas indicabunt. Itẽ dicit ptolemæus ubi supra si circulus circa solẽ diuersoꝝ coloꝝ fuerit uel ad igneum suborẽ declinauerit aut si totus radii qui ab ipsa progrediunt̃ uel qui circa ipsũ sũt rubei fuerit: aut si nubes quæ soles dicunt̃ i una parte apparuerint & colorẽ nubiũ ad colorẽ rubeum declinãtiũ habuerit eius radii in longũ extensi fuerint ab inuicẽ extra circulũ nubiũ separati uentos fortissimos quoꝝ flatus pcedunt ab angulis in quibus hæc signalia quæ p̃diximus apparebunt significabunt. Itẽ dicit ptolemæus ubi supra cõuenit etiã ut inspiciamus ad lunã & ad locũ eius tertia die ante coniunctionẽ uel oppositionẽ & die tertia qũ fuerit dimidiata in luce & tertia die post q̃libet istaꝝ horaꝝ. Si ergo in his tpibus ipsa luna subtilis apparuerit & rubea totũ qđ q̃ nõ illuminat̃ ex eaꝝ clare fuerit & q̃si moueri uideat̃ uentoꝝ flatus ex ea parte uersus q̃ ipsa fumositas declinat uẽtuos significabit. Et si magna fuerit uiridis uel spissa hiemalẽ aerẽ atq; pluuias & p consequens tempestates magnas sigificabit. Itẽ dicit ptolemæ⁹ cõuenit etiã ut circuli qui formãt̃ circa lunã attendamus qui si unus fuerit & clarus atq; paulatĩ abbreuietur aerem claꝝ significabũt. Sed si.2. uel.3. fuerint hiemalẽ aerẽ demostrabunt. Et si ad claꝝ ruborem declinauerint & abscisi fuerit hiemalẽ aerẽ qui per ualidos uentos fiet annunciabunt. Si autẽ turbidi & spissi fuerint hiemalẽ aerẽ per uentũ niuium esse indicabunt cũ grandine minuto. Et si ad nigrã uiriditatẽ abscisi declinauerit aerẽ hiemalẽ per uẽtos qui per uirtutẽ.s. caloris & abscisiõis accidet indicabũt. Cunq; fuerint plures circuli plures erunt accidentia sec̃dm hoc q p̃diximus. Circuli quoq; isti qui circa erraticas & nõ erraticatas stellas lucidas apparebunt ea quæ ipsorum circulorum coloribus & coꝝ quæ circundant naturis assimilantur significabũt. Etiã stellas non erraticatas ut pliades elseta & his silia .s. stellas quæ sunt magis mĺtæ nobis obseruare conuenit q̃tenus eaꝝ in quibus q̃ plures stellæ ad inuicẽ appropinquãt colorẽ inspiciamus & ut eaꝝ colores atq; quãtitates obseruemus. Nã cũ apparuerint & ipse maioris luis maiorisq; q̃ãtitatis solito fuerint uẽtorum flatus ex ea parte ex qua ipse constituunt̃ significabunt. Simili nãq; modo stellæ nebulosæ uelut illæ quæ natel uocãtur & quæ p̃sepæ dicuntur & his similia cũ in sereno tempore fuerint q̃si nõ ap

parentes uel spissæ multitudiné pluuiaꝝ & aerem
hiemalé indicabunt. & ꝑ consequens tempestates
magnas. at si claræ fuerit & fulgidæ uẽtos ualidos
ãnunciabunt hæc ptolemæus ubi supra. Per hæc
ergo quæ dicta sunt a ptolemæo patet q̄ eodẽ mõ
sit iudicandũ per circulos circa planetas & stellas
fixas lucidas sicut ꝑ circulos circa lunam. Si igitur
illi circuli circa planetas & stellas fixas lucidas sic
fuerint. sicut prius dictũ est de circulis circa lunaꝫ
hæc eadẽ quæ dicta sunt significabunt. Itẽ dicit
plinius in tractatu suo de præsagiis tempestatũ q̄
sol concauus oriens pluuias ꝓdicat & uentos. Itẽ
q̄ ante ortũ solis nubes rubescunt etiã uẽtos signi
ficabunt: plinius. Itẽ si ante ortũ solis uel in ortu
spargantur radii partim ad austrũ & parti ad aq
lonem pura serenitas circa ea licet sit pluuiam tñ
eũ uento significabũt: plinius. Itẽ si in occasu so
lis pluat aut radii in se nubẽ trahent in proxima
die asperã tempestatẽ significabunt: plinius. Itẽ
si dupliciter orbis fuerit circa solẽ eo atrocius tẽ/
pestas erit: plini⁹. Itẽ si i ortu aut i occasu fiat ita
ut rubescant nubes maxima ostendetˀ tempestas
plinius si nõ abiunt sed incũbant a quacunq̄ pte
fuerit uenti portendunt: plinius. Ite si sol oriens
cingatur orbe ex qua parte orbis disrũpitur ex pe
ctenter uenti: plinius. Itẽ si ante ortũ solis radii
solis se ostenderit aquã & uentũ significabunt pli
nius. Itẽ si circa occidẽtẽ candidus circul⁹ sit no
ctis leuẽ significat tempestatẽ. Si nebula uehemẽ/
tiorẽ. Si cadente sole hoc fiat uentũ & si circulus
fuerit ex qua regione disrũpitur significat uentum
magnũ hæc plinius ubi supra. Et uirgili⁹ libro pri
mo georgicoꝝ dicit sic Sol occidẽs rubeus uentũ
significat. Itẽ si post occasũ solis appareant i pla
ga occasus nubes rubeæ ad modũ carbonũ arden
tium significat uentũ magnũ: hæc uirgilius. Itẽ ꝑ
signa apparentia in sole leue possimus quis uẽtus
flabit de nocte uirgili⁹. Itẽ expertũ est q̄ si sol ap
pareat rubeus siue perpuniceus ante ei⁹ occasũ &
præcipue si hoc fuerit per magnũ tp̄s ante occasũ
& maxime si hoc fuerit per totũ diẽ: & si i illo oc
casu appareat magnæ quantitatis nõ lucens q̄si in
ortu uel in occasu uentos & tempestates significat
hoc idẽ de luna intellige. sed minus q̄ de sole: de
stellis etiã intellige sed minus q̄ de luna. Item ex
pertum est q̄ si post occasũ solis nubes in occiden
te in longũ extendatur uersus septentrionẽ ul' uer
sus austrũ quæ nubes multũ rubicũdæ appareant
& inter eas clare celũ appareat uentos tunc signifi
cabit infra tres dies esse futuros. Per lunam quoq̄
ꝓnosticare ualem⁹ dicit uirgilius uẽtos & tẽpesta/
tes sicut & per solẽ. Dicit enĩ plinius ubi supra q̄
luna quarta rubicũda si fuerit uẽtos significat. Itẽ
si.5. die cornua eius fuerit erecta uentũ sit signifi
cabit quantum autẽ maxime. Cornu eius septen/
trionale acutũ uentũ præsagiat septentrionalẽ in

ferius austrũ uterq̄ recta uentosã q̄ noctẽ signifi
cat plinius. Itẽ luna in plenilunio rutilans uen/
tos designat plinius. Itẽ luna quarta. si rutilus or
bis circa eã fuerit uentos & himbres i maiori par
te promouebit plinius. Itẽ si.4. die luna fuerit er
recta magnã tempestatem præsagiat in mari nisi
coronã circa se habeat q̄ illo mõ non ante plenã
lunã hiemẽ ostendit plinius. Itẽ halo circa solẽ
& similiter circa lunã si per frustra disrũpitur uẽ/
tum significat qui a plaga illa a qua talis fractura
incipit est flaturus est: plinius ubi supra. Et Aꝛ.
3. metheoroꝝ ubi loquitur de halo & iride. Itẽ
cũ lũa se i orbes cinxerit maiorẽ tẽpestatẽ aut ma
gnã iterruptionẽ aut distractõꝫ sigificabũt plin⁹
Itẽ si luna plena circa se orbẽ habebit ex qua p/
te is maxime splendebit ex ea uentũ ostendet plini
us. Itẽ si in ortu eius cornua crassiora fuerit hor
tendi tempestatẽ significat: plinius. Itẽ si ante q̄r
tam cornua non apparuerint uento fauonio flan
te hiemalis tot⁹ mensis erit: plinius. Itẽ si uehemẽ
tius flãmea apparuerit asperas tempestates ꝓsagi
at plinius. Et dicit uirgilius ubi supra q̄ si luna fue
rit flamea siue rubea uẽtũ significabit. Item dicit
Aꝛ. 2. metheoroꝝ ca. 8. & similiter in libro de ꝓ
bleumatibus particula sexta q̄ constellatõ oriõis
in suo ortu & occasu magnos facit uentos & ua/
rios & occidit in fine hiemis & oritur i fine. æsta/
tis scd̄m intentionẽ Aꝛ. Itẽ uenti ãnales flant
post ortũ canis Aꝛ. ubi supra. Et dicunt uirgilius
& seruius in georgicis libro primo q̄ tam ort⁹ q̄
occas⁹ arcturi tempestates graues facit. Et hoc idẽ
facit auriga qui in manu sinistra fert hedos in
ortu & occasu suo. Itẽ dicit pli. ubi supra cũ re/
ꝑ ẽte fulgor stellaꝝ fixaꝝ obscuraˀ itaut illđ neq̄
nebula neq̄ caligine accidat graues denũciat tem
pestates. Itẽ si uolitare plures stellæ uideanˀ albe
scentes uentos ex his partibus nũciabunt plinius.
Si idẽ in pluribus partibus fiet inconstantes uen
tos inducit plinius. Itẽ cũ stella aliq̄ errantiũ or
bẽ incluserit himbrẽ significabit plinius. Itẽ sunt
in signo cancri duæ stellæ paruæ azelæ noiatæ ex
iguũ inter eas spatiũ obtinente nubecula quã præ
sepe appellant hæ cũ cælo sereno apparere desierit
atrox hiems sequetur plinius. Cum q̄ alteꝝ eaꝝ. s.
aquilonalẽ caligo abstulerit ascendens sicut si au/
ster. nam aquilo plane auster flat. scilicet in or/
tu illius stellæ Aꝛ. ubi supra. Item discursus stel
laꝝ in aere uentum significat Aꝛ. in de problen/
matibus particula. 26. Et uirgilius ubi supra oĩs
flãmæ in aere uolantes significant uentũ ab ea pte
flatuꝝ a qua parte sic uolant & hoc expertũ est.
Et dicit plinius ubi supra. nubes cũ sereno in cælo
fuerint ex quacũq̄ parte illud fiat uenti expectan/
tur. Itẽ si in codẽ loco cõglobabũˀ appropinq̄
te q̄ sole distiantur & hoc ab aquilone fiet uen/
tos significat plinius. Itẽ si nubes ut uellera lanæ

ab oriente spargũtur aquã interdũ præsagierit: plinius. Itẽ nubes quæ similes sunt uelleribus lanaꝝ aliquando significant aerẽ hiemalẽ ptolemæus.2. quadripartiti ca.ultio. Itẽ cũ i cacuminibus mõtium nubes condensetur scribit plinius. Itẽ exptum est ꝙ pluuia stati futura scitur per nubẽ magnam impedientẽ oriri in parte illo horizontis a qua flat uẽtus & quãto huiusmodi nubes fuerit intensior in nigredine tanto certius pluuiã significabit. Si tamen nigredo huius nubis nõ fuerit ualde intensa uentũ quandoq; significat & quãdoq; pluuiã. Quando autẽ huiusmodi nubes est signũ uenti tunc uentus maioratur in eiꝰ ortu. Si autẽ nubes fuerit in aliqua parte a qua nõ flat uẽtus & uẽtum significauerit uentus stati ad illas partes uertetur. Itẽ si huiusmodi nubes uentũ significauerit magis successiue maioratur & minꝰ i maiori tempore appropinquat & eius densitas minus apparet quia apparet ac si hõ infra talẽ nubẽ posset aspicere. Si autẽ huiusmõi nubes signatiua fuerit pluuiæ erit & in minori tpe magis augetur & in mĩori tpe magis appropinquat nec maioraẽ uentus trisi cũ fuerit pluuia in tã parua distantia ꝙ possit uideri & tunc uẽtus uelocius augeẽ ꝙ̃ prius: quandoq; autẽ apparet nubes signatiua uenti siľ cũ illa quæ pluuiã denotat & pluuia parua in pricipio & uentus continuatus & iudiciũ de tali nube opposita accipiendũ est ex signis iã dictis habita tũ experimenta. Itẽ cũ sereno cælo fulgura immĩẽt & tonitrua adequabit i hieme atrocissime. aut cũ ex oibus quatuor partibꝰ cæli fulgurabit cũ ab aqlone tantũ in posterã dicit aquã portẽdit: Cũ a septentrione in uentũ cũ ab austro uel coro uľ fauonio nocte serena fulminauerit uentũ & himbrẽ in eisdẽ regionibus demonstrat plinius. Itẽ tõitrua matutina uẽtũ significãt & meridiana himbrẽ plinius. Itẽ cælo quãuis sereno nebula quãuis parua flatũ procellosũ dabit plinius. Itẽ post magnã pluuiã ut communiter est magnus uentus Aꝝ.2.me theoroꝝ ubi loquitur de uentis. Itẽ uenti celeriꝰ cessant facta pluuia Aꝝ. in de pbleumatibus particula 26. Itẽ expertũ est ꝙ somniare de auibꝰ uentum significat. Itẽ expertũ est ꝙ corui uocifetantes q̃i absorbendo himbrẽ significat uentosã. Itẽ ꝙ illæ aues quæ mergi uocantur uolent a medio mari ad littus clamando signũ est uenti & tẽpestatis: uirgilius. Itẽ ꝙ illæ aues quæ uocantur phulicæ uel meothæ in sicco ludent paludes solitas descendo signũ est uẽti & tempestatis: uirgilius. Itẽ delfini tranquillo mari lasciuientes flatũ ex ea parte qua ueniunt significant plinius. Itẽ noctua in himbre garrula uel serẽo tempestate significat plinius. Itẽ corui singultu quodã latrantes si capaẽ uocẽ resorbebunt himbrẽ, uentosũ significant plinius. Quod graculi sero a pabula recedentes & albæ aues cũ congregabuntur. Et cũ terestres uolueres circa aquã clangorẽ dabunt perfundentes q; sese uel maxime coruus uel hieme uel irundo. Itaq; iuxta aquã uolitans ut pẽna sepæ percutiat q̃ i arboribus habitantes fugientes in nidis suis. Et asseres continuo clangore intempestiui. Ardea i mediis arenis crescis. Pecora quoq; exultantur & i decora lasciuia alludentia. Itẽ boues cælũ olefacientes se q; lãbentes contra pilũ. Turpes q; porci alienos supra manipulos feni lacerantes segetũ ue. & contra industriã suã absorbentes. Et formicæ concursantes aut oua proferentes. Itẽ uermes terreni irrũpentes trifoliũ quoq; i horescere & folia contra tempestatẽ fugere uel subrigere certũ est. Nec non in cibis mensis q; nostris uasa quibus cibulentum perfumantia adduntur sudorẽ repositionis relinquentia duras tempestates ꝑnunciant hæc plinius. Itẽ si in principio hiemis aues multæ paruæ congregent se simul quærentes cibũ in cãpo distantia non magna a uilla futurã tempestatẽ significãt Et sunt huiusmodi aues diuersaꝝ specieꝝ omnes tamen sunt paruæ sicut passeres & huiusmõi. Itẽ ꝙ multitudo coruoꝝ pascant se simul tempestatẽ significat uirgilius. Itẽ si aues quæ uocantur. Semeus anglice uideãtur pro miliaria anglice a mari uel amplius futurã significant tempestatẽ & hoc est expertũ. Itẽ clamor pauonũ tempestatẽ significat. Itẽ dicit plinius. Mare si in portu trãquillũ crescitabit numerabit q; inter se uentũ ꝑdicit. Sed in hiemẽ & himbres litoꝝ rupe si resonabunt asperam tempestatẽ nunciant. Itẽ maris ipsius trãquillum sonitus spumæ ue disparsæ aut aquæ bulientes pulmones q; mariũ in pelago & puluerino rum dicꝝ hiemẽ portendunt plinius. Itẽ si facto silentio maræ intumescit altius solito iã inter se uẽtum esse fatetur plinius. Itẽ uentus concordaẽ maris refluxũ Aꝝ. ubi supra. Itẽ dicit plinius est qdã montiũ nemoꝝ q; mugitus mergitur qui tempestatem prædicit. Itẽ si folia arboꝝ siue uento ludant largo populi aut spuma uolitans tempestatẽ significant plinius. Itẽ aquis pluuiæ in natantis atq; in cãpis uenturã tempestatẽ præcedẽs. Similiter fragor cæli quidẽ mutmur non dubia significat tẽpestatum hæc plinius. Et hæc oĩa in ultimo ca. distinctionis quartæ huius libri magis mãifestanẽ.

Itẽ dicit plinius ignes palidi murmurãtes & pluuiæ circũ positis lucernis fungi tempestatũ sunt nũcii. Item si flexuose uolitet flãma in igne aut cũ luminaria ex se flãmas elidunt uel uix accendanẽ aut cũ in cacabo pendente scintille coaceruãt aut cũ tollentibus ollas adheret carbo uľ cũ ignis scintillam emittit fauillãq; discutit aut cũ cinis in foco concrescit aut cũ carbo uehementer pluceet hæc omnia scd'm pliniũ uentos significant. Itẽ ꝙ mľtæ celæ arenaꝝ ferũtur in aere signũ est uenti Aꝝ. in de probleumatibus particula.26. Itẽ uenti boreales magis sunt annales ꝙ̃ australes id est magis

determinate flant certis partibus ãni Arã. Itẽ uentus fit ut communiter ante eclipsim Arã. Itẽ eleuato sole eleuantur uenti & augmentantur & cadunt: arist. Itẽ.15.die post solstitiũ æstiualæ flat boreas & .15.die post solstitiũ hiemale flat auster: arist. Itẽ auster flat uere hieme incipiente & autũno finiente Arã. Itẽ uenti in hieme magis flant circa auroram & non in sero & ecõuerso in æstate Arã. Itẽ uenti in hieme flant a parte orientali & mane sed in æstate a parte occidentali & sero Arã. Itẽ zephirus circa occasum flat. Subsolanus circa ortũ Arã. Itẽ zephirus flat duobus temporibus anni. s. uere & autũno Arã. Itẽ zephirus maxime flat in uere Arã. Sed hoc intelligendum est in regione Arã. In hac tamen regione cuius magis flat in uere: auster i æstate: boreas in hieme zephirus in autumno. Itẽ post utraq; æquinoctiũ ẽ ut communiter magnus uentus & a parte boreali fiunt nobis plures uẽti q̃ a parte australi Arã. Et accipit Arã. boreã prout continet medietatẽ horizontis & austrum prout contineat aliã medietatẽ horizontis Itẽ boreas nocturnus ut communiter usq; in .3. diem non expectat Arã. Itẽ uentus borealis magnus est de die sed cadit de noctæ Arã. Itẽ boreas & zephirus minus flant in noctibus Arã. Itẽ boreas incipiens est magnus & finiens paruus. Auster uero econuerso Arã. hæc sunt dicta Arã. in libro de problematibus particula.26.& i.2. metheororũ ubi ipse loquitur de uentis. Itẽ dicit plinius ubi supra q̃ autũni serenitas uentosã hiemẽ & multam facit. Et dicit isidorus.13. etymol. ca. 26. uerno & autũnali tempore maxime fiunt tempestates quũ nec plena æstas est nec plena hiems inde & mediũ & cõfiniũ utriusq; temporũ ex coniunctiõe aerũ contrariorũ sunt tempestuosa. Et quẽtus magis accidit de die q̃ de noctæ ptolemæus.

Itẽ quædam sunt regiones quæ ratione situs sunt magis uẽtosæ cuiusmõi sunt illæ q̃ sunt mõtuosæ & quæ circundantur marib⁹ & aquis. Et scietur a qua plaga flat uent⁹ nũc de facto per uentilogia duplicia cũ si concordauerit. Itẽ per modũ nubium in aere & per obliquum descensum seminis uel pulueris leuissimi sursũ proiecti in aere uel per obliquum ascẽsũ fumi ul flãmæ. Item sedm Arã. 2. metheororũ ubi loquitur de uentis uolentes prædicere ad quã partẽ debeat flare uentus considerant uersus qua parte nubes mouẽt quia uersus illam flabit uentus. Sed quidã experti dicunt contrarium. s. q̃ uentus flabit ab illa parte ad quã modo mouetur nubes. Itẽ dicit Arã. ubi supra q̃ quũ plus habundat de exalatione sicca in aliqua regione tunc fiunt anni magis pluuiosi. Multæ autem aliæ regulæ de tempestatibus ponuntur in distinctiõe quarta quas hic debes obseruare. Excessus autẽ uenti præteriti scitur ex fractura & eradicatione arborũ & frõdiũ magnorũ & ex fractione campanilũ. Item ex dilateratione tecturarũ domorum strameis coopertarum. Item ex inclinatione segetũ & pratorum uersus unum differentiã positõis. Itẽ ex subita desiccatione uiarũ lacuũ & aquarũ. Item in magno uento aues uolant iuxta terram. Arbores quoq; murmure quodã alto & acuto resonantes audiuntur de longe. Et in mari tumescente timidi ualde efficiuntur nauigantes. Et nota q̃ effectus uenti in deprehendendo magis apparet in uento admixto cũ pluuia nive uel grandine q̃ cum per se ipse uẽtus est sine istis: uentus enim sic admixtus cũ istis dictis temporibus tẽpestas dicitur: & de tempestatibus multa signa prognostica notabis in ultimo ca. distinctionis quartæ Et debes etiam hic obseruare regulas prius positas in ca.2. & 3. huius distinctionis de uentis & eorũ naturis & proprietatibus atq; de eorum effectibus. Et finitur hæc distinctio de uentis & tẽpestatibus.

¶ Incipit. Distinctio septima de tonitruis & coruscationibus & fulminibus & de diuersitate eorum & eorũ effectibus & proprietatibus & naturis: etiã primo de modo generationis eorũ.

POstq̃ locutũ ẽ de uentis & tempestatibus restat loq de tonitruo & coruscatione & fulmine. Primo itaq; intendo ponere modũ generationis tonitrui coruscationis & fulminis & qualiter ab inuicẽ distinguũtur & eorum effectus & proprietates & naturas secdm opiniones diuersorũ philosophorũ & demũ secdm opiniones diuersorũ astrologorũ ponam regulas particulares qualiter de tonitruo coruscatione & fulmine sit pronosticandũ. Dicit. Iohãnes iãnuẽsis in suo catholicon super.t. littera q̃ tonitruus uel tonitruũ dicitur quasi tonus terrẽs. id ẽ sonus terrẽs uel terribilis. Et isidorus.12. etymol. c.8. dicit: ga tõitruũ dicit eo q̃ son⁹ ei⁹ terreat Nã ton⁹ sonus ẽ qui iõ tam grauiter interdũ cõcludit omnia ita ut celũ discidisse uideatur quia cũ procella uehementissimi uenti cũ nubibus se repente imiscuerit turbine inualescẽte exitũq; quærente nubem q̃ excauauit impetu magno proscindit & sic cũ horrẽdo fragore defertur ad aures: hæc isidor⁹ Et guilelmus de conchis in philosophia sua libro primo dicit sic q̃ tonitruũ est partiũ aeris subito concurrentiũ sonus. Sed coruscatio ut dicit guilelmus est pars aeris cũ impetu ignita & splendens.

Coruscatio uero ut ait Iohānes ianuensis in suo catholicon super .c. littera idē est ꝙ splendor uel coruscandi actio: coruscare .n. idē est ꝙ splendere uibrare iaculari uel fulgere. Et dicit isidorus ubi supra eodē ca. 8. ubi prius ꝙ lux quæ apparet ante tonitruū fulgetra uocat̄. Et i ca. seqnti dicit isidorus ꝙ fulgur & fulmen ictus cælestis iaculi a feriēdo dicuntur: fulgere enim ferire est atq̄ percutere fulmina aut collisa nubila faciūt. Nā omniū rerū collisio ignē creat ꝙ in lapidibus cernimus uel i attritu rotarū uel i siluis arborū. Simili modo in nubibus ignis. unde & prius nubila sunt deinum ignes. Ex uēto autē & igne fulmina in nubibus fieri contingit & i pulsu uentorū emitti. Iō autē fulminis ignē habere uim maiorē ad penetrandū dicimus quia ex subtilioribus elementis factus est q̄ꝫ noster id est qui nobis in usu est. Tria sunt autem eius nomina .s. fulgur fulgor & fulmen. Fulgor quia tangit fulgura: fulgur quia icendit & urit. fulmen quia findit. Et iohānes ianuensis i catholicō sup .f. littera dicit ꝙ splendor ignis egredientis de nube proprie uocatur fulgur uel fulgor & iaculum ex eo factū uel ictus illius iaculi dicitur fulgur uel fulmen a fulgendo id est feriendo & proprie dicitur fulgur quia incendit & urit fulgur quia tangit fulgor uel fulgetra quia fulget: & fulmen quia findit: hæc Iohannes ianuensis & isidorus ubi supra. Et albertus .10. de proprietatib⁹ rerū dicit ꝙ coruscatio cōprehēdit fulgur & fulmē, & coruscatio ꝓprie dicta est apparitio subita uaporis subtilis inflamanti euanescētis in aere sine descēsu ad terrā. Fulgur uero sine fulguratio ē ignis subtilis grossior cū coruscatione ad terrā descendens qui penetrat herbas & res molles. Fulmen uero est uapor siccus ignitus cōpactus & solidus impetuose cadens maioris uis q̄ꝫ sit fulgur: percutit enī quod tangit penetrat & urit siue liquefacit. diuidit etiā & scindit & nullū corruptibile ei resistit. Iō & ictus cælestis iaculi ab isidoro nūcupantur hæc abertus ubi supra. Per hoc enim quæ dicta sunt patet ergo qualiter inter se diuersificantur tonitrua coruscatiōes & fulmia. ¶ Restat ergo de eorum genera ōibus determinare & prio de generatione tonitrui. Dicit beda libro primo de tēporibus ꝙ tonitrua dicunt̄ ex frigore nubiū generari cū substātiæ uentoꝝ eaꝝ sint receptrices ibidē uersando per errātes & uirtutis suæ mobilitatis & quālibet partē uiolenter erumpentes magno concrepant murmure instar exiliun de stabulis quadrigarū uel turriū: uel uesica quæ licet sit parua cōfracta tamen magnū sonum emittit: hæc beda. Et hermes trimegistus libro .4. ca. primo dicit tonitrua ex cōflictu q̄ttuor q̄litatū elementoꝝ generari ꝙ quattuor q̄litatū duæ sūt agentes & duæ sūt patientes. Nā calor in frigore & siccitas in humore operantur. Et hac igitur quatuor qualitatū operatione per diuersas mundi partes mirus consurgit conflictus in aere. Cū enim solis calor humorem aquæ sursum trahat humor ille humori aeris inferioris coniungit̄ & sic nubes efficitur. Ad quā cum calor ignis peruenerit exestuando calorē aeris superioris permixtus ex contrarietate qualitatum eoꝝ mirus quandoq̄ generatur cōflictus: inde cōtingit i q̄cunq̄ mūdi parte extiterint in eadē maiora fiēt tōitrua. Nā sol cū signa septētrionalia permeauerit sæpe in illa mundi parte in eodē tempore fiunt tonitrua. Id ipsum etiā omni sol signa australia transit fieri ratio necessario exigit in illa parte. Itē constat indubitanter nubulas ab inferioribus ad superiora consurgere. Illud enim frequenter accidit & usus testatur eaꝝ uero nebularum sunt quædā tennes & aliæ densæ prout unaq̄q̄ constricta est humiditate ꝙ si uiolenter uentorum oppositoꝝ concursus in densioribus nebulæ incubuerit. Si æstatis calor disiunctiuus accesserit per eā necessario soluet̄. Si hieme uentoꝝ frigidorum immoderata frigiditas glaciei consumerit constrictionē per illam necessario frangimus. Itaq̄ ex omni uiolenta corpoꝝ collisione q̄d i eis leuissimū est primo dissoluitur & q̄d grauissimū frangit̄. Sicq̄ in hieme fractiua tonitrua audiunt̄ & in æstate dissolutoria. Et ulterius i eodē ca. dicit hermes ꝙ auster concitatū aerem facit & nubila nutrit qui cum multum aerem cōmouerit & flatum suum in longinquas regiones oppositas trāsmiserit aquilo flatus eius concitatus contra: pellit hinc magna tempestas, si fuerit inferius oritur sed si superius tonitrua generantur. Simili mō fieri ex aliis comprobat̄. hæc hermes ubi supra. Sꝫ guilelmus de conchis in philosophia sua libro .3. dicit ꝙ humido fumo ad superiora ascendente, cū ad superiorem partem aeris ascenderit ex ponderatione humoꝝ mouet summitatem aeris cuius particulæ ad modum undarum ex diuerso sibi occurrentes fragorem tonitrui faciunt. Ex motu uero aeris uapor calefactus transit in igneam substantiam. fitq̄ fulgur uel coruscatio quæ quāuis cū fragore fiat citius tamen peruenit ad nos uisu q̄ꝫ auditu. Cum ergo prædictaꝝ particlaꝝ fit occursus generantur. impet⁹ qui si sursū ascendit est fragor sine fulmine. Si autē iste impetus deorsū tendat non tamen tantus sit ꝙ usq̄ ad obstaculū perueniat non est fulmen. Cū uero usq̄ ad obstaculū peruenerit obstātia scindit. Sed quia prius est motus aeris tandē sursum nulla materia uetante exire reuertit̄ sparsosq̄ colligit ignes. Si autē i hac inferiori parte aeris est multus humor aer existens in illo impetu igniri nō potest quia fulmē findēs non urens est: hæc prædict⁹ guilhelmus de cōchis ubi supra. Aꝝ uero .2. metheoro. recitat ēt duas opiniones de tonitruo & coruscatiōe .s. empedoclis & anaxagore. Empedocles uero dixit ignē de

ferri cũ radius solis in niuem & ibi extingui sonũ
aut causatũ ex illa extinctione dicit esse tonitruũ
Anaxagoras uero dicit ignẽ per uiolentiã quan-
doq; extendi a loco ignis usq; ad locũ nubium &
isto igne interempto in nubibus micans per spissitu-
dinem nubis facit stridorẽ uel sonum quendã qua
lem efficit ferrum cadens in aqua & ille sonus uo
cat᷑ tonitruus. Istas uero opiniones empedoclis
& anaxagore improbat Ar.ubi supra. Sed in pri
cipio illius capituli ultimi secundi methcorox po
nit Ar.modũ generationis uerũ tonitrui dicens
ꝙ cũ duplex exalatio eleuetur a terra .s.sicca & hu
mida ex ambabus exalationibus concurrentibus
ad inuicẽ ad constituendũ unum corpus constitui
tur nubes. Nube autẽ facta pars superior eius quæ
est uersus cælum est frigidior & spissior ꝗ pars
eius inferior quæ est uersus terrã. Nã ex parte supe
riori deficit utraq; causa caliditatis .s.illa quæ est p
refractionem radiox pertingentiũ ad terram. Et
illa quæ est ex appropinquatiõe ad celũ. Ex parte
igitur inferiori nubis quæ minus spissa est feruntur
fulmina & echuoplale & omnia talia uersus ter-
ram deorsũ licet de se essent nata moueri sursũ. Et
dicit Ar.ꝙ non est mirũ si fulmina & alia huius-
modi corpora ignita moueantur ex nube deorsũ
licet de se nata essent moueri sursũ per naturã ca-
lidi quia ea quæ mouentur per repulsionem factã
ab aliquo nata sunt moueri in contrariũ repellen
ti. Nũc autẽ fulmina & alia huiusmodi corpora
ignita mouentur per expulsionẽ factam a frigido
nubis quod quidem frigidũ magis uiget in parte
superiori nubis quæ est uersus cælum ut dictũ est
& iõ ipsa mouentur in locum contrariũ .s.deor-
sum licet de se cũ sint leuia nata sint moueri sursũ
quemadmodum lapilli compressi inter digitos
quandoq; resiliunt sursũ licet per grauitatẽ suã ma
gis essent nati moueri deorsũ. Sonus uero toni-
trui secũdũ Ar.isto modo fit ex exalatione sicca
eleuata usq; ad locum nubiũ illa pars exalationis
quæ plus habet de caliditate sibi incorporata euo
lat ad locũ qui est super aerem frigidũ quæ autem
minus habet de caliditate & per consequens gra-
uior est. Subsidet in loco nubiũ & conuenienti-
bus nubibus intercluditur in nube. sic autẽ inter-
clusa undiq; a frigido nubis fortius unit sibi cali
ditatem suam ita ut per caliditatẽ fortificatã ma-
gis subtilietur petens exire nubẽ non potens autẽ
exire statiz propter spissitudinẽ i nube nubis offẽ
dit se ad latera nubis percutiendo ipse sonus autẽ
ex percussu uocatur tonitruus. Et iste sonus sic ge-
neratus similis ẽ sono qui quandoq; auditur in li-
gno cum flãma accendatur: fit aũt sonus iste in flã
ma quia lignis exsiccatis per ignẽ exalat ab eis spi
ritus quidẽ rumpens & scindens ipsa ligna. Ista ꝗ
huius exalatio exiens primo quidẽ percutiens flã-
mam uel aereũ circumstantẽ facit ex tali percussio-
ne generationẽ soni hoc in ꝗ modo exalatio inci
dens ad latera spissa nubis facit tonitruũ fiũt aũt
diuersi soni in tonitruo secũdũ diuersitatẽ percus-
sionum. Nã partium nubis quædã sunt spissiores
& ad illas fortius percutitur exalatio ita ꝗ gene
ratur fortis sonus. Aliæ autẽ sunt minus spissæ &
ex percussione exalationis ad illas partes nubis ge
neratur sonus debilior. Interiora nanq; nubiũ
sunt non ita inspissata sicut sunt partes exteriores
nubis. Est ergo tonitruus sonus quidã causatus ex
uiolenta elisione exalationis sicco offendentis
ad interiora nubis & hæc est tota sententia Ar. de
generatione tonitrui in isto ca.ultimo secundi me
theorox. Quod autem secũdũ diuersitatẽ nubium
diuersificatur sonus tonitrui expresse etiã patet p
albertum.3.metheorox tractatu.3.ca.7.ubi dicit
sic diuersificatur autẽ sonus tonitrui secũdũ diuersi
tatem nubium & spissitudinẽ & qualitatem fri-
goris & caloris & secũdũ diuersitatẽ locox .s.secũdũ
ꝙ alte sunt nubes uel demisse ꝙ secũdũ hoc fortius
sonant & minus & magis audiuntur & termio tan
tum in hoc ꝙ tonitruũ fit ex ruptura nubis. Sed
etiam in hoc ꝙ tonitruũ causatur per extinctionẽ
ignis in nube: hæc ibidẽ. Et supra in eodẽ tracta
tu.3.ca.4.dicit albertus ꝙ uapor siccus in interio-
ribus nubis humidæ quadruplicẽ facit sonum. Si
enim latera nubis tantũ percutiat & non scindat
& sic inflãmatus fuerit tunc facit sonum flãmæ p
cutientis qui est sonus quasi tumultuãtis & nõ mi
cat nisi ꝗsi per pannũ spissũ eo ꝙ nubes aliquan-
tulum est parua & iõ non apparet expresse flama
Sed ut dictum est quasi per pannũ spissum: eundẽ
autem sonum facit uapor egrediens inflammatus
flama fortiter percutiente super aerẽ qui est in cir
cuitu nubis. Est autẽ hic sonus sicut sonus flãmæ
in medio incendio & uidetur tunc flãma pluri-
ma ferri per aerẽ aliquando & facit eundem sonũ
in lateribus nubis non inflamatus & tunc audit᷑
tumultuans sonus sine aliqua coruscatione & so-
nus est scissionis magnæ uelut si pannus fortis im
mense latitudinis scindatur & est sonus terribilis
& uisus fulguris est certus sonus terribilis in nube
eo ꝙ non recte scinditur nubes. sed in parte quæ
maiorẽ sustinet impetũ uaporis sicci inflammati
egrediens & iste sonus est frequenter interruptus
quia interruptæ scinditur nubes. Aliquando autẽ
habet sonum magnũ uno impetu uenientem sicut
uidetur clausus uel uesica inflata. Si super caput
alicuius frangatur & hoc fit quando impetu totus
uapor uel maxima eius pars exilit in aerẽ subito
erumpens nubem & percutit ipsã percussiõe una
fortissima & hic est modus tertius tonitrui. Quar
to etiã modo fit sonus de quo loquitur Ar. &c.
sonus quasi humidox sine uiridox lignox cre-

pantium in igne & hoc fit quando uapor siccus ex inflamatione quærit maioré locũ tũc enĩ nubẽ compressam humidã; dissilire facit & egreditur pars eius aliqua sicut saltus carbonũ uel ouoꝝ in igne assatoꝝ & præcipue inuenitur simile huius in castaneis quæ non perforata & rupta cortice ponuntur in igne calido quando eius humidũ in eis incipit resolui generatur in eis uapor qui quærit locum maioré & resistenté testam uel corticem disrumpit & exit de igne cũ ĩpetu & crepitu magno. hi auté .4. modi tonitrui sunt tantũ ipsius uaporis intensi quando in hora inflãmationis eius contrahitur nubes exterior & cõprimit qđ est intra ipsam de uapore terrestri: uaporis auté qui nõ est ita uehemẽtis soni sunt .3. Cũ enim coruscatio fit de materia uentoꝝ calidoꝝ & siccoꝝ cuiusmodi sunt exalationes calidæ & siccæ quæ cõprimuntur in uentre nubis & inflamantur inflamatione uehementi. suntqꝫ tamen aliquando non adeo fortes ut nubẽ scindant. Sed cũ tangunt latera nubis humidæ quæ iam conuertitur in pluuias extinguitur ignis uaporis inflammati sicut extinguitur ferrũ cadens in aqua & hic sonus uocatur ab Aꝛe. sonus stridoris. Et si qđ egredit̃ de igne illud mutat & splendor ille est coruscatio. Secđa aũt diuersitas soni est quando uapor intra nubẽ conclusus non est intensus nec multũ compressus & nubes continens ipsũ non est in partibus æqualiter spissat tunc enim erumpit uapor per diuersas partes nubis quæ sunt quasi foramina & tunc fit sine coruscatione sonus sibilatus sicut quando uentus uehemens flat per foramina sibilando Tertia aũt diuersitas est quando nubis debiliter continet uaporem terrestrẽ tũc enim cito anteqꝫ igneatur erũpit & non facit sonũ nisi sufflatiuum: eius sufflatio est aliquantulũ restricta & impulsiua sicut est sonus folioꝝ: hæc albertus ibidẽ: & tot sũt modi quibus fit tonitruũ secđm eum. Et dicit guilhelmꝰ de conchis ubi supra. ꝙ dum nubes est integra spiritꝰ intus discurrens sonũ æqualem & continuum atqꝫ mugitibus simile reddit. Et huiusmodi tonitrua uenturi himbris sunt prænuncia. Sed cũ nubes ad modũ uesicæ elidatur fit sonus acutus quo homines concidũt & attoniti fiunt hæc Ille. Coruscatio auté prout dicit Aꝛe. ubi supra fit isto modo. Cũ enim exalatio sicca quæ pcussione sua ad latera nubis causabat sonũ tonitrui postea extenditur & in ipsa extensione uel extensione sua ignitur propter motũ fortem ignitur in qꝫ debili quadam ignitione ita ut appareat colorata tũc fit coruscatio. Coruscatio ergo est exalatio extẽsa a nube ignita & colorata. Coruscatio itaqꝫ posterius generatur secđm naturã qꝫ audiatur tõitruus & tñ coruscatio prius uidetur qꝫ tonitruus audiatur. uisus enim ĩ instanti ĩmutatur a uisibili: auditus aũt a sonabili nõ nisi ĩ tempore sicut patet cũ remigãtes eleuant remos ab aqua percussa prius uidetur eleuatio remoꝝ qꝫ audiatur sonus causatus ex percussione prius facta ĩ aqua. Sic itaqꝫ patet qualiter generatur coruscatio secđm opinionẽ alberti. Aliam etiam opinionẽ recitat Aꝛe. in fine illius capituli ultimi secundi metheoroꝝ. s. ꝙ coruscatio est quidã fulgor apparens sonũ etiã non exiens secđm rei ueritatem qꝫ admodũ siquis percutiat mare cũ uirga statim apparet ibi fulgor quidã causatus ibi ex percussione. Et eodẽ modo dicunt quidã ꝙ ex nube uelociori mota a uento uel ab aliquo tali apparet quidam fulgor quem dixerunt esse coruscationem & ex collisione nubiũ qui fit in uentorum dixerunt causari sonum tonitrui ac etiam in quorundam corpoꝝ siccoꝝ eleuatoꝝ in aere: hac opinionem reprobat Aꝛe. ubi supra. Et frater albertus ubi supra ca. 18. dicit ꝙ coruscatio uidetur aliquando alba & aliquando citrina & aliquando quasi subrubea & aliquando quasi rubicunda & aliquando fumosa nigra lucens aliquantulũ sicut carbones obscuri igniti. Causa auté coloris albi lucidi & tenuis est quia uapor in nube uehementis est subtilitatis & tenuitatis & iõ non habet uehementem inflamationem quia flamma est fumus ardens & talis materia quasi nihil fumat nec est talis materia uehementis caloris uel adustionis quia non adurit quia non habet ignem compressum & adunatũ & iõ hæc aliquando descendit super corpora lignea uel alia materia extra inflãmata super ea & tamen non aduritur: & hoc est quia illius coruscationis ignis quasi nullius est uirtutis unde & corpora super quæ cadit non fumant qa parum alterat ea talis flãma. Citrina auté coruscatio fit ex uapore nimis tenui in quo flãma est magis partim spissa & magis aliquantulũ humida. Et rubea est de spissiori magis glutinosa sed & rubicunda quæ est sicut igniti carbones lucidi ex uapore denso bene cõmixto & glutinosã habente humiditaté & hæc est uehementis adustionis omnium eoꝝ super quæ cadit & erumpit cũ terrore magni soni sicut est animal multũ magnũ cadens & ebulliẽs de fornace & iõ iste uapor in aqua magnæ pluuiæ ardent & incendũt ciuitates & penetrat usqꝫ ad interiora corpoꝝ super quæ cadit & forte subito interimit ea. Fumosa auté coruscatio sine magna multũ est terrestris & ignita & iõ si foret multũ humida humido inscoso decoqueretur inde lapis niger uel rubeus cadens de nube scindẽs trabes & penetrãs truncos. hæc albertus ibidẽ de coruscationũ diuersitate. Mõ restat dicere modum generationis fulminis. Postqꝫ de generatiõe tonitrui & coruscationis dictũ est. Dicit itaqꝫ beda libro primo de temporibus fulmina atri tu nubium nasci in modũ silicum colisoꝝ concurret si

mul tonitrua. Sed sonitũ tardius aures q̃ fulgorẽ oculos penetrare. Nam omniũ rerũ collisio ignẽ creat. Ideo fulminis ignẽ uim habere maiorẽ ad penetrandũ quia subtilioribus elementis factus q̃ nobis in usu est. Quidam dicunt dum aer in se uaporaliter aquam de imis & ignem comutabiliter de superioribus trahat ipsius confligentibus oriri sonos. sine cũ horrore sonantes tonitruorũ crepitus gignunt si ignis uincit fructibus obesse. Si aquæ prodesse hæc beda ibidẽ. Et hermes trimegistus libro.4 capitulo.3. dicit q̄ ex calore frigore humiditate & siccitate constriugentibus nasci tur tonitruus quorum simul obuiantium terribile & ardens impetus fulmen dicitur. Impossibile est enim si omnia contraria naturaliter misceantur q̃ sonitus uelorũ quæ ipetus in ipso feruore generetur quorũ cõmixtione scintillæ percihunt quæ quã uis ante sonũ appareant nõ tñ præcedunt hæc hermes ibidẽ. Et dicit guilhelmus de conchis in sua phia libro.3. q̄ fulmen est percussio collisione aliqua usq̃ ad obstaculũ cũ impetu ueniens. Item dicit guilhelmus q̄ diuersa corpora a terra eua/ porantur quorum quædam humida sed quæ sunt sicca ex motu & tractu radiorũ solis in ignem trãsferunt: qui si leuis & diffusus usq̃ ad partẽ aeris descẽdat inferiorẽ est fulguratio. Fulguratio igitur & fulmen non natura sed impetu differunt. Est enim fulguratio fulmen per latũ usq̃ ad terras p̄ducta. Itẽ fulguratio est pene fulmen: fulmen uero ẽ quodãmõ plusq̃ fulguratio: hæc ille ibidẽ. Et Arũ.3. metheororũ ca. primo dicit q̄ cum spirit⁹ subtilis segregatur ex nube per partes cũ uiolentia ita q̄ ignia̅tur fit passio quæ uocatur incensio: incendit cuim & colorat aerem coniunctũ sibi aliqualiter igniẽdo ipsum. Si autem multus spiritus subtilis segregetur ex nube cũ uiolẽtia & in ipsa extensione igniatur tunc fit fulmen quo frequenter penetrat & adurit illud corpus cui incidit. Differẽtia tamen est ipsorũ fulminũ. Si eni spiritus multus exiens ex nube igniatur actu si fit magis subtilis q̃ calidus tunc penetrat corpus cui incidit sed non adurit ipsum & id est fulmen q̄ poetæ argeta uocãt. Si autẽ spiritus ille exiens fuerit magis calidus q̃ subtilis tunc maiorem moram faciens i corpore cui incidit, urit ipsum & ẽ fulmen q̄ poetæ præsoloenta uocant. Primũ fulmen quod antiqui uocabant argeta propter uelocitatẽ prius penetrat aliquod corpus pertransfeundo ipsũ anteq̃ morã faciens combunat. Ex hoc autẽ forte potest reddi causa hui⁹ quia ait seneca i libro quæstionũ naturaliũ q̄ fulmen percussit quoddã doleum plenum uino & tamen post fractionẽ dolei uinum stetit ad tempus & non effluebat non diffundebatur quia enim uirtus fulminis in penetrando maior fuit q̃ uirtus uini per quã natura fuit effundi deorsum ideo i minori tempore percussũ fuit doleum & fractum q̃ uinum natũ esse deorsũ mouere. propter quod fracto doleo potuit uinũ stare ad tempus ita ut nõ diffunderetur ut maxime fieret iuscosum tunc cum uirtute fulminis potuit illa uiscositas transduci ad exterius & cõtinuari ad modum cuiusdam pellis qui continebat uinum ad tẽpus ne deflueret. Fulmen autem scd'm antiquos uocatur præsoloenta quia est minus subtile q̃ calidum ideo incidens alicui corpori tardius penetrat & maiorem moram faciens aliqualiter colorat non autem semper cum colorat comburit q̄ amplius requiratur ad combustionem q̃ad colorationem quia fulmen longam moram faciens in aliquo corpore colorat & tantam morã potest facere q̄ etiam adurit corpora propter hoc quæ magis resistant fulmini plus patiuntur a fulmine unde contingit aliquãdo q̄ laminæ ereæ infixæ clipeo ligneo liquescunt a fulmine. Lignum autem nihil passum est quia propter raritatem ligni fulmẽ incidens ligno statim pertransit & citius q̃ possit exurere. Contingit etiam aliquando q̄ incidẽs homini uestimenta eius non comburit. sed faciliter transit propter uaporositatem uestimentorum hominem autem interficit. Quod aut fulmẽ sit spiritus quemadmodum suppositum est. Patet ex hoc q̄ flamma spirit⁹ quidam est: unde & citissime mouetur ad motum spiritus ut patet cum inuadit domos. Fulmen autem sicut flamma est quædam & ideo fulmen ẽ spirit⁹. Item unũ est accidens circa fulmẽ. s. q̄ omnia corpora quibus incidit fulmen mouentur anteq̃ percutiantur a fulmine. cuius causa est quia percussionem fulminis præcedit motus cuiusdam spirit⁹ qui mouet huiusmodi corpora anteq̃ tangantur a fulmine.

Differentia autem est inter huiusmodi fulmen quod adurit & inter tonitruum quia fulmen adurit sicut dictum est. sed tonitruus diuidit nõ quidem per sonum Sed per q̄ simul cum sono tonitrui exit species quidam ex nube quia percutiẽdo corpus plerũq̃ diuidit modo exurit: & hæc ẽ sententia Arũ de fulmine & de eius generatione in isto capitulo primo tertii metheororũ. Et nota q̄ ideo intendit philosophus probare q̄ fulmen sit spirit⁹ quia fuerunt aliqui opinantes fulmen esse corpus quoddã solidũ per hoc q̄ aliquando simul cum fulmine feruntur quædã corpora solida deorsum & præcipue calibs uel pocius habens spẽm calibis q̄d est ĩfinitũ optimũ ex quo fiunt optimi gladii. Et mineralia quædam quæ cadunt cũ fulmine de nube sunt exsiccata q̄ nõ liquescũt nec fabricabilia sunt. Sed cum in ignẽ ponuntur euaporant in cineres. De hoc autem magis tractabitur in capitulo sequente quando dicetur de effectibus tonitrui corruscationis & fulminis. Et albertus.2°.

metheororum.tractatu tertio.capi.21.dicit q̄ tempus harū impressionum quæ sunt tonitruū & corruscatio præcipue est in æstate: & in æstate ēt post magnū cauma in tempore magni æstus: cuius causa est quia ipressiones istæ fiunt de uaporibus grossis & spissis: siue sint humidæ ex quibus fiunt nubes magnæ & spissæ: siue sint siccæ quia etiā fiunt ex uapore terre ... inflāmato. Vapor autē hm̄oi non eleuatur a superficie terræ ubi terra subtilis est & aqua subtilis quæ per pluuias descendit. Sz uapor iste euitur de profundo terræ ubi aqua est impura & terrestris & spissa & grossa & glutinosa: quia ex illis fit proprie uapor harūz impressionum. eruere autem non potest de intimis terræ uaporem nisi calor magnus ualde: & ideo non potest fieri nisi tempore æstatis. Adhuc autem nō fit tonitruū nisi de uapore adusto quia in ipsa sua inflāmatione incipit inflāmari. calidum autem adurens non est nisi i tempore æstatis: & ideo uapor tonitrui & fulguris non eleuatur ut multuz nisi in tempore æstatis. Amplius generatio tonitrui & corruscationis non fit nisi frigore fortissime impellente nubem aqueam & comprimente uaporem. tale autem frigus non est in aere nisi sit expulsum undiq̄ ad unū locum aeris. Expulsio autem huiusmodi non est fortis nisi tempore cautis ut patet per prædicta. Generatio igit̄ tonitrui & corruscationis per se non est nisi tempore æstatis. Ex hoc consequenter scitur q̄ generatio istorū est post serenitatē in ipsa opatione istorū cœli obnubilet̄ quia tēpore nubiloso frigus disparsum ē in aere & non facit operationē fortē in loco suo. Sed quia ista non fiunt nisi in nubibus necesse est q̄ cælum obnubilet̄ i ipso descensu illorū: licet autem aliquando uideatur non esse nubes cū micat fulgur: sicut in æstate in sereno uidetur corruscatō sereno cælo præcipue in crepusculo. tamen ibi sūt nubes ubi micat corruscatō & ad nos uenit alteratio splendoris tantū. Ex dictis de facili scitur duplex locus generationis harū impressionū .s. loc⁹ ubi generant̄ scd̄m formas suas: & locus unde extrahitur & eleuat̄ sua materia: Necesse ē enī q̄ generāt̄ in loco altiori q̄ aliæ ipressiōes hūidæ q̄a ille frigidior ē eo q̄ ad ipm repellitur & ab inferiori calido & huius signū est multū spaciū quod est inter auditū tonitrui & uisū corruscationis: præcipue q̄n magna fiunt tonitrua q̄a magis ē spacium illud q̄ q̄n sūt parua. Locus aūt unde extrahit̄ materia ē hūidus grosso hūore aquæ & hñs terrestre glutinosū nō de facili sepabile q̄a hoc igne adurēte magis cōprimit̄ & inspissat̄ i nube. albert⁹. Et beda li. prio de tēperib⁹. dicit q̄ i hieme uel i æstate rara fulmina fiūt: quia i hieme gelidus aer q̄cq̄d accēdit ignis uaporis extinguit. In æstate, calidi uapores tenuesq̄ densantur in nubes sine quibus non fulgurat̄: hæc beda. Patet ergo ex prædictis quando fiunt tonitrua & q̄n non fiunt cōmuniter scd̄m opinionē bedæ & scd̄z opinionē alberti. Et albert⁹ ubi supra. ca. ulti. dicit sic. q̄ spēs fulminū: ut optime dicit seneca tres sūt q̄ꝝ pria ē fulmen qd̄ sepat. Secunda fulmē qd̄ dissipat. Tertia fulmē q̄ urit. Fulmē aūt qd̄ sepat subtilem hēt flāmā: & iō p āgusta foramia & p poros fuga ē ei & ob sincerā & purā flāmæ suæ tenuitatē. Fulmē āt qd̄ dissipat ē globatū & hēt cōmixtā uirtutē spūs coacti & peolosi. Fulmē aūt cremās redit aliquando p foramen p quod igressus ē uel detrudit̄ ad latus ubi inenit uacuū: sed scd̄z fulmē qd̄ dissipat ñ redit nec pforat sed rūpit ea quæ peuit. Tertia autē spēs fulminis est illa quæ urit & multū hēt & sereni uaporis & magis ē igneū q̄ flāmeū: & inheret peussis. Sciendū tñ q̄ licet nullū fulmē uenit sine igne. tñ illud ꝓprie dicitur fulmē igneū q̄ manifesta reliq̄t signa ardoris. Quod aūt urit & fruftat urendo trib⁹ modis: urit enī flando q̄re ledit leui iniuria aut cōburit aut incēdit: oīa enī ista uriunt. sed diuerso mō. Quodcūq̄ enī cōbustū ē illud uritū q̄ & ustū est: sed nō conuertit̄ q̄a quod ustū est leui iiuria nō necessario cōsumpiū ē & cōbustū in toto uel parte: q̄a pōt ignis uisisse aliquid ipso trāsitu suo qd̄ nō ꝓpter hoc cōbustū est. potest ēt aliquid eē cōbustū qd̄ nō fu accēsū. Sed nō cōuertit̄ q̄a accensū ē q̄ nō cōburit̄ i toto uel in parte: hæc albert⁹ ibidē. Sufficiunt ergo ad p̄ns hæc quæ dicta sunt quantū ad naturalē sniam de tonitruo & corruscatiōe & fulmīe & q̄liter uniūquodq̄ eorū generat̄ & q̄liter ab inuicē distinguuntur.

ℭ Capitulū.2.de effectibus tonitrui corruscationis & fulminis.

m Odo intendo ponere effect⁹ tonitrui corruscationis & fulminis secūdū dicta philosophoꝝ. Dicit itaq̄ albertus.3.metheoroꝝ.tractatu 3.cap.19.q̄ uidebatur diuersis philosophis tonitruū & corruscationē & fulmē eē res diuīas ꝓpter mirabilitatē & diuersitatē effectus eoꝝ. Et dicit albert⁹ q̄ præcipue dicentes corruscationē diuinā esse fuere d... magni in diuinis idoloꝝ patres. Aschalus .s. & cecina qui dixerunt corruscationē iouis esse uoluntatē eo q̄ diuersis & mirabiliter eēt eius effect⁹ propter quod iuenitur aliquando ledere flores uinearū cū nusq̄ appareat adustiōis uestigiū & aliq̄uādo inuenit̄ liquefacere aurū & nō ledere sacculū in quo ē auꝝ. Aliq̄n ēt cōminuit siue liquefacit gladiū uel pforat multis foramib⁹ absq̄ adustiōe uaginæ aliquādo etiā adurit calciamenta alicuius & non ledit crus uel pedem eius. aliquādo ēt exurit

pilos alicuius in toto corpore & non adurit corpus eius Dico autem pilos tam in inguine ꝙ sub ascellis & cæteris locis occultis & non ledit crura uel brachia uel quæ inguina uel ascellas cooperiunt: aliquando alterat colorem hominis uel alterius qđ percutit & nihil amplius facit. Aliquando interficit cũ tamen nullũ signũ appareat adustiõis ul uulnerũ. Et aliquando interfecti apparet adustiõis signũ & aliquãdo signũ diuisiõis & nõ adustionis & præcipue apparet hoc in lignis percussis a tonitruo quæ in loco percussionis albissima inueniuntur. Et admiratione pptæ omnib⁹ dignius est ꝙ sicut dicit Seneca aliquando percutit & adurit dolium & tamen adhuc stat ad tempus uinũ nec desinit nec effunditur. Fertur etiã a philosophis quibusdã ꝙ pcussum uenenatũ a fulmine emittit uenenũ cuius signum est ꝙ serpens fulmine percussus infra paucos dies uermiculat putrefactus qđ non facit alter interfectus eo ꝙ uenenũ in eo prohibet nasci uermes ex eo. Quod autẽ oĩbus fulminatis cõmuniter accidit est ꝙ oẽ percussum fulmine habet odorẽ sulfureũ. Et ꝙ animal percussum fulmine semper uertit caput contra impetũ fulminis. arbor autẽ uel planta. si percutitur fulmine hastulas euulsas contra fulmen erigit. Horum autẽ omniũ causas ponit albert⁹ ubi supra in eodem capi. 19. Et alia etiam multa in effectibus fulminũ notata sunt a philosophis mirabilia. Et ubi supra. capi. 5 ponit albertus duo experimenta quæ accidebant ex fulmine multum .s. miranda. dicit enim ꝙ aliquando dies fuit obscuratus ex nimio puluere in aere resperso ita ꝙ populus territus putauerat diem uersum fuisse in noctẽ & tunc audita sunt tonitrua pluria & uisa sũt fulgura & fulmina: quæ ut dicitur a quibusdam ex concursu ardorũ eorum sunt facta nec nubium aquas ut ipsi dicunt uere similiter in toto feruore aeris creditur fuisse. Aliud experimentũ est ut dicit albertus ꝙ legitur in historiis persarũ .s. ꝙ rex cambises contra quendam tirãnũ misit exercitum in quem arena mota uento australi incidens eũ in primo contexit & tandẽ corruit & dicit᷒ tunc fuisse tonitrua & fulmina & arenæ se cõfricet᷒ simul. Et ubi supra capitulo. 2. dicit albertus ꝙ lapides & ferrũ & quædã alia metalla aliquãdo ab alto descendunt cũ tonitruo & fulmine. Aliquando etiã dicitur cecidisse de nube corpus aĩalis perfecti sicut uituli licet ẽt corpus mortuũ. Omnia autem hæc faciunt ad hoc ꝙ fulmen sit res diuina & ꝙ in ictu fulminis utatur deus rebus quibus fuerit uoluntas eius ut timeant inferiores sicut pithagoras dixit iouẽ intonare quatenus timeant illi q sunt in tartaro. Et paulopost dicit albertus sic: qa autẽ mineralia cadunt de nube contingit propter mixtionem uaporum eleuatorũ ꝙ natura tendit ad naturã argenti uiui & sulphuris terrestris non desiccati & argenti uiui lutulenti. Vnde præcipue ferrum cadit quia illud fit ex terrestri lutulento & uiscoso & quia multuꝫ decoquitur ab igne nubis propter hoc cadit in specie calibis optimi quod est ferrum durum & depuratum quia cum congelatur in exterioribus nubis & per modum guttarum distillat ab inferiore uapore. Ideo est massa sicut granis milii. Et ubi supra capitulo. 18. Dicit albertus ꝙ corruscatio fumosa & magis fit ex uapore terrestri ignito: & ideo si fuerit multũ humidus humido uiscoso decoquitur in lapidẽ nigruꝫ & rubeum et cadentem de nube qui scindit trabes & penetrat muros & uocatur a uulgo securis tonitrui. & hos lapides dicit albertus uidisse oculis nostris. Est autem lapis tenuis & acutus in parte una eo ꝙ ad aliã partem primo uapor inclinabatur cuꝫ decoqueretur. Omnis autem ille uapor qui non decoquitur in lapidem sparsus effunditur de nube: & ideo incertum habet motũ ex multis mouentibus Quorũ unum est expellens frigus quod sparsit ipsum diuersis modis. Alterũ est diuaricans ipsum & est illud quod occurrit ei in aere .s. uentus uel nubes. Tertium est illud quod tangit cum impetu ueniens ad terram. hoc enim excindit ipsuꝫ sicut pila repercutitur proiecta ad parietem. Et ubi supra capitulo. 20. dicit albertus ꝙ corpora animalium perfectorum raro formant᷒ in nube: licet hoc dicat auicenna contigisse. scꝫ ꝙ corpus uituli cecidit & hoc ipse maxime tribuit uirtuti stellarum in tempore illo formam uituli imprimentium Mineralia autem quæ cadunt adeo sunt exiccata: quia nec liquescunt nec fabricabilia sunt sed cum in ignem ponuntur euaporant in cineres: hæc albertus. Sic ergo patet effectus tonitrui corruscationis & fulminis: & pter hos prædictos multo plures possẽt assignari ¶ Modo dicam tibi quid significent tonitrua & fulmina in quocunq; signo fuerint tpe audiũt᷒ ul'apparuerit. Dicit itaq; hermes trimegistus libro quarto. capitulo 3 & leopoldus i libro suo tractatu sexto. ꝙ i quocunq; signo tonuerit siue in die siue in nocte. uerũ erit quicquid notauerit ãno eodem nisi alter tonitruus in secundo signo ab eo uenerit & tunc priora nõ peribunt. Si in ariete tonuerit herbæ habũdabunt: angustia erit i filiis hominum quadrupedia multiplicabuntur. Sed bestiæ agri minorabũtur. Si in tauro tonuerit annonæ montium prosperabuntur & in uallibus deficiet uinum & bestiæ agri multiplicabuntur. Si in geminis pluuiarum & grandinum copia erit & fulmina legumina habundabunt lanigeræ paucæ & reptilia multa. Si in cancro erit fames hominum & commotio: locustæ quoque fructus terræ uastabunt. Si in leone seditio erit inter regna: ãnona cara in

principio in fine & erit populi seditio & morietur aliquis magnus hō in fine anni. Si in uirgine feræ bestiæ hominibus īsidiabuntur quadrupedia morientur. Si in libra siccitas erit in ualle i principio anni: deinde descendunt pluuiæ & erit ānona cara in fine anni Si in scorpióe racemi erunt pauci: oleū uile: pisces & pecudes morient̄ fœmiæ abortiuos faciunt. uenti magni erunt clima ab oriente obscurabitur. Si in sagictario pluuiæ erunt congruæ: fructus arborū cadent: serui regū præhabuntur. Si in capricorno multæ gētes dispergent̄ magna pestis erit in filiis hominū & mortalitas undiq;. Si in aquario pluuiæ magnæ erunt etiā terror i hominibus uentus infrigidet: tussis & scabres & cōmotio magna erit in sæculo. Et si in piscib⁹ tonuerit erit gelu & siccitas in terra & fructus terræ deficient. uinū tantū habundabit. diuitiæ erunt in populo: & homines infirmabuntur nec tamē morientur. In his ergo canonū capitulis temporum & temporaliū mutatiōes q̄ maxime cōsideratur. hæc hermes trimegistus & leopoldus in locis præallegatis. Itē dicit leopoldus ubi supra. q̄ ianuarii tonitrua uentos ualidos & habundantiā frugū significant. Februarii mortē multorū hominū & maxime diuitum prænunciant. Martii uentos ualidos & habundantiā frugum & lites in populo. Aprilis famē. Iunii frugū copiā. Iulii annonā bonam. Sed fructus pomorum peribunt Augusti reipublicæ prosperitatē: sed homines multū egrotabunt. Septembris habundantiam frugū & occisiones potentum. Octobris uentū ualidū & annonæ & fructus copiā. Nouembris habundantiam frumenti & iocunditatem annonæ. Decēbris uero tonitrua annonæ habundantiā & pacem i populo atq; cōcordiam significant. Sic itaq; patet secundū leopoldū quid significent tonitrua in quocunq; mense īnt audiūtur. Ex prædictis autē patet effectus tonitrui corruscationis & fulminis. & finitur hoc capitulū.

ℭ Capitulū. 3. qualiter pronosticandum & per orbes magnos & per cōiunctiōes magnas & per eclipses luminariū de tonitruo corruscatione & fulgure.

m Odo intēdo ponere regulas particulares de tonitruo corruscatōe & fulmine. Et pono tibi regulas eorū dē accidentiū sumptas ex pricipio orbis magni & ex cōiunctionibus magnis & ex eclipsibus lūiariū. Pro quib⁹ est sciēdū q̄ prio te oȝ inuestigare dñium orbis magni i quo fueris iuxta doctrinā traditā i tractatu primo distinctiōe pria. ca. 4. oȝ ēt ut inuestiges diuisorē āni tui & signū profectiōis orbis magni i quo fueris & gradū ēt profectiōis prout tibi supra dictū ē sufficiēter. Habito ergo dñio orbis magni in quo fueris inestigabis dñium cōiūctiōis magnæ. & similiter dñiū eclipsis. Si aliqua eaȝ habuerit significationē super illo tēpe pro quo uolueris pnosticare de tōitruo corruscatiōe & fulmīe. Dñia cōiunctiōis magnæ & eclipsis scies p ea quæ tibi dixi i tractatu prio hui⁹ libri distinctiōib⁹ secūda & tertia. Dico itaq; scd̄m sniam albu. 5. de cōiunctiōnibus. dria. 1. Saturnus cū dñatur in orbe magno uel fuerit diuisor orbis magni aut cū dñat̄ in aliq̄ cōiunctiōe magna uel in aliq̄ eclipsi luminarium modis qb⁹ pdictū est & fuerit ei⁹ significatio i aere erūt fulmia tōitrua & corruscatiōes & uēti ualidi. Itē scd̄m sniam ptole. 2. q̄drupar. ca. 8. & secūdū sniam albu. dria. 3. Mars cū dñat̄ eo mō quo dictū est. & si fuerit ei⁹ significatio i aere erūt tēpestates & fulmia quæ dicta sūt charischo. & scd̄m haberit corruscatio corpora dura findens & minus dura nō ledēs: & si fuerit eius significatō i mari accidet submersio nauiū festina p uētos cōtrarios & diuersos aut p corruscatiōes & fulmia & huiusmōi. Itē scd̄m ptol. ubi supra. & albu. ubi supra. dria. 5. Mercuri⁹ cū dñat̄ eo mō quo dictū ē: & si fuerit ei⁹ significatō i aere significat uētos turbinosos ac ēt tonitrua corruscatiōes & fulmina. Isti ergo tres plæ. s. saturnus mars & mercuri⁹ efficiūt naturaliter i aere tonitrua corruscatōes & fulmina quotiēscūq; ipsi dñant̄ eodē mō quo dictū ē aut quotienscūq; dñant̄ in aliquo tēpoȝ reuolubiliū. Quæ aūt significant: q̄ partes cæli efficiāt naturaliter tonitrua corruscatiōes & fulmina patent iferi⁹ i hac distinctiōe. ca. immediate sequēte i fine. Itē scd̄m sniam albu. 5⁹. de cōiunctiōib⁹ magnis. dria. 1. Saturn⁹ si prædicto mō dñet̄ & fuerit æquidistās signo arietis & fuerit ilic retrogradus significabit tonitrua corruscatiōes & fulmia. Et dicit hali in tractatu suo de exītia plage de sub radiis q̄ saturn⁹ i ariete statio ari⁹ tonitrua & fulgura significat. Itē dicit hali ibidē q̄ saturn⁹ i tauro statiōarius umbrosus & tortuosus efficit̄. Itē scd̄m sniam ptol. ubi supra. & scd̄m sniam albu. ubi supra. dria. 2. iuppiter cū pdictū dñium obtinuerit & fuerit i libra significabit in q̄rta æstuali multitudinē tonitruoȝ & corruscationū. Itē secūdū albu mars cū pdictū dñiū obtinuerit & fuerit in tauro significat uehemētiā tōitruoȝ & corruscationū. Itē scd̄m albu. mars pdictū dñiū obtinēs si fuerit i gēis erūt nocuūta hoib⁹ pp fulmia & corruscatiōes. Et dicit hali ubi supra. mars in libra matutin⁹ turbatiōes & tōitrua facit. Itē dicit hali. mars i piscib⁹ matutin⁹ turbatiōes & tōitrua facit. Sol uero cū pdictū dñiū obtinuerit nȝ scd̄ȝ albu. nȝ scd̄m ptol. significat tōitrua aut corruscatōes. Et dic̄ hali ubi supra. uen⁹ i ariete matutia tonitrua & pluuias significat. Itē scd̄m albu ubi supra. uenus in tauro prædictū obtinēs dominium

significat multitudinē tonitruorū & corruscationum. Et dicit hali. uenus ī tauro sub radiis tōitrua significat & secūdum albu. uenus in tauro retrograda significat uehementiā tonitruorū. Item dicit albu. ubi supra differentia. 5. & secūdum ptol. 2. quadripartiti. ca. 8. Mercurius cū prædictū dominiū obtinuerit generalites efficiet tonitrua corruscationes & fulmina prout expressius dictū est prius. Luna uero cū prædictū obtinuerit dominiū neq; secūdum ptole. neq; secūdum albun. significat tonitrua corruscatiōes & fulgura uel fulmina. ℭ Ulterius restat ponere regulas particulares de tonitruo corruscatiōe & fulmine sumptas ex eleuatiōibus planetarum super alios ī diuersis signis secūdum sententiā albu. sexto de cōiunctionibus magnis. Et debes hic scire sicut dictū est frequenter q̄ omnes regulæ sumptæ ex eleuatiōibus planetarum super alios ī ariete ponunt̄ in differentia prima illius sexti libri albumazar. Et regulæ sumptæ ex eleuationibus planetarū super alios in tauro ponuntur ī differentia secunda illius libri sexti & sic de aliis. Dicit itaq; albu. ubi supra q̄ saturnus sup martē in piscibus prædictū obtinēs dominiū significat multa tonitrua & fulgura. Itē secūdum albu. ubi supra. saturnus super uenerē in piscibus significat multa tōitrua. Itē secūdum albu. saturnus super mercuriū in aquario significat paucitatē tonitruorum & corruscationū sed corruptionē messiū. Itē secūdum albu. iuppiter super mercuriū in ariete prædictum obtinens dominiū significat tonitrua corruscationes & terremotus ī cancro & significat tonitrua. In leone tonitrua corruscatiōes & terremotus. Et in sagittario multitudinem tonitruorū & corruscationū significat. ℭ Mars uero prædictū obtinens dominium: & super saturnum in geminis existens significat tonitrua & corruscatiōes. In scorpiōe uero & in piscibus etiā ī tonitrua significat & corruscatiōes. Itē secūdum albu. ubi supra. Mars supra iouem in tauro significat corruscatiōes & tonitrua. Itē in uirgine etiam & in libra tonitrua & corruscationes significat. & ī piscibus corruscationes significat. Item secūdum albu. mars super solē in ariete multas corruscationes significat. in leone & in sagittario multas corruscationes significat. Item secūdum albuma. mars super mercurium in libra significat tonitrua & fulmina. Item secūdum albu. mars super lunam in scorpione significat tonitrua & fulgura. ℭ Sol uero super marte in ariete prædictū obtinēs dominium secūdum albu. ubi supra. significat multas corruscationes. Et in piscibus tonitrua & corruscationes significat. Item secūdum albu. sol super lunam in ariete significat corruscatiōnes tonitrua & fulmina. Et in aquario & in piscibus similiter tonitrua corruscationes & fulmina significat. ℭ Uenus uero prædictum obtinens dominium in piscibus super saturnum significat multitudinem tonitruorum & corruscationum. Item secūdum albu. ubi supra uenus sup martē ī ariete significat multa tonitrua. In leone significat multitudinem tonitruorum & corruscationum. Item secundū albuma. uenus super solem in ariete significat tonitrua & corruscationes. Item secūdum albu. uenus super mercurium in tauro significat paucitatem plurimarum tonitruorū & corruscationum. sed in geminis multitudinem tonitruorum & corruscationū. In scorpiōe tōitrua & corruscatiōes. In sagittario & ī capricorno tōitrua & in aquario tōitrua & corruscatiōes significat. Itē secūdum albu. uenus super lunā in piscibus tonitrua corruscationes & humiditates significat. ℭ Mercurius autē super saturnum in aquario secūdum albuma. significat paucitatem tonitruorum & corruscationum. Item secundū albumazar. ubi supra. mercurius super iouem in capricorno significat terremotus & fulmina. Item secūdum albuma. mercurius super martem in libra significat terremotus & fulmina in principio temporis eius conuenientis. Item secūdum albuma. ubi supra. mercurius super uenerem ī libra significat fulmina in pluribus climatibus. In aquario uero multitudinem tonitruorum corruscationum & inundationē significat. ℭ Lūa uero secūdū albu. ubi supra. super martem in scorpione prædictum obtinens dominium tonitrua corruscatiōnes & fulmina significat. Item secūdum albuma. luna super solem in ariete significat tonitrua & fulgura. In aquario corruscationes & tonitrua. Et ī piscibus humiditates & tonitrua & corruscationes significat. Item secūdum albumazar. luna super uenerem in tauro tonitrua & corruscatiōes significat. Et in aquario multas corruscationes significat. Sic itaq; patet qualiter planetæ significant tonitrua corruscatiōes & fulmina secūdum ptolemaeū & albumazar in locis supradictis. ℭ Et secundū sententiam albumazar. septimo de coniunctionibus magnis. differentia prima. Cū fuerit gradus ascendentis uel locus alicuius cōiunctiōis magnæ uel eclipsis in tertia prima arietis aut fuerit ibidē gradus profectiōis orbis magni aut peruenerit ibidem directio uel profectio. & fuerit ibidem almutaz siue dominus dispositor alicuius temporū reuolubilium: & præcipue si signum arietis fuerit signum profectiōis orbis magni erunt multa tonitrua & fulgura. Item secūdum albuma. ubi supra. differentia secūda. cum fuerit signum tauri aliquid eorum quæ dixi erunt tonitrua & fulgura cū grandine discurrēte. Et si fuerit aliquid eorum ī tertia ultima tauri erūt fulgura multa & corruscatiōes multæ. Itē secūdum albu. ubi supra. differentia. 3. cū fuerit signū geminorum aliquid eorum quæ dixi significat multitudinē tonitruorum corruscationū & uentorū orientaliū & præcipue ī parte meridiōali. Itē secūdum albu. ubi supra. differentia. 5. cū fuerit aquario significatiōes

quas prædixi multiplicabuntur tonitrua corruscationes & pluuiæ in quarta autũnali: hæc albu. Et nota ꝙ oẽs regulas ꝓdictas de significatiõib⁹ planetaꝝ & signorũ debes silr obseruare in reuolutõnib⁹ ãnorũ mũdi & in initiis quartaꝝ anni & in oĩbus coniunctionib⁹ & oppõnibus & quadraturis luminariũ in de eisdẽ temperiebus uolueris ꝓnosticare de tonitruo corruscatione & fulmĩe. Et dicit albu..2.de cõiunctionib⁹ magnis. differẽtia 8. Si fuerit coniunctio saturni uel martis in capricorno & testificent eis sol & mercurius & multitudo uentoꝝ fulminũ & nubiũ. Et.3⁰.de coniunctionib⁹. differentia.2. dicit albu. quãdo coniungitur mars ioui significabũt sonitũ in aere timorosum & horribilẽ. & finit hoc capitulum.

Capitulũ.4. qualiter pronosticãdum est de tonitruo corruscatiõe & fulmine per reuolutõnes annoꝝ mũdi & ꝑ introitus quartaꝝ anni.

Cum uolueris ꝓnosticare de tõitruo corruscatiõe & fulmĩe ꝑ reuolutiones ãnoꝝ mũdi & ꝑ introit⁹ q̃rtaꝝ anni. Oportet te primo inuenire dñium anni & quartæ ãni scd'm ꝙ tibi dixi i tractatu prĩo hui⁹ libri. distinctiõe.9. & scd'm hoc pronosticare debes de tonitruo corruscatiõe & fulmĩe ꝑ totũ annũ & ꝑ totã quartã anni. Si ergo planetæ ꝓdicti tres cãntes tonitrua corruscatiões & fulmina. s. saturn⁹ mars & mercurius ꝓut dictũ est ĩ ca. ꝓcedente. dñent in reuolutione ãni aut ĩ introitu quartæ ãni uel maior pars eoꝝ: & fuerit ĩ signis uel ĩ ĩ partib⁹ cæli significantib⁹ tonitrua corruscatiões & fulmina & cõiungant cũ stellis fixis cãntib⁹ silr tonitrua corruscationes & fulmina significabũt multa tonitrua corruscatiões & fulmĩa ꝑ illum ãnũ aut per illam quartã ãni temporib⁹ ad hæc cõueniẽtibus. Quæ partes cæli faciũt tonitrua & corruscatiões similiter & quæ stellæ fixæ ĩ cælo tõitrua corruscatões & fulmĩa efficiũt scias ꝑ ea q̃ tibi tradidi ĩ distinctiõe.6. tractatus primi huius libri. Et hæc regula põt elici ex sñia ptolemæi.2.quadripti.c.12. ex sẽtẽtia albu.4. maioris ĩtroductoris. differẽtia.5. & silr ex intentiõe lincoñ. ĩ tractatu suo de tẽperie aeris. Et debes ẽt obseruare hãc regulã ĩ cõiunctione & oppõne & q̃dratura luiarũ cũ uolueris ĩ eisdẽ tpibus ꝓnosticare de tonitruo corruscatiõe & fulmine. Et dicit albu. ĩ libro expimentoꝝ suoꝝ uersus finẽ. s. ubi loquit de dño ãni ꝙ si fuerit saturnus dñs ãni & fuerit ĩ aquario accidẽt multa mala hoĩb⁹. Et si cũ hoc aspexerit iuppiter ascendens dñs ãni aut cõmixtus fuerit ei alleuiat pestilentias & mala & erũt tonitrua & fulgura multa. Et paulo ante ĩ eodẽ ca. dicit albu. ꝙ si ĩ reuolutiõe anni fuerit uen⁹ ꝓpe ascẽdẽs ãni multiplicabunt tonitrua. Itẽ ubi supra. dicit albu. ꝙ iuppiter cũ fuerit dñs anni & fuerit in libra significabit multitudinẽ pluuiaꝝ tonitruoꝝ & fulguꝝ. Item ubi supra. dicit ꝙ mars cũ fuerit dñs ãnĩ & fuerit in tauro significat multitudinẽ nubiũ tonitruoꝝ & fulgurum & pluuiaꝝ. Itẽ dicit albu. mars cũ ꝓfuerit ãno & fuerit in geĩs accidẽt impedimẽta hoĩb⁹ ex fulminibus & tonitruis. Et scd'm albu. cũ ꝓfuerit mars anno & fuerit ĩ piscib⁹ & aspexerit uen⁹ ascendẽs ãni multiplicabunt tonitrua & fulgura: hæc albu. ibidẽ. Item albu. ĩ libro suo de florib⁹. in illo cap. ubi loquit de significationib⁹ plaꝝ cũ dñant in ãno dicit ꝙ si saturn⁹ fuerit dñs anni & fuerit ĩ signo aereo significabit corruptionẽ aeris & tonitrua & corruscatiões & fulgura. Itẽ ubi supra dicit. Si fuerit saturn⁹ ĩpedit⁹ in reuolutione s. a marte ꝑ coniunctionẽ uel aspectũ & a cauda ꝑ coniunctionẽ significabit destructionẽ & impedimentũ. unde & si tũc fuerit ĩ signo aereo erit destructio ex corruptiõe aeris & ex tonitruis fulgurib⁹ & corruscationib⁹. Ítẽ ubi supra dicit albu. Mars cũ fuerit dñs ãni si fuerit ĩ signo hũano significabit casum cõbustionis & fulminũ. Et si fuerit ĩ signo aereo significabit grauitatẽ caloris & fulminis. Et dicit alkin. ĩ fine epistolæ suæ. & cõcordat aomar ĩ fine libri nouẽ iudicũ. Et silr hali abenragel lib. 8. ca. 27. apta ascendens hora introit⁹ solis. ĩ 20. gradũ scorpiõis & ẽt q̃ttuor angulos. & scias loca planetaꝝ illa hora & aspice tũc martẽ. Si eũ inueneris illũ ĩ aliquo anguloꝝ & maxĩe in medio cæli & ĩn aliquo signoꝝ aereorum habenteꝫ aliquam cõmixtioneꝫ cum mercurio significabit tonitrua & corruscationes & pluuias dãnabiles. Et si fortunæ tunc temporis habuerint cõmixtionem cum marte minuet damnũ tonitruorũ & corruscationum illo anno. Et si infortunæ cuꝫ eo in illam cõmixtionem habuerint tonitrua & corruscationes facient dãnum illo anno. Et dicit dorotheus in tractatu suo de himbrĩbus. & põit ĩn fine libri nouẽ iudicũ. ꝙ si in reuolutĩone anni mundi mercurius fuerit a marte corruptus aut sub adustis consistens & luna ei applicans prĩo paucas in medio multas nõ tamen sine fulgure & tonitruis & aeris corruptõe adducit pluuias.

Restat modo ponere regulas de tonitruo & corruscatione & fulmine per quartas omnes annĩ. Ptolemæus uero.2.quadripartiti.cap.12. ubi determinat de dominio quartæ anni nõ põit aliquas regulas particulares expsse de fulmĩe tõitruo & corruscatiõe: nihilomin⁹ ex sñia ptole. & hali ibidem põt elici talis regula uidelicet. Si plæ qui dñant ĩ loco cõiũctionis uel oppõnis ꝓcedentis ĩtroitũ solis in quẽcũq ꝓñctoꝝ cardialiũ aut q dñant ĩ angulo sequẽti locũ cõiũctõis uel oppõis ꝓdictũ fuerit oẽs uel maior ps eoꝝ efficiẽtes tõitrua corruscationes & fulmĩa. Et si in signis uel in partibus

cæli significantibus tonitrua & fulmina extiterint ac ēt si loca principalia pdicta hæc eadē significauerint. Et si cū hoc prædicti dñi coniuncti fuerint cū planetis & stellis fixis tonitrua coruscationes & fulmina significantibus uel ab eis aspiciant' signū magnū est multitudinis tonitruorū coruscationū & fulminū in ista quarta āni si cū hoc cōcordauerit natura illius quartæ. Et alkindus i epla sua c. 4. dicit sic. qn planetæ fuerint directi i æstate & luna in hieme suo minuēs & i corpore suo & cōtinuabit' cū planeta directo signū illud erit grādinis & fulguris & radiorū caloris. Et si fuerint directi tūc in parte septētrionali aut retrogradi i parte meridionali tūc ēt erit signū grandinis & fulguris. Itē in fine illius capituli quarti. dicit alkin. ꝙ dū cōburit' aliquis planetarū leuium in quarta æstiuali & fuerit direct⁹ significat de caliditate fulguris tonitruis. Et quādo tūc comburunt' plæ ponderosi sunt huiusmodi significatores nisi ꝙ sunt debiliores. Et alkindus ubi supra. c. 5. dicit sic. Inspice ad naturā ueneris & martis si fuerint frigidi & humidi aut calidi & hūidi. Et si inter eos sit applicatio ab opposito aut ab aliquo centrorū & erit ibi illa applicatio & latitudo eorū una & erunt continui cū sole aut unus eorū. considera applicationē lunæ cū sole in centris pdictis & concordantiā. Si fuerit lunæ natura similis naturæ eorū. illud' erit signū aquæ. sed uis sua & debilitas. Si concordauerit & non erunt retrogradi & erit illud tempus æstiuale aut uernale & erit aqua multū fortis & cū hoc tonitruum & fulgetrū & erit multitudo & paucitas secūdm propinquitatē uaporis terræ & frigiditatis & caliditatis uenti secūdm ꝙ concordauerit latitudo lunæ & māsio sua a sole & pars naturæ tpis. Et si fuerint retrogradi in declinatione septētrionali in uere & in æstate. Erūt in uere hæc quæ dixi i summo in æstate uero minus ꝓ fortitudine caliditatis suæ eccētrorū suorū. Et si fuerint retrogradi in hieme in inclinatione septētrionali erit min⁹ q̄ꝫ dico Sed in inclinatione meridionali plus & erūt calidiores si erunt retrogradi: & erunt in fundo eccentricorum suorū. Et si tunc fuerit applicatio lunæ ab opposito sole & duorū planetarū. Silr' i uere erit finis rei & i hieme & in autūno minuet' pa 1. Et si i coniunctiōe planetarū fuerit & duo planetæ continui. Vnus alii ab uno cētrotū & natura lunæ fuerit similis illis. Et hoc erit in uere & in hieme illud erit signū pluuiarū. Et si fuerit in uere aut in æstate erit signū tonitruorū multorū cū aq̄ꝫ & ubi supra dicit alkin. si fuerint plæ in æstate & i uere retrogradi in inclinatione meridionali erunt tonitrua & fulgura & grādo fortis: hæc alkindus ibidē. Et ubi supra. ca. 6. dicit alkindus. Cū fuerit sol in. 20 gradu scorpiōis considera applicationē lunæ cū planetis. Si enī applicuerit cū marte significabit nubes intercisas cū gelu & fulgetro. Item secūdm alkin. ibidē ꝙ quando mercurius applicuerit cū marte erit pluuia interpolata & uent⁹ & fulgetrū. ¶ Volo ubi dicere mō aquæ partis signorū significēt tonitrua coruscatiōes & fulmina cū fuerint loca principalia in introitu anni aut q̄rtæ eius aut cū dñi dispositores āni aut q̄rtarū āni fuerint in eis. Dicit itaq̄ꝫ ptole. 2 quadripartiti. ca. 5. ꝙ arietis signū tonitrua & coruscationes adducit. Sed natura sua ī partiū dicit ptol. in augmēto & diminutione ex ꝓprietatibus stellarū nō erraticarum quæ i eo sunt deprahendent'. Et hoc idē intelligere debes de residuis signis. Itē secūdm ptol. ubi subi supra. partes signi tauri quæ sunt circa aldebarā & q̄ i eius extremo ponunt' sunt igneæ & corp⁹ & fulguratur generant. & secūdm hali ubi supra. illæ partes sunt de natura martis. Itē secūdm ptole. ubi supra. signum uirginis uniuersaliter humectat & tonitrua demōstrat. Et secūdm hali uirgo ē de natura maxime mercurii & ueneris. Itē secūdm ptolemeū ubi supra. scorpio ul'r facit tonitrua & est signū igneū. Et secūdm hali est de natura martis: hæc ptolemæus & hali ubi supra. Istæ ergo pdictæ partes signorū & hæc prædicta signa rōne stellarū fixarū in eis existentiū efficiunt tonitrua coruscationes & fulmina cū loca magnarū coniunctionū uel eclipsiū aut ascēdētia eorū fuerit in eis: aut cum fuerint prædictæ partes & prædicta signa loca cōiunctionū uel oppositionū luminariū pcedentiū introitū āni aut quartæ eius: aut fuerit ascēdentia ānorū aut quartarū anni aut cū fuerit aliqua locorū principaliū pdictorū. & finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū. 5. qualiter sit pronosticandū de tonitruis coruscatione & fulmine p coniunctiōes oppōnes & quadraturas luminarium.

CVm uolueris pronosticare de tonitruo coruscatione & fulmine per omnes coniunctiōes & oppositiones & quadraturas luminariū per totū annū. Vide prio ꝙ quarta anni sit cōueniens pro huiusmōi effectibus aliter enim contingit regulas tuas fore omnino mendaces. Deinde uide regulam istam prius positam in præcedenti capitulo elicitam ex sententia ptolemæi secundo quadripartiti. capitulo 12 uidelicet si planetæ qui dominantur in loco cōiunctionis uel oppositionis uel quadraturæ luminarium: & similiter qui dominantur in angulo sequente quēlibet dictorum locorum si omnes illi planetæ uel maior pars eorum fuerint planetæ significantes & efficientes tonitrua coruscationes & fulmina cuius sunt mars saturnus & mercurius ac etiam si loca principalia prædicta similiter fuerint signa significantia huiusmodi accidentia: & si cum hoc fuerint prædicti dñi dispositores cōiūcti pl'is uel stellis fixis h⁹mōi acciñtia sigificātib⁹ ul'

aspiciatur ab eis signū probabile erit tonitrui corruscationis & fulminis in temporibus prædictis. Si luna cū hoc cōcordauerit natura temporis siue quarta anni. Et patet ex prædictis & duob⁹ cap. sequētib⁹ satis sufficienter q̄ plāe & quæ signa & q̄ ptes cæli significent tonitrua corruscatiōes & fulmina. Quæ aūt stellæ fixæ hæc eadē naturaliter efficiāt patet p ea quæ tibi dixi tractatu prio distinctiōe.6. Et abrahā auenere i libro de reuolutiōibus ānorū .ca.13. dicit sic. Aspice i principio cuiuslibet mensis. Si dn̄s ascendētis est iuppiter uel mercurius & aspiciat unus aliū & fuerit i amicitia uel parilitate signi ascendentis & i aliquo angulo significant pluuiā cū fulgure & corruscatōe & plus si se aspiciāt de quarto aut opposito. Et dicit dorotheus in tractatu suo de himbrib⁹. & ponit' i fine libri nouē iudicū. q̄ luna cardines ingrediens ueneri & ēt mercurio applicans pluuias inducit: nisi forte prius ipsius cū marte fuerit applicatō q̄ si aliter accidat fulgura exanget atq; tonitrua pari cos tū denunciat himbres nisi rursū in oppōne luna fuerit. Itē scd'm alkindū in fine libri nouē iudicū. Si cōiunctione uel oppōne uel quadratura luminariū luna singulariter fuerit i respectu martis tonitrua excitat & fulmina demittit. Item in quacūq; cōiunctione uel oppōne & q̄dratura luminariū. Si tempus illud fuerit cōueniens tonitruis & corruscatiōib⁹: unde si fuerit aptō alicu⁹ portarū. Nā si tunc apertio alicuius portarū fuerit cū marte uel ei ascribat' administratio iuxta doctrinā traditā in tractatu de apertionibus portarum erūt lāpades tonitrua & fulmina & hūc auge & deme scd'z naturā martis & signi & termini i quo fuerit: hæc ibidē. Et has regulas de aptionib⁹ portarū debes sil'r obseruare in introitu anni & q̄rtæ āni. Et dicit iafar i libello suo de pluuiis .ca.4. q̄ luna applicans marti in māsione sicca cōmorans & sub fortunarū testimonio: & ipsa in nodo & lunæ māsione q̄ hūiores portēdit locata nubes inuolutas & cōmixtas. Itē tonitrua & corruscationes & fulmina & plurimū sine himbrib⁹ ostēdit nisi nūquā ipsius martis cū saturno & ioue dephendat' applicatio. sic enī applicatiōis ex cā pluuiæ erūt. Et ubi supra ca.5. dicit iafar q̄ luna in hūida mansiōe soluaga & ab oib⁹ stellis cadēs & solitaria in centro rū aliquo cōsistēs & i suu natura & in actiōe singularis nubes inducit & rores multiplices aerē hūectat himbresq; uicissim cōfert ultimo dos nebulæ: feruent ex quib⁹ repletur horizon uētos quoq; concitat diuersos ex quib⁹ tonitrua corruscationes & fulmina procreant'. Si uero deinceps stellæ applicet q̄ p̄dictæ stellæ genus obtineat Si quā fortūata fuerit p̄dicta dissoluit. Maliuola nāq; exīs duplā q̄ cæteræ stellæ p̄priā exhibet efficaciā. et ubi supra .c.4. dicit iafar q̄ lūa applicās marti himbres tōitrua & corruscatiōes portēdit plurimūq; pettas & grādinē & nubes croceas ruborē desup & candorē desup hn̄tes: hæc iafar ibidē. Et debes hic obseruare oēs regulas pri⁹ positas i.c. p̄cedēte de tonitruo corruscatiōe & fulmīe cōcernētes cōiūctiones & oppōes p̄cedētes itroitū solis in arietē & sil'r in alia tria signa cardialia. Et sic pronosticare poteris de tonitruo corruscatione & fulmine: & per oēs cōiūctiōes & oppōnes & q̄draturas luiariū p āñū qñ fuerit tps cōueniens pro h⁹mōi acciñtib⁹. & finitur hoc caplm.

¶ Capitulū.6. qualiter sit p̄nosticandū oī die de tonitruo corruscatione & fulmine.

Cum uolueris scire quid sit in quolibet die de tonitruis & corruscatiōib⁹. Accipe signa a sole ad saturnū secundū sniam alkindi i eplā sua .c.7. & p̄ice de signo lunæ & ubi termiabitur numerus uide quis plā sit i illa domo dn̄s. Si eni fuerit dom⁹ martis erūt tōitrua & corruscatiōes & uēti: & hoc itellige si natura tēporis i hoc cōcordauerit. Et dorothe⁹ i tractatu suo de himbrib⁹. qui ponit' i fine libri nouē iudicū. dicit sic. Lūa cācrū ingrediēs hora solis: uirginē hora ueneris: sagictariū hora mercurii: taurū hora martis & librā & leonē hora iouis subintrās himbres p̄mētes atq; fulgura significat. Et in tractatu de himbrib⁹. q̄ icipit sic. Cū substātia ueneris &c. Et in fine epistolæ alkindi dicit' sic. Si aspexerit mars mercuriū aut lunā qñ fuerit de natura martis accidet tonitruus. Et qñ fuerit simul & aspexerit mars solē & planetā significantē pluuiam accident tumultus fortes & uoces & nubula. Et hermānus in tractatu suo de himbrib⁹ dicit sic. Mars solē respiciēs & lunā cū uenus & mercuri⁹: hāc āt illū cōicent' himbres & grossas insinuat guttas. similiter quoq; i domo ueneris aut martis arietis .s. & scorpionis stillæ grandes & tonitrua & corruscatiōes generant'. Sol rursū in piscib⁹ uel in ariete discurrēs luna in uirgine aut sagictario cōmorāte i uaporosis .s. locis ipsa die himbriū cōfert affluentiā. Amplius ueri⁹ & mercuri⁹ i eisdem locis cū sole in domo ueneris discurrens & etiam luna himbriū stillas grandissimas & lampades & tonitrua portendit. In leone uero piscibus ariete libra & in scorpione. lūa discurrens aut in solis opositione cum uenere stillas non sine lampadibus tonitruis etiam & fulmine immittit. Itidem quoq; luna in leone lampades & tonitrua & fulgura generat. Pari quoq; modo in regionibus æquinoctiali lineæ subiectis .s. in climate tertio & q̄rto. hoc erit mediocriter: i q̄nto & i sexto remissi⁹ Mars quoq; retrograd⁹. si cū aspexerit fulgura cadēt urētia. Sole q̄dē i piscib⁹ a lūa & a marte respectu fulgura erūt & tonitrua pluuiarū quoq;

nieissim affluentia & fulgurū lapsus. Id ipsum sol in ariete & in scorpione luna in leone aut in sagittario aut in solis cōuentu cōmorante præfigurat hæc hermān⁹ ibidē. Et secūdū doctrinā lincon. in tractatu suo de tempestate aeris. Si uolueris habundantiā tonitruorū & corruscationū & fulminū pronosticare plage hu⁹mōi accūtia significantium plura testimonia cōsiderabis & locupletius q̄ existimes occurret quod querebas. & maxie si i tertio aspectu se aspiciant & præcipue i signis hu⁹mōi accidētia significātib⁹: hæc secūdū sniām lincoñ. ubi supra. Nā secūdū hunc modum docet ipse pronosticare desuper habundantiā pluuiarū. Et frater qui uocat se perscrutatorem in tractatu suo de temperie aeris. conclusione tertia. dicit q̄ sine marte uel ioue non fit tonitruū nec fit dum cā eius est in puteo fit tamē in omni exaltatione. Iuppiter in aliq̄ exaltatione habens in aspectu mercuriū uel uenerē uel martem & solem & non est in puteo cā eius alia Fit tonitruū dum sol est i termino martis oīni tempore āni: & si saturnus sit in puteo, sed nō sol, sed est liber in gradu cōi fit tonitruum. Iuppiter i gradu exaltationis uel in aliquo hūido i ssu co admixtus licet nō cētraliter: & præcipue si mars sit i cōsimili gradu fit tonitruū: oportet aūt oio alterū in tali esse gradu. Et scito q̄ iuppiter in cōiūctiōe cum marte non facit tonitruū sed in aspectu facit tonitruū in æstate quotiens luna secūdū regulā terminorū cū marte pluit. Cōsimiliter fit tonitruum quotiēs mars ē in exaltatiōe aliq̄ & mercurius uel uenus ēt sine aspectu i tempore quo fit pluuia. Cōsimilr fit cū ioue & mercurio uel uenere. Sol i puteo non impedit. Materia uero tonitrui ē uapor reflexus intra nubem: hæc frater. Itē quotienscūq̄ uolueris pronosticare de tonitruo corruscatione & fulmine: debes semper uidere si tūc facit aliqua aptio portæ alicuius & quotienscūq̄ hoc acciderit debes obseruare regulas antedictas in duobus capitulis præcedentibus de apertionibus portarum. & finitur hoc capitulum.

ℭ Capitulū. 7. de pronosticis tonitruorū corruscationum fulminū secūdū opinionē auctorum.

u Olo tibi dicere modo signa pronostica tonitrui corruscationis & fulminis secūdū diuersos auctores. Dicit itaq̄ ptole. 2. quadripartiti. c. 9. q̄ signalia apparentia in aere circa luminaria hora eclipsis luminariū & in eadē rōe hora cuiuscūq̄ cōiunctiōis magnæ: uel hora cuiuscūq̄ iceptiōis alicui⁹ tēporū reuolubiliū. uel si caudatæ stellæ uel altæ stellæ secundæ in aere appentes tunc temporis fuerint coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni natur ā imitari diximus significabūt. Sed secūdū albu. 5. de cōiunctionib⁹ magnis. dnia pria. saturn⁹ sigīficat fulmīa tonitrua & corruscatiōes & uētos ualidos. signalia ergo i aere. pdicto mō appēria & pdicto mō colorata. hac eadē significatiua. Itē secūdū ptol. ubi supra. si prædicta signalia in aere ad rubedinē declinauerint significabunt ea quæ sunt ex natura martis. Sed secūdū ptolemeū ubi supra. ca. 8. & secūdū albu. ubi supra. differentia. 3. mars significabit tonitrua corruscationes & fulmina. Signalia ergo prædicta prædicto modo appentia hæc eadē significabit ea quæ sunt ex natura mercurii. Sed secūdū ptol. ubi supra cap. 8. & secūdū albu. ubi supra. dnia. 5. mercuri⁹ significat tonitrua & corruscatiōes & fulmia signalia ergo prædicta & caudatæ stellæ & filia in aere pdicto modo apparentia & colorata: hæc eadē significabunt. Et dicit hali in fine centiloquii ptolemei q̄ illa cometa quæ dicitur dñs ascone est de cōplexione mercurii. Et illa quæ dicit̄ matuca est de complexione martis: & illa quæ dicit̄ magna est de natura saturni. Istæ ergo tres cometæ cum apparuerint significabunt tonitrua corruscatiōes & fulmīa quēadmodū significant. mercuri⁹ mars & saturnus. Et descriptiones prædictarū cometarū patent in tractatu primo huius libri. distinctiōe 5. Et dicit ptole. 2. quadripartiti. ca. ulti. q̄ stellarū iaculatio & earū cursus si ab uno angulorū uel etiā ab una parte fuerit flatus uentorū ex illa parte futuros significabit. Et si ex diuersis ptib⁹ apparuerit inordinatos ānunciabunt. Si aūt ex q̄ttuor angulis uideantur currere aerē hiemalē ex multis differentiis indicabunt q̄ inde tonitrua corruscationes & fulmina & his similia prouenire nō dubitamus: hæc ille. Et si sic apparuerit aliqua stellarū comas habentiū in directo signi geminorū accidet multitudo tonitruorū & corruscationū. Item secundū albu. ubi supra. Si apparuerit aliqua cometa in directo aquarii significabit multitudinē tonitrui corruscationis & fulmīs. Et nota q̄ si in tempore cōuenienti tonitruis & corruscationib⁹ apparuerint signa illa quæ sunt pronostica tēpestatum & uentorū quæ uidelicet sumunt̄ ex circulis parallelis & uirgis circa luminaria i eorū ortu & occasu: & similiter ex eorundē luminariū colorib⁹ i eisdem temporibus: quæ ēt signa in tribus distinctionibus pcedentib⁹ recitantur a ptolemæo. 2. quadripartiti. ca. ulti. & a plinio in suo tractatu de præsagiis tempestatū & silr a uirgilio ī principio libri georgicorū: quotienscūq̄ hu⁹mōi signa appuerint tempore conuenienti tonitruis & corruscationibus. s. in æstate & in principio autūni significabunt sub disiunctione uentos & tēpestates uel tonitrua & corruscationes & fulmina. Et præcipue si ttes prædicti planetæ efficientes tonitrua corruscationes & fulmina in eisdem tpib⁹ dñantur uel maior pars eorū. Et hoc idē intelligere debes de residuis signis pronosticis tempestatū qui. s. ponuntur in

præcedenti distinctiõe.ca.ulti.& similiter ĩ distinctione.5.ca.ulti. Sũt enĩ quãdoq; oĩa in æstate signa ꝓnostica tonitrui corruscatiõis & fulminis, si prædicti plãetæ tũc dominẽt. Quod aũt istæ ĩpressiones.s.tonitruũ corruscatio & fulmẽ fiant ĩ æstate tẽp; per albertũ.3.metheorоꝝ.tractatu.3.capi.21 ubi dicit ꝙ tẽps tonitrui corruscatiõis & fulminis est præcipue in æstate & in æstate ẽt post magnũ cauma & tẽps magni æstus. Et ulterius ĩ eodẽ cap. dicit albertus ꝙ generatio istoꝝ est post serenitatẽ licet in ista aptione istoꝝ cælũ obnubilet.

Itẽ in eodẽ ca. dicit albertus ꝙ frequẽter licet nõ uideatur nubes cũ micat fulgur sicut in æstate uidetur corruscatio sereno cælo & præcipue in crepusculo. tñ ibidem sunt nubes ubi micat corruscatio & ad nos uenit alteratio splendoris tantũ. Item expertũ est ꝙ contra tonitruũ & corruscationem accidit calor pungitiuus in aere. Itẽ albertus.3. metheoroꝝ tractatu.3.ca.6.dicit ꝙ uentus turbinis utplurimũ fit in æstate quando est tẽps tonitrui & iõ ẽt significat tonitrua post futura infra paucos dies. Et si forte turbo fortis nõ præcedit tonitrua nisi una hora uel duob⁹ uel forte in parte unius horæ. Itẽ corruscatio est quãdoq; cũ tonitruo & tunc magis significat pluuiã futurã & aliquando est cũ serenitate nec ẽ sine calore sicut patet prius de dictis alberti. Tonitrua uero quandoq; ẽ cũ serenitate & siccitate. sed si equenti⁹ accidet cũ serenitate & cũ magna pluuia & cũ magnis guttis aquæ. Excessus uero tonitrui corruscatiõis & fulminis frequenter sciẽ si ex percussiõe segetũ & arborũ fructificantium accidat. unde & caristia magna eorũdẽ uictualiũ generet. Itẽ si multæ arbores percussæ a tonitruo & a fulmine appareant nigræ & obustæ. Itẽ si multæ spicæ segetũ ĩ campo appareant nigræ & combustæ ex ꝑcussione tonitrui & fulminis steriles oĩo reddantur. Itẽ si multæ arbores ex percussione tonitrui eradicent uel frangant uel si cortices de eisdẽ arboribus separẽtur ipsis arboribus firmiter residentibus in terra.

Itẽ si quædã campanilia uel domus altæ corruant uel franguntur ex percussiõe tõitrui & fulminis uel comburant. Itẽ si post tonitruũ & corruscationẽ & fulmen capita hominũ multũ doleant

Itẽ si plures homines & plura aĩalia ex ꝑcussione tonitrui & fulminis interficiant. Item si post tonitruũ corruscationẽ & fulmẽ uinũ & ceruisia in doleo plus solito deueniãt accida. hæc aũt oĩa excessũ tonitrui corruscatiõis & fulminis significant. Multa ẽt alia signa pronostica tonitrui corruscationis & fulmis possẽt adduci. Sed hæc prædicta ad præsens sufficiunt. Et alia ẽt signa excessus tonitrui corruscatiõis & fulminis possent adduci. Sed hæc prædicta ex eoꝝ effectibus qui ponuntur prius in cap.2. huius distinctionis secũdæ & finitur hæc distinctio. & finitur etiam prima pars huius tractat⁹ secundi. sũmæ iudicialis de accidentibus mundi.

Incipit distinctio.8. de motu terræ & diluuiis etiam continet capitula. quinq;.

Capitulũ pmũ de eorundẽ generatione

POstq̃. In pte prima hui⁹ tractatus secũdi sũmæ iudicialis de accidẽtibus mundi determinatũ ẽ de accidentibus mundi quæ generant' superius ĩ regiõe aeris cuiusmõi sunt pluuiæ nubila niues & grãdies & oẽs himbres uẽti quoq; tonitrui & corruscatiões. Restat mõ determiare de accidẽtib⁹ mundi q̃ generant' in terra in supficie terræ & silr ĩ aere ꝓpe terrã cuiusmõi sũt terremot⁹ & diluuia & pestilentia & caristia siue fertilitas annonæ guerræ & cõbustiões & prælia & huiusmõi. & quam in duabus ĩmediate præcedentib⁹ determinatũ est de uẽtis tonitruo corruscatione & fulmine q̃ oĩa generant' ex uapore terrestri ut dictũ est. Sed cũ terræmotus silr ex uapore terrestri generatur sicut ĩ hac distinctiõe satis patebit. Intẽdo ĩ hac distinctione determiare de terremotu & diluuiis & ponere regulas particulares simul de eisdẽ. Prĩo itaq; in hac distinctioe ponã modũ generationis terremotus & effectus eius. Deinde ponã generationẽ diluuioꝝ. & postea ponã regulas particulares de eisdẽ accidentib⁹ simul & qualiter de eis sit ꝓnosticãdũ. Aꝛe. aũt.2.metheoroꝝ.ca.10 põit tres opiones antiquoꝝ de terremotu uidelicet anaxagore democriti & anaximenes. Opĩo aũt anaxagoris fuit hæc.s. ꝙ terra tota de subtus est plena aere. Iste ergo aer petens locũ superiorẽ & nõ potens superius ad nos mouere ꝓpter terrã quæ multũ ẽ compacta & consumpta ex hũiditate pluuiali descendente mouet & agitat terrã & sic fit terremotus. Opĩo uero democriti fuit ꝙ tota terra inferi⁹ ẽ plena aq̃. Cũ ergo aq̃ pluuialis descẽdit ꝑ poros subt⁹ terrã ĩuenit totã terrã plenã aq̃ & ex collisiõe forti aquæ pluuialis de nouo uenictis ad illã aquam præcedentẽ fit terremotus. Itẽ secũm ipm aqua descendens sub terra ex locis repletiorib⁹ ad loca magis uacua mouet & agitat. Opio ãt anaximenes fuit ꝙ in terra fit ruptura & ex descensu partiũ rupturaꝝ ad loca concaua quæ sunt subt⁹ terrã põit ipse cãri terremotũ. Aꝛe. aũt ubi supra faciliter tñ sic improbando istas tres opiniões & ideo improbationes eaꝝ omitto ad pñs. Opinio Aꝛe. de terremotu ubi supra & de causa eius gene

rationis est ista: contingit eni ex aliquo accidente magnã multitudinẽ exalationis calidæ & siccæ ꝑpelli interiꝰ ad ipsã terrã: quæ quidẽ propulsa ad inferius petens postea ascẽdere a loco quæ est sub terra ad locũ qui est supra terrã & non potens mouet & agitat terrã & fit terremotꝰ: hæc Ar̃. Et frater albertus. 3. metheorom tractatu. 2. capi. 1. dicit ꝙ terremotus fit ex uapore terrestri qui quidẽ uapor est materia uẽti & radix & principiũ eius: est enim aliquando subtilis in superficie terræ eleuatꝰ & ipse transcendit aerẽ & cõcitit & fit uentꝰ. Aliquando uero extrahitur de profundo terræ & est grossus non potens expirare propter profunditatem & soliditatẽ terræ & inuenit loca cõcaua subtus in terra & coarctatus in uentribus cõcauitatũ terræ facit terræ motũ. Cũ eni coagitatur aliquo similis generis uel diuersi uenente ad ipsũ & cõprimente cũ agitatur in intimis terræ uisceribus. & agitatio hũc inpingunt coruptionẽ locorũ obstruit & remouet eũ & hæc motio uocatur terremotus: hæc albertꝰ. Et si miretur aliquis quomõ spiritus uel exalatio quæcunqꝫ existens sub terra potest mouere terrã cũ terra sit corpꝰ tã graue & tam ponderosũ: ostẽdit Ar̃. ubi supra hoc cẽssatis possibile dicẽs ꝙ illud de numero corporũ qd̃ est natum per longissimũ trãsire & uehementissime mouere est de numero corporũ maxime motiuum. Si spiritus de numero corporũ est motiuũ usqꝫ ad lõgissimum uadit: per oia enim penetrat per suã magnam subtilitatẽ uehementissime etiã: mouetur quia subtilissime in tantũ ꝙ ex uelocitate ignitur & inflamatur: quandoqꝫ ergo de numero corporũ est maxime motiuũ uel ergo mirũ est si spiritus uel exalatio quæ est subtus terrã adunata in magna quantitate possit terrã mouere propter prædictã causã plures terremotus: & maxime fiunt tranquillitate existẽte in aere quia circa horam terremotus exalatio pro maxima parte reflectit ad interiora terræ: & ideo fit tranquillitas in aere & iõ cum possibile est ꝙ existentibus duabus uentis contrariis unus recipiatur tandẽ ĩtra terrã & causet terremotũ. Alius autẽ similis sic flans super terrã & hoc raro accidit propter eandẽ causã & plures terremotus & maiores fiunt de nocte quia tunc frigiditate noctis exalatio calida magis repellitur in terrã propter contrarietatẽ & ibi repulsa facit terremotum. Si autẽ terremotus fiat de die fit maxime circa meridiẽ quia maior tranquillitas quæ fit in die est circa meridiẽ tunc enĩ uehementi calore solis uel exalatio disgregata conuertitur in aerẽ uel recolligit se ĩtra uiscera terræ. Similiter propter ꝑdictam causã circa illa loca ubi est mare multũ fluxibile & quæ loca multũ sunt antrosa & concaua & sicut circa achaiã & ciciliã & huius tales fiũt mlti terremotus: talia eni loca quæ sunt multũ antrosa multũ in se suscipiunt spiritũ qui frigiditate maris repellitur in terra terrã. Itẽ propter prædictã causam terremotus maxime fiunt in uere & ĩ autũno minime aut in æstate aut in hieme. Nã in hieme exalationes uel totaliter extinguuntur uel ita infrigidantur ꝙ sunt inhabiles ad mouendũ. In forti autẽ æstate disgregatur exalatio & cõuertitur in aerem ita ut non fiant terremotus. sed in uere & in autumno multa de die eleuatur exalatio quæ postea frigiditate noctis repellitur ad interius: & cõpressa in locũ minorẽ ꝙ̃ sibi cõpetat fortiter mouet & agitat terrã. & hæc Ar̃. ubi supra. Et albertus ubi supra ca. 9. dicit ꝙ in uere liquescunt niues & frigus ad hoc constringit terræ superficiẽ & iõ non sinit euaporare illud quod est ĩ uisceribus terræ conclusũ. Signũ autẽ huius est ꝙ in uere plurima fit uaporatio ad radices planetarũ. & iõ tunc pullulant: multiplicatis ergo uaporationibus sub terra solis calore propellunt ad loca cauernosa & ibi multiplicantur & terrã pulsant in autũno aut propter declinationẽ solis & caloris euaporatio grossa fit a terra & quia terra superius auida est ex calore solis præcedente qui resoluit humidũ: iõ in imo terræ remansit humidũ terrã continuans tũ & ideo uaporat in uentũ. Et in eodẽ ca. dicit albertus ꝙ terremotus generaliter loquendo est in tempore super quod uincit siccitas & aliquando ĩ tempore super quod uincit humiditas: & cõmuniter loquendo plus est in tempore sicco ꝙ̃ hũido dummodo sit in terra humor sufficiens continuare uaporẽ. In tempore autẽ humido fit ꝑ accidens terremotus quoniã materia uenti faciens terremotum non generatur tunc multũ. Sed quãdo multiplicatur humiditas in terra ingrossatur hũiditas pluuiarũ propter frigus terræ & quia separatur ab ea aereũ qd̃ fuit ĩ ea quando descendit ab alto: & ideo opilat uias & poros ꝑ quos habet exitũ uapor terræ & ideo uapor delatus a diuersis terræ ꝑtibus ad locũ unũ coartatur multiplicatus ĩ semet ipso & iõ agitatur de latere cauernæ uno ĩ aliũ & ista agitatione mouet locũ & sic fit terremotꝰ hæc albertus ibidẽ. Et scd̃m Ar̃. ubi supra sicut spiritus existens in corpore nostro est eã quandoqꝫ tremorum quandoqꝫ pulsũ: etiã & spiritus inclusus sub terra quandoqꝫ mouet terrã motu pulsus quandoqꝫ uero motu tremoris. Sæpe autẽ accidit tremor in corporibus nostris post urinationẽ quia tunc per uias urinales ingressus est aer frigidus cui obuiat spiritus calidus interius existens repellens ipsũ aerẽ a quo etiã aere spiritus ille repellitur & repercutitur ita ut forti repercussione & repulsione causetur tremor. Quantã autẽ uirtutẽ habent spiritus in mouendo scire possumus non solũ ex his quæ in aere fiunt ubi quandoqꝫ ꝑ spiritus uiolẽter exeuntes de nube cum sono tonitrui eradicantur arbores edificia castra & tẽpla diuelluntꝰ. Hoc idẽ etiã scire possumus ex his quæ fiunt in hominum

corporibus. Nā ex motu spiritus fit in ipsis tetanus & spasmus. Ad hoc etiā tantā uirtutē habent spiritus in istis infirmitatibus q̄ multi uolentes eos tenere cū sint in frenesi uel in alia infirmitate consimili non possent propter fortē motū spirituū in ipsis. Ad hæc signa quædā alia facta sunt ex quibus perpenditur spiritū aliquē inclusū sub terra esse causā terremotus. Nā in quibusdā locis factus fuerit terremotus & non cessaunt fieri anteq̄ terra illa ascendisset ad altitudinē collis quo facto terra mota sic eleuata rupta fuit & statī exiuit immensus spiritus eleuans tantū de fauilla & cinere q̄ ciuitates non longæ existentes omnes icinerauit. Itē sunt quædā insulæ in quibus præscitur qñ debet flare uentus australis quia anteq̄ icipiat flare loca ista sonant sub terra ex qua parte debet uenire uentus ita q̄ tunc spiritus ille subtus terrā facit sonū & non terremotū propter paucitatē spiritus inclusi sub terra & propter amplitudinē loci in quo spiritus ille dispargitur: hæc Aḡ. Et dicit albertus ubi supra ca.14. q̄ sonū frequenter comitatur terremotū qui quidē sonus non quiescit donec terra sit scissa & tūc exit uentus cū sono magno. Et ubi supra in eodē ca. dicit albertus q̄ son⁹ qui auditur in terremotu quattuor habet differentias. Aliqnādo enim est sicut sonus aeris inundātis ex multo uento & hoc fit quādo cauernæ sunt magnæ & uapor adhuc non multū se cōprimit. Aliquando autē sonus est sibilatiuus & hoc q̄ uapor expulsus per paruas rimulas mot⁹ cū impetu compellitur. Aliquando autē est sonus collisiuus & hoc fit quando corpora dura forti uento cōmota se colligunt ad inuicē. Aliquando autē est son⁹ fractiuus & hoc fit quando retineri ampli⁹ uapor non potest, sed incipit frangere obstantia & quærere exitū. Primus aūt & sec̄s sonus ante terremotū sunt. Et prim⁹ quidē i principio ē mot⁹ materiæ uentosæ: secundus autē in augmēto: tertius autē ē in ip̄o terremotu: & quartus est in consumatione ipsius. Et attendendū est q̄ aliquando omnes isti soni sunt in uno terremotu aliquando autē nō: & tunc aliquando sunt tres ex eis: aliquando autē .2. & aliquando unus hæc albertus ibidē. Et Aḡ. ubi supra dicit q̄ ad hoc q̄ terremotus fiat ex recompulsione spiritus sub terra signū est q̄ circa motū terræ si fiat de die sol obscuratur quia circa motū spiritus calidi qui erant in superficie terræ repellūtur ad interius terræ quo facto necesse est aerē qui est circa nos frigefieri & ingrossari & tunc sol uisus a nobis per aerem spissū nobis apparet obscurus. Et albert⁹ ubi supra ca.15. dicit sic cū terremotus causetur ex uapore grosso terrestri & fumoso oportet q̄ uapor iste sit fuliginosus: & iō ē nigerrimus & spissus & iō cū egressus est de terra tales frigidæ nubes. Calor autē sonus tāgens eū eleuat & attrahit eū & iō opponitur soli & denigrat ipsū aut etiā in toto facit inuisibilē quoniā si multum spissus fuerit non possunt radii solis penetrare p̄ ipsū & tunc est sol inuisibilis sub ipso. Si autē uapor sit non adunatus & spissatus in nubē sed sparsus tunc i superficie terræ eleuat multū puluerē. Si sicca terra fuerit ante terremotū & tunc obfuscat aerē inferiorē & facit eū spissū & nigrū & tunc sol luna & stellæ apparent per huiusmodi aerē sicut sāguis ad nigredinē uergētes. Itē dicit albertus ibidem q̄ pestilentia & præcipue oīū frequēter sequitur terremotū: uapor enim inclusus & sic priuat⁹ luce habet quasi ueneni naturā & iō aliquando egrediens de sub terra in aerē aīalia iterficit & præcipue ea quæ terre semper os q̄ proximū tenent sicut oues quia anteq̄ tot⁹ erūpat uapor per plures dies semper aliquid eius per poros terræ paulatim euadit & ledit aīalia pastū in loco terremotus accipientia & continue os iuxta terrā habentia quia q̄ cōtinue hauriunt uaporē uenenosū. Et iō narrat seneca q̄ in terremotu qui fuit tempore neronis imperatoris in pompiana regiōes grex sexcentaꝝ oīū mortuus fuit & homines & alia aīalia similiter perierūt qui prope fuerunt & inspirauerunt uaporē illū pestiferū: hæc albertus ubi supra. Et dicit Aḡ. q̄ propter causā prius positā terremotus qui fuit in mane præcessit magna trāquillitas a uentis & uehemens frigiditas in aere quia spiritus calidi colliguntur in uisceribus terræ ad causandū terremotū & iō aer qui est circa nos remāet frigidior & trāquillior autumno. Propter eādē etiā causā dicit Aḡ. si debeat fieri terremot⁹ nocte sequente tunc die p̄cedente serenitate existēte apparet quædā nubecula subtilis in aere porrecta i lōgū ad similitudinē cuiusdā lineæ rectæ. qd̄ quidē contingit quia spiritus calido repercusso intra terrā ad causandū terremotū aliquæ partes subtiliores exalant superius propter stricta foramina terræ istæ partes superius eleuatæ in aere quemadmodū exibant de terra sc̄d̄m lineam rectam ita sc̄d̄m quēdam lineā rectā inspissantur in nubem quandā subtilē frigiditatē continentē. Itē dicit Aḡ. ubi supra q̄ propter causā prædictā de terremotu accidit frequenter terremotus circa eclipses lunæ in locis ad hoc dispositis & hoc quando eclipsis est incipiens fieri & nundū totaliter facta: tūc enim propter defectum luminis lunæ frigescit aer & aere infrigidato spiritus calidi qui fuerunt respersi in superficie terræ propter contrarietatē recolliguntur in uiscera terræ facientes ibi terremotū. Fiunt autē uenti sæpe ante eclipses. Sed hoc est propter aliquod tempus distans ab illo i quo actualr̄ incipit fieri eclipsis: fiūt nāq̄ uenti in prīcipio noctis ante eclipses mediæ noctis & uenti fiunt in media nocte ante eclipses diluculares. Luna enim in t̄pe taliter distanti a t̄pe eclipsis multū lumen habet p̄ quod potest facere exalationē resparsā i aere

& sic mouere ipsā ut fiant uenti hæc aristote. Et al/
bertus ubi supra ca.12. dicit ꝙ signū terremotus ꝓ
cedens ipsū ꝙ est signū & causa ipsius est eclipsis
solis quia in tempore eclipsis etiā i regione illa ad
quā cōuertitur umbra eclipsis colligitur lumē solis
calefacientis aerē & terrā & ideo incipit ibi frigus
in aere. & in terræ superficie & illud frigus conclu
dit uaporē subterraneū & facit ipsū ab exteriori
parte reflecti super seipsū & efficitur tumultuans
& terrā mouēs. Scias ꝙ uerius signū terremotus ē
eclipsis tā in cauda draconis q̄ī in capite quia expe
rimentali cognitione compertū est caudā esse su/
periorē capite & quāto eclipsis fuerit maior & uni
uersalior tanto terremotus erit maior & quāto ter
remotus minor erit eclipsis & tāto minor erit ter
remotus. Et erit eclipsis maior cā terremotus in lo
cis ad quæ spissior conuertitur umbra & ꝓcipue si
loca illa sint frigida sicut sūt climata septentriona
lia. Et uult albertus innuere ꝙ eclipsis solis plus ē
causa terremotus q̄ī eclipsim lunæ. Cū tamē Age.
ponit econtra .s. eclipsū lunæ esse causā terremotus
& nihil loquitur in textu ubi supra de eclipsi solis.

Dicit itaq; albertus ubi supra. ꝙ subtractio luis
lunæ aliquid cooperatur ad terremotuꝫ. Sed raro
contingit hoc ex eclipsi lunæ qa luna in natura ha
bet mouere aquæ uaporē & maris potius q̄ī terre/
strē uaporē & terrā. Solis autē motus fortior est i
terra & iō eclipsis solis plus operatur ad hoc q̄ī e/
clipsis lunæ hæc albertus ibidē. Et Age. ubi supra
dicit ꝙ quando fortis fuerit terremotus non stati
cessat. Sed primo quidē agitat terrā usq; ad circa
quadraginta dies & deide cessat & tūc ad unū an
num uł duos annos plus sentitur notabiliter circa
eadē loca terræ. Causa autē huius est quia sicut in
corpore nostro pulsus febriles non stati cessant.
Sed post tempus longū usq; paulati ne consumat᷑
humor iste qui erat cā febris. Sic cum mult⁹ spirit⁹
fuerit inclusus intra terra & terra fuerit foramina
habens multū angusta ne spiritus possiunt exalari
nisi scd̄m partes modicas necesse est spirit⁹ ille pos
se exalare. Sed semper terremotus est mior & mi/
nor scd̄m ꝙ plus exalatū est de spiritu ad terræ su
perficiē. Et dicit albertus ubi supra ca.15 ꝙ cōsi
derandū est utrū terremotus sit in loco solido uł
tum cōpacto in partibus uel propter lapidē ma/
gnū tangentē uel propter terræ limositatē in supe
riori eius parte aut sit in loco arenoso & raro qa
si est in loco cōpacto diutius durat eo ꝙ difficul/
ter erūpit ex ipso. Si autē est in loco raro citius fiet
ri. Et in fine illius capituli.15. dicit albertus ꝙ spa
tium loci in quo est terremotus est differens & qū
q; paruū & quandoq; magnū. Impellit enim ali/
quando domū aliquando ciuitate aliquando pro
uinciā sicut dicunt poetæ ꝙ hispaniā diuisit ab af
frica & ciciliā ab apulia & assa montē ab olimpo
& iō quantitas loci q̄ī mouet terremotus est incer

ta. cā autē ꝙ non simul ubiq; est terremotus est qa
causa ipsius terremotus est uentus subterraneus im
pulsus ad locum unum & expulsus a loco alio:
& iō non potest ubiq; terra simul tremere sed tm̄
in loco tam stricto in quo uentus possit reflecti su
per seipsū & cōpulsus locū mouere hæc albert⁹ ibi
dem. Et dicit Age. ubi supra ꝙ spirit⁹ inclusus sub
terra quādoq; facit sonū cū terremotu qñq; uero
sine & causat multas differentias sonoꝝ sicut eni
aer diuersimode percussus cū uirga diuersos emit
tit sonos ita spiritus inclusus sub terra secundū ꝙ
diuersimode percutit & ꝑcutitur ad littora terræ
diuersos facit sonos: ita ut aliqñ terra uidea᷑ mu
gire sicut dicunt prodigia uulgarium. Quadoq;
autē simul cū sono fit terremotus & cū sonus audi
tur terremotus ante non percipitur. Sonus in sub
tiliori corpore defertur q̄ī motus iō per oīa ma/
gis penetrat sonus q̄ī spiritus. Quandoq; autē cū
terremotu accidit inundacio aquaꝝ. sicut accide
bat circa achaiā quia extra ex parte .s. maris flabat
auster & ex parte terræ flabat boreas tandē auster
obtinuit depto borea & auster ita obtinēs impe/
tu suo eleuauit aquas maris propellendo ad loca
terræ propter quod erat inundatio facta simul cū
terremotu quia boreas dēptus propulsus fuit a fri
giditate aquæ in uiscera terræ & causauit ibidē ter
remotū & fiunt terremotus scd̄m partes terræ uē
ti autē diffundūt se scd̄m aliquā regionē totā: exa
lationes eni si debeāt moueri oportet ꝙ oēs impe
tuentur ad locū unū ut fortius moueant nō sic au
tem de exalationibus quæ faciunt uentos sparsæ
enim sunt per totā regionē & iō exalatio aliqua
primo faciens uentū ulterius procedens sēp adiun
git partes alias .s. exalationis & sic per cōtinuā ad
ditione exalationū diffunduntur uēti per totā re
gionē hæc Age. ubi supra. Et albertus ubi supra ca.
17. ostendit mirabiles effectus terremotuū quæ sūt
inundationes aquaꝝ de terra sicut satis diffuse ip
se ostendit uel in isto ca.17. & ponet sententia sua
de hoc in ca. imediate sequente ubi tractabitur de
diluuiis. Itē in fine illius capituli.17. dicit albert⁹
ꝙ aliquando ex terra eicitur ignis & hoc dupici/
ter. Aliquando ēnī uapor in se repulsus de terra in
flāmatur sicut ī nube & tunc cū impetu irrūpit &
ignita corpora & lapides & cineres educit sicut ac
cidit in ciuitate cachanensi ceciliæ qñ ethna mons
talem igneꝫ emisit. Aliquando autē igitur uapor
in se repulsus in loco sulphuris & auripigmenti
& alumis & tunc educit incensū sulfuris eius feto/
re multi homines & multa aīalia moriūtur & uo
catur hoc a philosophis fluuius infernalis. Aliqñ
autē agitur in loco qui similis est aqueus & sulphu
reus & tunc eicit aquas calidas & sulphureas.
Aliquando autē frigescunt extincto uapore. Ali/
quando autē conuertuntur in stagnū salsū pro/
pter partes terrestres cōbustas quæ sunt in aqua &

aliquando etiã reabsorbentur a terra Et in sequẽti ca. s. ca. 16. dicit albertus est item aliquãdo effectus terremotus in modo diuerso mouẽdi terrã quã cõcutit. Aliqñ enĩ mouet motu agitatiuo: aliquãdo ad dextrã & aliqñ ad sinistram. Aliquando autem motu subuersiõis subuertẽdo terrã ita q̃ facit inferi⁹ eẽ superi⁹ & ecõuerso. Aliqñ aũt scissiuo motu faciendo terrã tantã aperturã unã in ipa: aliquando etiã mouet motu perforatiuo faciendo plura foramina non magna in terta. Aliquando autẽ mouet motu tremulo siue motu cribrationis qñ extra situm naturalẽ egreditur & statĩ redit ad eundẽ. Aliquando autem mouet motu ruinoso qñ superior pars terræ cadit in profundũ. Aliquando aũt mouet motu impulsiuo qñ superior pats terræ longe repellitur a situ suo & loco. Aliquando autẽ mouet motu nectionis ut qñ superiot pars ab inferiori uehitur. Aliquando aũt mouet motu depressionis & eleuationis ut quando superficies terræ modo eleuatur & mõ deprimitur. Et omnes hos modos habet terremotus præter motũ quez hẽt in aqua & præter motum quem habet in igne & sulphure de quibus supta dictũ est: hæc albert⁹. Aug. uero ubi supra in textu ponit tantum duas modos terremotus dicens q̃ duæ sunt differentie terremotuũ. Vna. s. quæ fit p motũ tremorz & ita fit frequẽtius Alia quoq; quæ fit per motũ pulsus. & ista rarius fit. Cũ enĩ fit terremotus per motũ pulsus tunc exalatio collecta est tota in loco aliquo p̃fundo quæ postea impetuose mouetur ad superi⁹ quasi per lineã rectã & mouet terrã motu pulsus. Et ubicunq; factus est terremotus fortis p modũ pulsus egreditur multitudo lapidũ sicut bulientiũ in caldariis. Et albertus ubi supra cap. 19. dicit q̃ modi terremotus sunt duo. Quidã enĩ terremot⁹ est per motũ tremoris in quo terra recedit frequenter a situ suo & redit ad eundẽ. Alius autẽ est sicut magnus sonus corpoz confricantiũ ad inuicẽ in aere & est sonus fractiuus & iste nunq̃ est sine scissura loci interioris uel exterioris. Accidit autẽ hæc diuersitas ex diuersitate agitationis uenti occulti ĩ terra: quia sicut accidit tremor ĩ uentris animaliũ ex humore dissoluẽte organũ uel ex uentositate extendente ipsũ extra sitũ propriũ & uirtute reducẽte ipsũ in sitũ naturalẽ & fit tremor ita diu donec uirtus expellat uentositatẽ a mẽbro ita fit in locoz: qñ enĩ uentositas non multa incertũ habet motũ tremit donec inuenit locũ in quo diuertat uel per quẽ exeat: confricantur corpora & frangit ipa & excitat sonũ fractus: & hui⁹ exemplũ est de uentositate in uentre hoĩs conclusa: qñ enĩ est parua tremere facit non modicũ. Sed qñ multa est & siccã exit cũ sono & diuidit superfluitatẽ siccã sibi obuiantẽ uel qñq; eicit ipsã cũ exitu suo. De modo autẽ terremotus ita dicit possidonius plis duo genera sunt motus quibus mouetur terra & unum ẽ

nomen propriũ alteꝝ est successio cũ terra quatitẽ & sursũ de uno latere in aliud nauigii more. His autẽ generibus ut dicit seneca addendum est tertium qđ est dictũ ab antiquis tremor terræ cũ terra quatitur eo mõ quo homines quatiuntur tangente frigore & quasi paralisi dissoluente mẽbrũ Causas autẽ illoꝝ dicit seneca in genere esse duas quaꝝ una est casus magnoꝝ corpoꝝ: & altera est impetus spiritus in terra conclusi ut superius est explanatũ. Et ubi supra ca. 18. dicit albertus q̃ montes qñq; ruunt & hoc duplici de cã: quaꝝ una est quia radices eoꝝ abraduntur tandẽ q̃ fundamẽta non habent & cadunt in toto uel in parte. Aliquando autẽ eo q̃ multũ eleuantur siccant ĩ sublimi & scinduntur ĩ quasdã scissuras in gradiẽtes aquæ torrentiũ cũ impetu deiciunt partẽ scissã a reliqua parte montis & cadit magna pars uel modica secũm proportionẽ scissure illius. Et albertus ubi supra ca. 14. dicit q̃ si magna rupes aliquãdo de monte cadit edificia uicina quatiunt & cadũt Eodẽ modo cũ cauerna sit ĩ terra subtus tũc de sublimi soluitur massa aliqua & in profundũ cauerne deicitur concutitur q̃ terra in circuitu. Et si sulcimẽta cauernaꝝ ruũt ruit etiã terra superior. Sed ista terræ concussio momẽtanea est & paꝝ durat. Casus autem ruinæ cã duplex est. s. scissio ex siccitate prouenens aut corrosio ex continua abrasione fluminis uel aquæ ibidẽ transeuntis. Aliud autẽ genus multiplicatur ualide & diu durat secũm q̃ est quititas spiritus inclusi & secũm q̃ fortior & debilior est locus qui claudit ipsũ: cũ inclinatio terræ periculosior est quia illa trahit terrã uersus cauernam in una parte: & in illa parte frequenter fit casus in cauernã in parte qua inclinatur: & submersio terræ in altera parte in qua fit eleuatio. Si autẽ mõ inclinetur ad unã partẽ modo ad aliã signum est q̃ in utraq; parte cauerna sit & ĩ medio fulcimentum sustentãs terrã & ea quæ sup ipsã sunt. Et si sit spiritus adeo fortis q̃ fultrũ deiciat erit casus suo ragine in utraq; parte: hæc de diuersitate terremotus secũm Aug. & albertũ in locis supradictis ad p̃sens dicta sufficiant. Et Aug. ubi supra ĩ fine capituli dicit q̃ in silis quæ multũ sunt remote a terra ita q̃ sunt circundate pelago magno & lato minus fiunt terremotus q̃ in aliis magis propinquis terræ multitudo nãq; maris infrigidat exalatiões & reddit eas inabiles ad mouendũ terrã. Et iõ tales insulæ circundatæ sic mari magno nõ possunt moueri difficile est propter ponderositatẽ & grauitatẽ eius. Itẽ quia aqua maris de natura sua continue fluit difficile est perpendere qñ esset agitata a spiritibus: hæc Aug. ubi supra. Et albert⁹ ubi supra ca. 20. dicit q̃ quædã regiones uix uel nũq̃ terremotũ patiãtur: quædã autẽ frequenter: dicit enĩ pindarus uix uel nũq̃ egyptũ tremuisse & qñ tremuit paꝝ quassata fuit. Et huius causa est q̃ aegy

pt⁹ fuit aliqñ cohoperta aquis & modico solido
fundo qui erat in medio mollis terra & glutino/
sa paulati fuit circũposita & ió nõ potuit itercipi
uacuũ aliquod in terra. Sed ipsa terra limosa & te
nax est quæ non de facili ab inuicẽ separabitur &
ideo tremere non potest nisi ex magna cã. Itẽ di/
cit albertus ubi supra q̄ experimẽto uéto℞ & no
stra℞ recordationũ didicim⁹ rarius fieri ter remo
tum in.7. diate q̄ȝ uersus meridiẽ cum tñ fortiores
uenti sint in cliatibus aquilonaribus q̄ȝ meridiõa
libus & maria aquilonaria sunt magis tẽpestuosa
q̄ȝ meridionalia quæ uẽtus in littoribus repercut/
tere deberent ad generationẽ terremotus: huic di/
cit albertus q̄ hoc est quia sol feruidus lucet in me
ridionalibus cõburat uaporẽ in terræ supficie &
plus consumat de ipso q̄ȝ eleuet tñ quia in cõcauũ
terræ agit per mediũ introitũ & ide in terra multi
plicatur spiritus ad terremotũ faciendũ. In aqui
lone autẽ debilis radius solis est & similiter alia/
rum stella℞ & ideo ubi in mediũ agit parũ eleuat
de uapore & ió rarius ibidẽ fit terremotus. Est aũt
maior cã huius quia. s. maior calor meridionaliũ
climatũ continue aliquid educens de partib⁹ terre
stribus p euaporationes cõtinue cauat terrã & cõ
cauitates uacuas facit i meridie in quib⁹ uentus re
cipitur qui in se multiplicat⁹ mouet frequenti⁹ lo/
ca meridionalia. Priuatio hui⁹ caloribus in cliati
bus aquilonaribus cã est oppositi frigus enĩ coire
facit parter & nõ permittit faciliter separari & ió
concauitates rarius fieri possunt i aqlone nec per
cõsequens terremotus & qñ fit ibi raro fit magn⁹
Et dicit albertus ibidẽ q̄ in locis mõtuosis fre/
quentius est magnus terremotus q̄ȝ in planis. Et in
locis planis frequentius est terremotus paru⁹ q̄ȝ in
locis montuosis. Huius cã est scd'm albertũ q̄ sub
montibus sunt cauernæ magnæ i quib⁹ plurimus
uapor potest cõgregari & quia loca montuosa sũt
ualde uaporosa. Loca autẽ plana nec ita sunt ca/
uernosa nec ita uaporosa. & ió frequentius est ter
remotus i locis montuosis & pcipue quæ sunt sup
littus maris. In planis autẽ paru⁹ uapor aggregat'
& i paruis foueis & ille plana loca tremere facit'.
Sed montuosa paruus uapor non mouet tũ quia
expirat per cauernas tum etiam quia montes sunt
graues & non mouẽtur nisi fortiter percutiantur
hæc albertus ubi supra. Ex his ergo quæ dicta sũt
in hoc ca. patet tam scd'm sentẽtiã alberti q̄ȝ scd'm
sententiã Ari. qualiter fiat terremot⁹ & quot mo
dis accidit: etiã quibus tempori b⁹ in quibus locis
maxime fiat & quæ sint efficientes terremotũ &
quæ sint eius effectus.

¶ Capitulum secundum de diluuiis & eorum
causis.

Restat mõ loqui de diluuiis & eo℞
causis. Sed primo sciẽdũ est quod
diluuiũ ẽ duplex. Quoddã enĩ est
diluuiũ aquæ & quoddã diluuiũ
ignis. De quo℞ utroq; diluuio fa/
ciunt mentionẽ iulius firmic⁹ libro.3. in pricipio
& hermes trimegistus libro.2⁰. in pricipio dicens
q̄ cũ tricento℞ miliũ ãno℞ minor apocastasis. i.
reintegratio per etrosiam aut per cataclismũ fie/
ri consueuit tunc ergo exustionẽ diluuio. i. etrosi.
i. cataclisim⁹ sequit'. Nulla enĩ re ab alia exusteres
poterant renasci nisi admixtione quæ cõcret⁹ pul
uis fauilla℞ omniũ genitaliũ semẽ collectã conce
perit foecunditatẽ hæc illi. Cũ ergo sint duo gene
ra diluuio℞. s. diluuiũ aquæ & diluuiũ ignis prius
intẽdo loqui de diluuio aquæ & post modũ de di
luuio ignis. Diluuiũ uero aquæ describit isidorus.
13. etymol' cap. ultio dicẽs. Diluuiũ est dictũ quod
aqua℞ clade oĩa quæ inundauerit deleat. Et io/
hãnes iannensis in suo catholicon dicit q̄ diluuiũ
est cathaclismus ex nimia aqua℞ inundatõe uł de
structiõe. Et proprie ex nimia aqua℞ inundatione
sic dictũ est quia aqua℞ clade oĩa quæ inundauerit
diluat. i. cõmisceat & destruat. Cathaclismus ue/
ro scd'm prædictũ iohannẽ idẽ est q̄ diluuiũ a ca/
tha. q̄ est per & clima quasi diluuiũ p diuersa cli/
mata. i. p diuersas mundi partes dispersũ. Diluui
um uero aquæ duplex est prout dicit albert⁹ libro
primo de proprietatibus elemento℞ tractatu.2.
ca.9. Nã quoddã est diluuiũ uniuersale & quoddã
particulare. Vniuersale aũt diluuiũ fuit q̄ totã sub
mersit terrã habitabilẽ: sicut fuit factũ sub. Noe q̄
idẽ eẽ puto q̄ factũ fuit sub deucaliõe & pura ut
testantur poetæ græci & latini. Sed diluuiũ parti/
culare fuit sepius q̄ unã forte terrã aut submersit
aut infudit ad tps licet non submersit in toto. Et
isodotus etymol'. libro.13. ca. ultimo facit mẽtio
nem de tribus diluuiis transactis dicens. Primũ
diluuiũ fuit sub noe qñ ex hominũ sceleribus offẽ
sus est deus toto orbe cõtecto deletis cunctis unũ
cæli spatiũ fuit atq; pelagi. Scd'm diluuiũ fuit i a/
chaia. Iacob patriarchæ & hogigi tpibus. Tertiũ
diluuiũ in thessalia moysi uel amphitrionis tpe fu
it. Sed & flumina cum insolitis aucta himbribus
ultra consuetudinẽ uel diuturnitatẽ uel magnitu/
dinem redundant multaque prosternunt & ipsa
diluuiũ dicuntur. Sciendũ autẽ flumina cũ supra
modũ crescunt non tñ ad præsens inferre dãna sȝ
ẽt alia sigificare futura hæc isidor⁹ de diluuiis uni
uersalibus & particularibus. Et dicit albertus ubi
supra q̄ cã uniuersalis diluuii est in qua oĩa simul
celestia terrestia cõueniut causantia inundationẽ
aquæ. Causa autẽ minus uniuersalis diluuii est i q̄
quædã celestiũ cõueniunt & quædã terrestriũ. Cau
sa uero particularis diluuii est in qua conueniunt
aut quædã celestia sola: aut quædã terrestria sola.

Et dicit albertus q ab eadē constellatione innascit' uis superior quæ in aquas conuertit uaporē & aerem & uis inferior quæ a terra ebulire facit aquas ad terræ superficiē. Et albert⁹ ubi supra pōit opinionē alioꝝ de diluuiis dicens q quorundā arabum sententia est huiusmodi ꝓdigia in terra fieri ab imaginatione itelligētiæ quæ mouet sphærā lunæ & non ab ipsa luna uel ab aliqua alia stella. Dicūt enī q sicut corpus hoīs se habet ad aīam ita tota corporalis materia generabiliū & coruptibiliū se habet ad motorē lunæ. & q ipse ꝓprius motor est talis materiæ. iō sicut imaginata forma aliqua p se corpus nostrū ex obiecto quaꝫ hētad aiaꝫ ad hoc q induat eā ita mouetur tota materia generabilium & coruptibiliū ad induendū omnē formā quā imaginat' motor lunæ. Quidā aūt alii dicūt non esse huius causā sed poti⁹ superiorū exorbitationē. Exorbitatio aūt est apud eos q plæ post lōgam circuitionē eleuant aerem & quādoqꝫ deprimunt tunc aqua efficitur altior q̄ terra & iō inundat sup terrā & mergit eā & hoc sed'ꝫ quosdā platonicos & egyptios dictū. Has uero duas opiniones de diluuiis reprobat albertus ubi supra. Sūt ēt quidā qui diluuia & huiusmodi prodigia diuinæ dispositōi attribuūt & dicūt non debere nos huiusmodi rebus quærere aliā causā q̄ uoluntatē diuinā. Quib⁹ respondendū est q ista prodigia nutu dei fiunt in punitionē prædictoꝝ hominū iniuste uiuentium. Sed tū deus efficit hæc eadē per cās naturales p quas sua uolūtas in talib⁹ producitur ad effectū. Et huiusmodi causæ uniuersales sūt sup celestia corpora & alia hic inferius quib⁹ utitur deus tanq̄ instrumentis. Et dicit albert⁹ ubi supra q cā diluuii qd' fuit in terra fuit coniunctio quæ fuit in signo pisciū. Et huic cōcordat Aꝫ. ubi supra dicens q diluuiū qd' fuit in terra non fuit nisi ꝓpter cōmutationē cōiunctionis stellaꝝ in signo pisciū Et dicit albertus ubi supra q cōiunctiones planetarū sūt multis mōis. Quādoqꝫ .n. cōiungunt' omnes simul in uno signo & in uno gradu & in uno minuto. Aliquando aūt coniungunt' pauciores siue. 6. siue. 5. siue. 4. siue. 3. siue. 2. & hoc fit multis uarietatib⁹: possunt enī oēs coniungi ꝑter saturnum uel omnes ꝑter iouē & sic de aliis. Sed septenaria cōiunctio planetaꝝ nō est nisi uno mō. Itē plæ possunt coniungi uel p latitudinē & longitudinē ul' p longitudinē solū. Et dicit albertus q cū stellæ sint luminaria ībibētia sibi lumē qd' ad eadē dirigitur tunc cū fuerint cōiunctæ p longitudinē & latitudinē inferior ībibit sibi lum̄ superioꝝ usqꝫ ad centrū suum & ibi format ipsā sua uirtute. Et ulterius dicit albertus q duæ stellæ quæ sūt superiores sunt fortiores: quæ aliqñ coniunctæ ꝑmutant triplicitatē in q̄ prius fuerint coniunctæ: & aliqñ coniungunt' in eadē triplicitate in q̄ prius iungebantur. Cū aūt permutant triplicitatē significant magna accidētia & prodigia & mutatiōes generalis status elementoꝝ mundi. Qualiter aūt magnæ mutationes in mūdo & accidentia magna ut diluuia & destructiones quorundā climatū & similia fiūt ex cōiunctiōibus magnis planetaꝝ superioꝝ dictū est prius in tractatu prio huius libri distinctione secunda satis diffuse scd'm sententiam albu. & messaballa. & iō non oportet hic recitare dicta eoꝝ. Et albert⁹ ubi supra dic' q cā uniuersalis diluuii cōponitur ex. 4. causis quartaꝝ. Pria est cōiunctio aretiana planetaꝝ: secūda est q fuerunt oēs uel plures eoꝝ in īferiori parte s. ioꝝ circuloꝝ: tertia cā est q talis fuerit cōiunctio quæ iecpit a signo aquarii iuxta q̄tuor stellas quæ dicunt' hidria aq̄rii & a quibusdā uocāt' effusor aquæ: qa de illis cōpertū est q specialē effectū prodigiosū habent in mouendo aquas & cū inceperitis & trāsierit in signū pisciū aliquod est de triplicitate aq̄æ quia illud signū maximā habet uirtutē ī illa triplicitate. s. plus q̄ cancer uel scorpio. Nam tūc oportuit ut triplicitas quæ regnabat ante hoc in mūdo esset aerea & aer hūore & cōuertibilitate iuuat ad multitudinē aquaꝝ. Dico autē coniunctionē aliquā incipere in uno signo & pfici in alio qñ cētra epicycloꝝ uel ipsi epicycli a se accedūt & ipsi plæ conueniunt paulatī in alio signo. Quartū aūt & ultimū est q luna fuerit cōfortata uiribus suis ī hora coniunctiōis sicut q ipsa ascēdat a circulo emisphærii & q ipsa cōiūctio directe fuerit sup aquā & q fuerit ī die & hora lunæ: tunc enī sine dubio luna habet in se quicqd uis fuit in oībus planetis & mouet tota illo uie scd'm naturā lunæ & ideo non tunc paulatī procedit aqua. Sed q̄si exilit de ītimis terræ uisceribus: hæc albert⁹ ubi supra. Et albu. primo de cōiunctionibus magnis differentia prima dicit q proprietas signoꝝ inceptionū maiorū significantiū tpe cōiunctionis utrorūqꝫ altiorum in ariete & in tpe cōiunctionis eorundē qñ mutatur a triplicitate in triplicitatē hēt significationem in rebus uniuersalib⁹ ut sunt diluuia uices & sectæ & similia. Sic itaqꝫ patet cā uniuersalis diluuii sūpta ē ex corpibus & uirtutib⁹ supercælestibus. Causa uero alia ip⁹ diluuii uniuersalis fuit in istis inferiorib⁹ prout dicit albertus ubi supra. s. q oportuit tunc ꝓpter motū aquæ uapores esse plurimos in aere & ī ipo uincere uim lūæ & iō fuerūt pluuiæ quæ & uapores aeris in aquā conuerterūt. Scd'a aūt cā fuit ut essent multi uapores spissi i terra & fortes qui ex terra solida in aquas erūpebāt & de abissis aquas eiecerūt: hæc ergo sūt cāe uniuersalis diluuii aquæ. Et dicit albert⁹ ubi supra in fine huius capituli. 9. q diminutio illoꝝ ad quod hoc occurrūt facit eām diluuii particularis & erit minus diluuiū scd'm q pauciores cāæ & min⁹ forte comunicant. Aliqñ autē solus uētus terremotus facit: facit diluuiū particulare. Aliqñ aūt est ibi ua

por & etiã alia uirtutũ cælestiũ sicut dictũ est. Et di
cit albert⁹ libro.3.metheoroꝝ tractatu.2ᵒ.ca.6.ꝙ
uentus aliqñ intrans & poros terræ cõfricans in/
cendit ignẽ auripigmenti & sulphuris. Eodẽ autẽ
mõ uidemus ꝙ mouet aquã undas eleuãdo in sup
ficie maris. Aliqñ autẽ ex operatione uẽtoꝝ unde
obuiãt undis & fiunt procellæ altitudines mõtiũ
adæquãtes & de terra qñq; plurimã aquã exsufflã
tes & faciẽtes diluuiũ & submersiones terraꝝ hæc
ibidẽ. Et ubi supra ca.17.dicit albert⁹ ꝙ effect⁹ ter
remot⁹ ẽ eiectio aqꝝ de terra cũ fuerint uẽti faciẽ
tes terremotũ cõcurrẽtes i loco aqꝝ sub terra Hoc
aũt fit multiplr. Aliqñ eni sub fũdo aqꝝ i terræ ui
sceribꝰ stantiũ ul fluentiũ cõcludit uẽtus & erũpẽs
diuidit terrã q̃ aperit aq̃s & eicit aquã ipetu suo &
sic facit eam aperire. Aliquãdo autẽ subuertit ter/
ram ita ꝙ iferius terræ uẽit superi⁹ & ecõuerso: &
hoc fit qñ uentus prio æqualiter ipellit fundũ ali/
cuius terræ donec eleuet ipsã & cum fuerit eleua/
ta tũc cũ impetu magno egreditur ad latus unum
& ideo illud impellitur sursũ & inuoluitur terra
& superior superficies inferior efficitur & tunc ad
tempus eleuatiõis apparet aqua sed stati operitur
iterum. Aliquãdo autẽ eicit terrã in locũ uicinũ &
tũc sub uoragie appent aq̃ stãtes & fluẽtes. Aliqñ
aũt eicit aquã p terræ apturã in tm̃ ꝙ submergit lo
cũ aliquẽ ul plura loca. Et aliqñ facit diluuiũ pti/
clare mai⁹ uel min⁹ sed3 ꝙ pl⁹ uel min⁹ eicit de aq̃.
Cã aũt hui⁹ est ꝙ aliqñ cõueniũt duo uẽti q fortio
rum sĩt flat⁹ sicut aqlo & auster sub terra i loco aq̃
rũ multaꝝ p dulces tract⁹ terræ ueniẽtes p quos se
cũ trahũt plimas aq̃s & cũ illi uẽti cõueniũt i cõca
uitatẽ multæ aq̃ ipulsæ a uẽtis illis ex ipetu tã uẽto
rum q̃3 aqꝝ & excindit loc⁹ & exsufflat mlta aq̃
subito & fit submersio magna uel pua sedm quãti
tatẽ illaꝝ aqꝝ & uentoꝝ ipellentiũ eas. Accidit
aũt aliqñ ꝙ uẽti isti sub fundo maris aliqñ cõgre/
gant cũ aq̃ uel sine aq̃ & cũ erũpunt diuidẽdo fũ/
dum eiciũt mare ultra litt⁹ ad magnũ spatiũ uel p/
uũ sedm quãtitatẽ & ipetũ uẽtoꝝ. Et hac de cã ac
cidit mltiplicatio aqꝝ influentiũ licet aliqd icre/
menti accidat ex pluuiis qñ.s. multiplicant supra
modũ cõsuetũ & submergũt terras & deiciũt edifi
cia. Sed est attẽdendũ ꝙ uapor uẽti mouet aliqñ
aquã huiusmõi quãtitate sua & aliqñ q̃litate: quãti
tate qdẽ mouẽs eicit aquã multã sibi & sine ma/
gno ipetu. Sed quãtitate sola mouẽs eicit aquã sp/
sam p riuos & guttas. Aliqñ. aũt mouet & qualita
te & quãtitate sil & hoc mõ eiciens aquã simul cũ
inuenit piculosũ facit diluuiũ qd subitũ est & ipe/
tuosũ. Dico aũt q̃litatẽ mouẽte caliditatẽ solã. Cu
ius exẽplũ est i artificialib⁹ ꝙ si sumat uas ereũ for
te qd sit itus bñ cõcauũ & hẽt puũ foramẽ supra &
aliud habeat in uẽtre pauũ, sed maius prio: hẽat
uas pedes ita ꝙ uẽter ei⁹ non tãgat terrã & iplcat
uas aq̃ & postea lignis fortiter obstruat unũquod

q3 foramẽ ipsi⁹ & ponat i igne ualde calido gene
ratur tũc uapor in uase ita ꝙ fortificat⁹ retro erũ/
pat p alterũ foramẽ obstructũ. Et si erũpit supius
lõge picit aquã sparsã supra loca adiacẽtia igni.
Et si iferius erũpit pẽicit aquã sparsã in ignẽ & ipe
tu uaporis pẽicit carbones & cineres lõge ab igne
sup circũstantia loca & iõ uas illud uulgariter suf
flator uocat & figurat ad figurã hois sufflãtis. Ex
pdictis p3 q̃liter ex uẽtis sub terra fiũt magnæ inũ
dationes aqꝝ & q̃dã diluuia pticularia aq̃. Aliqñ
uero accidunt ibi magni fluxus maris qui submer
gunt quasdã terras & ciuitates sicut dicit albertus
libro prio de pprietatib⁹ elemẽtoꝝ tractatu.2.ca.
6. Et intendo dicere q̃liter fiũt tales magni fluxus
sedm opinionẽ alberti ubi supra & sedm opinio
nẽ albu.3.maioris itroductorii. Sed pri⁹ uolo tan
gere cãm flux⁹ & reflux⁹ maris sedm opiniões eo
rundẽ. Dic itaq; albu.3.maioris itroductoni.dria
4.& cũ eo cõcordat albert⁹ ubi supra ca.5.ꝙ acces
sio & recessio maris fit p cõiunctionẽ triũ reꝝ.
Quaꝝ prima est esse loci aq̃: secũda ẽ esse ipsi⁹ aq̃
tertia est motio aq̃ a luna. Prima nãq; est ut cõgre
gentur aq̃ i locis pfũdis ac locis fractis ꝙ i eis mon
tes i locis plimis & diuersis uincerit qa sup plura
loca eiusdẽ terræ duricia & dẽsitas ptiũ i qb⁹ mlti
colligant uẽti. In terris nanq; duris ac densaꝝ p/
tium & in locis mõtuosis maxĩe congregant uẽti
Scda res est ut cõgregentur aq̃ multæ i simili haꝝ
locoꝝ & stent in tẽpore prolixo. Nã cũ aquæ diu
steterint efficiunt spissæ & salsæ atq; amaræ & na
scuntur in eis densi uapores & uenti pꝑter sallugi
nem aquæ & eius amaritudinẽ & ob hoc ꝙ deicẽ
dit ad eam ex uapore terræ. Nã & uapor aquã ad
auget & mouetur tota aqua & calefacit sua põde
rositate ac soluitur & spirat atq; ideo indiget loco
maiori suo loco prio Tertia ãt cã ẽ motio aq̃ a lũa
q̃ quidẽ lũa ut dicit albert⁹ ubi supra mouet & tra
hit mirabilr elntũ hũidũ sicut magnes trahit ferꝝ
eo ꝙ ipsa luna est pria cã humidi aquæ. Et dicit al
bu. ubi prius q cũ fuerit mota aqua p motionẽ lu
næ spirat ipsa aspiratio auget in motu aquæ & se
q̃itur uenti qui sunt i superiori pte maris ad eius
inferiora & iungitur ipsa motio ipsoꝝ uentis qui
sunt i terra: erriguntq; uenti q sunt in ea his q sũt
in pfũdo maris ut exeãt ex pte locoꝝ. Erigit q; uẽ
tus p mot⁹ eius & eleuatiõis aq̃ in sublime. Spirat
q; aqua & eleuatur atq; eructat fit q; ex ea accessio
siue fluxus nec desinit aqua ascendens moueri &
spirari p motõnẽ lunæ. Sed cõtinue uẽtus eleuat a
quã & mouet: exuentq; ipsi uenti statim & soluũ
tur ac spirãt q̃3 diu durauerit lũa ascẽdẽs ab orien
te maris petens per mediũ cæli. Cũq; i medio cæ/
lo fuerit accessio crescẽdo pficit atq; ob hãc cãm fi
unt i mari & i initio accessiõis uẽti uehemẽter cali
di. Cũ autẽ luna a medio cæli recessit reuertit aq̃ p
suã naturã propriã & nõ per lunã ad suum locũ

& fit recessio siue refluxus. Rursũ cũ puenerit lũa
ad angulũ occidentis icipit accessio uenire usq; ue
nerit lũa ad imũ cælũ. post hoc reuertit᷑ aqua quo
usq; puenerit lũa ad circulũ emisphærii oriẽtis. Cũ
q; appuerit luna i circulo, emisphærii orientis re/
uersa aqua ẽ ad silẽ qd᷑ fuerat. Et i eodẽ ca. iferius
dicit albu. q̃ i fluminib⁹ & i aquis currentib⁹ & ẽt
i multis marib⁹ ꝑpter subtilitatẽ aquæ nõ accidit
accessio & recessio. Cũ eni lũa ipsa mouerit ipa ca
lefacit & nõ remanet ille calor i eis ꝑpter eoꝝ sub
tilitatẽ nec fiũt i eis uẽti nisi pauci. Aquæ uero dẽ/
sæ & salsæ uẽtos & uapores q̃plimos ꝑpter salsu
ginẽ & amaritudinẽ eaꝝ recipiunt. Cũq; cõmo/
tæ fuerint & caluerint remanet in eis ille calor ꝑ/
pter salsuginẽ & amaritudinẽ eaꝝ recipiũt auget
q; eiusdẽ resolutio augmẽtationẽ maximã i aquæ
& hæc ẽ cã fortitudinis accessiõis ut dictũ ẽ. Et al
bertus ubi supra. dicit q̃ lũa ex hoc q̃ lumen acci/
pit a sole facit euaporare uentũ q ẽ i fundo maris
Et hoc cõtingit trib⁹ d᷑ causis: q̃ꝝ una ẽ q̃ lumẽ lu
næ est acceptũ a sole & sua caliditate subtiliat ua/
porẽ grossũ i mari q uapor subtiliat⁹ q̃rit dilatari
& extrudit aquam de profundo. Secũda cã ẽ ipa
natura lunæ quæ mouet elemẽtũ hũidũ: & iõ quã
do occurrit ei aqua motu suo calefacit & mouet
uaporẽ q querẽs resolui dilatat᷑ & extrudit aquã
Tertia cã est situs lũæ i circulo emisphærii. Cũ .n.
ascendit in q̃rta oriẽtis eleuat᷑ cũ ipsa aqua & ex/
trudit᷑ i q̃rta occidẽtali ꝑut dictũ ẽ: Et qñ lũa diu
tius manet super terrã q̃ sub terra tũc fit tp̃s ꝑlixi⁹
accessiõis & recessiõis primaꝝ q̃ secũdaꝝ. Et qñ
diutius luna manet sub terra q̃ sup terrã tũc fit ecõ
tra. Silr̃ si prim⁹ plus tardat i oriẽtali q̃ i occñtali:
tũc tp̃s accessiõis priæ est ꝑlixi⁹ q̃ accessiõis secun
dæ. Et silẽ iudiciũ ẽ de tp̃e accessiõis cõpato ad tẽ
pus recessiõis: hæc albertus. Et albu. ubi supra põ
nit duas cãs initii ascensiõis & ei⁹ duratiõis cũ lu/
na ea occidente ad imũ cælũ puenerit. Quaꝝ pri
ma cã ẽ q a linea oriẽtis ẽ i directo lineæ occidẽtis
& ois q̃rta circuli ab oriẽte i mediũ cælũ ẽ in dire
cto illi⁹ q̃rtæ q ẽ ab occñte ad imũ cælũ. A cõcor/
dia ergo q̃rtæ q ẽ ab oriẽte i mediũ cũ q̃rta quæ est
ab occñte i imũ cælũ cõuenit ut eaꝝ accessiões &
recessiões in quãtitate cõsilẽs iueniãt᷑. Secũdã cã
ponit albu. eo q̃ sicut ascẽsiões oium signoꝝ i oi
regiõe i medio cælo & i imo cælo iueniũt᷑ cõsilẽs
i circulo directo sic & eoꝝ descẽsiões unde & silr
& istud signũ qd᷑ occidit occidit ꝑ silẽs ascẽsiões
illius signi qd᷑ orit᷑ & sic opat᷑ signũ i occidẽte si
cut signũ opat᷑ q̃ ascẽdit & ꝑficit ad mediũ cæ
lũ & ad angulũ terræ ꝑ silẽs ascẽsiões i circulo di/
recto. Iõ cũ uenerit luna ad gradũ occidẽtis alicu
ius maris incipit accessio queadmodũ incepat dũ
uenerat ad gradũ oriẽtis & durat quousq; deuene
rit luna ad imũ cælũ: & ex consili cã fit recessio dũ
mouet᷑ luna ab imo cælo ad oriẽtẽ. Has uero du/
as cãs secũdi fluxus & secũdi refluxus maris quas
ponit albu. nõ multũ approbo nec reputo multũ
rõnabiles nec intẽdo determiare ad p̃ns: ueritatẽ
i ea parte nec sciõ nec sufficio nec ad me ꝑtinet. sʒ
sufficit recitare dicta albu. & alberti de cãs fluxus
& reflux⁹ maris q iter alios de illa materia maxiẽ
ꝑtractant. Sed i quodã libro q ascribit᷑ a rato &
q sic icipit. Quicũq; sphæræ mũdã erõeʒ &c. Ibi
dẽ in .2. lib. ca. de occeano dicit᷑ q̃ occean⁹ transit
sub zona adusta suꝑiora terræ & inferiora maxis
circũcigẽs aqs rectoq; trãite mediũ diuidit orbẽ.
Et ab illo generali occeano. q̃ttuor refusiões oriũ
tur duo. s. ab oriẽte. & duo. s. ab occidẽte q̃ꝝ utri
q; alia ad aquilonẽ & alia ad austrũ refundũt᷑. sic
q; iuncẽ sibi obuiãtes q̃ i mari cursu itermiscẽt᷑: &
ex hoc fit aquaꝝ collisio a ꝑlimis occeani accessio
& recessio estimata q̃ quotiẽs i mare nostrũ . s. in
angustiora facta cõtigerit aduenire aduertẽdũ ẽ
hoc fieri ex refusiõib⁹ ꝑdictis quas occeanũ uulg⁹
cõsueuit nuncupare. Iõ. s. ex eis nostrũ ifluit mare
hæc ibidẽ. Et quædã maria accedũt & recedũt bis
oi die & q̃dã semel cũ mense faciũt unũ accessũ &
unũ recessũ: & q̃dã stãt & nec accedũt nec recedũt
unq̃: & tempus initii actionis etiã maris in regio
ne una est tẽpus initii recessionis maris in regione
altera ubi utrunq; mare bis accedit & recedit i die
quoꝝ omniũ cãs ponũt albu. & albertus i locis su
pradictis. Multæ quædã aliæ cãe fluxus & reflux⁹
maris ponunt᷑ ab eisdẽ: & silr̃ ab Ariꝝ. 2. metheo/
rorum. & ẽt ab aliis philosophis quas ad p̃ns di
mitto. Volo ãt mõ aliquid tractare de cãusis for
titudinis fluxus maris. unde magnæ iundationes
& terraꝝ submersiões & quædã diluuia particu/
laria quãdoq; cõtigũt. Albu. uero ubi supra. dria
5. Et silr̃ albertus ubi supra. ca. 6. multas cãs ponũt
fortitudinis siue fortificationis fluxus maris de q
bus tñ. quattuor causas ad p̃ns intẽdo ponere iu
xta intentionẽ tã albu. q̃ alberti. ubi supra. quaꝝ
prima cã est distantia lunæ a sole. Cũ eni luna ẽ i
eodẽ loco zodiaci cũ sole tũc illi duo cõiũcta uir
tute mouẽt mare: & iõ cũ cæteris causis existenti/
bũs paribus cõfortatur accessus aquæ: qñ aũt rece
dit luna tũc ẽ parũ luĩs solis in luna & nõ hẽt sibi
coniunctũ solẽ: & iõ tunc debilitat᷑ accessus quo/
usq; luna distiterit per quartaʒ cæli a sole & fuerit
dimidiata luĩe & cõfortabit᷑ lumẽ ei⁹ & cõforta
bit᷑ ẽt accessus maris & nõ desinet cõfortari dõec
lũa sit plena & tũc maxiẽ cõfortat᷑ accessus & re/
cessus debilitatur. Cum autem lumen cadit a ple/
nilunio incipit debilitari accessus donec iterum
luna sit dimidiata & tunc parum confortabitur
per angulum lunæ qui est rectus. Quarta autem
pars circuli subtenditur angulo recto siue cen/
trum existenti: & tũc iterum debilitabitur acces/
sus donec sit luna cum sole: tamen crescente lu/
mine in luna semper est fortior accessus maris q̃

decrescēte luīe ei⁹. Oīs eni uirt⁹, crescēs potētior ē ad operandū q̄ᵱ eadē in eade quātitate decrescens Secūda aūt cā fortitudinis accessus maris est propinquitas lunæ ad mare: & hoc accidit qn̄ ipsa in eccentrico & ī epicyclo suo descendit uersus terram. tūc eni est fortior motor ci⁹ in mari q̄ᵱ qn̄ in eisdē circulis ascēdit: & si descēdat ī eccētrico & ascendat ī epicyclo suo cōfortat᷑ adhuc motus eius licet nō adeo fortis sicut qn̄ ī utroq̄ꝫ circulo descēdit. Tertia aūt cā est accessus lūæ ad zenith capitū eoꝝ qui sunt maxīe iuxta mare qđ accedit uel recedit: hoc aūt accidere pōt duob⁹ modis: ut. s. si latitudo eius fuerit septētrionalis uel si ipsa fuerit in signis septētrionalib⁹. Et hoc ītelligendū est de nobis qui habitamus circa tropicū æstiuū uersus septentrionē. Quarta aūt cā est fortitudo lūæ ex trib⁹. s. ex loco cæli ī quo fuerit & ex stellis fixis significantib⁹ aquas siue effusionē aquæ siue humiduꝫ & ex pl̄is licet eadē significantibus. Quādo eni luna fuerit in signis aquaticis & p̄cipue ī piscib⁹ uel ī aquariu tūc cōfortabit᷑ eius effect⁹ in mari. Si etiā fuerit luna cū stellis fixis significantib⁹ īundatiōes aquaꝝ sicut sunt stellæ q̄ttuor quæ sūt iuxta aq̄ effusorē uel sicut sūt pleiades & aliæ stellæ multū humidæ tūc magis adhuc cōfortabitur effect⁹ lūæ, sup maris accessū. & p̄cipue si luna descēderit in circulo suo. Et si cū hoc alii pl̄æ duo uel tres uel q̄ttuor uel q̄nq̄ꝫ. uel oēs sil᷑ cōiūcti fuerint ī signo hūido & stellis fixis ueheméter hūidis: & maxīe si tūc luna ei iungat᷑. Et si tūc pl̄æ uel oēs uel plures eoꝝ fuerint descēdētes ī circulis suis. Si ergo hæc oīa acciderint simul erit accessus maris intollerabilis & diu durans & fortissim⁹ ita ꝙ submerget q̄dā loca uicina nisi p accidēs impediat᷑ ꝓpter loca cōcaua ī quib⁹ recipit᷑ mare exiens uel ꝓpter aliqđ accidēs. Istis igit᷑ causis sic determinatis cōsiderādū ē si pl̄es eoꝝ cōicant in uno uel pautiores. & scđꝫ hoc iudicandū ē de accessu maris uel de ei⁹ recessu hæc albert⁹ ubi supra. Et sil᷑ cōcordat albu. ubi supra. Cā aūt præter has q̄ttuor p̄dictas ē in istis inferiorib⁹ & ē uent⁹ adiuuās uel impediens accessū maris eleuatū de profundo maris uel flans ī terra ab aliquo q̄ttuor anguloꝝ mundi. Qualiter aūt huiusmodi uētus iuuat uel ipedit accessū maris satis manifestāt albu. & albert⁹ ī locis p̄allegatis & pro parte dictuꝫ est pri⁹ ī hoc cap. Aliæ ēt cāæ ab istis iā dictis ponunt᷑ ab albu. & alberto. s. fortificatiōis accessus maris q̄s dimitto ad p̄ns: & sufficiūt mihi cāæ iā dictæ. ℭ Dicto đ diluuio aq̄ mō restat loq̄ đ diluuio ignis. Et nota ꝙ diluuiū ignis duplex est sicut & diluuiū aquæ. quoddā eni diluuiū ignis particulare & quoddā uſe. Diluuiū ignis uſe erit in finali iudicio qn̄ oīa q̄ttuor elementa & oīa cōposita ex eis p ignē erūt purgata, sicut ostensū est inferius. Diluuiū particulare ignis prout dicit albertus lib. prio. de proprietatib⁹ elemētorū. tractatu. 2. c. 12. est qn̄ excitat⁹ ignis a luīe solis & ab aliis stellis exsiccat īcēdit climata calida & non tempat: sed iordiate calefacit climata frigida. Primo itaq̄ꝫ determinādū ē de diluuio uſi ignis ꝙ aūt ī iudicio erit diluuiū ignis multis auctoritatib⁹ sacræ scripturæ probari pōt. primo uidelicet p illud isaie. ca. ulti. Ecce dn̄s ī igne ueniet & q̄si turbo q̄drigæ ei⁹ reddet & īdignatiōe furorē suū & increpationē suā ī flāma ignis quē ī igne dn̄s iudicabit: & amos. 7. Ecce uocabit ignē ad iudiciū dn̄s deus Et primo psal. 49°. ignis in cōspectu ei⁹ exardescit Itē psal. 96. Ignis ante ipm p̄cedet & inflāmabit ī circuitu inimicos ei⁹. Et secūda petri cap. ulti. cæli erūt ī terra per aquā cōsistens uerbo dei p quod ille tūc mūdus aqua mūdat⁹ periit. Cæli aūt qui nūc sunt. i. scđm glosam cæli aerei īferiores & terra eodē uerbo repositi sunt igni reseruati ī diē iudicii. Et inferius in eodē cap. dicitur. adueniet dies dn̄i sicut fur ueniet in quo cæli magno impetu transient. elementa uero calore soluentur: terra autē & quæ in ipsa sunt exurent᷑. Cū hic ergo omnia dissoluenda sunt quales oportet nos esse ī sanctis cōuersationibus & in pietatibus expectantes & pperantes in aduentu dei per quē cæli ardentes soluentur & elementa ignis ardore tabescent. nouos enim cælos & nouā terrā per promissionē ipsi⁹ expectam⁹ in quib⁹ iustitia habitat. Et prio ad corinthios. 7. cap. super illud præterit figura huiusmōi &c. dicit glosa ꝙ pulchritudo huius mundi mundanorū ignium conflagratione peribit. Et huic concordat augustinus. 2°. de ciuitate dei. capi. 16. dicens ꝙ figura huius mundi in finali iudicio mūdanorum ignium conflagratione peribit sicut factum est mundanarum aquarum inundatione diluuium. Et glosa super illud secundo de thesalonicen̄. 4. In flāma ignis dantis uindictam &c. dicit ꝙ ignis in mundo præcedit xp̄m uenturum ad iudicium tantum spaciū aeris occupans quantum occupauit aqua in diluuio. Sed dicit beda super genesim & allegat magistrum. 2. sententiarū. distinctione. 17. ꝙ aquæ diluuii ascenderunt per quinq̄ꝫ cubitos ultra cacumina altissimorū montium. Ignis ergo ante secundū aduentū christi tantum spacium ascendet. Et iosephus libro prío de antiquitatibus. ca. 2. dicit adam prædixisse exterminationē omnium reruꝫ: unam ignis uirtute alteram uero aquarum ui ac multimode fore uenturā.

Item dicit iosephus ibidem ꝙ filii seth ante diluuium aquæ disciplinam rerum cælestium & ornatus earum primitus inuenere. & consanguineus eius existens musicam inuenit: & ne dilaberentur ab hominibus quæ ab eis inuenta uidebantur aut anteq̄ᵱ uenirent ad cognitionm deperirent cum prædixisset adam exterminationem rerum omnium unam ignis uirtute alteram uero aquarum multimode fore uenturam: &

dicit ibi ꝙ filii seculi discursũ rerꝫ cælestiũ primiꝰ inuenere & cũ sãguineꝰ eius tubal musicã inuẽit & ne depirent ea q̃ ꝑ aquã & ignẽ ut adã ꝑdixit fecerũt duas colũnas aliã quidẽ ex lateribus & aliã ex lapidibus in ambabus q̃ inuenerat cõscripsere: ut & si cõstructa lateribꝰ exterminaret ab himbribꝰ lapidea permanẽs ꝑberet hoibꝰ scripta cognoscere simul: & quia lateraliter aliã posuerũt quæ tñ lapidea permanet hactenus ĩ terra siriæ: hæc Iosephꝰ ibidẽ. Et iulius firmicus lib.3. in principio: & hermes trimegistus. lib.2. in principio dicũt

ẽ futurã per duplex diluuiũ s. per cirosim & ꝑ cathaclismũ .s. per diluuiũ ignis & per diluuiũ aq̃. Et scriptura dicit: qui uenturus est iudicare uiuos & mortuos & seculũ per ignẽ. Et ex his oibus auctoritatibus prædictis & multis aliis patet ꝙ in finali iudicio mundus iste iferior per diluuiũ ignis erit purgatus. Et dixit thomas de aquino sup distinctiõe.48. quarti libri sententiarũ ꝙ ista mũdi purgatio finalis erit ab infectione ex culpa relicta & ĩpuritate cõmixtionis & erit dispositio ad gloriã. Et aug. de ciuitate dei. cap.16. dixit ꝙ illa cõflagratio mundana elementorꝫ corporaliũ qualitates que nostris corporibus cõgruebant ardendo penitus interibũt: atq; ipsa substantia eas q̃litates habet quæ corporibus ĩmortalibꝰ mirabili ĩmutatione cõueniant ut .s. mundus ĩ melius inouatꝰ aperte accõmodet̃ hoibus ẽt carnæ ĩ melius ĩnouatis. Et dicit thomas ubi supra. ꝙ post illã ignis cõflagrationẽ manebunt elementa quantum ad substãtiam & qualitates corꝫ proprias. Sed purgabunt̃ ab infectiõe quã a peccatis hominũ contraxerunt & ĩ eis accidit: quia iã cessante motu primi mobilis eo ꝙ cælũ ex tunc stabit in inferioribus elementis mutua actio & passio eẽ nõ poterit. Et hæc augustinus appellat qualitates corruptibiliũ elementorꝫ .s. naturales dispositiões corũ sc̃d̃ꝫ quas corruptioni appropinquant. Itẽ dicit thomas ꝙ ĩ illa purgatione totũ qd̃ ẽ fœdũ ad locũ damnatorũ congregabit̃. unde & ibi non erit purgatio sꝫ ad illũ locũ perducent̃ totius mundi purgamenta

Itẽ dicit thomas ꝙ cõuemẽtissime fiet prædicta finalis purgatio ab infectione ex culpa & dispositio ad gloriã per ignẽ propter tres causas. Primo quia ignis cum sit nobilissimus elementorꝫ habet naturales proprietates siliores proprietatibꝰ gloriæ ut maxime patet de luce. Secũdo quia ignis nõ ita recipit cõmixtionẽ extranei propter efficaciaꝫ uirtutis actiuæ sicut alia elementa. Tertio q a sphæra ignis ẽ remota a nostra habitatiõe: nec ita cõis est nobis usus ignis sicut terræ & aquæ & aeris. unde non ita in ficitur & præter hoc hẽt maximam efficaciã ad purgandũ & ad diuidendũ subtiliando. Itẽ dicit thomas ubi supra. ꝙ illa cõflagratõ ignis sc̃d̃m rei ueritatẽ quantũ ad suũ initiũ iudicium præcedet qd̃ patet ex hoc ꝙ mortuorꝫ resurrectio iudiciũ ꝑcedet ut patet per illud prĩo ad theosolanicẽs .4.c. ꝙ illi qui dormierũt rapient̃ ĩ aere obuiã xp̃o ad iudiciũ uenienti. Simul autẽ erit resurrectio cõis & corporꝫ sãctorꝫ glorificatio. sancti enĩ resurgentes corpa gloriosa reassumẽt ut pꝫ per illud prĩo ad corinthi.15.c. scĩ autẽ in nobilitate surgẽt ĩ gloria. Sĩl' aũt cũ corpa sanctorꝫ glorificant̃ & tota creatura suo mõ renouabit̃ ut pꝫ ꝑ illud ad romanos.8. ꝙ ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis illibatæ gloriæ filiorꝫ dei. Cũ ergo cõflagratio mũdi sit dispositio ad renouationẽ prædictã: ut ex dictis pꝫ manifeste potest colligi ꝙ illa cõflagratio quo ad purgationẽ mũdi iudiciũ finale ꝑcedet. Sed quo ad aliquẽ actum q.s.ẽ inuoluere malos iudiciũ sequet̃. Et ille ignis quantũ ad hoc ꝙ iudiciũ ꝑcedet aget ut ĩstrumentũ diuinæ iustitiæ: & iterꝫ ꝑ uirtutẽ naturalẽ ignis quantũ ergo ꝑtinet ad uirtutẽ naturalẽ eiꝰ silr̃ aget in bonos & ĩ malos q uiui reperient̃ utraq; corpa in cinerẽ resoluẽdo. In quantũ uero agit ut instrumentũ diuinæ iustitiæ diuersimode aget in diuersos quãtũ ad sẽsus pœnã: mali enĩ ꝑ actionẽ ignis cruciabunt̃: boni uero ĩ qbꝰ nec purgãdũ iuenietur oio nullũ dolorẽ ex igne sentiẽt sicut nec pueri sentiebant ĩ camio danielis. Tertio q̃uis eorũ corpa nõ seruent̃ integra sicut puerorꝫ seruata fuerũt & hæc diuina uirtute fieri potuit ut sine dolorũ cruciatu resolutionẽ corporꝫ patiant̃. Boni uero ĩ qbus aliquid purgandũ inuenietur sentient cruciatũ dolorꝫ ex illo igne plus & minꝰ ꝑ meritorꝫ diuersitate. Et post ille ignis in dãnatos auget̃. Sed oẽs boni hẽbũt corpa impassibilia: hæc sanctꝰ thomas ubi supra. ¶ Mõ restat ĩuestigare cãs diluuii ignis: sed prĩo uidendũ est de natura solis motore igne. Dixit itaq; albertꝰ lib. prĩo. de ꝑprietatibꝰ elemẽtorũ. tractatu.2. ca.12. ꝙ sicut luna hũidũ aqueum mouet: ita sol hẽt mouere ignẽ. & qnq; residui plãæ hñt mouere aerẽ. Itẽ dicit albertꝰ ꝙ ignis ꝑprietates ĩ terras diffundunt̃ plus & minꝰ sc̃d̃ꝫ ꝙ sol ascendit ad aquilonẽ ĩ zodiaco uel descendit ĩ meridiẽ in eodẽ. & sc̃d̃m ꝙ ꝑpendiculariter incidit terris & oblique: & sc̃d̃m ꝙ est ĩ inferiori pte eccentrici sui magis calefacit ĩ superiori & sc̃d̃ꝫ ꝙ est in loco alto sphæræ circuli signorꝫ. Sic itaq; pꝫ ꝙ sol q̃ttuor modis magis feruet super unã regionẽ q̃ꝫ sup aliã sc̃d̃m diuersos motꝰ solis. s. accessus ad zenith capitũ & rectitudo anguli uel uĩr loquẽdo quãtitas anguli sc̃d̃m ꝙ radiꝰ eiꝰ ĩcidit terræ & arctitudo sphæræ sicut ẽ subiectũ tropicis in qbus diu manet sol circa locum eundẽ & depressio solis ad terrã. Ex loco aũt ĩ quo est sol hẽt adiutoriũ caloris a supiore ꝑ stellas fixas calidas aliqũ sub qbus ẽ sicut qũ ẽ ĩ leone & iuuat̃ a stella q̃ dicit̃ canicula. Et aliqũ hẽt adiutoriũ ꝑ plãs & maxĩe per martẽ cuiꝰ maxĩa ẽ calitas & siccitas lꝫ ãt mars calior ẽ q̃ꝫ sol: ũ tñ attribuit̃ sibi mouere ignẽ sꝫ soli &

hoc dicunt quidā contingere ex magnitudie cor/
poris solis: & quia magis est ppinquus ad ignem
& iō fortius mouet ipsum q̄ mars hēt etiā lumen
a se qđ nō habet mars. Iuppiter aūt coadiuuat so
lē temperate incendere intēperate sicut & est īcen
diū martis non est iouis. Patet ergo secđm albertū
φ sol ex eius calore & siccitate hēt mouere ignem
per radios suos generando ignē in istis inferiori/
bus. De diluuio aūt ignis & de cā eius diuersi di
uersimode sentiebāt. Dicit enī plato in thimeo li/
bro primo φ exorbitatio solis & planetarum fu
it causa diluuii ignis & inducit fabulā de phœtōte
qui fabulose filius solis dicitur & in ueritate calor
solis ē. Dicit itaq; plato phœtōtē quendā solis fili
um affectantē officiū patris currus ascendisse luci
feros nec seruatis solennibus aurigatiōis orbitis
exussisse terrena ipsiuq; flāmis cælestibus cōflagras
se: fabula quædā putat̄ sed est res uera. fit enī lōgo
interuallo mundi circūactiōis exorbitatio quā inflā
mationis uastitas cōsequitur necesse est: hæc plato
ibidē. Alii aūt ad atlātem quæ axē cæli fert̄ por/
tare aliqñ remittere dicunt axē inferius & aliquā/
do porrigere superius & exinde peruenire terris
uel imenses calores uel īmoderata frigora. Et di/
cit albert⁹ ubi supra: φ hæ opiniōes sunt falsæ: qa
compertum est solē nunq̄; relinquere uiamquæ est
inter tropicos nec plus declinare ad unum poluȝ
q̄; ad alterū. Et sanctus thomas ubi supra recitat
tres opiniones de illo diluuio ignis & duas earū/
dem opinionū reprobat: sed tertiā magis appro/
bat. Dicit itaq; φ quidā dicunt φ ignis in sphæra
sua existens descendet ad purgationē mundi. Mo
dū aūt descensionis ponunt per multiplicationeȝ
ignis. Ignis enī undiq; opposito combustibili au/
gmentat̄. & hoc præcipue ēr fiet quando ignis ex
altabitur super oīa alia elementa. Sed contra hoc
arguit thomas eo φ ignis ille non tantū descēdet.
sed etiam a sanctis ascendere prohibetur ut patet ī
glosa prima petri. tertio ubi dicitur φ tantū ascē/
det iudicii ignis quātū aquæ diluuii. & hoc ibidē
allegatum est prius in glosa secunda ad tessaloni/
cen. ex quo uidetur φ ille ignis circa locum mediū
aeris erit generatus: & propter hoc etiam alii di/
cunt φ ignis ille generabitur circa locum terræ ex
congregatiōe radiorū cælestium corporū sicut ui
demus φ congregabuntur in speculo comburen/
te: tunc aūt loco speculorū erunt nubes cōcauæ ad
quas fiet radiorū reuerberatio. Sed illud etiā non
minus conueniens quia cū effectus cælestium cor
porū sequantur determinatos situs & aspect⁹ eo/
rum. Si ex uirtute corporum cælestium ignis ille
generaretur esset notum tempus illius purgatiōis
considerantibus motus astrorū q̄ auctoritati scri/
pturæ repugnat. Sed aliā causam ueriorē istis præ
dictis ponit albertus in loco pallegato dicens cau
sam incendii esse congregatam ex. 5. uidelicet ex
coniunctione solis & martis & iouis: & ex loco
coniunctionis eorundem ut uidelicet sit in cācro
inter cor leonis & cancrum: & ex dyametro solis
& martis ut uidelicet uterq; & etiā iuppiter sit in
inferiori parte orbium suorum: & illud quod di/
ctum est de cancro intelligit albertus non de spa
cio signi cancri. sed de imagine eius. Imago enim
cancri in cælo est breuis ualde & non longe distat
ab ipso cor leonis in parte una & quædā stella ru/
bea quæ est in geminis est de natura martis in par
te altera & canicula est prope ī parte tertia. ad me
ridiem aliquantulū. Ex ipso autem loco licet ima
go sit aquæ qui tamen qa est paruarū stellarum &
obscurarum non multum impedit sed promouet
plus quia sol ibidem diu figit radios suos terræ p/
pter illud pūctū terræ propter sphetæ attitudineȝ
quæ est maxima causa incēdiorū: propterea si sol
sit tunc in inferiori parte circuli sui proximior e/
rit terris & alii planetæ similiter calidi operabun
tur & incendiū non impediente natura cancri.
Est enim imago breuis cui statim cōiungitur ima
go leonis & leo ingerit ei uires suas: eo φ in ipso
est calor in sūmo eo φ sit de triplicitate ignea. Est
autē quartū φ sol & planetæ calidi non sunt im/
pediti a stellis frigidis sicut a saturno luna & uene
re & præcipue a saturno. Et quintū est φ hæc cō/
iunctio sit cum permutatione triplicitatis saturni
& iouis: tunc enim magna accidentia producit: li
cet autē forte si omnes septē coniuncti sint tamen
si tres prædicti habuerint uires oēs alias ī suas pro
prietates conuertent: & hoc erit si aliæ stellæ frigi/
dæ sint in superiori parte augiū suarum. ille autē ī
inferiori quia etiam licet saturnus sit fortior ioue
iuppiter tamen maior quantitate est & sol ma/
ior est quantitate q̄; aliquis aliorum. Contin/
gūt autem hæc prædicta rarissime & ideo rarissi/
me fit diluuiū ignis: & hoc est φ uocauerunt an/
tiqui longā exorbitationē. Auges enī omnes pla/
netarum mouentur in. 200. annis uno gradu pre
ter augem lunæ: & ideo diu currit orbis anteq̄;
exorbitet ut communicent tres auges planetarum
calidorum. Et hanc naturā esse uniuersalis diluuii
ignis causam existimat albertus. Sed contra istaȝ
causam diluuii ignis posset adduci illa ratio quaȝ
adducit sanctus thomas contra illam opinionem
dicentem diluuium ignis generari ex congregatio
ne radiorum corporum cælestium. quia. s. dato il/
lo sequitur φ ex uirtute corporum cælestium illđ
diluuium generabitur & tunc esset notum pariter
astronomis tempus illius purgationis. Idem argu
mentum potest fieri contra prædictam opinionē
alberti: & per eum corpora cælestia erunt causæ il
lius diluuii & sic pronosticari poterit ab astrono
mis: qđ reputant sancti pro inconuenienti maxi
mo. Sed huic responderi poterit φ non sequi/
tur si istud diluuium ueniat ex uirtutibus super

cælestium ꝙ possit pronosticari per astronomiā
sicut expresse patet per unā opinionem de cā dilu
uii ignis quē sanct⁹ thomas ubi supra reputat fore
uerā. dicit enī ꝙ alii sequentes augustinū dicunt ꝙ
sicut mundanaꝝ aquarū inundatione factum est
diluuiū aquæ ita mūdanorū igniū conflagratiōe
figura huiusmodi peribit. ut dicitur. 2. de ciuitate
dei. c. 16. Ista āt cōflagratio dicit thomas. nihil aliu
ud est q̄ congregatio oīum cārū superiorū & infe
riorū quæ ex natura sua habent uirtutē igniendi:
quæ quidē congregatio nō naturali cursu rerum.
Sed uirtute diuina fiet & ex oibus istis cāis sic con
gregatis generabitur ignis qui faciē mundi huius
exuret: & hanc opinionē reputo fore uerā. Et si
militer sanctus thomas ipsam magis approbat un
de rationabiliter pōt dici ꝙ diluuiū uīe ignis ꝙ ī
finali iudicio purgabit mundū fiet ex oib⁹ illis cau
sis super cælestib⁹ q̄s posuit albertus ac ēt ex oibus
aliis causis incendii prout dicit sanctus thomas.
Sed quando eueniet istud diluuiū ignis per sciam
astronomiæ nō poterit ꝑnosticari eo ꝙ solūmo/
do ex diuina prouidentia oēs causæ prædictæ sil
concurrent & non ex cursu naturæ. Et hæc dicta
sufficiant de diluuio ignis uli. Diluuia uero parti
cularia ut uidelȝ q̄n excessiue exurūt quædā clima
ta calida siue quædā regiones calidæ & ēt climata
siue regiones. frigidæ quædā ītemperatæ calefiunt
prouenit sit qūq; ex quibusdā ꝑdictarū cārū q̄s re/
citauit albertus. ita. s. ꝙ nō oēs ꝑdictæ causæ con/
currāt, sed quædaȝ eaꝝ: & scd'm ꝙ plures earū uel
pauciores cōcurrūt fiunt diluuia particularia ma
iora uel minora siue adustiōes maiores uel mino/
res in quibusdā climatib⁹ & regionib⁹ scd'm ꝙ il/
la climata siue illæ regiones plus uel minus appro
pinquant soli & planetis. Et dicit albertus ubi su/
pra ꝙ diluuiū ignis nō hēt aliquā cām efficienteȝ
in istis inferiorib⁹ sicut hēt diluuiū aquæ quia ĩnul
la iferiora nō possunt mouere ignē nec uapor co
rū est ignis a natura: sed potius cōtrariatᷣ igni. Si
qui aūt uapores exigui eleuentur illi erūt in uisco
sa materia ualde & igniti cōuertent ī stellas discur
rentes & a sub & hu⁹ modi nec ex eis generabit
ignis comburens ista inferiora. hæc de causis dilu
uioꝝ aquæ & ignis tā uniuersaliū q̄ particulariū
ad præsens dicta sufficiāt. Et nota ꝙ ī hac distin
ctione nō intendo ponere regulas particulares de
diluuiis uniuersalib⁹. sed solū de diluuiis particu/
laribus. nec intendo pōere hic regulas ꝑticulares
de diluuio ignis: sed solūmodo de particularibus
diluuiis aquæ particulares regulas astronomiæ in
hac distinctiōe compilabo eo ꝙ diluuia particula
ria aquæ siue magnæ īundationes aquaꝝ ex terre
motibus frequentissime contingunt ut patet ex ꝑ/
dictis. Et regulæ particulares de diluuiis particula
ribus ignis siue de caloribus & adustionibus ex/
cellentibus ponuntur prius in distinctione prima
huius tractatus secundi. Et ideo in hac distinctiōe
ponā regulas particulares de terremotib⁹. una cū
regulis particularib⁹ diluuioꝝ particulariū aquæ.
& finitur hoc capitulū.

¶ Capitulum. 3. qualiter pronosticandum est de terremotu & diluuiis per orbes magnos coniunctiones magnas & per eclipses luminarium.

REstat modo ponere regulas parti/
culares de terremotu & diluuiis &
primo ponā tibi regulas particula/
res eorundē accidentiū sumptas ex
principio orbis magni & ex cōiun
ctionibus magnis & ex eclipsib⁹ lu
minariū. Pro quib⁹ sciēdū est ꝙ prio oȝ te inuesti
gare dominiū orbis magni in quo fueris iuxta do
ctrinā traditā in tractatu primo huius libri. distin
ctione pria. cap. 4. Itē oportet te inuestigare diui
sorē anni tui & signū profectionis orbis magni ī
quo fueris: & gradū profectionis prout dictuȝ est
sufficiēter ubi supra. Habito ergo dn̄io orbis ma/
gni in quo fueris. inuestigabis ēt dominiū magnæ
cōiunctiōis. & silr dn̄ium eclipsis luminariū si ha
buerint significationē sup illo tpe pro quo uolue/
ris pronosticare de terremotu & diluuiis. dn̄ia ue
ro coniunctiōis magnæ & eclipsis luminariū sci/
re poteris per ea quæ tibi dixi in tractatu prīo di/
stictiōib⁹. secūda & tertia. Dico itaq; ꝙ scd'ȝ sētē
tiā albu. 5. de coniunctiōib⁹ magnis. dria. 3. mars
cū fuerit dn̄s orbis magni aut alicuius cōiunctio/
nis magnæ: aut cū fuerit diuisor alicuius anni or/
bis magni: aut cū fuerit dominus eclipsis alicuius
luminariū & fuerit eius significatio in aere. signifi
cat uehementiā terremot⁹. Itē scd'm ptol. 2. qua
dripartiti. ca. 8. & scd'm albu. 5. de coniunctiōib⁹
magnis. dria. 5. Mercurius cū prædictū dn̄ium ob
tinuerit faciet terremot⁹ multos. Pȝ ergo ꝙ mars
& mercurius cū prædictū dn̄ium obtinuerit signi
ficāt terremotus. Saturn⁹ ēt terremot⁹ efficit natu
raliter scd'm ꝙ dicit alkindus in fine libri nouē iu
dicū. Isti ergo tres plæ cū prædictū dn̄iū obtinue/
rint terremotus efficiēt & præcipue in terris meri
dionalib⁹ ubi fieri solēt terremotus. In terris uero
septentrionalib⁹ & præcipue i fine septimi clima/
tis. & in anglia & in scocia & in aliis regionibus
multū propinquis polo boreali non ita frequēter
accidunt terremotus sicut dictum est in capitulo
primo huius distinctionis: & ideo omnes regulæ
de terremotibus maiorem habent significationē
in terris meridionalibus q̄ in terris septentriona/
libus. Item scd'm ptolemæum ubi supra. satur/
nus cum prædictum dominium obtinuerit & fue
rit eius significatio in mari & i aquis faciet in ma
ri magnos fluxus & riui crescent multum & e/
runt multæ submersiones ex magnis pluuiis & ex

magnis aquis. Itē scd'm hali sup. 2. quadripartiti
ptolemæi ca. 8. Mercurius cū prædictū dominiū
obtinuerit accidet submersio ciuitatū quarūdā ter
remot⁹ & similia. Luna uero cū prædictū dñiū
obtinuerit significabit nimiā superhabundātiam
pluuiarū ꝑut dicit albu. 5. de cōiunctionibus ma/
gnis. differentia: 6. & quia ipsa specialē significa/
tionē hēt sup humidū aqueū mouēdo .s. aquas &
cāndo fluxus maris sicut allegatū est in ca. ꝓceden
te ab alberto i libro de ꝓprietatib⁹ elementorū. Ipsa
ergo cū prædictū dominiū obtinuerit significabit
quædā diluuia particularia & magnas iundatiōes
aquarū & magnos fluxus maris & ꝓcipue si ipsa
fuerit cōiuncta planetis & stellis fixis humidis &
fuerit in loco cæli humido ut i aquario & in pisci
bus. Itē si ipsa fuerit in signis septentrionalib⁹ &
fuerit eius latitudo septētriōalis: & si cū hoc hūe/
rit alias cōditiōes reqsitas ad mouēdū aquas quæ
cōdictiones ponunt' pri⁹ in ca. imediate præcedē
te. Venus aūt nō obstāte ꝙ significet pluuiā ipsa ta
men ꝓdictū dñiū obtinens nō significabit diluuia
nec inūdatiōes aquaꝝ magnas. Patet silr ex præ
dictis ꝙ saturn⁹ & luna cū ꝓdictū dñium obtinue
rint significabūt magnas iundatiōes aquarum &
submersiones quarūdā terraꝝ ciuitatū & diluuia
quædā particularia. Et albu. 5. de coniunctionib⁹
magnis. dria. 1: dicit ꝙ saturn⁹ si ꝓdicto mō dñet'
& fuerit i geīs significabit mltas niues & uehemē
tiā aquæduct⁹ ꝓptereas Et si fuerit eius latitudo se
ptētriōalis significabit terremot⁹ & uētos ualidos

Itē scd'm albu. ubi supra. saturn⁹ cū fuerit i capri
corno prædictū optinens dñiū significabit multi
tudinē pluuiarū cū terremotibus. Itē scd'm albu.
ubi supra. saturn⁹ in aquario prædictū obtinens
dominiū significat multitudinē pluuiaꝝ & inun
dationē. Iuppiter uero scd'ꝫ albu. ubi supra. dria
2. cū prædictū dñiū obtinuerit & fuerit in tauro
significat multas plu. & terremot⁹ & in initio qr/
tæ hiemalis. Et hali in tractatu suo de existētia pla
netaꝝ de sub radiis. dicit ꝙ iuppiter i aquario sta
tionarius aquarū multitudinē sigificat. Mars ue
ro ꝓdictū dominiū obtinēs significat terremotus
prout dicit albu. ubi supra. dria. 3. Itē scd'm albu.
ibidē mars i geminis ꝓdictū obtinens dominiū si
fuerit eius latitudo septētrionalis significat multi
tudinē terremotuum. Item scd'm albu. ubi supra.
Mars in uirgine prædictū obtinēs dñium signifi/
cat mltos terremot⁹. Ven⁹ scd'm albu. ubi supra.
cū fuerit in aquario prædictū obtinēs dominium
& si ille elonget' longitudine sua longiori a sole
significat multas inundatiōes aquaꝝ & redunda
tiones fontiū & accidet nauibus submersio i mari
Mercurius uero prædictū obtinēs dominiū signi
ficat terremot⁹ ex quib⁹ accidet submersiōes qua/
rūdā ciuitatū. Et lūa prædictū obtinēs dominiū
diluuia & inundatiōes aquaꝝ & maximos flux⁹
i mari significabit prout superi⁹ i hoc capitulo di/
ctū est. ¶ Vlteri⁹ restat ponere regulas particula/
res de terremotu & diluuiis sumptas ex eleuatiōi/
b⁹ planetaꝝ sup alios in signis diuersis scd'm sen/
tentiā albu. 6. de coniunctiōib⁹ magnis. Et debes
scire hic sicut alibi ꝙ oēs regulæ sumptæ ex eleua/
tionibus planetarū super alios in ariete ponunt' i
dria prima. illius libri sexti. albu. de cōiunctiōib⁹
magnis. Et regulæ sumptæ ex eleuatiōib⁹ plāꝝ su
per alios in tauro ponūt' i dria. 2. illius libri: & sic
de aliis. Dicit itaqꝫ albu. ubi supra. ꝙ saturn⁹ sup
iouē in uirgīe significat supfluitatē aquarū mariū
Et i piscibus significat superfluitatē pluuiarū nui
um & aquarū. Itē scd'm albu. ubi supra. saturn⁹ su
per mercurium in tauro significat multas inun/
dationes in uirgine etiam multas inundationes
in scorpione multas aquas. & in piscibus mul/
tas inundationes fluminū & multā humiditatē si
gnificat. Item saturnus super lunā in tauro præ/
dictū obtinens dominium significat superfluita/
tē aquarū. Iuppiter uero super saturnū in aqua/
rio prædictum obtinens dominiū significat secū/
dū albu. inundationes fluminum & salutem eorū

Itē iuppiter super martē in cācro significat mul
tas aquas & augmentum magnorum fluminum.
Item iuppiter super uenerem in ariete prædictum
obtinēs dominiū significat terremotū in plurib⁹
climatibus. in leone etiam significat terremot⁹. in
libra quoqꝫ sagictario & capricorno similiter si/
gnificat terremotus. Et in aquario & siliter in pi/
scibus significat multas aquas. Itē iuppiter super
mercuriū in ariete prædictū obtinens dominium
significat terremotuꝫ: in cancro significat diluuia
& destructionē quorundam climatum. in leone
quoqꝫ & in aquario multos terremotus significat

Item iuppiter super lunam in geminis significat
superfluitatem pluuiarum & aquarum. & i capri
corno multā hūiditatē cū supfluitate aqꝫꝝ signifi/
cat. Mars uero sup saturnū i tauro sigificat scd'm
albu. ubi supra. multos terremot⁹ si ꝓdictū dñium
obtineat. Itē scd'm albu. mars sup iouē in can. ꝓdi
ctū obti. dñiū significat augmētū magnoꝝ flumi
nū cū multis indatiōibus. Itē i uirgine ēt augm
tū aqꝫꝝ fluminū significat. Sol uero scd'm albu.
ubi supra neqꝫ sigificat diluuia siue iundatiōes aq
rū nīꝫ terremot⁹ cū sup reliquos pl'as eleuat'. Ve/
nus uero sup saturnū in ariete prædictū obtinens
dominiū significat scd'm albu. ubi supra multitu
dinē aquaꝝ. Itē uenus sup iouē i ariete ꝓdictum
obtinēs dominiū significat multas pluuias & au/
gmentū magnorū fluminū. in caneto humiditatē
superfluā cum diminutione aquæ maris. In uir/
gine magna pluuia cū paucitate aquaꝝ marium
In sagictario superfluitatē aquaꝝ & pluuiaꝝ si/
gnificat cū augmēto magnoꝝ fluminū. Itē uen⁹
sup martē i cancro significat destructionē pluriū

regionũ cũ superfluitate inundationũ. In sagicta/
rio superfluitaté aquarũ. Et in piscib⁹ pluuiam &
aquá superfluá significat. Itéuenus super mercu
rũ i geis significat multas aquas & inundationes
In uirgine augmétũ fluminum. In libra significat
multas aquas & multas iundatiões fluminũ Et in
scorpiõe supfluos terremot⁹ & multas iundatões
aq̃ꝝ sigificat. ¶ Mercuri⁹ uero sup saturnũ i arie
te ꝑdictũ obti. dñiũ significat multas aq̃s. in leõe
multas aquas. in uirgine inundatiões fluminũ. in
sagictario multas aquas: & i aquario augmentuꝫ
aq̃ꝝ significat.Ité scd'm albu. ubi supra. Mercu
rius sup ioué in cancro significat augmétũ aquaꝝ
fluminũ. in uirgine multas inundationes aquaꝝ.
in sagictario inundatiões cũ destructiõe regionũ.
in capricorno terremotus: in aquario magna flu/
mina & terremotus fit'. Et in piscibus terremotus
cũ magnis iundationibus significat. Ité mercuri
us super marté in cancro uehementiá terremotus
sigificat. In leõe terremotũ. Et i libra silr terremo
tũ sigificat. Itẽ mercurius super solé in ariete præ
dictũ obtinés dñiũ significat mediocre augmétũ
aquaꝝ. Itẽ mercurius sup ueneré i geis significat
superfluitaté aquarũ. in capricorno diluuia. & in
aquario iundatiões aquaꝝ significat. Ité mercu
rius sup luná in ariete significat multas aq̃s. in tau
ro inundatiões fluminũ. In cancro augmentũ aq
rũ. In scorpione & i capricorno inũdatiões aq̃ꝝ
& in piscib⁹ detrimentũ aquaꝝ significat. ¶ Lu/
na uero sup saturnũ i capricorno ꝑdictũ obti. dñi
um. significat supfluitaté aquaꝝ. Itẽ luna sup io
ué in tauro significat multas aq̃s. in sagictario su/
fluitaté aquaꝝ. & in capricorno & i piscib⁹ mul/
tas aquas significat. Itẽ luna super marté in libra
& in capricorno multas aq̃s & inundatiões signi
ficat. Itẽ luna sup solé i uirgine significat multas
aquas. & i scorpiõe pluuiá superfluá & paucitaté
aquarũ significat. Itẽ luna sup ueneré in uirgine
significat multas aquas. Ité super mercuriũ i can
cro prædictũ obtinés dominiũ significat siccitaté
fluminũ. in libra & in scorpiõe multas iundatões
& i piscib⁹ inũdatões fluminũ sigificat. ¶ Sic ita
q; patet qualiter plæ significant terremot⁹ & dilu/
uia scd'm intentioné albu. ubi supra. Et scd'm al/
bertũ lib. prio de proprietatibus elemétorũ prout
allegatũ est i ca præcedéte. Ista & signa Aquarius
& piscis significát diluuia & inundatiões aquaꝝ
ergo scd'm sententiá albu. 7. de cõiunctionib⁹ ma
gnis rũ fuerit gradus ascendentis uel locus alicui⁹
coniunctiõis magnæ uel alteri⁹ eclipsis in aquario
uel in piscibus aut fuerit i aliquo eoꝝ gradus pro/
fectionis orbis magni: aut peruenerit ibidem dire
ctio aut fuerit ibidé almutaz siue domin⁹ dispoſi
tor alicuius temporũ reuolubiliũ & præcipue si si
gnũ aquarii uel signũ pisciũ fuerit signũ profectio
nis orbis magni erunt diluuia & inundatiões aq

rũ & præcipue si in eisdé signis fuerit cõiunctiões
eántes diluuia & magnas inundatiões aquarũ de
quibus locutũ est in præcedenti cap. scd'm itentio
né alberti. Et scd'm sententiá ptolemei. 2. quadri/
ptiti. ca. 5. tauri signũ frigiditas ꝯplexiões sigificat
Sed tñ ad caloris significationé proclui⁹ é ac sua
rũ partiũ initia maxime aũt quæ circa pliades sũt
terremot⁹ & uẽtos faciunt: & sunt de complexio
ne mercurii scd'm hali. ubi supra. Partes etiá septé
trionales sigm geminorũ scd'm ptol. uẽtos & ter/
remotus adducũt. Ité scd'm ptol. partes cancri q̃
circa præsepe locant' terremotus & obscuritates
faciũt & sũt de natura martis scd'm hali. Cũ ergo
istæ partes signorũ scd'm senténtiá ptole. ubi supra.
significát terremotus sequit' iuxta sententiá albu.
7. de coniunctionibus magnis. q; si gradus ascen/
dentis uel locus alicuius coniunctionis magnæ:
uel locus alicuius eclipsis in aliqua prædictarum
partium fuerit: aut fuerit in aliqua eorum almu/
taz siue dñs dispositor alicui⁹ temporũ reuolubili
um: aut peruenerit in aliqua earũ directio uel ꝑfe
ctõ orbis magni: aut si aliquod ꝑdictorũ signorũ
fuerit signũ ꝑfectiõis orbis magni signũ erit mul
torũ terremotuũ in isto orbe magno Et scd'm sen
tentiá alberti. lib. de ꝓprietatib⁹ elemétorũ. tracta
tu. 2. ca. 9. & prout allegatũ est prius in ca. præce/
déte. diluuia fiũt ex cõiunctiõe oĩuꝫ planetarũ ad
inuicé & præcipue si fuerint oẽs uel plés eorũ i in
ferioib⁹ partib⁹ suorũ circulorũ. Ité q; talis fue/
rit cõiunctio quæ inceperit a signo aquarii iuxta
q̃ttuor stellas quæ dicũt' hidria aquarii in signum
pisciũ. Ité q; luna in tali coniũctiõe fuerit cófor
tata in uiribus suis ut. s. si ipsa fuerit ascendés a cir
culo hemisphærii & q; ipsa fuerit i iferiori pte cir
culi sui augis & silr i inferiori parte sui epycidi. Et
q; ipsa luna habuerit conditões reqsitas ad moué
dũ aquas quæ conditiones ponuntur prius in ca/
pitulo præcedente. Itẽ q; talis coniunctio fuerit
in die & in hora lunæ talis cõiunctio planetarum
cũ euenerit significabit scd'm albu. ubi supra. dilu
uias & magnas inũdatiões aquarũ. Et dicit albu.
prio de cõiunctióib⁹ magnis. d ria. 2. q; ꝓprietates
significatorũ iceptionũ maiorũ sigificantiũ tépo
re cõiunctiõis utrorũq; altiorũ planetarũ in arie/
te & in tpe coniunctiõis eorũ dẽ qñ mutat' cõiun
ctio a triplicitate in triplicitaté hét significationé
i reb⁹ uniuersalib⁹. Et dicit messahalla i epla sua.
capi. 9. q; res maximæ eueniũt ex coniunctiõe tri/
um planetarũ altiorum & hoc fit a tarditate mo
tus earum. Cũ enim cõiuncti fuerint omnes tres
in uno termino uel in bona facie & aspexerit eos
sol sigificat destructioné sectarũ & regnorum &
eorum mutationem: & hæc est coniunctio maxi/
ma quæ significat res maximas scd'm quantitateꝫ
fortitudinis planetarum prædictorũ. s. ꝓphetias
uel aduét⁹ ꝓphetarũ & destructioné quorũdam

cimatũ.s.per diluuia & per terremotus & similia. Et huic sententiæ cõcordat ouidius libro.3.de uetula & albu.in tractatu.2.de coniunctionib⁹ magnis ca.8.dicit ꝙ quãtitas tempoꝝ uicis regni in omni secta erit sc͞dm quantitatẽ.10. reuolutionũ saturniuoꝝ quæ continent.300.annos eo ꝙ reuolutio saturnia continet.30.annos & illud tempus propĩquũ est tpi in quo mutatur cõiũctio duorum superioꝝ de una triplicitate in aliã qđ est spatium.240.annoꝝ in quo accidit mutatio sectaꝝ & regnoꝝ ut prædictũ ẽ. Et præcipue si cõueniat illis a termino ꝑmutatio ad signa mobilia & fuerit ascendentia illoꝝ tempoꝝ signa mobilia. Nã hoc festinabit permutationẽ: & fortasse accident ex istis hoꝝ in quibus permutãtur prodigia superiora & inferiora ut iaculatio stellarum & terremotus & similia & præcipue si fuerit cadens ab eo iuppiter quoniã mutabuntur res per eũ: hæc albu. Et nota ꝙ omnes rægulas prædictas de significatiõib⁹ planetaꝝ & signoꝝ debes similiter obseruare in reuolutionibus annoꝝ mundi & in initiis quartaꝝ anni & in coniunctionibus & ĩ oppositionibus & quadraturis luminariũ. Cũ in eisdẽ temporibus uolueris pronosticare de terremotib⁹ & de diluuiis siue de inundationibus aquaꝝ. Itẽ debes hic obseruare & similiter in temporibus ꝑdictis rægulas particulares prius positas in ca. immediate præcedente ad pronosticandũ de diluuiis & inundationibus aquaꝝ & magnis fluxibus aquaꝝ siue mariũ. Et finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ quartũ qualiter sit pronosticandum de diluuiis & terremotu per reuolutiones annorum mundi & introitus quartaꝝ anni.

CVm nolueris pronosticare de terremotu & diluuiis per reuolutiones annoꝝ mundi & per introitus q̃rtarum anni: oportet te iuenire dominiũ ãni & quartæ eius iuxta doctriñã traditã tibi in tractatu prio huius libri distinctione nona. Et sc͞dm hoc debes pronosticare de terremotu & diluuiis per totũ annum & per totã quartã anni. Si ergo isti tres planetæ qui naturaliter causant motus terre ut probatum est in ca.præcedente.s.saturnus. Mars & mercurius dominentur in introitu anni aut alicuius certæ quartæ eius uel maior pars eoꝝ & fuerit in signis uel in partibus cæli significãtibus terremotus: & iungatur etiã stellis fixis causantibus terremotus ul' quæ sũt consimilis naturæ & cõplexiõis cũ eisdẽ planetis: de quib⁹ stellis fixis locutũ est in tractatu primo distinctione sexta: & si cũ hoc fuerit regio tua pro qua pronosticare uolueris disposita naturaliter ad terremotus erunt multi terremotus in illo anno siue in illa quarta anni ĩ regione illa temporibus anni sibi debitis. Et dictum est prius in ca.primo huius distinctionis quãdo maxime accidunt terremotus. Et debes etiã obseruare hanc regulã in qualibet coniunctione & oppositione & quadratura luminariũ cũ uolueris pronosticare de terremotibus in eisdẽ temporibus.

Itẽ dictũ est in præcedenti ca.ꝙ saturnus & luna efficiunt diluuia & magnas inundationes aquaꝝ cũ dominatur in aliquo tempore reuolubili. Si ergo illi duo dominentur in reuolutione ãni aut in introitu quartæ anni & fuerit in prædictis signis & partibus cæli humidis & significantibus inundationes & præcipue in aquario & in piscibus q̃ habent significationes super diluuia particularia & super magnas inundationes: & si cũ hoc iungatur planetis humidis & stellis fixis similiter humidis & significantibus inundationes significabunt etiã diluuia particularia & magnas inundationes aquaꝝ. Et præcipue si aliqua coniunctio significans diluuia de qua locutũ est ĩ ca.2.& 3.huius distinctionis præcessit illũ annũ habens significationem suã in illo anno. Et hanc etiã regulã obseruabis in coniunctionibus & oppositionib⁹ & q̃draturis luĩariũ. Et sc͞dm albu.8.de cõiũctiõib⁹ magnis differentia prima.& similiter sc͞dm hali abenragel libro.8.ca.primo accidẽtia terremotuum & diluuioꝝ non sciuntur nisi ex significatiõe saturni & maxime quando eius radii fuerint in signis terreis & aquaticis ĩ reuolutione anni mũdi. Et si dominentur in reuolutione & etiã radii eius fuerint in signis terreis. Et luna fuerit in fortunata ab eo faciet terremotus. Et si fuerit in signis aq̃ticis faciet diluuia & si in aereis faciet niuẽ & grãdinem & frigus perimens & tenebrositatẽ cũ uentis ualidis. & huic etiã concordat dictũ albu.in libro suo de florib⁹ ca.de terremotu & diluuiis ubi sic dicit albu terremotus & submersiones & diluuia sciuntur ex saturno cũ fuerint eius radii in signis primaꝝ coniunctionũ & in ascẽsionibus earum. Cũ enim fuerit saturnus in eis aut proiecerit radios suos ad ea ex oppositione aut ex.4 aspectu aut ipse fuerit in hoc ĩpeditus aspice eũ cum fuerit in signis terreis tenebras aeris terremotus & fames efficit. Et si fuerint ĩ signis aereis faciet niues & frigus cũ tenebris aeris & eius coruscatione & flatu uentoꝝ ualidoꝝ & mobiliũ. Et si fuerit in signis aquaticis faciet submersiones & diluuia & sc͞dm quantitatẽ eius fortitudinis in loco erit euentus sĩ albu.ibidẽ. Et sententia in eodẽ libro ca.de significationibus planetaꝝ dicit albu.ꝙ si fuerit saturnus impeditus in hora reuolutionis indica destructionẽ & impedimentũ. Et si fuerit ĩ signo terreo etiã turbatio ex iniuriis & tremore & terremotu & destructionẽ ciuitatũ & uillaꝝ ac domoꝝ. Et si fuerit in signo aquatico erit impedimentũ in aqua ex naufragio & submersione & morientur

animalia aquæ. Et in libro experimentoꝝ dicit al
bu. in loco ubi determinat de dño áni q cū mars
præfuerit áno & fuerit impeditus erunt in eodē á
no pestilentiæ & terremotus. Itē dicit albu. ubi
supra q saturnus cū præfuerit áno & fuerit in ge/
minis uel in eius triplicitate & fuerit retrogradus
erunt terremotus & hoc idē significat si tūc fuerit
ibidē remotus ab angulo. Si autē fuerit in angulo
terræ & in hac triplicitate fuerit q dñs anni & re
cipiat dispositionē domini ascendētis fuerit q ip
se in eodē loco morientur multi hoies in terremo
tu. Et si fuerit saturnus dñs áni & fuerit in cancro
uel in eius triplicitate remotus & nō aspiciens mul
tiplicabūtur pluuiæ & aquæ. Et si fuerit retrogra
dus & mars aspexerit eū: fortunæ quoq; fuerit ab
sentes ab eo generabitur frigus & multiplicabun/
tur aquæ. Itē ubi supra dicit albu. q saturnus cū
pulsauerit in reuolutione áni super signū regionis
& absentes ab eo fuerint fortunæ significat intert
tum & impedimentū ab aqua. Itē dicit albu. ibi
dem q saturnus cū fuerit dominus áni & fuerit in
geminis significat multitudinē aquaꝝ & inunda
tiones fluminū atq; submersiones. Et si fuerit satur/
nus i aquario & fuerit dominus áni significat mul
titudinē aquaꝝ & inundationes fluuiū & impe/
dimentū regionū ab eis. Iuppites uero cū fuerit
dominus áni & fuerit in ariete significabit scđm
albu. ubi supra multitudinē pluuiaꝝ & inunda/
tiones aquaꝝ & accident terremotus. Et si fuerit
iuppiter in leone & fuerit dñs áni significabit mł/
titudinem aquaꝝ & uentos ualidos. Et si fuerit in
scorpione significat multitudinē pluuiaꝝ ac riui
um & inūdationes fluminū. Et si fuerit i capricor
no significat temperamentū hiemis & multitudi/
nem pluuiaꝝ & inundationes fluminoꝝ ꝓpter
niues. Mercuri⁹ etiā cū fuerit dominus áni & fue
rit i ariete significat scđm albu. ubi supra multitu
dinē aquaꝝ & paucitatē pluuiæ. Et si ibidē fuerit
cōmixtus & saturnus multiplicabuntur inunda/
tiones aquaꝝ. Et si fuerit mercurius i tauro & fue
rit dominus áni significat multitudinē aquaꝝ &
destructionē messiū. Et si fuerit mercurius in aqua
rio & præfuerit áno & cōmixta fuerit ei uenus e/
runt terremotus & multiplicabuntur pestes. Et si
fuerit in piscibus & fuerit dominus áni multipli/
cabuntur uenti & aquæ superiores hæc albu. in li/
bro suo experimentoꝝ. Et dicit messahalla i epi
stola sua ca. 4. scito in reuolutione áni q cū plures
planetæ coniuncti fuerint tunc in signis aquaticis
significant multitudinē pluuiaꝝ & per consequēs
magnas inundationes aquaꝝ & hoc idē in. 4. áni
consiKderabis. Et dicit hermes i prīo libro. 8. hali a
benragel ca. 5. q quando iuppiter uenus, Mars &
luna coniuncti fuerint in saturno erūt ꝑditiones
terremotus & aquæ multæ. qñ saturnus Iuppiter
Mars sol luna uenus coniungunt in cācro signi/
ficant terremotus: & dāna in mari & in aqua. Et
qñ saturnus & uenus iunguntur uirgini significāt
augmentationē aquaꝝ. Et quādo saturnus mars
uenus & luna iunguntur uirgini significant augm
tationem aquaꝝ. Et qñ saturnus, Mars uenus &
luna iunguntur in scorpione significāt multas plu
uias & incrementū aquaꝝ. Et si scorpio fuerit a/
scendens ánt & mars ibidē fuerit cōiunctus cū sa/
turno uel longe fuerit ab eo cum participatione
ascendentis. Et si uenus fuerit cōbusta & Iuppiter
retrogradus significat terremotus & terrores & in
terfectiōnes & mortalitates multas. Et qñ saturn⁹
Iuppiter mercurius & luna iuncti fuerit i sagitta/
rio erunt multæ aquæ euntes sub terra. Itē dicit
hermes & ponitur ab hali abenragel ubi supra ca.
4. q si i reuolutione áni lūa fuerit cū cōmixta mar
te significabit multos terremotus. Et dicit hermes
prout recitat hali. 2. quadripartiti ptolemæi i fine
qñ iunguntur duæ infortunæ i signo terreo & fue
rint ipeditæ luna existente cū eis & terremotus &
ruine ciuitatū erunt hæc hermes. Et dicit albu. 2.
de coniunctionibus magnis differentia octaua q
si saturnus in reuolutione áni fuerit in triplicitate
terrea in angulo terræ recipiens dispositionē dñi
ascendentis multi hoies morientur eā terremotus.
Et si non fuerit in angulo & ibidē aspexerit ascen
dens & fuerit directus significat multos flatus eu/
ri & zephiri & multos terremotus. Et si fuerit sa/
turnus in triplicitate aquea in reuolutione áni &
retrogradus aspiciens se cū marte & fuerit fortiæ
ab eo cadentes augmentabitur frigus & młiplica
buntur aquæ hæc albu. ibidē. Itē dicit. Iafar in li
bro suo de pluuiis ca. 4. q dū sol primū arietis uel
libræ punctū ingreditur horā conuentus uł oppo
sitionis solis & lunæ notabis & solē & lunā recti
ficabis. Indoꝝ tamen antiquitas sub ipsius libræ
ingressu & dū sol. 20. gradū scorpionis perābu/
lat hæc fieri præcipiunt qm̄ hæc horas himbriū in
climatib⁹ meis denunciant. Rectificatis itaq; sole
& luna ad has horas cōuentus. s. aut oppositiōis
quas. s. circuli mansiōes obtineant sūme aduertē
dum est. Ea quidē deprehensa hūida sit an sicca an
æqualiter se habens notādū est: deide cæteraꝝ stel
larum loca earūq; mansiones sicut factū est de lu/
na attende. Quibus tandē cōpertis cui luna post
conuentū applicet erit requirendū. Si eni ipsa in
humida mansione discurrens saturno pariter i hu
mida mansione existente & uterq; sub eoꝝ nexu
nec stella alia eoꝝ sub applicationē quacunq; figu
rā impediat himbres portendit. Si uero. 2. infe/
riores sub prædicto respectu applicantes sua adhi
beant testimonia prædictā significationē adaugēt
q si cū illis eundē nexū siue potius nodum obti/
neant pluuiaꝝ redundantiā domorum ruinas &
submersiones imittit timendas: hæc Iafar. Et hāc
etiā regulā debes similiter obseruare in introit. i qr

x

tæ anni & in omni coniunctione & oppositione & quadratura luminariũ. Et dicit hali abenragal libro.8.ca.7.ꝙ si fuerit dominus anni dãnatus in signo terreo in reuolutione ãni erit damnũ per terremotus depopulationẽ diruptiones & casus domorum & erit similiter dãnum in omnibus rebus quæ fiunt de participatione illius signi de aĩalibus & uegetabilibus & omnibus rebus hæc iste ibidẽ. Et sc͠dm aomar in fine libri.9.Iudiciũ. Et sc͠dm alkinduꝫ in fine epistolæ suæ. Et similiter sc͠dm hali abenragel libro.8.ca.27.in hora introitus solis in 20.gradũ scorpionis dirige ascendens & alios angulos & planetas omnes & unde si mars fuerit i aliquo signoꝵ terreoꝵ & in angulo terræ & fuerit appodiati & habuerint cõmixtionem cũ marte significabit terremotũ & apparitionẽ igniũ in aere & res expanescendas & dãnum imminere in terra. Et si mars fuerit in angulo terræ & in signo aqueo & in aquis diminutionẽ significat & dãnuꝫ in eis in animalibus & in aliis rebus aquaticis. Et si uice martis fuerit in hoc saturnus & fuerit ĩ medio cæli & in aliquo signoꝵ aereorũ & habuerit cõmixtionem cũ. Mercurio & fortunæ ab eo remotæ fuerint significabit dãnum in aere & multas pluuias damnabiles & durabiles quæ nõ abscidentur. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut prædiximus & in signo terreo & habuerit cõmixtionem cũ mercurio & fortunæ ab eo remotæ fuerint accidunt terremotus & apparebunt sup terrã aquæ nigræ de terra exeuntes & silia. Et si fuerit in signis terreis & sub terra & fortunæ ab eo remotæ fuerint & habuerint cõmixtiõem cũ mercurio significat dãnum in terra & in proprietatibus eiꝰ in mineris. Et si mercurius nõ habuerit cõmixtionem cũ eo erũt significationes prædictæ tamẽ minores & leuiores. Si habuit cõmixtionem fortũarum & misce significatores ãni & temperabitur & minuetꝰ dãnum quod dixi. Et scias ꝙ quilibet planetarũ altiorum habet unũ statũ & planetæ inferiores habẽt aliũ statũ: quĩ altiores sunt sicut spiritus inferiores uero sunt sicut corpora. Et nulla generatio fit in mundo nisi per applicationes & cõmixtiones eorũ unius cũ altero & superioꝵ cũ inferioribus hæc ille. Et dicit hali abẽragel ubi supra libro.6.si in reuolutione anni. Mercurius fuerit mixtus cũ saturno in signo terreo erunt terræ motus in locis eis conuenientibus ut sunt illa quæ sunt circa ripas & insulas nõ tamen in terris aridis. Itẽ in codẽ ca. dicit hali quãdo saturnus fuerit in reuolutione ãni almutaz ĩfortunatus & debilis significat terremotus & aquas imites sub terra. Et debes etiã obseruare has regulas ĩ introitu quartæ anni & in omnibus cõiunctionibus & oppositionibus & q̃draturis luminariũ. ¶ Modo restat ponere regulas particulares de terremotu & diluuiis per omnes quartas anni. Ptolemæus uero 2.quadripartiti ca.12.ubi.s.determinat de dominio quartæ ãni non ponit aliquas regulas particulares expresse de terremotu & diluuiis. Nihilominus ex sententia ptolemæi & hali in codẽ ca. potest elici talis regula uidelicet ꝙ si planetæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppositiõis præcedentis introitũ solis in quicunq; punctoꝵ cardinaliũ aut qui dominantur in angulo sequente locũ coniunctionis uel oppositionis prædictũ Si omnes illi significatores significent terremotꝰ aut diluuia uel maior ps eoꝵ & si in signis aut in partibus cæli significantibus diluuia aut terremotus extiterint: ac etiã si loca pricipalia prædicta significent terremotus uel diluuia. Et si cũ hoc fuerint domini coniuncti cũ planetis & stellis fixis terremotus aut diluuia significantibus uel ab eis aspiciantur signũ erit terremotuũ uel diluuioꝵ in illa quarta anni. Si cũ hoc concordauerit natura illius quartæ & similiter si locus terræ in quo fuerit fuerit concordatus cũ terremotibus & cũ diluuiis. Qui autẽ plãetæ & quæ signa significent terremotus & qui etiã planetæ & quæ signa. patet prius in ca. ĩmediate præcedente satis expresse. Et dicit. Alkindus in epistola sua ca.5.cõsiderabis naturam temporis tui & uim suã & debilitatẽ sc͠dm ꝙ dico de gradibus naturã temporis & ciuitatis. Si enĩ fuerit natura temporis tui in sũmo frigiditatis & humiditatis tunc fortior ẽ significatio pluuiarum. Inspice etiã ad naturã ueneris & martis si fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi & inter eos sit applicatio opposita ab opposito aut ab aliquo centroꝵ & erit illa applicatio latitudo eoꝵ una & erunt continui cũ sole aut unius eorum Cõsidera applicationẽ lunæ cũ sole & centroꝵ ꝑnominatoꝵ & cõcordãtiã. Si fuerit natura lunæ silis naturæ illoꝵ illđ est signũ aq̃. Sed uis sua & debilitas si concordauerit illis duabus erit fria aq̃ & si erunt retrogradi & erit illđ tẽpꝰ æstiuale aut uernale erit tunc aqua fortis. Et si fuerit hæc figura in hieme aut in autũno & non fuerit retrogradi erit aq̃ debilis distillans. Et si fuerit retrogradi erit aq̃ fortis. Et si in cõiunctione planetaꝵ fuerit & duo planetæ continui unus alii ab uno centroꝵ & nã lunæ fuerit similis illis & erit in uere & in hieme illud erit signũ sũmum pluuiaꝵ. Et si fuerit in uere & in æstate illud erit signũ frigiditatis & tonitruorum cũ aqua. Et si fuerint duo planete coniuncti cũ sole in cẽtro aut concordauerit illis luna cũ natura illud erit sũmum signũ pluuiæ. Et si fuerit planeta alius a uenere & a marte in silitudine nec illorum augmentabitur res ipsa ita ꝙ sit quasi diluuium. Et si fuerint omnes.7.planetæ figurantes pars eoꝵ partẽ cũ natura & erit pars eoꝵ de parte in centris prædictis & concordauerit ꝙ sint retrogradi in hieme & in autũno in inclinatione meridionali erit de roribus & pluuiis ꝙ ĩterficient po

pulos & ciuitates & climata pter pauca. Et si fuerit in æstate & uere & retrogradi in inclinatione meridionali erit similiter nisi q nō communicabit res cū omnibus locis hæc alkidus. Et debes ēt hic obseruare alias regulas alkindi in epistola sua de pluuiis & himbribus quas ponit in diuersis capitulis ad pronosticandū de diluuiis & inundatiōibus aquaꝝ: & illas regulas omnes pro maiori parte posui prius in distinctione quarta huius tractatus secundi in diuersis capitulis. Et alkindus i epistola sua ca. 6. dicit q quando sol iuppiter & saturnus sunt in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cū illis aut uenus tantūdē erit i illa parte signi de pluuiis multis cū torrentibus corrūpentibus ciuitates & hoc cū adiuncti fuerint in hieme & similiter in æstate & erunt nubes grando aut acies equitantiū & erit scdm hoc mansiones lunæ cū illis hæc alkindus. Et abraā auēneris in libro de reuolutionibus annoꝝ mundi ca. 14. dicit sic debes semper aspicere ad saturnū in reuolutione anni qui si fuerit in aliquo signoꝝ terreoꝝ & non aspiciat ipsū fortuna & luna aspiciat eū ex. 4. uel ex opposito significabit terremotū magnū in quolibet loco in cuius signo fuerit saturnus aut in aliquo anguloꝝ signi terræ. Debes etiā obseruare & uidere in quacunq coniunctione uel oppositione præcedente introitum anni aut alicuius quartæ āni. Si fuerit aliqua apertio portæ de significans multitudinē pluuiarū siue inūdationē aquæ. Nā scdm alkindū in fine libri. 9. Iudiciū & prout loqᵗ i tractatu de apertionib⁹ portaꝝ. Si administratio in illa de apertionib⁹ ascribatᵗ saturno hibres multimodos denūciat. Et scdm alkindū ubi supra. Saturnus huius auctor administrationis existens edificia subuertit. Et quia dictum est in præcedenti ca. q saturnus. Mars & mercurius significant terremotus iō si ascribatur admistratio huiusmōi alicui eoꝝ signū erit terremotuū in terris & in temporibus cōcordantibus cū terremotibus. Et in tractatu de apertionibus portaꝝ dicitur q cū mercurius aspexerit duos apertionis portaꝝ uel fuerit cū eis coniūctus in coniunctione uel oppositione solis & lūæ erit uentus & pluuia & terremotus. Et si saturnus aspiciat ut dictū est de mercurio & sit in domo terræ significat domoꝝ destructionē. Et planeta retrogradus si ibi fuerit significat pluuiā magnā & quia in præcedenti ca. dictū est q saturnus & luna significant diluuia signū est q i apertionibus portaꝝ in introitu anni aut quartæ. Si administratio ascribatur alicui eoꝝ erunt diluuia uel magnæ inūdationes aquaꝝ in illo āno uel in illa quarta āni. Et nota q oēs regulæ prædictæ de terremotu & diluuiis concernentes cōiunctiones & oppositiones præcedentes itroitū āni aut quartæ eius debent ēt obseruare in omnibus coniunctionibus & oppositionibus & quadraturis luminaciū per totū annum & per easdē regulas prædictas debes pronosticare de terremotibus & diluuiis in omnibus mēsibus anni & in omnibus medietatibus & quartis mensiū. Itē dicit leopoldus tractatu. 6. q in coniunctione uel in oppositione imediate pcedente reuolutionē anni debes respicere ad martē. Si eni tunc fuint in angulo terræ & in signo terreo & inuestiuerit mercuriū terremotū & corupitionē uniuersalē facit. Itē dicit leopold⁹ ubi supra. Si saturnus iuppiter sol & cauda draconis & uenus fuerit omnes coniuncti in pdictis temporibus in signo humido & in hieme facient torrentes qui destruent ciuitates. Et frater qui uocat se perscrutatorē in tractatu suo de temperie aeris in conclusione sua quarta determinat de terremotu dicens q quotiens saturnus est in eodē gradu cū ioue & marte. Si gradus iste sit puteus fit terremotus. Etiā terremotus fit si saturnus & iuppiter tm̄ uel iuppiter & mars tm̄ uel saturnus &. Mars tm̄ sint in eodē gradu: per aspectū etiā fit terremotus. Si tm̄ alter gradus non sit exalatio & sunt loca terremotui cōpetentia in superficie solida & in fūdo cauernosa ut montes littora maris & aquaꝝ. Est autē qnq fundus aquaꝝ solidus & quandoq cauernosus unde quandoq de sub mari ascendūt insulæ super aqs. Et est materia terremotus uapor in uisceribus terræ reflexus per opus corporꝝ prædictoꝝ. hæc frater de terremotu. Et nota q in ca. imediate præcedente dixi tibi qui planetæ & quæ signa & quæ ꝑtes cæli efficiunt terremotus & quæ efficiunt diluuia & inundationes aquaꝝ & iō illud dictū ibidē apparet tunc hic obseruare. Et debes scire q non ita frequenter accidunt terremotus & diluuia particularia sicut accidunt alia accidentia mundi de quibus determinatū est in præcedentibus distinctionibus huius tractatus: & iō nō pono hic aliquod capitulū speciale qualiter sit pronosticandū de terremotu & diluuiis ꝑ coniunctiones & oppositiones & quadraturas luminariū nec qualiter sit pronosticandū de eisdē accidentibus omni die sed sufficiūt ad præsens regulæ prius positæ de eisdem accidentibus in hoc ca. pcedente. Et si necesse tibi fuerit pronosticare de terremotu & diluuiis in aliqua coniunctione uel oppositione uel qdratura luminariū sufficiunt tibi regulæ prædictæ in hoc ca. concernentes cōiunctiones & oppositiones præcedentes introitū solis in primū punctum arietis & in alia puncta cardinalia. Et finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū quintum de signis pronosticis terremotus & diluuii.

r

Estat modo ponere signa pronostica terremotuū & diluuioꝝ. Dicit itaq ptolemæus. 2. quadripartiti ca 9 q h signalia appatentia in aere circa lu-

minaria hora alicuius eclipsis luminariũ & eadē ratione hora cuiuscunq; cōiunctionis magnæ uel hora inceptionis alicuius tempoꝝ reuolubiliũ uel si caudatæ stellæ aut aliæ stellæ scdæ i aere apparētes in eisdē temporibus fuerit coloris nigri uel nigredis ea quæ saturni naturā imitari diximꝰ significabunt. Sed prout ostensũ ē supra i ca.3. scdꝫ sententiā ptolemæi & albu. Saturnus cũ dominatur significat terremotꝰ & diluuia. Signalia ergo i aere apparentia prædictis temporibus pdicto modo hæc eadē significabunt. Si terris in quibus apparuerint conuenientes fuerit eisdē accidentibus.

Itē scdm ptolemæũ ubi supra. si prædicta signalia ad rubedinē declinauerint significāt ea quæ sũt ex natura martis. Et si diuersoꝝ coloꝝ fuerit significabũt ea quæ sunt ex natura mercurii. Sed cũ mars & mercurius significant terremotus put ostēsum est supra ca.3. ergo signalia prædicto mō colorata terremotus significabũt in terris ubi apparuerint. Si eisdē terris cōcordauerit. Itē dicit ptolemæus ubi supra conuenit etiā ut caudatas stellas quæ hora eclipsis uel alicuius tempore reuolubilis apparuerint obseruemus: nec nō & alia accidētia uniuersalia ut sunt illa quæ uocant̄ pertica aut cornu aut īperfectus equus & hiis similia quare naturæ & martialibus & mercurialibus naturis quas prædiximus assimulantur quæ etiā qualitates quæ res moueri faciunt & accidentia quæ p eas accidũt operantur & per cōsequens terremotus significāt. Et dicit ptolemæus ī cētiloquio ꝓpositione.100. ꝙ stellæ discurrentes significant siccos uapores. Cũ ergo fuerint in una parte significabũt uentos ascendentes in eadē parte & si diuisse fuerint in omnes partes significabunt diminutiones aquaꝝ & turbationē. Et dicit hali ī fine cētiloquii ptolemæi ꝙ ista cometa quæ dicitur magna est ex natura saturni & eius color est magis rubeus q̄ niger. Ipsa ergo cũ aspexerit & apparuerit significabit terremotus & diluuia quēadmodũ significat saturnus. Itē dicit hali ubi supra ꝙ ista cometa quæ dicitur matuca & habet caudā. rubea longā & est ex cōplexione martis: cũ ergo Mars significat terremotus ipsa cometa cũ apparuerit terremotus significabit si regio in qua apparuerit terremotibꝰ cōcordauerit. Et dicit albu.5. de cōiunctionibus magnis differentia ultima. & si apparuerit aliqua stella comata in ariete & apparuerit in pte occidētis significabit multas pluuias & inundatiōes fluminũ. Itē albu. ubi supra. Si aliqua cometa in geminis apparuerit & fuerit apparitio eiꝰ in parte occidentis significat multas pluuias & inũdationes.

Itē scdm albu. ubi supra si apparuerit aliqua stella cometa & directo signi cancri significabit multam submersionē & deriuationē. Itē scdm albu. si apparuerit alia comata ī scorpione significabit multas pluuias nociuas scdp aucitatē aquaꝝ & desiccationē fluminũ. Itē scdm albu. ubi supra cũ apparuerit cometa in directo aquarii significabit superfluitatē pluuiaꝝ & p consequens inundationes aquaꝝ eo ꝙ aquarius inundationes aquaꝝ significat. Itē scdm albu. ubi supra cũ apparuerit aliqua cometa in directo pisciũ erit superfluitas pluuiaꝝ inundationũ & erit mors in piscibus & abscindentur proficua aquaꝝ. Et si fuerit apparitio cometæ in parte occidentis significat multitudinē auiũ & pisciũ cũ inundatione fluminũ. Et dicit hali abenragel libro.8. ca. ultimo ꝙ quādo stella cadit a scorpione & dimittit signale minuent̄ aquæ fluuiorum in terra. Et dicit hali ubi supra ꝙ si ceciderit stella a piscibus significabit mltas aquas. Et dicit Aꝛ.2. metheoroꝝ ca. de terremotu ꝙ circa terremotũ si fiat de die sol frequenter obscurat̄.

Itē scdm Aꝛ. ubi supra ꝙ terremotus qui fiũt in mane frequenter ꝓcedit magna tranquillitas & frigiditas in aere uehemens. Itē scdꝫ Aꝛ. ubi supra ꝙ si debeat fieri terremotus nocte sequenti tũc die præcedente existente serenitate apparet quædā nubecula subtilis in aere porrecta in longũ ad similitudinē cuiusdā lineæ rectæ. Itē scdm Aꝛ. ꝙ circa eclipses lunæ frequenter accidit terremotus ī locis ad hoc dispositis & quādo eclipsis est incipiens fieri & nondũ formaliter facta. Et dicit albertus tertio metheoroꝝ tractatu.2. ca.12. ꝙ signũ terremotus præcedens ipsũ qđ est signũ & causa ipsius est est eclipsis solis. Et uerius signũ terremotus est eclipsis in cauda draconis q̄ in capite. Et quāto eclipsis fuerit maior & uisalior tāto terremotus erit maior & quāto eclipsis fuerit minor tanto minor erit terremotus. Et erit eclipsis maior cā terremotꝰ in locis ad quæ spissior conuertitur umbra & præcipue si loca illa sint frigida sicut climata septētrionalia. Itē dicit albertus ꝙ eclipsis solis plus est cā terremotus q̄ eclipsis lunæ cũ tamē Aꝛ. ponīt eclipsim lunæ esse causā terremotus & nihil loquitur in textu de eclipsi solis. Et dicit albertus ꝙ eclipsis lunæ aliquid operatur ad terremotũ sed raro hoc contingit quia luna plus habet mouere mare & aquam & terrā. Itē albertus ubi supra ca.14. dicit ꝙ sonus frequenter cōcomitatur terremotũ qui quidem sonus non quiescit donec terra sit scissa & tũc exit uentus cũ sono magno. Itē dicit albertus ubi supra ca.15. ꝙ pestilentia & præcipue ouiũ frequēter cōsequitur terremotũ. Itē dicit Aꝛ. ubi supra quando fortis factus fuerit terremotus non stati cessat. Sed primo agitat terrā usq; ad circa q̄tuor dies dictũ cessat & tunc ad unũ annũ uel ad duos ānos post sentiũtur notabiliter circa eadē loca terræ. Itē dicit Aꝛ. ubi supra ꝙ plures & maximi terremotus fuerit tranquillitate existēte in aere.

Itē dicit Aꝛ. ubi supra ꝙ plures & maiores terremotus fiunt de nocte. Si autē terremotus fiant de die fit maxime circa meridiē quia maior trāquil-

litas quæ fit in die est circa meridiẽ. Itẽ dicit Arꝫ. ubi supra ꝙ terremotus maxime fiunt i uere & in autũno: minime autẽ in æstate & hieme. Itẽ dicit Arꝫ. ubi supra ꝙ circa illa loca ubi mare est multũ fluxibile & quæ loca multũ sunt subantrosa & cõcaua fiunt multi terremotus q̃ in planeis & i planeis frequentius est terremotus paruus q̃ in montuosis. Et Arꝫ. ubi supra dicit ꝙ in insulis quæ multum sunt remotæ a terra & circundatæ pelago magno minus fiunt terremotus q̃ in aliis propinquis terræ. Itẽ albertus ubi supra cap. 2. ꝙ quædá regiones frequenter patiũtur terremotũ quædá uix uel nunq̃ ut regiones septentrióales. Causæ uero omniũ prædictorꝫ ponuntur prius in ca. primo huius distinctiõis ab Arꝫ. & alberto. Excessꝰ uero terremotus præteriti sciri põt ex subuersione terrarum ciuitatũ & edificiorꝫ. Itẽ si terra circunstãs ex multitudine ignis & etiã fauillarꝫ existentiũ de sub terra in tempore terremotus incendatur uel incineretur. Itẽ si post terremotũ fuerit magna pestilentia aeris in illo loco terræ ubi accidit ille terremotus & accidit illa pestilentia ex fetore & ex coruptione existente de terra sicut dicit albertus ubi supra ca. 17. Itẽ si ex terremotu proueniat diluuiũ aquæ particulare siue magna inundatio aq̃. Vnde dicit albertus in eodẽ ca. 17. ꝙ effectus terremotus ẽ eiectio aquarꝫ de terra. Et Arꝫ. ubi supra dicit ꝙ aliquando simul cũ terremotu accidit inundatio aquarꝫ. Ex hoc ergo põt argui ꝙ signũ pronosticũ diluuiorꝫ aliquando sunt terremotus.

Itẽ ex magnis pluuiis inundantibus fiunt diluuia particularia: unde & signa quædã pronostica magnarꝫ pluuiarꝫ & inundationũ quæ ponuntur prius in distinctione quarta huius tractatus ca. ultimo q̃nq꜡ sunt signa particulariũ diluuiorꝫ aquæ. Et scitur excessus diluuiorꝫ præteritorꝫ ex submersionibus quarundá regionũ & quarundá ciuitatũ & ex aliis huiusmodi. Et finitur hæc distinctio de terremotu & diluuiis.

¶ Incipit. Distinctio nona de pestilentia & epidimia & coruptione aeris. Et cõtinet quinq꜡ ca. Ca. primũ de generatione prædictorꝫ.

POstq̃ in præcedẽti distinctione determinatuꝫ est de terremotu & diluuiis frequenter accidit pestilẽtia & coruptio aeris ꝑut dictũ est in præcedenti distinctione. Cuꝰ primo cõueniens est in hac distinctione determinare de pestilẽtia & epidimiis & corruptõe aeris. Et primo in hac distinctione intendo dicere quid sit pestilentia & quibus causis accidunt pestilentiæ & epidimiæ & q̃ñ generantur. Dicit itaq꜡ isidorus. 4. ætymol. ca. 5. ꝙ pestilentia est cõtagium ꝙ dũ unũ apphendit celeriter ad plures trãsit. Gignitur aũt ex aere corupto & i uisceribus penetrando immittitur hoc est. Si plerumq꜡ ꝑ aeris potestates fiat tñ sine arbitrio oĩpotẽtis dei nõ fit omnino. Dicitur aut pestilentia quasi pastulentia ꝙ ueluti incendiũ depascat ut toto descendat corpore pestis. Et contagiũ a contingendo quia q̃ tetigerit polluet. Ipsa etiã ab igniũ percussione eadem & lues a labe & a luctu uocata: quæ tãto acuta est ut non habeat spaciũ temporis quo aut uita seperetur aut mors. Et repentinus languor simul cũ morte uenit: hæc isidorus. Et beda de temperiebus libro primo dicit ꝙ pestilentia nascitur ex aeris uel siccitatis uel calorꝫ uel pluuiarum intemperantia pro meritis hominũ qui. s. aer spirando uel edendo perceptus infirmitatẽ & mortẽ generat. Et iohãnes ianuensis in suo catholicon dicit ꝙ pestilentia est idẽ ꝙ pestis sed proprie pestis est nomẽ ipsius morbi. Pestilentia uero est illud quod ex se efficit unde & dicitur pestilentia scd'm quosdã q̃si pastulentia & sicut incendiũ depascat dũ descendit per totũ corpus scd'm ugonẽ. Et sunt 3. modi pestilẽtiæ aut ex terra aut ex aqua aut ex aere scd'm papiá hæc ibidẽ. Et dicit petrus paduanẽsis super particula prima libri problematũ Arꝫ. problematæ. 7. ꝙ pestilentia quæ & epidimia dicit' prout dicitur. 5. metheororꝫ, est mutatio aeris in putredinẽ uel pessimá q̃litatẽ uniuersaliter multũ pestifera. Et dicit hermes trimegistus libro. 4. ca. 2. ꝙ pestis nascitur ex aeris corruptione & intemperie siccitatis uel caloris uel humiditatis nimie prouenięte. Et ubi supra libro primo ca. 4. dicit hermes ꝙ sicut infirmitas ex humidarꝫ distemperantia ꝑuenit ita pestis ex īæquali planetarꝫ signorꝫ & stellarum actu procedit. Et scd'm intentionẽ Arꝫ. ubi supra īfirmitas siue ægritudo pestilentialis ipsa sola quandoq꜡ inficit illos qui approximant eis qui curantur ab ea. Et huius cã est scd'm Arꝫ. ꝙ ipsa sola ægritudo ẽ uniuersalis oĩbus aduenięs & propter quandá adustionẽ oportuná aerẽ corũpentem ad modũ basilici ab ægritudinis materia egrediente ab illis qui curantur appropinquantes ipsis cito consumuntur & scd'm commentatorẽ ibidem redduntur morbidi ab aere sic corrupto & sine medio ad cor ingrediente & sine obstaculo qui aer nobis est ineuitabilis & necessarius ad auditum. Et bernardus de gordona in libro suo qui intitulatur liliũ medicinæ libro primo ca. 2. dicit ꝙ febres pestilentiales sunt illæ quæ adueniũt in temporibus corruptis & sterilibus cũ corrũpunt' segetes & aer & aqua. Et dicit constantius. 5. paoten.

ca. 9. ꝙ aer substantiæ suæ temperamento mutatꝰ in putredinē siue in quālibet pessimā qualitatū pestilentialis uocatur: unde & loca illa inhabitantibus uniuersaliter & æqualiter morbi illi dominantur quia in suis corporibus multa pessimā accidentia unū & eundē morbū facientia coadunantur sicut alienationes nimii sudoris ī extremitatibꝰ corporum frigiditates: i pectoribus calores: in linguis siccitates in ore fetores & nimie anxietates tethanus sub hypocondriorum uomitꝰ colericus solutiões uētositates uriæ pessime & diuersæ ī aliis colerice in aliis melancolice. In quibusdā subtilis. In quibusdam squamosa hypostasis in aliis nigra & multa pessima accidentia contingunt: hic autē morbus uocatur epidimiosius quia multiplex & subtilis est uno eodēq; tempore multis ingrediens hominibus hæc ille. Et dicit Rasis. 10. almansorum ca. 16. quæ ī febribus quæ ex aeris corpore generantur nō uidetur in principio alicuius eorum acuitas neq; caliditas dum tangitur egre. sunt tamen in occultis corporis partibus & in ipsius profundo magna nocumenta & sunt deceptoria & uehementis operationis & sunt febres lente & tepidæ sed conclusæ cū quibus. Hanelitus & quicquid a corpore egreditur ualde fœtida sentiuntur. His uero febribus laborantes æstuationē magnā & statim patiuntur eorum quæ anelitus augmentatur & fit spissius ex quorum corporibus cū uomitu & egestione res fœda egreditur & insolida deinde īcipit eis superuenire sincopis & moriunt' hæc ille. Et dicit. Gal. 5. de morbo uersus finē ꝙ quidā litargici tradiderunt artes suas obliuioni & propria noīa ignorauerūt: & hoc accidebat in quadā ciuitate in tempore pestilentiali ita ꝙ illi qui euaserunt ignorauerunt amicos & parentes & propria noīa hæc ille. Et bernardus de gordonia ubi supra dicit ꝙ propria signa febriū pestilentialiū sunt hæc. s. ꝙ calor est lētus extra & intus forti cū siccit. & ariditate lingue & difficultate hanelitus & dolore præcordiorum & fœtore omniū eorum quæ egrediūtur ex corpore sicut est hānelitus sudor egestio & urina. Et omnes ille febres sunt multæ determinationis cū terribilibus accidentibus & fraudulentibus ad q̄s consueuerit sequi uariole & morbili & ægritudines uenenose & ut plurimū deludunt medicos qm̄ urine uidentur laudabiles hypostasi ac & nō est hoc ex materia morbi sed cibi quia natura nō audet morbū inuadere propter maliciā eius. Et cū expectetur crisis ad bonū tunc euenit mors hæc ille. Et huic cōcordat auēzoar quā aueroys. 7. collectioni fidelē uocat in libro tabu. medicinarum uersꝰ finē ca. de epidimia dicens ꝙ tales febres pestilentiales non sunt fortes sed sūt leues & ut cōmūiter occultat': hæ etiā febres deteriores sunt ceteris aliis febribus & magnis remote a sanatione qm̄ non contingit ī eis fieri crisis sicut in aliis febribus. Diuidentur autē huiusmodi morbi pestilentiales multis diuisionibus. Dicit eni hali in libro. 5. de regali dispositione ca. 5. uocauit autē huiusmodi conuenienis qui ex aeris iniquitate fiunt morbos epidimia hypocras. Disiūctos autē & disgregatos eos qui letales sunt morbos dixit qui autē nō salubres sunt pestilentiales ubi supra. Qui autē horum regioni alicui sunt proprii siue aliis regionibus hos regiōales appellauit. Et bernardus de gordonia ubi supra dicit sic intelligendū est ꝙ quædā sunt ægritudines quæ appellantur uariæ & diuersæ quæ ꝓueniunt ex inepta administratione rerum. 5. naturalium quas noīat hali ubi supra ca. 9. dicens ꝙ in regionibus. 5. de causis aeres imutantur. Prima est ipsa pars terræ. Scda regionū eleuatio & altitudo & hūiditas: tertia mōtiū uicinitas: quarta maris & q̄nta terræ ipsiꝰ regiōis. Et dicit bern. de gordonia ꝙ infirmitates ꝑdictæ quæ existis causis prouenũt sunt comunes omnibus Et sunt quædā egritudies regionales sicut est percisis in montibus fluxus uētris in uallibus & aliæ. Et in quibusdā regionibꝰ sunt quædā arbores quarum fructus si comedantur generant bociū gulæ. Et in quibusdā ex proprietate aquarum generatur opilatio splenis & epatis & fœdus calor. Et sunt quædā egritudines quæ uocātur epidinales siue pestilentiales & sunt ille quæ generantur ī temporibus corruptis. & oēs tales ægritudines sunt pessimæ & malæ terminationis propter lesionē membrorum principaliū in radice. Et iohānes alexandri super epidimiis hypocratis in principio dicit ꝙ morborum quidē sunt particulares. i. particulariter sparsi. Alii uero comunes & hii quidē sunt consueti & cogniti & dicuntur epidimii. Alii uero superuenientes & nō consueti & nūcupantur epidimii & particulares quidē sunt quando in eadē ciuitate differentibus hoībus differentes morbi superueniunt & hæc quidē tertiana. Alii uero quartana & alii epidimia & hii superueniunt scd̄m differentē etatē & differentē dietā Et dimii autē sunt quando in aliqua ciuitate aut propter aquas aut proptes tale consuetū comunes morbi oībus contingunt qui solent superuēire rōne locī aut aeris aut aquæ & est morbus cronicus q̄ si in habitū conuersus epidimia. Epidimia autem morbi sunt sicut qū permutatur aer scd̄m qualitatem. s. in calore frigore siccitate & hūiditate ultra solitū aut si ultra solitā essentiā corūpatur sicut dicetur inferius & tūc generat morbos pestilētiales. Morbi autē pestilentiales quibusdā hoībus alicuius conditionis superueniunt sicut cultoribus aut uentis aut quibusdā talibus. Et petrus paduanēsis cōmentator Arum. super particula pria probleumatum probleumate. 17. dicit ꝙ oīum morborum quidam sunt epidmales & quidā undinales. Epidinales subito occurrunt & uidentur magna ex corruptione cancri uidinales uero paulatine cōsurgunt

trahentes originē a loco aut a dispositione terræ
& aquæ ut eam aquā bibentes morbos incurrant.
Et auic.4.canonis tractatu.4.in principio dicit ꝙ
febres accidentes ex cā aeris sicci sunt febres coleri
cæ:pestilētiales uero febres sunt ex aere turbido &
hūido & febres in aere hūido sunt plurimi euent⁹
sunt minoꝝ acuitatis & longioris spacii. In æsta
te uero sicca sunt minoris euentus & maioris acui
tatis & uelocioris separatiōis. Et hali de regali di
pōne libro.5.ca.6.dicit ꝙ in diuersis āni tempori
bus diuersis hoībus diuersi accidunt morbi sedm
conuenientiā eaꝝ cōplexionū & qualitatibus do
minantibus in eisdē partibus anni cōplexionis &
enim calidis hoībus passiones accidunt in tpibus
quibus aer est calidus maxime. In humidis ꝙ pari
ter fieri humidas & in siccis siccas. Complexionē
autē habētibus compositā temporib⁹ qn̄ aer eoꝝ
ē cōson⁹ cōplexiōi corpoꝝ magis morbi cōuenie
tes accidunt q̄ꝫ reliquis temporibus quib⁹ aer eoꝝ
est contrarius cōplexioni & illi sani sunt & opti/
mi sunt eoꝝ habitudines. Et inueni in quodaꝫ li/
bro ꝙ pestilentia dicitur dupliciter.s.large & stri
cte. Stricte autē loquendo non accidit pestilentia
nisi ex aere putrefacto & mutato sedm substantiā
Large autē loquendo potest causari ex nimia mu
tatione aeris in suis q̄litatibus. Vnde mutatio ae/
ris quædā est naturalis ut illa quæ fit ī uere in æsta
tem & sic de aliis. Et quædā non naturalis ut illa q̄
fit ex uentis stellis terris dū tamen sit tollerabilis
Aut cōtra naturā fit aeris mutatio & hoc dupliciter:
ter: aut enī mutatur in homogeniā naturā ut cū
caliditas temporis mutatur in caliditatē maiorē q̄
fit intollerabilis aut mutatur in ethemogeniā na/
turam.i.in qualitatē oppositā ut si estas mutetur
in frigiditatē & humiditatē ledentē & intollera
bilem: tales uero mutationes faciunt pestilentias.
Pestilentiæ uero & epidimie coruptōnes aeris ex
multis causis possunt contingere: qn̄qꝫ enim con
tingunt ex causis superioribus & qn̄qꝫ ex causis in
ferioribus⁹. Et quādoqꝫ ex utrisqꝫ simul. Causæ aūt
superiores causantes pestilentias sunt corpora su/
pra celestia mutantes partes āni & quandoqꝫ totū
annū a suis dispositionibus naturalibus ex quib⁹
mutationibus tempoꝝ causantur mutationes ma
gnæ & pestiferæ & epidimiæ generātur. Dicit enī
hypocra.3.amphorismoꝝ amphorismo prīo ꝙ
mutationes tempoꝝ maxime generant morbos.
Et in temporibus magnæ mutatiōes uel frigidita
tis uel æst⁹ uel hūiditatis uel siccitatis. Et dicit Gal.
ibidē ꝙ non solū tempoꝝ mutationes sed etiā co
rum cōplexiones quæ maxime sit generātes mor
bos cū omnino suas mutent cōplexiones & maxi
me cū mutatō magna sit. Vnde & ubi supra super
amphorismo.4.hypocratis dicit Gal.ꝙ tempora
āni non sunt causæ morbi sed mutationes suæ cō/
plexionis. Cōplexionibus igitur quorūcunqꝫ tem
porum āni in qualibet alias sibi oppositis muta/
tis quacunqꝫ hora suæ quocunqꝫ tempore muten
tur necesse est ut morbi generādi cā generētur. Et
super amphorismo prīo prædicto dicit Gal.ꝙ cō
uersiones tempoꝝ āni sunt causæ generandi mor
bos maxime: si magne sint: & in eodē mutatiōes
hic intelligēde sunt eiusdē temporis sedm q̄litates
& alterationes ut si quid naturaliter est frigidū ca
lidum fiat Et intelligit magnas mutationes illas
quæ omniū qualitatū permutationes fiunt ut si æ
stas calida & sicca frigiditatis & hūiditatis affe/
ctionem sumat: uł ut si eadē die nūc calor & post
modū frigus & iteꝝ calor & rursū frigus fiat: hæc
galienus ibidē. Et Arꝫ.in de probleumatib⁹ parti
cula prima probleumate.15.dicit ꝙ oīs mutatio
ægritudinalis ē & incipit ut dicit cōmentator su
us prædictus petrus ex ꝑmutatōne tpis ætatis loci
ciboꝝ & aquaꝝ. Et loquitur de magnis mutatio
nibus & subitis. Vnde dicit cōmentator ꝙ muta
tionum quædā est paulatina & bene mobilis &
quædā est subita & male mobilis & hæc est illa de
qua loquitur Arꝫ.dicens ꝙ oēs mutatio uehemēs
corūpit corpora ut patet de mutatiōe uehemen/
ti tempis & alioꝝ. Sic itaqꝫ patet ꝙ magnæ mu/
tationes & subitæ tempoꝝ & alioꝝ prædictoꝝ
generant morbos & qn̄qꝫ pestilentiā aeris. Et di/
cit auic.primo canonis fen.secūda doctrina secun
da summa prima ca.4.ꝙ unū quodqꝫ tempus cōple
xionem ægrotātis cōueniēs aut est cōueniens cōtra
rium cū.s.tempora a sua egressa fuerit natura &
fuerit eoꝝ exitus contrarius neqꝫ fuerit ibidē sup
fluitas longa: queādmodū si fuerit hiems meridia
na & superuenerit uer septentrionale erit aduentus
secundi super primū conferens corporibus & ipsa
temperans eo septētrionalitas ueris est opposita
meridionalitati hiemis. Et similiter si hiemis ual
de sicca fuerit: & fuerit nec multū humidū neqꝫ mu
tabitur illud quod temperamentū efficit in humi
ditatem impedientē. Mutatio prima tpis in uno
tempore est minus afferens mortalitatē quia eius
mutatio in multis temporibus. Mutatio addu/
cens mortalitatē & ex cōplexionibus aeris digni/
or ut cōuertatur ad putrefactionē est calidi & hu
midi aeris cōplexio. Et est conueniens ut tempo/
ra sicut debent disponant ut.s.si uer calidū hiems
frigida & similiter quodlibꝫ tps ꝙ sicca nō fuerit
fuerit erunt causæ malaꝝ ægritudinū. Annus uero
in quo oīa eius tpa sedm unā prouenīūt qualitatē
annus malus est: queādmodū si ānus totus sit cali
dus aut frigidus aut hūidus aut sicc⁹. Annus enī q
est sicc⁹ ē multaꝝ ægritudinū suæ q̄litati ꝓporalis
quaꝝ tpa erunt postea ꝓlixa. Vnū nāqꝫ tps multū
cōmouet ægritudinē ꝓportionalē quāto magis to
tus ān⁹. Tps etiā frigidū cū inuenit corp⁹ flegmati
cum cōmouet epilensiā: palisim spasmū & similia
Tps calidū cū inuenit corp⁹ colericū cōmouet fe

bres acutas & apata acuta quātō magis totus annus scd'ꝫ unius tpis naturā incedit. Ampli⁹ cū erit cito hiems cito hiemales pueniūt aegritudines. & cum cito prouenit estas estiue cito proueniūt aegritudines: & mutantur egritudines quae erant ante scd'm tempus. Cū q aliquod prolongatur temp⁹ multae tūc fiunt egritudies. Debes aūt scire q esse cā⁹ mutationū tpuꝫ nō sunt pptet cām tpis unde ē tps. Sed ppterea q cū iea mutata ē q̄litas magnā effecit operationē i mutationib⁹ dispōnū haec auic. ibidē. Et dicit hali de regali dispōne libro. 5. ca. 4. q si in singulis partibus anni aer naturaliter inheret cōplexioni regionis quo usi iuxta q expedit fuerit corpora a morbis sana sunt. Si eni aer fuerit a naturali egrediens cōplexione quae illi ppria est hominibus morbi & accidētia fiunt pessima. Magis autem si eius egressio a sua complexione imoderata fuerit fiunt q in corporibus eorum qui su amtuentur sanitatē morbi. Sed minime graues quibus aūt nulla ē cura nec nulla custodia. fiunt morbi magni in qbus & uehemens est periculū. Egressus autem a naturali aeris complexione aut scd'm augmentum fit aut scd'm diminutionem quemadmodum si aestas alia fit aestate calidior aut frigidior uel humidior hiems autē alia hieme calidior uel frigidior uel certe siccior aut imutat' & cōuertitur in contrarium ut si fiat estas frigida & humida hiems calida & sicca. Et ubi supra ca. 5. dicit hali q alteratio aeris fit duabus de causis. Altera enim locus est siue regio & altera anni quoduis tempus. Et ulterius in eodē ca. dicit hali q totalr a substantia aeris immutatio ex tp ibus āni fit. Si immutatio ex tpibus anni aliqua fiat a sui natura ut si fiat hiems calida & sicca pluuiis carens: aestas autem pluuiosa: fiatq; uer frigidum & siccū qd' autumni est: autumnus uero calidus & humidus quarum ex re pestes accidunt & mortes & febres acute & alia q; pessima sequūtur accidentia & letales morbi. Sic quoq; si aliqd alioꝝ āni participātiū alteretur a sua naturali habitudine maxime q; aestimū in hiemale: multiplicenturq; pluuiae & australes pflant uenti Pestis absq; dubio hinc continget loco in quo aer a propria & naturali imutat' habitudine. Fiunt q; hoibus febres acute pessime & reliqui morbi pestilētiales in tm̄ ut in bruta etiā trāseant aialia icomoda quidē & passiōes male & pdentes hoc aūt fit imutatione hūoꝝ & spirituū & multoꝝ corporum coruptione. Nō nunq; aūt & in planctis huiusmōi malū incūbit in tm̄ ut plantas desiccari & i citrinū cōuerti uideas colorē: uideas quoq; i arborib⁹ quoddā sile erugi uel melli fructuū q; calorē i mutatū: corp⁹ q; eoꝝ substātia & ut eos & cōmedērit fruct⁹ pessimu sub seqnt' morbi. Et huic dcō hali cōcordat etiā constantinus. 5. pantegi ca. 9. dicens q mutatio substantiae aeris ē ex temporibus āni cuꝫ naturā suam transierint ut

si hiems calida fuerit & sicca & sine pluuia. Aestas uero pluuiosa ubi frigidū & siccū. Autumnus uero calidus & humidus in quibusdā locis pestilētia euenict per acutas febres & multa mala contingūt quae non tantū homines mortificant sed etiā bestias quae ex corruptiōib⁹ fiēt hūoꝝ atq; spirituū. Aliquando haec pestilentia cadit in terra semiār unde & fruct⁹ arboꝝ & plantaꝝ corrūpent' quos aliqui comedentes in pessimas incidūt infirmitates. Et nō tm̄ haec corruptio aeris cā ē mortalitatis Sed etiā i mouētibus humores putridos supgreditur materia. Vnde pestilētia aeris eis assilat' haec cōstātinus. Et auēzoar i libro achar mediciaꝝ in ca. de epidimia dicit q aer magis nocu⁹ est calid⁹ & hūidus cū putrescit & dilatat' & maxie qñ nō seqnt' uēti desiccatiui & iō uituperāt uēti meridionales flātes & laudant' uēti septētrionales propter eoꝝ exsiccationē. Et huic dicto auenzoar concordat etiā auic. prio ca nonū fen. scd'a doctrina secūda sūma pria ca. 4. dicēs q mutatio addicēs mortalitatē & ex cōplexiōibus aeris dignior ut cōuertatur ad putrefactionē est calidi & hūidi aeris cōplexio. Et dicit. Auenzoar ubi supra q i regione eratio super uenit incendiū tpe estatis in qd' super uenit pluuia diuturna in tpe ualde calido & pmā sit tota illa aestate & intulit hominibus exustionē ignis unde accidit eis scabies & pruritus fortis & pluribus eoꝝ cecidit brachiū totū similiter & coxa & in pluribus ceciderūt musculi & ossa. Et dicit petrus paduanēsis sup pbleumate prio pticulae primae libri Agꝫ. q nimia serenitas & nimia tēstas aerē corrūpunt & pestes & regnoꝝ mutatiōes &. Intelligit p serenitatē aerē mutatū ad multam siccitatē. Vnde & hypocras dixit in libro de aere & aqua q si annus debet esse sanus oportet ut nō multū serenus existat. Et petrus cōmentator Agꝫ. p tēpestatē aerē grossū puluerulentū i quo apparet fumositates scitillatiōes fulminis caprae saltptes b⁹ i quae oia aerē corrūpunt & efficiunt pestilētias. Et dicit hypocras i libro de aere & aqua i pricipio q cū tpa in se dissonantia a fuerit difficiles procreāt morbos hyems itaq; frigida & hūida. Estas aūt calida & sicca quaꝝ uterq; si cassat' ac deficit scd'm magnitudinē eiusdē cōplexiōis atq; puitatē Ita tñ ut neutra naturae suae familiare exeat temp⁹ quoniō in eis tpibus quae diuersa sunt accidere solet. Et etiam quando hiems frigidior est sed scd'm humiditatē suā i sua remanet quātitate & est qñq; aestas calidior est & siccior: hoc igitur iō cōtingūt morbi eo q a uētis tā calidis q̄ frigidis siue ul'es ue boreales sicut corpa mutāt': haec hypocta. Et dicit praedictus petrus commentator agꝫ. super probleumate. 7. pticulae primae libri probleumatuz q triplex est mutatio aeris. Vna ē naturalis quando tpa oīositas seruāt naturas. Scd'a ē praeter naturā ut quando aer corrumpit' in substantia & in com

plexione Et tertia ẽ media iter istas dicta nõ natu
ralis.i.cũ mutat᷑ aer a sua ꝓpria natura & comple
xiõe.Et utraqꝫ istaꝝ duaꝝ mutationũ ultimæ
dictaꝝ pestilẽtialis ẽ & morbifera.Et inferius di/
cit cõmentator ubi supra.dixit ꝙ hꝰmõi aer sic in
fectus aliqñ nõ inducit febrẽ sed apostemata car/
bunculosa pestilentialia:aliqñ pisces iterdũ uario
las & morbilos:& nõnũqꝫ leprã plerũqꝫ & obtal/
miã.Et hæ a medicis dictæ sũt ægritudines conta
giosæ.unde:& format cõmẽtator sillm & illo mo
do.qcũqꝫ distẽperãtia est uñis oẽs dispositos pote/
rit inficere.Sed hꝰmõi ẽ pestilẽtialis:ergo oẽs dispo
sitos inficere põt pestilentia. Itẽ dicit cõmentator
ꝙ duplex est aeris mutatio ad corruptionẽ.s.i sub
stantiã & in qlitate:primo mõ ut si æstas fuerit m᷑
calidior & siccior qꝫ deberet. secundo mõ ut si
frigida sit & hũida:hæc ille.Et dicit hypo.3. am/
phorismoꝝ.anipho.7.ꝙ i tpibꝰ imoderate siccis
febres acutæ fiũt plusqꝫ i aliis.Et si pseuerauerit an
nus talis exñs qlis inceperit.s.ut sit siccus i princi/
pio & siccus pseueret ut in pluribꝰ tales expectare oꝫ
ægritudies.s.febres acutas.Et ubi supra. amphoꝰ.
15.dicit hypoc.ꝙ cõstitutiões ãni tpum oĩo siccæ
pluribꝰ sũt saniores.i.minꝰ ægræ & minꝰ mortife/
ræ.Et amphoꝰ.6.dicit ꝙ ægritudies i tpibꝰ pluuia
libꝰ ut multũ fiũt sicut febres longæ fluxus uentris
& putredines epilẽsiæ & appoplexiæ & squinan
tiæ.In siccis uero fiunt ptisis corruptiões siue con
sumptiões obtalmiæ stãguirea & dissẽteria & si
milia.Et Aꝛ.parti.1.de ꝓbleumatibꝰ.ꝓbleuma/
te.27.dicit ꝙ uer & autũnus sũt morbiferi qa mu
tatiões morbiferæ sũt.Sed autũnꝰ morbidior ẽ ue
re qa magis calido ifrigidato qꝫ frigido calefacto
ægrotamꝰ.In uere aũt frigidũ calefit & in autũno
calidũ ifrigidat᷑.Et huic ꝑ pte cõcordat hypo.3ᵒ.
amphorismoꝝ.ampho.9.dicẽs ꝙ i autũno acu/
tissime ægritudies & maxĩe mortifere ut i plibꝰ fi/
unt: uer uero suauissimũ & minie mortifeꝝ ẽ.Sꝫ
hoc uidet᷑ cõtradicere priꝰ dicto Aꝛ.s.ꝙ tã uer qꝫ
autũnꝰ sũt morbiferi.Sed huic rñdẽt gal.sup ꝑdi/
cto ãphoꝰ.9.hypocratis.dicẽs ꝙ si tpe ãni cõple/
xiões suas sedm ꝙ oꝫ seruauerit uer cæteris tpibꝰ
sanꝰ & minꝰ mortifeꝝ erit qa tẽperãtiꝰ ẽ aliis. Et
dicit Aꝛ.ubi supra.ꝓblemate.25. ꝙ hoies magis
ægrotant in æstate:Sed ægrotantes magis moriũ
tur i hieme.Cuius cã est sedm eũ quia in hieme ꝑ/
pter densitatẽ intra corpora cõtracto hũido & la
borãtes magis:si nõ digeramꝰ supfluitates q sũt in
nobis collectæ uehemẽs necesse ẽ pricipiũ eẽ ægri
tudinis.In æstate aũt rato: qa ifrigidato toto cor
pore & dissoluto ad labores exñte:necesse ẽ plura
principia fieri ægritudinis ꝑpter labores & i dige
stionẽ eteni i iuuenes fructꝰ sũt sed tũc nõ sũt ita ue/
hemẽtia principia ægritudinũ sicut i hieme qre &
bñ auxiliabiles sũt hoies.Et silr æstate a pua occa/
siõe fiũt ægritudies:i hieme uero nõ: magis eni dige

stibiles sumꝰ tũc ꝑpter calorẽ retractũ ad itra qre
q a maiori occasiõe fiũt magis distractiua sunt ut
pꝫ in aut ei nõ occupant᷑ morbo aut si oc
cupantur hoc nõ fit nisi a magna cã & iõ diffici/
lius curãtur. Itẽ dicit hypocra.3.amph.ampho/
rismo.12.ꝙ si austrina hiems & pluuiosa & tran/
quilla fiat.idem sine flatu boriæ tota existens. Ver
uero siccum & boreale mulieres quidem quibus
partus aduer inest ex omni occasione abortiunt᷑
Si uero genuerint imbecillos & morbidos pariũt
paruulos qui aut statim resoluũtur aut tenues aut
morbidi uiuunt existentes. Aliis uero iuuenibꝰ dis
sinteriæ & obtalmiæ siccæ fiũt:senioribus uero ca
tarri celeriter permentes eueniunt. Et in libro de
aere & aqua similiter dicit,hypoc. ꝙ si hiems au/
strina fuerit & nimis pluuialis mulieres ipregnan
tes in uere abortiunt᷑:si tunc eius parturiendi fue/
rit tempus.Et si quos fœtus emiserint annihilatos
atqꝫ defectionis emittũt qui aũt cõtinuo nõ mori
untur aut uiuũt semper ãnihilati atqꝫ defectiui ho
minibus aut lienteria dolor oculorũ & catarri de
fluenres & alii morbi contingunt. Et auicẽ.prio
canoñ ubi supra.eodẽ ca.4. dicit ꝙ cũ hiemi meri
dionali uer superuenerit septentrionale qd᷑ postea
siccabit æstas ualde uaporosa & multiplicatæ fue
rint aquæ & uer cõseruaueris multas usqꝫ ad æsta
tẽ multiplicabit᷑ in autũno mortalitas & i pueris
& multiplicabuntur aquæ in dissinteria intestino
rũ apostemata & tertiana prolixa. Cunqꝫ hiems
fuerit aquarũ multatũ abortientur quæ se in uere
parituras sperabant: ꝙ si pepererit erit qd᷑ pariẽt
debile aut mortuũ aut grandẽ habens malitiam.
Et in hominibus multiplicabuntur obtalmiæ &
sanguinis egestio & catarri & proprie multiplica
buntur in feminibꝰ & erit mors i eis.Et dicit Aꝛ.
ubi supra.probleumate.9.ꝙ si hiems austrina fue
rit & pluuiosa uer siccũ & boreale ægritudialis fit
uer & æstas.Et huius causa est sedm Aꝛ.& pro/
ut dicit prædictus petrus cõmentator suus ꝙ cor/
pora nostra ꝑparantur sedm naturas & dispõnes
temporũ eo quod dictũ est tempora nos suis mu/
tationibus permutare.Sed hiems præcedens fue/
rit calida & humida:igitur corpora ad caliditatẽ
& humiditatẽ dispõnũtur.Sed corpora sic dispo
sita & maxime humida sunt inconsistentia & nõ
permanentia imo egrotare apparata propter qd᷑
materia reddit᷑ disposita actioni agẽtis:postmo/
dũ quidẽ uer superueniens excedens ualde a tem
peramento suæ naturæ ex qualitatibus fortiter a/
gentibus propter se & ꝑpter materiæ dispositionẽ
congelat & coagulat ad modũ generationis gla/
ciei frigiditate sua & siccitate hũidũ hiemale pro/
pter quod & siccitate prohibente respirationẽ in
duratur uehementer.Et dicit Aꝛ.ꝙ illæ mulieres
q i uere naturaliter pariũt abortiẽdo ꝑpter calidi
tatẽ hiemis ꝑexñte i q embrio erit hũectatꝰ & aptꝰ

recipere impressionē præter passibilitatē humidi. Vnde superueniens horipilatio & motus tremore concutiens propter siccitatē & frigiditatē uentris interficit ifrigidādo embrionē. Vnde & ēbriōes moriuntur: si debiles extiterint aut ui egrediuntur Et si uiuant uiuunt cū multa imbecillitate ratione uirtutis & imperfectione ratione quantitatis. si accidat ipsos nasci in huiusmodi uere: quia cū prius fuissent in loco calido & humido uenientes ad locum frigidū & siccū maxima mutatione mutant ita φ ægrotatiui efficiuntur: & per consequēs breuis uitæ & imbecilles & imperfecti propter superhabundantiam frigidi. Et accidunt colericis siccitates eo φ non sunt naturaliter humidi in complexione qa minorantur humiditates hiemis & subtiliantur. unde & fiunt in oculis corū obtalmiæ siccæ. Flegmaticis uero accidunt brāchi & hoc fit secundū cōmentatorē Ag. quando humiditates descendunt ad fauces & fiunt etiam catarri & humores ad pulmonem ruentes. Mulieribus autem dissinteriæ fiunt propter humiditatem & frigiditatem naturæ: & dicit cōmentator φ dissinteria ē fluxio humoralis cum rasura intestinorū. Senibus uero quorum calor naturalis fere extinguitur contingunt epilensiæ & appoplexiæ: qd' accidit cū humidū multiplicatum in parte superiori & per uenas & arterias subtiles i corde declinat ubi h'i humidū propter imbecillitatem caloris ināti ingrossatur coagulatū qd' quidē sua mala qualititate frigida & quantitate superflua inducit mortē interdū extinguendo suffocationem calidum. Et dicit cōmentator Ag. φ appoplexia & epilensia conueniunt in causis loco & accidētib⁹. Sūt. n. ambæ passiones cerebri ex repletione magis prouenientes sensum & motū prosternentes: differūt tamen quia in appoplexia est maior repletio & opilatio tanq̄ a maiori causa contingens & sīr accidentia deteriora fiunt ab appoplexia q̄ ab epilensia: hæc ille. Et dicit hypocras. 3. amphorismoꝝ. ampho. 5. φ si hiems sicca & borealis fuerit ita φ sit intensio in frigiditate. uer uero pluuiosum & austrinū necesse est in æstate febres acutas & obtalmias & dissinterias fieri & maxime mulieribus. & humidis natura. Et in libro de aere & aqua. similiter dicit hipocras φ si signa siderum in ortu & occasu non fuerit oportuna. hiems autē sicca & borealis uer uero pluuiosum & australe febrem atq; lienteriam in æstate est necesse euenire. Et huic concordat a. uicē. primo canō. fen. 2. doc. 2. sūma pria. cap. 7. dicens φ cum uer pluuiosū & meridionale fuerit φ hiemi superuenit septētrionali multiplicabūt' febres acutæ i æstate & obtalmiā & sanguis ægestio. Et dicit Ag. ubi supra. probleumate. 8. φ si hiems siesa fuerit & borealis si uer pluuiosū fiat & austrinū æstas morbida fit febrib⁹ & obtalmiis. Et huius causā assignat Ag. dicēs qd' æstas fuerit corpora habentia multā humiditatē extraneā hiememe generatā quæ i uere fuit cōseruata & quā æstas subsequens sua caliditate applicando facit per uniuersum discurrere. ita tunc terra & climata cū habitationibus & mansionibus in eis existētib⁹ redduntur aquaticæ & fiunt talia qualia sunt loca paludosa & stangnalia in quibus aer est grossus & inficiens. Et dicit Ag. φ si cum hoc æstas fuerit pluuiosa & non temperata difficilius & deterius erit quia sol propter humiditatem æstatis sumet materiam ampliorem quā calefaciet & faciet ebulire & hoc undiq; .s. in corporibus nostris & in terra & in aere & in mansionibus propter quod febres & obtalmia fient molestiores & plures affligentes. & hypocras in libro de aere & aqua sic loquitur de isto probleumate siue amphorismo. Si hiems sicca fuerit & borealis ubr uero pluuiosum & australe febrem atq; lienteriā in æstate necesse est euenire. Cum autem intrans autūnus terram uernalis pluuiæ nimietate infusam inuenerit sic quoq; austrū duplicare necesse fuerit: propterea φ terra infusa sit & a solis ardore calida uentres graues molles & humidi fiunt. unde & multa egestione habūdant. In hac itaq; qualitate cum aer intrat mordet carnem & corpus: & acutissimæ tūc febres cōtingunt & maxime flegmaticis: lienteria uero in mulieribus in quibuscunq; naturalis complexio humida est. Si autem caniculare tempus. i. tempus æstiuale pluuiale fuerit multū hiemale uentiq; super ianuas irruerint morbi extinguuntur atq; autūnus salutaris speratur alioquin pueri & mulieres cōmoriuntur. Sed & senes pauci quoq; qui eam ferint in quartanā a quartana uero in aquæ citrinæ febres deueniunt hæc hypocras ibidē. Et dicit Gal'. sup prædicto amphorismo hypocr. φ mutatiō illoꝝ tpm prædictoꝝ. s. hiemis & ueris & æstatis ē parua & modicū recedēs a naturalitate. Ver enī quasi ad siue medium tpauit hiemē præcedentem inde ægritudines delatæ sunt usq; ad æstatem hiems solum uidetur recedere i siccitate ab eius natura. Ver autē nihil secd'm illos qui ponūt ipsū calidum & humidū & secd'm φ tpatum existit modicum recedit. Ita φ antiqui cōplexionē temperatā & calidā & humidam dicebant: hæc ille. Et Ag. ubi supra probleūate. 19. dicit φ si hieme fuerit borealis & uere austrio & pluuioso estas ualde sicca fiat mortifer fit autūn⁹ oib⁹ & pcipue pueri adhuc flegmaticis pricipalissie. Aliis uero ab istis cōtigūt dissentiræ i atūno & si cōtigat eos a dissinteriis leuari icurrūt q̄rtanas longas. Et dicit pdict⁹ petrus cōmentator Ag. ibidē φ ista dispositio prædicta proportionata ab Ag. est contraria dispositioni anni salubri posito ab hypocrate in libro de aere & aqua. Et est φ annus saluberrim⁹ fuit quando fuerit ortus & occasus stellarum sicut deberent in autunno aquæ multæ. In hieme uero paucæ.

Et neq; serenũ multũ neq; frigidũ plus oportuno
Vere quoq; & æstate aquarũ tẽperãtia ut dicit cõ
mentator cum dispositio proportionata ab Ag.
sit aduersa prædictæ dispositioni naturali ãni: &
tamen sic in ea pluuia subita mutatio & grandi/
nis non est mirũ si fetet pestilẽtias omnibus in au
tũno. Itẽ dicit hypocras in libro de aere & aqua
ꝙ si æstas sicca nimiũ & calida fuerit morbi cito
euanescunt. Si autem fuerit pluuiosa extendunt
& cuicunq; morbus aduenent illum in putredi/
ne necesse est conuerti. Itẽ dicit hypocras ibidẽ
ꝙ si æstas sicca & austrina fuerit. Autũnus uero plu
uiosus & septẽtrionalis in hieme dolor capitis &
gbusdã reuma tussis & tisis & multæ aliæ infirmi
tates accidunt. Item auicẽn.primo canoñ.fen.2.
doc.2.sũma prima.capi.7.dicit ꝙ cum æstate sic/
ca meridiõali superuenerit autũnus pluuiosus &
septentrionalis multiplicabitur i hieme.dolor ca/
pitis reuma & raucedo. Et huic etiam concordat
Ag.ubi supra.probleumate.10.dicẽs.si æstas sic/
ca fuerit & austria. Autũnus uero cõtrarius .s.hũi
dus & borealis in hieme.dolores capitis fiunt &
brãci fiunt & tusses terminantes ad tisim. Et hoꝝ
causas ponit ibidem: & ponam tibi differentiam
inter brancum corizan & catarrum in duob⁹ uer
sibus sc̃d̃m diuersitatem fluxus humoris generati
ex reumate in capite uersus. Ad fauces brancus ad
nares dicq; coriza. Si fluat ad pectus tunc dicitur
esse catarrus. Et dicit hipocras.3.amphorismoꝝ.
ampho.23.ꝙ si æstas sicca & borealis fiat id est ꝙ
fit remisse calida & non frigida. Autũnus uero
pluuiosus fit totus & austrinus capitis dolor i hie
me sequente tusses & branci & corizæ: quibusdã
uero ptisis & ulceratio pulmonis contingunt. Et
concordat auicẽn.primo canoñ.ubi supra dicens
ꝙ si æstati siccæ septẽtriõali supeuenerit autũn⁹
pluuiosus meridionalis præparabuntur corpora
ad hoc ut ueniat i hieme dolor capitis & tussis &
raucescunt eorum gulæ & fluent qꝫ coriza multũ
accidet eis. Et Ag.ubi supra. pbleumate.5.dicit
ꝙ si borealis fit æstas & sicca id est frigida & sicca
& autũnus similiter confert flegmaticis & mulie/
ribus. Et huius causam assignat ex hoc ꝙ comple
xio utriusq; tẽporũ.s.æstatis & autũni & ẽt cor
porũ flegmaticorũ & mulieꝝ excedit ad alteru/
ter.i.ad diuersa & contraria quare hæc sicca hæc
uero humida & ideo addit ꝙ tempus siccũ adue/
niens remouendo humiditatem extraneam super
habundantẽ reducit & constituit ipsos in bonũ
temperamentũ ita ꝙ sani fiunt sibi ipsis nisi per se
peccauerint sponte.i.in regione inconuenienti.
Et in sequenti pbleumate.s.in probleumate.11.di
cit Ag.ꝙ corruptio morbida est borealis & sic/
ca æstas & similiter borealis & siccus autũnus se/
quens. Et huius causam assignat ex hoc ꝙ hu⁹ cor
poribus colericis temporum complexiones con/
ueniunt: quia utrarunq; sicca siccitate plurimũ in/
tensa existunt: neq; iuuant a frigiditate temporũ
iuuamento noto. imo tempora frigiditate & sic/
citate sua constringunt & congregant calorẽ co/
lera interius ipsum acuendo. siccitas enim est acu/
tio caloris sicut p3.4.metheororũ. ꝓpter hoc con
tingit istis uelut cũ ignis coniungitur igni. tũc enĩ
maxime fit adustio: unde & contingũt hominib⁹
obtalmiæ & febres acute causones tertianæ & cõ
tinuæ & aliæ infirmitates ex colera nigra procedẽ
tes & aliis ex colera adusta. Et causas omniũ ista/
rũ infirmitatum ponunt Ag. & suus cõmentator
ubi supra. Itẽ dicit hypocras.3.amphorismorũ.
ampho.14.ꝙ si borealis fuerit æstas & inaquosa
autũno etiaꝫ in sui natura existẽte humidis quoq;
& mulieribus confert in sequẽti hiemte: reliquis ue
ro obtalmiæ siccæ erũt febres acutæ & corizæ diu
turnæ. Item in libro de aere & aqua dicit hypo.
ꝙ si æstas nimis pluuiosa sit & austrina & autũ/
nus similiter hiemẽ ægram necesse est esse futuraꝫ:
fleumatici ergo & qui.40.annorum sunt in cau
son: colerici uero in pleuresim cadunt. Et concor/
dat auicẽn.ubi supra.dicens ꝙ cum æstas & autũ
nus cõuenerint ut sint ambæ meridionales & hu/
midi multiplicabuntur humores & cũ uenerit hi/
ems ueniunt ægritudines exprimendæ multæ. Et
cũ libo fiunt sicci & septentrionales iuuabunt euꝫ
cui nocet hũiditas & accipet obtalmia sicca & ca/
tarrus longi temporis & febris acuta. Et Ag. ubi
supra. pbleumate.20.dicit ꝙ si æstas pluuiosa fue
rit & austrina & autũnus similiter hiems morbi/
da fit & pestifera & causam huius assignat ex hoc
ꝙ hiems superueniens inuenit corpora ualde flui
da & imbibita humiditate calida putrescibili: &
propter hoc fit permutatio uehemẽs cum absit ca
liditas multorum superfluorũ quæ causatur nõ ex
parua coadunatione superfluitatum sed ex multa
& quia autũnus etiam fit calidus & humidus uel
sic potest intelligi littera Ag. sc̃d̃m sũmũ cõmen
tatorem quia caliditas est uehemens cũ multa rol/
lectione meri. Propter hoc etiam loquitur ꝙ au/
tũnus fit calidus. Multa enim materia non potuit
exsiccari. sed in autũno ebulit in aere & per conse
quens in corporibus. Merito itaq; contingit egro
tari in tali constitutione temporum cum corpora
sint ualde præparata: unde contingit illis qui sunt
carnibus compacti in quibus minime reperitur re
ceptaculum uacuũ fieri ægritudines acutas ueloci
ter suffocãtes: habentes autem carnes raras & nõ
adeo densatas cadunt in febres causonides.i.adu/
stiuas factas a multa in digestione causata tempo
re præcedente. Cum enim digestio confortetur p
circunstans frigidum & cũ in prædicta constitutiõ
ne fuerit calidũ & humidũ secũdi laxans. Merito
q; cõtigit plimã idigestionẽ cãri: hæc Ag. & su⁹ cõ
mẽtator ibidẽ. Itẽ dicit auic. ubi supra ꝙ cũ æstati

meridionali superuenerit autũnus. septentriõalis multiplicabuntur ægritudines exprimẽdi & constringendi. & cum autũnus & estas in hoc conueniunt ut sint ambo meridiõales humidi multiplicabuntur humores & cũ uenerit hiems uenı̃et ægritudines exprimendi. Cum uero ambo fuerint sicci & septentrionales. iuuabunt eũ cui nocet humiditas & accidet obtalmia sicca & catarrus longi temporis & febres acutæ. hiems autẽ quæ est frigida & pluuiosa ardorem facit urinæ. Et cum æstatis caliditas fortis fuerit & etiam eius siccitas prouenient squinantiæ per intensæ & quæ aperientur aut quæ non aperientur. & illæ quæ aperientur aut interiꝰ aut exterius erũt & accidet uariola & mingendi difficultas & morbilus & ambo erunt sine timore uel salui mortis: & accidet obtalmia & corruptio sanguinis & tristitia & mẽstruoꝝ & sputi retentio. Et cũ post hiemẽ siccã fuerit uer siccũ erit mortalitas & malũ amplꝰ ꝙ corrumper arbores & uegetabilia ideoq; corrumpuntur ea quæ ex animalibus quæ ea comedunt & ideo homines qui eis uescuntur corrumpũtur: hæc auicen̄. ubi supra & ioãnes alexandrinus super epidimias hypoc libro. 8. dicit ꝙ si hiems fuerit australis & pluuialis uer uero pluuiosũ & boreale necesse est in æstate fieri ægritudies Et dicit Ari. ubi supra: pbleumate. 6. ꝙ corpora hominũ in æstate & maxime ĩ autũno febricitant ab ægritudinibus colericis & dispositiones ægritudinales existentes acutæ subitæ & parumensæ magis accidunt hieme a quantitate superhabundanti humiditatis. Itẽ ubi supra problemate 17. dicit Ari. ꝙ illi qui patiuntur ægritudines longas dictas a medicis cronicas maxie destruuntur & corrumpuntur ab illo tempori qđ ẽ ab ortu pliadis. s. ultra mediũ autũni uel circa principiũ nouembris sole existente in opposito pliadis. s. circa. 19. gradũ scorpionis & senes magis iuuenibus. & cãs istorũ ponit Ari. ubi supra. Et dicit Ari. ubi supra. probleumate. 26. ꝙ cõuersiões utrasq; usq; ad spatiũ tẽporis. 100. dierũ quorum unũ est quando sol ingreditur principiũ cancri & alterũ est cũ ingredit᷑ sol principiũ capricorni infirmi maxime moriuntur ab ægritudinibus. Et huius causam assignat Ari. ex hoc ꝙ ad tantũ spatiũ temporis extenditur excessus & permanet calidi & frigidi calidi. s. in conuersione cancri etiã frigidi in conuersiõe capricorni. Sed excessus itẽ patꝰ maxime in infirmis & debilibus inducit morbos & mortẽ. Et dicit cõmentator ibidẽ ꝙ illud tempus. 100. dierũ continet. 3. menses & circiter. 10. dies: unde impressio conuersionis capitis cancri durat proportionaliter usq; circa. 25. diem augusti: impressio aut conuersionis capitis capricorni durat usq; circa. 25. diem. martii. Sic itaq; est dicere ꝙ mors potissime contingat infirmis æstate & hieme. Et nota ꝙ mors contingens his temporibus & morbus. s. maxime causantur a subita mutatione qualitatũ actiuarũ quæ uehementer imprimunt sicut apparet. 2. de generatione. foris occurrentiũ ut caliditas in æstate & frigiditas in hieme Mors aũt & morbus contingens in uere & autũno magis est a causa inferiori. In uere enim corpꝰ de foris est repletũ: cũ autẽ autũnus conseruauerit humores assatos æstatis in frigiditate & hiems uicinatos humores autũni: & unũquodq; suũ humorẽ multiplicabit adeo ꝙ in uere plurimi & deferentes sunt humores in corporibus. Sed autũni ægritudo propter debilitatẽ uirtutis & ꝑpter corruptos humores æstatis & sui potest dici magis a causa interiori & humorali generali. Itidem uero autũno qualitates actiuæ nõ sunt in suo excessu: hæc ille ibidẽ: ꝙ aut uer & autũnus sint morbidi: patet per ea quæ tibi dixi prius ex sententia Ari. & hypocratis & galieni in isto eodẽ ca. Itẽ dicit hypocras. 3. amphorismo & amphorismo. 4. ꝙ in temporibus quando eadẽ die aliquando quidẽ æstus & aliquando frigus fit autũnales ægritudines expectare oportet. Et huic cõcordat auicen̄. prio canonũ. ubi supra. ca. 4. dicens ꝙ si aer ĩ uno die inmutetur de caliditate in frigiditatẽ mutabuntur secundũ eas corpora. Itẽ auicen̄. 4. canonũ tractatu. 4. ĩ principio dicit ꝙ quãdo uideris aerẽ alterari. uno uero die multis uicibꝰ & clarificatur aer dẽ aliquo & oritur sol clarus & conturbatur alio die & oritur in uelaminibus nebulæ quæ est ut puluis & tũmodo est calor modo frigus siue in eodem die siue in multis diebus: tunc iudica ꝙ pestilentia accidet. Pestilentiã autem æstiuã malignã & malã significat paucitas pluuiæ in uere cum frigore. deinde cum multiplicatur auster & conturbatur aliquot diebus. aer deinde clarificatur post ebdomada una & non supra accidit frigus in nocte & suffocatio & conturbatio & caliditas tunc iam uẽit pestilentia & expectantur febres pestilentiales & uariolæ. Et sequitur ꝙ æstas nõ est uehemẽtis caloris sed est calida & humida & est uehementis conturbationis habens matutina alterata & ipsa præterierunt in autumno a sub subhub & ignes & similia erit signum pestilentiale et multorum aliorum morborũ: hæc auicenna ibidem. Ex prædictis ergo patet qualiter ex mutationibus temporum fiunt pestilẽtiæ & epidimiæ & corruptio aeris & febres pestilentiales & multi alii morbi pessimi. ℭ Modo ostendam tibi quæ dispositiones tẽporis & aeris efficiunt sanitatẽ & sũt salutiferæ. Dicit itaq; hypocras in libro de aere & aqua temporibus expedit ut contemplationẽ tuam adhibeas ut anni habitudinẽ salutifer. s. sit an ægrotus agnoscas. Si eniꝫ ortus stellaꝝ fuerit sicut debet & occasu in autũno quoq; aquæ multæ in hieme uero paucæ neq; serenum multũ neq; frigidum plus oportuno uere quoq; aquæ multæ in hieme uero

paucæ neq; serenum multum neq; frigidum plus oportuno uere quoq; & æstate aquaꝝ temperantia annū sanum atq; saluberimum esse necessæ est.

Item dicit hypocras.3. amphōrum ampho.8. ꝙ ī moderatis temporibus temporaliter tempora se reddiderint boni status & maxime bonæ determinationis ægritudines erūt. In imoderatis uero maxime īmoderatæ & difficilis determinationis erunt. & dicit gal. ibidē. ꝙ qualis intentio hypocratis fuit potest intelligi ex libro suo de aere & aqua. Si eni appareant signa in ortubus stellarū & in occasibus earū calida sed; ꝙ apparere oportet & in autūno quidē pluuiæ erūt hiems uero tēperata neq; calida neq; multum frigida. In uere uero pluuiæ in temporibꝰ suis & in æstate sint ut ille annus sanus sit necesse est. Et dicit Gal. ex qua ordinatione temporū eū hypocra. ꝑpenderis intentū ēt poteris intendere quid his poterit obuiare q̄ ipse ī moderatis dixit. Et dic̄ auicen̄. pꝰ can̄ fen.2. dria 2. sum. prima. ca.4. ꝙ in temporibus quidē sanus existit ut sit autūnus pluuiosus & hiems tēperata neq; sic nō frigiditatē habens non tā sit pluuiosa ī comparatione regionis. Et si uer pluuiosū fuerit existit illud quod sanus esse potest. Et dicit hali libro.5. de regali dispositione. ca.4. ꝙ ānus cuiꝰ aer suā seruat moderationē est ille cuius uer temperatū circa calorē est & frigus & iō alternatim ī eo fiunt pluuiæ nec imoderati æstas est caloris & in ea paucæ fiunt pluuiæ nō quēadmodū uernales esse condecet: nec ēt autunnus nimiæ erit siccitatis sed in eo pluuiæ fiunt. Hiems uero frigida erit & pluuiæ in ea non erūt superhabundantes hꝰmōi anni aer prout cōdecet temperatꝰ ē: ānus uero ī quo aer sua egredit̄ est cuius aer singulis temporibꝰ ab his quæ dicta sūt uariat̄ ut si hiems quidē australis sit & multaꝝ pluuiaꝝ multa fit in corporibꝰ humiditas. unde & in uere febres generāt̄ putridæ morbi & humidi: ut appoplexia epilensia & similia: & sic in aliis anni tēporibꝰ uariæ īfirmitates fiunt cū a suis complexionibꝰ naturalibꝰ procedunt. Et dicit petrus paduanēsis sup particula prima. problematū aristotelis ꝓbleumatæ prīo nimia serenitas & nimia tēpestas aerem corrumpūt & pestes regnoꝝ que permutationes adducūt &. Intelligit per serenitatē aerem mutatū ad multam siccitatem Vnde & hipo. dicit in libro de aere & aq̄ ꝙ si annus debet esse sanus opportet ut nō multū serenꝰ existat: Et intelligit cōmētator per tempestatē aerē grossū & puluerulentū in quo apparent fumositates scintillationes fulminis capræ saliētes & huiusmodi quæ omnia aerem corrumpunt & efficiunt pestilētias. Et dicit hipo.3. amphorismoꝝ amphorismo.18. ꝙ tempore ueris & principii æstatis pueri & eoꝝ affines etatibꝰ i. qui continentur sub adoloscētia bene digerāt & sani siūt maxime. æstate uero & autūno. s. in ꝑncipio autumni senes, & in residuo autūni & in hyeme mediani ut. Iuuenes se bene habent hec ille. Sic itaq; patet quæ dispositio tēporum anni sit salubris & bona. Et patet & prius qualiter ex mutationibꝰ tēpore pestilētiæ & epidimiæ & uariæ infirmitates generant̄: Sed predictæ mutationes tēporum ex causis superioribꝰ puta ex corporibus super celestibus maxime ꝑueniūt prout ex diuersoꝝ auctorum sētēnis ꝓbari potest Dicit enim auic. primo canonū. fen. secunda. doc. secunda suma prima. ca.8. ꝙ mutationes aeris ex diuersis causis fiunt. Nā ex rebus cælestibus & similiter terrestribꝰ ꝑueniunt. Illa uero quæ res celestes sequent̄ sunt illa quæ ex stellaꝝ causa accidūt ut cum multæ ex stellis ī uno coniungunt̄ loco & ꝯiungunt̄ soli. & ꝑuenit ex hoc calefactio multa eis quoꝝ capita sunt ipsis opposita aut locis quæ sunt circa eas. Et cum ab appositione capitū multa remouentur longitudine minuit̄ eorum calefactio. De causis autem terrestribꝰ dictū est prius. Et auic.4. canonū tractatu.4 in principio dicit ꝙ ꝑncipiū omniū mutationū aeris ut cōmuniter sunt formæ cælestes faciētes esse necessarium illud cuiꝰ aduentus ignorat̄ licet quidā dixerunt in eo aliquid nō proportionatū ad causā eius: imo opportet ut scias ꝙ causa prima & longinq̄ ad illud sunt figure cælestes: & propinqua dispositiones terrestres. Et quandoq; faciunt uirtutes agētes cælestes & uirtutes patientes terrestres humectationē uehementem aeri & pellunt uapores & fumi ad ip̄3 & sparguntur in ipso & putrefaciunt ipsum cum caliditate debili hæc auic.. Et dicit albertus lib.2. de proprietatibus elementorum tractatu.2. capitulo. primo ꝙ cōiunctio. iouis & martis in geminis cum aliis adiuuātibus eos signum geminorum est de triplicitate aerea faciunt uentos pestilentes & aeres corruptos qui subito necant multitudinē hominum & animalium. iupiter enim cum humidus & calidus in natura habet eleuare uentos & uapores & precipue in signo geminorum ꝙ est signū humidū & calidū in altimo statu uere aeris. Mars autē cū in tēperate calidꝰ sit & siccus ignit uapores eleuatos & iō incipiūt per aera mltiplicari fulgura & scitillationes & per ustiferos uapores & ignes qui pacto ueneno inficiunt aerē: & ideo inducunt frequenter pestilentias. Alii etiam similiter de causis aerei superflua siccitas quæ acuit hūores generatos in hominibus & ideo habitatoribus illius aeris accidunt ægritudines prauæ & pestilentiæ mortifere. Item sedm intentionem hypocratis in libro de aere & aqua ex ortu & occasu stellaꝝ in oportuno pestilentiæ & morbi contingunt frequenter sicut dictum est prius in hoc capitulo. Et dicit hali libro quinto de regali dispositione capitulo septimo ꝙ astra quorum ex ortu & occasu aer in anni temporibus mutantur sunt ut pliades canicula maior ursa cau-

da pliades cum oritur æstatis est principium ut dicit hypo. est enim eius ortus i principio mai cũ sol ab eo recedit: occasus uero eius principiũ ẽ hiemis. s. in principio autũni: aeris autem fit mutatio propinquitatis & remotionis a sole. Cũ enim cum sole sinodũ celebrant aer calefit & eius augmentatur calor & auget quoq; calor aeris maxim⁹ ex astrorũ sinodis q̃ magna sũt: errantia aũt fixa ut est iuppiter mars & uenus & fixe q̃ i pria sunt magnitudine & secũda q̃lis ẽ canis australis & septẽtrionalis leonis cor tauri oculus & filia astra zodiaco pxima: hæc ẽt astra. Si de die cõueniãt & oriãt & si cũ illis sol aerẽ sup nos calefaciũt motu suo. addet eni solis motus cõuenientiã sup nos astrorum motu. Et siquidẽ tps est astatis grauis fit æstus. Si hiemis frigus minuitur. Cũ uero a sole astra remota sunt nec astrorũ magnorũ aliquod sup nos i die surgit aer frigidus ẽ: & si æstas fuerit minoris ẽ aer caloris: Si hiems maiorẽ hẽat frigiditatẽ: hæc hali ibidẽ. Et dictũ est prius & allegatũ ab Ari. i libro de problematib⁹. particula. I. q illi qui patiuntur ægritudines longas dictas a medicis cronicas maxime distrahunt & corrumpũt ab illo tpe q est ab ortu pliadis. s. ultra mediũ autũni sole existẽte in opposito pliadis. s. in. 19. gradu scorpiõis & senes magis inuenib⁹: patet ergo q ex diuersitate ortus & occasus stellarũ accidũt mutatiões diuersæ i aere. & per cõsequẽs contingunt hoib⁹ q̃nq; pestes & morbi q̃ plurimi. Sic ergo patet q pdictæ mutatiões temporũ & per cõsequẽs pestilentia & infirmitates prædictæ ex eisdem mutationibus tẽporũ prouenietes sũt & ex corporibus supracælestibus. Patet ergo per prædicta quare pestilentiæ & epidimiæ & corruptiones aeris prouenĩũt ex causis superioribus. ¶ Modo restat uidere qualiter proueniunt ex causis inferioribus: pro quo sciendũ est q multis modis proueniunt pestilentiæ & epidimiæ & corruptiões aeris ex causis inferioribus. proueniunt enim quandoq; ex mutatione aeris prout illa mutatio aeris accidit in causis ĩferioribus. Dicit enim hali. 5. de regali dispositione. capitulo. 9°. q in regionibus quinq; de causis aeres imutantur. prima est ipsa pars terræ: secũda regionũ eleuatio & altitudo & humilitas: tertia montiũ uicinitas: quarta maris: quinta terræ ipsius regionis. Nã imutatio aeris in regionibus partium causa est inter maiorẽ causam aeris imutantes regionẽ & super alias manifestissimas causas. Et in eodẽ cap. 9. ponit hali cõplexiones regionũ quas dimitto ad præsens. Et ubi supra. ca. 10. dicit hali q aeris complexionis mutatio propter uapores quandoq; est. Si enim habitatio in loco fuerit in quo sunt stagna & paludes & olera & arbores putridæ aut in speluncis uel in domib⁹ qui plurimæ sunt humiditatis & nigredinis aut aliis locis qui aerẽ putrescere faciũt & corrumpunt ei⁹ populus

loci multorũ est morborũ putridorũ putridarũq; febrium quæ mediate in eis emergunt & ẽt calores eorum in croceũ imutantur nec cibos digerunt bene eo q aquis eorum putredo sit mixta hui⁹ modi populus uires habet paucas & debiles & eorum membra enerata sunt: hæc ille. Sic ergo patet secundũ hali q mutatio aeris & eius corruptio frequenter accidit ex uaporibus corruptis. Et dicit auicenna. 4. canoñ. tractatu. 4. q quandoq; accidet illud causa uentorum deferentium ad locum unũ uapores malos ex locis fetidis in quibus sunt ualles profundæ & corpora desiccata in prelio aut occisa & non sepulta & fortasse est tam propinqua loco. Et dicit hali de regali dispositiõe. ubi supra. ca. 5 q alteratio aeris duab⁹ fit de causis altera locus siue regio altera anni quod uis temporis & immutatio aeris. Item a loco siue regione fit propter uapores qui ex multitudie fructuũ & olerum cũ putruerint ascendũt ex quibus mali ascendunt aerẽ immiscentes unũ etiã ex uaporibus q ex paludibus surgẽt & sanguis aut urbiũ cloacis uel mortuorũ cadaueribus occisorũ q̃ aut in ipsa sunt regiõe aut i ille proxia aut certe ex bello i quo plurimorũ cadũt corpora hominũ aut ex pecudũ armẽtorũ q; mortib⁹ cũ illis pestib⁹ acciderit. Ex illorum itaq; cadaverib⁹ uapores mali ascendũt aerẽ miscentes quib⁹ aeris mutat substãtia i uaporũ substantiã & q̃litate quæ cũ respirauerint hoies pessimi fiunt in eis morbi & cito perimẽtes hæc hali. Et auic. in libro thair medicinarũ ca. de epidimia dicit q cõtingit aerẽ q̃nq; corrũpi & cadauerib⁹ mortuorũ quæ putrefacta sũt & fit etiã corruptio q̃ñ in ciuitate sunt aq̃ non currẽtis & in regionibus quib⁹ non sunt penitus uẽti flantes & sunt lac⁹ & aliæ cõgregationes aquarũ tranquille quib⁹ uẽti nõ dominant. Et nos quidẽ inuenimus plures antiquorũ nolentes unq̃ hitare in locis propinquis mõumẽtis hominũ: hæc ille. Et gal. i libro de differẽtiis febriũ uersus dicit q pricipiũ putredinis uel multitudo alia est mortuorũ nõ sepultorũ ut i pluris consuetũ est contingere uel ex gurgitibus quib⁹dam uel stagnorũ uaporib⁹ hora æstatis. Est autẽ pestilẽtia q̃ñ dominatur quidã i moderatus calor cõtinentis nos aeris hora æstatis. Et dicit cõstantinus bora. i. pãtegũt ca. 9. q morbi pestilẽtia uel cãusis est mutatio circundantis aerem qui mutatur duabus de causis mutat. s. ex situ regioris & qualitate temporis. Mutatio aeris pp locum ex fumo sic dissoluto herbarum fructuum siue similium putrescentium qui dum miscentur aeri ascendit. Similiter ex fumo lacuum siue criptarum uel fossatum uel corporum mortuorum locum illum uicinantium siue intra locum positorum uel ex fumo multorum morientium in bello uel ex pestilentia bestiarum. unde mutatus aer plures mortificat homines quod contingit atheniensibus:

de mortuorũ æthyopũ corruptionibus. Et ubi supra.c.8.dicit cõstantin⁹ ꝙ si ex exercitus qualibꝫ terrã habitantiũ sint paludes in quibus arbores siue herbæ ferẽtes sunt in eriptis siue i silibus nisi ledunt locis natura aeris mutata est & cito putrescit unde illius loci icolæ sæpe solent ægrotare & ex illa putredine cũ sumi dissolutione febricitare quorũ color fit citrinus: uel cibus corũ non bene digeritur. eoꝶ enim aqua putrida cibus retardat. Et ꝑdictus petrus padnensis sup probleumate.7.particula prima. Aꝶ. dicit ꝙ causæ pestilentiæ plures sunt: ab aliqua nãqꝫ constellatione põt aer corrũpi. cuius cã a medico ignorat̃ & aliqñ accidit pestilẽtia ab aere terrestri & hoc iterdũ propter corpora occisa cũ non sunt sepulta. Ex illis eni naporibus deportatis per uentos insect⁹ ẽ qñqꝫ aer: aliquãdo aũt ꝑpter putrefactionẽ lacuũ aut paludu aliqñ ẽ propter cauernarũ aliquarum apertionẽ exsufflantiũ in terra longo tempore conclusarũ: & aliqñ propter herbas uenenosas & loca serpentũ & aliorũ uenenosorũ aĩaliũ. Quod aũt ex quibusdã serpentibus uel aĩalibus uenenosis in qbusdã locis accidat pestilentia siue corruptõ aeris. patet similiter per albertũ.lib.2.de proprietatib⁹ elementoꝶ.tractatu.3.ca primo.ubi dicit ꝙ aer dupliciter corrumpit̃.aliqñ ex causa inferiori aliqñ ex cã superiori siue ex aliquo corpore supracælesti. Ex inferiorib⁹ quidẽ sicut ex spũ aĩaliũ uenenosorũ & ponit albert⁹ exemplum de eo ꝙ contigit in tẽpore philippi regis macedoniæ. Fuit enĩ uia inter duos mõtes armeniæ q̃ diu salubriter a multis hominibus fuerat frequentata: subito tamẽ ibidẽ ex ueneno aeris nullũ ibidẽ trãsire posse per illã uiã qn ibidẽ expiraret & caderet mortu⁹. Philippo aũt interrogãte cãm hui⁹ a sapientib⁹ illi cãꝫ reddere nesciuere dõec uocat⁹ fuit socrates: q regẽ fecit erigere ædificiũ altũ ad mõtes & fecit socrates speculũ de calibe planũ nõ cõuexũ nec cõcauũ sed planæ supficiei & bñ politũ & bñ munduꝫ ut plani ad illud planũ speculũ ab oi loco montiũ fieret reflexio qd̃ nõ posset fieri ad cõuexũ neqꝫ ad concauum: & in illo speculo uidit duos dracones unũ in uno mõte & alterũ in altero. Hi aũt dracones aperuere ora sua contra se & inficiebant aerẽ in medio ex uapore qui egrediebat̃ ex orificiis eorũ: & ex hoc sciebat socrates ꝙ ĩfectio illa cãbatur ex uapore resoluto de uentribus draconũ & hoc regi nunciauit. Præcepit autẽ rex ꝙ quidã omne tecto & naribus & omnib⁹ poris per quos poterit attrahi uentus infectus exuent & interficerent dracones quibus interfectis saluat⁹ est locus ita ꝙ amplius non accidit ꝙ tunc acciderat. Et sic patet qd̃ coruptio illa aeris fuit ex uapore dissoluto ex draconibus: sicut etiaꝫ inficitur aqua ex coruptione insquiami ita ꝙ pisces & alia aĩalia in illa aqua existentia eunt quasi sint ebrii & nituntur exire aquã. Sed in aere citius accidit putrefactio q̃ĩ aq̃ qa aer propter calorẽ naturalẽ suũ plus corrũpit̃ q̃ aqua quæ frigiditate sua restringitur aliquantulum & non sinit ita cito putrefieri. Et hoc exemplum prædictũ ponitur ab alberto ubi supra & similiter ab Aꝶ libro de proprietatibus elemẽtoꝶ.

Item qñqꝫ accidit pestilentia ex uapore ascendẽte ex qbusdã aperturis terræ. Dicit eni prædict⁹ petus paduanensis super probleumate.7.particula prima libri probleumatũ Aꝶ. ꝙ aliquando ꝑpter cauernaꝶ aliquaꝶ apertionẽ exsufflantiũ i terra longo tẽpore conclusaꝶ acridũt corruptiões aeris. Et auicen.4.canonis tractatu.4.in principio dicit ꝙ quandoqꝫ accidunt putredines in interioribus terre ꝑpter causas: quaꝶ euentus ignorat̃ & nocere faciũt aquam & aerẽ. Itẽ quandoqꝫ simĩ cum terremotu exeũt uapores de sub terra causantes pestilentiam aeris sicut patet ꝑ albertum.3.metheoroꝶ.tractatu.3.15.dicit enim ibidẽ ꝙ pestilentia & ꝓcipue ouium frequenter sequit̃ terremotum. Vapor enim inclusus infra terrã & priuatus ibidẽ luce habet quasi uene in naturã & ideo aliquãdo egrediẽs de sub terra in aerẽ animalia interficit & præcipue que terræ sẽp os quasi ꝓximũ tenẽt sicut ouer: quia antequã totus erũpat uapor per plures dies sẽp aliqd eius ꝑ poros terræ paulatim euadit & ledit aĩalia pastũ in loco terremotus accipiẽtia & cõtinue os iuxta terrã habẽtia. qa quasi cõtinuo hau riũt uaporẽ uenenosum. Et iõ narrat seneca ꝙ in terremotu qui fuit tẽpore neronis impatoris i põpexana regiõe, grex sexcentaꝶ ouium mortuus fuit & homines & alia animalia simul perierunt qui prope fuerant & inspirauerũt uaporem illũ pestiferũ Et ubi supra ca.17. dicit albertus ꝙ aliquãdo ignitur uapor in se repulsus infra terrã in loco & auri pigmĩti & alumitus & tũc educit incensum sulfuris leuius fetore multi homines & multa animalia moriũt̃ & uocatur hoc philosophis fluuius infernalis: hæc albertus.

Sic ergo patet qualiter terremotus causa est corruptionis aeris. Et patet etiã ex prædictis qualiter uapores corrupti causãt pestilentiã & ꝙ uapores illi deferũtur per uentos. Quidã ergo uenti sunt pestiferi & generant pestilentiã. Dicit Auic.4.canonũ tractatu.4.in principio ꝙ quandoqꝫ accidit pestilẽtia causa uẽtorũ deferẽtiũ ad locũ unũ fumos malos ex locis fetidis in quib⁹ sunt ualles ꝓfũdæ & corpora exiccata in ꝓlio aut occisa & non sepulta. Et dicit hali i libro.5.de regali dispositione capitulo.8. ꝙ quia uẽtus est siccus uapor a terra dissolutus huiusmodi uaporum complexio scd̃m eam partẽ est a qua uenit. pars autẽ terræ ĩmutat cõplexionẽ. ex solis trãsitu lõgitudine qꝫ ei⁹ .ab eo P artes autẽ terre.4.sunt. s. auster septẽtri oriens & accidens & uenti ab istis partib⁹ flãtes istarũ ptiũ q̃litates suscipiũt: Et ergo i una plaga fiũt aer coırupt⁹

uentus defert illã corruptionẽ uersus plagã sibi oppositã & accidit ibidẽ pestilentia. Et dicit auicen. primo canonis fen.2.ar.2.supra primo.cap.8º. ꝙ rerũ terrestiũ facientiũ corruptionẽ aeris aliæ sũt causa latitudinũ terrarũ. Aliæ sunt propter latitudinẽ ciuitatũ & ꝓpter earũ profunditatem & aliæ sũt cãm mõtiũ & aliæ sũt causæ mariũ & aliæ causæ uentorũ. Et dicit auicen. ꝙ uenti meliores sunt septentrionales post orientales & post occĩtales & deteriores sunt meridionales. Et dicit auicẽ. ubi supra ꝙ uẽti meridionales uituperant̃ & septentrionales laudant̃ propter eorũ exiccationem. Et dicit Arũ. particula.26. de probleumatib⁹ probleumate.16. ꝙ uent⁹ australis est fetidus cũ tñ sit uẽt⁹ cuius exalatio est sicca proueniẽs ẽt a loco adusto Et huius cãm ponit eo ꝙ auster ex sui natura reddit corpa calida & hũida relaxãdo ipsa: quæ autẽ sunt huiusmodi maxime sunt putrefactiõi exposita cũ putrefactio fiat per calidũ sicut patet.4. metheororũ. dissoluit ẽt uentus australis uirtutẽ & relaxat iũcturas & iõ pestilẽtialis scd'm cõmentatorẽ. Arũ. ubi supra. Et ubi supra particula pria. probleumate.24. dicit Arũ. ꝙ qñ uẽti australes flãt homies sũt grauiores & ĩpotentiores tã scd'm uirtutẽ sẽsitiuã ĩteriorẽ & exteriorẽ motiuã ꝙ quãdo flãt uenti alii & maxime boreales cũ huius cõtrarium operent̃. Et huius cãm assignat Arũ. ex hoc ꝙ uirtus motiua nostra existit i articulis qui quidẽ relaxati efficiunt̃ ꝑ uentos australes mota flegmatica hũiditate reddente eos adeo molles ꝙ non possũt pondus corporũ deferre. Et intelligit Arũ. ibidem per articulũ concauationẽ iuncturalẽ ubi unũ os cũ alio coniungit̃ mediante ligamento. Et dicit hypoc.3. amphorismorũ. ãpho⁹.5. ꝙ austrini flatus grauant auditũ & faciunt caliginẽ i oculis: caput ẽt grauant & pigres & impotentes & debiles reddunt hoĩes. Si uero boreas fuerit tusses exaspe rantur uentrũ & duros: & passiones uesicarũ frigidarũ: horrores ẽt & horipilationes: dolores laterũ & pectorũ. quando ergo ista prævalẽt. i. isti uẽti boreales talia in morbus expectare oportet. Et ubi supra amphorismo.17. dicit hypoc. ꝙ cõstitutiones boreales longo tempore factæ corpora cõstituunt fortiora & bene mobilia & bñ audiẽtia faciunt & melius colorata: uentres siccant oculos mordent & circa roracẽ dolores faciunt. Et si quidẽ prius iest dolor pectori magis dolet. Austrinæ uero cõstitutiones dissoluũt corpora & min⁹ humectant & faciunt capitis grauitates & graues auditus faciunt & i corpe difficilẽ motũ & uentres humectant. Et dicit ioãnes alexãdrinus sup epidimiis hypocratis. lib.7. ꝙ epidimia facta ẽ ex aeris mutatione aut si in principio austrinis flantib⁹ & dominantib⁹ posterius uero borealibus: & exide condensata est materia infrigidatione & passum est cerebrũ & non solũ ipsum sed in aliis membris traducit malũ & differẽtes superueniũt passiones scd'm differentẽ habilitatẽ membrorum & scd'm differentẽ æstatem. Et in eodem.7. lib. in principio dicit ꝙ austrini flatus grauant auditũ & cum post austrũ inceperint flare boreales uenti frigidi & sicci ledunt infirmitates faciunt: quotiensunq; eni hic uentus uincit. i. durat tũc ægritudines faciunt quia ex frigiditate opilationẽ materiæ faciũt & densitatẽ superficiei & ad modũ spongeæ pressæ materia pressa iaculat̃ ad quædã membra & fiunt diuersi morbi: hæc ille. Et Arũ. ubi supra. probleumate.23. dic ꝙ uẽti australes cũ fuerint sicci. i. non aquosi nati sunt inducere febres: & huiusmodi cãm ponit dicens ꝙ omne quod ẽ calidũ & humidũ distemperatũ generat humiditatẽ & caliditatẽ extraneã. Omnis aũt caliditas & hũiditas extranea est quid febrile. est enĩ febris excessus humiditatis & caliditatis extraneæ. Sed uenti australes sunt calidi & humidi ergo cũ fuerint sicci & non aquosi sunt febriles: quãdo aũt flant cũ aqua infrigidant nos & nõ sunt febriles: & ubi supra ꝓbleumate.3º. dicit Arũ. ꝙ mutationes temporũ & mutationes uentorũ habẽt generare & dissoluere ægritudiẽs. sicut ergo similiter habent eas facere & determinare. ℭ Ex ꝑdictis ergo satis pʒ q̃liter ex mutationibus temporũ & ex uaporibus & ex uẽtis aer putrescit & corrumpit̃. Restat ẽt mõ scire qualiter ex aere corrupto pestilentia & epidimiæ & infirmitates generãtur. Dicit auicẽ. 4º. canoñ. tractatu.4. in principio ꝙ aer non putrescit ullo mõ propter sui simplicitatẽ: ĩmo propter illd' qd' miscetur ei de uaporibus malis qui eis permiscentur & accidet corpi q̃litas mala. Et quando fit aer scd'm hunc modũ uenit ad cor quare corrũpit cõplexionẽ spiritus qui est in ipso & putrescit & circũdat ipm de humiditate & accidit caliditas egressa de natura & spargitur in corpore: tũc propter eãm suam erit febris pestilentialis & cõicat multitudinẽ horum qui iterũ habent in ipsis proprietatẽ præparatiõis ad eã: hæc ille. Et Gal'.2. de differentiis febrium. ca.10. dicit ꝙ Arũ. recte dixit putrefactionẽ ex calore extraneo fieri Dicit autẽ extraneũ calorẽ non innatam neq; propriũ uniuscuiusq; eorũ quæ sũt natura: calor ĩnatus coquere aptus natus est, extraneus uero corrumpere & putrefacere. Extorsũ aũt calor superuenit sanguini secundũ æstus & pestilẽtiales constitutiones. Et simpliciter dicendũ oĩs febris ab huiusmõi eã generatur. Sed cũ in aliqua particula aĩalis sanguis amplius coaceruatus scd'm uirtutẽ eius effectus fuerit cõis maxime cũ fuerit obstructus propter grossiciem in paruis uasis ul' obstruct⁹ fuerit propter multitudinẽ quale q̃ contingit. i. scd'ʒ bubones pustulas: & scd'm flegmones & h⁹modi. In talibus eni dispõnibus scd'm duplicẽ causam corrumpit̃ sanguis & quia nõ transpiratur & quia non regitur

a natura: quoniã aũt & quæ nõ trãspirantur putre-
fieri apta nata sũt. Et ĩ eodẽ li. de differentiis febriũ
in pricipio dicit Gal. ꝙ calidioris cõtinẽtis nos ae
ris cõstitutiones qualis circa cãis ortũ fuerit maxĩe
propter ĩspirationẽ q̃si ipsũ calefaciunt cor deforis
circũ effuse corpori & uniuersũ idẽ calidũ ostẽdũt
& maxĩe arterias ut utiq; attrahentes quidẽ & sub-
stãtiæ cõtinentis nos aeris quibus oĩbus dispositis
cor necessariũ ẽ & calidũ imoderate circa spẽm pri
mum & maxime febrilẽ dispositionem assumere
& imittere uniuerso corpori. 2. uero pestilẽtes ĩ spi
ratio fit maxime cã febris Fit eni q̃nq; quidẽ & pro
pter eos qui ĩ corpore sũt humores aptos ad putre-
dinẽ existẽtes cũ occasionẽ breuẽ quẽdã ex cõtinen
te accepit al' q̃ multũ autẽ ex respiratione febris in
ceperit eo qui ĩ circuitu est aera puttida euapora-
tione cõcauando hæc galienus. Et dicit bernardus
de gordon. ĩ li. suo qui ĩ titulatur medi liliũ li. prĩo
ca. 10. ꝙ licet aer & aqua & corpora simplicia nõn
corũpãtur ĩ naturis suis corũpũt' tñ ratione uapoꝝ
corruptorũ admixtorũ & ista corrupta corrũpunt
aĩalia & segetes & fructus: & sic corrũpũtur corpo
ra humana qa aer corruptus nadit ad cor & ambit
totũ corpus & nutritum corpus ex cibis & pori-
bꝰ corruptis: & scd̃m diuersitatẽ corporis diuerse
febres generãtur: ĩ aliquibꝰ sãguinee ĩ aliquibꝰ cole
rice & ita de aliis scd̃m diuersitatẽ dispõnũ: & aliq
nõ leduntur & aliq nõ euadunt & aliq moriunt' : cũ
agat agẽs scd̃m dispõnẽ mediæ: hæc iste. Et ego o-
stendã tibi q̃liter ex aere corrupto generant' morbi
pestilẽtiales scd̃m cõem opinionem medicoꝝ. Dicũt
n. ꝙ cor cõtinue indiget euentatiõe iõ trahit aerem
ꝑ pulmonẽ tãq̃ ꝑ ĩstrumentũ: iste ergo aer sic attra-
ctus siue ĩspiratꝰ ĩgredit' ꝑ cãnã pulmõis & retinet'
ĩfra pulmonẽ ad tps ut de eo recipiat cor ad genera
tionẽ spũs uitales ĩ corpe & pro sui refrigeratione:
hẽt. n. cor duas auriculas: unã dextrã & aliã sinistrã
per auriculã dextrã recipit cor de aere illo retẽto in
fra pulmonẽ & recipit' ille aer infra cor q ex calore
cordis alterat' & sepatur ab eo purũ ab ĩpuro: illud
aũt qd' ẽ impurũ siue superfluũ expellit' ꝑ eandẽ ui
am ꝑ quã ĩgrediebat' & imittit' ad pulmonẽ & euẽ
tat se cor de illo. Et aliqua ẽt ps illius supflui expelli
tur extra corpꝰ ꝑ poros cutis ĩ diuersis partibus cor
ꝑis: sed illa ps illiꝰ supflui q̃ iterato mittit' ad pulmo
nẽ expellit' a corpe ꝑ eãdẽ ptẽ ꝑ quã ĩgrediebat' pri
us aer. s. ꝑ nares uel ꝑ os. De pte aũt aeris magis pu-
ra q̃ uidelicet recipit' ĩfra cor ꝑ ipsiꝰ cordis refrige-
ratione generat corpa media ĩter ignẽ & aerẽ & sũt
delatores uirtutũ aĩæ a corde ꝑ totũ corpꝰ eo ꝙ cor
ẽ sedes aĩæ & principiũ uitæ & illi qui spũs uitales
mittunt' ꝑ auriculã cordis sinistrã & ꝑ quasdã arte
rias subtiles ad oĩa mẽbra corporũ: una cũ sanguie
arteriali ex qbꝰ ꝑdicta mẽbra corpm uiuificantur.
Cũ ãt ĩspirauerit hõ aerẽ corruptũ ĩgredit' ille aer ĩ
fra cor ꝑ modũ ꝑdictũ & cor agit in quantũ põt in
ipm ad separandũ puꝝ ab ĩpuro & ad generandum
spũs uitales subtiles & bonos. Sed qa aer sic inspira

tus est infectus uel corruptꝰ ĩ sua subã nõ põt cor de
illo aere generare spũs uitales & bonos. sed generat
spũs corruptos: & silr sanguis arterialis ꝑdictꝰ effi-
cit' corruptꝰ & ĩpurꝰ. Illi autẽ spũs corrupti una cũ
sanguine arteriali ꝑdicto mittunt' ꝑ ꝑdictã auricu-
lã sinistrã cordis & per ꝑdictas arterias subtiles ad
oĩa mẽbra corpis q̃ mẽbra ab ipsis nõ uiuificantur
sed potiꝰ ĩficiunt' & corrũpuntur & corrumpit' to
tũ corpꝰ: & sic generant' ꝑdictæ ĩfirmitates pestilẽ-
tiales. Aliq̃n ẽt ps ipsiꝰ aeris corrupti non igreditur
infra sed circũdat cor & cõtinet' ĩfra capsulã cordis
& inficit cor. Aliq̃n aũt ille aer receptus ĩfra cor est
ita corruptꝰ & ita spissus ĩ sua subã ꝙ statim suffo-
cat' cor & morit' hõ subito. Et hæc est opi. multo-
rũ medicoꝝ. Sic ergo patet q̃liter epidimiæ & mor
bi pestilẽtiales ĩ corpe hũano generant' ex aere cor-
rupto. ¶ Restat ergo dicere q hoĩes maxĩe patiũt'
has ĩfirmitates. Dicit itaq; Auicẽna. 4. cañ. tractatu
4. in prin. ꝙ morbꝰ pestilẽtialis cõicat multitudinẽ
hoĩum q iterũ hñt ĩ seipsis ꝓprietatẽ præpatiõis. i.
corpa q̃ patiunt' a pestilẽtia sunt corpa nõ munda
agẽs. n. cũ puenit patiẽti & nõ ẽ patienti præpatio
nõ accidit actioni passio. Et præpatio corpoꝝ ad
id qd' ẽ de passiõe ẽ ut sint plene hũoribꝰ malis. Nã
mũda forsitan nõ patiunt' ab illo. Et corpa debilia
iterũ patiunt' ab eo sicut ista quæ multiplicãt coitũ
& corpa dilatoꝝ poroꝝ humida: & multæ balnea
tiõis: hæc auic. Et huic sñiæ auicẽnæ cõcordat haly
lib. 5. de regali dispõne ca. 5. dñs ꝙ oportet scire pe
stilẽtiales morbos nõ accidere hoĩbꝰ ex aeris tñ cor
ruptiõe. Sed hꝰmõi accidũt ĩ plibꝰ his quoꝝ ĩ corpi
bus mali sũt humores & corrupti & cõgregati & ĩ
eis ĩ qbꝰ aer opabit' & quæ susceptiõi sũt præpatiq̃
& ĩ eiꝰ ẽ inficere: aerẽ & eni malũ cũ respirauerit hõ
& cũ corpꝰ eius ĩtrauerit spũs & humores alterãt' q
ĩ eo præpati fuerãt ĩ ñaturã aeris illiꝰ uelocitatis: ꝑ-
pter qd' ad inuicẽ ĩ malicia cõsiles sunt sequenturq;
morbi pessimi & necãtes: corpa uero ĩ qbꝰ supflui-
tates nõ sunt: quoꝝ. s. domui suæ sunt studiosi ĩ cu-
stodia sanitatis queadmodũ expedit illis remouen
tur ab infirmitatibꝰ pestilẽtialibꝰ: cũq; illis nihil eo
rũ accidet hoc eis cumulatũ est bonũ ꝙ meliores q̃
solebãt hñt hltudines eoꝝ: & eni cõplexio aeris cõ
plexionẽ exsupat mali eiusq; frangit inimicitias ꝙ
si sic ut fierent: dicimꝰ certe ut hoĩes ea ĩfirmarentur
peste & perirent in huiꝰ tpe. Ait aũt gal'. in febriũ li
bro ꝙ impossibile ẽ aliquã cãꝫ in corpe cãri. Si ue
ro ipm fuerit apparatũ susceptiõe eoꝝ quæ illa fa-
cit ĩ eo cã alioqn quodcũq; diutiꝰ ĩ æstiuo ĩmoretur
sole aut ĩmoderate cõplexiõis laboraret ĩ febricita
tẽ & in oẽs hoĩes ĩ mõtibꝰ magnis morarent'. Sed
maxima morboꝝ ꝓnosticatiõis cã aptus ẽ corpo
rũ ĩcomodoꝝ susceptioni: hæc haly ibidẽ. Et huic
ẽt sñiæ cõcordat cõstantinus. 5. panteg. ca. 9. dicẽs
ꝙ citius & facilius corrũpunt' corpa malis humo-
ribꝰ plena: & ĩ hac peste tñ pmanẽt salubria & silr
pmanẽt sani quorũ cõplexio cõtraria est cõplexio-
ni mutati aeris neq; solũ nõ creant mutatũ aerẽ sed

etiā mutant̄ mutatiōe eadē q̄d̄ si non esset ubicūq; corrūperet̄ aer infirmarent̄ & morerent̄ oēs. Et dicit Gal. in li. de febribus q̄ ex nulla patit̄ corpus corruptione nisi corporū materia p̄parata & quodā mō subiecta sit coruptibili cāe. Nā sūt autē eū quodā estiuo sole sine quolibet alio accidēte febricitaret alii eisdē de cāis. Silr̄ hæc cōstāni⁹. Et dicit gal. in li. de differētiis febriū i p̄ricipio. In eo uero q̄ hi qui i corpore sūt hūores ex mala dieta apti sunt ad putredinis p̄ricipiū pestilēnis febris fortassis aūt & sc̄d'm cōtinuitatē ex ethiopia īfluxerūt quædā putrida iquinamīa apta habentib⁹ corpora ledi ab ipsis futura cā esse febris. Oportet enī meminisse sup huiusmōi hoc toto sermone q̄ nulla cārū siue patientis aptitudie agere apta nata ē aut ita utiq; nisi qui i sole estiuo imorarent̄ febricitarent & qui aim plius mouerent̄ aut uinū biberēt aut irascerent̄ aut tristarent̄ in uno utiq; ut extimo & circa cās aerum oēs egrotarēt & i pestilēnis morerent̄. Sed maxima particl'a generationis egritudinū ē passibilr̄ corporū p̄paratio hæc galienus ibidē. Et dicit petrus paduanēsis sup particula prima probleumatū Ar̄. probleumate.7. q̄ corpora ad egritudinē pestilentialē præparata sunt illa quæ malis utunt̄ cibariis: & malo se rexerint regie ut labore multo & coitu & huius dissoluentib⁹ uirtutē & etiā corpora rara & humida. Sic ergo patet quibus maxime accidūt febres pestilētiales &. Epidimiæ & h⁹mōi. ℂ Patet ergo p̄ ea quæ dicta sunt i hoc ca. q̄liter ex coruptione aeris accidunt pestilētiæ & epidimiæ & īfirmitātes pestilētiales· & q̄ñ ex quib⁹ mutationib⁹ tpm frequentissime cōtingunt & quæ corpa hoīum ab eisdē frequenti⁹ & magis patiunt̄. Modo intendo dicere q̄l̄r corruptio aq̄rū addit sup generatōnē epidimiarū & morborū & pestilentiū. Dicit itaq; auicē. 4. canonis tractatu. 4. i p̄ricipio q̄ sic accidit aeri sicut q̄ñ accidit aquæ de alteratiōe i q̄litate sua ad calorē ad frigus & de alteratōe ī natura sua ad prosūdationē & putredinē sicut p̄fundat̄ aqua & fetet & putrescit isto mō nō p̄pter suā simplicitatē sed p̄pter illud quod admiscet̄ ei de corporibus terrenis malis quæ permiscent̄ aquæ & accidit toti qualitas mala. Silr̄ aer non putrescit ullo mō p̄pter sui simplicitatē imo p̄pter illud q̄ admiscet̄ ei de uaporibus malis quæ eis permiscent̄ & accidit toti q̄litas mala: hæc auic. Et dicit Ar̄. i li. de probleumatib⁹ particula prima p̄bleumate.13. q̄ aquas permutare morbidū est: aerē uero nō: & assignat cām eo q̄ aq̄ sit nobis uelut esset nutrimentū: cogit enī p̄ mēbrū nutrimentū trāsire cōmiscendo ipsū & reddens homogenū: facit enī nutriri & nō nutrit̄ unde hn̄tes nutrimētū iā ītra assūptū quo ad digestionē primā & scd'a; & ut ētes illo quo ad tertiā faciūt ipsū descēdere & spargi p̄ mēbra & adherere mediāte aqua q̄ de aere nō cōtingit: nō enī assumit̄ i ciborū admixtione iplēs eos p̄ mēbra. Et dicit cōmētator ibidē q̄ aer cito aduenit subitrando & recedit sui subtilitate. Sed aq̄ assūpta iterius diu gescit. Itē dicit Ar̄. ibidē q̄ aquæ multæ sūt sp̄ēs: aeris uero nō tot & ideo aq̄s p̄mutare morbidū ē. Sed aerē uero nō. Sed accidit hic dubiū eo q̄ prius probatū est q̄ ex mutatione aeris accidūt morbi. Sed p̄dictus cōmētator Ar̄. ī fine illius p̄bleumaris soluit hoc dubiū dicēs q̄ ī dubitāter deterior est mutatio ad aerē pestilētialē ī substātia & cōplexione q̄ aquarū: subito enī uadens aer ad cor īterficit sicut uisū est q̄ñq; ī aptione puteorū & cauernarū. Sed & si nō sit pestilentialis in substātia & cōplexione si talis mutatio aeris fiat d'extremo climatū ī extremū ut ex īdia i scociā dico tunc huiusmōi mutationē aeris maxime subitā deteriorē esse mutatiōe aquarū eo q̄ ex huiusmōi mutatione īfirmitas aut mors semp cōtingit: aut nō fit mutatio aeris tāta ita q̄ ad extremū clima sed p̄ualis & p̄pinqua ut eū q̄s se trāsfert de una p̄uintia in aliā ut de picardia i flandriā ubi pessime sūt aquæ. & hoc mō uerificat̄ dictū Ar̄. aut fortasse aer magis mutat & alterat sp̄ūs sīsitudine trāsitu facili ad eos aq̄ uero hūores apli⁹. Et dicit auēzoar ubi supra q̄ nō sūt egritudines ex p̄te coruptiōis aeris cōtingētes peiores egritudinib⁹ cōtingētib⁹ apte malarum aquarū nisi i uno tantū q̄ est mors subitanea q̄m si p̄ueniat ad cor aliq̄d q̄ p̄ suā cōplextonē corrumpat moriet̄ indiuiduū repēte & merito accidit hoc cordi p̄pter ei⁹ nobilitatē. Et dixit gal. q̄ non moriet̄ aial nisi supra cor a motu īterrūpat̄. Et dicit Ar̄. q̄ ipsū est magnus p̄riceps i corpe humano & est principiū uite. Et dicit Gal. q̄ cor est principium motuū localiū naturaliū & cerebrū est p̄ricipiū localiū motuū uolūtariorū i aiali & oīo cor est maximū mēbrū i cōseruatiōe uite i unde uidem⁹. Siq̄s ingrediat̄ aquā i qua aer nō moueat̄ statī sincopizat & si maneret ibidē statī moreret̄: & hoc testat̄ nobis q̄ egritudo a qua causat̄ mors repētina est ab aere q̄a possibile ē al' uiuere sine nutrimēto aliquo tpe. Sed si priuet̄ respiratione aeris uno momento statī morit̄: hæc auēzoar. Sic ergo patet q̄liter plus nocet mutatio aeris & ei⁹ corruptio q̄ aq̄ & q̄liter nō. Corrūpunt̄ aūt aquæ alīt ex piscib⁹ mortuis in eis ī magna multitudie & ex arborib⁹ siue foliis arborū putrefactis ī eis aut ex hoc q̄ sūt stagnane aq̄ diu calefacte a sole: aut ex hoc q̄ currūt per loca ubi sūt minere & corpa corrupta & ex mltis aliis causis prius positis corrūpūt̄ aquæ. Itē dicit Ar̄. ubi supra p̄bleumate.24. magis egritudinalis est mutatio aquæ q̄ ciborū & hui⁹ cām assignat ex hoc q̄ plus cōsuemin⁹ aquā: ī cibis enī existit & pulmētis & in potu plurima aq̄ fit. Et Ipocr. i libro de aere & aq̄ ponit quæ aquæ sūt sane & quæ nō sed egritudinales dicēs q̄ oportet te esse attentū circa uirtutē aquarū quæ diuersæ sūt in sapore & pondere: aqua enī quæ in altis locis siue ex puluerilentis exurgit mōticulis optima est & saluberima in hyeme calida & in estate frigida. Silr̄ quoq; & illæ aq̄ quæ a profundis exurgunt fontib⁹: quarū etiā melior quæ ab ortu solis & maxime estiuo uelociter decurrit. Alba quippe & perspicua & sana atq; proculdubio odorifera ē

quæ uero lēta est & currēs graui⁹ & turbida eā bibentibus est mime iuuatiua. sed est morbida eis: aq̄ citrina multos morbos efficit. s. inflationē uentriū in hieme: & ī estatæ dissinteriā & lienteriā & longā quartanā. Inuenies ēt hāc aquam bibētes dolorem pulmonis patiunť aliisq̄ passionibus affligunť. senes uero acuta febre & ardēte ex uētrę cōstrictōe uexāť: mulierib⁹ etiā ap̄ hāc de genere albi flegmatis innascunť: unde neq̄ cōcipiūt neq̄ pariūt nisi cū magna difficultate. Et ubi supra uersus finē libri dicit ypocras q̄ aquæ turbulētes & stagnales & palustres æstate calide sūt & grossi odoris & austrini: propter ea q̄ nō rurrunt sed semp p̄manent pluuia sup eas cadēte atq̄ solis p̄petuo splēdore cōburēte. Ita q̄ necessario male fiūt & morbide & colerā rubeā generāt: hæ quidē frigide sunt ī hieme sunt & cōgelate ac turbide ex niuib⁹ & earū congelationib⁹: ex qb⁹ ifirmitates flegmaticæ accidūt & colerā sunt p̄creantes & dolorē oculorū: senib⁹ accidit catarrus ex defectione neruorū & consūptōne: qdā etiā moriunť. Et ulr oēs quæ salse & amare isalubres sunt. Sed illi ciuitati quæ circa solis ortū septētrionis uētum siccum hēt & aquā etiā saporicā hēt: hæc ypocras. Sic itaq̄ patet q̄ aquæ sunt sane & quæ nō & q̄liter aquæ male addūt in generatione morborū pestilēnaliū. Addūt etiā ad morbos eo q̄ tpe caristie hoīes comedūt cibaria mala quæ hui⁹ ifirmitates generant. Et nota scd̄m petrū paduanensē ubi supra sup p̄bleumate. 8. Arē. illi⁹ particlē primæ q̄ loca quæ nata sunt cāre egritudines sūt loca paludosa & stagnalia & huiusmōi ī quib⁹ aer est gross⁹ & ificiens: & ad sūmū hui⁹ sunt terræ hn̄tes mōtiū cohoptum ab oriēte & a septētrione & discohop̄tū a meridie. Et sup probleumate. 9. ubi supra dicit p̄dict⁹ petr⁹ q̄ qn̄q̄ tpe calido & hūido supuenit tps frigidum & siccū tūc corpora sūt nata pati egritudines cōtingentes per motum reumatis. Et supra in hoc capi. satis patet q̄ pessima corruptio aeris est coruptio calidi & humidi. Et hali libro. 6. de regali dispōne ca. 3. dicit q̄ pestilētiales morbi plurimi fiunt qn̄ autumn⁹ nimiæ siccitatis & parū hn̄s pluuiarū stati post estatē magni coloris ut sunt febres colerice. Et superi⁹ ī hoc ca. magis manifestat qn̄ cōtigūt epidumiæ & pestilētiales morbi. Per hoc ita q̄ quæ dicta sūt ī hoc ca. patet qualr pestilētia & epidimiæ generanť ex corruptōe aeris: & qualr aer corrūpitur: & quæ addūt ī generatiōe pestilētiæ & morborū pestilentialiū: & quæ corp̄a maximæ ab eis patiunť. Et ī quib⁹ temporib⁹ & in quib⁹ locis pestilentiales morbi frequentissime cōtingunt. Et finitur hoc capitulum.

¶ Capitulū secūdū q̄liter sit pronosticandū de epidimia & pestilētia & corruptione aeris p orbes magnos & p cōiūctiōes magnos & p eclipses luiariū.

p Ostq̄ ī p̄cedēti ca. determinatū est de generatione pestilētiæ & epidimiarū & corruptione aeris. Restat mō ponere regulas particulares qualr sit pronosticandū de eisdē & primo p orbes magnos & per cōiunctiones magnas & p eclipses luminariū. Pro quo sciendū est q̄ optet te primo scire initium magni orbis in quo fueris & extrahere dominium eius iuxta doctrinam prius traditā in tractatu primo hui⁹ libri distinctione prima. 4ª. ca. Itē optet te silr iuestigare diuisorē āni tui: & signū p̄fectionis orbis magni ī quo fueris: ac etiā gradū p̄fectionis p̄ ut sufficiēter dictū est supra. Habito ergo dn̄o orbis magni in quo fueris iuestigabis etiā dominium coniunctionis magnæ & silr dn̄ū eclipsis. Si aliq̄ earū habuerit significationē sup illo tpe p̄ quo nolueris pronosticare de pestilētia & epidimiis & corruptione aeris. Et nota q̄ dn̄ia cōiunctionis magnæ & eclipsis luminariū cuiuscūq̄ scire potes p̄ ea quæ tibi dixi ī tractatu primo distīctionib⁹ scd̄a & tertia. Dico itaq̄ q̄ scd̄m sententiā. 2. quadriparti ptolomei ca. 8. & scd̄m sententiā albu. 5. de coniunctionib⁹ magnis differētia prima. Saturnus cū fuerit dn̄s orbis magni aut alicui⁹ āni qui fuerit de significatione alicui⁹ cōiunctionis magne uel eclipsis p̄cedentis & fuerit ei⁹ significatio sup naturam humanā longas significabit ifirmitates & cronicas & p̄tisim & nocumēta quæ proueniūt ex multorū humorū collectionib⁹ & cōsūptionis naturæ ut sūt scd̄m hali flux⁹ & fames canina. Excessus etiā hūorū significabit febres q̄rtanas & paralises & scd̄m haly reumata frigida. Et scd̄m ptolo. & albu. significabit mortalitatē hominū & maxime senū quorū natura est frigida. Et si p̄ueniat accidēs ī bestiis quibus utunť hoīes minuenť & corrūpentur propter infirmitates quæ sibi cōtingēt: & iō ex cōsequēti accident hoībus quæ eis utunť tales ifirmitates p̄pter malas fumositates & malos uapores de huiusmodi bestiarū corporib⁹ resolutos. Et scd̄m haly sunt bestie quib⁹ hoīes se iuuāt ut equi asini & boues & huiusmōi. Itē scd̄m ptolomeū & albu. ubi supra si p̄ueniat huiusmōi accidēs ī qualitatib⁹ aeris erūt magna frigora cū glatiæ & nebule & erūt ī aere detrimenta & q̄litates mortifere unde p̄ueniet mortalitas. Et dicit ptolomeus q̄ in terrarū fructibus accident diminutiones & detrimenta. Calor enim ī eis dibilitatur ex saturno & maxime accidunt eis detrimenta ī his quibus homīes necessario indigent. Erūt autē detrimēta eorū p̄ uermes quæ generātur ī olerib⁹ uel p̄ locustas. Et dicit albu. q̄ maxīe erit detrimentū ī fructib⁹ quæ traxerīt ad aquositatē. Et dicit ptoleme⁹ q̄ detrimentū erit ī fructib⁹ submersionib⁹ ac magnis pluuiis ac ex magno frigore & similib⁹ ex quib⁹ accidit grādis pestilētia & fames seu caristia cui⁹ occasione multi hoīes morientur. Itē scd̄m ptolomeū & albu. ubi supra mars cū p̄dictū dn̄iū optinuerit contingit hoībus mors subita & egritudines febriū tertianarū & sputū sanguinis & accidet mors festina & maxīe his q̄ sūt p̄fecte etatis s. in æstatæ finis adolescētie. Et si fuerit significatio martis sup aerē accidēt calores magni & uēti calidi & mortalitates & tēpestates quoq̄ s. pestilentiæ &

paucitas pluuiaꝝ & exsiccabūtᷣ fontes & aquæ potabiles corrūpentur. In rebꝰ autē ad usū hominū ptinentibꝰ ut in aīalibꝰ aut terræ nascētibꝰ accidet dānū magnū ualde: erūt ꝗ fructuū detrimēta: aut per inflamationē caumatis quæ eos cōburet aut propter pestilentiā locustaꝝ uel ꝙ hoīes anteꝗ̄ se iuuēt de illis cadēt ꝓpter magnos uētos corrūpētes. Et i exafenō dicitᷣ ꝙ qñ sol fuerit dispositor alicuꝰ temporis & ꝑ cōsequēs qñ ꝓdictū dñiū optinuerit erit tpˢ multæ uariationis & carēs stabilitate nisi i initio tpis fuerit i angulo aliquo aut i succedenti. Et si fuerit i cadenti erūt multæ ifirmitates & pestilentiæ nisi aliūde impediantᷣ. Itē scd̄m ptolemeū ubi supra mercuriꝰ cū solus fuerit dispōnis dñs & ꝑ consequens si ꝓdictū dñiū optinuerit. Si cōmisceatᷣ cū natura uel significatione alicuꝰ aliorꝝ planetaꝝ generalr̄ cōcordabit cū natura illiꝰ planetæ siue stellæ fixæ quibꝰ applicat & si nulli applicuerit assimulabitur opꝰ suū parti signoꝝ i quo est: hæc haly. Et dicit ptolemeꝰ ꝙ opus suū propriū est facere egritudines siccas. s. febres quottidianas tusses uomitum & ptisim. Nā scd̄m haly facit egritudines acutas ꝗa ē festini motus. Et dicit ptolemæꝰ ꝙ cū fuerit eiꝰ significatio i aere facit uētos turbinosos & repētinos corrūpētes unde facit detrimēta i aialibꝰ & i uegetabilibus quibꝰ magis utuntᷣ hoīes. Et scd̄m ptolomeū i terra mercuriꝰ significat destructionē fructuum cā cōbustionis & uentoꝝ & coeruptionē eoꝝ & mortalitatē quoq; & locustas. Ex ꝓdictis patet ergo ꝙ saturnꝰ mars sol & mercuriꝰ significāt pestilentias & epidimias & uarias īfirmitates & corruptionē aeris cū prædictū dñiū optinuerit & ꝓcise i regionibꝰ sup quas habēt significationē & i quibꝰ hꝰi accidētia solēt apparere. Iuppiter uero & uenꝰ & luna cū ꝓdictū dñiū optinēt nō significāt scd̄m ptolemeū. nec scd̄m albu. i locis ꝓdictis huiusmōi accidētia de naturis suis ꝓpriis. Sed solū cū fuerint naturæ eoꝝ mixte cū naturis quorūdā signoꝝ & ꝗrūdā stellaꝝ huiusmōi significantiū. sed isti tres planetæ. s. iuppiter uenus & luna potius significāt bonā tēperantiā aeris & sanitatē corporū hominū & ꝓcipue iuppiter eo ꝙ ipse iter oēs planetas est maxime beniuolus. Dicit eni iulius firmicus li.2.ca.12ꝰ. ꝙ licet beniuola sit iouis stella tñ cōtra īpugnantiā saturni & martis si eā uiolēta radiatione cōstrigat resistere sola nō posset: esset tñ īmortales hoīes si nūꝗ̄ i genituris hominū bēignitas iouis uincerētᷣ. Sed ꝗa artifex deus hominē fecit ut substātia eius trāsacto uite spacio necesse est i derēto ioue ꝑ ꝗ̄ uite consetᷣ oībus salutare ꝓsidiū i extinguēdo hominē maliuolaꝝ stellaꝝ maliciosa uľ ꝑniciosa peccas cū augmēto malitie ꝑmaneret ut cū maliuolis radiatio tribus cōpago corpis solueretᷣ hæc iulius. Et huic sententiæ cōcordant silr̄ hermes trimegistus libro .4. ca.8 Et marcianꝰ i astrologia sua. Sic itaq; patet ꝙ inter oēs pl̄as iuppiter maxime significat bonā cōplexionem aeris & bonā cōplexionē corpis hominū & eorū sanitatē & post eū uenꝰ eo ꝙ scd̄m astrologos illi & sūt beniuoli. Luna etiā mediocris i bonitate & malitia & iō plus significat bonā cōplexionē aeris & corporū hominū sanitatē eiꝰ ꝗ̄ pestilentiales & epidimias. Sol uero quia mtāuſem significat: quidā antiqui posuerūt ipsum fortunā: sed scd̄m albu. 4. maioris ītroductoriu differētia .6. Intelligendū est cū fuerit eiꝰ motus ī locis quibusdā tēporatis eo ꝙ tūc tēporatᷣ aer & fit bone cōplexionis. Sed si fuerit eius motꝰ i locis ꝗbusdā intēperate calidis & siccis distēperatᷣ aer & fit nimis calidꝰ & nimis siccus. Et si hoc cōtingat i tpe discōuenienti corrūpitᷣ aer penes suas ꝗlitates. Patet ergo ꝙ cū sol nimiū calorē & nimiā siccitatē efficit i aere i tpe discōuenienti huꝰi qualitatibꝰ cānt pestilētiā & epidimias & corruptionē aeris. Et hæc eadē cānt saturnus mars & mercuriꝰ ꝑut dictū est priꝰ. Sed maxime saturnus & mars eo ꝙ sūt īfortune. Et dicit haly de existētia plaꝝ subradiis solis ꝙ saturnus in ariete subradiis solis facit i hominibus īfirmitates ex reumate. Et scd̄m albu. 5. de cōiunctiōibꝰ magnis differētia prima saturnus cū fuerit i tauro ꝓdictum optinēs dñiū significat debilitatē & ifirmitatē senū Et dicit haly ubi supra ꝙ saturnꝰ i geīs statiōariꝰ infirmitates facit. Et scd̄m albu. ubi supra saturnus in cācro ꝓdictū optinēs dñiū significat egritudines in hoībꝰ ꝓpť uētositates & reumata & tusses & pleuresim & erūt egritudines ex hoībꝰ ex supfluitate sanguinis. Et dicit haly ubi supra saturnꝰ i cācro stationarius īfirmitates diuturnas hoībꝰ īducit. Itē scd̄m albu. ubi supra. Saturnus i leōe ꝓdictū optinēs dñium significat mľtas īfirmitates i mulieribꝰ ut febres tertianas & quottidianas & mortē caꝝ. Et scd̄m albu. Si fuerit illic retrogradus significat corruptionē aeris & mortalitatē & uehemētiā uentoꝝ calidoꝝ i diebꝰ uenenosis. Et dicit haly ubi supra saturnus i leone sub radiis i corpe facit mľtas turbatiōes ex hūiditate & in aere facit siccitatē. Itē dicit haly ibidē ꝙ saturnus i uirgine sub radiis nocens est & ifirmitates īfert & scd̄m eū hoc idē facit si fuerit illic stationarius saturnꝰ. Et scd̄m albu. ubi supra saturnus i libra ꝓdictū optinēs dñiū significat hoībꝰ dolorē cordiū & uētriū & egritudines febriū cū icessāte flatu uētoꝝ calidoꝝ uenenosoꝝ. Et si fuerit illic meridionalis significat morbos & mortē i hoībꝰ. Et si fuerit illic retrogradus significat multas egritudines hominū & lōgas & ꝓcipue i oribꝰ & i auribꝰ cū modica tēperātia cōplexiōis corporis. Et dicit haly ubi supra saturnꝰ i libra sub radiis infirmitates oculoꝝ ifert: uespꝛtinꝰ i equalitatē aeris: stationariꝰ & febres ꝗrtanas i ducit. Et scd̄ albu. ubi supra saturnus i scorpione ꝓdictū optinens dñiū significat paucā eꝗlitatē cōplexionis corpis hominū & mortē i cis & ꝓcipue i iuuenibꝰ & multiplicabuntᷣ i senibus egritudines. Itē scd̄m albu. i sagitario ꝓdictū optinēs dñiū significat hoībꝰ bubones cū uehemētia doloꝝ oculoꝝ. Et dicit haly ubi supra. Saturnꝰ in sagittario stationariꝰ īfirmitates hoībꝰ facit. Itē scd̄m albu. ubi supra saturnus i aꝗrio ꝓdictū optinē/

nens dñiũ significat mortẽ ĩ hoĩbus & multitudinẽ locustaꝝ. Et si fuerit ĩ piscibus significat mortẽ ĩ hominibus. Et si fuerit illic retrogradus sĩgificat mortẽ nobiliũ. Iuppiter uero naturalr nõ significat pestilẽtiã aeris nec epidimias. ℭ Sꝫ scd̃m albu. ubi supra differẽtia scd̃a. Iuppiter cũ p̃dictũ dñiũ optinuerit & fuerit ĩ ariete significabit sanitatẽ corpoꝝ hominũ. Sed forte aliqñ significat ĩfirmitates & dolores capitis. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter cũ fuerit ĩ tauro p̃dictũ optinẽs dñiũ significat mortẽ nobiliũ dolores etiã oculoꝝ hominũ. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter ĩ gẽis p̃dictũ optinẽs dñiũ significat hoĩbus multos dolores oculoꝝ & p̃cipue pueris & mulietibus & multã mortẽ ĩ eis & mortẽ ĩ bestiis. Itẽ scd̃ꝫ albu. ubi supta. Iuppiter ĩ cãcro p̃dictũ opti. do. signifi. ĩfirmitates ĩ orib⁹ & forte sanabũť ĩ q̃rta autũnali. Et dicit haly ubi supra. Iuppiter ĩ uirgine matutinus uel oriẽtalis significat ĩfirmitatẽ: stationarius uero sanitatẽ & oẽ gaudiũ. Et scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter ĩ libra retrogradus p̃dictũ optinens dñiũ significat ĩfirmitates capitis. Et si fuerit eius latitudo meridionalis significat mlťos dolores aduẽire hoĩb⁹ & p̃cipue ĩ oculis eoꝝ ex reumate. Itẽ scd̃m albu. Iuppiter in sagictario p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas ĩfirmitates hominũ ex dolore capitis & p̃cipue ĩ q̃rta autũnali & & mortẽ ĩ bestiis & p̃cipue ĩ bouibus. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter ĩ capricorno p̃dictũ obtinẽs dñiũ significat mortẽ nobiliũ & sanitatẽ corpoꝝ hominũ. Et scd̃ꝫ albu. si fuerit ĩ aquario significat mortẽ nobiliũ silr & multos dolores hoĩbus & p̃cipue iuuenibus. Et si fuerit illic retrogradus significat egritudines accidere q̃busdã regibus. Et dicit haly. Iuppiter ĩ aquario matutin⁹ multã ĩfirmitatẽ repellit. ℭ Mars uero ut p̃dictũ ẽ naturalr sĩgificat pestilẽtias & epidimias. Et scd̃m albu. ubi supra. differ. tertia. Mars ĩ ariete p̃dictũ dñiũ optinẽs significat mltitudinẽ doloꝝ oculoꝝ. Et si fuerit ĩ tauro significat multos dolores oculoꝝ cũ morte mulierũ & mortẽ boũ & multitudinẽ ouiũ. Et si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis significat multas ĩfirmitates uariolaꝝ. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat nocumentũ aduenite bestiis cũ morte eaꝝ. Et dicit haly ubi supra. Mars ĩ gẽis sub radiis ĩfirmitates ĩ hoĩb⁹ significat. Et dicit albu. ubi supra si fuerit illic retrogradus signifirat multas egritudĩes uariolaꝝ & morbilloꝝ. Itẽ scd̃m albu. Mars ĩ cancro p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multitudines egritudinũ ĩ hoĩb⁹ ut sũt pleuresis & infirmitates pectoꝝ febres quottidianæ & tertianæ & dolores gutturis. Et si fuerit illic retrogradus significat corruptionẽ aeris & uehementiã caloris cũ flatu uẽtoꝝ uenenosorũ. Et si fuerit mars ĩ leone significabit scd̃m albu. expãsionẽ mortis & p̃cipue pueroꝝ cũ nimio dolore uẽtris. Et dicit haly q̃ mars ĩ leõe sub radiis infirmitates imperatorũ significat. Et stationarius significat etiã ĩfirmitates. Et scd̃m albu. ubi supra. Mars ĩ uirgine p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas dolores oculorũ & mortẽ mulieꝝ cum destructione aeris & eius siccitate. Et dicit haly mars ĩ uirgine sub radiis ĩfirmitates in hoĩbus facit uespertinus facit suffocatiões. Et dicit albu. Mars ĩ libra retrogradus p̃dictũ optinẽs dominiũ significat mortẽ subitã quorũdã hoĩnũ. Et si fuerit ĩ scorpiõe significat multos dolores oculorũ ĩ hoĩb⁹ & bubones & ægritudĩes multas & p̃cipue ĩ iuuenib⁹ & illud erit ĩ pte septẽtrionis. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat ĩfirmitatẽ accidere regi q̃ appropinq̃bit p̃ditõi. Et scd̃m albu. Mars p̃dictũ optinẽs dñiũ cũ fuerit in sagictario erit mors ĩ pte occidẽtis. Et dicit haly Mars ĩ sagictario uespertinus ĩfirmitates & pestilẽtias significat. Et scd̃m albu. Mars ĩ capricorno p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multã mortẽ & multa ĩfortunia ĩ pte meridiei & p̃cipue ĩ iuuenib⁹. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat mortẽ nobiliũ. Et scd̃m albu. Si fuerit. Mars ĩ piscib⁹ p̃dictũ optinẽs dñiũ significat febres tertianas & quottidianas ĩ pte meridiei & occidẽtis. ℭ Qualr ãt sol sĩgificat pestilẽtiã & epidimias & corruptionẽ aeris dictũ est pri⁹. ℭ Ven⁹ autẽ ꝑut dictũ est p se & de sui natura nõ significat pestilẽtiã sed solũ p accidẽs. s. ꝑut eius natura miscet̃ cũ natura signi ĩ quo ẽ. Vnde scd̃ꝫ albu. ubi supra uenus ĩ leone p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas ĩfirmitates p uariolã & calorẽ aeris. Et si fuerit ĩ uirgine retrograda significat egritudines mulieꝝ. Et si fuerit ĩ libra fuerit ei⁹ latitudo meridiõalis significat ĩfirmitates ex pte morbilli: & si ibidẽ elõget̃ lõgitudine sua lõgiori significat mortẽ multorũ regũ. Itẽ scd̃m albu. cũ uenus fuerit in capricorno p̃dictũ optinẽs dñiũ significabit mltas mortes: & si fuerit ĩ aq̃rio retrograda significabit egritudines hominũ ꝑpter hũiditates. ℭ Mercuri⁹ uero p̃dictũ optinẽs dñiũ significat ulr pestilentias & epidimias & corruptionẽ & p̃cipue cũ fuerit cõmixtus marti uel saturno uel eos aspiciat amico aspectu forti. Et scd̃m albu. 5. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia q̃rta. Mercuri⁹ ĩ ariete p̃dictũ optinẽs dominiũ signifirat multã mortẽ mulieꝝ & iuuenũ. Et si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis significat corruptionẽ aeris. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat ĩfirmitates aduenire ex morbillo & uariolis. Itẽ scd̃m albu. ubi supta. Mercuri⁹ ĩ tauro prædictũ optinẽs dñiũ significat multos dolores oculorũ ĩ pte oriẽtis & multã mortẽ nobiliũ. Et si fuerit Mercuri⁹ ĩ gẽis signifirat mltas mortalitates hoĩnũ cũ egritudinib⁹ morbilloꝝ. Et si fuerit ĩ cãcro significat mortẽ hoĩnũ & dolores ulceꝝ & morbilloꝝ. Et cũ fuerit ĩ leone multas ĩfirmitates ex tussi & dolore uẽtris & uesice cũ multa morte: & p̃cise ĩ pte occidẽtis & cũ casu nobiliũ. Et cũ fuerit ĩ uirgine & elõget̃ ibidẽ lõgitudine sua lõgiori a sole significat casũ nobiliũ & mortẽ ĩ hoĩb⁹. Et si fuerit ĩ capricorno & elõget̃ ibidẽ a sole lõgitudine sua longiori a sole significat mortalitates & mortẽ mulieꝝ nobiliũ. Et si fuerit ĩ aq̃rio & elõget̃ ibidẽ a sole lõgitudine sua lõgiori a sole sĩgificat mortalitates & mor

tē mulier̄ nobiliū. Et si fuerit illic retrograd9 significat multas īfirmitates aduenire hoīb9: & si fuerit Mercuri9 ī piscib9 prædictū optinēs dñiū significat mortē ī pte meridiei. ¶ Lūa uero ut p̄dictū ē ultra p se nō sigificat accidētia p̄dicta sed secd̄m albu. ubi supra differētia sexta lūna ī geīs p̄dictū optinēs dñium significat multas mortalitates ī hoīb9 & egritudines & bubones. Et si fuerit ī libra significat mortē & tristitiā quæ aduenièt hoīb9. Et si fuerit ī scorpione significat egritudines & mortalitatem. Et si fuerit ī sagictario significat egritudines & detrimētū oīum aīaliū & p̄cipue auiū & si fuerit ī aq̄rio significat mortalitates ī hoīb9 & multitudinē locustar̄. Et si fuerit luna ī piscib9 p̄dictū optinēs dñiū significat egritudines aduenire hoīb9 & eos euadere ab eis: hæc albu. ubi supra. ¶ Vlterius restat ponere regulas p̄ticulares de pestilētia & epidimiis & īfirmitatib9 pestilētialib9 & corruptiōe aeris sūptas ex eleuationib9 planetar̄ sup alios ī signis secd̄m sententiā albu: 6. de cōiunctionib9. Et debes hic scire sicut ī aliis distictiōib9 p̄cedētib9 q̄ oēs regulæ sūptæ ex eleuationib9 planetar̄ ī ariete ponunt̄ ī differētia prima illi9 libri sexti albu. de cōiunctionib9 magnis: & regulæ quæ sumunt̄ ex eleuationibus planetar̄ sup alios ī tauro ponunt ī differētia secda illi9 libri & sic d'aliis. Dicit itaq̄ albu. ubi supra q̄ saturn9 super iouē ī leōe signifi. mortē inter hoīes. In libra uero mltas egritudines ex tussib9 & multo labore. In scorpione mortalitatē hominū: & in piscib9 mortē in p̄lib9 climatib9 significat. Itē secd̄m albu. ubi supra. Saturn9 supra martē ī ariete significat multas egritudines. In sagictario uero nimiā mortē ī p̄libus climatib9 signifi. Saturn9 uero sup solē ī libra sigi. mortē puerorum. In scorp. multā mortē ī p̄lib9 climatibus In sagictario mortē bestiar̄. In aq̄rio mortē mulier̄ signifi. Saturn9 sup uenerē in ariete significat mortē ī hoīb9. Si ī tauro & ī geīs significat mortalitatē mulier̄. In cācro significat multā mortalitatē. In scorpiōe magnas egritudines hoīnū ī pluribus regiōib9. In sagictario mortē mulier̄. In aq̄rio timorē mortis sup reges. Et ī piscib9 mortē īp̄gnatarū significat. Saturn9 sup mercuriū ī ariete significat multā multitudinē mortalitatis. In tauro mortē mulier̄. In cācro mortē in p̄lib9 cliatib9. In leōe mortē & cōstrictiones ī hoīb9. In scorpione mortē ī p̄lib9 cliatib9. In sagictario mortē bestiar̄. Et ī aq̄rio multos bubones & mortē ī hoīb9 significat. Saturnus sup lunā ī cācro significat mortē ī hoīb9 & ī p̄lib9 climatib9 & magnis febrib9. Et ī sagictario mortē ī bestiis signifi. ¶ Et dicit albu. ubi supra q̄ iuppiter sup saturnū ī tauro significat mortē multor̄ magnatū & nocumētū ī p̄lib9 terris. In leone mortem regū & magnatū & multor̄ hoīnū. In uirgine uero multas īfirmitates & mortē ī hoīb9 significat.

Iuppiter uero sup martē ī ariete significat multas infirmitates & multos dolores. In leone mortē inimicor̄ & pricipū. In scorpiōe mortē filior̄ regū. In sagictario uero mortē p̄lium nobiliū significat.

Iuppiter sup solē ī cācro significat nimiā mortē in hoīb9. Et ī leone p̄speritatē aeris significat. Iuppiter sup uenerē ī ariete significat multā īfortunā & īfirmitates & mortē. In geīs mortē mulier̄ imp̄gnatar̄. in capricorno mortē ouiū & boū & pisciū & auiū puar̄. Et ī piscib9 comunē salutē ciuiū mortē imp̄gnatar̄ mulier̄ significat. Iuppiter sup mercuriū ī ariete significat mortē militū. In tauro salm hominū cū generatiōe nutribiliū. In libra salm ī p̄lib9 regiōib9 & cōsecutiones bonor̄ significat. Iuppiter sup lunā ī tauro significat salutē corpor̄ hoīnū. In leone p̄speritatē aeris signifi. ¶ Itē secd̄m albu. ubi supra. Mars supra saturnū ī ariete significat bonū aerē estatis. In tauro mortalitatē siccitatē & cōbustionē ī hoīb9. In geīs multas egritudines & mortē ī eis. in libra mortē q̄rūdā mulier̄ regū. In sagictario multas egritudines ī p̄lurib9 climatib9 significat. Mars uero sup iouē ī ariete significat mortē in hoīb9. In tauro mortē magnatū. in geīs nimiā mortē ī hoīb9. In scorpione mortē ī p̄lib9 climatib9. In sagictario mortē diuitū. Et ī capcorno mortē ouiū significat. Mars sup solē ī ariete significat bonā cōplexionē q̄rtæ estiualis. Mars sup uenerē ī ariete significat mortē bubones & multa horribilia p̄speritatē mulier̄ īp̄gnatar̄ cū peste ex siccitate aeris. In tauro mortē & egritudines & mulieres pariētes filias. in geīs & ī cācro mortē īp̄gnanū. In uirgine mortē regū & puer̄. in scorpione mortē mulierū regū: ī capricorno significat aborsus ī p̄egnātiū cū euacuatione mulier̄ & mortē ouiū. Mars sup mercuriū ī geīs & in libra signifi. mortē filiorū regū. in scorpione mortē hoīum & boū in sagictario dolores & mortē ī hoīb9 & mortē ouiū. Et ī aq̄rio significat mortē ī p̄lib9 climatib9. Mars sup lunā ī ariete significat mortē nimiā. in geīs mortē regū. Et ī piscib9 mortē hoīnū & p̄cipue regū signifi. ¶ Itē secd̄m albu. ubi supra. Sol sup saturnū. In geīs significat tēperantiā aeris. in libra mortē mulierū. In scorpiōe bubones & mortē ī hoīb9. In capricorno multas īfirmitates & mortē ī hoīb9 significat. Sol sup iouē in sagictario significat mortē ī p̄lib9 climatib9. Sol sup mercuriū ī geīs significat multitudinē uētorū calidorū uenenosorū. In cācro nimiā mortē hoīnū & corruptionē fluminū. in leōe nimiā mortē in hoībus. Et ī sagictario mortē regū q̄rūdā ciuitatū q̄ sūt sup littora maris significat. Sol uero sup lunā in leone rectificationē aeris signifi. In libra bonā cōplexionē aeris signifi. Itē secd̄m albu. ubi supra uenus sup saturnū in uirgine significat mortē & egritudines in hoībus. In scorpione mortē mulierū. In sagictario mortē mulierū regū. Et in aq̄rio egritudies hoīnū ex tussibus signifi. Venus sup iouē in tauro significat īfirmitates: ī cācro & ī leone mortē regū & magnatū. in uirgine mortē in p̄libus regionib9. In libra multas febres & egritudines maliciosas. In scorpiōe mortē in p̄libus climatib9: & in capricorno pestilētiā & casū in hoībus & mortē ouiū & in piscibus mortē mulierū signifi. Venus sup martē in

ariete significat egritudines & ꝑcipue febres i oi'ter
ra. in geīs morté mulierũ. in cácro morté regũ & eo
rũ filiorũ. in libra morté quarũdã mulierũ regũ. si/
gnifi. in scorpione morté filiorũ regũ. Et ĩ piscibus
multã morté in hoib⁹ signifi. Venus sup solé in tau
ro signifi. morté mulierũ. Venus sup mercuriũ ĩ tau
ro signifi. morté & stabilitaté hominũ. in leone mľ
tas egritudines militũ & nobiliũ ex tussib⁹ & signi.
morté ex eis. ℂ Item scd'm albu. ubi supra. Mercu
rius sup saturnũ in leone signifi. morté hominũ. in
scorpione signifi. bubones & morté & plima ani/
malia & mortalitaté multã. in capricorno morté
mulierũ regũ bubones in q̃drupedibus significat.
Mercurius sup iouẽ in libra signifi. morté regũ. in
capricorno bubóes & morté animaliũ. Mercuri⁹
sup marté in ariete signifi. egritudines ex demoniis
& febribus & tussibus & emoroidis. in cácro mor
té in hominibus & ꝑcipue in uiris. in geminis mľtá
morté ouiũ. in cácro morté hominũ. in sagittario
nimiã morté ciuiũ occidétis. in aq̃rio & in piscib⁹
multã morté hominũ signifi. Mercurius sup solé ĩ
tauro signifi. morté mulierꝝ. in leone morté in am
bulantib⁹ cũ multis locustis. in capricorno bubo/
nes in q̃drupedib⁹ signi. Mercuri⁹ sup nenerẽ ĩ ge
minis significát mľtá morté ĩꝑgnatis. In cácro mor
té & ꝑcipue ĩ ꝑgnátib⁹ obtalmiã & pesté ĩ hoibus.
In leone morté ĩ plibus climatib⁹. in sagittario mľ
titudiné infortunii angustie & mortis. In capricor
no aborsus mulierꝝ & morté regũ signifi. Mercu
rius sup lunã ĩ leone significat nimiã morté in hoi/
b⁹ & mľtas locustas. ℂ Ité scd'z albu. ubi supra lũa
sup saturnũ in ariete signifi. morté in q̃busdã terris.
In cácro & in tauro. In leone & libra aborsus imꝑ
gnátiũ. In scorpióe bubones & morté in plibus be
stiis. Et in piscib⁹ aborsus ĩꝑgnatarũ. Luna sup. io
né in ariete signifi. egritudines hominũ. In tauro pe
sté ĩ multis terris signifi. Luna sup marté in sagitta
rio signifi. multã morté regũ aborsus ĩ ꝑgnatarꝝ &
morté boũ. In uirgine & in capricorno abors⁹ imꝑ
gnantiũ & morté boũ signifi. Luna sup mercuriũ
in leone signifi. morté hoinũ. Et in sagittario mor
té quorũdã regũ ciuitatũ quæ sunt supra littus ma/
ris significat. Ex ꝑdictis paret q̃ľr plæ significát pe
stiléntiã & epidimias & corruptioné aeris scd'm ele
uationé quorũdã eorꝝ sup alios. ℂ Et dicit albu. 3.
de cóiunctóib⁹ magnis differétia prima qñ cóiũgit
Mercurius saturno adueniét hoib⁹ mors & fames
& aduẽtus ĩ gentiũ rerũ. Et scd'm sniã albu. 4. de có
iũctionib⁹ magnis differétia prima cũ fuerit grad⁹
ascẽtis siue locus alicuius cóiunctionis magne uel
alicuius eclipsis in ariete aut cũ fuerit aries signũ ꝑfe
ctionis orbis magni: aut fuerit ĩ eo gradus ꝑfectio
nis orbis magni: aut ꝑuenerit ibidé directio uel ꝑfe
ctó: aut cũ fuerit ibidé almu. siue dñs dispositor ali
cuius tépoꝝ reuolubiliũ adueniét ĩfirmitates scd'm
quãtitaté minorũ solis. Ité scd'm albu. ubi supra
differétia tertia cũ fuerit geīs significationes ꝑdicte
accidét hoib⁹ egritudines dolores capitũ & mors
in aĩalibus cũ flatu uẽtoꝝ calidorũ uenenosorũ &
erũt aborsus ĩpregnãtiũ & mors ĩ pueris. Ité scd'm
albu. ubi supra differétia q̃rta. Cũ fuerint in cácro
significatióes q̃s ꝑdixi erũt bubóes & mors ĩ hoib⁹
Ité scd'm albu. ubi supra differétia q̃nta cũ fuerit
leoni significatióes ꝑdicte accidét hoib⁹ egritudĩes
& ꝑcipue in stomoco & in ore cũ aduentu bubonũ
& mľtitudine mortis & corroborabit & durabit
sup ĩpregnátes ptes. Ité scd'm albu. ubi supra diffe
rétia octaua cũ fuerint scorpioni significationes ꝑ
dicte erũt egritudines in hoibus & erit multa mors
pueroꝝ & mulierꝝ & q̃drupedũ & ánus erit ꝓsper
ĩpregnátib⁹ sed ĩfortunia multa accidét ãbulãtibus
Ité scd'm albu. ubi supra differétia octaua cũ fue/
rint sagittario significationes ꝑdicte erũt multæ e/
gritudines & ꝑcipue ex sãguine & erit dolor imꝑ/
gnatarꝝ. té scd'm albu. ubi supra differétia q̃nta cũ
fuerint capricorno significationes q̃s ꝑdixi erũt mľ
tæ bubones. Ité scd'm albu. ubi supra differétia q̃n
ta cũ fuerit aq̃rio significationes ꝑdicte dãna & ma
la. s. siccitates & egritudĩes & ſilia. Ité scd'm albu.
ubi supra dif. 12. cũ fuerit signo pisciũ significatióes
q̃s ꝑdixi erũt egritudines ĩ hoibus & ꝑcipue ex ulce
ribus & hébit nocimétũ. Et scd'm albu. 7. de cóiũ
ctionib⁹ differétia sexta. Si fuerit signũ ꝑfectóis or
bis magni aut ascẽtis reuolutióis uel directio aut lo
cus cóiũctóis magne uel eclipsis ĩ sexta domo ab a
scédéte aut si aliq̃s pla dñator fuerit ĩ eo significat
ꝙ apparebũt ĩ regióib⁹ & ciuitatib⁹ quarꝝ significa
tóib⁹ sũt de natura illi⁹ signi ĩfirmitates multæ & la
bores & fatigatóes: eo ꝙ scd'z albu. 6. maioris ĩtro
ductorii dif. 26. & scd'm alkabitiũ ĩ suo ĩtroductio
dif. prima & scd'm alios astrologos sexta domus ẽ
ĩfirmitatũ & signifi. inte finé & ĩfirmitaté tã sepabi
lé q̃ ĩsepabilé. Ité scd'm albu. ubi supra dif. octaua
cũ ea q̃ ꝑdixi fuerit in octaua domo signifi. ꝙ appe
bũt in regióib⁹ & ciuitatibus quoꝝ significationes
sũt illius signi multæ ĩfirmitates & mors eo ꝙ scd'm
albu. & alchabitiũ ubi supra octaua domus est do/
mus mortis. Ité scd'm albu. ubi supra dif. nona cũ
ea q̃ ꝑdiximus appuerit ĩ. 9. domo significat ꝙ ap/
pebũt ĩ regióibus & ciuitatibus q̃ sũt de natura illi/
us signi ĩfirmitates & mors. Ité scd'm albu. ubi su
pra dif. 12. Cũ ea q̃ ꝑdixi fuerit ĩ scd'a domo appe/
bũt ĩ regióibus & ciuitatib⁹ quarũ significatóes sũt
illius signi multæ ĩfirmitates & debilitates corpm.
Et nota ꝙ oẽs regulas ꝑdictas de significatióibus
plarũ & signorũ debes siľr obseruáre & in reuolu/
tióib⁹ ánorũ mũdi & in initiis q̃rtarũ áni: cũ uolue
ris ĩ eisdé tpibus de pestiléntia & epidimiis & corru
ptóe aeris ꝓnosticare. ℂ Et dicit messalla ĩ epl'a sua
ca. 10. Aspicias horas cóiũctóis saturni & iouis ad
ascñs & ad plas & scias illũ q uincit ĩ figura q̃ si fue
rit malus signifi. detrimentũ corruptioné & siccita
té famé & guerrã. Et si saturnus fuerit fortior ioue
significat malũ. Et si fuerit coniunctio eorũ ĩ signis
aereis significat siccitatem & grauitatem fori. In
aquaticis uero significat multitudiné pluuiarꝝ &

pestilētias & pcipue si fuerit ipediti. ¶ Et frater q
uocat se pscrutatorē i suo tractatu de tpie aeris i cō/
elusiōe sua octaua loqt̄ de pestilētia dicēs q̄ in zo/
diaco sūt q̄dā loca q̄ pestilētias designant: & sūt ista
q̄tuor: i tauro & .28. gradu ubi sūt stellæ .7. i latitudi
ne septētriōali .5. gra. & .5. minuto. Itē i sagictario
i .15. gradu ubi est stella q̄ dicit̄ sagicta: cui⁹ latitudo
ē septētriōalis .2. gra. & 5⁰ minu. Itē i aq̄rio est cau
da capricorni .12. gra. & latitudo meridiōal̄ .2. gra.
30. mi. Itē i aq̄rio .4. ulti. gra. cū .4. primis gra. pi/
sciū i q̄bus est casus aq̄ aquaꝝ q̄ p .4. stellas describit̄
cuius latitudo ab .8. gra i .10. minu. usq̄ ad .10. gra.
20. mi. septētriōalis est. Ista sūt loca p q̄ fiūt pestilē/
tiæ & mortalitates. Sūt etiā q̄dā alia loca p q̄ fiūt ifir
mitates sed nō ita graues ut sūt loca .5. nebulaꝝ. De
ide dicit frater q̄ sic iudicabis. uide qñ est coiūctio
aliq̄ triū supi͛oꝝ i gradu tali & tūc erit significatio
& pcipue si sit saturnus cū ioue uel oēs tres sil̄: silr̄. et
sit i aspectu eoꝝ uno illic existēte. Sed fortissime qñ
saturnus est ibi coporal̄r ul̄ fortior aspitiētiū: cōsil̄r
malū fere facit qñ & sine aspectu sūt oēs tres supio/
res in talib⁹ gradib⁹. Sed effectus eoꝝ est utrobiq̄
fortior qñ tarde mouent̄ i tali gra. ut qñ sūt retro/
gradi. & ut scias i quo aīal̄ genere erit hoc: uide figu
ras cæli q̄ sūt in gra. in quo sūt illi planetæ: & in tali
genere erit ista ifirmitas ut si rapax al̄ sit i figura tūc
erit in talibus: si cōis i cōibus. Et si cum signis homi
nū in hoīb⁹ erit. Sed scito q̄ oēs figure q̄ sūt i signis
habēt naturā q̄si subiectā & reducibilē ad naturā si
gni pricipalis qd̄ cōputat̄ iter .12. signa: ad illud er
go optet respicere: uerbi gratia. Cauda leōis est i pri
cipio uirgis iō si sit ibi pl̄a un⁹ ex supp̄mis & alius
inferior i loco corruptiōis saltē ifra radios supioris
ut pri⁹ dixi tñ accidet ifirmitas i catis qd̄ ē al̄ dome
sticū & tñ ē rapax ut leo: cōsil̄r dico de aliis figuris
Et nota q̄ optet scire i oi gra. q̄ figura ē illic: nō enī
est figura extēsa p totū signū: optet etiā uidere latitu
dinē planetaꝝ & de figuris i parte illa loquit̄ semp
Et scito q̄ mortalitas maxie ptinet ad saturnū hæc
frater. ¶ Et abraā auēzoar i li. reuolutionū ānorū
mūdi ca. 5. dicit q̄ in hora cōiūctionū saturni & io
uis aspice ad dispōnem cuiuslibet illoꝝ q̄s fuerit p
pinqor loco sue augis aut ei⁹ opposito i suo ecc ētri
co & in suo epicielo & utrū ābo fuerint directi i mo
tu suo aut retrogradi āplius & cuius latitudo fuerit
septētriōalis uel meridiana & q̄ta sit illa. Rursū cō
sidera cui ipsoꝝ sit dignitas in domo: & si iueneris
q̄ saturnus fuerit ꝓpingor augi suæ q̄ iuppiter: aut
latitudo eius fuerit septētriōalis & iouis meridia/
na uel in ecliptia linea sit iuppiter: aut latitudo sa/
turni sit magis septētrionalis q̄ iouis: aut q̄ septē/
triōalis saturni aut in ecliptica. Iouis q̄dē meridia/
na: aut utraq̄ sit meridiōalis latitudo tñ saturni sit
minor q̄ iouis. Rursum si saturnus sit in loco in
quo hēt dignitatē: tūc ꝓpter naturā saturni multipli
cabit̄ p mūdū fames & ifirmitatū spēs. ¶ Et mesa
la i epla sua .c. 5. dicit q̄ cū fuerit cōiūctio saturni &
martis in signo hūano significabit multitudinē ifir
mitatū. Itē abraā auēzoar ubi supra ca. 7. dic̄ q̄ de
bemus aspicere ad locū eclipsis cuiusq̄ luiariū & ad
locū cōiūctiōis uel oppōnis pcedētis q̄ si fuerit i ali
quo signoꝝ q̄ sunt de figura hois: & sint stellæ fixæ
biñfice aspiciētes solē & lunā in cōiūctiōe ipsoꝝ hoc
inq̄ significat sanitatē in corporib⁹ hoīnū & pacē
& trāquillitatē inter eos. Sed si fuerint stellæ malefi
cæ cū luinarib⁹ aut aspiciētes ipsa: erit res ecōtrario.
s. egritudines & itersectiōes magne erūt p mūdū Si
uero fuerit cōiūctio in signis aqueis & aspiciāt ipsā
ifortūæ erit malū illis q uadūt p mare & hiis aialib⁹
quoꝝ natura est aquea. Et hoc mō iudicare debes
sup greges bestiaꝝ si fuerit cōiūctio ul̄ eclipsis i arie
te. Si autē in tauro sup armēta magnaꝝ bestiaꝝ. Si
i leōe sup siluestres bestias. Et ubi supra i ca. octauo
dicit. Abraā q̄ mercuri⁹ si fuerit i domo alicui⁹ ma
lefici alterius & cū maleficis ꝓpinquus q̄ fuerit cō/
iūctioni in hora eclipsis solis lunæ nō erit ita malefi
cus ut ipse est: stelle q̄dē beniuole in aspectu opposi
to in lunæ magis ualet q̄ coniunctio in hora e sole.
Infortuna uero in oppōne magis ledit q̄ in cōiun
ctione quia in cōiunctiōe cōbusta est a sole. Et su/
pra in hoc ca. satis patet qui plētæ significāt pestilē/
tiā & epidimias & corruptionē aeris cū in eclipsi
solis uel lunæ dñantur. Et sicut in ca precedente alle
gatum est ab alberto libro. 2⁰. de proprietatibus el/
lementorū tractatu. 2ᵒ. ca. primo: coniunctio iouis
& martis in geminis cū aliis adiuuantibus eo q̄ si/
gnū geminorū est triplicitatis aeree faciūt uētos pe
stilentes & aeres corruptos & pestilentias. Et causā
huius ponit albertus ubi supra. Debes etiā hic obser
uare regulas quasdā quæ ponentur in ca. imediate
subsequente concernentes significationes planeta/
rum & signorū ad pronosticandū de pestilētia &
epidimiis & corruptione aeris in initio orbis ma/
gni & in coniunctionibus magnis & i eclipsibus
luminarium. Qualiter uero pronosticare debes de
pestilentia & epidimiis & corruptione aeris per e/
clipses scd̄m ptole. & haly dictum est i tractatu pri
mo huius libri distinctione tertia satis diffuse.

Capitulū .3. qualiter sit pronosticandū de pesti/
lentia epidimia & corruptiōe aeris per reuolutiōes
annoꝝ & per introitus quartarum anni.

Restat mō determiare de pestilētia &
epidimiis & corruptiōe aeris p reuo
lutiōes ānoꝝ mūdi & p itroit⁹ q̄rta/
rū āni & de ānis significantib⁹ pestes
& ifirmitates & accūtia pdicta. Sed
prio sciēdū est q̄ in tpe uitæ nati sūt
q̄dā anni infortunati i q̄bus ifirmitates & multa a/
lia picula nato contingunt & infortunia de quibus
ad pñs uolo facere digressionē & uocāt āni clima/
tici ab astrologis. De quibus annis satis expresse lo
q̄t iuli⁹ firmic⁹ lib. 4. ca. 9. sic dicēs sane iter cæteros
climaticos ēt septēni āni & noni p oē uitæ tps mlti
plicata rōe currētes naturali q̄dā & latēti rōe & ua
riis hoīem picloꝝ discrimib⁹ sp afficiūt. uñ. & .63.

ann⁹ qa utriusq; nūeri sūmā piter excipit ãudomas
appellat⁹ ēnomes.7.anni.63.āni efficiunt' qa gra.
utriusq; numeri cursus in hoc numero equata rōne
cōcurrit grādis semp pculi discrimē iponit. Si eni
septē & nouē āni q ebdomatici a grecis ē amicatri
appellat' grauiora picsa hoīum semp iducūt qd faci
et. Sed ann⁹ q utriusq; numeri multiplicatā & inui
cē sibi obliquatā pficit sūma ut ex cā ab egiptiis au/
domadas dict⁹ ē q oēm uiri subām frāgat & debili
tet. Et dicit iulius paulopost φ picula q i his ānis cō
tingūt fiūt aut ex accusatiōib⁹ aut ex insidiis aut ex
nauigatōib⁹ aut ex itinerib⁹ aut ex dānis & amissio
ne patrimonii aut ex egritudinib⁹ aut ex reb⁹ uene/
reis aut ex debilitate corpis aut ex bestiis aut ex nu/
nis aut ex aliis piculoꝝ discriminib⁹. Et huic dicto
iulii cōcordat ēt aul⁹ geli⁹ lib.15. noctuū accutaꝝ.c.
7. dicēs obseruatū i multa hoīum memoria exptum
q; ē a seniorib⁹ plerisq; oib⁹.63. uitæ annū cū peri/
culo & clade aliq̄ euenire ppterea ātiq reꝝ uerborū
q; istiusmodi studio tenuerunt incertat annū appel
lant climaticos. Et ibidē dicit aul⁹ geli⁹ φ diuus au
gust⁹ misit eplas ad gaiū φ ipsemet augustus trāsi
uit ānū uitæ suæ.63.& euaserat ānos climaticos &
ppterea celebrauit annū natiuitatis suæ.63.& ora/
uit & laudauit deos suos. Et ubi supra libro.3.c.10
circa mediū. Ꝯnumero ānoꝝ uitæ septēnio sicut di
cit pticula quoq; uitæ fortunaꝝ q̄ hoīum quo cleri
ceras caldei appellant grauissimos quoq; fieri affir
mat septēarios. Et alibi ubi supra loqt' aul⁹ geli⁹ de
nūero ānoꝝ uitæ nouēnario & de ei⁹ infortuniis.
Isti pdicti āni climatici & pdict⁹ ann⁹ addens sunt
āni ifortūii i uita cui⁹ cūq; nati & iō expedit ut qscū
q; bn̄ se pseruet ab ifortuniis ānoꝝ pdictoꝝ. Nā in
fortuna & mala cū psciūt' miti⁹ & tollerabili⁹ susti
nēt. ¶ Isti uero āni pdicti nō sūt ad ppositū in hac
distinctōe eo φ ifortunia accn̄tia i eis non sūt uīa.
Sed solū accidūt in indiuiduo. Et iō trāseo ad ānos
significātes pestilētiā & epidimias & corruptionē
aeris. Cū ergo uolueris pnosticare p reuolutōnes
ānoꝝ mūdi de pestilētia & epidimiis & corruptio
ne aeris p reuolutiōes ānoꝝ mūdi & p itroit⁹ q̄rta
rū aru.03 te prio inuestigare dn̄ū ānni & q̄rtæ eius
iuxta doctrinā pri⁹ traditā i tractatu prio hui⁹ libri
distinc.9. Et scd'm hoc pnosticare debes de accn̄ti/
b⁹ pdictis p totū ānū & p totā q̄rtā ei⁹. ¶ Dicit ita
q; albu. q̄rto maioris itroductorii. diff.5. Saturnus
cū pfuerit anno absq; martis planetæ uel alicui⁹ alte
ri⁹ plæ q poterit eū ipedire facit supfluitatē frigoris
i hieme i uniuersis regionib⁹ frigidis septētriōalib⁹
& pibūt i eis aīalia atq; seīa: qd' totū grau⁹ i illis re
giōib⁹ appebit cū fuerit saturn⁹ ascn̄s a medio circu
li suæ augis. In regionib⁹ aūt ultra modū. calidis.s.i
regiōib⁹ australib⁹ qn̄ saturn⁹ āno pfuerit minuit' ca
lor aeris & fit aer tēpat⁹ & cōfortant' iduidua aīa
liū & semētū & tēpat' eoꝝ cōplexio φ autē melius
appebit qn̄ saturn⁹ descēdens fuerit. ¶ Itē dicit al/
bu. ibidē φ saturn⁹ cū fuerit a sole i hieme i qbusdā
cōplexionib⁹ absq; alteri⁹ planetæ ad eos i finib⁹ si/
gnoꝝ augebit' i frigore hiems & in longitudine ei⁹
& forte multiplicabit' i eo flat⁹ uentoꝝ septentrio
naliū q sūt nimis frigidi & erit destructio aialiū &
seminū & maxime i pte septētrionali. Et si saturn⁹
ascendēs fuerit difficilius apparebit. Et itelligit al
bu planetā eē a sole qn̄ soli cōmiscet' i significatiōe
sine qn̄ eius natura cōmiscet' cū natura solis ut pz p
processū albu. ubi supra. ¶ Itē dicit albu. ibidē φ
iuppiter cū fuerit dn̄s anni & si soli sicut iā dictū ē
cōmisceatur. & si aliunde non fuerit impeditus in
his temperabitur aer per calorem & humiditatem
creantem & efficientem & multi uenti septentrio/
nales tunc flabunt qui tēperati erunt & animalia &
semina cōfortabūt'. ¶ Item scd'm albu. ubi supra.
mars cū pfuerit āno & fuerit a sole i æstate i qbusdā
cōplexiōib⁹ absq; aspectu saturni ad eos i sine signo
rū aut alicuius alterius stellæ sibi cōtrariæ calore ni/
mio æstas habūdabit & diu durabit & erit nocibi/
lis & maxie i ptib⁹ q̄ sūt iter motū arietis & motuz
cācri. & hoc certius appebit. si mars ascēdēs extite/
rit sol cū pfuerit. ¶ Et i exafenō.c.5 dicit' φ sol φ
cū fuerit dn̄s āni erit tp̄s multæ uariatiōis & carens
subtilitate nisi fuerit sol in āguloꝝ aliquo aut succe
dētū qa residue q̄ttuor domus sūt cadētes nec unq̄
fuerit pla bn̄ fortunat⁹ i eis nec i pricipio reuolutio
nis āni nec ēt alio tpe. Sed erūt isto āno ifirmitates
& pestilētie nocibiles nisi aliūde ipediat'. ¶ It scd'z
albu. ubi supra. Ven⁹ cū pfuerit āno & pdicto mō
soli fuerit pmixta. Si tūc hiems fuerit aut uer tpamē
tū & hūectationē adducit. In æstate aūt & in autū
no siccitatē minuet & sic sanitatē inducet naturalr.
¶ Itē scd'm albu. mercuri⁹ cū fuerit dn̄s āni soli p/
ut dictū ē pmixt⁹ nec aliūde ipedit⁹ i tpe isto āni aer
multis & diuersis uētoꝝ corruptōib⁹ corrūpet' ex
siccitate uētosa nascēte. ¶ Et dic̄ albu. ubi supra φ
lūa cū pfuerit āno aut i qbusdā āni tpib⁹ soli pmix
ta extiterit. 4. q̄rtas āni dispōet scd'z q̄litates q̄rtaꝝ
suæ lūatiōis. i. primā q̄rtā āni faciet solito calidio/
rē & hūidiorē & hac hūiditate fecūda: & serotina:
secūdā q̄rtā faciet calidā & siccā notabilr: tertiā fri
gidā & siccā: & q̄rtā frigidā & hūidā: hæc albu. Et
debes hic obseruare regulas prius positas in cap. p/
cedēte de significatiōib⁹ plaꝝ cū fuerint dn̄i orbis
magni & ꝯiūctōis magnæ aut eclipsis lūariū. ¶ Di
cit albu. i lib. expimētoꝝ suoꝝ caplo in quo deter/
minat de dn̄o āni φ cū saturnus pfuerit āno & fue
rit ipedit⁹: & fuerit cū eo mercurius uel aspexerit eū
pticeps quoq; fuerit & accepit dispōnē ab eo moriē
tur aīalia i terra occidēris. Et si fuerit in signo q̄dru
pedū erit mors in h⁹ i aīalib⁹ & sic de subā alteri⁹ si
gni. Si āt saturn⁹ fuerit i ariete uel in eius triplicita
te nō aspiciēs ascn̄s remot⁹ ab āgulo & retrograd⁹
significat frigus graue & mortē aīaliū. Et si fuerit i
tauro uel in eius triplicitate & retrogradus uel ipe/
ditus per mortē erit mors in terris i quorum signo
fuerit aut in quarto aspectu fuerit aut in oppositōe
eiusdē signi. Et si saturnus pfuerit āno & fuerit in
geīs aut i eius triplicitate ipeditus & retrogradus &

fuerit remotus ab águlo erũt ĩfirmitates ex uẽtis &
roribꝫ. Si át fuerit ĩ águlo terræ & ĩ hac triplicitate
& fuerit dñs áni & recepit dispóně dñi ascẽtis fue/
ritq; ipse ĩ eodẽ loco morient̃ multi hoĩes ĩ terremo
tu. ℂ Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Satur. cũ fuerit dñs
áni & fuerit ĩ ariete signi. repẽtiná mortẽ mliẽrũ. Et
si fuerit ĩ tauro & euenerit eclipsis lũæ signif. repẽti
ná mortẽ uaccaꝶ. Et si fuerit ĩ geĩs signif. mortẽ ĩ ui
ris. Et si fuerit in cancro signifi. tussim & dolorẽ pe
ctoꝶ. Et si aspexerit ibidẽ uenꝰ & mercuriꝰ ascẽs an
ni erunt dolores ĩ oculis. Et si fuerit saturnus ĩ leõe
& præfuerit áno sign. febres q̃rtanas. & mortẽ mu
lierũ. Si uero mercuriꝰ fuerit ibidẽ cũ saturno multi
plicabit̃ pestilẽtia ĩ magnatibꝰ & ĩ nigredinẽ muta
bit̃ color solis q̃a leo est domꝰ eiꝰ. Et si fuerit satur
nus ĩ uirgine signifi. pestilẽtiá ĩ hoĩbꝰ & maxie ĩ uir/
ginibꝰ & mltitudinẽ ĩfirmitatũ & febres. Et si aspe
xerit eũ sol aut si fuerit cõmixtꝰ ei nõ erũt pestilẽtiæ.
Et si fuerit saturnꝰ ĩ libra signi. dolorẽ uẽtris & cor
poꝶ ĩ hoĩbꝰ. Et si cõmixti fuerint ei luna & iuppi/
ter erit pestilẽtia & mors ualida: & si fuerit saturnꝰ
ĩ scorpiõe signi. destructionẽ & ĩpedimentũ ĩ iuue/
nibꝫ & abortiuũ impregnãtiũ. Et si fuerit cõmixti
ei luna & mars erit ptꝰ cũ timore graui & forte exi/
bit natus abscissus. & erũt in hoĩbꝰ dolores dorsi &
flegmões ĩ labore graui. Et si cõmixta fuerit eis uenꝰ
erũt dolores oculoꝶ. Et si fuerit saturnꝰ ĩ sagictario
signi. pestilẽtiá ĩ magnatibꝰ & nobilibꝰ. Et si ibidẽ
aspexerit eũ mars erũt pestilentiæ & dolores oculo
rũ ac febres graues. Et si fuerit saturnꝰ ĩ aquário. mlt
tiplicabit̃ mors ĩ hoĩbꝰ & uagatio. Si autẽ aspexe/
rit iuppiter ascẽs dñi anni aut cõmixtus fuerit ei si
gnifi. pestilẽtias infirmitates. Saturnꝰ cũ fuerit in pi
scibꝰ & fuerit dñs áni signifi. graue frigus & diuersi
tatẽ aeris. Et si fuerit sol & uenꝰ aspicietẽs & lũa lõ
geꝰ fuerit a saturno erũt infirmitates & dolores ocu
loꝶ & multiplicabunt̃ plagæ in hoĩbꝰ siue accũtia
inseparabilia. Et si aspexerit eũ infortuna erit libe/
ratio de hꝰ ĩ ĩpedimẽtis. Si át aspexerit eũ mercuriꝰ
erit grauiꝰ. ℂ Itẽ scd̃m albu. ubi supra iuppiter cũ
fuerit dñs áni & dñs ascẽtus liber a malis & fortũæ
aspexerint eũ erit ánus securitatis & q̃etis & oẽs res
aptæ erũt & abũdabit in hoĩbꝰ bonũ & salus. Et si
fuerit ĩpeditꝰ dic ecõtra. ℂ Itẽ scd̃ꝫ albu. ubi supra
mars cũ fuerit dñs áni & nõ fuerit ĩpeditꝰ erũt illo
áno pestilẽtiæ & terremotꝰ sꝫ erit hoc modicũ. Itẽ
scd̃ꝫ albu. ubi supra cũ fuerit dñs áni & fuerit ĩ geĩs
uel ĩ eiꝰ triplicitate extra ãgulũ & fuerit ĩ loco ĩ quo
aspiciat ascẽs signi. ĩfirmitates & morta. & grauiꝰ ĩ
oĩ terra in cuiꝰ signo fuerit scd̃m lumẽ coniũctiõis
uel oppõnis uel q̃rti aspectꝰ. Si aũt fuerit retrogra/
dus & fuerit significator significabit pestilẽtiá quá
auertat deus. Et si fuerit in his signis & in hac tripli
citate & fuerit cadẽs & nõ aspiciẽs ascẽs fueritq; di
rectus impediet hoĩes & faciet euentꝰ ignĩũ & oẽm
infirmitatẽ calidá ex sanguine. Si át fuerit retrogra
dus morieẽ̃ multi hoĩes ex uentis & infirmitatibus
& ignibꝰ sicut dixi. Et si fuerit mars dñs áni & fue
rit in ariete uel in eius triplicitate in angulo fueritq;
directus erit in hoĩbus infirmitas calida & sicca. Itẽ
scd̃m albu. mars cũ fuerit dñs áni & fuerit in ariete
signifi. dolores oculoꝶ. Et si fuerit in tauro mulie/
res morient̃ & uaccæ & abũdabit dolor & maxĩe
oculi sinistri. Et si fuerit in geĩs multiplicabũt do/
lores auriũ & pustulaꝶ. Et si fuerit ĩ cãcro habũda
bit ĩfirmitas febriũ & pectoꝶ & erũt dolores gut/
turꝫ & erit mors ĩ eq̃s & ĩ oĩ q̃drupede. Et si fuerit ĩ
leõe cadet mors ĩ bestiis & habũdabit mors & mul
tiplicabit̃ dolor uẽtris & mors pueroꝶ. Et si fuerit
ĩ uirgĩe signi. dolores & habũdabit mors ĩ mlieribꝰ
Et si fuerit ĩ libra ĩ pte meridiei mortalitas pestilẽtie
& tremores. Et si fuerit in scorp. erũt multi dolores
oculoꝶ & habundabũt dolores ĩ iuuenibꝰ & maxi
me in ptibꝰ septẽtrionalibꝰ. Et si fuerit ĩ sagictario
erit uer malũ cadetq; mors inter ciues occidẽtes &
habũdabit infirmitas & tussis grauis & erũt lũbri/
ci & dolores oculoꝶ. Et si fuerit ĩ capricorno signi
ficat mortẽ & tribulationẽ futurá in pte oriẽtis &
habundabit mors in iuuenibꝰ. Et si fuerit in aq̃rio
erit grauitas & tribulatio in hoĩbꝰ & mutabit̃ rex ĩ
eodẽ anno ac morieẽ̃. Et si fuerit mars in piscibꝰ &
fuerit dñs áni habũdabit mors in pte meridiei. Et si
aspexerit uenꝰ ascẽs anni erũt mors in hoĩbꝰ & do/
lores ocloꝶ. ℂ Et scd̃m albu. ubi supra. Venꝰ cũ p̃
fuerit áno & fuit liber a malis & ĩpedimẽtꝫ erit sic p̃
diximus de ioue cũ fuerit cõsilis dispõnis & erit mlt
tũ gaudiũ & maxĩe ĩ mulieribꝰ. Si uero fuerit uenꝰ ĩ
peditus erit ánus pauci boni & erit terremotꝰ & pe
stis ĩ diuersis terris. ℂ Itẽ scd̃m albu. ubi supra. cũ
fuerit mercurius dñs áni aut dñs ascẽdẽtis anni aut
fuerit liber a malis & fortunæ aspexerit eũ erit ánus
aptꝰ pueris & sapiẽtibꝰ. Et eo melius si respexerit eũ
dñs domꝰ suæ & erit salus magna. Et si aliter fuerit
dicit ecõtrario & eo grauius. Si uero recepit eũ dñs
domꝰ suæ. Et dicit albu. ubi supra Mercuriꝰ cũ fue/
rit dñs áni & fuerit in ariete significabit mortẽ pue
roꝶ in pte occẽtis. Et si cõmixtus fuerit ei sol libe/
rabunt̃ mulieres. Si aũt fuerint ibidẽ mars sol atq;
uenus nõ peribũt mulieres. Et si ibidẽ fuerit multi/
plicabunt̃ dolores in oriẽte. & scd̃m albu. Si fuerit
mercurius in tauro signifi. dolores oculoꝶ in parte
oriẽtis & mortẽ in principibus & magnatibus. Si
autẽ aspexerit iuppiter & uenus ascẽs áni repellet̃
pestilẽtia nutu dei. Si aũt aspexerit mars ascẽs anni
& uenus fuerit ei cõmixta erit mors ĩ uaccis. Et si
fuerit mercurius in geĩs significat mortẽ in magna/
tibus: pestilẽtiá quoq; & mortẽ in mulieribꝰ & mul
titudinẽ pustulaꝶ ac flegmonum. Et si fuerit sol &
iuppiter minuet̃ pestilẽtia & mors. & si fuerit mercu
riꝰ ĩ cãcro multiplicabit̃ ĩfirmitas coli. in hoĩbꝫ. Et
si fuerit mercurius ĩ leõe multiplicabũt̃ dolores ocu
loꝶ. Et si fuerit mercurius in uirgine habundabit
dolor oculorum & mors. Et si fuerit mercurius in
libra & appropinquauerit ei saturnus significat do
lores capitis & uentris & aspectus solis: hæc repel/
lit. Et si fuerit in scorpiõe & aspexerit eũ mars pe/

stilentiæ & febres faciũt homines tremere & dolor
oculoꝝ erit cũ rubedine & lippa. Et si fuerit mercu
rius i libra & appropinquauerit ei saturnus signifi
cat dolores capitis & uẽtris: & aspectꝰ solis hæc re
pellit. & si fuerit i scorpiõe & aspexerit eũ mars pe
stilentiæ & febres faciũt homines tremere & dolor
oculorũ erit cũ rubedine & lipa. & si fuerit mercuri
us in aquario significat pruritũ & pustulas. & si cõ
iũcta fuerit ei uenus multiplicabuntur pestilẽtiæ: &
hæc oĩa erũt sc̃dm quantitatẽ aspectus planetaꝝ &
sc̃dm coꝝ fortitudinẽ. Et dicit albu. i libro suo de
flonibꝰ ubi loquitur de dominio ãni ꝙ mercurius i
reuolutiõe anni si fuerit i signo aereo significat cor
ruptionẽ uentorum cũ corruptione aeris. & si fue/
rit in signo bestiali erit impedimẽtũ i bestiis & pro
prie in his quibus maxime utuntur homines de his
quæ pertinent ad ipsum signũ. Sol uero cũ fuerit i
hora reuolutiõis impeditus accidẽt uniuersitati uul
gi infirmitates & præcipue si fuerit in signo huma/
no. ℭ Itẽ in libro experimentorũ dicit albu. ꝙ cũ
fuerint radii saturni in signis primarũ coniunctio/
nũ & i ascẽsiõibꝰ earũ aut proiecerit radios suos ad
ea ex opposito aut ex quarto aspectu: & ipse fuerit i
reuolutiõe anni in signo aereo & impeditus signi/
ficat tenebras aeris & eius corruptionẽ & flatũ uẽ/
torũ nocibiliũ. Et ubi supra in sequẽti capitulo di
cit albu. ꝙ mars cũ fuerit i geminis uel in eius tripli
citate & fuerit dominus anni & nõ fuerit i angulo
sed aspexerit ascendens & fuerit directus significa/
bit ifirmitates ex causa uentoꝝ & sanguinis & etiã
grauitates significabit in regione quæ fuit eiꝰ signũ.
Si autẽ fuerit retrogradus significabit pestilẽtias &
si nõ aspexerit ascendẽs & fuerit directus significa/
bit ifirmitates malignas quæ accident hoĩbus. & si
fuerit mars i cancro uel i eiꝰ triplicitate & fuerit do
minus ãni & directus erit pestilentia & mors pluri
ma & superflua. Si autẽ non fuerit i angulo sed a/
spexerit ascendens fueritq; directus i hoc cauendũ ẽ
loqui de eo. & si fuerit retrogradus significabit for
titudinẽ illius rei & eius grauitatẽ. Si uero nõ aspe
xerit ascendẽs erit hoc singulariter in uno loco. Et
sc̃dm albu. i octauo de coniunctionibꝰ magnis. dif
fer. prima. & sc̃dm hali habenragel lib. 8. cap. 1. ac/
cidentia uniuersalia cuiusmodi sunt pestilentiæ &
epidimiæ & mortalitates: hæc oĩa sciũtur a loco cõ
iunctionis uel oppositionis imediate præcedẽte in
troitũ solis in arietẽ & ab ascendẽte coniunctionis
uel oppositiõis prædictæ & ab ascẽdẽte proprioꝝ
coniunctiõis magnæ planetaꝝ præcedẽtẽ reuolu/
tionẽ anni & a loco lunæ i reuolutione anni & in
cõiunctione planetaꝝ & i cõiunctione & opposi/
tione luminariũ præcedentiũ introitũ prædictũ: &
ab ascendẽte anni & ab annis coniunctionũ maio
rũ. unde si hæc omnia fuerit salua ab infortuniis sa
lutẽ significabunt illo anno: & si nõ fuerit salua si/
gnificant pestilentias & epidimias i illo anno. & si
prædicti domini dominoꝝ ascendentiũ aut unus
eoꝝ & luna fuerit ifortunata. Sed cũ ifortuniis &
applicantes dñis quartaꝝ domoꝝ significant mul
tã mortalitatẽ & mltas epidimias & pestes. & si nõ
fuerint hꝰı approbationes erũt epidimiæ & pestes
sine morte & licet epidimiæ sint multæ nõ erit ma/
gna mortalitas nec erunt epidimiæ sed generaliter.
Et si oẽs significatores prædicti aut plẽs eoꝝ appli
cuerint dñis suaꝝ octauaꝝ significãt multã mortẽ
subitã absq; ifirmitate. Et si applicuerint dñis sexta
rũ suaꝝ domoꝝ erunt multæ ifirmitates. Sed si do
mini suaꝝ sextaꝝ domoꝝ applicuerint eis erũt ml'
tæ infirmitates sed nõ longæ. Et si infortunator fue
rit mars & fuerit in signo calido oriẽtalis & appo
diatus siue fortis signi. ifirmitates calidas ut febres:
& silia. Sed si infortunator fuerit saturnus erũt in
firmitates lõgæ & durabiles & maxime si fuerit tar
di motus & appodiatꝰ in signis frigidis & siccis qa
erũt ifirmitates de mlia & de maneriæ paralesis &
doloꝝ mortaliũ & destructiõis totius corporis &
cuiuslibet ifirmitatis quæ est de natura mliæ. Et se
cundũ hali ubi supra. qñ uolueris cognoscere ãnos
significantes mortalitates aspice qñ dño ãni appli/
cuerit terminus mercurii. & mercuriꝰ tũc hẽat cõmi
xtionẽ cũ saturno i illo ãno erit significatio illa. &
illud idẽ erit qñ applicuerit reuolutio alicui domo
rũ mercurii & mercuriꝰ hũerit cõmixtionẽ cũ satur
no: & hæc albu. & haly habẽragel i locis prællega
tis. Et dicit haly habẽragel ubi supra. c. 4. ꝙ si mars
fuerit infortunator. i. si mars infortunauerit dños
dispositores & loca principalia ãni. Et si ipse mars
fuerit aspiciẽs de malo aspectu iudica mortalitates
interfectiões fluxuũ sanguinis de naribꝰ ifirmitates
sanguineas dolores mortales & res quæ sunt de na
tura martis. Et si ille aspectꝰ fuerit saturni uice mar/
tis: iudica destructiões dolores uentris & passionẽ
iliacã & colicã. Et paulopost dicit haly qñ accide/
rit i reuolutiõe ãni ꝙ saturnus sit i octaua domo si/
gni. mor. militũ regũ. Et qñ mars fuerit i secũda do
mo a sole signifi. fortes ifirmitates i locis & i clima/
tibꝰ i qbꝰ mars hẽt dñiũ & ispicies sil'r ad lunã & ad
eiꝰ secũdã domũ. Nã si ibi fuerit mars signi. infir. in
hoĩbꝰ: & illud signũ fuerit masculinũ dãnũ erit plꝰ i
masculis. & si i femininis erit plus i feĩs. Et si fuerit sa/
turnꝰ i octaua do. ab ascẽte signifi. ifir. ipplo mltas
Et si iuppiter fuerit in cauda signi & i malo loco si
gnifi. mortẽ altoꝝ hoĩum & ifirmi. & iterfectiões.
Et si fuerit cõbustꝰ signi. destructionẽ iudiciũ plato
rũ ac religiosoꝝ domoꝝ. Et ulteriꝰ i eo. ca. dicit ha
ly aspice i reuolutiõe ãni mũdi octauaꝝ dñi a sole.
Et si mars fuerit i ea magnas iterfectiões signi. Et si
mars fuerit i octaua domo a lũa signi iterfectões &
ifirmi. magnas i hoĩbꝰ. Et si saturnꝰ fuerit i octa/
ua ab ascẽte, signi. ifir. generales. Et si fuerit in signo
masculio accidet hoc magis i hoĩbꝰ: & si fuerit in si
gno fœminio erit cõtrariũ & sexta domꝰ i hoc erit
sicut & octaua. Et qñ saturnꝰ fuerit ifortunatꝰ dãnũ
erit i rebꝰ ptinentibꝰ naturis suis: & sol ẽ aĩa mũdi.
unde quando ipse dãnatus fuerit dãnabitur aer. Et
quãdo luna fuerit dãnata dãnabit' terra loca i qbꝰ

fortunæ fuerint & loca quæ aspexerint significant bonū in naturis suis. Et loca in quibus fuerint ifortunæ & quæ aspiciunt dānū in naturis suis significant. Et si ascendēs & eius dominus fuerint dānari damnum erit in regibus & in altis hominibus. Et si fuerit dānū in septima domo & ī eius domino erit in hominibus dānū per īfirmitates & dolores. Et quando mercurius in reuolutione anni iunctus fuerit cū uenere significat in mulieribus dolores & tristitias. Et quādo mars iunctus fuerit saturno significat mortē senū. Et quādo sol iunctus fuerit cū capite significat mortē. Et quādo cauda iuncta fuerit cū sole significat dānū in herbis & in aliis uegetabilibus & pestilentiā in bestiis. Et quādo cauda iūcta fuerit cū uenere significat destructionē ī mulieribus Et quādo cauda iuncta fuerit cū saturno in sagittario significat mortē regis. Et cōuēit ēt aspicere res cæteras quæ sunt cuiuslibet signi: quia si mars fuerit infortunatus in oriente significat dānū i terris quæ sunt a parte orientali. Et si fuerit infortunatus ī occidente erit dānū in terris & ciuitatibus quæ sunt a parte occidentis. Et si fuerit infortunatus in medio cæli erit dānū i terra a parte meridiei. Et si fuerit infortunatus ī medio terræ erit dānū a parte septentrionis. Et quādo in reuolutione anni mars fuerit ī quadratura uel in opposito solis regibus infirmitates significat. Et si luna fuerit cū saturno significat īfirmitates azemenas. & si mars fuerit in octaua domo & in signo masculino erit mors in masculis. & coniunctio iouis cū marte significat mortē hoīs diuitis & magnæ famæ & eo fortius si fuerit in signo fixo & terminabitur tempus in quo erit hoc a dn̄o domus in qua erit coniūctio dando cuilibet gradui diem unum. Cōiūctio saturni cū uenere significat mortē mulieris diuitis & magnæ famæ. & si mercurius fuerit iunctus ei significat ꝙ eius filius morietᷣ cū ea: hæc haly in illo ca. 4. Itē i ca. 5. dicit haly. ubi supra. quando ueous & mars iuncti fuerint in tauro erunt multæ epidimiæ & mortalitates in hoībus & bestiis. & quādo saturnus iuppiter & mars iuncti fuerint ibidē significant mortalitatē bestiaꝝ & accidēt multæ infirmitates i hoībꝰ de colera & multa mortalitas ī hoībꝰ & in bestiis: & qn̄ iuppiter & mars fuerit ī libra cōiūcti, accidēt mortalitates i hoībꝰ & ꝑcipue ī mlieribꝰ & i hoībꝰ iustis & erūt mltæ pluuiæ & nubes & dānatio magna i aere. & si scorpio fuerit ascendens anni: & saturnus ibi fuerit & & mars cōiunctus cū eo uel longe ab eo tunc i participatione ascēdētis & uenus fuerit cōbusta & iuppiter retrogradus. iudica omne malū mortalitates & īfirmitates multa mala quia scorp͡ est īfortuna signoꝝ sicut eiꝰ dn̄s est infortuna planetaꝝ & morienᷣ hoīes diuites & accidēt oēs dolores & anxietates in mundo. Et quādo sol mars & mercurius iūguntᷣ in capricorno significat destructionē i regibꝰ occasione infirmitatū calidaꝝ. Et quādo saturnus iuppiter & mars iuncti fuerint in piscibꝰ in reuolutione anni significant mortē & multū dānū hominū altoꝝ & nobiliū. Et scias ꝙ quādo saturnꝰ & caput draconis iunguntᷣ in reuolutiōe anni i signo igneo erit dānū i bestiis & si i signo terreo erit dānū in arboribus & in signo aereo accidēt in hominibus infirmitates & timores. Et i signo aqueo accidet dānū in aquis & significat mortalitatē i animalibus aquaticis. Et ulterius ubi supra i eodē ca. dicit haly qn̄ uenus i reuolutione anni ut in aliqua q̄rtaꝝ āni fuerit dānata per retrogradationē uel ꝑ combustionē mortalitatē significat ī mulieribus regis aut seruis & nutricibꝰ suis. Et scd'm haly habenragel ubi supra ca. 6. apta dominū coniunctiōis uel oppositionis quæ fuerit ante introitū solis ī principiū arietis & eius angulos & loca planetaꝝ: & postea aspicias lunā qn̄ separatur a cōiunctiōe illa uel oppositiōe cui planetaꝝ applicat. Et si ille planeta fuerit fortuna uel infortuna fortis uel debilis & secundū hoc iudica de esse populi. Et si luna fuerit firma i angulo uel in succedēti uel i dignitatibus suis significat ꝙ populꝰ illo āno erit i bono statu & mutabitur de bono in bonū. Et si ille cui applicuerit luna fuerit iuppiter habebit populus iustitias securitates salutes & mltos filios limpiditates bonos mores & libertates. Et si illa fortuna cui applicuerit luna fuerit uenus habebit populus abundantias hilaritates & inouabunt cōiugia. Et si fuerit sicut sit luna cadens uel extra dignitates suas habēdo alias significatiōes suas habebunt locū & fortunā quā diximus nō tn̄ ꝙ mutentur de imutatione ad fertilitatē uel de casu ad fortunā nec d' debilitate ad potētiā Et si luna fuerit firma ut diximus in uirtute & statu & in suis dignitatibus & applicuerit fortunæ in suis dignitatibus existenti tamen cadēti. ab angulo significat ꝙ mutabuntur de fertilitate in bono statu ad aliā fertilitatē & bonū statū minorem alio. Et si infortuna ipsa cadens ab angulo fuerit extranea & debilis: erūt fertilitates & fortunæ quas opinabantur habere tamē nō complenᷣ: sed erūt sani corporibus suis & ab infirmitatibus & doloribus liberi. Et si lūa fuerit debilis & peregrina & applicuerit ifortunis & illæ infortunæ sint firmæ significāt populo malū statū casum & depressionē & debilitatē in suis negociis destructionē suoꝝ uictuū & lucroꝝ & multas infirmitates i suis corporibus. Et si illa infortuna cui applicat luna fuerit domina octauæ domus a luna: uel habuerit aliquā dignitatē appodiatā in octaua domo a luna ita ꝙ nō sit dominus eiꝰ: mortalitatē multā patientur. Et si ifortuna fuerit talis maneriei ut diximus: & dominꝰ octauæ domus a luna fuerit aspiciendo lunā similiter significat multas mortalitates. Et si illa infortuna cui applicat luna fuerit saturnus accident eis infirmitates frigidæ de natura saturni quæ erunt causæ mortis. Et si applicatio uitæ saturni fuerit ad martē erūt īfirmitates calidæ & sāguineæ. Et si statꝰ lunæ & īfortunarū fuerit sicut diximꝰ ut. s. luna ps fuerit i bōis statibꝰ & appodiatis & alia i malis & debilibꝰ signi. ꝙ ppl's mutabitᷣ d' malo ad bonū & ecōtra sed3 muta

tionē quā diximus de statibus lunæ & infortunarū Et quando mars appodiatus fuerit in reuolutione āni & habuerit partē in āno & fuerit retrogradus uel debilis significat epidimias dolores & infirmitates calidas & febres acutas. Et quādo luna fuerit dānata & infortunata significat infirmitates multas & paucas pluuias & erunt pluuiæ in tēpotibus nō aptis & damnātibus & permanebunt in tēporibus iquibꝰ nō erunt necessariæ. Et qñ saturnus fuerit dñs anni & fuerit in scorpiōe retrogradus significat mortalitates & epidimias ac dāna in hoibꝰ & in aquis & insulaꝝ gentibꝰ. Et quādo saturnus fuerit dñs anni & fuerit impeditus siue dānatus & in malo statu erunt multa frigora & infirmitates magne & erunt in hoibus multa dāna & impedimenta: & impedient senes in multis locis terræ & accident in hoibus terrores: & eo fortius he significationes i terris quæ sūt de participatiōe saturni. Et qñ acciderit ut sol in resolutione āni sit in decima domo & mars in ascendente accident in initio āni infirmitates. Et qñ uenus fuerit dñs āni potēs & fortunata & in bono loco significat ꝑ annus erit mulieribꝰ bonus & erunt mulieres i bono statu & euadent ab infirmitatibꝰ & īptegnātes leuiter pariēt & gaudebunt maritis & filiis eoꝝ. Et si uenꝰ fuerit debilis & dānata significat ꝑ annus erit i oī bono mēdicꝰ & retrahēt hoies ab hylaritatibꝰ cū cogitatiōe tristitia & dolore: & accidēt epidimiæ & mulieribꝰ multæ pregnātes moriētur de partu in multis locis

Et quādo luna fuerit dña āni potēs & in loco bono & salua ab infortuniis hoies salui erunt & paucaꝝ infirmitatū ac habebunt largas uitas. Et si dānata uel infortunata fuerit significat contrariū: & dānū erit in toto mundo tamē eius significatōes in bono & in malo magis erunt affixæ & asperibiles in ciuitatibus quæ fuerint in participatione illiꝰ signi in quo fuerit luna infortunata: hæc haly. ubi supra. ℭ Et nota ꝑ debes obseruare plures regulas iātecitatas de prædicto ca. 6. octaui libri. haly abenragel in duabus distinctionibꝰ sequētibus cū uolueris pronosticare de caristia de guerris. Et haly in eodē 8. lib. ca. 7. dicit sic quando saturnus fuerit in ascendēte reuolutiōis anni & reuolutio fuerit diurna. & fuerit ibidē dānatus & infortunatꝰ dānū & impedimentū significat in hōibus & infirmitates de natura saturni. & eo fortius si fuerit in signis occidentalibꝰ aut remotꝰ ab aspectibꝰ fortunaꝝ. Et quādo saturnus fuerit in sexta domo & signū fuerit humanū significat infirmitates de natura saturni melācolicas & caducas epilentiā & maniā leprā & oēs infirmitates de natura frigida & sicca. Et si signū fuerit quadrupedū erit dānū in bestiis & in oībꝰ mutis aialibꝰ quæ sunt de natura illius signi: quia si signū fuerit humanū moriētur senes & quadrupedes moriētur aialia quadrupedia. Iuppiter uero cū fuerit in ascēdente reuolutionis & fuerit fortunatꝰ & fortis & aspexerit eū dñs domus suæ habebunt hoies illius climatis sanitatē i suis corporibꝰ & multa gaudia. & si fuerit in sexta domo & aspexerit eū domi nus domus & i signo humano erit salus in hoibus Et si i signo quadrupedis erit salus quadrupedibus & minuetur bonū in hominibꝰ. & si fuerit ibidem infortunatus ifortunabunt homines & de apostematibus & uētositatibꝰ & similibꝰ. Et si fuerit iuppiter in octaua domo & fortunatus minuet mors in hominibus. Et si fuerit ibidē infortunatus morientur multi: & hoc erit sꝑe signi i quo fuerit. Mars uero cum fuerit in domo quinta morientur & prægnantes & accident eis mala & dāna & labores. Et si fuerit mars in sexta domo & signū fuerit siccū accident hominibꝰ infirmitates calidæ & siccæ. Et si fuerit signū humidū erunt ifirmitates calidæ & humidæ. Et si fuerit signū aereū accident hominibus epidimiæ & mortalitates sanguineæ & uentosæ & similia. Et si signū fuerit de animalibus minutis accident mortalitates in bestiis siue bestiolis. Et si fuerit mars in octaua domo erit multa mortalitas subita: & hoc erit sc̄d̄m naturā signi in quo erit. Sol uero in reuolutione anni si fuerit in quīta domo dānantur creaturæ in pregnātibus minuuntur & uix euadet unq̄ aliqua prægnās qn damnetur. Et si sol fuerit in sexta domo accident infirmitates & dolores multi & maxime in mulieribus in oculis & morientur bestiæ si signū fuerit quadrupedis. Et si fuerit in octaua significat mortē dominꝰ octauæ aspexerit eū. Et quando uenus fuerit domina anni & in ascendēte reuolutionis erunt salui homines in suis corporibus & habebunt gaudia multa. Et si uenus fuerit in reuolutione anni i sexta domo & fuerit in signis quadrupedis euadent bestiæ ab infirmitatibus & accident infirmitates in mulieribus præ nimia comestione & multa dānatione stomaci. Et si fuerit in quarta erit mortalitas magna in mulieribus. Et si fuerit ibidē dānatꝰ mercuriꝰ cū fuerit dñs anni in ascendente reuolutionis erit pueris bonꝰ annus & euadent ab omni malo & habebunt gaudia & letitiā. Et si fuerit mercurius in quarta domo accident infirmitates & dolores infirmitatibꝰ. & hoc erit sc̄d̄m fortuniū & infortuniū quod habebit i signo in quo fuerit. Et si fuerit in octaua multi moriētur pueri. Quādo autē luna fuerit domina āni & in ascendēte reuolutionis & fuerit ibidē fortunata erit annus bonus in hominibus in suis corporibus Et si fuerit luna in octaua domo accidet mortalitas in hominibus. Et si fuerit ibidē infortunata erit res peior. Et scias ꝑ dominus anni quādo dānatꝰ fuerit accidēt eis dāna & ciuitatibus quæ fuerint i partitione signi in quo fuerit. Et si ille planeta fuerit in ascendente erit hoc in terris orientalibus ab illo signo. Et si fuerit ibidē in septima erit dānū i suis terris occidentalibus. Et si fuerit in medio cæli aut in angulo terræ erit damnū in suis terris meridionalibus & septentrionalibus. Et si fuerit ille planeta mars erit damnū quod accidet in illo climate propter infirmitates calidas & siccas: & similiter erit si ille planeta dānatus fuerit in signo calido, tamen

si fuerit in signo frigido dãnũ per infirmitates frigidas. Et si fuerit in signo aereo dãnũ erit per infirmitates uẽtosas: hæc haly. ĩ illo ca.7. Et dĩc haly ubi supra cap.8. quando inueneris significationem infirmitatis in genere hominis terminatio membrorũ in quibus erit infirmitas erit per membra in quibus habuerit illud signum dñiũ in corpore hominis. Et secundũ alchabitium in suo introductorio differ. prima. & cõcordãt cũ eo alii astrologi. Aries hẽt ex corpe hois caput & faciẽ. Taurus collũ & guttur: gemini hũeros & brachia & manus. Cãcer pectus cor stomacũ costas splen & pulmonẽ. Leo stomacũ cor latus & dorsũ. Virgo uentrẽ & interiora reliq̃. s. intestina. Libra lũbos & iferiora dorsi uẽtris umbilicũ pectẽ & uerẽda. Scorp. & uerẽda testiculos & uesicã anũ & femora. Sagittarius femora. Capricornꝰ genua & neruos coꝶ. Aquariꝰ crura & usq; ad iferiora cauillaꝶ. Et pisces hẽnt pedes Et huic sniæ cõcordat albu. 6. maioris ĩtroductorii diff. 11. Et scd'm albu. ibidẽ unũquodq; signoꝶ significat ifirmitates corrñdẽtes mẽbris corpm hois quæ sũt de significatiõe eiusdẽ signi. Et iõ dicit hali ubi supra. i illo ca. octauo lib. sexti. ꝙ ĩfirmitates q̃ sunt de significatiõe alicuius signi erũt i mẽbris corpoꝶ hois ĩ quibus hũerit illud signũ dñium. Et ulterius dicit hali ibidẽ. ita iudica detrimentũ & augmentũ illius ifirmitatis & finẽ i quo sanabit' scd'm appodiamẽta fortunaꝶ & infortunaꝶ i illo loco Et si anni & mẽses quos terminãt fortunæ & infortunæ sint scd'm annos datos psis scd'm fridarias & planetæ silr hñt partitionẽ i mẽbris in locis ĩ qbus ptinet sicut dicet' scd'm hæc oĩa iudicabis. Dicit ita ꝙ alchabitius ĩ suo itroductorio. diff. 1. cũ eo & cõcordãt alii astrologi ꝙ in ariete saturnus hẽt pectus Iuppiter uẽtrẽ. mars caput. sol femora. uenꝰ pedes. mercurius crura. luna genua. In tauro saturnꝰ uentrẽ. iuppiter dorsũ. mars collũ. sol genua. uenus caput. mercurius pedes. luna crura. In geis saturnꝰ uẽtrẽ iuppiter uerenda & q̃ succedũt mars & pectus. Sol crura & cauillas. uenus collũ. mercurius caput. luna femora. In cãcro saturnꝰ urinã & eius succedẽtia. iuppiter femora. mars pectꝰ. sol pedes uenꝰ brachia & humeros. mercurius oculos. luna caput. In leõe saturnꝰ uerẽda & eiꝰ succedẽtia. iuppiter femora & genua. Mars uentrẽ sol caput. uenus cor. mercurius hũeros & guttur. luna collũ. In uirgine saturnus pedes. iuppiter genua & eius succedẽtia. Mars uentrẽ. sol collũ. uenus uentrẽ. mercurius cor. luna humeros. In libra saturnus genua & eoꝶ succedentia. Iuppiter oc'os & eoꝶ succedẽtia. Mars uerẽda & eoꝶ succedẽ. sol hũeros. uenꝰ caput. mercuriꝰ uẽtrẽ. lũa cor. In scorp. saturnꝰ cauillas & eoꝶ succedẽtia. iuppiter pedes. mars caput. brachia & femora. sol cor. uenꝰ uerẽda & eorũ succedentia. Mercuriꝰ dorsũ. luna uentrẽ. In sagittario saturnꝰ pedes. iuppiter crura & caput. Mars pedes & manus. sol uentrẽ. uenꝰ femora & brachia. mercuriꝰ uerẽda & cor luna dorsũ. In capricorno saturnꝰ caput & pedes. Iuppiter genua & oculos. mars crura & hũeros. sol dorsũ. uenꝰ femora & cor. mercurius uerẽda & eorum succedentia. & uenus genua & eoꝶ succedentia. mercurius femora & cor. luna uerenda. Et i piscibꝰ saturnus humeros habet brachia & collũ. iuppiter cor & caput. mars cauillas & uentrẽ. sol femora & eoꝶ succedẽtia. uenus collũ & dorsũ. mercurius crura uerẽda. & luna femora. Itẽ dicit alchabitius ubi supra. diff. 2. ꝙ saturnꝰ significat ex mẽbris corporis hois iteriora. dextrã aurẽ splẽ & stomacũ Iuppiter epar & stomacũ & aurẽ sinistrã & brachium. uentrẽ & inferiora umbilicus & itestina. mars fel renes & uẽas & discursus spermatis: sol faciẽ & ex uiris oculũ dextrũ & ex mulieribꝰ sinistrũ cor medullã & femora. Venus aut supra. spinã dorsi. sperma pinguedinẽ & carnes & renes uuluã matricẽ & umbilicũ. Mercuriꝰ femora umbilicũ crura neruos atq; uenas. Et luna significat cerebrũ & pulmonem

Itẽ scd'm alchabitiũ ubi supra. saturnus significat ex cõplexionibus corporis hoĩs melancoliã & augmentationẽ aut distillationẽ eiꝰ. Iuppiter significat cõplexionẽ sanguineã. mars colerã & luna flegma. Et dicit alchabitiꝰ ꝙ saturnꝰ significat de ifirmitatibꝰ ifirmitates flegmaticas & melãcolicas acutas ut lepras & hꝰõi. Iuppiter significat ex ifirmitatibꝰ que qd fuerit ex sanguie p augmẽtũ quãtitatis q̃ nõ fuerit superflua extra naturã nec per sanguinẽ adustũ nec cõuertibilẽ. Mars significat febres calidas & sanguineas & pustulas sanguíeas & rubedinẽ corporis cũ asperitate & feditate & capitis dolorẽ. Sol significat infirmitates calidas & siccas. Venus uero frigidas & humidas quæ accidũt proprie & maxime in membris genitalibꝰ. Mercurius significat ifirmitates spirituales aiæ. i. cogitatõnes horribiles & iquietudinẽ mentis atq; dubitationes & cætera similia. Et luna significat guttã caducã & uultus torsionem membroꝶ cõmotionẽ: quicquid fuerit in similitudinẽ frigoris & humiditatis: & qualitatẽ animi secundũ cõplexionẽ suãrũ planetis. ℭ Hæc autẽ oĩa debes obseruare in reuolutiõibꝰ annoꝶ mundi: & per ista debes iuuare te cũ uolueris ꝓnosticare de pestilentia & epidimiis & de febribꝰ pestilentialibꝰ & aliis infirmitatibus. Et hali abenragel ubi supra ca. 5. dicit qñ reuolutionẽ ãni facere uolueris. cõsidera quãdo sol intrat in primũ minutũ arietis & apta ascendens illa hora in loco quo fueris & apta ascendens medii mũdi: & apta ascendẽtia in quolibet climate & sup ascendẽtia pro singulis uillis quas uolueris & apta super planetas pro illa hora. & considera ubi cadet ascendens cuiuscũq; climatis: qñ scire nõ poteris accidentia mũdi nisi per hanc uiã: & forsitan morietur rex unius climatis & rex alterius climatis habebit prosperitatẽ & bonũ: & erit forte bonũ & fortuna in uno climate: & indigentia & fames in alio. hoc totũ nõ potes scire nisi per hãc uiam. Et hanc uiã haly debes obseruare i duabꝰ distinctionibꝰ sequentibꝰ i quibꝰ dicet' de caristia & guerra. Et dicit haly abenragel. ubi supra qñ ascñs anni

fuerit aries & mars fuerit i eo uel bono aspectu ipsi
aspexerit & fuerit saluus & lipidus : bonū & salua
tione in isto āno : nisi fuerit in libra eo φ tunc dn̄s
ascēdētis ē in loco cōtrario & opposito ascēdenti.
Et si fuerit retrogradus signi. tristitias & anxietates
hoībus terræ cuius illud ascēdēs fuerit. Et si satur
nus fuerit i ascēdēte accidēt hoīb⁹ āxietates & tristi
tiæ ex pte sui i illo āno. Et si tūc fuerit sol i sexta do.
hēbit rex illo anno tristitias & īfirmitates & maxi
me si eū aspexerit dn̄s octauæ dom⁹ i isto āno forte
morief. Et si luna tūc fuerit i sexta domo hēbit rex
illo āno tristitias & infirmitates & maxie si eū aspe
xerit dn̄s octauæ dom⁹ i isto āno forte morief. Et si
luna tūc fuerit in sexta domo accidet hoībus infir/
mitates i oculis. Et si fuerit luna in octaua significat
multā mortalitatē. Et si i reuolutione āni saturnus
fuerit in tertia domo accidet hoīb⁹ mors in itinere.
Et si fuerit i quinta multi morienf hoies minuti de
ppło. Et si fuerit in octaua mortē cameloꝝ signifi/
cat. Et qn̄ iuppiter fuerit i ascendēte euadēt hoies
ab oī malo corpali. Et in quinta significat liberatio
nē filioꝝ & impregnātiū isto āno. Et si i sexta signi
ficat febres & īfirmitates calas. Et in octaua signifi
cat mortes subitaneas. Mars uero i sexta significat
uulneta scabies fleugmones & dolores capitis. Et si
fuerit i octaua morienf hoies de īfirmitatib⁹ calidis
& sāguineis. Venus cū fuerit i sexta domo signifi
cat infirmitates i narib⁹ & in silibus. Et si fuerit i o/
ctaua multi iuuenes morienf. Mercuri⁹ cū fuerit i
sexta domo signi. multas īfirmitātes in faucib⁹. Et
si fuerit i octaua significat mors i infantib⁹ & in asi
nis: hæc hali abēragel i illo ca. 5. Et i ca. 13. dic̄ haly
qn̄ fuerit cōiunctio magna. s. i ascēdēte uel applicue
rit reuolutioni āni ad locū cōiunctionis multæ epi
dimiæ & mortalitates i corpib⁹ hoīum: & hoc erit
i primo āno illi⁹ cōiunctiōis & significat depopu/
latiōnē terraꝝ q̄ fuerit i significatiōe illius signi. Et
qn̄ fuerit cōiunctio i secūda domo significat mor/
tē nobiliū hoīum. Et i sexta signifi. īfirmitates mul/
tas & i octaua significat mortalitatē & hoc quādo
reuolutio applicuerit ad illū locū. Nā circa appebit
significatio. Et scias φ ascēdēs & luna & eoꝝ dn̄i
erūt significatores ppli. Vnde qn̄ dn̄s ascendentis
& luna fuerit in sexta aut i octaua domo īfortuna/
ti significāt mortalitates & īfirmitates. Et si mars
in reuolutione anni fuerit in geminis aut in eius
triplicitate & non in angulo sed in loco a quo a/
spicit ascendens significat fortes infirmitates uen/
tositatū & sanguinū: & hoc forti⁹ & magis affixū
erit in terris & uillis signoꝝ i q̄bus cadūt lumia ei⁹
de quarto aut de oppōne. Et si fuerit in hoc statu re
trograd⁹ significat epidimiā & mortē & infirmita
tes mortales sanguineas: & qn̄ mars fuerit dn̄s āni
& in ariete aut in triplicitate sua accidēt hoīb⁹ infir
mitates calidæ & siccæ. Et qn̄ mars fuerit dn̄s anni
& i tauro aut in eius triplicitate & i angulo aut di/
rect⁹ significat mortalitatē in aīalibus brutis. Et qn̄
mars fuerit dn̄s āni & in cancro aut triplicitate sua
& in anguloꝝ aliquo & direct⁹ nō dando uim suā
saturno in hac triplicitate significat in climate occi
dētis æpidimias & mortalitates mltas & forte mo
rief rex illo āno. Et si fuerit retrogradus erit hoc pe
ius & maius affixū. Et qn̄ mars fuerit tardi motus
& in signo fixo & fuerit i octaua domo erit mors
cōis in hoībus unde & pauci euadent: hæc haly. in
isto ca. 13. Et in ca. 3. dicit haly cū coniungif mars
cū ioue in reuolutiōe anni significat mortē regis &
mortalitatē & æpidimias multas locustas. Et qn̄ cō
iungif mercurius cū ioue in reuolutione anni signi
ficat i hoībus pestilētiā & mortalitatē & multas lo
custas. Et qn̄ luna eclipsat saturnū in reuolutiōe an
ni morief rex magnus in terra occidētis. Et qn̄ i re/
uolutiōe anni mars fuerit i aldebian mortalitatē si/
gnificat. Et ca. 25. dicit haly qn̄ i reuolutiōe āni in
ter uenerē & saturnū fuerit aspectus de tertio uel de
sexto accidet dānū i filiis & in pgnantib⁹ & mulie/
res hēbunt pericula & labores. Et qn̄ luna aspexerit
saturnū de tertio uel de sexto mouebitur colera &
erunt multæ infirmitates. Et qn̄ iungitur mars cū io
ue accidēt pestilētiæ & mortalitates in terra clima/
tis in quo iungētur. Et qn̄ mercurius iūctus fuerit i
sua separatione a marte significat pestilētiā & ma/
gnū calorē in aere. Et dicit haly i fine istius ca. 25.
φ oēs has coniūctiōes & applicationes quas dixi/
mus de pl̄is & quæ ēt dicenf i duab⁹ distinctiōib⁹
sequētibus qn̄ accidēt in reuolutiōe āni apparebūt
& erūt appodiatæ sigificatōes eaꝝ. Et quæ accidēt
in tpib⁹ quartarū apparebūt ēt tn̄ nō hēbunt tā ma
gnū posse sicut in reuolutiōe & qn̄ accidūt i aliis tē
porib⁹ nō ēt reuolutione nec i q̄rtis āni significatio
sua erit multū debilis. Et hæc sunt dicta haly habē/
ragel in illo libro suo de pestilētia & epidimiis & i
firmitatib⁹ pestilētialib⁹ & corruptiōe aeris. ¶ Et
dicit albu. 2⁹. de cōiunctiōib⁹ magnis. differ. 8. φ si
mars in reuolutione anni fuerit i ariete aut in ei⁹ tri
plicitate & ipse fuerit dn̄s anni directus & in angu
lo erūt infirmitates calidæ & siccæ. Et si fuerit retro
gradus erit fortius hoc. Et si fuerit saturnus i tauro
aut in eius triplicitate & fuerit dn̄s āni & retrogra/
dus erit mors pueroꝝ & iuuenū & erit uniuersali⁹
si fuerit in medio cæli. Et si fuerit luna in signo ter/
tio ab eo significat mortē regis si directio testificet
illud. Et si fuerit retrograd⁹ & i aliquo aspectu mar
tis erit multitudo mortis & præcipue i terris in quí
bus est significatio. Et si fuerit mars in hac triplici/
tate & ipse fuerit dn̄s anni directus & in angulo si/
gnificat mortē bestiarū. Et si fuerit saturnus i gemi/
nis aut in eius triplicitate & fuerit dn̄s anni & i an
gulo atq͂ directus significat multas infirmitates ho
minū. Et si nō fuerit dn̄s anni: sed fuerit in angulo/
quarto recipiens dispositionē a dominio multi ho
mines morientur ex terremotu. Et si fuerit retrogra
dus aduenies infirmitates hominibus ex uentis &
humiditate & terremotu. Et si fuerit mars i hac tri/
plicitate dominus anni & directus ab angulo & a/
spexerit aspectus incurrunt homines egritudines

cá uétoꝝ & ságuinis & forti⁹ i regionib⁹ q̄ sūt ī di
recto signi eius & quarti & oppositi aspectus eius
Et si fuerit ibidē retrogradus significat pestilētialia
apostematū. Et si nō aspexerit ascēdēs & fuerit dire
ct⁹ sigsificat egritudíes ꝑueniētes ex cā ságuinis. Et
si fuerit saturn⁹ i cancro & i ei⁹ triplicitate & fuerit
dn̄s āni & in angulo atq; directus & mars fuerit ca
dēs abeo significat ægritudies aduenietes ciuib⁹ re
gionis signi in directo eius & in 4° & i opposito a/
spectu eius. Et si fuerit ibidē retrogradus erūt mul/
tæ mortalitates. Et si fuerit saturnus in .11. domo ab
ascendēte reuolutióis & retrogradus & mars aspe
xerit eū significat mortē & impedimentū his qui
fuerint in regionib⁹ signi q̄ fuerit i directo ei⁹ & 4°
& opposito aspectu ei⁹. Et si fuerit cadēs ab aspectu
ascn̄tis direct⁹ & mars cadēs abeo signi. appitionē
bōi & paucitatē mali & mltā securitatē: & sīlr erit si
transierit medietaté signi i eius directo fuerit nisi
forte accidant cū illo egritudines ciuibus regionū si
gni i directo eius existētis & euadēt ab eis. Et si fue
tit mars i hac triplicitate dominus āni & nō aspici
ens ascn̄s & fuerit directi cursus & saluus a saturno
significat debilitarē mali uerūtn̄ aduenient regioni
bus que sūt i directo eius egritudines curabiles. Et si
fuerit retrogradus & porexerit saturno & saturnus
fuerit i angl̄o erūt egritudines corūpentes & mors.
Et si saturnus cadat abeo accidēt i regionibus i cu/
ius directo fuerint egritudines ex calore & humidi
tate ut pustule & uariole cū egritudinib⁹ substātiæ il
li⁹ signi assiſantib⁹ hæc albu. ibidē. Et albu. i li. ex
perimento cū dicit q̄ cū fuerit dn̄s ascn̄tis i reuolu/
tione āni ipeditus imittit impedimentū sup hoies
eodē āno scd̄m statū signi ascn̄tis & maxime i terra
quæ est eiusdē signi ut est libra. Et cum fuerit uenus
impedita patiet̄ terra libre impedimentū ex uentis
& i firmitatibus pustulis. Et alibi i eodē li. dicit al/
bu. cū dn̄s ascn̄tis inimicat̄ ascn̄ti hoc ē si i loco ini
micicie respectu eius significat impedimentū & cō
tratietatē: & si fuerit casus eius i .6. erit i hoib⁹ i fir/
mitas scd̄m substantiā signi i quo fuerit: hæc albu.

Et dicit alchind⁹ & ponit̄ i fine libri .9. iudiciū i il
lo ca. de ānorū peste & salute. Ascn̄te āni i primis lo
cato deiceps ascn̄tis aut oppōnis aut cōuent⁹ q̄ so/
lis igressu i atietē ꝓcedit sequat̄ noticia. Eadē nāq;
ascēdentia & luna ab ifortunis mūda ponant̄: nō
min⁹ conuent⁹ aut oppōnis dn̄s liber cōsistat: cui⁹
cū fortūatis facta applicatione aut idē i solis & lūæ
aut saltē illi⁹ q dominiū optineat respectu: annū sa
lubrē & absq; morbo inducit. Ascn̄tiū item dn̄i &
luna nec nō cōuentus aut oppōnis dn̄i ifortunati
aut ifelices aut eorū maxima ps morbi pestilentiā
afferunt. Et scd̄m ipsius corrūpentis modū & as/
peritatis & ifortunæ naturā & locū i quo fit corru/
ptio hoc idē cōstās ē accidere q̄ si eorū q ascn̄tibus
dominant̄ & lunæ obseruato ꝑdicto ifortunio cū
sūt. octaui domo fiat applicatio pestis designata ml̄
tos necabit. Sed cū alias acciderit p paucos affert:
q̄ si multiplex adsit morb⁹ raros tamen opprimit.

Amplius duces isti aut̄ eorū aliqui ab adhustione
recedens & cū sui .8. dn̄o applicans subitū læti ge/
nus sed absq; morbo iducit. Si aūt qlibet eorū dn̄s
cū eo applicet cū significatio morbi iā habeat̄ & ip
sius naturalis cursus tarditas morbū multiplicat &
diuturnū reddit. Celeritas nāq; cursus diuturnita/
tis cōstātiā remouet: q̄ si a marte hæc ꝓcedat corru
ptio acutos generat morbos & ꝑcipue ipsi⁹ cursus
celeritas fortis etiā ipse & in signo calido & sicco
existēs Saturn⁹ ueto corruptor adueniēs morbi cō
stantiā indicat & ꝑferti tard⁹ fortis & i signo frigi/
do & sicco collocatus: hæc alchind⁹. Et dicit her/
mes i li. de floribus q̄ ex cōiunctione solis & mar/
tis i signo bicorporeo & i tpe ueris fit tenebrositas
aeris & ifirmitates frequēter cōtingunt. Et dicit me
salla i li. de reuolutionib⁹ ānoꝝ mundi ca. 7. Aspice
io reuolutione āni. Si cōmiserit sol dispōnē suā lu/
næ i dest si fuerit reuolutio nocturna: aspice lunā &
eius locū ab ascn̄te & si cōtigerit ut sit dn̄a disposi/
tionis: aspice dominū domus eius: & aspect⁹ plane
tarū ad eā & dicit scd̄m q̄ uideris de aspectu malo
rū & fortunarū & de cōiūctiōe earū & aspice locū
eius a saturno qualis sit utrū .s. iungat̄ ei uel seperet̄
ab eo: aspice etiā augmentationē ul̄ diminutionē lu
mis ei⁹: aspice etiā utrū eueniat eclipsis eodē āno ul̄
nō. Post hoc aspice eclipsim lūæ & locū eius & ecli
psim solis & locū ei⁹ & aspectū planetarū ad ea. Et
scito q̄ cū fuerit dominus ascn̄tis eodē āno impedi
tus imittet detrimentū sup rusticos & grauabit eo/
rū esse scd̄m substantiā signi: ut libra cū fuerit ascn̄s
anni & uenus cadens aut retrograda uel sub radiis
destruet̄ terra libræ & accident in ea infirmitates
& tristitie. Post hoc aspice oī signo scd̄m esse dn̄i
sui & locū eius ab eo & eorū aptatio atq; detrimen
tū erit scd̄m aspectū. Et loquere sup hoc scd̄m q̄ ui
deris: deinde aspice scd̄m signū & dominiū ei⁹. De
inde .3. & dn̄m ei⁹ q̄admodū dixi tibi quousq; ꝑfi
cies .12. signa. Et aspicias bene i signis anglorū quia
eis ē fortitudo ꝑ ceteris signis. Et ubi supra ca. 9. di
cit mesaballa q̄ mars i reuolutione anni si nō fuerit
io angl̄o & aspexerit ascn̄s significat i firmitates ex
uentis & ságuine & grauius i oī terra i cuius signo
fuerit ei⁹ lumē uel oppō aut q̄rtus aspect⁹. Et si fue
rit retrogradus significat pestilētias. Et si fuerit in si
gno q̄ nō aspicit ascn̄s & fuerit directus significa/
bit ifirmitatē & detrimentū seminū. Et si fuerit re/
trogradus significabit mortē & ifirmitatē & ságui
nē. Et si fuerit mars dn̄s āni & fuerit i signis igneis
fuerit q; i angl̄o & directus significat ifirmitatē ca/
lidā & siccā. Et ubi supra ca. 2. dicit mesahalla q̄ cū
fuerit mali .s. saturn⁹ & mars i signis ad imaginē ho
minū & alter mal⁹ iūct⁹ fuerit direct⁹ & alter retro
grad⁹ & aspexerit se ex cōiūctiōe uel ex opposito uel
ex q̄rto erūt i hoib⁹ pestilētie. Si uero fuerit uterq;
retrograd⁹ erit calidi⁹ atq; ueloci⁹ Et oport3 te aspi
cere utrū sit aspectus uel cōiunctio ex aliquo angl̄o
rum & si ita fuerit erit fortius. Aspice itē i quali an
gulo. Et si fuerit saturnus i .4. uel i medio celi: & pla

neta retrogradus q ei iungit in septimo.ueniet hoc
malū ex pte occidētis.Et si saturn⁹ fuerit ī occidēte
& retrogradus q ei iungit ī qrto trāsibit hoc malū
ad occidētē.ℭ Post hoc aspice modū iceptiōis ex
ptevelotioris planetæ q iūgit pōderoso:& scito q
pueniet hoc malū ad locū tardioris pōderosi:& sci
to q retrogradus & iste q iungit eū fuerit in signo
cōi erit mors ex bello:& ī fixis & ī mobilib⁹ erit se/
cūdū q sensit fortior maloꝝ ī locis suis Et si fue/
rit fortior mars erit ex bello uel ex infirmitate cali/
da. Et si fuerit saturnus fortior erit mors ex infir/
mitate q est de natura saturni & cōmisce fortitudi/
nē martis.Et si fuerit qd dixerim⁹ extra angulū erit
h⁹ modicū & postea soluet.ℭ Et ubi supra.c.3.di
cit messalla q cū ifortunæ fuerint receptæ ī locis eo
rū erit min⁹ impedimētū.Et si fuerit ifirmitas eodē
āno nō morient nisi pauci.Et ubi supra.ca.7.dicit
messalla q cū fuerit saturnus i ascēdēte āni signifi/
cat mortē & ifirmitates nocibiles.Et ubi supra ca.
9.Dicit messalla q cū fuerit saturnus i ascēte āni si/
gnificat mortem & ifirmitates nocibiles.Et ubi su/
pra cap.9.dicit messalla q dn̄s ascn̄tis est sub radus
si nō fuerit cōbustio i angulo quarto cadet mors in
hoīes:& si fuerit signū masculinū erit in masculinis
& si fœmininū erit ī mulierib⁹.Et si fuerit dn̄s ascn̄
tis mercurius erit ī pueris.Et si fuerit uenus aut luna
erit in mulieribus.Et si fuerit iuppiter aut saturnus
erit in mulieribus.& sol & mars significant iuue/
nes.Et si fuerit oriētalis erit in iuuenib⁹.& si in oc/
cidentalis erit in seib⁹. Et si fuerit saturnus dn̄s āni
& fuerit ī signis terreis retrogradus uel remotus ab
angulo & aspiciēs ascn̄s morient iuuenes.Et si fue
rit saturnus dn̄s āni & i triplicitate aerea & fuerit ī
ascn̄te accidet rusticis ifirmitas: & si fuerit retrogra
dus & remot⁹ significat infirmitatē.Et si fuerit ca/
dens nō aspiciēs ascn̄s sed directus erit ifirmitas.Et
si fuerit retrogradus & remot⁹ significat ifirmitatē.
Et si fuerit saturnus in signis aquaticis & fuerit dn̄s
anni cadens nō aspiciēs ascēdēs significat infirmi/
tates sui signi.hæc messalla.ℭ Et dicit albu. in lib.
de florib⁹.ca.de snīa belloꝝ q mltitudo mortis &
pestilētiæ scit ex ascēsione alicui⁹ pricipioꝝ alioꝝ
ut ē signū cōiūctōis pcedētis q sigificāt sectā. Nā si
hæc & dn̄i eius fuerit īpedita erit pestilētia supflua
& mors ualida.Et si qdā eoꝝ salua fuerit & quædā
īpedita erit pestilentia & mors scd̄m quātitatē illi/
us:hæc albu.ibidē. Et dicit albu.ī li.experimētoꝝ
cū fuerit sigificator ī reuolutiōe cū dn̄o āni pacifica
t⁹ erit bonū ī eodē āno.Et si fuerit pacificat⁹ cū dn̄o
profectōis qrtæ erit bonū in eadē quarta.Et cū fue
rit pacificat⁹ cū dn̄o mēsis erit bonū ī eodē mēse.Et
si fuerit pacificat⁹ cū dn̄o pfectōis finis mēsis erit bo
nū in fine mensis.Et si cū dn̄o diei uel horæ erit bo/
nū illo die & illa hora.Et si fuerit initio signi erit in
pria hora.Si uero ī fine signi erit ī ultima hora. Et
cū fuerit aliquis maloꝝ ī reuolutione anni in signo
ex signis humanis & iuncti fuerint ei utriq mali &
ipse fuerit retrogradus aut direct⁹ ex cōiunctiōe uel
quarto aspectu uel oppōne erit ī hoīb⁹ finis & mor
talitas.Et si fuerit direct⁹ erit uelocius.Et si fuerit re
trogradus erit tardi⁹ & scd̄m hoc si fuerit coiūctio
hoc mō ex angulo erit grauius.q si fuerit planeta a
spiciēs in ascn̄te & retrogradus qui iūgitur ei i me
dio celi erit malū uſe hoīb⁹ & erit radix ei⁹ ex parte
oriētis & erit in hoībus grauis mortalitas.Et si fue
rit malus aspiciens de medio cæli & retrogradus
qui iungitur ei in quarto erit radix ex parte occidē
tis & nigroꝝ & magnificabit rex in eodē & abū/
dabit & grauabit & destruet.Et si fuerit mal⁹ respi
ciēs ī occidēte & retrogradus q iūgit i quarto ei erit
initiū rei undecūq fuerit quousq pueciat ad occn̄tē
& mod⁹ quo erit initiū ex pte uelocioris ī malo erit
ex duob⁹ malis & q iūgit ei. Scito ergo quo puene
rit malū ex loco tardi & pōderosi & si fuerit retro
gradus ac q iūgit p aspectū ī signo cōi erit finis ex
morte aut interfectiōe. Et si fuerit in mobili signo
aut fixo significat illud qd significat fortior malus
ī loco suo. Si fuerit mars fortior erit interfectio ali
qua aut ois ifirmitas calida.Et si fuerit saturnus for
tior erit mors & ois infirmitas q fuerit ex genere sa
turni & pcipue si cōmisceat ei fortitudo martis.Si
aūt fuerit hoc qd dixi extra angulū erit hoc modi/
cū & postea soluet nutu dei.Malū uero & destru/
ctio erit in parte in qua fuerit malus & impediens.
Scito ergo qd sit in signo ī quo fuerit exciuitatib⁹
& prouicus:hæc albu.ibidē. Et alibi ieo.lib.dic
albu.duo mali cū un⁹ eoꝝ alteri iūct⁹ fuerit ī signo
hūano ex quarto uel opposiiōe aut ex cōiunctiōe
& fuerit unus diurnus & alius nocturnus & fuerit
recepti erit min⁹ ipedimentū eoꝝ & qui infirmat⁹
fuerit illo anno sperabit ei sanitas pteter medicos
Qui si sigficauerit iterfectiōz & fuerit ī tali figura
erūt pustule & minus erit mors atq iterfectio. Et
alibi in eodē libro dicit albu. Quādo sol īpedierit
p cōbustionē suā sigificat cōbustionē & exulationē
ī regiōib⁹.Saturnus cū impedierit significat dolo/
res longinquos & mortē.Et mars cū impedierit si
gnificat interfectionē & fugā.Et alibi ī eodē libro
dicit albu.saturnus cū pualuerit in reuolutione āni
sol⁹ sup signū aliquod regiōis & abn̄tes,ab eo fue/
rint fortune significat interitū & īpedimentum ex
aqua & timorē & infirmitatē & mortē in terra ei⁹
dez signi.Et si cōmixtus fuerit ei mars erūt multitu
dines febriū in pte oriētis.Et erūt mlte febres quar
tane & pestilētie.Et si fuerit uenus prope ascn̄s āni
multe dolores oculoꝝ & accidētia inspabilia. Si
aut cōmixti fuerit Iuppiter & Venus repellēt illud
malū & modicū illud reddēt leuē q faciēt rem in
oi hoc & phibebūt:& proprie Iuppiter īpedimē/
tū saturni & martis prohibebit nutu dei. Et ubi su
pra in fine libri dicit albu.q saturnus cum fuerit in
scorpiōe & in medio celi & ascn̄s fuerit aquarius i
ipe saturnus fuerit dn̄s āni & fuerit retrogradus si
gnificat effusionē sanguis & pestilentias. Si aūt cō
iūcti fuerint ei fortunæ & maxime ab abn̄te extin/
guent hoc & pibunt illa prohibebuntq malignita

tē siue ipedimentū nutu de: hæc albu. Et dicit alchidus in epl'a sua ca penultio. Cōsidera martē i reuolutiōe āni si fuerit in aliquo āgulo℞ & precipue in medio celi & in signis aereis. Et si iuestiuerit mercuriū significat multā corruptionē aeris & locustas

Et dicit abraham auenzoar iudeus in libro suo d' reuolutiōib⁹ & cōiūctōib⁹ āno℞ ca 9. ꝙ si alter malefico℞ fuerit in uno angulo in reuolutione āni & i signo terræ tuæ eit hæc mala significatio terræ tuæ. Cōsilr quoq₃ iudicare debes si fuerit i signo succedente: significat eim hoc malū hoibus in corporibus suis. Et si fuerit in domo.10. significat malū euenire regi. Et si in alio eueniet malū incolis terræ illi⁹ Et si fuerit stella bñfica in uno angulo℞ iudica bonū. Si aūt fuerit in angul bñficus & maleficus cōsidera quis eo℞ fortior & fortitudo māifestabit magis. Et ubi supra cap.5. dicit abraam ꝙ semp respicere debes in reuolutiōe āni mūdi ad lūam. Ipsa nāq₃ significat sup oēm hoīem. Si ergo fuerit in principio āni cū planeta benefico aut in aspectu bono ab eo hoc significat sup sanitatē corpo℞ hominū. Et si fuerit ecōtra cū malis significat cōtrariū. Et si fuerit cū mare & mars fuerit in signo aqueo hoc significat sup gradū pestilentiæ & dissipantē. Et si mars fuerit in uirgine uel i capricorno uel i signis aereis, hoc significat malū quod eueniet in mundo p locustas & brutos & corruptionē aeris. Et ubi supra.c.10. dicit abraā ꝙ messalla ait semp cōsiderandū eē i principio anni ad locū lunæ in hora qua separat' a coniunctione solis siue oppōne quecūq₃ earum fuerit ante introitū solis in arietē. Et si ipsa se cōiungat eē cū stella malefica aut mal⁹ cū ipsa aspectū habeat hoc significat malū in mundo. Et si acciderit ecōtra hoc significabit sup bonū. Et saturnus significat infirmitates & rancores proculdubio euenietes. Iuppiter sigificat pacē & tranquillitatē & salutē. Mars significat bella & motus de loco ad locū & mortalitatē. Venus significat augmētū delectatiōis & concupiscētiæ & salutis p mundū: & magis in quocūq₃ loco i quo dñium habuerit illud signū in quo uen⁹ fuerit. Et mercurius significat silr īquisitionē sciæ & officia scribarū & sapientū & artē mercato℞. Et dicit messalla in epl'a sua de coniunctionib⁹ & de anno℞ reuolutionibus capi.4. sic apta ascēdēs hora introitus solis in primū punctū arietis & eq̄bis planetas in eadē hora. & scito ipsū qui habuerit dñiū sup ipsam figurā. Si eni fuerit ille qui pfuerit fortūa erit mundus apt⁹ & bonus. Si uero fuerit malus aut impedit⁹ erit mūdus corruptus. Silr facit in quartis anni & in mēsib⁹ anni. Et si plēs planetæ coniuncti fuerint in reuolutione anni in signis igneis significant multitudinē destructionis & famis præ siccitate & calore. Et in aereis multitudinē uēto℞ & corruptionē aeris. & silr erit in quartis anni. Et si fuerit mars dñs quartæ æstatis & fuerit in septima domo mercurii significat multitudinē pluuia℞ & pestilentias. Et scito ꝙ fames & huiusmodi grauitates non erunt nisi ex cōiunctiōe planeta℞ i signis igneis. Et in ea. sexto dicit messalla ꝙ si iuncti fuerit planetæ in signis aquaticis significant multitudinē pluuia℞ & corruptionē aeris. Et præcipue si planetæ ponderosi in eisdē signis fuerint coniuncti. Et ubi supra cap.8. dicit messalla ꝙ cōiunctio planeta℞ significat res maiores & euētus fortiores hoc ē ut aspicias in reuolutione anni dū coniūcti fuerint planetæ superiores & inferiores qa hi significant fortunā & euentus bono℞ & hoc ē eū uicerint in fine coniunctiōis fortunæ. Si aūt mali uicerint significat impedimentum & euent⁹ malo℞ Et scito signa si cōiūcti fuerint in aliquo eo℞ mali planetæ significant multitudinē corruptiōis in subā eiusdē signi hoc est si fuerit cōiunctio i signis aquaticis. significat corruptionē ex pluuia & silr ex cæteris signis. si aūt coniuncti fuerint i signis feīs significant pestilentias & mortes i feīs aīalib⁹ & silr erit uariatio in masculis. Et scito ꝙ coniūctiones planeta℞ & eclipses luminariū cū fuerint i signis fixis significāt stabilitatē mali & eius corruptionē cū fuerint i signis mobilib⁹ significāt paucitatē stabilitatis mali & ei⁹ corruptionē & i signis cōib⁹ significant mediocritatē i malo & silr dicit i bono: hæc messalla. Et debes obseruare hanc regulā ultimā i oībus aliis distinctionib⁹ huius secūdi libri: & pcipue i duob⁹ sequētib⁹. Et scd'm ioānē hispalensem i suo quadripartito parte prima in oi reuolutione anni mundi. sic iudicabis in coniunctione uel oppōne præcedente solis ingressū i arietē inuenias signū ascēdens i qua uis terra: & eius dominū & signū i quo ē cōiūctio uel oppositio & eius dñium & ēt signū ipsius terræ & eius dñium. Et scd'm hoc iudicabis. Nā si i ascēdēte uel in loco cōiūctionis uel oppositiōis prædicte fuerit mars uel fuerit dñs ascētis uel dñs cōiunctiōnis uel oppōnis faciet infortuniū de natura sua ut bellū calorē īfirmitates calidas latrociniū & alia quæ sunt de natura martis. Saturnus aūt pluuiā & egritudies de frigore ut quartanā & huius Iuppiter autē & Venus habeat de natura sua. Et saturnus significat sup senes & ānales opes & ēt in pecuniis & heredib⁹ mortuo℞. Iuppiter significat sup pecuniosos & diuites & iudices. Mars super bellicosos & modicos. Venus super mulieres & latios. Mercuri⁹ sup scribas oparios & sapiētes. Sol sup reges & dños. Et ut se habuerit quilibet co℞ in āni reuolutiōe & sit fortis ex respectu sol' & ex domo & ex loco in quo ē & ex respectu planeta℞ & ex uniuerse sic se hēbūt isto āno caq ab ipsis planetis significant. Nā si Iuppiter est fortis bñ erit cū iudicibus & clerici s fidei & sic de cæteris in quaecūq₃ reuolutiōe. Si sol infortunatus & sic cū eo saturnus morietur rex indiæ. Si cū sole īfortunato ē Iuppiter infortunat⁹ deficit rex chaldaī. & babil' si sit cū ea uenus infortunata rex arabū. Si mercurius īfortunat⁹ rex xpianorū. Si mars rex turco℞. Si luna gens oīs patiet' qa ipsa gñaliter significat in oībus. Et qñ saturnus ē in signis egris q̄ sunt aries taurus cācer scorpio capricornus & piscis significat egritudines & dolores

secdm naturā signi & sic ceteri planetæ. Et si saturn⁹ sit i eisdē signis & plete malū & bonū significantes sint oriētales erit significatio eoꝝ uelox & i medio āni. Et si occidētales erit post āni mediū. & si sint in q̄rta quæ est inter q̄rtā & septimā domū uel in. quarta opposita significatio eoꝝ erit uelox. Et si fuerit ī aliqua aliaꝝ q̄rtaꝝ significatio erit tarda. Itē quæ sunt in angulis cito quæ in post angularibus mediocriter & in lapsis tarde. Itē qui in mobili cito qui in comuni mediocriter qui in in fixis tarde. Et si saturnus fuerit in signo humane sīlitudinis significat inimicitiā inter hoīes & pauores nasci regib⁹ Et si mars fuerit i aliquo signoꝝ ægroꝝ significat acutā febrē & dolorē caloris & mortē repentinā. Et si in signo humane sīlitudinis erunt bella & sanguinis effusio & mors p eūsdē & p ignē hæc Iohānes hispalēsis ubi supra. Itē nota ꝙ regulæ p̄dictæ generales de reuolutione anni posite a p̄dicto Iohāne debent etiā obseruari in duab⁹ distinctionib⁹ sequentib⁹ ad pronosticandū de caristia & de guerris ℭ Et dicit albu. ili. de florib⁹ ca. de significatioib⁹ planetaꝝ Saturnus impedit⁹ hora reuolutionis si fuerit ī signo hūano accident hoībus īfirmitates lōguique & tabefactio corpoꝝ & exsiccatio & macies & febres q̄rtanæ fuga quoq; & īuolutōes āgustie mors timor & īterfectio diuitū & destructio reꝝ uictualiū & diuites efficient paupes & morient & contristabunt magni. Et si fuerit in signo aquatico significat hominib⁹ detrimentū in aquis & detrimētū aīalibus aquaticis. Et nota ꝙ impediētia saturnū sunt mars p aspectū & cōiunctionē: & cauda p coniunctionē. Et si fortunet saturnus & nō impediat significat contraria eoꝝ quæ dixim⁹. Et aspice impedientē saturnū in quo signo sit quia si fuerit in signo igneo erit radix impedimēti ex ignib⁹ & cōbustione: & si in signo terreo erit radix impedimenti ex parte reꝝ terrestriū: & similiter erit in ceteris signis. Et si impedit⁹ fuerit saturnus hora reuolutionis iudica destructionē & impedimentū. Et si fortunat⁹ fuerit iudica fortunā. Et si fuerit saturnus in signo aereo erit destructio ex corruptiōe aeris & eius tenebris & maxime si fuerit firmat⁹ ī signo aereo erit destructio ex coeruptione aeris & ei⁹ tenebris & maxime si fuerit firmat⁹ in signo aereo. ℭ Iuppiter uero si ī reuolutione āni fuerit ipedit⁹ significat īfirmitates corpoꝝ. Et si fuerit ī signo aereo significat paucitatē pluuiaꝝ & corruptionē uētoꝝ cū corruptione aeris. Et si fuerit in signo aquatico erit impedimētū in piscib⁹. Et si fuerit ī signo bestiali erit impedimentū in bestiis & proprie in his quib⁹ utunt hoīes de his quæ ptinent ad ipsū signū & si fuerit fortunat⁹ dicit contrariū. Et aspice planetā impedientē eū & uide in quo signo sit & operare sicut operat⁹ es de saturno cōmiscendo significationē suā. Et sic facies ī significatiōib⁹ oīum alioꝝ planetaꝝ. ℭ Mars uero si fuerit impeditus & fuerit in signo hūano significat mortē subitaneā multitudinē īfirmitatū ac febres graues tertianas.

Et si fuerit in signo aereo significat grauitatē aeris caloris & aerē nocibilē. Et si fuerit in signis quadrupedib⁹ erit detrimentū in aīalibus quadrupedib⁹ q bus hoīes utuntur. Et aspice. plām impedientem eū & loq̄re sup eū sicut fecisti ī re saturni. ℭ Sol eū fuerit īpedit⁹ ī reuolutione āni patient d̄iuites ipedimētū magnū & accidēt uniuersitati uulgi īfirmitates & p̄cipue si fuerit ī signo hūano: & si fuerit i signo aereo erit impedimentū ī aere. & sic de aliis signis. ℭ Ven⁹ ē sigificatrix mulieꝝ q̄ si ipedita fuerit hora reuolutionis significat detrimentū in eis & p̄cipue si fuerit ī signis hūanis. Et si fuerit ī signo aereo destruet quicquid est ex substātia aeris & sic de aliis signis. ℭ Mercuri⁹ ē significator scriptoꝝ negociatoꝝ & pueroꝝ q si impeditus fuerit ī hora reuolutionis destruet qd̄ ptinet ad eū ex hoc ℭ Luna ē significatio legatoꝝ & uniuersitatis uulgi & eoꝝ uictus & cōtinētie: quæ si impedita fuerit ī hora reuolutiōis destruet qd̄ ptinet ad eā de hoc. Et erit naratio super ea quæ ad eam pertinent. Et similiter ad mercuriū & super descēsionē eoꝝ in signa humana terrea aerea atq; aq̄tica: & bestialia aspect⁹ quoq; maloꝝ & fortunaꝝ ad eos q̄madmodū dictū ē de saturno & de aliis hæc albu. ibidē. ℭ Et dicit aomar ibidem in fine libri. 9. iudiciū & concordat halyabēragel libro. 8. ca. 27. ꝙ ab introitu solis in. 20. gradū & primū minutum scorpionis habebit notitia uentoꝝ fulguꝝ & imbriū & cuiuscūq; aeris corruptiōis. Vñ apta ascēdēs & . 4. angulos & planetas hora illa. & aspice martē. Si eū inueneris illū in angulo anguloꝝ & maxime in angulo medii cæli ī aliquo signoꝝ aereoꝝ: & habuerit aliquā cōmixtionem eū mercurio significat tonitrua coruscationes pluuias dānabiles & fortes & locustas & dānum & corruptionē in aere. Et si mars fuerit in aliquo signoꝝ terreoꝝ & in angulo terræ & fuerit fortunæ appodiate & habuerit cōmixtionem cū mercurio significat terremotū & apparitionē ignium & res expauescendas & dānum in mineris. Et si mars fuerit in angulo terræ & fuerit fortunæ appodiatæ & habuerit cōmixtionē eū mercurio significat terremotū & apparitionē iginiū in aere & res expauescendas dānum in mineris. Et si mars fuerit in angulo terræ & in signo igneo significat combustionē aeris in terra: & dānātur & cōburuntur messes. Et si mars fuerit in anglo terræ & in signo aq̄o in aquis diminutionē significat & dannū ī eo toto quod est de illis de aīalib⁹ & aliis reb⁹. Et si fortūæ habuerint cōmixtionē cum eo minuent & prohibent dānum tonitruoꝝ & corruscationē illo āno. Et si fortunæ cū eo nullā cōmixtionē haberint tonitrua & coruscationes facient dāna in anno & erūt multi radii & multæ corruptiones. Et si uice martis fuerit in hoc saturnus & fuerit in medio celi & ī aliquo signoꝝ aereoꝝ & habuerit cōmixtionē cum mercurio & fortunæ ab eo remote fuerint significat dannū in aere & multas pluuias dannabiles nimis. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut predi

ximus in signo terreo & habuerit cōmixtionē cum mercurio & fortunæ ab eo remote fuerint accidēt terremotus & apparebunt super terrā aquæ nigræ & similia. Et si fuerit in signo aqueo & in angulo terræ & fortunæ ab eo remote fuerint & habuerit cōmixtionē cū mercurio minuent aquæ i puteis & dānabunt oēs res quæ morant in aqua de aīalibus & aliis rebus. Et si fuerit in signo terreo & sub terra & fortunæ ab eo remotæ fuerint & habuerit cōmixtionē cū mercurio significat dānū in terra & i proprietatibus eius & in mineris. Et si mercurius nō habuerit cōmixtionē cū eo erunt significationes pdictæ tamen minores & leuiores. Et si habuerit cōmixtionē infortunaꝝ miscē significatores āni & temperabuntur & minuēt mala quæ prediximꝰ. Et scias ꝙ quilibet ex planetis altioribus habent unū statū & planetæ iferiores habent aliū. Quoniam plæ altiores sunt sicut spūs: iferiores uero sicut corpora: hæc scd'm sententiā albu. & haly abenragel in locis pdictis. Et dicit aomar i fine libri.9. iudicū ꝙ sol i arietis ingressu deprehenso quecūq; stella orientalis reperitur anni ducatū uendicabit orientalis. Nā q; Iuppiter omnia ad salutē & optimū renouabit statū. & hoc ibidē facit uenus scd'm aomar. Mercurius uero ad modū omnia reducit. Saturnꝰ uero & mars contraria his quæ diximꝰ de Ioue & uenere operātur. Et dicit aomar ꝙ ab hoc speculationis genere non est desistēdū quotiens singulas āni quartas sol igredi sestiat. Nā quæ stella orientalis fuerit ipsius quartæ ducatū sortit pricipaliter primo quoq; semper notandū est solis & lunæ status uel applicatio & pro stellaꝝ habitu ubiq; iudicandū. Et in eodē ca. in principio dicit aomar i almubal deleta & ipsis in 12ª .s. aquatico signo cōstitutis dū tamen ifortunæ sub terra existentes applicent pestē: aut terremotū in eadē regione descendere portēdunt. Luna rursū deleta i fortunæ sub terra applicans & in signo igneo duobꝰ locis eadē hora & in eadē regione exustionē nimiā cū uim & luminaria cū .12. aut nonū possideāt. Si tamen in .12. initiū diei. Nonū uero occupantes finē predictis efficiunt incomodis. Ea itē in uespere debeatur eadē hora ab his cauendū admonet luna tunc deleta & in austrū descēdens & in circulo aut in libra in qua discurrens aut in scorpione tā lumine ꝙ cōputo decrescens numero quidē minuit quo tiēs nocte & die minus ꝙ̄ medium icedat cursū i fortūaꝝ etiā aspectu priuata exustionē aut quodlibet genus pestis eidē urbi iminere testatur. Nō est ergo ibidē morandū qm̄ corruptio in plurimas labitur regiones. Hic rursus aduertendū arbitror qm̄ utriusq; īfortunæ cū cauda i ariete conuentus pectora corrūpit & principibꝰ uersatur & hoc modo iuxta signoꝝ ordinē & situ. Est enī primū aries orientalis. eius q̄ trinarius leo medius sagittarius utriusq; pocior. Rursū gemini primum occidentalis ipsius q̄ trinarius cācer australis primus aquo eo eius trinarꝰ nullomodo discrepat hic aomar ibidē. Et dicit sen filius haly i libro de igressu saturni in signa ꝙ cū saturnus itrat arietē & facit morā suā in eo significat pestilentiā & pustulas. In tauro significat mortē boū & pecoꝝ & mortem pueroꝝ. In geminis mortē omnium uiuētiū. In leone mortem pecorum. In uirgine mortem pecoꝝ & pustulas & scabiē in hominibus & corruptionem. In libra mortem pecorum tempestatem in hominibꝰ & corruptionē. In scorpiōe uariolas in hominibꝰ īfirmitates in putendū & difficultatē ptis mulieꝝ. In capricorno mortē pecoꝝ. In piscibus pustulas in hominibꝰ occidentis significat. Et dicit haly abenragel libro 8. ca. 21. Apta ascēdēs anni & ascendens coniunctionis uel oppōnis quæ fuerit ante introitū solis i arietē & si fuerit hæc. & ascēdentia & luna salua ab ifortuniis & dn̄s loci coniūctionis similiter & applicuerit ad fortunā & aspexerint ipsū dominū luminaris qd' fuerit dn̄s temporis significat ꝙ ille annus erit liber ab epidimiis & mortalitatibꝰ. Sed si domini hoꝝ dominoꝝ ascendentiū & luna & domini loci cōniunctionis uel horū dominoꝝ ascendentiū & luna & domini oppositiōis. Si oēs isti uel maior pars eoꝝ fuerint ifortunati significat epidimias & mortalitates: & hoc erit scd'm posse ifortunaꝝ & scd'm naturā eius & locū i quo fuerit. Et si domini hoꝝ dominoꝝ ascēdentiū uel unus eoꝝ ipsis existentibꝰ ifortunatis applicuerit ad dominū octauæ ipsoꝝ erunt epidimiæ mortalitatibꝰ magnis & fortibꝰ. Et si taliter nō fuerint nō erit multa mortalitas & licet ibi sint epidimiæ mors erit pauca ratione ista. Et si planeta qui fuerit magis appodiatus his significationibꝰ omnibus applicuerit ad dominū octauæ sue accidēt multæ mortalitates subitaneæ sine eo ꝙ hō nō īfirmetur. Et si dominus suæ sextæ domus cuiuslibet hoꝝ sigificatoꝝ applicuerit signatiōi erūt epidimiæ cū īfirmitates lōgis. Et si significatores applicuerit dominis suaꝝ sextaꝝ erunt ifirmitates nō longe. Et si īfortunatus fuerit mars erunt ifirmitates calidæ & maxime quādo mars fuerit cursus uelocis & porēs & in signo calido & sicco. & si in fortunator fuerit saturnus erunt īfirmitates saturnine longe & durabiles & maxime si saturnus fuerit tardi motꝰ & potens in signo frigido & sicco: hæc haly abēragel ubi supra. Et scd'm albu. in libro de flo nbꝰ ca. de significatione stellaꝝ fixaꝝ quedā sunt stellæ fixæ in celo quæ si cū eis coniūctus fuerit dominꝰ āni significat pestilētias & ifirmitates & epidimias & sūt istæ stellæ quas narrabo. In capite enim arietis scd'm albumazar. sūt duæ stellæ fixæ una .f. in .13. gradu & 22. minuto & altera in .5. & .25. minuto & latitudo eoꝝ est septētrionalis & cōplexio eoꝝ est martis & saturni. Stellæ quoq; pliades sunt ex cōplexione martis & lunæ & sunt in tauro in .9. gradu & .25 minuto & latitudo eaꝝ est septentriōalis & complexio eoꝝ est martis & saturni. Aldebran quoq; & cornu tauri est in .19. gradu tauri & .15. minuto. In geminis est stella in .17. gradu i 25 minūt & latitudo eius est meridionalis & cōplexio eius est sol

Et in canero sunt duæ stellæ: quarum una est in.17.
gradu & .55.minu.& altera in.7.gradu.55.minu.
septētrionalis.Et ē alia in leone in.15.gradu &.55
minu.& ex complexiōe saturni & altera in.7.gra.
&.55.minu.septētrionalis.Est & alia in leone i.15.
gra.&.55.minu.ex cōplexione saturni.& altera in.
7.gradu &in.22º.minu.septētrionalis: cōplexionis
quoq; saturni.Est altera i uirgine cōplexionis mar
tis in.7.gradu & i.50.minu.& altera in.15.gra cō
plexionis saturni.Est quoq; in libra stella cōplexio
nis saturni.& in.26 gra.Et sunt.3.stellæ in scorpio
ne quarꝫ una ē i primo gra.&.2.minu.& altera in.
9.gra.&.7.minu.cōplexionis martis. In sagicta/
rio sunt.3.stellæ paruæ: una est in.19.gra. & duo mi
nuta: alter in.21.&primo minu.& altera in.25.gra.
& octauo minu.& naturæ saturni. In capricorno
sunt duæ stellæ quarꝫ una est in.27.gra.&.2.minu.
& altera in.28 &.5.minu.ex complexione saturni
& una in aquario in.9.gra.&.4.minu.Et una in si
gno piscīū in.4 gra.&in.7.minu. Et dicit albu.cū
uideris dominū āni iūctū alicui harū stellarꝫ quas ti
bi dixi & in eodē gra.scito ꝙ īpedimentū cadet sup
reges & diuites & nobiles & erūt in eis mœrores &
tristitiæ & īfirmitates ex dolore capitis & febres.Et
si aliqua harꝫ stellarꝫ fuerit in gra.ascēdentis & ali/
quis fuerit natus eodē āno & fuerit eius ascēdens in
ipsis gradibꝰ erit malus & īfortunatꝰ& habebit ml
tas īfirmitates & ꝑcipue in capite.Et si dn̄s sedl̄i ab
ascēdente reuolutionis fuerit in his stellis quas ꝑdi/
xi accident hominibus īfirmitates malignæ in eolis
auribus & catarrꝰ siccꝰ.Et si aliqua harꝫ stellarꝫ fue
rit in gra.sedl̄i reuolutionis & si puer natꝰ fuerit eo
dē anno & fuerit eius ascendens signū ipsū & stella
fuerit in gra.sui ascendentis erit multarꝫ īfirmitatū
ex suo gutture & auribus.Et si fuerit dominus tertii
cum septima harū stellarū erunt plurime īfirmitates
graues & prolixe.Et similiter si ceciderit quedā ha/
rū stellarū in gra.tertiæ reuolutionis ab ascendente
& puer natus fuerit eodē anno cuiꝰ ascendentis fue
rit hoc signū & fuerit stella in gradibus ascendentis
erunt īfirmitates eius in spatulis & brachiis. Et si ce
ciderit aliqua harꝫ stellarꝫ in.4.gra.reuolutionis &
si natus fuerit puer illo anno erunt plures īfirmita/
tes eius ī pectore & pulmone & in illis partibus cor
poris.Et si fuerit dominus quinti ab ascendente re/
uolutionis cū aliq̄ harū stellarū predictarū accidēt
hominibus īfirmitates in uentre & in stomoco pro
hibētes eos a coitu.Et similiter si ceciderit aliqua ha
rū stellarū predictarū in gra.quinti ab ascendēte re
uolutionis.Et si natus fuerit puer eodē anno cuius
ascendens ipsi gradus erūt etiā plures īfirmitates eiꝰ
in uentre & in stomoco. Et si fuerit dominus sexti
ab ascendente reuolutionis in aliqua harū stellarꝫ
multiplicabuntur īfirmitates in hominibus & inte
stinis ex calore superfluo.& similiter si ceciderit al
qua haruꝫ stellarū in gra sexti ab ascendēte.Et si na
tus fuerit puer eodē anno erunt īfirmitates eius in
īferiori parte uentris. Et si fuerit dominus sexti ab
ascendente reuolutionis cū aliqua harū stellarū erūt
plures īfirmitates hominū in uesica & in renibus &
in anchis & ī partibus posterioribus.Et similiter si
reciderit aliqua harū stellarū in gra.7.ab ascendēte.
Et si natus fuerit puer eodē anno ab ipso gra.erunt
plures īfirmitates eius in gutture & in renibus & in
cruribus & ī partibus posterioribus. Et si fuerit do
minus octaui ascendētis reuolutionis cū aliqua ha/
rū stellarū predictarū multiplicabitur mors in mise
ris & deiectis & cadet ī hominibus pestilentia &
erunt plures īfirmitates hominū in uirilibus & ī ra/
dicibus crurū ac testiculorū.& similiter si ceciderit
aliqua harū stellarū in gra.Si ab ascendente reuolu
tionis & situatus fuerit puer eodē anno erunt īfir/
mitates eius intesticul' & in uerenda. Et si fuerit do
minus noni ab ascendēte reuolutionis cū aliqua ha
rū stellarū erunt plures īfirmitates hominū in īferio
ribus. Et similiter si ceciderit aliqua harū stellarū ī
octaua noni ab ascendente reuolutionis:& si natus
fuerit puer aliqs eodē āno erunt plures īfirmitates ī
inferioribus.Et si.10.fuerit dominus ab ascendēte
reuolutionis cū aliqua harꝫ stellarꝫ erūt plures īfir
mitates ex geminiculis. Et similiter si ceciderit ali/
qua harū in gra.10.ab ascendente hora reuolutiōis
& natus fuerit puer eodē anno.& fuerit ipsi gradꝰ
ascendens eius in eodē signo erunt plures īfirmita/
tes in genibus. Et si fuerit ūdecimi ab ascēdente re
uolutionis cum aliqua harum stellarū erunt infirmi
tates hominū plus in cruribus. Et similiter si cecide
rit aliqua harū stellarū in quinto gradu ab ascenden
te reuolutionis & si natus fuerit puer in eodē anno
sub ipsis gradibus erunt īfirmitates eius plus in cru
ribus.Et si fuerit dominus.12.ab ascendente reuolu
tionis cū aliqua harꝫ stellarꝫ quas dixi uel si cecide/
rit aliqua stellarꝫ in gra.12.ab ascendente reuolutio
nis & natus fuerit puer eodē anno & fuerit ascen/
dens eius sub ipsis gradibus ex eodē signo īfirmita/
tes erunt eius plus ī pedibus.Et dicit albu.ꝙ si aspe/
xerit iuppiter aut uenus ex loco imaginis & pro/
iecerit radios suos & ipsū gradū & fuerit fortis ī lo
co suo.Iuppiter uel uenus non operabitur aliquid
ex operibus suis ꝙ appareat & sedm̄ quātitatē for
titudinis ul' debilitatis planetarꝫ erit multitudo ma
li uel boni.Et si aspexerit in loco in inimititie & cō
trarietatis non repellit aliquid ex malo & maxime
si fuerit debilis in loco suo. Sed nitetur repellere ip
sum malū & non repellet ex eo aliquid. Si autē as/
pexerit malus ex loco directionis erit malū omne
quod dixi tibi ex rebus planetarꝫ festinabit ꝙ opus
suū & sequitur nido aliud.Et si aspexerit ex loco in
inimicitie & contrarietatis erit omne quod dixi ti
bi.Malū & occupatio &.Contrarietas ab in uicio
eīonis mali usq; in finē eius. Si autē aspexerit sol ip
sū locū deteget ipsū malū & apparere faciet illud.&
omnis qui nititur ocultare ꝙ accidit ei non poterit
ocultare illud & erit hoc uniuersale eidē regioni &
ciuitati.Et si aspexerit saturnus desceēdet tribulatio
una post aliā.Et si aspexerit mercurius erit hoc cō/

mixtũ & colotatũ. Et si aspexerit luna erit opus eiꝰ
sicut opus sol sed erit citius aliquãtulũ & celeriꝰ in
omni illo quod operatur propter celeritaté cursus
eius: & scito ꝙ uniuersa quæ tibi dixi erant ĩ terris
& ciuitatibus quæ fuerint in diuisione eiusdé signi.
hæc albu. ubi supra. Et dicit albu. Sexto maioris ĩ
troductorii differentia .24. ꝙ aries taurus leo libra.
sagictarius capricornus & pisces significant ĩfirmi
tates. Et ubi supra differentia .14. dicit albu. ꝙ si-
gna significãtia pustulas leprã ĩpetigies & huiꝰmõi
infirmitates sunt aries cancer scorpio capricornus
& pisces: hæc igitur signa ut dicit albu. cum luna
uel pars fortunæ uel pars futuroꝝ ĩ aliquo eoꝝ fue
rit ĩpedita significat ĩfirmitates ꝑdictas. Et ubi su
pra differentia .20. dicit albu. ꝙ sunt quedã loca in
signis quæ doloré oculoꝝ significant ut anchoza-
te: & pliades in tauro & locus nubis ĩ cancero & lo
cus spine scorpionis. & locus sagicte in sagictario
& locus caude capricorni & capricorno & locus
casus aquæ in aquario. sũt loca flegmoné oculoꝝ ſi
gnificãt & eoꝝ doloré. Libra quoq; & leo fortas
sis lumen oculoꝝ ĩpediũt. Et dicit ptole. 2. quadri
partiti ca. 5. ꝙ extreme partes arietis comburunt &
mortalitaté gignunt. Et secũdm haly ibidé ille par-
tes sunt de natura martis. Leõis signi partes prece
dentes secũdm ptole. ubi supra aeré calidũ & turbidũ
ac mortalitates ãnunciant. Et secũdm haly sunt de na
tura solis & martis. Et secũd ptole. signi libre partes
meridionales mortalitaté gignũt. Et secũdm haly sũt
de natura saturni. Et quidé sunt gradus in celo qui
dicuntur gradus azemene qui gradus secũdm alkabi
tiũ in suo introductorio differentia prima qui sunt
gradus debilitatiõis & significat debilitationé. cor
porũ hominũ .s. cecitaté surditaté & amissioné mẽ
broꝝ & alias ĩfirmitates & similia. quæ homo ha-
bebit ꝗ̃ diu uixerit. Et isti gradus azemene patent
in tractatu primo huius libri distinctione .12. ca. 4.
Hæc aũt signa predicta & partes signoꝝ significãt
epidimias & ĩfirmitates & pestilentiã & corruptio
né aeris. Cũ fuerint loca principalia in introitu ãni
& quartæ eius aut cũ domini dispositores anni aut
quartaꝝ anni fuerint in eis. Et precipue hæc eadé si
gnificant signa & partes predicte ratione stellaꝝ fi
xaꝝ in eis existentiũ cũ loca magnaꝝ coniunctio-
nũ uel eclipsiũ luminariũ: aut ascendentia eoꝝ fue-
rit ĩ eis: aut cũ fuerint loca coniunctionũ uel oppo
sitionũ luminariũ precedentiũ introitũ anni aut q̃r
tæ eius aut cũ fuerit ascendentia annoꝝ aut quarta
rũ ãni. Et debes obseruare hic regulas prius positas
in ca. precedente huius distinctionis cõcernentes si
gnificationes planetaꝝ & signoꝝ & partiũ circuli
¶ Nõ restat ponere regũlas particulares de pestilẽ
tia & epidimias & corruptione aeris per quartas ã
ni Ptole. uero .2. quadripartiti ca. 12. ubi supra de
terminat de dominio quartæ ãni nõ ponit aliquas
regulas de ꝑdictis accidentibꝰ expresse. nihilominꝰ
ex sententia ptole. & haly in eodé ca. potest elici ta
lis regula uidelicet. Si planetæ qui dominantur ĩ lo
co cõiunctionis uel oppositionis precedentis ĩtroi
tũ solis in q̃cũq; punctoꝝ cardinaliũ aut qui domi
nant in angulo sequente locũ coniunctionis uel op
positionis predictũ fuerit omnes uel maior pars eo
rũ significantes epidimias & pestilentias & infirmi
taté & corruptioné aeris. Et si in signis huiusmodi
accidentia significantibꝰ extiterit ac etiã si loca pri-
cipalia predicta hæc eadé accidẽtia significauerint.
Et si cũ hoc predicti domini fuerint cõiuncti cũ pla
netis uel stellis fixis predicta accidentia significanti
bus uel ab eis aspiciant signũ erit pestilentiæ & e-
pidimiaꝝ & ĩfirmitatũ multaꝝ & corruptionis ae
ris in eadé quarta ãni. Qui aũté planetæ & quæ si-
gna predicta accidentia significauerint patet prius
in hoc & in ca. precedente satis diffuse. Et dicit io-
hánes hispalésis in suo quadripartito parte prima
in principio ꝙ in coniunctione uel oppositione ꝑ
cedente introitũ solis in arieté uel quécũq; puncto
rũ cardinaliũ: cõsidera quomodo fuerit ipse pla. ad
qué per coniunctioné uel ꝑ aspectũ uadit luna post
coniunctioné uel oppositioné predictã & utrũ be
ne se habuerit ille pla. uel male: sic enĩ dicit ipse erit il
le ãnus uel illa quarta ãni. Si ergo ille pla. significaue
rit pestilentiã & epidimias & corruptioné aeris &
fuerit fortis ĩ loco suo erit pestilentiæ & epidimiæ
in illa quarta. Et dicit albu. in libro experimento
rũ suoꝝ uersus finé aspice luminare cuius fuerit au
ctoritas & quia luminare cũ fuerit confortatũ &
auctũ fuerit lumine eius & numero .s. si fuerit luna
& si non fuerit impeditũ repellit impedimẽtũ ma
gnũ & prohibebit a malo. Et cũ fuerit ascendens
anni signum mobile erit tempus eorum quæ signi
ficauerit auctor in prima quarta anni ex bono uel
malo. Cũq; intrauerit sol cancrũ librã & capricor-
nũ reuolue has quartas & constitue super eas ascen
dens & scito significatorem & dic in eo sicut di-
xisti in prima quarta. Et si fuerit ascendens ãni si-
gnũ cõe erit tp̃s eoꝝ q̃ significauerit auctor medie-
tas ãni prima. Cũq; ĩtrauerit sol librã reuolue ei me
dietaté ultimã & cõstitue ei ascendés & scito signi
catoré & narra quéadmodũ narrasti ĩ precedenti-
bus. Et si fuerit ascendens eoꝝ signũ fixũ erit tem-
pus eoꝝ q̃ significauerit auctor in fine ãni quia re-
uolutio preerit omnibꝰ quartis hæc albu. ibidé. Et
ubi supra uersus finé eiusdé libri dicit albu. aspice a
scendens ãni. Si fuerit signũ fixũ erit significatio do
mini ãni uniuersalis ab initio usq; ad finé eiꝰ & me
lius si fuerit dominus ascendentis ĩ signo fixo & re
cuperabis in hoc reuolutioné quartaꝝ. Si aũté fue
rit signũ comune erit significatio ad medietaté ãni
primã. Et oportet te reuoluere aliã medietaté ad ĩ
troitũ solis in primũ iminutũ libræ: fortiꝰ q; erit ad
hoc ut sit dominus ascendẽtis ĩ signo comuni. Et si
fuerit signũ mobile erit significató domini ãni ad ĩ
troitũ solis in iĩio signoꝝ mobiliũ & fortiꝰ erit ad
reuolutioné quartaꝝ ut sit dominus anni in signo
mobili: post hoc quere significatoré in omni reuo-
lutióe sicut dixi tibi & aspicies ad hoc quéadmodũ

aspicis ad significatorē dñi āni & fac participē dominū āni cū significatore ī quarta.uel ī medio. Cūq3 hæc sapiēter feceris scito fortitudinē domini horæ & partē fortunæ ac dominū ei⁹ & prosperitatē causæ eoꝝ: quia pars fortunæ & dominus eius auxiliātur domino anni & quartæ. Et scito coniunctionē planetaꝝ cū domino āni & domino quartæ & cōiunctionis eius cū planetis & separationē eoꝝ ab inuicē atq3 aduentū eoꝝ ad inuicē in domibus & aspectib⁹: & intellige memoriā substātiaꝝ eoꝝ & opera eoꝝ per casus eoꝝ & cōmisce his substātias signoꝝ suoꝝ & quis uicerit ex receptione & existētia. illā cognosce eē sigificatorē & scito cām eoꝝ ad inuicē per diuersitatē & concordiā uel alligationē aut cū receptione & reditione post hoc respice esse rusticoꝝ in corporibus suis & ex dominus āni & ex domino ascendentis & ꝙ sit in ascendente luminaribus fortunaꝝ & maloꝝ quēadmodū aspicis ī natiuitatibus super esse regis in corpore suo ex sole & domino medii cæli & cōiunctione planetaꝝ cū eis & coniunctione eoꝝ cū planetis & pone aptationē partis fortunæ & dominū eius fortitudinem eius atq3 augmentū in eo ꝙ sunt ex bono & refrenationem ex malo & pone impedimentū eoꝝ debilitatē eis & sigificatori rusticoꝝ atq3 augmētū in malo. Et aspice magnatibus & diuitibus ex ioue & militibus & nobilibus atq3 auxiliationibus regis & dominis exercitium eius ex martæ. Et religiosis ac deo seruientibus ex saturno: & mulieribus ex uenere: & mercatoribus & scribis aut amicis ex mercurio: & uniuersitati uulgi ex luna. Et participē fac dominū anni & dominū dom⁹ eius sup hoc & optimā fac cōmixtionē. Quod si fuerit unus eoꝝ ipeditus & fuerit ei pars in āno & significauerit grauitatē & ipedimentū ac malū: illud erit secūm quātitatē coniunctionis & complexionis & eo grauius si fuerit ascendens aut mediū celi signū eius preter uenerē & lunā cū fuerit ipedimentū & casus eoꝝ in accidente aut in angulo terre significabunt grauitatē: quia hæc & loca femina sunt & mars etiam. Sed mars infra eos est. Sol aūt ac saturnus. Iuppiter tūc grauius erit esse eoꝝ cū fuerit domus eoꝝ in ascendēte aut ī medio cæli. Et scito qđ sit omni planetæ & signo ex ciuitatibus & climatibus & cūq3 inueneris dominū climatis uel ciuitatis fortē ac receptū & boni esse & a malis liberatū & signū eiusdē terræ uł ciuitatis fuerit liberū a malis dicit ī hoc gaudiū & aptationē & letitiā. Et si inueneris plam & signū ipeditū dicit in eo malū. & ipedimentū & detrimentū siue destructionē & pestē. Cū fuerit dominus ascendentis ipeditus imittet ipedimentū secūm substantiā signi ascendentis & maxime ī terra quæ est eiusdē signi ut cū fuerit libra ascendens. & fuerit uenus ipedita patitur terra libræ ipedimentū ex uētis īfirmitatibus & pustulis. Aspice ergo ad esse signi & ad esse domini sui & ad locū eius in circulo & in qualibet quarta se & dicit secūm ꝙ est ei ex terris. Et cū sciueris hoc inspice ab ascendēte & domino eius & scito esse illius & esse domini sui & aptationē ac detrimentū eoꝝ & loquere in hoc secūm ꝙ uideris: pet⁹ hæc aspice secūam & ei⁹ dominū & sic donec peurras omnes domos & eoꝝ dominos & digniores fac angulos & eoꝝ dominos quia est ei⁹ opus & fortitudo similiter cetera signa. Et dicit albu. sol & mediū cæli dominus & dominus tunc medii cæli significat res diuitū quæ si fuerit salua ab aspectu maloꝝ & ex angulis saluabunt diuites: & si ipedita fuerit hæc hora ex angulis determinabitur esse diuitū & significabit hoc malū. Et undecimū ē militū regis si saluū fuerit & aptū aptabuntur milites regis. Et si ipedimentū fuerit ipedimentū patientur. Et Mercurius significat scribas & negotiatores astrologos & doctores & sapiētes: qui si aptus fuerit & fortis aptabuntur & ipsi & similiter. Iuppiter significat consules & capitaneos qui si aptus fuerit aptabuntur & ipsi. Et similiter uenus significat mulieres. Ascendens & luna significat res uulgi uniuersales in reuolutione āni: siue in introitu quartæ ꝙ si fuerit ipedita. significat plēs īfirmitates & dolores & grauitates: & eo grauius si fuerit in.6.uel in octauo. Et si fuerit ipedimentū ex martæ erit febris calida & mors subitanea. Et si fuerit ipedimentū ex saturno erit febris ex colera nigra & mors. Sol & saturnus significāt reges & diuites: qualēcūq3 igiť planetā inueneris ipeditū ex angulis dicit malū ex substantia eius. & qualēcūq3 inueneris īfortunatū dicit bonū in substantia eius. Malus cū impediet dominū ascendentis ipediet eū ex medio cæli & ipse fuerit retrogradus fuerit q3 dominus anni ītrabit grauitas super oēs homines. Et si fuerit in oriente erit manifestū in oriente & si fuerit manifestū in occidēte erit manifestū ex parte occidentis & similiter in parte meridiei & septētrionis & grauius erit esse ciuiū & ciuitatis terre quæ fuerit in diuisione signi ī quo malus fuerit retrogradus & grauius erit ipedimentū eius in angulo. Et si fuerit aspectus mali ad dominū āni uel ad significatorē substantiæ ex ascendēte erit grauitas in corpore ex.2.in substantia ex.3.ī fratribus. Et.4.de parte patris & parentū & magis propinquoꝝ. Et.5.de filio & minoribus & eis qui sunt sub maiori eius. Ex.6.de īfirmitate & .7. de bello & contentione & mulieribus. Ex.8.de reliquis mortuoꝝ & contentione ꝙ si fuerit signū mobile uel comune timebitur sup regē. Si fuerit sigificator regis quē aspiciūt mali. Et si fuerit hic aspect⁹ de .8. significatorē rusticoꝝ timebitur super rusticos. Et si fuerit significator eoꝝ luna timebiť super uniuersos. Nā iuadet eos mors. Et si fuerit ex.9.erit ex parte peregrinationis & ex hominibus religiosis qui q̄runt iustitiā. Et si fuerit ex decimo erit ex parte regis & dominoꝝ. Et si ex.5.erit ex parte amicoꝝ. Et si ex.12.erit ex parte inimicoꝝ. Et dicit albu. cū dominus ascendentis inimicatur ascendenti idest si ceciderit in locū inimicitiæ ab eo significat impedimentū secūm quātitatē inimicitiæ eius. i. si fuerit casus eius in.6.erit ī hominib⁹ īfirmitas & in.8.mars

& in.12.inimicitia secdm substantiã signi i quo fuerit & similiter dominus exaltationis ascendentis cũ ipeditus fuerit in simili horũ locorũ erit malũ & impedimentũ ĩfra eũ ꝙ significauit locus domini ascẽdentis. Et dominus termini ac triplicitatis cũ impediti fuerint inimicatur ascendenti. & secdm similitudinẽ horũ locorũ erit impedimentũ eorũ ĩfra ipsũ qđ dixi. Et hoc totũ erit secđ; qualitatẽ aut quãtitatẽ aspectus fortunatũ & malorũ & secdm cõplexionẽ quæ fuerit inter significatores & loca in qua cadunt & fortunæ per aspectũ suũ repellũt mala & proficiũt nisi sint retrograde uel cõbuste. Mali uero impediunt nisi sint directi respicientes eũ locũ cõplexionis. hæc albu. in libro experimentorũ. Et i libro de floribus dicit albu. Scito ꝙ annus cũ fuerit eius ascendens ĩ fortitudie sua eodẽ ãno hora descensionis solis in ptimum minutũ arietis. i. cũ fuerit ascendens signũ fixũ. Si non uolueris eidẽ anno quartas poterit tibi sufficere eiusdẽ anni ascendẽs. Fidutia eni huius rei est signũ fixũ. Non enim indigebis reuolutione quartarũ & mensiũ. Porro si fuerit signũ comune tunc necesse est semper ut reuoluas annũ in hora descensionis sol' in primũ minutũ cancri & libræ atq; capricorni. Scito hoc & operare per eũ quia inuenis in omni quod operatus fueris in ascensionibus harũ quartarũ sicut fecisti in unitio anni equaliter & diuersitas ad aliud quia illud pbaui studiose ꝙ dixerunt antiqui & inueni partem eorũ euenire & partẽ errare. Nã ipsi dixerunt non facias in ascendente quartæ & in ascendẽte eius mẽsis sicut facias in ascendente anni per plam qui fuerit plis testimonii & in loco forti: dixerunt enĩ non est necesse ut facias ĩ ascendẽtib⁹ q̃rtarũ similiter sed aspicias plam fortẽ non per multitudinẽ testimoniorũ. sed per bonitatẽ loci tantũ. Et dixerunt alii facies per dominũ coniunctionis aut preuentionis quæ fuerit ante hoc. Et si non aspexerit ascendens erit ipsi turbulatio proprie in loco ex ciuitatibus & terris quæ sunt ĩ diuisione eius. Et fac in aspectu plarũ ad eũ q̃admodũ fecisti in aspectu planetarũ ad ipsum in ariete & eius triplicitate & loquere super partẽ in qua erit impedimentũ causa illorũ ĩ suis signorũ in quibus fuerint planetæ aspicientes dominũ q̃rtæ: hæc albu. ibidẽ. Et debes obseruare ĩ duabus distinctionibus sequentibus omnes has regulas uniuersales quas posuit albu. Cũ uolueris pronosticare de caristia & guerra per reuolutiones annorũ mundi & per introitus quartarũ anni nec oportet iterato recitare has regulas generales in distinctionibus sequẽtib⁹ postq̃ posite sũt hic. Et dicit haly abẽragel. lib. 8. ca. 9. Quando Iuppiter fuerit dñs alicuius quartæ anni significat saluationẽ & securitatẽ illius climatis. Et quãdo mars fuerit dominus quartæ & habuerit aspectũ cũ saturno. Et fuerit remotus ab aspectibus iouis accident damna & motus & pestes & multa turpia & precipue in climatibus & in terris ubi habuerit dominiũ signũ in quo fuerit mars. tñ si cũ hoc acciderit ꝙ iuppiter sit ĩ aliquo angulorũ martis minuentur hæ significationes. Et quando sol fuerit dominus temporis & in signo in quo fuerit appodiatus in quo habuerit dignitatẽ significat aptationẽ & quietẽ & multũ bonũ in isto tempore. Sed si fuerit ibidẽ ifortunatus a marte significat grauitates & dãna accidere don i nis & altes & nobilibus atq; infirmitates & multa mala. Et si Iuppiter fuerit in loco in quo prohibeat dãna martis remouẽtur hæ significationes. Et quã do uenus fuerit domina temporis & mars ab aspectibus suis fuerit remotus significat gaudia & alacritates & similia: & quãdo luna fuerit domina quartæ fortunata & appodiata nõ erunt mala in illa q̃rta: tamen si ipsa fuerit ĩ fortunata a martæ accident multa mala secdm naturã & significationẽ signi & fortius in iuuenibus & hoc erit secdm potentiã & uirtutẽ quã habet mars cũ luna. Et saturnus cũ fuerit dominus quartæ anni & fuerit in aliquo angulorũ martis significat multa mala de natura sua. Et dicit haly quando in introitu solis in arietẽ non inueneris aliquẽ planetã aptũ ut sit dominus quartæ da semper marti partẽ & dominiũ in introitu solis in ariete & iudicabit quartã secdm suũ locũ & potẽtiã si aliũ dominũ non poteris habere. Et simile facies de luna in introitu solis in cancrũ: & simile de saturno in introitu solis in capricornũ: & simile de uenere in introitu solis in librã: & hæc facies quãdo nõ habueris plam aptũ ut sit dominus quartæ: hæc haly ibidẽ. Et debes obseruare hanc regulã in omnibus aliis distinctionib⁹. Et debes obseruare hic omnes regulas prius positas in ca. isto cõcernentes quãtitatẽ anni ex coniunctione uel oppositione precedente introitũ solis in arietẽ & per easdẽ regulas debes iudicare fere de pestilentia & epidimis ĩ introitu quartæ sicut in reuolutione anni: iõ oportet te recitare regulas prius positas in capi. isto. Et non inuenio multas regulas de pestilentia & epidimiis mẽsiũ eo ꝙ huiusmodi accidentia diu durant q̃a sunt grandia & multũ uniuersalia: iõ non pono hic aliq̃d capitulã de eisdẽ accidentibus in mensibus nec in meditatibus mensiũ anni. Sed sufficiunt mihi regulæ prius posite in ca. isto de dominio coniunctionis uel oppositionis precedentis introitũ anni & introitus quartarũ anni ad pronosticandũ de pestilentia & epidimiis & corruptione aeris per omnes mẽses & medietates mensiũ.

ℭ Capitulũ sextũ de signis pronosticis pestilentiæ epidimiæ & corruptione aeris.

U Olo tibi modo ostendere signa pronostica pestilentiæ & epidimiarũ & ĩfirmitatũ & corruptione aeris. Dicit itaq; ptole. 2. quadripartiti ca. 9. ꝙ signalia ĩ aere apparentia circa luminaria hora alicu⁹ eclipsis luiarũ & pcipue si tũc fuerit alia cõiũctio magna uel si caudate stellæ aut aliæ stelle. 2. in aere apparẽtes eadẽ hora uel ĩ hora alicuius cõiunctiõis magnæ uel alicuius temporũ reuolu

bilium fuerit coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni
naturá imitari dixerimus: significabũt ea quæ sunt
ex natura martis. Et si diuersorũ colorũ extiterint
significabunt ea quæ sunt de natura mercurii. Sed
prout ostensũ est supra in cap. imediate præcedéte
iuxta sententiá ptole. & albu. Saturn⁹ mars & mer
curius pestilentiá & epidimias & corruptióes signi
ficant & uarias infirmitates de naturis eorũ. Signa
lia ergo in aere prædictis modis apparẽtia & pdi/
ctis modis colorata: hæc eadé significabunt. Et di/
rit ptolemeus ubi supra. q si signalia prædicta quá
libet unã parté luminariũ uel eorũ quæ circa ipsum
sunt occupauerint in ea parte solũmodo quæ est in
directo partis illius i qua ille color apparuerit acci/
dés futurũ eueniet. Si auté color iste totũ corpus lu
minari ũ uel eorũ quæ circa ipsum sunt amplexabit
in maiori parte regionũ. s. concordantiũ cũ accidé
te accidere dicitur accidés futurũ. ¶ Ité dicit ptole
meus. ubi supra cõuenit & ut caudatas stellas q̃ ho/
ra eclipsis uel alicuius téporis reuolubilis apparue/
rit obseruemus necnon & alia futura uniuersalia ut
sunt illa quæ uocatur ptica aut corpora aut impfe/
ctus eius & silia quoq nec martialibus & mercuria
libus quas pdixerimus assimilant & accidétia q p
eas accidunt operantur: & per consequens pestilen
tias & epidimias & alias infirmitates predictas de
natura martis & mercurii significabunt. Et secun/
dum haly h⁹modi signalia significát mortes subi/
taneas & febres acutas & talia de natura martis &
mercurii. Qualiter autem scies ubi euenient accidé
tia significata per predicta apparentia i aere & qñ
& q̃ diu durabunt & cuiusmodi accidenti euenĩét
& in quo genere rerũ apparebunt patent hæc om/
nia secundũ intentionem ptolemei & haly in tra
ctatu primo huius libri distinctione. 5. capi. 3. satis
diffuse. Et secundum sñiam ptolemei & haly in ca
tiloquio propositione. 99. scintillatióes stellarum
& stellæ caudatæ in aere significant siccos uapores
& secundũ haly & similiter secundũ aliũ cómenta
torem ptole[illegible] qui uocatur buguifarus. Si illa si/
gnalia fue[illegible] similia in omnes partes significa/
bunt siccit[illegible] & turbationem aeris: & inter stel/
las cum ca[illegible]s & solé est semper. 12. signa. Et si ista
quæ dña e pillorum dicitur uel quæ habuerit mul/
tus crines apparuerint in angulo alicuius regni mo
rietur rex eius uel homo potens in eo. Et si caderis
fuerit ab angulis scilicet regni multiplicabuntur car
ceres & infirmitates erũt in hominib⁹ erit q mors
eorũ & maxime subitanea. Et dicit haly in fine ex/
positionis centiloquii ptolemei iste cometa quæ di
citur dñs astone est de complexione mercurii & est
ceruleus & paruus & cauda eius longa & in par/
te in qua cauda eius apparuerit significat mortem
regum. Et illa quæ dicitur nigra est ex natura sa/
turni & eius color est magis ceruleus q̃ niger & qñ
apparuerit significabit mortalitatem multá. Et illa
quæ dicitur rosa est magna & rotunda & habet fa
ciem ad modum hominis & color eius est ut color
argenti cum auro mixti quæ quando apparuerint
significat mortem regum & diuitum & mutabun/
tur res mundane & uenient & succedent illis melio
ret. Et illa quæ dicit uerú est horibilis aspectu ua/
dit q prope solem & significat mortalitates regũ
& diuitum. Et quæ partica dicitur habet grossũ ra
dium quæ si coniuncta fuerit mercurio morientur
iuuenes & sapientes. Si cum luna morietur ppłus.
Si cum saturno erit mortalitas grauior. Si cũ mar/
te erit mortalitas per gladium. Si auté cũ ioue fue/
rit quicq̃ ipsa significabit i regib⁹ & diuitib⁹ ap/
parebit hæc haly ibidem. Et dicit haly sup cap. 9. 2.
quadripartiti ptolemei q licet signalium predi/
ctorum uel stellæ comatæ uel partica uel imperfect⁹
equus & similia accidentia multa facit: sicut sũt plu
uie quæ si multa fuerit nocet animalibus & plantis
& facit fames & mortalitates: sed si fuerit tempera
te proficiunt plantis & animalibus & causant sa/
lutem & firmamentum in animalibus hic haly ibi/
dem. Et dicit albu. 5. de coniũctionib⁹ magis diffe
rétia ultima. Si apparuerit aliq̃ stella comata í arie
te significat dolores oculorum & morté boum &
destructionem magnatum. Et si apparuerit come/
ta in tauro significat in hominibus mortalitates &
dolores siccos: ut scabiem & pruritum & morté
boum. Et si fuerit apparitio eius ex parte orientis
& sol fuerit equidistans signo tauri significat bubo
nes in hominibus multum durabiles cũ multis egri
tudinibus in. 4. estiuali & cum nimia mortalitate.
Et si apparuerit cometa in geminis accident multæ
egritudines & mortalitates & accidet mors puero
rum aborsus in pregnatarũ & mors auiũ. Et si ap/
paruerit cometa in cancro significat morté subita/
neam. Et si apparuerit cometa in leone significat
mortem nobilium & accident hominibus stran/
guiria. i. nó posse mingere & dolor uẽtris. Et si ap
paruerit a parte occidentis significat egritudines
multas & si apparuerit cometa í uirgine icurrẽt ho
mines multos dolores & tremores febrium & mu
lieres incurrent uentositates & multa ulcera & pu/
stulas & erunt multi aborsus impregnatarum & si
apparuerit cometa in libra significat mortem quo
rũdam regum a parte occidentis & multam morté
in principibus & nobilibus. Et si apparuerit a par
te occidentis & sol fuerit in equidistantia libre si/
gnificat mortem quorundam regum. Et si apparue
rit in scorpione significat in hominibus dolores te
sticulorum & uesice & costarum & consequenter
mulieres causa part⁹ horribilia. Et si apparuerit co
meta in sagittario significat mortem quorundam
nobilium: & si apparuerit a parte oriẽtis & sol fue
rit í sagittario significat mortem regum & fortitu
dinem infirmitatum. Et si apparuerit a parte occi/
dentis significat aborsum mulierum impregnatarũ.
Et si apparuerit cõeta í capricorno significat mor/
tem iustorum. Et si apparuerit cometa in aquario
significat morté regis in parte orientis & nimiam
mortem in hominib⁹ & bubones & lepram. Et si

apparuit cometa in signo piscium significat mor-
tem alicuius plebis. Et si apparuerit in parte occidē
tis significat bubones & mortem cadere in plurib⁹
climatibus & præcipue in occidēte: hæc albu. ibidē
Et dicit albuma. in libro de floribus capitulo ultio.
In quocūq; signo apparuerit aliq̄ cometa si appa-
ruerit a parte orientis erit uelocius operi eius. Et si
apparuerit a parte occidentis erit tardius operi ei⁹
Et dicit haly habenragel libro.8. capitulo plnmo
quando aliqua stella cadit ab ariete & dimittit suū
signale morieť rex xp̄iāoꝝ. Et si fuerit iste casus de
tauro erit mortalitas in terra babilonie. Et si ceci-
derit de geminis morietur rex ægypti & erunt mor
talitates & infirmitates in terra persiæ. Et si ceci-
derit in leone morietur rex. Et si ceciderit de sagi-
ctario erunt mortalitates ī terra babilonie & in ter
ra chaldal erunt epidimie & ibidem morietur rex
Et si ceciderit de piscib⁹ significat saluationes mltas
hæc haly habenragel ibidē. Et dicit auice.4. canōis
tractatu.4. capitulo.3. ꝙ de illis quæ significant pe
stilennā de rebus quæ currūt cursu causarū est ut mľ
tiplicentur roion & suhub & stelle comate in prin-
cipio autūni. Nam indicant pestilentiā indicatiōe
causæ. Roron uero ē illud q̄d ī aere apparet ut stella
cadens scilicet quæ est cum motu ut suhub. i. ꝙ radi
us qui est ut ignis stans in aere. Item dicit auice. ubi
supra ꝙ quādo multiplicať auster & subsolan⁹ die
bus. Et quotiens uideris turbitatem aeris & nebu-
lositatē eius & extimaueris pluuiam & inueneris
uacuum siccum & non pluat tunc scias ꝙ comple-
xio hyemis est corrupta. Pestilentiam aūt æstuam
malignā & malam significat paucitas pluuiæ ī uere
cum frigore. Deinde multiplicatur auster & cōtur
batur aliquot diebus aer: deīde clarificatur aer post
ebdomada.5. ut supra & accidit frigus in nocte &
prefocatio & conturbatio & caliditas tunc iam ue
nit pestilentia & expectantur febres pestilentiales
& uariole & similia. Et similiter quando estas non
est uehementis caloris sed est calida & humida &
est uehementis conturbationis habens matutina
alterata & iā preterierunt ī autūno suhub & ignes
& huius erit signum pestilentie & aliorum simili-
ter morborū pestilentialium. Et similiter quando
uideris aerem alterari uno die multis uicibus & cla
rificatur aer die aliquo & oritur sol clarus & con-
turbatur aer die aliquo & oritur in uelaminibus ne
bulæ quæ est ut puluis & cū modo est calor & mo-
do frigus & iterū modo calor & modo frigus siue
in eodem die siue in multis diebus tūc iudica ꝙ pe-
stilētia accidet hæc oīa patet sc̄d̄m auice. ubi supra.
Et cōcordat bernardus de gordon. cū eo ī suo lib.
q̄ intitulať liliū medicīæ. ca.5. Et dicit ysach libro.4.
de febribus cap. de pestilentia ꝙ antiqui concorda
ti sunt & maxime hipoc. ꝙ si in.4. anni tempotib⁹
aer corrūpitur fiunt illo anno pestilēriæ. Et si uenti
in tribus mēsibus hyemis decēbri scilicet ianuario
& februario perflant & puluis in aere augmenta-
tur & aeris complexio in siccitatem mutatur sine

pluuia & dies in qualitate uersantur ut si una dies
sit calida & alia frigida hæc sūt pessima signa: i hie
me uere autem pluuiali & turbido cuius turbano
non dissoluitur nisi in.4. aut.5. aut.6. die raro fiunt
febres ex humoribus. Sed plurime nascuntur uario
le & pustule & plurime oriuntur mortales pestilen
tie. Multa autem alia signa pronostica pestilentie
& epidimiarū & aeris corruptione sumpta ex mu
tatiōib⁹ tēporū sc̄d̄m sn̄iam hypocra aris. & auic.
& alioꝝ & ponunť prius in cap. primo huius di-
stinctionis quas te oportet hic considerare: & ideo
non oportet illa ponere hic in isto capitu. Et dicit
auicen. ubi supra ꝙ signa pestilentie quæ sunt secū-
dum senecā societatis cause sunt ista scilicet ut uide-
as ranas rana mľtiplicari & ut uideas mures & aīa
lia quæ habitant sub terra fugere ad superficiē ter-
ræ & exire manifeste. Et ut uideas animalia maxie
uere & aues secundū gordo. fugere ex nidis suis &
ire ab eis: & fortasse dimittunt oua sua: hæc omnia
secundū auicen. & gordon. ubi supra pestilentiam
significant. Item terremotus frequenter est signum
pestilentie. Nam dicit albert..3. metheoroꝝ tracta
tu.3. cap.15 ꝙ pestilentia frequenter sequitur terre-
motū & præcipue pestilentia omniū & animaliū
sumentiū cibum prope terrā per os: qualiter autem
& per quā causam de hoc fiat dictū est prius in cap.
primo huius distinctionis. Itē ut coīter caristia āno
ne signum est pestilentie & epidimiaꝝ. Nā ut cōi-
ter in tempore caristie corrumpuntur segetes & fru
ctus terræ & hoc non potest esse sine corruptione
aeris. Vnde contingit frequenter pestilentiam oriri
& preter hoc in tēpore caristie homines comedūt
cibaria mala ex quibus generātur epidimiæ & mul
tæ infirmitates male in eoꝝ corporibus & morbi.
Et per consequens caristia magna annone sicut di-
cit haly.2. quadripartiti ca. decimo. signum pestilē
tie & epidimiarū Hæc aūt ad præsens sufficiāt pro
signis pronosticis pestilentie cū his quæ dicta sunt
prius in primo cap. huius distinctionis.

Caplm.5. de preseruatione & cura pestilētie & epi
dimie & coruscatione aeris.

p Ositis signis pronosticis pestilentie
& epidimiarū & corruptiōes aeris
Restat loqui de preseruatione & cu
ra a febribus & morbis pestilētiali-
bus sc̄d̄m medicorum auctoritates.
Dicit. n. auicen.4. canon. tractatu.4. cap.4. & .5. ꝙ
oportet ut infrigides domos eoꝝ qui patiūtur fe-
bres pestilētiales ut. s. ualleť fructibus & odorifere
frigidis & extremitatib⁹ arboꝝ frigidaꝝ & irora
tiōib⁹ sūptis ex fructib⁹ odoriferis frigidis & rore
tur domus eoꝝ oī die aliquotiēs & ꝑprie cū aqua
rosacea cāphora & salicibus. Itē oportet ut rectifi
ces eoꝝ aera admīstrādo eis frigida & ut fiat aer bo
ni odoris & ꝓhibeať putredo p aliq̄s medicias. Et
dicit rasis 10. almāsoris. ca.6. ꝙ dom⁹ i q̄b⁹ sūt mo

raturi qui febres pestilentiales patiũtur frigidæ sint
& uentosæ & ex aqua & aceto rorent. Patiẽtes ue
ro herbas frigidas & bene redolentes olfaciãt. Tro
cissequoq; de camphora cum rob de citri quotti/
die eis dentur. & pectoribus eorũ emplastrũ ex sã/
dalis & aqua rosacea & camphora superponatur.
Sitq; eo℞ usus omĩ alia℞ rerũ salicis & uitis & ma
tiano℞ & omniũ alia℞ re℞ ĩ quibus est frigiditas
& stipticitas plene & ex sandalis camphora subfu/
migetur & ex aqua rosacea multotiens in die rorẽ/
tur: hæc rasis. Quod autẽ camphora ualeat contra
febres & egritudĩes pestilẽtiales p3 scd'm haly. ter/
tio tegni galieni canone.196. ubi dicit se ipsum fore
expertũ camphorã esse medicinã facientẽ euadere
ex putredine huio℞. Et dicit ipse pp hoc ego dedi
ipsam in potu in egritudinibus pestilentiarũ & ĩ fe
bribus putridis hæc haly. Et dicit rasis.4. almãso/
ris cap. de mortalitate & cautela eius q͏̃ mortalitas
in plurimũ in fine estatis & in autuno accidere so/
let. quapropter si in estatis medietate euenerint plu
uie: nubes quoq; & pluuia℞ multitudo nocte & die
permanserit & meridionales uenti multi perflaue/
rint uel aer etiam ita quietus fuerit q͏̃ non moueat
& cum hoc & meridionalis uẽtus turbidus existat
a caene & uino & confectionibus de melitis &
a fructibus recentibus & dulcibus & a balneo & la
uacro aquæ calidæ oĩo abstinendum erit: in omni
aũt comestiõe de aceto comedendũ: & utendũ erit
& omnia in quibus acetum ponit' comedẽda erũt
de rob quoq; fructuum ualde acetoso℞ & ponti/
corũ sicut de rob succi uuæ acerbæ & succi ribes &
granato℞ acetoso℞ & malo℞ acetoso℞ ac succi
sumach. Et rob acetositatis citri sumẽda erunt simi
liter aceti multa quantitas bibenda erit sæpe: q͏̃ si
magna necessitas carnẽ comedere cogat galis per/
dices masculini sexus edos quoq; & uitulos cũ ace
to & uuæ acerbæ succo sumat in his similibus con
diti nec non hares & huben & murot edi debent.
Si aũt in corpore sanguinis aliqua appareat motõ
minuatur absq; mora. Mansiones autem in qui/
bus est sedẽdũ frigide sint: qua℞ porte foramina a
parte septentrionis sint aperta & sic euadent aeris
pestiferi dispositiões: uariolas ac morbillos habẽ/
tes nec nõ & febrẽ. sic euadũt si hoc regimie uo
luerit uti: ppea cũ talis t͏̃pris dispositio fuerit infan
tes & iuuenes & corpora habentes grossa & cole/
ram rubeã plus aliis custodiendi erunt. Quando
aũt in fine estatis multus fuerit calor. Autũnus quo
q; ualde siccus & multũ puluerilẽtus extiterit & fri
gus & pluuia uenire tardauerit. Mansiones tũc in
frigidandæ & humectandæ sunt de pannis grossis
de canabo & lino aqua aspersis & appensis & aq̃
in pauimento domus rorande erũt a labore quoq;
& coitu solicitudine abstinẽdũ erit. Corpus aqua
calida lauandũ est & aqua nimis in potu sumenda
similia quoq; cocta in mane cũ multa aqua & pan
eo zucaro bibẽda erit & aqua in niue infrigidata
a dulcibus uero & calefacientibus & a uino nisi
multa tẽperatũ fuerit aqua cauendũ ẽ. De citrulis
cucumerib⁹ aũt & cucurbitis & portulacis & his si
milib⁹ multũ erit comedendũ. sũmopereq; cauendũ
ne in sole sedeatur neq; ieiunet neq; comestio tarde
tur. Sitis ẽt nullomodo tolleranda ẽ. Si quis uero
in meridie dormire uoluerit in locis quiescat frigi/
dis. Nutriẽtia quoq; edat quæ diximus. Pisces ue/
ro si comedere uoluerit super carbones assatos eos
comedat: uuas quoq; in quibus est acetositas come
dat. In tali uero tempore singulis diebus aquam bi
bere ordei multũ confert & p͏̃cipue corpora calida
& sicca habentibus. hi. n. hoc regimine pre omni/
bus aliis indigent: & per hoc etiã ẽ possibile febres
acutas in tali tempore euadere. Quando aũt in no
cte miste appatuerit aeris apparitiões corruscationi
bus similes & aeris color ietericie similis: uẽti quo/
q; flauerit primo quorũ aduentu multi homines &
animalia egrotant: in nocte quoq; si uideant' ĩ aere
radii splẽdẽtes egrotantes cito mortẽ incurrũt: aer
etiã difficulter attrahitur & ora egrotantiũ fetidũ
emittunt odorẽ. Ipsi quoq; infirmi multũ angustiã
tur & ardorem habent magnũ & sitim patiuntur
uehementem & ipso℞ infrigidantur infirmitates
& uomunt & egerũt humores fetidos: & quando
talia adsunt fructus & olera quæ in tali nascuntur
tempore sunt dimitenda & aqua quæ in superficie
terræ manifesta est bibenda nõ ẽ & aer calidus frigi
dus est. Dom⁹ preterea q͏̃diu aqua & aceto mixtis
irroranda est. Et si cũ h⁹mõi ĩ aere odores fetidi &
putridi sint interficiunt hoies cum sandalis. & cam
phora sũt suffumigandæ & aqua rosacæ irrorãdæ
domus etiã cũ costo & thure & storace & butimẽ
& camphora & sandal. suffumigari debẽt. Nutriẽ
tia quoq; sint acetũ & lentes sumac & silia & suc/
cus uuæ acerbe: acetũ quoq; cũ aqua temperatũ bi/
bendũ est uinum dimitendũ In hac quoq; disposi/
tione sumere in potu unũ de trociscis camphore.
sæpe confert: etiã ẽ cũ aqua niuis bibenda & aquæ
bluitiõis frigide utendũ est. Vnus preterea antiquo
rum phisicorũ dixit & iste fuit paulus & dixit hoc
ruffo q͏̃ si duæ partes aloes sumantur & croci ori/
entalis mirre uniuscuiusq; uncia & detur ex eis in
principio mortalitatis cuiq; põdere .12. abarach. i.
pondus trium grano℞ ordei singulis diebus ut est
aut cũ uino tẽpato eũ aqua maximũ affert remediũ
dixit enim ille se hic neminem uidisse hanc medi/
cinã ĩn principio mortalitatis habentẽ qui nõ eua/
ferit: hæc rasis. Et hanc etiã medicinã ponit auero.
6. colliget capi. ultimo. Et similiter Auicena.4. ca/
noñ. tractatu.4. ubi supra prout posterius dicetur ĩ
hoc capitulo. Et anno xp̃i.1348. in tempore. s. maxi
me mortalitatis peritissimi medici ĩ oxonia hãc maxi
me approbabãt medicinã iter alias tñ ad reprimẽdũ
maliciã ipsius aloe aliq̃ alia addiderunt. Receperũt
enim aloe mirra .31. cinamomi.3. tres troci gario
filorũ macis ligni aloes masticis ana dragmam se/
mis: feceruntq; puluerem q͏̃ sumpserunt de eo om/
ni die ĩ principio mortalitatis põd⁹ dua℞ dragma.

deum & cum modico uini aqua mixti multũ profuit. Vnde & hanc medicinã nota diligenter q̃ꝛ ꝓbatur. Et dicit rasis ubi supra ꝙ Galienus dixit ꝙ bonliuar cum aceto & aqua bibitum huic dispositioni conueniens ẽ & tyriaca uiperarum eidem ualde congruit. Confert etiam i temperie aeris putrefacti suffumigatio cum costo & turæ & storace & & xiloaloes & bunch.i.nodus in ramo uel in stipite mirti & sandalis & cãfora & mirra hæc rasis ibidem. Et cap. immediate precedẽte.s. de cautela egritudinum trãseuntium dicit ꝙ terra ĩ qua antrax & mortalitas fuerit fugienda est q̃ꝫ si quis fugere non poterit & fuerit mansio in locis in quibus ista fuerint in loco altiori morari debet & locum qui supẽ uento infirmi eligere debet locus uero dicitur sup esse uento infirmi per quem uentus transit ad infirmum. Egritudines uero quæ de uno ad aliũ transeũt sicut lepra scabies ptisis & febris. Ex qua seq̃t mortalitas quæ tũc accidunt cũ aliq̃ in mansionibus augustis ẽi oĩbus ista patiẽtibus uel sup uento eoꝝ sedẽti. Egritudo ẽt oculoꝝ de uno ad aliũ si intuitus fuerit cũ transit: pustule quoq̃ ad aliũ transeunt. Et insup sũmopẽ obseruãdũ ẽ ut ab oĩbus egritudinibus malũ hñtibus odoreꝫ sani elongẽtur: & supra uentũ sedeãt hæc rasis ibidẽ. Et dicit haly li. 6. de regali dispositiõe cap. 30. ꝙ oportet cedere in loco & a regimine in q̃bus cõtingunt putredines quæ sunt cãe pestilentiaꝝ si possibile ẽ ꝙ non sit habitatio sup uentos q̃ per eas transeũt putredĩes: & sic sit habitatio aut ĩ subterraneis parui hũoris: aut ĩn domibus in quas nõ trãsit aer mult⁹ & riges aceto sunt aeres & mixto & odorifere frigidis uaporibus iocũdis ut sandala camphora & huiꝰi & multiplica odores frigidos & iocũdos. Et in eodẽ ca. 30. esse principiũ dicit haly utatur requie q̃ patiẽ pestilẽtias morbos in domibus frigidis & ꝓpe decursus aquaꝝ in habitaculis altis oppositis q̃ aquiloni sternatur domus rosis & aliis odoriferis frigidis: euaporet domus cãphora & isrigetur aqua aceto mixta. Et dicit auenzoar in libro chair medicinarũ uersus finem ubi loquit̃ de epidimiis ꝙ domus palaciate melioris habitudĩs sunt in isto casu q̃ꝫ domus teraneæ & iube ꝙ sternẽtur in domo res odorifere & frigide sicut mirra & suffumigetur dom⁹ & roretur cũ aceto forti: sint q̃ꝫ fenestre dom⁹ apte uersus septentrionẽ q̃a meridionales uẽti nocẽt in isto cãu. Sic itaq̃ patet sc̃d̃m sñiam haly & auenzoar cuiusmõi erũt habitacula eoꝝ qui patiũtur morbos pestilẽtiales & q̃ uoluerint perseruari ab eis & qualiter eoꝝ habitacula erũt ꝑparata. Nunc dicendũ ẽ de eoꝝ dieta & eoꝝ cura sc̃d̃m sñiam Auicene rasis auẽzoar & haly & alioꝝ: Dicit itaq̃ auicẽna ubi supra. sint cibi eoꝝ qui huiusmodi infirmitates patiuntur ex accetosis desiccatis & sint paucæ quantitatis. Cibi nanq̃ eoꝝ sunt mali in tẽpore pestis quatenocet eoꝝ multitudo inquantũ fit additio & nocet iterũ inquantũ sint mali & oportet ut extrahantur a corpore humores superflui & inclinetur regimen eius ad exsiccationẽ oĩno & ex minoratione cibi nisi in exercitio oportet ut non administretur ei neq̃ balneũ neq̃ uinũ neq̃ tolleretur sitis & rectificetur aer & declinet cibus ad accetosa & minoretur ex eo & sit caro eius decocta in accetosis & oportet ut utatur eis quæ prohibent putredinẽ & de illis quibus ex ea fit euasio ẽ administratio tyriacæ cũ bono regimine. Et de medicamine facto ex aloe & croco & mirra sumatur oĩ die circiter. 3. q̃m ẽ adiuuamẽtũ: hæc auicẽ. Et dicit rasis ubi supra ꝙ ĩ hac febre directe incedendũ ẽ aquã frigidã dando & rob de fructibus acetosis: & fit hoc quæ ex generatis & ex succo uuæ acerbæ & ex piris & maceanis citrinis uel citri acetositate: ꝙ si nullũ istoꝝ habeatur acetũ cũ aqua ægris dandũ est & lac acetosũ cũ farina ordei atq̃ lac ualde acetosũ ex quo nutriantur hac. Præterea laborantes passione aliquid comedere sunt cogendi. Plures enim eorũ nihil sumere uolunt herbas frigidas & bene redolentes olefaciãt: trocisci quoq̃ de cãphora cũ rob de cicere quotidie dẽtur & pectorib⁹ eoꝝ emplastꝛe ex sãdalis & camphora & aqua rosacea superponatur: hæc ille. Et dicit auenzoar ubi supra ꝙ subtiliatio cibi ẽ utilis in isto casu & sit panis de bona farina & bñ fermentatus in quo appositũ sit tẽpore confectionis parũ de aceto: a carnibus autẽ uniuersis se abstineãt ubi contingit corruptio aeris circundat: hæc ille. Et dicit hali eodẽ libro. 6. de regali dispositione eodẽ cap. 30. ꝙ diligenter debes considerare si euent⁹ infirmitatũ & passionũ prædictarũ ẽ a passiõe mutatione aeris & cautela erit usu regiminis ex cõtrariis complexioni aeris in isto tempore tã in cibis q̃ in medicaminib⁹ prodest etiã euacuare humore aeris complexioni consonũ eo tempore & amputare naturã eius. Si aũt aduentus eius est de corruptione aeris & alteratione substãtiæ eius quoniã huiusmodi habitudo accidit aeri sc̃d̃m maiorẽ partẽ ex excessu caloris & humiditatis oportet esse cautelã ab incursu harũ infirmitatũ primo de flebotomia deinde ex laxatiuo & huius est purgare superfluitatẽ calidã. Deinceps utatur regimine refrigerãte & desiccante caueat obuiare aeri calido & uenenoso & occupari in sole utatur balneo aquæ dulcis frigidæ: desinat repletio ciboꝝ: famẽ & sitim non tolleret: caueat carnes ambulantiũ magnorũ animaliũ generantes pessimos chimos. Et si pestis incũbit eo tempore alicui ambulantiũ animaliũ carnes illius speciei omnino fugiat & continens. sit circa carnes auium tantũ ut sunt pulli gallinæ & huiusmodi utantur in leguminibus herbis refrigidantibus utetur uinum in cuius loco sumatur robum pomorum & huiusmodi. Plurimi autem timent aduentum pestilentiæ quorum complexio calida & humida ut sunt pueri adolescentes: quare oportet eos multiplicare sanguinis minutionẽ & augere usum eoꝝ qui refrigerant & desiccant: caueant & oĩo regimen calefaciẽs & humectans. Fiunt aũt pestilentiales morbi plurimi q̃ñ est autũnus nimie siccitatis paꝝ hñs

pluuiarũ statim post estatẽ magni caloris: ut sũt fe
bres cotiee: quare necesse est petendũ usum regimis
refrigerantis & humectantis. Multis etiã tempori/
bus fiũt morbi frigidi fleumatici ut appoplexia &
hu⁹i quare oportet uti regimine calefacienti & de/
siccanti: hæc haly ibidem. Et dicit gordoñ. libro. i
lilie medicine cap. 10. ꝙ ꝓseruari possumus a pesti/
lentia si tempus est frigidum odorãdo muscũ & li
gnũ aloes & storacẽ & silia aromatica siue come/
dendo siue odorando. Et si tp̃s est clarũ conuenit
ꝙ fiat in aromaticis frigidis sicut sandal. rosis cam
phora & hu⁹i. unde & ipse gordon. ponit hãc cu
ram. s. ꝙ rectificet' iuxta tp̃m naturas ĩfrigidando
in estate cum foliis salicis & cãnaꝝ uitis albe & cu
cur bitaꝝ cũ multitudine aquæ frigidæ & aceti &
aquæ rosatiæ. Et odoret camphorã rosam sandala
& oia acetosa competunt sicut est lac acetosum &
herba acetosa quæ dicitur acedula malum granatũ
& succus uuæ acerbæ & acetositas citri & uitet' uni
uersaliter repletio cibi & potus & coitus uniuersa
liter debent uitari tp̃e pestilẽtie. Si aũt egritudo fue
rit sanguinea fiat flobotomia. Si colerica digerat'
materia & curet' sicut deret & ita de aliis humori/
b⁹: hæc gordon. Ex ꝑdictis ergo potest recolligi ꝙ
si pestilentia fuerit calida istis debet uti odoran/
do uel comedẽdo camphora. scilicet rosis sandalis
etiam oibus uenisar quæ dicitur oibus anglice ua/
tidili & similibus frigidis aromaticis quæ prius po
nũt'. Aer etiã debet securari ut predictũ est sternen
do domũ & oẽm locum suum cum foliis salicis &
foliis uitis albæ & cum foliis lactuee & rosarum &
cetium folioꝝ predictoꝝ cum multitudine aquæ fri
gidæ & aceti & tunc ualent oĩa acetosa sicut est lac
acetosum & acedula & malagranata & alia consi
milia quæ ponuntur prius. Lapides etiã ualentes ĩ
pestilentia calida sunt isti margaritæ iacinta saphi
rus smaragdus corallus albus & rubeus & alii cõsi
miles & cũ istis debent aliqua frigida aromata mi/
sceri. Sed in pestilentia frigida ualent ista muscũ li/
gnum aloes ambra gariofili nux muscata & storax
calamita cinamomũ os de corde cerui et multa cõ
similia. Ex istis potest uti odorando & comedẽdo
cum quibusdam aliis calidis aromaticis. Valentia
aũt composita in utraq; causa sũt hæc. Vinũ odori
ferũ tyriaca mitridatum potio muscata leucia ga/
leni diãbra dimargaratõ alipta muscata & alia cõ
similia. Et ille medicine quæ prius ponebãt' scd̃m
rasim & alios medicos oxome quæ sũt ex mirre &
aloe & aliis ꝑdictis ualent in utraq; causa. Et sit die
ta sua & eius habitatio sicut prius dictũ est. & isto
mõ fit ꝓseruatio & cura a morbis pestilentialibus
Et haly libro. 6. de regali dispositione ca. 30. ponit
ꝓseruationem a morbis pestilentialibus transeunti
bus seu cõtagiosis ut ẽ lepra scabies ptisis obtalmia
uariola & similia qñ hu⁹i morbi transeunt in eum
qui cohitat patienti non oportet aliquid cũ eis cõ/
morari nec cohitare in domo una. sed longe fiat
habitatio ab eis ad locum quæ sunt supra uentum
per illos flantem: hoc quoq; modo oportet regi il/
lum qui pestilentialer uult uitare morbos ut supeti⁹
dictum ẽ: atq; hec ẽ collectõ regiminis utilis illi cui
est animus a pestilẽtialibus morbis & transeuntib⁹
& contagiosis preseruari. Et finitur hæc distinctio
de pestilentia & epidimiis & corruptione aeris.

℃ Incipit distinctio decima de caristia & uilitate
annone. & continet quattuor capitula.
Cap. primũ de generatione caristiæ.

POstq̃ locutum est
de pestilẽtia & cor
ruptiõe aeris eo ꝙ
tã caristia q̃ pestilẽ
tia ex aeris corru/
ptione prouenit.
℃ In hoc aũt cap.
primo dicendũ est
de generatiõe cari
stie ꝑ quo est sciẽn
dum ꝙ caristia du
plex est. s. generalis
& ptiolaris. Et utraq; ẽt subdiuidit' qa q̃dã attẽdit
tur penes locũ & q̃dã pener spẽm ipsius ãnone. Ca
ristia aũt generalis scd̃ locũ & scd̃m annonã ẽ qñ
ꝑ totam regionẽ magnam uel per totum unum cli/
ma tãta est ãnone penuria quasi in qualibet specie
annone & precipue in specie frumenti ꝙ q̃ pluri/
mi in illa regione uel in illis regionibus pre fame ni
mia moriuntur. Caristia uero particularis scd̃m lo
cum & scd̃m annonam est qñ ĩ una parte unius re/
giõis deficit solum unica species ãnone & maxie ẽt
in alia specie alia a specie frumenti. Et notandum
ꝙ caristia ãnone q̃cũq; in his regionibus septẽtrio
nalib⁹ ut cõiter ñ ꝓuẽit nisi aliqb⁹ istaꝝ qnq; cãꝝ
. s. ex defectu culture aut ex nimia frigiditate aut ex
nimia siccitate aut ex nimia hũiditate aut ex abdu/
ctõe uictualiũ ab illis regiõib⁹: & ꝓter has qnq; cãs
cõtingit aliqñ in q̃busdam partibus caristia ex tõe
quadã consumptiuo: ĩ quibusdam a uento magno
quæ annonam ante ueram maturitatem eradicat.
Defectus aũt in aratura aut est quia terra nõ aratur
q̃tũ deberet aut quia aratura ex tp̃e destruitur. Per
frigiditatẽ quoq; cãtur caristia. Si enim in hyeme fi
unt gelu multum excessiuum diu durans cum uẽto
magno nulla existente niue uel modica neq; prata
neq; campi seminata erũt isto anno fertiles ut sole/
bant si tamen illud gelu sit excessiuum tam durans
sit cum niue magna ab initio multominus erit tali/
um destructiuũ. Et notandum ꝙ gelu in uere con/
trariatur oibus seminibus tunc seminatis & ex ab/
sentia caloris etiam in estate unum maturitatis ãno
ne multos prolongatur Vnde per illam causam &
propter magnam penuriam annone quæ tunc acci
der in illa parte anni ut cõmuniter est maior ca/
ristia annone scilicet in iunio iulii & augusto ta/
men ex aliis causis circumscriptis his quæ ex nĩ/

mia humiditate proueniunt fames notabiles nõ ti
mētur Siccitas etiam ut dicunt yconomi nõ nocet
frumento.sed ordeo fabis & pratis Fabæ enim &
ordeum non crescunt nisi post seminationem suaȝ
aliqualē hūiditatē hūerint.Et quia fames notabil'ī
aliquo loco nõ stat cū copia frumēti ī eodem loco
quā quidē copiam dici stumaco in istis regionibus
non impedit siccitas:ideo ex siccitate fames nota/
bilis in istis regionibꝰ raro uel nunquam causatur:
Hūiditas aūt excessiua cõiter est cā ī istis regiōibꝰ
magne famis &ꝑ cõseqn̄s magne caristie frumenti
sine qua fames magna nõ accidit: unde uidēdū est
quot & ī qbꝰ mõis hūiditas frumēti caristiā opat'.
Et noãtdū ꝙ .10. mõis hūiditas agit ad caristiā fru
mēti Primo uidelicet ꝙ īpedit uēditores ne frumē
tum suū ad locū uēditiõis ualeāt deportare sed illa
cā per se nõ est multū timēda:tñ qa raro aut nunq̄
ob illam solam cām accidit caristia & diu mansu/
ra iamē quia & si accidat ē signū caristie in p̄nti
est tñ multotiēs cā per accidens maioris caristie ī fu
turū. 2.agit humiditas ad frumenti caristiaȝ quia
& si non noceat de facto creditur tñ ab oībus hõi/
bus uel a pluribus ꝙ tāta hūiditas sine nocumento
notabili nõ trāsibit. 3.hūiditas agit ad caristiā qa
sicū forti uenti de acciderit ipm̄ frumētū primit &
inclinat.Sed ista cā sicut & prima nõ est multū tim̄
da tū qa raro accidit tū qa non deprimit nisi in lo
cis ubi ē copia magna frumēti:tū qa ēt ut cõiter ñ
accidit talis iclinatio frumēti nisi ī locis mõtuosis
& solū ad hoc ex altera pte montis sup quā flat uen
tus.Et dicit' cõiter ab yconomis non oportet time
re de fame dū ualles fertiliores fuerint mõtibus.

4.agit hūiditas ad caristiā producēdo herbas no/
ciuas in frumēto: & hoc pt duobus modis accidere
scilȝ rõe arature in hyeme uel rõe hūiditatis ī niue
in estate uel in uere:qa si accidat primo modo nõ ē
multū timendū qa per artificiū possūt huiꝰ i herbe
auferri.Sed si accidat.2.mõ magis timēdū est tū qa
ē malū ꝑnosticādū tū qa nūq̄ȝ aut raro accidat hoe
absq̄ȝ quecūq̄.6.nocumētoꝝ & hūiditatis seqn̄tiū
5.agit hūiditas ad frumenti caristiā in retardādo
eiꝰ maturitatē & ista est cā timēda: tū qa nocet ara
turæ āni futuri:tū qa p ddationē ipsius frumēti ma
turitatis eiusdē efficitur maior caristia: tū quia pp
frumentū post terminū naturalē sue maturitatis no
tabile retardamentū & ī suis granis ē ipfectū & sua
grana a suis spicis nõ faciliter sepant'.Terminꝰ aūt
naturalis maturitatis ipiꝰ frumenti in quibusdā ptī
bus citius est:in qbusdā partibus tardius iuxta con
suetudinē pric siue loci. 6.agit hūiditas ad frumen
ti caristiā quia īpedit ipm̄ colligi & ista cā ē timēda
tū qa nocet araturæ futuri āni:tū pp delationē fru/
mēti ī autūno efficitur magna caristia:tū ēt quia si
per talē caristiā pullulauerit frumentū in suis follicu
lis nulli dubiū est qn ex tota reddit' quasi iperfectū
& inutile fere .7.agit hūiditas ad caristiā qa destruit
araturā Quare notandū ꝙ in oī pte āni nocet ex/
cessiua hūiditas : araturæ tñ in quibusdā ptibus ma

gis & in quibusdā minus iuxta cõditionē pric siue
loci.Item pluuia notabil' in actu impedit ī pluribꝰ
locis dū durat ne aretur terra. 8.agit humiditas ad
frumēti caristiā ipediēdo ne in suo tpe debito semi
netur:pluuia enī magna in actu impedit ne semine
tur dū durat:& ēt pluuia excessiua tā tarde ꝑtenta
retardat sēiationē post p tp̄s notabile. 9.agit hūi
ditas ad frumēti caristiā ꝓhibēdo ne ipm̄ frumētū
oriatur uel ne ad q̄ntitatē debitā uel perfectionē cõ
fuerā deueniat uel in suffocādo eū post ortū:primū
aut horum facit plurimū excessiua stati post semia
tionē uel statim aut adueniens q̄ntitatē aut debitam
in stramine frumenti impedit quecūq̄ multum ex/
cessiua inter eius seminationem & completum au
gumentum in stramine suffocationem aut frumen/
ti post eius:ortum facit quecūq̄ȝ humiditas multuȝ
excessiua in quacūq̄ parte anni inter ortum ipsius
frumenti & eius fere completum augmentum in
granis.Et nota ꝙ frumentum ortum non suffocat'
per humiditatem nisi eius radix per tempus notabi
le i aquam totaliter emergatur. 10.agit humiditas
ad frumenti caristiam impediendo ne floreat ut de
beret.Et est notandum ꝙ quecunq̄ȝ pluuia notabil'
in tempore quo frumentum floret est ei nociuum
& durat tempus floꝝ quasi per mensem & incipit
in quibusdam partibus tardius & in quibusdam ci
tius.Et hæc causa inter omnia prius dicta est maxie
timenda tum quia citius nocet tū quia nocet magis
latenter:cito enim nocet propter teneritateȝ floꝝ
destruendo eos ne grana generētur quia flores ipsis
granis multo facilius destruuntur . Latentius au/
tem nocet quia ante apparitionem florum si tem/
peries fuerit conueniens apparet frumentū sine ui/
tuperio deteriorari apparet quo ad uisuȝ per huiꝰī
pluuiam.Et iam in minimo frumento nõ apparet
sed sciri potest āteq̄ȝ talis excessiua hūiditas in mul
to frumento nocuerit: per hoc ꝙ post q̄ȝ grana fue
rit generata unaq̄q̄ȝ spica pauciora grana retinet q̄ȝ
ut comuniter solebat q̄libet talis spica retineri in ta
li regione:ī ipsis spicis:etiam loca plurima inter.ȝ.
grana uacua inueniri cõtingit:cuius loca in aliis tē
poribus solebant granis repleri ualet tunc ut alias
quod libet granum est alteri grano contiguum. un
de quelibet quasi spica sursuȝ erecta nõ uidetur ma
gis uersus unam differentiā põnis q̄ȝ uersus aliam
derlinare:cuius tamen contrarium uerum est cum
ipsæ spicæ solita granorum copia onerantur.Et ita
q̄ȝ patet qualiter humiditas agit ad caristiam frumē
ti humiditas nimia & nocet siligini sicut & frumē
to sed ordeo nõ tantum nec ita cito nocet sicut fru
mēto:fabæ aūt magis gaudent in maxima humidi
tate cum tñ eorum radices non immergantur ex
toto.Quantum autem ꝙ agit ad caristiam ānonæ
est abductio uictualium ab aliqua regione uel ab
aliqua pria. Cum enim in aliquo loco fuerit ma/
gna penuria annonæ in aliqua eiꝰ spē quecūq̄ spēs
fuerit & illi loco siue illi regiõi adiacet aq̄ magna
maria uel alia mediante q̄ annona abduci poterit

uel adduci illius regionis incole ppter lucrũ suũ q̃runt annonã in regione alia ubi maior fuerit copia dum tñ illa pdicta aqua illi adiaceat regioni. Vnde & in regione propria sunt ipsi in coletã maioris caristiæ in secũda uilitas & in regione cui adiaceat talis aqua fine q̃i citius accidit caristia q̃ĩ aliis regionib⁹ dꝫ sed ut cõmũiter maxima caristia in ista regione. Sic itaq; patet ex quibus cãis notabilib⁹ caristia annonæ & indigna prouenit. Sed præter istas cãs caristiæ ãnonæ pdictas sũt & aliæ cãæ nõ tantã caristiam nec ita ulem faciens quaꝝ una est ros cadens super segetes eosq; cõsumens. Dicit eni albert⁹ .2. metheoroꝝ circa princi. ꝙ ros generat᷑ ĩ uapore quæ multũ habet hũidi aerei & subtilis terrestris sicci & nõ eleuatur ros nisi in tpe caumateris qui cũ eleuat᷑ dirigit᷑ caliditate solis hũidũ aereũ & pmiscet᷑ ei fortiter terrestre siccũ & postea frigore cõperato pinguescit hũidũ aereũ & cadit ros fluẽs & uiscosus & uastilis ad mollis modũ sup herbas & segetes & folia arboꝝ: sole aũt agẽte ipsũ euaporat hũidũ & cõburit᷑ in eo terrestre siccũ & fit q̃si faria subtilis sparsa sup herbas segetes arbores fructus & folia & siccat ea & cõburat iducitq; serenitatẽ in eis & multis nocet ouibus si herbas sup quas cecidit comedenti: hæc albertus. Grando etiam si eius lapides sint multi in numero & multum excessiui i q̃titate uiolẽtia nimia destruit quodcũq; genus ãnonæ. ꝙ attigerit. Dicit eni albert⁹ ubi supra ꝙ grãdo cadẽs nõ solũ destruit fructus quos inuenit sed ipedit fertilitatẽ terræ in sequẽti ãno & ea quæ pcutit reddit inutilia in tm̃ ꝙ iumenta nõ nutribiliter accipiũt tũc cibũ & hoc est quia frigus multũ est in grãdine frigus autẽ est quãtitas mortifera & hæc uirtus manet in aqua quæ liquefacta in grãdine humefacit terrã & ipedit fertilitatẽ eius & ĩfusa fructibus extinguat in eis calidũ naturale digerens hũidũ nutrimentale fructuũ terris crudũ remanẽs generat iumẽtis abominationẽ. Gutta aũt magna pluuiæ cũ sit calida totũ facit᷑ oppositũ est eni ipsa bonæ cõmixtionis cũ aereo & subtilis terrestris & hẽt i se multũ de caliditate uapoꝝ. Ex quo fiat germinatio & opi'e ĩfũdit terrã & si lędit alios fructus tenẽs hoc nõ facit nisi ex ui pcussionis: hæc albertus. Et dicit᷑ ab hyconamis ꝙ nix nũ q̃ nocet frumẽto nec aliis segetib⁹ sed magis prodest eis a nimia frigiditate ptegẽdo. Et huic cõcordat albertus ubi supra dicẽs ꝙ aquæ nimis resolute multũ fecũdan terras & faciũt crescere semina q̃a paulũ paulatĩ egrediẽs tẽpat in eis frigiditatẽ & fuerit bone cõmixtionis cũ aereo terrestris. Quãdoq; autẽ a uẽto magnoq; segetes añ uerã maturitatẽ eradicat cãtur caristia aliqualis. sed non multa ut dictũ est. Aliq̃ñ autẽ submersio segetũ i aliquibus partib⁹ terræ iuuat ad caristiã. In quibusdã eni terris quæ sũt propinquæ littori maris uel magnaꝝ fluuiũ accidit submersio omniũ segetũ & silr omniũ uictualiũ in eisdẽ terris existentiũ ex nimia inundatiõe aquæ fluuialis ul' ex nimio cursu aquæ marinæ circũstantis. Istæ autẽ terræ ultiæ positæ nõ faciũt magnã caristiã ut comuniter sed solũ paruã mutare tñ pñt ad magnã caristiã cũ .5. cãis prius positis uel cũ aliqua caꝝ. De fabis dicit᷑ uulgariter ꝙ quãto plꝭ sũt tãto pauciores p uno de mõ: & hoc est quia ut comuniter nõ est magna copia eaꝝ in ãnis hũida excessiue & propter penuriã aliaꝝ spẽꝝ ãnonæ & sũt ipsæ fabe tũc tẽporis cariores. Et sub noie fabaꝝ in pposito cõtinent᷑ lẽticlæ pise & orobi & silia & fame nigris gaudẽt in maxima hũiditate dũ tñ eaꝝ radices nõ immergant᷑ ex toto. Nulla eni ãnone est spẽs arboꝝ uel herbaꝝ nõ cõsuetaꝝ crescere i aquis. quæ diu crescere pñt mõ debito dũ in aqua totaliter immergit᷑ eius radix. In aliquibus autẽ regionibus meridionalib⁹ frequẽter accidit caristia ãnone ex locustis & aliis uermibus & animalibus nociuis destruẽtibus segetes. Sed hoc rari⁹ accidit in terris nostris borealib⁹ eo ꝙ hoc prouenit ex nimio excessiuo calore & nimia siccitate & magna corruptione aeris quæ nõ accidũt in istis regionib⁹ nostris excessiue sicut i regiõib⁹ meridionalib⁹ Etiõ in terris nostris nõ est timendũ de caristia magna ãnonæ pronemẽte ex cãis illis sed magna caristia prouenit hic ex hũiditate excessiua sicut pri⁹ dictũ ẽ. Aliæ cãæ possẽt adduci de caristia ãnonæ sed istæ iã dictæ sufficiãt ad pñs. Vilitas autẽ ãnonæ puenit ut comuniter ex cãis oĩo cõtrariis pdictis causis.

¶ Capitulum secundum qualiter sit pronosticandũ de caristia: & uilitate ãnonæ per orbes magnos & per ecclypses luminariũ.

MOdo intendo ponere regulas particulares astrologiæ qualiter de caristia & uilitate ãnonæ est pronosticandũ. Et primo i hoc cap. quõ per orbes magnos & per coniunctiones magnas. & per eclipses luminariũ. Pro quo sciendũ est hic sicut in aliis distinctionibus dictũ est ꝙ oportet te primo scire initiũ orbis magni in quo fueris & extrahere dominũ ei⁹ iuxta doctrinã traditã in tractatu primo hui⁹ libri dictinctiõe prima ca .4. Item oportet te scire inuestigare diuisorẽ ãni tui & signũ pfectionis orbis magni in quo fueris ac etiã gradũ pfectionis prout dictũ est ubi supra. Habito ergo dño orbis magni in quo fueris oportet te inuestigare dominũ coniunctiõis magnæ & similiter dominũ eclipsis lunæ & solis. Si aliqua ipsaꝝ habuerit significationẽ super anno tuo per quo uolueris pronosticare de caristia & uilitate ãnonæ. Et scias dominia coniunctionis magnæ uel eclipsiũ luminariũ p ea q̃ tibi dixi in tractatu primo distinctionib⁹ scda & tertia. ¶ Dico igitur scdm sententiã ptole. 2°. quadripartiti ca. 8°. & silr scdm albu. 5. de coniunctionib⁹ magnis dif. prima. Saturnus cũ fuerit dñs orbis magni aut dñs alicuius cõiunctionis magne aut alicuius eclipsis luminariũ: aut cũ fuerit diuisorẽ alicuius anni orbis

magni aut alicuius ãni de significatione cõiunctionis magne uel eclipsis p̄cedentis & fuerit eius significatio sup terrã: accident in terrarum fructibus dimitutiones & detrimenta: quia calor in eis debilitatur ex saturno: & maxime accidet detrimenta in his quibus homines necessario indigẽt: erunt autẽ detrimẽta eorum puermes qui generantur in oletibus & malis fructibus uel per locustas. Et dicit albu. ubi supra q maxime erit detrimentũ in fructib⁹ qui traxerit ad acetositatẽ. Et dicit ptole. q erit detrimentũ in fructibus & submersionibus & magnis pluuiis aut ex magno frigore & similibus: ex quibus accidet magna fames seu caristia occasiõe cui⁹ multi hoĩes morientur. Tamen secundm haly sup isto ca. 8. secũ quadripartiti ptole. nõ iudices in re quæ nõ erit in suo tpe Verbi gra. si significatio saturni accidat ĩ tpe ĩ quo nõ sũt messes uel triticũ conuenit ut nõ iudices sup triticũ nec s[illegible]per uuas in tpe non uuarum secundm haly. ¶ Et secundm ptoleme. ubi supra & secundm albu. ubi supra differentia. secunda. Iuppiter optinẽs dominiũ significat habũdãtiã uictualiũ seu augmẽtũ rerum necessariarũ hoibus & fructus terræ augmẽtabuntur & erũt salubres & salubres erũt maris: nauigatiões. Et dicit ptole. & haly q fructus terræ & oẽs res aliæ p̄fectibiles erunt: nocentes uero minuentur quia oĩs p̄la qñ uincit multiplicat res cõcordantes cũ eo & suũ contrariũ destruit. Vnde saturnus crescere facit oẽs res impedientes naturã humanã propter frigus & superfluitatẽ hũorum sicut ea hñt odorẽ & saporẽ malũ & oẽs res cõtrarias sibi dãnat sicut ea quæ hñt saporẽ & odorẽ bonũ. Iuppiter uero cõtrariũ oĩo operatur: hæc haly ¶ Mars uero p̄dictũ obtinẽs dominiũ secundm intentionẽ ptole. ubi supra & secundm albu. ubi supra dif. tertia si fuerit eius figure sup terrã in rebus ad usũ hominũ ptinentibus ut in aĩalibus aut ĩ terræ nascẽtib⁹ accidet dãnũ magnũ ualde erũt q fructuũ detrimenta p inflamationes cauماتisq eos cõburẽs aut p locustos uel anteq̃ hoies se iuuãt de istis cadent p̄pter indignos uẽtos uel p ignẽ cadentẽ ĩ horreis aut granarii cõburentur. Sol uero p̄dictũ obtinens dñiũ quoq significat caristiã ãnone Dicit eni albu. 4. maioris itroductorii diff. sexta q antiq assilauerunt cõiunctionẽ solis cũ planetis directioni sue in locis in quibus sui caloris grauitate aĩalia & seia purit. silr assilauerunt oppõnẽ suã ultie remotioni a locis in quibus p eius absentiã aĩalia consũit & seia. Vnũquẽq quartũ aspectũ assimilãt locis in quibus partẽ aliã & seminũ in una pte ãni cõsũit & in alio tpe ãni cõsumere desinit. Equalitatem quoq loci assilauerunt in quibus. s. nec calore nec frigore ĩ uno aliqd consũit: hunc silr modũ sextili atq trio aspectu assilauerũt hæc albu. ibidẽ. Et secundm albu. 5. de cõiũctionib⁹ magnis dif. tertia sol p̄dictũ obtinens dñiũ annũ infructuosũ significat.

Itẽ secundm ptole. ubi supra & secundm albu. 5. de cõiũctionib⁹ magnis differ. quarta. Venus cũ prædictũ dñium obtinuerit & fuerit eius signifi. in aquis faciet eas fecundas & erunt nauigationes secure & erit in mercimõiis magnũ lucrũ. Et secundm haly maxime hoc erit ĩ rebus suauib⁹ & aromaticis ut sũt spẽs bone & odorifere & pãni & lapides preciosi. Et dicit ptole. q animalia quibus utuntur homines & silr res crescent & multiplicabũtur & proficiẽt. Itẽ secundm ptole. ubi supra & albu. ubi supra dif. 5. Mercurius p̄dictũ obtinẽs dominiũ si fuerit ei⁹ sigificatio ĩ terra significat destructionẽ fructuũ cã cõbustionis & uentorum & mortalitatẽ & locustas. Luna uero cũ p̄dictũ dominiũ optinuerit qñ significat ãnõe caristiã propter eius superfluã humiditatẽ q precise in regionibus borealibus. s. ĩ anglia & in scotia. Nã secundm albu. 4. maioris introductorii dif. sexta luna ceteris plãetis est hũidior & licet humiditas uitã & uite durabilitatẽ significet si ipsa tñ superflua fuerit impediet. Nã omne superfluũ impediens iudicatur Et ulteri⁹ dicit albu. ĩ eadẽ differẽtia q luna pl⁹ ceteris planetis humiditatẽ significat. Quapropter nimiam humiditatem citius ceteris planetis a p̄la qui sibi cõplectitur corruptionẽ suscipit. Et secundm albu. 5. de cõiunctionibus magnis dif. sexta luna prædictũ optinens dominiũ significat mortẽ & detrimentũ in bestiis quibus hoies utuntur. Sic itaq patet q luna p̄dictũ optinens dominiũ quoq significat caristiã ãnone & uictualiũ & hoc p̄pter ei⁹ hũiditatẽ superfluã & p̄cipue ĩ tertis nostris septẽtrionalibus in quibus ẽ ipsa luna domina. Ex prædictis ergo patet q saturnus mars & mercurius p̄dictũ dñium optinentes significãt caristiã anone & silr in quib⁹ casib⁹ sol & luna. Sed Iuppiter & uenus cũ p̄dictũ dominiũ optinuerint significant ubilitatẽ ãnone & uictualiũ & terre fertilitatẽ ut p̄dictũ ẽ. ¶ Et secundm albu. 5. de cõiũctionibus magnis dif. prima. Saturnus cũ p̄dictũ dominiũ optinuerit & fuerit in ariete significat corruptionẽ aeris diminutionẽ uictualiũ. Et si fuerit in tauro significat corruptionẽ messiũ. Et si fuerit illic retrogradus significat diminutionẽ reddituũ. Et si fuerit saturnus in libra p̄dictũ optinens dominiũ significat paucitatẽ panis & uini. Et si fuerit in scorpione erũt multæ niues corruptiones messes. Et si fuerit saturnus in sagictario & retrogradus p̄dictũ optinens dominiũ significat caristiã panis. Et si fuerit in capricorno significat corruptionẽ agriculture & redditus hereditatũ p̄pter multas aquas & hũiditates. Et si fuerit in aquario significat detrimentũ panis & uini. Et si fuerit saturnus ĩ piscibus p̄dictũ optinens dominiũ significat paucos reddit⁹ & paucos fruct⁹. ¶ Et secundm albu. ubi supra dif. secunda. Iuppiter ĩ ariete p̄dictũ optinẽs dominiũ significat augmẽtũ panis & plãtatiões arborum & uinearum. Et dicit haly ĩ tractatu suo de existentia planetarum sub radiis solis q. Iuppiter in ariete stationari⁹ sigificat hũdãtiã fructuũ & feni. Et secundm albu. ubi supra. Iuppiter ĩ tauro p̄dictũ optinẽs dominiũ significat multitudinẽ panis & uini cũ dimitutione arborum. Et secundm haly ubi supra si fuerit. Iuppiter matutinus siue oriẽtalis significat habundantiã fructuũ & pascue. Et secundm albu. Iuppiter

in geis significat augmentū panis & uini & pcipue
in parte occidentis Et forte erit diminuto messis.
Et secūdm haly ubi supra. Iuppiter in uirgine sub ra/
dus significat habūdātiā rege. Et secūdm albu. ubi su/
pra. Iuppiter i scorpione significat prosperitatē ui
neage & agriculturæ cū bona plantatione arborg.
Et secūdm albu. Iuppiter in piscibus predictū opti/
nens dominiū significat ꝙ pluuiæ corrūpent uine/
as & oliuas & arbores & messes. & si fuerit illic retro
grad' sigifi. malitiā rege ī se. ℭ Mars uero predictū
optinens dominiū si fuerit i tauro secūdm albu. signi
ficat ubi supra differētia tertia paucitatē mctus. Et
secūdm albu. mars in leone predictū optinens dñiū si
gnificat caristiā bestiage & panis & pcipue in orié/
te. Et si fuerit mars in uirgine significat mltitudinē
panis & uini. Et cū fuerit mars in scorpione signifi
cat uehemēs frigus i qrta autūnali hiemali & estiua
li cū multa siccitate aeris & nocet' hoc pani & uino
& arboribus & messibus. Et si fuerit mars in sagi/
ttario multiplicatur frigus in qrta hiemali & sic exi
stens erit corruptio ānone. s. panis & uini cū multis
palmage plātatoib'. Et si fuerit mars in capricorno
significat multos reddit' hereditatū cū paucitate fru
ctuū. Et si fuerit. Mars in aquario significat prospe
rū aeris cōmixtionē cū multitudine panis & uini
& cū multo bono sed paucitatē eorūdē in ptib' ma
ritimege. Et secūdm albu. ubi supra. Mars in piscib' p
dictū optinēs dominiū caristiā bestiage cū bona ae
ris cōmixtione Et dicit albu in partib' istis ubi su/
pra i eadē differentia tertia ꝙ sol pdictū dñiū opti
nēs significat ānū ifructuosū. ℭ Et secūdm albu. ubi
supra differentia quarta. Ven' pdie. opti. dominiū
si fuerit eius significatio sup speciē bestialē qua utū/
tur homines significat multiplicationē eoge & eoge
pfectionē. Et si fuerit ei' significatio sup elemētū
terreū significat bonū esse seminū arborg & fructu
um. Et si fuerit eius significatio sup elementū aqua/
tici significat habūdātiā aquage & euasionē nauiū
in mari. ℭ Mercurius uero pdictū optinens domi
niū significat caristiā ānonæ ꝑut dictū est. Et dicit al
bu ubi supra differētia quinta. Mercurius si fuerit i
ariete pdictū optinens dominiū significat paucita/
tē ānone. s. panis & uini. Et si fuerit in tauro signifi
cat destructionē ānone cū aquis multis. Et si fuerit
in cācro significat frigiditatē aeris cū paucitate āno
ne & destructione fructuū & pcipue in occidēte. Et
si fuerit in leone significat destructionē arborg fru/
ctuū & seminū cū paucitate ānone. Et si fuerit i uir/
gine significabūt fortūæ bonā cōmixtionē aeris &
multiplicationē ānone. Et si fuerit in libra signifi/
cat paucitatē ānone cū humiditate aeris. Et si fuerit
in sagittario significat paucitatē panis & habūdan
tiā uini. Et si fuerit i capricorno significat multū lac
& mel cū mltitudie ānone. ℭ Et secūdm albu. ubi su
pra differētia sexta. Luna pdictū optinēs dominiū
significat mortē bestiage quib' hoies utunt' & qñ ꝙ
cōmisceť ei' sigificatio cū significatiōe signi arietis
ut. s. qñ ē eqdistās ei signi. diminutionē ānone. Si fue
rit in geis pdictū optinēs dominiū significat destru
ctionē uini. Et si fuerit i cācro erit siccitas & fames
in hoībus. Et si fuerit in leone significat multā uēdi
tionē bestiage & magnū pciū eoge & prosperā dis/
positionē eage fructuū. Et si fuerit in uirgine signifi
cat salutē hominū & animaliū cū utilitate bestiage
& multitudine pluuiage & ānone. Et si fuerit i sagi
ttario significat detrimētū omniū aīaliū & pcipue
auiū & detrimentū ānone & destruētur hereditatū
reddit'. Et si fuerit in capricorno significat utilitatē
ānonæ & prosperitatē potus & metualiū. Et si fue
rit in aquario significat mltitudinē locustage & no
cumentū & redditus fructus arationis. Et si fuerit
Luna i piscibus pdictū optinēs dominiū significat
destructionē anni & multitudinē pluuiage cū utilita
te ānonæ: hæc albu. ibidē ℭ Modo dicā tibi regu/
las particulares de caristia & uilitate ānonæ sūptas
ex eleuationib' plage sup alias i diuersis signis secūdm
sententiā albu. 6. de cōiunctionibus magnis. Et sci/
to hic sicut in aliis distinctionib' pcedentib' huius
tractat' secūdi ꝙ oēs regulæ sūptæ ex eleuationibus
plage sup alios i ariete ponunt' i differētia pria illi'.
sexti libri albu. de coniunctionibus magnis: & re/
gulæ sūpte ex eleuationib' plage sup alios i tauro po
nūt' i differētia secūda illi' lib. sexti & sic cetera. Dicit
itaq albu. ubi supra ꝙ saturn' sup iouē in ariete si/
gnificat siccitatē multā & mltitudinē ānonæ & mes
ses. In tauro significat siccitatē aeris nimiā i plurib'
climatibus cū augmētatione messiū In leone pauci/
tas pluuiage & diminutio messiū i plibus terris erit
& in piscib' multos pisces & multas puas aues si/
gnificat. Saturn' uero sup martē i tauro significat
siccitatē & nimiā famā. In leone magnos uētos ca/
lidos & paucitatē ānonæ & messiū. In uirgine du/
rabile frigus tpe cōuenienti cū ipedimento arborg
In capricorno ualorē asinoge: & ipiscib' multos pi
sces & multas paruas aues significat. Saturn' sup
solē in tauro significat paucitatē roris & ānonæ. In
libra siccitatē multā & famē i plurib' terris. In sagi
ttario paucitatē messiū & mortē bestiage significat.
Saturn' sup uenerē in sagittario significat bonū
esse messiū. Et in capricorno caristiā asinoge signi/
ficat. Saturn' sup mercuriū i libra significat multā
siccitatē & famē in plibus climatib'. In sagittario
mortē bestiare. In aquario corruptionē messiū: & i
piscibus multitudinē auiū & piscū significat. Sa/
turnus sup lunā in tauro significat paucitatē ānonæ
In libra multā siccitatē & famē in plurib' regioni/
bus. In sagittario mortē bestiage cū pauca seruatio
ne messiū significat. ℭ Iuppiter uero sup saturnū i
ariete secūdm albu. ubi supra significat uētos tēpera/
tos in messib' & pfectū i eis. In geis ꝓsperitatē mes
siū & fructuū i quibusdā locis. In cācro multitudinē
messiū in leone ꝓsperitatē messiū. In uirgine ꝓspe/
ritatē seminū. In libra pulcrū esse messiū: i capricor
no augmentū messiū. In aquario fertilitatē mltoge
regionū. Et i piscib' multos pisces & paruas aues si
gnificat. Iuppiter super martē i tauro significat de

structionē ī pluribus regionib⁹. In scorpione ferti
litatē regionū significat. Iuppiter sup nenerē ī geis
significat multitudinē messiū. In libra ꝓficuū messiū
In sagittario ꝓsperitatē messiū. In capricorno ānū
prosperū. Et in piscib⁹ multitudinē pisciū & parua
rū auiū significat. Iuppiter sup mercuriū ī cācro si
gnificat īpedimentū ī plantis. In sagittario multitu
dinē messiū. In capricorno augmentū messiū. Et in
piscib⁹ multoꝝ pisciū & paruaꝝ auiū. Iuppiter su
per lunā ariete significat fertilitatē āni. In tauro mul
tā fertilitatē & salutē signifi. ℭ Mars sup saturnū
In uirgine significat plēs redditus fructuū. In scor/
pione locustas nociuas ī messib⁹. In sagittario uili
tatē ānonæ. In capricorno multitudinē asinoꝝ &
ouiū. Et ī piscib⁹ multaꝝ pisciū & paruaꝝ auiū si/
gnifi. Mars sup iouē ī capricorno significat mor/
tē ouiū. Et in aquario incrementū plātarū. Mars
sup uenerē in leone & in uirgine significat multas
locustas. In capricorno mortē ouiū. In aquario lo
custas siccitatē & caristiā ānonæ. Et in piscib⁹ ꝓspe
ritatē multarū regionū & multitudinē pisciū & par
uaꝝ auiū significat Mars sup mercuriū in uirgine
significat caristiā asinorum. In capricorno caristiā
asinoꝝ mortē ouiū & paucitatē auiū. In aquario
paucos boues & paucitatē cæteroꝝ aialiū cū mul/
ta uenatione & caristia annonæ. Et ī piscibus mul
tā uenationē & fertilitatē ī parte occidentis sed cari
stiā sementis ānonæ significat. Mars sup lunā ī arie
te significat caristiā q̄drupedū. In tauro ꝑcium be/
stiaꝝ. In cancro caristiā ouiū & bouū & h⁹i. In leo/
ne caristiā bouū cameloꝝ & h⁹mōi aīaliū. In libra
paucitatē aliū trahentē onera. In scorpione ualorē
bestiaꝝ. In capricorno caristiā bouū & asinoꝝ. Et
in piscibus adhuc paucitatē bouū & alioꝝ aliū signi
ficat. ℭ Sol uero sup saturnū ī ariete signifi. multitu
dinē messiū. In tauro multā famē in hoībus. sed au
gmētū fructificatōis arboꝝ. In leone mltas locustas
& augmentū herbaꝝ significat. Sol sup mercuriū ī
aquario significat ꝓsperitatē redditūū: & ī piscibus
multitudinē uolatiliū & pisciū signi. ℭ Venus sup
saturnū in cācro significat locustas multū destruere
segetes. In aquario bōitatē messiū significat. Ven⁹
sup iouē in libra significat caristiā ānonæ & destru
ctionē messiū. In capricorno mortē ī ouib⁹ cū pau
citate ānonæ. Et in piscib⁹ detrimentū uolatiliū cū
multis humiditatib⁹ & messib⁹ significat. Ven⁹ su
per mercuriū in cācro significat paucitatē ānonæ.
In geīs augmentū possessionū. In scorpione captio
nem pecoꝝ in plurib⁹ terris. In capricorno caristi/
am asinoꝝ & cameloꝝ significat. Ven⁹ sup lunā in
piscib⁹ significat mltitudinē pisciū & paruaꝝ auiū
ℭ Mercurius sup saturnū in libra significat medio
critatē ānonæ & messiū. In capricorno detrimētū
herbarū. In aq̄rio augmētū messiū: & ī piscib⁹ pau
citatē uolatiliū significat. Mercurius sup iouē in
uirgine significat paucitatē seminū & herbarū. In
sagittario inundationes cū destructione regionū. In
aquario bonitatē redditūū. Et ī piscib⁹ siccitatē &
famē in plurib⁹ terris significat. Mercuri⁹ sup mar
tē in ariete significat paucitatē messiū. In geīs mul/
tā mortē ouiū. In sagittario destructionē redditūū
In aquario caristiā asinorū cū multitudinē messiū.
Et in piscib⁹ ualorē asinorū & mortē ouiū & mul
tas messes significat. Mercuri⁹ sup solē in leone si/
gnificat mortem in ābulantibus cū multis locustis.
In uirgine multos redditus cum multis locustis. Et
in piscibus paucitatē uolatilium & pisciū significat
Mercuri⁹ sup uenerē ī ariete sigificat ꝓficuū messiū
In aquario incrementum messiū significat. ℭ Lu/
na uero super saturnū in tauro significat paucitatē
messiū. In cācro etiā paucitatē messiū. In libra mul
titudinē messiū & in piscib⁹ paucitatē signi. Lu/
na sup uenerē in tauro significat preciū asinorū &
mortē bouū & paucitatem messiū & seminū. In ca/
pricorno dispersionē asinorū mortē boum siccita
tē & paucitatē sementū & messiū significat. Luna
sup mercuriū in piscib⁹ predictū optinēs dominiū
significat multitudinē uolatiliū & pisciū. Ex ꝑdi/
ctis patet qualiter plæ sigificāt caristiā & uilitatē an
nōæ p eleuationē quorūdā eorū sup alios. ℭ Et di
cit albu. 3. de cōiūctionib⁹ magnis differētia prima
quādo iungit͛ uenus saturno significat fertilitatem
substantiarū aquaticarū ut sunt margarite & simi/
lia. Et quādo coniungit͛ mercuri⁹ cū saturno adue/
niet omnib⁹ mors & fames. Item scd̄m albu. 4. de
coniunctionib⁹ magnis differētia prima. Cū fuerit
aries signū ꝑfectiōis orbis magni aut fuerit ī eo gra
dus ꝑfectionis orbis aut ꝑuentat ibidē directio uel
profectio: uel cum fuerit gradus ascendentis siue
locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicuius
eclipsis luminarium in ariete aut cum fuerit ibi/
dem almutaz siue dominus dispositor alicu⁹ tem/
porū reuolubiliū erit multitudo herbarū & pascuo
rū & mediocritas arborū & erit corruptio ī cibari
is propter humiditatē: diminuent͛ messes arenales
cū ꝓsperitate aliorū fructuū. Itē albu. ubi supra dif
ferentia scd̄a cū fuerint tauro significationes q̄s ꝑdi
xi erit ānus mediocris cū multiplicatione panis &
uini & fructus. Et scd̄3 albu. ubi supra differentia
tertia cū fuerint signo geminorum significationes
ꝑdictæ significāt multa tonitrua & coruscatiōes &
uentos occidētales destruētes reddit⁹ & ꝑcipue ī p
te meridiei sed multiplicabunt͛ messes in pluribus
climatibus & significat multitudinē fructuū. Cor/
dei & datilorū cū salute arborū. Et scd̄m albu. ubi
supra differētia q̄rta cū fuerint cācro significatiōes
ꝑdictæ erit fames & pauptas ꝓpter siccitatē sed erit
augmentū plātationū seminū & indigebunt hoīes
multū equis & asinis & erit mors ī aīalibus sed erit
forte tunc mltitudo cibi & pot⁹. Et scd̄m albu. ubi
supra differētia sexta cū fuerit uirgini significatiōes
ꝑdictæ multiplicabit͛ fames. Et scd̄m albu. ubi su/
pra differētia sexta cū fuerint scorpioni ꝑdictæ si/
gnificationes erit multitudo ānonæ & messium &
erit destructio pascuorū pre destructionē niuiū &
erit mltitudo bestiarū aquæ & uermiū terræ. & no

cumentũ hoĩbus a uermibꝰ. Et sc͞dm albu.ubi su/
pra differẽtia nona cũ fiunt sagictario significatio/
nes p̄dictæ erit mltitudo uermiũ terræ & boũ & de
structio spicarũ. Et sc͞dm albu.ubi supra differen
tia quinta cũ fuerint.aquario significationes predi
ctæ nocebũt humiditates uineis sed erit ãnus fertilis
& augmentabunt ãnonæ tñ multiplicabunt locu
stæ.Et sc͞dm albu ubi supra dif.12.cũ fuerint signo
piscũ significationes p̄dictæ prosperabit agricul/
tura & multiplicabunt fructꝰ & panes cũ pauca re
seruatione redditunũ.Et sc͞dm albu.7.de cõiũctioni
bus magnis differẽtia prima cũ fuerit signũ p̄fectio
nis orbis magni aut ascẽdentis reuolutionis uel di/
rectio uel locus alicuius cõiunctionis magnæ uel e/
clipsis luiarũ in ascendentis regionis tuæ aut si ali/
quis pl'a dñator fuerit in eo in temporibꝰ p̄dictis si
gnificat q͂ apparebũt in regionibꝰ & ciuitatbꝰ q̃ꝝ
significationes sunt illius signi bonitas uirtus & re
nouatio reꝝ & cõplementũ eaꝝ & multitudo co/
mestionis & potatiõis. Itẽ sc͞dm albu.ubi supra
differẽtia sc͞da.Cũ ea quæ p̄dixi apparuerint in se/
cunda domo planeta aut dispositor fuerit ibidẽ ap
parebit in regionibꝰ quartaꝝ significationes sũt ali
qui signi mlta uẽditio & emptio & aquisitio cẽsus
Et sc͞dm albu.ubi supra differẽtia quinta cũ eo quæ
p̄dixi fuerint in.5.domo apparebit i regionibꝰ qua
rũ significatiões sũt illiꝰ signi.s.usurpatio reddituũ.
Et sc͞dm albu.ubi supra dif.sexta cũ ea q̄ p̄dixi fue/
rint i sexta domo appebit ĩ misio ĩ mercimoniis i re
gionibꝰ quaꝝ significationes sũt illiꝰ signi negotia
multa & uẽditio & ẽptio. Et sc͞dm albu.ubi ostẽdi
tur supra cũ ea quæ p̄dixi fuerit in sexta domo appe
bit in regionibꝰ quarum significatiões sũt illiꝰ signi
aquisitio cẽsus.Et sc͞dm albu.ubi supra differentia
quinta cũ ea quæ p̄dixi i quinta fuerint domo erunt
mltæ uẽditiones & emptiones datõ & acceptio &
largitas & multa subst̃ãtia regis i regionibꝰ quaꝝ si
gnificatiões sũt illiꝰ signi hæc albu.ibidẽ. Et debes
obseruare oẽs regulas p̄dictas de sĩgificatõibꝰ pl'aꝝ
& signoꝝ in reuolutionibꝰ ãnoꝝ mũdi & i initiis
q̃rte ãni ad p̄nosticãdũ de caristia & ulitate ãnõæ.
Et dicit mesalla in ep'la sua ca.9.q͂ cũ cõiunctæ fue/
rint oẽs tres planetæ supiores i uno termino uel fa/
cie & aspexerit eos sol significat res maximas sc͞dm
quãtitatẽ fortitudinis eoꝝ & eũ q uincit i signis eo
rũ:& hæc ẽ maxima cõiũctio quæ significat destru
ctionẽ quorũdã climatũ nec nõ & res maximas &
p̄cipue si adiuuerint aliq pl'aꝝ iferiores:& scito q͂
fortior eoꝝ sit sĩgificator q si fuerit fortũa significa
bit fortunã. Si ãt malꝰ significabit impedimẽtũ. Et
hi pl'etæ cũ fuerit ĩ exaltatiõibꝰ suis significant bonũ
& temporis aptationẽ.Si uero cõiuncti fuerint in
descendentibꝰ suis significãt detrimentũ corruptio
nẽ & siccitatẽ & famẽ & siccitatẽ nisi fuerint fortu
nati.Et si cõiuncti fuerint i signo igneo significant
siccitatẽ. Si i aq̃rio mltitudinẽ pluuiaꝝ i aereo forti
tudinẽ uentoꝝ & i terreo multũ frigus & ĩpedimẽ
tũ.Et si cõiuncti fuerint i signo masculo significant
destructionẽ masc'loꝝ ex aïalibꝰ & si i fẽio sĩgificat ĩ
fẽis aïalibꝰ.Et ubi supra ca.10.dicit.Mesahala q͂ cõ
iunctio iouis cũ saturno est cõiunctio maior & cõ
gregatio euentꝰ ab ea est ut aspicias hora cõiunctio
nis eoꝝ ad ascẽdens & pl'as & scias illũ q uincet il/
lũ.s.i finẽ eoꝝ qui si fuerit fortũatus significabit bo
nũ & temporis aptatõnẽ.Si uero significat malũ si
gnificat detrimentũ & corruptionẽ siccitatẽ & fa/
mẽ.Et cũ fuerit.Iuppiter saturno fortior significa/
bit bonũ in eadẽ cõiunctione.Si uero fuerit satur/
nus fortior significabit malũ & tribulationẽ.Et cõ
iunctio coꝝ ĩ signis igneis & aereis significat sicci/
tatẽ & grauitatẽ fori & in terreis significat destru/
ctionẽ seminũ & famẽ & in aquaticis multitudinẽ
pluuiaꝝ.Et si fuerit fortunati significãt aptationẽ
in oĩ q͂ significauerint & diminutionẽ mali.Et ubi
supra ca.5.dicit.Mesahalla de cõiunctione duaꝝ ĩ
fortunaꝝ q͂ hæc cõiunctio maxime.s. saturni &
martis si fuerit in signo igneo significat destructio
nẽ & siccitatẽ & in aereo uentũ.Et ĩ aquatico signi
ficat multitudinẽ pluuiaꝝ.Et i terreo significat ge/
lu & fortitudinẽ frigoris.Et fortunæ cũ aspexerint
minuẽt de malo & cũ aspexerint mali augebũt. Et
ubi supra ca.12º.dicit mesalla q͂ cõiunctio minor ẽ
cõiunctio iouis & martis & significat euẽtus q fue
rit ex pluuiis & nubibꝰ & corruptione aeris.Et si p̄
fuerit in ipsa cõiunctione fortuna significabit for/
tunũ.Et si p̄fuerit malus significabit malũ.Et scito
q͂ cũ cõiuncta fuerit fortuna cũ malo appebit natu
ra illiꝰ quæ fuerit fortior.Et si cõiunctꝰ fuerit malꝰ
malo uincet malus nisi p̄fuerint cõiunctioni fortu/
næ mltæ hæc mesahalla ibidẽ. Et dicit abraã auẽzo
ar in libro de cõiunctionibꝰ & ãnoꝝ reuolutioni
bus ca.5.tp̄e cõiunctiõis saturni & iouis uide q̄s eo
rũ fuerit eleuatus sup aliũ mõ quo dc͞m est prius in
distinctione imediatæ precedente cap.2.Et si fuerit
saturnus multiplicabunt p mundũ odia & turba/
tiones fames & ĩfirmitatũ sp̄es. Et dicit mesahalla ĩ
ep'la sua ca.7.eclipsis solis nõ potest esse q̄n signifi/
cat euẽtũ magnũ sc͞dꝫ quãtitatẽ eclipsis. Scias igit
ascendẽs mediæ eclipsis.1.pl'as uincentes quæ p̄sunt
figuræ q si fuerit mali significãt ĩpedimentũ & cor/
ruptionẽ.Et si fuerit fortunæ significãt fortunã &
aptationẽ. Et scito q͂ eclipsis solis cũ fuerit i ariete
significat siccitatẽ & famẽ.Et simil'r si fuerit i signis
igneis & si fuerit ĩ aquaticis significat multitudinẽ
pluuiaꝝ & detrimẽtũ. Et scito q͂ fortũæ cũ aspexe
rint minuẽt ĩpedimentũ.Mali uero cũ aspexerit au
gebũt ĩpedimẽtũ & minuẽt ex fortuna.Ex hoc idẽ
debes ĩtelligere de eclipsi lunæ p̄ut dicit.Messahala
ubi supra ca.5.Et dicit messahala q͂ debes inuenire
ascendẽs mediæ eclipsis & uidere pl'am q p̄fuerit eiꝰ
ascẽdenti & figuræ eclipsis.Quod si fuerit malus si
gnificat detrimentũ & si fuerit fortuna significat p̄
fectum.Et scito q͂ eclipsis lunæ cũ fuerit i signis fri/
gidis significabit forte frigus.Et si i aquaticis mul/
titudinẽ pluuiaꝝ & maximæ si adũauerit tp̄s & si
fuerit hiems.Si uero fuerit estas significabit tempe/

ramentū aeris hæc mesahalla. Et dicit ptole.2.q̃dri
partiti ca.7.ꝙ si locꝰ eclipsis aut locꝰ ī quo ē pleta q
dn̄atˀ ī loco q̃ ē eclipsis aut ī loco augis p̄cedētis uel
subseq̄ntis eclipsim fuerit ī signo equoctiali uernali
ī fructibꝰ arboꝝ cū oriri cepit & ī ficubꝰ & ī ficulne
is & ī eis cōtēpanis eueniet significatio eclipsis siue
bōa siue mala tā eclipsis lūæ q̃ eclipsis solis. Et si ali
qs p̄dictorū locorū fuerit in signo solsti. estiuali in
fructibꝰ q̄ colligūtˀ & reseruantˀ futura cōtingere de
signabūt p̄terq̄ ī egipti regiōibꝰ ubi ī augmēto ni/
li ppriæ significatiōes ostēduntˀ. Si autē fuerit loca
p̄dicta ī signo eqnoctiali autūnali erūt sigificatiōes
ī seibꝰ eū seīnantˀ ac ī herbis & ī silibꝰ. Et si fuerit ī si
gno solsti. hyemali ī oleribus & ī hoc ꝙ ex piscibus
appet & uolueribꝰ significationes eclipsis eueniēt.
Similiter cum fuerint hora eclipsis dn̄i disposito/
res siue loca p̄dicta ī locis ppriæ uersꝰ oriētē cōstitu
tis ī fructibꝰ & ī aliis quoꝝ āni sūt iuuētut; eueīre fu
tura designabūt. Et si in occidēte fuerit in his quo/
rū āni sūt senectutis significatiōes cōtingēt. Et di/
cit abraā auenz. ubi supra cap.7.ꝙ ptole. dicit ꝙ si
acciderit eclipsis ī āno cōiūctiōis magnæ alicuiꝰ cō
siderare debes ad lunā eclipsis & iuxta signa ascn̄s si
cut uidimꝰ ē. Et si fuerit eclipsis ī signis aq̄s & aspi
ciāt ipsā ifortūe ē malū oībꝰ his quoꝝ negociū ē aq̄ū
necnō & his q uadūt p mare: hoc quoq; mō iudica
re debes supra greges multaꝝ bestiaꝝ si fuerit ecli/
psis ī ariete. Si aūt ī tauro sup armēta magnaꝝ be/
stiaꝝ. Et si ī leōe sup siluestres bestias hæc abraā ibi/
dē. Et debes obseruare ea q̄ tibi dixi tractatu pᵒ hu
ius libri distictiōe tertia ca.4 & .5. Ad sciēdū magis
speāl̄r ī qbꝰ generibꝰ reꝝ accidet effectᵘ eclipsis. Et
ī ista distictiōe ita poteris scire q̄l̄r ē pnosticādū de
caristia & uilitate ānonæ scd̄m uiā ptole. & haly.2
q̃driptiti p eclipses luiariū. Et dicit albu. ī lib. expi
mētoꝝ ca. de eclipsis sigificatiōe ꝙ cū euenerit ī ali/
quo āno eclipsis aspice signa eclipsis & dn̄m eiꝰ &
scito eiꝰ eē ac locū eiꝰ ex diōne ascn̄tis eclipsis & lo
cis eiꝰ ex dn̄o āni & sigisiratore regis & aspectu pl'a
rū ad eū: qa si aspexerit ipsū obscuratū aliqs pl'a ipe
ditˀ & postea aspexerit eū mali generabitˀ & eo gra
uiꝰ si fuerit dn̄s domus eclipsis significator regis ꝙ
si fuerit ita & eū aspexerit mali timebitˀ sup regē cū
puenerit sol ad mediū celū eclipsis. Et si fuerit dn̄s
domus eclipsis significator āni timebitˀ sup hoīes.i.
sup uulgꝰ cū occurerit sol ascn̄ti eclipsis scd̄m quāti
tatē substāne ascn̄tis. Et si fuerit ad imaginē hoīum
erit malū ī hoībꝰ. Et si fuerit ex substātia seīs erit ī sel
bꝰ & si fuerit ī sbstātia aq̄ꝝ erit ī his q̄ sūt ī aqs scd̄z
subāz signi. Et ad unā q̄q; horā ītegrā eclipsis lūæ
erit mēsis ī destructiōe & de eclipsi solis ānus. Post
hoc aspice pti sup q̄m euenerit ex loco eclipsis & loco
dn̄i eius scd̄m substātiā utrorūq; signoꝝ hæc albu.
ibidē. Et dicit albu.2.d̄ cōiūctiōibꝰ differētia sexta
ꝙ cōiūctio reꝝ ifortunaꝝ in tauro cū testimō reꝝ
duaꝝ luiariū & iouis & ueneris facit destructiōnē be
stiaꝝ & ipedimētū & caristiā p'simaꝝ. Et scd̄z abraā
auēzoar ubi supra c.10. dicit ꝙ Mesa. iq̄t ꝯsiderare
debes ī q̄libet cōiūctiōe siue magna siue media siue
mior etiā ī q̄libet eclipsi luiariū ad hæc & ī renoua
tiōe luiariū cuiuslibet āni ad signa ascn̄s cōiūctionis
uel eclipsis seu cōiūctiōis uel oppōis luiariū q̄ fuerit
añ itroitū solis ī arietē hæc enī ē radix magna: & as
piciēdū ē ad dn̄m signi ascn̄tis ī hora cōiunctionis
uel oppōis & ad almutaz q̄.s. dignitatē hēt ī hoc lo
co dūmō ipsū aspiciat ꝙ si iuenerimꝰ almutaz ī āgu
lo primo uel .10. significat hoc magnam frumenti
caristiā seu bladi ī terra illa. Si iste almutaz uel dn̄s
fuerit ifortūa seu pl'a caristiā sigificās & eo grauiꝰ si
fuerit auctꝰ ī gradu suo & ꝙ uadat plꝰ moto suo me
dio. Nā si motu suo medio minus mouetˀ & fuerit
retrogradꝰ minuētˀ caristiæ de die ī diem: idē quoq;
ē iudiciū si dederit ui seu fortitudinē suā pl'e quo in
uno dictoꝝ fuerit āguloꝝ. & si ī uno reliquorū an
gulorū fuerit res erit mediocris. Et consil̄r si fuerit ī
succedētibꝰ. Sed si fuerit ī cadētibꝰ erit ānona uilis.
Si autē fuerit almutaz cōbustꝰ a sole uēiet blado de
trimētū seu ipedimentū. Et si fuerit ī uno angulo
rū erit detrimētū magis ī cadētibꝰ uero puū hoc eti/
am facies quolibet āno nec ñ quolibet mēse: hæc al/
bu. ibidē. Et dicit māsor ī li. suo de floribꝰ ꝙ cū in
fortūæ cōiunguntˀ & luna cōiungitˀ saturno ī lōgi/
tudīe erūt fames & mortalitates p mūdū. Et supius
eodē lib. dicit māsor ꝙ dn̄s primi circli cū fuerit ī si
gnis fixis faciet mortalitates & caristiā hoc aūt sa/
piētes expti sūt: hæc ille. Et dicit aꝝ. ī li. de pprieta
tibꝰ elemētorū ꝙ nō est cā ānorū fertilitatis & āno
rū ubertat; nisi pp mutationē stellarū ī signis diuer
sis sup cliata septē.i. scd̄m albertū ibidē.2.tract.ca.
2.q̄ñ stellæ ascēdūt diuersimode ī cliatibꝰ.7. Et dicit
Ari. ibi supra ꝙ mortalitas gētium & caristia & re
gna uacua siue depplatio fuerit apud cōiunctionē
saturni & iouis & pmutatiōes euisdē cōiūctiōis de
triplicitate ī triplicitatē tūc enī accidūt accidētia ma
gna: hæc ari. Et dic̄ hermes put recitat haly.2.q̃dri
ptiti ptole. ī fine ꝙ si aliq̄ ifortuna fuerit in exalta/
tiōe alicuiꝰ pletæ hora eclipsis aut cōiūctionis ma/
gnæ aut quocūq; tpe reuolubili īpediet multum eos
q sūt in partitiōe illiꝰ pletæ. qa si signū arietis noce
bitˀ ab aliq̄ ifortūa nocebit uaccis & oībꝰ & messi
bꝰ & arboribꝰ. Et si saturnꝰ sc cōiūgit ī istis p̄dictis
cum cauda demonstrat famē fortē & frigus. scd̄m
reī q̄ cōcordauerit signū suū. Et si fuerit in piscibus
accidet defectꝰ piscatōis hæc hermes. Et dicit abra
am auēzoar ubi supra ca.10. ꝙ oēs sapiētes uolunt
ꝙ signa ignea & aerea sigificēt caristiā & bladi ma
lū & famē p mūdū. Et plus ī regiōibꝰ sup q̄s signifi
cāt. Et signa terrea & aq̄a sigificāt fertilitatē terræ &
uilitatē ānonæ. Et dicit balyabē. lib.8.ca.21.ꝙ q̄ñ
ābe ifortūe iūguntˀ cū cauda arietis cōtingēt occa/
sione ī bestiis minutis & ī nobilibꝰ: & hoc mō iudi
ca p ānū signū & sil̄r si iūgetˀ in uirgine erit occasio
ī blado & hæc sil̄r de illis q sūt de fortūa hoīnū hæc
illæ. Et debes iuuare te ī hac distictione cū istis pri/
us positis ī distictiōe ī mediate priꝰ p̄cedēte ī cōcer
nētibꝰ mortalitatē aliū qbus hoīes utuntˀ ut sūt bo

ues & oues & eq & silia. Nã ex magna mortalita/
te hꝰ mõi animalium prouenit caristia eorũdẽ.
¶ Caplm tertiũ q̃lr sit pnosticãdũ de caristia & ui
litate ãnoꝝ p reuolutões ãnoꝝ mũdi & q̃rtaꝝ ãni

Vm uolueris pnosticare de caristia
& uilitate ãnoꝝ p reuolutiões anno
rũ mũdi & p itroitꝰ q̃rtaꝝ ãni: optet
te primo iuestigare dñiũ ãni & .4. an
ni sedm doctrinã traditã tibi i tracta
tu primo huiꝰ libri distictione nona: & p illud pro
nosticare debes de caristia & uilitate ãnõe totiꝰ ãni
& totiꝰ q̃rte ãni ¶ Dicit itaq; albu. .4. maior; itrodu
ctorii differẽtia quita q saturnꝰ cũ pfuerit ãno abs/
q; martis aspectu uel alteriꝰ pletæ q poterit cũ ipedi
re facit supfluitatẽ frigoris i hieme i uniuersis regiõi
bꝰ frigidis septẽtriõalibꝰ & pibũt alia & scia: qđ to
tũ grauiꝰ i illis regiõibꝰ appebit cũ fuerit saturnꝰ de
scẽdẽs a medio circli sui augis. i regionibꝰ aut ultra
modũ calidis. s. australibus qũ saturnꝰ ãno pfuerit
minuet calor aeris & fit aer tpatꝰ & cõfortant in di
uidua aialiũ & semẽtũ & tpat eoꝝ cõplexio q aũt
mdiꝰ appebit qñ saturnꝰ descẽdẽs fuerit. Et cũ fue
rit saturnꝰ a sole i hieme i qbusdã cõplexionibꝰ abs
q; aspectu martis aut alteriꝰ pletæ ad eos i fine signo
rũ augebit i frigore hiemis & i eiꝰ lõgitudine & for
te multiplicatur i eo flatꝰ uẽtoꝝ septẽtrionaliũ q in
teriꝰ sũt frigidi & erit destructio aliũ, & sciuz & ma
xime i pte septẽtrionali Et si saturnꝰ ascñs fuerit dif
ficiliꝰ appebit i æstate bõa si illa fuerit calor aeris mi
nuet & frigꝰ augebit & estas abbreuiabit & maxi
me si saturnꝰ fuerit descñs. Et itelligit albu. plam eẽ
a sole qñ soli cõmiscet i sigificatiõe siue qñ eiꝰ nã cõ
miscet cũ natura solis ut patet ex pcessu albu ubi su
pra. Cũ fuerit dñs ãni & si soli sic iã dictũ est miscea
tur & aliũde nõ fuerit ipeditꝰ i istis tpibꝰ tpat aer p
calorẽ & hũiditatẽ cãntẽ & efficiẽtẽ & multi uenti
septẽtriõales tũc tpis flabũt q tpati erũt & aialia &
sria cõfortabũt. Sed mars cũ pfuerit ãno calore ni
mio estas hũdabit & diu durabit & erit nocibil aiali
bus & seibꝰ & plãtis & maxime in ptibꝰ q̃ sũt inter
motũ arietis & motũ cãcri. Et si i hieme iuẽtꝰ fue/
rit illo mõ erit hiẽs calida & breuis. Et hoc certiꝰ ap
pebit si mars ascñs extiterit & fuerit i signis meri/
dianis tunc enĩ ex calore nimio destruet cõplexiões
aialiũ & semẽtũ: i ptibꝰ uero septẽtriõalibꝰ frigꝰ mi
nuet tpe brumali & tpabit ibidẽ aer augmẽto calo
re & silr cõplexio aialiũ & seiuz tpabit & pcipue si
i signis septẽtriõalibꝰ extiterit. Sol uero ut dicit al
bu. ẽ tpatꝰ & eiꝰ pprietas ẽ opꝰ tpum & sigificatio
nitæ ulis. Sed significatio solis magis mãifestat i di/
stinctione imediate pcedẽte. Venꝰ aũt cũ pfuerit
ãno ut dictũ est de aliis pmixta fuerit soli tpamentũ
faciet & fertilitatẽ terræ & p cõseqns ãnunciabit ut
dictũ est priꝰ. Mercuriꝰ uero cũ fuerit dñs ãni soli
ut dictũ ẽ pmixtꝰ nec aliũde ipeditꝰ aer multis & di
uersis uẽtoꝝ corruptionibꝰ ex siccitate uẽtosa & p
cõseqns fructibꝰ terræ & ãnonæ ipedimẽtũ pstabit
Lũa uero cũ ãno pfuerit aut i qbꝰdã ãni tpibꝰ soli
pmixta extiterit p q̃rtãs ãni dispõet scđz q̃litates q̃r
tarũ suæ lũatiõis. i. pmã ãni q̃rtaꝝ faciet solito cali
diorẽ & hũidiorẽ & hoc hũiditate secũda & seroti
na: scđaz q̃rtã faciet calidã & siccã: & tertiã frigidã
& siccã: & q̃rtã frigidã & hũidã: & p cõseqns scđm
albu. ipsa lũa cũ ãno pfuerit dispõet ãnũ scđm suas
q̃rtas suã naturalẽ dispõnẽ & efficit ãnꝰ saluber aia
libꝰ & plãtis & semẽtibꝰ & fructibꝰ terræ. Et dicit
albu. ubi supra q ipsa lũa p suũ cursũ i uno mẽse i oĩ
bus signis mouet & mutat naturã tpum ãni solris
& eã iuicẽ cõmiscet atq; cõfortat & naturas tpet ut
aialia & semẽta possēt sustẽtari hæc albu. ibidẽ. Et
dicit albu. i suo lib. expimẽtoꝝ ubi loquit uidelicet
de dñio ãni q saturnꝰ cũ fuerit dñs ãni & dñs ascen
dẽtis & fuerit liber ab ipedimẽto erit ãnꝰ grauis frigo
ris & multaꝝ pluuiaꝝ & multiplicabunt amissio
nes i mũdo & erũt uẽti graues & nocibiles. Et si fue
rit mercuriꝰ cũ saturno ulr si aspexerit eũ pticeps quo
q; fuerit eiꝰ ac recepit ab eo dispõnẽ signif. q i diuer
sis cliatibus detrimẽtũ patiet amissiões & moriet
in terra occũtis aialia scđm substãtiã signi. i. si fuerit
i signo q̃drupedũ morient q̃drupedia & sic de aliis
& aspice cũ hoc luiare cuius est auctoritas q cũ fue
rit luiare cõfortatũ & auctũ fuerit lũe eius & non
fuerit ipedimẽtũ pulsabit ipedimẽtũ magnũ & pro
hibebit a malo. Et cũ fuerit saturnus i ariete uel in
eius triplicitate & pfuerit ãno rẽotus ab ãglo & nõ
aspiciẽs ascñs fuerit saturnus i ariete q a directus itra
bit sup nobiles destructio: & si fuerit retrogradus
signif. frigus graue & mortẽ aialiũ. Et cũ fuerit sa/
turnus i tauro uel i eius triplicitate & pfuerit ãno di
rectus i aglo signif. mortẽ oiũ & uaccaꝝ i terra in
q̃ est. & ppriẽ i signo eius. Et si fuerit retrogradus
destruet messes si nõ fuerit semis mutatio. Et si fue
rit i his signis remotus ab ãglo & aspexerit ascñs re
trogradus fuerit q; ipeditus p martẽ destructionẽ si
gnif. messiũ & mortẽ i terris i quoꝝ sigificatio fue/
rit: aut fuerit i .4. aspectu aut i oppõne eiusdẽ signi.
Saturnus cũ pfuerit ãno & fuerit i geis uel in eius
triplicitate & fuerit in ãgulo directus generabunt
uẽti septẽtriõis ac uẽti & turbines & pauciores erũt
aues. Et si fuerit rẽotus multiplicabunt uẽti oriẽtis
& occidẽtis generabit frigꝰ hiemis uñ & ãnona de
trimẽtũ patiet. Saturnus cũ pfuerit ãno & fuerit in
cãcro uel in eius triplicitate i ãgulo & directꝰ & nõ
aspexerit eũ mars generabit frigus & minuet calor
Et si aspexerit saturnus martẽ & fuerint ab eo for/
tunæ absentes erit mors magna in terra q̃ signif. si/
gnũ & multiplicabunt pluuiæ & aq̃ & frigus. Si aũt
fuerit directus & iunctæ fuerit ei fortũæ minuet eiꝰ
malũ nec sit lũa in ascñte & tiebit tũc sup diuites: &
si fuerit retrogradus & aspexerint martẽ signif. de/
structionẽ & interitũ terræ in cuius signo fuerit .4.
aspectꝰ & oppõnes eiusdẽ & signif. ẽt locustas. Et
si fuerit cadẽs & nõ aspiciẽs ascñs fuerit q; directus
& nõ aspexerit eũ mars securius erũt hoĩes. Et si fue
rit retrogradus & aspexerit eũ mars fortũæ q; absẽ
tes ab eo generabit frigus & multiplicabunt aquæ

& locustæ. lũa cũ fuerit ĩpedita ĩ signo & tũc ipsa ꝑs quæ sunt eiusdẽ signi in quo est inueniet malũ & tribulationẽ. ſ. ꝙ signif. ipse malũ ꝑ aspectũ suũ atq; naturã. Aspice in reuolutiõe cuiuscũq; ãni ascñs & eius ãgulos casus quoq; plagæ in locis suis & cõmixtiões eorũ ad inuicẽ significatores ĩ generib⁹ signorũ & naturarũ eorũ & descẽsionẽ solis in initio signorũ. Saturnus cũ fuerit dñs ãni & fuerit ĩ ariete significat paucitatẽ ãnonæ & uini & butyri & etiã unguẽtorũ. Et si fuerit saturnus in tauro signif. multitudinẽ messiũ mortẽq; uaccarũ & minuet᷑ uinũ atq; butirũ in pte occidẽtis. Et si fuerit in geis signif. submersiões & multitudinẽ niuiũ & detrimẽtũ in annona cũ multis uẽtis. Et si fuerit ĩ libra signif. detrimẽtũ in arborib⁹ æstũ quoq; & calorẽ & paucitatẽ ãnonæ & uini ac butiri. Et si fuerit saturnus ĩ scorpione & cõmixt⁹ fuerit ei lũa & mars erit graue frigus cũ destructiõe messiũ & seium. Et si fuerit saturnus in sagictario & aspexerit eũ sol modica erit annona & multiplicabunt᷑ locustæ. & morient᷑ aues. Et si fuerit saturnus ĩ capricorno signif. detrimẽtũ ĩ messibus & mltitudinẽ pluuiarũ & uẽtorũ. Et si fuerit saturn⁹ in aq̃rio signif. destructionẽ ĩ hoĩbus & minuent᷑ reddit⁹ arborũ & messiũ & multiplicabũtur. Et si fuerit saturn⁹ in piscib⁹ & fuerit dñs anni erit graue frigus & diuersitates aeris. Et si fuerit uenus & sol aspiciẽs & lũa fuerit lõge a saturno modica erit ãnona butirũ quoq; & unguẽta multiplicabunt᷑. & si aspexerint eũ fortũæ erit liberatio de his ĩpedimẽtis. Et dic̃ alb. ubi supra Iuppiter cũ ꝓfuerit ãno & fuerit liber ab ĩpedimẽtis & malis erit ãn⁹ securus & getus & oĩs res apta erit & habũdabit ĩ oĩbus bonũ. Et si fuerit Iuppiter ĩ ariete & fuerit dñs ãni aptabunt᷑ uineæ & arbores & bona erũt olera. Et si fuerit Iuppiter ĩ tauro multiplicabunt᷑ fructus & ãnonæ ꝓter uuas & minuent᷑ aues & accidet destructio ĩ mari. Et si fuerit in geis habũdabit ãnona & minuent᷑ fruct⁹ arborũ in fine autũni. Et si fuerit ĩ cãcro significabit fertilitatẽ ãni: & si fuerit ĩ leõe signif. fertilitatẽ ãni. Et si fuerit ĩ scorpiõe signif. pluuias arbores ĩpediẽtes. Si fuerit ĩ sagictario signif. multitudinẽ pastus. In sagictario ĩ cãpestrib⁹ & destructionẽ uinearũ ex niue & frigorę & paucitatẽ frugũ & ꝑgnationem arborũ. Et si fuerit ĩ capricorno generabit᷑ fruct⁹ uinearũ & bonus erit fruct⁹ feminũ. Et si fuerit ĩ aq̃rio destruent᷑ fruct⁹ arborũ & destruet᷑ ãnõa. Sed ĩ q̃busdã locis bñ erũt messes & erit detrimẽtũ ĩ aub⁹ & naufragiũ patient᷑ naues ĩ mari. Et si fuerit Iuppiter ĩ piscib⁹ & fuerit dñs ãni destruẽt uẽti seia & fruct⁹ uinearũ destruet. Et dicit albu. ubi supra. Mars cũ fuerit dñs ãni & nõ fuerit ĩpeditus erit eodẽ ãno sterilitas & ãnus erit pluuial᷑. Et si fuerit mars dñs ãni & fuerit ĩ ariete ul᷑ in ei⁹ triplicitate & fuerit ĩ ãgulo & retrogradus erit grauitas sup oẽ pilosũ. Et si fuerit ĩ hac triplicitate cadẽs ab ascẽdente & direct⁹ nõ erit ex hoc ꝙ dixi aliq̃d ſ; generabit᷑ calor & ĩpediet terrã & clima ꝙ aspicit ſ. substãtiã signi & eius naturã. Et si fuerit mars ĩ geminis uel in eius triplicitate & fuerit cadẽs & nõ aspiciẽs ascñs fuerit q; direct⁹ destruẽt uẽti seia. Et cũ fuerit mars dñs ãni & fuerit ĩ ariete signif. multitudinẽ ãnonæ. Et si fuerit ĩ tauro erit ãnona pua. & si fuerit ĩ leõe cadet mors ĩ bestiis & modica erit ãnona in ptib⁹ oriẽtis. Et si fuerit in uirgine multiplicabit᷑ ãnona uinũ atq; unguẽtũ. Et si fuerit ĩ libra erit grauis frigoris in hieme & caloris ĩ æstate. & impedit hæc annonã & arbores. Et si fuerit in sagictario generabit᷑ frigus quousq; destruet᷑ ex eo arbores atq; ãnona & erit ĩpedimẽtũ ĩ apibus. Et si fuerit ĩ capricorno multiplicabit᷑ pluuia & ãnona & mẽtũ erit uinũ & unguẽtũ. Et si fuerit in aq̃rio erit grauitas tribulatio ĩ hoĩb⁹ & habũdabũt in hoĩbus & habũdabũt niues & pluuiæ ãnona quoq; & uinũ: bonũ erit modicũ in pte negotiatorũ. Et si aspexerit tũc uen⁹ ascñs & fuerit septẽtrionalis modicũ erit uinũ & erit bonũ. Et si fuerit mars ĩ piscib⁹ & fuerit dñs ãni hũndabũt captiones pisciũ modica erit ãnona & destruet᷑ ĩ uno pars maxima & destruentur muscæ. Et si aspexerit uenus ascendens fructificabit semen terræ ac multiplicabitur. Et Et scd̃m albu. ubi supra. Cũ fuerit sol domin⁹ anni & fuerit liber a mal᷑ mltiplicabit᷑ ãnona terræ oues quoq; aĩalia & oẽs res ĩ quib⁹ habet dñiũ multiplicabunt᷑. Si uero fuerit ĩpedit⁹ signif. ĩpedimẽtũ ĩ oĩbus his q̃ dixim⁹. Et si fuerit uen⁹ dña ãni & fuerit libera a malis & ĩpedimẽtis erit ãn⁹ securitatis & getudinis & oẽs res apte erũt & in oĩbus erit bonũ & fertilitas ĩ terra & erit gaudiũ & maxĩe ĩ mulieribus. Et si ꝓfuerit uenus ãno & fuerit ĩpedita accidet cõtrariũ eorũ q̃ dixi & erit ãn⁹ pauci bõi. Et scd̃m albu. ubi supra. Mercuri⁹ cũ fuerit dñs ãni & dñs ascẽtis & fuerit liber a malis & fortũæ aspexerint eũ erit ãnus aptus pueris & sapiẽtib⁹ ac negotiatorib⁹ & si aliter fuerit dic econtrario. Et cũ fuerit mercurius dñs ãni & fuerit ĩ ariete erit paucitas ãnonæ in pte occidẽtis & multa destructio uini. Si aũt cõmixta fuerit ei lũa mltiplicabunt᷑ pisces. Et si cõmixt⁹ fuerit soli multiplicabit᷑ uinũ. Et cũ fuerit mercuri⁹ in tauro & fuerit dñs ãni signif. destructionẽ messium & aerẽ diuersũ & detrimẽtũ in uino & paucitatẽ butiri atq; ũguẽti. Si mars aspexerit ascñs ãni & uenus ei cõmixta erit mors in uaceis. Et si fuerit mercurius in geis signif. detrimẽtũ ĩ messib⁹ atq; unguẽtis atq; multitudinẽ uini. Et si fuerit mercuri⁹ in cãcro erit modica ãnona & modicũ unguẽtũ & detrimẽtũ patient᷑ seia & arbores atq; uinũ. Et si fuerit mercurius ĩ leõe generabunt᷑ uẽti estus. Sed si fuerit ibidẽ ĩ occidẽte erit modicũ uinũ & modica annona & unguẽtũ & ꝑficiẽt messes & datiles meliorabunt᷑. Et aspectus malorũ auget malũ aspect⁹ aũt fortunarũ ptinet atq; reseruabit malum. Et si fuerit mercuri⁹ in uirgine multiplicabunt᷑ pluuiæ & messes. Et si fuerit ĩ libra signif. paucitatẽ uini atq; ãnonæ. Et si fuerit in sagictario erit aer diuersus & erit paucitas ãnonæ atq; fruct⁹ & habũdabũt uinũ atq; unguẽtũ. Et si fuerit ĩ aq̃rio multiplicabunt᷑ locustæ

Et si fuerit mercuriꝰ in piscibꝰ & fuerit dñs ãni multiplicabunt reptilia: & hæc oĩa erũt scd̃m quãtitaté aspectꝰ plãgæ & eoꝝ fortitudiné. Et scd̃ȝ albu. ubi supra lũa cũ ꝑfuerit ãno & fuerit libera a malis multiplicabunt pluuiæ & frigꝰ & accidet bonũ i terris.

Et dicit albu. ĩ lib. suo de floribꝰ ubi loqt̃ de dñ̃o ãni & de significationibꝰ plãgæ i ãno. Et saturnꝰ cũ fuerit ĩpeditꝰ in reuolutiõe ãni signif. destructioné teꝝ uictualiũ & ꝗ diuites efficient̃ paupes et morient̃ & tristabunt̃ magni. Et si fuerit in signo terreo signif. destructioné eoꝝ q̃ sũt ex seibus & penuria arboꝝ atq3 eaꝝ detrimẽtũ ex uermibꝰ cadũt in eas atq3 ex locustis. Iuppiter uero si fuerit ĩpeditꝰ ĩ reuolutione ãni & in signo hũano signif. paucitaté substãtiaꝝ. Et si fuerit i signo terreo signif. destructioné terraꝝ & paucitaté frugũ & fructuũ arboꝝ & destructioné tritici & ordei & palloré messiũ. Et si fuerit ĩ signo aereo sigif. corruptioné aeris. Et si fuerit in signo aq̃tico signif. paucitaté pisciũ. Et si fuerit in signo bestiali erit ĩpedimẽtũ in bestiis & ꝓpriæ i his i quibꝰ utunt̃ hoĩes et de his q̃ ꝑtinẽt ad ipsũ signũ. Mars uero cũ fuerit ĩ reuolutõe ãni i signo terreo signif. destructioné arboꝝ et cõbustioné frugũ nouaꝝ. Et si fuerit ĩ signo q̃drupedũ erit detrimẽtũ i q̃drupedibꝰ oĩbus qbus utunt̃ hoĩes et de his q̃ ꝑtinẽt ad ipsũ signũ. Sol uero si ĩ reuolutõe ãni fuerit ĩpeditus & fuerit ĩ signo terreo erit ĩpedimẽtũ ex hoc ꝙ est substãtia terræ & metalloꝝ. Et si fuerit in signo aq̃tico erit ĩpedimẽtũ i his q̃ sũt ei ex aĩalibus.

Venꝰ aũt cũ fuerit ĩpedita ĩ reuolutione ãni & fuerit ĩ signo terreo destruet̃ oẽ illud ꝙ est de natura & de substãtia terræ & de natura. Et si fuerit ĩ signo aereo destruet̃ qcq̃d est ex substãtia aeris. Et si fuerit i signo aq̃tico destruet̃ qcq̃d ẽ eiꝰ ex hoc. Mercuriꝰ si fuerit ĩpeditus hora reuolutiõis detrimẽtũ patiet̃ qcquid eiꝰ est. Et silr̃ lũa si fuerit ĩpedita hora reuolutõis destruet̃ qcquid ꝑtiet ad eũ. Et nota ex significatiõe cuiuslibet plãgæ ꝙ si fuerit i loco mali ĩpeditus fortũa uerte sniam & ĩ loco mali dicit bonũ. Et aspice plãȝ ĩpediẽté eũ & caudã i quo signo sit ꝙ si fuerit ĩ signo igneo erit radix eiꝰ ĩpedimenti & destructionis ex ignibꝰ & cõbustione. Et si fuerit malus ĩ signo terreo erit radix eius ĩpedimẽti ex ꝑte rerum terrestriũ. Et silr̃ erit uariatio ĩ ceteris signis. Si auté aspexerit eũ ĩ hora reuolutiõis fortũa & malꝰ iudicabis fortioré ĩ loco suo & scd̃m eũ q fuerit plꝰ testimonii. Et dicit Sem filiꝰ haly ĩ libro suo de significatione saturni ĩ signis qué trãstulit ptole. ꝙ cũ saturnus ĩtrat signũ arietis & ꝑficit modũ more suo ĩ eo est terra bona multiplicant̃ cibaria & applicuerit mẽsurã bonã ad segetes uel ãplius leue foꝝ erit uuaꝝ & uilescet: pauca erit uenatio cãpi & erit paucitas pecudũ & uilescẽt eq & ꝑciũ farine erit magnũ oẽ æs & ferꝝ erit caꝝ: bonũ erit oĩs mercatõ ĩter gẽtes oleũ uile: crocus etiã linũ & dedale & tericũ triticũ erit neq̧ caꝝ neq̧ uile: & captiuabũt̃ raptores & destructiões terraꝝ & nõ erit diffidẽtia i gẽtibꝰ magna. Cũ uero ĩtrat saturnus taurũ erit oleũ pau cũ & uolatilia accedant ad caristiã pauca tinctura pauce carnes: pecꝰ caꝝ: mors ĩ pecoribꝰ & uaccis cẽdalis & cericũ caꝝ cõdimẽta facilia & ĩpregnabit̃ terra cara mercatura & qescẽt mercatores qa pauci erũt & pip caꝝ & paucũ argentũ uinũ caꝝ aliq̃ cũ mercatura bona. Et qñ intrat saturnꝰ geĩos cõditũ erit caꝝ trãsfreabit̃ gẽs ab oriẽte i occidẽs ꝑpter famẽ moriet̃ pecus triticũ erit caꝝ & ficus cibaria cara erũt linũ uile & cericũ & pip caꝝ & oẽ edulũ oleũ mediocriter erit argẽtũ uile erit. Cũ ĩtrat saturnꝰ cãcrũ bona erit mercatura maris uolatile caꝝ & cericũ cibaria uilia oleũ caꝝ argẽtũ uinũ & cericũ. Et qcquid auferẽ aliũde & oĩs tĩctura linũ pecus & ꝑ ꝑpãni cari & qcquid mercant̃ mercatores maris. & appebũt naues ĩ mari absẽtes. Et cũ ĩtrat saturnꝰ leoné lucrabunt̃ pauperes & depaupabunt̃ diuites triticũ caꝝ oleũ caꝝ & cericũ & linũ uaccæ pip & cericũ triticũ & sal ꝑstẽsũ mors ĩ pecoribꝰ & corruptio erit aeris. Cũ itrat saturnꝰ uirginé erũt cibaria multa & uilia mors pecoꝝ cerasa rara & argẽtũ uinũ linũ & triticũ caꝝ pip uero & argẽtũ uilia mercatura cẽdatioꝝ cara & oleũ uile erit. Cũ intrat saturnꝰ librã. cibaria erũt cara mẽsura pua erit ĩ oriẽte & oẽ semẽ & pecus caꝝ mors pecoꝝ multiplicabunt̃ arbores triticũ caꝝ & sal linũ uile & uolatile & qcquid lõge aufert̃ & oĩs appatus mulieꝝ ferrũ caꝝ & arma caꝝ cõdimẽtũ i principio ãni ĩ fine ãt utile. Cũ ĩtrat saturnꝰ scorpioné erit cõdimẽtũ uile & triticũ caꝝ crocus uolatile & oĩs substãtia maris multa & mercãtia multa i oriẽte: oleũ neq̧ uile neq̧ caꝝ pecus bonũ ꝑs occidẽtalis melior oriẽtali & cibaria erũt multa. Cũ ĩtrat saturnus sagittariũ equi cari erũt & triticũ & oleũ & quodlibet lignũ olera recindent̃ ab oriẽte i occidẽté bona cibaria multa mel caꝝ & butiꝝ nisi ꝙ isto ãno mulsũ multũ erit uile ĩ oriẽte. Cũ ĩtrat saturnꝰ capricornũ erit mundus bonꝰ & terra piguis ĩ oriẽte & ĩ occidẽte arbores uermibꝰ corrũpent̃ bonũ ferrũ ãnõæ & olei & mellis mors pecorũ linũ carũ & uestis linea pip uile & uolabile carũ et æs. Cũ ĩtrat aquariũ erũt uictualia boni fori ĩ oriẽte & cara i occidẽte gẽs exibit & trãsfert̃ de loco ĩ locũ ꝑpter famẽ semẽ carũ & fluxus aquarũ mltarũ. Et cũ ĩtrat saturnꝰ signũ pisciũ & ꝑficit modũ more suo ĩ eo uilescẽt cibaria mercatura maris erit cara coctũ linũ cericũ & oĩs tinctura & uolatile & oĩs appatꝰ mulierũ & oĩs mercatura corrũpet̃ & ĩpediet̃ ex ꝑte maris multæ naues peribũt & grauꝰ ĩ remotis ꝑtibꝰ occidẽtis caristia pecudum erit & uilitas pisciũ maris hæc sẽ filiꝰ haly. Et dicit haliabẽragel lib. 8. ca. 7. qñ saturnꝰ ĩ reuolutione ãni mũdi fuerit ĩ domo scd̃a & dñs domꝰ scd̃æ applicuerit ei signif. bonũ statũ ĩ hoibus & mlta lucra. Et si saturnꝰ ibidẽ fuerit ĩ fortunatꝰ signif. diminutioné ĩ substãtia & paupertaté in hoĩbus & dãnũ ĩ mercãtiis ꝑtinentibus ad saturnũ. Iuppiter uero si fuerit ĩ scd̃a domo ĩ hora reuolutiõis receptꝰ & fortunatus populus habebit multa lucra & ꝓprie ĩ rebus quæ sũt de natura signi ĩ quo est. Et si dñs scd̃æ

domus applicuerit ioui significat ꝙ populis lucra & utilitates euenient: hoies a pte aq̃ non suspicabuntur. Et si Iuppiter applicuerit dño scdæ significat ꝙ accipietur eis de suis substãtiis & ꝙ soliciti erunt in reddituᵒ & collectis & coacti erũt soluere duplicatũ & postulabitur ab eis ꝙ nõ habent & rõne substantiæ accident eis magnæ tristitiæ. Et rex laborabit cõgregabit substantiã & cogitabit facere thesauros & recipere exenia & dona & erit cupidus in acquirendo dominia & substantias alienas. Mars uero si in reuolutione ãni fuerit in scdã domo erunt factiões & rebellatiões in hoibus & depopulabuntur multa loca terræ & homines ducent inopes uitas & accident eis multa mala & multæ collectæ.

Et quãdo fuerit sol in scdã domo in reuolutione anni diligent reges accipere substantias auræ & argentũ & minuentur substantiæ mltæ & habebit populus paupertatẽ iopẽ uitã. Venus cũ fuerit i scdã domo i reuolutione ãni habebit populus bonũ statũ & fertilitatẽ & euadent fructus & uegetabilia & habebunt homĩes bõa & larga uictualia. Et si fuerit mercurius in reuolutione anni in scdã domo & fuerit fortunatus lucrabuntur de suis mercimoniis mercatores & quilibet erit fidelis alteri. Et si fuerit mercurius ibidẽ i fortunatus significat minutionẽ substãtiæ & boni paupertatẽ & lucrabũtur homines male & non obseruabunt fidelitatẽ & mittent mercatores. Luna uero cũ fuerit i scdã domo fortunata lucrabuntur homines multũ & habebunt ꝓfectũ de suis substantiis & redditibus. Et si fuerit infortunata habebunt indigentiã & acidet eis diminutõ & pauptas & fames magna. ❡ Et scias ꝙ dominus anni qñ dãnatus fuerit accident eis dãna i ciuitatibus quæ fuerint in partitione signi in quo fuerint. Et si ille pl̃a fuerit in ascendente erit hoc i terris orientalibus ab isto signo Et si fuerit in alia domo erit dãnũ in suis terris occidẽtalibus: & si fuerit in medio cæli aut in angulo terræ erit dãnũ in omnibus tereis meridionalibus & septẽtrionalibᵒ. Et si fuerit ille pl̃a mars & fuerit in signo terreo erit dãnũ per depopulationẽ & destructionẽ. Et silr erit occasio & dãnũ in omnibus rebus quæ fuerint de ꝑtitõne illius signi de aĩalibus uegetabilibᵒ & aliis rebus. Et scias ꝙ ifortunæ ubicũq; acciderint i signis adducunt in isto signo dãnũ scdm naturã illius signi quia si signũ fuerit humanũ erit dãnũ in hominibus & quadrupedũ erit i bestiis. Et si fuerit signũ uegetabiliũ erit in uegetabilibᵒ & i frugibᵒ Et si fuerit signũ aqueũ erit dãnũ in aqua & in aĩalibus aq̃ticis & generaliter accidet res i rebus quæ sunt de ꝑtitiõe & significatiõe ꝓprietatis signi: & scias ꝙ signa terrea significãt uegetantia. Et si dãnator fuerit i tauro erit dãnũ i arboribᵒ fructibus & odoriferis sicut nucũ & laureum & sic de aliis & in oĩ arbore pulcra & boni apparẽtiæ. Et si dãnator fuerit i uirgine erit dãnũ in segetibᵒ & in oĩ legumine: & silr i aquis dulcibus & magnis. Et si fuerit in cancro erit dãnũ in lacubus & in paruis riuis & in suis cõtentis. Et si fuerit in scorpione erit damnũ in mari & i aquis salsis hæc hali ibidẽ. Et dicit albu.2. de coniunctionibus magnis differẽtia sexta ꝙ si fuerit saturnus in tauro uel in triplicitate eius & fuerit dñs anni & in angulo & directi cursus significat mortẽ boũ & ouiũ in regionibus quæ fuerint illius signi. Et si fuerit ibidẽ retrogradus significat ipedimentũ messiũ & plantaræ: & si nõ fuerit in angulis sed aspexerit ascẽs & fuerit directi cursus sign. paucitatẽ eiᵒ q̃d accidet plãtis de destructione & si fuerit retrogradus & in aliquo aspectu martis erit ipedimẽtũ messiũ & præcipue in terris in quibᵒ significatio erit uel i .4. uel in opposito eius uel in aspectu. Et si fuerit. Mars in hac triplicitate & ipse fuerit dñs ãni directᵒ & in angulo significat destructionẽ fructuũ & mortẽ bestiaræ. Et dicit haly aben. ubi supra ca. 4. ꝙ dñs ãni suas significatiões demostrat i ciuitatibus & in climatibus quæ fuerit partitionis signi in quo fuerit & i parte in q̃ fuerit figura oriẽte occidẽte septẽtriõe & meridie. Et accident fortunæ uel infortunæ in ea parte uel in illo loco quẽ demonstrauit significator. Et si significator fuerit ifortunatᵒ i scdã domo erũt dãna in uectigalibᵒ & suis substantiis & lucris. Et dñs domus solis est significator earum reræ in omni climate. Vnde si fuerit i bono statu cõsidera unde eũ aspiciunt fortunæ. quia i isto loco & in illa parte erit fertilitas & bonũ scdm statũ & aspectũ fortunaræ: & si ifortunæ aspexerit significat cõtrariũ. Quãdo luna fuerit i reuolutione ãni applicãs ad fortunã significat sanitatẽ corpum hominũ & bonã cõplexionẽ aeris & i arboribus meliiorramentũ. & silr i fructibᵒ. Et si applicuerit ad infortunã dicas cõtrariũ. Et si applicuerit ad saturnũ significat dãnũ in substãtia regis & i redditibᵒ suis & si dãnator fuerit i medio cæli uel in eiᵒ domo erit dãnũ in redditibus regis & in illis quæ tenent eos. Et qñ luna iuncta fuerit saturno significat dãnũ arboræ & frugũ. Et qñ iuncta fuerit cũ cauda draconis significat dãnũ in quadrupedibus. Et qñ cauda fuerit iuncta cũ sole significat dãnũ in herbis & i aliis uegetabilibᵒ & bestiis. Et haly ubi supra ca. dicit ꝙ qñ sol ueriᵒ & mercurius iuncti fuerint in geis bonũ fiet forũ panis. Et scias ꝙ qñ caput & saturnus iungentur in uno signo significat dãnũ & malum scdm naturã illiᵒ signi. Nã si cõiũgent̃ i signo igneo erit dãnũ i bestiis & in oĩ aĩali piloso & si iungent̃ in signo terreo erit dãnũ in arboribus & fructibus & herbis & minuent̃ plurimæ ꝓfectus eoræ. Et si i signo aereo accident ifirmitates. Et si in signo aquatico iungent̃ significat dãnũ in aquis & mortalitatẽ in aĩalibus aquaticis & multitudinẽ locustaræ & reptiliũ. Et ubi supra ca. 24. dicit haly qñ in reuolutione ãni mercuriᵒ iunget̃ cũ uenere accidẽt magnæ indigẽtiæ. Et qñ iunget̃ i reuolutione ãni uenus cũ ioue signif. magnã caristiã panis & oĩum uictualiũ Si eoræ cõiũctio fuerit ifortũa ꝑ aspectᵒ maloræ. et qñ luna iungitur cũ ioue aut cũ uenere & uenus habuerit radios & occiderit ante lunã accidet i hoibᵒ

hũdantiã & melioramẽtũ. ¶ Et qñ saturnus fue
rit illa mãsione seu ĩ cõstellatiõe quæ dicitur galuay
less significat magnã caristiã & miseriã multam. Et
qñ mars fuerit in medio algehe uel azubene signi.
caristiã miseriã & ãxietates. Et dicit haly ubi supra
ca.25.qñ uen⁹ iũgitur cũ saturno in reuolutõe ãni si
gn.indigẽtias & ãxietates quæ accidãt pplo. Et qñ
iungit mars cũ ioue ĩ reuolutiõe ãni erũt bestie app
tiate Et qñ uen⁹ iũgit cũ ioue in reuolutiõe erũt in
terris & ciuitatibus quæ fuerit illius signi in quo iũ
guntur bonũ fertilitas & hũndantia. Et si in reuo/
lutiõe ãni fuerit applicatio inter lunã & martem de
terno uel sextili aspectu sign. multas carnes comesti
biles: hæc haly ibidẽ. Et ubi supra ca.5. uersus finẽ
dicit haly ꝙ si fuerit saturnus significator ãni & fue
rit dãnatus erit dannũ in seibus & in seruis & in gẽ
te minuta. Et si fuerit iuppiter & erit dannatus erit
occasio in nobilibus & in illis qui sunt mediocris
ætatis: & si mars fuerit talis erit occasio in iuuenib⁹
Et si sol fuerit talis erit occasio uel damnum in al/
tis hominibus. Et si uenus fuerit talis erit dãnũ in
mulieribus: & si mercurius fuerit talis erit dãnum i
pueris: & si talis fuerit luna erit dannũ in toto pplo
¶ Et qñ dñs anni aspexerit ascñs ãni de.4. uel op/
posito erit annus ille fortis & malus. Et maxime si
aspectus fuerit de opposito: qa qñ dñs ãni fuerit in
oppositiõe ascñtis ãni ẽ inimic⁹ ãni & ẽ deterior ꝙ̃
infortuniũ infortunaꝶ & magis sign. malũ ꝙ̃ ĩfor
tũæ significãt. Et qñ dñs ãni applicuerit planete ca/
denti ab ãgulo & ipẽ fuerit ĩ ãgulo uel ĩ succedẽti an
nus iste bonus erit nisi in fine in quo debilitas acci/
dent & dãna. Et si dñs ãni fuerit cadens ab angulo
& applicuerit pl̃e potẽti & in ãgulo existenti uel in
succedẽti fortificat eũ iste pl̃a & reducit eũ ĩ suo pos
se sign. ꝙ initio illius ãnt erit malũ & postea melio
rabitur & reuertetur in bonũ ac in fortunã. Et quã
do in reuolutiõe ãni aliquod signũ de signis ascen/
dentiũ uel eius dominus fuerit damnatus per con/
iunctionẽ uel ꝑ combustionẽ aut per casũ ab ãgulo
uel ꝙ aspiciat ipm malus pl̃a sign. malũ in illa ciui/
tate scd̃m posse ĩfortunæ & scd̃m dãnũ & infortu
niũ ꝙ signũ illud & dñs ei⁹ habuerit. Et si fuerit cõ
trariũ sign: bonũ illi ciuitati scd̃z posse bõitatis &
fortunii ꝙ hũerit signũ & eius dñs. Et scias ꝙ pl̃a
q fuerit significator ãni & fuerit in aliquo signorũ
significãt scd̃m proprietatẽ illius planetæ & scd̃m
proprietatẽ signi & scd̃m proprietatẽ loci in quo
fuerit de domib⁹ figuræ & scd̃z statũ pl̃e & ei⁹ for
tuna & infortuna qa per fortunã & bonũ statũ si/
gnificat bonũ & meliorationẽ & gaudiũ & ꝑ ĩfor
tuniũ & malũ statũ signi. malũ dãnũ & grauitates.
Et qñ iuppiter fuerit dñs ãni & fuerit potẽs & for/
tunatus ut ꝑdictũ est sign. hũndantiam uictualium
cuilibet de suis officiis: fertilitatẽ quoq; & lucrũ &
diuitias. Et si uenus talis fuerit sign. gaudia & hyla
ritates & fertilitatẽ. Saturn⁹ uero & mars cõtraria
his significãt. Sol uero si talis fuerit iustitiam regis
& pietatẽ mercedẽ & bona facta signifi. Et si talis
fuerit mercurius sign. agilitatẽ & melioramentũ in
redditibus & lucrũ in mercimoniis in emendo &
uendendo & in filiibus. Et si luna fuerit talis erit bo
nũ & profectus & erũt lucra generalia in toto po/
pulo. Et dicit haly abenr. ꝙ quidã ponũt ascñs an
ni esse sigificatorẽ regis & isti sunt albu. hermes &
aboali tñ opinio ptolemei & arabũ maioris par/
tis sapientũ in hac scia ponũt ascñs reuolutionis an
ni & lunã esse significatorez populi & .10. domum
& ei⁹ dñm & solẽ alnuitaz super decimã significa/
tores regis: & scd̃am domũ significatricẽ substãtia
rũ ppli: & .11. substantiã regis. Et scd̃m hãc uiam in
aliis domibus. Et ego hac opinione cõcordo dicit
haly oportet operari uel per hãc uiã. Et scias ꝙ do
minus ãni est significator ppl̃i & dñs exaltationis
signi in quo fuerit dñs anni aut dñs exaltationis
signi ascẽdẽtis est significator altorũ hominum: &
dñs triplicitatis est significator hominũ qui tenent
teudas & tenemẽta siue stationes & silia: & dñs ter
mini & faciei ẽ significator gẽtis ĩferioris grad⁹: &
misceas iouem in significatione nobiliũ: & iuua te
de parte fortunæ & eius dño quia si aspexerit signi
ficatorẽ regis bonũ & fortunaz significat: & illud
idez si aspexerit significatorẽ ppl̃i uel aliũ quẽuis si
gnificatorẽ ad idem significat: hæc haly abenragel
in illo capitu.5. Et debes obseruare has regulas ge/
nerales iam dictas hic in distinctione immediate ꝑ
cedente & sil̃r in distinctiõe immediate sequẽte nec
oportet eas recitare alias. Et ubi supra capit.8. dicit
haly abenragel apta dñm coniũctionis uel opposi/
tionis quæ fuerit ante introitũ solis in principium
arietis & eius angulos in loca pl̃aꝶ & aspice lunaz
quãdo seperatur ab illa coniunctiõe uel oppositio
ne cui planetaꝶ applicat. Et si ille pl̃a fuerit fortu/
na uel infortuna fortis uel debilis & scd̃m hoc iu/
dica in esse ppl̃i si luna fuerit firma.i. in ãgulo uel in
succedẽti & in suis dignitatibus: & sil̃r applicuerit
pl̃e firmo & potẽti et in suis dignitatibus signifi. ꝙ
ppl̃s isto ãno erit in bono statu et mutabitur de bo
no in bonũ et de hũndantia in hũndantiã et de lu/
cro in lucrũ. Et si ille pl̃a cui applicuerit luna fuerit
iuppiter uel uenus hẽbit ppl̃s securitates hũndatias
salutes et hilaritates. Et si fuerit de hoc ut sit luna ca
dẽs uel extra digitates suas hñdo alias significatio
nes suas hẽbũt bonũ et fortunã ꝙ̃ dixim⁹ non tñ ꝙ
mutabũt de fertilitate de minutiõe ad fertilitatẽ de
cãu ad fortunã de debilitate ad potẽtiã. Et si lũa fir
ma fuerit ut dixim⁹ et in uirtute et in statu et in suis
dignitatib⁹ ut ꝑdixim⁹ et applicuerit fortunæ ĩ suis
digitatib⁹ exñti tñ ab eo ĩ cadẽti ab ãgulo sig. ꝙ mu
tabũt d. fertilitate posita ĩ bono statu ad aliã ferti/
lita. et bonũ sta. mĩorẽ illo. Et si fortũa exñs cadens
ab ãglo fuerit extrãea et debilis erũt fertilitates et fõ
tũa q̃ opiabat hẽre et tñ ñ ꝯplebũt sz erũt sani ĩ suis
corpib⁹. Et si lũa fuerit debil' et ꝑegria et applicuerit
ĩfortũis et ille ĩfort. sint firme sig. pplo malũ statũ et
depssionẽ et debilitatẽ in suis negociis atq; defectũ
suorum uictuum et lucrorum e multas infirmitates

Et si infortuna cui applicuerit luna fuerit dña octauæ domus: aut lūa uł hūerit aliquā dignitatē appodiatā i sexta domo a luna ita ꝙ nō sit cꝰ dñs mortalitatē multā populus patietur. Et si isfortuna nō fuerit talis maneriei ut ꝑdiximꝰ. & dñs octauæ domꝰ a luna fuerit aspiciēs lunā signi. semꝑ multas mortalitates. Et si in reuolutione āni mars fuerit commixtus cū mercurio accidēt multæ mercantiæ illo āno. Et si status lunæ & infortunaꝝ fuerit sicut diximus ut .s. una pars sit in bonis statibꝰ & appodiatis & alia in malis & debilibus signi. ꝙ ppłs mutabitur de malo ad bonū ut de bono ad maluꝫ scḋm mutationē ꝗ diximus de statibus lunæ & infortunarū. Et si pars fortunæ fuerit orientalis & dñs domus sue ac Iuppiter aspexerint eā sig. ꝙ melioratio securitas ac bonū erit in ciuitate quæ fuerit in partitione in qua fuerit pars fortunæ. Et si pars fortunæ aut eius dñs fuerit in bonis locis erit bonū & meliorationē sign. Et si fuerit in malis locis aut sub radiis sign. dāna & amissiones & erit dānū uel bonum de natura signoꝝ in quibus fuerint. Et qñ saturnꝰ fuerit appodiatus in reuolutiōe āni & fuerit almutaz locoꝝ appodiatoꝝ signifi populatiōes & quietes & augmentatiōem & meliorationem in uictu & in lucris. Et qñ fuerit saturnus debilis & infortunatus significat destructionē & depopulatiōes & contraria eoꝝ quæ diximus. Et qñ Iuppiter fuerit appodiatus in anni reuolutione & fuerit almutaz et dño anni apparebit bonū in hoibus. Et si fuerit in statu ab hoc diuerso erit i hoībus defectus et infortunium et habebūt paupertatē minutionē tristitiā et danna et uilitatem. Et qñ Iuppiter in reuolutiōe anni fuerit in opposito ascētus significat ꝙ fortuna et bonū a pplo remouebit̄. Et qñ uenus i reuolutiōe āni fuerit appodiata et fortunata hēbūt hoies gaudia diuitias ubertates et lucra. Et si fuerit uenus ifortunata accidēt cōtraria his & defectꝰ uictꝰ. Et si mercuriꝰ i reuolutiōe āni fuerit appodiatꝰ saluꝰ & fortunatꝰ hēbūt hoies lucra & bona. Et si fuerit dānatꝰ debilis & ifortunatꝰ accidet minutio predictorū & minuent̄ bona & lucra. Et si i reuolutiōe āni fuerit appodiata & salua erit ānꝰ bonus fortunatus ac fertilis. Et si fuerit luna dānata & ifortūata significat cōtrariū. Et aspicias semꝑ i negociis ppli semper a luna: & i negociis nobiliū & altoꝝ hoiuꝫ sēꝑ a sole: & i negociis mercatoꝝ & eoꝝ q icurrūt sapientiā semꝑ a mercurio: & i negociis iudicū & sapiētū legis & hoiuꝫ bonæ ꝓgeniei a ioue: & i negociis militū & militiaꝝ & litiū a marte: & i negociis mulierū a uenere. & i negociis seminū & laboratorū a saturno. Et qñ saturnꝰ fuerit dñs āni & fuerit appodiatꝰ fient i isto āno multa edificia & populationes & meliorabit̄ forū bladi & uictualiū & terra i suis fructibꝰ hūdabit & ppłs hēbit bona & utilitates multas & maxīe laboratores & uiles hoies. Et si fuerit saturnꝰ dānatꝰ accidēt multa dāna & ipedimenta & cōtraria his q̄ diximus & illa dāna magis accidēt uilibꝰ hoibꝰ & boibꝰ armoꝝ & morient̄ senes i multis locis: & accidet hoc in terris q̄ sūt de ptitiōe saturni. Et scias ꝙ oppō saturni cū marte deterior ē eoꝝ cōiunctiōe & deteriores & durabiliores significatiōes demōstrat. Et qñ iuppiter fuerit dominꝰ āni potēs & fortis & i bono loco meliorabūtur illo āno negocia iudicū & sapientū legis & religiosoꝝ & nobiliū. Et si cū hoc fuerit receptꝰ profectū hēbūt gētes cū rege & lucrū bonū & utilitatem. Et si fuerit iuppiter dānatꝰ accidēt ꝑdictis hoibꝰ cōtraria eoꝝ q̄ dixi & erit pauptas & miseria & diminutio i hoibꝰ. Et qñ sol fuerit dñs āni potens & liber ab ifortuniis & rex illiꝰ climatis potēs ultra alios reges & erūt hoies diuites nobiles & hēbunt bonū & saluationē & multū bladū & multas bestias & aues: & meliorabunt̄ oēs res i qbꝰ sol hēt dñium & significationē. Et si sol fuerit debilis & ifortunatus accidēt cōtraria his q̄ diximꝰ: & debilitabit̄ rex & uilipēdent̄ nobiles & diuites illiꝰ climatis & appodiabūt serui & uiles hoies sup reges & nobiles. Et qñ uenꝰ fuerit dña āni potens & fortunata & in uno loco significat ꝙ ānus erit bonꝰ & ꝑcipue mulieribꝰ & hēbūt hoies gaudia. Et si uenꝰ fuerit debilis dānata erit annus cum bono in diuitiis & retrahēt̄ hoies ab hilaritatibꝰ & hēbūt arctā uitā & oēs significatiōes i bono & i malo apparebūt i ciuitatibus & in climatibꝰ suis maxime. Et qñ mercurius fuerit dñs āni & i bono loco potēs & saluus ab infortuniis & i aspectu fortūaꝝ uel iunctus cū eis erit ānus bonus & fortunatꝰ a paruis mercatoribꝰ & illis q de sciētiis se itromittūt. Et eo fortiꝰ erit suū bonū si receptus fuerit a dño domꝰ suæ: & tunc significat ꝙ illi q sunt de partitiōe ipsius hēbūt a rege magnū honorē & utilitatē. Et si eadēs aut ꝯbustꝰ fuerit aut dānatꝰ aut ifortunatꝰ aut i malis locis figuræ fuerint significat ꝙ annus erit defectiuꝰ lucroꝝ & erit diminutio i redditibꝰ regū: & fortius ē dānū in scriptoribꝰ & mercatoribꝰ & eiꝰ significatiōes bonæ uł malæ magis apparebūt i partibꝰ occidētalibꝰ & in locis & i ciuitatibꝰ q̄ sūt de partitiōe illius mercurii.

Et qñ lūa fuerit dña āni potēs & in bono loco & salua ab ifortuniis significat multas pluuias pfectibiles & i aptis tpibꝰ: & hoies sani erūt & hēbūt largas uitas & cibaria multa & maxīe si recepta fuerit luna quia tūc habebūt hoies ex pte regū bonū & utilitatē. Et si dānata uel ifortunata fuerit luna cōtrarium significāt eoꝝ q̄ dixi & dānū erit generale i toto mūdo tñ eius significatōes i bono & i malo erūt magis affixæ & apparibiles i ciuitatibus & in locis quæ fuerint de partitione signi in quo fuerit luna fortunata scḋꝫ hali habēragel i ca. illo. 6. Et ubi supra ca. 10. dicit hali qñ ueneris ioué dñm anni uel q̄rtæ eiꝰ hēbunt hoies fertilitatē & cōplemētū & hēbunt homines multū tritici & multiplicabit̄ bonū in eis. Et si mars in hoc habuerit cōmixtionē cum ioue & fuerit appodiatus: panis fiet carior in fine illius anni & significationes omnes ipsius erunt in terra partitionis signi in quo fuerit mars. Et ubi supra in capitulo undecimo. dicit prædictus haly

Considera qñ sol intrat primű minutum arietis & apta ascendens in illa hora & similiter planetas ac quia forsan rex morietur unius climatis & rex alterius habebit prosperitatem & bonum: & erit forte bonum & fertilitas in uno climate & indigentia & fames in alio. & hoc totű non potes scire nisi ex uariatiõe ascñtiű illoꝝ climatű pro eadẽ hora. Et qñ luna fuerit in ascẽdente ãni salua & fortunata significat prosꝑitatẽ & saluationẽ ppl̃i in suis corporib⁹. Et si luna fuerit in reuolutiõe ãni i.2. domo habebit pplus illo ãno bonű & utilitatẽ. Luna in .3. & lucrabit᷑. Luna in.5. domo gaudebit & letabit᷑ ppls illo ãno pp fertilitatẽ & repsonẽ segetis & uictualiű. Et si saturn⁹ fuerit in ascñte i reuolutiõe ãni sign. dãnű i mercimõiis. Saturn⁹ in.2. domo in reuolutiõe ãni sigl. modica lucra: in.6. sign. dãnű in bestiis in sexta mortalitatẽ cameloꝝ: in nona erunt bone apes: & satum⁹ in.12. sig. mortalitatẽ: & si fuerit ibidẽ retrogradus defectű ois bõi & augmẽtű mali. Quãdo iuppiter fuerit in ascñte in reuolutiõe ãni euadent hoies ab oĩ malo. Et si fuerit in.2. lucrabũtur hoies in mercãtiis & in aliis rebus: in.3. sign. fortunű & prosperitatẽ: in.4. sign. caristiã bladi in fine anni & magis si fuerit signű terreű: in.7. sign. multű bonű in ãni medio & melioramentű in arboribus & fructus multos: in.10. sign. caristiã bladi in.5. sign. lucra & mercãtias in oĩbus rebus. Et iuppiter i.12. domo reuolutiõis ãni sig. siccitatẽ in arboribus. Et si fuerit ibidẽ retrogradus minuet᷑ de bono & crescet malum.

Mars uero si fuerit in.2: domo in reuolutiõe ãni significat ꝙ bestiæ bñ uendẽtur & oẽ al'quod habet ungulas. In.5. sign. ꝙ hoies libere dabũt multű sibe isto ãno. Et qñ uenus fuerit in ascñte in reuolutione ãni sign. hoies habere multa gaudia isto ãno. In 2. sign. fructuű utilitatẽ qa multi erũt fructus & sig. meliorامentű in arboribus. In.7. sign. prosperitatẽ in iuuenibus & in oĩ re noua: in .7. prosperitatẽ in mulieribus. In.10. caristiã in spẽbus oib⁹ & erũt paucæ. In.11. caristiã leguminű & similiű. & .12. sig. uilipensionẽ omniű lapidű ꝓcioso ꝝ qa in illo ãno nõ bñ uẽdet᷑. Et qñ uen⁹ fuerit retrograda sign. dãnű i suis significatõib⁹ & crescet malű ei⁹. Et qñ fuerit mercuri⁹ fortũata meliorabũt᷑ sigificatiões illius qñ mercurius fuerit i ascñte in reuolutiõe ãni significat bonű statű & lucrű i mercatorib⁹ scriptorib⁹ Et si fuerit in.3. sign. ꝙ in isto ãno faciẽt hoies itinerã mercationű. Et in.4. sign. tristitiã scribis & mercatoribus. Et in.12. domo in reuolutiõe ãni sign. ꝙ isto ãno sapiẽtes & mercatores descẽdẽt. Et qñ mercurius fuerit retrogradus dãnabũt eius bonæ significatiões & crescẽt in malű: hæc hab. abenragel i.1. cap.5. Et in cap.12. ubi supra dicit ille haly qñ pars fortunæ fuerit in.2. domo sign. diuitias multas. Et si fuerit in signo igneo signi. posse in igne & rebus calidis. Et si fuerit in signo terreo sign. augmentuꝫ in terris & herbis & uegetabilibus. Et si fuerit in signo aereo sign. multos uẽtos. Et hoc mõ cõsiderabis ptes oẽs. Male.n. ptes significãt malű de natura loci & signi in quo fuerint & ptes bonæ significãt bonű de natura sui loci & signi in quo fuerint: hæc haly ibidẽ. Et ubi supra capi .12. dicit haly qñ mars fuerit dñs ãni & fuerit i tauro aut in triplicitate sua & in ãgulo & directus sign. dãnű i arborib⁹ & fructibus & aĩalibus brutis. Et scd'm haly abenragel ubi supra cap.2. & cõcordat cű eo albu.8. dif. pria. qñ uolueris cognoscere ãnos in quibus dat terra fertilitatẽ uel sterilitatẽ: aspice ascñtia cõiunctiõis uel preuentiones luiariű precedẽtis & introitű solis in arietẽ & loca eoꝝ. Et si locus cõiunctiõis uel preuẽtionis applicuerit uni & iuppiter fuerit dñiű in loco ipso aut dñs ascñtis fuerit fortunat⁹ & ꝓcipue a ioue & dñs.4. domus fuerit saluus ab infortuniis & dãnis. Et si fuerit applicatio ascñtis illi⁹ legis aut mutationű triplicitatű applicuerit ad locű iouis uel ad locű ueneris per cor⁹ uel ꝑ radios scd'm haly. Et scd'm albu. si fuerit ꝑfectio ãni ab ascñte gentis illi⁹ aut ꝑfectio permutatiõis triplicitatis proueniẽs tã ad locum iouis aut ueneris per aspectű aut ꝑ radiű accidet in illo ãno scd'm eos fertilitas in rebus terræ hui⁹ bõitas & maxie si dñs ẽt fortunauerit dñi ascñtis uel applicuerit ei uel ipm aspexerit de bono aspcű & eo fortius si testificet᷑ ei pars fortunæ siue si pars fortunæ hũerit testimoniű a ueritate in hoc quia hoc significat sup fertilitatẽ terræ & augmẽtű & hũiditatẽ. Et qñ noueris cõtrariű uidelꝫ ãnos aridos & steriles aspice qñ uides saturnű dñatorẽ sup oppositionẽ uel cõiunctiõem ꝓcedẽtẽ itroitű solis in arietẽ ꝑ dignitates uel applicatõnes: uel ꝙ ipse sit dñs ascñtis aut infortunet ipm per aspectű uel ꝙ sit in aliquo anguloꝝ & fuerit dñs.4. dãnatus ab ĩfortuniis & maxie a saturno qa hoc signi. minutionẽ fertilitatis & erit maior significatio & magis affixa si fuerit cõiunctus cű mercurio uel fuerit in opposito eius. Et si saturnus fuerit in ãgulis cõiunctionis uel ꝑuentõis ꝑdictæ uel fuerit in ãgulis lunæ: uel scd'm albu. si saturnus fuerit in ãgulis receptionum quaꝝ rememorationẽ ꝑmisimus & precipue i certis lunatõib⁹ sign. hoc caristiã ãnone. Et silr qñ luna applicuerit saturno separando se a cõiunctione uel oppositiõe ꝑdicta & fuerit saturnus ascñs hoc sẽp est signű maxie caristiæ. Et quæcűq; .2. infortunarű infortunauerit ãnű: illud infortunű eius erit malű si hũerit cõmixtõnẽ cű mercurio. Et qñ acciderit ꝙ scd'a domus & pars fortunæ & ascñs fuerit infortunati a dño loco dñi partis fortunæ per haly uel a dño ptis fortunæ per album. & minimo fertilitatis maior & magis affixa. Et scd'm albu. illud addet ariditatẽ. Et quot significatiões minutionẽ & sterilitatű fuerint ꝑ infortunia saturni erũt maiores & magis affixæ q̃ si fuerint per infortunium martis. Et silr significatiões fertilitatű quæ fuerint per fortunia iouis erũt pl'es illa ueneris & maiores: hæc hali Et secundum albuma. illud ꝙ fuerit de infortunio saturni in significatione caristiæ erit fortius infortunæ martis. Et similiter fotuna iouis i significatõ

ne fertilitatis est maior & fortior fortuna ueneris. Et istæ regulæ haly & albu. supte sunt multū notabiles in hac materia. Et dicit plus dicūt ipsi ubi supra q cū fuerit mars in reuolutiōe āni in domo aliqua saturni signi. paucitatē pluuiaꝝ. Et si fuerit in domibus suis sig. hūndantiā pluuiaꝝ. Et si fuerit in reliquis plaꝝ domibus sign. mediocritatē pluuiatuꝫ hæc illæ. Et dicit albu. i li. expimētoꝝ suoꝝ i istoca. ubi determīat de grauitate & leuitate āni. Cum uideris i reuolutiōe āni rē de qua metueris aspice si conuenerit hæc cōiunctioni saturni & iouis in eodē āno & erit ei⁹ esse deterius & grauius & si non fuenerit erit leui⁹. Cū abierit dñs āni aut sigificator regis ad plaꝫ malā aut ad lumē plē mali aut tardi in angulo tūc timebit sup eū cui⁹ fuerit significator destructio uel mors. Et cōiūctio capitis cū saturno significat ipedimētū sibæ signi i quo iungūtur sicut sign. in eclipsi solis & lunæ. Cūq; fuerit cōiūctio capitis & saturni in ariete & in ōius triplicitate erit ipedimentū in aialibus oibus q̃drupedib⁹ secūm substantiā signi in quo iungūtur. Et si fuerit i tauro & i eius triplicitate sign. ipedimentū in agris & in fructibus & in arboribus & in ouibus: i herbis quoq; & uaccis & modica erit pluuia & ānona. Et si fuerit in geīs & in ei⁹ triplicitate erit ipedimentū i hōibus & in auibus & flabūt uenti nocibiles. Et si fuerit in cācro & in ei⁹ triplicitate erit ipedimentū in hōib⁹ & mltiplicabit pluuia & aq̃ & multiplicabūt serici & lac atq; locustæ & repētia terræ. Caude uero cū cōiunct⁹ fuerit mars sign. destructioneꝫ & malū iperfectionē quoq; ac famē ac multitudinē mali. Et cōiūctio saturni & caudæ sig famē & paucitatē boni & destructiōes graues frig⁹ & timores maxios & destructionē messiū & erit hoc i ea pte in qua fuerit. Aspice cōiunctionē saturni & martis utrū cōueniāt alicui pletæ i gradu exaltatōis sue: q si fuerit hoc & aspexerit eū saturnus sign i. malū & destructionē in pte eiusdē ple. Et si fuerit aspectus ex signo fixo ꝓlōgabit malū. Et si fuerit i signo mobili erit modicū & breue. Et si fuerit i signo cōi erit mediocre. Si aūt nō aspexerit sed reddiderit lumen eoꝝ aliq̃ stella ad plam q fuerit i gradu exaltatiōis suæ significat feditatē & detrimtū sup ciues aliquos illi⁹ climatis & inueniet eos destructio & cogēt ad hoc ex semetipsis: aut erit ꝑ cāꝫ quorūdā q̃ n̄ fuerit ex hoīb⁹ regiōis suæ. Si uero n̄ reddiderit pla lumen eoꝝ ad ipm plam q fuerit i gradu exaltatōis suæ intrabit sup eos meror & postea soluet nutu dei. Et debes obseruare has regulas generales i distinctiōe imediate ꝓcedēte & silr i distinctiōe imediate sequēte. Et ubi supra. uersus finē libri dic albu. q fortūe cū descēderint i aliqđ signū erit fertilitas & bonū i sub̄a eiusdē signi: & cū descēderit mali i aliqđ signū erit tribulatio & destructio eiusdē signi. Cōsidera fortunas & malos q a cū descēderit iuppiter i arietē bonū erit esse ouiū & leue erit ꝓciū carniū ouiū. s. q̃drupedū & cū descēderit i cancro erit copia messiū & leue erit ꝓciū ānonæ bonūq; eē erit uaccaꝝ & nutrimētū messiū. Cū uero descēderit mali i signa dic ecōtratio: secđꝫ q̄titatē sbæ signoꝝ erit uariatio tui iudicii. Si aūt fuerit dñs ariens i exaltatione sua erit ipsa sterilitas aut timor i diuitib⁹ aut nobilib⁹. Et si fuerit i descēsiōe sua erit i ouib⁹ & i oib⁹ q̄drupedib⁹. Et silr erit de oib⁹ signis secđm subās suas. Et paulo pri⁹ dicit albu. saturn⁹ cū pulsauerit i reuolutione solis sup signū regiōis & abūtes ab eo fuerint fortutunæ sig. dānū & mortē i terra eiusdē signi. Et si cōmixt⁹ fuerit ei mars grauabitur auena & destruetur uinū & multiplicabit butirū: hæc albu. ibidē. Et in libro de floribus: dicit albu. in capitu. grauitatis & leuitatis ānonæ: q scies caristiā ānōæ & ei⁹ uilitatē ex utrisq; plīs supiorib⁹: qa q̄titas siue grauitas ē ex ope saturni & leuitas ē ex ope iouis. Quotiens eni uideris saturnū i reuolutiōe quorūdā ānoꝝ i signo in quo fuit coniūctio presens. i. i q̃ fuerit. s. in signo i quo ultimo cōiūgebat ioui aut i signo i quo fuerit cōiūctio q̄ significauit sectā & nō aspexerit eū iuppiter hoc ē signū grauitat absq; dubio. eōmisce igitur narrationē tuā sup eū & ne metuas. Quod si euenerit cū eo cauda i uno signo iudica grauitatē annonæ & terrorē hoim nisi aspiciat iuppiter eū loeū aut sepet ab eo cauda. Itē āni q significāt famē: sūt illi i qb⁹ ꝓfuerit saturn⁹ cōiūctiōi uel ꝓuētiōi in q̃ fuerit reuolutio & eri graui⁹ si fuerit saturn⁹ i oppōne mercurii & hoc fit i ānis in mēsibus aūt cū uideris eū i cōiūctiōe uel ꝓuētiōe i. 9° uel i. 3°. erit hoc signū leuitatis. Scito itaq; ascñs cōiūctōis & ꝓuētōis post hoc aspice dñm ei⁹ si fuerit auct⁹ cursu augebit i ꝓcio ānonæ & i eodē āno uel mēse. Et si fuerit i medio cæli eriget & augebit ꝓciū ānōæ. Si uero min⁹ fuerit cursu minuet ꝓciū. Et si fuerit iens ad đscēsionē suā descēder ꝓciū. Si uero fuerit i angulo terræ aut i 7°. stabit ꝓciū in eē suo & nō auget nec minuet. In cæteris aūt reb⁹ extra tritieū & ordeū aspicies dispositorē āni si fuerit fortunat⁹: aspice i quo signo sit & q̄ sit subā eiusdē signi. Quod si fuerit ex subā ignis erit hoc i auro & argēto & i oī q opat ꝑ ignē. Et si fuerit i signis terreis erit hoc i reb⁹ terreis secđm q̄titatē ei⁹. Et si fuerit i signis aereis erit hoc i aiatis. & aspice locū eiusdē signi ab ascñte & loq̄re sup eū. Si uero fuerit i signis aq̄ticis erit hoc i aiatis aq̄ & in oi qđ exit de aq̄. Loca aūt i qb⁹ ē grauitas: sunt hæc. Si fuerit i ariete uel i ei⁹ triplicitate erit i pte oriētis. Et si fuerit i tauro uel i ei⁹ tripliotate erit i pte meridiei Et si fuerit i geīs uel i ei⁹ tripliotate erit i pte ocñtis. Et si fuerit i cācro & i ei⁹ triplicitate erit i pte septentriōis Et cōsidera foꝝ āuonæ cū ceciderit sol i primū minutū cuiuscūq; signoꝝ in qb⁹ sūt exaltatiōes plaꝝ q̄ sunt mobilia quia nō errabis. Nā descensio solis in primū minutū arietis est fortior & subtilior cæteris descēsiōib⁹ eis in initia signoꝝ mobiliū. Et subtilior his ē đscēsus ei⁹ i iitiū uniuscui⁹q; signi. Scias hoc secretū in foro & n̄ trāseas eū ut eas ad alteꝝ. Et si uoluerī sciaꝫ alicui⁹ rei noīati aspice plaꝫ significatorē fori i q° signo sit & aspice qd ptiet ad ipꝫ signū & ad ipꝫ plaꝫ: & opare ꝑ h° & iuēies ueritatē

hæc albu. ibidē. Et paulopost ubi loquit᷑ album. de
tereremotu & diluuio dicit ꝙ cū fuerit saturnus uel
eiꝰ radii i signis prim aꝝ cōiunctionū uel i ascēsiōi
bus eaꝝ & cū fuerit saturnus corporaliter i eis aut
piecerit radios suos ad ea opposito aut ex. 4. aspe/
ctu aut ipse fuerit in hoc ipeditꝰ aspice eū cū fuerit i
signis terreis tūc. n. significat tenebras aeris & ter/
remotū & famē. Et dicit mesalla i epl̄a sua de con
iūctionibꝰ planetaꝝ & ānoꝝ reuolutiōibus. ca. 4.
apta ascēns hora itroitꝰ solis i primū pūctū arietꝭ &
equa planetas pro eadē hora & scito ipm q̄ hūerit
dnīu sup ipsam figurā. Et si fuerit ille qui p̄fuerit for
tunatus erit mūdus aptus bonus. Si uero prefuerit
malus & ipeditꝰ erit mūdus corruptꝰ siſr fac in. 4.
āni & mēsibus. Et scito ꝙ cū plures planete cōiūcti
fuerint i signis aquaticis i reuolutiōe āni significant
multitudinē pluuiaꝝ. Et si i igneis mulutudinē de
structiōis & famis ex siccitate & calore & sic d̄aliis
& siſr in. 4. āni & cū p̄fuerit et mars & saturnus &
nō aspexerit eos fortunæ significāt corruptionem
mūdi. Et scito ꝙ fames & huiꝰi grauitates nō erūt
nisi ex cōiunctiōe planetaꝝ in signis igneis. Et ubi
supra. c. 6. dicit mesalla ꝙ planete pōderosi si fuerint
in directo alicuiꝰ regiōis significabūt siccitatē & fa
mē & intellige hoc ꝙ sint planetæ in signis septen/
triōalibus: hæc mesalla. Et dicit abraā auener. i li.
de reuolutiōibꝰ ānoꝝ mūdi ca. 9. ꝙ si alter maloꝝ
fuerit in uno āguloꝝ signi terræ erit hæc mala signi
ficatio terræ. Et si fuerit i domo. 10. sign. malū eue/
nire regi. Et si fuerit i alia ueniet malū incolis. terræ
illiꝰ. Et si in. 4. fig. hoc destructionē agroꝝ uincaꝝ
Et si fuerit stella bn̄fica in uno āguloꝝ iudica bo/
nū. Et si fuerit i angul. bn̄ficus & maleficus conside
ra q̄s eoꝝ fortior fuerit & fortitudo sua se manife
stabit magis. Et ubi supra. ca. 10. dicit abraā ꝙ om
nes sapiētes astroꝝ dicūt ꝙ signa ignea & aerea si/
gnificāt caristiā frumēti & malū ꝙ eueniet & famē
quæ debet eē per mūdū & eo magis in terris signo/
rū cōrūdē signa uero terrea & aquea significāt sani
tatē magnā & habūdationē atq; uilitatē ānone seu
p̄pensionē. Et debes respicere i reuolutōe cuiꝰlibet
āni mūdi si sint ābo. s. saturnus & iuppiter in signis
caristiā significātibꝰ tūc. n. significāt sēper caristiaꝫ
& significāt cōtrariū si sint i aliis signis. Et mesala
ait ꝙ cōsiderandū ē in principio āni ad locū lunæ
in hora qua sepatur a coniūctiōe eius cū sole uel ab
eiꝰ oppositiōe q̄cūq; illaꝝ fuerit añ introitū solis i
arietē. Et si ipsa cōiūgat᷑ & cū stella malefica aut cū
ipsa malū aspectū hēat hoc sign. malū in mūdo. & si
cū stella bn̄fica significabit hoc sēp bonū. Saturnus
uero sign. locoꝝ destructiōes & nauiū submersio/
nes turbatōes & lites. Iuppiter sig. pacē & bladi eo
piā & trāqllitatē. Itē sequit mesalla nos cōsiderare
debemus in qualibet cōiunctione siue magna siue
media siue minor ad hoc ēt in reuolutiōe cuiuscūq;
āni mūdi ad signū ascēns in hora cōiunctiōis ul̄ op
positionis lumiariū quæ fuerit añ introitū solis i si
gnū arietis hæc. n. ē radix magna & aspiciendū est

ad dn̄os signi ascētis i hora ciuiuscūq; cōiunctiōis
uel oppōnis p̄dictæ & almutaz q̄ est iste q̄ dignita
tē hēt in hoc loco dubio ipm aspiciat & si inueue/
rit almutaz & dn̄m p̄dictū i āgulo. 1. uel. 10. & fue/
rint p̄l̄e caristiā significātes hoc sig. magnā frumen
ti caristiā seu bladi in terra illa. Et eo grauiꝰ si fuerit
auctus in cursu suo. Sed si fuerit minutus siue retro
gradus minuētur caristiæ de die in diē. Idē quoq; ē
iudiciū si dederint uim suā p̄l̄e qui i uno deoꝝ fuerit
angloꝝ. Quod si i uno reliquorū anglorū res erit
medioeris & cōsiſr succedētibꝰ. Si āt fuerit i cadēti
bus uile erit frumentū & bladū. Si aūt fuerit almu
taz cōmixtus a sole eueniet blado detrimētū seu i/
pedimentū. Et si fuer. t tūc in uno angulorū erit im
pedimentū maius: in cadētibꝰ uero erit paruū: hoc
igit᷑ facies quolibet āno ul̄ quolibet mēse hæc abraā
ibidē. Et i. c. seq̄nti. s. ca. 3. dicit abraā ꝙ mesalla qui
dem asserit locū cōiunctionis significare sup̄ oleuꝫ
oliuarū sic. n. expertus ē ipse. Et tu quidē efficere de
bes almutaz cōiūctionis & scd̄m ꝙ uideris iudica
Si almutaz fuerit i domo exaltatōnis fiet frumētū
carius. Minus aūt si fuerit i domo sua: ꝙ si fuerit i
domo sui cāus erit uilificatio magis. Si aūt i domo
sui detrimēti erit uilificatio nō tñ tāta quāta prior
Et ubi supra ca. 15. dicit abraā ꝙ semp respicere de/
bes ad lunā. Ipsa nāq; sig. sup̄ oēm hoiem. Si igitur
ipsa fuerit i pricipio āni cum p̄l̄a bn̄fico aut aspectu
bono ipm aspexerit hoc sig. semp sanitatē corpoꝝ
hominū. Et si fuerit cū saturno aut cū aspectu. 4. ul̄
opposito cū ipo & fuerit saturnus in aliquo signo
rū aquaticorū erit malū grande euntibus p̄ mare.
Et fortius si fuerit i cāero & tūc ēt multū nocumen
tū infert ipsis qui uadūt p̄ aquas: augebūtur q; aquæ
fluuiū & destruent semia & accidet pluuia magna
quæ nocere debet. Et si mars fuerit in tali dispōne
& fuerit i signis aqueis hoc significat semp aerē pe/
stilē & desipantē. Et si saturnus & mars fuerint in
uirgīe aut i capricorno uel i signis aereis hoc sig. sē/
per malū ꝙ eueniet i mundo p̄ locustas & brutos i
locis ad hoc dispositis. Si uero mars uel saturnꝰ fue
i signo figuratiōis hūanę hoc sign. semp turbatiōes
& rixas & semp fructus. Et in fine cap. dicit abraā
cognito quidem anno coniunctionis inq̄ mesalla
pōe locū cōiunctōis magne & mediæ necnō mio
tis pro radice & quocūq; p̄uenerit signū p̄fectiōis
ad locū martis. Si fuerit fortior ioue hoc significa/
bit annū caristiæ i quacūq; regiōe ad cuiꝰ signū per
ueniēt signū profectōis & cuilibet āno dabis signū
unū & debes ichoare a signo & gradu cōiunctiōis
dādo unicuiq; signo. 30. & debes computare scd̄m
gradus equales. Quocūq; uero āno p̄uenerit p̄ seō
ad uenerē u l̄ ad mercuriū. Si q; fuerit i cōmixtione
bona ad iouē & fuerit Iuppiter fortis & uicerit sa
turnū i principio cōiūctionis hoc sign. semp saturi
tatē & habundantiā & eo melius i qualibet regiōe
Et signū est huius anguloꝝ significatio p̄fectionis
hæc abraam ibidē. Et ca. 17. ubi supra dicit abra/
am auenzaar dicit se esse expertum multis uicibus

ꝙ si mars fuerit in ãni principio in una domoꝝ sa
turni significat hoc semp cariſtiã. Et si fuerit in una
domorũ ſuarũ propriarum significat hoc ſemp ha
bundantiã pluuiarũ. Et dicit abraã i principio il/
lius capituli .17. aſpice cõiunctionẽ uel oppoſitionẽ
precedentẽ introitũ ſolis in arietẽ. Et ſi fuerit orien
talis erit medietas primi ãni melior. 2. Et ſi occiden
talis fuerit erit econtra. Et hoc uerum eſt ſi fuerit ali
quod de planetis bñficis aſpiciẽs locũ coniũctiõis
uel oppoſitionis precedẽtis introitũ ãni aut fuerit
alicui eorũ dignitas magna in illo loco & nõ fue/
rit ſignũ ĩpediẽs hocẽ ſignũ boni ãni: & eo melius
ſi fuerit aliquis eorũ beneficorũ in aliquo angulorũ
ſigni aſcẽtis in hora coniũctionis uel oppoſitionis
ꝑdicti. Et ſi fuerit econtrario ut. ſ. aſpiciat maleficꝰ
aut fuerit ĩ aliquo angulorũ aſcẽtis & nõ fuerit bñ
ficus aſpiciẽs tunc quidẽ ẽ ãnus malus. Si aũt aſpici
ant bõi ſimilr & mali aſpice qs eorũ maiorẽ habet
fortitudinẽ & hic almutaz erit. Et ſcito aliqs plãe
ta ſuperior oriẽtalis fuerit & alius de ſupioribus oc
cidẽtalis, maior erit fortitudo oriẽtalis: ꝙ ſi ſic de ĩ
ferioribus fuerit res erit ecõuerſo: illorum nãq; for
titudo erit in parte occidẽtali. Et q ſub radiis ſolis
fuerit nihil hẽbit fortitudis cõſilr neq; retrogradus
hæc abraã iudeꝰ. Et dicit alchindus in epſa ſua ca.
2. qñ retrogradãt planete a capite cãcri ad caput li/
bre & fuerit ſol cũ illis in eadẽ .4. erit ſũmꝰ calor in
pte ſeptẽtriõali & uẽti ſeptẽtriõales ꝯſumẽt digeſtio
nẽ fructuũ. Et ubi ſupra cap. ultio dicit alchindus ſi
inueneris uenerẽ uel iouẽ i aliquo angulorũ aſcen/
dẽtis precedẽtis introitũ ſolis in arietẽ collocatũ in
pte auctoritatũ ſuarum & maxĩe in medio celi mi/
tigabit & creſcet quicqd fuerit eo tempe plãtatum
aut ſeiatũ. Et ſi fuerit ſaturnus ĩ ſignis calidis & hũi
dis ut ẽ gemini & ſua triplicitas & cõplexiõabitur
cũ eo ſignificator ab oppoſito aut .4. aut cõiunctiõ
ne ſignificat mitẽ aerẽ & bone cõplexionis & tũc ſi
mediũ cuiuſlbet uegetabilis pp equalitatẽ rerũ & ſi
militer ſi cõplexionabit cũ eo ſignificator aut com
plexionabit cũ ſignificatore & in ſignis ſicut cali/
dis & ſiccis frigidis & hũidis & fuerit de. 4. aut op
poſito fiet bona cõplexio aeris & creſcet oẽ uegeta
bile. Et ſi fuerit mars in ãgulo terræ ĩ reuolutiõe ãni
& in ſignis calidis & ceciderit ab eo fortuna & in/
ueſtigauerit mercuriũ ſigificat cõbuſtionẽ terræ &
corruptionẽ ſubſtantiæ ſuæ & cõbuſtionẽ ſeminum
Si aũt ſcdm ꝙ dico fuerit in ſignis aqueis & in an/
gulo terræ ſignificat damnũ aquæ & corruptionẽ
eiuſdẽ & corruptionẽ cuiuſlibet qd moueat ĩ aqua
de aĩalibꝰ & aliis. Et ſi fuerit ĩ loco mercurii ſatur/
nꝰ & fuerit ĩ ſignis aqueis & in angulo terræ & ce/
ciderit ab eo fortũæ & iueſtigauerit mercuriũ minu
ent aquæ riuoꝝ & puteoꝝ & fontiũ & corrũpẽt
aĩalia aquæ & alia. Et ſi nõ ceciderit ab eo fortuna
alleuiabit ſignificatio prædictoꝝ. Et inſpice in re/
uolutiõe ãni aſcẽdẽs & angulos & loca plagꝫ trãſi/
tus ſuos & prohibitiones opeꝝ ſuaꝝ & ꝓiectionẽ
radioꝝ ſuoꝝ ſcdm ꝙ ſignificãt in oĩ climate ſuper

ſubãs aĩaliũ & uegetabiliũ & ſeparationẽ modoꝝ
ſuoꝝ de tranſmutatiõe ſolis ĩ ſignis & naturas ſuas
ĩmutatiõibꝰ aeris & ĩ q̃ttuor tpibꝰ ãni: hæc alchidꝰ.
Et dicit aomar & allat auctoritatẽ libri. 9. iudiciũ i
fine ꝙ ſol ĩ arietis ĩgreſſu deꝑhẽſo q̃cũq; reperit ſtel
la oriẽtalis ãni ducatũ uẽdicabit. oriẽtalis nãq; iup
piter oĩa ad ſalubrẽ & aptiſſimũ renouabit ſtatũ.
Veneris quoq; ducatꝰ fructꝰ multiplicat & oĩa ſecũ
dat inctualiũ copiã ꝑſtat & habundãtiã: mercurius
quoq; ad modũ oĩa reducit. Saturnꝰ quoq; malum
& totius ĩcõmodi factor & uictualiũ inopia & fri
gus augmẽtat rñdet: mars gladiũ & bella ignominiã
& metũ & ſitia cõplectit. Nec ab ſpeculatiõis gene
re deſiſtendũ quotiẽs ſingulas anni quartas ingredi
feſtinat. Nã quæ ſtella oriẽtalis fuerit ipſiꝰ q̃rtæ du
catũ principaliter ſortit ĩ primis ſolis & lunæ ſtatꝰ
uel applicatio & ps ſtellaꝝ habitu diues eſt uidẽdũs
hæc aomar ibidẽ. Et ſcdm aomar ubi ſupra ĩ illo. c.
ubi loquit de qualitate aeris & temporũ. Et ſcdm
haly habẽragel ubi ſupra. lib. 8. c. 26. Si inueneriꝰ
iouẽ ĩ aliquo anguloꝝ ab aſcẽte cõiũctionis uel op
poſitiõis ꝑcedentis itroitũ ſolis in arietẽ firmũ & ĩ
aliq̃ dignitatũ ſuaꝝ & maxĩe ĩ medio cæli aptat &
tẽpat aerẽ & facit illũ bõæ cõplexiõis & facit naſci
& creſcere qcqd ſeiat & plãtat: & hoc idẽ faciũt ue
nꝰ & luna ĩ ꝑdicta diſpõe cõſtitute. Et ſi mars hũe
rit cõmixtionẽ de q̃rto ut oppõne uel de cõiũctiõe
tẽpat aerẽ & facit illũ bõæ cõplexiõis. Et ſi aſpectꝰ
fuerit de. 3ᵒ uel de 2ᵒ eo exñte in ſignis ꝑdictis tẽpan
tia ẽ maior & creſcet oĩs res q̃ naſcet & generabit.
Et ſcdm aomar ubi ſupra ſequẽte: ſilr ſcdm haly ha
liabẽ, ubi ſupra. c. 27. apta aſcẽs hora itroitꝰ ſolis in
ſecũdũ gra. ſcorp. ĩ ãglis & pſas. Et ſi fuerit tẽ mars
ĩ angulo terræ & ĩ ſigno aq̃o diminutionẽ & dãnũ
ſignifi. ĩ aqs de aĩalibꝰ & aliis rebꝰ. Et ſi ſaturnꝰ fue/
rit ĩ ãgulo terræ ſicut ꝑdiximꝰ & ĩ ſigno aq̃o & for/
tunæ ab eo remotæ fuerit & hũerit cõmixtionẽ cũ
metcu. minuẽt aquæ ĩ puteis & dãnabunt oẽs res
q̃ morãt ĩ aqs de aĩalibꝰ & de aliis rebꝰ. Et dicit ha
ly habẽra. ubi ſupra. c. 31. qñ ſcire uolueris ſiccitatẽ
& habũdãtiã ãni aſpice locũ cõiũctiõis uel ꝑuẽtõis
añcedẽtis reuolutionẽ ãni mũdi: & cõſidera dñm il
liꝰ loci cuiꝰ fortunaꝝ uel ĩfortũaꝝ applicat. Et ſi ap
plicuerit ioui & iuppiter hẽat aliquã dignitatẽ ĩlo
co cõiũctiõis uel ꝑuẽtiõis predictæ: aut fuerit dñs
aſcendentis reuolutionis anni aut coniunctionis
uel preuentionis aut fortunauerit dñum aſcẽtis &
dñs q̃rtæ domꝰ fuerit ſaluus ab ĩfortuniis & fuerit
applicatio ãni p archaſin illiꝰ legis cõplexiõis maio
ris ad locũ iouis uel ueneris aut p aſpectũ uel p radi
os erit illo ãno fertilitas & habũdãtia: & eo magis
ſi dñs ſecũdæ domꝰ reuolutiõis ãni fortunauerit a/
ſcẽdẽs uel ipſũ aſpexerit applicãs ei de aſpectu aici/
tiæ qcũq; planeta ſit & maxĩe ſi fortunauerit dñm
partis fortunæ uel dñm aſcẽtis uel ea q̃ ſignificãt fer
tilitatem & habundantiam: & ſi hæc oĩa teſtificata
fuerint erit magna fertilitas & multiplicabunt ſub
ſtãtiæ populi & lucrabũt ĩ mercãtus & oĩbꝰ modis

& si talia nõ fuerint sed cõtraria erit fertilitas ãni in digestiõis & siccitatis. Nã si saturnꝰ hũerit dñz ĩcõiunctiõe uel ĩ preuẽtiõe p applicatiõnẽ uide p corpus & hũerint silr dñium ĩ ascẽdẽte & fortunauerit eũ dñs quartæ & fuerit dãnatꝰ ab infortuniis & maxime a saturno & eo fortius si saturnꝰ hũerit cõmixtionẽ cũ mercurio: quecũq; duarũ ĩfortunarũ ĩfortunauerit ãnũ & hũerit cõmixtionẽ cũ mercurio illud ĩfortuniũ ẽ maius & plus affixũ. Et silr erit qñ acciderit secũdæ domui & pti fortũæ ac ascẽdenti & dño partis fortunæ cõtrariæ constellatiões quas diximus infortuniis. i. si contingat. 2. domui & parti fortunæ ascendẽti infortuniũ ex dño partis fortunæ uł ex dño. 2. tũc affirmatur significatio ĩsterilitate & ĩdigẽtia diuitiarũ. Et scias q cõstellatiões & fortuna quæ narrauimus per iouẽ qñ acciderint p uenerẽ tales erunt significationes hoc excepto q erũt debiliores illis quæ fiũt per iouẽ: & similiter infortunia quæ diximus de saturno qñ erũt per martẽ erũt minoris mali & dãni, q per saturnũ excepto q dãna quæ erũt per martẽ erũt per siccitatẽ & cõbustionẽ & per fortes radios & his similia Et dãna quæ erũt per saturnũ erunt p sitũ uel p submersionẽ in aquis. Et discernes illud hoꝝ duoꝝ q fuerit p signũ in quo erit saturnus: quia si fuerit ĩ signo hũido erit dannũ per submersionẽ. Et si in sicco erit pꝰ siccũ: hæc haly ibidẽ. Et ubi supra. c. 3. dicit haly abenragel qñ infortunæ coniũguntur & luna fuerit cõiuncta cũ saturno in latitudie una accidet fames & mortalitas. Et qñ ambæ fortunæ iungentur & luna per latitudinẽ cũ ioue significat iustitiã & fertilitatẽ. Et si luna talis fuerit cũ uenere significat gaudia & hilaritates. Et ubi supra ca. 33. dicit haly abenragel qñ dñiũ ãni fuerit in fine ipsius corde uolens retrogradi uel qñ fuerit descendẽs in circulo angis uel qñ fuerit ĩ mũdo sui epicycli hoc totum significat q erit uilitas i rebus & paucitas precii q res fuerint de natura signi ĩ quo fuerit dñs ãni scilicet de aĩalibus & uegetabilibus & mineris & aliis rebus & lapidibus. Silr qñ luna fuerit in reuolutioue anni uel mensis luĩe uel applicatas ac retrogrado planetæ significat uilitatẽ & modicũ preciũ in uictualibus & scias caristiã & mercatũ rerum ad diuersis significatoꝝ status & principii ãni & a signis principioꝝ. 4. tẽpoꝝ: & qñ regredit' sol ĩ. 4. signa cardialia & a cõiunctione solis & lune in eisdem tpibus ab introitu saturni & iouis in signum eliatuz & uillaꝝ occidentaliũ & orientaliũ. Et qñ planetæ fuerint in fortunati in istis locis significant uilitatẽ reꝝ & bonũ mercatũ de eis. Et qñ fuerint fortunati significãt reꝝ caristiã & augmentum. Et quilibet planeta qui fuerit in reuolutiõe ãni in exaltatione sua aut eleuatus in suo circulo siue hẽat siue non hẽat testimoniũ in ascendẽte significat augmẽtum in rebus quæ fuerint ĩ natura illius plẽ & signi in quo fuerit: sicut sol in ariete si ibi significat lapides rubeos preciosos sicut carbunculos & huiꝰi & alios lapides preciosos & aurũ. Et si fuerit uenus significat aliofar & corallos & his similia. Et planeta qui fuerit in suo casu aut descendẽs ĩ circulo siue angulo significat uilitatem rerum qui fuerit de igne aut aqueis aereis aut terreis. Et dicit aben uidenius qñ in reuolutiõe ãni aut tp̃s non fuerit saturnus in aliquo anguloꝝ significat bonum foꝝ uictualium Et qñ fuerit ĩ aliquo angulo angulorũ significat caristiã. Et qñ fuerit ĩ angulo hñs ibi dignitatẽ aliquã significat magnã caristiã & fortẽ: hæc haly. Et ĩ eodẽ cap. 33. circa mediũ dicit haly abenragel q plinius rõamus primus xp̃anus dixit qñ sol intrat arietẽ aspice planetã qui fuerit ĩ medio celi aut cui applicuerit dñs medii celi & iste ẽ sigificator p̃ciolarũ rerũ. Et si iste pl'a exñs in medio celi fuerit directus in suo motu significat q res erũt meliores quæ fuerit de natura signi ĩ quo fuerit & hoc magis & plus affixũ erit si fuerit signũ fixũ. Et si plãeta iste retrogradus fuerit aut descẽdens luĩe & in auge sua uł deficiẽs luie & numero significat q descẽdẽt & fiẽt uiles res quæ fuerĩt de natura illiꝰ signi ĩ quo fuerit iste pl'a. Et ubi supra dicit haly abenragel q dorotheꝰ dixit qñ scire uolueris caristiã & uilitatẽ rerũ aspice pl'as p ãnũ & p illũ q ĩ ueneris de oriẽtalibus dicit q res fiẽt care q fuerit de natura sua ẽt p illũ q fuerit occidẽtalis descẽdũt & dãnãt' & fiẽt res uiles q fuerit de natura illiꝰ. Et dãnũ est q pl'a sit in casu isto cõbustus aut ĩfortũatꝰ uel retrogradꝰ aut cadẽs ab ãgulo aut ĩ aliquo malorũ locorũ & q fortunæ sint remote ab eo: & qñ fuerit bonus ĩ qbusdã rebꝰ & malus ĩ qbusdã aliis: sicut si eẽt ĩ domo sua retrogradus aut ĩ exaltatiõe sua cõbustꝰ significat' q istæ suæ res fiẽt care modicũ & postea uiles & ita p ãnũ aut augẽdo uel minuẽdo. Et in eodẽ cap. 33. uersus finẽ dicit haly abẽragel q mesahalla dixit qñ uolueris iudicare augmentũ & decrementũ reruz aspice dñz ascẽtis & lunã & si eorũ magis appodiatꝰ applicuerit planetæ exñti in ascẽdẽte aut ĩ medio celi iudica q p̃ciũ augebit' in uictualibus. Et si pl'a fuerit in occidẽte siue in ãgulo terræ erũt uictualia mediu p̃cii cõpetẽter. Et silr aspice in illo tpe pl'am qui fuerit in quadratura horũ duorũ locorũ qa si fuerit receptꝰ aut ĩ se receperit dñm ascẽtis uel dñm suæ domꝰ aut sui termĩ sigificat q p ãni erũt uiles & tñ nõ petẽtur. Peior. n. status uẽditionibꝰ est qñ luna existẽs in ascẽte applicuerit pl'e cadẽti qui nõ recipiat eã & qñ applicuerit pl'e qui eã recipiat significat q nõ petẽt' nihilominꝰ erũt care. Et dixit mesahal q nobiliora loca celi sunt anguli. Et quando fortunæ fuerit in angulo augeť & appreciatur mõeta & decrescunt & damnãtur aliæ res. Et quando fortunæ erunt in angulis decrescit & depreciatur moneta. Et quando aliæ infortunarũ fuerint in angulis & aliæ in aliis domibus iudica per magis appodiatam earũ & tamẽ depreciamentũ quando uenit p fortunã nõ potest esse magnũ. Et ois fortuna qñ planeta fuerit retrogradus uel ĩ loco debili erit tũc debilis eiꝰ uirtꝰ. Et illud idẽ intellige de infortuna quando fuerit in exaltatione sua retrogradus.

Et qñ uolueris iudicare, q̃rtã ãni & mediũ uel totum
annũ aspire cũ seperatur luna a coniunctione eius
cũ sole: uel ab ei⁹ preuentione cũ quo planetarũ pri
mo coniugit. Et si fuerit fortuna augebitur preciũ
rerũ quæ uenduntur & erunt caræ: & si iungatur
cũ infortuna erunt depreciatæ ac uiles: & aspectus
ĩ hoc talis est qualis ẽ cõplexio. Et si luna fuerit in
angulo crescet caristia: & similiter faciet si fuerit in
exaltatione sua salua ab infortunio. Et si dixerunt
antiqui lunã & ascñs esse cõtrarios unã .s. alteri: &
similiter posuerunt eos significare contrarias mo/
netas & alias res quæ uẽdũtur. Et si sol attigerit for
tunã depreciatur moneta & maxime si fuerit remo
tus ab angulis uel fortuna attigerit solẽ sicut si atti/
gerit iouẽ uel uenerẽ augetur moneta & deprecian
tur ac uiles fiũt res aliæ & maxĩe si sol fuerit in angu
lo. Et si sol attingat fortunã depreciatur moneta &
maxĩe si fuerit remotus ab angulis mercurius habet
significationẽ in duabus monetis: quæ sunt aurũ &
argẽtũ & uenus habet partẽ ĩ eis: pars ueneris ĩ eis ẽ
pulchritudo uisiõis & claritas colorũ. Et pars mer
curii ẽ ĩ eis picturæ & scripturæ. Nihilominus mercu
rius hẽt magnã ptẽ in auro & in re spãliter quæ est
de ptitione solis: ũde qñ fuerit oriẽtales ascẽd t mo
neta & sunt res uiles & maxĩe si fuerint in suis exal
tatiõibus. Et quãdo occidentales fuerint depreciatur
moneta & maxime si fuerint debiles. Et qñ mercu/
rius fuerit cũ sole ornatur aurũ & appreciatur & descẽ
dunt aliæ res & fiunt uiliores. Et quãdo uenus fue/
rit cũ sole ornatur argentũ & diligitur ab hoĩb⁹ & si
nõ fuerint cũ sole & fuerint eleuati in circulis suarũ
augiũ honoratur moneta & fiẽt res uiles & maxime
si fuerint ad orientalem & fuerint in exaltationibus
suis & in domib⁹ suis ac dignitatib⁹ suis. Et qñ de/
clinauerint ĩ suis circulis eũdo ad occidẽtalitatẽ uel
fuerint ĩ locis debilitationũ suarũ in quib⁹ non hñt
dignitates depreciatur moneta & res fiunt caræ. Et
qñ feceris ascendẽs anni aut quartæ uel mẽsis & a/
ptaueris angulos & scieueris gradus dñi domus sub
stantiæ ĩ aliquo angulorũ & maxĩe ĩ loco ubi habet
dignitatẽ & q᷑ sit fortuna honoratur moneta. Et si
fuerint infortuna ĩ angulo sicut prædiximus appre
ciabitur moneta tñ nõ honorabitur: qa eã habebũt
uiles hoĩes: sed honorẽ & utilitatẽ aliarũ rerũ indica
bis per existentiã fortunarũ & infortunarũ ĩ signis
qa qñ fuerit fortuna in aliquo signo erunt res ca/
ræ quæ fuerint de diuisione illius signi. Et qñ infor
tuna fuerit ĩ isto signo appreciantur res illæ qa queli/
bet domorũ hẽt suã partẽ in rebus sicut datæ sũt sex
te do. bestie minute & aliis signis partes eorum: &
iudica scd̃m illud. Et scias q᷑ ascendẽs de aiali sem/
per habet caput & quarta dom⁹ uentrẽ & alia cau/
dã & partẽ posteriorẽ eorũ & spermale. Unde ĩ q̃/
cũq; istarũ domorũ fuerit ĩfortuna erit dãnũ ĩ ista p
te corpis quã ipsa dom⁹ significat & ascẽdẽs hoĩs si
gnificat caput & scd̃a collũ. tertia hũeros & manus
Et sic p ordinẽ ĩ oĩb⁹ .12. domib⁹ cũ ĩ uegetabilib⁹ ñ
pñt hẽre nisi ptes anteriores & posteriores. Uñ & a/
scẽdẽs est ps ãterior & alia est ps posterior. Et qñ ĩ
terrogatus fueris pro aliquo uegetabili si nascetur uel
crescet bñ aut quid erit de eo da ascẽdẽs & eius do/
minũ & lunã & eius dñm ei. Et si oẽs isti fuerit for
tunati iudica q᷑ durabit & ibit ad bonũ. Et si fuerit
ĩfortunati iudica q᷑ dãnabitur. Et si duo istorũ fue
rint fortunati & alii duo infortunati iudica q᷑ erit
mediocre: hæc recitat haly hab ẽragel ubi supra. se/
cundũ dicta messal. Et dicit albu. ĩ suo lib. de flori
bus. ĩ illa parte ubi loquitur de scia igniũ ĩ aere q᷑ cũ ĩ
reuolutõe ãni mũdi saturn⁹ & mars cõiũcti fuerit ĩ
ascẽdente ãni significat malũ uĩe rusticis. Et si cõiũ/
cti fuerint ĩ signo .2ᵒ. ab ascẽdente ãni erit signũ de/
structiõis substãtiarũ & aliarũ domorũ & tradetur
obliuioni memoria diuitũ. Et si cõiũcti fuerint in
tertio significat destructionẽ domorũ religiõis: &
si coniũcti fuerint ĩ quarto ab ascẽdẽte significat de
structionẽ edificiorũ & mansionũ. Et si cõiũcti fue
rint hũidæ & aquosæ cũ luna & quæ sunt putridæ
& mali odoris cum saturno & mali odoris cũ ioue
ac uenere cõcordãt. Siĩter colores potens ĩtelligere
quia nigredo ẽ saturni & rubedo ẽ martis: & ita po
teris scire oĩum rerũ per suã cõcordãtiã. Anguli eti
am cõcordãt cũ auro: ãgulos sequẽtia cũ subã cadẽ
tia uero cũ his quæ hoĩb⁹ nõ sunt necessaria. Cũ aũt
fortunæ fuerint in angulis horũ locorũ cara fiet res
cõcordans cũ isto loco. Et cũ scieueris planetã cõcor
dantẽ cũ re inspice ad horã eclipsis uel cõiunctiõis
uel oppõnis qui ibi existat iste planeta: & si fuerit
fortunatus potẽs significabit caristiã illius rei & ex
altationẽ eius. Et si fuerit ĩfortunat⁹ significabit uili
tatẽ. hoc eni adiungas his quæ diximus de eo q᷑ o/
perabitur aer in omnibus fructib⁹ & saluatiõe nauiũ
uel earũ submersiõe. Et scd̃m q᷑ fuerit res ista q̃ĩn/
spicere uis aut tp̃s illud scies res quomodo fiũt uiles
uel caræ. & scies ea quæ hic sequẽtur. Verbi gratia qñ
sciemus q᷑ unus rex pliabitur cũ alio. sciem⁹ q᷑ ille cu
ius terra est habundãs uicet illũ cuius terra ẽ cara &
silia poteris scire qa mortalitas & infirmitas semp
caristiã sequitur eo q᷑ hoĩes optet comedere mala ci/
baria q̃ cũ damnantur cõplexiões eorũ: & pp̃ter hoc
habẽt infirmari & mori: scies & factũ caristiæ & ha
bundantiæ propter multitudinẽ aquarũ & fortitu
dinẽ earũ & a frigore & calore: qa quanto stellæ si
gnificauerint multas fumositates hũidas: fiunt inde
multæ pluuiæ. Et si fuerint ĩ tempore quorũ necessa
riæ sint habundãtiã uictualiũ demõstrabũt: & si in
tempore quo nõ sit necesse dãnũ & minutionẽ eo
rũ mõstrabunt. Id facit calor & frigus quia si calor
fuerit tẽpe quo cõueniat significabit saluationẽ oĩ
um fructuũ a putrefactiõe. Et si fuerit tp̃e quo non
expediat desiccabit totũ fructũ terræ anteq̃ cõplea
tur & perdetur. Siĩr de locustis & p mures qa si mul/
ti creuerint destruẽt oĩes fructus terræ. & si pauci
fuerint poterũt saluari quæ oĩa scire poteris p astro
logiã monstrauerit ẽt multas pluuias ĩ parte meri/
diei. sicut est ĩ uere & æstate significabit q᷑ nilus egi
pti erit recẽtiæ magnæ ualde. Et si a parte ipsa pau/

tas significauerit pluuias recẽcitatis erit pauca factũ aũtnili ostẽdit inductiones habere. Vna caꝝ quæ ibi fuit est ut pluuiæ pseuerate sicut illæ meridiei uno istæ antequ ueniet. Et propter hoc conuenit ꝙ nilus sit magnæ recentiæ æstate intrãte cũ uenus & mercurius occidẽtales fuerint ipsa hora propter humiditatẽ quartã in aere faciũt. Et si fuerit mars aut alii cometaꝝ in parte meridiei hora qua icipitur / bt & estas erit nili recẽtio pauca mltũ ꝑpter magnã minutionẽ pluuiaꝝ quæ erit in parte illa. Silr si uẽtus citus affuerit uel ciremis eum terræ nõ ꝑmittit. Et si abrogus leuiter faciet eũ decurrere & nõ detinebit. Cũ aũt scíueris ꝑ astrologiã illud quod accidet in parte meridiei de habũdantia pluuiaꝝ & earũ minutiõe & scíueris uẽtos accidẽtes i terra ægipti tẽpe ueris uel estatis scies totũ factũ nili quomõ esse debeat & ꝑ eũ scies statũ ægipti. Si erit habũdãs uiꝭ / ẽnalibus uel minutã inspiciendo semꝑ in his quæ ꝑdixim⁹: & ꝑ hæc quæ iã dicta sunt scire poteris factũ caristiæ ul' habũdãtie: hæc haly ubi supra & hæc ad psens sufficiũt de ꝑnosticatione caristiæ & uilitatis ãnonæ ꝑ reuolutiones ãnoꝝ mũdi. Et debes obseruare has regulas prius positas in ca. imediate ꝑcedente cõcernentes significationẽ plaꝝ & signorũ & ꝑciũ circuli. Et scias ꝙ signa ignea & aerea significãt caristiã bladi & famẽ quæ debet eẽ ꝑ mũdũ signa uero terrea & aquea significant fertilitatẽ & uilitatẽ ãnone atqꝫ ꝑ impẽsionẽ et eo magis i regionibus sup quas hæc signa significant. Et hæc patet ꝑ abraã auenzoar in libro de reuolutionib⁹ ãnoꝝ ca.10. Et debes hic respicere capitulũ ultimũ distinctionis q̃rtæ tractatus primi huius libri in quo positũ tibi quæ signa et quæ partes cæli destruũt et corrũpunt et mortalitatẽ gignũt ex nimio frigore et ex nimia hũiditate et sũt de natura saturni et quæ faciũt hæc eadẽ ex nimio calore et ex rumia siccitate et sũt de natura martis. Et debes te iuuare hic ꝑ illud capitulũ. Sed scd'ꝫ albu.6. maioris in troductorii differentia tertia: pars fortunæ significat auꝝ et argentũ et leuitatẽ fori et ei⁹ grauitatẽ. et hæc ps scd'm eũ est dignissima iter oẽs partes: et hoc etiã patet eo ꝙ ptole. in suo q̃dripartito nõ approbat alias partes sed tantũ partẽ fortunæ. Si autẽ uolueris pronosticare de caristia ãnonæ & eius uilitatæ ꝑ partes respice ultimã differentiã introductorii alcabicii. & differentiã tertiã & quartã sexti libri maioris introductoriis albu. & inuenies quæ partes significant caristiã ãnonæ & aliaꝝ reꝝ & quæ eaꝝ uilitatẽ inueniens etiã ibi modũ operandi ꝑ partes. Ad ꝑnosticandũ uero de caristia & uilitate ãnonæ ꝑ introitus q̃rtaꝝ ãni: uide illã regulã quæ potest elici ex sententia ptolæ. 2. q̃dripartiti ca. 12ᵒ. uidelicet si pletæ qui dominatur in loco cõiunctionis uel oppõnis ꝑcedentis introitũ solis in queẽnqꝫ punctoꝝ cardialiũ aut qui dominant' in angulo sequẽte locũ cõiunctiõis uel oppõnis ꝑdictũ fuerit omnes uel maior pars eorũ significantes caristiã ãnonæ & uictualiũ. Et si i signis caristiã significantib⁹ extiterit: ac etiã si prædicta loca principalia caristiã significauerint: & si cũ hoc fuerint prædicti domini coniuncti eũ pletis & stellis fixis caristiã significantib⁹ uel ab eis aspiciant' signũ erit caristiæ ãnonæ in eadẽ quarta anni. & si pletæ prædicti & signa siue loca prĩcipalia pro maiori parte uilitatẽ ãnonæ significauerint caristiã: & quia ãnonæ uilitas satis patet prius in hoc ca. & similiter in cap. imediate precedẽte. Et dicit ptole. in suo centiloquio ꝑpositione. 98. ꝙ pletæ dominatores qui plures habuerint dignitates in angulis cõiunctionis uel preuentionis & in q̃rtis ãnoꝝ res q̃s significant qñ fortes fuerint res quas significauerint erunt magis ꝑcii. Et si fuerint debiles erunt res parui ꝑcii. Et similiter si ueloces uel tardi cursus fuerint Et dicit haly ibidẽ ꝙ pletæ qui pl'es dignitates habuerint in istis angul' significãt uniuersos fructus eũ fuerint in istis angulis tũc illud quod significãt erit magni ꝑcii. Et si fuerit in cadentib⁹ erit parui ꝑcii. Et si fuerit ponderosi nõ erunt tãti ꝑcii: hæc ille. Et debes hic obseruare oẽs regulas prius positas i isto ca. concernentes caristiã seu uilitatẽ ãnonæ sũptã ex coniunctione uel oppositione ꝑcedẽte introitũ solis in arietẽ & ꝑ easdẽ regulas fere debes pronosticare de caristia & uilitate ãnonæ in introitu q̃rtæ ãni sicut in reuolutione ãni i & iõ oportet te hic reiterare regulas prius positas in hoc ca. & nõ inuenio multas regulas de caristia nec de uilitatæ ãnonæ mensium eo ꝙ h⁹ i accidẽtia diu durant & sũt multũ uniuersalia. Eriõ nõ pono hic aliquod capitulũ de eisdẽ accidentib⁹ in mensib⁹ nec in medietatib⁹ mensium. Sed haly abenragel lib. 8. ca. 33ᵒ. recitat quasdã regulas de caristia & uilitatæ ãnonæ & aliaꝝ rerũ ꝑ omnes menses scd'm dicta atthazir dicens quãdo scire uolueris caristiã & mercatũ & ꝑcii reꝝ & status hoĩum i uita & i negotiis suis hoc scies a motu luminariũ & eoꝝ statu ispice ergo quolibet mẽse coniunctionẽ luminariũ & apta ascendẽs illa hora. Et scias ꝙ ascendens & pl'a qui ibi fuerit sunt significatores status hominũ & aeris. Et iuuat eos dominus domus domini ascendentis & pl'a peregrinus in ascendente qñ non fuerit conueniens ascendenti significat dãnuꝫ in isto mense. Et si fuerit infortuna significat damnum scd'ꝫ suam naturam & scd'm suũ posse. Et si inueneris pl'am in angulo habente dignitatẽ in ascendente & ꝑtertii i exaltatõne eũ accipe pro significatore. Et q̃libet pl'a qñ fuerit i angulo ibi habẽs posse similiter erit significator dũ ibi fuerit donec exeat inde qñ dominus ascẽdentis fuerit in ascendente aut in aliquo angulorũ uel in natura uel in bono loco aspiciens ascendens ipse significationẽ habebit manifestæ & magis q̃ alius & maxime si fuerit orientalis existendo sub radiis & in existẽdo in suo luĩe & lenis modus: quia qñ sic fuerit significat ꝙ homines petẽt suos uictus & lucrabuntur & ascendent in eo modis oibus scd'm posse pletæ de pauco aut multo i dieb⁹ qñ luna fuerit in 4. ascendentis aut in ascendente aut aspiciens dominũ ascendentis. Et si fuerit deficiens applicãs

ad oppositū ascendentis & aspexerit dominū ascē dentis significat defectū:& aspice si inueneris dominū ascendentis receptū & illæ receptor fuerit auct⁹ & in angulo significat φ toto illo mense augebit̃ ꝓciū bladi. Et si dñs domus domini ascendentis i opposito luminariū est magis appodiat⁹. Et qñ inueneris dominū ascendentis receptū & ipse ac dñs domus ascendentis fuerit ascendens caristia erit firmior & hoc sc̃d'm ascensiones eoꝝ. Et si dñs ascendētis & pl'a existens i angulo applicuerit pl'etæ cadēti aut diminutus fuerit deprimit̃ ꝓcium. Et si dominus ascendentis diminutus fuerit & illæ qui eū receperit sil'r si fuit diminutus deprimit̃ ꝓciū & hoc erit sc̃d'm duas diminutiones:& magis affixa erit utilitas ꝓcii sui si ābo fuerint cadentes ab angulo qa hoc significat φ illa uilitas cito erit. Et si ābo applicuerint pl'æ cadenti ab angulo aut dimito uilitas ꝓcii similiter affirmat̃. Et si fuerit i ascendente pl'a habēs ibi aliqd' testimoniū augmentū & uilitas erit sc̃d'm statū i melioratōe illi⁹ pl'æ ac elapē & erit cū eo ptīceps dñs ascētis. Et si dñs ascētis nō fuerit recept⁹ ñ facias eū pticipare cū eo qa ille sol⁹ erit significator & q dñs ascendētis & luīaria fuerit i talibus locis figuræ cōiunctionis ī ascendente cōiunctionis uel in angulis suis aut ī angulis a loco cōiūctōis significat φ ꝓciū remanebit in eo φ est. Et si dñs ascendentis aut luminaria fuerint recepta & aucta & fuerint in qnta aut ūdecima sigificat φ ꝓciū augebit̃ & si pl'a ascendens applicuerit ad dominū ascētis significat augmentū i ꝓcio die applicationis:& qñ luminaria & sil'r dñs ascendētis fuerint deficiētia in tertia aut in nona aut in.12. significat abbassamentū ꝓcii cū āguli semꝑ significant fixionē in eo φ est. Et qñ pl'a deficiens applicuerit ad dominū ascendentis significat substantiæ abbassamentū plus q̃ si iste dñs applicuerit iste planeta & qñ dñs ascendentis deficiens fuerit & dñus domus suæ auctus nihil facit augmenti dñs domus:quia radix posse ac significatio sunt in dño ascendentis ubi fuerit cadens & i angulo fuerit alter pl'a. Tñ si ascendens fuerit in alia domoꝝ luminariū aspice eoꝝ augmēta & suas diminutiones in numero ēt sua loca ī figura quomō sint ab ascētē: hæc atthair & hali abenꝝ ibidē. & sufficiunt ad ꝑsens istæ regulæ iā positæ in hoc ca. de caristia & uilitate ānonæ in q̃rtis āni & in oibus mēsibus. Et debes iuuare te per regulas positas i ca. īmediate precedente.

¶ Capitulū quartū de figuris pronosticis caristiæ & uilitatis annonæ.

u Olo tibi mō ostendere signa ꝓnostica caristiæ & uilitatis ānonæ. Dicit itaq₃ ptole. 2. q̃drīpartiti ca. 9. si signalia in aere apparentia circa luminaria hora alicuius eclipsis luminariū uel si caudatę stellæ aut aliæ stellæ sc̃d'æ in aeræ apparentes hora eclipsis siue hora cōiunctionis magnæ uel alicuius temporꝝ reuolubiliū fuerit coloris nigri uel uiridis: ea quæ saturni naturā imitari diximus significabunt:& si ꝑdicta signalia ad rubedinē declinauerit significabunt ea quæ sunt ex natura martis. Et si diuersoꝝ coloꝝ extiterint significabūt ea quæ sūt ex natura mercurii. Sed ꝑut ostensū est supra in ca. 2⁹. huius distinctionis & sil'r in cap. īmediate ꝑcedente iuxta sentētiā ptole & albu. Saturn⁹ Mars & mercurius caristiā ānonæ & inctualiū & sterilitatē terræ significant. Signalia ergo in aeræ ꝑdicta ꝑdicto modo colorata & ꝑdicto mō apparentia hæc eadē significabunt. Itē sc̃d'm ptole. ubi supra cū ꝑdicta signalia in ꝑdictis temporib⁹ apparētia fuerint coloris albi ea quæ sunt de natura iouis significate dicuntur & si aurei coloris quæ ueneris naturā sequūtur indicabunt. Et sc̃d'm φ dictū est Iuppiter & uenus significant fertilitatē terræ & uilitatē ānonæ ergo signalia sic apparentia hæc eadē significabunt. Et dicit haly φ cōueniat φ fumus siccus conueniat cū natura martis ul' mercurii & fumositas humida cū natura iouis & ueneris si in eo uicerit temperātia tamen si fuerit distēperatus & exierit temperamentū conuenit ut cōcordet cū natura saturni. Et si hoc ita fuerit cōuenit qd'libet signaliū superioꝝ significet ea quæ accidūt inter nos in hoibus bestiis & plātis piscibus & nauib⁹ & in augmēto & detrimēto aquaꝝ. & significatio sua erit sc̃d'm pl'am q cōcordat cū eis & cōuenit ut significatio planetaꝝ tēporata comuni temporamēto in aeræ cōtingenti concordet cū natura iouis & ueneris sicut ꝑciū reꝝ exaltatio dignitatū & oīa alia opera quæ dixit ptole. de ioue & uenere. Sil'r cōuenit ut significatio grādium & fortiū pluuiaꝝ & frigoꝝ ualde magni concordet cū natura saturni:sc̃d'm opera sua quæ ptole. narrauit. Ptole. enī dixit de signalib⁹ superioribus φ erunt accidētia eo φ eoꝝ quelibet facit accidentia multa sicut sunt pluuiæ quæ si multæ sūt nocent plātis & aialibus & si pauce & dimite fuerint nocent etiā:tale aūt nocumentū sequit̃ defectus inctualiū caristia fames & mortalitas: & si fuerit tpa tepꝑficiunt plantis & aialibus φ quidē sequit̃ habūdantia inctualiū & firmamentum salutis hæc haly. Et dicit ptole. ubi supra φ si signalia ꝑdicta qualibet unā partē luminariū uel eoꝝ quæ circa ipsū sūt occupauerit in ea pte solūmō quæ est in directo ꝑtis illius in qua istæ color apparuerit accidēs futuꝝ eueniet. Si autē color istæ totū corpus luīariū uel eorū quæ circa ipsū sunt āplexabit̃ in maiori parte tegionum sibi concordantiū cū loco signalis accide/re dicit̃ accidens futuꝝ. Qualiter autē sciemus ubi euenięt accidētia significata ꝑ signalia ꝑdicta & qñ & q̃ diu durabunt & cui⁹ accidētia euenient i quo genere reꝝ apparebūt. Patent hæc oīa sc̃d'm intentionē ptole. & haly & ponunt̃ ī tractatu primo huius libri distictiōe quinta ca. 3. Et sc̃d'm intentionē ptole. & hali in cētiloquio propositione. 99. scintillatiōes stellaꝝ & stellæ caudatæ ī aere significāt siccos uapores. Et sc̃d'm haly. .s. illa signalia fuerint diuulsa in oēs partes significabūt siccitatē & turbationē aeris. Et sc̃d'm textum bugufari cōmen. ptole. si

caudate stellæ apparuerint in angulo regni alicuius
regis morietᷣ rex aut hõ potens illius regni. Et si ap
paruerint in succedentibꝰ angulis destruentᷣ thesau
ri regis uel scđ꞉ haly detrimẽtũ parietᷣ illiꝰ signi sub
stina: & si apparuerint in cadentibꝰ ab angulis mi/
nuetᷣ censꝰ hominũ. Et scđm haly in fine cẽtiloquii
ptole. illa cometa quæ dicitᷣ dñs astone est ex cõple
xione mercurii & est ceruleus paruꝰ cauda lõga eiꝰ.
Matura uero est rubea & habet caudã rubeã longã
& nõ tantã quantã dñs ascone & est ex cõplexione
martis quæ quãdo apparuerit in oriẽte caput infe/
tiꝰ significat paucitatẽ aquaꝝ & famẽ magnã. Ista
uero quæ dicitᷣ nigra est ex natura saturni & eiꝰ co
lor est magis ceruleus ꝗ̃ magis & qñ apparuerit si/
gnificat mortalitatẽ mltã: & quæ dicitᷣ ueru est hor
ribilᷣ aspectu & uadit ꝑpe solẽ & significat minutio
nẽ fructus pomoꝝ & fructus qui ex terra ꝓcedunt.
Et quæ ptica dicitᷣ habet grossũ radiũ & significat
paucitatẽ aquaꝝ & defectũ ãnonæ. Et si cõiuncta
fuerit cũ uenere erit minutio aquaꝝ & defectio an
nonæ maxima: hæc haly. Ista ergo signalia oĩa eo
ꝙ ꝗlibet eoꝝ nihil est de natura saturni uel martis
ulᷣ mercurii defectui ãnonæ & terræ sterilitatẽ signi
ficat. Et scđm haly ista cõeta quæ dicitᷣ miles est de
natura ueneris & est magna magnitudine ad mo/
dũ lunæ & habet crines & radios infũdit retrorsuꝫ
pagrat. 12. signa & sicut ueneꝰ fertilitatẽ terræ signifi
cat illud signale hoc idẽ significabit. Et illa quæ dici
tur argẽtũ habet radiũ pulcrũ ualde & albũ ad mo
dũ argenti purissimi ꝙ nõ potest diu aspici. Et quã
do apparuerit significabit ãnos fertiles in terra ubi
hoc erit & melius erit ioue in signo aquatico existẽ
te. Et illa quæ dicitᷣ rosa ẽ magna & rotunda & hẽt
faciẽ ad modũ hoĩs & color eiꝰ est ut color argenti
cũ auro mixto & ꝑ cõsequẽs est de natura mixta io
uis & ueneris quæ cũ apparuerit mutabuntᷣ res mun
dane & cedent illis res meliores & ut uidetᷣ hæc si/
gnificabũt fertilitatẽ terræ & uilitatẽ ãnõæ. hæc ha
ly & ptole. ubi supra. Et dicit albu. 5. de cõiunctio
nibus magnis differẽtia ultima ꝙ si apparuerit ali/
qua stella comata in signo arietis significat morteꝫ
boũ & non fodientᷣ nimium & depopulabitᷣ qui
dẽ pars terræ & erit uehemẽs frigus cũ corruptione
messiũ & casu fructꝰ arboꝝ & paucitate culture &
plantationũ in terra. Et si apparuerit cometa in ge/
minis significat mortalitatẽ & famẽ & mortẽ anni
& multos uentos calidos & cõburentes messes. Et
si apparuerit cometa ĩ cãcro significat paucitatẽ pi
sciũ & si apparuerit a pte oriẽtis & sol fuerit equidi
stans signo cãcri significat uilitatẽ ãnonæ in fine an
ni. Et scđm albu. in libro de floribꝰ ca. ultĩo si appa
ruerit cometa in cãcro significat multitudinẽ locu/
staꝝ & decremẽtũ messiũ ab eis & casũ uermiũ &
tritici in arbores & paucitatẽ frugũ & multitudinẽ
uermiũ in eis. Et scđm albu. ibidẽ si apparuerit aliꝗ
cometa in uirgine significat paucas mercationes &
si fuerit eiꝰ apparitio a pte occidẽtis significat mul/
titudinẽ fructuũ. Et si apparuerit cometa ĩ libra si/
gnificat siccitatẽ fluminũ & paucitatẽ planetaꝝ &
destructionẽ fructuũ. Et si appuerit a pte oriẽtis &
sol fuerit equidistãs libræ appreciabuntᷣ equi & ca
meli. Et si apparuerit a pte occidẽtis significat me/
diocritatẽ fructuũ. Et si apparuerit cõeta ĩ scorpio/
ne significat mltas pluuias nocuas & destructionẽ
fructuũ ex uehemẽtia gelu & frigoris & desiccatio
nẽ fluuiũ cũ carestia pisciũ. Et si apparuerit cõeta in
sagittario significat appciationẽ bestiaꝝ ĩ ꝑlibus p
tibꝰ & uehemẽtiã caloris cũ paucitate fructificatõis
palmaꝝ. Et si idẽ apparuerit a pte oriẽtis & sol fue
rit equidistãs sagittario significat prosperitatẽ red/
dituũ hereditatũ & fructuũ. Et si apparuerit cõeta ĩ
directo capricorni significat niues & grãdines ita
ut niues destruẽt & ꝑcipue destruent crocũ. Et si ap
paruerint a parte occidẽtis significat saluationẽ ui/
neaꝝ & fructuũ. Et si appuerit a pte oriẽtis signifi
cat herbositatẽ ãni & habũdantiã aquaꝝ. Et si ap/
paruerit cõeta ĩ directo aq̃rii significat paucitatẽ aui
um & pisciũ & uilitatẽ ãnonæ. Et si apparuerit a p
te oriẽtis & sol fuerit equidistãs aq̃rio significat mlᷣ
tã herbositatẽ. Et si apparuerit cõeta ĩ directo signi
pisciũ cadet mors ĩ piscibꝰ & abscidetᷣ ꝓficua aq̃ꝝ.
Et si apparuerit a pte occidẽti & sol fuerit eq̃distãs
piscibꝰ erit multitudo auiũ & pisciũ cũ inundatiõe
fluminũ. Et scđ꞉ albu. ĩ de floribꝰ. c. ultĩo ĩ quocũꝗ
signo apparuerit cometa si apparuerit a pte orien/
tis erit ualociꝰ ĩ hoc ꝙ significat. Et si ĩ pte occidẽtis
erit tardiꝰ opi eiꝰ hæc albu. ĩ locis ꝑallegatis. Itẽ ga
ĩ regionibꝰ nostris septẽtriõalibꝰ maxĩa & ꝑcipua
eã caristiæ est hũiditas excessiua & ꝑcipue ĩ tpibꝰ nõ
cõuenientibꝰ ut ĩ æstate qñ frumẽtũ florescit. Et sĩr
in autũno qñ colliguntᷣ messes. Si ergo excessus ma
gnos hũiditatis ĩ tpibꝰ nõ cõuenientibꝰ affuerit si/
gnũ ẽ ꝓnosticũ caristiæ ãnõæ & ꝑcipue si cũ hoc cõ
currant aliæ causæ multæ & magne priꝰ positæ ĩ ca.
pĩo huiꝰ distinctiõis. Itẽ breuiter ꝗlibet istaꝝ cã/
rũ caristiæ q̃ in ca. prĩo huiꝰ distinctõis nũerantᷣ est
signũ ꝓnosticũ caristiæ ãnonæ ut sũt defectꝰ culture
frigiditas nimia et hũiditas ĩ regionibꝰ nostris & ni
mia caliditas & nimia siccitas ĩ partibꝰ meridiona
libꝰ & hoc ĩ tpibꝰ nõ cõuenientibꝰ. Itẽ abductio ã
nõæ a regiõe aliq̃ ros grãdo & uẽtꝰ ualidꝰ: submer
sio agnoꝝ ꝑ aq̃s: multitudo quoꝗ locustaꝝ & uer
miũ hæc oĩa cũ ĩ tpibꝰ nõ cõuenientibꝰ accidũt ca/
ristiã ãnonæ significãt. Itẽ magna copia fabaꝝ ꝓ
uenit ex nimia hũiditate & significat caristiã ãnõæ
& aliis eius spẽbꝰ & iõ fabæ q̃to pl̃es sũt tãto cario
nes sũt ut dicitᷣ a uulgo & hoc ẽ ꝓpter penuriã alio
rũ bladoꝝ. Itẽ maximũ signũ est caristiæ ãnonæ
magna guerra ĩ aliq̃ regiõe siue ĩ multis regionibus.
Nã ĩ terræ guerre blada & alia cõburuntᷣ & destru
untᷣ ãb inimicis ĩuadẽtibꝰ illã uel illas regiões ĩ q̃bꝰ
ẽ magna guerra & thesauri & mõeta ac etiã alia ne
cessa ad usũ hoĩuꝫ ab eisdẽ regiõibꝰ asportatᷣ uñ ꝓ
uenit magna caristia ĩ regiõibꝰ illis. Et hæc sũt signa
pronostica caristiæ ãnonæ. Sed signa uilitatis ãno/
næ habentᷣ e cõtrariis eoꝝ quæ diximꝰ & maxĩe ꝑ

nosticare debem⁹ uilitatē ānonæ & ei⁹ copiā ex cō
uenīēti & bōa tēpie aeris i diuersis tpib⁹ āni: & bre
uiter in oib⁹ ei⁹ q̄rtis uidelicet ut sit hiēs niuosa nec
accidat in ea gelu excellēs sine niuæ cōcoitāte. Et si
pluuiosa fuerit hiēs ut ista pluuia nō nimis excedat.
Itē ut mēsis martii sit sicc⁹ aprilis uero pluuialis tē
perātiā uicissim habeāt. Itē ut estas sit sicca & maxi
me in tēpe quo floret frumētū. Itē ut sit siccitas &
serenitas qn̄ seminat᷑ frumētū & etiā qn̄ colligit᷑ &
ꝙ autūnus oio sit sicc⁹ sic itaq; aratura cōueniēs ēt
tpe suo ꝑparata.n.aratura est toti⁹ negocii fundam̄
tū: hæc aūt oia uilitatē ānonæ & copiā ei⁹ significāt
Et dicūt antiq nostri ꝙ nūq̄ i istis regionib⁹ septen
trionalib⁹ spatiū tpis multū mai⁹.30.ānis absq; fa/
me notabili ptrāsire: hoc aūt cōueīt cū dictis astro
logoꝝ q dicūt accidētia grādia ut famē mortalita/
tē & pestilētiā & guerras & qn̄q; regnoꝝ mutatio
nes i q̄libet reuolutōe saturnia quæ ē spatiū circiter
trigīta ānoꝝ redire. Sicut enī patet ex ītētione al/
bu primo de cōiunctionib⁹ magnis & sił̄r.2. Cari
stia uero futura ēt iā ab oibus uel a multis p excessū
hūiditatis iā ꝑterite mł̄totiēs solebat ꝑsciri: p hoc ac
cidens cāis amotis ānonā ꝓ maiori uēdit᷑ ꝑcio q̄ so
lebat Et debes i hac distīctiōe obseruare oēs regulas
pri⁹ positas i distinctiōe ímediate ꝑcedēte cōcernē
tes mortalitatē aīaliū quoꝝ est usus hominū cui⁹ sūt
boues & oues & silia. Nā mortalitas eorūdē aīaliū
caristiā coꝝ significat. Itē qa pri⁹ dictū est ꝙ i istis
regiōib⁹ maxīe accidit caristia ex nimia hūiditate ꝓ
ueniente terræ nō cōueniēti necesse est ut obserues i
hac distīctiōe regulas ascrīte & etiā signa ꝓnostica
hūoris excellētis quæ posita sūt i distinctiōe q̄rta hu
ius tractat⁹ scd̄i: optet etiā te hic i hac distinctiōe re
gulas pri⁹ positas i isto tractatu.2.i diuersis dieb⁹ de
calore supfluo & etiā de frigore supfluo & siccitate
supflua q̄ oia i diuersis eliatib⁹ & diuersis regiōib⁹
caristiā ānone significāt cū i tpib⁹ nō cōuenientib⁹
cōtigāt. Signa aūt coicātia caristiā defectu pn̄tiū si/
gificātes sūt hæc ut coiter. q̄to.n. maior copia fuerit
de aliquo fructu tāto min⁹ ꝑfect⁹ ē iste fruct⁹: uñ &
de frumēto ita est ꝙ cū paucū fuerit ei⁹ grana mł̄tū
cōtinēt de terra & paꝝ de medulla & io panis íde
fact⁹ deterior est & minoris q̄titatis. & hoc idē in
telligere debes de aliis speb⁹ ānonæ. Itē in caristia
notabili opani ꝓ miori ꝑcio conducunt᷑. Iocalia
quoq; & oia quæ nō tēdūt ad cibū ímediate ꝓ mi/
nori ꝑcio uendūt᷑. Et quæ ímediate ad cibū ptinēt
uendunt᷑ tūc ꝓ ꝑcio maiori. Itē tūc multi mēdicā
tes tūc etiā mł̄ti nō mēdicātes sūt multū egentes. qui
s.nō possūt ꝓpter uerecūdiā mēdicare tūc multi ꝑ fa
me nimia morient᷑. Et nota ꝙ nullus morit᷑ fame
nisi pri⁹ ei⁹ facies ac etiā multa mēbra corpis sui iflē
tur cui⁹ cām reliquo medicis ad ꝑsens. Itē nota ꝙ
q̄to fertilitas & copia ānone magis diu durauerit
tāto caristia subsequēs ꝓpter íexperientiā magis le/
dit nisi i expti & idiote qui nō sciūt cibū manu nec
arte q̄rere si alieno nō regant᷑ auxilio i caristis nota
bili famē citissime patiunt᷑. Et nota ꝙ caristia nota
bilis in regiōib⁹ nostris septētrionalib⁹ & ꝑcipue i
anglia est cū uēdit᷑ q̄rtaliū frumēti ꝓ una marca stel
lingoꝝ uel āpli⁹: q̄ q̄dē caristiā si ualde tīmda ē nisi
plusq̄ ꝑ unū ānū fuerit duratura. Notabilis igit᷑ cari
stia.s.durās p unū ānū est timéda. Sed multo āpli⁹ si
p duos ānos durauerit & maxīe si cōtinue durauē/
rit p tres ānos tūc eni absq; magna fame & magna
mortalitate nō trāsibit. Quæcūq; autē circa ānonæ
copiā uel uilitatē determināda sunt sufficiēter sumi
possūt ex cōtrariis eoꝝ quæ de caristia super⁹ dice
bant᷑. Et hæc de caristia & uilitate ānonæ ad ꝑesēs
dicta sufficiant.

¶ Incipit distinctio undecima de guerris & cōbu
stionibus: & primo q̄liter pronosticādū sit de ipsis
per orbes magnos p coniunctiones magnas & per
eclipses luminarium.

POstq̄ in præcedēti
b⁹ determiatū ē de
pestilētia & morta
litate & fame & ca
ristia & de uilitate
ānonæ. Modo re/
stat determinare in
fine huius tractat⁹
scd̄i d̄ guerris & cō
bustiōib⁹ eoꝝ ꝙ guer
re finē populatiōis
ac habitationis &
regnoꝝ mutatōes adducūt Cāe aut guerraꝝ sūt mł̄
tiplices. Nā q̄dā iferiores & q̄dā supiores. Cāe autē
iferiores efficiētes guerrā sūt diōnes terraꝝ & pos/
sessionū uēdicatio iuris regni & dn̄ii & habitatio/
num atq; terraꝝ & possessionū: caristia magna ui/
ctualiū & aliaꝝ reꝝ ptinentiū ad usū hoium. Ex q̄
bus oib⁹ cāis & multo plib⁹ accidūt lites & cōten/
tiōes & rixæ & iræ iter hoies & ꝑcipue iter reges &
pricipes diuersaꝝ regionū & ꝓueniūt iter eos guer
re & cōbustiones domoꝝ & hereditatū & magne
effusiones sāguis sicut satis patet & exptū ē. Cāe aūt
guerraꝝ supiores sūt certe cōstellationes & cōiun/
ctiones super celestiū corpoꝝ mouētes hoies & eo
rū spūs ad malū de quib⁹ i hac distinctiōe itēdo loq
Sūt itaq;.7.plæ quoꝝ cōiunctiones sūt multiplices
Cōiunctiones enī possibiles inter planetas sūt.120.
put dicit ptole. i cētiloquio ꝓpōe.50. dicit enī nō o
bliuiscaris.120. cōiunctiōes q̄ sūt iter stellas etraticas
In illis enī ē maior scia eoꝝ q̄ fiūt i h⁹ mūdo effect⁹
& destructionis. Et hoc idē p₃ p abraā auenzoar i
suo libro de cōiunctionib⁹ & ānoꝝ reuolutionib⁹
ea. prio & p iohānē hispalēsē i suo q̄dripartito pte
pría. Dicūt enī ꝙ plaꝝ cōiunctiōes sūt.120. mane
ries & totū de.5.pletis: de tribus uero.35. & totidē
de q̄tuor: de.6. pletis sūt.7. maneries cōiūctionū &
de.7ᵃ. est tantū una maneries. & hæc eadē est senten
tia haly sup cētilogo ptole. ubi supra. Istaꝝ uero
cōiunctionū q̄dā habēt significationē sup effectus

grādes & durabiles & ī mūdo euiˀ mōi sūt mutatōes regnorū & mutatōes sectarū: pestilētia fames mortalitas & guerre & cōbustiones & depopulatiōes cuˀ sūt cōiūctiones pslaȝ altioȝ: sicut expsse patet p ea quæ dicta sūt ī tractatu .2. huiˀ libri distinctiōe scda. Et pter hoc cōiunctiōes eclipses luminariū fre quēter p̄dicta accidētia grādia demōstrāt sicut patet p ea quæ dicta sūt ī tractatu primo huiˀ libri distinctione tertia satis expsse. Et qa ī omnibˀ p̄cedētibˀ determinatū est q̄liter p̄dictæ cōiūctiōes magne & eclipses luiarū significāt famē & pestē & mortalitatē & terremotū & diluuia & silia accidētia grandia. ¶ Mō ī hoc ca. primo uolo dicere qualr est pnosticandū de gueris & cōbustionibˀ & depopulationibˀ p dūia orbis magni & p cōiunctiones magnas & p eclipses luminariū. Cū igit hoc uolueris oportet primo scire minū orbis magni in quo fuerit & extrahere dn̄m eiˀ iuxta doctrinā traditā ī tractatu primo huiˀ libri distinctiōe pcima ca.4. optet ēt te iuestigare diuisorē āni tui & signū pfectionis orbis magni ī quo fueris & etiā gradˀ pfectiōis put dictū est ubi supra qbˀ oībus iuestigatis opret te iuestigare dn̄m cōiūctiōis magne & silr dn̄m eclipsis solis & lunæ. Si autē aliquaȝ habuerit significationē p āno tuo pro quo uolueris pnosticare de guerris. Et scire potes dn̄ia cōiūctionū magnoȝ & eclipsium luiariū p ea quæ tibi dixi ī tractatu primo huius libri distīctionibˀ scda & tertia. Dico ergo scdm sententiā ptole.2. q̄driptiti ca.8. Et cū eo cōcordat albu.5. de cōiunctionibˀ magnis differētia prima. Saturnˀ cū fuerit dn̄s orbis magni ac dn̄s alicuiˀ cōiunctionis magne aut alicuiˀ eclipsis luiarū aut cū fuerit diuisor alicuiˀ orbis magni aut alicuius āni q̄ fuerit de significatiōe alicuiˀ cōiūctiōis magne aut alicuiˀ eclipsis luiariū p̄cedētis. & fuerit eiˀ significatio sup spēm humanā significabit fugas ī exercitu stupores anxietates & tristitias timores & mortalitates & maxime senum quoȝ natura est frigida: & scdm albu. significabit bella guerras & īterfectiōes & depauperabunt diuites & morient paupes. Et scdm ptole ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia scda. Iuppiter cū fuerit p̄dictū optinēs dominii si fuerit eiˀ significatio ī spē hūana faciet ī eis exaltationē dignitatū & sublimitatē graduū atq meliorationē status & securitatē corpoȝ & aiaȝ hominū. Mars uero p̄dictū opti. dn̄m si fuerit eiˀ significatio sup speciē hūanā scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differētia tertia significat irā magnā stultitiā & crudelitatē ī hoībˀ & accidūt īter eos p̄lia & guerre & lites & dep̄dationes & captiones ira regū & turbationes hoīum. Et dicit haly sup illo ca.6. scdi q̄dripartiti ptole. q hæc oīa fiunt pp martē q irā īcēdit. Et si applicuerit saturno opabitur uim eoȝ in gente cuius est significator unā maneriē mali ppter quod erūt lites & cōtētiones inter eos. Et ppter hoc dixit hermes q lites fiunt ppter cōiunctionē regū, īfortunaȝ uniˀ. s. cū alia si applicatio illa fuerit ī tpe significatiōis generalis: & dicit q illi de terra martis supabūt eo q uis ire & audantia erit in eis & timores atq dolores erūt magis in hoibus terræ saturni pprer uim suā qui talia facit in eis: hoc tn̄ dictū cōditionibˀ idiget. nā expedit ut inspiciamˀ ad significatorē cuiuslibet secte & illa cuiˀ significator fuerit fortunatˀ uicet & alia cuius significator erit debilis & īfortunatus et uicta. Si ergo mars pticipationē cū alio pla habuerit eiˀ significatio erit cōposita put diximˀ p uerba hermetis cū locutus fuit de cōiunctione martis cū saturno tpe grādiū accidētiū hæc haly. Et dic ptole. ubi supra q cū mars dn̄at solˀ q dā hoies uiolētias & iniurias patientur & ali pēdent & exibūt de sua lege ad aliā extraneā & erūt ignes & cōbustiōes & silia & hoicidia p mūdū īsidie & rapinæ p uias. Et scdm itētionē albu. differētia ista tertia. Sol p̄dictū optinēs dn̄m significat regē cōsequi nocumētū & mortē plebi aduenire & cōmotionē inimicoȝ ab oibˀ terris. Venˀ autē p̄dictū optinēs dn̄m si eiˀ significatio fuerit sup speciē hūanā nō significat guerras scdm ptole. ubi supra. Sed scdm albu. ubi supra differētia q̄rta significabit ī hoibˀ graduū sublimitates honores & alacritates pacē & meliorationē statˀ. Sed scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia quinta. Mercuriˀ p̄dictū optinēs dominiū si cōmiscet eius natura cū natura alicuiˀ alioȝ pletaȝ concordabit cū natura illiˀ pletæ i. scdm haly faciet talia opa qualia plæ uel stellæ fixæ quibus applicuerit & si nlli applicuerit assimilabit opˀ suū pti signoȝ in quo est hæc haly. Et dicit ptole. q opˀ suū ppeiū est in hoibˀ acutissimū & forte; erūt q hoies in hoc q agere uolūt subtiles igenii sed erūt uiaȝ abscisiones latrocinia & dep̄datiōes. Et dicit haly q mala q̄ facit mars facit palā & discohopte & ui armoȝ & mala cōsilia facit mercuriˀ p subtilitates & artes & iō cū fuerit mercuriˀ ī aliq̄ dignitatū martis ul accordatˀ cū eo faciēt res miraculosas hæc haly. Et dicit albu. q mercuriˀ significat bella & guerras ī insultū uulgi ī regimie. Et dicit hali q q̄uis dixit ptole. q mercuriˀ facit opa stellaȝ & signoȝ uel pniū eorū cū qbˀ exstiterit ita q si fuerit ī dignitatibˀ alicuiˀ plæ cōplexio sui reducit ad cōplexionē illiˀ plæ nihilominˀ iā dixit ptole. q oīa opa mercurii sūt īfortuna eo q domˀ eiˀ sūt ī trino aspectu domoȝ saturni & in sextili aspectu domoȝ martis. & iō natura sua tēdit ad naturā saturni & martis & est cōtraria naturæ iouis eo q oppositas domˀ hn̄t. Propē ergo facit mercuriˀ p̄dicta miracula qn̄ solus ē dn̄s & cū nullo alio cōmixtˀ. Et si cōmiscebit cū fortunis faciet facta quæ ipse faciunt sed nō adeo cōplebitur. Et qn̄ cōmiscebit cū īfortūiis faciet ualde maiora mala & dānū q̄ ipse faciūt hæc haly ibidē. Luna uero p̄dictū optinēs dn̄m si fuerit eiˀ significatio ppriæ sup spēm hūanā sigificat scdm albu. 5. de cōiunctionibˀ differētia sexta cedē magnā iter reges & uulgus & multū malū multos latrones miras angustias aduenietes regibˀ ppter ī obedientiā militū eoȝ eis & multas guerras hæc iste. Ex p̄dictis ergo

patet q saturnus mars & mercuri⁹ guerras & cõbu
stiones significat maxie cũ pdictũ dñiũ optinet. &
qñq sol & lũa. Sed nõ tãtũ sicut aliqñ.3. Sed. Iup/
piter & uen⁹ pdictũ optinẽtes dñiũ trãquillitatẽ &
pacẽ & bonũ significat. Et dicit albu.5. decõiun/
ctionib⁹ differẽtia prima. Saturn⁹ pdictũ optinẽs
dñiũ si fuerit i ariete erit iterfectio & guerra & pci/
pue i pte meridiei & oriẽtis. Et si fuerit i tauro signi
ficat multã iterfectionẽ. Et si fuerit i leone significat
multa bella & pcisẽ i oriẽte. Et si fuerit i scorpione
retrograd⁹ significat cõturbationẽ hoium. Et si fue
rit in sagictario significat interfectionẽ i pte oriẽtis
Iuppiter uero cũ fuerit i tauro retrograd⁹ pdictũ
optinens dñiũ significat cõmotionẽ inimicoꝝ sup
reges. Et si fuerit Iuppiter i geis retrograd⁹ signifi/
cat rumores terribiles & bellũ. Et si fuerit i capricor
no retrogradus significat cõmixtiones q aduenient
regibus. Et scdm albu. ubi supra differẽtia tertia.
Mars pdictũ optinẽs dñiũ si fuerit i ariete sigificat
interfectionẽ i pte ocientis. In tauro uero significat
iterfectionẽ iter ciues septẽtrionales. In geis interfe
ctionẽ i septẽtrione cũ multo latrocinio. In cancro
interfectionẽ i ociẽte & i occidẽte. In leone bella in
pte oriẽtis cũ apprehẽsione mortis & maxie pue
roꝝ. In uirgine multam interfectionẽ & effusionẽ
sãguinis i pte meridiei. In sagictario mortẽ i pte oc
cidẽtis cũ multa interfectione. In aqrio uero cũ fue
rit mars retrograd⁹ significat malã obedientiã ple/
bis erga regẽ. Et cũ fuerit mars i piscib⁹ pdictũ op/
tinẽs dñiũ significat interfectionẽ multã inter reges
& magnates & amissionẽ regni & dignitatis eoꝝ.
Et scdm albu. ubi supra differẽtia qrta uen⁹ pdictũ
dñiũ optinens cũ fuerit i scorpiõe & retrograda si/
gnificat cõiũctionẽ hoium cũ mltis rumorib⁹ terri
bilib⁹. Et cũ ibidẽ elõgat lõgitudĩe sua lõgiori a so/
le significat detrimẽtũ nobiliũ & effusionẽ sangui/
nis. Et si fuerit i sagictario retrograda significat lui
ctũ regũ. Et si fuerit i piscib⁹ retrograda sigificat cõ
bustionẽ & susurrationem & rumores terribiles &
tristitias & timores cõtigere hoib⁹. Et scdm albu.
ubi supra. Mercuri⁹ pdictũ optinẽs dñiũ si fuerit in
ariete elõgat⁹ i lõgitudine sua lõgiori a sole signifi/
cat iterfectionẽ i hoib⁹ & mortẽ quorũdã nobiliũ.
Et si fuerit i tauro significat iterfectionẽ iter ociẽta/
les & occidẽtales. In geis uero cedẽ iter oriẽtales &
septẽtrionales & multã mortẽ nobiliũ & alioꝝ ho
minũ. In cãcro interfectionẽ i parte septentrionali
& oriẽtis & occidẽtis. & mortẽ hoium. In leõe ue/
ro retrograd⁹ significat mltas tristitias hoium cũ p
mixtionib⁹. In scorpiõe multas cedes i pte occiden
tis & septẽtriõalis. Et si elõget ibidẽ lõgitudine sua
lõgiori. significat rũores malos & terribiles & for
tẽ cedẽ. Et si fuerit ibidẽ retrograd⁹ significat pmix
tionẽ aducẽire militib⁹. Et si fuerit i sagictario signi
ficat psperitates regũ sed ifortuna & bella i pte iter
eos & meridionales. Et si fuerit i capricorno signifi
cat cedẽ & malum. Et si fuerit mercurius i piscibus
retrograd⁹ & pdictũ dñiũ optinẽs significat nocu
mẽtũ aducẽire militib⁹ & uasallis regũ. Et scdm al
bu. ubi supra differẽtia sexta lũa pdictũ optinẽs
dñiũ si fuerit i leõe accidet renouatio regni & pmu
tabit rex de regiõe ad regionẽ cũ psperitate esse ple
bis cũ eo. Et si fuerit lũa i libra significat cedẽ cade/
re in reges & pmixtionẽ i regionib⁹ & guerras mul
tas. Et si fuerit i scorpione significat multas contra
rietates & cõmixtiones & placitationes & guerras
in hoib⁹. Et si fuerit i sagictacio significat excellẽtiã
regũ & psperitatẽ nobiliũ & detrimẽtũ & cedẽ in
hoib⁹. Et si fuerit luna i aqrio pdictũ optinẽs dñiũ
signif. mortalitates i hoib⁹: hæc albu. ibidẽ. ¶ Mo
do ostẽdã tibi regulas spẽales & pticulares de guer
ris & cõbustionib⁹ sup eleuationib⁹ plaꝝ sup ali/
os plãs i signis scdm sentẽtiã albu. 6. de cõiunctiõi
bus magnis. Et debes hic scire sicut i distĩctionibus
pcedẽtib⁹ q oẽs regulæ sũpte ex eleuationib⁹ plaꝝ
sup alios i ariete ponunt i differẽtia pcima illius li/
bci sexti albu. de cõiũctiõib⁹ magnis & reglæ sũptæ
ex eleuationib⁹ plaꝝ sup alios i ariete ponunt i dif
ferentia pcima illi⁹ libri sexti albu. de cõiunctiõib⁹
magnis: & regulæ sũptæ ex eleuationib⁹ plaꝝ super
alios i tauco ponunt in differẽtia scda illi⁹ libri sex
ti & sic de aliis. Dicit itaq albu. q saturn⁹ sup iouẽ
in sagictacio significat mlta bella & mortẽ regũ &
rũores terribiles. Saturn⁹ sup martẽ i geis sigificat
inimicos & ifortũa i multis terris. In cãcro inimici
as iter hoies. In uirgine destructionẽ magne ptis ter
ræ. In libra odiũ iter reges. In scorpiõe nimiã destru
ctionẽ in plib⁹ cliatib⁹. In sagictario bella iter reges
& nimiã mortẽ in plib⁹ cliatib⁹ significat. Saturn⁹
sup solẽ in tauro significat multa bella iter reges. Et
in sagictario guerrã i plib⁹ cliatib⁹ significat. Satur
nus sup uenerẽ i ariete sigificat renouatõnẽ regni &
bella & mortalitatẽ i hoib⁹. Saturn⁹ sup mercuriũ
in ariete significat multitudinẽ belloꝝ & mortali/
tatis & i sagictacio guerras mltas significat. Satur
nus sup lunã i aciete sigificat mlta bella. ¶ Iuppiter
uero sup saturnũ i aciete significat exaltationẽ regis
sup populũ & paucos inimicos eius. In cãcro mul/
tã cedẽ & mortẽ iter reges & destructionẽ quorũ/
dã cliatũ. In leone mortẽ regũ & magnatũ & mul/
toꝝ hoium & mortẽ iter eos. In uirgine mltas guer
ras. In libra bella & multã cedẽ cũ destructiõe quo
rũdã regionũ. In scorpione odiũ & inimicitiã i plĩ
bus cliatibus & cõbustiones i eis. In sagictacio mlta
bella & inimicitias & odia iter hoies sigificat. Iup
piter sup martẽ i tauro significat destructionẽ i plu
ribus regiocub⁹. In cãcro multos latrones. In sagi/
ctario mortẽ nobiliũ et cõbustiões: & i aqrio bel/
lũ & gaudiũ & letitiã post illud significat. Iuppi/
ter sup uenerẽ i libra significat multa bella. In scor/
pione multas guerras & iterfectiões hoium. In sagi
ctario multa plia & iterfectiones. Et i piscibus co/
munẽ casũ ciuiũ signifi. ¶ Mars uero sup saturnũ i
tauro significat mortalitates & cõbustiones. In ge
minis multas guerras. In cãcro multos inimicos in
surgẽtes. In libra pugnã iter reges. In. Scorpione

guerrã & destructionẽ ĩ pluribus cliatib⁹ significat. Mars sup iouẽ ĩ cãcro significat destructionẽ ciuitatũ. In cãcro guerras depdatiões & cõbustiões ĩ plĩbus terris. In uirgine cõbustiones: ĩ libra tĩores & odia inter hoĩes. In capricorno multas captiuitates ĩ plĩbus cliatib⁹. Et in piscibus reges se interficere ad iucẽ significat. Mars sup solẽ ĩ ariete sigificat guerras & iniurias. Mars sup uenerẽ ĩ ariete sigifi. guerras & cõbustiones & multa horribilia. In leõe cõbustiões & ĩfortũia & cõstrictiões & rũores terribiles ĩ plĩbus terris. In libra nocumẽtũ & cõbustionẽ. Et ĩ aq̃rio pugnã & ãgustias ĩ mltis regiõibus significat. Mars sup mercuriũ ĩ ariete significat bella & multos inimicos. In tauro destructionẽ ĩ plĩbus cliatib⁹. In geĩs bella & iterfectiões & pauores & destructionẽ ecclaꝝ. In cãcro ĩterfectionẽ filioꝝ regũ bella & destructiões mltoꝝ regnoꝝ & destructiones pallatiorũ regũ. In leone multas cõbustiones. In uirgine effusionẽ sãguinis destructionẽ multaꝝ terraꝝ cedẽ magnatũ multitudo latronũ & innumera fraude seruoꝝ cõtra dños suos & deiectionẽ sapiẽtũ. In libra significat oriẽtales bellare occidẽtales cũ destructiõe ecclesiaꝝ. In sagictario ĩterfectiones & effusionẽ sãguinis & multas rapinas: ĩ capricorno multas cãs in hoibus & guerras & captiuationes. In aquario guerrã & captionẽ & mortalitatem ĩ plĩbus cliatib⁹. Et ĩ piscib⁹ depositionẽ regis a regno multa & ĩcomoda & bella & ĩterfectiones significat. Mars sup lunã ĩ ariete sigificat guerras & captiuitates multas. In tauro multas guerras ĩ plĩb⁹ cliatib⁹ & reuolutiones regnoꝝ. In geĩs multã cedẽ & guerrã ĩ plĩbus cliatib⁹ & reuolutiones regnoꝝ. In geĩs multã cedẽ & guerrã ĩ plĩbus cliatib⁹. In cancro guerras & captões ĩ plĩb⁹ cliatib⁹. In leõe guerras & ĩterfectiões ĩ plurib⁹ cliatibus. In libra multitudinẽ inimicoꝝ. In scorpiõe guerras & captiões ĩ plurib⁹ cliatibus significat. In capricorno discordiã nobiliũ & multas guerras & captiones ĩ pluribus cliatibus sigificat. Sol sup saturnũ ĩ libra significat pugnã iter reges: ĩ scorpõe & ĩ sagictario bellũ inter reges significat. Sol uero sup martẽ ĩ ariete significat multas pluuias & inumeras uĩdictas hoĩuꝫ. In geĩs multã cedẽ hoium. In libra iniurias & guerras & ẽt uindictã in hoib⁹ ad ĩuicẽ: & in sagictario malũ eẽ nobiliũ signific. Sol sup mercuriũ ĩ cãcro significat bellũ ĩter ciues. Ven⁹ sup saturnũ ĩ tauro significat ĩfortũia & casus ĩ mltis cliatib⁹: ĩ libra pugnã regũ iter se significat. Ven⁹ sup iouẽ in ariete significat pugnã & litẽ iter uiros & mulieres. In tauro multas cõmixtiones in oĩbus regionib⁹. In leõe feruorẽ inimicoꝝ sup quosdã reges cum pugna & morte quorũdã ciuiũ. In scorpione ãgustias quorũdã regũ. In sagictario rũores terribiles & pugnas. In aq̃rio reges ĩterficere filios suos. Et ĩ piscib⁹ guerrã & mortẽ mulieꝝ significat. Ven⁹ sup martẽ in ariete pugnã hoĩum & cõbustiões significat. In tauro mutationẽ plĩum exercituũ & pugnã ĩ multis terris. In geĩs odiũ & litẽ iter plĩes hoies. In cãcro mortẽ & cedẽ filioꝝ regũ mortẽ regis magni destructionẽ pluriuni regionũ & cõbustiones ĩ eis. In leõe nimiã inimicitiã & odiũ ĩter hoies. In uirgine pugnã regũ & iterfectionẽ & multas cõmixtiões. In libra multas guerras. In capricorno multas cõbustiones & multos rebelles. In aq̃rio nimiã cõbustionẽ ĩ pluribus regionib⁹ significat. Ven⁹ sup mercuriũ ĩ tauro significat cõmixtiões iter hoies. In libra bella & depdationes. In scorpiõe mltas pugnas. In sagictario multa bella ĩ ciuitatib⁹ & regiõib⁹. In capricorno uictoriã iter reges & multos latrones & ĩ aq̃rio guerras signific. Mercuri⁹ sup saturnũ ĩ libra significat ĩpedimẽtũ iter reges & magnates. In scorpiõe bellũ inter reges & hoc idẽ in sagictario significat. Mars sup iouẽ ĩ tauro significat multas guerras: ĩ geminis cõtrarietates & ĩterfectiones ĩter hoĩes: in cãcro pugnã. In leõe bella ĩ pte oriẽtis. In libra multos latrones & interfectionẽ mercatoꝝ ab eis & tĩorẽ ĩ plurib⁹ cliatibus. In scorpiõe tiores & guerras ĩ plĩbus cliatibus. In sagictario nimiã pugnã tiores & interfectiones & cõbustiões rerum religiosoꝝ & destructiones regionũ. In capricorno bella & depositiones quorũdã regũ a sedib⁹. In aq̃rio quoq; & in piscibus interfectionẽ quorũdã regũ significat & filioꝝ suoꝝ. Mercuri⁹ sup martẽ in ariete significat pugnã & ĩterfectionẽ maioris ptis occidẽtis. In tauro tĩorẽ uehemẽtẽ ĩ diuersis regionib⁹ & pugnã & destructionẽ. In geĩs guerras & nocumẽta. In leone pugnã ĩ multis terris & ꝓcipue iter oriẽtales & occidẽtales multã etiã effusionẽ sãguinis & destructionẽ inimicoꝝ regũ & multa detrimẽta ĩ plurib⁹ regionib⁹. In scorpiõe bella. In sagictario nimiã mortẽ ciuiũ occidẽtis. In aq̃rio cõbustiones regionũ. In piscib⁹ guerras & iterfectiões significat. Mercuri⁹ sup solẽ ĩ sagictario significat odiũ ĩter hoies. In aq̃rio guerras. Et ĩ piscib⁹ guerras & interfectiones regũ significat. Mercuri⁹ sup uenerẽ in ariete significat pugnã multã. In tauro bellũ. In geĩs guerrã & odiũ in pluribus terris. In cãcro destructionẽ & aduersitatẽ in plĩb⁹ terris cũ destructiõe regũ & ceterarũ. In leone mltã bella & effusionẽ sãguinis cũ multis latronibus. In uirgine casum quorũdam regum a sedibus suis guerrã & rũores terribiles in hoĩbus. In libra bella & mortẽ. In scorpiõe guerrã & multitudinẽ latronũ dispsionẽ quoq; militũ iter orientẽ & meridiẽ. In sagictario guerras & ãgustias ĩ plĩb⁹ cliatibus. In capricorno captiuitatẽ & mortẽ ĩ pluribus terris. In aq̃rio quoq; & in piscibus guerras significat. Lũa sup saturnũ in geminis significat multos milites. In scorpione bellũ inter reges. Et in sagictario pugnã inter reges significat. Lũa sup iouẽ in tauro significat pugnã in multis terris. & in sagictario pugnã inter reges signifi. Lũa sup martẽ in sagictario significat ciues oriẽtis interficere ciues occidẽtis. Luna sup uenerẽ in tauro significat guerras & mortẽ regũ cũ multis latrõibus. In uirgĩe pugnã inter ciues multos pauperes & multos latrones. In capricorno bella & multos latrones significat. Nã

uero similiter mouet in aq̃rio pugnã inter quosdã
ciues multos pauperes & multos latrones. In capri
corno bella & multos latrones significat. Luna ue
ro sup mercu. in aquario pugnã inter quosdã ciues
signifi. hæc albu. in isto libro. 6. ¶ Et sedꝫ sententiã
albu. 4. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia prima.
Cũ fuerit signũ arietis signũ ꝑfectiõis orbis magni
aut fuerit in eo gradus ꝑfectiõis orbis ac puenerit
ibidẽ directio uel ꝑfectio uł cũ fuerit gradus ascẽtis
siue locus alicuius cõiũctiõis magne uel alicui⁹ ecli/
psis lunarũ in ariete uel fuerit ibi almutaz. siue dñs
dispositor aliquoꝝ tpm reuolubiliũ significat ꝙ i
ciuitatib⁹ & terris i quib⁹ illud signũ habet significa
tionẽ erũt reges magnanimi & fortissimi & tirãni
& ciues utunt multũ armis & erũt iterfectiones &
guerre & cõbustiões. Et sedm albu. ubi supra dif
ferẽtia sedã. Cũ fuerit tauro sigificationes predictæ
erunt in terris & ciuitatibus in quibus significatio/
nẽ habuerit magne effusiones sanguinis. Et sedm
albu. ubi supra differentia quĩta. Cũ fuerint leoni
ꝑdictæ significationes erunt in suis terris & ciuitati
bus multi tirãni cũ fortitudie & audatia & stremui
tate & austeritate eorum ac amore bellandi & erũt
in hoĩb⁹ deceptiones & angustiæ. Et ubi supra dif
ferentia sexta dicit albu. cũ fuerint uirgini ꝑdictæ si
gnificationes erunt in terris & ciuitatibus suis inter
fectiones. Et ubi supra differentia. 8. Dicit albu. cũ
fuerint ꝑdictæ significationes scorpioni significat.
in terris quibus hẽt significationem multas guerras
& depdationes planctus tristitias carceres ꝑditio/
nes & iterfectiões. Et ubi supra diffe 9. dicit albu.
cũ fuerit sagittario ꝑdictæ significationes erit in ter
ris ubi habuerit dñiũ fortitudo regũ & nobiliũ &
ꝓudẽtia maioꝝ & maioꝝ ex ꝓplis mlta & militia
& fraus & abscisiões magꝝ. Et sedꝫ albu. ubi supra
differẽtia. 12. cũ fuerit signo pisciũ ꝑdictæ significa
tiones accidẽt i terris & ciuitatib⁹ i quibus habuerit
significationẽ bella & iterfectiones & mors tior &
rũores terribiles i ꝓlib⁹ ciuitatib⁹. ¶ Et sedm albu. 7.
de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia. 7. cũ fuerit ea q̃
dixi aut aliq̃ caꝝ i septia domo erit iterfectio hoiꝫ
iter se i terris & ciuitatib⁹ q̃ fuerit de significatiõe il
li⁹ signi. Et ubi supra differẽtia. 6. dicit albu. Cũ ea
q̃ ꝑdixim⁹ fuerit i sexta domo significat i ciuitatib⁹
& terris illi⁹ signi bella tiores & iterfectões. Et ubi
supra differẽtia. 12. dic albu. Cũ fuerit ea q̃ ꝑdixim⁹
in. 10. domo erũt i terris & ciuitatib⁹ illi⁹ signi Re
ges magni & famosi & milites strẽui & audaces &
erit acq̃sitio regni & famis & laudis. Et ubi supra
differẽtia. 12. dicit albu. cũ ea q̃ ꝑdixim⁹ fuerit in. 12
appebũt i regionib⁹ & ciuitatib⁹ quaꝝ significatio
nes sũt illi⁹ signi iniuria tior ãgustia seruoꝝ eleuatio
& iferioꝝ & erũt rebelles & isurgẽtes iustitie: latro
cinia quoq; multa: hæc alb. ubi supr. Et nota ꝙ de
bes obseruare oẽs reglas ꝑdictas de significatiõib⁹
plaꝝ & signoꝝ & domoꝝ figure i reuolutõib⁹ an
noꝝ mdi & i initis q̃rtaꝝ ãni ad ꝓnosticãdũ d' guer
ris & cõbustiõib⁹. ¶ Et dic mesal. i epla sua de cõ
iũctionib⁹ & ãnoꝝ reuolutiõib⁹ capi. nono. Sci/
to ꝙ res maxie & ꝓpalate eueniũt ex coniunctioni
bus planetaꝝ altioꝝ & hoc sit a tarditate mot⁹ eo
rũ. Cũq; cõiũcti fuerit oẽs tres i uno termio uł facie
& aspexerit eos sol sigificat destructionẽ sectaꝝ &
regnoꝝ & eoꝝ mutatio necnõ & res maxĩas sedꝫ
q̃ntitatẽ fortitudinis eoꝝ & cũ q̃ uirit i sigis eoꝝ: &
hæc ẽ maxia cõiũctio q̃ significat aduẽt⁹ ꝓphetaꝝ
& destructiones quorũdã climatũ necnõ & res ma
ximas & maxie si aduenerint aliqui plaꝝ iferioꝝ.
Et scito ꝙ fortior eorũ erit significator qui si fuerit
fortũa significat fortunã. si uero malus significabit
tribulationẽ & ĩpedimẽtũ: & scito ꝙ hi plæ cũ fue/
rint i exaltatiõib⁹ suis significãt bonũ & multitudi
nẽ cõmotionis ac belloꝝ. Si uero cõiuncti fuerint
i descẽsiõib⁹ suis significãt detrimẽtũ & corruptio
nẽ nisi fuerit fortũati: hæc mesahalla. Quod at cõ
iũctio triũ plaꝝ supioꝝ i uno termio uł i una facie
significat magnos effect⁹ i mũdo quos tã recitauit
mesahalla exptũ ẽ nobis p hoc ꝙ ãno christi. 1345.
in martio cõiuncti fuerũt tres supiores in sedã facie
aq̃rii in q̃ quidẽ cõiunctione saturnus dñabat. Et
in autũno sequente fuerunt tẽpestates ualide & ma
xima turbatio aeris ex plurimis uẽtis & tẽpestatibus.
Et i ãno proximo sequẽte. s. in ãno domini. 1346. i
mẽse ãgusti. 26. eiusdẽ mẽsis comissũ erat ꝓliũ ma
gnũ iter regẽ angliæ & philippũ d' ualoys q se ptẽ
debat regẽ frãcie i comitatu de põtise iuxta uillã de
cressi: i quo quidẽ ꝓlio ꝑdictus philippus erat deui
ctus & rex bohemiæ ibidẽ interfectus & q̃ plurimi
nobiles de regno frãciæ alii capti & alii iterfecti Et
ꝑter hoc in eodẽ ãno in mẽse octobris. 17. die mẽsis
eiusdẽ. s. in uigilia sãcti lucæ euãgelistæ comissũ erat
ꝓliũ magnũ in pte boreali ãgliæ iuxta ciuitatẽ dime
linie inter aglicos & scotos rex scotie ibidẽ erat ca
ptus & nobilissimi de scotia ibidẽ erãt capti & iter
fecti: & anno dñi. 1347. erat caristia & fames in di/
uersis regionibus ualida & durauit pro parte in an
no domini. 1346. Et preter hoc i eisdem duobus an
nis. scꝫ. 1347. & 1348. fuit magna pestilentia & fa/
mes & uniuersalis fere i omni regione christianoꝝ
qualẽ antea non meminit quis se accidisse. Omnes
autem isti effectus contigerunt ex illis coniunctio
nibus magnis predictis sicut ostendebatur in prin/
cipio huius anni. 1345. in his quæ scripsimus in pro
nosticationibus earũdem cõiũctionũ. Et dicit me
sahalla ubi supra ca. 10. ꝙ cõiunctio iouis cũ satur/
no est cõiũctio maior & significat euent⁹ & sectas.
Et cõgnitio euentus ab ea est ut aspicias hora cõiũ/
ctionis eoꝝ ad ascẽs & plas & scias illũ q uicit in fi
gura q si fuerit fortũa sigificabit bonũ & tpis apta/
tionẽ. Si uero fuerit malus significat detrimentũ &
corruptionẽ siccitatẽ & famẽ & guerrã. Cũ fuit sa
turno fortior significabit bonũ in eadẽ: Si uero sa/
turnus fuerit fortior significabit malũ & tribulatio
nem i illa cõiunctiõe. Et ubi supra ca. 11⁹. dic mesa
halla ꝙ cõiũctio media est cõiũctio saturni & mar
tis & spãlr significat euent⁹ qui fiũt ex bellis guerra

& cõtrarietatib⁹. Cũq̃ uolueris hẽre istorũ euẽtuũ
nonnã. scito ipm q̃ pest figuræ cõiunctiõis eorũ qui
si fuerit fortuna signifi. fortunã & aptatione3 in eẽ
rerũ. Si uero malus fuerit signifi cabit ipedimentu3
& corruptionẽ eẽ eorũ. Et scito q̃ cõiũctio eorum
in angulo ex angulis anni significat diuersitatem
seu cõtrarietatẽ regũ & multitudinẽ guerre & pse-
uerabiles. s. res dũ iungat̃ altera uice. Et ubi supra
ca. 12. & ultimo. eplæ suæ dicit messalla q̃ cõiũctiõ
iouis & martis ẽ cõiunctio minor & signif. euẽtus
q̃ fiũt ex pluuiis nubib⁹ & corruptiõe aeris & q̃nq̃
sigi. guerrã. Quorũ cõiũctiõi si pfuerit fortuna sig.
illa cõiũctio fortunã. Et si pfuerit malus signi. malũ
ipedimẽtũ. Et scito q̃ si hæc cõiũctio fuerit ĩ ascẽte
ãnⁱ uel ĩ aliquo angulorũ ei⁹ signif. cõmotionẽ & di
scordiã regũ nisi aspiciãt fortunæ. Et scito ẽt q̃ cum
cõiũcta fuerit fortuna cũ malo appebit natura illi⁹
q̃ fuerit fortior. Et si cõiunct⁹ fuerit malus cũ malo
uincet malũ nisi pfuerint fortunæ multæ: hæc mes-
salla. de cõiũctionib⁹ magnis. Et nota q̃ messalla
uocat cõiũctionẽ saturni & iouis coniunctiõnẽ ma
iorem: & cõiũctionẽ saturni & martis cõiũctionẽ
mediã: & cõiũctionẽ iouis & martis minorẽ. Pto-
lemeus tñ & hali ĩ cẽtiloqo. ppõne. 58. & . 64. & si-
militer abrahã auẽzoar ĩ lib. suo de cõiũctiõib⁹ ãno
rũ & ãnorũ reuolutionib⁹ ca. 2. Et silr ioãnes hispa.
ĩ suo q̃dripartito. pte. 1. & pfes alii astrologi uocant
cõiunctionẽ saturni & iouis in capite arietis cõiũ-
ctionẽ maiorẽ: & cõiũctionẽ eorũdẽ ĩ noua triplici
tate cõiũctionẽ mediã: & cõiunctionẽ miorẽ cũ cõ
iũgũt̃ ĩ oĩb⁹ signis. De istis aũt cõiũctõib⁹ magnis
exp̃ssi⁹ ẽ locutũ ĩ trac. prĩo hui⁹ lib. distinc. 2. ĩ diuer
sis capĩs. Et dicit abraã ĩ fine ubi supra ca. q̃ cõiũ
ctio magna ad itellectũ suũ uim signi. sup pphia3 ali
quẽ q̃ cõsurgere debeat ut faciat eleuari gẽtẽ aliquã
& hoc si cõiũctio fuerit ĩ. 4. domo aut ĩ. 3. ab ascẽte
Nã hæ duæ dom⁹ significãt signa & mirabilia. Et
ubi supra. c. 5. dicit abraã q̃ ĩ tpe cõiũctiõis saturni
& iouis aspiciẽdũ ẽ ad dispõnẽ eorũ: q̃s. f. eorũ fue-
rit ppinqor loco suæ augis aut ei⁹ opposito in suo
eccentrico & silr in suo epiciclo. Adhuc etiã utrum
ambo fuerint directi in motu suo aut retrogradi &
cuiusmõi sit latitudo cuiuslibet eorũ. s. septentriõa-
lis & meridionalis & quãta sit illa. Rursũ cõside
ra cui ipsorũ sit dignitas ĩ domo. Et si iueneris q̃ sa
turn⁹ fuerit ppinqor augi siue q̃ iuppiter aut lati-
tudo ei⁹ septẽtriõalis & iouis meridiana uel seclipti
ca lĩea aut latitudo saturni 7⁹ al' & magis q̃ iouis ul'
septẽtriõalis q̃dem saturni uel in ecliptica iouis aũt
meridiana aut aliorũ latitudo sit meridionalis la-
titudo tñ saturni minor q̃ iouis: insuper si saturnus
sit in loco in quo habet dignitatem tunc significat
q̃ gẽs antiqua locũ inhabitãs q̃cũq̃ deuicta nõ erit
neq̃ de loco suo extracta. Et ppter naturã saturni
multiplicabũt̃ p mũdũ odia rãcores turbatiões fa-
mes & ĩfirmitatũ spẽs. Quod si oẽs he fortitudĩes
q̃s saturno dedim⁹ fuerint ioui tũc hæc noua gẽs &
nomẽ quodlibet fortificabit̃ sup gẽtẽ ãtiquã & mu
tabit̃ regnũ de gẽte ad gẽtẽ. Si aũt mars pdicto mõ
dñet̃ erit magna effusio sãguĩs. Et si oriẽtalis fuerit
cadẽt iterfecti ĩ habundãtia. Et si fuerit occĩtalis e-
rit met⁹ & tribulatio magis q̃ occisio. Quod si ue-
nus ipsũ aspexerit minuet̃ ex malũ quocũq̃ aspe-
ctu aspexerit eũ. Porro attẽde semp ad diẽ cõiũctiõ
nis q̃lis. s. sit aspectus stellarũ ad illos: hæc enĩ est ra-
dix. Nã si aspexerit mars opposito aspectu aut q̃r-
to: tunc cõuertet̃ mundus ĩ bellorũ copiã. Et si uen⁹
aspexerit multiplicabit̃ coit⁹ & lasciuiæ cũ securita
te & sine bellis. Quod si luna ĩ bono aspectu fuerit
& fortũa tũc tota gẽs ĩ gaudio erit & erit res ecõtra
Si ipa cũ altero maiorũ extiterit: hæc abrahã. ubi su
pra. Et dicit alb. prĩo de cõiũctõib⁹ magnis. dif. 1.
q̃ effect⁹ ũles futuri & eorũ ptes sciunt̃ ex. 6. princi
piis: quorũ primũ ẽ cõiunctio duorũ altiorũ ĩ arie-
te q̃ fit in oĩb⁹. 960 ãnis solarib⁹. Scd̃m ẽ mutatiõ cõ
iunctiõis eorũdẽ ĩ nouã triplicitatẽ q̃ accidit ĩ oĩb⁹
240. ãnis solarib⁹. Tertiũ principiũ ẽ cõiũctio dua-
rũ ĩfortunarũ in cãcro q̃ fit in oĩb⁹. 30. ãnis. Quar
tũ ẽ cõiũctiõ duorũ altiorũ in oĩ signo q̃ accidit ĩ oĩ
b⁹. 20. ãnis fere. Quintũ ẽ ex pte põnũ ĩdiuiduorũ
tpib⁹ cõiunctionũ uel oppõnũ luiarũ pcedẽtiũ in-
troitũ solis ĩ signa mobilia q̃. s. sũt. 4. signa cardialia
s. aries: libra: cãcer: & capri. Sextũ est ex pte indiui-
duorũ alterũ tẽpe cõiũctiõis uel oppõnis luiariu3
pcedẽtis introitũ solis in q̃dcũq̃ signũ. Et dicit al
bu. q̃ deinde cõsiderat̃ significatio harũ radicũ. s. ĩ
trib⁹ diuisionib⁹ diuidit̃: & una ẽ ũlis q̃ ẽ cõiũctio
duorũ altiorũ in principio arietis: & silr cõiũctio
eorũ in noua triplicitate: & silr istæ cõiũctões signi
ficãt diluuia uices & sectas. i. mutatiõnẽ regnorũ &
sectarũ & sĩlia accñtia grãdia. Scd̃a pprietas sumi
tur ex cõiũctiõe duarũ infortunarũ ĩ cãcro & ex cõ
iunctiõe duorũ altiorũ ĩ oĩb⁹ signis: & hæc sigificãt
sup eẽ sublimatorũ ex regib⁹. i. & nobilib⁹ & eo-
rũ pfectu. & silr hñt significatões sup guerras & p-
lia & h⁹i. Et dicit albu. q̃ tertia pprietas diuidit̃
plib⁹ diuisionib⁹ ĩ q̃ pticipãt cæteri significatores su
per ptes ipsarũ ptiũ ũlium ut pticipatio sigificatorĩ
ãnorũ & q̃rtarũ atq̃ mẽsiũ sup eẽ hoĩum & aeris ce
terorũq̃ effectuũ altiorũ: subtilitatẽ quoq̃ & penu
riã & cætera his sĩlia. Et ubi supra. differen. 8. dicit
albu. q̃ iã dixerũt imaginũ dñi. s. thebit & sui sequa
ces q̃ orbis. 8⁹. hẽt motũ. 8. graduũ. in q̃bus accedit
& recedit: & q̃ accessio ei⁹ ĩ oĩ gradu & recessio ei⁹
in eis erit in oĩb⁹. 84. ãni: & q̃n cõplet̃ in accessiõe
& recessiõe ei⁹ grad⁹: & illud ẽ cũ pmutet̃ saturnus
de signo ad signũ & pcipue ad signa mobilia. Nã
cũ ita fuerit signifi. eẽ accñtiũ in mũdo et signa ce-
lestia et terrestria et mutatiões sectarũ et regnorũ et
bella et infirmitates et terremot⁹ in diuersis climati
b⁹. Et uer⁹ ẽi hoc cũ fuerit ĩ hora cõplemẽti. 80. an
norũ q̃n accedit orbis p grad⁹ pfectũ aut q̃n recedit
tñ: et iã fiet silr mutatiõ cõis maior cũ cõpleuerit mo
t⁹ orbis istos. 8. gra. accedẽdo ul' recedẽdo et illd̃ cõti
git ĩ oĩb⁹. 640. al'. 7000. ãnis: hæc alb. ibid̃. Et supi⁹ ĩ
eodẽ ca. dicit albu. q̃ quidã dixerũt q̃ q̃titas opin

more uicis in oi secta erit secd'm quãtitaté .10.reuo/
lutionũ saturninaꝝ q̃ cõtinuẽt .36.ãnos eo ꝙ reuo/
lutio saturnina cõtinet .36.ãnos Vñ dixerũt ꝙ mu
tatio erit cũ cõpletæ fuerint ad.10.reuolutões satur/
ninæ & præcipue si conueniat illi permutatio ad si
gna mobilia & fuerint ascẽtia istoꝝ téporũ signa
mobilia. Nã hoc festinabit p mutatõné. Et forte ac
cidét tũc pdigia supiora & iferiora ut iaculatio stel
laꝝ & terremotus & silia:& pcipue si fuerit cadés
ab eo iuppiter qñ mutabunť res p ipm:& forte p/
mutabiť regnũ de uiro ad uirũ. Et multotiés cõsi/
derať ãnus ĩ quo pmutať saturn⁹ ad signa conuersi
ua siue mobilia. Et si iuppiter aspexerit eũ aut fue/
rit cũ eo ĩ illo signo mĩnuet multũ mali. Et si ceci/
derit iuppiter ab eo & debilitetur & corroboretur
mars ex descensu suo ĩ angulis signifi pmutationeꝫ
pliũ essentiarũ siue dispositioné & diminutioné ea
rũ:& descẽsus saturni nõ erit ĩ capta signoꝝ mobili
um nisi ĩ oib⁹ .7.ãnis & medio.& iã accidũt cũ cõ/
plet sat'n⁹ .10.reuolutões ex reuolutõe sua eẽntie &
pmutatões mĩtæ ex appãtõe pphiæ & pmutatõe ni
eis siue regnorũ & sectarũ & cõsuetudinũ:hæc alb.
ibidé. Et secũdo tractatu primi hui⁹ libri posui
tibi modũ pnosticãdi de aduẽtu prophiaꝝ & de p/
mutatiõib⁹ regnoꝝ p p̃dictas cõiũctiones magnas
& q̃ cõtingũt ĩ p̃dictis tpib⁹ & ex eãs p̃dictis signi/
ficantib⁹ magnas mutatiões & accĩtia magna ĩ mũ
do. Et dicit albu.ĩ eo dé ca.8.secũdi li.de cõiũctiõi
b⁹ magnis:ꝙ maxĩa significatio cõiũctõnis saturni
& martis é cũ fuerit cõiunctio eoꝝ ĩ cãcro qa signũ
illud é detrimentuꝫ saturni & casus martis. Et dicit
abrahã ubi supra.c.7. Caueas tũc ne obliuiscaris ĩ/
spicere ad coniũctioné saturni & martis ĩ cãcro qd'
est signũ mũdi. Et prædictæ suiæ albu. cõcordat ha
li sup ca.4.secũdi q̃driptiti ptolemei dicés ꝙ cũ due
fortunæ iũguntť in signo cancri damnat suã signifi/
cationé bonã eo ꝙ opponiť cãcri domui uni⁹ & é
casus alterius & iõ crescit malũ suum & fortificatur
corruptio sua. Nã coniũctio infortunaꝝ est fortũa
secd'ꝫ mãsor ĩ suo libro circloꝝ q sic icipit. Signorũ
dispõ é ut dicã hoc. Et dicit albu ĩ lib.suo de flori
bus.& huic ét cõcordãt plés alii. Sed cõiunctõ eo/
rũ ĩ cancro secd'm albu.& hali.ubi supra é infortũa
ut dictũ est. Nã dicit hali ubi pri⁹ ꝙ cõiunctio hét si
gñificatõné magnã corruptõis depopulãdi hitatões
& p̃hoꝝ & guerrarũ:& maxime si ei⁹ uirt⁹ cũ uirtu
te duarũ luiarũ misceať & pcipue si eclipsis magna
certificeť cũ coniunctõ e recta linea:hæc hali. Et no
ta ꝙ idé tps é fere ĩ quo pmutať cõiũctio saturni &
martis de capite cancri ĩ caput cancri & tps uni⁹ re
uolutiõis saturni. Nã utrũqꝫ spatiũ tpis cõtinet cir/
citer.36.annos solares. Et in rãto dicũt tã astrologi
q̃ uulgares hoies ꝙ guerræ & p̃lia & cõbustiões:pe
stiléntia quoqꝫ & fames & mortalitas & cõsilia acci
dẽtia ĩlia renouanť p mũdũ. Et hæc oia cõtingunt
ex cãis p̃dictis. Et dicit almãsor cũ duæ fortũæ iũ
gunť & luna iungať saturno ĩ latitudine una erunt
fames & mortalitates. Si uero marti mutabunť re/
ges & erit multa sanguis effusio & p̃lia q̃ significan
tur ab ipso & hoc nõ fallit. Ex cõiũctiõe saturni &
iouis ĩ signis mobilib⁹ accidit cõmutatio stat⁹ mun
di. Et ex cõiunctiõibus eorũ ĩ signis fixis. terna &
cũ cõiungunť duæ fortunæ cõiungeť qꝫ luna ioui ĩ
latitudĩe erit iustitia & qes & terra dirigeť. Si auté
ueneri cõiungeť erit alacritas & gaudiũ salusqꝫ cor
porũ atqꝫ psperitas:hæc almãsor. Et dicit albu.ĩ li.
suo de florib⁹.ca.de scĩa belloꝝ & guerræ ꝙ hæc sci
untur ex loco martis & ex cõiunctiõe eius cũ satur/
no & eius oppõne & q̃rto aspectu. cũ eni sic fuerit
hoc significabit bella. Et si fuerit ĩ loco martis iuppi
ter hoc mõ significabit hoc bellũ ad pnocãdũ ad iu
stitiã & eorũ q se dicunt pnocare uel ĩnitare ad bel/
lũ cã iustitiæ studét in hoc:& similiter cæteri plæ se/
cundũ quãtitaté naturaꝝ eorũ ĩ hoc ca:debét cõmi
sceri cũ signo:hæc albu. ibidé. Et dicit albu.3.de cõ
iunctionib⁹.diffe.prima. ꝙ cũ cõiunctio duorum
facit aliqd ex reb⁹ in pmutatione sectarũ & regno/
rũ & legũ & in aduẽtu ingẽtium reꝫ & pphiarũ &
miraculoꝝ & in sectis & regnis sicut p̃diximus fuit
hoc pp̃ter cõmixtioné eoꝝ ad inuicé singulis figu
ris. Cũ eni cõtinuať iuppiter saturno trino uel sexti
li aspectu significat apparẽtiã regũ & nobilium &
phiæ & secretorũ. Et cũ fuerit illud ex q̃dratura signi
ficat apparitioné q̃rẽtiũ regnũ & alterationé mul/
tarũ rerũ secte & fidei. Et si fuerit illud ex.7.signi.il
lud multitudiné rixarũ & cãꝫ inter reges & tetrar
chas & iudices. Et qñ mars cõtinuať saturno ex trio
uel sextili aspectu itrabit defraudatio & uires homi
nũ religiosorũ & regũ & aduẽniét cõmixtiones ho
minũ cã fidei. Et si fuerit ex q̃dratura signifi multi/
tudiné fortiorũ & latronũ & detentioné eoꝝ. Et si
fuerit ex.7.signifi.cõtrarietaté hominũ ad inuicem
& odiũ & guerrã. Et si fuerit ex.10.cõsequiť pplus
ex rege grauamé & erũt minus obedientes ei. Et qñ
coniungiť sol saturno significat destructioné mali
& fraudé. Et si cõtinuet ei ex trino uel sextili erit po
pulus necessarius regi. Et si fuerit ex.7.signifi .reges
facere guerras aliquib⁹ de paupib⁹ ppli. Et qñ uenus
iungiť saturno signifi.impedimẽtũ mulierũ & ma
gnã cupiditaté uirorũ. Et si fuerit hoc ex.7.signi.h⁹
multas cãs mulierũ cũ uiris suis. Et qñ cõiungiť mer
curius saturno significat impediméta aduenire scri
ptoribus & præpositis & militis & aduenũt hoi/
bus fames & mors & aduẽtus ingentium reꝫ. Et si
coniungatur luna saturno signifi.ipedimẽtũ & tri/
bulationé rerũ & nocumentũ hoĩum p carceres &
uincula & ĩfortuniũ & destructioné uillarũ & ciui
tatũ & fugã ciuiũ. Et si cõtineť ei ex trio uel sextili si
gnif.hoies uti piurio & falsitate ligatiõib⁹ carceri/
b⁹ & flagellis & iustitia & destructioné ĩ multis ter
ris & ciuitatib⁹ & captiões & carceres & silia. Et si
fuerit ĩ.10.cadẽt cãe iter reges & ppl'ꝫ & faciet eis in
iuriã & fraude. Quãdo aũt cõiũgiť mars ioui sig.
ꝙ hoies nimis exercebũt exercit⁹ & bella & sig.mlti
tudiné ĩsurgẽtiũ & mĩtas cãs & mĩtas mortalitates ĩ
qbusdã ciuitatib⁹ & morté regis ĩ illa renouatõe. Et si

fuerit in .10. cadent causæ inter regem & populum
& faciet eis iniuriam & fraudem. Quādoq; autē
mars cōiungit' ioui signifi. ꝙ hoīes exercebūt exer/
citꝰ & bella & significat multitudinē īsurgentiū &
multas causas & multas mortalitates in quibusdaz
climatibꝰ & mortē regis in illa renouatiōe. Et si cō
tinet' ei ex trino uel sextili erunt multæ guerræ cā fi/
dei. Et si fuerit ex q̄rto signifi. iterfectionē & uicto
riā. Et si fuerit ex .7. signifi. multas cās & magnā su/
spensionē ꝓpter latrocinia. Et si fuerit ex .10. incur
runt hoīes a rege malū & uehementē timorē. Et qn̄
coniungit' sol signifi. impedimentū eiusdē partis le
gis. Et si fuerit ex .4. significat fortitudinē iudicū &
cos uti fraude. Et si fuerit ex .7. signifi. multitudinez
cāꝝ & ascribentiū sibi iniuriā. Et qn̄ coniungit' ei
uenus cōsequēter regiōes illius signi ī quo iungitur
bona & habundātia & pax. Et qn̄ cōiunget' ei lūa
signifi. ꝙ hoīes utent' bonitate & populatiōe eccle
siaꝝ & īqsitiōe fidei. ℭ Cū āt sol iūgit' marti signi
ficat multā interfectionē ī latronibꝰ. Et si continet'
ex trino uel sextili signifi. regiōes manifestare decre
ta. Et si fuerit ex .4. signifi. contētiōes. Et si fuerit ex
7. signifi. multa bella & interfectiōes. Et cū cōiūgi
tur uenus marti signifi. malū & mortē & destructiō
nē regū & infortunia & mala q̄ sequūt' eos. Et qn̄
cōiungit' ei mercuriꝰ signifi. timores & mercatores
& peritos. Et si continet' ei ex .4. signi. hoīes multū
uti armis. Et si fuerit ex .7. signi. multas cās & dissen
tiones & iterfectionē & latrociniū & fraudē & si/
milia. Et si fuerit ex .10. utēt' reges armis ℭ Et cū cō
iungit' ei luna erit effusio sanguinis ī hoibꝰ: & si fue
rit ex .4. erit rex contrariꝰ ꝓplo ꝑ iniuriā. & si fuerit
ex .7. signi. multa & iterfectiōes & guerras. & si fue
rit ex. 8. signifi. exercitū regū & ministroꝝ & regū
& ducū & militū & bellū & mltā iniuriā. ℭ Quā
do luna cōiungit' soli signifi. multū malū in regibꝰ
& in ꝓplis & multos fugitiuos ex seruis. Et qn̄ cō
iungit' mercurius ueneri signi. rumores terribiles et
effusionē sanguinis & magnas appitiones i mūdo
Et si fuerit luna cōtinuata cū mercurio ex .7. fuerit/
ꝙ mercuriꝰ fortunatꝰ signifi. discēsiōes & rixa: hæc
albu. in illo tractatu .3. de coniunctiōibꝰ magnis in
diuersis differētiis. ℭ Et ī fine ultime differētiæ illi
us. trac. 3. dicit albu. ꝙ qn̄ fuerit sup aliquē istorum
plaꝝ in tpibꝰ q̄ ꝑdeterminamꝰ aliqua cōtinuatō ex
istis figuris. s. in tpibꝰ magnaꝝ coniunctionū & ali
is prædictis: & unꝰ eorū ī eisdē tpibꝰ separet' ab a/
lio sigificat hoies parū uti significatiōibꝰ illoꝝ dua
rū plaꝝ ex illis generibꝰ: sed utunt' eo ꝙ fecit conti
nuatio eoꝝ ad inuicē & ꝑmittunt res sup quas ca/
dit ablatio ꝓpter significatōes ex duobꝰ sigificātibꝰ
sup res factas significantibꝰ & cū fuerint fortunæ si
gnificant augmētū ī eo ꝙ significant de rebꝰ futuris
fortunæ & detrimētū de rebꝰ infortuna. Et si fuerit
scd'm cōtrariū illius signifi. cōtrariū eius ꝙ narra/
mus: hæc albu. ibidē. Et ubi supra tractatu .2. ponit
albu. cōiunctiōes & significatiōes cōiunctōis satur
ni & martis ī oībꝰ signis sup guerras & ꝓlia & com

bustiones dicēs ꝙ cū coniungit' saturnꝰ & mars i a/
riete significat guerras inter græcos & arabes. Et si
fuerit cōiunctio eoꝝ i tauro signifi guerras & ꝑct/
pue inter ciues montiū & arabes. Et si fuerit illud cū
testimonio duaꝝ luīariū & iouis & ueneris signif.
magnā falsitatē in hoibꝰ & rumores terribiles oppſ
sionē inferioꝝ & surgēt cōtra reges ciues & signif.
effusionē sanguis. Et si fuerit i geīs signifi. guerras i/
ter occītales. Et si fuerit i testimonio duaꝝ luīariū
& ueneris & mercurii cōmouebunt' milites contra
reges. Et si fuerit cōiunctio eoꝝ i tauro. signifi. ma/
gna ꝓlia & guerras & magna accītia i mūdo: ut ꝓ/
dictū ē. Et scd'm albu. specialiter signi. bellū inter ci
ues armeniæ & arabes. Et si fuerit cōiūctio eoꝝ in
leone erit rixa inter ciues turcoꝝ arabū & uehemē
tia timores gentiū ex rege. Et si fuerit cū eis luna si/
gnifi. iterfectionē regū ad inicē. Et si fuerit cōiūctio
eoꝝ i uirgine signi. guerras & interfectiōes iter egi
pticos & arabes. Et si luīaria testificent' eis elcuabū/
tur & litigabunt reges ꝓpter census suos. Et si fuerit
coniūctio eoꝝ i libra significat guerras iter græcos
& arabes. Et si fuerit i scorpiōe significat bella quæ
hēbunt arabes iter se. Et si fuerit cū eis uenus signif.
cōtrarietatē filioꝝ regū eis & multitudinē in iure.
Et si fuerint iuncti i sagictario significant bella iter
turcos & arabes. Et si fuerit illud cū testimonio io/
uis & mercurii & lunæ significat multa bella & cō
turbationē regū & altitudinē regū & sapientū. Et
si fuerit cōiunctio eoꝝ i capricorno signifi. bella in
ter ethiopes & azenge & indos & barbaros & ci/
ues illoꝝ. Et si fuerit coniunctio eoꝝ in aquario si
gnifi. bella inter egiptios & alcusa. Et si fuerit cōiū/
ctio eoꝝ in piscibus erunt bella inter ciues maris &
arabes. Et si fuerit sol infortunatꝰ cū marte erit iter
fectio regū. & multotiēs considerat' cōiunctio eo/
rū in reliquis signis hn̄tes exaltationē. Nā si fuerit ī
gradu exaltatiōis plæ signifi. ꝙ ciues illius climatis
cuius iste pla ē significator cōsequētur malū & iter/
fectionē & detrimētū & ꝑcipue si dn̄s exaltationis
se aspiciat. Et si aspexerit eos ex signo fixo signif. lō
gitudinē illius mali & constantiā eius. Et si fuerit si
gnū cōe signifi. mediocritatē rei. & si fuerit signum
mobile signifi. festinationē eius & cōstātiā & si nō
aspexerit illū gradū: sed cederit alius pla hn̄s utriusq/
ꝙ ad eū cōsequētur ciues illius climatis difficultatē
& corruptionē ꝓpter quosdā hoies ignotos q non
fūt de climate istoꝝ: si nō aspexerit eos & nullꝰ pla
rediderit lumē utriusq ei mittet sup illiꝰ angustiā &
rōnes & tristitias & remouebit' illud ab eis & non
cōsequēt' aduersitatē: hæc albu. ibidē. Et debes ob
seruare has regulas generales ī duabus distictiōibus
imediate ꝓcedētibus. Itē ubi supra ī eadē diff. 8. di
cit albu. qn̄ cōiūgunt' saturnus & mars ī ascēte āni
signifi. ꝓplo nocumētū uſe. Et si fuerit cōiūctio eo/
rum in secunda uel in .8. domo significat egestatem
& paupertatem in populo & debilitatem. Et si fue
rit in tertia uel in nona erit periculum in ecclesiis
& in domibus orationis & accident horribilia &

discordiæ. Et si fuerit ĩ quarta adueniet ruina fabri
cis & ciuitatibus. Et si fuerit in .5. aut in .11. erit im
pedimẽtum puerorꝫ & multitudo militũ & armo
rũ. Et si fuerit ĩ .6. uel ĩ .12. signifi. multitudinẽ depre
dationis bestiarꝫ. Et si fuerit ĩ .7. exibũt inimici & no
ciui ad pſes ptes. Et si fuerit ĩ medio cæli signifi. mor
tẽ maiorꝫ regũ ĩ climatibꝰ & pcipue regũ regni q̃s si
gnificat signũ ĩ quo iungunt᷑: hæc albu. in illa diffe
rẽtia .8. secũdi de cõiũctiõibꝰ. Et dicit hermes ĩ li.
suo de floribꝰ uersus finẽ ꝙ tũc dicit᷑ ẽẽ magna con
iunctio qñ tres supiores ĩ uno de signis regis cõiun
gunt᷑: & tũc regna potẽtissima faciũt qñ aspiciũt᷑ a
sole. Et dicit ptole. ĩ cẽtiloqo propõne .63. debes a
spicere ĩ cõiũctione saturni & iouis ĩ eodẽ minuto
quis eorꝫ sit altior siue eleuatꝰ sup aliũ. & scd̃m na
turã eiꝰ iudicabis ĩ mũdo: & silr facies ĩ .20. residuis
cõiunctiõibꝰ planꝫ. Et hali dicit ꝙ ptole. ĩtendit idẽ
p planꝫ altiorẽ illũ q fuerit fortior ĩ suo circulo bre
ui ut. s. sit remotio eiꝰ ab auge circuli sui breuis minꝰ
remotione alterius ab auge circuli sui breuis. Et ĩ p
põne .64. dicit ptole. ꝙ ĩ cõiunctione minori ẽ diui
sio coniũctionis mediæ & media ẽ diuisio cõiũctiõ
nis maioris scd̃m cõmentatorẽ bugusar. coniũctio
minor non est ultimitas nisi usq ad illud puenit ad
quod ex coniũctione media. & silr ꝙ pmitit cõiũ
ctio media nõ ẽ nisi illud quod puenit ex cõiunctiõ
ne maiori. Et dicit hali semp debes scire ubi appli
cuerit maioris coniunctiõis pfectio qñ media fue
rit & pfectio mediæ qñ minor fuerit. Et dicit ioan
nes hispalẽsis ĩ suo q̃dripartito pte pria ꝙ quocũq
anno fuerit coniũctio: hꝰ mõi sic iudicabis p eã. Cõ
sidera coniũctionem uel oppositionem solis & lu
næ præcedentẽ introitum solis in arietẽ quæ præ
cessit & in q̃rtã ãni in qua est ipsa coniunctio planꝫ
pxime. Et in oibꝰ istis .3. coniũctiõibꝰ & oppõni
bus cõsidera quõ se hẽat signũ ascñs & eiꝰ dñs & si
gnũ coniũctiõis uel oppõnis solis & lunæ: & ẽt cõ
siderabis eius gradꝰ & ĩ eorꝫ oppõne considerabis
gradꝰ illius q fuerit sup terrã ĩ eadẽ hora siue solis si
ue lunæ: & debes dirigere locũ coniunctiõis uel op
positionis pspicaciter scd̃ꝫ latitudinẽ terræ suæ. Et
silr gradus signi ascñtis q fuerit ĩ ascñte. Et scd̃m eo
rũ statũ bonũ uel malũ iudicabis statũ tuæ terræ us
q ad aliã cõiũctionẽ cõsilem. Et si obscuret᷑ sol uel
luna ĩ aliq̃ pdictarꝫ coniunctionũ uel oppõnũ p to
tũ iudiciũ erit scd̃m statũ sui ascñtis & dñm eius. Si
aũt obscuret᷑ p mediũ uel p aliquã portionẽ: tũc ipse
hẽbit de significatione: & reliqua ps erit aliarꝫ: hæc
ioãnes hispalẽsis. Et dicit messalla ĩ lib. de reuolutiõ
nibꝰ annorꝫ mũdi. ca. 9. cũ sciueris ꝙ erit eclipsis in
aliquo ãno: aspice dñm signi ĩ quo erit eclipsis quid
sit ẽẽ eius & q̃lis sit locus eiꝰ, & ẽẽ eius ex dño ascen
dẽtis eclipsis: & q̃le sit ẽẽ eius ex dño anni & signifi
catõe regis & q̃liter aspiciũt eũ fortũe & mali: q si
fuerit ĩpeditꝰ ab aspectu malorꝫ qd̃ significauerit ag
grauabit᷑ & multiplicabit᷑: & eo fortiꝰ si fuerit dñs
domꝰ eclipsis significator regis ꝙ si fuerit significa
tor regis & fuerit mali aspicientes eũ timebit᷑ de eo

cũ puenerit sol ad mediũ cælũ eclipsis: & cum fuerit
sol dñs anni timebit᷑ sup rusticos cũ puenerit sol ad
mediũ cælũ eclipsis. Et cũ fuerit sol dñs ãnni timebi
tur super rusticos cũ peruenerit sol ad ascñs eclipsis
scd̃m q̃litatẽ subẽ ascñtis: & si fuerit scd̃m imaginẽ
hoĩum erit impedimẽtuꝫ ĩ hoĩbus. Et si fuerit scd̃m
subãm aĩalũ erit in aĩalibꝰ. Et si fuerit scd̃m subãm
aquæ erit ĩ aquis scd̃m subãm ascñtis & scd̃m quãti
tatẽ eiꝰ. Et scito ꝙ ad unãquãq horã ex horis ecli
psis lunæ erit discretio ad unãquãq horã ãnus: post
hoc aspice malos si fuerint ĩ ascñte uel ascñti ppio
res erit impedimẽtũ pte media quaꝫ diximꝰ ẽẽ iouis
& mercurii. Et si fuerint mali ĩ medio cæli ppiores
erit ĩ supiori pte quã diximꝰ esse saturni & lunæ. Si
uero fuerit ĩ occñte uel occñti ppiores erit ĩ supiori
pte q̃ ẽ martis & ueneris: hæc messalla ibidẽ. Et di
cit albu. ĩ lib. expimentorꝫ. ĩ ca. de significatiõe ecli
psis ꝙ cũ eueneri t eclipsis ĩ aliquo ãno aspice signũ
eclipsis & eius dñium. Et scito ẽẽ eiꝰ ac locus eius ex
dño ascñtis eclipsis & ẽẽ eius ex dño anni & signifi
catore regis & aspectu planꝫ ad eũ. Quod si aspexe
rit ipm obscuratꝰ aliqs pla ipeditꝰ & postea aspexe
rit ipm mali grauabit᷑ id quod significat atq multi
plicabit᷑: & eo grauꝰ si fuerit dñs domꝰ eclipsis sigi
ficator regis: ꝙ si fuerit ita & aspexerit eũ mali time
bit᷑ super regẽ cũ puenerit sol ad mediũ cæli eclipsis
Et si fuerit dñs domꝰ eclipsis sigificator ãni timebit᷑
super homies & super uulgus cũ occurrerit sol ascẽ
denti eclipsis scd̃m quantitatẽ substãtiæ ascẽdentis
Et si fuerit ad imaginẽ hominũ erit malũ in hoĩbus
Et si fuerit ad imaginẽ aĩalũ erit malũ in animali
bus. Et si fuerit ex substantia seminis erit malum. Et
si fuerit ex substãtia aquarũ erit in his quæ sunt in a
quis scd̃m substantiã signi. Et ad unãquãq horam
domꝰ lunæ erit mensis in directiõe & de eclipsi solis
annus: post hoc aspice partis secundæ quã metieris
ex loco eclipsis & loco domini domꝰ eius. Et po
sterius in alio cap. de tpe significatiõis eclipsis dicit
albu. ꝙ hora in qua apparebit effectus eclipsis lũæ
est ut numeres ex ascensione eclipsis usq ad locum
eclipsis aut ex loco usq ad ascensionem medii ecli
psis ad unũquodq signũ mensẽ. Cũ ueneris ad ipm
signum in quo fuerit eclipsis aut ascendens medii e
clipsis erit hoc absq dubio siue bonũ siue malũ aut
fortassis appebit ipsa res cũ sit uelocior ad introitũ
lunæ in ascñs & maxime eclipsi quæ fuerit in diebꝰ
guerræ aliqua. s. corruptio in diebus aduersitatis ĩ
hæc albu. ibidẽ. Et dicit abraã auẽzoar in libro de
coniunctionibus & annorũ reuolutionibus. ca. 5.
in principio ꝙ ptolemæus dixit. Considera si ecli
psetur sol & luna per hoc enim poteris scire acci
dentia quæ in illo anno euenient in quo apparebit
eclipsis. Ipse uero non se sustentat nisi super signuꝫ
ascendens in hora coniunctionis luminariũ si fue
rit eclipsatus sol aut in hora oppositionis eorꝫ si lu
na fuerit eclipsata aspiciens: & in coniunctiõe ma
gna ad signũ ascñs ĩ hora cõiũctiõis luiariũ aut op
põnis eorꝫ añq̃ sol intret principiũ quartæ anni in

qua erit coniunctio magna ista. Rursum aspice si/
gnū ascendens in hora cōiunctionis luminariū aut
oppōnis eoꝝ utrū fuerit ante coniūctionē magnā
illā in mēse illo.s.i quo erit illa cōiūctio. q̄ si fuerit
cōiunctio ī signo arietis nō erit necesse nisi unū so/
lū ascēdēs extrahere. Si aūt in aliis quartis fuerit ali
qn̄ erit necessariū unū ascn̄s extrahi & aliqn̄ ad hue
& hoc q̄d ē si nō fuerit cōiūctio in ipso signo q̄rtæ:
hæc abrahā ibidē. Et posteri⁹ ubi supra.ca.7. dicit
abraā q̄ ptole. dicit si accidit eclipsis āno cōiūctio
nis magnæ cōsiderare debes ad horā: & iuxta signū
ascn̄s iudēdū ē. Et si eclipsat⁹ fuerit sol tot⁹ tunc ē iu
diciū pfectū & sc̄d̄m eclipsationem eius iudicium
dare debes. Nā eclipsis hora ē hora cōiūctiōis duo
rū luminariū ueraciter & nō est ita de hor.s aliaꝝ cō
iunctionū iudicandū: at hoc mō cōsiderare debe/
mus cōiunctiōē si fuerit i aliquo signoꝝ q̄ sūt sc̄d̄
figurā hoīs & sc̄d̄m stellæ bn̄ficæ aspiciētes solē &
lunā i cōiunctiōe ipsoꝝ hoc inquā significat sanita
tē i corpibus filioꝝ hoīum & pacē & tranq̄llitatē
īter eos. Et si fuerint malefici cū lūiarib⁹ aut erūt res
ecōtra.s. egritudies & itersectiōes magnas p mūdū.
Si uero fuerit cōiūctio in signis aqueis & aspiciant
ipsam ifortūæ erit malū oī illi cuius natura ē aquea
nec nō illis qui uadūt p mare: hoc quoq; mō iudica
re debes super greges minutaꝝ bestiaꝝ si fuerit i a/
riete: si in tauro, sup armenta magnaꝝ bestiaꝝ. si in
leone sup siluestres bestias: hæc abra. ibidē. Et ī ca.
subsequēte s. in ca.8. dicit abraā q̄ ptole. dixit. si uo
lueris scire tp̄s in quo apparebit pfectio rei significa
te p eclipsim seu stat⁹ ei⁹: & qn̄ declinabit & minue
tur aspicere debes ad locū eclipsis solis: & uidebis s
q̄ domo sit de domib⁹ q̄ sūt sup terrā. Nā si fuerit ī
pria erit ī pricipio āni & si i pricipio dom⁹.10. erit ī
āni medio. & si fuerit illud ī signo occūbente erit il
lud in fine anni. & semp dare debes cuilibet domui
duos mēses & incipiendū ē a gradu ascn̄tis: & hæc
ē itētio ptole. Sapiētes uero antiquiores necnō &
posteriores cū ipso cōsētiūt i ec. solis accipere semp
ad q̄libet horā equalē ānū integrū & sc̄d̄ partes
horæ de āno pportionaliter accipe. Magnitudo ue
ro rei manifestabit̄ i certo medio q̄ ē hora cōiūctiō
nis ueræ p tabulas accepta & nō hora cōiūctiōis in
se. Et in fine illius ca.8. dicit abra. q̄ mercuri⁹ si fue
rit i domo alteri⁹ malefactoris & tn̄ maleficus pro/
pinqui fuerint coniūctioni i hora ec. solis aut aspe
xerit ab opposito i hora ecli. lunæ magis ualet q̄ cō
iunctio i hora ecli. solis. infortuna uero i oppositio
ne magis ledit q̄ i cōiunctiōe q̄a i cōiunctiōe cōbu
sta ē a sole: hæc abraā ibidē. Et dicit messalla i ep̄la
sua de cōiunctiōib⁹.ca.5. q̄ solicite debes cōsidera
re ecaīsem tā solarē q̄ lunarem: & scire ascn̄s medii
cæli. & scire plā q̄ præfuerit ei ascn̄ti & ei⁹ figuræ
q̄ si fuerit malus sigoificat detrimētū & si fuerit for
tuna si,,nificabit pfectū & fortunæ cū aspexerit lu/
nā & receperit eā erit significatio ei⁹ i hoc q̄ signifi/
cat de bono & pfectu. Et ubi supra ca.7. dicit mes/
salla. Scito q̄ ecli. solis nō poterit q̄rtæ significet e/
uentū magnū sc̄d̄m q̄ātitatē eclipsis. & cū hoc fue
rit.s.a.4. & si   : Et cognitio euent⁹ ec. solis ē ut sci
as ascn̄s medii cæli & plās uincētes q̄ psūnt fine ec/
cli. qui si fuerint mali significāt ipedimētū & corru
ptionē & mortē regū & diuitū. Et si fuerint fortūæ
significāt fortunā & aptationē esse regꝝ. Et scito q̄
eclipsis solis cū fuerit in ariete significat mortē regū
& diuitū & siccitatē: & famē. & fortunæ cū aspexe
rint minuēt ipsum impedimētū. mali uero cū aspe/
xerit augebūt impedimētū & minuent ex fortuna:
hæc messalla. Et scies qn̄ p ec. luminariū cōtigēt guer
ræ & cōbustiōes & plia p significatiōes plāꝝ dn̄an
tū i loco eclipsis & i loco anguli pcedētis & silr se/
quētis ec. Significatiōes āt plāꝝ cū h⁹mōi dn̄ia ha
buerint patēt in principio huius cap. sc̄d̄m intētio
nē ptole. & albu. unde sc̄d̄m eos si saturn⁹ uel mars
uel mercurius dn̄ent̄ i ec. pdicto mō guerra & pre/
lia & cōbustiōes significabūt. Quare scire debes u/
bi euētet accn̄s sigificatū p eclip. & qn̄ eueniet & q̄/
diu durabit & i quo genere reꝝ apparebit: hæc oīa
patent i tractatu prio hui⁹ libri distinctiōe.3. i diuer
sis cap. satis diffuse. sc̄d̄m sn̄iam ptole & hali secū/
di q̄driptiti. Et scias ēt modū p nos̄ tradi pcōiūctio
nes magnas ubi uidelicet & q̄diu & qn̄ & i q̄b⁹ re/
bus appebūt significatiōes eaꝝ & p ea q̄ tibi scripsi
ī trac. primo hui⁹ libri distinctiōe.? ca.11. & hali in
fine expōnis secūdi q̄driptiti ptolemei ponit q̄sdā
regulas generales sc̄d̄m dicta hermetis cōcernentes
eclip. & cōiunctiōes magnas quas te oportet hic ob
seruare: & silr i aliis distinctiōib⁹ duab⁹ imediate p/
cedētib⁹. Dicit eni hali q̄ hermes dicit. Quidam si
gnificatores prio fortiores & postmodū debiliores
q̄a q̄libet eoꝝ hēt participationē in significatione
cū eo q̄ fortior ē. Et dicit qn̄ fuerint plæ eq̄lis digni
tatū aspice q̄s eoꝝ erit i ascn̄te uel i 10. uel in.7. uel i
11. sic aspiciūt cū aliquo lūiarū & illū accipiēs pro
significatore. Et dixit q̄ sc̄d̄ statū cuiuslibet plē ho
ra significatiōis erit stat⁹ illi⁹ i quo dn̄at̄ iste pla: q̄a
si sol fuerit i nona significat motū regū de una terra
ad aliā. Et si applicuerit ei fortuna ibunt sua itinera
pro bono & pace. Et si applicuerit infortuna erit p
guerra & malo. Et dicit sol ē significator regū: & lu
na qn̄ fuit i.5. signo sol ē significator filioꝝ: & iup/
piter ē significator magnoꝝ hoīum & iudicū ac re
ligiosoꝝ & sapiētū: & aspice ad oēm gētē & reges
a dn̄o dom⁹ illi⁹ q dn̄atur: & q̄ fuerit gubernator
fortuna & uadit ad ifortunā erit mutatio de bono
ad malū: & ecōtra. Et dixit qn̄ aliq̄s pla uel aliquod
signū fuerit ifortunatū hora significatōis oīs res in
q̄ dn̄abit̄ erit ifortunata & erit m[illegible] peior si retro
gradabit̄ ifortuna i signo significatōis. Et dixit q̄
si aliq̄ ifortuna fuerit i exaltatiōe alicui⁹ plē ipediet
multū illos q̄ sunt i partitiōe illius plē q̄a si signū a/
rietis nocebit̄ ab aliqua ifortuna nocebit regib⁹ &
eoꝝ gregib⁹ & uaccis & messib⁹ & arborib⁹. Et di
xit inspice hora significatōis loca oīu plāꝝ & pil
lū quē inuenies maioris potētiæ dicit q̄ gentes qui
fuerit illius regionis erunt læti & bene fortunati:

& maxime si fuerit ipse planeta in bono loco ascendentis & de die ĩ bono aspectu solis & de nocte lunæ: & similiter si fuerit in bono aspectu cũ infortunijs erit maioris potẽtiæ opus suũ & si de malo erit debilius opus suũ. Et dicit qñ retrogradabit̃ ifortuna i exaltatiõe alicuius planetæ & transiuerit per gradus exaltatiõis nocebit gẽtibus quæ fuerit in regionibus illius planetæ & significat ꝙ rex regionis ipi⁹ faciet superbias & malefacta: q̃a qñ pl̃a ẽ tetrogradus ẽ sicut iste qui exit de obediẽtia & prior retrogradatio planetaꝝ ẽ ista saturni & martis: & dicit aspice regib⁹ a gubernatiõe & magnatib⁹ & potẽtib⁹ a pl̃a qui eũ sequit̃ in uirtute primo a pl̃a secũdo i uirtute si partitionẽ habuerit una cũ alio. s. ĩ significatione. Et dixit semp cũ mutabit̃ gubernator de domo alicui⁹ pl̃e seu exaltatione seu trigono aut de termino suo rectificat hora illa ascñs & inspice si fortunæ aspexerint gubernatorem a .10. rex magnũ bonũ hẽbit & eũ oẽs reges timebunt & erit illud bonũ scd̃m pl̃am aspiciẽtẽ: & si fuerit masculinus erit uiroꝝ & si fuerit femine⁹ mulieꝝ. Et si fuerit de signo regali erit regũ & si fuerit signũ magnorũ hominũ erit taliũ: & si fuerit uilũ erit uilũ. Et si fuerit a .2. erit ex parte auere & diuitiaꝝ. Et si fuerit ab ascẽdẽte erit de reb⁹ de quib⁹ se itromittũt hoĩes. Et dic pl̃a directus significat pacẽ: & q ẽst i statione facit rixas & bella & retrograda non facit multum danũ & malũ. Et qñ fortuna fuerit retrograda dãnat fortunã suã & aufert & auget malũ suũ. Et quãdocũq; aliquis pl̃a qualiscũq; fuerit habuerit hora significatõis aspectũ aliquẽ cũ duab⁹ luiarib⁹ uel cum uno istoꝝ uincẽt illi qui sunt illi⁹ pl̃æ. Et dicit si gubernator fuerit ĩ angulo significat ꝙ accñs ãnos durabit. Et si fuerit in sequẽti angulos significat mẽses & si ĩ cadenti dies: & silr̃ si gubernator fuerit in angulo ei⁹ significatio erit magna & multũ durãs: & si fuerit cadẽs erit modica & paucæ durabilitatis. Et si signũ mobile significat ꝙ cito erit & fixũ tarde & bicorporeũ significat ꝙ erit mediañ. & pl̃a festinus significat festinationẽ & tardus tarditatem. Et qñ dãnati fuerint dñi trigoni gubernatores non iudices nascẽt. & tũc illi⁹ significatiõis aliquod bonũ & qñ fuerit i loco malo & dãnat⁹ hora significationis hẽbunt reges ifirmitates & dolores & tristitias & mutationẽ de una terra ĩ aliã & maxime iste qui dñabitur fuerit dãnat⁹ ĩ significatione per cõbustionẽ uel rẽ aliã quia qñ pl̃a qui dominat̃ & sol dãnati fuerint significant dãnũ negocioꝝ regũ ac populi & magnatũ. Et dicit qñ pl̃a fuerit in principio signi opus eius erit cito. Et si latitudo eius septẽtrioãlis fuerit ent significatio sua maior & durabit tẽpore longo: & si meridionalis fuerit erit ecõtra. Et dixit ꝙ oẽs pl̃æ mittunt ad luminaria posse suum ubi pl̃a mltas uirtutes habuerit suũ augentes posse. Nã tunc mittunt luiaria posse suũ ad eũ. Et dicit mars qñ posse habuerit i eo facit lites & iterfectiones & silr̃ iuppiter dicεs bonũ. Et dixit hora significatiõis aspice populo ab ascendẽte in suis substantijs a secũda: & suis propinquis a tertia: & suis parẽtib⁹ a q̃rta: & suis filijs a quinta: infirmitatib⁹ suis a sexta: inimicis suis & mulierib⁹ a septima: & totum erit de hoc mõ: & scd̃m ꝙ iuenies oẽm domũ erit ei⁹ significatio: quia si dñs .9. fuerit cadẽs & iouẽ aspexerit significat itinera: silr̃ ascẽdẽs ẽ eoꝝ qui sunt in meridie: & quarta eoꝝ de septẽtrione: & septima eorũ de occidẽte. Et dixit qñ cõiungẽt̃ & ĩfortunæ i uno signo & fuerint ĩpeditæ luna existẽte secũ si signum ipsum fuerit terrenũ erit terremotus magnus & ruina ciuitatũ & parietũ. Et si aqueũ accidet ualde malum & nocumẽtũ ĩ aquis: & hoc mõ erit de quolibet signo scd̃m ꝙ ei conuenit. Et dixit qñ mars potens & oriẽtalis fuerit uincẽt illi qui morant̃ ĩ oriẽte morãtes in occidẽte eoꝝ: & si fuerit potẽs & occidẽtalis uincẽt illi de occidente morantes i oriente eoꝝ. Et si guerra fuerit inter illos de oriẽte & occidẽte aspice si saturnus & iuppiter festini fuerint ĩ itinere & oriẽtales erunt uictores festine: & si fuerint tardi lis prolongabit̃ inter eos: & si hi & plæ fuerit ĩ signo duoꝝ corpoꝝ erit lis ĩ multis terris uel multotiẽs. Et si fuerit ĩ signo fixo erit leuis lis. & si i mobili erit magna lis & forte damnũ i terra. Et dixit ꝙ qñ mars fuerit retrograd⁹ cõtra saturnũ hora significatiõis accidet lis multũ magna & guerra fortis & longabit̃ lis donec cõpleat̃ tp̃s significatiõis: & scias ꝙ saturnus ẽ ualde peior de die q; de nocte: & dixit ꝙ caput draconis ẽ calidũ & cauda frigida: & si saturnus se cõiunxerit cũ cauda hora significatõnis demõstrat famẽ fortẽ & frigus scd̃m rẽ in qua concordauerit signũ suũ. Et si fuerit in piscib⁹ accidet in hoĩb⁹ pauor met⁹ magn⁹ defect⁹ piscatõis & accidẽt hoĩb⁹ religiosis dolor magn⁹ & tristitiæ. Et si mars eos aspexerit erunt interfecti: & si uenus eos aspexerit erunt subiecti: & si sol rex appodiabit se de ipsis. Et dixit quando pl̃a alicuius gentis impeditus fuerit hora significatiõis si signũ fuerit humidũ impedimẽtũ ex submersiõe aquaꝝ & ex humiditate. Et si fuerit signũ siccũ per siccitatem & uentos. Et si ca mercurius aspexerit exñs infortunatus erit aqua circa eos & nõ poterunt eã habere. Et si saturn⁹ aspexerit morient̃ cũ doloribus uentoꝝ. Et si mars aspexerit morient̃ cũ spata & igne. Et si fuerit mars i signo duoꝝ corpoꝝ morient̃ cũ sagittis & reb⁹ diuersis. Et dixit si aspexerit infortuna & fuerit sub radijs significat cõtrariũ eius ꝙ significauit fortuna. Et si infortuna a loco suo aspexerit erit malũ p latrões. Et qñ fortunæ aspexerint exñtes retrogradæ aut in statiõe sub radijs significat: & qñ significatio fortunarũ & ifortunaꝝ fuerint p unũ equale significant ꝙ genti puenĩũt bonũ & malũ i uno. Et dixit ꝙ mercurius quando damnatus fuerit significat ꝙ scribæ & seruientes consulent regi ut faciet iniustitiam. Et si mars mercuriũ aspexerit in hoc statu significat multos latrones. Et dixit quando luna martem & mercurium aspexerit significat ꝙ gentes inter se pugnantes petent treugas. Et quando planeta magnatum & populi fuerit infortuna existens

retrogradus uel in statione & aspexerit aspectu malo dominum regionis surgent homines qui nõ sũt de sua terra & erunt inimici sui. Et si aspectus fuerit de trino uel sextili erunt inimici sui de sua domo & sui ꝓpinqui. Et qñ dãnũ forte fuerit aspice i quo loco fuerit oppõ & die pro certo ꝙ ĩ die ipso morietur. Et si fortũæ aspexerit iudica ꝙ rex uicet & euadet de sua gente nisi cadẽs fuerit ipsa fortuna. Et si mars aspexerit festinabitur mors sua. & si saturn⁹ hẽbit carcerẽ longo tẽpe donec moriatur. Et si ambo aspexerint. s. mars & saturn⁹ erit capt⁹ & postmõm iterfectus. Et si fuerit i signo bicorporeo iterficietur i carcere & multi secũ. Et si una ĩfortũa fuerit ĩ signo bicorporeo & alia i signo mobili nõ erit i una sola uice sed multis & erit dãnũ i terra ista donec ĩfortuna exeat de loco ipso uel ꝙ aspiciat fortuna discurrẽs cõstellationẽ ipsam. Et dicit: cõuenit ut des opationẽ assignatiõib⁹ reꝝ ad significatiões luiariũ qa si sol fuerit tardus & luna minuta hora significationis & significatio demõstrauerit lites ꝓlongabuntur multũ: & si sol fuerit festinus: & luna aucta luĩe hora significatõis erit res ecõtra & demõstrãte significatiõe lites & de die i die existẽte festinabũtur lites & nõ ptolõgabũtur: hæc secdm sniam hermetis. Et debes obseruare has regulas i cap. sequẽte: & respicias diligẽter has reglas hermetis: qa mltũ sũt notabiles.

ℭ Capitulũ. 2. qualiter pronosticandũ sit de guerris & combustionibus per reuolutiones annorum mundi & quartas anni.

Cum uolueris ꝑnosticare de guerris et cõbustionibus & ꝑlus ãnoꝝ q̃rtarũ ãni. Oportet hic sicut ĩ aliis prio inuestigare dñium orbis ãni & q̃rtæ: unius. s. doctrinã traditã tractatu primo huius libri. distinctõe. 79 Dicit itaq: albu. i suo lib. expimentoꝝ. i illa pte ubi loqtur de dñio anni ꝙ cũ saturnus fuerit dñs ãni & fuerit i ariete uel i ei⁹ triplicitate & nõ aspiciẽs & remot⁹ fuerit qa direct⁹ itrabit sup nonlles destructio: & si fuerit retrogradus destruetur dom⁹ subãgꝫ & organa eorũ & eo graui⁹ si receperit dispõnẽ martis & tũc significat bella & guerras. Itẽ si fuerit in hac triplicitate cadẽs & nõ aspiciẽs eũ & fuerit retrogradus & nõ aspiciẽs martẽ erit cõtẽtio iter mercatores & depredatio & malũ si aspexerit mars eũ ex angulo. Et si aspexerit mars ex loco cadẽti nõ erit de hoc ꝙ dixi aliquid. Saturn⁹ cũ ꝑfuerit ãno & fuerit in tauro uel i eius triplicitate & i angulo & direct⁹ signi. contentionẽ & bellũ. Et si fuerit ibidẽ retrograd⁹ sign. bellũ in oi loco morietur ppls & plus uiuẽs & eo grauius magisqꝫ fiet ulse si fuerit saturn⁹ in medio cæli. Et si fuerit saturn⁹ i hac triplicitate et cadẽs & non aspiciẽs ascẽdẽs & fuerit direct⁹ & nõ aspexerit eũ mars erunt pauca mala. Saturnus cũ ꝑfuerit ãno & fuerit i geminis uel i eius triplicitate & fuerit ĩ angulo directus erit ĩ hoĩb⁹ mẽdaciũ & cõtẽtio atqꝫ effusio sanguinis. Et si fuerit retrogradus signifi. contẽtionẽ diuitũ. Si aũt fuerit dñs anni & receperit dispositionẽ dñi medii cæli & fuerit in hac triplicitate significat cõtentiones & guerras & petitionẽ regni. Saturnus cũ præfuerit ãno & fuerit i cancro uł in eius triplicitate & aspexerit martẽ & fuerit ab eo fortũæ absentes erit guerra maxima & mors ualida in terra quã significat & multiplicabitur malũ & destructio. Si aũt fuerit directus & ei iũctæ fuerint fortunæ minuetur ei⁹ malũ nisi sit luna i ascẽdente: & timebitur tunc super diuites. Si uero fuerit retrograd⁹ & aspexerit martẽ significat destructionẽ & introitũ terre i eius signo fuerit & quarti aspect⁹ eiusdẽ signi & ei⁹ oppõnes: & si fuerit cadẽs & nõ aspiciẽs ascẽdẽs fueritqꝫ directus & nõ aspexerit eũ mars securi erunt hoĩes & eo melius si eã transierit mediũ significat. Et si fuerit retrogradus aspexerit eũ mars fortunæ quoqꝫ sint absentes ab eo occurret hoĩbus ex ignobilib⁹ malũ & tribulatio. Luna cũ fuerit impedita i signo tũc ipsa pars quæ fuerit eiusdẽ signi ĩ quo ẽ inueniet malũ & tribulationẽ secdm ꝙ significat ipse malus ꝑ aspectũ suũ atqꝫ naturã. Et paulo post dicit albu. saturn⁹ cũ fuerit dñs ãni & fuerit in ariete signifi. depredatiões & rixas. Et si fuerit saturnus i tauro & euenerit eclipsis lunæ signifi. iterfectõnẽ in pte oriẽtis & occidẽtis: & si fuerit i cancro signifi. multitudinẽ iterfectiõis ĩ hoĩbus. Et si fuerit i leone signifi. bellũ & abscisionẽ maris & destructõnẽ. Et si aspexerit mars & uen⁹ erit interfectio. Iuppiter aũt & luna repellũt hoc. Si fuerit saturn⁹ i uirgine & aspexerit eũ sol atqꝫ cõmixtus fuerit multiplicabitur ei interfectio ĩ regionib⁹ quæ sint ĩ medio plagæ occidẽtalis. Et si fuerit saturn⁹ in libra & cõmixtus fuerit ei mars erũt iterfectiões & cõmotões Iuppiter autem & luna si commixti fuerint ei repellunt bella. Et si fuerit saturnus in scorpione significat sanguinẽ & destructionem. Et si cõmixtus fuerit ei iuppiter modicum erit bellum. Et si cõmixtus fuerit ei uenus effundetur sanguis multus. Et si fuerit saturnus in sagictario significat bellum in occidente. Et si fuerit saturnus in aquario erit destructõ in hominibus & regionibus. Item dicit albu. ubi supra. iuppiter cum præfuerit ãno & fuerit liber ab impedimẽtis & malis erit annus securitatis & quietis & habundabit in hominibus bonum iustitia & pax atqꝫ rectitudo & aptabuntur diuites. Et si fuerit receptus inueniet uulgus ex diuitibus bonum & diligent regem suum & bonũ erit esse nobilium & honorabilium & magnatũ. Et si fuerit impeditus dic econtra. Et dicit albu. ubi supra. Mars cũ præfuerit anno & non fuerit impeditus erunt eodẽ anno gaudia & letitiæ & ditabuntur bellatores & dilatores armorũ & inuenient bonũ eritqꝫ bellum & contentio prope regem. Et dicit albu. Mars cum præfuerit anno & fuerit in quibusdã angulorũ impediet homines & mittunt super eos guerras & bella & effusiones sanguinis eo grauius si fuerit in geminis uel in triplicitate sua: quia tunc impediet in signis hominum. Et si fuerit directus erit hoc in petitione ueritatis. Et si fuerit retrogradus

erit finiuriis. Et si fuerit mars dñs ãni & fuerit i arie
te uel i eius triplicitate & fuerit i angulo directus cõ
tendẽt principes ad inuicẽ in climatibꝰ: & si fuerit
i hac triplicitate extra angulũ affligẽt se hoies iuicẽ
& erit i terra signi i quo fuerit i eius q̃rto aspectu &
oppõne & impedimentũ magnũ. Et si fuerit retro/
gradus erit grauius. Et dicit albu. ubi supra. Mars
cũ fuerit dñs anni & fuerit i ariete significat bellũ in
parte oriẽtis. Et si fuerit i tauro erit bellũ inter ciues
oriẽtis & occidẽtis. Et si fuerit i gẽis erit ipedimẽtũ
in hoibꝰ & erit bellũ i septẽtrione & multiplicabũt
latrones & exaltabit rex eodẽ ãno & adipiscet mũ
tũ. Et si fuerit i cancro erit i occidente rixa & bella
& reddent tributũ. Et si fuerit i uirgine significat ef
fectũ pliorũ & effusiões sanguinis i parte septẽtrio
nis. Et si fuerit i libra & saturnus fuerit cũ eo multi/
plicabunt latrones & abscisiões uiaꝝ timores quo
q; ac tremores & habundabũt rixa & malũ i hoibꝰ
Et si fuerit i scorpiõe multiplicabũt latrões & bella
Et si fuerit i sagittario erit bellũ i occidẽte. Et si fue/
rit i capricorno signifi. mortẽ & tribulationẽ futu/
rã i parte oriẽtis: multiplicabũt bella & dãna iter ci
ues oriẽtis & ciues meridiei. Et si fuerit i aquario e/
rit finis & tribulatio & grauitas i hoibꝰ & mutabit
rex i eodẽ ãno aut morietur. Et si fuerit mars i piscibꝰ
& fuerit dñs ãni abibit regnũ multoꝝ hominũ &
habũdabit iterfectio i magnatibus. Et dicit albu.
ubi supra. Sol si fuerit dñs ãni & fuerit liber a malis
gaudebũt diuites & habebũt letitiã & securitatẽ. Si
uero fuerit ipeditꝰ significat ipedimẽtũ magnũ & a
spicere uiare cuius ẽ auctoritas q̃a cũ fuerit cõforta/
tũ & auctũ fuerit luiẽ eiꝰ at numerꝰ eius & nõ fuerit
ipeditꝰ pulsabit impedimẽtũ magnũ & ꝓhibebit a
malo. Et dicit albu. ubi supra cũ iueneris malos in
triplicitate solis & fuerit sol i ascẽdente ãni mũdi si
gnificat bellũ ac combustiões & guerras & morta/
tes & fines timores quoq; ac tristitias plurimas & ꝑ
datiões i hoibꝰ & multitudinẽ cõbustionis in uillis
ac destructiõnẽ i ciuitatibꝰ & regiõibꝰ & detectiõeꝝ
mulieꝝ atq; destructionẽ uiroꝝ i terra signi q̄ aspi
cit malus aut i quo fuerit aut i terra i qua potẽtiã ha
buerit ipse malus. Et si i reuolutione solis ipse satur
nus pulsauerit sup signũ regionis & absentes ab eo
fuerint fortunæ cõmixtus fuerit ei mars erit bellum
& effusio sanguinis & necis i parte oriẽtis & cadẽt
magnates & iterficient se gladiis. Et si fuerit mars ꝓ
pe ascẽdẽs anni erũt guerræ multæ. Si autẽ cõmixti
fuerint iuppiter & uenus repellent ipm malũ & mo
dicũ ac leue ipsum reddẽt: & ipse iuppiter prohibe
bit ipedimentũ saturni & martis. Et scd̃z albu. u/
bi supra. Venus cũ ꝑfuerit ãno & fuerit libera a ma
lis & impedimẽtis erit ãnus securitatis & quietis &
& habundabit i oibꝰ bonũ iustitia & pax & gaudi
um i hoibꝰ & maxime i mulieribus. Si uero fuerit i/
pedita erit ãnus pauci boni sed erit modicũ belluz:
rex tñ tristabitur i climate suo & i terra sua. Et dicit
albu. ubi supra. cũ fuerit mercurius dñs anni & dñs
ascẽdẽtis liber a malis & fortunæ aspexerint eũ erit
idẽ ãnus aptus pueris & sapiẽtibus ac negociatori/
bus & eo melius si receperit eũ dñs domꝰ suæ fueri/
etq; sedẽ honoris a rege & audiet eos & adipiscet
hac de cã bonũ. & si malũ fuerit dic e cõtra & eo gra
uius si nõ receperit eũ dñs domꝰ suæ q̃a significat q̄
iueniet eos ex rege suo destructio & ipediet sedes il
lorũ apud illũ. Si aũt cũ hæc quæ dixi aspexerit euz
malus destruet esse eius de hoc dixi. Et scd̃m albu.
ubi supra. Mercurius cũ fuerit dñs anni & fuerit in
ariete & fuerit ibidẽ mars multiplicabit bellũ in oc
cidente. Et si fuerit mercurius in tauro & fuerit dñs
ãni erit bellũ i ciuibus oriẽtis. Si aũt aspexerit ueuꝰ
& iuppiter ascñs anni repellẽt dãnũ. Si uero respe/
xerit mars ascñs ãni & uenus fuerit ei cõmixta erit
graue bellũ. Et si fuerit mercurius i cãcro & ꝑfuerit
ãno multiplicabit iterfectiõ i aliquibꝰ terris: & si cõ
mixtus fuerit ueneri & marti iterficient nobiles &
magnates i parte occidẽtis. aspectꝰ aũt ueneris & lu
næ repellet hoc. Et si fuerit mercurius i scorpiõe &
fuerit dñs ãni multiplicabunt bella i pte occidentis
Et si aspexerit mars multiplicabunt latrones & ab
scisiões maris. Et si fuerit mercuriꝰ i sagittario & ꝑ/
fuerit ãno multiplicabit bellũ & guerra i occidẽte.
Et si fuerit mercuriꝰ i capricorno & fuerit dñs anni
multiplicabit tribulatio & guerra i terra curacen.
& ꝑcipue accidet guerra si ibidẽ mixtꝰ fuerit ueneri
& marti. Et si fuerit mercuriꝰ i aquario dñs anni &
cõmixta fuerit ei uenus significat multos latrones:
hæc albu. i illo loco. Et i libro de floribus dicit al/
bu. i principio ubi supra loquit de dño ãni q̄ cum
ueneris dñium ãni quis ẽ dispositor ãni & ipse fue/
rit saturnꝰ & fuerit i ariete uel i eiꝰ triplicitate & fue
rit boni eẽ i loco suo significat patientiã & acquisi/
tionẽ reꝫe uulgi & rusticoꝝ & obedientiã coꝝ er/
ga dños: & si fuerit cũ eo iuppiter uel aspexerit euz
amicabiliter erit melius. Sed si fuerit aspectus iouis
ad saturnũ ex opposito erit loco dñationũ & subli
matũ timor & contẽtio i ipsis regionibꝰ & ex diui/
tibꝰ & cæteris hoibus qui sũt i diuisione iouis ad di
uites qui sunt i diuisiõe saturni petẽtes coꝝ bellum
& cõtradictionẽ: & erit hoc scd̃m quãritatẽ gradꝰ
aspectus qui fuerint iter saturnũ & iouẽ: & cõiũctiõ
nes coꝝ usq; ad horã qua fuerit bellũ & cõtrarietas
Et si fuerit aspectus iouis ad saturnũ ex quarto erit i
loco belloꝝ diuersitas iter eos i rebꝰ quæ fuerint i di
uisione saturni. Si aũt fuerit i loco iouis mars: iũge
illi oẽ quod exposui tibi de eẽ saturni: festinationẽ
s. i operibꝰ diuitũ quæ sũt i his regionibus cũ multi/
tudine celeriteis & cõsideratiõis & paucitate pieta/
tis & minime eũ leuitate: & si fuerit aspectu ẽ trino
uel sextili ueniet sup diuites qui sũt i diuisione signi
arietis uel alicuius signi illius triplicitatis. Donato
gaudiũ & letitia sup uniuersis rusticis coꝝ erit bo/
nũ & sustentatio erit illis ex ipsis ciuitatibus q̃ sunt
in diuisione signi in quo fuerit mars. Et si aspexerit
mars saturnũ ex oppõne erit i loco dñationũ & bo
ni malũ uel rixa uel inimicitia uel cõtrarietas iter di
uites regionũ signo in quo fuerit mars & ibunt ipsi

diuites ad eos ad pugnandū eos & expellendū: sitt
& res quæ deferent̃ i his regionib⁹ abscident̃ & de
struent̃: & ciues eoꝝ erūt mali ciuib⁹ haꝝ regionū
Et si fuerit i loco mar[tis] sol erit cū eo ꝙ dixi de esse sa
turni i re diuitū petitō regni & speciositat[is]. Si uero
aspexerit saturnū ex tertio uel sextili ueniet̃ sup di/
uites qui sunt i diuisione saturni donatio & multū
bonū & ꝑcipue ex diuitibus qui sunt ex diuisione si
gni in quo fuerit sol. Si aut aspexerit saturnū ex op
positione erit in loco donationū rixa & bellū & i
q̃stione; eoꝝ q̃ significauerit sol ex speciositate &
regno in ipsis ciuitatibus & abscidet̃ & destruet̃ ꝙ
afferebatur ab eo de bono ad has ciuitates. Et si as/
pectu.4.aspexerit sol saturnū nō erit bellū palā sed
erit inter diuites discordia & diuersitas cōsilii & ri
xa. Et si fuerit i loco solis uenus aut cū hoc ꝙ dixi
ex re saturni in petitione principum & petitione lu
doꝝ ad quietē & delectationē. Si autē fuerit satur/
nus aspiciens ex loco amicitiæ ueniet sup diuites q
sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus dona/
tiones ex diuitibus qui sunt in ciuitatib⁹ de diuisio
ne ueneris. & ueniet eis omne bonū. Porro si aspe
xerit eum ex loco inimicitiæ erit in loco donatio/
nū bella & cōtrarietates & ꝑgent ipsi diuites ad bel
la hoꝝ diuitū & abscidet̃ ꝙ afferet̃ ex ipsis ciuitati
bus ex bono & conuertet̃ omne bonū in malū &
erit radix oīum hoꝝ mulieres ueneræ. Quod si as
pexerit saturnū ex.4.aspectu nō erit bellū apparēs,
sed erit diuersitas in rebus inter omnes diuites & ru
sticos & ciues. Et si aspexerit mercurius saturnū ex
oppositione erit in loco donationis contrarietas
bellū & abscidet̃ quicquid afferetur ex bono & ue
niet omne malū & deficiet omne bonū. & hoc ꝑci
pue erit si fuerit saturnus indutus malis. Sed si fue/
rit indutus fortunis in hora cōiunctiōnis sue erit
minoris mali & impedimēti. Et si aspexerit mercu
rius saturnū ex.4.nō apparebit bellū sed erit diuer/
sitas īter diuites & rusticos. Et si fuerit loco mercu.
luna apparebit bonū in petitione diuitū & erit for
tuniū in diuitibus & rusticis. Et si fuerit aspectus lu
næ ad saturnū ex trino uel sextili ueniēt sup diuites q
sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus ex di/
uitibus qui sunt in diuisione signi i quo est luna do
nationes & multiplicat̃ census. Et si aspexerit luna
saturnū ex oppōne erit in loco donationis bellū &
cōtrarietas & ibūt ipsi diuites ad debellādū hos di
uites & abscidet̃ quicquid deferet̃ ex ipsis partibus
& uenient rūores terribiles & frustrabit̃ omne bo
nū & ueniet omne malū. Et si fuerit aspectus lunæ
ad saturnū ex.4.nō apparebit bellū, sed erit inter di
uites & rusticos & īter propiquos cōtrarietas. Et
cū fuerit saturnus dn̄s āni & fuerit in tauro uel i ei⁹
triplicitate erit omne ꝙ dixi tibi de re saturni i diui
tibus & rusticis & bonū & malū ꝙ erit in parte ori
entis erit in parte meridiei in ciuibus qui sunt i diui
sione signi in quo fuerit saturnus sc̄d̄m ꝙ exposui
tibi. Itē saturnus cū fuerit dn̄s āni & fuerit in geis
uel in eius triplicitate erit omne illud quod dixi tibi
ex bono uel malo ex parte septētrionis. Et dicit al
bu. Iuppiter cū fuerit dn̄s āni & fuerit in ariete uel i
eius triplicitate apparebit in ciuitatibus quibus ꝑest
uersus orientē quietudo iustitia & obseruatio ꝑce/
ptoꝝ. Et si fuerint boni iste significat multā substā/
niā gaudiū & obedientiā rusticoꝝ & dilectionē eo
rū & omne bonum. sed si fuerit mali esse significat
contrarietatē eoꝝ. Et scito ꝙ opus in ioue & aspe/
ctus plaꝝ ad eū est sicut opus in re saturni. Et si fue
rit Iuppiter in tauro uel in eius triplicitate appare/
bunt ea quæ dixi tibi in parte meridiei. Et si in geis
uel in eius triplicitate apparebūt in parte occidētis
& si i cancro uel in eius triplicitate apparebūt in p/
te septētriōis. Et hæc regula debet obseruari de oi
b⁹ ꝑletis residuis. Mars uero si fuerit dn̄s āni & fue
rit in ariete uel in eius triplicitate apparebūt in ciui
tatibus quib⁹ ꝑest uersus orientē iniuriæ iræ rixe uicto
riæ in bellis & fugæ & exercitū īstrumentoꝝ bello/
rū & luctaīa & aliæ res martiales & multa mala. Et
si fuerit mars boni esse significabit regi adeptionē
inimicoꝝ suoꝝ & eoꝝ qui cū eo cōtendunt & ma
gnitudinē cordis regis ac celeritatē ei⁹ & dilectionē
rusticoꝝ & obedientiā eorū erga eū. Si uero fuerit
ibidem mali esse significabit paucitatē adeptionis
sue erga inimicos & paucitatē stabilitatis ei⁹ sup res
utiles & delectionē eius in omni ꝙ operat̃. Et op⁹
in re martis & aspectib⁹ plaꝝ ad eū & ubi appare/
bit effectus eius si fuerit i reliquis triplicitatib⁹ est si
cut dixi de saturno. Sol cū fuerit dn̄s āni significat
gloriā subtilitatē regis & petitionē altitudinis regis
& oīum sublimatū & altitudinē & ꝑfectū. Et si fue
rit in ariete uel in eius triplicitate erit hoc ī parte ori
entis. Et si fuerit sol boni esse in loco suo significat
rectitudinē diuitū & eoꝝ iustitiā & adeptionē eo/
rū atq; uictoriā eoꝝ de inimicis. Et si fuerint mali
esse significat paucitatē apparitionis diuitū sup in
inimicos suos & casū honoris eoꝝ. Et opus ī re so
lis & in aspectib⁹ plaꝝ ad eū & ubi apparebit eius
effectus cū fuerit in aliis triplicitatib⁹ est sicut dictū
est de saturno. Ven⁹ cū ꝑfuerit āno & fuerit ī arie
te uel in eius triplicitate apparebit in ciuitatib⁹ qui
bus ꝑest & in partib⁹ oriētis gaudia & lud⁹ & cāt⁹
& cupiditas diuitū & rusticorū. & si fuerit boni eē
significat gaudiū & leticiā & fertilitatē in diuitibus
& rusticis adeptionē regis & uictoriā eius erga ini
micos suos & eos qui cū eo cōtendunt. Si uero fue
rit mali esse significabit cōtraria horum. Et opus ī
rebus ueneris & in aspectibus planetaꝝ ad eū & u
bi apparebit effectus eius cū fuerit in reliquis tripli
citatibus erit sicut dictū est de saturno. Mercurius
cū fuerit dn̄s āni & fuerit in ariete uel ī eius triplici
tate apparebit in ciuitatibus quibus ꝑest in parte o/
rientis petitio sapiētiæ & scientiæ & subtilitatis: &
si fuerit ibidē boni esse significat honestatē diuitū ī
adeptionē eoꝝ & uictoriā de inimicis suis. Et si fue
rit mali esse significabit hoꝝ cōtraria: & opus in re
mercurii & ī aspectibus planetaꝝ ad eū & ubi ap/
parebit effectus ei⁹ cū fuerit i reliquis triplicitatib⁹

est sicut dictũ est de saturno. Luna cũ fuerit domi
na anni & fuerit in ariete uel in eius triplicitate ap/
parebit i ciuitatib⁹ quib⁹ ꝑest uersus orientẽ frequẽ
tatio & susurratio. Et si fuerit luna boni esse signifi
cat aptionẽ itineris & uiarũ & saluationẽ peregri/
nantiũ & adeptionẽ diuitiũ & uictoriã eoꝝ de ini/
micis suis. Si uero fuerit mali esse in loco suo signifi
cat hoꝝ cõtraria. Et opus in re lunæ & in aspectib⁹
pla͞ꝝ ad eã & ubi apparebit effectus eius cũ fuerit ĩ
reliquis triplicitatib⁹ hoc totũ erit sicut dictũ est de
saturno hæc albu. ibidẽ. ℭ Et ubi supra .c. seq̃nti .s.
ca. de significatiõib⁹ pla͞ꝝ. Dicit albu. ꝙ saturnus ẽ
sigificator diuitũ ãtiquoꝝ & religiosoꝝ agricolaꝝ
& senũ: qui cũ fuerit ĩpedit⁹ in hora reuolutiõis de/
struetur quicquid est in eius diuisione signi ex reb⁹.
Et si fuerit in signis hoĩum significabit fugã & reuo
lutiones & ãgustias mortẽ tiorẽ & interfectionẽ di
uitũ & destructionẽ reꝝ uenaliũ & uictualiũ. & si
gnificat ꝙ diuites efficient̃ paupes & morient̃ & cõ
tristabũt̃ magis. Cũ uero aptus fuerit & absq; ĩpedi
mento hora reuolutionis & fuerit fortunat⁹ signifi
cat cõtraria horũ & cõuersionẽ mali in bonũ. Et as
pice malũ qui ĩpedit eũ qui est mars & cauda. s. ꝑ cõ
iunctionẽ & mars ꝑ aspectũ & coniunctionẽ. Et si
fuerit mars in cauda ĩpediens eũ in signo igneo erit
radix eius ĩpedimenti & destructionis ex ignib⁹ &
cõbustione. Et si aspexerit saturnũ in hora reuolu/
tionis ãni fortuna uel malus iudica s͞ed͞m fortiorẽ ĩ
loco suo & eũ qui fuerit ꝑlis testimonii. Iuppiter ẽ
significator nobiliũ & iudicũ & epoꝝ & cõsiliũ ac
religiosoꝝ & ciuiũ sectaꝝ qui si fuerit ĩpedit⁹ hora
reuolutiõis detrimentũ patiet̃ oẽ ꝙ est ei. Et si fue/
rit ĩ signis humanis significat destructiõnẽ diuitũ &
ꝑuitatẽ reꝝ eaꝝ & paucitatẽ donationũ & pauci/
tatẽ substantiaꝝ & destructionẽ quorũdã regnoꝝ
& erunt hæc sup ciues ciuitatũ qui sũt ĩ diuisione si/
gni ĩ quo fuerit Iuppiter & significat iurias mẽda/
cia: & aspice pla͞m impedientẽ eũ in quo signo fue/
rit & comisce & loq̃re sicut ĩ re saturni. Mars ue/
ro significat cõsiliatores & actores belloꝝ & guer
re & ipsũ qui inquirit iustitiã & falsitatẽ & signifi/
cat abscisiones uiaꝝ qui si fuerit ĩ signo humano si
gnificat multitudinẽ belloꝝ & guerre & insurgen
tes cõtra regẽ & mortẽ subitã & significat abscisio
nẽ uiaꝝ & effussionẽ sãguinis atq; cõbustionẽ. &
aspice pla͞m ĩpedientẽ eũ in quo signo sit & cõmi/
sce & loquere sup eũ sicut fecisti ĩ re saturni. Sol ue
ro significat sup magnates diuites & honorabiles
hoies qui si fuerit in hora reuolutionis ĩpeditus de/
trimentũ patiet̃ quicquid est eius & patient̃ diuites
& magnates ĩpedimentũ magnũ. Et si fuerit ĩ signis
hũanis erit ĩpedimentũ in his quæ ꝑtinent ad eũ ex
hominibus. Et si fuerit in loco mali fortuna uerte
sententiã. & dic in loco mali bonum & aspice pla/
netã ĩpedientẽ eũ ĩ quo signo sit & cõmisce eũ & lo
quere sup eũ sicut fecisti in re saturni. Ven⁹ est signi
ficatrix mlieꝝ & puellaꝝ qui si ĩpedita fuerit hora
reuolutiõnis ĩpediet̃ omne ꝙ est eius. Si autẽ fuerit
in signis hũanis detrimentũ patiet̃ quicquid est ei⁹
ex homibus. Et si fuerit in loco mali fortuna uerte
sententiam & dic in loco mali bonũ. Et aspice pla
netã ĩpedientẽ eũ ĩ quo signo sit & cõmisce eũ & lo
quere sup eũ sicut fecisti in re saturni. Mercuri⁹ ẽ si
gnificator scriptorũ arismethicoꝝ negotiatorũ &
pueroꝝ & magistroꝝ operũ: qui si fuerit ĩpedit⁹ in
hora reuolutionis detrimentũ patiet̃ quicquid est
eius. Et erit narratio eius sup ea quæ ad eũ ꝑtinent &
sup descensione eius in signa hũana & sup maloꝝ
& fortunaꝝ ad eũ q̃ãdmodũ dictũ est de saturno.
Luna est significatrix legatoꝝ & uniuersitatis uul/
gi & eoꝝ uict⁹ ac cõtinẽtiæ & ꝯtudinis omni die
quæ si impedita fuerit hora reuolutiõis destruet̃ ꝙ
ꝑtinet ad eã & erit narratio eius sup ea quæ sũt eius
& sup existentia eius in signis hũanis & super aspe
ct⁹ maloꝝ & ĩfortunarũ ad eã quẽadmodũ dictũ ẽ
de saturno hæc albu. ĩ isto ca. ℭ Et ubi supra uers⁹
finẽ libri in isto ca. ubi determiat albu. de latitudini
b⁹ plaꝝ & eorũ ortu. & occasu dicit Quod si fuerit
saturnus in uirgine in reuolutione anni & retrogra
dus significat tiotẽ regis de inimicis. Et si ibi fuerit
directus significat uictoriã de eis. Et si fuerit in scor
pione oriẽtalis erit bellũ inter diuites: & si fuerit ĩ sa
gictario occidentalis significat guerrã inter nobiles
& magnates hoies & cadet iter eos discordia. Et si
fuerit ibidẽ retrograd⁹ significat grauitatẽ rerũ ho
minũ & guerras & bella inter hoies. Et si fuerit sa/
turnus in aquario in reuolutione ãni significat mul
titudinẽ guerre & cõmixtionis. Et si fuerit in uirgi
ne orientalis in reuolutione ãni significat multitu/
dinẽ guerre inter diuites & ꝑlium eoꝝ inter se. Et si
fuerit ibidẽ occidentalis significat cõtrarietatẽ mi/
litũ & arma deferẽtiũ sup diuites. Et si fuerit Iup/
piter in aquario & fuerit occidentalis significat mf
titudinẽ cõmixtionis inter rusticos. Et si fuerit Iup
piter in piscib⁹ orientalis in reuolutione ãni signifi
cat multitudinẽ guerre & bellorũ. Mars cũ fuerit ĩ
ariete in reuolutione ãni & fuerit orientalis signifi
cat grauitatẽ bellorũ inter diuites. Et si fuerit mars
in uirgine retrogradus significat guerrã ualidã ĩter
diuites. Et si fuerit mars in scorpione significat pau
citatẽ pietatis hoium ad iuicẽ. Et si fuerit mars in sa
gictario orientalis significat pacẽ & quietẽ & secu
ritatẽ belloꝝ inter hoies. Et si fuerit mars in capri/
corno significat interfectionẽ iperatoꝝ romanoꝝ.
Et si fuerit mars in piscibus in reuolutione ãni oriẽ
talis significat interfectiõnẽ diuitũ ad iuicẽ: & si fue
rit ibidem retrogradus significat saluationẽ hoium
hoc idẽ significat si fuerit ibidẽ directus hæc albu.
ibidẽ. Et dicit seni fili⁹ haly in libello quẽ scripsit
de significatiõe saturni ĩ signis ꝙ eũ saturnus intrat
signũ arietis & perficit motũ more suo in eo & e/
runt bella in oriente & cedes & rixe & mors subi/
ta. Et si fuerit in geĩs erit rixa & cedes & ꝑssura mul
ta & rescindet̃ pietas a cordib⁹ hoium & erũt bella
multa in terra arabũ & rixæ multæ in orientalib⁹.
Et cũ intrauerit librã erũt rixæ & bella ĩ parte occi/

dentali. Et cũ intrat scorpionẽ erit uniuersalis sanguinis effusio. Et cũ ĩtrat sagictariũ mouebunt̃ magne guerre sup reges & erit cedes multa in ciuitatibus. Et erunt latrones multi & angustie sup reges orientis. Et cũ intrat capricornũ erunt cedes & guerre multæ circa hierosolimã mouebũt̃ barbari & accidet rixa in parte septẽtrionali & angustiabunt̃ & interficient̃ boni. Et cũ intrat aquariũ erunt multæ guerre & sedes a tergo urbibus quibusdã & terror multus & bella multa in oriẽte & occidẽte: hæc sem filius haly ibidẽ. Et dicit haliabẽragel libro.8.ca.7 quãdo saturnus fuerit in ascendẽte reuolutionis anni & reuolutio fuerit diurna. Et dñs dom⁹ sue aspexerit eũ bono aspectu & dñs medii cœli fuerit silr ĩ tali aspectu & in tali receptione significat q̃ hoies illi⁹ cĩuitatis illo ãno erunt quieti & habebunt bona a regibus & eo magis apparebit bonũ in diuisionibus quæ fuerint de natura signi in quo fuerit saturnus: & si fuerit idẽ dãnatus & ĩpedit⁹ significat dãnũ & ipedimentũ in corporibus hominũ. Et qñ saturnus applicuerit ĩ domo scd̃a & dominus.2⁹.dom⁹ applicuerit ei significat bonũ statũ hoium & lucra eo᷑ & eo fortius erunt lucra eo᷑ siue bonũ ĩ rebus quæ fuerint de natura signi in quo fuerit saturnus. Et si saturnus fuerit in ĩfortunatus significat diminutionẽ substãtiæ hoium & paupertatẽ. Et qñ saturn⁹ ẽ in tertia domo ab ascendẽte potẽs & fortunatus significat q̃ isto ãno hoĩes letabunt̃ & diligent se simul & remouebitur inimicitia ab eis. Et si fuerit ibidẽ ĩfortunatus abscidẽt̃ itinera & erit odiũ inter hoies & abscidet̃ pietas & amicitia inter hoies. Et qñ saturnus fuerit in q̃rta domo in reuolutione ãni fortis & potens significat hoĩes populare & edificare & diligere se iuicẽ. Et si fuerit ibidẽ dãnatus significat q̃ res & edifitia cadent & minuẽtur populatiões & erit in populo paupertas & gentes illius ciuitatis erunt obsesse nec audebunt exire timore inimico᷑ suo᷑: & eo fortius si quarta dom⁹ fuerit signũ fixũ quia tunc erit dãnũ fortius & durabilius. Et qñ saturnus fuerit in quinta domo fortunatus gaudebunt hoĩes de suis filiis & habebunt bonũ & utilitatẽ ex parte alterius gentis. Et si fuerit illic ĩfortunatus significat dãnũ p̃dicto᷑. Et qñ saturn⁹ fuerit in sexta domo & signũ fuerit humanũ significat ĩfirmitates de natura saturni. Et qñ saturnus fuerit in septima domo & signũ fuerit humanũ gaudebũt hoies cũ mulierib⁹ illo ãno & faciẽt multa coniugia. Et qñ saturnus fuerit ĩ octaua domo & signo humano morient̃ senes hoĩes. Et qñ saturnus fuerit in.10 domo receptus & fortunat⁹ habebunt gẽtes bonũ statũ cũ regibus suis & recipient mercedes & bonũ ab eis. Et qñ fuerit ibidẽ infortunatus & dãnatus in alto loco ac eleuatus sup alios plãs, significat ĩfortuna & uniuersale malũ p totã terrã & faciet multũ malũ & mutabit̃ res de uno loco ad aliũ & faciet multũ malũ & multa caliditas & dãnũ in populo. Et si fuerit saturnus in nona domo & fuerit fortunatus erunt hoĩes bonæ suspicationis & habebunt bonũ in itineribus. Et si fuerit ibidẽ ĩfortunatus habebunt malũ & tristitias multas & destruẽtur eo᷑ fiduciæ & habebunt grauitatẽ & defectũ mutuaƚiũ. & si fuerit in.12 domo potens & saluus erunt hoies quieti & diligentes ĩuicẽ. Et si fuerit ibidẽ dãnatus litigabunt hoies & cadet ĩ inimicitia inter eos unde prouenient eis malũ magnũ. Quando Iuppiter fuerit ĩ ascendente ĩ reuolutione ãni & fuerit fortunatus &, potens hoies illi⁹ habebũt isto ãno fortunã & lucra & gaudia multa. Et si fuerit ibidẽ fortunat⁹ significat cõtraria ho᷑ & res cogitabit de populo suo. Et si Iuppiter fuerit ĩ scd̃a domo in reuolutione receptus & fortunat⁹ habebit popul⁹ multa lucra & bonũ a rebus de natura signi in quo fuerit. Et si applicuerit dño scd̃æ domus accidẽt eis magne tristitiæ & rex cõgregabit multã substantiã & erit cupido acquirendi dominia & substantias alienas. Et qñ Iuppiter fuerit in tertia domo fortunatus hoĩes obseruabunt legẽ & diligent se iuicem. Et qñ Iuppiter fuerit in q̃rta domo fortunatus homines populabunt terras: & si fuerit ibi ĩfortunat⁹ contrariũ significat in hoibus & tristitias & rex faciet castra pro defensionib⁹. Et si Iuppiter fuerit in sexta domo fortunatus & signũ fuerit humanũ significat bonũ statũ seruo᷑. & si fuerit ĩfortunatus significat contrariũ. Et si Iuppiter fuerit in septima domo infortunat⁹ significat rixas hoium iter se & erunt cogitationes regis in suis inimicis & ĩ suo dominio & regno & in rebus quæ sunt de signo septie domus. Et si Iuppiter fuerit in septima domo fortunatus erit iustitia in hoibus illius climatis & habebunt hoĩes bonũ & honorẽ & mercedẽ de suis regibus & dñis & eis facient utilitatẽ. Et si talis ibi non fuerit separabunt se reges a populo suo nec facient eis bonũ neq̃ malũ & erunt inter hoies lites & rixe. Et si iuppiter fuerit in.12.domo in reuolutione ãni & fuerit fortunatus gens illius climatis habebũt utilitatẽ a suis inimicis & lucrabit̃ in eius multũ & hẽbit prosperitatẽ & lueta occasione litis iterfectionẽ. Mars uero qñ fuerit dñs ãni & fuerit in ascẽte fortunatus & receptus significat q̃ gens illius climatis hẽbit profectũ & utilitatẽ isto ãno de litib⁹ & guerris & iterfectionẽ & lucrabũt̃ sibi uillas cõuicinas. Et si fuerit illic infortunatus crescent inter eos discordiæ & rixæ & uulnerabunt & pcutient & effũdẽt sanguinẽ p hoc accidet eis multũ de dãno. Et si fuerit mars in scd̃a domo in reuolutione ãni erunt furta & robbare multis in hoibus & depopulabuntur loca terræ & morient̃ hoĩes & qui uiuent habebũt inopes & uitas accidẽs ei⁹ multæ collecte. Et si fuerit mars in tertia domo erit iuidia inter hoies. Et si fuerit mars in quarta domo eleuabunt̃ & ascendent sui calores & male naturæ ad omnes alios plãs. Unde si fuerit ibidẽ in signo igneo cõburent̃ terræ & uillæ multæ & accident mortalitates & multa dãna pro ignæ & eius simili ĩ mũdo. Et si fuerit ibidẽ in signo hũano accident in hoibus effusiones sanguinis & lucrũ guerra᷑ & forti⁹ erit hoc in fine

illius āni & hoc erit generale in tota gēte illi⁹ clima
tis ꝙ fuerit illius signi. Et si fuerit mars ī septima do
mo erit ibidē multū malū & dānū: quia significat
ibidē inimicitas & discordiā magnam & furcas &
cōtentiones & īterfectiones & rixas multas in illo
āno. Et si fuerit in sexta erit multa mortalitas subi/
ta scd̄m naturā signi in quo erit. Et si fuerit ī nona e
runt in itineribus latrones & robatiões multæ. Et
si fuerit in .10. erunt gentib⁹ dn̄i praui & facient eis
malū multū & faciēt collectas sine iustitia & interfi
cient & robabunt eas nec reddent ipsis mercedez.
Et si fuerit in .11. nō habebunt hoies pietatē alii cū a
liis. Et si fuerit ī .12. accidēt gētib⁹ metus & dāna ab
inimicis suis & erūt inter eos effusiones sāguinis &
rixæ. Sol cū fuerit dn̄s āni fortunat⁹ & recept⁹ erit
ānus bonus regib⁹ & nobilibus & dn̄is. & si fuerit
īfortunatus ibidē significat malū & dānū in nobili
bus & altis hoibus & apparebit dānū in corpori/
bus regū & dn̄oꝝ & multi eaꝝ cadent a dignitati
bus suis. Et si fuerit sol in scd̄a domo minuet̄ super
bia gentiū & erunt reges superbi & diligent guber
nare & accipere aurū & argētū & substātias & po
puli erunt pauperes. Et si fuerit ī quarta depopula
buntur plātationes & cadent alti hoies a nobilitate
sua. Et si fuerit in septima ab hoīb⁹ multū se absen/
tabit. Et si fuerit in .10. ornabunt̄ reges & maxime
rex illius climatis & crescet uirtus & nobilitas eius
& sui populi & uicini derogabunt eū de regno suo
& postea humiliabunt̄ & obedient suis mādatis:
Et si fuerit in .11. significat bonū & gaudia genti illi
us climatis & utilitatē hēbit unus cū altero & ama
bunt eos ipsoꝝ reges & dn̄i & facient eis bonū. Et
si fuerit sol in .12. domo ī reuolutione āni significat
ꝙ gens illi⁹ cliatis odibūt regē & reges maiores ma
la facient populo & grauitatē. Ven⁹ cū fuerit dn̄a
āni & fuerit in ascēdente reuolutionis erūt salui ho
mines in suis corporib⁹ & habebūt gaudia multa.
Et si fuerit in scd̄a domo habebit popul⁹ bonū sta
tū & fertilitatē. Et si fuerit in tertia odient se hoies
& litigabūt ad inucē. Et si fuerit in q̄rta erit finis illi
us āni melior ī eius principio. Et si fuerit in sexta lu
crabunt̄ illi qui uendunt seruos & seruas & p̄cipue
si fuerit in signo hūano. Et si fuerit in .10. populus e
rit in bono statu & accidet hoīb⁹ bonū a suis regi/
bus & dn̄is & erūt religiosi bonæ legis. Et qū mer
curius fuerit dn̄s āni & fuerit ī ascn̄te reuolutionis
erit bonus ānus pueris & euadent ab omni dāno.
Et si fuerit in scd̄a domo & fortunatus erit annus
bon⁹ mercatorib⁹ & erūt fideles & diligētes se inucē
& si fuerit ibidē īfortunatus significat paupertatē ī
hoibus & modicā fidelitatē & amittēt mercatores.
Et si fuerit in quarta erūt capti isto āno multi ex scri
banis & ex illis qui se intromittūt de cōputo regis
& eius redditib⁹: & si fuerit signū fixū diu durabūt
in carcere & si fuerit mobile cito exibūt. Et si mars
aspexerit ibi locū significat ꝙ p̄cutiet̄ & forte ī terfi
ciet̄. Et si fuerit in .10. erūt honorati sapiētes & scri
bani & erunt p̄positi & maiores ciuitatū & cōsilia
rii priuati regis. Et si fortūa aspexerit locū illū erunt
boni & legales. Et si aspexerit īfortuna erūt mali &
proditores & accidēt genti p eos dāna & labores.
& si fuerit in natura hois diligēt se inucē. Et si fuerit
mercuri⁹ in .12. domo ī reuolutiōe āni rixabunt̄ cū
hoībus eoꝝ filii & seruiētes ac si essent eoꝝ inimici.
Quādo luna fuerit dn̄a āni & in ascn̄te reuolutio/
nis & fuerit ibidē fortunata erit ān⁹ bonus hoībus
in suis corporib⁹ & si fuerit īfortunata iudica con
trariū. Et si fuerit in scd̄a domo fortunata ī hora re
uolutionis habebūt hoies profectū de suis substāti
is & redditib⁹. & si fuerit ī īfortunata habebūt indi
gentiā & paupertatē. Et si fuerit in quarta & signū
fuerit īfortūatū erit populus fortiter obsessus & ac
cidēt eis carceres & āxietates fortes. Et si fuerint in
octaua accident illo anno mortalitates & p̄cipue si
fuerit illic īfortunā. Et si fuerit ī aliqua domorum
martis erit p̄lurium mors & īterfectio. Et si fuerit in
10. erit popul⁹ in bono statu & honorabit̄ & lau/
dabit̄ a rege & a dn̄is qui & diligent eos & eo ma
gis hⁿ si lūa fuerit aspecta a dn̄o medii cæli. Et si fue
rit in .11. erit ānus bonus & fortunatus in oī re. Et si
fuerit luna in reuolutione āni in domo .12. accidēt
gēti istius climatis qd̄ fuerit signi in quo fuerit luna
rixæ inimicitiæ & lites. Et dic̄ haltaben. ī fine isti⁹
ca. septimi ꝙ dn̄s āni qū dānatus fuerit accidēt eius
dāna in terris & ciuitatib⁹ quæ fuerint in partitiōe
signi in quo fuerit: & si iste planeta fuerit in ascn̄te e
rit hoc in terris orientalib⁹ ab isto signo. Et si fuerit
in domo septima erit hoc in terris occidētalib⁹ & si
fuerit in medio cæli aut ī angulo terræ erit sua signi
ficatio in oibus terris meridionalib⁹ & septētriona
libus. Et si fuerit iste planeta mars erit dānum quod
accidet in isto climate per ignes & cōbustiones: &
similiter erit si planeta dānatus fuerit ī signo igneo
hæc haly abē. ibidē. Et dicit messahalla ī libro suo
de reuolutionibus ānoꝝ mundi ca. 2. ꝙ cū fuerint
planetæ iuncti dn̄o āni & cōmiserint luminaria dis
positionē dn̄o ascendentis aut unū coꝝ nō erit ti/
bi necesse aspicere cū hoc aliud quia ipse est dn̄s do
mus āni absq; dubio: aspicies q; rusticis & esse eoꝝ
ex domino āni & loco eius & aspectu planetaꝝ ad
eū. Et aspiciens regi climatis ex domino medii cæli
& a sole & ab utrisq; & ex cōiunctione planetaꝝ
cū eis & eliges ex sole & ex dn̄o medii cæli fortiorē
scd̄m fortitudinē locoꝝ & pones electū significa/
torē regis: hæc messahalla. Et dicit albu. ī libro ex/
perimentoꝝ in principio ꝙ dn̄s anni est dominus
ascendentis: & scitur esse regis & ex saturno & so/
le et medio cæli & domino ei⁹: militum uero & au
xiliatorum regis ex undecima: auxiliatorum uul/
gi ex secunda: esse quoq; uniuscuiusq; gentis ex na
tura domorum suaꝝ ex circulo & ex substantiis .7.
plāetaꝝ. Et dicit albu. ꝙ aspicit̄ regi ex medio cæ
li & domino ei⁹ et a sole & domino exaltatiōis me
dii cæli & a planetis existētib⁹ in eo & aspicitur lo
co regis ex loco solis in medio cæli et aspectu fortu
naꝝ et maloꝝ ad hoc et dominus partis regis col/

locabitur cū eis: q̄ si fuerit mediū cæli dom⁹ solis et sol in cuspide suo nō remotus neq̄ cadens ipse erit significator regis. Et similiter cū fuerit in medio cæli receptus a marte et leo simil̄r i medio celi q̄a ascēns erit tūc scorpio. Et cū fuerit mediū cæli signum exaltationis sol' & sol in cuspide suo & mars cadens ab eo ipse erit significator regis. Et si aspexerit martē erit pṫceps in significatione eius. Si autē fuerit mars fortis in loco suo et bonū fuerit esse suū: solq̄ coniunctus fuerit ei erit mars significator regis: et eo dignius si fuerit in capricorno: et sol fuerit ei coniūctus ī medio cæli aut in angulo ascēte proiecerit q̄ radios suos sol erit dignior significatione. Et similiter cū fuerit sol in angulo medii cæli uel ī ceteris locis aspiciētib⁹ q̄ mediū cælū. & si fuerit ī medio cæli erit dignior in significatore regis. Si autem fuerit mediū cælū signū domini anni aut signū exaltationis sue et aspexerit eū dn̄s āni erit significator regis.

Similiter si cōmiserit dn̄s medii cæli aut dn̄s exaltationis eius dispositionē et fortitudinē suā dn̄o anni aut fuerit dn̄s medii cæli ī domo dn̄i āni recept⁹ ab eo erit significator rusticoꝝ quia dn̄s anni est significator regis. et si fuerit sol dn̄s āni et fuerit ei in medio cæli testimoniū aut fuerit dn̄s medii cæli sub radiis aut iā trāsierit cōbustionē. sed nō dn̄i appuerit sol erit in significatione dignior sup esse regis in eodē climate. Et si cōmiserit sol dispositionē dn̄i ascētis et fuerit dn̄s ascendētis aliquod testimoniū ī medio cæli erit dn̄s ascendentis significator regis. Et si fuerit mediū cælū aliqua domoꝝ saturni aut signū exaltationis sue et fuerit ī cuspide sua libera cōbustione saturnus erit significator regis. Et si nō fuerit soli ī medio cæli testimōiū aspice dn̄m medii cæli & dn̄um exaltationis sue quisquis eoꝝ fuerit fortior & plus testimōio & melioris esse & plus collectione aut receptione luminū pl'aꝝ & melioris casus ex medio cæli erit significator regis. q̄ si ceciderit dn̄s medii cæli & dn̄s exaltationis sue & sol ab aspectibus esse eoꝝ erit malū. Et si fuerit in medio cæli pl'a cui sit p triplicitatē uel p terminū uel p faciē aliquod testimoniū & iunctus fuerit aliquis istoꝝ triū ei isto pl'a ī medio cæli ē significator regis. Si autē hoc nō fuerit & ceciderint significatores iā indigebit significator pl'a aspiciente eum ex medio cæli nec reddat lumen suū ad mediū cælū cōfortabitq̄ eū sup dispositionē: aut indigebit pl'a qui sit ī ascendente qui reddat lumen eius per aspectū suū ad ascēdens qui si cōtigerit dn̄o āni ut sit significator regis Sin autē aspice dn̄um medii cæli & solē q̄a ipsi sunt significatores. Et si fuerit sol dn̄s ascētis & mediū cæli taurus: fueritq̄ uenus sub radiis solis sol erit significator regis quia dn̄s medii cæli est sub radiis eius. Si autē fuerit uenus egressa de sub radiis & i lumine suo ipsa est dignior significatione quia erit in ascēte aut in domo ex qua aspiciat ascēs. & eo melius si fuerit in domo sua ud in exaltatione sua. Cū fuerit uenus in fine anguli & pulsauit fortitudinem suā soli sol erit significator regis nō erit dn̄s anni significator regis nisi cōmittat ei dispositionē dn̄o āni significator regis cū fuerit pl'a in fine alligationis sue & occurrerit gradui exaltationis sue erit in loco fortitudinis & testimonii. Et aspice ciuib⁹ regni ex dn̄o domus ascendentis & dn̄o āni ab īnicē ī cōplexione. Aspicies mercatorib⁹ a dn̄o āni & ascendente ac dn̄o eius & luna & magnatib⁹ ex dn̄o āni & dispositore & diuitib⁹ ex significatore eorum & in omni climate. Et cū fuerit reuolutō āni in qua reuolutione erit significator fortior pl'etis & plus testimonio in medio cæli & nō ipeditus erit rex eiusdē regionis exaltatus sup reges & diuites & bonū erit esse suū hæc albu. ibidē. Et dicit messahalla ī li. de reuolutionib⁹ ānoꝝ mūdi ubi supra q̄ cū scieris significatorē regis nō te latebit esse illius cū suis rusticis ex bono & ex malo. & quicquid iueniet eū ī eodē āno ex destructione & habūdantia seu penuria nutu dei de omni illius īperii sui. i. de rusticis suis & de substātia sua: de filiis quoq̄ mulierib⁹ & deside e sanitate & īfirmitate ei⁹ & de peregrinatiōe & de fortitudine ac debilitate eius & de morte. Cūq̄ scieris dn̄m āni & significatorē regis eiusdē regni aspice quis eum aspicit & qual' sit fortitudo aspicientis eū & utrū sit in lumine uel alteri⁹ & utrū necesse sit ut aspiciat eoꝝ loco qui fortassis erit dn̄s anni fortis & nō indigens & fortassis erit debilis & īdigens & exponā tibi qual'r erit hoc. Cū fuerit dn̄s anni cadens ab ascēte & nō aspiciens ascendens in. 6. uel in. 8. & . 2. ul'. 12°. tunc indiget. & iō accidit ei debilitas quia cecidit in locū remotū iō q̄ indiget pl'a cui iungat' & qui reddat lumen suū ad mediū cælū & cōfortet eū qui pl'a cū fuerit pluris testimonii fuerit q̄ dn̄s āni & fuerit in. 8. tunc indiget pl'a qui aspiciat eū ex medio cæli. Et omnis pl'a qui nō aspicit ascendens & aspicit mediū cælum ex trino uel sextili aspectu fortificat' nisi qui fuerit in. 3. quia tunc debilitatur & nō aspicit. Et si pl'a qui ex medio cæli aspicit fuerit fortunat⁹ & fuerit dn̄s domus dn̄i anni eū iūcta sint testimonia & proprie dominus āni iūctus sit ei recipiet dispositionē āni & eius significationē & erit domin⁹ āni: post hoc aspice eū qui aspicit dominū āni & p̄nuncia quid significet sc̄d'm qualitatē loci eius ex bono uel malo si fuerit fortis forte. & si fuerit debilis debile. Et scito q̄ aspectus oppositionis inimicitiā & contentionē significat. & quart⁹ similiter tertius uel sextilis aspectus amicicitatē. Cū aspexerit mali significatorē āni uel significatorē regis ex oppositione erit ipsū impedimentū ex inimicis. Et si aspexerit ex. 4. aspectu erit in quibusdā qui putantur pacifici quoꝝ inimicitia prius latebat. Et si fuerit ex trino ul' sextili aspectu erit ex amicis. Post hoc aspice utrū īgrediatur ipsū impedimentum sup regē aut sup rusticos q̄ si intrauerit sup regem aspice si auxilientur ei rustici aut nō. Si uero intrauerit sup rusticos uide utrū auxilietur eis rex aut non. Post hoc aspice ipsā domū ī qua fuerit malus sit significator regis uel dn̄s anni habuerit in ea aliquod testimoniū erit inimicitia ex ei⁹ climate sc̄d'm

quãtitatẽ sui testimonii. Aspice etiã si forte dñs ãni þerit & significator regis non þerit quia si ita fuerit erit inimicus in eodẽ climate. sed debilitabit̃ rex & introducet̃ loco ei⁹ alter. Si uero significator regis þfuerit & dñs ãni nõ þfuerit nõ erit inimicus ex ei⁹ climate nec ex eius re no. sed rex introducet eos in dominationẽ suã & subiugabit eos. Cũ uero þfeceris hoc aspice locũ mali ex quali pte sint quia ipsa districtõ ex eadẽ pte erit ex ciuitate uel ex climate eiusdẽ signi. Scitur autẽ etas ducis & principis ex loco maiori a sole quia si fuerit orientalis erit iuuenis & si occidentalis erit senex. & þnũcia hoc qꝺ est inter eos scd'm qꝺ fuerit locus planetæ a coniunctione uſq; ĩcõbustionẽ eius. Malus cũ fuerit ĩ medio cæli & ĩpedierit dñum ãni intrabit hoc sup hoies omnes. Et si fuerit in oriente erit malũ ex parte orientis & si fuerit ĩ occidente erit ex pte occidentis. Similiter erit in septentrione & meridie. Et scito qꝺ nihil est deterius ĩ esse ciuiũ terræ & ciuitatis quæ est eiusdẽ signi ĩ quo fuerit malus quã ut sit retrogradus ĩ reuolutione ãni. Et eo fortius si fuerit malus in angulo. Post hoc aspice malũ q aspicit dñum ãni aut significatorẽ regis qa si aspexerit ab ascñte significat qꝺ impedimentũ sit ĩ corpore. Si uero fuerit ĩ scd'a erit ex pte substantiæ. Et si fuerit in.3. erit ex pte fratrũ. & si in.4. erit ex pte patrũ & hereditatũ & si ĩ.5. ex parte filioꝝ & ciuiũ. Et si 6. ex parte ĩfirmitatũ: ĩ.7. ex bello & cõtẽtione. In.8. ex morte: & si fuerit malus in signo comuni timebit̃ sup regẽ si eius significator aspexerit eũ & si dñs anni nõ fuerit significator regis timebit̃ sup rusticos & erit in eis mortalitas. Et si fuerit malus in.9. erit impedimentũ ex parte peregrinationis. Et si.10 ex parte regis & eius dominatiõis. Et si in.11ᵒ. ex parte inimicoꝝ. Post hoc aspice dominũ ãni in cuius domo recipit aliũ & in quali termino uel quali exaltatione uel triplicitate. Deinde aspice qualis sit locus ex his quæ dixi quia cũ aspexerit & receperit eũ erit fortius. Post hoc aspice signũ in quo fuerit significator ãni cui⁹ sit climatis uel ciuitatis quia dñs eiusdẽ climatis erit fortior & plus adeptiõis þceteris climatib⁹. Deinde pone uniuiq; climatis pl'am ne te lateat qd eueniat regi climatis. Et scito qꝺ fortior ex regibus est ille cui⁹ clima uel ciuitas fuerit dñi ãni Deinde aspice quis seqtur successione & omnis qui natus fuerit sub eodẽ signo in terra uel sub signo dñi ãni habil' erit ad bonũ & in eo erit fiducia nisi sit ĩpeditus. Et cũ hoc feceris aspice quis pacificat̃ uel inimicat̃ ex locis planetaꝝ & eoꝝ aspectibus & ex domib⁹ a quib⁹ aspiciunt. Et dicit qꝺ pl'a qui sub radiis est similis est patiẽti. Cũ enĩ ingredit̃ sub radiis recedit fortitudo eius: & cũ exierit de sub radiis significat augmẽtũ & profectũ: Et nõ est pl'a qui fruatur fortuna uel ĩfortuna uelociorẽ luna & mercurio & hoc fit propter multitudinẽ diuersitatis & cõbustiõis eoꝝ: qa pl'a cũ habũdauerit eius cõbustio significat malũ & maxime omnis pl'a ĩferior sole in suo orbe. Cũ fuerit uenus pl'a dñs ãni & significator regis aspexeritq;

eũ aliquis maloꝝ tũc esse anni & regis hoc mõ erit deterius q̃ potest fieri. Et sol cũ fuerit in radiis eius in reuolutione diurna planeta diurnus & in reuolutiõe nocturna pla nocturnis significat regẽ quia recipit tunc fortitudinẽ pl'arum. Et si fuerit dñs domus ascendẽtis sub radiis est dignus ãno & aspice loca luminariũ & aspectus dñoꝝ domoꝝ suaꝝ ad ea & aspectus eoꝝ ad iuicẽ. Aspice quoq; si sit aspectui eoꝝ fortitudo: qa eo fortior p aspectũ erit pla cũ aspexerit ex domo sua uel exaltatione uel triplicitate aut termino suo uel ex loco fortitudinis uel fuerit dñs partis fortunæ & fuerit cũ hoc orientalis uel directus tunc enĩ erit fortior q̃ potest esse. Aspice quoq; partẽ fortunæ & dominũ ei⁹ & loca eoꝝ ex signis quia hæc cõfortãt dominũ ãni & regis significatorẽ: quia si fuerint ĩpediti aspice eos & loca eorum ex signis quia pars fortunæ est fortitudo luminariũ quia si nõ fuerint apti in loco fortunæ significãt detrimentũ & amissionẽ scd'm substantiã signorum in quibus fuerint Post hoc aspice dominũ ãni cui iungat̃ quia ex parte erit fiducialis timor. Aspice quoq; si fuerit significator regis dñi ãni & exponam tibi qualiter fuerit hoc ut.s. dominus anni habens testimonium ĩ medio cæli aut fuerit dominus exaltationis medii cæli aut dñs medii cæli commiserit ei dispositionẽ atq; fortitudinẽ suam uel fuerit dñs medii cæli ĩ domo sua aspiciens eũ erit dñs ãni significator regis. Et cũ hoc scíueris in reuolutione ãni scito significatorẽ regis ex dño ãni & scito esse illius de eẽ rusticorum. Et si fuerit sol dñs ãni aspice dominũ medii cæli si fuerit sub radiis ingrediens cõbustionẽ & significat hoc mortẽ regis. & si iã exiuit de cõbustione & nõdũ apparet sol erit dignior isto ĩ significatione regis. Post hoc aspice cui iungit̃ significator regis quia cũ coniungit̃ dño ãni cõmittit rẽ suã rusticis. Et si separatus fuerit a dño anni & iunctus fuerit malo uel planetæ inimicanti ascendẽti ĩpedimẽtũ mittet. Et si iunctus fuerit significator regis alicui plæ in.8. uel.6. in oppõne uel.4. aspectu timebitur sup regẽ eodẽ ãuo mors & eo forti⁹ si iũctus fuerit malis. Et timebit̃ sup eũ ĩfirmitas si iunctus fuerit plæ in.3. uel ĩ.6. aut dñis eoꝝ. Similiter aspice omne esse illius hoc mõ & hoc si dñs medii cæli cõmiserit dispositionẽ suã dño ãni. Si uero nõ cõmiserit dñs medii cæli erit dignior hoc qꝺ dixi. Aspice etiã regioni in.12. locis ex districtione & habundantia & ex timore & tristitia. Et aspice similr uniuersis regib⁹ & regionib⁹ climatũ mundi. Post hoc aspice quid sit dñs domus dñi ãni quia si aspexerit eũ & receperit ĩueniet eos gaudiũ & securitas. Et si nõ aspexerit ĩueniet eos timor & districtio qꝺ si cõmiserit dñs ãni dispositionẽ suam significatori regis nõ mittet sup eos destructionẽ propter adquisitionẽ substantiæ aspectus cũ quo fuerit eius cõmissio ex.4. s. aspectu uel oppositione. Si uero ex trino uel sextili aspectu significat redditionẽ census absq; districtione sup rusticos. Et si cõmiserit dispositionẽ absq; aspectu erit hoc absq; scía regis. Et si aspe-

xerit dominũ domus eiꝰ extrahet rex eodẽ ãno substãtias. Et si nõ aspexerit extrahent substantiã absq; mala uolũtate sua. Post hæc aspice substantiã regis si fuerit significator regis dñs medii cæli ex.11ᵒ. Et si fuerit dñs ãni significator regis ex.2. Et esse militũ erga regẽ ex dño signi i quo fuerit & ex dño termini uel faciei: & auxiliare te i hoc p partẽ fortunæ & eius dños quia si aspexerit eã significator regis aut fuerit cũ ea significat fortunã regis. Silr aspice rusticos ex dñis suis potentibꝰ & nobilibus ex dño ãni & cũ hoc feceris nõ latebit esse eoꝝ i.10.ãno & qd eueniet eis ex bono ul malo quali modo & quali cã erit. Post hoc aspice dominũ ãni & significatorẽ regis si fuerint retrogradi significant amissionẽ & debilitatẽ regis & cursũ eius regni. Si uero fuerint ãbo retrogradi aut unus eoꝝ aspice in cuius termino sit retrogradus utrũ s. sit in termino fortunæ uel mali & silr de domo. Quod si fuerit pla retrogradꝰ in domo fortunæ erit meliꝰ q̃ in domo mali: retrogradatio autẽ significatoris regis significat debilitatem regis. & retrogradatio dñi ãni significat debilitatẽ istius dominationis. Post hoc aspice bellũ ex parte qua fuerit mars. Nã si fuerit directus erit ex hoĩbus studiosis. Et si fuerit retrogradus erit cũ latronibꝰ q nõ quiescunt ĩ uno loco. Saturnus significat destructionẽ ciuiũ plagæ in qua fuerit eiꝰ dñiũ secdm substantiã signi in quo fuerit & loci eius ex domibꝰ circuli. Cũq; fuerit retrogradus queadmodũ dixi de marte & erit hoc grauius ex cõiunctione. Et si coniunctus fuerit dño ãni erit grauius regi ex terris quibus fuerit eius dñiũ. Post hoc aspice ad oppositionẽ & uictoriã ex fortiori plaꝝ q a ipse significat multitudinẽ militũ & eoꝝ fortitudinẽ & aspicias testimoniũ plaꝝ & fortitudinẽ eaꝝ in locis suis. Post hoc aspice celeritatẽ uictoriæ & eiꝰ tarditatẽ ex ioue & saturno & testimonio cõiunctionis eoꝝ & esse profectionis eoꝝ in radice secdm cursũ circuli in ãni malibꝰ in quibꝰ fit cõiunctio media quæ mutatr a triplicitate in triplicitatẽ & altera minor quæ fit a pfectione eoꝝ i radice mutatio sectaꝝ & regnoꝝ ex cõiunctione saturni & iouis mutatione coniunctionis eoꝝ a triplicitate in triplicitatẽ. Aspice etiã psentiã planetaꝝ triũ qui sunt sup solẽ & eoꝝ locũ ex signis fixis & mobilibꝰ atq; coĩbus & misce significationẽ eoꝝ loeoꝝ ex signis fixis & nobilibꝰ atq; cõibus & misce significationẽ eoꝝ & cũ fuerint .2. mali cõiuncti in signo eoi siue in signo imaginis hominũ in reuolutione ãni: fueritq; alter malus retrogradꝰ & iunctꝰ fuerit ex cõiunctione uel.4. aspectu uel ex eius oppõne erit mors in hoĩbus ex bello uel ĩterfectione. Et si fuerit hoc in fixis uel mobilibꝰ erit secdm q sigificat fortior maloꝝ i suis locis: hæc messahalla in isto ca.2. libri sui de reuolutionibꝰ ãnoꝝ. Deinde in sequenti ca.in.9. ubi si determinat detinẽdũ in. ãno. Dicit enĩ messahalla cũ uolueris reuoluere reꝝ ãnos in quibꝰ timendũ est aspice utrũ sit i eodẽ ãno cõiunctio saturni & iouis quæ si fuerit malũ erit maius & si nõ fuerit erit leuius. Silr dñs anni aut significator regis cũ transierit p planetam tardã & malũ in angulo timebitr tũc ex significatione eiꝰ & destructiõe & morte aspice etiã malos utrũ sint in signis diurnis uel nocturnis quia saturnus i signo diurno & masculio minꝰ ipedit & mars i signo feminio & i loco noctis. Post hoc aspice utrũ sint recepti in locis eoꝝ uel non quia si fuerint recepti est minus eoꝝ ipedimentũ: & si significauerit interfectionẽ erunt uulnera & nõ erũt interfectiones nisi modica & miscebuntr hoĩes inicẽ. Et scito q caput draconis cõgrunt fortunis & cauda auxiliatr malis aspice itaq; coniunctionẽ capitis & saturni quia significat malũ secdm substantiã signi i quo iunguntr. Et aspice in.4. aspectu mali & caude & coniunctionẽ eoꝝ & hic significant forte bellũ & famẽ & multitudinẽ timoris & magnũ frigus & multũ malũ. Et scito q pla tardior bellũ significat. Et retrogradus sigificat fugã directusq; significat pacẽ & maxime si aspexerit eũ fortũa de medio cæli. Et si dñs domꝰ eiꝰ aspexerit planetã aut dñs termini seu dñs exaltationis sue tunc significat multitudinẽ auxiliatoꝝ ex propinquis & ceteris secdm quãtitatẽ eius quod dixi tibi. Aspice etiã esse dñi exercitꝰ ex planetis a qbus accipitr significatio quia cũ fuerit in domo sua erit ex domesticis regni & notꝰ erit: & si fuerit i exaltatione sua erit ex nobilibꝰ & utilis regno. & si fuerit in triplicitate sua erit ĩfra hoc q dixi sed erit notus & si nõ fuerit aliquid ex his nõ erit notus ne generosus & forte dicetr de eo q erit natus ex fornicatione. Cum i reuolutione ãni ingreditr significationẽ ãni cõbustionẽ morietr rex eiusdẽ regni uel princeps. Et si fuerit i sũmitate radioꝝ ĩtrabit sup eũ meror & tristitia & si nõ aspexerit est fortuna quia tũc euadet & si iã trãsierit cõbustionẽ intrabit sup eum ira & cõtentio & postea soluetr: ab his meliorabitr esse eiꝰ nisi aspiciat eũ malus quia tũc significabit plongationẽ eoꝝ destructionẽ & timebitr eo secdm naturã signi in quo fuerit ĩfirmitas uel mors: aspice igitr horã istius significatiõis ex tpe cõiunctionis significatoꝝ & mali. Et silr malus cũ aspexerit significationẽ regis ex.4. aspectu ex cõiunctiõe aut ex oppõne timebitr sup eũ cũ fuerit q dixi i angulo & tẽpus istius erit in cõbustione significatoꝝ ut ad medii cæli ul ut ascẽs ubi auxiliatr ei fortuna p aspectũ & si idẽ malus quicũq; fuerit iste erit significator regis intrabit districtio ĩter hoĩes ex parte regis & eo fortius si fuerit in angulo tũc enĩ significat q nõ defatigabitr ex districtiõe eoꝝ. Et si fuerit i medio cæli i eo q dixi tibi destructio erit ex qbusdã alienis & erit hoc in loco mali quia si fuerit in oriẽte erit in orientes & si fuerit i occidẽte silr: & si fuerit i medio cæli erit ulr ceteris hoĩbus & maxĩe in partibꝰ bruena. i. ursæ maioris. s. i parte septẽtriõali. Et si fuerit in angulo terræ erit i parte oriẽtis & nigroꝝ & silr scrutare fortunas & partes i quibꝰ fuerint fortunæ & ubi sint fortunæ retrograde & i locis malis & in descensionibꝰ suis uel in oppõnibus domoꝝ suaꝝ quia hæc loca sunt inimicitiæ fortunaꝝ & debilitã

tur in eis & aspice planetam qui fuerit significator regis & esse eius in prouincia secundum hoc & secundum planetarum profectionem per singulos dies ex penuria uel habundantia de bono uel malo ex districtione. Post hoc aspice in receptione luminis & in pulsatione eius qui significat quod eueniet rusticis. Et si interrogatus fueris de bello utrum sit & quis eorum uincet aspice ei cum uolueris aspicere qualiter sit esse eius in eodem anno & qualiter aspicit significator regis & dominus anni eum: qui si fuerit in loco fortis & non aspexerit eum significator regis & aspexerit eum dominus super domum interrogationis erit rex grauis & non auxiliabitur ei rex sed erunt auxiliatores ex domesticis regis: prestabitur auxilium regis erga eum secundum aspectum ex fortitudine & debilitate Et si fuerit de natura inimici dic eum mutari ab eo. Et si fuerit in natura pacificandi iudica secundum quod uideris. Et scito rationabiliter ex inimicis eius sicut predixerit in ca. reuolutionis quousque non dimittas destructionem neque adaptationem quin aspicias in ea & uideas cum hoc auxilium planetarum erga eum. secundum substantiam domorum per longitudinem ac breuitatem eorum domorum. Et scito quod planeta qui fuerit sub radiis impedit ciues eiusdem ciuitatis & destruit esse eorum & fatentur se subiugari & eo fortius si fuerit dominus reuolutionis in angulo aut aspexerit eum malus quia si fuerit quemadmodum dixi tibi .s. de sub radiis & fuerit in fine signi in quo est & aspexerit eum malus ante se & alter malus post se patietur eius clima secundum quantitatem aspectus mali. Si enim fuerit coniunctio in uno signo peribit uniuersitas eorum & si fuerit opposito medietas. Si uero fuerit ex .4. aspectu quarta pars eorum peribit. Si autem precesserit saturnus & mars fuerit post eum captiuabuntur & non interficientur ex eis nisi pauci. Si uero mars precesserit & fuerit saturnus post eum interficietur uniuersitas eorum. Post hoc aspice malum qui aspicit significatorem regis. Si enim aspexerit eum ex signo in quo fuerit regi testimonium erit inimicus ex terra eius secundum quantitatem testimonii hoc est si aspexerit eum ex domo significatoris regis erit ex domesticis suis. & si aspexerit eum ab exaltatione sua erit ex nobilibus de his uidelicet qui fuerint ei similes & eiusdem ordinis. Triplicitas uero & terminus significat ciues dominationis eius: & trinus uel sextilis aspectus significant propinquos: & oppositus significat inimicos. Et primus quartus aspectus significat dominum & patrem. quartus uero aspectus secundus significat generosos & nobiles & similes de his qui apti sunt regno. In coniunctione uero aspice ad signum de quo diximus quod si fuerit ei testimonium erit ex propinquis de his qui cum eo nutriti sunt. Et si non fuerit eis testimonium erit eorum progenies una. Post hoc aspice loca luminarum & fortitudinem eorum & separationem eorum ad inuicem atque coniunctionem quibus .s. coniungitur & quali modo separantur. quia sextilis & trinus aspectus debilis est: coniunctio uero & oppositio est fortis. Et scito quod sol significat regem: luna uniuersitatem uulgi: Iuppiter nobiles: mars bellatores. saturnus religiosos fideles: uenus mulieres. Mercurius significat negotiatores & pueros. Aspice ergo cum fuerit aliquis significator illorum utrum sit ei pars in eodem anno intrabit super hoc quod dixi destructio & detrimentum: & pars illius est ut sit in ascendente aut in medio celi per gradum suum & preter uenerem & lunam quia iste cum fuerint in domibus suis in occidente aut in angulo terrae significant impedimentum forte: & mars etiam similiter si est infra eas Iuppiter aut saturnus ac sol: eo fortius erit esse eorum ut sit in domibus eorum ascendens & medium celum: omnis planeta masculinus in oriente erit fortior & similiter domus eius & similiter cum fuerit orientalis. Et planetae foeminei in occidente fortiores erunt & eo melius illis erit si fuerit meridiani & similiter domus eorum haec messahalla ubi supra in isto ca. 3. Et ubi supra in ca. 9. in quo. s. determinat de peregrinatione regis dicit messalla quod cum fuerit sol dominus ascendentis in reuolutione anni & fuerit uenus sub radiis eius ipse erit significator regis aspice tunc esse regis per locum eius ex malis & infortuniis & ex fortitudine eius in loco suo & aspectu dominorum domorum ad eum & secundum quod exposui tibi ex testimoniis eorum & aspectibus donec expleat .12. signa. Aspice igitur qui planetarum fuerit in optimo loco & quis eorum sit impeditus & quis combustus uel quis remotus ab angulo & a domo & pronuncia a malis fortitudinem mali. Si uero fuerit septentrionalis in latitudine sua uel commiserit dispositionem suam a malo septentrionali ex oppositione aut ex coniunctione uel quarto aspectu aut trino uel sextili non te latebit significatio eius: & similiter si commiserit malus dispositionem suam per se in sexto significat infirmitatem in octauo mortem in .12. uinctionem & angustiam & oppositionem atque inimicitiam. Si uero uenus fuerit egressa de sub radiis solis & fuerit in suo luce ipsa dignior est significatore regis: & eo melius si fuerit in domo sua. Cum ergo sciueris significatorem regis & nobilium & rusticorum. aspice postmodum quid sit de esse regis in eodem anno utrum .s. liberabitur uel non & quale erit eius esse cum rusticis: & si erit ei peregrinatio longa uel propinqua: aut si erit ei bellum aut quid erit de re eius. Aspicies enim hoc ex domino domus peregrinationis hora reuolutionis quae si fuerit directus & receptus in loco suo ibit spaciatum & uagando. Et si fuerit tardus & in significatione sua significat tarditatem in peregrinatione sua. Et si fuerit retrogradus absque receptione significat detrimentum & impedimentum in peregrinatione sua & non proficiet. & si fuerit receptus & retrogradus exibit & reuertetur cito. Post hoc aspice ad dominum peregrinationis. Si fuerit dominus eius aspiciens dominum eius ex quarto aspectu uel oppositione tunc ibit ad praelium inimici: & si aspexerit ex trino uel sextili ibit ad aptationem & pacem. Post hoc aspice in saluatione sua & in peregrinatione & esse corporis sui ab eius significatione: quia si fuerit libera malis & non fuerit dominus domus peregrinationis in domo infirmitatis aut in loco impedientis saluabitur in peregrinatione sua. Et si fuerit significator eius liber a malis & dominus domus peregrinationis fuerit in domo infirmitatis aut in loco impedientis significat districtionem & merorem atque infirmitatem secundum qualitatem substantiae signi. Et si fuerit dominus domus peregrinationis liber a malis & erit significator impeditus accidet illi ex destructione uel infirmitate quod metuebat. Post hoc aspice

dñm de ãnis pegrinatiõis si fuerit in secũdo exibit ad congregandũ substãtiã. Et si fuerit i tertio exibit ad contentionẽ belli. Et si in quarto erit pegrĩatio mala & timebit sup eũ eodẽ ãno. Et si aspexerit eũ malus ex q̃rto uel oppõne aut cõiunctiõe erit grauius rei eius qui timebit sup eũ eodẽ anno: & si aspexerit eũ malus ex.4.uel oppositione aut cõiunctione erit grauius rei quibus timebitur super eum. Et si fuerit significator eius hora reuolutionis in ascendente significat trãquillitatẽ & nõ peregrinabitur. Si uero fuerit remotus ab ascendente & alter planeta cũ eo nõ remotus aspice quis sit ipse planeta: quia si fuit significator inimicus exibit super regem & inquietabit regnũ ei⁹. Et si fuerit amicus tradet regnũ uiro cuius significator fuerit iste planeta: & si fuerit significator regis in.2.ab ascendente in eodẽ anno queret substantiã & si fuerit malus cũ eo uel aspexerit eũ ex.4.uel oppositione uel cõiunctione disperget substantiã suam & extrahet thesauros suos. Et si fuerit ex.3.multiplicabitur equitatio & desiderabit peregrinationẽ. Et si fuerit in.4.nõ peregrinabitur sed desiderabit quietẽ. Et si fuerit in.5.habebit filiũ & desiderabit eũ. Et si fuerit in.6.accidet ei ĩfirmitas & si fuerit in.7.multiplicabitur eius coitus. Et si fuerit in.8.timebitur mors sup eũ. Et si fuerit in.9. peregrinabit & si fuerit in.10.cõfortabit in suo regno. Et scitur hoc de esse suo in directione sua & statione quia directio significat aptationẽ & retrogradatio detrimentũ: & statio eius prima est sicut retrogradatio & statio ei⁹ scd̃a est sicut directio. Et si fuerit in.11.significat aptationẽ & dilectionẽ & pietatem exẽplans. Et si fuerit in.12.significat inquisitionẽ inimicorũ suorũ & causã eius in hoc. Et si aspexerit tunc dominũ domus eius adipiscet eos. Et similiter dicit cũ cõmiserit significator regis dispositionẽ suã planetæ in.9.uel in.3.significat pegrinatõnẽ & si fuerit significator cũ dño dom⁹ ĩfirmitatis aut cũ dño domus mortis significat ĩfirmitatẽ uel mortẽ. Et cũ fuerit significator regis sub radiis aut ppe per.13.gradus timebitur super regẽ hora cõbustionis. Et similiter dñs noni cũ fuerit ĩpeditus & cadẽs & i loco malo timebitur sup regẽ peregrinatio sua. Et si cõbust⁹ fuerit dñs ascendẽtis in angulo intrabit ĩpedimentũ sup homines ex parte regis. Et si fuerit dñs medii cæli sol & dñs ascendẽtis cõbustus ueniunt hoĩbus a rege distructiones. Et aspice regi hora reuolutionis ad solẽ si aspexerit eũ mars aut iunctus fuerit ei timebitur super regem interfectio. Et si fuerit iunctus saturno timebitur super eum angustia & uenenum. Et si combustus fuerit ĩ medio cæli dominus anni ascendentis timebitur q̃ dixi modis quibus dixi erit in regimĩe sua in qua est & non extra istam terram. Et si fuerit combustio domini medii cæli in angulo terræ uel in medio cæli erit q̃ dixi ab aliquo qui uenit de alia terra: & oppositio malorum atq; quartus aspectus grauiorem eorum coniunctione in hoc capitulo. Et cum fuerit significator regis & aspexerit iouem ex oppositione inimicabitur rex domesticis eius & faciet eis malum. Et silr cũ fuerit opposit⁹ dño ascẽtis inimicabit rusticis & ipediet eos. Deinde scito receptionẽ planetarũ ad inuicẽ atq; piectionẽ radiorũ suorũ & amicitiã & inimicitiã ascẽtis & dñi ei⁹. Et si aspexerit mars significatorẽ regis & fuerit mars cõiunctus luminni saturni significat cõtẽtionẽ & effusionẽ sanguinis: si fuerit i signo igneo significat iniurias & inimicicias. Et si fuerit dñs ãni mars & fuerit i signis igneis & fuerit in angulo directus significat contẽtionẽ potentũ ad inuicẽ. Et si fuerit retrogradus erit grauius & multiplicabunt latrones & destructiones. Si uero nõ fuerit in signis igneis extra angulũ & ñ aspexerit ascẽdẽs iniuriabunt hoĩes sese inuicem & erit hoc grauius signo ĩ quo fuerit uel ei⁹ q̃rtus aspectus uel oppõ & erit impedimentum q̃ dixi scd̃m substãtiã eius signi & suæ naturæ: hæc messalla i lib. suo de reuolutiõib⁹ annorũ mundi. Et hæc quæ tibi scripsi ad præsens de peregrinatione regis secundũ messal. concordat oĩo cum sententia albu. in lib. experimentorũ de peregrinatione regis. Et dicit albu. in libro experimentorũ in illo cap. ubi determinat de quartis anni q̃ cũ fuerit aptũ esse significatorũ & significatorũ regis: fuerintq; liberi a malis & bona fuerint loca earum ab ascẽdẽte & a medio cæli: & receperint planetas & fuerint recepti ab eis & luminare cuius fuerit auctoritas aspexerit eos & ascendẽs & dominum eius signi fueritq; liber a malis & in loco optimo significãt adaptationẽ fortitudinẽ & prosperitatẽ esse ciuium eiusdem climatis & eo dignius si cõmiserit luminare cuius ẽ auctoritas dispõnem domino ascẽdẽtis & ipse receperit eũ in loco suo: q̃a si ita fuerit humiliabũt hoĩes diuites patriæ eiusdẽ climatis regi suo & retribuet uniuersis gaudio & prosperitas. Et si cõmiserint p̃sc dispositionẽ suã dño anni & receperint eã ex eis & iuncti fuerint ei intrabit super ciues eiusdem climatis gaudiũ & letitia ex omni parte scd̃m dispositionem ex substantiis signorũ in quibus sunt planetæ. Si aspexerint quoq; dñi domorũ luminariũ aut unus eorũ luminaria ex loco forti & receperint ea uł eum erit in isto climate salus & quies & securitas & retribuetur eis iustitia & bñ facere & non erit inobedientia neq; detrimentũ in fide: & dominus anni cum fuerit fortis & boni esse & in termino fortunæ recipientis & recepti significat fortitudinẽ domini partis quæ est eiusdem signi & prosperitatem ciuiũ q sunt eiusdẽ ciuitatis quæ est in diuisione signi domini anni & erit dominus eiusdẽ climatis melioris eẽ & pluris adeptionis q̃ cætera ex climatibus. Et cõstitue cum oĩ climate planetam a qua accipit significatio esse regis eius: consilr scias qd eueniet diuitibus climatũ & fortior ex diuitibus & regibus est cui⁹ ciuitas uel clima fuerit dñi anni per hoc q̃ sequitur per successionẽ fortitudinũ. Et omnis natiuitas quæ fuerit sub eodẽ signo siue sub signo domini anni erit fiducialiter ad bonũ uel melioris ordinis ac dignitatis erga homines nisi sit eius natiuitas in

radice impedita. Cũ fuerit reuolutõ ad occasũ solis
& recessioné diei cõmittit sol dispõnem lunæ quia
ipse é luminare noctis. Aspice ergo eũ & sit loc⁹ ei⁹
ab ascẽdẽte qa si fuerit apta ut disponat aspicias do
minũ domus ei⁹ & aspectũ planetarũ ad eũ. Et dic
scd̃m ꝙ uideris ex fortunis & malis: & aspice lo/
cũ eius ex saturno q̃lis sit utrũ recipiat ab eo dispõ/
né uel cõmittat & aspice augmẽtũ luminis eius &
diminutioné. Et aspice utrũ eueniat eclipsis eodem
ãno & h⁹ p hoc iudicabis isto ãno. Et scito ꝙ mars
disponit & significat dños exercituũ & copiã mili
tũ qui si fuerit ĩ reuolutiõe ãni fortis ĩ angulo signi
ficãt bellũ ascẽdens & luna significat res uľes uulgi
ãni & sol & saturn⁹ significãt reges & diuites: qua/
lécũq; igit͛ plam ĩueneris fortũatũ dic bonũ in sub/
stantia eius. Luna uero é clauis hoꝝ q̃ si fuerit apta
aptabũt͛ & si ĩpedita fuerint impedient͛. Et ubi su
pra ĩ.c. de impedimẽto significatorũ regionũ. dicit
albu. ꝙ opus plaꝝ ĩ climatibus erit scd̃m loca eoꝝ.
Cũ eni fuerit pla sub radiis debilitantur ciues ei⁹ cli
matis & destruent͛ eẽ eoꝝ & confitebunt͛ deiectio
né suã atq; subiectioné: & eo grauius si fuerit dñus
reuolutionis in angulo aut aspexerit eũ malus: & si
fuerit sub radiis & aspexerit eũ malus: & post hoc si
fuerit ĩ fine signi ĩ quo é aspexerit q; eũ malus ã &
retro. hoc est ut sit malus uel radii ei⁹ aut eũ; & alter
malus uel radii eius post eũ inueniẽt ciues eiusdẽ cli
matis ex malo scd̃m quantitaté maloꝝ. Et si fuerit
coniunctio. i. si fuerit cũ eo ĩ uno signo auferet uni
uersitaté eoꝝ. Et si fuerit oppõ auffert parté eoruꝫ
Et si fuerit ex quarto aspectu auferet quartã pté eo/
rũ. Et si pcesserit saturn⁹ captiuabunt͛ & nõ interfi
cient͛ ex eis nisi pauci: & si fuerit loco saturni mars
ĩterficient͛ uniuersi cũ fuerit dñs ascẽtis aut luna in
sexto uel octauo impedit⁹ significat ĩfirmitatem &
morté: qa ascẽdẽs & dñs eius & luna sunt diuersi/
tas uulgi mali eũ aspexerint ex oppõne & fuerit ĩpe
diti erit impedimentũ ex inimicis qa hic aspect⁹ est
inimicitiæ. Et si aspexerit ex q̃rto aspectu erit ĩpedi
mẽtũ ex hoib⁹ qui ignorabunt͛ eẽ inimici qa hic a/
spectus medi⁹ é & nõ publicat inimicitaté. Sed si a/
spexerit ex trino uel sextili erit impedimẽtũ ex par/
te amicoꝝ. Et si fuerit maioris aspect⁹ tali figura ex
locis suis ad significationé rusticoꝝ ĩtrabit impedi
mentũ sup rusticos. Et si fuerit ad significatoré re/
gis intrabit sup regé. Et oportet ut aspiciat͛ ad hoc
utrũ auxilient͛ utrũ rustici regi uel rex auxiliet͛ rusti
cis: & scit͛ hoc p complexiones quæ fuerint inter u/
trasq; significationes & malos aspiciẽtes qa si fue/
rit domus ĩ qua fuerit malus impediẽs domũ signi/
ficatoꝝ regis ac sigificatõis rusticoꝝ & significaue
rit impedimentũ ex inimicis erit inimicus ex clima
te suo scd̃m quantitaté sui testimonii ĩ eadẽ domo.
Et si significator ãni pfuerit erit inimicus ex eodem
climate & erit rex debilis ad prohibẽdũ & repellen
dũ eũ. Et si præfuerit significator regis & significa/
tor rusticorũ nõ præfuerit non erit inimicus ex cli/
mate nec ex sua dominatione. Significator aũt re/

gis é dominus anni & significator rusticoꝝ & dñs
& luna est significatrix uniuersitatis uulgi & nõ p/
est. omnis enim qui præest erit significator nõ autẽ
oĩs significator præest: hæc albu. ibidem. Et nota ꝙ
oẽs has regulas uľes quas ponit albu. iã recitaui tibi
sinialiter scd̃m dicta messal. in lib. de reuolutiõibus
ãnorũ mundi: & sic multi plures quas tibi scripsi in
duab⁹ distinctionib⁹ pcedentib⁹. Et dicit albu. ubi
supra. ca. in quo loqt͛ de significatiõe belli ꝙ mars
cũ fuerit ĩ reuolutiõe ĩ aliquo anguloꝝ ascẽtis quo
cũq; fuerit excitabit bellum scd̃m quãtitaté fortitu/
dinis suæ: & ob hoc excitabit bellũ cũ fuerit ĩ quar/
to aspectu saturni & iouis aspice malũ aspiciẽté si/
gnificatoré regis: & si fuerit aspectus eius eo signo ĩ
quo fuerit eius testimoniũ erit inimicus ex terra sua
scd̃m quantitaté testimonii: & si fuerit aspectus ex
domo signifi. erit inimicus ex domesticis regis. Et si
fuerit eius aspectus in signo suæ exaltatõis & ex no
bilibus de his qui sunt ex suo ordine & sibi consimi
les & triplicitas & terminus significat ciues ei⁹ dña
tionis: oppõ quoq; significat inimicos. Et q̃rt⁹ aspe
ctus prius significãt filios cõcubinari, secund⁹ uero
quart⁹ aspectus generosos significat & his q̃ apti sũt
regno. Et trinus ac sextilis aspect⁹ significat propin
quos. Et coniunctio ĩ uno signo si fuerit in eo testi/
moniũ significat ꝙ erit de ppinquis de his q consi/
miles sunt nomie uel dignitate & sublimiores illo.
Et si non fuerit eis in eo testimoniũ erit eoꝝ cõsan
guinitas una. & oꝫ te ĩspicere cũ hoc lumĩaria & eẽ
eoꝝ atq; eoꝝ cõiunctiões & separatiões a pl̃is sigi
ficatoribus. & hoc erit scd̃m quantitaté coniũctio
nis uel aspect⁹: quia q̃rtus aspect⁹ é fortis & sextilis
é debilis & cõiunctio grauis. Et ĩ sequẽti ca. ubi lo
quit͛ albu. de his quæ psũt bello dicit sic. Aspice bel
lũ a parte ĩ qua fuerit mars si fuerit direct⁹ erit ex ho
minib⁹ optimis q nolũt fugere. Et si fuerit retrogra
dus erit bellũ ex hoib⁹ ĩsurgentib⁹ & q sunt siľes la/
tronib⁹ qui nõ quiescũt in uno loco. Et tunc fortius
erit bellũ cũ fuerit mars stabilis. i. in statione sua. nã
& saturnus significat grauitaté ciuib⁹ eiusdẽ partis
in qua est scd̃m substantiã signi ĩ quo fuerit & scd̃ꝫ
terminũ loci sui. Et cũ pulsauerit saturn⁹ quẽadmo
dũ dixi de marte hoc grau⁹ é: & cũ iũcti fuerit duo
mali dño ãni ĩ uno signo hoc erit graue sup rusticos
& cũ cõiunctus fuerit eis significator regis erit gra/
uitas super regé in terra signi ĩ quo fuerint mali: &
aspicitur uictorie ad sublimationem & conforta/
tionem malorũ in itinere suo & quæratur hoc testĩ
monium saturni & iouis. Deinde in capi. sequentĩ
in quo determinat albu. de causa belli dicit sic. Cuꝫ
reuolutus fuerit annus & uideris rem de qua metue
ris bellum constitue ascendẽs & planetas & aspi/
ce a quo separatur mars qa ipse est qui misit eum &
qui excitat bellũ. Et si iuppiter misit eũ ipse erit eius
prouocator. Et si saturnus misit eum rex excitabit
bellum. Cũ commiserit mars dispositionem suam
saturno & saturnus iunctus fuerit ei & saturn⁹ non
receperit eum. Et cum uideris martem separatum

aione & cõiunctũ saturno absq; receptiõe. scito q ipse sit prouocator ei⁹ & puocat ad iustitiã & ẽ de domesticis regis. Si aũt non fuerit separatus a ioue & uideris eũ cõiungi saturno erũt isurgẽtes q non sũt apti regno. Et cũ uideris martẽ separatũ a saturno & cõniũctũ ioui hoc itrabit sup ciues regni & pphiæ. Cũ uideris isurgẽtes & nõ uideris receptõnẽ & erit hic bona cõiũctiõis i una latitudine aut coniũctio martis & saturni post hoc aspice qs eorũ sit fortior i loco suo & i sua supereminẽtia & qs eorũ uadit sup sociũ suũ qa scies d'bilitatẽ belli cũ abierit mars sub saturno aut fuerit inter eos receptio. Quod aũt oz te scire in hoc ca. ẽ fortitudo uicis regis & quãta sit deinde scias tps durationis regni: & cũ scieris qd' sit regno & uici tps duratiõis: aspice horã isurgẽtiũ destructionẽ ex impedimẽto saturni & iouis & martis & eorũ qui niserit eũ uel eos. & scito destructionẽ ex destructione horũ triũ plaĝaz qa ipsi sũt q excitauerit bellũ. Et si excitatũ fuerit bellũ & fuerit mars retrogradus & partes erit aptatiõis hora eorũ qñ fuerint directi. Cũ uero excitatum fuerit bellum & fuerit mars cadẽs ab ascẽte ãni ac peregrin⁹ fuerit & debilis. & si uideris partẽ secũdã receptam ex inimicis primis & fuerit opposita pte primæ aut i suo qrto aspectu erit hæc fortitudo gladii. Si autẽ receperit ps prima partẽ secũdã non erit bellũ. Siue nõ fuerit secũda ps recepta siue aspecta bono aspectu & uideris bellũ fueritq; pars pria recepta nõ erit insurgentib⁹ fortitudo & erit stabilitas cũ rege illo & inclinatio hominũ ad eũ. Et silr aspice partẽ secũdæ qa receptõ ẽ auxiliũ & dilectio ac propiciatio & fortitudo recepti. Cũ non recipitur erit peregrinus & nõ erit in eo fiducia nec erit fortitudo: ps prima in eẽ regũ & eorũ consuetudine atq; intẽtio e est gradus saturni & solis. secũda ẽ martis & gradus iouis. Vlteri⁹ ĩ ea. de hora belli dicit albu. Cũ apparuerit bellũ aspice saturnũ iouẽ & martẽ ĩ hora reuolutionis anni qui si fuerint retrogradi & iã apparuerit bellũ sit initiũ horæ tuæ ad idẽ bellum directio plaĝæ: & si fuerint directi usq; quo cõuertãtur & comburãt' aut oriant' si fuerit occĩtales aut cũ fuerit mutati a signo ĩ quo fuerint tunc ostẽdunt bellũ qa tunc mutabunt figuras suas & corrũpent' eorũ subæ. Et in receptione cũ recipit' mars extinguit' bellũ & pacificabũt'. Et ubi supra ĩ isto ca. ubi loqt' d' sigĩficatorib⁹ regionũ. Dicit albu. scito gen⁹ expugnãtis p ueneref si fuerit ex ciuib⁹: & si fuerit ex militib⁹ p martẽ. Et si fuerit ex regib⁹ uel diuitib⁹ p solẽ & saturnũ: & si fuerit ex magnatib⁹ ul ɔsulib⁹ p iouẽ. Et si fuerit ex scribis p mercuriũ: & si fuerit ex mercatorib⁹ p lunã. Post hoc scito locũ a quo exiuit an⁹ cui pfuerit. Cũq; occurrerit mali ul' oppositi fuerint signo ciuitatis i q̃ ẽ aut pla uiri expugnãtes capient de eo uictoriam aut itrabit super eũ angustia & destructio & tribulatio: & silr cũ combustus fuerit eius planeta & in retrogradatione significat fugam & casum. Et mutatio eius ex loco forti ad locũ debilem ab ascẽdẽte significat debilitatem. Cũq;

luna fuerit in septimo ab ascẽdẽte aucta lumie aspexitq; eã dñs dom⁹ eius & fuerit uncta plẽ se recipiẽti uel fortunæ erit rex uenerandus & confitebuntur ei rustici & obedient ei & nullus erit ei cõtrarius nec faciet exercitũ super eũ nec incursum & erit replet⁹ ex hoc. Cũ luna fuerit impedita & minuta lumine nullusq; planeta receperit eam significat q rex erit ĩ bellis & in guerris & neqbit retinere rusticos suos & pacificare eos. Et silr cum fuerit in descẽsione uel fuerit cadens & i aliquo impedimẽto luorz. Et planeta retrogradus significat cõmixtionem in rebus & reuersionẽ atq; diuersitatẽ bellũ quoq; & terrorẽ super dominii eiusdẽ climatis qd' est illius planetæ. Et planeta in sua statione prima significat cupiditatẽ mali & iterationẽ eius. & interfectiõnẽ & accipiens signũ malum rixa & seductionẽ & caliditatẽ significat. Et deinde ĩ isto cap. ubi loquitur albu. de significationib⁹ malis. dicit sic. Cũ præfuerit mars significationi anni & fuerit fortis erit bellum cũ gemitu & prædatione & interfectiõe magis: & si præfuerit saturnus anno uel quartæ erit bellum p seductiones & caliditates: & cũ præfuerit ãno un⁹ malorz & alter malus fuerit domin⁹ quartæ & non erit dubiũ de bellis in eadẽ quarta. Et posterius ubi loquitur de pestilẽtia dicit albu. q ex malo scit' ætas ducis inimicorũ & ex loco solis qa mal⁹ cũ fuerit orientalis a sole erit iuuenis. Et cum fuerit occidentalis erit senex & inter utraq; aspicit' q cõueniat malo exitu eius de sub radiis usq; in eius combustionem. Quod si fuerit in medio cæli malus & domin⁹ anni fuerit dominus ascendentis itrabit destructio super oẽs homines. Cum fuerit significator ãni aut significator regis aliquid horum duorum planetarũ. lunæ. s. & mercurii aspexeritq; aliquis malorum eaz & impedierit debilitatur esse & grauabitur & non poterit prohiberi ex hoc propter debilitatem planetæ & repulsione impedimẽti tunc pars fortunæ & dominus eius si fuerit in loco fortunæ significant bonũ & aptationẽ fortunã & honestatẽ eẽ. si fuerint ãt ipediti sub radiis significabunt ipedimentum & malum scd'm substantiam loci in quo fuerit ex signis & ipsi inimicabuntur significatori. Aspice ergo & scito utrum cõmittat rem suam rusticis suis. Et si separetur a domino anni & iungatur malo aut planetæ q inimicatur ascendenti. Cum præfuerit dominus medii cæli significatiõi & fuerit saturnus sub radiis in combustione significat interitum regis. Si aũt fuerit hora reuolutionis egrediens de combustione minuet ex malo & erit bonum: & si iunctus fuerit significator regis domino anni & dominus anni planetæ in octauo aut ĩ sexto ex oppositione: aut ex quarto aspectu timebitur super regem eodem anno mors. Similiter si iunctus fuerit dñs eorũ locorz extra hæc loca: & hoc fit in duobus locis cum commiserit dominus medii cæli dispositionem suam domino anni. Si uero non commiserit ipse erit maioris significationis in hoc q significat ut dictum est. Oportet ergo ut aspicia-

tur i.12.locis et i districtiõe et largitate: et silr uniuer
sis ciuitatib⁹ climatũ. Quãdo fuerit sigificator regis i/
grediẽs cõbustionẽ peribit rex. Et cũ fuerit i sũmita
te radiorũ uolẽs exire intrabit sup cũ tristitia timor
& ira. Si ãt aspexerit eũ fortuna soluet hoc nutu dei
& si fuerit ita & iã transierit cõbustionẽ itrabit sup
eũ ira & contẽtio & postea soluet ab eo & melio/
rabit eius esse nisi aspiciat eũ malus: qa tũc signifi/
cat p aspectũ suũ ex cõbustiõe & ex districtiõe time
bit sup eũ scd'm quãtitatẽ substãtiæ signi i quo fue/
rit malus. Et si fuerit i .6. erit ifirmitas. Et si fuerit in
8. erit mors: & silr de cæteris signis: & aspice ad tps
hui⁹ rei cõiũctionẽ sigificatoris regis cũ eodẽ malo
& silr cũ aspexerit malus significatorẽ regis ex op/
põne ud cõiũctiõe uel ex q̃rto aspectu timebit sup
regẽ: si aũt fuerit hoc ex angulo erit hora ei⁹ cõbusti
o significatoris aut aduẽt⁹ ei⁹ dẽ mali ad locũ signi
ficatõis aut ad mediũ cæli aut ad ascẽs nisi pticipet
ei fortuna i aspectu. Et si fuerit ipse mal⁹ auxiliator
ei i ista subã. Et postmodũ i illo ca. ubi determiat al
bu. de ipedimẽto hoĩum a suo rege dicit sic. Cũ fue
rit sigificator regis un⁹ malorũ q ipedierit ex oppõ
ne uel q̃rto aspectu aut cõiunctiõe medii celi ãmit/
tet districtionẽ sup hoies ex pte regis eorũ & eo gra
uius si fuerit i ãgulo: q si fuerit i medio cæli eueniet
ex hoc districtio tpis: & hoc erit scd'm casum ma/
li qa si fuerit i occĩte erit i occidẽte. & si fuerit i me/
dio cæli erit i leoib⁹ & plus i pte septẽtriõis. Et silr
fortuna cũ pfuerit ãno imittet gaudiũ sup ciues par
tis i qua fuerit ut sit retrograda uel in descẽsione sua
uel i oppõne dom⁹ suæ qa debilitatur & inimicat
Si aspexerit dñs dom⁹ dñi ãni & recepit eũ erũt ho
mines i securitate & pace & i letitia. Si uero non a/
spexerit nec receperit eũ erit i eis tristitia & grauitas
& timor scd'm q̃titatẽ cõiũctiõis & subæ signi in
quo fuerit significator: & eẽ regis cũ rusticis suis: eẽ
quoq; eorũ cũ eo erit scd'm quãtitatẽ cõmistionis si
gnificatoris regis ac receptiõis & delationẽ & lum
& sciẽ eẽ ei⁹ quotidie ex suo sigificatore & pfectiõe
ei⁹ ex cõiũctiõe quoq; ei⁹ ac sepatiõe & casu ei⁹ p di
es. Si cõmiserit dñs ãni dispõnẽ significatori regis
ex q̃rto aspectu uel oppõne urgebit rex eos i petitio
nẽ subæ & iõ itrabit sup eos ãgustia. Et si fuerit ex
trino ul sextili aspectu reddẽt cẽsũ absq; districtiõis
igressiõe sup rusticos. Quod si cõmiserit dispõnẽ
absq; aspecũ h⁹ erit absq; ope regis & putabit rex q si
pceperit. Et si cõmiserit sigificator dispõnẽ dñi an/
ni extrahet rex eodẽ ãno subãm. Si ãt aspexerit dñs
ã. sigificatorẽ regis erit hoc cũ bono aĩo suo. Et as
pice eẽ regis si fuerit sigificator regis dñs medii cæli
aspice igit subẽ ex .11. Si ãt fuerit dñs ãni sigificator
regis aspice ei⁹ subẽ ex 2⁹ & militib⁹ ex dñis triplicita
tũ signi i quo fuerit & termi ac faciei. Et auxiliare
te in oĩ hoc per partẽ fortunæ & dñm eius quia si a
spexerit eam significator regis aut fuerit cum ea si/
gnificabit fortunam. Et similiter erit opus rusti/
corũ ex dño anni & pte fortunæ. Si aũt fuerint utri
q; significatores retrogradi significat debilitatẽ re/
gis ac rusticorũ & destructiõnẽ regni. Et si fuerit un⁹
eorũ retrogradus aspice i termino cuius plẽ sit retro
gradus & mitte eũ i ope tuo: qa cũ fuerit sigificator
retrogradus i termino mali & i domo mali erit de/
terius esse illi⁹ & si fuerit ei⁹ retrogradatio i termio
fortunæ aut i domo erit meli⁹ eẽ ei⁹. Et retrograda
tio significatoris regis signifi. debilitatẽ regis: retro
gradatio uero dñi anni significat debilitatẽ ciuium
eius regni. Significatoris regis cũ fuerit i ãgulo me
dii cæli significat guerrã regis. Cũ uero fuerit i ascẽ
te aptabit eẽ hoĩum. Si uero fuerit i occidẽte destru
ent rustici ei⁹: & si fuerit in angulo terræ silr. Mars
cũ steterit & puenerit ad eũ saturn⁹ significabit pdi
tionẽ & abscisionẽ pietatis & nõ iclinabit seruus
dño suo nec subiciet minor seruituti maioris & eo
deterior erit saturn⁹ cũ fuerit reuolutio ad occasum
solis & fuerit saturn⁹ retrograd⁹ i oppõne solis i ex
altatiõe sua & sol iũgit ei & mars fuerit in statione
sua aspiciens solẽ: aspice ergo martem si iungatur
saturno & fuerit i domo pegrin⁹ erit tũc quo acce/
perit saturn⁹ p diuersitatẽ ei⁹ & cadet iter ciues ori
entis & occidẽtis rixa & bellũ & erunt plia in locis
diuersis. Cũ igit reuolut⁹ fuerit annus sup hoc esse.
aspice optiẽ. Cũ fuerit significator mali i angulo si/
gnificat multitudinẽ mali & impedimentũ: & cum
fuerit i ãgulo erit modicũ & breue. Et auxiliare te p
dignitatẽ figuræ i hoc qa significat tps sup bonũ &
malũ. Et postmodũ dicit albu. i illo loco ubi loq̃t
de mõ bellãtiũ q pla tard⁹ signifi. bellũ & retrogra
dus significat fugã: direct⁹ signifi. pacẽ & maxie si a
spexerit eũ fortuna ex medio cæli. Et cum aspexerit
pla aliqs dñorũ dignitatũ suarũ multiplicãt ex hoc
auxiliatores sui atq; ministri & erit ille cui⁹ eẽ signi
ficauerit multorũ auxiliatorũ atq; ministrorũ seu mi
litũ ex ppinqs suis & cæteris. Mars cũ iunct⁹ fuerit
hora reuolutiõis dño dom⁹ suæ aut dño exaltatõis
suæ aut coniunctus fuerit ei dominus domus exal/
tationis suæ extinguit bellum in eodem anno & si/
gnificat pacẽ. Significator bellarũ cum fuerit in do
mo sua erit notus ex domesticis nobilitatis. Et cum
fuerit in exaltatione sua erit nobilis & congruet re
gno: & cũ fuerit in triplicitate erit ifra hoc & in ter
mino infra hoc erit & i facie erit infra oẽ hoc totũ
Si aũt non fuerit i aliqua harũ dignitatũ nõ erit no
tus nec generosus sed filius fornicatiõis. Et ubi su
pra dicit albu. q mars cũ fuerit hora reuolutiõis in
geminis & fuerit in medio cæli significat q in ipso
ãno crucifigẽt plẽs hoies & i ascẽte abscidet man⁹
hoĩum. Et si fuerit i angulo terre significat abscisio
nẽ manuũ & pedũ. Et silr dicit i introitu bellatorũ
& magnatũ & regũ i regnũ suũ. hæc albu. Et dicit
messalla in libro suo de reuolutionib⁹ annorũ mũ/
di. cap. 8. q mars cũ fuerit in hora reuolutionis in
medio cæli significat q ponet rex aliquos in pati/
bulo. Et si fuerit in ascendẽte uel in angulo occiden
tis abscidet manus aliquorũ suæ dominationis. Et
si fuerit in angulo terræ significat q occident ho/
mines. Et cũ fuerit saturnus i ascẽdẽte reuolutionis

anni significat mortē & famē & alia mala: & si fue
rit iuppiter in ascēte & fuerit recept⁹ inueniet uniuer
sitas uulgi a rege bonū & erit ān⁹ securitatis & apta
bunt̄ res hoīum & maxīe diuitū: & silr dicēdū ē de
uenere. Et si fuerit mars i ascēte erit multū bellū: &
si fuerit sol dn̄s āni & fuerit i ascēte & liber a malis
erit gaudiū diuitib⁹: si uero fuerit ipedit⁹ signifi. cō
trariū. Et scito q̄ eē āni grauabit̄ cū fuerint mali in
pte supiori circuli & i pte septentrionali & maxīe si
cōmiserit mars dispōnē suā saturno qa signific. res
graues & prolongatas de appitiōe nutrimēti i ter/
ra & debilitatē regis ac ablationē fidei a religiosis
& multiplicabunt̄ latrōes & cōtētiōes & maxīe si
fuerit aliqs maloꝝ i medio cæli. Et aspice in hoc lu
nā: qa cū cōmiserit dispōnē suā saturno ex inferiori
parte circuli & de sub terra signifi. tribulationeꝫ &
detrimētū & mutationē regni. Et si luna pulsauerit
lumē suū saturno & fuerit cū eo aut in q̄rto aspectu
aut oppōne eius erit peius & deterius. & silr aspice
solē qa si fuerit recept⁹ signifi. allationē mali. & sci
to q̄ fortunæ significāt dispōnē mali & ei⁹ ablatio
nē si fuerint fortes i locis suis & boni testimonii &
fuerint directi, nā tūc significāt bonū & aptationē
& scito q̄ pla cū egredit̄ de sub radiis & cōbustio/
ne erit sicut puer q̄ pficit & augmētat̄: si tn̄ nō aspe
xerint eū mali: & silr cū ingredit̄ sub radios & cō/
bustionē erit ut senex & cōbust⁹. Post hoc aspice i
troitū uniuscuiusq̄ pl̄e i exaltationē suā & pprie sa
turni qa tunc fit fortius: & tūc si fuerit ei ex testimo
nio fortunæ aspice si receperit dispōnē qa signi. tūc
res maxīas: et silr iuppiter & cæteri pl̄e. Et aspice dū
reuoluit̄ ānus pl̄as & malos & fortūas si aspexerit
ex signo fixo qa tunc plongabit̄ q̄ significāt ex bo
no uł malo. Et si aspexerit ex signo mobili erit hoc
minutū. si uero aspexerit ex signo cōi erit res mo/
dica: hæc messalla ibidē. Et dicit albu. ubi supra. i
isto ca. ubi loquit̄ de cōbustiōe solis q̄ sol cū ipedi/
ret p cōbustionē suā signifi. guerrā & cōbustionē &
exulationē a regno. & cū ipediet saturn⁹ signif. do
lores & ifirmitates. Et cū fuerit mars erit iterfectio
& fuga. & scito q̄ esse āni grauabit̄ cū fuerit mali i
superiori parte circuli i septētriōe ubi ē absis in ipsis
imaginib⁹: qa cū exierit ad finē circuli signifi. inter
fectionē & destructionē i oī aīato & apparebit in
oīb⁹ tribulatio & dissolutio & eo grauius cū fuerit
unus eoꝝ i superiori circulo & alter i q̄rto aspectu
ei⁹ ut saturn⁹ i medio uirginis & mars i geminis &
pulsauerit mars dispōnē saturno receperitq̄ eū sa/
turnus & ipse fuerit retrograd⁹ & cadēs: signifi. enī
tunc graues pplixas dānatiōes ex hoīb⁹ isurgētib⁹ &
destructionē i terra & debilitat̄ eē regis & ipetet ru
sticos & mercatores & remouebit̄ fides ab hoībus
& misericordia & pietas & p̄cipue hoc erit cū fue/
rit un⁹ maloꝝ in medio cæli. Et si cōmiserit luna di
spōnē suā cū marte saturno ex sagittario & de circu
lo iferiori significat destructionē & uarias spēs tri/
bulatiōis diuitū & corruptionē & mutatōnē regni
Et cū cōmiserit luna dispōnē suā saturno & fuerit i

pfectiōe sua cū eo aut i 4° eius uel oppōne & fuerit
dn̄s pfectiōis ipedit⁹ signifi. ēt multū ipedimentū.
Silr aspice solē & esse ei⁹ & ad aspectū ei⁹ & malū i
pedimentū & ad dn̄m dom⁹ mali quēadmodū di/
xit tibi in luna a pfectione ac dn̄o profectionis &
fac participē ei partē fortunæ & dn̄m ei⁹ & auxilia
re te p dignitates qa significāt tps. Et significator cū
fuerit in angulo plongabit̄ malū & i cæteris abbre
uiabit̄ & dn̄s cursus & pfectiōis signifi. scd̄m q̄ si
gnificat significator ex bono uel malo: silr dn̄s ascē
tis & dn̄s dom⁹ diuisiōis cū recepit lunā ex saturno
i loco optio circuli & i loco forti signif. repulsionē
mali & pbibitionē & destrictiōis mali p fortunaꝫ.
Et fortūæ soluūt malū & pulsant cū fuerit fortes in
loco optio fueritq̄ eis testimoniū & fuerint dire/
ctæ: cū aūt fuerint ecōtrario debilitabūt̄ & nō pfici
ent. Stellæ cū fuerint sub radiis cū sole i uno gradu
& mercuri⁹ ppe erit ei fortitudo & regnū nisi cū fue
rit cū saturno cū ei⁹ natura ē cōtraria naturæ solis:
& cū fuerit iter mercuriū & solē. 15. gra. erit in loco
laudabili cū fuerit recept⁹. Et lūa cū fuerit fortis &
aucta lūie & nūero i reuolutiōe noctis signifi. exal/
tationē & pulsationē rei magnæ: & silr sol i die cuꝫ
fuerit liber a malis. Caue ut sit significator egressus
a cōbustiōe ut aliqs ali⁹ pl̄a ne aspiciat eū malus qa
tūc erit ut puer subtilis: & si aspexerit eū malus pdet
eū & refirmabit: & cū intrauerit cōbustionē aut iū
ctus fuerit ei erit ut senex decrepit⁹ q̄ aliquē morbū
patit̄. Cōsidera ergo de eē plaꝝ sup ānos i gradib⁹
exaltationū suaꝝ & ppe saturnū qa eū recepit i gra
du exaltatōis suæ cū hoc q̄ hēat ex testioio & forti
tudie erit ei dispō & sigificabit rē maximā de regno
& imperio scd̄m quātitatē naturæ eius ac subæ loci
illi⁹: & silr iuppiter. Reliqs āt plis aspiciet̄ i reuolu
tione āni si uenerit aliqs eoꝝ i gradu exaltatōis suæ
& si fuerit ibidē pl̄a in eodē loco receptus significat
tunc rē magnam & fortitudinē in sua substātia. &
erit scd̄m motū saturni i fortitudine ac dispositōe.
Mercurius uero aspiciēs in reuolutiōe āni si fuerit i
exaltatiōe sua aliqs pl̄a qui eū recipiat ab eo dispo/
sitionem suorū erit de esse significatiōis suæ q̄ dixi
q̄ eueniet i reuolutione ānoꝝ et q̄rtaꝝ & exaltatō
nis suæ cū aūt fuerit i exaltatiōe sua pl̄a qui recipiat
eū erit silis ei: post hoc aspice in cōiunctiōe malorū
& in eoꝝ aspectibus qualis planeta sit in gradu ex
altationis suæ scd̄m q̄ patefeci tibi. Et sol cum ei lu
na fuerit pacifica fortis in loco suo in reuolutōe no
ctis cōmittet dn̄ationē suā ac regnū lunæ: hæc albu.
ibidem. Et ubi supra in fine lib. dicit albu. q̄ casus
significatoris i oppositiōe martis significat effusio
nē sanguinis & significator regis ac sol silr. Remo
tio uero maloꝝ ab angulo in tertiū & nonū signifi
cat paucitatē timorū hominum atq̄ guerrā et pauci
tatem timoris regis. Et oppositio malorum adiui/
cē significat euentuꝫ rei magnæ. Casus uero martis
sub radiis solis si ipse fuerit dn̄s medii cæli remotus
significat finē per gladium et egressionem alicuius
q̄ petat regnū. Et eū cōmiserit sol dispōnē saturno

& pfuerit saturn⁹ rei uulgi: ut sit uidelicet ascñs ali/
quod signoꝝ ei⁹ & ipse fuerit in loco optimo ab a/
scédéte: & cómiserit lúa ab ascñte & fuerit ei aucto
ritas i significatore regis timebit̃ sup regé a uulgo. Et
cũ pfuerit saturn⁹ rei uulgi ul áni & fuerit dñs medii
cæli ipedit⁹ p cóiúctioné saturni q nó recipit eũ ad
istar pcedétis. Et si non fuerit ueneri ac lúæ testimo
niũ i eé uulgi & dñs ascédétis saturnus & fuerit in
11⁹. & cũ eo dñs medii cæli & luna eri⁹ é auctoritas i
ascñte: efficiturq; saturnus plus testimonoi i eé uulgi
& mars nó aspicit locũ suũ & nó é recept⁹ nec lúa é
recepta & significat saturnus a loco lunæ q est lúa/
ne noctis & ꝙ significat res solis & p cómissione;
dispositionis & fortitudinis ad saturnũ signifi. ꝙ
peribit eodé áno rex: iterficiet enim eũ uulgus ei⁹ &
erit i hoíbus paupertas & tribulatio & grauitas &
guerra: & hoc erit accidés in áno .11. a cóiunctione
eritq; hoc in .6. mense per gradus saturni & martis
eo ꝙ sint iter eos .6. gradus: & pficiét pecora i eodé
áno: & modicũ erit frigus hiemis. Ité casus fortúa
rũ ab ascñte & mars cadés ab eis significat aptatio/
né rerũ uulgi & eo meli⁹ si fuerit saturn⁹ in angulo
& fortuná recepit ab ascñte & pfuerit significatori
cecideritq; mars ab eo. Ité & i pñtia casus dñi me
dii cæli i tertiũ cũ ioue signif. leuitaté regis & missio
né eius atq; dóationé. Saturn⁹ cũ fuerit i scorpióe
i medio cæli: & ascñs fuerit aquari⁹ & ipse fuerit do
minus áni & fuerit retrogradus signif. effusiões san
guinis & pestilentias. Si aũt cóiunctæ fuerint ei for
tunæ & maxime ab ascñte extinguent hoc & phibe
bũt illud ipedimẽtũ: & cũ puenerit de dispositio ter
minũ saturni excitabit malum. Quod si aspexerit
mars saturnũ i hoc esse destruet & significabit malũ
casus planetæ in .7. ab ascñte ꝙ é nadir eius & locus
inimicitiæ ei⁹ signifi. ꝙ rex cótédat si plesuerint si/
gnificatiões i loco sup regnũ aut sup annũ: & si fue
rit ps prima i medio cæli & nó i sua dignitate & se
cúda pars habũdabit bellũ uniuersal'r i terra. Et si ce
ciderit p̃fa malus in .11. atq; ipediet dñm dom⁹ suæ
ex q̃rto aspectu uel oppóne significat directionem
subãꝫ & earũ expésiões: & ipedimentũ dñi ascñtis
i loco maligno i medio cæli signifi. grauitatem q̃ oc
curret rusticis a suis dñatorib⁹: & uen⁹ & cæteri pla
netæ iferiores si nó habuerint testimóiũ i medio cæ
li debiles fient: & mars in ascédéte signifi. minutio
né & malũ ptis orietis i eodé áno. Si auté ceciderit
uenus inimicitaté ascñtis signifi. bella & dimicatio
nes i medio áni cũ ignobilib⁹ & latróib⁹: Cũ iuene
ris partes duas i signo aliquo pualebũt illi quorum
significatores fuerint. Et cũ pfuerit saturn⁹ & fue/
rit cóiúctio i scorpióe cófortabit scorp. Si aũt rece
perit dispóné martis signifi. effusioné ságuis & guer
ras. Et si recepit dispóné martis i scorp. fueritq; i me
dio cæli & pfuerit áno & mars fuerit i ascñte & pre
fuerit cũ cómissióe dispónis suæ ad saturnũ i scorp.
signifi. ꝙ rex peribit i pte oriétis & abibit regnũ ei⁹
cũ hoc ꝙ uen⁹ fuerit i exaltatióe sua fortis & cóiun
ctio fuerit i scorp. Et supi⁹ i eodé li. i isto. c. ubi log

tur de sigificatióe carceris dic̃ ꝙ si cómiserit figifica
tor regis dispóné suá mercurio iuenient scribæ & mer
catores i eodé áno atq; cósules regni a rege bonũ &
dóatiões. Et si cómiserit ueneri iuenient mulieres &
q̃ fuerint de significatione ueneris bonũ a rege. Et si
cómiserit marti iuenient milites a rege bonũ & por/
tatores armoꝝ atq; capitáii exercituũ & adipiscét
sedé maxiam. Et si cómiserit ioui adipiscent hono
rabiles ac nobiles a rege bonũ. Et si cómiserit satur
no iuenient religiosi ac magistri sectaꝝ bonũ a rege
& expédent i edificiis & edificabũt si fuerit ipsa di/
spó ad saturnũ sup terrá. Si uero fuerit sub terra fo/
diét canales & puteos & plantabunt terras & ma
xie si fuerit ppe ascñs uel cadés q̃a hoc significabit
plátationé. Et si cómiserit soli iuenient ciues ei⁹ &
ppinq & q̃ apti sunt regno bonũ. Si uero fuerit lu
na aspice eũ q defert ad eũ dispóné: quia significat
substantiá eius cũ deficit dispóné hæc albu. in illo
lib. suo expimétoꝝ. Et scd'm albu. 8. de cóiúctiói
bus magnis. diff. 1. & scd'z hali habér. li. 8. ca. 3. Sci
entia ánorũ significãtiũ bella & guerras accipit' ab
ea hora cóiúctióis saturni & iouis ac q̃draturæ aut
oppónis ei⁹ ab ascñte & ab ãgulis reuolutóis áni &
i illa pte erit illud quéq; distabit grad⁹ lũiaris maio
ris gradu saturni uel applicabit ei p cóiunctioné u
p aspectũ aut qñ applicabit ascñs attazir uel p dire
ctioné ad locũ fortunaꝝ dádo uniciq; signo men
sé & sic qñ applicatio áni cóiúctióis q̃ significauit
hoc applicabit ad aliqué locoꝝ ifortúaꝝ. uel scd'z
albu. cũ án⁹ puenerit ad cóiúctioné lũiariũ exñte i
locis ifortunaꝝ ex cóiúctióe aut oppóne aut q̃dra
tura ad hoc si ánus fuerit cóiúctionalis aut si fuerit
án⁹ pueñtióalis apud pueñtioné ascñtis áni ad locum
aut fortuná. ná accñtia ex q̃bus fiét bella erũt i istis
horis. Et scd'm hali hab. cognosces ánũ i quo erit
guerra & istos q exeũt de terra ad gentez q̃ assurgit
ad destruẽdũ pplm aspiciédo qñ duos póderosos i
uentes i reuolutióe áni. unũ in q̃dratura alteri⁹ uel i
ei⁹ oppóne: & guerra appebit cũ applicuerit iuppi
ter ad saturnũ de q̃dratura ac oppóe gradu de p gra
dũ: & maxie si isti aspect⁹ accidát ab angulis reuolu
tionis áni: uel appebit res qñ iuppiter itrabit domũ
uel exaltationé suá: & accipies significationé suá ui
ctorũ a locis dñoꝝ ponderosoꝝ a suis eccentricis
inspiciendo quis eoꝝ sit magis eleuat⁹: q̃a si iuppi/
ter fuerit magis eleuatus saturno uincet ille qui in/
rexerit ante gentes quæ insurrexerũt & ecótra. Et
si mars fuerit in aliquo angulo anguloꝝ ascñtis an
ni aut sol: est guerra i parte mũdi quæ est istius signi
in quo fuerit mars & maxime si fuerit in triplicita/
te ignea: q̃a tunc significabit ꝙ lis & guerra erit in
parte orientis. & iudicabis per alias triplicitates se/
cundũ hanc uiam. Et iudicabis in dextro loci aut e/
ius sinistro scd'm loca signorũ: quia omne signũ ꝙ
ascendit aut q̃d' dicet' esse in suo sinistro: & signũ
ascñs post aliud signũ dicit' esse in dextro suo & si/
gnif. talé significationé sicut qñ infortunæ fuerint i
octaua. Et aspice ad parté uictoriæ scd'm albuma.

uel ad partē euasiōis scd'm hali: & est ista quæ acci/
pit' a gradu solis ad gradū occidētis & proicitur ab
ab ascēte & ubi finiet' numerꝰ erit ibi pars uictoriæ
seu euasiōis. Sil'r aspice ad partē pugnæ scd'm albu.
uel iterfectiōis scd'm hali & ē illa q accipit' a gradu
martis ad graduꝫ lunæ & pic' a gradu solis & ubi
finiet' numerus ibi est pars pugnæ uel iterfectionis.
unde si ineneris martē i reuolutiōe anni cōiūctū cū
aliqua harū partiū & maxie si fuerit i signo igneo si
gnifi. ꝙ i illo anno erūt lites & ꝓlia. Et si fuerit pars
uictoriæ siue euasiōis fortis & nō dānata signific.
scd'm albu. ꝙ uictoria erit ciuibꝰ partis tenētis uert
tatē. Et scd'm hali erit uictoria illis qui uolūt guer
ram. Et si hæc ps fuerit debilis signif. ꝙ aliqn uin/
cent & scd'm albu. significāt uictoriā ciuiū ptis falsi
tatis. Et multotiens extrahunt' horæ i qbꝰ fiunt bel
la ex longitudine quæ est iter duas infortunas & an
gulū & pic' ab ascēte oibꝰ duobꝰ gradibus & me
dio iter eos mēsem. Et scit' hoc a i isto ex pte cursus
eius qui si fuerit directꝰ significat ꝙ ēt accītia erunt
apud retrogradationē eius. Et si fuerit retrogradus
signifi. ꝙ accītia erūt qñ cōmiscetur lumini suo lu/
mē significatoris regis & i cōmixtione luīs sue cuꝫ
sigificatore plebis significant' multæ iniuriæ & la/
trones: & hoc si fuerit īfortuna i angulo. Et si non
fuerit i anglo & fuerit retrograda nocet terræ signi
i cuius directiōe fuerit & nō erit dānū generale toti
pplo nisi cōmisceat' eiꝰ lumē lumini dñi ascētis aut
cū lumīe dñi medii cæli si fuerit significator regis &
si nō aspexerit ascēs nō significat dānū illo āno nisi
sit dñs anni aut significator regis illa īfortuna. Et
si fuerit mars i aliquo angulorꝫ & puenerit ibidem
diuisio ad aliquē terminū suū, & puenerit reuolutō
ad locū i quo fuerit i noua cōiūctiōe magna & p/
mutatiōe cōiūctiōis a triplic tate i triplicitatē erunt
bella i pte quæ ē illiꝰ signi quo puenerit directio aut
i regiōibꝰ q̄ꝝ ascēs ē illud signū & sil'r sigificabit li
tes & guerras. Quādo fuerit mars oppositꝰ sat' no
aut i q̄dratura eiꝰ & fuerit mars & saturnꝰ receptꝰ si
gni fi. illud paucitatē bellorꝫ. Et qñ i renouatiōe fue
rit mars sub radiis signifi. guerras & lites isto āno.
& eo fortius si fuerit i signo mobili. Et si fuerit in si
gno cōi nō significabit hoc: & si fuerit i signo fixo
signifi. lites & guerras cū rōne & cā: & si fuerit i me
dio cæli & maxie i igeis signifi. ꝙ multi erūt suspensi
isto āno: cōsiderat' quoqꝫ dñs ascētis i cōi qui si fue
rit in. 4. signifi. multos captos illo anno. Et si fuerit
dñs q̄rti i nono frangent' pl'es carceres i isto āno &
exibunt plurimi icarcerati. Et dicit albu. ubi supra
qñ coniungit' iuppiter cū saturno i reuolutiōe anni
aut fuerit i q̄rto aspectu ab eo uel i oppōne illuld si/
gnis. exitū īsurgētiū i illo āno & hora: in hoc erit cū
erit iuppiter i directo domꝰ sue aut i exaltatiōe sua &
i hora cessiōis suæ i aliquo angulorū aut apud forti
tudinē suā: & si nō fuerit eius apparitio in istis āgu
lis illud igit' erit cū puenerit mēsis illiꝰ āni ad loca in
fortūarū ab ascēte aut ab oppōe eorꝫ sic & fortūa
q̄ ē oi signo mensis & annus. Quod si puenerit an/
nus de coniunctione sedentē aut ex ascendente gen
tis ad locum infortunaꝝ aut ad oppōnem ad con/
iunctiones earū erit illud una hora quibus timebit'
motus & exitus insurgentiū. Et dicit hali habēr.
ubi supra qñ accidit ꝙ dñs termini in quo fuerit cō
iunctio uel præuentio antecedens introitū solis i a/
rietē dannauerit dñum termini coniunctionis uel
preuentionis quæ fuerit ante introitū solis in can/
crum uel cuiusuis alterius temporis significat ꝙ cō/
mouebunt' contra regē erecti de terra aut guerrarii
quando saturnus fuerit in sūmitate circuli sui epici
cli & in sua auge & luna separando se a sole appli/
cuesit ad eū i tali statu ecūt res de natura istius signi
cariores. Quando aliquis planeta fuerit dñs anni
& fuerit in gradu exaltationis suæ apparebūt suæ si
gnificationes manifeste & climata & ciuitates quæ
erunt illius planetæ erunt potentiores. Sciasqꝫ qñ
iuppiter fuerit dominus anni accident in principio
anni dāna nobilibus & diuitibus & eo fortius i pri
mo mense istius anni. Et quando tota triplicitas i/
gnea fuerit infortunata in reuolutōne anni accidēt
damna & occasiones magnæ dominis & regibꝰ &
altis hominibus: & de contrario dic contrarium.
Quando signū undecimæ domꝰ & eius oppositūꝫ
fuerit fortūatū i suis haiz sigificat ꝙ nobiles & dñi
multū bonū habebunt: & qñ ambæ infortunæ fue/
rint cōiunctæ & euenerint tales in ascēdēte alicuius
reuolutionis annorū accidet dānū i omnibꝰ homi/
nibus. Et si tales uenerīt i medio cæli moriet' rex i
eodem climate. Et si tales euenerint in angulo occi/
dentis erecti & guerrarii habebunt magnū posse &
dānificabunt multū. Et si tales fuerint uel acciderit i
quarta domo depopulabunt' multa loca & cadent
edificia. & si fuerint in aliquo horū locorꝫ. Sed in
aliis iudica per considerationē tuā: sed loca i quibꝰ
fuerint reges qui erunt potentes & quorū mandata
obseruabunt & qui uincent eis contrariātes & qui/
bus leuiter complebit' uotū sunt illi q habuerint in
ascendēte in initiū suæ regionis signū igneū. & simi
liter si habuerint ipm i ipso medii cæli uel ꝙ in uno
horū locorū duorū sit signū igneū & i aliquo sit si/
gnū aereū uel ꝙ ambo sint aerea: & p coniūctiōes
duorū pōderosorū i signis mobilibꝰ scient' muta/
tiōes statꝰ mūdi & ab eorū cōiūctiōibꝰ i signis fixis
scient' infirmitates & durabilitates rerum. Et ab
eorū cōiunctiōibꝰ i signis cōibꝰ scīet reges de genti
bus qd erit & si regnū diuidet' plus q̄ in uno. Quā
do ambo pōderosi fuerint i aliquo cōiūctiōis eorū
ī medio cæli reuolutionis atqꝫ i eius secunda domo
surget qui pphizabit ea q̄ sunt futura & faciet mira
bilia & facta miraculosa & illa facta eorū erunt de
natura istius signi i quo fuerint & de natura istiꝰ ter
mini. Et si luna fuerit iuncta cum marte in latitu/
dine accident permutationes dominorum & multæ
interfectiones & multus sanguis destruetur & pec/
dētur res quæ fuerint de natura istius signi. Quādo
ambæ fortūæ iūgēt' & luna p latitudinē fuerit iūcta
cū ioue significat iustitiam & quietē & fertilitatem

Et si luna taliter fuerit cũ uenere signif. gaudia & hi
laritates & salutẽ corpoꝝ. Quãdo pl'a fuerit in ini
tio ingrediẽdi sub radiis solis erit ad similitudinem
aduersarii & guerarii. & qñ fuerit iunctus dimittit
uirtutẽ suã. Et qñ exit de sub radiis signi. iustitiã bo
nitatẽ & obediẽtiã. Quãdo luna iungit' alicui pl'æ
p lõgitudinẽ & p latitudinẽ nõ põt esse qn appeat
sigificatio illi⁹ signi ac isti⁹ pl'æ & eoꝝ natura & eo
rũ complexio in hoc mũdo a uirtute significatoꝝ:
& ei⁹ eleuatiõe sciet' facta sua uel a pl'a qui colliget
lu ia sua. Oĩs res q̃ tarde accit & multũ durat & ita q̃
mutat' & tollit' & dãnat' & multũ durat in suo dã
no & ẽ de natura saturni & de ei⁹ significatiõe. Oĩs
res quæ cito accidit & destruit' ẽt cito & iteꝝ cito
reuertit' est de natura martis. Et oĩs res quæ cito ac/
cidit & cito destruit' & durat diu destructa ẽ cõmi/
xta de natura saturni & martis. Stat⁹ eoꝝ regis uel
dñi qui exaltat⁹ est aspicit' ab ascñte suæ regnatiõis
& suoꝝ locorũ: inspicier' ab ei⁹ medio cælo. Et sit
peri⁹ i eodẽ ca. 3. dicit hali habenra. q aptare debes
ascñs in signis gradibus & minutis & aptabis loca
planetaꝝ i longitudine & latitudine & in ascẽsiõe
& descẽsiõe eorũ ad septẽtrionẽ & meridiẽ & uelo
citatẽ & tarditatẽ suis motib⁹ i statiõe pria & .2. &
in orientalitate & occidẽtalitate sua & i attazir. Et
certifices oẽs hos status & custodias & apta .4. ãgu/
los & .12. domos in suis locis & certifica eos hora q̃
intrat sol primũ minutũ arietis. Et si ascñs illius fue
rit signũ mobile apta figuras horũ .4. tpum ãni quia
radices sunt in quibus tpa transmutant' & res mun
di pmutant' de uno statu in aliũ & de una natura i
aliã. Et si ascñs pdictũ fuerit fixũ apta figurã itroi
tus solis in primũ minutũ arietis & nõ plus q a hoc
sufficit. Et si illud ascendẽs fuerit signũ cõe apta fi/
gurã duorũ tpum quæ sũt uer & autũnus. &. s. prin
cipiũ arietis & libræ. Et silr apta coniũctiões & op
põnes quæ fuerint ante hos introitus & dirigas eo
rũ ascñia & loca planetarũ si q sint i angulis. & a/
spice a pte cuius climatis stant infortunæ ut si in ori
ente uel occidẽte uel septẽtrione uel meridie. Et silr
aspice quõ stãt fortunæ a partibus istis & custodias
oẽs hos status quos pdixim⁹ q a sũt radices istituen
do status ãni & radices reuolutionũ ãnorũ mundi
Et dicit auc. duo põderosi. s. saturn⁹ & iuppiter fa/
ciunt diuersitates & mutatiões in mũdo p eorũ mu
tatiões de una triplicitate in aliã & de una natura i
aliã & de una haiz in aliã: potẽs & affixa multũ e/
rit significatio planetæ qñ fuerit dñs termini cõiun
ctionis uel pũentiõis ascñtis & maxie si luna dede/
rit uirtutẽ suã ei exñte ipsa dña ãni. Significationes
ascñtiũ ãnoꝝ mũdi sunt significationes generales.
Et significatões ascñtiũ aliorũ tpm sũt sigificatiões
spẽales: hec hali habenra. ibidẽ. Et dici albu. ubi
supra i illa dif. pria. q oportet ut cõsideret' ẽt ascẽdẽ
tia iceptionũ q̃rũ rememorationẽ pmisim⁹ q̃ si fue
rint signa mobilia reuoluant'. q̃rtæ ãni & iudicent'
scd'm quartã ãni ascñtia eaꝝ scd'm q pmisimus
quoniam nõ est ascñtibus reuolutionũ eatũ uirtus

cum fuerit signum anni mobile quia illud signifi/
cat multitudinẽ alteratiõis i isto ãno scd'm sessionẽ
q̃rtaꝝ. Quod si fuerint duoꝝ corpm reuoluãt' me/
dietates eorũ & nõ q̃rtæ eoꝝ qñ ascñtia duoꝝ cor
porũ significãt ascñtia duo tpa anni. Et si fuerint fi
xa opaberis scd'm ascñtia anni: qñ fortiora sũt cæ
teris partib⁹ eoꝝ & pcipue si significauerint dñi a/
scendẽtiũ eorũ ex silib⁹ ascñtib⁹ eorũ ex signis. Por
ro & q̃liter sciat' hora appitionis significationũ ex
partib⁹ anni & fortitudo horũ significatõnũ eis ex
ipsis extrahit' a dñis ascẽdentiũ qñ si fuerit i signis
mobilibus significat q accñtia eoꝝ fortitudo erũt i
q̃rta prima anni: & si fuerint duorũ corporũ cadẽt
i medietate ãni: & si fuerit fixa cadẽt i fine ei⁹. Opor
tet ẽt ut cõsideret' qñ infortunat' aliquod signorũ
in directo infortunarũ ei⁹ ex piectione radioꝝ eo/
rũ ad ea quæ ex q̃rto uel ex opposito aspectu i qbus
cũq horizõtib⁹ sint: q si fuerint i pte oriẽtis sign. q
pplm qd' consequet' ex isto erit terra q̃ fuerit i parte
orientis: & silr erit locutõ i parte occidẽtis: q si fue
rit in medio cæli signi fi. q pestis & malũ appræhẽ/
dent terra orientis & ptẽ occidẽtalẽ & pcipue q̃ est
ex ea i parte septentrionis. Et si fuerit i angulo terræ
significat q cõsequent' de peste terræ q̃ fuerit i par/
meridiei: hæc albu. Et debes obseruare has regulas
iã recitatas scd'm sniam albu. & hali habenr. i omni
bus distinctionib⁹ pcedentib⁹ hui⁹ tractatus secũdi.

Et dicit hali habẽragel ubi supra cap. 4. q si fuerit
mars i fortunator i reuolutione anni mũdi aspicies
sigificatores de malo loco uel malo aspectu. iudica
mortalitates & infirmitates eodẽ anno & lites & si
milia quæ fuerint de natura martis. Et si aspect⁹ fue
rit saturni uice martis indica detractiones & multa
mala. Oĩs pl'a qui fuerit de q̃dratura solis signi fi. &
adducit suã naturã & pprietatẽ q̃ si fuerit fortuna
sigificat regno fortunã & bonũ & uictoriã & gau/
dia & quietes & alia scd'm silẽm naturæ plaꝝ. Et si
fuerit infortũat⁹ signi. grauitates & timores & ma
la quæ assilãnt' naturis plaꝝ. Quando renouatio
anni fuerit diurna & mars fuerit i q̃dratura solis ul
i ei⁹ opposito & fuerit i signo mobili isurget exerci
tus de regno suo qui auferet eũ de suo regno & pos
se suo. Et semper respicies martem in reuolutione
anni si fuerit in signo igneo dãnũ ueniet regi & re/
gno a parte orientis. Et si fuerit in signo aereo ueni
et dãnũ a parte occidentis. Et si fuerit in signo ter/
reo ueniet dãnũ a pte meridiei. Et si in signo aq̃tico
ueniet dãnũ a pte septẽtriõis. Sciasq qñ accidẽrit
ut ascñs reuolutiõis sit aries & fuerit sol in eo & iup
piter & saturn⁹ in exaltationib⁹ suis signifi. q reges
discordabunt inuicẽ & nitet' unus alteri dñari. Et
si cũ hoc fuerit mars i exaltatione sua signif. interfe/
ctiones & lites & plia ac sanguinis effusionẽ in ter
ra & in oĩb⁹ climatib⁹ dãnũ erit cõe in hoĩb⁹ & pue
ris & bestiis & i auib⁹ & durabit hoc donec appli/
cet quartæ i quo fuerit iuppiter. Et si luna silr fuerit
i exaltatione sua augmẽtabunt' rixæ & iterfectiões
i toto anno. Et si exñtibus his planetis hoc modo

accidit ut sint in angulis erunt rixæ & discordiæ inter reges. & si acciderit in succedentibꝰ erunt discordiæ inter altos homines & dños & si acciderit i cadentibꝰ erunt discordiæ i populis. Et si Iuppiter nõ fuerit in exaltatione sua tamen saturnus & sol fuerint in exaltationibꝰ suis discordabunt reges unus a parte orientis & alter a parte occidentis & erunt inter eos rixæ & prælia. Et quando acciderit ꝙ uenus sit domina anni aspice si est in malo loco uel in bono & aspice similiter solẽ & eius locũ quia si sol fuerit i malo loco & fuerit dñs ãni in bono loco significat ꝙ populus & gens habebunt bonũ & fortunã. Et si sol & dñs ãni fuerint ãbo dãnati & i malis locis dãnũ & malũ erit generale regi & pplo. Et si ãbo fuerint in bonis locis bonũ erit & prosperitas generale regi & populo. Et qñ saturnus fuerit in ascendente ãni accidet regi proprie. Et si fuerit i scdã erit dãnũ i eiꝰ substãtia: & iudicabis p alias domos scdm naturas eaꝝ: qñ in .8. significat mortem suoꝝ militũ. Et in .10. erit dãnũ in illis qui tenẽt de eo. Et qñ mars fuerit in scdã domo a sole significat interfectiones & fortes & paucã legalitatẽ inter homines & hoc erit in locis & i climatibꝰ quæ fuerint de partitione martis & in quibus habet mars dñiũ Et si Iuppiter fuerit in cauda i malo loco significat mortẽ aliquoꝝ hominũ & iterfectiones: & illud significat si fuerit cõbustus quia tũc significat destructionẽ iudicũ atq; platoꝝ & religiosoꝝ & domorũ religionũ. Et aspicias qñ fortunæ fuerint i bonis locis quia tunc significant bonũ scdm naturas & ꝓprietates istoꝝ locoꝝ i quibꝰ fuerit scdm status & uirtutes qs ibidẽ habuerit. Et si uolueris ꝓnosticare i quo accidet res illa aspice lunã & martẽ qui si fuerit in signis mobilibꝰ significant dies. Et si in coibꝰ res illa durabit per medietatẽ ãni. Et si i fixis durabit illa res a pricipio ãni usq; ad finẽ: & aspicias locũ dñi ascẽdẽtis & quot gradus sui signi trãsiuit & des unicuiq; gradui unũ mensẽ uel unũ diẽ uel unã horã. Et pla potens i figura est iste qui fuerit i angulo uel in succedẽti cũ maiori potẽtia ãni & dñi ascẽdẽtis. Et si dñs ascẽtis fuerit in bono statu significat saluationẽ regis & euasionem ab oi malo. Et si fuerit in scdã domo talis habebit utilitatẽ suæ substantiæ: & sic de ceteris domibꝰ scdm ꝓprietates earũ. Et si acciderit ꝙ sol & dñs domus eiꝰ sint in domibꝰ itinerũ significat itinera generalia regis & suorũ militũ & diuitũ & popli sui. Et si tũc fuerit mars in anglo & aspexerit solẽ & lunã de bono aspectu & forti. significat ꝙ cã istoꝝ itinerũ erit propellendo suos inimicos. Quãdo dñs decimæ domꝰ fuerit fortunatus & i malo statu cadens & i aspectu isfortunaꝝ eueniet dãnũ officialibꝰ regibꝰ. Et si dñs decimæ domus fuerit fortunatus significat prosperitatẽ eoꝝ. Et qñ dominus scdæ domus fuerit i domo cadenti & mars aspexerit eũ significat ꝙ rex expendet multũ in causis litũ & guerris. Et qñ dominus .12. domus & dñs sextæ fuerint ãbo cadentes ab anglis sigñificat ꝙ rex appodiabit se de inimicis suis & de illis qui nõ obediunt sibi. Si uolueris scire cãm itineris aspice i qua pte est dominus domus quartæ & qui planetæ aspiciant eũ & misceas inter eos. Et aspice partẽ fortunæ qa ipsa est significator substantiæ regis quæ si fuerit ifortunata rex dissipabit substantiã & iudica scdm ifortuniũ ptis celati quæ significat mores regis. Et si ifortũator fuerit mars interficiet hoies sine iure & interficiet religiosos & iudices & maxime si fuerit i signis hũanis. Et si i itroitu ãni uel alicuius temporis fuerit mercuriꝰ orientalis significat regi & suis scriptoribus magnũ bonũ. Et si fuerit isfortunatus significat eis malũ & dãnũ magnũ. Et si ifortuniũ & dãnũ fuerit p martẽ significat ꝙ rex accipiet dignitates ab officialibꝰ & scriptoribus suis & irascet cõtra eos & cancellarius cõmittet fraudẽ in suis rebꝰ. Quãdo cũ significatore regis fuerit in suo signo alter pla habẽs ibidẽ aliquã dignitatẽ iudica ꝙ significatõ qd habuerit rex de bono uel malo pilliũ erit cois in eo & sua societate. Et si Iuppiter fuerit iste & fuerit potens i isto loco erit illud in maioribꝰ eoꝝ: & scdm hoc iudica in dñis & in populo. Et aspicias ad partẽ litis & ad partẽ audacie & ad partẽ uictoriæ. Et si partes ille cũ sole fuerint uel i aliqua dignitatũ solis .s. in aliquo loco i quo habeat dñiũ significat ꝙ rex uincet aduersarios suos & appodiabit se de eis. Et si hæc pres fuerit cũ dño ãni uel in dignitatibꝰ suis significat ꝙ populus habebit bonũ ex parte regis & lucrabitur per eũ Quãdo in reuolutione ãni mars fuerit i bono statu significat ꝙ uassalli regis erunt obedientes regi & legales. Et si cũ hoc dñs ãni fuerit ipse uidelz mars crescet & multiplicabitur bonũ & obedĩa & legalitas uassaloꝝ ascẽdet uersus regẽ: & qñ mars fuerit isfortunatus et damnatus significat ꝙ hoĩes inobedientes contra regẽ insurgent: & qñ in reuolutione ãni inueneris martẽ in aliquo quatuor anguloꝝ iudicabis lites. Et cã litis erit scdm naturã signi in quo fuerit mars & semper in reuolutione anni respicias ad martẽ ꝙ si fuerit in bono statu melioratũ erit negotiũ uassaloꝝ regis & militiaꝝ suaꝝ. Et qñ fuerit ifortunatus significat ꝙ uiles isurgẽt contra dominum & altos hoĩes. Et quando fuerit hoc modo & fuerit cadens a ioue significat ꝙ lites mouebunt & inimici regis litigabunt eũ. Et scias status & causas litium a natura signi in quo fuerit mars. Et si fuerit mars sub radiis durabunt lites & guerre & guerrabũt homines ꝑ mores & fraudes & facta cohoperta & celata & durabit hoc donec fiat orientalis & tũc absciidẽt tes: & similiter quando mercurius fuerit sub radiis i rebꝰ regis signifi. tarditatẽ & scriptorũ & causidicoꝝ suoꝝ & ipotẽtias in oibus causis suis & durabit super hoc donec fiat oriẽtalis. Quãdo Iuppiter fuerit i tertia fortunata uel scdã significat statꝰ nobiliũ hominũ & regũ & iudicũ: & si fuerit retrogradus uel sub radiis significat ꝙ uiles homines isurgent cõtra regẽ & uincẽt eũ: & qñ mars fuerit i signo mobili fortes lites significat: & qñ i signo coi erit lis uno tpe & alio tpe remouetur & qñ

fuerit i signo fixo remonetur. Et qñ fuerit i signo fi
xo significat fortes lites iter reges & erectos. Et aspi
rias ad locú regis & ad locú auxiliatoris eius & ad
locú inimicoꝝ eius & inobedientiú sibi. Et si inue
neris mercuriú aspiciété hæc loca ipso existéte appo
diato iudica qꝫ lites deficient p mores & fraudes. A
spice domú sextã a sole & si mars fuerit in ea iterfe/
ctiones magnas significat & uincet rex & forti⁹ erit
res i parte signi i quo fuerit mars. Et si mars fuerit i.
6. a luna significat iterfectiones & ífirmitates in ho
minib⁹. Et quãdo ãbo luminaria fuerint ífortuna/
ta accident iterfectiones i militib⁹ regis & i suis au/
xiliantib⁹. Quando saturnus fuerit ifortunatus dã
nú erit in reb⁹ participib⁹ nostris eaꝝ & ois pla q
nó aspexerit mediú cæli inimicus est regis: loca in
quib⁹ fortunæ fuerint & loca quæ iple aspexerit si/
gnificant bonú in naturis suis. Et loca in quib⁹ fue/
rint ifortunæ & quæ aspiciant dãnú i naturis suis si
gnificant: & si ascendens & eius dñs fuerit dãnati si
gnificat qꝫ dãnú erit i rege & i altis hoibus. Et si dã/
nú fuerit in medio cæli uel in eius dño erit dãnú in
redditib⁹ regis & in illis qui tenent istos. Et si fuerit
dãnú in quarta & eius dño erit dãnú in hoibus re/
gis p carceres & similia. Quãdo dñs decimæ dom⁹
fuerit dãnatus significat qꝫ dãnú accidet regi p uici/
nitaté suæ domus. Quãdo luna iúcta fuerit cú mer
curio augebit potentia scribanoꝝ & quãdo iúcta
fuerit cú ioue iterfectiones & lites significat. Et qñ
iúcta fuerit cú marte multas cóbustiones & lites &
rixas multas significat. Et quãdo mercurius iúctus
fuerit cú luna significat posse scribanoꝝ. Et quãdo
mars iúctus fuerit saturno significat morté seniú &
lites & plia & qñ iúctus fuerit cú ioue significat iter
fectiones & lites. Quãdo Iuppiter iúctus fuerit cú
saturno phibet̃ oé malú. Quãdo saturnus fuerit iú
ct⁹ cú capite depressioné significat altoꝝ hominú.
Et si fuerit iúctus cú cauda significat effusioné san/
guinis & siccitaté & paupertaté & multa dãna: &
quãdo sol fuerit iúctus cú capite significat morté al
toꝝ hominú & apparebút reges noui qui p molen
tiã regnare uolunt. Quando luna iúcta fuerit cú ca
pite intromittent se hoies de armis & de litib⁹. Quã
do Iuppiter iúct⁹ fuerit cú saturno significat homi
nibus tristitiã. Et si fuerit i sagictario significat mor
tem regis. Et si iúctus fuerit cú marte significat dam
nú in altis hoibus. Et si fuerit iúctus cú mercurio si
gnificat declinationé scribanoꝝ & mercatoꝝ & si
fuerit iúctus cú luna bonú hominú pdetur & habe
bit populus dolores & tristicias. Et qñ in reuolutio
ne ãni fuerit aliqua ifortuna i anglo significat guer/
ras & iterfectiones. Et si fuerit directa erit res qñ re
trogradabitur. Et si fuerit retrograda erit res qñ mi
scebit̃ lumine eius cú radiis significatoris regis. Et si
ifortuna aspexerit ascendens de aliquo loco & non
de angulo nó erit dãnú in hoibus generale nisi lum
eius foret cómixtú cú lumine dñi medii cæli. Et di
cit albu. aspicias in reuolutione ãni ad quadraturã
solis & si ibi fuerit fortuna significat potentiã regis

Et si ibi fuerit ifortunia signifi. cótrariú & hoc erit
scd̃m uirtuté fortunæ uel ifortunæ. Et cú mars fue/
rit in reuolutone ãni in quadratura uel i oppositióe
solis & reuolutio fuerit diurna significat guerras &
inobedientias regú & aliquis rex pdet suú regnú &
hoc erit de diuisione signi in quo fuerit mars. Et
si mercurius fuerit cú saturno significat qꝫ dãnú erit i di
uitibus & nobilibus hoibus. Et si caput iúnctú fue
rit cum saturno penas & in uolutiones significat.
Quando sol & dominus anni ambo fuerint in lo
cis malis significat qꝫ ãnus erit malus regi & popu/
lo. Et si mars fuerit in octaua significat qꝫ hoibus ac
cident magne iterfectiones & maxime i regib⁹ & i
suis auxiliantib⁹. Et si fuerit i signo masculino erit
mors in masculis. Et si dñs ascendentis fuerit saluus
ab infortunis & in bono potens significat regi po/
tentiã & gaudiú & similé in suis reb⁹. Et si Iuppi/
ter in reuolutione ãni fuerit oriental' ul aspexerit so
lem significat qꝫ uincet rex & euadet i bonú. Et quã
do mars fuerit dñs ãni & retrogradabit̃ in loco dã
nato i isto ãno uel i signo extráeo nec ibi fuerit for/
tuna iúcta cú eo uel q eú aspiciat sigi. qꝫ inimici mo
uebunt̃ cótra regé & mouebuntur ei lites & guerræ
Quãdo in reuolutione ãni fuerit uenus & mercuri
us ãbo ifortunati significat qꝫ populo dãnú eueniet
ex parte regis & sir accident dãna regi ex parte po
puli. & eo forti⁹ si luna similiter fuerit fortúata qa
tunc significat effusioné sãguinis & tristitias & dã/
nú erit regi generale & populo & multiplicabunt̃
lites & guerræ & maxime erit hoc i ptitione signi i
quo fuerit hæc haly abenragel in illo ca. 4. Et ubi
supra in ca. 5. recitat haly quædã dicta hermetis di/
cens si in reuolutione ãni luna & Iuppiter fuerit có
iuncti soli in ariete significant iustitiã & legalitaté i
ter hoïes & qñ uenus & mars iúcti fuerint in tauro
erunt mendacia & pditiones multæ & destructio/
nes regú & nobiliú & de móntanis surgét uiles quæ
faciét guerras regi. Et qñ saturnus Iuppiter & mars
iúcti fuerint in tauro exibút reges de regnis eoꝝ ad
alia regna & erit multa mortalitas. Et qñ sol uenus
& mercurius iúcti fuerint in geïs erit dãnú in scriba
nis & de his qui se intromittút de cóputationib⁹ &
militia applicabút ad regé & accidet dãnú in hñe/
ribus p latróes. Et quãdo saturnus Iuppiter. Mars
sol luna uenus iungunt̃ in cancero boni defectú in
omni re & accidet timor in hoibus & rex faciet de
lecta hominib⁹ & unus alteri. Et quando saturnus
Iuppiter mars & luna iungunt̃ in leone litigabunt
& interficient se reges iuicé & accident hoibus mã/
gis timores & dãna. Et si sol eclipset̃ i uirgine p cau
dã & mars fuerit ibi iúctus soli erunt inter nobiles
& uiles homines iterfectiones & lites magne. Quã
do mars & Iuppiter fuerint iúcti in libra significat
malú statú nobiliú. Quãdo saturnus mars & uen⁹
iungunt̃ in scorpione reges exibút de terris suis ad
alios & discordabunt ad iuicé & pterібút treugas
inter eos. Et si scorpione fuerit ascendens ãni & sa/
turnus ibi fuerit & mars iúctus cum eo longe ab eo

tamen in partitione ascendentis & uenus fuerit cõbusta & Iuppiter retrogradus iudica omne malum guerras & lites & depopulationes uillarum iterfectiones & mortalitates & similia quia scorpio.est ifortuna e signorum sicut est eius dñs ifortuna planetarum. Quando sol mars & mercuri⁹ iungunt᷑ in capricorno erunt multi ignes & cõbustiones & multi latrones. Et qñ sol mars & saturnus iungũtur ĩ piscib⁹ significat ꝙ rex iter sicietᷣ: hæc hali aben. ubi supra. Et posterius ĩ isto .8. libro ca.24. dicit ꝑdictus haly qñ in reuolutione ãni mũdi luna iungit᷑ cũ uenere aut cũ ioue & uenus habuerit radios & occidit ante lunã accidit hoĩbus bonũ & habundãtia et melioramentũ: et si luna occiderit ante uenerẽ et ipa tũc nõ habuerit radios mortẽ regis in terra orientis significat interficiendo eũ uel dãdo sibi penas. Et quãdo hæc cõiunctio quã ꝑdiximus fuerit cũ ioue erit iterfectio & significatio ĩ terra occidentis. Quando iũgitur mars cũ ioue in uno signo erit rex in periculo donec transierit.75. diebus cũ suis noctib⁹. Quãdo uenus iungitur cũ saturno accident metus & robariæ ĩ terra orientis. Quando mars fuerit ĩ capite mãsionis quæ nominat᷑ algazafuel ĩ eius medio significat ꝙ reges ĩterficient se ĩ pte terræ ubi fuerit mars hæc haly in illo ca.24. Deinde in ca.25. dicit ꝑdict⁹ haly quando Iuppiter aspexerit saturnũ ex quadratura apparebunt rebelles qui aduersantur regi & ꝑquirunt regnũ eius & significant mutationes & tes mltas in negociis regni & similiter ĩ lege. Et si hæc quadratura fuerit ex suo.10. significat ꝙ accidẽt mltæ rixæ & lites ĩter homines & ꝑcise ĩter altos hoĩes Et quãdo mars iũctus fuerit cũ saturno faciet unus homo alteri fraudes & deceptiones & accident in hominibus ꝑcussiones & uulnera & mlti defectus. Et maxime si fuerit hoc ĩ signo humano & accidet impedimentũ ꝑ hominẽ qui erit de terra quæ est de partitione illi⁹ signi ĩ quo iũgunt᷑. Et si iste aspectus fuerit de.3. uel de.6. significat dãnũ in causis hominum & discordias inter homines ratione legis. Et si aspectus fuerit de.4. eius & de quadratura ei⁹ erunt multa furta & multi robatores. Et si hæc quadratura fuerit a suo .10. accident populo anxietates & mala ex parte regũ & ipsi nõ erunt eis obedientes. Et si applicatio fuerit de oppositione significat ꝙ homines se ĩuicẽ discordabunt & habebũt se odio. Quãdo sol applicuerit saturno de.4. & fuerit a sua 10. domo accident reb⁹ anxietates & labores & motus magni ex parte sui populi & mltos de populo ĩcarcerabunt᷑. Et si aspectus fuerit de oppositione reges cõtrariabunt᷑ religiosis hominibus de populo, Quando uenus iungit᷑ cũ saturno significat dãnũ in toto esse ãni & accidẽt hoĩbus metus & tristitiæ & discordiæ & rixæ accident indigentiæ & anxietates populo. Quando luna iũgitur saturno significat multas tristitias & dãna hominib⁹ ratione carcerũ & depopulationis ciuitatũ. Et si fuerit applicatio de.3. uel de.6. significat & carceres depopulationes & tristitias multas & lites. Et si fuerit applicatio de sua.10. domo accident populis & regibus discordiæ & lites & capient᷑ multi de populo propter discordiã regũ cũ ipsis. Et cũ mars iũget᷑ cũ ioue significat mltas lites & ꝑcussiones & uulnera & multos cruce signatos. Et si applicuerit ei de.3. uel de 6. significat etiã multos cruce signatos & lites ratione legis. Et si fuerit de quadratura significat ꝙ erũt rebelli multi & multæ ĩterfectiões & delecta & multos latrones significat. Et si aspectus fuerit de oppõne erunt in hoĩbus multæ lites & rex faciet mlta mala populo. Et qñ sol aspexerit iouẽ de quadratura & fuerit hoc ab eius.10. domo mãifesta iustitia: & si fuerit aspectus de oppositione erũt multæ lites & iniustitiæ: qñ mercurius aspexerit iouẽ de quadratura & de eius quarta domo accident causæ & rixæ ĩter sapientes legis. Quãdo sol iũctus fuerit cũ marte significat lites & ĩterfectiones multas ĩ terra oriẽtis. Et si fuerit aspectus trino uel de.6. repertos diligent legẽ & iudicabũt ꝑ eã. Et si aspectus fuerit de q̃dratura & a sua quarta significat lites inter reges & si fuerit hæc a sua.10. facient iniustitiã & delectã & extorsiones & erũt mltæ cõbustiones. Et si aspect⁹ fuerit de opposito significat ĩterfectiões & lites mltas. Quãdo mercurius iũgitur cũ marte accident sapientibus molestiæ & tristitiæ. Et si fuerit aspectus de.4. & ab eius.10. intromittent se reges de armis. Et si fuerit aspectus de opposito accident hoĩbus lites & deceptiões & ĩterfectiones furta & robariæ. Quãdo iũcta fuerit luna cũ marte significat effusionẽ sanguinis & mẽdacia: & si fuerit aspect⁹ de.4. significat delectũ regis & ꝑdabitur & extorquebit iniuste. Et si fuerit aspectus de opposito erunt lites & ĩterfectiones & falsitates multæ. Et dicit haly in fine illius.25. capituli ꝙ omnes hæ coniunctiones & applicationes quas diximus de planetis quãdo accidunt ĩ reuolutione ãni apparebunt & erũt appodiatæ significationes earum. Et si acciderint in temporibus quartarum apparebunt tñ non habebunt tã magnũ posse sicut in reuolutione ãni. Sed quãdo, accidunt in aliis tpibus ab istis significationes suæ erũt debiles hæc haly. Et ubi supra ca.5. circa mediũ dicit haly abenra. ꝙ albu. dicit ꝙ sp debes aspicere ad statũ seneschalci regis. a zone aspiciendo si ipe est in angulo & ĩ bono statu uel malo & ex hoc scies statũ senechalci. Et si in reuolutione ãni Iuppiter fuerit cõbustus uel retrogradus mũdo ad oppositionẽ uel ĩfortunatus a saturno significat ꝙ isto anno rex castigabit suũ seneschalcũ uel forte interficiet eũ uel auferet suũ officiũ ab eo. Et si fuerit Iuppiter oriẽtalis & ĩ sua triplicitate potẽs erit seneschalcus in bono statu & mars erit significator illi⁹ qui mittit malitiã regis. Vnde si in reuolutione ãni fuerit mars ex opposito saturni significat ꝙ rex nasceť ei isto ãno & uilipendẽt eũ & accidẽt militib⁹ grauitates: & si mars fuerit ĩ quarta saturni uel in.4. iouis uel in.4. ãborum habebũt milites illo anno lites cũ suis inimicis & ꝑdent᷑ aliq illorum & mutabũt se de uno loco ad locũ & eorum aliqui ibũt ad iuuandũ inimicis regis.

Et cū hoc q diximus mars fuerit dñs decimæ dom⁹
rex ibit de terra sua. Et si mars fuerit retrogradus si
gnificat q isto āno milites erūt deuicti & fugiūt. Et
si cū hoc fuerit mars i signo humano & fuerit ifor/
tunatus erūt iterfectiones i militib⁹. Et cū hoc signū
decimæ domus fuerit limpidū ab ifortunis & dā/
nis hoc q dixi habebit remediū. Et si fuerit ifortu/
natū dānū augebit. Et ubi supra ca. 6. dicit pdict⁹
haly apta dominū coniunctionis uel pventiōis quæ
fuerit ante introitū solis i principiū arietis & ei⁹ an
gulos & loca plaꝝ & aspice lunā qñ separat ab illa
coniunctione uel pventiōe cui plaꝝ applicet & utrū
ille pla fuerit fortuna uel ifortuna fortis uel debilis
& secdm hoc iudica i esse populi. Et si luna fuerit de
bilis ul peregrina & applicuerit ifortunis significat
poplo malū. Et si applicuerit luna ad martē & fue
rit mars i signo humano erūt mltæ iterfectiones &
sanguinis effusiones & eo forti⁹ si ānus applicuerit
ad locū in quo fuerit mars i coniunctione magna uel
ad locū in quo fuerit in coniunctione quorūcūq; pla
netaꝝ augmento reuolutionū eādē ul ad locū i quo
fuerit ipse mars i initio illi⁹ legis qñ isti sunt āni qui
lites iterfectiones effusiones sanguinis significāt &
erunt lites & guerre i partitione istius terræ quæ fue
rit de similitudine signi i quo fuerit mars i radicib⁹
pdictis & qescet lis isto āno quo mars coburit aut
intrat cobustionē uel qñ intrat casū suū uel qñ Iup/
piter coburitur & aspicias locū martis i āni reuolu
tione & i radicibus pdictis. Et si fuerit oriētalis uel
occidentalis septētrionalis uel meridionalis & iu/
dica q illi qui fuerint i parte i qua fuerit mars uicet
Et qñ saturnus fuerit appodiatus i reuolutione āni
& fuerit almutaz locoꝝ appodiator i fine sigificat
in hoībus populatiōes & quietes: & qñ fuerit debi
lis & ifortunatus significat destructiones & depo/
pulatiōes. Et qñ mars fuerit in reuolutione āni fue
rit appodiatus & habuerit partē i āno significat q
gentes illi⁹ climatis uincent & se appodiabūt de ini
micis suis. Et si lr fuerit mars retrogradus uel debilis
cobustiones significat lites & sanguinis effusiones.
Et qñ sol fuerit appodiatus i reuolutione āni & sal
uus ornant reges & nobiles & ples hoies puenient
ad dominū & quæ ad hoc apti fuerint exaltabunt.
Et couenit in hoc ut potentiā sol regit i uice ascētis
& fac. 12. domos ab eo sicut fuerint ab ascēte consi
deres significationes istaꝝ domoꝝ & locoꝝ & a/
spectus fortunaꝝ & ifortunaꝝ i eis & iudica de q/
cūq; domo sicut couenit & sicut inueneris Et iudi/
cabis regib⁹ a sole secdm q iudicas pplo a dño āni.
Et si sol fuerit debilis & i malo loco minuet ualor
regū & decrescet status eoꝝ & faciēt maleficias po
pulo & accident dāna & grauitates multæ ex parte
regū & dominoꝝ suoꝝ. Et qñ saturnus fuerit dñs
āni & fuerit retrogradus i libra significat lites inter
reges qui sunt a parte occidentis & septētrionis. Et
si fuerit in scorpione retrogradus significat guerras
lites, mortalitates & epidimias ac dāna i hoībus &
maxime in gentib⁹ insulaꝝ. Et aspice plam i cui⁹ ter

mino saturnus est & i quo loco idē pla dñs termini
& in quib⁹ pletis piciat radios suos. Et iudica q ac/
cipiendi erunt i partib⁹ terræ uel ciuitatib⁹ quæ fue
rint de ptitione istoꝝ plaꝝ. & hoc erit peius si aspe
ctus erūt illi inimicitiæ. Et si iuppiter fuerit eleuat⁹
sup saturnū in zodiaco significat q isurget hō sup
regē qui pcipiet teneri in hoibus rationē & iustici/
am: & si plæ aspexerint iouē habebit iste qui assur/
get multos auxiliatores & se appodiabit sup regē.
Et si planetæ aspexerint saturnū & nō iouē uincet
eū rex: & qñ iuppiter fuerit dñs āni & mars fuerit
eleuatus sup eū i zodiaco significat q sup eū isurget
erectus de regno malo & guerrarius malefactor &
homicida & effusionē sanguinis. Sed rex erit iust⁹
bonus & rectus. Et scies quis eoꝝ uincet ab aspecti
bus planetaꝝ aspiciendo quē eoꝝ magis aspiciunt
& adiuuāt plæ & iudicabis secdm hāc uiā in cogno
scēdo uictorē. Et scias q saturnus naturalr est signi
ficator regū quia est altior omniū plaꝝ & quia oēs
plæ sibi applicant & ipse nulli eoꝝ & Iuppiter na
turaliter significator est erectoꝝ sive rebellium regis
quia sequit saturnū i his rebus pdictis & illi qui cō
tra regē isurgunt sunt potentes ut reges uel paꝝ mi
nus. Et qñ mars fuerit dñs āni potens & fortunat⁹
& in bono loco significat q iste ānus erit bonus mi
litibus & erūt amati & honorati & uincent inimi/
cos suos & illi qui custodiūt fontariā uincent inimi
cos suos. Et si fuerit mars dānatus significat dānum
militibus & tenentib⁹ fōtarias & itromittentib⁹ se
de armis & detegent in terra terrores labores pau/
pertates & guerræ & forti⁹ apparebūt significatio
nes martis in climatib⁹ & terris quæ sunt de ptitio
ne ipsius. Et qñ sol fuerit dñs anni potens & liber a
malis significat q rex illius climatis appciabit se &
ostendet se potentiorē regibus alioꝝ climatū. & si
fuerit debilis & ifortunatus debilitabit rex & mi
pendent nobiles & diuites & appodiabūt se seruit
& uiles hoīes sup reges & nobiles. Et qñ sol in reuo
lutione āni fuerit in .10. domo & mars in ascendēte
accident i initio āni guerræ & rixe iter gentes. Et si
mars cū hoc fuerit in suo casu significat q ille quo/
fuerit litigare cum rege erit male legis & malus uite
Et si cauda fuerit cū marte guerras & iterfectiones
significat. Et si dñs āni & sol fuerint ābo ifortunati
erit dānum in rege & in suis negociis. Et si ascēs &
eius dñs cū illis dānati fuerint significat q dānū erit
generale in rege & in populo & qñ uenus fuerit do
mina āni potens & fortunata erit ānus bonus apt⁹
& quietus & si fuerit debilis & dānata erit ānus oī
bono mendicus & erūt i eo tristiciæ & dolores sed
tū erunt pauce iterfectiones & cadēt multa edifitia
& apparebunt suæ significationes i terris & ciuita/
tibus suis. Et qñ mercuri⁹ fuerit dñs āni potens & i
bono loco saluus ab ifortunis & in aspectu fortūa
rū uel iunctus cū eis erit ānus bonus & fortunatus
pueris & mercatoribus & eo fortius si fuerit rece/
ptus a dño domus suæ quia tunc significat q illi q
sunt de partitione ipsius habebunt a rege magnum

honorē & utilitatē. Et si cadens uel cōbustus uel dānatus fuerit siue ifortunatus aut ī malis locis figuræ significat diminutionē ī redditibus regū & crescent mendacia & falsitates in hoībus terrores & pcipue ī scriptoribus & mercatorib⁹ & apparebūt hæc in locis quæ sunt de partitione sua. Luna uero cū fuerit dūa anni potens & ī bono loco & salua ab ifortunis erunt hoīes in suis uindictis & maxime si ipsa fuerit tunc recepta quia tunc ho'es bonū habebunt ex parte regū. Et si ipsa fuerit dānata erit uľe dānū ī mundo cū eius significatiōes ī bono & ī malo erūt magis apparentes & magis affixæ ī ciuitatib⁹ quæ fuerint de partitione signi in quo fuerit luna fortunata uel ifortunata hæc haly ī.2.ca.6. Et ubi supra ca.10. dicit haly abent. qñ fuerit saturnus in reuolutione āni dñs ascendentis siue dñs āni & fuerit ī opposito solis retrogradus aut si sōl applicet ei ī signo peregrino significat rixas & īterfectiones īter istos de oriente & occidente & lites ī diuersis locis. Et si mars fuerit dñs āni aut quartæ significat φ gens terraꝝ q̃ fuerit de partitiōe eius habebit bonū & inimici eoꝝ habebunt malū. Et qñ mars fuerit stationarius & mouebiť motu saturni significat destructionē & abscisionē progeniei & nō obediēt serui suis dominis nec gens multa suis maiorib⁹. Et si etiā inueneris iouē mixtū cū saturno uel cū marte minuet de pdictis malis significationibus. Et qñ inueneris mercuriū dominū anni uel dominū quartæ & si cū hoc ueneris martē cōmixtū cū mercurio iudica φ in terris signi in quo fuerit mars erunt īterfectiones & anxietates magnæ & guerræ & maiores destruent minores hæc ī isto ca.10. Et ubi supra ca.11. dicit pdictus haly quando ascēs āni fuerit aries & mars fuerit in eo uel in bono aspectu eū aspexerit & fuerit saluus & limpidus significat bonū & saluationē in isto āno. Et si fuerit in libra isto āno significat lites quia tunc dñs ascendentis erit in opposito ascendentis. Et si fuerit mars retrogradus significat tristitias & āxietates in hoībus terræ cui⁹ ascendēs fuerit: & si saturnus fuerit ī ascēte significat φ accidēt hoībus īfirmitates & anxietates & tristitiæ ex parte regis sui in isto āno. Et si mars aspexerit ibi de.4. uel de opposito & signo igneo significat φ interficieť illo āno una pars gentis istius climatis. Et tempus ī quo illud erit debet sciri ex gradib⁹ qui fuerint īter eos. Et qñ sol fuerit in ascēte & applicuerit ad saturnū qui fuerit dominus medii cæli significat φ hoīes adunabunt suos reges & maiores ubi fuerit dñs medii cæli in.8. & sol in scd'a tunc enī morieť rex & pdet suā substantiā & suū honorē: & scias φ qñ sol ī reuolutione āni fuerit ī ascēte uel ī medio cæli significat φ rex erit iust⁹ & quiet⁹ sine cupiditate bonorū gentis suæ: & si fuerit ī angulo terræ rex habebit illo āno multos captos. & si sol fuerit in.12. habebit rex illo āno āxietates & cogitationes magnas p inimicis qui insurgent cōtra eū. Et qñ luna in reuolutione āni fuerit in ascendēte significat prosperitatē & saluationē populi in suis corporibus. Et si fuerit luna in quarta habebit populus tristicias & āxietates multas & si fuerit in octaua mortalitatē ī populo significat & si signū octauæ cū hoc fuerit dominus martis erit mortalitas p lites & interfectiones. Et si fuerit luna in.12. populus habebit isto āno multos inimicos. Et qñ saturnus in reuolutione anni fuerit in.5. domo multi morientur inimici hoīes de populo in isto āno. In.6. multi eleuabunť mali homines & uiles. In.10. rex erit rectus & ueridicus. In.12. mortalitatē ī magnis: & si fuerit ibi retrogradus significat defectū omnis boni & augmentū oīs mali. Iuppiter cū fuerit in ascendente in reuolutione anni euadent homines ab omni malo corporali. Et quando mars fuerit in ascendente in reuolutione āni significat multā effusionē sanguinis in isto āno & si fuerit in tertia significat multas rixas inter affines & amicos. Et si fuerit in quarta significat lites & plia ī fine āni. In nona significat inimicos latrones & robatores ī itinerib⁹. In.10. significat gaudia & prosperitates illis qui se intromittunt de armis & ī militibus: & in.12. significat φ multi erunt interfecti gladio isto āno. Et quando uenus fuerit ī ascendente in reuolutione āni significat multa gaudia illo āno & si fuerit retrograda significat dānū ī suis significationibus. Et quando mercurius in reuolutione āni fuerit in quarta significat tristiciā scribis & mercatoribus isto āno. Et quando mercurius fuerit retrogradus damnabuntur eius significationes bone & crescet in malo hæc haly abent. ī isto ca.11. Et ubi supra in ca.13. dicit pdictus hali quādo fuerit mars in.7. coniunctionis receptus quiescunt lites in tota illa. Et si in aliquo āno fuerit significatio litis extinguit illā. Quando coniunctio fuerit ī scd'a domo significat mortē nobilium hominū. & quando fuerit in tertia significat destructionē ecclesiaꝝ. Et in.4. significat mutationes & depopulationes castroꝝ & uillaꝝ. Et in sexta significat ifirmitates & robarias multas ab inimicis. In.7. significat φ homines habebunt anxietates & malos status p regū & dñoꝝ delecta. In octauo significat mortalitates & īterfectiones: & hoc apparebit quando reuolutio applicuerit ad illū locū. In.10. significat anxietates regibus ī parte terræ in qua illud signum habuent dominiū. In.12. significat φ rex odiet populū & faciet eis malum. Et quando mars fuerit in aliquo anguloꝝ reuolutionis anni mouebuntur lites scd'm potentiā quā habuerit. & similiter faciet quādo fuerit ī quadratura saturni & iouis & scias φ ascendēs & luna & eoꝝ domini sunt significatores populi. Et scias φ omnes lites & interfectiones accidentes in mundo proueniunt a significatoribus martis quia quando intrat aliquē anguloꝝ & maxime angulū terræ tunc significat φ lites & guerræ mouebuntur & accident multæ īterfectiones & effusiones sanguinis & hoc erit maius & firmius. Si fuerit in geminis & in sua triplicitate directus ī suo itinere significat φ ille lites erunt pro iure & pro iustis petitionibus: & si fuerit ibi retrogradus erunt

lites contra ius & ꝑpetitionibus iniustis. Et quādo fuerit mars in aliquo ꝑdictoꝝ signoꝝ & non i ali/quo angulorum, sed tamen in loco a quo aspexerit ascēdēs significat ifirmitates fortes. Et quādo mars fuerit dominus āni & fuerit in ariete uel in eius tri/plicitate & directus reges iuteē discordabunt & ri/xabunť. Et quando fuerit in aliquo ꝑdictoꝝ signo rum & non in aliquo anguloꝝ sed aspexerit ascen/dens faciēt homines delecta & robarias iuteē & ac cident mala & dāna sua i terris & ciuitatibus signo rum in quibus cadet lumen suū de.4.uel opposito ne. Et quādo mars fuerit āni dominus & fuerit in tauro & i triplicitate sua & in angulo ac directus si gnificat rixas & iterfectiones in hoībus. Et quādo mars fuerit in aliquo signoꝝ huius triplicitatis & non in aliquo anguloꝝ tamen aspexerit ascendens significat ꝙ dānum erit in terra signi in quo fuerit. Quando mars fuerit dominus āni & fuerit in tau/ro uel in eius triplicitate i aliquo anguloꝝ directus non dando uim suā saturno i hac triplicitate signi/ficat ꝙ erunt in climate occidentis & in arabia ma gnæ guerræ & multæ effusiones sanguinū & epidi miæ & mortalitates & forte morietur rex illo āno aut accidet ei malū grande. Et si cū hoc fuerit mars retrogradus erit hoc peius & magis affixū. Et scies ꝙ natura martis quando accidet ut in reuolutione āni aut in aliquo anguloꝝ & maxime i angulo ter ræ mouet guerras & lites ac interfectiones & effu/siones sanguinis inter hoies & si cū hoc fuerit in si/gno fixo erit fixū & durabile & si fuerit i signo mo bili significat ꝙ hoc mutabiť & remouebiť. Et si i signo coicessabunt lites & multis uicibus reuerten tur. Similiter si fuerit mars statioarius significat ꝓ longationē rei & fixionē mali. Et si fuerit ifortuna tus significat depssionē & minutionē & euasionē mali: & quando mars fuerit stationarius & habue rit participationē cū saturno significat iterfectiōes & destructiones & hoc erit i parte ubi fuerit mars de climate orientis uel occidentis meridiei uel septē trionis. Et peior & magis fraudulēta & falsa signi ficatio quā habet est quādo fuerit i introitu solis in ariete cadens ab angulis retrogrado exn̄te saturno reuertente lumen & posse suū super eū: qm̄ quando hæc cōstellatio acciderit significat destructionē uil/laꝝ p iterfectiones captiuatōes robbarias collectas & delectas & maxime si fuerit i reuolutione āni in geminis ac i medio cæli quia significat ꝙ erunt mul tæ iterfectiones & ꝙ multi homines suspendentur. Et si fuerit in ascn̄te uel in occidente significat absci sionē manuū & mēbroꝝ & mltas crudelitates i ho minibus. Aspice etiā in separatione martis quia si se parauerit se a ioue significat ꝙ lites erūt ratione ꝑpe tendi legē & pro rectis & ueris petitōnibus. Et si se parauerit se ab ifortuna significat ꝙ ille lites erunt pro delectis & petitionib⁹ iniustis. Et si fuerit dire cti cursus homies erunt firmi & fixi in lite. Et si fue rit retrograda significat ꝙ lis nō multū durabit & ꝙ mouentes eā erunt uiles ꝑsonæ & latrones & si/miles. & significat ꝙ tādē erunt uicti & dispgentur & fugient & erūt lites & iterfectiones magis firmæ & affixæ. Quando mars fuerit tardi motus & in si gno fixo significat hoc magnū laborē genti de pte ubi fuerit scd̄m posse signi & loci in quo fuerit in fi gura: quia si fuerit in ascendente significat multā ef fusionē sanguinis & peussiones & uulnera i corpo ribus hoium. Et si fuerit in scd̄a significat robbariā substantiaꝝ. Et si in.3. abscisionē progenierum & rixas & inimicitias etiā lites inter hoies. Et si in.4. e runt fortiter obsessi & inhibebunt eis uictualia. Et si in.5. robbabunť filii & coꝝ substātiæ. Et si.6. significat ꝙ furtiuæ leuabuntur & captiuabuntur ex eis & fient serui. Et si fuerit in.9. fugient de uillis & locis suis & dimittent res & terras suas. Et si in.10. reges & inimici facient eis malū & obedient & ser uiet aliis regibus. Et si in natura erūt fessi de lite & discordabunt & erunt uicti pro ista ratione & si in 12. de ipsis appodiabunt se inimici sui & facient ꝙ uoluerint de ipsis hæc hali abenr. in isto ca.13. Dein de in ca.22. ubi supra dicit ꝑdictus haly pronosticā re de guerris & cōbustionibus & ꝑlus ꝑ introniza tionē regis. d. aspice in reuolutione āni mūdi p intro nizationē intronizati primo a saturno qui est pars prima & a ioue qui ē ps scd̄a & quot grad⁹ & quot minuta fuerint inter eos nota. Similiter postmodū considera i quo signo est dominus medii cæli & re/ducas istos gradus ad ascensiones istius signi in quo fuerit & ꝙ inde exiuerit erit illd̄ quot durat āni uel mē ses aut dies. Et si fuerit in domibus uel in exaltatio/nibus suis erunt āni: & si fuerint peregrini in suce/dentibus erunt menses alioquin erunt dies. Simili/ter quando applicuerit marti & mars fuerit cursu uacuus non applicans saturno significat ꝙ milites mouebuntur contra illū intronizatū & uenient su per eū erecti & ex hoc accident ei tristiciæ & āxieta tes & forte capient eū: si eū hoc mars applicuerit sa turno significat ꝙ milites mouebunť cōtra illū ip/soꝝ nec coniungenť & nullus contra cum mouebi ť. Et si sol applicuerit ioui & Iuppiter fuerit uacui cursus nō applicans saturno mouebunť cōtra regē & ibūt sup eū populares hoies cū magna ratiōe & ex hoc accident ei tristiciæ & āxietates & penæ. Vn de si Iuppiter fuerit applicans saturno iungunť eo rū naturæ & dať sibi natura obediētiæ p naturā ap plicationis & cōtra eū mouebiť aliquis de populo nec ueniet sup eū de aliqua pte & si aliqs uenerit cō tra regē uincet rex & destruet illū. Et si sol nō ap/plicuerit nec marti nec ioui applicatione aliqua & applicuerit saturno significat ꝙ iste itronizat⁹ erit ab omni tristitia saluus & uincet omnes cōtrariato res eius & erit appodiatus & timebiť & eo fortius si fuerit cū hoc saturnus i sua domo lipidus & salu⁹

Et si sol separauerit se a ioue & applicuerit marti & post separationē eius a marte applicuerit satur/no anteꝗ̄ exeat illud signū i quo est significat ꝙ ali quis hō de natura regis uel de suo genere eleuabitur cōtra & ob hoc acciden t ei tristitiæ & penæ in uin

et rex & appodiabit se de eo & maxime si saturnꝰ cū hoc fuerit ī alia domo sua lipidus & saluus & si sol non applicuerit ad saturnū anteq̄ exeat illud signū in quo fuerit habebit iste itronizatus āxietates magnas & forte pdet regnū suū uel modicū remanebit. Et si mars separauerit se a ioue & applicuerit saturno sigificat ꝙ cū magno iure cōtra regē surget. Et si cū hoc Iuppiter applicuerit saturno obedient illi regi erecti & appodiabit se de eis: & si mars separatꝰ fuerit a saturno & applicuerit ioui significat ꝙ rex ille faciet aliquā molestiā alicui alto uiro ī tm̄ ꝙ fiet ei rebellis. Et si cum hoc Iuppiter applicuerit saturno obedient ille erecti regi & appodiabit se de ipsis & maxime si cū hoc saturnus fuerit ī aliqua domorū suarū lipidus adāplius. Tn̄ si cū hoc Iuppiter fuerit uacui cursus & ī suo uidelicet huic significat ꝙ iste itronizatus appodiabit se & fortificat̄ eiꝰ cā & faciet ꝙ uoluerit. Et scias ꝙ q̄stio & iudiciū in hoc est saturni & iouis qū primus eorū fuerit in domo sua ī medio cæli aut in septima uel in ascēte aut ī aliquo angulorū aspice si alius aspiciat eū uel sicut ante eū uel cōsidera quot ē īter eos & iste numerꝰ erit anni uel mēsis & nō aspiciet̄ in hoc quātū trāsierit de signo nec quātū remāserit ad exeundū de signo cōputabit̄ pro uno anno: & scd̄m hoc dabis saturno scd̄m locū eius & posse in figura & scd̄m ꝙ fuerit inter ipsū & iouē. Et dicit guilelmus si uolueris scire quāto tēpe regnabit rex uel quātū regnauerit iste qui fuerit itronizatus cōsidera quātū est iter solē & gradū ascētis & scd̄m illū numerū durabit ī regno suo ānis mensibꝰ uel diebꝰ. Et similiter scies a parte regis & est illa quæ accipit̄ a gradu iouis usq; ad gradū medii cæli & proicit̄ a gradu iouis & ubi finit̄ numerꝰ ibi pars illa. Vnde cōsidera in quo termino cadit pars ipsa. Et aspice dominū istius termini in quo loco est & si eū in ueneris ī domo uel exaltatione sua die ꝙ ille durabit quātū sūt āni minores istius plæ ānos cōpletos. Et si iste pla fuerit sub radiis ul' ifortuna aut in domibꝰ aut ī terminis ifortunarū aut retrogradus scd̄m numerū annorū suorū numerorū dabit menses uel dies. Et similiter cōsidera dominū domus uel dominū faciei & si fuerint directi motus & aspexerit illā domū ī termini ī quibꝰ fuerit pars regni iudica ꝙ rex ille uiuet quātū diximus. Et si uolueris scire quātū regnabit & quādo regnabit aspice ab angulo medii cæli usq; ad dominū anguli terræ & uide quot gradus sunt īter eos & scd̄m numerū graduū illorū durabit ānos dies uel mēses. Et si q̄stio fuerit quātū regnabit & usq; ad ꝙ tempꝰ erit hoc scd̄m illū uidel; nūerū. Et nota ꝙ qū mars fuerit a.10.gradibꝰ tauri usq; ad.10.gradꝰ leonis est orientalis & a.10.gradu leonis usq; ad.10.gradus scorpionis est meridionalis & a.10.gradu scorpionis usq; ad.10.gradus aquarii est occidentalis & a.10.gradu aquarii ad gradū.10.tauri est septētrionalis. Aspice ergo martē in qua parte harū fuerit & iudica ꝙ gens & dn̄s istius partis uicent & optinebūt in litibꝰ & hoc iudiciū est de dictis hermetis & cum hoc cōcordat alandus & alii sapiētes dicunt etiā ꝙ saturnus est lumen orientis & mars occidentis & si saturnus fuerit oriētalis uincent illi qui sunt de plaga orientali. Et si mars fuerit orientalis uincet occidētalis hæc in isto ca.22. Et ubi supra ca.75. dicit ꝓdictus haly qū scire uolueris durabilitatē regnantis accipe a dn̄o exaltationis partis fortunæ usq; ad eā dē ptē & quot fuerit īter eos da cuilibet signo mēsē unū uel ānū. Tamē qū scire uolueris durabilitatē regnātis ab hora suæ intronizatiōis apta ascn̄s & mediū cæli & extrahe hileg & alcocodē sicut fuerit inatiuitatibꝰ. Primo modo fac attazir ad gradus ascēdētis ut scias statꝰ sui corporis & fac attazir ad gradū medii cæli ut scias status sui regni & deferas hos ābos p reuolutiones donec secū informiā inuenias & tūc destructionē iudica. & si dānum fuerit p unū eorū nō p aliū iudica dānum in scd̄a illa nō plus ita ꝙ si ascn̄s applicuerit cū attazir cū ifortūis & ifortuniū fuerit forte iudica destructionē. Et si ifortunium fuerit puū iudica īfirmitatē ex opposito ꝙ si attazir gradus medii cæli dānatus fuerit in illo ascendente nō iudica dānū ī suo regno scd̄m dānū medii cæli tn̄ si ābo isti attazir dānati fuerint de sua destructione nō dubites. Et conuenit tibi cōsiderare ascn̄s legis & ascn̄s cōiunctionis maioris & applicationē attazir in reuolutione ad quadraturas ifortunarū in illis locis in illo tpe ī quo erit ascn̄s ꝙ annus significat. Quādo applicuerit ad signū applicatiōis erit ascn̄s ad quadraturā illiꝰ significationis & ad locū significatiōis & quot gradꝰ fuerit iter eos ad hoc determinabis rē. Et cōuenit etiā tibi qū scire uolueris regis durabilitatē ꝙ aspicias āno ī quo itronizatus fuerit ad quod signū fuerit applicatio āni & in quo.4.particulo ceciderit & ī quo gradu & termino & si sint in isto termino radii plæ in radice aut ī cōiunctione quæ fuerit ī pricipio illiꝰ regni siue certificet̄ hoc ī quarta siue nō certificet̄. Et aspice dominū applicationis ī illo āno & dominū partitiōis & gradū attazir quātū est inter eū & radios ifortunæ: postmodū aspice ī domo cuius planetæ est pars & quātū est inter eā & ptē scd̄am & primā si fuerit ī domo planetæ alti da cuilibet signo unū: & si fuerit ī domo planetæ iferioris & se aspexerint ābæ ptes minime mediū eiꝰ & de alio medio da cuilibet signo unū ānū: postmodū aspice in āno ī quo uolueris iudicare ad solē & ad dominū radicis q̄liter morant̄. Et si fuerint ifortunati iudica ꝙ tps erit uerificatū de tali re. & si tales nō fuerīt iudica scd̄m quod inueneris & uidebis. & qū scire uolueris quis regnare debet post eū aspice ī reuolutione āni ī quo regnatur. cui sol dat uim suā & si eā dederit domo quītæ iudica ꝙ erit eius filius. Et si eā dederit domo tertiæ iudica ꝙ erit eiꝰ frater. Et scd̄m hāc uiā iudicabis de natura domus cuius dn̄s soli dat uim suā. Et si eā dederit dn̄o domus filiorū & scire uolueris ī quo ex filiis remanebit aspice dn̄os triplicitatis domus filiorū & quē eorū iueneris maioris dignitatis in domo filiorū & si primus ibi habuerit ples dignitates iudi

ea ꝙ maior filius regnabit & si sc͠dus regnabit un⁹ ex mediocrib⁹ & si ulterius regnabit unus ex iunioribus. Et magna radix i hoc pro sciẽdo quis filioꝝ prius regnabit est ut aspicias quis eoꝝ habuerit in ascendẽte natiuitatis suæ dominũ domus filioꝝ patris & iudica ꝙ iste regnabit & hoc mõ i fratribus iudicabis hæc haly in isto ca.15. Deĩde i ca.15. ubi supra docet p̃dictus haly pronosticare de morte regũ dicens ꝙ qñ dñs medii cæli fuerit in signo i quo est applicatio radicis ãnoꝝ significat mortẽ regis. Et si mars eũ infortunauerit significat ꝙ iterficiet᷑. Et si applicationis signũ ifortunatũ fuerit & maxime per corp⁹ infortunæ significat mortẽ regis. Et si dñs signi applicationis fuerit i signo comuni significat mortẽ duoꝝ regũ in illa cõiunctiõe. Et qñ in signo medii cæli fuerit corpus infortunæ significat mortẽ regis. Et qñ dñs medii cæli fuerit cõbust⁹ aut i oppõne solis gradus per gradũ significat ẽt mortẽ regis. Et si fuerit in oppõne tñ trãsierit gradũ significat ꝙ accidet ei grauitas. Et si i hoc fuerit dñus medii cæli i signo cõi signifi. ꝙ morient᷑ i ista cõiũctiõe duo reges: & si acciderit ꝙ i reuolutiõe ãni significator regis igrediat᷑ cõbustionẽ signific. ꝙ rex illius climatis morie᷑. tñ si fuerit i principio intrandi sub radiis significat ꝙ accidẽt ei molestia & metus. Et si cũ hoc aspexerit eũ fortuna euadet ide. Et si transacta cõbustione fuerit i caliditate radioꝝ accident ei molestiæ & dolores & exibit de illis nisi fuerit ifortuna significat ꝙ res illa p̃lõgabit᷑ & erit fortis & periculosa de natura & significatiõe i qua fuerit ista ifortuna: & terminabit᷑ res a cõiunctiõne significatoris cũ ifortuna: silr̃ qñ infortuna aspexerit significatorẽ regis de oppõne uel q̃rto aut cõiũctiõe corpali erit rex i periculo mortis. Et si hoc fuerit ab angulo erit res qñ sigificator iste cõburit᷑ aut qñ ista ifortuna applicuerit ad locũ sigificatoris ut ad mediũ cæli uel ascñs nisi hñerit partitionem fortunæ i aspectu qa si ista fuerit fortuna minuet dãnũ ĩfortunæ sec͠dm naturã suã. Et aspice ad p̃lam significantẽ statũ regis & considera status suos quolibet die & indica per eũ statum regis de bono uel malo. Postmodum respice quõ respicit ille lunã: & sec͠dm hoc indica res & aliqua quæ cõtingẽt a parte populi de bono uel malo: cõsidera & quõ significator ille dat lumen suũ. & sec͠dm hoc indicabis res quæ accident populo de bono uel malo. Et qñ acciderit ut in reuolutiõe ãni mars fuerit retrogradus in tauro ũel in scorp̃. rex erit isto anno i periculo mortis: tñ si retrogradabit᷑ in aliquo istorũ signoꝝ post principiũ ãni significat ẽt piculũ. Sed prima significatõ forrior est. Et qñ acciderit ꝙ mercuri⁹ uel luna sit significator ãni aut regis & fuerit aspect⁹ ab aliq̃ infortunaꝝ silr̃ erit mala significatio regi qa nõ poterit se defendere ab aduersariis suis: & qñ ifortuna fuerit i ascñte aut cũ dño medii cæli significat ẽt periculũ regi & accidẽt lites & discordiæ. Et silr̃ ẽt significat periculũ & lites & retrogradatio ifortunæ q̃ posse habuerit i dãno ãni. Et qñ eclipsis fuerit in ariete uel ĩ leone significat mortẽ regis: & qñ sol fuerit cũ libra & caput cũ eo & luna eclipsat᷑ i ariete saturno exñte & in cancro significat ꝙ rex iterficiet᷑ uel erit intoxicat⁹ & fient ei p̃ditiões: & hoc erit ẽt qñ sol iunct⁹ fuerit cũ saturno i capricorno i isto ãno. Et dicit hermes qñ dñs medii cæli igredit᷑ combustionẽ significat mortẽ regis & maxime si applicuerit planetæ existenti in octauo uel i sexto uel de quarto quia tunc significat magnum periculum in isto ãno. Et silr̃ si applicuerit mars dñs prædictorũ domoꝝ existentibus in aliis locis & maxime si domini p̃dictoꝝ domoꝝ fuerit ifortunæ hæc ille ca. 16. Deinde ca.16. dicit p̃dictus haly considera qñ sol intrat primũ minutũ arietis & aspice ascñs in illa hora & loca plãgꝫ. Et si reuolutio fuerit nocturna aspice significatorẽ regis a luna & a parte sublimationis & a dño medii cæli & quẽ illoꝝ inueneris in angulo ille habebit uis ut sit significator regni & regis postmodũ si inueneris significatorẽ regis saluũ ab ifortunis & dãnis & saluum a dño suæ uidelicet octauæ & a dño suæ sextæ & a dño suæ .12. & a dño suæ septimæ & a dño suæ quartæ indica ꝙ rex euadet & erit isto ãno saluus. Tñ si iste significator fuerit ifortunatus & dãnatus p aliquẽ p̃dictoꝝ & aliqui dãnatoꝝ istoꝝ fuerit domini quartæ eiusdẽ ãni & dãnator fuerit mars significat ꝙ rex iterficietur isto ãno ab inimicis suis uel eũ reducent in carcerem hæc ibidẽ. Et i fine illius capituli octaui p̃dic͠t⁹ haly ꝙ qñ fuerit ĩ sublimatione alicuius regis saturnus in septima ab ascñte in reuolutione ãni mũdi significat ꝙ populus resistet eidẽ regi & litigabũt multis ãnis sec͠dm numerũ qui fuerit iter saturnũ & ascẽdẽs. Et ubi supra ca.18. dicit p̃dictus haly ꝙ hamar filius alpabã dicit qñ scire uolueris uitã regis ĩ reuolutionibus ãnoꝝ mũdi da ascñs reuolutionis populo & solẽ regi & septimã domũ inimicis populi & quartã fini caꝝ populi & nonã ab ascñte reuolutionis ãni da inimicis regis quæ est domus inimicoꝝ regis & pone dominũ substãtiæ populi sec͠dam ab ascendente & sic facies in aliis domibus & pone domũ substãtiæ regis undecimã ab ascñte quia est sec͠da ab ascñte & eius dñs & sol & domus solis sũt significatores regis postmodũ ĩspice dominũ octaue medii cæli qui est loc⁹ ascñtis regis quẽ aspectũ & q̃ applicationẽ habet cũ dño medii cæli & cũ sole. Et si aspectus aliquis nõ fuerit iter eos nec applicatio aliqua aspice si aliqs p̃la cõiungat lumia eoꝝ & si fuerit luĩs trãslatõ: uti si trãslatõnẽ martis & ueneris iter eos aut collectõnẽ & inueneris p̃lam illũ q facit trãslationẽ collectionẽ aspiciẽtẽ signum medii cæli mortẽ significat illo ãno. Et si nõ aspexerit ibi nõ significat mortẽ: & adiuua te i hoc cum applicatiõibus lunæ ad fortunas & ad infortunas. Et si fortunis applicuerit significat saluationem & si infortunis significat mortem & destructionem nisi aliæ significationes liberent eum: & hæc significatio lunæ est qñ habuerit aliquã partẽ in quo signo medii cæli p dignitatẽ dom⁹ uel exaltatiõis uel triplicitatis uel

faciei hæc ibi & in ca.19.dicit haliabenr.ꝙ tṗs mor
tis regis terminabit̃ ꝑ cõiunctionẽ significatoris re
gis cũ dño octauæ dom⁹ a medio cæli uel cũ sole uľ
ꝙ aspiciat eos de q̃dratura uel oppõne & ꝑ hoc ꝙ
dñs octauæ sit i hac cõiunctione uel i hac q̃dratura
uľ oppõne i signo ubi aliquã hẽt dignitatẽ & sit po
tẽs & nõ retrograd⁹ nec cõbustus nec occidẽtalis a
sole nec i casu exaltationis suæ & q̃n hæc cõstellatio
fuerit isto mõ tunc erit tṗs mortis regis hæc ibi. Et
ubi supra ca.16.uersus finẽ dicit p̃dict⁹ haly si uolue
ris scire durabilitatẽ regis cõsidera i suo regnatu &
aspice ꝓpinquiorẽ coniunctionẽ quorũuis plaꝝ q̃
fuerit añ uel post horã q̃ icepit regnare & aspice in
quo signo est illa cõiunctio aspice silr ꝙ signũ erat
ascñs ãni & cõputa a signo ascñtis usq; ad signũ cõ
iunctionis & da cuilibet signo annũ unũ & si ascñs
fuerit dom⁹ saturni aut ei⁹ exaltatio uel dom⁹ lunæ
aut ei⁹ exaltatio icipe numerũ signoꝝ a cõiunctiõe
usq; ad ascñs & da silr cuilibet signo ãnũ unũ & ici
pias ab illo ãno & ubi finiet numer⁹ erit termin⁹ ꝑ/
ditionis isti⁹ regni nisi enascerit ꝑ alias significatiões
& si ascñs reuolutionis ãni i quo est cõiunctio quã
p̃diximus fuerit aliquod signoꝝ q̃ sũt dom⁹ plaꝝ al
tioꝝ significat ꝙ illo ãno itronizabit̃ rex nou⁹. Et
si ascñs ãni fuerit dom⁹ saturni uľ exaltatio ei⁹ icipi
es numerũ a signo cõiunctiõis usq; ad signũ ascñtis
& dabis cuilibet signo unũ ãnũ nisi Iuppiter uel sa
turn⁹ fuerit i aliquo anguloꝝ uľ ꝑ t̃minũ uľ ꝑ exalta
tõnẽ q a si talis fuerit tũc erit nũer⁹ a signo ascñtis uľ
q; ad signũ coniunctionis dãdo unicuiq; signo ãnũ
unũ. Et si ascñs reuolutiõis ãni cõiunctionis fuerit
de signo domoꝝ plaꝝ ifirioꝝ aspice si cõiũcti fue
rint i tertia uel i nona domo aut q̃n cõiunctio pro/
prie acciderit i aq̃rio tũc erit appodiata & firma &
nõ timeas i ea de cã regis i suo dãno i quo fuerit nu/
merus q̃ diximus q accipit̃ a signo ascñtis usq; ad si
gnũ cõiũctiõis. Et de hoc dicit haly se ipsũ eẽ exptũ
hæc haly abenr. i illo libro.8.de guerris & cõbustio
nib⁹ & de regnoꝝ mutatiõib⁹. Si aũt uolueris ma
gis p̃cise ꝓnosticare de durabilitate regni & de mu
tationib⁹ ãnoꝝ & de durabilitate regũ i regnis suis
& de eoꝝ negociis & de eoꝝ motibus & ꝑfectũ a
pud ciues eoꝝ & detrimẽtis regũ & de aliis i q̃ cõti
gũt regib⁹ & ciuib⁹ eoꝝ respice tractatũ s̃cdm libri
albu. de cõiunctionib⁹ magnis in q̃ hãc materiã sa/
tis diffuse ꝑtractat. Et hæc dicta de hac materia ad
p̃sens sufficiãt cũ his q̃ tibi scripsi de mutationib⁹ re
gnoꝝ i tractatu primo hui⁹ sũmæ iudicialis differẽ
tia s̃cda. Et dicit messahalla i epla sua de cõiũctio
nib⁹ ca.4.ꝙ cũ p̃fuerit ãno mars uel saturn⁹ & non
aspexerit eos fortunæ significat multitudinẽ guerræ
& corruptionẽ i mũdo hæc messahalla ibidẽ. Et di
cit iohãnes ispalẽsis i suo q̃dripartito ꝑte prima ꝙ i
o i reuolutiõe mũdi sic iudicabis i cõiũctione uel op
põne imediate p̃cedẽte itroitũ solis i arietẽ inuenies
signũ ascñs & eius dñm & signũ in quo ẽ cõiũctio
uel oppõ & ei⁹ dñz & ẽt signũ ipi⁹ terræ & ei⁹ dñm
& s̃m hĩ iudicab. Nã si i ascñte uľ i loco cõiũctõis uľ
oppõis fuerit mars uľ dñs ascñtis uľ dñs ꝯiũctõis uľ
oppõis p̃dcæ faciet i fortũiũ d̃ maĩsita ut bellũ & la/
trocinũ & alia mala. Itẽ dic̃ ꝙ si saturn⁹ fuerit i si
gno hũanæ silitudis sig. inimicitiã iter hoẽs & pau
pes irasci regib⁹. Et si mars fuerit i signo hũanæ sili
tudinis sigifi. bella & sãguis effusionẽ mortẽ ꝑ ensẽ
& ignẽ: hæc ille albu.2.de cõiũctiõib⁹.dif.8.põit si
gnificatões saturni & martis i oib⁹ triplicitatib⁹ di
cens ꝙ cũ saturn⁹ fuerit i ariete i reuolutiõe ãni mũ
di uel i aliquo signo triplicitatis ei⁹: & ipse fuerit al
mutaz & dñs ãni directi cursus: & i angulo signif.
rixã iter reges: & si mars porrexit ei fortitudinẽ suã
signific. ꝙ plebs faciet rixã cũ regib⁹ & eo fortius si
fuerit i medio cæli. Et si saturn⁹ fuerit retrograd⁹ e/
rit remissi⁹ illo: sed i aliquo forti⁹. Et si nõ fuerit in
anglõ sed fuerit aspiciẽs ascñs directi cursus signifi.
angustias q̃s cõsequẽt̃ nobiles. Et si fuerit retrogra
dus & mars aspexerit eũ erit rixa & despectio. Et si
ceciderit ab eo mars erit min⁹ eo. Et si fuerit mars i
hac triplicitate & fuerit dñs ãni directi cursus & in
ãgulo hẽbũt reges iter se rixã i plib⁹ climatib⁹: & si
fuerit retrogradus erit forti⁹ ad hoc & signif. multi
tudinẽ deceptoꝝ & latronũ. Et si nõ fuerit i ãgulo
sed aspiciẽs & directi cursus signifi: iniuriã iter gen
tes & cõsequẽt̃ regiões signi i quo ẽ i q̃rto uľ oppo
sito aspectu nocumẽtũ. Et si fuerit retrogradus erit
forti⁹ ad hoc & nocibilius. Et si saturn⁹ fuerit i tau
ro uel i ei⁹ triplicitate & fuerit dñs ãni in angulo &
directi cursus significat illud rixas & bella i regioni
bus signi i quo fuerit: & si fuerit retrogradus signi
ficat bella & fortius si fuerit i medio cæli. Et si fue
rit lũa i signo tertio ab eo sigif. mortẽ regis: & si di/
rectio testificet̃ illud. Et si nõ aspexerit ascñs & fue
rint directi cursus: & mars fuerit cadẽs ab eo sig. ide
bilitatẽ mali & appitiõz bõi. Et si fuerit mars i hac
triplicitate & fuerit dñs ãni direct⁹ & i ãgulo sig. ri
xas & iterfectiões i hoib⁹. Et si aspexerit dñm ãni il
lã totã gentẽ & si aspexerit significator regis cõphẽ
det tñ illd̃ regnũ. Et si fuerit cõtinuat⁹ saturno erit
uehemẽti⁹ & lõgi⁹ ad hoc. Et si fuerit mars retrogra
d⁹ signif. ꝙ inimici ifestabũt regẽ cũ multo nocumẽ
to & rixa & effusione sanguinis: & si nõ fuerit i an
gulo & aspexerit ascñs & fuerit directi cursus cadẽs
a saturno signifi. diminutionẽ i oib⁹ q̃ p̃diximus nisi
ꝙ euenĩet terris signoꝝ aspicientiũ ipm nocumẽtũ
& si fuerit retrograd⁹ sigif. ãgustiã ciuib⁹ terris signi
ei⁹ & signi q̃draturæ ei⁹ ex latrõib⁹ & fortius cũ pul
sauerit saturno. Et si nõ aspexerit ascñs & fuerit di
recti cursus eadẽs a saturno signif. euacuatõnẽ a pli
b⁹ hoꝝ q̃ diximus. Et si fuerit saturn⁹ i geis uel i ei⁹ tri
plicitate & fuerit dñs ãni & i ãgulo directi cursus ca
dẽs a saturno signif. euacuationẽ a plib⁹ hoꝝ q̃ di/
xim⁹. Et si fuerit saturn⁹ i geis uel i ei⁹ triplicitate &
fuerit dñs ãni & i angulo directi cursus sig. rixas &
bella cũ mlta effusiõe sãguis: & si fuerit retrograd⁹
significat rixã regnm inter se detrimentũ eorum: &
eo fortius si fuerit i angulo q̃rto. Et si receperit dis/
positionẽ dñi medii cæli significat rixas & bella &
guerras eã regni & eius inq̃sitiões. Et si fuerit mars
in hac triplicitate & fuerit dñs anni & i angulo di/

recti cursus signi si. rixā & iterfectionē & bella & ef
fusionē sanguinis & erit illud cā iustitiæ & īq̄sitōis
ueritatis. Et si fuerit retrogradus sigificat q̄ illa bel
la erunt cā iustitiæ & cā pscrutandi illud q̄ non oꝫ
Et si nō aspexerit ascēs & fuerit directi cursus signi
ficat plēs combustiones & nocumenta ab ignibus:
& si fuerit retrogradus significat detrimētū hoibus
cā horū q̄ prædiximus. Saturnꝰ cū fuerit in cancro
uel ī eius triplicitate & fuerit dn̄s āni & i angulo di
recti cursus & aspexerit eū mars & ceciderint ab eo
fortunæ significat guerrā magnā & mortē i hoibus
cū multis cōstructiōibus & uiolētiis: & si continuē
tur ei fortunā minuet ex malo. Et si fuerit saturnus i
undecimo ab ascēte reuolutiōis & luna i ascēte re/
uolutionis & luna i ascēte cōtinuata ei timebit̄ su/
per regē. Et si fuerit retrogradus & mars aspexerit
eū significat mortē & destructionē i his q̄ fuerint in
terris illius signi & i.4. & i opposito eius. Et si fue/
rit cadēs ab aspectu ascētis & fuerit directꝰ & mars
cadēs ab eo significat apparitionē bōi & paucitatē
mali & multā securitatē. Et silr erit si trāsierit medie
tatē signi i cuius directo fuerit uidet̄ q̄ accident in/
firmitates ī qbusdā regionibꝰ istꝰ signi: sed erit eua/
euatio ab eis. Et si fuerit saturnꝰ retrogradꝰ & aspe/
xit se cū marte & fuerint fortunæ ab eo cadentes si/
gnificat q̄ nobiles incurrēt ab ifimis uiolētiā & mlt
tū mali. Et si fuerit mars in hac triplicitate & fuerit
dn̄s āni & i angulo directi cursus & nō porrigēs sa
turno significat rixas ī terra arabū. Et si fuerit retro
gradus & fuerit porrigens saturno signifi. iterfectiō
nes & effusiōes sanguinis ī multis terris & multam
mortē & timebit̄ sup regē & ita ī reuolutione si sol
testificet̄ ei illud. Et si nō fuerit i angulis & aspexe/
rit ascēs directi cursus & saluus a saturno significat
bella pluribꝰ ciuibꝰ & a pluribꝰ ciuibꝰ climatū remotio/
nē mali & quietē. & si fuerit retrogradꝰ cōsequētur
ciues terrarū regionū signi q̄ fuerit i directo eius in
q̄rto & i opposito eiꝰ nocumētū & iterfectionē &
mali ex parte regū & p̄cipue si fuerit i.11°. & si non
aspexerit ascēs & fuerint directi cursus saluus a sa/
turno significat debilitatē mali. Et si saturnꝰ fuerit i
angulo adueniet malū iter gētes & effundent̄ san/
guines multi & erit mors accidētalis: hæc albu. ubi
supra. Et dicit abrahā auenzoar iudeus in lib. de re
uolutionibꝰ annorꝫ q̄ derominus rex dixit se inue
nisse in lib. secretorꝫ. enoch q̄ p̄cepit semp eē cōie/
cturandū i reuolutiōe āni coniunctionē saturni &
iouis ī coniunctiōe i q̄ magna siue media siue mino
ri ad loca planetarꝫ ī introitu solis i arietē & respi/
ciendū est in quo gradu cadit fortitudo duodecimi
gradus planetæ malefici: uerbi gratia. Inuenimꝰ sa/
turnū in tauro super.14 graduꝫ. debemus igit̄ dare
quibuslibet duobꝰ gradibꝰ & dimidio unū signum
& aggregabunt̄ i manu uestra.5.signa & remanēt
adhuc unus gradꝰ & dimidius. dabimus igit̄ cuili/
bet gradui.12.gradus & exhibit numerꝰ usq; ad.18.
gradus lineæ. cū ergo saturnꝰ sit maleficus significa/
cabit q̄ malū accidet terræ: cuius signū ē.18. gradus

lineæ. Et scito q̄ fortitudo duodecimæ maior ē ī cō
iunctiōe magna q̄ ī minori q̄ ī reuolutiōe cuiuscū/
q̄ āni. Si aūt fuerit fortitudo duodecimæ plæ beni
uoli eueniet terræ bonū. Et si iungant̄ & fortitudi
nes malefici qdē plæ & būfici in signo terræ cuius/
uis cōicat̄ qs eorꝫ ē fortior & eius fortitudo magis
se ostēdet q̄ alterꝰ q̄ autē horꝫ sub radiis sol fuerit
nihil hēbit fortitudinis. Itē q i domo cadenti fuerit
respectu signi terræ silr fortitudinē nō hēbit: ampli
us uidelicet iste qui fuerit i domo sui casus aut sui de
trimenti: aut si sit retrogradus. Et debes considera/
re ī quolibet āno & p̄cipue ī āno coniunctiōis. Nā
iste significat fortius esse si inquē dn̄ꝫ signā terræ .s.
septimæ domus inueneris significat q̄ bella erunt
super terram illam & eo magis si mars aspiciat.
Quod si de planetis superioribꝰ fuerit aliquis do/
minꝰ signi nō debes malū iudicare sup terrā illā sed
iudicabis q̄ cadet i angustiā & destructionē & nō
magis nisi retrogradus fuerit tūc enī debilitaret̄ eiꝰ
fortitudo & eo peius si fuerit sub radiis cōbustiōis
Si autē fuerit dn̄s domus septimæ i signo ascendēte
indica q̄ ipsi inimicos uincēt & eo magis si de īfe/
rioribꝰ fuerit plētis. Si uero fuerit cōnexio inter do
minū signi terræ & dominū domꝰ septimæ ab hoc
respice si fuerit in cōiunctione aut iter ipsos, fuerit a
spectus & cōiūctionū qs eorꝫ fuerit fortior & sic iu
dicare debes. Sedm aspectus enī iudicabis. Nā si in
ter eos fuerit aspectus inimicitiæ uidelicet aspectus
quartæ uel oppō cōmouebunt̄ bella inter illos. Et
si aspectꝰ fuerit amicitiæ erit iter eos pax. Et si alter
malorū fuerit i angulo anglorū signi terræ erit hæc
mala significatio terræ. Similiter quoq; iudicare de
bes si fuerit in signo ascendente. significat enim hoc
malū hominibꝰ in corporibꝰ suis: & si fuerit in do/
mo decima sigificat malū euenire regi suo. Et si fue/
rit i septimo significat malū incolis terræ & illiꝰ na
turæ debelimus ipsos ab īpugnātibus. Quod si fue
rit stella benefica i uno angulorꝫ iudica bonū. si au
tē fuerint in angulis beneficus & maleficus conside
ra quis eorꝫ fortior fuerit & fortitudo sua se mani/
festabit magis. Et dicit enoch quidē antiquꝰ .s. her
mes q̄ saturnus significat super senes & agricolas.
Iuppiter super religiosas & indices. Mars sup prin
cipes & homines bellicosos. Sol super reges & ue/
nus super mulieres. Mercurius super sapiētes & scri
bas & iuuenes & luna supet cōmunitatē hominuꝫ
Et sedm q̄ isti planetæ fuerint in reuolutione anni
erit de isto q̄ significant: hæc abraham ibidem.
Et in illo ca.10. ubi supra dicit abraā considerandū
est ad locū martis in omni reuolutione āni si fuerit
cū saturno uel cū ioue aut in aspectu.4. uł opposito
ab ipsis tunc enim renouabuntur bella p mundū &
hoc erit quando perueniet signū coniunctionis ad
locū martis uerbi gratia ponamus q̄ ī reuolutione
anni sit Iuppiter in.10. gradu tauri saturnus in.13,
Mars uero in ariete super.26. gradū & coniunctio
sup.14. gradū tauri tūc dabimus cuilibet signo ānū
unū & ī āno.12. p̄ueniet signū cōiunctiōis ad locū

martis & iā diximus q̄ fuerat sup arietē: tunc ergo
principiū anni incipit i.14.gradu.arietis. Mō que
ram⁹ q̄ sit pportio.12 ad.13.& sūt duæ.5.ptes: ergo
ad duas q̄ntas āni duodecimi cōiūctiōis saturni &
iouis minoris erit actio magna i terra qualibet cu/
ius signū est.26.gra.arietis aut unus angulorū eius.
Cōsilr quoq; aspice in reuolutione anni ad sciēdū
loca plagæ quali ui ipsi aspiciant signū arietis q̄ est
signū profectionis: & hoc mō iudicabis p̄ plas siue
fuerint boni siue mali: hæc abrahā. Et debes ēt ob
seruare regulas istas cū uolueris pronosticare de ac/
cidentib⁹ mundi p cōiūctiōes magnas. Et posteri
us in eodē cap.10.dicit abrahā q̄ messalla ait semp
cōsiderandū eē ad locū lunæ i principio āni hora q̄
separat̄ a cōiunctione solis uel ab oppōne utra ba
rū fuerit ante itroitū solis i arietē. Et si ipsa se tūc cō
iungat cū stella malācolica aut aspectū cū ipa habue
rit significat malū i mundo. Et si cū bōa stella signi
ficabit hoc sup bonū & saturnus in isto casu signifi
cat rancores & turbatiōes & locoꝝ destructiones.
Iuppiter uero significat pacē tranquillitatē cōfidē/
tiam & bladi copiā. Mars signifi. pugnā & bella &
motus hominū de loco ad locū. Venus signifi. de/
lectatiōes & cōcupiscentias & magis i locis signi i
quo ipsa fuerit: & mercuri⁹ significat officia scriba
rū & sapientū & mercatorū: hæc abrahā ibidē. Et
ubi supra ca.15.dicit abrahā q̄ semp cōsiderandū ē
ad martē i reuolutiōe āni. Nā si oriētalis fuerit a so
le & habuerit potestatē supra signū ascētis quæcū/
q; potestas fuerit i uno anguloꝝ ascēdētis tūc sign.
sup bella & effusionē sanguinis & eo forti⁹ si fuerit
i signo humanæ formæ. Et si dn̄s signi puintiæ seu
regionis aspexerit signū ascētis tunc erunt salui ho
mines isti⁹ regiōis. Et si nō erit cōtrariū. Si āt fuerit
occidētalis a sole & fuerit in signo figuræ humanæ
hoc significat bella. Sed timor & suspitio maior e/
rit q̄ sanguinis effusio. Et si fuerit mars i reuolutiōe
āni i domo cadente aut retrogradus quiescet terra a
bellis. Et mars uel saturnus i reuolutiōe āni si fuerit
i signo figuratiōis humanæ significat sup turbatio
nes & rixas. Et si fuerit oriētalis mā festabūt magis
hoc q̄ significāt: & si aspexerit alter alterū aspectu
q̄rto uel opposito & uen⁹ & iuppiter n̄ secoaspexe
rit nec aspexerit istos: hoc signifi. sup magnū malū
hæc abraham ibidē. Et ubi supra ca. penulti. dicit
abrahā q̄ in reuolutiōe āni semp debes īspicere ad
12.coniunctiōes plagæ: & postq̄ sciueris cōiunctio
nē stellæ uel plæ quæcunq; sit sic iudicare debes rem
oēz sup quā significauerit stella illa. Si quidē fortis
fuerit ex parte solis & ex pte grad⁹ ascētis & ex par
te dignitatis i loco suo cognosces oēm rē scd̄m quā
sup eā significabit: & ecōtra si fuerit i domo casus
aut detrimēti sui & magis si fuerit cōbusta a sole uł
retrograda & scd̄m aspectus bonaꝝ stellarū & ma
larū sic iudicare debes. Et dicit abrahā q̄ ipse exp
tus ē multis uicibus q̄ sol significat sup christianos
& saturnus sup philisteos & mars sup saracenos. Se
cūdū hoꝝ ergo fortitudinē i anni pricipio iudica/
bis. Et dicit abraham omni āno quo lunā fueneris
i aspectu opposito a sole aut i aspectu quarto hoc q
dē significat rebellionē sup regē i omni regione ubi
luna fuerit significatrix. Et iquit alendruzagar cōsi
dera dn̄m signi ascēdētis i principio reuolutiōis an
ni: & almutaz.1.p̄sam qui habuerit dignitatē i ascē
dēte gradu. Quod si fuerit duæ almutaz uel.3. aspi
ce aspicietē ascēdēs & sup istū sustenteris. Si autem
fuerint plēs qui aspexerit aspice illū q habuerit plu/
res dignitates in gradu ascēdentis & fac queādmo/
dū facis i natiuitatib⁹. Et si fuerit almutaz in gradu
ascēdētis siue i signo ascēdētis hoc significat gaudi/
um & sanitatē corporū hoium istius loci. Si aūt ibi
dē combustus fuerit significat ignē & mortalitatē.
Et si fuerit i domo secūda & fuerit in bono loco si/
gnificat luciū hoib⁹ istius loci & si cōbustus fuerit a
sole significat q̄ coꝝ principes cōdēnabūt eos. Et
si fuerit fortunat⁹ i tertia multiplicabūt̄ pueri & fi/
lii. Et si fuerit i.4.multiplicabūt̄ somnia. Et si in.5.
multiplicabūt̄ peregrinatiōes. Et si i his fuerit ipe/
dit⁹ cōtrariū iudicabis. Et scd̄m hanc uiam iudica/
re potes i reliq̄s domib⁹ ad aspect⁹ aut semp itendas
hæc abrahā ibidē. Et dicit albu. i li. expimētorum
uersus finē. Cū sciueris sigificatorē sup cē rusticorū
manifestabit significator regis q̄d accidet eodē an/
no i regno eius: & scito hoc ex receptiōe plaꝝ ad i/
uicē p lumina eoꝝ uel p radios suos & per casus ca
dioꝝ suoꝝ i.12.domib⁹ circli: & scito q̄d fit i ipsis
signis ex climatib⁹ & terris & ciuitatibus ut pateat
tibi eorū destructio atq; aptatio per radios maloꝝ
inimicantiū atq; cōtrarioꝝ & per radios malorū
amicantiū: & silr per radios fortunaꝝ amicantiū
uel inimicantiū et dic scd̄m amicitatē eorū atq; ini
micitatem erga domos. Nam fortunæ cum paci/
ficatæ fuerint significant multitudinē bonoꝝ cum
fuerint inimicæ significāt paucitatē boni. Et simili/
ter mali cum inimici fuerint domibus significāt mł
titudinē mali. Deīde aspice q̄d sit unicuiq; signo ex
terris in oriente & occidente. Cum fuerit signum i
peditum in occidente significat damnum in parte
occidentis: & si fuerit impeditum in oriente signi/
ficat impedimentum in terris orientalibus. Et si fue
rit impeditum in medio cæli significat impedi/
mentum in terris quæ sunt in oriente & occidente:
& proprie in terris uersus septentrionem & meri/
diem. & parte.s.martis & ueneris & in terris ethio
pū: hæc albu. Per hæc ergo quæ dicta sunt in hoc
capi. patet qualiter sit pronosticandum in reuolu/
tionibus annorū mundi de guerris & bellis & com
bustionibus. Et scito q̄ oportet te considerare simi
liter omnes regulas prædictas pro maiori parte ad
pronosticandum de guerris & combustiōibus per
itroit⁹ quartarū āni. Et dicit albu. i suo lib. experi/
mentoꝝ circa pricipiū i isto ca. ubi loq̄t de reuolu
tiōe q̄rtaꝝ q̄ debes īspicere ascēs āni si fuerit signū
fixū erit sigificatio dn̄i āni uł is ab initō usq; ad finē
ei⁹: & meli⁹ si fuerit dn̄s ascētis i signo fixo & recu/
perabis in hoc reuolutionē quartarū. Si autē fuerit

signū cōe erit significatio eius ad medietatē āni primā: & oportet te reuoluere aliā medietatē ad itroitū solis i primū minutū libræ: fortiusq; erit ad hoc ut sit dñs ascētis i signo cōi. Et si fuerit signū mobile erit sigificatio dñi āni. ad primā q̄rtā āni & oꝫ te reuoluere q̄rtas ad itroitū solis i itia signoꝝ mobiliū. Et forti⁹ erit ad reuolutōnē q̄rtaꝝ ut sit dñs āni i signo mobili. P⁹ hoc q̄re significatorē i oī reuolutiōe sic dixi tibi: & aspicias ad hoc quēadmodū aspicis ad sigificatorē dñi āni & fac pticipē dñm āni cū significatore scđ'oi q̄rta uel i medio. Cūq; hoc sapięter fecer̄, scito fortitudinē dñi horæ & ptē fortunæ ac dñm ei⁹ & pspitatē eē eoꝝ: q ꝑ ps fortunæ & dñs ei⁹ auxiliāt dño āni & significatori regis. Scito ergo cōiūctōes eoꝝ cū plis & sepatōnē eoꝝ ab iuicē & aduētū eoꝝ ad iuicē i domib⁹ & aspectib⁹. Intellige opa eoꝝ ꝑ casus & ꝑ eorū loca: & cōnsice substantias eoꝝ signoꝝ atq; domoꝝ suaꝝ & qui uincit ex receptiōe & natura: & cognosce esse significatoꝝ. Et scito casum eoꝝ ad iuicē ꝑ diuersitateꝫ uel concordiā uel alligatiōnē aut cū receptōe: & sic ꝓnsticabis scđm albu. ubi supra de guerris & cōbustiomb⁹. & silr de aliis accētib⁹ mūdi ꝑ itroitus q̄rtaꝝ āni. Et scito ꝙ si i itroitu q̄rtæ āni plæ significātes guerras & cōbustiōes cuiusmōi sunt saturn⁹ & mars & mercuri⁹ aliqs cū cōiūct⁹ fuerit marti uel aspiciat ab eo si iste uel aliqs eoꝝ & ꝑcipue mars dñet eo mō quo dictū ē frequēter i aliis distīctōibus ꝑcedētib⁹ hui⁹ lib. significabunt lites & guerras & cōbustiōes: & q̄nq; ꝓlia in illa quarta anni si cū hoc aliqua cōiunctio magna uel alicui⁹ eclipsis luiariū q̄ habuerit significationē sup illa. 4 hæc eadē significauerit: uel saltē si itroit⁹ āni significauerit hæc eadē. & eo forti⁹ si ꝑdicti plæ dñatores fuerint in signis & in ptib⁹ cæli significātib⁹ guerras & combustiōes & silia. Signa uero significātia uel ꝓmouētia ad cōbustiōes & lites & guerras sūt signa ignea & oīa signa formæ hūanæ. Nā scđm messal. & albu. & haly habent. i locis ꝑallegatis q̄si ubiq; cū significatores guerraꝝ fuerint i his signis forti⁹ significāt guerras & cōbustiōes & lites & ulr oēs ptes cæli. Et oēs stellæ fixæ calidæ & siccæ quæ sunt cōplexionis igneæ sunt de cōplexiōe & de natura martis. Et addunt i significatione guerraꝝ & cōbustionū, cū ꝑdicti dñatores & ꝑcipue mars fuerit i eisdē partib⁹ cæli seu cū eisdē stellis fixis cōiuncti. Et scđ'ꝫ sententiā ptole. & hali. 2. q̄dripti ti. ca. 11. extremæ ptis signi arietꝫ ex ꝓprietatib⁹ stella ex fixarū q̄ i eis sūt cōburūt & mortalitatē gignūt & sunt de natura martis & ptes arietꝫ septētriōalis silr calefaciūt & destruūt & sunt de natura martis. Tauri uero signū duas cōplexiōes significat: sed tñ ad caloris significationeꝫ ꝓcliui⁹ ē. Et partes eius extremæ quæ sunt circa aldebran sunt igneæ & de natura martis. Geminoꝝ uero ptes meridionales sunt de natura martis igneæ cōmburētes. Et consimilis complexionis sunt partes meridionales cācri: Leonis quidem signū calorē efficit & eius partes præcedentes aerē calidūꝫ & turbidum & mortalitates annunciant & sūt de natura solis & martis. Et eius septentrionalia sunt de natura martis & est igneum: & eius partes septentrionales comburunt & sunt de natura martis. Et ultimæ partes sagictarii sūt igneæ & de natura martis. Et principia capricorni cōburunt & destruunt & sunt de natura martis. Et septentrionalia aquarii comburunt & sunt de natura martis. Et ultimæ partes pisciū similiter comburunt & sunt de natura martis: hæc ptolemę⁹ & hali ubi supra. Et debes ēt uidere i distinctiōe. 6. tractatus primi huius libri quæ stellæ fixæ in cælo sint cōplexionis igneæ & de natura martis. Nam istæ addunt in significatione guerrarū & combustionū & si coniungunt eis planetæ sigificatores guerrarum prædicti & præcipue si iungat eis mars & fuerit dominus anni aut quartæ. Et hæc omnia debes obseruare in reuolutione anni mundi & in introitu quartæ anni. Et dicit haly habenragel. libro. 8. cap. 9. Quādo saturnus fuerit dominus alicuius quartæ anni & eū inueneris i aliquo loco angulorū martis significat grandes interfectiōnes & lites magnos & uincēt illi qui fuerint de partitione saturni & de terris & ciuitatibus quæ fuerint de partitione signi in quo fuerit saturnus. Et quando iuppiter fuerit dominus quartæ uel alicuius temporis significat saluationē quietem & securitatem istius climatis: nec accidet interfectio ibidem nisi aliqua grauitas. & saturnus adiuuat iouē in locis quæ habuerat partitionē in dominio. Quādo mars fuerit dominus quartæ uel temporis & habuerit aspectus quos prædiximus cum saturno, & fuerit remotus ab aspectibus iouis & applicuerit saturno. accident illo tempore dāna & metus, rixæ & tristitiæ multæ & accident hæc in terris & in climatibus ubi habuerit dominium signum in quo fuerit mars: tñ si cum hoc acciderit ꝙ iuppiter sit i aliquo angulorum martis minuentur he significatiōes: & si aliquæ harum occasionū acciderint non erit metus præter q̄ iuppiter aspexerit ibi. Quando sol fuerit dominus quartæ uel alicuius temporis in signo i quo fuerit appodiatus & habuerit dignitatē significat aptationem quietem & pacem & multū bonuꝫ in illo tempore. tamen si fuerit infortunatus ibidem a marte significat multas grauitates & multa dāna nobilibus & sapientibus & altis hominibus & labores & tristitias ratōe litis. Et si iuppiter fuerit in loco quo prohibeat dāna martis remouebuntur he significationes. Quādo uenus fuerit domina quartæ & mars ab aspectibus suis fuerit remotus significat gaudia & paucas rixas & nulli malū fiet in illa quarta. Et quādo mercurius fuerit dñus quartæ significat ꝙ hoīes habebunt nouas legationes & ꝙ rex habebit nouum in terra appropriata: mercurio & ueniet rex de altera terra. Et quando luna fuerit domina anni & eam appodiatā & fortunatam inueneris iudica ꝙ non erunt interfectiones nec aliqua mala in illa quarta: tamen si fuerit infortunata & damnata a marte: iudica

ꝙ accident interfectiões & multa mala scd̃m naturã signi: & eo fortius erit scd̃m posse ꝙ hẽbit mars super lunã & qñ ĩ introitu solis ĩ arietẽ non ĩueneris aliquẽ planetam aptũ ut sit dñs q̃rtæ da semp ptẽ marti & dominiũ in introitu solis in arietẽ & iudica q̃rtã scd̃m suũ locũ & potentiã si aliũ dñm non poteris habere. Et sic fac de luna in ĩtroitu solis ĩ libram & sic fac de saturno in itroitu solis ĩ capricornum. Et hoc facies qñ nõ habueris planetã aptũ ut sit dominus q̃rtæ: hæc hali habenr. Et dicit aomar in fine lib. noue iudiciũ ꝙ luna ĩ almeruahl delata & plãeta in .12. sed aquatico constituto dũ tñ infortuna sub terra existẽti applicet pestẽ & terremotũ in eadẽ regiõe descendere portẽdũt. Luna rursũ delata infortunata sub terra applicãs in signo igneo duobus locis eadẽ hora in eadẽ regione exustionẽ minat. Luna tunc delata & ĩ austrũ descendẽs in circulo in libra in quã discurrẽs aut ĩ scorpiõe tã luie q̃ cõputo decrescens numero qdẽ minuet quotiens nocte & die minus q̃ mediũ icedat cursũ fortunarũ ĩ aspectu priuata exustionẽ aut quodlibet genus pestis eidem urbi ĩminere testat: nõ ibidẽ est ergo morandũ qñ corruptio ĩ plurimas labit regiões. Hic rursus ẽ aduertẽdũ qñ utriusq; infortunæ cũ cauda ĩ ariete cõuentus pecora corrũpit & principib⁹ & optimatibus aduersat: & hoc mõ iuxta signorũ ordinẽ & situm. Sol tũc in arietẽ igressu deprehenso quecũq; stella orientalis reperit ãni ducatũ uẽdicabit. Orientalis nãq; iuppiter oĩa ad salubrẽ & optimũ reuocat statũ. Mars uero gladiũ & bella & ignominiarũ & metũ & q̃ sũt hui⁹ generis complectit. nã ab hoc speculatiõis genere desistẽdũ quotiẽs singl'as ãni q̃rtas sol ĩgredi festinat. Nã stella q̃ oriẽtalis fuerit ipsius q̃rtæ ducatũ principalr fertur. Prioq; semp notãdũ ẽ solis & lunæ stat⁹ uel applicatio & ꝑ stellarũ habitu ubiq; iudicandũ: hæc aomar. Ex ꝑdictis ergo patet q̃liter sit ꝑnosticãdũ de guerris ꝑlijs & cõbustionib⁹ & litib⁹ scd̃m reuolutiões ãnorũ mundi & ꝑ introit⁹ q̃rtarũ ãni: & oportet te obseruare regulas pri⁹ positas de reuolutionib⁹ ãnorũ ad ꝑnosticandũ ꝑ introit⁹ q̃rtarũ ãni de accñtib⁹ ꝑdictis &c.

¶ Capitulũ .3. de signis pronosticis guerrarum & combustionum.

Modo restat ponere signa ꝑnostica guerrarũ & cõbustionũ & ꝑliorũ. ¶ Dicit itaq; ptole. 2. q̃dripartiti. ca. 9. ꝙ in reb⁹ futuris usib⁹ colorũ hora eclipsis & eorũ q̃ circa ipsa uident sũt ea q̃ uocant hada. siue halo & uirge & his similia nobis obseruare conuenit. Itẽ conuenit ut caudatas stellas quæ hora eclipsis uel alicuius alterius temporis apparuerint: obseruemus necnon & alia futura uniuersalia ut sunt ista quæ uocantur pertica & cornu & imperfectus & his silia quarũ naturæ martialib⁹ & mercurialibus nullus assimilant prælia & cõbustiones & q̃litates q̃ res moueri faciũt & accñtia q̃ ꝑ eas accidunt. Et dicit frater q uocat se ꝑscrutatorẽ ꝙ cũ scd̃æ stellæ ĩ aere cõglobantur & fortiter petunt supiora & materia hominũ & aialiũ sũt tenera necesse ẽ corũ corda leuari & eleuatio ẽ nolle subiici sed poti⁹ dominari: unde fiũt prælia & seditiões. Itẽ dicit ut supra cũ stella fiet: uide in quo ẽ mars uel saturnus per quẽ fit .i. considera regionẽ & partẽ eius scd̃m partẽ grad⁹ plæ: & ubi supra apparebit stella ibiq; erit effectus. uerbi gratia. qñ fuerit coniunctio iouis & martis ĩ exaltatõe pticulari ĩ .3. gra. cancri. ãno. 1313 apparuit stella cũ cauda multa & appuit ĩ loco qui sibi corrũdet. s. in scocia & in parte septẽtriõali angliæ. Et q̃a mars tũc fuit retrogradus traxit scd̃m motũ suũ stellã cauda ꝑcedẽte & mouebat a parte oriẽtali boreali ad ptẽ occidẽtalẽ australẽ: ideo necesse fuit ĩ cõflictu a scotis ãglicos uĩci. Et eni terra scotiæ respectu angliæ ĩ situ oriẽtali boreali: hæc frater. Et debes hic recitare ea q̃ tibi recitaui de dictis eiusdẽ fratris ĩ distinctiõe .11. huius lib. capi. 3. & scd̃m ptole. ubi supra Si signalia in aere apparẽtia circa lũiaria hora alicui⁹ eclipsis luiaris uel si caudatæ stellæ aut aliæ stellæ scd̃æ ĩ aere appẽtes hora eclipsis ac hora alicui⁹ cõiũctõis magnæ uel alicui⁹ tpm reuolubiliũ fuerit coloris nigri uel uiridi ea q̃ saturni naturã imitari diximus significabũt. Et si ꝑdicta signalia ad rubedinẽ significabũt ea q̃ sũt de natura mercurii. Sed ꝑut ostẽsũ supra ĩ duob⁹ ca. ꝑcedẽtib⁹ hui⁹ distinctõis iuxta sniam ptole. & albu. & aliorũ. Saturn⁹ mars mercuri⁹ guerras & cõbustiões & ꝑlia significãt. signalia ergo ĩ aere ꝑdicto mõ appẽtia & ꝑdictis mõis colorata: hæc eadẽ sigĩficabũt. Et dicit hali ꝙ oĩa talia signalia fiũt ex fumo cõbusto, & mouẽt spũs ad malũ. Itẽ scd̃m ptole. ubi supra cũ ꝑdicta signalia ĩ ꝑdictis tpib⁹ appẽtia fuerit coloris albi ea q̃ sũt ex natura iouis sigĩficare dicũt: & si aurei coloris extiterit ea q̃ ueneri naturã seq̃nt indicabũt Sed ꝑut ostẽsũ ẽ ĩ duob⁹ ca. ꝑcedẽtib⁹ imediate iuppiter & uen⁹ significãt qetẽ & pacẽ & trãq̃llitatem & oẽ bonũ. Signalia ergo sic appentia hæc eadẽ significabũt. Et dicit ptol. ꝙ si signalia ꝑdicta q̃libet unã ptẽ luiaris uel eorũ q̃ circa ipm sunt: occupauerit ĩ ea pte solũmõ q̃ ẽ ĩ directo ptis illi⁹ ĩ q̃ iste color appuerit accñs futurũ eueniet. Si ãt color iste totũ corp⁹ lũiare uel eorũ q̃ circa ipm sũt ãplexabit in maiori pte regimẽ cõcordãtiũ sed cũ dño signũ accidere debet accidens futurũ. Qualr scire debes ubi eueniẽt accñtia sigĩficata ꝑ ꝑdicta signalia & qñ & q̃diu durabũt & cuiusmõi accñtia eueniẽt & ĩ quo genere rerũ appebũt. Patẽt hæc oĩa satis diffuse ĩ tractatu prĩo hui⁹ lib. distinctiõe .11. ca. 3. scd̃m sniam ptole & hali. Et dicit hali ubi supra ꝙ signalia q̃ uocant haste & nubilis nigri & spissi & illud quod assilat lacui aq̃ & oĩa talia q̃ fiũt ex fumo sicco uincit in quolibet eorũ sicca natura & cõuenit ut significatio hui⁹ cõcordet cũ natura martis & mercu. i litib⁹ & guer. & cõbustiõib⁹ & ĩsidus & furtis: & his q̃ mouẽt oẽm spũm ad malefaciẽdũ & in aliis q̃ dixit ptole. de natura martis & merc: hæc hali ibidẽ. Et dicit ptolemæus in centiloquio propositõe .100

q alnabezit & scintillationes stellarum significant siccos uapores quæ si diuulsæ fuerint in omnes partes significant diminutiones aquæ .s. siccitaté & turbationé aeris et exercit⁹ uehemétes ad illud clima regrétes regnű isti⁹ climatis. Et si stellæ habétes multos crines fuerint appentes i angulo ex águlis regni uel regis morieť rex eiusdé regni ae hő potens in eo & si fuerit in succedéti ab angulo ei⁹ thesauri destruentur & mutabit consiliatores. Et si cadentes ab angulis multiplicanť carceres & infirmitates & mors subitanea & accident detriméta hominib⁹ illius climatis & eorű consilius. Si uero apparuerit cometa habens comá uel caudá magná insurget contra regem aliquis inimicus uel proditor uel hereticus. Et si uenerit cometa illis ab oriente ad occidens, hostis ueniet de longinquo. Si auté uenerit de occidente i oriens erit hostis de regno isti⁹. Et secd҃ hali ubi supra. Stellæ cű caudis sunt nouė: quarű prima diciť ueru. secunda tenaculű. tertia pertica. quarta miles. quinta dominus asconæ. sexta matuca seu aurora. septima argétű. octaua dicitur rosa. & nona nigra. quarű quattuor primæ assilanť stellis & omnes significant bella & timores & magnos euentus i műdo & ex calore earű cognoscetur malű futurű & ex natura signi in quo apparuerint prius aliqua earű scietur quando illud malű eueniet. Et si apparuerit in oriente erit cito. Si uero apparuerit in occidente tardabitur. Et hæc omnia uidelicet quádo apparebit effectus signatus per signale: & ubi & in quo genere rerű & qądiu durabit magis expresse patent in tractatu primo huius libri distinctione.11. cap.3.

Et secd҃m hali ubi supra. illa cometa quæ diciť miles est ex complexione ueneris & é magnus ad modű lunæ & habet crines & radios infundit retro se & peragrat.12. signa quæ cum apparuerit nocebit regibus & potentibus hominibus. & surgent homines in mundo qui uolunt mutare leges antiquas & adducere res nouas: & peior significatio operis est ex parte caudæ. Domin⁹ asconæ est ex complexione mercurii: & est ceruleus & paruus & cauda eius est longa & in parte qua apparuerit cauda eius significat morté regű & guerras. Matuca é rubea & hét caudá longá rubeá & nó tantá quátá dominus asconæ & é ex cőplexióe martis quæ qn҃ apparuerit in oriéte capite inferius significabit famé & ignes & cőbustiones & guerras & pcipue i terra babiloniæ & i terra arabű & i egypto quousqꝫ applicet ad occidés. Et illa q̄ diciť nigra est ex natura saturni: & eius color est magis ceruleus q̄ niger: quæ qn҃ appuerit signifi. mortalitaté multá & decollatőne᷑. Et illa q̄ diciť rosa é magna & rotűda & hét facié ad modű hoís & color é ut color argéti cű auro mixti, quæ qn҃ appuerit signifi. morté regű & diuitű & mutabunť res mundanæ & ueniet & succedét illis res meliores. Et illa quæ diciť ueru é horribilis aspectu & uadit prope solé & signifi. mortem regű & diuitű. Et q̄ ptica diciť hét grossű radiű & & significat paucitaté aquarű & defectű ánonæ: & si cőiuncta fuerit alicui plaꝫ signifi. aliquid præter hoc. Ná si iungať marti signi. guerras q̄ plimas & mortalitaes p gladiű. Et si coniuncta fuerit saturno erit mortalitas grauis: & si cű ioue fuerit qcqd ipsa sigificabit i regib⁹ & diuitib⁹ appebit. & secd҃m ptolemæű & hali i locis pallegatis. Et dicit albu.5.p cőiunctióib⁹ magnis. dif. ulti. q si appuerit aliqua cometa i ariete signifi. multas guerras in diuersis regionib⁹ & multá effusioné sanguinis & destructioné magnatű et eleuationé maloꝝ et inferioꝝ. Et si appuerit in pte oriétis et sol fuerit eqdistans signo arietis signifi. odiű inter ciues persiæ et ples regióes obedire regi babilonis. Et si appuerit a pte occidentis signifi. q maior ps magnatű cősequeť malum a regib⁹ et cedes eueniet ciuib⁹ partis occidétis. Et si appuerit aliqua cometa i tauro erunt multæ guerræ in plib⁹ terris et multæ captiuitates et mortalitates. Et si fuerit apparitio ei⁹ a parte orientis et sol fuerit equdistans signo tauri signifi. regé timere de inimicis suis cű nimia mortalitate. Et dicit albu. in libello suo de florib⁹. ca. ulti. q si apparuerit cometa in directo tauri signif. multű malű hoīum & iniurias & rebellióes inter eos. Et.5. de coniunctióib⁹. ubi supra dicit albu. q si appuerit aliqua stellaꝝ comas hentiű in geis erunt mortalitates & fames & prout dicit in de florib⁹ signifi. detectioné religiosoꝝ. Et si appuerit in geis ex parte oriétis signif. multos magnates cadere a dignitatib⁹ & intersectiones regű prout dicit albu.5. de coniűctionib⁹ ubi supra. Et si appuerit a pte occidétis significat multá captiuitaté. Ité secd҃m albu. ibidé si appuerit cometa in cancro signifi. bella multa alia mala & multá morté in hoīb⁹ & effusioné sanguinis: & si appuerit a parte orientis & sol fuerit in cancro signifi. angustias hominű & paꝝ obediét regi. & si appuerit a pte occidentis significat rixá & mala cadere iter reges & pacé eorű postea. Et si apparuerit aliqua cometa i leone significat pugná inter reges & præcipue babiloniæ & uincent quidam eorum alios & erit illud in fine anni cum multa effusione sanguinis a parte orientis in mortem quorundam nobiliű. Et si apparuerit a parte orientis & sol fuerit in leone significat multas commotiones & figbm. Et si appaparuerit aliqua cometa i uirgine significat multas iniurias in hoībus. Et si fuerit ei⁹ apparitio a pte oriétis & sol fuerit in uirgine significat guerras. Et si fuerit eius apparitio a parte occidétis sigificat pugnas Et si apparuerit cometa i libra significat morté regű a parte occidétis & morté nobiliű & principuꝫ & effusioné sanguinis & abscisioné mercurii. Et si apparuerit a parte oriétis & sol fuerit in libra significat guerras i terra romanoꝝ. Et si apparuerit a parte occidétis significat bella & morté quorűdá regű & seruos cőtradicere dñis suis. Et si apparuerit cometa in scorp. significat rixá & irá iter gétes & i de florib⁹ ubi supra. dicit albu. q si apparuerit cometa i scorpione significat multitudinem guerræ & rebellium rerum & mutationem militum super eos. Et

5.de cõiũctõib⁹ ubi supra.dicit albu.cũ appuerit co
meta ĩ sagitt.signif.uehemẽtiá regis sup plebẽ & ap
petet cõgregare pecunias & deprimere hoies p uio
lẽtias iniurias cũ morte quorũdã nobiliũ. Et si ap/
puerit a pte oriẽtis & sol fuerit eqdistãs sagittario
signif.mortẽ regũ eu appitiõe pugnæ & timoris &
latrocinii & ciues prauitatis ĩ plib⁹ terris. Et si ap/
puerit cometa ĩ capric.signif.bella inter reges & mĺ
ta ifortunia a pte occidẽtis & pcipue ĩ regib⁹ ibi de;
& rixas & timores terribiles in psia & iter ciues me
ridiei cũ abscisiõe uiaꝝ & latrocinius & depressiõe
religiosoꝝ & fideliũ & morte iustoꝝ. Et si appue/
rit a pte oriẽtis & sol fuerit ĩ capr. signif.ipedimẽta
quibusdã regib⁹ ex inimicis suis q̃ erũt causæ mortis
coꝝ & renouatões regnoꝝ. Et si appuerit cometa
ĩ aq̃rio signi.mortẽ regis ĩ pte oriẽtis & exitũ uiri q
queret regnũ ei⁹ & cõtrarietates iter reges & nimiã
cedẽ & pugnã in pte occidẽtis & durare hoc longo
tpe. Et si appuerit a parte occidẽtis & sol fuerit eq/
distãs aq̃rio signifi.multos rumores terribiles ĩ ter/
ra persiæ & depdatiões armoꝝ regũ. Et in de flo
rib⁹ dicit albu. q si appuerit cometa ĩ aq̃rio signifi/
cat multitudinẽ guerræ & interfectionis & crucifi/
xionis. Et ĩ eodẽ cap.7.de cõiũctiõib⁹.ubi supra.di
cit albu. q si appuerit cometa ĩ signo pisciũ signifi.
mortem alicuius plebis cum multa cede in regibus
& erit hoc cã fidei & erunt signa & prodigia & in
terficiẽt se religiosi ad inicẽ & multiplicat ifortuni
um & cõtrarietas & pauptas & horribilia ĩ hoib⁹.
Et si appuerit a parte oriẽtis & sol fuerit eqdistans
signo pisciũ significat multitudinẽ cõtrarietatis du
cũ & principũ & regũ & rebellionẽ eoꝝ & ipsi ca
piẽt cẽsũ regis & multiplicabit timor ĩ plib⁹ climati
bus & ifortuniũ. Et si a pte occidẽtis significat mul
tas angustias hoium & mortẽ ĩ plib⁹ climatibus &
uehemẽtiã angustiæ & pcipue ĩ occidẽte: & hæc du
rate trib⁹ ãnis. Et in de florib⁹ ubi supra dicit albu.
q si appuerit aliqua cometa ĩ piscib⁹ erit bellũ maxi
mũ sup affines regis & interficiẽt se inuicẽ & erunt
inimicitiæ inter altos & magnates & erit arreptio
manus coꝝ ab obedientia. Et nota scdm albu. in
libello suo de florib⁹. ubi supra q in quocũq; signo
appuerit aliq̃ cometa stella si ei⁹ appitio fuerit a pte
oriẽtis erit ueloci⁹ operi ei⁹: & si a pte occidẽtis erit
tardi⁹ operi ei⁹: hæc albu. ĩ locis supradictis. Et di
cit hali habẽragel lib.8.ca.ulti. qñ aliqua stella cadit
ab ariete diuertit suũ signale morieẽ rex xpianorũ
& erunt fortes guerræ & ĩterfectiões præcipue ĩ ter
ra babilõiæ. Et si fuerit ille casus de tauro multæ ci/
uitates depopulabunẽ ĩ terra christianoꝝ: & si ac/
ciderit casus illius stellæ de geĩs accidẽt rixæ in terra
xpianoꝝ & morieẽ rex egipti & regnabit p eo for
mosus hõ & appodiat⁹. Et si casus ille fuerit de can
cro erunt iterfectiones ĩ terris medoꝝ & fili⁹ regis
morieẽ in lite & rex morieẽ: & si ceciderit de leone
morieẽ rex & letabunẽ inimici eius & exibũt de cli
mate babilonie q aduersabunẽ regi & faciẽt dãnũ:
& si ceciderit de uirgine rex egipti suos iterficiet ini
micos & accidẽt ei multæ guerræ: & si ceciderit de
libra ppls faciet malũ regi & proditões cooptas: &
si ceciderit de scorpiõe erũt multæ combustiões ae/
ris. & si ceciderit de sagittario morieẽ rex ĩ terra ba
biloniæ & ĩ terra baldascopiæ. & si ceciderit de ca/
pricorno accidẽt in terris medæ & in terra halahez
multa mala p lites & sitia. Et si casus ille fuerit de a/
quario significat q isurget hõ debilis & appodia/
bit se de regno & durabit ĩ eo modicũ: & postea ac
cidẽt multæ ĩterfectiões & fortes. Et si casus iste fue
rit de piscib⁹ significat q rex faciet pplo iustitiã &
rectitudinẽ & significat saluationes: hæc hali habẽ
ragel. Et hali sup.2. q̃dripartiti ca.9. ĩ fine loqẽ de
uno signali q ipsemet uidit qñ ĩcipiebat addiscere
& multi alii sapientes cũ eo. Et dicit q hoc signale
apparuerit ĩ.15.gra.scorpio. & ĩ oppõne solis erat
eni tunc sol in.15.gra.tauri & erat ascẽs qñ appue/
rat sup alphazat ciuitate de egipto.4.gra.leonis &
2.mi & mediũ cæli.27.arietis: et.37.minu. & erat il
la stella magnæ quãtitatis & figuræ rotũdæ & tan/
ta ut uen⁹ & ipius claritate tota horizõta lucebat q̃
lux fuerat tanta ut.4.pars lucis lunæ uel paꝝ pl⁹ &
semp apparebat mouẽdo se ĩ isto signo cũ motu fir
mamẽti donec sol se posuit ĩ eius sextili de signo uir
ginis & tũc destructa fuerat. Et dicit hali q ista stel/
la appatuit ĩ scorp. quæ erat signũ eclipsis legis mau
rorũ & signũ suæ cõiunctiõis: & accidebant inter
mauros magna prælia & fortes guerræ & iterfectiõ
nes ppter ciuitates: & regiões magnæ suaꝝ terrarũ
depopulatæ fuerunt: & exiuit unus magn⁹ heretic⁹
& surrexit in regẽ medæ: & accidit magna siccitas
& magna caristia uictualiũ & magna mortalitas p
pter aeris corruptelã & p pestilentiã: ita q fame gla
dio & ifirmitatib⁹ gẽtes sine nũero perierũt. & hoc
manifestũ: & hæc pditio continue fuerat postq̃ stel
la ista appuerit multis annis: hæc hali ibidem. Et di
cunt hali & alius cõmẽtator ptolemæi noie bugu/
farus i fine centiloquii qñ quadã nocte anni.290.a/
rabũ diffuse sunt asub multæ in aere: occupauerunt
q; aerẽ totũ ita q exterriti sunt hoĩes: durauitq; pl⁹
q̃tuor horis & trãsacto nõ modico tpe eiusdẽ ãni
mĩutæ & nil⁹ et ãnone ad icõmodũ hoĩu;: & isurre
xerũt hoĩes aduers⁹ regẽ & exterminatũ ẽ regnũ pto
lemei regis egipti. & ĩ.10.ãno p⁹ appuerũt mltæ ea/
rũ & defecit ãnona & fuerũt mltæ guerræ. & ĩ ãno.
92.appuit q̃dã stella comata & durauit.11.noctibus
& mouebatur omni nocte motu sensibili: intrauit
ergo filius alcalig post hoc breui tempore & præfu
it egypto & eius partib⁹ et apparuerat una stella ha
bens comã: & fuit in angulo ex angulis cõiũctionis
in q̃ inceptum est regnũ filioꝝ abez & obiit abez:
hæc hali. Per hæc igiẽ exempla & p alia poteris p
nosticare de guerris & combustionib⁹ & de aliis ac
cidentib⁹ mundi pnoĩaris. Cũ in aliquo climate ap
paruerint stellæ comatæ aut aliqua alia signalia p/
dicta quæ signa sunt magnoꝝ effectuũ in mundo.
Et dicit albu. in lib. experimentorum. ĩ capl.5 ubi
loquitur de asub & anazeli aspice stellas uolantes q̃

sunt stellæ ignis & apparent semp in loco mercurii Et aspice partē in qua fuerit hu9ōi stella. Si eni fue rit in itinere inferiori erit malū ī pte martis & uene ris. Et si fuerit in itinere superiori erit malū ī pte saturni & lunæ ac solis. Post hoc aspice in q̄li signo apparēt & quale sit esse dn̄i eiusdē signi ī loco eius: & qualiter sit aspectus fortunaꝝ & maloꝝ ad dominū signi & mansiōis. Et si fuerit ī signo diuitum & dn̄s signi aspexerit ex loco forti significat ꝙ egredief ex ea parte qui cōtēdant in regno ex domesticis regis & erit nominatus: & si fuerit in signo diui ut sicut dixi & dn̄s signi eū aspexerit erit ex filius nobiliū & erit aptus regno: & similiter iudica de omnib9. Et scito ꝙ signa solis & iouis ac martis significant terminos diuitū: & signa saturni significāt nominatos i antiquis: hæc albu. & hæc signa pronostica guerraꝝ & cōbustionū sumpta ex signalibus in aere ad p̄sens sufficiāt. Et frequēter accidit ꝙ populi faciunt sibi capitaneos & separant se in diuersos exercitus & pugnant ad inuicē cōtra magnā guerram inter regnū illud & alia regna: & hoc frequenter uisum est in anglia cōtra guerrā inter regē angliæ & regē franciæ: & silr̄ cōtra guerrā iter regē angliæ & regē scociæ. Itē frequēter accidit ꝙ post magnā caristiā ānonæ & uictualiū ī aliq̄ regiōe uel ī aliqb9 regiōib9 puenit magna guerra: sic enī oportet ut homines unius querant uictualia in aliis regionib9 unde & lites & guerræ & contētiōes fiunt: & sic caristia uictualiū q̄nq; est signū & cā guerraꝝ & cōbustionū: & hæc de signis p̄nosticis guerrarū & cōbustionū & p̄liorū ad præsens dicta sufficiant. Et sic finitur hæc distinctio undecima: & finit etiam hæc pars secūda huius tractat9 secūdi sūmæ iudicialis de accidentib9 magnis quæ contingūt ī terra & in his quæ sūt super terrā .s. de terremotu & diluuiis de pestilentia & epidimiis de caristia & uilitate annonæ de guerris & cōbustionibus & præliis de aliis accidentibus magnis.

¶ Incipit distinctio .12. huius tractatus secundi & ultimi de mō pronosticandi de accidentib9 mundi tā per rōes positas in tractatu primo q̄ in .2o. huius libri & quæ regulæ sint magis rōnabiles: & eu9 cōditionis debet esse quicunq; in hac sciētia desiderat pronosticare. Et primo qualiter accidentia se habeant ad inuicem.

Ostq̄ in duab9 partibus præcedētibus huius tractat9 secundi determinatū est de accidētib9 mūdi tā in aere existētib9 q̄ in terra & de p̄nosticationib9 eorūdē accidētiū tam per regulas astrologorū q̄ ēt per signa pronostica & de generatiōe uniuscuiusq; accn̄tiū prædictoꝝ & de eis causis tā scd̄z astrologos q̄ scd̄m ph̄os. Restat mō ī fine huius libri dicere qualiter p̄dicta accidētia mūdi se habēt ad inuicē & quæ eoꝝ compatiuntur se & quæ nō & demū pronosticādi de accidētib9 p̄dictis p regulas positas tā in tractatu prio q̄ in tractatu secūdo huius libri. Et quæ regulaꝝ uniuscuiusq; accidentiū sint magis rationabiles & magis approbatæ scd̄m meū iudiciū: & demū ostēdā cuius cōditionis debeat quilibet eē q scd̄m sciam astrologiæ uoluerit pronosticare: & sic huic libro finē īponā deo dante. In hoc aūt ca. primo huius distinctionis intendo dicere quomō p̄dicta accn̄tia se habēt ad inuicē: & primo de accidētib9 continētib9 temperantiā aeris ptractabo dicendo quō una tēperies aeris se habet ad aliā. Pro quo sciēdū est ꝙ quædā tēperies aeris sunt sibi inuicē īcompossibiles: & icōpossibiliū quædā intēdunt se mutuo & quædā mutuo se remittūt: & quædā se intēdunt scd̄m unā q̄litatem uel effectū & scd̄m aliā qualitatē uel effectum se remittunt. Pluuia ergo uētū adiuuat ī deprimēdo sed quantū ad desiccationē ipsius uēti īpedit actionem uētus aūt de facto inter oia consumit humiditatem pluuiæ desiccando: & ē cā multotiēs q̄re pluuia magis humectat illa quæ uersus plagā istā a qua flauerit uētus propelluntur & minus humefacit illa q̄ hui9 plagæ minime exponunt᷑. Vētus aūt ante pluuiam statim futurā ut cōiter maiorat᷑ & statim post pluuiā cessat uel statim sensibiliter minorat᷑. Pluuia in ter oia est cā remissiua maxie gelu niuis grandinis & pruinæ. si eā in illis tēporibus contingat accidere. Pluuia de nocte mane uel uespere rorē īpedit ne in aurora diei sequētis appareat ut solebat: tū q ade eadē nascunt᷑ materia tū q a guttæ ipsius roris ī herbis uel arborib9 remanētes statim coniūgunt᷑ cadere si superuenit pluuia. Et nota ꝙ mīor humiditas remanet in herbis ex notabili pluuia q̄ ex rore notabili. Ex absentia roris mane uel uespere futura pluuia sæpe designatur. Pluuia corruscationē & tonitruū secū compatitur: nec solebat ut cōiter tonitruum accidere sine oi pluuia p̄senti .s. & futura. Tonitruū ēt pluuiā futurā sigi. corruscatio sine tonitruo sæpius hoc significat. Pluuia nec siccitatē nec serenitatē compatit᷑. potest tamē una hora immediate sequēs eē serena uel sicca. Pluuia nō cōpatit᷑ caliditatē uehemētē nec frigus intēsum. gelu eni existēte magno pluuia supueniēs ipsius gelu remissionē denotat multam citam. Et in æstate calor excellens ualde per pluuiā supueniētē pro magna sui parte delet᷑ Et q̄nq; per calorē aeris pungitiuū futura pluuia designatur. Caligo est pronosticū siccitatis & quasi nunq̄ ē sine siccitate cōicante: unde & cū pluuia rarissime ē caligo propriū ē pluuiæ humectare: & humectando nebulæ sæpe promouet actionē: p nebulā ēt sæpe futura pluuia designat᷑. Et nota ꝙ respectu mixtorū ros & nebula efficatiores sunt ī humectando q̄ pluuia tū quia materiæ eaꝝ & guttæ sūt magis subtiles. Vnde poros & meat9 strictiores in

trare minime prohibent᷑ tū quia he magis successi/
ue humectat q̄ pluuia ī multis operationib⁹ natura
libus & successiue efficatiā largit᷑ uentus uero inter
oēs, magis desiccat. Vnde ex hoc humectan
tibus magis uentus secū cōpatitur niue
grandine & pruina & est multotiens cā quare hoc
in quibusdā locis magis & in quibusdam minus ha
bundant. Tempestas autē ꝓprie loquendo est
uent⁹ magnus cū pluuia magna aut cū niue magna
aut cū grandine magno: quidā tamen pluuiam ma
gnam uel uentū magnū uel niuē magnā uel grandi/
nem magnū nominār tempestatē. Nix & grando
uentū adiuuant in deprimendo sic de pluuia dice/
batur. Et quia uentus sepe frigiditatē augmētat fre/
quenter est cā quare quędā loca quibusdā in hieme
āplius congelant᷑ & quare quidē dies quibsdā die/
bus frigidiores uel calidiores apud alios eiusdē die
bus minus calidi uel minus frigidi reperiant᷑ Vētus
quoq; copiā rorę in herbis uel arborib⁹ non permit
tit saltē in locis uel qui hui⁹ uento exponunt᷑. In ali
is tamen locis ubi uentus accessū non habet non de
letur totaliter apparitio roris ꝑ uentū uento existē/
te magno raro accidit coruscatio uel tonitruū. Sere
nitas uentū magnū secū nō compatitur: uentus ma
gnus secū non cōpatitur, calorē nisi calor iste fuerit
temperatus. Nebula uero non comunicat᷑ uentum
notabilē & ꝑ caliginē uentus futurus m̄ltotiens de
signat᷑. Serenitas calorē secū cōpatitur nec sine sic/
citatate. Serenitatē uero hiemalē sepe comunicatur
frigiditas & cū serenitate hiemali multotiens est ca/
ligo. Serenitas, nebulā non permittit quandoq; tamē
mane existente nebula & stati cessante totū illi⁹ diei
residuū est serenū: quomodo aut caliditas humidi/
tas frigiditas & siccitas se habent adinuicē ex scien
tia naturali satis constat & experimento. Gelu ro
rem non cōpatitur, sed conuertit ei⁹ naturā in prui
nā & non compatitur calorē caliginē nec corrusca
tionē, sed cōpatitur nebulā quę in multo ei⁹ frigidi
tatē adauget. Sed gelu si notabile fuerit cōgelando
humiditatē efficit᷑ causa siccitatis. Ros excellentē
frigiditatē non permittit humectat aliqualr depre/
henditur quāuis futurā significet siccitatē coruscatio &
tonitruū raro sunt simul cū rore. Nebula si cū rore
acciderit quia raro cōtingit ei⁹ guttę a guttis ipsi⁹ re
rū nō possunt discerni. Ros frequenter cōmunicat᷑
caliginē secū grandinē non permittit. Die tamen ī
mediate sequente qn̄ accidit grādo licet raro prui/
nā non cōpatitur nisi forte propter maiorē frigidi
tatē in uno loco q̄ in alio pruina in loco frigidiori
& ros in loco minus frigido geret᷑ pruina cōpatit᷑
grandinē & sequētis diei serenitatē & siccitatē. To
nitruū & coruscationē humiditatē in actu non co/
municat᷑ pruinā est tamen multotiens signū humi/
ditatis future: cōpatitur etiā pruina nebula sed raro
accidit nūq; cū caligine est pruina. Nebula est quasi
pluuia cuius guttę nō sunt pceptibiles apud uisū &
uisū īpedit ne ad magnā distantiā possit uidere hu/
mectat quoq; & si cū frigiditate magna apparent e
ius guttę ī herbis nominate. Pruina proprie nomi/
natur non cōpatitur calorē nisi solūmodo tempo/
ratū. Caligo cū nebula existere non solebat. Caligo
est quasi quidā fumus terrę abherens & uisū īpedi/
ens sicut nebula, sed non tantū. Caligo etiā frequē
ter non percipit᷑ nisi mediate monte uel uilla uel ali
qua alia re consimili eminente distante a uisu per
leucā uel āplius. Sol etiā uisus per mediū multū cali
ginosū apparet punicei coloris. Luna etiā & ascen
dentia alia per idē mediū uisu apparent consimili/
ter colorata. Caligo calorē & siccitatē secū non cō
patitur sed raro est cū excessiuo calore & rarius uel
nūq; cū frigore excellenti & est signū siccitatis futu
re & differt talis fumus a caligine & nebula. Nix
uero rorē non cōpatitur nec serenitatē caliditatē ca
liginē coruscationē neq; tonitruū & aqueū cōpati
tur nix grandinē sed frequenti⁹ cōpatitur pruinā.
Nix nūq; erit sine frigiditate & raro accidit sine ge
lu quia si contingat nix sine gelu illa diu nō perma
nebit. Nix per suā remissionē multotiens est causa
humiditatis magne & subite cū ante suā remissionē
secū cōpatitur siccitatē. Nebula nūq; uel ualde raro
comunicat᷑ niuē in casu ipsi⁹ cū intercasū & remis
sionē ipsius niuis quandoq; solebat a dome gran/
do non cōpatitur serenitatē potest tamen una pars
eius diei esse serena & alia pars grandinosa & hoc
frequenter contingit. Tonitruū & coruscatio raro
simul sunt cū grandine & copatitur grando calidi
tatē temperatā frigidatē quoq; compatitur excessi/
uā: & ē causa aliqualis humiditatis cū liquescit. Ne
bula quandoq; est cū grandine, sed caligo raro aut
nūq;. Et grando quandoq; est signū gelu futuri. Co
ruscatio multotiens est cū tonitruo & m̄ltotiens si
ne tonitruo & tunc magis designant pluuiā sereni
tatē cōpatitur aliqualē siccitatē quandoq; comuni
catur nec est sine calore. Cū coruscatione rarissime
est caligo: & coruscatio & nebula non sunt simul.
Tonitruū quandoq; est cū serenitate & siccitate &
quandoq; sine serenitate: & hoc frequenti⁹ solebat
contingere & non est sine calore & humiditatis fu
ture multotiens presagiū gerit. Caligo nūq; aut ra/
rissime est cū tonitruo & nebula cū tonitruo nō exi
stit. Terremotus uero prout dicit ap̄. 20. methauro
rū si fiat de mane precedit magna trāquillitas & fri
giditas in aere uehemēs & circa terremotū si fiat de
die sol frequenter obscurat᷑ ples & magni terremo
tus fient trāquillitate existente ī aere. Et si debeat fie
ri terremotus in nocte sequenti tunc die ꝓcedente e
xistente serenitate apparet quędā nebula subtilis in
aere porrecta ī longū ad similitudinē cuiusdē linee
remote. Et pestilētia & ꝓcipue ouiū frequēter sequi
tur terremotū sicut allegatū est prius ab alberto ubi
determinatū est de terremotu & pestilentia & cari
stia uictualiū pestilentias & guerras comunicatur
frequenter. Et breuiter: hęc omnia. s. pestilentia &
caristia uictualiū & guerre & cōbustiones & simi/
lia: hęc omnia ut comuniter contingunt simul uel
secūdm magnis uel secūdm min⁹: cui⁹ causa est quia uniū

illorum malorum accidit nisi ex dn̄io alicuius planetæ maliuoli.s.saturni & martis & uterq; illorum de sui natura efficit p̄dicta mala. Sic itaq; patet qualiter p̄dicta accidentia mundi de quibus determinatū est ī hoc libro ad inuicem se habeant.

Capitulū.2.q̄ regulæ sunt magis utiles & rōabiles.

Cum uolueris de aliquo accidēte mūdi pronosticare & precipue de tempere aeris. Primo uidendū est qualē naturā & uirtutē habet quilibet planeta per se consideratus non cōparādo ipsū ad aliquid aliud. Et ibi uidendū est quis planeta sit calidus & quis frigidus & quis siccus quis humidus quis calidus & siccus & quis magis calid⁹ q̄ȝ siccus quis excessiue calidus & quis temperate calidus & quis temperatus est in omni qualitate & qs temperatus est in una qualitate & excedit in alia. Scd'o uidendū est qualē uirtutē habet quilibet planeta in quocūq; signorum & ibidē oportet etiā considerare utrū planeta sit in domo sua uel exaltatione uel triplicitate uel termino uel facie sua & utrū sit in signo discordanti in utraq; qualitatū primarum uel ī signo discordanti sibi in altera qualitate primarum tantū: uel utrū sit in signo q̄ secū in utraq; qualitate concordet uel in signo q̄ secū concordet in una q̄litate solū ibidē etiā est cōsiderādū utrū planeta sit in signis septētrionalibus uel in signis meridionalib⁹ & utrū eius latitudo sit septētrionalis uel meridionalis & utrū magnā morā faciet ī isto signo uel paruā & utrū directe sit ī ecliptica uel ab ecliptica declinet uersus septētrionē uel uersus meridiē. Tertio ē uidendū qualē uirtutē quīcūq; planeta cuicūq; planetæ alteri tribuat scd'ȝ q̄ eū respicit diuerso aspectu. Et ibidē oportet considerare utrū planeta cū altera cōiungatur uel ei per dyamatrū opponatur: uel cū aspiciat de trino quartu uel sextili aspectu & si planetæ hoc modo coniunganť uel se aspiciant utrū hoc sit in signo concordanti uel in signis concordantibus aut in signo discordanti aut in signis discordātibus & siue sic siue sic utrū signū concordet uel discordet uterq; uel alteri tantū. & si uterq; magis uel minus isti uľ illi eq̄liter. Et considerandū est in quo signo uel in quibus signis fuerit illa coniunctio uel iste aspectus. Et si fuerit coniunctio inter eos utrum sit uere scd'm longitudinē & scd'm latitudinem uel non: & si sic utrū hæc coniunctio sit directe in ecliptica uel declinet ab ea nūquid ad septētrionē uľ ad meridiē. Et si illa coniunctio sit solū scd'm longitudinē tunc est considerandum quis eorum magis distet ab ecliptica & quis minus & utrum equaliter distent siue sic siue sic utrū ex utraq; parte ecliptice uel ex altera tantū: & sicut dictū est de coniunctiōne sic etiā ītelligendū est de oppositione & de aspectu trino sextili & quartili. Itē hic respiciendū est qualē uirtutē.2.planetæ atribuunt.3.uel econtra sed q̄ ille tertius equaliter distat ab illis & hoc potest esse scd'm omnes diuersitates enumeratas ī coniunctione planetarum & post hoc esse sic q̄ duo planetæ primi sicut oppositi sibi īuicē & se aspiciāt de trino.4.uel de.6. Itē hæc respiciendū est qualē uirtutē duæ planetæ attribuunt.3.uel ecōtra.scd'm q̄ ille tertius coniungitur cū eis naturæ coniuncti & hoc potest fieri scd'm omnes conditiones numeratas in coniūctione. Itē hic respiciēdū est qualē uirtutē duæ planetæ attribuunt.3.uel econtra & hoc potest sic q̄ duo p̄mi planetæ se respiciant de aliquo aspectu uel sint coniuncti uel oppositi. Et hic maxime ad propositū respiciendū est ad transitū lunæ per planetas in quolibet mense & precipue quando ipsa receperit ab uno planeta & applicat alteri. & hic respiciendū est ad omnes regulas concernentes apertiones portarum quas tibi frequenter recitaui tā in tractatu primo q̄ȝ in tractatu illo.2.huius libri. Item hic respiciendū est qualē uirtutē & planetæ attribuunt.3.uľ ecōuerso. scd'm q̄ iste terti⁹ respicit unū de trino aspectu & reliquū de.4.uel econtra & sic de aliis respectibus inimicitie & amicitie & q̄libet istorum recipit tot diuersitates sicut coniunctio & plures quæ ex eis dici possunt. Et sicut dictū est de.3.planeta ad duos etiā sic inteligendū de quatuor ad.3.& de.5.ad.4.& de.6.ad.5.& de.7.ad.6. Itē hic respiciendū est qualē uirtutē planeta recipiat a stella fixa ei coniuncta uel in quocūq; alio aspectu recipit & dixi tibi naturas stellarum fixarum ī tractatu primo huius libri distīcte. Itē respiciendū ē qualē uirtutē quilibet p̄la & p̄cipue luna hēt ī diuersis mansionibus circuli & uocanť māsiones lunæ quarum: quædā sunt siccæ & q̄dā humidæ & sp̄ uidendū est in q̄ māsiōe fuerit ipsa luna. Nā scd'm hoc uariať frequēter tempories aeris: & dixi tibi naturas & q̄litates māsionū lunæ ī tractatu prīo hui⁹ libri distīctione.10.cap.9. 4°. cōsiderādū est qualē uirtutē hēt q̄libet p̄la scd'm ei⁹ pōnē in suo circulo ecētrico.i.scd'm quē est ī auge sui ecētrici uel ī opposito augis ei⁹ uľ neq; sic neq; sic uel scd'm q̄ recedit ab auge p̄dicta uel ab oriēte uel scd'm q̄ ad ea accedit. Itē respiciendū est q̄lē uirtutē hēt p̄la ī auge sui epicli uel ī oppōne augis illi⁹ & hic respiciendū ē nū q̄ȝ p̄la sic stationari⁹ p̄gressiuus uel retrogradi. & hic respiciendū est maxime ad regulas alaudi ī ep̄la sua cōcernētes eē p̄larum ī suis circulis & ēt reḡlas cōcernētes eorum statiōes directiones & retrogradatiōes & eorum horizōtes & occūtes & eorum pōnes a sole & ī figura & ī suis circl'is. 5.optet te cōfirmare iudiciū tuū p̄ stellas duas ī aere ī qb⁹ fit p̄nosticatio de accn̄tib⁹ mūdi & p̄cipue de tēpie aeris & optet uidere q̄ unūq̄dq; horū signaliū significet & utrū significet unū uel q̄n̄q; unū & q̄n̄q; aliud & q̄n̄q; significet unū & q̄n̄q; nisi. Et dato q̄ sēp significet unū uidendū est ī q̄ pte āni certius & ī fallibili⁹ significat illď unū. Et dato q̄ q̄n̄q; significet unū & ī q̄ pte āni ē magis significatiuū uni⁹ & q̄n̄q; alteri⁹. Itē cōsiderādū est q̄ȝ dato q̄ p̄la appeat tibi q̄ significet unū istorum & q̄d aliud & q̄bu⁹ sint cōtrariorum significatiua. Itē cōsiderādū q̄ illorum hēnt sigificationē ī una regiōe & q̄ ī alia. De significatiōib⁹ uero hui⁹ signaliū ī aere dictū ē pri⁹ ī distīctione

rr tractatu prio hui⁹ libri et silr in fine cuiuslibet di
stinctionis pcedentis hui⁹ tractatus scdi. Sexto o
portet osiderare natura tpis & cōplexioné q̄rte ani
p q̄ pnosticare uoluens & pportionare iudiciú tuū
scd̄m naturá ei⁹. 7ᵒ uidédū é de quo accñte mundi
fiat qō uel de q̄ tépie & q̄ accñtia mūdi siue q̄ tépies
aeris sūt cōpossibilia & q̄ ñ & q̄ sint naturalr seqn
tia et q̄ nō: et hoc sciet̄ ex caplo imediate. 8ᵒ cōside
raudū é q̄p istoꝶ pdictoꝶ maioré héat poténá seu
mag̃ fuerit pōderádū ptūc uerbi gratia. Hiems argi
uit frigiditaté et hūiditaté i eadé pte ánı: ét mars q̄ é
calid⁹ et sicc⁹ forte é i suo maxio dñio sicut i ariete.
Tūc diligéter cōsiderádū é nūq̄ magis sit iudicádū
ptūc scd̄m marté q̄ scd̄m q̄litaté q̄rtæ ánı: et eodé
mō faciés i oib⁹ pdictis cōsiderando sup q̄ uel qs sit
magis pōderáda: et sup ista fundabis iudiciū tuū: et
si quis regulas exptus est i tpe suo fūdabis iudiciū tu
um sup illas duas reglas astrologoꝶ applicabis ad
expientiá: et hæc é doctrina ptol. i cétilogo. ppōne
pría. ubi sic: scía stellaꝶ ex te & ex illis é. Et dicit ha
li ibidé q̄ res futuras pnoscere desiderat oportet eū
ispicere motū stellaꝶ & opa & effect⁹ eaꝶ q̄ fiūt in
reb⁹ scd̄ꝫ naturas eaꝶ: & oportet eū ispicere libros
quos scripserūt antiq̄ de significatōe motuū ipsarū
& adiūgit his q̄cūq̄ pbauit i suo tpe: hæc hali. Hæc
oīa pdicta debes diligéter cōsiderare cū de acéntibꝫ
mūdi cōcernétibꝫ tépantiá aeris pnosticare uolue-
ris de qbꝫ q̄dé accñtibꝫ determiatū é i pte pri i hui⁹
tractat⁹ secūdi. Et debes pcipue obseruare ea q̄ tibi
dixi i hoc ca. i oibꝫ cōiūctionibꝫ magnis & i oibus
eclipsibus luiarū & i reuolutiōe cuiuscūq̄ áni & in
introitu cuiuscūq̄ q̄rtæ ei⁹: & i oibꝫ cōiūctiōibꝫ &
oppōnibꝫ & q̄draturis luiariū p totū & pcipue in
cōiūctiōibꝫ & oppōnibꝫ luiariū pcedétiū itroituꝫ
solis i. 4. pūcta cardinalia siue i q̄ttuor signa mobi-
lia: & sp debes respicere ad ɔ⁹nes supiores & pcipue
ad duas ifortūas nūq̄ se aspiciát aliquo aspectu for
ti aut fuerint cōiūcti & i qbus signis extiterit & ad
transitū lunæ per eos i tpib⁹ pdictis: hæc eni est ma-
gna cá mutatiōis tépieꝶ aeris. Frequéter eni sū exp
t⁹ frigiditaté aeris & gelu & niues puenire i hieme:
q̄ñ saturn⁹ & mars aliquo aspectu forti de signis fri
gidis se aspexerīt. Et expt⁹ sū multis uicibus q̄p q̄ñ a
liqua lunatio fuerat pluuiosa uel saltē aliqua medie
tas lunatiōis fuerit pluuiosa q̄p maxia pluuia accide
bat luna tráseūte p saturnū & pcipue si hūc erat cir
ca cōiūctioné uel oppōné uel q̄draturá luiariū. Ité
frequéter expt⁹ sū regulas de aptiōibus portaꝶ fore
ueras q̄ñ iste aptiōes cōtingūt circa cōiunctioné uel
oppōné uel q̄draturá luiariū. Ná i his tpibꝫ futuris
maxie mutat̄ tépies sicut exptū é. Sūma igit̄ diligé
tia respiciédū é ad trásitū lūe p plās & pcipue cū re
cedit ab inferioribꝫ & applicat̄ ad supiores hñtes
domos oppositas domibꝫ suis & ad aspect⁹ iferio-
rū & ad supiores pdictos. Et breuiter ad oés reglas
de aptiōib⁹ portaꝶ diligéter é aduertédū & ad trá
sitū lunæ p māsiōes siccas uel humidas & p stellas fi
xas calidas uel frigidas siccas uel hūidas sūme aduer

tédū é. Multi eni freq̄nter expti sūt q̄p cū fuerit aliq̄
lūatio pluuiosa uel aliq̄ ei⁹ medietas i q̄ ét fuerit cui
détia ad pluuiá nt cōiter accidit pluuia i trásitu lūæ
p pliades: hæc aūt oīa pdicta iudicio meo sūt multū
ponderáda ad pnosticádū de tépie aeris. Et debes
una cū his diligéter aduertere ad regulas ptol. quas
posuit de tépie aeris i. 2. q̄dripti p itroit⁹ q̄rtaꝶ &
p oés cōiūctiōes & oppōnes & q̄draturas luiariuꝫ
& p eclipses eorūdé. Diligéter quoq̄ aduertédū est
ad oés regulas de tépie cōcernétes pōnes plaꝶ a so
le & earū pōnes i zodiaco & i suis eccétricis & epi-
ciclis & ɔcernétes eoꝶ oriétalitates & occñtalitates
statōes quoq̄ directioné & retrogradatōes q̄s regu
las ponit albu i maiori itroductorio. trac. 4. & silr
trac. 7. & alchi. i epl'a sua. Ité aduertédū é ad reglas
de tépie aeris q̄ ponūt̄ i fine lib. 9. iudiciū. scd̄m sen
tétiá alchi. & aomar. dorothei quoq̄ & iergis. Ad
uertédū est ét ad regulas de tépie aeris positas a ia-
far i epl'a sua cōcernétes māsiōes lune & cursū ei⁹ et
ad regulas positas ab hermano kareco i libr. suo de
himbribꝫ. Et ad regulas positas i trac. de aptiōibus
portaꝶ & ad regulas positas a lincoñ. i trac. suo de
pnosticatiōe tépiei. Et oés regulas de tépie positas
a messal. i epl'a sua & ab abrahá auézoar in deo i li.
suo de reuolutiōib⁹ ánoꝶ mūdi. reputo satis rōabi
les: ac ét regulas cōcernétes cursū lūæ & māsiōes q̄s
ponūt indi i suis libris de himbribꝫ satis approbo.
Hæ aūt regulæ pdictæ p maiori pte sūt satis rōnabi
les: sed nō multū soliciteris circa regulas de tépie po
sitas a fré q̄ uocat se pscrutatoré nec alicui⁹ moder-
ni nec psūptuose scribétis nisi ei⁹ regulas fueris ma-
gis expt⁹. Nūq̄ eni potui uidere rōem i regulis præ
dictis fris q̄a totaliter q̄si opat̄ p termios & p gra-
d⁹ lucidos tenebrosos fumosos plenos & uacuos.
Nec unq̄ audiui de aliquo q̄ se dixit fuisse exptū d̄
regulis pdicti fris. Oés ét regulas astrologie de quo
tidianis himbrib⁹ nū multū reputo exprobádas eo
q̄p ptol. scd̄i q̄driptiti. ca. 12. nō pōit modū pnosti
cádi de tépie aeris p miori tpe q̄ sicut q̄rta uni⁹ lūa
tiōis: sed de himbrib⁹ quottidianis siue duoꝶ dieꝶ
uel triuꝫ docet pnosticare p nubes & p regulas & p
h⁹mōi signa pnostica de qbꝫ determiatū é sufficié
ter & hoc tractatu. 2. Nūq̄ ét expt⁹ sū magná secu-
ritaté i pnosticatiōe tépiei aeris p eē plaꝶ in ascñte
aut i q̄ttuor áglis succel. aut i reliq̄s domib⁹. Tñ q̄a
albu. ptol. & quasi oés astrologi hñt modū pnosti
cádi approbatū nolo hunc modū reprobare. Ni-
hilomin⁹ ut mihi uidet̄ iudiciū tépiei aeris q̄ nō de
beret uariari scd̄m oém uariationé ascñtis. sed scd̄ꝫ
sensibilé situs terræ. Aliter eni é pnosticádū de tépe
rie aeris & himbrib⁹ i locis mōtuosis q̄ i locis pla-
nis & aliter i locis cápestrib⁹ q̄ i locis paludosis &
ét i locis ppe litus maris & q̄dá loca terre sūt magis
calida & q̄dá magis frigida q̄dá magis hūida & q̄-
dá magis sicca. Et scd̄m oés has uariatiōes situū &
cōplexioné terraꝶ seu regionū uariabis iudiciū tu
um de tépere aeris cōsiderando semp latitudiné re
gionis & distátiá cenith capitis tui ab equinoctiali

circulo. Nã secdm hoc uariabis iudiciũ tuũ & in oĩ
loco seu pte terræ hitabilis sicũ itellexisti ea quæ tibi
scripsi ĩ tractatu prĩo hu9 sũmæ distinctiõe. 10. c. 8.
Scripsi enĩ ibidẽ secdm intẽtionẽ alchin. in eplã sua
q̃lr uariabis iudiciũ ĩ oĩ loco terræ hĩtabilis ĩ quo .s.
ẽ sensibilis uariatio caloris frigoris siccitatis & hũi
ditatis secdm accessionẽ uel recessionẽ illi9 loci ab æ
quinoctiali. Et hoc uidet̃ mihi sonabili9 dicere q̃ sẽ
per uariare iudiciũ de tẽpie aeris secdm oẽm uariatõ
nẽ ascẽtis. hæc aũt q̃ tibi scripsi ĩ hoc ca. generalr sũt
ea quæ magis approbo ĩ pnosticatiõe tẽpiei. & re-
gulæ iã recitatæ iudicio meo sũt magis rõabiles. Cũ
ergo uolueris pnosticare de tẽperie aeris has regu-
las pdictas frequenter respicias ut eas ĩ aĩa tua recen
ter hẽas & facias semp relationẽ iter regulas pticu-
lares positas ĩ hoc tractatu. 2. & regulas generales q̃
ĩ tractatu prĩo hui9 li. ponũt. Aliter eni ponũt eedẽ
regulæ ĩ uno tractatu & in alio. & iõ oportet ut tu-
ues te cũ utroq3 tractatu. Et nõ stati iudices p unã re
gulã uel per duas nisi de alia tẽperie aeris nec p unũ
signũ pnosticũ nec p duo tantũmõ sed p multas re
gulas & p multa signa pnostica cũ ad ĩuicẽ concur
rũt & de quib9 p prius fuisti expertus dabis iudiciũ
tuũ & applicabis semp regulas tuas ad expimẽtum
põderãdo ea q̃ sũt magis põderãda & dimitienda
secd3 posse tuũ quẽadmõ3 fecit bon9 medicus. Mul
tæ enĩ regulæ superflue & uarie sũt q̃ a qbusdã astrolo
gis ponunt̃ q̃s te oportet dimitiere & operari per
regulas ptactas ĩ hoc. c. q̃s magis approbo & repu-
to magis utiles. Et cõuenit tibi ut tu scias bñ ppor-
rionare significatiões pdictarũ regularũ ad ĩuicẽ p
quocunq3 tempore pro quo uolueris pronosticare
ponẽdo .s. ea quæ significãt calorem ex parte una et
ea quæ significant frigus ex parte alia & ea quæ sic-
citatem significant ponẽdo ex parte una: & ea quæ
significant humorem ex parte alia habẽdo semper
respectũ ad naturã temporis tui: & sic secdm naturã
tpis tui iudicabis de natura temperiei. Et hoc mõ p
nosticant peritissimi medici habendo semp respe-
ctũ ad doses iudicando secdm naturã magis uicẽtẽ.
Hæc ẽt est uia quã docet hali i. 2. quadripartiti. pto-
lemei in multis locis. Dicit enim ibidem in ca. 12. in
fine q̃ sciemus accidens uniuersale a cã maiorẽ uim
habente cuiusmodi sunt eclipses & similia. & scie-
mus accidens minus a cã primã sequẽtẽ .s. p introit9
q̃rtarũ ãni & p cõiunctiõe & oppõnes & q̃dratu
turas lunariũ. Et dicit hali q̃ sicut de maiori ad mi-
nus ibidẽ declinãdo de uniuersali ad particularius
donec perueniamus ad finẽ oĩum unum post aliud
ordinando. Et cũ hoc fecerimus inspiciemus quas
res inueniemus similes & accordantes & ponemus
eas in uno loco & facimus eas quasi rem unam: hoc
enim faciemus si fuerint plures significatores & in
spiciemus ad naturam temporis isti9 ad causam for
tiorem & iudicabimus per illam quæ magis uincit
quia cum planetæ significant rem unam qualis-
cũq3 sit. & si acciderit q̃ alii planetæ & stellæ & si-
gna hoc idem significauerint ip sa significatio for-
tis erit & certa & diuersæ significationes fuerint: ni
hil certum erit ubi ab eo qui fortior fuerit: & magis
circa naturam temporis ĩ quo erit significatio: hæc
hali. ubi supra. Et sic patet qualiter sit pronostica-
dum de accidentibus mundi concernentibus tem-
periem aeris: alia uero accidentia mũdi magis gran
dia & magis timenda de quibus determinatum est
in parte secunda huius tractatus secundi cuiusmodi
sunt terremotus & diluuia pestilentiæ & mortali-
tates & ea quæ proueniunt ex corruptione aeris.
Caristia quoq3 & fames & guerræ & combustio-
nes & prelia & mutationes regnorum & sectarum
& talia prodigia & magna accidentia quæ contin
gunt in mundo fiunt ut frequenter ex coniunctio-
nibus magnis planetarum altiorum & ex eclipsib9
luminarium sicut dictum est frequenter tam in tra-
ctatu primo q̃ in tractatu secundo huius libri. & al
legatum est hoc frequenter a ptolemeo & albuma.
& messahalla ab abraham iudeo & similiter ab ali
is astrologis qui hanc materiã pertractant in libris
suis. De istis aũt accñtib9 magnis rõabilr loquit̃ iste
Ptoleme9 ĩ. 2. q̃dripartiti. ubi uidelicet loquit̃ de ecli
psib9 luĩariũ. Messahalla quoq3 ĩ suo lib. siue in epi-
stola sua de coniunctionibus magnis & in suo li-
bro de reuolutionibus annorum mundi: albuma.
in libro suo de coniunctionibus magnis. Aomar
etiam & alchindus in fine libri nouem iudicum. a-
braham iudeus in suo libro de reuolutionibus an-
norum mundi. Iohannes in suo quadripartito par
te prima. Albumazar quoq3 in suo libro experimẽ
torum: & similiter in suo libro de floribus. & haly
aben. in octauo libro in diuersis capitulis. Et fra-
ter albertus in lib. de proprietatib9 elemẽtorũ. & in
lib. metheororũ q̃sdã regulas utiles licet paucas po-
nit de istis magnis accidẽtib9. Tot ergo sũt astrolo
gi q̃ magis rõnabiliter loquunt̃ de istis accñtib9 ma
gnis: & breuiter hæc accidẽtia frequẽtissime proue
niunt ex cõiunctionib9 magnis triũ planetarũ supiorũ
& ex eclipsib9 luĩariũ. Ponã tibi exẽpla de ãno chri
sti. 1345. in quo conuenerunt. 3. superiores in secun
da facie aquarii & accidit tunc temporis eclipsis lu
næ uniuersalis & istæ coniunctiones cum ec. signifi
cabãt magnos effectus & durabiles sicut patet per
ea quæ scripsi de significatiõib9 earũ eodẽ ãno & p
ea quæ experimentis multis didicimus sicut dicetur
ibi inferius: nihil enim scripsi tunc tẽporis de signi-
ficationib9 eorũ dẽ coniũctionũ & eclipsiũ lunæ p-
dictæ q̃ illud idẽ eueniebat post infra paucos an-
nos nec aliqua scripsi tunc nisi ea quæ sequebantur
ex dictis astrologorũ. Primo narrabo tibi effectus
& significatiões illi9 ec. uniuersalis. Nam dicit hali
2. q̃dripti. ptol. ca. 6. duo luminaria sunt principa
les dñi siue principes super oẽs alias stellas ista autẽ
ec. fuit in martio eiusdem anni. 1345. completis de
martio. 18. diebus. & decẽ & nouem horis. & . 40.
minutis. & eclipsabitur luna ĩ. 12. gradu libræ. dñs
ergo loci ecli. siue pl̃a in eo magis dominium opti
nẽs fuit saturnus eo q̃ habet ibidem exaltationẽ

triplicitatē terminū & faciē. & silr ē de illiꝰ haiz & iō ꝑpōit ueneren̄ obstāteq̄ libra sit dn̄s eiꝰ qa uenꝰ nō hēt ibi plures digitates nisi domū & terminū & ꝑter hoc ē alteriꝰ haiz. Saturnꝰ ergo dn̄abat ī loco. e. q̄ significauit iuxta sn̄iam ptole. 2. q̄driptiti ca. 8. mlta bella & fugā ī eis multas īfirmitates & longas & magnā mortalitatē ī hoibꝰ & aialibus frigus ue hemēs & mltas pluuias & niues tpibꝰ suis uētos ualidos & magnū detrimentū: nauigantibꝰ magnā corruptionē aeris caristiā magnā ānone & fructuū per frigꝰ & pluuias mltas & p uermes. Vn̄ accidit mortalitas hoiun & detrimētū significāt ānonæ & fructibus ī collectione eoꝝ ī autūno ex cāis ꝑdictis eo ꝙ locus. e. fuerat libra. Et breuiter saturnꝰ habuit q̄si maxima dn̄iū ī isto casu ꝙ pōt hēre. Nā ipse saturnus fuerat dn̄s loci cōiūctionis magne saturni & iouis q̄ fuit post eclipsim p duos dies. 29. horas: & silr ipse saturnꝰ fuerit dn̄s cōiūctionis saturni & martis & silr cōiūctionis iouis & martis q̄ fuerūt ī eodē mēse tūc quoq; duoꝝ lūiariū. e. ꝑcedentē eādē quæ oēs fuerūt magne significatiōis ut dicet post: & silr saturnꝰ fuit dn̄s istiꝰ āni & illiꝰ q̄rtæ in q̄bus fuit. e. scd̄m sn̄iam albu. ī suo lib. de floribꝰ. & silr ī suo li. experimētoꝝ. Et ꝑter hoc saturnus māsit in capricorno & ī aq̄rio q̄ sūt domus eius p. 3. annos & 4. mēses cōtinue an̄ ec. illūiata ꝙ nō recessit ab eis in isto tpe. & silr saturnus fuerit hora ec. orietalis: & directus. Et pp hoc hæc oia fuit ipse saturnus ī tpe. e. maxie fortis & dispōit effectū. e. ī his oībꝰ q̄ iā dixi fortissime scd̄z naturā suā pticipāt quoq; ī sigificatiōe. e. scd̄o loco dn̄i angulo ꝑcedēte. e. ī principio ec. fuit leo ī āglo ꝑcedēte. e. sed ī medio celi ī quo dn̄at sol. un̄ ī principio tpis significatoris. e. ipse sol tēpabat malitiā saturni & ēt martis & mercurii q̄ silr dn̄abat ī. e. ut patebit ī medio tpis significatiōis. e. mercurius uēdicat sibi dn̄ium eo ꝙ uirgo ī medio celi fuit ī angulo ꝑcedēte ec. Ipse uero mercurius licet participet ī natura cū pl̄is & stellis cū q̄bꝰ cōsistit Nihilominus de sui natura ē maliuolus & oia opa eius sūt mala & īfortuna ut dicit hali. 2. quadriptiti tho. ca. 8: Ipse eni scd̄m sn̄iam ptol ī eo. ca. sigificat ī tpe sibi cōuenīete magnas īfirmitates siccas ī habitibꝰ ut febres quotidianas tusses & pisces. & significāt detrimēta ī aialibꝰ q̄bꝰ utūt hoies & ꝑcipue in ouibꝰ & ī aialibꝰ q̄drupedibꝰ eo ꝙ eius locus fuit aries silr significāt subtile igeniū ī hoibꝰ & detrimenta ecclīis & mutatiōes legū & moꝝ & multos uētos turbinosos & repētios & festie uariatiōes & tonitrua & corruscatiōes & terremotus & sigificauit dimiūutionē aq̄ꝝ fluminū qm̄ ī tpe. e. fuit ipse sub radiis solis & sigificauit mlta latrocinia & sigificauit detrimētū ī mari. eo ꝙ fuerit ī hora. e. ī eodem signo cū saturno & marte: & qa iūgebat duabꝰ īfortunis q̄ꝝ utraq; dn̄abat ī. ec. significauit eadē mala ī tpe sib. cōuenīēti q̄ sigificāt mars & saturnus. Et qa mars ut dicet significat bella ipse saturnꝰ sigificauit illa fieri p cautelas & celātē ī tpe sibi cōuenien. In fine uero tpis significatiōis. e. dn̄abat saturnꝰ eo ꝙ ī fine. e. fuit libra ī medio celi & significauit ea q̄ priꝰ & eo fortiꝰ qa dn̄abat tūc tpis duplr. s. ī isto toto tpe uirtute sui dn̄ii uīs & ī ista pte tpis spāliter tertio loco participabāt ī significatiōe. e. dn̄i anguli sequētis. e. eo ꝙ fuerat ascn̄s. un̄ ī pricipio tpis sigificatōis. e. dn̄abat saturnꝰ eo ꝙ ī principio eclip. fuit libra ī ascendēte & ideo ī illo tēpore fortiter appuit sigificatio. e. fine effectꝰ eiꝰ. In medio uero istiꝰ tpis dn̄abat mars eo ꝙ ī medio. e. fuit scorp. ī ascn̄te & sigificauit scd̄m ptol. magnā siccitatē & mortē repētinā & multas febres ī hoibus multa bella rixas & iras regū & trāsgressiōes legū cōbustiōes interfectiōes & rapia magnū calorē magnos uētos et fulgura multa paucitatē bestiarū & fructuū pre nimio calore & siccitatē. un̄ qm̄ mars ī sigificatōe multū cōcordat cū mercurio & mercuriꝰ silr dispōit mediū istiꝰ tpis sigificatiōis eclipsis. iō fortiꝰ appuit effectꝰ ī ꝑdictis: & silr qa ī siccitate & ī bell & guerris & ī caristia & mortalitate cōcordat mars cū saturno: iō ī hꝰmōi effectibꝰ fuit eiꝰ significatio fortior ī medio tpis sigificatiōis. e. ī fine uero illiꝰ tpis dn̄abatur iuppiter eo ꝙ sagictariꝰ fuit ī fine. e. ascn̄s & ipse tē tēpauit aliq̄lr malitiā saturni ī fine illiꝰ tpis & ꝑcipuci q̄litate aeris & ī caristia & mortalitate & īfirmitatibꝰ cū saturnꝰ fuerit principalis dn̄s & iō maximū dn̄iū fuerat attributū sibi. Quarto loco pticipabat ī sigificatiōe. e. stelle fixe ī directo signorū & pricipaliū ꝑdictoꝝ uidelz libræ aq̄rii & arietis sed illæ stelle p maiori pte cōueniūt scd̄z intētionē ptol. naturis saturni marti & mercurii sicut pz p ea q̄ scripsi de sigificatiōe illiꝰ. e. & iō addiderūt ī significatiōibꝰ eoꝝ. Ex ꝑdictis ergo pz ꝙ illa. e. sigificauit guerras magnas & combustiōes & ꝑlia magna mortalitatē & īfirmitates multas & magnas de natura saturni martis & mercurii & magnā corruptōnē aeris & caristiā magnā aqueā & ī aliq̄bꝰ locis ex frigiditate & hūiditate & aliq̄ā & ī q̄bꝰ locis ex siccitate & calidirate magnas plu. & niues & uētos et tēpestates ualidas & tonitrua corruscatiōes & magnū frigꝰ & magnū calorē tpibus suis magnū detrimētū ī aialibꝰ ptinētibꝰ ad usū hoium & ꝑcipue in ouibꝰ & magnū detrimētū ī mari & ēt fluminibꝰ: & hæc oia accidēt post. e. & pp dn̄ia martis saturni et mercurii ī tpibꝰ ꝑdictis sicut satis expti sumꝰ. Nā sicut dicet post tpˢ duratōis effectꝰ. e. & silr effectꝰ cōiūctionū magnaꝝ q̄ tūc accidebāt debuit cōtineri p nie. 6. ānos. & . 6. mēses. Et ī principio istiꝰ tpis satis appuerūt effectꝰ ꝑdicti de natura saturni. Nā ī eodē āno xp̄i. 1345. ī quo fuit. e accidebāt magne tēpestates & uēti ualidi magne pluuie & inūdatiōes: & hec acciderūt p totā istā estatē istiꝰ āni: & silr p totū autūnū itātū ꝙ ī regiōibꝰ nr̄is septētriōalibꝰ segetes eiusdē āni & fere oēs fructꝰ putrefiebāt sup terrā ꝑ nimio hūore & accidebat illo āno magnū detrimētū ī fructibꝰ terre & ānis duobꝰ seq̄ntibꝰ erat magna caristia in pluribꝰ regionibꝰ & durauit p parte p maiorē partē āni christi. 1346. & accidebat eodē āno mortalitas in ouibus āno christi. 1346. ī mē/

se augusti in uigesimooctauodie eiusdē mensis cō/
missū erat prelium acertimū i comitatu de pontifi/
ee iuxta uillam cressie inter regem anglie & philip/
pum ualeys qui pretendebat se regem francie in
quo prelio predictus philippus deiectus est & cum
eo filius regis boemie electus a papa i imperatorem
Rex quoq; boemie illustris in illo prelio erat inter/
fectus & q̄plures nobiles de regno franciæ alii in/
terfecti & alii miserabiliter capti. Et preter hoc in
eodem āno in mense octobris. decimoseptimo die
eiusdem mēsis. s. in uigilia sancti luce eueniente cō/
missum erat prelium magnum i parte boreali ang.
sc3 iuxta ciuitatem dūdune inter residuos anglicos
qui fuerant tunc dimissi in partibus uel ad custodi/
endum marchium scocie & regem scocie cum toto
exercitu suo: & in illo bello fuit rex scocie captus &
carceri regis anglie mancipatus & plures sui cu3 eo
alii capti & alii interfecti: & in multis aliis terris
erant tunc temporis magnæ guerræ & interfectio/
nes quas nimiū superfluum esset narrare modo. Et
āno xp̄i. 1347. & . 1348. accidebat magna mortalitas
hoīum & pestilētia qualis ātea nō fuit uisa & maxi
mus timor iter hoīes i fine āni xp̄i. 1348. qñ iste liber
cōplet⁹ ē nō fuit magna spes de cessatōe illi⁹ mortis
& accidebāt tūc multæ febres acutæ & apostemata
ex qb⁹ hoīes moriebant maxīe & multa alia mala
de natura martis & mercurii & timuerūt hoīes tūc
tpis alia mīta mala eē uētura. Et q̄dā mala p̄dc̄a ap
paruerūt magis i ptib⁹ meridiōalib⁹ q̄3 i partibus se
ptentrionalibus eo q̄ aquarius qui fuit unus princi
palis. s. locus saturni in tēpore ec. & etiā fuit locus a
liarū coniunctionū magnarū est signū meridiona/
le: & silr libra scorpio & sagictarius sunt signa me/
ridionalia quæ etiam fuerunt signa principalia &
aries leo & uirgo sunt signa septentrionalia q̄ non
sunt tantū ponderanda ad p̄positū sicut aq̄ri⁹ & li
bra scorpio & sagictari⁹ tū q̄a illa ec. ita fuit ul's &
p̄p alias cōiūctiōes magnas q̄ acciderūt sil' cū ec. ef/
fectus fuit ualde ul's quātū ad alia & appuerit q̄si i
oī climate mūdi. s. in guerra mortalitate & fame: tñ
simplr plus appuit effect⁹ i partib⁹ mūdi meridiōa
libus q̄3 i septentrionalib⁹ p̄pter cām predictam. Et
scd̄m ptol. 2. quadripartiti. c. 3. effectus ec. appuit i
quarta iter oriētem & septentrionē. s. i parte septen
trionali asie. s. i regiōib⁹ circūferētibus illius quartæ
& in regionib⁹ centralib⁹ q̄rtæ opposite & maxīe i
mediis regionibus illarū regionū. Et scd̄m sententi
am ptole. ubi supra ca. 7. quia libra & aries sunt si/
gna æquinoctia & fuerunt signa principalia. ec. si/
gnificabant effectū prouenire in fructibus & in ec/
clesiis. & quia sunt signa cōmunia apparuit effect⁹
in hoībus & precipue in regibus. Et significatio p̄/
ptia libre est in fructibus dū colliguntur. Arietis ue
ro in fructibus dum oriri ceperint: & aquari⁹ signi
ficat super fundamenta & edificia quia est signum
fixum & in his rebus apparuit effectus. Itē aquari
us quia est signum septentriōale significat terremo
tus & quia est signū fixum significat fixionē effect⁹
& quia fuit signū hūane formæ significauit ea quæ
dixi p̄uenire hominibus & precipue mala ex corru
ptiōe aeris eo q̄ ē signū aereū. Itē saturn⁹ et iuppi
ter fuerūt i tēpore ec. directi & orientales & mercu
rius qui concordat in significatione cum eis aspicie
bat eos de sexto: hæc omnia significabant fortitu/
dinem effectus in predictis. Et uenus licet fuerit in
tauro in domo sua cum fuerit in quarto a saturno
& ideo non multum profecit nec etia3 iuppiter q̄a
fuit cū saturno sed sol fuit i sextili a saturno & mar
te & fuit in exaltatione sua nitebatur tēperare ma/
litiā sua3: sed fortitudo effectus sequebatur duas in
fortunas & precipue saturnū propter causas predi
ctas & precipue quia saturnus dominabatur in ali
is coniunctionibus magnis. & similiter & fuit do/
minus istius anni. Et scd̄m albuma. in lib. experi/
mētorū: quia dominus loci ec. fuit significator an/
ni significauit timorem super uulgus. Quod aute3
tempus durationis effectus ecclip. debuit contine/
re octo annos & sex menses: patet ex intentione ha
li ubi supra. capitulo sexto. Nam ecclipsis durauit
per tres horas æquales & quadraginta minuta: &
si in eodem gradu cum ecclip. fuisset coniunctio ma
gna saturni & iouis: & cum illa coniunctio fuisset
significatio magnæ mutationis ad mentem hali ui/
delicet quando mutatur de triplicitate in triplicita
tem uel in caput de capite arietis, illi tres menses
mensis qui significabatur per illas tres ho/
ras æquales. ducentū & quadraginta duo minuta:
quæ fuerunt tempus durationis ecclip. & debuisset
multiplicare per mille menses. uel per centum men
ses iuxta hoc q̄ coniunctio illa fuisset signata ma/
ioris effectus uel minoris sicut dicit hali ubi prius.
sed cum ista coniunctio non fuit signū magnæ mu
tationis eo modo quo dictum est ille tres menses et
2. tres menses debuissent multiplicari per sexagin/
ta. cum hoc fuisset coniunctio magna simul cum ec
clip gradū per gradus uidelicet sicut dicit hali ubi
supra. Sed iam fuit coniunctio illa post eclipsim p̄
duos dies & nouem horas & locus coniunctionis
aspiciebat locum eclipsiū de trino aspectu qui est a/
spectus planetæ amicitiæ ideo multiplicato tempus
durationis eclipsi uidelicet tres horas & duas tertias
unius horæ per medietatem sexaginta uidelicet per
triginta menses & resultant octo anni & sex men/
ses uel circiter qui sunt iuxta. extimationem. 110.
menses & intelligo menses lunares eo q̄ luna in ta
li mense peragat duodecim signa: tamen haly do/
cet multiplicare in menses solares & tunc erūt no/
uem anni uigintiquinq; menses & quia incipiebat
in medio duæ horæ noctis scd̄m unam horam. du
centū trigintaquinq; minuta post occasum solis in/
cipiebat effectus eius in medio secundi mensis post
eclipsim. & maxima fortitudo effect⁹ eclipsis appa
ruit i. 3. primis ānis apparuit i trib⁹ primis horis no
ctis: hæc aūt oīa magis patent in his quæ scripsi de

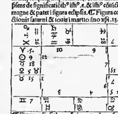
significatione eiusdē.e. in eodem anno xpi.1345.
secūdū sententiā ptole.& haly ubi supra ca.9.colo
res corpo℞ luminariū & signaliū apparentiū cir
ca luminaria in tpe.e.magnā habent significatio/
nē sed propter nubes nō potui uidere colorē cor/
po℞ lunæ in tpe illius.e.neq; signalia aliqua signa
ta circa eā: sed quia argumentū lunæ fuit.9 signifi
cat signæ q᷑ color eius fuisset flauus si bene appa/
ruisset & hoc addit in significatione saturni ut pa
tet in figura post. Iā restat loqui de cōiunctione
magna saturni & iouis quæ fuit quasi simul cū.e.
sed p duos dies et.9.horas post.e. ꝑ quo sciendū ē
q᷑ hæc cōiunctio fuit in aquario.s.in domo satur
ni: iō saturnus propter magnū dominiū suū in il/
lo āno & in.e.ꝑdicta dominabat᷑ in cōiunctione
ista saturni & iouis: & similiter in aliis duob⁹ con
iunctionib⁹ magnis. Vnde quia eius significatio
ut ꝑdictū est se extēdebat principaliter ad bella &
guerras & mortalitates caristiā quoq; & guerrā &
famē & corruptionem aeris & magnas tempesta
tes & fugas i ꝑliis & alia mala de natura eius quæ
in significatiōe.e.recitaui: ipse saturnus in eadem
cōiunctionctione magna: hæc eadem eo fortius si
gnificauit quo significauit: hæc eadē in e lunæ. Et
quia cōiunctio dua℞ īfortuna℞ ꝑcedens speciali
ter significauit bella & guerras & cōbustiōes & ī
illa cōiunctione etiā dominabat᷑ saturnus fortius
hoc significauit ī cōiunctione illa magna. Et sed᷑ʒ
sententiā albu.5.de cōiunctionib⁹ differentia pri
ma quia saturn⁹ dominabat᷑ in omnib⁹ illis cōiū
ctionib⁹ magnis in isto cōiunctiones fuerunt ma
gne significationis ut dicet᷑ post: & ille cōiunctio
nes fuerūt in signo formæ humanæ.s. in aquario
significauit in hominib⁹, mortalitates & egritudi
nes diuturnas & supfluitatate humo℞ guerras &
ꝑlia & fugā in eis & īterfectiōes regū: & eo forti⁹
q᷑a cōiūctio fuit ī domo regis.s.10.domo. Et hæc
omnia expti sum⁹ de significatione saturni signifi
cauit enī mortē illustrissimi regis boemiæ & eius
interfectionē: & similiter alio℞ regū & magnatū
& multa ꝑlia ī omnib⁹ climatib⁹ sicut dictū est.

Itē secūdū albu.ubi supra saturnus significauit in
hac cōiunctione illa eadē quæ significauit in.e.in
arborib⁹ & fructib⁹ & in feibus & in quibuscūq;
aliis reb⁹ ꝑdictis: & secūdū albu.quia saturnus fuit
in hac cōiunctione ī aquario significauit mortem
hominū & rūores terribiles pluuias & uētos mul
tos terremot⁹ & caristiā magnā. Et dicit haly abē
ragel q᷑ cōiunctio iouis & saturni significat mor
tē magni regis & hoc significauit: hæc cōiunctio.
Et dicit messahalla in epl̄a sua de cōiūctionib⁹ ca.
10.q᷑ qñ cōiunctio saturni & iouis fuerit ī aliquo
angulo℞ & ꝑcipue in.10.domo significat eleuatio
nē regis i regionib⁹ isti⁹ signi & uictoriā & domi
nationē eo℞ si signum illud fuerit fortunatū. Sed
hoc fuerat ue℞ in ista cōiunctione: ergo reges ista
rū regionū septētrionū uictoriā & dominationē

sup alios reges optinere deberent secūdū albu.4.de
cōiūctionib⁹ differētia.10. aquari⁹ dominat᷑ spe
cialiter sup terras aquosas & sup loca fluuio℞ &
mariū: & regio nostra anglia est quædā isula situa
ta īter maria & circundata aquis. Vñ significauit
cōiūctio illa i aq̄rio q᷑ rex noster optinere debuit
uictoriā sup inimicos suos & sic optinuit ut ꝑdictū
est & illud q᷑ iā dictum est a messahalla. Simil'r cō
firmat᷑ p albu.7.de cōiunctionib⁹ magnis differē
tia decima ubi dicit q᷑ cū fuerit loc⁹ cōiunctionis
magne uel puenerit directio i aliquo āno ad.103.
dñm significat i regionibus isti⁹ signi reges & ma
gnates esse famosos & strēuos milites & audaces
ad acq̄sitionē regis & famā ī eis & iustitiā eo℞ ad
uenīēt eis res quæ nō aduenerūt eis ante: & popu
lus eo℞ honorabit eos: hæc autē omnia uerifican
tur de rege nostro & de ꝑceri b⁹ & militib⁹ suis si
cut satis cōstat ex cāis iā dictis: & quia locus cōiū
ctionis hui⁹ fuit aquari⁹: & aquari⁹ est signū aere
um significauit hæc coniunctio situt ꝑcedens ma
gnā corruptionē aeris. & quia est de forma huma
na significauit mala prædicta quæ ex corruptiōe
aeris ꝑueniunt.s.mortalitatē & famē & īfirmita
tes accidere plib⁹ hominibus quēadmodū accidit.
Et quia aquari⁹ est signū septētrionale significauit
hæc cōiunctio terremot⁹. & quia est signū fixū si/
gnificat fixionē eo℞ quæ ꝑdixi. Et quia ascendēs
cōiunctionis fuit taur⁹ significauit effectū appa/
rere ī quadrupedib⁹ aut in bobus aut ī ouibus: &
quia taur⁹ est signū fixū significauit fixionē ī signi
ficatione sua. Itē qualitas effect⁹ hui⁹ cōiunctio/
nis accipiebat᷑ ex cōiunctio significatiōe dñi ascē
dētis sicut patet p albu.ubi supra i mlt̄is locis: sed
dñs ascendētis fuit uen⁹ quæ est beniuola & cōtra
riæ saturno cū propter magnū dñiū saturni effe/
ctus cōiunctionis sequebat᷑ naturā eius nec multū
impedit eū uen⁹ nec etiā sol nō obstāte q᷑ ipse fue
rit ī exaltatione sua & ī aspectu sextili a saturno.
Et quia saturn⁹ dominabat᷑ sup iouē & fuit forti
or eo significauerit multū malū in ista cōiunctiōe
sicut dicit messahalla ī epl̄a sua ca.10. & secūdū mes
sahalla quia hæc cōiūctio fuit i signo aereo signi/
ficauit siccitatē & grauitatē fori. Mercuri⁹ uero
in hora cōiunctionis fuit i.18.gra.arietis & i sexti
li aspectu a saturno gradu ad gradū fere. Nā satur
nus erat i.19.gra.aquarii ipse ergo mercuri⁹ mltū
addidit ad mala saturni & augmentauit effectuʒ
ei⁹. Effectus ipsi⁹ cōiunctionis & silr alia℞ dua℞
cōiūctionū magnarum secūdū sniam prole.2ª.qua
driptiti ca.3.appuit i q̄rta terræ corrñdēte tripli/
citati aq̄rii q̄ est īter oriētē & septētrionē.s.i ptib⁹
circūferentib⁹ illi⁹ q̄rtæ & etiā in ptib⁹ cētralibus
q̄rtæ ei oppositæ sicut dictū ē ēt de effectu eclipsis
Et secūdū etiā albu.4.de cōiunctionib⁹ magnis dif
ferētia.12.primū clima est idoꝛ℞ & sub dñio satur
ni & capricorni & aq̄rii. Sed tū ī istis cōiunctiōi
bus dñabat᷑ saturn⁹ cū siggno canceri effectus ista/

rũ cõiũctionũ appuit ĩprio climate & pcipue ex siccitate. Itẽ dicit albu. ibidẽ φ aqrius significat terras alhauez & ptes terre mõtiũ & alcuffa & alliger & alguiel & terra feriz: & silr aquari⁹ hẽt ex ptib⁹ terraꝝ loca aqꝝ & fluminũ & mariũ & oẽꝫ locũ aquosũ & uineaꝝ & oẽm terrã desertã & humidã. Vñ effect⁹ eius apparuit in eisdẽ locis. Itẽ scd̃m albu. ubi supra aqri⁹ dñat sup q̃sdã regiões in q̃rũ cõstructione erat ascñs ut sunt alcuffa corase asterlẽ eraclia kaseralã & malua. Et scd̃m albu. aquari⁹ dñat sup armeniã & sup q̃rtã ĩ directo ei⁹ sed p ptole. ubi pri⁹ ista est q̃rta terræ de q̃ dictũ ẽ iglr magis uidet φ effect⁹ cõiunctionis appuit ĩ illis terris & ĩ illa q̃rta. In oĩb⁹ ergo pdictis regiõibus appuerũt effect⁹ istarũ cõiunctionũ scd̃m maius & min⁹ iuxta cõueniẽtiã cõplexionũ earũ cũ significationib⁹ cõiunctionũ & eclipsis. Et qa significatio istius cõiunctiõis magne cõuenit p maiori pte ĩ sigĩficatiõe eclipsis ĩ caristia uictualiũ ex nimia hũiditate. Illa caristia pueniebat ĩ terris nostris ex hũore supfluo & ĩ regionib⁹ meridiõalib⁹ q̃s pdixim⁹ & ĩ aliis pueniebat caristia ex siccitate q̃ significauit .e. Itẽ scd̃m albu. primo de cõiũctionib⁹ dif. 2. φ ista cõiũctio magna ceciderit in triplicitatẽ aereã fortitudo effect⁹ ei⁹ appuit ĩ plaga septẽtriõali: & hæc experti sum⁹ de guerris & cõbustionib⁹ & pliis & mortalitate: & ex caristia ex hũiditate ex magis tẽpestatib⁹ & magna corruptõne aeris & ĩfirmitatibus m̃ltis sicut satis cõstat. Et sciẽdũ est iuxta sñiam albu. prio de cõiunctiõibus dif. 2. φ ista cõiũctio magna quæ fuit ĩ triplicitate aerea si fuisset signũ magne mutationis uidelicet si fuisset ĩ q̃rta triplicitate tps apitiõis significatiõis eius fuisset post q̃tuor cõiũctiones ab hora mutatiõis. Sed cũ ista cõiũctiõ ñ fuerit ĩ q̃rta triplicitate iõ supponim⁹ ad psens eũdẽ modũ opãdi ĩ illa cõiũctõe quẽ põit ptol. de tpe q̃n appebat effect⁹ .e. uidelicet p horas inequales iter ascñs cõiũctiõis. & locũ cõiũctionis. Sed cũ locus cõiũctionis fuit in .10. domo nõ distãs ab .11. domo nisi p medietatẽ unius horæ. 4. horæ eq̃les & una medietas horæ fuerũt ĩter ascñdẽs & locũ cõiũctionis q̃ significabãt. 4. ãnos & dĩdiũ fuisse cõiũctionẽ anq̃ apuisset ppria sigĩficatio eius tñ qa fuit q̃si silr cũ .e. & .e. ius significatio cõcordabat cũ significatiõe .e. pticipabãt cũ significatõe p totũ tempus quo appuit sigĩficatõ .e. & augmẽtabat significationẽ .e. cũ significatõe .e. fuisset deducta apuisset eius significatio post q̃tuor ãnos & dĩdiũ. Et qa albuma .2. de cõiũctiõibus freq̃nter ubi inuestigat tps duratiõnis regis ul'uite regis q̃ñ uidelicet fuerit alia cõiunctio significatio magne mutationis fuestigat illud tps ex quãtitate q̃ ẽ iter ascñs & locũ cõiũctionis dando aliq̃ñ unicuiq̃ signo annũ unũ & aliq̃ñ utriq̃ gradui mẽses scd̃m fortitudinẽ & debilitatẽ significatoꝝ & locoꝝ pricipaliũ: sed qa iter ascñs & locũ cõiũctionis fuerũt tria signa exñtis. 4. gradibus iõ duratio effectus cõiũctionis fuit p. 3. annos fere a tẽpore quo ieeperat appere iste effect⁹. Vñ effectus cõiũctionis termĩari debuit ĩfra tpus significatiõis .e. p unũ ãnũ: iuxta sñiam haly p. 2. ãnos m̃ltiplicãdo .s. p mẽses solares sic dictũ ẽ pri⁹ Sed rõnabili⁹ uidet mihi & magis scd̃m ĩtẽtionẽ ptol. opari p mẽses lũares q̃ p mẽses solares qa luna ĩ tali mẽse circuit zodiacũ. Sed cũ iã dictũ sit φ tps duratiõis effect⁹ .e. fuit iuxta extimationẽ meã 8. ãni. 26. mẽses & cũ illi 6. mẽses pticipari deberẽt de æstate & autũno & effect⁹ .e. fuit caristia & maxime ex hũiditate pp dñiũ saturni & pcipue ex humiditate ĩ autũno & uere sicut dictũ ẽ: iõ uere silr ẽ si ĩ autũno debuit puenire hũiditas excellẽs faciẽs caristiã φ ista caristia debuit durare p totũ istũ annũ & sic eẽnt. 9. ãni q̃ sũt tps duratiõis effect⁹ .e. iuxta sñiam haly. Effect⁹ uero illi⁹ cõiũctionis sicut pdictũ ẽ durare debuit p. 7. ãnos supponẽdo φ incepit silr cũ effectu .e. sed sciẽdũ ẽ φ effect⁹ propri⁹ isti⁹ cõiũctionis magne duraret a tpe quo incepit quã diu duraret effect⁹ .e. p cãtã cõueniẽtiã effect⁹ cõiũctiõis cũ effectu .e. & pcipue qa .e. cã ulis dñatur sup oẽs alias cõiũctiones tũc cõrigẽtes sicut dicit haly. 2. q̃driptiti ptole. ca. 4. & hæc sufficiũt ad psens de significatiõib⁹ isti⁹ .e. & isti⁹ cõiũctionis magne & patet ĩ figura eclipsis.

ℭ Figura coniunctionis saturni & iouis ĩ martio ãno xpi .1345.

ℭ Figura eclipsis lune ulis ĩ martio ãno xpi. 1345

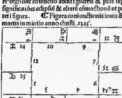
ℭ Restat loq de cõiunctione saturni & martis q̃ uocat cõiũctio media a mes. ĩ epistola sua ca. 11. fuit hæc cõiũctio ĩ martio eodẽ ãno xpi .1345. cõpletis de isto mẽse trib⁹ dieb⁹ & .8. horis & .8. miñutis p significatõe isti⁹ cõiũctõis ẽ sciẽdũ φ significatõ spãlis ei⁹ fuit ex guerris & cõbustiõib⁹ & pliis scd̃m φ

dicit mes. ubi su. & scdm q dic albu..2.de coniu. mag. dif. 8. & eo forti⁹ qa 9⁹ magna & .e. lüe i eod mēse sigficabāt hæc eadē: & qa hec cōiūctio fuit i aq̄rio appuit ei⁹ effect⁹ i terris & i regiōib⁹ q̄s dixi de sigificatōe aq̄ꝝ. Et dicit albu. ubi pri⁹ q aq̄rius hēt sigficatōe3 sup lites rōanoꝝ: iō effect⁹ illi⁹ 9iū ctōis & silr aliaꝝ 9iūctionū. & silr. e. appuerit ibi dē sic satis 9stat. Et appuit & effect⁹ h⁹ 9iūctiōis ex guerris & 9bustiōib⁹ i terris nris sic dictū ē pri⁹: et scd3 mes. ubi su. qa hec 9iūctio fuit i signo aereo si gificauit multitudinē uētoꝝ: & cū hoc 9cordat al bu. ubi pri⁹. Nā scd3 eū qa hec 9iūctio sunt a tripli citate aerea sigificauit mltos uētos & magnū frig⁹ & magnā siccitatē tpib9 suis mltas ifiritates & ml ta bella cū magna effusiōe sāguis. Et hæc oīa satis habūdāter uenerūt ifra .3. ānos p⁹ q̄ q ista sic dc3 ē

Itē qa i ista 9iūctōe fuit signū pisciū i ascēte sigfi cauit detrimētū pisciū & aq̄ꝝ & corruptōe3 eaꝝ & dico breuit q ista 9⁹ mltū addidit i sigficatiōe guerre & caristie ex siccitate pueiēte sup sigficatō nē .e. & 9iūctōis magne: & addidit i mortalitate et ifirmitate & silr i aliis sigficatōib9 q̄s dixi & d̄na tura satur. & mar. & dūs ascētq isti⁹ cōiūctōis fuit iuppiter q ñ mltū ipediuit effectū pp dñiū satur. et mar. sup eū. sed aliquali tempauit mala eoꝝ eo q dñabat i 9iūctōe luiariū q̄ fuit i die seq̄nti & q̄ ime diate pcessit itroitū sol' i arietē isto āno. & silr dña bat i ascēte isti⁹ 9iūctōis satur. & mar. Itē iuppi ter fuit dūs isti⁹ q̄rtæ scd3 ptol. nihilomin⁹ fortitu do effect⁹ seq̄bat & ifortunas. Et effect⁹ isti9 cōiū ctōis ex p̄liis & guer appuit maxie i fine scdi āni a tpe 9iūctōis sic notū ē: & hoc fuit qa 9iūctio disti tit ab ascēte p. 2. horas ieq̄les & durauit effect⁹ for titudo maxia p unū ānū sic cōstat ex pdcis. Et ista 9⁹ ncēio sigificauit malū qa q buscūq istoꝝ duoꝝ plaꝝ dñat ncēio ē ifortūa & i illa 9iūctōe ifortu nā signif. ut patet i figura. ℂ Figura cōiūctiōis sa turni & martis i martio āno christi .1345.

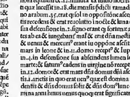

ℂ Cōiūctio mior. s. iouis & martis fuit i eodē an no xpi .1345. i martio prio die eiusdē mēsis 9pletus de eodē prio die. 13. hoꝝ & .25. mi. p sigificatiōe illi⁹ sigificati cōiūctōis mioꝝ ē sciēdū q scd3 mes. i epl'a sua de cōiūctiōib⁹. e. ul. illa cōiūctio sigfica uit effectū ex pluuiis & nebulis ex corruptōe aeris Vñ mltū addidit sup sigficatiōe. e. & aliaꝝ cōiū ctōnū i istis effcib⁹ & pcipue addidit i caristia & a liq̄lr addidit de guerris ut dic mes. & : hæc coniun ctio fuit in aquario apparuit effectus eius i eisdem reb⁹ q̄s dixi de significatiōe aq̄ꝝ. Et l3 iuppiter ha bet in aquario triplicitatē & terminu3 mars uero terminū: i proposito tñ mars fuit fortior ioue pp dñium ei⁹. ec. & i aliis cōiūctiōib⁹: & iō effect⁹ cō iūctiōis sequebat naturā suā. Et dicit messa. ubi su pra q iuppiter & mars cū cōiungūt i ascēte anni significāt discordiā regū. Sed ascēs āni fuit: aqua ri⁹ ergo hæc cōiunctio addit i guerris & p̄lus sup significatiōes eclipsiū & aliarū cōiunctionū ut pa tet i figura. ℂ Figura coniunctionis iouis & martis in martio anno christi .1345.

ℂ Ex p̄dictis patet scdm sniam ptole. & mes. & albu. & alio rū astrologorū q effectus prouenēs ex ec. lunæ p̄dicta & ex istis cōiūctionib⁹ magnis fuerūt guerræ & cōbustiōes & p̄lia & fuga in eis magna corruptio aeris & magna mortalitas & multæ ifirmitates & febres acutæ & quotidiāæ: ca ristia & fames ualida i multis regiōib⁹ terremotus & fortitudo uētoꝝ & tēpestatū i tpib⁹ & locis p̄ dictis & multa alia mala: & hec oīa cōtigerūt ifra 3. ānos post p̄dictas cōiūctiōes sicut oñsū ē supra. Et hæc cōiūctio trium superiorū fuerat maxima. Nā ut dicit mes. i epl'a sua. c. 9. maxia tūc est cū cō iūcti fuerint oēs. 3. supiores plæ i uno termio ul' fa cie alicui⁹ signi & aspexerit eos sol & significat tal' cōiūctio destructionē sectaꝝ & regnoꝝ & eorū mutationē. necnō res maximas scdm quātitate3 fortitudinis isti⁹ q uicerit: & hæc ē cōiūctio maxi ma q̄ significauit aduentū pphetarū & destructio nē quorūdā climatū necnō & res maxias: hæc mes sahalla. Sed hæc cōiūctio p̄dicta triū supiorū fuit in scda facie aq̄rii: & sol aspexit eos de. 6. tñ quia iste aspect⁹ fuit debilis eo q i hora cōiūctiōis satur ni & iouis sol fuit i. 9. gra. arietis. & saturn⁹ & iup piter i. 19. gra. aq̄rii & nō cōicabant radios de. 6. eo q sol nō fuit ifra radios aspectus solis iouis & martis. Sed illi. 3. ifra radiationē sextilē sol et aspe ct⁹. 6. ē debilis ista cōiūctio i nona triplicitate q ēt req̄reret si debuisset significasse mutatōnē sectaꝝ & aduentus prophetaꝝ & destructionem clima tum & diluuia & h⁹mōi res maximas: hæc cōiun ctio non significauit accidentia magna p̄dicta sed

significāt renouationes regnoꝝ & eoꝝ mutatio nē sicut manifeste patet de filio regis boemiæ quā papa creauit īperatorē. Etiā fuit mutatio regni scotiæ p captionē dauid regis scotiæ ꝑdicto bello dimicatū. Et quia hæc cōiūctio fuit tā magna & simul cū ea accidebat.e.lunæ ulis quæ cōcordabat in significatione cū ista cōiunctione: acciderūt i/sta mala ꝑdicta ex guerris & ex corruptiōe aeris. Et quia aquari⁹ est signū aereū i quo fuit ipsa con iunctio maxima ipsa significāt magnā corruptio nē in aere & alia mala quæ dixi de natura aquarii ex caristia & īfirmitatib⁹ & mortalitatib⁹. Et qa aquari⁹ est de forma humana significabāt ꝑdictæ cōiunctiōes una cū .e. ꝑdicta mala ex corruptio/ne aeris ꝓuenientia: prout ego scripsi āno christi. 1347. quicquid enī iā tibi dixi ex ꝑdictis effectibus illud idē ꝑdixi tunc scd̄m sentētiā astrologoꝝ & aduenerūt ꝑdicta mala stati post unius habūdan/tis: tanta enī fuit mortalitas in mūdo ānis christi. 1347. & .1348. ꝙ tot⁹ mundus erat turbat⁹ & i plu tibus terris relictæ erāt ciuitates & uille desertē & quæ remanserūt uiue in eis licet pauce fugierūt ab illis locis relinquētes domos & possessiones suas nec audebant homines uisitare īfirmos nec mortu os sepelire ꝑ timore īfectiōis eoꝝ. Istā uero mor tē hominū quidā tunc temporis dixerūt ꝓuenire ex actione stellaꝝ: & quidā negabant eā aliquo mō ꝓuenire ex stellis aut ex aliqua cā naturali sed tantū ex uindicta diuina ad puniendū peccata ho minū. Illos uero qui sic dixerūt reprobat cōmen/tator cōmento modice ca.7. sic dicēs. Moderni au tē ponūt unū agens omnia entia sine medio. s. do mini & cōtingit istis ut nullū ens habeat actionē propriā naturalr & cū entia nō habuerint actio/nes proprias nō habebunt essentias ꝓprias: actio nes enī nō diuersificāt nisi p essentias diuersas: & ista opinio est ualde extranea nec hominis & qui recipiūt hui⁹ i nō habent cerebrū naturaliter habi le ad bonū: hæc cōmentator. Et est hic diligenter aduertēdū ꝙ deus ꝓducit effect⁹ has īferiores du pliciter. Vno mō p stellas & p alia agentia tāq̄ na turaliter p instrumenta: & alio mō nō naturali/ter & sine medio naturali sed miraculose quēad/modū fecit deus qñ fecit solē stare ī tempore iosue p spatiū unius diei sicut scribit̄ iosue.10.ca. & quē admodū fecit solē redire p spatiū.10. horaꝝ tēpe ezechie ad ꝑces isaye de qua scribit̄ quarto regū. 20.ca. Sed magna euidentia est ꝙ ꝑdicta mortali tas ꝓducta fuit a deo primo mō. s. p.e. lune & per cōiuctiōes magnas ꝑdictas tāq̄ instrumenta natu ralia cū illa mortalitas & alii effect⁹ prædicti pro nosticati erant anteq̄ aliqs eoꝝ effectuū cōtinge/bat. Et illa eadē ꝓnosticatio totaliter fuit funda/ta ex libris astrologoꝝ sicut patet ex prædictis. Scripsi tibi has ꝑdictas significationes.e. lunæ & alias coniūctionū magnaꝝ tāq̄ pro exemplari ut scire poteris alias ꝓnosticare de accidentib⁹ per.e. luminariū & per cōiūctiones magnas. Et scito ꝙ in ītroitu solis in arietē in āno christi.1345. Satur/nus Iuppiter & mars fuerūt in ascendente & i do mo saturni. s. in aquario. & p cōsequens saturnus fuit dñs istius āni scd̄m albū. i libro de florib⁹. Et similiter in libro experimentoꝝ suoꝝ in princi/pio. Vnde in eodē āno prouenie bat effect⁹ satur ni satis in tempestatib⁹ & pluuiis ut dictū est pri⁹. Hæc omnia predicta poteris exempla applicare ad opus si bene respexisti pronosticationē meam quā scripsi de ꝑdicta.e. id est de ꝑdictis cōiunctiō bus magnis. Et posui tibi aliud exēplū de reuolu/tionibus annoꝝ mundi quā ponit albū. i fine li/bri. experimentoꝝ dicens & hoc est exemplū ad mirabile p qd̄ cōtēplabat̄ reuolutio. s. quæ facta est.12 diebus remanentib⁹ ex mense ramadan quæ est mēse lunari octauo āno arabū.35. & prouenit ānus ad scorpionē & fuit ascendens libra.15. gra/duum & terminus iouis & planetæ & radii eoꝝ erant scd̄m ꝙ sunt in hac figura.

Et fuit reuolutio scd̄m benas laphar sup unā horā equalem & .12. minuta ex initio noctis saba ti quæ incessit in.18. die mensis ꝑdicti ramadā an/no arabum.35. erat ꝙ sol in oppositōne ascenden tis recedens & erat reuolutio i nocte & luna erat ī sua descensione in.2. signo erant ꝙ fortunæ absen tes ab ea & iungebant̄ mal̄ & erat dñā medii cæli & uenus & mercuri⁹ erant iu oppōne ascn̄tis. Et mars in leone & in.11. domo recept⁹ & Iuppiter in.4. in descensione sua abscindens lumen solis a marte: & saturn⁹ cadens in uirgine nō receptus & in.12. domo: & erat mars dñs domus dñi ascendē tis.1. arietis in quo erat uen⁹ quæ est domina ascē/dentis & dñs domus solis & dñs dom⁹ lune et do mina anni huius uenus quoq̄ erat significatrix ru sticoꝝ quia erat plus testimonio & erat in angu/lo in oppōne domus suæ ueniēs ab oriente ad an gulū occidentis nō recepta. Et significator regis erat luna quia reuolutio erat i nocte & illi⁹ erat au ctoritas quia ipsa erat dñā medii cæli & iungeba tur saturno q̄ erat cadēs ī.12. domo deīde & iūcta est marti retrogrado ī.11. significauit igit̄ cōiūctiō lunæ cū saturno q̄ erat cadēs ī.12. deiñ cū marte qā & ipse erat retrograd⁹ ꝙ rex eiusdē climatis īterfi ciet̄ a rusticis suis eo ꝙ mars retrograd⁹ significat

eius iterfectionē & ipse erat dñs domoꝝ luminariū
& dñs domus dñi ascñtis. Et pp casū lūæ ab angul'
significauit ꝙ iterficiet' absq; cōtentione & nō ex/
pugnaret rex ꝑdictas ciues suos: & pp locum uene/
ris i.7.a domo sua ꝑ oppōnē.i.dño anni q est signi
ficator rusticoꝝ significat ꝙ rustici post hoc tradē
tur guerris & inolutionib⁹ & bello atq; cōtentio/
ni & regno. Et pp locum lunæ a saturno & radus
suis sextilis aspectus: & optet hoc fieri i prima q̄rta
ānt a loco solis q est dñs naturæ in.4.aspectu iouis
cōmittens sibi dispōnē significat ꝙ iste q succedet
ei erit iustus & meliorabunt' rustici i tpe suo Et pp
locū martis ab ascñte q est retrogradus significat ꝙ
petat domos tesauroꝝ regis ꝑ interfectionē eiusdē
regis ꝑ ualidā effussionē sanguinis & iterfectionē.
Et pp ꝑntiā solis in domo martis sigificat cōturba
tionē nobiliū hoium & diuitū. Erat igit' i ascñte lu
nie .i. radus solis & mercurii ac ueneris & radii q̄r
ti aspectus iouis & radii sextilis aspectus martis pri
mi significauit hoc cōtētionē futurā i climate roma
noꝝ .seu grecoꝝ & effussionē sāguinū & erat in p
te etiā ramē & sagestem & asseu guerræ & pierunt
pecora eoꝝ & erāt in hac terra ifirmitates in pueris
meliorabat' esse negotiatoꝝ. Scd̄m ab ascñte erat
scorpio & erat ī eo lūa impedita & radii trini aspe
ctus sol' scd̄i & radii aspect⁹ iouis scd̄i sextilis & q̄r
ti aspect⁹ primi & martis & sextilis aspectus satur/
ni & significauit effusionē sanguinis & guerras: &
initiū hoꝝ fuit ī climate arabū: post hoc mutabatur
hoc q̄a lūa fuit ipedita extra signū i quo fuit q̄a i a/
lio signo: & post hoc magnificabat' hoc & erat i eo
multa effusio sāguinis & grauabat' cē climatis ara/
bū & erat mors pecoꝝ & aīaliū eoꝝ & generabat'
frig⁹ hiemis & hoc erat pp locū ueneris ab ascñte &
pp ꝑsentiā ei⁹ i angulo significauit nō intrare super
eos inimicū pegrinū uel extraneū & erat i oriente
mors & maxīe i mulierib⁹ & destruebant' dactiles
& sil'r erat i albarach. Tertiū erat sagittari⁹ & i eo e
rāt radii tri aspect⁹ sol' & mercurii scd̄i & radii tri/
ni aspect⁹ martis primi & q̄rti aspect⁹ saturni primi
& dñs ei⁹ Iuppiter erat i descēsione sua & significa
uit hoc grauitates & ifirmitatē ciuib⁹ primi clima/
tis & ciuib⁹ ispaen & mltitudinē latronū & mortē
bestiaꝝ & mltiplicabat' ēt & hoc uers⁹ armeniā su
piorē & moriebat' illo āno. plēs pueri. Quartū e
rat capricorn⁹ & erat cū eo Iuppiter & radii q̄rti a/
spect⁹ sol' scd̄i ac q̄rti aspect⁹ mercurii scd̄i: & lumē
trini aspect⁹ saturni primi & lumē sextil' aspect⁹ lūæ
primi & significauit hoc salnationē climatū idie &
bonitatē eoꝝ eē & aptationē regis q̄a adipiscebat'
eos q cōtēdebant cū eis ex inimicis suis & significa
uit mltitudinē lucri negotiatoꝝ eoꝝ & q̄etē atq; se
curitatē ciuiū eoꝝ cū largitate & habūdātia uict⁹.
Quītū fuit aq̄ri⁹ & null⁹ pl'a cū eo s; erat i eo lumē se
xtilis aspect⁹ sol' scd̄i & lumē sextilis aspectus mer
curii primi & lumen q̄rti aspectus lunæ primi atq;
in oppositione martis & q̄rti aspectus ueneris scd̄i
& hoc significāt cōtentionē & bellū i parte alcuffa
& grauatiōes & guerras & rebellationes & forte e
rat hoc i egipto & erat multa effusio sāguinis & cō
gregauerunt ad has regiones pegrini multi arabes.
Sextū erat pisces & nullus pl'a erat in eo sed erat i eo
lumē oppōnis saturni & sextilis aspectus iouis pri
mi & lumē trini aspect⁹ lunæ primi & sextilis aspe
ct⁹ ueneris scd̄i: & significauit lumē oppōnis satur
ni grauitatē frigoris & i regione turbationē & gra
uitatem regis & manifestū esse cunū eoꝝ & ꝑualue
runt in rege suo & erāt discissiōes inter eos & mul
tiplicabūt' eoꝝ pluuiæ & eoꝝ profectus & aptabā
tur eoꝝ pecora & similiter occurebat partib⁹ indie
& terræ armeniæ. De his que succedūt romaniā gre
tiā. Septimū erat aries & sol i eo remot⁹ ab angulo
mercuri⁹ quoq; ac uen⁹ erāt in eo & lumē q̄rti aspe
ct⁹ iouis trini & primi: aspect⁹ marti scd̄i q ē dñs.7.
et ē i leōe retrograd⁹ & sigificauit sol interitū regis
babiloniæ quia erant in climate babiloniæ contē/
tiones & bella & effusiones sāguinū & destructio
eoꝝ regni & erāt initiū hoꝝ & in.7. climate pro/
pter locū martis & propter locū mercurii qui erat
dominus noni & lumē iouis qui erat dominus ter/
tii. Et significauit cū hoc perditionē multoꝝ homi
num ex illis bellis & erat religio & proficiebāt pue
ri atq; cameli & omne pilosū & generabatur eis ca
lor. Octauū fuit taur⁹ & null⁹ pl'a erat i eo dñs ei⁹ q
ē uen⁹ erat cadēs ab eo & erat i eo lumē aspect⁹ solis
sextilis primi & trini aspect⁹ iouis primi & q̄rti a/
spect⁹ martis scd̄i & lumē trini aspect⁹ saturni scd̄i
ac lumē oppositionis lunæ. Et significat hoc lumen
quarti aspectus martis scd̄i qui est inimicus hui⁹ do
mus & lumen oppōnis lunæ quæ est dña exaltatio
nis huius domus: & lumen oppōnis ꝙ rex hauuhe
& ciuitatis cuta quæ dicitur uiere & segetem & cā/
bras & eoꝝ qui erant in partibus occidentis habe/
bat malū & exierunt super eos inimici & hoc erat
eoꝝ consideratio & inuenerunt multi ex eis graui
tatem & multiplicabantur latrones & cōtradicto
res ibidē & destruebantur eoꝝ messes & seduxerūt
mercatores suū regem & perierunt eoꝝ pecora &
erat securitas eoꝝ a rege & inuenerunt ex peregri/
natiōe bonū. Nonū erat gemini & nullus planeta
erat in eo sed lumen sextilis solis aspect⁹ primi erat
ī eo & lumen sextilis aspectus primi mercurii & q̄r
ti aspectus saturni scd̄i atq; cōmixtio luminis sexti
lis aspectus martis scd̄i & mercurius qui est domi/
nus domus tertii significat ꝙ adanlā & auaxauiet
& partes eoꝝ & chebur cōfortet' super eos qui ini/
micantur eis & hoc erat propter fortitudinem loci
mercurii & receptionis ei⁹ & propter cōmixtionē
martis cū saturno significat ifirmitates & dolores i
his regionibus & morientur plēs hoies & speciali/
ter erit hoc i iuuenibus & quia quartus aspectus sa/
turni est plus gradibus significauit ꝙ hi acquiesce/
runt regi suo & obedierunt & erat quod diximus i
iurgen & azeb & moad iseriori. Decimū erat cācer
nullus pl'a erat i eo sed erat ibi lumen trini aspectus
lunæ quæ est domina dom⁹.10.& fuit ipedita i sua

descensione & erat ibi lumen sextilis aspectus sedi saturni & lumē q̄rti aspectus solis primi: & lumen quarti aspectus mercurii primi & lumen sextilis aspectus ueneris primi. Et significauit ꝙ dixi ex magnitudine domini domus & dn̄i exaltationis enim hoc ꝙ significauit res solis & ꝙ res climatis alterat pit & destruebat' regnū eoꝝ & erat cōtētio inter eos ī pricipibus eoꝝ & īfirmitates ī hoībus uł' cum frigore & hūiditate & destruebat' sine corrūpebat' mare generabat' eē hoium & minuebat' eoꝝ agͥsitio. Vndecimū fuit leo & fuit ī eo mars retrograd⁹ & lumē trini aspectus solis primi & lumē q̄rti aspectus lunæ sedi & lumē.3.aspect⁹ mercurii primi & lūa fuit luīare noctis & significator regis ī climate acore & mazoē & erāt bella & effusiōes sāguinū & detrimētū ī latrōibus & pierūt ī eodē āno mltæ homines & regno fuit cōtētio & fuit hoc pp lumē q̄rti aspect⁹ lūæ sedi. 12. erat uirgo & fuit ī eo saturn⁹ retrogradus & lumē trini aspectus ueneris primi lumē quoq; trini aspectus iouis sedi & aspectus sextilis lūæ sedi. Et significauit hoc īfirmitates ex frigore & siccitate sedm naturā eius. Sed p locū mercurii liberabant' p pte & destruebant' eoꝝ messes & arbores & generabat' frigus hiemis eoꝝ & erat fortitudo caloris æstatis eoꝝ. Deiñ pōit albu exēplū de esse regis ī illo āno dicēs ꝙ ī illo āno significator regis fuit lūa & erat cadēs ī loco suo. Aspeximus ergo utrū eēt ei lumē ī medio cæli q ē locus eius. i. eius dn̄s aut ī ascēte. fuit ꝙ lumē trini aspectus eius ī. 18. gra. & ī. 7. min. aspeximus ergo cui cōmisit disponē suā ī hoc loco erat ꝙ eni ppinqs pceteris luibus q̄rti aspectus mercurii primi & erat ī. 19. gra. & factiōe minus ex hoc lumē lūæ & remāsit unus gradus & scō diuis⁹ qa hoc p. 59. minuta &. 8 sedis & exiuit un⁹ dies & facto unius diei disponūtq; lūa lumen suū ex medio cæli unū diē & factionē. Et qa cōīssa est dispō mercurii qui ē dn̄s domus inimicorū & dom⁹ pegrinatiōis & fidei & significant hæc tristitiā regis ī hac dispōne de iteritu religiosoꝝ & fidei sectaꝝ & ex dictus eorum atq; inimicis. Post hæc recepit dispōnē mercuri⁹ a lūa p q̄rtū eius aspectū primū. & ipse fuit dn̄s. 9. & 12. ei⁹ radii sūt ex eis in nona domo & significāt hoc oē op⁹ quo sperat' mēsura bonæ actiōis ex penitētia. s. & oratione & ieiunio. Deiñ recepit saturn⁹ dispōnē p lumē suū sextil' aspect⁹ sedi de luie q̄rti aspect⁹ mercurii primi disponūt ꝙ residuū signi ī quo fuit lumē ei⁹ & ex signo. 2. ab eodē loco qa ipe ē dn̄s exaltatiōis ascētis erit dn̄s q̄rti ac. 5. ꝙ ē. 8. a loco dispōis significauit ergo ī dispōitiō ē hac ī hoc loco eo ꝙ recepit lumen ex. 4. aspectu mercurii ꝙ ueniebāt ei ī illis dieb⁹ carculo ex pte occidētis & rūores q eū cōtristabunt & cōscribant' ex filiis suis & ex suis seruis. Post hoc recepit sol dispōnē a saturno p lumē trini aspect⁹ sui pmi & ipse fuit dn̄s. 5. dom⁹ ab ascēte ē quoq; seda a domo regis & significauit hoc extractionē substātiæ & sūptus cā mulieꝝ & hoc fuit pp locū solis: & qa comisit dispōnē ueneri & uen⁹ recepit p lumen suū quarti aspect⁹ primi & ex luie trini aspectus sol primi & uen⁹ fuit dn̄a ascētis & fuit ī oppōne eius recepit ergo a sole dispōnē & eā remisit ad lunā. significauit quoq; hoc ītroitu substātiæ ī hac dispōne & cōtētionē cū rusticis cā regis & nuptias filii sui. Deiñ recepit lūa dispōnē p lumē suū quarti aspect⁹ 2. ex quo aspectu ueneris & dispōit & ipsa fuit dn̄a medii cæli & fuit ī. 2. ab ascēte & sigificauerūt introitū regis ī eodē āno ī eadē dispōne & uniuersa hæc ī dispōne plagæ ī medio cæli usq; ad locū abscisiōis p radios suos erūt. 13. dies ac dīcta ac sexta. Cōsidera ergo p hoc & utere ī eo ꝙ necesse tibi ē ī reuolutiōe ānoꝝ mūdi cū opat⁹ fueris ī dispōne dieꝝ p protectionē dieꝝ. sed ꝙ narrauim⁹ ex domibus ac dn̄is eoꝝ reliqs receptiōe luīs ac missiōe ei⁹ ad receptionē & ex. 7. aspectib⁹ ex sextili. s. trino &. 4. aspectibus aut & retro & ex oppōne. Post hoc scito lum receptionis & misiōes & opare ī luībus maloꝝ & cōtrarioꝝ & inimicātiū & ī luib⁹ maloꝝ aīcantiū atq; cōcordātiū siū pacificātiū. Et silr dicit infortunūi inimicātib⁹ cū inimicatio fuerit domibus paucitatē bōi & cū pacificate fuerit paucitatē mali & ī luib⁹ maloꝝ cū inimicāte fuerit domib⁹ mltitudinē mari & cū pacificati fuerunt paucitatē boni: hæc albu. In hæc pdēa exēpla poteris scire qualr sit pnosticādū de accidētib⁹ mūdi p. 4. luīariū p cōiūctiōes magnas & reuolutiōes ānoꝝ mūdi. Si bñ intellexisti regulas quas tibi scripsi ī hac sūma iudiciali & pcipue illas reglas quas tibi ī titulaui ī hoc ea. hūc ergo sūmā iudicialē de accidētib⁹ mūdi nō uilipēdas sed eas hēas tibi caras. Cōpilatū eni est ad cōem utilitatē hoīum cū magno studio & labore & nō indigeas aliquo alio li. ad pnosticādū de accidentibus mūdi de quibus est determinatū in hoc libro si hūc librum diligenter uolueris respicere.

¶ Capl'm.3. de cōditionibus qbuscūq; q p astrologiā de accidentibus mūdi debet pronosticare.

Vq pclare sciæ astrologiæ uolueris eē auditor & q sedm regulas h⁹ li. de accītib⁹ mūdi pnosticare itēdis. Ista q̄ tibi monstrabo ab aīo tuo nūq; labunt'. Prio itaq; si illi⁹ sciæ astrologiæ uolueris util' auditor hēri oēs act⁹ tuos & opatiōes & tuas pnosticatiōes singulas in dn̄ creatorē tuū referre debes sicut decet auditorē hui⁹ sciæ testāte ptole. ī plogo li. almagesti. Vbi astrologiā comendās iter alia dicit ꝙ ipsa facit eū ad pleuerantiā diui studii. Cū ergo de accidētib⁹ mūdi sedm astrologiā pnosticare uolueris: ī oib⁹ pnosticationib⁹ tuis & in cūctis opib⁹ tuis ab hūana laude tēpa sicut iudices ut tuā famā custodias. Caue sp glām popularē. Desine iactari te ī adulātiū ocīs eē magi sapiēs ꝙ uideri studeas. Si eni contēnis laudes facil' uitupationē recipies. In cunctis iuditus tuis caue sup oīa psūptionē. Extia oēs supiores tibi: sapiētiores eni te mltos repies. Nulli ergo te pponas caue iactātiā caue ostatiōes appetitū caue ianis glīæ studiū. Nihil de tuc presumas: nihil bōi tibi tribuas. De tua scia seu

de tuis pronosticationib⁹ nulla elatōe superbias Nō te arroges nō te iactes: alas supbie non extollas Mlti enī psūptuosi & uani iactores & pessimi adulatores de hac scientia pclarissima itromittūt qui eā tota die miserabiliter desamant. Nō ergo sis superbus non psūptuosus nō iactator. sed humiliter in tuis pronosticationib⁹ loquere. Arrogantia enī sublimes humiliat humilitas autē casū nescit. Nō sis adulator. Pessima enī res est adulatio. In tuis igit̃ pronosticationib⁹ super omnia caue adulationē noli uerboꝝ obscuritatibus uti ita dic ut intelligaris ne simplicib⁹ loquendo displiceas & ne prudentes offendas. Scito quo tēpe loquaris loquendi modum non excedas. Tpe congruo loquere: tēpe congruo tace: non loquaris nisi interrogat⁹ sint uerba tua pacifica. Tolle uerbositatē sermonis superflui. Nā multiloquia nō declinant peccata. Fluuius exūdans cito colligit lutū. Vltra modū flat⁹ maris periculū parit hibnū nimietas periculū fustiat. Lingnosus homo imperitus est. Sapiens uero paucis utit̃ uerbis. Fuge ergo i tuis pronosticationib⁹ superfluā sermonis adulationē. Et similiter omnē fuge sermōis fallatiā. Neminem mentiendo fallas. nullum circunscribas uerbis: nō aliud loquere & aliud in animo teneas. pbe affectū sine assimilatione. Caue simulationē: uita fictionē. Qualis haberi uis tal' esto. In tuis disputationib⁹ tolle certamē. Tolle pertinacē uincendi dissēsionē. cede cito uentati: nō contradicas iustitiam: disputare stude & non superare in oibus iudiciis tuis & i oibus tuis actib⁹ tene rōnē: pualeat tibi ratio. Tempera animū tuū ratione tempora furorē tempora indignationē: cohibe animi motū: refrena iracūdie impetū. In prima enī pubescente etate disce. Ira impedit animum ne possit cernere uera. In tuis pnosticationib⁹ nō sis iracūdus & in nullis actibus tuis sis inuidus. Inuidia enim cuncta uirtutum germina concremat. Inuidia cuncta bona ardore deuorat. Inuidia amicitiæ sensum comedit. Pectus urit & cor hominis quasi quædā pestis depascit: nō ergo sis inuidus nō iracucūd' nō uolētus. Vinū enī est & motū ai excitat. Vnde mltū grauatur mens. Vino fomes libidinis nutritur. Pocula quippe istrumēta luxurie sūt. Igni enī adiecto fomite icendiū magis crescit. Adiecta igitur materia plurima crescit flāma. Ad ebrietatē & luxuriam cito accessit pditio: ergo non sis ebrius non sis luxuriosus non libidinosus. Multos reges & notabiles perdidit luxuria. Esto pudicus castus & sobrius non gulosus nec comessationibus & ebrietatibus deditus ne hæc præclara scientia astrologiæ tuis feditatibus deturpetur. Nūq̄ te pecunie augmenta sollicitent ne ab hac scientia uenerāda sis distractus si uis esse quietus nihil seculi appetas & semper requiem habebis mentis si a te mundi curas abieceris. Diuitie enim usq̄ ad pericula ducunt. Diuitie usq̄ ad exitum protrahunt. Multi propter opes pendi tarunt. Multi pp diuitias in discrimē uenerūt. Nō ergo sis cupidus nō auarus nō ambiciosus ne huius sciētiæ astrologiæ ignobilitatē ignobilis pecuniæ cupiditas diffamet: esto discretus esto prudens esto tēperatus in omnib⁹ tpare enī cuncta prudenns est: pspice quoq̄ ꝙ tui aptū sit tempori. & in iudiciis tuis prospice quid iudicas quando iudicas: coraꝫ quibus personis iudicas & qualiter iudicare debes. Nā ut dicit ptole. i centiloquio propositiōe prima. Astrologus non debet dicere rē specialiter sed uniuersaliter ut q eminus uidet rē aliquā: i tuis iudiciis causas reꝝ & tempoꝝ regulas pspice. Singuloꝝ operum discretiōes agnosce diligēter distingue omnia quæ agis ne in aliqua re idiscretus appareas omnia quidē de quibus interogatur clara sis uoce dicturus ne quid a te forte queratur ꝙ non liceat nec interrogare nec dicere nec aliquā questionē illicitā respondeas. sed tantū modo de rebus licitis iuxta libros tuos māifestū da iudiciū amore uel odio iudiciū tuū nūq̄ peruertatur: amor eni & odiū & propriū cōmodū sepius sunt ānexa ne sufficienter poterit ueꝝ iudicari: & amor & odiū peruertunt iudicii ueritateꝫ. Ptolemeus in centiloquio propositione. 12. In omnibus ergo iudiciis tuis indifferenter age indifferenter iudica. Caue similiter omnia iudicare de rebus quæ sunt a sensibus humanaꝝ remota. Non te intromittas de scientiis illicitis cuiusmodi sunt nigromātia magica geomantia nec de q̄onibus astrologiæ nec de electionibus sit tibi magna cura. q̄stiones enim & electiones ut dicit haly sunt res debiles nec rem naturalem sequūtur. Et ptolemeus etiam in. 2. quadripartiti ca. primo eas expresse reꝓbas. De istis ergo scientiis illicitis dimittas quæ ponunt necessitatē stellaꝝ qui ponunt in fatalē necessitatē. Planetæ. n. non necessitant sed disponunt iudicia. n. astroꝝ sunt mediū iter necessariū & possibile sunt dicit ptole. in centiloquio propositione prima nullā ergo necessitatē agunt stelle & fatū etiā theologi & phisici & q̄si oēs sane mentis reprobāt & cōdēnant. Dicit enī phs primo methaphisice in prologo ꝙ multa mentiunt̃ cātantes poete. Et idē postea ouidius i de uetula reprobat fatū dicens. Et fatū fatuū fatui quæ sequunt̃. Et dn̄s p prophetiaꝫ isaye. 47. loquens contra babilonē ubi ples scientiæ illicite uiguerunt omnes huius scientias illicitas & oēs eis adhorentes reprobat sic dicens. Sapiētia & scientia tua decepit te cū incantationib⁹ tuis & cum multitudine maleficioꝝ tuoꝝ in quibus laborasti ab adolescentia tua si quid prosit tibi aut quid possis fieri fortior defecisti in mltitudine consilioꝝ tuorum stent & saluent te angures cæli qui contēplebātur sidera & suspicabant̃ menses ut ex eis nuntiarēt uentura tibi fieri sunt quasi stipula ignis combusit istos: hæc ibi. Istas etiam scientias illicitas & eorum fautores ponentes necessitatem in stellarum actionibus & tollentes in quantum eis est potestatē creatoris reprobant augustinus & grægorius in multis locis & iura canonica hos condemnant. Tales itaq̄ scientiam astrologie pessime diffamant qui suas scientia illicitas sub quodam uelamine

astrologiæ paliāt ponentes oīa necessario ꝓduci ex stellis & omnia necessitate fatali subiacere ñ ne totū cælū & sol & luna & ois stelle ī principio creata sūt a dño nec aliquā uirtutē hūt nisi a dño & ipsi⁹ subiacent uoluntati gu. primo ca. nec pōt facere creatura sine creatoris efficiētia imo ꝙ qd de⁹ uult fieri illud fiet: & quicqd ꝓducit ex stellis a dño primo ꝓducit & secđario a stellis tāq̃ ab īstrumētis eius hoc & satis catolice. Afferit ptole. prio q̃dripartiti ca. 3. dicēs nō esse extimandū ꝙ supiora sup sua significata pcedunt ineuitabiliter uelut ea q̃ a diuina dispōne cōtingunt imo scire debem⁹ qa celestiū uires fiunt ex diuina dispōne. Istis ergo q de sciis illicitis introducunt uerā astrologiā pessime differiant. Mlti nāq; pp pdictas scīas phibitas oīs pnosticationes astrologiæ de accidētib⁹ mūdi credūt esse illicitas cassas quoq; & uanas q ignorātes uere astrologiæ principia a uia ueritatis turpiter recedunt. Quis enī unq̃ catholic⁹ negaret qn calor & frigus siccitas & humiditas & oēs ipssiones tā humide q̃ sicce ī regione aerea generate ex corporib⁹ supercelestibus generent. Et cū terremotus ex exalationibus siccis īfra uiscera terræ inclusis generat. Quis negaret quin ex corporib⁹ supercelestibus iste exalatiōes īfra terrā possūt ꝓpelli & sic terremotū generari ex stellis. Itē cū pestilētia & mortalitas hoīum & aliorū aīaliū ut plurimū ex corruptione aeris generat. & cū corruptio aeris ex iordinata mutatiōe tpum in calore & frigore & humiditate & siccitate procedat: qs catolicus negaret quin pestilentia mortalitas & īfirmitates ex stellis causentur. Itē cū caristia uictualiū ex nimio hūore & aliq̃n ex nimia siccitate tpibus āni quib⁹ fruct⁹ colligunt aut ī quib⁹ seminant seia frequētissime cōtingit. Quis negaret caristiā & famē ꝓuenire ex stellis. Quis negaret etiā q̃n q̃dā cōstellatiōes disponāt hoīes q̃nq; ad lites & ad iurgia mouētes eoꝝ spiritū ad malū. Vñ & guerræ & ꝓlia freq̃nter fiūt ex eisdē cōstellatōib⁹ nō forma sr sequāt ꝓlia & guerras ꝓueīre ꝓpter ratōabilē uirtutē sup passiones sensuales hoīum dñantes sunt tñ pdicte cōstellationes ut plurimū signa accidentiū ī mūdo. Hac ait oia accidētia satis catolice possunt cōcedi primo & pricipalr ꝓduci a dño & secđario ex stellis: grauissime ergo peccat q pp pdcās scias illicitas uerā sciam astrologiæ nitunt cōdēnare. Ipsi enī ut dicit ptole. primo q̃dript ca. 3. nō solū ꝙ ex astrologia nesciri pōt ueꝝ etiā ꝙ ei⁹ subtile uilipendūt. Sed sicut pp stultoꝝ ignorātiā ut ait ptole. ñ ē uilipendēda ꝓhia sic pp iperitos in astrologia nō ē uera sciā practice astrologie repbāda. Nā quot hēt astrologia ignorātes tot hūt eā disputantes. De natura igit astrologiæ scia satis audacter te itromittas Sed predictas scias illicitas & ꝓhibitas oīo fugias quæ hoīs famā & ei⁹ conditiones miserabiliter deturpāt. In natiuitatib⁹ etiā magna curiositas est & magnū tediū operādi. Quāuis enī fetus ī utero hora cōceptionis & nat⁹ ī hora natiuitatis q̃dā īfluētiā suscipit a super celestib⁹. Vñ & natus ille ad uirtutes aut ad uicia sic disposit⁹ & iclīat⁹ cū hæc scia s. natiuitatū a sensib⁹ humanis nimis remota ē & nimiā curiositatē relinquit. Nulla ergo sicut tibi curiositas sciæ hui⁹ latentiā nec scire cupias ꝙ scire nō licet. Sed de accidentib⁹ mūdi de quib⁹ in hoc li. determinatū est & quæ sup principiis naturalib⁹ fundant ītromittere satis licet. de quib⁹ tpate & prudēter iudicare debes fidē tuā semp illesā seruādo nulla iudicia nec aliq̃ negotia illicita suscipias. Esto ab oī crudelitatis ardore sepositus esto patiens esto mitis esto māsuetus esto modest⁹ ab oīb⁹ cōtentionibus separat⁹. Nūq̃ alienis iurgiis ac pestiferis inimicis gaudeas ac tibi in oī cōuersatione placeat qeta moderatio fuge seductiōes fuge sp turbulēta certamina amicitiæ fidē fortib⁹ copulationibus strīgenda operāda ut in oīb⁹ actibus tuis fides tua icorrupta pmācat. Errātib⁹ oīb⁹ ꝓsertim quos tibi amicitiæ necessitudo cōiūxerit rectā uiuēdi uiā mōstrāt tua īfortune formati ꝓteritis uite liberent erroib⁹ ut nō solū respōsis sed etiā cōsiliis pditas hoīuꝫ possit restituere uirtutes. Cū ꝙ animū tuū his ornamentis ac ꝓsidus uirtutū ornaueris ab oibus quoq; actib⁹ nepharius fueris sepat⁹ q animū persūdare cōsuenerūt atq; ī ꝓhia arithmetica geometria ꝓbabilr fueris īstructus & mot⁹ ꝓlaꝝ iuxta doctrinā ptole. in circulis suis ī libro almagesti agnoueris. Has ꝓnosticationes q̃s in hoc libro tibi scripsi de accidentibus mūdi audacter aggredere: & hāc sūmā iudicialē de accidentib⁹ mūdi diligenter īspice. Et si quid tibi in hac sūma ꝓfecerit aut si de ea qcqd emolūnti seu cōmodi reptaueris sudorib⁹ & laborib⁹ meis hanc uicē repēdas ut ꝓ innumerabilibus peccatis meis apud iustū & misericordē iudicē iterpellas. Et qa auxiliāte deo sū in hoc tpe pestilētiali ī quo tot⁹ mūd⁹ ī maligno positus est fessus a labore scribendi nō ex ꝓsūptione seu glīa inani: sed superna caritate coact⁹ huic sūmæ iudiciali de accidentib⁹ mūdi finē imposui gratias quantas sufficio refero deo patri cui sit honor & gloria per infinita secula amen.

FINIS

¶ Sūmæ astrologiæ iudicialis de accidentibus mūdi quæ anglicana uulgo nuncupatur. Iohannis eschuid uiri anglici eiusdem scientiæ astrologiæ peritissimi. Finis hic imponitur faustus.

¶ Opera quoq; & cura diligenti qua fieri potuit. Iohannis lucilii. Sanctiter helbrōnensis germani. Impensis quoq; non minimis. Generosi uiri. Frācisci bolani eloquentissimi olim uiri Candiani patritii ueneti. Anno salutis. 1489. nonis Iulii impressione completum est Venetiis.

Registrum huius operis

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z & A B C D Omnes sunt quaterni excepto qꝑ k est duernus & l est ternus & n est quinternus.